

Հարգելի՛ ընթերցող.

ԵՊՀ հրատարակչությունը, չհետապնդելով որևէ եկամուտ, ԵՊՀ հայագիտական հետազոտությունների ինստիտուտի համացանցային կայքերում ներկայացնում է իր հայագիտական հրատարակությունները: Գիրքը այլ համացանցային կայքերում տեղադրելու համար պետք է ստանալ հրատարակչության համապատասխան թույլտվությունը և նշել անհրաժեշտ տվյալները:

ՄԻՐԱ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԵՆ – ՀԱՅԵՐԵՆ
հասարակական-քաղաքական բառարան

ԵՐԵՎԱՆ
ԵՊՀ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
2012

ՀՏՂ- 801.3 = 40 = 919.81:301:32.001
ԳՄՂ- 81.2 ֆրանս-4+812Հ-4+60.5+66
Կ 294

*Հրատարակության է երաշխավորել
ԵՊՀ Իջևանի մասնաճյուղի
գիտական խորհուրդը*

Խմբագիր՝ Ս. Խաչատրյան

Միրա Կարապետյան

Կ 294 Ֆրանսերեն-հայերեն. հասարակական-քաղաքական բառարան /
Մ. Կարապետյան.- Եր.: ԵՊՀ. հրատ., 2012.- 608 էջ:

Սույն բառարանը ներառում է հասարակական-քաղաքական շուրջ 30000 բառ և բառակապակցություն, ինչպես նաև միջազգային հարաբերություններին, դիվանագիտությանը, քաղաքագիտությանն առնչվող փիլիսոփայական, պատմական, հոգեբանական, իրավաբանական կարևորագույն եզրաբառեր և արտահայտություններ՝ վերցված տարբեր մասնագիտական գրքերից, հեղինակավոր բառարաններից և մամուլից:

Բառարանը նախատեսված է ուսանողների, դասախոսների, թարգմանիչների, զանգվածային լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների, ինչպես նաև վերունշյալ բնագավառներով հետաքրքրվող հասարակության լայն շրջանների համար, որ ստիպված են օգտվել առավելապես օտարալեզու աղբյուրներից:

Երախտագիտությամբ կրնդունենք բոլոր այն դիտողությունները և առաջարկները, որոնք կնպաստեն հետագա հնարավոր հրատարակությունների բարելավմանը:

ՀՏՂ- 801.3 = 40 = 919.81:301:32.001
ԳՄՂ- 81.2 ֆրանս-4+812Հ-4+60.5+66

ISBN 978-5-8084-1595-9

© ԵՊՀ հրատ., 2012

© Մ. Կարապետյան, 2012

ԲԱՌԱՐԱՆԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

1. Բառարանում բառերը տրված են բառահոդվածներով և դասավորված են այբբենական կարգով:
2. Բազմիմաստ բառերի իմաստներն առանձնացվում են արաբական թվանշաններով:
3. Բառահոդվածները կազմված են ֆրանսերեն գլխաբառից, քերականական և ոճական նշումներից, հայերեն թարգմանությունից:
4. Գլխաբառերի հետ կազմված բառակապակցությունները ներկայացված են այբբենական կարգով, որտեղ գլխաբառը դրվում է առջևում և փոխարինվում` ~ նշանով:
5. Եթե տեղի է ունենում բառակարգի փոփոխություն, ապա` ~ նշանից հետո դրվում է ստորակետ. օրինակ`
Pouvoir *m* 1. իշխանություն 2. ունակություն, ուժ, հզորություն 3. լիազորություն
~ **absolu** բացարձակ իշխանություն
~ **executif** գործադիր իշխանություն
~, **plein** լիակատար իշխանություն
6. Կայուն բառակապակցությունները, ինչպես նաև բայական կապակցությունները տրվում են գլխաբառից հետո` ◊ նշանով. օրինակ`
Paix *f* 1. խաղաղություն 2. հաշտություն 3. խաղաղության պայմանագիր 4. հանգիստ, անդորր ◊ **partisans de la** ~ խաղաղության մարտիկներ; **rétablir la** ~ վերականգնել խաղաղությունը
7. Թարգմանության անհրաժեշտ բացատրությունները, ինչպես նաև ֆրանսերեն տերմինի հոմանիշները տրված են փակագծերում, իսկ շեղ գծիկն առանձնացնում է իմաստով մոտ բառերը, որոնք նաև կարող են փոխարինել միմյանց:
8. Եթե գլխաբառը չունի հայերեն համարժեք, այն բացատրվում է:
9. Գոյականների և ածականների սեռի կազմությունը ներկայացվում է գլխաբառում. օրինակ`
actif, **-ve** *adj*
ambassadeur, **-rice** *m, f*
10. Իգական սեռի բացակայությունը նշանակում է, որ բառը սեռով չի փոխվում. օրինակ`
archaïque *adj*
Nordique *m, f*

ՖՐԱՆՍԵՐԵՆ ՀԱՄԱՌՏԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

<i>adj</i> – adjectif	<i>p. p.</i> – participe passé
<i>adv</i> – adverbe	<i>p. prés.</i> – participe présent
<i>f</i> – féminin	<i>prép</i> – préposition
<i>f pl</i> – féminin pluriel	<i>qch</i> – quelque chose
<i>loc.adv.</i> - locution adverbiale	<i>qn</i> – quelqu'un
<i>loc. prép.</i> – locution prépositive	<i>vi</i> – verbe intransitif
<i>m</i> – masculin	<i>vt</i> – verbe transitif
<i>m pl</i> – masculin pluriel	

ՀԱՅԵՐԵՆ ՀԱՄԱՌՏԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

<i>անգլ.</i> - անգլերեն	<i>հեզն.</i> – հեզնական
<i>ասցվ.</i> - ասսցվածք	<i>հնցծ.</i> – հնացած
<i>գերմ.</i> - գերմաներեն	<i>հոգք.</i> – հոգեբանական
<i>դվնգ.</i> - դիվանագիտական	<i>սլտմ.</i> – սլատմական
<i>իտալ.</i> – իտալերեն	<i>ռազմ.</i> – ռազմական
<i>իրվք.</i> – իրավաբանական	<i>տնտ.</i> – տնտեսագիտական
<i>լատ.</i> – լատիներեն	<i>տրմք.</i> – տրամաբանական
<i>լզվք.</i> – լեզվաբանական	<i>փիլ.</i> - փիլիսոփայական
<i>խսկց.</i> - խոսակցական	<i>փխք.</i> - փոխաբերական
<i>կրոն.</i> – կրոնական	<i>քղք.</i> – քաղաքական
<i>հզվ.</i> – հազվադեպ	<i>ֆին.</i> – ֆինանսական

A

- a dato** (*լատ.*) *դվնգ.* ստորագրման օրվանից
- abaissement** *m* իջեցում, ցածրացում, պակասեցում, նվազեցում, անկում, կրճատում
~ des salaires աշխատավարձի նվազեցում
- abaisser** *vt* իջեցնել, նվազեցնել, ցածրացնել, պակասեցնել
~ le prix de revient ինքնարժեքը իջեցնել ◊ *s'* ~ 1. իջնել 2. նվաստանալ, ստորանալ
- abandon** *m* 1. լքելը, թողնելը, հեռանալը 2. արձանագրություն՝ զինումներ կատարելու վերաբերյալ 3. հրաժարում, հրաժարվելը (իրավունքից, ունեցվածքից) 4. լքվածություն, անօգնական դրություն ◊ esprit d'~ անձնատուրության ոգի, զգոնության բացակայություն; politique d'~ national ազգային շահերից չբխող քաղաքականություն
~ des accords համաձայնություններից հրաժարում
~ de la course aux armements սպառազինությունների մրցավազքից հրաժարում
~ des réparations հրաժարում ռեպարացիաներից (ռազմական տուգանքներից)
abandonnement *m* հրաժարում
~ de droit *իրվք.* հրաժարում իրավունքից
- abandonner** *vt* 1. լքել, թողնել 2. հրաժարվել, զիջել
~ ses prétentions հրաժարվել իր հավակնություններից, պահանջախնդիրներից
~ le pouvoir իշխանությունից հրաժարվել
~ la partie խաղալուց հրաժարվել, հետ քաշվել, ընկրկել, նահանջել ◊ *s'*~ անձնատուր լինել, հանձնվել, ենթարկվել, տրվել ինչ-որ բանի
- abasourdir** *vt* 1. խլացնել 2. *խսկց.* շշմեցնել, զարմացնել
- abasourdissement** *m* 1. խլացում 2. *խսկց.* զարմանք, հիացում, զմայլանք
- abâtardir** *vt* 1. ալլասերել 2. փչացնել; թուլացնել ◊ *s'* ~ ալլասերվել
- abâtardissement** *m* 1. ալլասերում 2. անկում, թուլացում, բարոյալքում
- abattement** *m* 1. ուժերի անկում, ուժասպառություն 2. սահմանափակում, կրճատում; իջեցում (հարկերի, աշխատավարձի) ◊ les zones d' ~ ցածր աշխատավարձի գոտիներ; plusieurs ~s մի շարք կրճատումներ
~s d'âge ժամային տարիքային դրույք, աշխատավարձի տարիքային կրճատում, անչափահասների աշխատանքի ավելի ցածր վարձատրություն
- abattre** *vt* 1. գետին տապալել 2.

- սպանել, գնդակահարել, խփել 3. թուլացնել, կոտրել (թշնամու դիմադրությունը) 4. իջեցնել, նվազեցնել (հարկերը) ◇ s'~ 1. գետին տապալվել, ընկնել, քանդվել, փլվել 2. թուլանալ (քամու մասին) ~ cartes sur table, ~ son jeu խաղաթղթերը բացել ~ un avion ինքնաթիռ խփել
- ABC**, abc *m* 1. այբուբեն, այբբենաբան 2. հիմքեր, հիմունքներ ◇ ABC politique քաղաքական գրագիտություն
- abdication** *f* 1. հրաժարում (գահից, իշխանությունից) 2. ինչ-որ բանից հրաժարվելը (օր. իրավունքից), մերժում, մերժել
- abdiquer** *vt* 1. հրաժարվել (գահից, իշխանությունից); ուտերից զցել, վայր դնել, հրաժարվել 2. հրաժարվել (որևէ բանի նկատմամբ ունեցած իրավունքից), մերժել ~ le pouvoir իշխանությունից հրաժարվել
- aberrer** *vi* 1. սխալվել, մոլորության մեջ լինել, ճշմարտությունից շեղվել
- abhorrer** *vt* ստել, զգվանք զգալ
- abîme** *m* անդունդ, վիհ, խորխորատ
- abîmer** *vt* փչացնել, վնասել, ոչնչացնել, շարքից հանել ◇ s'~ 1. փչանալ, վնասվել 2. ոչնչանալ, կործանվել, խորտակվել
- ab initio** (*լատ.*) *դվնգ.* ամենասկզբից
- ab intestat** *loc. adv. et adj. իրվբ.* առանց կտակի
- abject**, -e *adj* զազրելի, գարշելի, նողկալի, ստոր, կեղտոտ
- abjection** *f* 1. նողկալիություն, գարշելիություն, գարշանք, ստորություն, անկում (բարոյական)
- abjuration** *f* հրաժարում (հավատքից)
- abnégation** *f* անձնագոհություն, անձուրացություն
- abolir** *vt* վերացնել, ոչնչացնել, չեղյալ հայտարարել, լուծարել
- abolissement** *m* վերացում, ոչնչացում, չեղյալ հայտարարում, լուծարում, դադարեցում ~ inconditionnel անվերապահ լուծարում
- abolition** *f* 1. վերացում, ոչնչացում, լուծարում, դադարեցում, տապալում 2. կորուստ 3. *դվնգ.* աբոլիցիա, որոշման կամ օրենքի վերացում ~ du servage ճորտատիրական կարգերի վերացում
- abondance** *f* առատություն, ավելցուկ, ճոխություն, լիություն ◇ parler avec ~ խոսել ազատ, անկաշկանդ; parler d'~ խոսել հանպատրաստի; corne d'~ առատության եղջյուր
- abonder** *vt* առատ լինել
- abonnir** *vt* բարելավել, վերափոխել ◇ s'~ բարելավվել, վերափոխվել
- abord** *m* 1. հանգրվանում, կառանում (ափին) 2. (*թ*) մատույցներ ◇ aux ~s de... մատույցներում; au premier ~, de prime ~ անմիջապես; հենց սկզբից; առաջին հայացքից; tout d'~ նախ և առաջ; առաջնահերթ, առաջին հերթին
- abordable** *adj* մատչելի, հասկանալի, հասանելի
- aborder** *vt* սկսել, ձեռնամուխ լինել ~ un problème սկսել հարցի քննարկումը

- aborigène** *m* արորիզեն, բնիկ, տեղացի
- abouchement** *m* բանակցություններ; ժամադրություն, տեսակցություն; հանդիպում
- aboucher** *vt* հասցնել բանակցությունների $\diamond$ *s'*~ համաձայնության գալ, պայմանավորվել
- aboutir** *vi* 1. ավարտվել, հաջողությամբ ավարտվել, մոտենալ ավարտին, դրական արդյունք տալ 2. հասնել, հանգել $\diamond$ ces pourparlers n'ont pas abouti այս բանակցությունները ոչնչի չհանգեցրին; cette démarche n'a pas abouti այդ փորձն անհաջող ավարտ ունեցավ; faire ~ les revendications հասցնել պահանջ-մունքների բավարարման; cela ne peut ~ à rien դա ոչնչի չի հասցնի
~ un accord համաձայնության գալ
- aboutissants** *m pl* արդյունքներ, հետևանքներ $\diamond$ savoir tous les tenants et les ~ իմանալ (գործին վերաբերող) բոլոր հանգամանքները, բոլոր խորագաղտնիքները ~ *d'*une émulation մրցույթի արդյունքները
- aboutissement** *m* ավարտ; արդյունք; հաջողություն, ձեռքբերում
~ *d'*un plan պլանի իրականացում
- abrége** *m* բովանդակության համառոտ շարադրում, հակիրճ շարադրանք; ամփոփում, համառոտագրություն, կոնսպեկտ $\diamond$ en ~ համառոտակի, կրճատ
- abrégement** *m* կրճատում, համառոտ շարադրում
- abréger** *vt* կրճատել, համառոտել
- abreuer** *vt* *փ/սք.* առատորեն տեղալ
~ *d'*insultes գլխին լուտանքներ թափել
- abréviation** *f* կրճատում, հապավում, համառոտում
- abri** *m* 1. կտուր, ծածկ 2. ապաստան, օթևան; ապաստարան, թաքստոց, պատսպարան; բինդաժ, ամուր ծածկով մեկուսի խրամատ $\diamond$ mettre sa responsabilité à l'~ իր վրայից պատասխանատվությունը վերցնել; à l'~ des crises ոչ ճգնաժամային; à l'~ անվտանգության մեջ, ապահովության մեջ
~ à l'épreuve հուսալի ապաստարան
~ à l'épreuve des radiations ռադիոակտիվ ճառագայթման ապաստարան
~ contre les gaz գազապաստարան
~ de bombardement ոմբապաստարան
- abriter** *vt* ապաստան տալ, պառչպարել; պաշտպանել $\diamond$ *s'*~ պատսպարվել, թաքնվել:
- abrogation** *f* *իր/ք., դվնգ.* արբոգացիա (հնացած օրենքի վերացում՝ ոչնչացում՝ արգելում; չեղյալ հայտարարելը; լուծարում, լուծում)
~ du contrat պայմանագրի չեղյալ հայտարարելը
~ *d'*une décision որոշման վերացում
~ *d'*une loi օրենքի վերացում

abroger *vt հրվք.* վերացնել, լուծարել, չեղյալ հայտարարել
abrupt, -e *adj* կտրուկ, շեշտակի, վճռորոշ
abrutir *vt* 1. բթացնել, թմրեցնել, շշմեցնել 2. կոշտացնել, կարծրացնել 3. գերհոգնեցնել, տանջել, չարչարել
abrutissant, -e *adj* 1. բթացնող, թմրեցնող 2. հոգնեցուցիչ
abrutissement *m* 1. բթացում; ընկրվածություն 2. կարծրացում, կոշտացում
absence *f* 1. բացակայություն 2. պակասություն
 ~ de contrôle անվերահսկողություն, վերահսկողության բացակայություն
 ~ de goût ճաշակի պակաս, անճաշակություն
 ~ de scrupules միջոցների մեջ խտրության բացակայություն
 ~ non justifiée չարդարացված, անհիմն բացակայություն
absent, -e *adj* 1. բացակա 2. պակասող, պակաս
absent *m* բացակա (մարդ); *հրվք.* անհայտ կորած (մարդ)
absenteisme *m* 1. բացակայություն, չներկայանալը 2. գործալքում, պարապուրդ
absolu, -e *adj* 1. բացարձակ, անվերասպահ, անառարկելի 2. անսահմանափակ, ամբողջական, կատարյալ, լիակատար, ավարտուն ◊ *garantie* ~e բացարձակ երաշխիք; *monarchie* ~e բացարձակ, անսահմանափակ միապետություն; *majorité* ~e բացարձակ մեծամասնություն, *silence* ~

կատարյալ լռություն
absolution *f հրվք.* արդարացում, մեղավոր ճանաչված անձին պատժից ազատելը
absolutisme *m* բացարձակ միապետություն, միահեծանություն
absorbement *m* խոր մտազբաղություն; մտքի կենտրոնացում, մտասուզություն
absorber *vt* 1. ներծծել, կլանել 2. գրավել ◊ *s'~* խորասուզվել, մտասուզվել; *s'~ dans ses réflexions* մտքերի մեջ խորասուզվել ~ *l'attention générale* համընդհանուր ուշադրություն գրավել
absoudre *vt հրվք.* արդարացնել, անմեղ ճանաչել (հանցակազմի բացակայության պատճառով)
abstenir (*s'*) *v. pr.* ձեռնպահ մնալ ◊ *s'~ de se conformer aux règlements concernant...* ձեռնպահ մնալ պաշտպանելու այն դրույթները, որոնք վերաբերում են... ; *s'~ de voter* ձեռնպահ մնալ քվեարկությունից; *s'~ de dire* լռության մատնել; դիտավորյալ կերպով չասել, թաքցնել
abstention *f* 1. չմասնակցելը, չմիջամտելը 2. քվեարկությանը ձեռնպահ լինելը, քվեարկությունից հրաժարվելը, ձեռնպահություն
abstentionniste *m* քվեարկությանը ձեռնպահ մնացող (անձ)
abstraction *f* աբստրահում, վերացարկում; վերացական հասկացություն ◊ *faire* ~ *de* մի կողմ թողնել, անուշադրության մատնել; հաշվի չառնել
 ~ *faite de...* հաշվի չառնելով..., եթե չասենք, որ..., բացառությամբ

abstraire *vt* վերացարկել, արստրահել

abstrait, *-e adj* վերացական, անիրական

absurde *adj* անհեթեթ, անմիտ

absurde *m* անհեթեթություն, անմտություն, հիմարություն, բարբաջանք ◊ *tomber dans l'~* անհեթեթության հասնել, անհեթեթության մեջ ընկնել; *démontrer par l'~* *փ/իլ.* ապացուցել հակառակից ելնելով

absurdité *f* անհեթեթություն, անմտություն, հիմարություն

abus *m* 1. չարաշահում, խախտում; իրավախախտում 2. մոլորություն ◊ *faire ~* չարաշահել; *c'est un ~ de croire que...* սխալ է մտածել, թե... ; *remédier aux ~* վերացնել չարաշահումները ~ *de pouvoir, de l'autorité* իշխանության, դիրքի չարաշահում ~ *de confiance* վստահության չարաշահում

abuser 1) *vi* չարաշահել; 2) *vt* խաբել, մոլորեցնել ◊ *je crains d'~ de votre attention* վախենում եմ չարաշահել ձեր ուշադրությունը; *s'~* մոլորության մեջ լինել ~ *de son crédit* վստահությունը չարաշահել

abusif, *-ve adj* հակաօրինական, անօրինական; սխալ; չափազանց մեծ, չափից դուրս մեծ

acabit *m* որակ; հատկանիշ, հատկություն ◊ *de bon ~* որակյալ

accablant, *-e adj* 1. ծանր, դժվարին 2. տանջալից, քայքայիչ, հոգնեցուցիչ ◊ *travail ~* հոգնեցուցիչ; *preuves ~es* անհերքելի ապա-

ցույցներ, հանցանշաններ

accablement *m* 1. ընկճված վիճակ, ընկճվածություն, ճնշվածություն, դեպրեսիա 2. ուժասպառություն 3. չափազանց ծանրաբեռնվածություն

accabler *vt* 1. ճնշել, ընկճել; վշտացնել 2. տանջել, չարչարել 3. հոգնեցնել, ուժասպառ անել 4. չափազանց ծանրաբեռնել ~ *de questions* հարցեր տեղալ ~ *de reproches* հանդիմանություններ տեղալ ~ *de travail* աշխատանքով ծանրաբեռնել

accaparement *m* 1. բռնագրավում, գավթում 2. մեծաքանակ գնում

accaparer *vt* 1. բռնագրավել, գավթել, յուրացնել, հափշտակել, տիրանալ 2. ամբողջը գնել (գինը բարձրացնելու նպատակով)

accéder *vi* 1. հասնել; մոտենալ 2. *փ/իլ.* հասնել, ձեռք բերել, հնարավորություն ստանալ, ձեռնամուխ լինել 3. համաձայնվել, հարել, միանալ (կարծիքին և այլն) ◊ *pays nouvellement ~és* à l'indépendance գաղութային կախվածությունից վերջերս ազատագրված երկրներ

~ à la demande ընդառաջ գնալ խնդրանքին

~ aux désirs de qn մեկի ցանկություններին ընդառաջ գնալ

~ à son plein épanouissement հնարավորություն ունենալ հասնելու լիակատար զարգացման

~ au pouvoir իշխանության հասնել, իշխանության գալ

~ à une proposition համաձայնել

- առաջարկության հետ
accélération *f* արագացում, մեծացում
 ~ des cadences de travail աշխատանքի արագության մեծացում
accélérer *vt* արագացնել, արագությունը մեծացնել
accent *m* շեշտ ◊ mettre l' ~ sur շեշտը դնել, ընդգծել
accentuation *f* սրում, վատացում, սաստկացում; ընդգծում, շեշտում
accentuer *vt* 1. սրել, լարել; շեշտել, շեշտ դնել, ընդգծել; մեծացնել, ուժեղացնել 2. *փխբ.* առանձնացնել, ընդգծել ◊ s'~ սրվել, ուժեղանալ, ավելի սուր բնույթ ստանալ
 ~ la vigilance զգոնությունը մեծացնել
accepter *vt* 1. ընդունել 2. համաձայնվել
 ~ une invitation, une proposition, des excuses, une offre ընդունել հրավեր՝ առաջարկություն՝ ներողություններ՝ առաջարկ
 ~ sa position հաշտվել իր վիճակի հետ
acception *f* 1. իմաստ (բառի) 2. կողմնապահություն, աջառություն ◊ sans ~ de personne առանց անձը նկատի ունենալու; dans toute l'~ du mot բառի լիակատար նշանակությամբ
accès *m* 1. մուտք, մտնելու, անցնելու հնարավորություն, մտնելու թույլտվություն 2. նոպա, բռնկում ◊ avoir ~ à... մուտք ունենալ; être d'un ~ facile հասանելի՝ մատչելի լինել; libre ~ de tous հանրամատչելի, բոլորին հասանելի լինելը
 ~ de colère զայրույթի պոռթկում
 ~ à l'instruction supérieur բարձրագույն կրթություն ստանալու հնարավորություն
accessibilité *f* մատչելիություն, հասանելիություն; թույլտվություն ստանալու հնարավորություն
accessible *adj* մատչելի, հասանելի
accession *f* 1. ձեռքբերում, նվաճում, իշխանության գլուխ անցնելը, գրավելը 2. միացում, միացնելը, միանալը
 ~ à l'indépendance անկախության ձեռքբերում, նվաճում
 ~ au poste պաշտոնի ստացում
 ~ au pouvoir իշխանության գլուխ անցնելը
 ~ à un traité պայմանագրին միանալը
 ~ au trône գահակալում
 ~ à l'union միության անդամ դառնալը, միությանը միանալը
accessoire *adj* լրացուցիչ, երկրորդական, կողմնակի; օժանդակ ◊ gagne-pain ~ լրացուցիչ աշխատավարձ; clause ~ լրացուցիչ հոդված (պայմանագրի, համաձայնագրի)
accessoire *m* պիտույք, իր, պարագա, սարքավորում:
accident *m* դժբախտ պատահար, դեպք, վթար, պատահականություն ◊ assurance contre les ~s սպահովագրություն դժբախտ պատահարներից; par ~ պատահաբար
acclamation *f* ողջույնի (հավանության) բացականչություն ◊ approbation par ~ որևէ որոշման ըն-

դունում առանց քվեարկության, համընդհանուր հավանության արտահայտմամբ, միաձայն

acclamer *vt* 1. ջերմորեն ողջունել, բռուն ծափահարել 2. ընտրել առանց քվեարկության, միաձայն

accomodement *m* համաձայնություն, գործարք, փոխզիջում ◊ trouver des ~s համաձայնության գալ, պայմանավորվել

acomoder *vt* 1. հարմարեցնել, համապատասխանեցնել 2. կազմակերպել, գլուխ բերել, կարգավորել 3. ապահովել 4. *հնցծ.* հաշտեցնել, միավորել ◊ *s'~* հարմարվել, համապատասխանել, ընտելանալ; բավարարվել, որևէ բան ընդունել այնպես, ինչպես կա; *s'~ à l'usage* հարմարվել, սովորություն ընտելանալ; *s'~ de tout* ամեն ինչից գոհ լինել
~ *une affaire* գործը կարգավորել
~ *aux circonstances* հարմարեցնել հանգամանքներին
~ *un procès* դադարեցնել դատավարությունը կամ գործընթացը՝ փոխադարձ համաձայնությամբ

accompagnement *m* 1. ուղեկցում, ուղեկցելը, ուղեկցություն 2. *ազմ.* ուղեկցող խումբ, պահակախումբ 3. *երժշտ.* նվագակցում

accompagner *vt* 1. ուղեկցել, տանել, ճանապարհել 2. *երժշտ.* նվագակցել ◊ *personnes qui l'accompagnent* նրան ուղեկցող անձինք; *accompagné de* ուղեկցությամբ

accomplir *vt* կատարել, իրականացնել, իրագործել, կենսագործել ◊ *s'~* կատարվել, իրականանալ

accomplissement *m* կատարում, կա-

տարելը, իրականացում, իրագործում, իրագործելը

accord *m* փոխադարձ համաձայնություն, պայմանավորվածություն, համաձայնագիր, պայմանագիր ◊ *aboutir à un ~, arriver à un ~* համաձայնության գալ; *l'~ est intervenu sur un point* համաձայնություն է ձեռք բերվել հետևյալ կետի վերաբերյալ; *atteindre un ~* համաձայնության հասնել; *d'un commun ~* համընդհանուր համաձայնությամբ; *conclure un ~* համաձայնագիր կնքել; *élaborer un ~, mettre au point un ~* մշակել համաձայնագիր; *être d'~* համաձայն լինել; *respecter un ~, observer un ~* պահպանել համաձայնագիրը; *résilier un ~* համաձայնագիրը լուծարել՝ չեղյալ հայտարարել; *retarder un ~* ձգձգել համաձայնությունը; *rompre un ~, dénoncer un ~, violer un ~* լուծարել՝ չեղյալ հայտարարել՝ խախտել համաձայնագիրը; *signer un ~, passer un ~ (sur, en vue de)* համաձայնագիր ստորագրել; գործարք կնքել; պայմանավորվել; *se mettre d'~, tomber d'~ sur qch, pour faire qch* համաձայնության գալ ինչ-որ բանի վերաբերյալ՝ ինչ-որ բան անելու համար
~ *cadre* շրջանաձև (տիպային) համաձայնություն
~ *d'aide mutuelle* փոխօգնության պայմանագիր
~ *à l'amiable* հոժարակամ համաձայնություն
~ *d'armistice* զինադադարի պայմանագիր

~ bilatéral երկկողմանի համա-
 ձայնագիր
 ~ bénévolé կամավոր համաձայ-
 նություն
 ~ de clearing քլիրինգային հա-
 մաձայնություն
 ~ commercial առևտրային պայ-
 մանագիր
 ~ de concession կոնցեսիոն պայ-
 մանագիր
 ~ contractuel պայմանագրային
 համաձայնություն
 ~ de coopération scientifique et tech-
 nique համաձայնագիր գիտության
 և տեխնիկայի ասպարեզում հա-
 մագործակցության վերաբերյալ
 ~ dépassé հնացած համաձայ-
 նություն
 ~ intérimaire միջակա համաձայ-
 նագիր
 ~ international (multilatéral) մի-
 ջազգային (բազմակողմ) պայ-
 մանագիր
 ~ léonin ստրկական պայմանա-
 գիր
 ~ à long terme երկարաժամկետ
 համաձայնագիր
 ~ paneuropéen համաեվրոպա-
 կան համաձայնագիր՝ պայմա-
 նագիր
 ~ périmé հնացած պայմանագիր
 ~ préliminaire de la paix *դվնզ.*
 խաղաղության պրելիմինար
 (նախնական) պայմանագիր
 ~ s annexes լրացուցիչ համաձայ-
 նություններ
 ~ tacite լուռ համաձայնություն
 ~ verbal բանավոր համաձայնու-
 թյուն
accorder *vt* 1. համաձայնեցնել,

միացնել, միավորել 2. հաշտեց-
 նել, կարգավորել 3. համաձայ-
 նել, թույլատրել, ընդունել 4. տալ,
 տրամադրել, շնորհել, պարգևել ◊
 s'~ avec համաձայնության գալ,
 պայմանավորվել, խոսքը մեկ
 անել
 ~ des droits իրավունքներ տալ,
 իրավունքներ շնորհել
 ~ une querelle վեճը հարթել,
 վիճողներին հաշտեցնել
 ~ un visa d'entrée տալ մուտքի
 արտոնագիր
 ~ le visa nécessaire au séjour տալ
 այցելության համար անհրա-
 ժեշտ արտոնագիր
 ~ un visa de sortie տալ ելքի ար-
 տոնագիր
accostable *adj* հասանելի, մատչելի
accréditation *f* հավատարմագրում
 (դիվանագիտական ներկայա-
 ցուցչի պարտականություններին
 անցնելը հյուրընկալ երկրում) ◊
 formalités d'~ հավատարմա-
 գրմանն առնչվող ձևակերպում-
 ներ
accrédité, -e *adj* 1. հարգված, հայտ-
 նի 2. *դվնզ.* լիազոր, հավատար-
 մագրված
accréditer *vt* *դվնզ.* հավատարմա-
 գրել, լիազորել ◊ s'~ վստահու-
 թյուն ձեռք բերել
accroc *m* խոչընդոտ, արգելք
accroissement *m* աճ, ավելացում,
 մեծացում, բազմացում
 ~ des forces ուժերի կուտակում
 ~ net de la population բնակչու-
 թյան աճ՝ ավելացում
 ~ de la production արտադրու-
 թյան աճ

accroître *vt* բազմացնել, ավելացնել, մեծացնել; ուժեղացնել, ընդլայնել $\diamond$ *s'*~ բազմանալ, աճել, ավելանալ
 ~ la vigilance զգոնությունը մեծացնել՝ ուժեղացնել

accueil *m* ընդունելություն $\diamond$ réserver un ~ chaleureux à զո ջերմ ընդունելություն ցույց տալ մեկին; trouver un ~ ընդունելություն գտնել; réserver, faire un accueil à ընդունելություն ցույց տալ
 ~ amical բարեկամական ընդունելություն
 ~ chaleureux ջերմ ընդունելություն
 ~ cordial սրտազին ընդունելություն
 ~ enthousiaste խանդավառ ընդունելություն
 ~ favorable բարեհաճ՝ բարենպաստ ընդունելություն

accueillir *vt* ընդունել, դիմավորել
 ~ une demande խնդրանքը բավարարել
 ~ une nouvelle, un hôte նորությունը ընդունել, հյուրին դիմավորել

accuser *vt* քշել, հալածել; անելանելի վիճակի մեջ դնել; ճնշել, նեղել, սեղմել; հասցնել մինչև...
 ~ à la faillite սնանկացման հասցնել
 ~ à une impasse փակուղի մտցնել

accumulation *f* կուտակում, դիզում
 ~ budgétaire բյուջետային կուտակումներ

accumuler *vt* կուտակել, դիզել, հավաքել

accusateur *m* մեղադրող

accusation *f* մեղադրանք $\diamond$ acte d'~

մեղադրական ակտ; chefs d'~ մեղադրանքի գլխավոր կետերը

accusé *m* մեղադրյալ, ամբաստանյալ

accuser *vt* 1. մեղադրել, մեղադրանք հարուցել 2. դատապարտել 3. բացահայտել, դրսևորել, երևան բերել, հանդես բերել $\diamond$ *s'*~ 1. իրեն մեղավոր ճանաչել 2. պարզ ուրվագծվել, երևալ
 ~ un caractère global գլոբալ բնույթ ստանալ
 ~ une circulation intense լայն տարածում ունենալ
 ~ des pertes կորուստներ կրել
 ~ ses vices բացահայտել իր թերությունները

acerbe *adj* 1. տոխյալ, տտպահամ 2. կտրուկ

acte *m* 1. ակտ, գործողություն, արարք 2. արձանագրություն, վկայական, փաստաթուղթ 3. ակտ, պետական և հասարակական նշանակություն ունեցող հրամանագիր, որոշում $\diamond$ faire ~ d'autorité իշխանություն գործադրել; par ~ public նոտարական կարգով; par ~ séparé անջատ; prendre ~ d'une déclaration հայտարարությունն ընդունել ի գիտություն, հայտարարությունը մտցնել արձանագրության մեջ; dresser un ~ արձանագրություն կազմել; faire ~ d'héritier ժառանգորդության իրավունքը ստանձնել; prendre ~ de qch ընդունել ի գիտություն, արձանագրել; ծանոթանալ; donner ~ ճանաչել; արժանին հատուցել; faire ~ présence ներկայանալ քաղաքավա-

րությունից դրդված կամ պարտականություններից ելնելով; faire ~ de bonne volonté պաստառատականություն ցուցաբերել; les ~s sont conformes aux paroles, les paroles et les actes ne font qu'un խոսքի և գործի համապատասխանություն
 ~ d'accusation մեղադրական ակտ, ամբաստանագիր
 ~ additionnel լրացուցիչ ակտ (օրենք)
 ~ de courage սխրագործություն
 ~ de décès մահվան վկայական
 ~ défectueux պահանջներին չհամապատասխանող ակտ
 ~ de force բռնություն
 ~ de naissance ծննդյան վկայական
 ~ de violence բռնություն
 ~s de l'état civil քաղաքացիական կացության ակտ
 ~s de subversion et de sabotage քայքայիչ և դիվերսիոն գործունեություն
actif, -ve *adj* ակտիվ, գործուն $\diamond$ service ~ իսկական զինվորական ծառայություն; citoyen ~ ձայնի իրավունքից օգտվող քաղաքացի; armée ~ve կադրային բանակ; prendre une part ~ve à qch գործուն մասնակցություն ունենալ ինչ-որ բանի
actif *m* ակտիվ, դրամագլուխ, վճարային մուտքեր, կապիտալ, միջոցներ $\diamond$ avoir à son ~ իր ակտիվում ունենալ; իր հաշվին ունենալ
action *f* 1. արարք; գործ, գործողություն; գործունեություն, աշխատանք

2. կռիվ, պայքար $\diamond$ compagnie par ~ ակցիոներական ընկերություն; intensifier l'~ ուժեղացնել պայքարը, աշխատանքը; introduire une ~ auprès d'un tribunal դատարանում գործ հարուցել; mener, conduire, poursuivre une ~ պայքար մղել; mettre en ~ գործողության մեջ դնել; obtenir une ~ en révision հասնել գործի վերանայմանը; organiser une ~ pour (contre) կազմակերպել ելույթ... համար (ընդդեմ); sphère d' ~ գործողությունների ոլորտ; unité d' ~ գործողությունների միասնություն
 ~ clandestine ընդհատակյա աշխատանք
 ~ culturelle մշակութային լուսավորչական աշխատանք
 ~ défensive պաշտպանություն
 ~ à distance գործողություններ հեռավորության վրա՝ հեռվից
 ~ de grâces շնորհակալություն; շնորհակալական մաղթանք
 ~ illégale, ~ préventive նախազգուշական միջոց
 ~ offensive հարձակում
 ~ préméditée voulue կանխամտածված՝ դիտավորյալ գործողություն
 ~ revendicative պայքար հանուն իր իրավունքների
 ~ syndicale արհմիութենական պայքար
 ~s coercitives հարկադիր միջոցներ
 ~s concertées համաձայնեցված գործողություններ
 ~s conjointes, communes միաս-

- նական, համատեղ գործողություններ
 ~s de masse զանգվածային ելույթներ
 ~s militaires (hostilités) ռազմական գործողություններ
- activité** *f* գործունեություն; գործողություններ $\diamond$ développer une ~ intense, déployer une grande ~ ակտիվ գործունեություն ծավալել; être en ~ զինվորական ծառայության մեջ լինել; orienter l'~ vers զի ուղղել գործունեությունը դեպի...; plein d'~ գործունյա, եռանդուն; rapport d'~ հաշվետու գեկուցում
 ~ aérienne ռազմաօդային ուժերի գործողություններ
 ~ féconde բեղմնավոր գործունեություն
 ~ de guerre մարտական գործունեություն
 ~ de production արտադրական վերելք, արտադրության աճ
 ~ publique հասարակական գործունեություն
 ~ de sape, ~ subversive քայքայիչ գործունեություն
 ~s militaires ռազմական գործողություններ
 ~s d'organisation կազմակերպչական աշխատանքներ
 ~s de la semaine շաբաթվա իրադարձություններ
- actualisation** *f* 1. իրականացում, գործողության մեջ դնելը 2. նորացում, արդիականացում, համապատասխանեցում ժամանակակից պահանջների հետ
- actualiser** *vt* 1. իրականացնել, իրագործել, ի կատար ածել 2. արդիականացնել, դարձնել ժամանակակից
- actualité** *f* արդիականություն, իրականություն, ժամանակակից կյանք $\diamond$ d'~ ժամանակակից, արդի; d'une passionnante ~ հրատապ; d'~ brûlante հրատապ, օրախնդիր, խիստ ակտուալ, սուր
- actualités** *f pl* ընթացիկ իրադարձություններ, խորհիկա, ընթացիկ լուրեր
- actuel**, -le *adj* ժամանակակից, արդի, այժմեական; իրական $\diamond$ à l'heure ~le հիմա, այժմ, ներկայումս
- acuité** *f* սրություն, լարվածություն
 ~ croissante սրում, լարում, վատացում
- adaptation** *f* հարմարում, հարմարվելը, հարմարեցում, ընտելացնելը, ընտելացում
 ~ des objets naturels aux besoins humains բնական հարստությունների հարմարեցումը մարդկային պահանջմունքներին
- adapter** *vt* հարմարեցնել, ընտելացնել $\diamond$ être adapté à... համակերպվել՝ հարմարվել ինչ-որ բանի; s'~ հարմարվել, ընտելանալ
- addendum** (*լատ.*) հավելում, որը կատարվում է համաձայնագրում
- additif**, -ve *adj* լրացուցիչ, հավելյալ
- additif** *m* 1. լրացում, հավելում 2. լրացուցիչ հրաման, լրացուցիչ կարգադրություն; լրացուցիչ պայման; լրացուցիչ պարբերություն, դրվագ
- addition** *f* 1. գումարում; ավելացում, լրացում 2. հաշիվ (ռեստորանային)

- նում) $\diamond$ régler 1'~ վճարել, հաշիվը փակել (ռեստորանում)
- additionnel**, -le *adj* լրացուցիչ, հավելյալ $\diamond$ protocole ~ լրացուցիչ արձանագրություն; clause ~le լրացուցիչ հոդված (պայմանագրի)
- additionner** *vt* 1. գումարել, հաշվել, հաշվարկ անել, հանրագումարի բերել 2. ավելացնել
- adapte** *m* կողմնակից, հետևորդ, համախոհ, ջատագով
- adéquat**, -e *adj* ադեկվատ, համարժեք, հավասարագոր, համընկնող, նույնատիպ, համագոր, ճշգրիտ $\diamond$ expression ~e ճշգրիտ արտահայտություն; réponse ~e պատշաճ պատասխան
- adhérence** *f* կապ, միացում; պատկանելություն; անդամակցում
- adhérent** *m* համախոհ, կողմնակից; անդամ (կուսակցության, արհմիության) $\diamond$ carte d'~ անդամատոմս:
~ du parti կուսակցության անդամ
- adhérer** *vi* միանալ, անդամագրվել, հարել (կուսակցությանը), մտնել (կուսակցության մեջ), միավորվել ~ au parti անդամագրվել կուսակցությանը
- adhésif**, -ve *adj* $\diamond$ formule ~ve համաձայնություն արտահայտելը, հայտնելը
- adhésion** *f* 1. միավորում, հարում, անդամակցում, անդամակցություն 2. համաձայնություն $\diamond$ 1'~ sera notifiée միավորումը կհայտարարագրվի; donner son ~ իր համաձայնությունը տալ, հավանություն տալ; libre ~ ազատ
- անդամակցություն; refuser son ~ հրաժարվել մասնակցել, իր անդամակցությունից հրաժարվել; contrat d'adhésion միավորվելու պայմանագիր;
~ à une convention կոնվենցիային անդամակցություն
~ au parti կուսակցության մեջ ընդունվելը, անդամագրվելը
- ad hoc** (*լատ.*) *դվնգ.* տվյալ նպատակի համար, տվյալ դեպքի համար
- ad interim** կամ par interim (*լատ.*) *դվնգ. տես՝* interim
- adjoindre** *vt* օգնական նշանակել, տրամադրության տակ գործուղել
- adjoind** *m* օգնական, տեղակալ, ընթերակա
~ du ministre նախարարի տեղակալ
- adjonction** *f* 1. միացում 2. ավելացում, լրացում
- ad litteram** (*լատ.*) *դվնգ.* բառացիորեն
- admettre** *vt* 1. ընդունել, հնարավոր համարել, թույլատրել 2. հանդուրժել
~ qn comme membre d'une organisation ընդունել կազմակերպության անդամ
~ pour principe ընդունել, որպես սկզբունք
- administrateur** *m* 1. կառավարիչ, վարիչ, տնօրեն 2. վարչական խորհրդի անդամ
- administratif**, -ve *adj* վարչական; կարգադիր, կարգադրիչ; գործնական $\diamond$ appareil ~ d'Etat պետական սպարաւտ; corps ~

- վարչական անձնակազմ; organe ~ վարչական մարմին
- administration** *f* 1. ղեկավարում, կառավարում 2. վարչություն, ղեկավար մարմին, գերատեսչություն, վարչակազմ, վարչական հաստատություն, տնօրինություն ◊ Administrations publiques պետական գերատեսչություններ, պետական կառավարական մարմիններ, պետական ապարատ
~ de l'état civil ամուսնությունների գրանցման գրասենյակ
- administrer** *vt* կառավարել, ղեկավարել, տնօրինել
- administrés** *m pl* ենթակամներ
- admis**, -e *adj* ընդունված
- admissible** *adj* ընդունելի, թույլատրելի
- admission** *f* 1. ընդունելություն, թույլտվություն, մուտքի իրավունք 2. ճանաչում, ընդունում
~ d'observateurs դիտորդների թույլտվություն
~ à O.N.U. անդամակցություն ՄԱԿ-ին
- admonestation** *f* նկատողություն, դիտողություն, նախազգուշացում
- admonester** *vt* նկատողություն տալ, խրատ կարդալ, դիտողություն անել, նախազգուշացնել
- admonition** *f* նկատողություն, նախազգուշացում
- adopter** *vt* 1. որդեգրել 2. ընդունել (առաջարկություն, որոշում, պլան, նախագիծ և այլն) ◊ adopté par 10 voix contre 8 avec 3 abstentions ընդունված է. կողմ` 10, դեմ` 8, ձեռնպահ` 3 ձայն; faire ~ une résolution բանաձև ընդունել տալ, որոշում անցկացնել
~ une attitude դիրք գրավել
~ une opinion համակարծիք լինել
~ à l'unanimité ընդունել միաձայն
- adoption** *f* 1. որդեգրում 2. ընդունում (նախագծի, բանաձևի ևն) ◊ patrie d'~ երկրորդ հայրենիք
~ de la constitution սահմանադրության ընդունում
- ad referendum** (*լատ.*) *դվնգ.* «վերը կանգնած ատյանի հավանության դեպքում» (մասն վերապահում արվում է բանակցությունները վարող անձի կողմից որևէ համաձայնության, ակտի, առաջարկի կամ փաստաթղթի նախագծի ստորագրման ժամանակ, ցույց տալու համար, որ իր ստորագրությունը կրում է պայմանական բնույթ և ենթակա է կառավարության հավանությանը)
- adresser** *vt* 1. հասցեագրել, ուղղել, հղել 2. ուղարկել, առաքել ◊ s'~ (à qn) դիմել մեկին
~ un message ուղերձով դիմել
~ la parole à qn խոսքն ուղղել մեկին
~ une prière խնդրանքով դիմել
- adulte** *m* չափահաս (աղջիկ, տղա)
- adulte** *adj* չափահաս, հասուն ◊ population ~ չափահաս բնակչությունը
- adultération** *f* կեղծում, նեղզավոխում, աղավաղում, աղճատում
~ de la vérité ճշմարտության խեղաթյուրում

advenir *vt* տեղի ունենալ, պատահել
◇ *considérer ce fait comme non advenu* այդ փաստը համարել անվավեր; *il advint que...* պատահեց, որ ...

adventice *adj* պատահական

adversaire *m, f* հակառակորդ, թշնամի, ախոյան, մրցակից ◇ *submerger l'~* հակառակորդին ջախջախել

adverse *adj* հակառակ, հակադիր, թշնամական ◇ *la partie ~* իր/վր. հակառակ կողմը, հակառակորդը; *fortune ~* անհաջողություն, դժբախտություն

adversité *f* անհաջողություն, դժբախտություն, աղետ, փորձանք ◇ *combattre l'~* դիմագրավել ճակատագրի անակնկալներին

affaire *f* 1. գործ 2. գործարք 3. *pl* տնտեսական գործունեություն, գործեր ◇ *banque d'~s* գործարար բանկ; *chargé d'~s* գործերի հավատարմատար; *chauffer une ~* գործը արագ վարել; *hommes d'~s* գործնական մարդիկ; *lettre d'~s* գործնական նամակ; *Ministère des ~s étrangères* Արտաքին գործերի նախարարություն; *se rendre pour ~s de service* մեկնել ծառայողական գործերով; *se tirer d'~s* փորձանքից ազատվել; *traiter une ~* գործարք կնքել ~ *d'Etat* պետական կարևորության գործ ~ *d'intérêt* փողային գործ ~ *pendante* (որևէ օրգանի) քննության տակ գտնվող գործ

affairé, -e *adj* 1. զբաղված 2. վազվզող

affairement *m* 1. զբաղվածություն 2. մտահոգվածություն; վազվզուք, իրարանցում

affameur *m* շահագործող, չարաշահորդ (որը արհեստականորեն մթերքի պակասորդ է ստեղծում)

affamé *m* սովահար, սոված, անոթի, սովատանջ, սովալյուկ

affectable *adj* օգտագործելի

affectation *f* 1. նախանշում, նախասահմանում, օգտագործում 2. նշանակում (պաշտոնի); գործուղում 3. հատկացում, տրամադրում ◇ *recevoir une ~* նշանակում ստանալ; *rejoindre la nouvelle ~* իր նշանակման տեղը մեկնել, իր պաշտոնավայրը մեկնել ~ *des sommes* միջոցների օգտագործում

affecter *vt* 1. գործուղել; նշանակել 2. հատկացնել, տրամադրել 3. գործել, ազդել, ներգործել ◇ *être affecté* հաշվառման մեջ լինել; *se faire ~ à* հաշվառման ենթարկվել; նշանակում ստանալ ~ *un capital* միջոցներ հատկացնել ~ *des crédits* կրեդիտներ տրամադրել ~ *la production* ազդել արտադրության վրա

affermir *vt* 1. ամրացնել, ամրապնդել, ուժեղացնել 2. հենարան ծառայել ◇ *s'~* ամրապնդվել, հաստատվել, ամրանալ, ուժեղանալ, հզորանալ ~ *le pouvoir* իշխանությունը ամրապնդել

affermissement *m* ամրացում, ամրապնդում, ուժեղացում ~ *de la confiance entre les Etats*

- պետությունների միջև վստահության ամրապնդում
- affichage** *m* 1. փակցում (հայտարարություն, հրաման և այլն) 2. հրատարակում (աֆիշի տեսքով) 3. *փ/հք.* ցուցադրում
- affiche** *f* 1. հայտարարություն, ազդ, ազդագիր 2. *փ/հք.* նշան, ապացույց
~ électorale ընտրությունների մասին հայտարարություն, ազդ
~ lumineuse լուսային գովազդ
~ de publicité գովազդ
- afficher** *vt* փակցնել (հայտարարություն, հրաման) 2. *փ/հք.* ցուցադրել, ի ցույց դնել
- affidé**, *-e adj* վստահելի, վստահության արժանի
- affidé** *m* 1. գաղտնի գործակալ; լրտես 2. հանցակից, մեղսակից
- affilé**, *-e adj* սուր, սրված
- affilée** : *d' ~ loc. adv.* անդադար, անընդմեջ, շարունակ
- affiliation** *f* անդամակցում, ընդունվելը, հարելը, մտնելը (կազմակերպություն)
- affilié** *m* անդամ, մասնակից
- affilier** *vt* 1. ընդունել (անդամ) 2. միացնել $\diamond$ *s'~* միավորվել, հարել, անդամագրվել
- affinité** *f* մանություն, հարազատություն, մոտիկություն; համանմանություն, նմանօրինակություն, համեմատություն
~ politiques քաղաքական համակրանք
- affirmation** *f* հաստատում, հավաստիացում
~ mal fondée չիմնավորված պնդում
- affirmative** *f* դրական, հաստատուն պատասխան $\diamond$ répondre par l'~ դրականորեն պատասխանել
- affirmativement** *adv* դրականորեն
- affirmer** *vt* հաստատել, վավերացնել $\diamond$ *s'~* հաստատվել, կայունանալ, բոլորի կողմից ընդունվել; *s'~ pour la coexistence* հանդես գալ ի նպաստ խաղաղ գոյակցության; *s'~ pour* հանդես գալ հանուն...; *s'~ contre* հանդես գալ... դեմ
- affliger** *vt* 1. հարվածել, կտորել, սպանել, ոչնչացնել 2. ընկճել, վշտաբեկ անել, հուսահատեցնել, վշտացնել, դառնացնել $\diamond$ la famine a affligé cette contrée սովը ամայացրեց այդ երկրամասը; *s'~* վշտանալ, տխրել; սգալ, ողբալ
- affluence** *f* միահոսում, հորդում, հոսք; խոնվելը, ամբոխվելը, կուտակում; *hligծ.* առատություն $\diamond$ heures *d'~* երթևեկության լարված ժամեր
~ du peuple ժողովրդի խոնվելը
- affluer** *vi* 1. թափվել, հոսել 2. հորդել (արյան մասին) 3. խմբվել, հավաքվել
- afflux** *m* 1. մակընթացություն 2. առատություն, հոսք
~ de messages նամակների առատություն, հոսք
~ de touristes զբոսաշրջիկների հոսք
- affranchir** *vt* ազատել, ազատագրել $\diamond$ *s'~* (de qch) ազատվել ինչ-որ բանից, հաղթահարել ինչ-որ բան
- affranchissement** *m* ազատագրում, հաղթահարում
- affronter** *vt* համարձակորեն հան-

- դես գալ ինչ-որ մեկի, ինչ-որ բանի դեմ; դիմավորել առանց վախի՝ երես առ երես, չվախենալ
 ~ le danger վտանգն արհամարհել, գնալ վտանգին ընդառաջ
- affût** *m* հրետասայլ ◊ être à l'~ գգույշ լինել, դարանակալել
- afghan**, -e *adj* աֆղանական
- africain**, -e *adj* աֆրիկական
- âge** *m* 1. տարիք, տարիներ, հասակ
 2. դար, դարաշրջան ◊ catégories d'~ տարիքային խմբեր; doyen d'~ ավագագույն անձ, տոհմավագ; hors d'~ հնացած, դարն ապրած; limite d'~ առավելագույն տարիք; le moyen ~ միջնադար
 ~ atomique ատոմային դար
- agence** *f* 1. գործակալություն, ներկայացուցչություն, հաստատություն, գրասենյակ; բանկի բաժանմունք, մասնաճյուղ
 ~ s spécialisées de l'ONU ՄԱԿ-ի մասնագիտացված՝ հատուկ հաստատություններ
- agenda** *m* նոթատետր, հուշատետր
- agent** *m* 1. լիազորված անձ, ծառայող, գործակալ, ներկայացուցիչ, միջնորդ, հանձնակատար 2. գործոն, գործող ուժ
 ~ de change բորսային միջնորդ
 ~ diplomatique դիվանագիտական կորպուսի աշխատակից, դիվանագիտական ներկայացուցիչ, միջնորդ
 ~ de diversion վնասագործ (դիվերսանտ)
 ~ de liaison կապավոր
 ~ moteur շարժիչ ուժ
 ~ de police ոստիկան
- ~ de provocateur պրովոկատոր, հրահրիչ
 ~ de Sûreté խուզարկու ոստիկանության գործակալ (Ֆրանսիայում)
- aggiornamento** *m* արդիականացում, ռեֆորմ, նորացում (կուսակցության, կազմակերպության, իշխանական կառուցվածքի և այլն)
- agglomération** *f* քաղաքային մեծ ագլոմերացիա (շրջան), քաղաքը իր արվարձանների հետ միասին, բնակավայր, բնակակետ
 ~ ethnique էթնիկ խումբ
 ~ industrielle արդյունաբերական կենտրոն
 ~ de type urbain քաղաքատիպ ավան
- aggravant**, -e *adj* ծանրացնող, սաստկացնող ◊ circonstances ~ es հանցանքը ծանրացնող հանգամանքներ
- aggravation** *f* 1. վատթարացում (վիճակի), սրում, սաստկացում (հիվանդության, հակասությունների)
 2. *իր/ք.* հանցանքի ծանրացում
 ~ des conditions de vie կենսապայմանների վատացում
 ~ des contradictions հակասությունների սրում
 ~ de la crise économique տնտեսական ճգնաժամի սրում
 ~ du déficit budgétaire բյուջետային դեֆիցիտի սրում
 ~ de la situation իրավիճակի վատթարացում
- aggraver** *vt* վատացնել, վատթարացնել; ծանրացնել, սրել, բարդացնել, խորացնել, ուժեղացնել, մեծացնել

- ~ les antagonismes հակասությունները սրել $\diamond$ *s'*~ 1. սրվել, վատթարանալ 2. աճել, ավելանալ, սաստկանալ
- agir** *vi* գործել, հանդես գալ, վարվել $\diamond$ *s'*~ *v impers.*: il s'agit de... խոսքը վերաբերում է..., բանն այն է, որ...
- ~ auprès de զո բարեխոսել, միջնորդել մեկի մոտ
- ~ de concert գործել համաձայնաբար, համերաշխորեն
- ~ conformément à la loi գործել համաձայն օրենքի
- ~ en faveur de la détente գործել հօգուտ լարվածության թուլացման
- agissements** *m pl* գործողություններ; դատապարտելի գործողություններ; մեքենայություններ; դավադրություններ
- agitateur** *m* խռովարար, հանգստություն վրդովող, սադրիչ, քարոզիչ
- agitation** *f* 1. հուզում, անհանգստություն; շարժում, իրարանցում; խռովություն, սպասամբություն 2. քարոզություն $\diamond$ campagne d'~ քարոզչական արշավ, քարոզարշավ
- agraire** *adj* ագրարային, հողային, հողագործական $\diamond$ la réforme ~ հողային ռեֆորմ; lois ~s ագրարային օրենսդրություն
- agrément** *m* *ղվնգ.* ագրեման (կառավարության համաձայնությունը որոշակի անձի՝ դիվանագիտական ներկայացուցչի կարգավիճակով նշանակելու մասին)
- agresser** *vt* հարձակվել, նախահարձակ լինել
- agresseur** *m* 1. բռնազավթիչ, նվաճող, զավթիչ 2. հարձակվող, նախահարձակ
- agressif**, -ve *adj* 1. հարձակողական, զավթողական 2. մարտական, ռազմական
- agression** *f* 1. *ղվնգ.* ագրեսիա, հարձակում, բռնազավթում, որևէ պետության հարձակումը մեկ այլ պետության վրա 2. վնաս, աղտոտում (միջավայրի) $\diamond$ freiner l'~ սանձահարել ագրեսիան
- aide** I *f* օգնություն, օժանդակություն $\diamond$ ~ et assistance օգնություն և աջակցություն; accorder son ~ (dans), venir en ~, prêter, porter l'~ ~ օգնել, օգնություն ցույց տալ; avec l'~ de..., à l'~ de... օգնությամբ
- ~ désintéressée անշահախնդիր օգնություն
- ~ d'Etat պետական դոտացիա
- ~ materielle նյութական օգնություն
- ~ militaire ռազմական օգնություն
- ~ multiple բազմակողմանի օգնություն
- ~ mutuelle փոխադարձ օգնություն, փոխօգնություն
- ~ technique տեխնիկական օգնություն
- aide** II *m f* օգնական; ընթերակա
- aide-mémoire** *m* հուշատետր; հուշագրություն; *ղվնգ.* մեմորանդում
- aider** *vi* օգնել, օժանդակել, աջակցել, նպաստել $\diamond$ *s'*~ 1. ինքն իրեն օգնել 2. իրար օգնել
- aigrir** *vt* զայրացնել, ջղայնացնել,

- բարկացնել, կատաղեցնել
 ~ les passions կրքեր բորբոքել
 ~ les soupçons կասկածներ հրահրել
- Air** *m* ռազմաօդային ուժեր; ◇
 l'attaché de l'~ ավիացիայի
 ստաշե (կցորդ); le Ministre de
 l'~ ավիացիայի նախարար
- air** *m* 1. օդ, մթնոլորտ 2. քամի, հով ◇
 bâtir en l'~ կառուցել օդային
 ամրոցներ; changer d'~ իրադրու-
 թյունը փոխել; en plein ~, au
 grand ~ մաքուր օդում; դրսում;
 faire sauter en l'air պայթեցնել; il
 fait de l'~ փչում է; manquer d'~
 շփոթվել, շվարել, իրեն կորցնել,
 գլուխը կորցնել; mettre tout en l'~
 ամեն ինչ տակնուվրա անել;
 parler en l'air անմտածված խո-
 սել; խոսքերը քամուն տալ;
 prendre l'~ դուրս գալ մաքուր օդ,
 մաքուր օդ շնչել, զրոսնել; թռչել,
 օդ բարձրանալ (ինքնաթիռի մա-
 սին); vivre de l'~ du temps քայլել
 ժամանակին համընթաց
 ~ du pays հարազատ օդ; հարա-
 զատ վայրեր
- ajournement** *m* 1. հետաձգում,
 տարկետում 2. ձգձգում ◇ deman-
 der l'~ de la session խնդրել
 նստաշրջանի հետաձգում
- ajourner** *vt* 1. հետաձգել, տեղափո-
 խել հաջորդ օրվան 2. ձգձգել,
 ուշացնել
- a.k.a.** (*usiq.* also known as) հայտնի
 է նաև որպես այսինչը
- alarmant**, *-e adj* տագնապալի;
 սպառնացող
- alarme** *f* տագնապ, ահազանգ, ան-
 հանգստություն; տագնապի ազ-
- դանշան; վթարային ազդանշան
 ◇ fausse ~ կեղծ տագնապ; tenir
 en ~ անհանգստացնել, տագ-
 նապ առաջացնել; donner l'~,
 sonner l'~ տագնապի ազդանշան
 տալ, ահազանգել
- alarmer** *vt* անհանգստացնել, վա-
 խեցնել; տագնապ բարձրացնել;
 ահազանգել ◇ s'~ անհանգստա-
 նալ, տագնապել
- albanais**, *-e adj* ալբանական
- aléa** *m* 1. անակնկալ դեպք, պատա-
 հականություն 2. ռիսկ, խիզա-
 խում
- aléatoire** *adj* պատահական, կաս-
 կածելի, անհաստատ; վտանգա-
 վոր; վիճելի
- alerte** *f* 1. տագնապ, ահազանգ;
 տագնապի ազդանշան 2. մար-
 տական պատրաստություն ◇ état
 d'~ արտակարգ դրություն; fin
 d'~ տագնապի ավարտի ազդա-
 նշան; mettre en état d'~ մարտա-
 կան պատրաստության բերել
 ~ aérienne օդային տագնապ
 ~ aux gaz քիմիական տագնապ
- alerter** *vt* 1. ոտքի հանել տագնապի
 ազդանշանով 2. անհանգստաց-
 նել, հանգիստը վրդովել, հան-
 գիստը խռովել, հուզել 3. ուշադ-
 րությունը գրավել
 ~ l'opinion publique հասարակա-
 կան կարծիքը խռովել
 ~ la presse մամուլին ոտքի հանել,
 մամուլի հանգիստը խռովել
 ~ la vigilance զգոնությունը ուժե-
 դացնել
- algérien**, *-ne adj* (d'Algérie) ալժիր-
 յան (երկրին վերաբերող)
- algérois**, *-e adj* (d'Alger) ալժիրյան

(քաղաքին վերաբերող)
alias (*լատ.*) այլ կերպ ասած
alignement *m* 1. հավասարեցում, համահարթում 2. շարք 3. *ռազմ.* հավասարություն, շարքով կանգնելը
 ~ des salaires աշխատավարձերի տարբերությունների վերացում
aligner *vt* 1. հավասարեցնել, համահարթել 2. շարք կանգնեցնել ◊ *s'* ~ 1. հավասարվել 2. շարք կանգնել, հավասարություն բռնել ~ les affaires գործերը կարգի բերել
 ~ sur...հարմարեցնել; հավասարեցնել; համաձայնեցնել; համապատասխանեցնել
alimentation *f* 1. սնունդ, սննդամթերք, պարենամթերք; մատակարարում 2. սննդի արտադրություն
 ~ collective հասարակական սնունդ
 ~ en eau ջրամատակարարում
 ~ en munitions մատակարարում ռազմամթերքով
 ~ en vivres մատակարարում սննդամթերքով
alimenter *vt* կերակրել, սնել; մատակարարել
 ~ les bruits, les rumeurs նպաստել ասեկոսների տարածմանը, բամբասանքների տեղիք տալ
 ~ les commentaires de la presse բանավեճ հարուցել մամուլում
 ~ la haine ատելություն բորբոքել
alinéa *m* կարմիր գիծ, պարբերություն ◊ notifications mentionnées à l' ~ précédentes տեղեկություններ, որոնք հիշատակված են նա-

խորդ պարբերությունում
allégation *f* 1. հղում, փաստարկ 2. պնդում ◊ fausse ~ կեղծ պնդում
alléguer *vt* վկայակոչել, պատճառ բերել
 ~ des raisons փաստարկներ բերել
allemand, -e *adj* գերմանական
aller *vi* 1. գնալ, քայլել, տեղից շարժվել 2. ուղևորվել, մեկնել 3. տանել դեպի... 4. անցուղարձ անել 5. գործել, աշխատել 6. զարգանալ, մեծանալ, աճել 7. ընթանալ, ընթացքի մեջ լինել ◊ *n'y pas* ~ *de main morte* գործել արագ՝ շտապ, գործերը սարքել; *ne pas y* ~ *par quatre chemins* խնտել, գործել ուղղակիորեն; *laisser* ~ թողնել, որ իր հունով գնա; *il va de soi...*, *il va tout seul*, *cela va sans dire* ինքնին հասկանալի է
 ~ en augmentant մեծանալ, աճել
 ~ de l'avant առջևից գնալ
 ~ de bon coeur գործել պարզ՝ քաղ՝ անկեղծ
 ~ de bon pied dans une affaire ջերմորեն գործի լծվել
 ~ en croissant մեծանալ, աճել, ավելանալ
 ~ à la dérive ընթացքից շեղվել
 ~ droit au fait անմիջապես գործի անցնել
 ~ à l'encontre հակառակ գնալ
 ~ au fond de... թափանցել գործի էության մեջ
 ~ aux informations տեղեկություններ հավաքել
 ~ de mal en pis գնալով վատանալ
 ~ aux opinions ձայների հավաքել

~ de pair գնալ զուգահեռաբար
 ~ en périlclitant անկման գնալ,
 դեպի անկում գնալ
 ~ au plus pressé զբաղվել նրանով,
 ինչն անհետաձգելի է
 ~ au plus urgent կարգավորել
 ամենամանհետաձգելի գործերը
 ~ au ralenti ընթացքը դանդաղեց-
 նել
 ~ à la rencontre, ~ au devant գնալ
 ընդառաջ
 ~ aux renseignements տեղեկու-
 թյուններ հավաքել
 ~ son train գնալ իր հունով
 ~ vite en besogne աշխատել արագ
 ~ aux voix անցնել քվեարկության
alliance *f* միություն, միավորում; դա-
 շինք; *դվնգ.* պետությունների միա-
 վորում պայմանագրային հի-
 մունքներով $\diamond$ un traité d'~ դաշ-
 նակցային պայմանագիր; conc-
 lude une ~, contracter une ~ դա-
 շինք կնքել; rompre une ~ դաշին-
 քը չեղյալ հայտարարել
 ~ économique տնտեսական դա-
 շինք
 ~ militaire ռազմական դաշինք
 ~ temporaire ժամանակավոր դա-
 շինք
allié *m* դաշնակից, զինակից $\diamond$
 soutenir ses ~s պաշտպանել, սա-
 տարել իր դաշնակիցներին, իր
 զինակիցներին
allié, -e *adj.* դաշնակից, դաշնակցա-
 յին $\diamond$ les pays ~s դաշնակից
 երկրներ; les Alliés դաշնակից-
 ներ, դաշնակից երկրներ, հակա-
 հիտլերյան կոալիցիայի անդամ
 երկրներ
allier *vt* *փխք.* կապել, միացնել $\diamond$ s'~

1. կապվել, միանալ, միաձուլվել
 2. միավորվել, դաշնակցել; միու-
 թյան մեջ մտնել
allocation *f* նպաստ, դրամական օգ-
 նություն; հատկացում; կենսաթո-
 շակ $\diamond$ accorder une ~ նպաստ
 նշանակել; supprimer une ~
 նպաստից զրկել
 ~ s budgétaires բյուջետային
 հատկացումներ
 ~ s de chômage գործազրկության
 նպաստ
 ~ exceptionnelle միանվագ նպաստ
 ~ familiale ընտանեկան նպաստ,
 բազմազավակության նպաստ
 ~ de maladie հիվանդության
 նպաստ
 ~ de maternité մայրության նպաստ
 ~ d'orphelin ծնողազուրկ երեխա-
 ների նպաստ
 ~ temporaire ժամանակավոր
 նպաստ
 ~ viagère ցմահ կենսաթոշակ
 ~ de vieillesse ծերության նպաստ
allocution *f* կարճ ելույթ
 ~ de bienvenue ողջույնի խոսք
 հանդիպման ժամանակ
 ~ d'ouverture ներածական խոսք
allongement *m* երկարացում
 ~ de la journée de travail աշխա-
 տանքային օրվա երկարացում
allonger *vt* երկարացնել, երկարա-
 ձգել; երկարատև դարձնել $\diamond$ s'~
 երկարել; երկարաձգվել
allusion *f* ակնարկ $\diamond$ faire ~ à...
 ակնարկել
aloi *m* որակ; լավորակություն, դի-
 մացկունություն $\diamond$ de bon ~ որակ-
 յալ, լավորակ; de mauvais ~ անո-
 րակ

- alourdir** *vt* 1. ծանրացնել, ծանրաբեռնել 2. դժվարացնել
~ l'atmosphère մթնոլորտը լարել
- alphabétisation** *f* գրագիտության ուսուցում, անգրագիտության վերացում
- altera pars** (*լատ.*) մյուս՝ հակառակ կողմ
- altération** *f* 1. փոփոխություն; վատթարացում; փչացում, վնաս 2. աղավաղում, աղճատում, խեղաթյուրում (տեքստի) 3. հուզում, անհանգստություն (ճայնի մասին) 4. կեղծում, փաստաթղթի փոփոխում
~ d'écriture փաստաթղթերի կեղծում, ուղղում փաստաթղթում
~ des monnaies մետաղադրամի կեղծում
~s organiques օրգանական փոփոխություններ
~ de scrutin քվեարկության արդյունքների կեղծում
- altérer** *vt* 1. փոխել, փոփոխել; վատացնել, փչացնել 2. աղավաղել, աղճատել; կեղծել
- altérnance** *f* հերթագայում, հերթագայություն; ուղղության փոփոխություն
- alternat** *m* *դվնգ.* ակտերնատ (կանոն, համաձայն որի միջազգային պայմանագրի բնօրինակում, որը նախատեսված է պայմանավորվող տվյալ կողմի համար, կողմի անվանումը, լիազորված անձանց ստորագրությունները, ինչպես նաև պայմանագրի բուն տեքստը տվյալ պայմանավորվող կողմի մայրենի լեզվով դրվում է առաջին տեղում)
- alternative** *f* այլընտրանք, երկրնորանք
- altesse** *f* բարձրություն, պայծառափայլություն (տիտղոս) ◊ Son Altesse նորին պայծառափայլություն
- ambages** *f pl* ակնարկներ, երկդիմի խոսքեր ◊ parler sans ~ խոսել առանց ակնարկների, խոսել ուղիղ, բաց տեքստով
- amalgamer** *vt* *փխս.* կպցնել, միացնել, համախմբել, միավորել
~ plusieurs amendements բազմաթիվ ուղղումներ իրար միացնել ◊ s'~ *փխս.* միավորվել, համախմբվել
- ambassade** *f* դեսպանություն, դեսպանատուն ◊ attaché d' ~ դեսպանատան կցորդ; conseiller d'~դեսպանատան խորհրդական; secrétaire d'~ դեսպանատան քարտուղար
- ambassadeur**, -d'rice *m, f* դեսպան(ուհի) ◊ accréditer un ~ հավատարմագրել դեսպան; nommer un ~ նշանակել դեսպան
~ de bonne volonté բարի կամքի դեսպան
~ extraordinaire et plénipotentiaire արտակարգ և լիազոր դեսպան
~ itinérant հատուկ հանձնարարություններով դեսպան
~ non-résident դեսպան, որի նստավայրն այլ երկրում է
- ambiance** *f* շրջակա միջավայր, շրջապատ; մթնոլորտ, պայմաններ, իրադրություն l'entretien s'est déroulé dans une ~ d'amitié et de cordialité գրույցը ընթացավ բարիդրացիական մթնոլորտում

- ambigu**, -*ë* *adj* երկդիմի, երկակի
- ambigüité** *f* երկակիություն $\diamond$ sans ~ ոչ երկիմաստ, աներկմիտ, պարզ
- ambition** *f* փառամոլություն, փառասիրություն, իշխանատենչություն, նկրտում, հավակնություն ~ territoriale տարածքային հավակնություններ
- ambitionner** *vt* ձգտել, հասնել; հավակնել, տենչալ
- âme** *f* 1. հոգի 2. բնակիչ, շունչ $\diamond$ par ~ d'habitant բնակչության ամեն մի շնչին
- aménagement** *m* 1. տեխնիկական կառուցվածք, սարք, սարքավորում, հարմարանք 2. կարգավորում, կազմակերպում; պլանավորում, հատակագծում, նախագծում
- aménager** *vt* 1. սարքավորել; կարգի բերել, կարգավորել 2. հարմարեցնել
- amende** *f* տուգանք, տույժ $\diamond$ frapper d'~ տույժի ենթարկել; infliger une ~ տուգանք նշանակել; mettre à l'~ տուգանել; recouvrir une ~ տուգանք բռնագանձել ~ administrative վարչական տուգանք
- amendement** *m* 1. ուղղում, բարելավում 2. փոփոխություն, շտկում $\diamond$ apporter un ~ փոփոխություն կատարել; proposer un ~ փոփոխություն առաջարկել; accepter un ~ փոփոխություն ընդունել; repousser un ~ մերժել որևէ փոփոխություն ~ à la constitution սահմանադրության փոփոխություն ~ rédactionnel խմբագրական փոփոխություն
- ~ au traité միջազգային պայմանագրի փոփոխություն
- amender** *vt* ուղղել, ուղղումներ անել, փոփոխել, փոփոխություն կատարել, վերանայել (նորմատիվ ակտը կամ պայմանագիրը) ~ un projet նախագծի մեջ փոփոխություններ մտցնել
- amener** *vi* 1. բերել, բերման ենթարկել 2. հասցնել, տանել 3. առաջ բերել, հարուցել, պատճառել, առաջացնել ~ la conversation sur... խոսակցության մեջ շոշափել, խոսակցությունն ուղղել դեպի...
- américain** *adj* ամերիկյան
- américanisme** *m* բուռն հակում այն ամենի հանդեպ, ինչ ամերիկյան է
- ameutement** *m* 1. գրգռվածություն, հուզում, հրահրում, զայրույթ, ընդվզում, խռովություն 2. կուտակում, կիտում, խռնում (ամբոխի, ժողովրդի)
- ameuter** *vt* գրգռել; խռովություն հրահրել, վրդովվել, տագնապ, իրարանցում առաջացնել, ապստամբել; ժողովել, հավաքել (ամբոխ, ժողովուրդ)
- amicale** *f* ընկերություն, միավորում; հայրենակցական միություն; ընկերակցություն; համագործակցություն
- amiral** *m* ծովակալ
- amiralissime** *m* ռազմածովային ուժերի գլխավոր հրամանատար
- amirauté** *f* 1. ծովակալություն 2. ծովակալի աստիճան
- amitié** *f* ընկերություն, բարեկամու-

- թյուն $\diamond$ avoir de l'~ pour զո սիրել մեկին; սերտորեն կապված լինել մեկի հետ; se lier d'~ avec զո, lier ~ avec բարեկամանալ՝ բարեկամություն հաստատել մեկի հետ
 ~, étroite սերտ բարեկամություն
 ~ indéfectible անխախտ բարեկամություն
 ~ solide et durable ամուր և տևական բարեկամություն
- amnistie** *f* 1. ներում 2. ամնիստիա, համաներում $\diamond$ accorder une ~ ներում շնորհել
 ~ générale համընդհանուր համաներում
 ~ judiciaire դատական համաներում
 ~ partielle մասնակի համաներում
- amorcer** *vt* 1. *փխբ.* հրապուրել, գրավել 2. ձեռնամուխ լինել, սկսել, սկիզբ դնել $\diamond$ s'~ նշարվել, գծագրվել, սկսվել
 ~ un dialogue երկխոսություն սկսել
 ~ les pourparlers սկսել բանակցությունները
 ~ la question ձեռնամուխ լինել հարցի լուծմանը
- amortir** *vt* 1. խլացնել, հարվածը թուլացնել, բթացնել 2. մարել, ամորտիզացիա կատարել, մաշվածքամարել, դուրս գրել
 ~ une dette պարտք մարել
 ~ un emprunt փոխառություն մարել
- ample** *adj* 1. ընդարձակ, լայն, լայնարձակ, լայնատարած 2. առատ
- ampleur** *f* 1. լայնություն, ընդարձակություն 2. թափ, ուժ, ծավալ, ընդգրկում $\diamond$ d'une grande ~ մեծ ծավալի, մեծածավալ; se poursuivre avec ~ լայնորեն ծավալվել; prendre de l'~ ~ թափ առնել, զարգանալ
- amplification** *f* 1. մեծացում, ավելացում, ուժեղացում, ընդլայնում 2. *փխբ.* չափազանցում
- amplifier** *vt* 1. մեծացնել, ընդարձակել; ուժեղացնել, ընդգծել (նշանակությունը) 2. *փխբ.* ուռճացնել, չափազանցնել
 ~ une lutte պայքարն ուժեղացնել
 ~ un scandale խայտառակությունն ուռճացնել
- amplitude** *f* 1. *հնգծ.* մեծություն; երկարություն, տարածականություն; չափ 2. ամպլիտուդա, տատանման մեծություն
 ~ d'un bond *նազմ.* նետման երկարությունը, մեկ-մեկ կամ փոքրիկ խմբերով մի տեղից մյուսը վազելու երկարությունը
 ~ du jet արկի թռիչքի երկարությունը
 ~ de la journée du travail աշխատանքային օրվա տևողությունը
- analphabétisme** *m* անգրագիտություն
- analphabète** *adj* անգրագետ
- analyse** *f* վերլուծություն, ուսումնասիրություն, հետազոտություն; քննություն, քննում, գիտական գնահատություն $\diamond$ en dernière ~ վերջիվերջո, վերջին հաշվով; porter à l'~ հետազոտել, քննության ենթարկել
 ~ sommaire թվարկում, ցանկ, ցուցակ
- analyser** *vt* 1. վերլուծել, ուսումնա-

սիրել, հետազոտել 2. քննարկել
analytique *adj* վերլուծական
anar *m* անիշխանական (anarchiste
 բառի կրճատ ձևը)
anarchie *f* 1. անարիսիա, իշխանու-
 թյան բացակայություն, անիշ-
 խանություն 2. անկարգություն,
 քաոս, անարիսիա
 ~ de la production արտադրու-
 թյան անարիսիա
anarchiste *m* անարիսիստ, անիշխա-
 նական
ancestral, -e *adj* 1. պապական, նախ-
 նիների, նախապապերի 2. հին,
 հնադարյան 3. ատավիստական
ancêtres *m pl* նախնիներ, նախա-
 պապեր
ancien, -ne *adj* 1. հին, հնադարյան,
 հինավուրց, վաղեմի 2. նախկին
 ◇ l'Ancien Régime հին վարչա-
 կարգ, թագավորական վարչա-
 կարգ Ֆրանսիայում
anciens *m pl* *խսկց.* նախնիներ;
 ծերունիներ
ancienneté *f* 1. հնություն, անցյալ
 ժամանակներ 2. ստաժ, երկա-
 րամյա ծառայություն ◇ de toute
 ~ անհիշելի ժամանակներից
 prime d'~ հավելում երկարամյա
 ծառայության համար
ancre *f* խարիսխ
 ~ de salut վերլուծության խարիսխ,
 վերջին հույս
ancré, -e *adj* խարսխված, ամրա-
 պնդված ◇ une idée ~e ամուր
 նստած միտք
 ~ dans ses préjugés նախապաշա-
 րումների մեջ թաղված, նախա-
 պաշարումներով կապված
anéantir *vt* 1. ոչնչացնել, վերացնել,

քնացնել 2. սպանել (բարոյա-
 պես), ճնշել
anéantissement *m* 1. ոչնչացում 2.
 հոգեկան ճնշվածություն
angarie *f* *ղվնգ.* անգարիա (ռազմա-
 կան գործողություններ իրակա-
 նացնող պետության կողմից այլ
 երկրներին (սովորաբար չեզոք)
 պատկանող տրանսպորտային
 միջոցների զավթում՝ ռազմական
 գործողություններում օգտագոր-
 ծելու նպատակով)
angle *m* անկյուն ◇ aplanir les ~s սուր
 անկյունները հարթել; sous cet ~
 այդ անկյան տակ
anglo-américain, -e *adj* անգլոամե-
 րիկյան
anglo-saxon, -ne *adj* անգլոսաքսո-
 նական
animation *f* ոգևորություն, ոգե-
 շնչում; խանդավառություն, կայ-
 տառություն, աշխուժություն,
 կենդանություն
animé, -e *adj* աշխույժ, կենդանի;
 ոգևորված, խանդավառված,
 ոգեշնչված ◇ débats ~s աշխույժ,
 կենդանի քննարկումներ; dis-
 cours ~ ոգեշունչ ելույթ, խանդա-
 վառ ելույթ
annal, -e *adj* տարեկան, տարվա,
 միամյա, մի տարվա
annales *f pl* տարեգրություն, ժամա-
 նակագրություն; տարեգիրք
annaliste *m* տարեգիր
année *f* տարի, թվական
 ~ qui court, ~ en cours, ~ courante
 ընթացիկ տարի
 ~ d'exercice բյուջետային տարի,
 ֆինանսական տարի
 ~ passée, ~ dernière անցյալ տարի

- ~ *prochaine* եկող տարի
- annexe** *f* հավելված, առդիր, լրացում, կցում (պայմանագրին, ակտին և այլն)
- ~ *de douane* մաքսային կես
- ~ *d'un traité* միջազգային պայմանագրի հավելված
- annexer** *vt* 1. միակցել, բռնակցել, բռնազավթել 2. կցել, ավելացնել (փաստաթղթին)
- annexion** *f* *դվնգ.* միակցում, բռնակցում, բռնազավթում, անեքսիա (այլ պետությանը պատկանող տարածքի բռնի միացում, զավթում)
- annihilable** *adj* արգելման ենթակա, վերացման ենթակա, չեղյալ հայտարարելի
- annihilation** *f* 1. ոչնչացում, բնաջնջում 2. վերացում, չեղյալ հայտարարելը
- annihilator** *vt* 1. ոչնչացնել 2. չեղյալ հայտարարել, վերացնել
- anniversaire** *m* տարեդարձ
- annoncer** *vt* հայտարարել, հաղորդել, հայտնել, տեղեկացնել, ծանուցել, զեկուցել; ազդարարել, ավետել
- annuaire** *m* տեղեկատու, տեղեկագիրք; տարեգիրք, տարեկան ամփոփագիր, միամյա հանդես
- ~ *diplomatique* դիվանագիտական տեղեկագիրք
- ~ *statistique* վիճակագրական տեղեկագիրք
- annuel**, *-le* *adj* տարեկան, ամենամյա
- annulation** *f* 1. ոչնչացում, վերացում 2. *դվնգ.* պայմանագրի անուլացիա՝ չեղյալ հայտարարում՝
- անվավեր համարում
- annuler** *vt* 1. ոչնչացնել, վերացնել 2. չեղյալ հայտարարել, անվավեր համարել, արգելել, չկայացնել
- ~ *un scrutin* քվեարկությունը չեղյալ հայտարարել
- anonymat** *m* 1. անանուն բնույթի, առանց հեղինակի անվան, ծպտյալություն 2. դիմագրկություն $\diamond$ *garder l'~* պահպանել անանուն բնույթը
- anonyme** *adj* անանուն, անհայտ; անստորագիր $\diamond$ *société ~* բաժնետիրական ընկերություն; *foule ~* անդեմ ամբոխ; անհայտ մարդկանց հավաքույթ
- antagonisme** *m* հակամարտություն, անտագոնիզմ, թշնամանք, անհաշտ հակասություն
- ~ *es de classe* դասակարգային հակասություններ
- antagoniste** *m* հակառակորդ, թշնամի, ախտյան
- antécédent**, *-e* *adj* նախորդող, նախընթաց, անցած; նախկին $\diamond$ *faits ~s* նախորդող իրադարձություններ
- antécédents** *m pl* նախկին գործունեությունը, անցած կյանքը; անցյալը
- antérieur** *adj* նախորդ, նախորդող $\diamond$ *la valeur des arrangements ~s* նախորդող համաձայնությունների ազդեցությունը
- antériorité** *f* նախորդում; առաջնություն
- antiaérien** *adj* հակաօդային $\diamond$ *canon ~* պաշտպանական զենք; *abri ~* ռմբապաստարան
- anticipation** *f* կռահում, կանխագու-

- շակում; վաղաժամություն, վաղահասություն; նախագուշացում, կանխում; վաղաժամկետ հարձակում $\diamond$ par ~ ժամանակից շուտ, վաղաժամկետ
~ de service վաղաժամկետ զինվորական ծառայության ընդունվելը
- anticipé**, -e *adj* վաղաժամկետ, ժամկետից շուտ, վաղաժամ $\diamond$ élections ~es վաղաժամկետ ընտրություններ
- anticonstitutionnel**, -le *adj* հակասահմանադրական
- antidémocratique** *adj* հակադեմոկրատական
- antifascisme** *m* հակաֆաշիզմ
- antigouvernemental**, -e *adj* հակաառավարական
- antigrève** *adj* հակագործադուլային $\diamond$ loi ~ գործադուլները արգելող օրենք
- antihumain**, -e *adj* հակամարդկային; ոչ մարդասիրական
- antilégal**, -e *adj* հակաօրինական
- antiparlementaire** *adj* հակախորհրդարանային
- antipopulaire** *adj* հակաժողովրդական
- antiprohibitionniste** *adj* ընդդեմ արգելիչ համակարգի
- antiprohibitionniste** *m* արգելիչ համակարգի հակառակորդ
- antique** *adj* հին, անտիկ, հնադարյան, հինավուրց; հնաոճ
- antiquité** *f* անտիկ դարաշրջան, հնադար $\diamond$ la haute ~ խոր հնադար; de toute ~ շատ հնուց, վաղուց $\diamond$ ի վեր, $\diamond$ ի սկզբանե
- antireligieux**, -se *adj* հակակրոնական
- antirépublicain**, -e *adj* հակահանրապետական
- antisémite** *m* հրեատյաց, հակասեմիտ
- antisémitisme** *m* հակասեմիտիզմ, հրեատյացություն
- antisyndical**, -e *adj* ընդդեմ արհմիությունների $\diamond$ répression ~ ճնշումներ ընդդեմ արհմիությունների
- antithèse** *f* հակաբեզ, հակադրություն
- aparté** *m* առանձնագրույց, մեկուսի գրույց
- apartheid** *m* ռասայական խտրականության քաղաքականություն
- apatride** *m* անհայրենիք անձ, քաղաքացիություն չունեցող անձ
- aperçu** *m* 1. համառոտ շարադրանք; ընդհանուր ակնարկ; ամփոփում 2. դատողություն, կարծիք; դիտողություն
- aplanir** *vt* հավասարեցնել, հարթել, հարթեցնել; հղկել
~ les difficultés դժվարությունները, խոչընդոտները վերացնել, ճանապարհ բացել
- aplatir** *vt* 1. տափակացնել; հավասարեցնել, ուղղել 2. *փխբ.* ճզմել, պարտության մատնել, ոչնչացնել $\diamond$ s'~ 1. տափակել 2. ճկվել, կռանալ, թեքվել, սեղմվել գետնին
- aplomb** *m* 1. ուղղաձիգ դիրք 2. հավասարակշռություն 3. ինքնավստահություն, սնապարծություն $\diamond$ mettre d'~ հավասարակշռության բերել; մանրակրկիտ մշակել; առույգացնել; remettre d'~ հավասարակշռությունը վերականգնել; վերականգնել ուժե-

- րը; հետ բերել նախկին հեղինակությունը
- apocalyptic** *adj* 1. կրոն. հայտնություն, Հովհաննոս հայտնության 2. մութ, անորոշ; այլաբանական 3. փխբ. աղետալի
- apogé** *m* փխբ. գագաթնակետ, բարձրակետ ◊ être à l'~ de sa gloire փառքի գագաթնակետին լինել
- apolitique** *adj* ապաքաղաքական
- apolitisme** *m* քաղաքացիություն չունեցող անձի իրավական կարգավիճակ
- apologétique** *adj* ջատագովական, գովաբանական, արդարացուցիչ; պաշտպանական
- apologie** *f* ջատագովություն, գովաբանություն; պաշտպանական ճառ
- apostasie** *f* ուրացողություն, ուխտադրություն
- apostat** *m* ուրացող, ուխտադրուժ
- a posteriori** *loc.adv.* փորձի վրա հիմնված, եզրակացությունների միջոցով, հետևությունների ճանապարհով
- apostille** *f* դվնգ. ապոստել (փաստաթղթերի վավերացման պարզեցված ձև, որը կիրառվում է այն երկրներում, որոնք միացել են Հաագայի կոնվենցիային)
- apostolique** *adj* 1. առաքելական 2. պապական ◊ nonce ~ պապի նվիրակ, դեսպան
- apothéose** *f* 1. թատերական եզրափակիչ և փառաբանող զանգվածային տեսարան; *պոմ.* աստվածացում, փառաբանում; 2. հանդիսավոր մեծարում (անձի, երևույթի, իրադարձության)
- apparat** *m* ճոխություն, շքեղություն ◊ discours d'~ հանդիսավոր ելույթ, հանդիսավոր ճառ
- appareil** *m* 1. սարք, հարմարանք, գործիք, պարագա 2. ապարատ, աշխատակազմ; մարմին (պետական)
- ~ administratif վարչական մարմին
- ~ bancaire բանկային մարմին
- ~ d'Etat պետական մարմին
- ~ exécutif վարչական մարմին, գործադիր մարմիններ
- ~ gouvernemental կառավարական ապարատ
- ~ présidentiel նախագահական աշխատակազմ
- apparence** *f* 1. արտաքին, տեսք; առերևույթ բան 2. հավանականություն ◊ en ~ արտաքինից, արտաքուստ; sauver les ~s, garder les ~s, ménager les ~s պահպանել քաղաքավարության կանոնները; selon toute ~ ամենայն հավանականությամբ
- apparent**, -e *adj* 1. ակնհայտ, բացահայտ, տեսանելի 2. առերևույթ, թվացյալ, կարծեցյալ, շինծու ◊ raison ~e շինծու պատճառ
- apparentement** *m* կուսակցությունների միավորումը ընտրությունների ժամանակ, բլոկ կազմելը
- apparenter** *vt* քղք. միավորել թեկնածուների ցուցակները (ընտրությունների ժամանակ) ◊ s'~ միավորվել, բլոկ կազմել
- apparentés** *m pl* քղք. գաղափարական համակիրներ; միություն կազմ

- մած կուսակցություններ, խմբեր ◊ socialistes et ~ unghiaխստներ և նրանց մոտ խմբավորումներ
- appartenance** *f* պատկանելություն
~ au parti պատկանելություն կուսակցությանը
~ politique քաղաքական պատկանելություն
- appartenir** *vi* 1. պատկանել 2. մեկի պատասխանատվության տակ լինել 3. վերաբերել
- appauvrissement** *m* աղքատացում, սնանկացում
- appel** *m* 1. կոչ, դիմում 2. զինակոչ 3. *հրվք.* գանգատարկում, բողոքարկում ◊ adresser, lancer un ~ à հանդես գալ կոչով, կոչով դիմել; faire ~ à դիմել, կոչ անել; faire ~ de գանգատարկել, բողոքարկել ~ aux armes իսկական զինվորական ծառայության կոչ; գորահավաք
~ par anticipation ժամկետից շուտ զինակոչ
~ de combat մարտակոչ
~ différencié զինակոչը հետաձգելը
~ au peuple ժողովրդին կոչով դիմելը
~ s réitérés à բազմիցս կրկնվող կոչեր
~ sous les drapeaux գորակոչ
- appeler** *vt* 1. անվանել, կոչել 2. կոչ անել; կանչել 3. *vi* *հրվք.* բողոքարկել
~ sous les drapeaux զինվորական ծառայության կանչել
~ d'un jugement բողոքարկել դատական որոշումը վերաքննիչ կարգով
~ qn en justice դատի տալ մեկին
- applaudissements** *m pl* ծափահարություններ ◊ les ~ éclatent (retentissent) ծափահարությունները պայթում են (թնդում են); les ~ courent, accueillent ces paroles այդ բառերը ընդհատվում են, ընդունվում են ծափահարություններով
~ vifs, enthousiastes, vigoureux (prolongés) բուռն, խանդավառ, ուժգին (երկարատև) ծափահարություններ
- applicable** *adj* կիրառելի, կիրարկելի, գործածելի
- application** *f* կիրառում, գործադրում (որոշումների և այլն) ◊ être en voie d'~ կենսագործվել, կյանքում կիրառվել; entrer en ~ ուժի մեջ մտնել; l'exacte ~ des dispositions որոշումների ճշգրիտ կատարում; faire ~ des articles de la loi կյանքի կոչել օրենքի հոդվածները; mettre en ~ գործողության մեջ դնել, իրականացնել; en ~ d'une loi օրենքի հիման վրա, օրենքի ուժով; par ~ համեմատ, կիրարկմամբ, նկատմամբ, վերաբերմամբ
~ de la loi օրենքի կիրառում
~ de l'ordre juridique օրենքների կիրառում
~ de la peine պատժի կիրառում
~ de la sanction սանկցիաների կիրառում, տույժի կիրառում
- appliquer** *vt* կյանքի կոչել, կիրարկել, կիրառել, իրականացնել ◊ s'~ 1. կիրառվել, կիրարկվել, իրականացվել, գործադրվել 2. տարածվել 3. ջանալ, ջանասիրաբար աշխատել; s'~ à l'ennemi

- հետապնդել թշնամուն
 ~ d'autorité իրականացնել ինքնակամ կամ հետագայում տեղեկացնելու պայմանով
 ~ des décisions կյանքի կոչել որոշումներ
 ~ une loi օրենք կիրառել
 ~ une politique իրականացնել քաղաքականություն
 ~ les principes կիրառել սկզբունքներ
 ~ un sceau կնիք դնել
- appoint** *m* 1. լրացուցիչ գումար; լրացուցիչ անդամավճար, դրամական մուտք 2. աճ, ավելացում, մեծացում; լրացուցիչ միջոց 3. օգնություն $\diamond$ d'~ լրացուցիչ; avoir un ~ de 15 pour cent 15 տոկոսով ավել ստանալ; venir en ~ օգնություն ցույց տալ
- appointements** *m pl* ծառայողի աշխատավարձ, ռոճիկ
- appointer** *vt* 1. աշխատավարձ վճարել 2. նշանակել (պաշտոնի)
- apport** *m* ներդրում, ավանդ; մուծում, վճարում $\diamond$ faire un ~ à qch ներդրում կատարել;
 ~ en numéraire դրամական վճար
- apporter** *vt* 1. բերել 2. ներդնել, մտցնել 3. *փխք.* տալ, պատճառել, առաջացնել, ստեղծել
 ~ des amendements ուղղումներ, լրացումներ մտցնել
 ~ un appui, une aide օժանդակություն, օգնություն ցույց տալ
 ~ du chagrin ցավ պատճառել, վշտացնել
 ~ des difficultés դժվարություններ ստեղծել
 ~ des modifications փոփոխություններ մտցնել
- ~ des obstacles արգելքներ հարուցել
 ~ des raisons փաստարկներ բերել
 ~ des soins հոգ տանել, հոգալ
- apposer** *vt* դնել, կայցնել
 ~ un sceau կնիք դնել, կնքել
 ~ la signature ստորագրել
 ~ un visa վիզա դնել, նշագրել
- appositif**, -ve *adj* լրացուցիչ, կցովի
- apposition** *f* դնում, կցում; հավելված; կնիք դնելը, մակագրելը
- appréciation** *f* 1. գնահատական, գնահատում, արժևորում 2. դատողություն, եզրակացություն $\diamond$ selon les ~ s ըստ գնահատականների, ըստ կանխատեսումների
 ~, haute բարձր գնահատական
 ~ juste ճիշտ եզրակացություն
- apprécier** *vt* գնահատել; գինը որոշել, արժեքը որոշել, արժևորել
 ~ hautement բարձր գնահատել, բարձր գնահատական տալ
- appréhender** *vt* 1. վախենալ, սարսափել, երկյուղել 2. բռնել, կալանավորել, ձերբակալել 3. հասկանալ, ըմբռնել, ընկալել
- appréhension** *f* 1. վախ, սարսափ, երկյուղ 2. *հոգք.* ընկալում, ըմբռնում, հասկանալու ընդունակություն
- approbation** *f* խրախուսանք, քաջալերանք, հավանություն $\diamond$ donner son ~ հավանություն տալ, համաձայնվել
- approche** *f* 1. մոտեցում 2. *pl* մատույցներ $\diamond$ de difficile ~ դժվարամատչելի; aux ~s de մատույցներում

- ~ intégrée կոմպլեքսային մոտեցում
- ~ sociologique du problème սոցիոլոգիական (հասարակագիտական) մոտեցում խնդրի նկատմամբ
- approfondir** *vt* 1. խորացնել 2. խորանալ, ներթափանցել, ուսումնասիրել; խորամուխ լինել
~ une question հարցի մեջ խորանալ, հարցն ուսումնասիրել
- approfondissement** *m* 1. խորացում 2. ուսումնասիրում
~ d'un sujet թեմայի զարգացում
- appropriation** *f* յուրացում, տիրապետում
- appropriier** *vt* հարմարեցնել ◊ *s'*~ 1. յուրացնել, սեփականացնել 2. իրեն վերագրել 3. հարմարվել, ընտելանալ
- approuver** *vt* հավանություն տալ, համաձայնություն տալ, պաշտպանել; հաստատել, վավերացնել
~ l'écriture ստորագրությունը վավերացնել
~ un projet նախագիծը ընդունել
- approvisionnement** *m* 1. մատակարարում; ապահովում; մթերում 2. պաշարներ; պարենային պաշարներ 3. զենքի լիցքավորում
~ de campagne գործող բանակի պարենային պաշարները
~ en munitions ռազմամթերք
~ de sûreté անձեռնմխելի պաշար
- approvisionner** *vt* 1. մատակարարել; ապահովել 2. լիցքավորել (զենքը) ◊ *s'*~ 1. գնումներ կատարել 2. իր համար մթերել, պաշար ստեղծել
- approximatif**, -ve *adj* մոտավորապես
- appui** *m* հենարան, նեցուկ, օգնություն, օժանդակություն ◊ prendre ~ sur հենվել; à l'~ de ի հաստատումն, հաստատելու համար; faits à l'~ հաստատելու համար բերված փաստեր; point d'~ հենման կետ
~ réciproque փոխադարձ օգնություն, փոխօգնություն
- appuyer** 1. *vt* հենել; 2. *փխբ.* պաշտպանել, օժանդակել, աջակցել, սատարել 3. *vi փխբ.* հիմնավորել; շեշտել, ընդգծել ◊ *s'*~ (sur) *փխբ.* ապավինել, վստահել, հույս դնել; հիմք ընդունել, հիմնվել
~ une candidature պաշտպանել թեկնածությունը
~ les initiatives պաշտպանել նախաձեռնությունները; միանալ նախաձեռնություններին
~ son opinion հիմնավորել իր կարծիքը
~ une proposition պաշտպանել առաջարկությունը
- après-guerre** *m* հետպատերազմյան շրջան, հետպատերազմյան տարիներ
- à priori** *loc. adv.* ապրիորի, փորձից անկախ
- à – propos** *m* 1. հարմար պահ; տեղին՝ հարմար՝ ժամանակին՝ պատշաճ լինելը 2. *դվնգ.* ի միջի այլոց, ասվածին վերաբերող
- apte** *adj* ընդունակ, պիտանի
~ au combat մարտունակ
~ au travail աշխատունակ
- aptitude** *f* 1. ընդունակություն, ունակություն, կարողություն; հակում

2. պիտանիություն $\diamond$ brevet *d'*~ դիպլոմ (մասնագիտական) կուրս ավարտելու մասին; certificat *d'*~ վկայական մասնագիտական դասընթաց ավարտելու մասին ~ au service զինվորական ծառայության համար պիտանի լինելը, պիտանելիությունը ~ au travail աշխատունակություն
- apurement** *m* 1. ստուգում, ճշտում, մաքրում 2. վերացում, լիկվիդացիա ~ du compte *ֆին.* հաշվի ստուգում ~ du déficit *ֆին.* պակասորդի վերացում ~ d'un permis անցագրի, վկայականի ստուգում
- arabe** *adj* արաբական
- arbitrage** *m* արբիտրաժ, միջնորդ դատարան (պետությունների միջև ծագած վեճերի կարգավորումն իրենց կողմից ընտրած արբիտրի (դատավորի) կամ արբիտրների կողմից) $\diamond$ conseil *d'*~ արբիտրաժային խորհուրդ; la Cour Permanente *d'*~ Արբիտրաժի Մշտական Պալատ
- arbitraire** *m* 1. կամայականություն, ապօրինություն 2. իրավագրկություն ~ policier ոստիկանական կամայականություն
- arbitraire** *adj* կամայական, անօրեն, ապօրինի $\diamond$ arrestation ~ ապօրինի ձերբակալություն; procédure ~ կանխակալ դատավարություն
- arbitre** *m* դատավոր, միջնորդ դատավոր, հաշտարար; արբիտրաժային հանձնաժողովի անդամ; միջնորդ $\diamond$ libre ~ կամքի ազատություն; de son propre ~ սեփական նախաձեռնությամբ
- arbitrer** *vt* հարցը լուծել միջնորդ դատարանով
- arborer** *vt* կանգնեցնել, ամրացնել, բարձրացնել ~ un drapeau դրոշակը կանգնեցնել
- arcane** *m* 1. խորհրդավոր էլիքսիր (պատրաստված ալքիմիկոսների կողմից) 2. *pl հեզգն.* գաղտնիքներ ~ s de la diplomatie դիվանագիտության գաղտնիքներ ~ s de la politique քաղաքականության գաղտնիքներ
- archaïque** *adj* հնամենի, հնամյա, արխայիկ
- archifaux**, - *sse adj* չափազանց կեղծ, սխալ, անհիմն, ամբողջովին կեղծ
- architecte** *m* ճարտարապետ
- ardent** *adj* կրքոտ, բուռն, կրակոտ
- ardu**, -*e adj* դժվար, դժվարին $\diamond$ une question très ~ *e* շատ դժվարին խնդիր
- arène** *f* 1. մրցասպարեզ 2. ասպարեզ, գործունեության ոլորտ, բնագավառ ~ internationale միջազգային ասպարեզ ~ politique քաղաքական ասպարեզ
- argent** *m* 1. արծաթ 2. փող, դրամ $\diamond$ payer ~ comptant (կամ ~ sec, ~ bas, ~ sur table) կանխիկ դրամով վճարել ~ comptant կանխիկ դրամ

- ~ liquide կանխիկ միջոցներ
 ~ sec կանխիկ դրամ
- argentin**, -e *adj* արգենտինական
- arguer**, argüer 1. *vt* ա) եզրակացություն անել, հետևություն անել բ) *hñgð*. մեղադրել, առարկել, վիճարկել գ) փաստարկել, ապացուցել 2. *vi* պատճառաբանել, հիմնվել ~ գո d'hérésie մեղադրել մեկին հերետիկոսության մեջ
 ~ un témoignage վկայությունը վիճարկել
- argument** *m* փաստարկ, փաստ, ապացույց ◊ fournir (կամ apporter, invoquer) des ~s փաստարկներ բերել; tirer ~ de ... հետևություն անել, օգտագործել որպես փաստ
 ~ concluant համոզիչ փաստարկ
 ~, grand հիմնական փաստարկ
 ~ massue սպանիչ փաստարկ
 ~ de poids ծանրակշիռ փաստարկ, ապացույց
- argumentation** *f* պատճառաբանություն; փաստարկում
- arguer** *vi* պատճառաբանել; փաստարկել, փաստարկներ բերել
- argutie** *f* նրբանկատություն, բժախնդրություն, մանրախնդրություն; հնարք; խորամանկություն
- arme** *f* 1. զենք, զինատեսակ 2. գործի տեսակ ◊ brandir, faire sonner les ~s զենք ճոճել; déployer des ~s զենքը տեղաբաշխել; déposer les ~s, rendre les ~s զենքը վայր դնել; doter les troupes d' ~s, équiper les troupes en ~s գործը զինել, հանդերձել; fournir des ~s contre soi իրեն հարվածի տակ դնել; passer
- par les ~s գնդակահարել; prendre les ~s զենք վերցնել; recourir aux ~s զենքի դիմել; aux ~s ! ի զեն; en venir aux ~s պատերազմ սկսել; les trois ~s երեք տեսակի գործ; le fardeau d' ~s սպառազինությունների բեռը; non-prolifération, non-dissémination des ~s nucléaires միջուկային զենքի չտարածելը; réduction des ~s militaires ռազմական ծախսերի կրճատում
 ~ contre avions զենիթային զենք
 ~ (s) A (atomique(s)) ատոմային զենք
 ~ bactériologique բակտերիոլոգիական զենք
 ~ blanche սառը զենք
 ~ chimique քիմիական զենք
 ~ s classiques, conventionnelles սովորական զենք
 ~ défensive պաշտպանական զենք
 ~ (s) d'extermination massive զանգվածային ոչնչացման զենք
 ~ à feu հրազեն
 ~ intermédiaire(s) միջին հեռահարության զենք
 ~ s H (à hydrogène) ջրածնային զենք
 ~ radiologique ռադիոլոգիական զենք
 ~ (s) à réaction (nucléaire) ռեակտիվ (միջուկային) զենք
 ~ stratégique(s) ռազմավարական զենք
 ~ (s) tactique(s) տակտիկական զենք
 ~ thermonucléaire ջերմամիջուկային զենք
- armé**, -e *adj* զինված ◊ les forces ~es

- զինված ուժեր
armée *f* բանակ, զորք
 ~ active գործող բանակ
 ~ de l'air ռազմաօդային ուժեր
 ~ de libération nationale ազգային
 - ազատագրական բանակ
 ~ de mer ռազմածովային ուժեր
 ~ d' occupation օկուպացիոն
 զորք
 ~ de terre ցամաքային զորք
- armement** *m* 1. սպառազինում;
 սպառազինություն 2. զենք, զինամթերք, զինատեսակ 3. զինում, զինելը $\diamond$ la réduction et la limitation des ~s սպառազինությունների կրճատում և սահմանափակում; course aux ~s սպառազինությունների մրցավազք; course effrénée aux ~s սպառազինությունների կատաղի մրցավազք; accumuler les ~s զինամթերքի կուտակում
 ~s offensifs հարձակողական սպառազինություն
- arménien**, -ne *adj* հայկական
- armer** *vt* 1. զինել, սպառազինել 2. լցնել, փամփուշտ դնել 3. մատակարարել, միջոցներ հայթայթել; համալրել անձնակազմով $\diamond$ s'~ զինվել, սպառազինվել
- armes** *f pl* 1. ռազմական զործ, զինվորական ծառայություն 2. զինանշան $\diamond$ la carrière des ~ զինվորական ծառայություն, զինվորական մասնագիտություն; être sous les ~ զինվորական ծառայության մեջ լինել; faire ses premières ~ մարտական մկրտություն ստանալ; quitter les ~ զինվորական ծառայությունը թողնել; les ~ de Paris Փարիզ քաղաքի զինանշանը
- armistice** *m* զինադադար $\diamond$ conclure (կամ signer) un armistice զինադադար կնքել; la conclusion d'un ~ զինադադարի կնքում
- armoiries** *f pl* զինանշան
- armorier** *vt* զինանշանով զարդարել
- armure** *f* 1. *պսմ.* զենք ու զրահ, սպազենք, հեծյալի սպառազինություն 2. գրահագգեստ, պաշտպանական զրահ
- arracher** *vt* պոկել, դուրս քաշել, արմատախիլ անել
 ~ un aveu խոստովանություն կորզել
 ~ des concessions par marchandage զիջումներ պոկել սակարկելով
 ~ à la mort մահից փրկել
- arrestation** *f* ձերբակալություն, կալանք, կալանավորում, ազատագրկում, բանտարկություն $\diamond$ se soustraire à l'~ թաքնվել ձերբակալումից
- arrêt** *m* 1. *իրվք.* դադար, դադարեցում, կարճում, կասեցում 2. կանգառ 3. որոշում, վճիռ, դատավճիռ 4. ձերբակալություն, կալանավորում $\diamond$ faire un ~ կանգ առնել; lever les ~ s կալանքից ազատել; mettre aux ~ s կալանքի տակ վերցնել; prononcer, rendre un ~ դատավճիռ կայացնել; sans ~ անդադար
 ~ de condamnation մեղադրական դատավճիռ
 ~ définitif վերջնական դադարեցում
 ~ des hostilités ռազմական զոր-

- ծողությունների դադարեցում
 ~ immédiat անհապաղ դադարեցում
 ~ de mort մահվան դատավճիռ
 ~ de travail աշխատանքի դադարեցում, կարճատև գործադուլ
- arrêté** *m* որոշում, վճիռ, հրաման, կարգադրություն (գործադիր իշխանությունների)
- arrêté**, -e *adj* 1. որոշված, հաստատված, սահմանված 2. ընդունված, վճռված ◊ affaire ~e վճռված գործ; volonté bien ~e հաստատ մտադրություն
- arrêter** *vt* 1. կանգնեցնել, դադարեցնել 2. ձերբակալել, բռնել, կալանավորել, կալանք դնել 3. պատվիրել 4. որոշել, վճռել 5. փակել, ավարտել, կնքել, եզրափակել ◊ s'~ 1. կանգ առնել, կանգնել 2. ավարտվել
 ~ un adversaire բռնել, ձերբակալել հակառակորդին
 ~ un compte հաշիվը փակել
 ~ court ընդհատել
 ~ un marché գործարք կնքել
 ~ un plan պլան կազմել
 ~ les prix գներ սահմանել
 ~ un taxi տաքսի վերցնել
- arriération** *f* հետամնացություն
 ~ mentale մտավոր հետամնացություն
- arrière** *m* 1. թիկունք ◊ les ~s թիկունքային՝ օժանդակ զորամասեր
 ~ de l'armée բանակի թիկունքը
- arriéré** *m* ապառք; պարտք
 ~ de permission չօգտագործված արձակուրդ
 ~ de salaire չստացված աշխատավարձ
- arriéré**, -e *adj* 1. հետամնաց 2. ժամկետանց; չվճարված ◊ affaires ~es բարձիթողի գործեր; civilisation ~e հետամնաց քաղաքակրթություն; dette ~e ժամկետանց պարտք; pays ~ հետամնաց երկիր
- arrière-pensée** *f* հետին միտք
 ~ politiques քաղաքական աստատ
- arriérer** *vt* հետաձգել, ժամկետի մեջ չկատարել
- arrivée** *f* ժամանում, գալուստ, գալը
 ~ au pouvoir իշխանության գլուխ անցնելը
- arriver** *vi* 1. գալ, ժամանել, տեղ հասնել 2. վրա հասնել 3. (à + *infin.*) կարողանալ 4. պատահել, կատարվել
 ~ à un accord, à une entente համաձայնության գալ
 ~ à ses fins հասնել իր նպատակներին
 ~ au terme նպատակին հասնել
- arriviste** *m* կարիերիստ
- arrondissement** *m* շրջան; տարածք (վարչատարածքային միավոր) ◊ scrutin d'~ քվեարկության սիստեմ ըստ շրջանների
 ~ consulaire հյուպատոսական տարածք
 ~ électoral ընտրատարածք
 ~ judiciaire դատական տարածք
- arsenal** *m* 1. զինանոց, զինապահեստ; ռազմական նավահանգիստ 2. *փխբ.* միջոցների ամբողջություն
 ~ des lois օրենքների, օրինագծերի ամբողջություն
- art** *m* 1. արվեստ 2. հմտություն, ձիրք, վարպետություն

- ~, beaux գեղեցիկ արվեստներ
 ~ militaire ռազմական արվեստ
 ~ non professionnel ինքնագործունեություն
 ~s plastiques կերպարվեստ
 ~ populaire ժողովրդական արվեստ
- artère** *f* 1. զարկերակ, շնչերակ 2. *փ/հսք.* մայրուղի
 ~s principales de la ville քաղաքի գլխավոր մայրուղիները
- article** *m* 1. հոդված (թերթի և այլն) 2. հոդված (օրենքի, պայմանագրի, կանոնադրության), կետ, պարբերություն, ենթագլուխ 3. իր, սպրանք, սպրանքատեսակ
 ◇ l'effet de l'~ հոդվածի գործողությունը; se prévaloir d'un ~ վկայակոչել օրենքի հոդվածը; relever de l'~ հոդվածի գործողության տակ ընկնել; en vertu de l'~ հոդվածի համաձայն
 ~s de large (de grande) consommation լայն սպառման սպրանքներ
- articuler** *vt* 1. արտասանել հստակ, պարզ 2. շարադրել ըստ հոդվածների, ըստ ենթագլուխների
- artifice** *m* 1. *հնգծ.* արվեստ, վարպետություն 2. արհեստականություն, անբնականություն 3. հնարք, խորամանկություն
 ~s de l'éloquence ճարտասանության եղանակները
 ~s de procédure քաշքշուկարարություն
- artificieux** *adj* դավադիր, նեղ, խարդախ, խորամանկ
- artisan** *m* 1. արհեստավոր, տնայնագործ 2. մասնակից; մեղավոր, հանցավոր 3. ստեղծող, ստեղծիչ
- artisanal**, -e *adj* արհեստավորական
- artisanat** *m* 1. արհեստավորական դաս 2. արհեստավորի մասնագիտություն
- as** *m* 1. *թղթիս.* մեկնոց, տուգ 2. առաջինը, լավագույնը 3. *խսկց.* իր գործի վարպետ, հմուտ մարդ, լավագույն աշակերտ
 ~ de l'aviation առաջնակարգ օդաչու
- ascendance** *f* վերընթաց ազգակցության գիծ; նախնիներ
- ascendant** *m* 1. ազդեցություն, հեղինակություն 2. ազգակից ◇ avoir (կամ exercer) de l'~ sur զո մեկի վրա ազդեցություն ունենալ; prendre (կամ acquérir) de l'~ sur հեղինակություն, գերազանցություն ձեռք բերել; subir l'~ de զո մեկի ազդեցությունը կրել
- ascension** *f* 1. բարձրանալը, վերելք, թռիչք 2. *փ/հսք.* վերելք, թռիչք, զարգացում 3. *ֆին.* բարձրացում, աճում
 ~ d'une monnaie արժույթի փոխարժեքի բարձրացում
 ~ professionnelle մասնագիտական առաջընթաց, հաջողություն
- asiatique** *adj* ասիական
- asile** *m* *դվնգ.* ապաստան (քաղաքական) ◇ demander d'~ քաղաքական ապաստան խնդրել; donner ~ ապաստան տալ; droit d'~ ապաստանի իրավունք
 ~ d'aliénés հոգեբուժարան
 ~ politique քաղաքական ապաստան
 ~ de vieillards ծերանոց
- aspect** *m* տեսակետ, տեսանկյուն, հայեցակետ, մոտեցում; կողմ,

- առում $\diamond$ examiner sous tous les ~ s
բազմակողմանիորեն քննության
առնել; au premier ~ առաջին
հայացքից; sous tous les ~ s
տարբեր կողմերից
- aspiration** *f* ձգտում, նկրտում
~s ցանկություններ, սպասում-
ներ, ակնկալություններ
- aspirer** *vt* մի բանի ձգտել, տենչալ
~ aux honneurs ձգտել հարգան-
քի, մեծարանքի
- assaillir** *vt* հարձակվել, գրոհել; պա-
շարել
- assainissement** *m* առողջացում
~ de la circulation fiduciaire դրա-
մական շրջանառության ամրա-
պնդում
~ du climat politique քաղաքա-
կան մթնոլորտի առողջացում
- assaut** *m* գրոհ, հարձակում $\diamond$ d'~
գրոհով; միանգամից
- assemblée** *f* 1. զագաթնաժողով, ժո-
ղով, վեհաժողով, հավաք, սասմ-
բլեա 2. ներկայացուցչական
մարմին $\diamond$ convoquer une ~ ժողով
գումարել; Assemblée Générale de
l'ONU ՄԱԿ-ի Գլխավոր Ասամբ-
լեա; Assemblée de la Société des
Nations Ազգերի լիգայի Ասամբ-
լեա; Haute Assemblée սենատ
(Ֆրանսիայում); présider l'~ ժո-
ղովը նախագահել
~ Constituante Մահմանադիր ժո-
ղով
~ extraordinaire արտահերթ ժո-
ղով
~ générale ընդհանուր ժողով
~ officielle պաշտոնական նիստ
~ plénière լիակազմ նիստ
- assentiment** *m* համաձայնություն,
հավանություն; ճանաչում (մի-
ջազգային հարաբերություննե-
րում) $\diamond$ donner son ~ հավանու-
թյուն տալ; refuser son ~ à զեհ
հավանություն չտալ
- asseoir** *vt* 1. նստեցնել 2. հաստա-
տել, դնել; սահմանել 3. հիմնա-
վորել $\diamond$ s'~ նստել; s'~ sur le
terrain conquis ամրապնդվել
գրավված տարածքի վրա
~ sa domination հաստատել իր
տիրապետությունը
~ les fondements հիմք դնել
~ un impôt sur... հարկել, հարկ
դնել, տուրք դնել
~ son jugement sur... հիմնավորել
իր կարծիքը
~ sa supermatie հաստատել իր
գերազանցությունը
- assertion** *f* հաստատում, հիմնավո-
րում, վավերացում, իրավունքնե-
րի պահանջում
- asservir** *vt* ճորտացնել, ստրկացնել,
կախման մեջ դնել
- asservissement** *m* ստրկացում, են-
թարկում, կախման մեջ պահում
- assiduité** *f* 1. ջանք, եռանդ, ջանա-
սիրություն; տոկունություն 2.
մշտական ներկայություն; մշտա-
կան հոգսեր
- assiégé, -e** *adj* պաշարված
- assignation** *f* 1. դատակոչ; դատա-
կան ծանուցագիր 2. հատկացում
(դրամական գումարի); վճարա-
յին կարգադրություն
- assigner** *vt* 1. նշանակել, որոշել 2.
դատարան կանչել 3. հատկաց-
նել (դրամական միջոցներ)
~ une residence *իր/ը*. որոշել ար-
տաքսվողի բնակության վայրը

- ~ un terme ժամկետ նշանակել, ժամկետը որոշել
- assimilation** *f* 1. յուրացում, տիրապետում, սեփականացում 2. հավասարեցում
- assimiler** *vt* 1. յուրացնել, տիրապետել 2. նմանեցնել, նույնացնել
~ les acquisitions նվաճումները յուրացնել
~ les méthodes մեթոդները յուրացնել
~ la théorie en liaison intime avec la pratique սերտորեն կապել տեսությունը պրակտիկայի հետ
- assises** *f pl* 1. նիստ, համագումար 2. երդվյալ ատենակալներ $\diamond$ cour d'~ երդվյալների դատարան; sur des ~ démocratiques ժողովրդավարական (դեմոկրատական) հիմունքներով; tenir ses ~ նիստ գումարել; նիստին մասնակցել
~ de la société հասարակության հիմքեր
- assistance** *f* 1. օգնություն, աջակցություն, օժանդակություն 2. ունկնդիրներ, ժողով, լսարան $\diamond$ prêtre ~ օգնություն ցուցաբերել
~ financière ֆինանսական օգնություն
~ juridique իրավաբանական օգնություն
~ médicale բժշկական օգնություն
~ mutuelle փոխօգնություն
~ publique հասարակական, պետական օգնություն
~ technique տեխնիկական օգնություն
- assistant**, -e *m* օգնական, տեղակալ, ընթերակա $\diamond$ maître ~ ավագ դասախոս
- ~ administratif արմինիստրատորի օգնական
~ social սոցիալական աշխատող
- assisté** *m* օգնություն ստացող (սոցիալական ապահովության կարգով)
- assister** *l. vi* ներկա գտնվել 2. *vt* օգնել, աջակցել, օժանդակել, սատարել
- association** *f* ընկերակցություն, միություն, միավորում, կազմակերպություն $\diamond$ l' ~ des Amis de la France Ֆրանսիայի բարեկամների ընկերակցություն
- associer** *vt* մասնակից դարձնել, ներգրավել $\diamond$ s'~ միավորվել, հարել, միանալ, ընկերության անդամ դառնալ
- assujettir** *vt* 1. ենթարկել, հնազանդեցնել 2. հպատակեցնել 3. կայցնել, դնել; ամրացնել, հարմարեցնել $\diamond$ être assujetti à un impôt հարկ վճարել, հարկատու լինել; être assujetti à l'internement ներկալված լինել
~ à des règles օրենքներին ենթարկել
~ à un travail պարտադրել աշխատելու
- assujettissement** *m* 1. հնազանդեցում, հպատակեցում 2. ստրկացում
- assumer** *vt* իր վրա վերցնել, ստանձնել
~ la charge de ... պատասխանատվություն կրել
~ les frais ծախսերն իր վրա կրել
~ une tâche, une responsabilité գործը, պատասխանատվությունը իր վրա վերցնել

assurance *f* 1. վստահություն, համոզվածություն 2. հավաստիք, հավաստիացում (միջազգային հարաբերություններում), վստահեցում, երաշխիք 3. ապահովագրություն $\diamond$ *contracter une ~* ապահովագրության պայմանագիր կնքել; *couvrir l'~* վճարել ըստ ապահովագրության պայմանագրի; *effectuer (կամ soigner) l'~* ապահովագրության պայմանագիր կնքել; *en toute ~* լիովին վստահ
 ~ *contre le chômage* ապահովագրություն գործազրկության դեպքում
 ~ *contre les accidents du travail* ապահովագրություն դժբախտ պատահարներից աշխատանքի վայրում
 ~ *contre l'invalidité* ապահովագրություն անաշխատունակության դեպքում
 ~ *sur la vie* կյանքի ապահովագրություն
 ~ *vieillesse* ծերության ապահովագրություն

assurances *f pl* ապահովագրական ընկերություն
 ~ *sociales* սոցիալապահովագրական ընկերություն

assurer *vt* 1. վստահեցնել, հավաստիացնել 2. ապահովել, երաշխավորել 3. ապահովագրել $\diamond$ *s' ~* 1. համոզվել, հավաստիանալ 2. իրեն ապահովագրել $\diamond$ *s' ~ d'un fait* հավաստիանալ, համոզվել ինչ-որ փաստի մեջ
 ~ *la présidence* նախագահել
 ~ *le service* սպասարկել

assuré *m* ապահովագրված անձ

~ *s sociaux* սոցիալական ապահովությունից օգտվող անձինք

assyrien, -ne *adj* ասորական

astreindre *vt* ստիպել, հարկադրել $\diamond$ *astreint au service militaire* զինապարտ; *être astreint de faire qch* պարտավորված լինել ինչ-որ բան անելու

atermoiement *m* 1. հետաձգում 2. վճարման հետաձգում

atermoyer *vt* 1. հետաձգել վճարումը 2. հետաձգել, ուշացնել

atlantique *adj* ատլանտյան $\diamond$ *Pacte ~* Ատլանտյան պայմանագիր

atmosphère *f* մթնոլորտ, իրադրություն $\diamond$ *dans une ~ d'amitié* բարեկամական մթնոլորտում; *dans une ~ de confiance* վստահության մթնոլորտում; ~ *d'inquiétude* տագնապալի իրադրություն; *dans une ~ de tension* լարվածության մթնոլորտում

atome *m* 1. ատոմ 2. *փ/ւր.* մասնիկ

atomique *adj* ատոմային $\diamond$ *bombe ~* ատոմային ռումբ; *énergie ~* ատոմային էներգիա; *centrale ~* ատոմային կայան; *âge ~* ատոմային դար; *noyau ~* ատոմային միջուկ; *guerre ~* ատոմային պատերազմ; *brise-glace ~* ատոմային սառցահատ

atout *m* հաղթաթուղթ $\diamond$ *mettre tous les ~s dans le jeu* գործի դնել բոլոր միջոցները

attaché *m* կցորդ, դիվանագիտական աստիճան կամ պաշտոն
 ~ *d'ambassade* դեսպանատան կցորդ
 ~ *commercial* առևտրական հարցերով կցորդ

- ~ culturel մշակութային հարցերով կցորդ
 ~ militaire զինվորական կցորդ
 ~ de presse մամլո քարտուղար (պրես-ատաշե)
- attachement** *m* անձնվիրություն, նվիրվածություն
- attacher** *vt* 1. ամրացնել, կցել, կապել, միացնել 2. ծառայության նշանակել, գործուղել, տրամադրության տակ գործուղել $\diamond$ s'~ ջանալ, աշխատել, ճգնել, ձգտել; s'~ à qch իր առջև նպատակ դնել, խնդիր դնել; s'~ à démontrer աշխատել ապացուցելու համար; s'~ à la poursuite de qn անընդհատ հետապնդել; s'~ à l'ennemi անդադրում հետևել թշնամուն
- attaches** *f pl* անխզելի կապեր, անքակտելի կապեր, ծանոթություններ
- attaque** *f* 1. հարձակում, գրոհ 2. մեղադրանք, սուր քննադատություն $\diamond$ suspendre l'~ դադարեցնել հարձակումը
 ~ s des journaux լրագրային հարձակումներ, մեղադրանքներ
- attaquer** *vt* 1. հարձակվել, հարձակում գործել, գրոհել 2. մեղադրել, քննադատել, վիճարկել, գանգատարկել 3. սկսել, ձեռնամուխ լինել
 ~ un discours սկսել ելույթը
 ~ en justice գործ հարուցել մեկի դեմ
 ~ une opinion կարծիքը քննադատել, վիճարկել
 ~ les préjugés պայքարել նախապաշարումների դեմ
- ~ un principe պաշտպանել սկզբունքը
 ~ un roman ձեռնամուխ լինել վեպ գրելուն
 ~ le sujet թեմային անցնել
- atteindre** *vi* հասնել, ձեռք բերել, ստանալ
 ~ son but, son objectif իր նպատակին հասնել
 ~ la retraite հասնել զառամյալ հասակի
- atteinte** *f* *ψ/ψp*. ոտնձգություն, չարամիտ նկրտում, վնասելու փորձ, վնաս $\diamond$ à l'abri de toute ~ լիակատար անվտանգության մեջ; être hors d'~ ~ վտանգից զերծ լինել; porter ~ à վնաս հասցնել, վնասել; sans porter ~ չվնասելով, չխախտելով
 ~ aux droits իրավունքների ոտնահարում
 ~ à la loi օրենքի խախտում
 ~ s à la neutralité չեզոքության ոտնահարում
 ~ à la sûreté de l'Etat ոտնձգություն պետական անվտանգության դեմ
- attentat** *m* մահափորձ; ոտնձգություն
 ~ à la pudeur անառակաբար գործողություններ
- atténuant**, -e *adj* մեղմացուցիչ $\diamond$ circonstances ~ es մեղմացուցիչ հանգամանքներ
- atténuation** *f* մեղմացում, նվազեցում, թուլացում
 ~ de la peine պատժի մեղմացում
 ~ de la tension internationale միջազգային լարվածության թուլացում

atténuer *vt* 1. մեղմացնել, թուլացնել, թեթևացնել, նվազեցնել, փոքրացնել 2. մեղմել, զսպել

attestation *f* 1. վկայական, վկայագիր, հավաստագիր 2. ատեստավորում 3. վկայի գրավոր ցուցմունք (քաղաքացիական դատավարությունում), վկայություն, հավաստում
 ~ d'auteur հեղինակային հավաստագիր
 ~ notariée նոտարական վկայություն

attester *vt* 1. հաստատել, վավերացնել, հավաստել 2. վկայել, գրավոր ցուցմունք տալ

attiser *vt* բորբոքել, արթնացնել, դրդել
 ~ les désirs ցանկություններ արթնացնել

attitré, -e *adj* 1. մշտական 2. ճանաչված, հանրաճանաչ, հայտնի, հանրահայտ 3. լիազորված, հավատարմագրված 4. պատենտավորված, արտոնագրված ◊ gouvernement ~ ճանաչում ստացած կառավարություն

attitrer *vt* նշանակել, լիազորել

attitude *f* 1. դիրք, դիրքորոշում, տեսակետ 2. վերաբերմունք ◊ abandonner (կամ renoncer à) son ~ իր դիրքորոշումից հրաժարվել; adopter une ~ nette dans... հստակ դիրք գրավել; garder son ~ պահպանել նախկին դիրքորոշումը; reconsidérer (modifier) son ~ վերանայել, փոփոխել իր դիրքորոշումը; ~ à l'égard (կամ en face) de... դիրքորոշում մեկի կամ մի բանի նկատմամբ

~ bienveillante բարյացակամ վերաբերմունք
 ~ ferme ամուր դիրքորոշում
 ~ hostile թշնամական դիրքորոշում
 ~ menaçante սպառնալի, վտանգավոր դիրքորոշում
 ~ résolue համարձակ դիրքորոշում

attribuer *vt* 1. վերագրել, վերապահել 2. շնորհել 3. տրամադրել, տալ, հատկացնել
 ~ des avis կարծիքներ վերագրել
 ~ une dignité կոչում շնորհել
 ~ gratuitement անհիմն կերպով վերագրել
 ~ des prix մրցանակներ տալ
 ~ des sommes գումարներ հատկացնել

attribution *f* 1. շնորհում (մրցանակի) 2. տալը, հատկացնելը, հատկացում, տրամադրում
 ~ d'une aide օգնության տրամադրում
 ~ de la nationalité քաղաքացիություն տալը

attributions *f pl* տնօրինություն, պարտականություն, իրավասություն, լիազորություն, արտոնություն, առանձնաշնորհություն ◊ cela entre dans vos ~ սա մտնում է ձեր իրավասությունների մեջ; cela sort de ses ~ սա նրա իրավասություններից դուրս է; délimiter les ~ de la commission որոշել հանձնաժողովի իրավասությունների շրջանակները; il est doté d'~ exceptionnelles նա օժտված է արտակարգ լիազորություններով
 ~ d'un fonctionnaire ծառայողի

պարտականությունները
attrition *f* հյուժվածություն, ուժասպառություն, սաստիկ հոգնածություն ◊ *guerre d'~* ուժասպառության պատերազմ
au-delà *loc. adv.* դուրս, սահմաններից դուրս; բացի դրանից, դրանից զատ; չնայած որ ◊ *aller au-delà de qch* ավելի հեռուն գնալ, չսահմանափակվել
audience *f* 1. *դվնգ.* ատոլենցիա (երկրի ղեկավարի, վարչապետի կամ արտաքին գործերի նախարարի հանդիպումը դիվանագիտական ներկայացուցչի հետ) 2. դատական նիստ 3. լսարան, ունկնդիր, հանդիսատես ◊ *accorder* (կամ *donner*) *une ~* ընդունելություն նշանակել; *obtenir une ~* ունկնդրություն ստանալ; *recevoir en ~* ընդունել; *tenir ~* նիստ գումարել; *trouver ~* ունկնդիրներ գտնել
~ *de départ* ընդունելություն մեկնումից առաջ
~ *à huis clos* դռնփակ դատական նիստ
~ *publique* դռնբաց դատական նիստ
augmentation *f* 1. ավելացում, աճ, մեծացում, ընդլայնում 2. ավելացում, բարձրացում (աշխատավարձի, գների)
augure *m* նախանշան ◊ *de bon [mauvais]* ~ լավ [վատ] նախանշան համարվել
augurer *vt* նախանշել, կանխագուշակել, գուշակել
auspice *m* նախանշան ◊ *sous les ~* de զո մեկի հովանավորության

ներքո; *sous d'heureux* (կամ *de favorables, de riants*) ~s բարեհաջող ժամին; *sous de fâcheux* (կամ *de funestes, de tristes*) ~s չարաստիկ ժամին
austérité *f* խստություն, դաժանություն; խնայողության խիստ միջոցներ
australien, *-ne adj* ավստրալիական
autarcie *f* *դվնգ.* ավտարկիա (ինքնաբավարար, երկրի ինքնաբավարար տնտեսություն հաստատելու քաղաքականություն)
auteur *m* 1. ստեղծիչ, արարիչ 2. հեղինակ, ստեղծագործող, գրող 3. մեղավոր, հանցագործություն կատարող ◊ *droit d'~* հեղինակային իրավունք
~ *adultère* արտասամուսնական զավակի հայր
~ *de la commande* պատվիրատու
~ *du crime* հանցագործ
~s *multiples* հեղինակային կոլեկտիվ, համահեղինակներ
authenticité *f* արժանահավատություն, հավաստիություն, ճշտություն, ստույգություն, իսկություն, վավերականություն
authentifier *vt* իսկությունը պարզել; պատճենը վավերացնել; վկայել, հավաստել:
authentique *adj* իսկական, հավաստի, իրական, չկեղծված ◊ *les expéditions ~ s* վավերացված պատճեններ
authentique *m* 1. բնագիր, բնօրինակ 2. *դվնգ.* ատթենտիկ տեքստ (լիազորված անձերի ստորագրություններով և կնիքներով ամրագրված դիվանագիտական

փաստաթղթի բնօրինակը)
autochtone *m* բնիկ, հիմնական
բնակիչ, տեղաբնակ
autocrate *m* ինքնակալ միապետ,
տիրակալ, գերիշխան
autocratie *f* ինքնակալություն
autocritique *f* ինքնաքննադատու-
թյուն
autodéfense *f* ինքնապաշտպանու-
թյուն
autodénonciation *f* ինքնամերկացում
autodétermination *f* *քղք.* ինքնորո-
շում $\diamond$ le droit à l' ~ ինքնորոշման
իրավունք
autoéducation *f* ինքնակրթություն
autofinancement *m* ինքնաֆինան-
սավորում, տնտեսաշվարկ
autogestion *f* ինքնակառավարում
autocratie *f* ավտոկրատիա (կառա-
վարման համակարգ, որում գե-
րագույն և անսահմանափակ իշ-
խանությունը պատկանում է մեկ
անձի)
autodéfense *f* ինքնապաշտպանու-
թյուն
automatisation *f* ավտոմատացում
automatiser *vt* մեքենայացնել
autonome *adj* ինքնավար $\diamond$ région ~
ինքնավար մարզ
autonomie *f* 1. ինքնավարություն,
ինքնակառավարում 2. անկա-
խություն, ինքնուրույնություն $\diamond$
bénéficiaire de l' ~ ինքնավարու-
թյունից օգտվել; droit à l' ~ ինք-
նավարության իրավունք
~ d'action գործունեության ինք-
նուրույնություն
~ déléguée լիազոր ինքնավարու-
թյուն
~ financière ֆինանսական ինք-

նուրույնություն, տնտեսաշվարկ
~ de la volonté կամքի ազա-
տություն
autoprotection *f* ինքնապաշտպա-
նություն
autorisation *f* 1. թույլտվություն, հա-
մաձայնություն 2. լիազորում,
լիազորություն $\diamond$ délivrer une ~
թույլտվություն տալ
~ préalable նախնական թույլ-
տվություն
autorisé *adj* լիազոր, լիազորված $\diamond$
personne ~e լիազորված անձ
autoriser *vt* 1. թույլ տալ, թույլատրել
2. *հնցծ.* լիազորել, արտոնել
~ l'emploi օգտագործման իրա-
վունք տալ
autoritaire *adj* 1. հեղինակավոր 2.
ազդեցիկ, տիրական, իշխող 3.
դվնգ. ավտորիտար (իշխանու-
թյուններին անվերապահ ենթա-
կայության համակարգի մասին)
 $\diamond$ régime ~ ավտորիտար համա-
կարգ
autorité *f* 1. իշխանություն 2. ազդե-
ցություն, կշիռ, հեղինակություն
 $\diamond$ faire ~ հեղինակություն ունե-
նալ, վճռորոշ ազդեցություն
ունենալ; invoquer l' ~ du président
վկայակոչել նախագահի հեղի-
նակությունը; de pleine ~ լիա-
կատար իրավունքով
~ de la loi օրենքի ուժը
~ morale հեղինակություն
~ suprême գերագույն իշխանու-
թյուն
autorités *f pl* ղեկավարություն, իշ-
խանություններ, պետական վար-
չական մարմիններ; պատաս-
խանատու պաշտոնական ան-

- ձինք $\diamond$ avoir recours aux ~ compé-
 tentes դիմել իրավասու իշխա-
 նություններին; remettre aux ~
 policières հանձնել ոստիկաննե-
 րին
 ~ civiles քաղաքացիական իշ-
 խանություններ
 ~ locales տեղական իշխանու-
 րություններ
 ~ militaires ռազմական իշխա-
 նություններ
- auto-suffisance** *f* ինքնապահովում
 ~ alimentaire պարենով ինքնաա-
 պահովում
- à tout prix** տես՝ prix
- autrichien**, -ne *adj* ավստրիական
- avance** *f* 1. կանխավճար, կանխա-
 վարձ 2. առաջխաղացում 3. գե-
 րակշռություն, գերազանցություն
 $\diamond$ payer d'~ ժամկետից շուտ
 վճարել; en ~ ժամկետից շուտ,
 նախօրոք, կանխապես; d'~, par
 ~ նախօրոք, նախապես
 ~ d'argent դրամական կանխա-
 վճար
 ~ sur règlement կանխավճար
- avancé**, -e *adj* 1. առաջադեմ, առա-
 ջադիմական 2. նախապես
 վճարված, կանխավճարված $\diamond$
 idées ~es առաջադիմական հա-
 յացքներ; sommes ~es նախապես
 վճարված գումարներ
- avancement** *m* բարձրացում (պաշ-
 տոնական դիրքի), առաջխաղա-
 ցում (աշխատանքում), առա-
 ջադրում, առաջընթաց
- avancer** *vt* 1. առաջադրել, առաջ
 քաշել 2. արագացնել 3. պարտք
 տալ, փոխ տալ; կանխավճար
 տալ
- ~ un argument փաստարկ բերել
 ~ une candidature թեկնածությունը
 առաջադրել
 ~ une opinion կարծիք հայտնել
- avances** *f pl* առաջին քայլ (օր.
 հաշտության) $\diamond$ nos ~ ont été
 reçues մեր առաջարկությունը ըն-
 դունվեց; faire les ~ ընդառաջել,
 ընդառաջ գնալ
- avantage** *m* 1. շահ, օգուտ, առավե-
 լություն 2. արտոնություն $\diamond$ béné-
 ficié des ~s արտոնություններից
 օգտվել; offrir des ~s արտոնու-
 րություններ տալ; tirer ~ օգուտ քա-
 դել; à son ~ իր օգտին, ի օգուտ
 իրեն
- ~ réciproque, ~ mutuel փոխա-
 դարձ օգուտ
- avantager** *vt* առավելություն տալ,
 արտոնություններ տալ, ավելի
 բարենպաստ պայմանների մեջ
 դնել
- avantageux**, -se *adj* շահավետ, օգ-
 տավետ, շահեկան, օգտակար $\diamond$
 à des conditions avantageuses շա-
 հավետ պայմաններով
- avant-coureur** *m* նախակարապետ,
 նախագուշակ, նախանշանակ;
 սուրհանդակ, բանբեր
- avant-garde** *f* ավանգարդ, առաջա-
 պահ ջոկատ $\diamond$ se mettre à l'~
 գնալ առջևից, գլխավորել
- avant-guerre** *f* նախապատերազմա-
 կան ժամանակաշրջան
- avant-projet** *m* նախնական նախա-
 գիծ
- avant-propos** *m* առաջաբան, նա-
 խաբան
- avatar** *m* փոփոխություն; վերա-
 մարմնավորում; փոփոխակա-

- նություն, անկայունություն
- avenant**, -e *adj* սիրալիր, բարեհամբույր ◊ à l'~ համապատասխան, համեմատ; à l'~ de համապատասխանարար
- avènement** *m* 1. գահի վրա բարձրացում, գահակալում 2. գալը, գալուստ, սկսվելը, վրա հասնելը ◊ l'~ d'une ère nouvelle նոր դարաշրջանի գալուստը
- avénir** *m* ապագա, գալիք ◊ scruter l'~ avec certitude վստահորեն նայել ապագային; à l'~ այսուհետև, ապագայում, հետագայում; plein d'~ մեծ հույսեր ներշնչող
~ assuré ապահով ապագա
~ radieux պայծառ ապագա
- aventure** *f* արկածախնդրություն, բախտախնդրություն ◊ ploitique d'~ արկածախնդիր քաղաքականություն
~ guerrière ռազմական արկածախնդրություն
- avenu**, -e *adj* : non ~ անվավեր; անհիմն
- avéré**, -e *adj* ապացուցված, հավաստի, հաստատված
- avérer** *vt* հաստատել, հավաստել, ապացուցել ◊ s'~ լինել; հաստատվել; s'~ nul անվավեր լինել; s'~ progressif դրսևորվել, որպես առաջադեմ մարդ; s'~ bon organisateur իրեն դրսևորել, որպես լավ կազմակերպիչ
- averti**, -e *adj* գիտակ, փորձառու, իրազեկ, տեղյակ ◊ ~ par l'expérience փորձով հմտացած
- avertir** *vt* նախազգուշացնել; ծանուցել, հայտնել
- avertissement** *m* ծանուցում, տեղեկացում; նախազգուշացում ◊ donner un ~ իմաց տալ, զգուշացնել
- aveu** *m* 1. խոստովանում, խոստովանություն 2. համաձայնություն, հավանություն ◊ arracher (կամ extorquer) des ~x խոստովանեցնել, խոստովանություն կորզել; passer aux ~x հանցանքները խոստովանել; de son ~ իր համաձայնությամբ; sans votre ~ առանց ձեր համաձայնության
- aviation** *f* ավիացիա, օդագնացություն
~ de chasse կործանիչ ավիացիա
~ civile քաղաքացիական ավիացիա
- avilir** *vt* 1. ստորացնել, նվաստացնել 2. արժեզրկել
- avilissement** *m* 1. ստորացում, նվաստացում 2. արժեզրկում; անկում, իջեցում
~ des niveaux de vie կենսամակարդակի իջեցում
~ des salaires աշխատավարձի իջեցում
- avion** *m* ինքնաթիռ, օդանավ ◊ à bord d'un ~ ինքնաթիռի մեջ
~ de ligne ուղևորատար ինքնաթիռ
~ à réaction ռեակտիվ ինքնաթիռ
~ spatial տիեզերական ինքնաթիռ
- avion-fusée** *m* հրթիռային շարժիչով ինքնաթիռ; թևավոր հրթիռ; ինքնաթիռ-արկ, ամօդաչու ինքնաթիռ
- avis** *m* 1. կարծիք 2. ծանուցում, հա-

- դորդում, ծանուցագիր, տեղեկացում, հայտնում, նախագգուշացում 3. պատասխան, որոշում 4. խորհուրդ ◊ changer d'~ միտքը փոխել, որոշումը փոխել; demander l'~ de l'assemblée խնդրել խորհրդին՝ արտահայտելու իր կարծիքը; demander un ~ juridique պահանջել իրավաբանական պատասխան; donner ~ de, que... *հնգծ.* տեղեկացնել; sans ~ առանց նախագգուշացնելու; se ranger à l'~ համաձայնվել; à mon ~ իմ կարծիքով
~ d'arrivée ծանուցում ժամանման մասին
~ consultatif խորհրդակցական որոշում
~ favorable նպաստավոր պատասխան
~ au public հայտարարություն
- avisé**, -e *adj* 1. զգուշավոր, շրջահայաց, հաշվենկատ 2. հեռատես, խելամիտ, խոհեմ ◊ critique ~ նուրբ քննադատություն
- avisé** 1. *vt* տեղեկացնել, նախագգուշացնել, տեղյակ պահել, ծանուցել, իրազեկել; 2. *vi* մտածել, որոշել, միջոցներ ձեռնարկել ◊ prière de bien vouloir ~ au nécessaire խնդրանք՝ անհրաժեշտ միջոցներ ձեռք առնելու վերաբերյալ
- ~ aux moyens մտածել միջոցների մասին
- aviver** *vt* 1. աշխուժացնել, կենդանություն տալ, թարմացնել 2. *փխք.* ավելացնել, կրկնապատկել, սաստկացնել, ուռճացնել; բորբոքել, գրգռել
~ les craintes կասկածները ուռճացնել
~ une querelle վեճը բորբոքել
- avoir** *m* 1. ունեցվածք, սեփականություն, գույք 2. դրամական միջոցներ, ակտիվներ ◊ tout son ~ իր ամբողջ կարողությունը; les ~s կապիտալ ներդրումներ; ավուարներ; ակտիվներ:
- avoisinant** *adj* հարևան, մոտիկ, կիպ գտնվող, հարակից
- avoisiner** *vt* սահմանակից լինել; հարևանությամբ գտնվել
- avorté**, -e *adj* անհաջող, ձախողված ◊ tentative ~e ձախողված փորձ
- avorter** *vi* *փխք.* ձախողվել, հաջողություն չունենալ, վիժել, տապալվել ◊ faire ~ un plan պլանը տապալել
- axe** *m* առանցք
- axer** *vt* նշան բռնել, ուղղել դեպի... ◊ politique axée քաղաքականություն՝ ուղղված դեպի...
~ sur la solution de... կենտրոնանալ ինչ-որ բանի լուծման վրա

B

- Babel:** tour de ~ Բաբելոնյան աշտարակ
- bachelier** *m* բակալավր (հասունության վկայական ստացողը Ֆրանսիայում)
- bactériologique** *adj* բակտերիոլոգիական ◊ guerre ~ բակտերիոլոգիական պատերազմ
- bafouer** *vt* ծաղրել, ծանակել, ծաղրու ծանակ անել, ծաղրի ենթարկել, ձեռք առնել
- bagarre** *f* 1. իրարանցում, խառնաշփոթ, թոհ ու բոհ 2. կռիվ, ծեծկռտուք, տուրուղմփոց; ընդհարում, բախում, վեճ
- baie** *f* ծովախորշ; փոքրիկ ծովածոց
- bail** *m* (*pl* baux) վարձակալություն; վարձակալական պայմանագիր ◊ donner à ~, louer à ~ վարձակալության տալ; prendre à ~ վարձակալել; prêt - ~ լենդ-լիզ, գեներլ փոխարինաբար կամ կապալով տալու օրենք; à titre de prêt ou de ~ պարտքով կամ վարձակալությամբ
- baillieur** *m* վարձակալության տվող անձ, վարձատու
~ de fonds կապիտալ, միջոցներ տվող, ֆինանսավորող, վարձատու; ձեռնարկության ավանդատու
~ d'immeuble անշարժ գույքի պահառու
- bâillonnement** *m* 1. բերանի փակում; ճնշում (քննադատության)
2. *ի/իք*. խոսքի ազատության սահմանափակում
- bâillonner** *vt* բերանը փակել (օր. թաշկինակով) 2. լռեցնել, թույլ չտալ արտահայտվել
~ la presse ստիպել մամուլին լռել
- baisse** *f* իջեցում, նվազում, կրճատում, անկում (գների, դրամի կուրսի)
~ de prix գների իջեցում
~ de la production արտադրության կրճատում
- baissier** *l. vt* պակասեցնել, իջեցնել, նվազեցնել, թուլացնել 2. *vi* պակասել, ցածրանալ, նվազել, թուլանալ, իջնել
~ le niveau de vie կենսամակարդակը իջեցնել
~ le pavillon դրոշը իջեցնել
- baissier** *m* բորսային միջնորդ, որը իջեցնում է գները
- balance** *f* 1. հաշվեկշիռ 2. հավասարակշռություն ◊ être en ~ տատանվել; mettre en ~ համեմատել, կշռադատել թեր և դեմ փաստարկները; tenir la ~ égale, droite անկաշառ, անկողմնակալ լինել
- balancement** *m* 1. տատանում, անկայունություն; անվճռականություն
- balancer** *l.vt* . ա) կշռել, հավասարակշռել բ) *ի/իք*. կշռադատել, ծանրութեթև անել գ) հաշվեկշիռ կազմել 2. *vi* տատանվել, երկմտել
~ un compte հանրագումարի բերել

- ~ le pour et le contre կշռադատել, համեմատել թեր և դեմ կողմերը, ծանր ու թեթև անել
- balayer** *vt* 1. ավելել 2. սրբել 3. քշել, տանել
~ l'ennemi թշնամուն ոչնչացնել
- balkanique** *adj* բալկանյան
- ballon** *m* 1. գնդակ (ֆուտբոլի) 2. օդապարիկ, անոստատ
~ d'observation հետազոտման անոստատ
- ballotage** *m* քվեարկում, քվեարկություն, որը չի տալիս բացարձակ առավելություն; ընտրությունների միջանկյալ արդյունք $\diamond$ scrutin de ~ վերաքվեարկություն; քվեարկության նոր փուլ
- balloter** *vt* վերաքվեարկել, կրկնաքվեարկման ենթարկել
- balte** *adj* մերձբալթյան
- ban** *m* 1. հռչակում; *հնգծ.* հրապարակային պաշտոնական հայտարարություն 2. *հնգծ.* արտաքսում, վտարում $\diamond$ mettre dans le ~ գործի մեջ խառնել, ներքաշել; mettre au ~ de l'opinion publique հասարակական պարսավանքի ենթարկել; mettre au ~ de la société հասարակությունից դուրս թողնել
~ de mariage ամուսնության մասին պաշտոնական հայտարարություն
- bancaire** *adj* բանկային
- bande** *f* 1. գոտի 2. հրոսակախումբ, ավազակախումբ, հանցախումբ 3. ամբոխ; ջոկատ $\diamond$ aller en ~ գնալ բոլորը միասին
~ d'atterissage վայրէջքի գոտի
~ d'envol թռիչքի գոտի
- ~s forestières անտառապաշտպան գոտի
- banni** *m* արքայական, տարագիր, վտարանդի
- bannière** *f* դրոշ, դրոշակ $\diamond$ se ranger sous la ~ de զո մեկի կողմը բռնել, պահել
- bannir** *vt* արտաքսել, վտարել, արքորել
- banque** *f* բանկ, դրամատուն $\diamond$ avoir un compte en ~ բանկում ընթացիկ հաշիվ ունենալ; nationaliser les ~s բանկերը ազգայնացնել; jour de ~ աշխատավարձի վճարման օր; succursale d'une ~ որևէ բանկի մասնաճյուղ, բաժանմունք
~ d'affaires առևտրային բանկ
~ de développement զարգացման բանկ
~ d'émission ou ~ centrale էմիսիոն կամ կենտրոնական բանկ
~ d'Etat պետական բանկ
~ foncière հողատիրական բանկ
~ industrielle արդյունաբերական բանկ
~ Mondiale համաշխարհային բանկ
~ à vocation internationale միջազգային բանկ
- banqueroute** *f* սնանկացում, սնանկություն, անվճարունակություն $\diamond$ faire ~ սնանկանալ
~ frauduleuse չարանենգ սնանկացում
- banqueroutier** *m* սնանկ, սնանկացած մարդ
- banquier** *m* 1. բանկի կառավարիչ 2. վարկատու հաստատության աշխատակից
- barbare** *adj* բարբարոսական, դաժան, վայրագ

- barbelé**, -e *adj* ատամնավոր; փշոտ
 ◇ fil de fer ~ փշալար
- barguignage** *m* անվճռականություն, տատանում
- barrage** *m* 1. ուղեկալ, ուղեփակոց 2. ամբարտակ, պատնեշ
- barre** *f* ճաղաշար, որը դատավորների անջատում է ժողովրդից ◇ paraître à la ~ կանգնել դատարանի առաջ
- barreau** *m* փաստաբանների, դատապաշտպանների կոլեգիա, փաստաբանական ծառայություն ◇ entrer dans le ~ փաստաբան դառնալ
- barrer** *vt* 1. փակել, դեմը կտրել; խանգարել, արգելք լինել
- bas**, -se *adj* 1. ցածր, ստորին 2. ցածրաձայն, կամացուկ 3. ստոր, անագնիվ ◇ à ~ prix էժան գնով; chambre ~se ստորին պալատ
- bas** *adv* ցածր, ոչ բարձր; ներքևի; կամացուկ, ցածրաձայն ◇ mettre ~ les armes զենքը վայր դնել; mettre ~ les privilèges արտոնությունները վերացնել; à bas! կորչի; à ~ les armes կորչի զենքը; à ~ les mains ձեռքերդ հեռու
- base** *f* 1. հիմք, հենարան 2. *փխր.* բազա, բազիս 3. հենակետ, ռազմակայան 4. պահեստ 5. կուսակցությունների կամ արհմիությունների, տեղական կազմակերպությունների շարքային անդամներ ◇ avoir pour ~ հիմնվել, հիմնված լինել; constituer (կամ former) la ~ հիմքը կազմել; créer la ~ հիմք ստեղծել; être à la ~, servir de ~ հիմքում լինել, հիմք ծառայել; jeter (կամ établir, poser) les ~ s հիմք դնել, հիմնադրել, սկիզբ դնել; mettre (կամ établir) sur une ~ solide ամուր հիմքի վրա դնել; prendre pour ~ հիմք ընդունել; militant de la ~ ստորին կազմակերպության աշխատակից, շարքային ակտիվիստ; de ~ բազային, տեղական; հիմնական, ուղղորդող; sur la ~ de հիման վրա ~ côtière առափնյա բազա ~ économique տնտեսական բազա, տնտեսական բազա ~ militaire ռազմակայան ~ navale ռազմածովային բազա ~ de ravitaillement մատակարարման բազա ~ stratégique ռազմավարական բազա
- basé**, -e *adj* հիմնված; հիմնավորված
- baser** *vt* 1. հիմնել, հիմնադրել 2. *ռազմ.* զետեղել, բազավորել, տեղավորել ◇ se ~ հիմնվել, հենվել, հիմք ընդունել
- bassement** *adv* ստորաբար, անագնվորեն
- bassesse** *f* ստորություն, անագնվություն
- bassin** *m* ավազան; ջրավազան ~ houiller ածխավազան
- bastion** *m* ամրոցակուռ շենք, ամրոցիկ, փոքրիկ ամրություն
- bataille** *f* մարտ, ճակատամարտ, կռիվ ◇ en ~ մարտակարգով, մարտաշարքով; en plein ~ մարտի թեժ պահին; en rang de ~ մարտականորեն պատրաստ վիճակում, կազմ ու պատրաստ ~ électorale ընտրարշավ
- bâtard**, -e *adj* ոչ իսկական, կեղծ;

- կիսատ, կիսատ-պռատ, անորոշ
 ◇ mesures ~es կիսատ-պռատ միջոցառումներ, կիսակատար միջոցներ
- bâtiment** *m* 1. շենք, կառույց, շինություն 2. շինարարական աշխատանքներ 3. նավ
 ~ de guerre ռազմական նավ
 ~ de haute mer օվկիանոսային նավ, հեռավոր նավարկության նավ
 ~s de service public հանրային շենքեր
- bâtir** *vt* 1. կառուցել, շինել 2. *փխք.* հիմնել, հիմնադրել
- battage** *m* *խսկց.* աղմկոտ գովազդ; աղմկարարություն
- batterie** *f* 1. *նազմ., էլ.* մարտկոց; հրետամարտկոց 2. *խսկց.* կռիվ, տուրուրմփոց, ծեծկոտուք ◇ en ~ մարտական դրության մեջ; կրակային դիրքում; changer de ~s տակտիկական փոխել; démasquer les ~ de l'adversaire մերկացնել հակառակորդի մեքենայությունները; dresser ses ~s միջոցներ ձեռնարկել; mettre en ~ դուրս բերել կրակային դիրք; տեղափոխել մարտական դրության
- battre** *vt* խփել, ծեծել, հարվածել
 ~ en brèche եռանդով գործել, վճռականությամբ գործել
 ~ à plate couture լիովին ջախջախել
 ~ son plein եռուզեռի մեջ լինել
 ~ en retraite նահանջել
 ~ le terrain հետազոտել տեղանքը
- bavarois**, -e *adj* բավարական
- belge** *adj* բելգիական
- belliciste** *adj* ռազմասեր, պատերազմասեր, ռազմատենչ, ռազմաշունչ, միլիտարիստական ◇ un gouvernement ~ պատերազմասեր կառավարություն; hystérie ~ ռազմական հիստերիա, ռազմամոլություն; les milieux ~s ռազմատենչ շրջանակներ, une politique ~ միլիտարիստական քաղաքականություն
- belligérance** *f* պատերազմական դրություն; պատերազմ վարելը
- belligérant**, -e *adj* կռվող, պատերազմող ◇ pays ~s պատերազմող երկրներ
- belliqueux**, -se *adj* մարտական, մարտնչող, ռազմատենչ
- bénéfice** *m* 1. առավելություն, արտոնություն 2. օգուտ, եկամուտ, շահ ◇ partager le ~ շահույթը բաժանել; réaliser un ~ շահույթ ստանալ; au ~ de ... մեկի օգտին ~ brut համախառն շահույթ ~ de l'exterritorialité *քղք.* արտերկրայնության իրավունք ~ nets զուտ օգուտ, մաքուր շահույթ
- bénéfices** *m pl* դրամական օգուտներ, շահույթ, մուտքեր ◇ avoir part aux ~ շահույթից մասնաբաժին ունենալ; rapporter des ~ շահույթ բերել ~ accumulés կուտակած եկամուտներ ~ exceptionnels գերշահույթ ~, gros խոշոր շահույթ
- bénéficiaire** *m* 1. օժանդակություն ստացող, նպաստառու, շահույթից օգտվող 2. իրավունքից օգտվող անձ
- bénéficier** *vi* 1. օգտվել, օգուտ քա-

- դել, օգուտ ստանալ; շահույթ ստանալ, շահել 2. իրավունքից օգտվել
 ~ d'une pension թոշակ ստանալ
 ~ de sérieux avantages զգալի, շոշափելի առավելություն ունենալ
- bénéfique** *adj* բարենպաստ, նպաստավոր; շահավետ
 ~ pour la paix խաղաղության համար բարենպաստ
- Bénélux** Բենելյուքս (Եվրոպական երեք երկրների՝ Բելգիայի, Նիդերլանդների և Լյուքսեմբուրգի կրճատ անվանումը)
- bénévole** *adj* 1. բարյացակամ 2. կամավոր
- BERD** (Banque Européenne pour la Reconstruction et le Développement) Վերականգնման և զարգացման Եվրոպական բանկ
- berne** *f*: pavillon en ~ իջեցված դրոշ (որպես սգո նշան)
- besogne** *f* 1. գործ, աշխատանք, զբաղմունք 2. *հնգծ.* կարիք, անհրաժեշտություն $\diamond$ tailler de la ~ անհանգստություն պատճառել, հոգսեր պատճառել
- besogner** *vi* աշխատել, բանել
- besoin** *m* 1. կարիք, պահանջ, անհրաժեշտություն, պետք 2. կարիք, աղքատություն $\diamond$ avoir ~ de կարիք ունենալ, պահանջ ունենալ; être dans le ~ կարիքի մեջ լինել, աղքատության մեջ լինել
 ~ de savoir գիտելիքի ծարավ
 ~ de main-d'oeuvre աշխատուժի պահանջ
- bévue** *f* վրիպում, անփութություն
- biais** *m* զարտուղի ճանապարհ, խուսափանք, խորամանկություն
- $\diamond$ aborder de ~ une question հարցին մոտենալ զարտուղի ճանապարհով; chercher des ~ դիմել խուսահնարքների, փնտրել զարտուղի ճանապարհներ
- biaisement** *m* խորամանկություն, հնարք
- biaiser** *vi* զնալ զարտուղի ճանապարհով, պոչ խաղացնել, խորամանկել
- bicaméral**, -e *adj* երկպալատանի
- bidonville** *m* հյուղակ (Ֆաներայից, քիթեղից), խարխուլված տուն, հետնախորշ
- biélorusse** *adj* բելոռուսական
- bien** *adv* 1. լավ 2. շատ 3. բազմաթիվ
 $\diamond$ mener une affaire à ~ գործը հասցնել հաջող ավարտի
- bien** *m* 1. բարիք, բարօրություն 2. շահ, օգուտ 3. ունեցվածք, գույք, սեփականություն $\diamond$ avoir du ~ սեփականություն ունենալ; saisir un ~ գույքի վրա կալանք դնել
 ~ d'autrui ուրիշի սեփականություն
 ~ commun համընդհանուր բարօրություն, համընդհանուր շահ
 ~s de consommation courante լայն սպառման առարկաներ
 ~s immeubles, ~s immobiliers անշարժ գույք
 ~s meubles, ~s mobiliers շարժական գույք
 ~ de la nation ազգային հարստություն
 ~ public հասարակական շահ, հասարակական բարօրություն, հասարակական հարստություն
 ~s publics պետական գույք, հասարակական սեփականություն

- ~s réels նյութական արժեքներ
- bien-être** *m* բարեկեցություն ◊ l'élévation du ~ բարեկեցության բարձրացում
~ matériel նյութական բարեկեցություն
- bienfait** *m* բարեգործություն, բարերարություն, օգուտ ◊ rendre (կամ accorder) un ~ ծառայություն մատուցել
- bien-fondé** *m* հիմնավորվածություն; հիմնավորում
- bien-fonds** *m* անշարժ գույք
- biennial**, -e *adj* երկամյա
- Biennale** *f*: la ~ de Venise Վենետիկի կինոփառատունը
- bien-séance** *f* պատշաճություն, քաղաքավարություն, պարկեշտություն ◊ observer les ~s պատշաճությունը պահպանել
- bienveillance** *f* բարեհաճություն, բարյացակամություն, բարյացակամ վերաբերմունք
- bienveillant**, -e *adj* բարեհաճ, բարյացակամ, բարեհոգի, ներողամիտ
- bienvenu** *m* թանկագին, ցանկալի հյուր ◊ soyez le ~ բարի գալուստ, բարով եկաք; շնորհ արեք, համեցեք
- bienvenue** *f* 1. բարեհաջող ժամանում 2. բարի գալուստ, ջերմ ընդունելություն ◊ payer sa ~ նշել, տոնել աշխատանքի ընդունվելը, կազմակերպություն ընդունվելը և այլն; souhaiter la ~ բարի գալուստ մաղթել, ողջունել ժամանողներին
- bihebdomadaire** *adj* շաբաթական երկու անգամ լույս տեսնող
- bilan** *m* հանրագումար, հաշվեկշիռ; արդյունք ◊ dresser (կամ faire) le ~ հանրագումարի բերել
- bilatéral**, -e *adj* երկկողմանի
- bill** *m* բիլ, օրինագիծ (անգլիական խորհրդարանում)
- billet** *m* 1. երկտող, փոքրիկ նամակ 2. տոմս 3. պարտամուրհակ ~ de banque վարկային տոմս, դրամատոմս
~ d'invitation, ~ de faveur հրավիրատոմս
~ de faire - part ծանուցագիր
~ vert դուլլար
- bimensuel**, -le *adj* երկշաբաթյա, ամիսը երկու անգամ լույս տեսնող, հրատարակվող (պարբերական մամուլ)
- biparti**, -e *adj* երկկուսակցական ◊ système ~ երկկուսակցական համակարգ
- bipatride** *m* բիպատրիդ, երկքաղաքացի հանդիսացող անձ
- bipolide** *m* բիպոլիդ, երկքաղաքացի հանդիսացող անձ
- BIRD** (Banque internationale pour la reconstruction et le développement Վերականգնման և զարգացման միջազգային բանկ
- birman**, -e *adj* բիրմանյան
- blackboulage** *m* քվեարկության տապալում, ձախողում
- blackboul** *vt* 1. տապալել ընտրությունների ժամանակ, չընտրել, քվե չտալ; 2. *փ/սք.* վտարել, հեռացնել
- blâme** *m* կշտամբանք, պարսավանք, նախատինք, հանդիմանություն ◊ encourir le ~ պարսավանքի ենթարկվել, նկատողու-

- թյուն ստանալ
- blanc-seing** *m* ստորագրված դատարկ բլանկ
- blason** *m* գերբ, զինանշան
- blasphémer** 1. *vt* հնցծ. հայհոյել, անարգել, վատաբանել, պարսավել 2. *vi* սրբապղծել
- blé** *m* ցորենի հաց, ցորեն, հատիկ ◊ *stockage du* ~ հացամթերում
- blessant**, -e *adj* վիրավորական
- blessier** *vt* 1. վիրավորել, վնասել 2. ցավ պատճառել 3. վիրավորել, անարգել, անպատվել
~ l'honneur մեկի պատվին դիպչել
~ des intérêts մեկի շահերին դիպչել
~ les convenances քաղաքավարության կանոնները չպահպանել
- blindé**, -e *adj* զրահապատ ◊ *train* ~ զրահապատ գնացք
- Blitzkrieg** (*գերմ.*) «սրընթաց պատերազմ», ամենակարճ ժամկետներում հաղթանակի հանգեցնող պատերազմ վարելու տեսությունը
- bloc** *m* *բռք*. 1. խմբակցություն, դաշինք, բլոկ 2. խումբ, միասնական ամբողջություն, փաթեթ ◊ *en bloc* ամբողջությամբ, մեծաքանակ կերպով; *faire* ~ *avec* բլոկ կազմել, ժամանակավոր միություն կազմել; *nier en* ~ ամբողջովին ժխտել
~ atlantique ատլանտյան դաշինք
~ de contrôle արժեթղթերի վերստուգիչ փաթեթ
~ des gauches ճախ ուժերի միավորում
- blocage** *m* 1. արգելակում, կանգնեցում; արգելափակոց 2. *տնտ.* սառեցում, կասեցում, դադարեցում 3. *փիլիս.* խոչընդոտ, արգելք, սահմանափակում
~ *de compte* հաշվի սառեցում
~ *des prix* գների սառեցում
~ *des salaires* աշխատավարձի սառեցում
- blocus** *m* շրջափակում, պաշարում (հակառակորդի համար կենսական կարևորություն ունեցող տարածքները փակելու ռազմական միջոց) ◊ *établir le* ~ շրջափակում իրականացնել; *forcer le* ~ շրջափակումը ճեղքել; *lever le* ~ շրջափակումը վերացնել՝ դադարեցնել
~ *économique* տնտեսական շրջափակում
- bloquer** *vt* 1. շրջափակել, պաշարել (քաղաք, ամրոց, երկիր); փակել, արգելափակել 2. սառեցնել, կասեցնել, դադարեցնել
~ *les crédits* վարկերը սառեցնել
~ *les salaires* աշխատավարձը սառեցնել
~ *la voie* ճանապարհը փակել
- bluff** *m* բլեֆ, խաբեություն; աղմկաբարություն; ահաբեկում
- boche** *m* բոշ (գերմանացիներին տրվող արհամարհական անունը առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակ)
- bohémien**, -ne *adj* գնչուական, թափառական; բոհեմական
- bois** *m* 1. անտառ 2. փայտ
~ *de Boulogne* Բուլոնյան անտառ
~ *de justice* գիլյոտին (գլխատման մեքենա)

bombardement *m* ռմբակոծում, ռմբակոծություն, զնդակոծում
 ~ aérien օդային ռմբակոծություն
 ~ atomique ատոմային հարված
 ~ massif կենտրոնացված զնդակոծում

bombarder *vt* ռմբակոծել, զնդակոծել

bombe *f* ռումբ
 ~ atomique, ~ «A» ատոմային ռումբ
 ~ d'avion ավիառումբ
 ~ de destruction ֆուգասային ռումբ, ռնչացնող գործողության ռումբ
 ~ explosive հարվածային, պայթուցիկ գործողության ռումբ
 ~ à grande puissance d'explosion պայթուցիկ մեծ հզորության ռումբ
 ~ à hydrogène, ~ «H» ջրածնային ռումբ
 ~ lacrymogène արցունքաբեր գազով ռումբ
 ~ à napal նապալմե ռումբ
 ~ thermonucléaire ջերմամիջուկային ռումբ

bon, -ne *adj* 1. լավ, բարի 2. պիտանի 3. նշանակալի, շոշափելի, նկատելի, մեծ 4. հաճելի, բարյացակամ, սիրալիր ◊ à ~ne distance մեծ հեռավորության վրա; aller de ~ pied dans une affaire ջերմորեն գործի անցնել; y aller de ~ feu վարվել անկեղծորեն, բաց, պարզ; de ~ne foi բարեխղճորեն; en ~ne et du forme պատշաճ ձևով և կարգով; les gens de ~ne volonté բարի կամքի մարդիկ; ազնիվ մարդիկ
 ~ pour le service armé պիտանի է

զինվորական ծառայության համար
 ~ sens ողջամտություն, առողջ դատողություն

bon *m* 1. կարգագիր, կտրոն; բոն, թղթադրամանիշ 2. վճարագիր, հատուցագիր, պահանջագիր, վկայագիր
 ~ de commande պատվիրագիր
 ~ d'essence վառելիքի կտրոն
 ~ de jouissance շահաբաժնի վկայագիր
 ~ à payer վճարագիր
 ~ de séjour ուղեգիր (առողջարան)
 ~s du Trésor գանձատան բոներ, թղթադրամանիշներ

bona fide (*լատ.*) անկեղծ, ազնիվ, չկեղծված, հավաստի

bondir *vt* 1. ուսնել, ցատկել 2. նետվել, հարձակվել, սլանալ ◊ faire ~ les prix գները սաստիկ բարձրացնել
 ~ à l'assaut նետվել գրոհի
 ~ aux conclusions արագ, վճռականորեն անցնել եզրակացությունների

bonification *f* բարելավում, լավացում

bons offices *intu* 'office

boom *m* 1. աղմուկ, աղմկարարություն, սեմսացիա 2. եռուզեռ, բում, կարուկ աճ, վերելք

bord *m* 1. ծայր, եզր 2. ափ 3. նավ, ինքնաթիռ, նավակող, սրահ ◊ à ~ d'un avion, d'un vaisseau ինքնաթիռի, նավի վրա; être du ~ de զո մեկի կուսակցությանը պատկանել; monter à ~ նավ, ինքնաթիռ բարձրանալ; la politique dite: «du

- ~ du gouffre» այսպես կոչված «անդունդից կախված» քաղաքականություն
- borne** *f* ճանապարհային նշան; սահմանագծի սյուն; *pl* սահմաններ $\diamond$ dépasser(կամ franchir) les ~s *փխք.* չափն անցկացնել, սահմանն անցնել
~ frontière սահմանային սյուն
- borner** *vt* 1. սահմանափակել 2. չափավորել
- boss** *m* տեր, գործատեր, պարագլուխ
- bouclier** *m* 1. վահան 2. պաշտպանություն, հենարան, նեցուկ
- bouder** *vt* 1. մեկի վրա բարկանալ, խռովել, նեղանալ 2. բոյկոտել
~ un appel կոչը անտեսել
- bouleversement** *m* 1. տապալում, կործանում, գահավիժում, վայր գլորելը 2. ցնցում, հուզմունք, անհանգստություն
- bourg** *m* գյուղաքաղաք, ավան
- bourgeois,-e** *adj* 1. բուրժուական 2. քաղքենիական
- bourgeoisie** *f* բուրժուազիա $\diamond$ grande ~ մեծ բուրժուազիա; petite ~ մանր բուրժուազիա
- bourgmestre** *m* բուրգամիստր, քաղաքագլուխ
- bourguignon,-ne** *adj* բուրգունդյան
- bourrage** *m* 1. սուտ, խաբեություն 2. հիմարություն, անհեթեթություն, դատարկություն
~ de crâne կեղծ պրոպագանդա
- bourreau** *m* դահիճ
- bourse** *f* 1. քսակ, դրամապանակ 2. բորսա, սակարան 3. թռչակ, կրթաթռչակ
~ d'études կրթաթռչակ
- ~ de marchandises ապրանքային բորսա
~ de travail աշխատանքի բորսա
~ des valeurs, ~ d'effets publics արժեթղթերի բորսա, ֆոնդային բորսա
- boursier** *m* 1. թռչակառու 2. բորսային գործարար, մակլեր
- boussole** *f* 1. կողմնացույց 2. *փխք.* ուղեցույց $\diamond$ perdre la ~ գլուխը կորցնել
- bout** *m* 1. ծայր 2. ավարտ, վերջ $\diamond$ à ~ portant դիմահար, ուղիղ երեսին; au ~ du compte վերջիվերջո, վերջին հաշվով; d'un ~ à l'autre սկզբից մինչև վերջ; être à ~ ծայրահեղ վիճակի հասնել; ուժ չունենալ; être à ~ de forces ուժասպառ լինել, ուժից ընկնել; être à ~ de ressources բոլոր հնարավորությունները սպառել; le haut ~ պատվավոր տեղ; jusqu'au ~ մինչև վերջ, ամբողջությամբ; tenir le bon ~ շահավետ վիճակում լինել; à tout ~ de champ թույլ առ թույլ; venir à ~ d'un travail աշխատանքը վերջացնել
- boutefeu** *m* հրահրիչ, սադրիչ, խառնակիչ, դրդող
- boycott** (*անգլ.*) բոյկոտ (պետությունների միջև քաղաքական և տնտեսական պայքարի միջոց, հրաժարում որևէ պետության հետ քաղաքական կամ տնտեսական հարաբերություններ հաստատել կամ պահպանել)
- boycotter** *vt* բոյկոտել
- branche** *f* բնագավառ, ոլորտ; մասնագիտություն $\diamond$ s'accrocher à toutes les ~s գործի դնել բոլոր միջոցները

- ~ d'industrie արդյունաբերական ճյուղ
- branche-clef** *f* գլխավոր, առաջատար ճյուղ
- brandir** *vt* 1. ճոճել, թափ տալ, թափահարել 2. *փխբ.* սպառնալ ~ les armes նիզակ ճոճել, պատերազմով սպառնալ ~ les menaces սպառնալիքների դիմել
- branlant**, -e *adj* անհաստատ, երերուն, խախտուտ; անկայուն, փոփոխական, անհուսալի situation ~e անկայուն դրություն
- branle-bas** *m* անկարգություն, իրարանցում, խառնաշփոթություն, եռուզեռ
- branler** 1. *vt* թափահարել, օրորել, տարուբերել 2. *vi* օրորվել, ճոճվել, երերալ ~ dans le manche երերուն վիճակում լինել
- brasier** *m* 1. շիկացած ածուխ 2. բոցավառվող խարույկ 3. մարտահնոց, օջախ ~ de la guerre պատերազմի հրդեհ
- brasser** *vt* 1. խառնել, լուծել 2. *փխբ.* տնօրինել, կարգի բերել 3. *հնգծ.* մտքին դնել, ծրագրել, մտադրվել ~ les affaires գործերը տնօրինել ~ une intrigue դավեր նյութել
- braver** *vt* հոխորտալ, չվախենալ ~ le danger վտանգն արհամարհել
- brèche** *f* 1. ճեղք, ճեղքվածք, անցք 2. ճեղքում 3. *փխբ.* վնաս, կորուստ ◇ être toujours sur la ~ անդադար պայքար մղել; rester sur la ~ պահակակետում մնալ; faire une ~ à... վնասել; ամբողջակա-
- նությունը խախտել
- bref**, **brève** *adj* կարճ, հակիրճ; համառոտ, սեղմ ◇ à brève échéance արագ սկսվող, մոտեցող; մոտ ապագայում; dans le plus ~ délai ամենակարճ ժամկետում
- bref** *adv* մի խոսքով, կարճ ասած
- brésilien**, -ne *adj* բրազիլական
- Bretton Woods Agreements** Բ.Վ-ի (Նյու Հեմփշիր, ԱՄՆ) համաձայնագրեր (միջազգային համաձայնագրեր, որոնք հիմք հանդիսացան Համաշխարհային բանկի և Միջազգային արժույթային հիմնադրամի ստեղծման համար)
- brevet** *m* 1. դիպլոմ, վկայական, վկայագիր 2. արտոնագիր, շնորհագիր 3. *սլոմ.* թագավորական պատվոգիր
- brigade** *f* ջոկատ, խումբ, թիւ ~ de choc հարվածային ջոկատ ~ criminelle քրեական հետախուզություն
- brigandage** *m* կողոպուտ, ավազակություն ◇ guerre de ~ ավազակային պատերազմ
- brigue** *f* մեքենայություն, բանասարկություն, դավադրություն
- brimade** *f* 1. բժախնդրություն, մանրախնդրություն, կպչելը, ձեռք չքաշելը 2. ճնշում, նեղում, անարդարություն
- brimer** *vt* 1. ծաղրուծանակի ենթարկել 2. ճնշել, նեղել, նեղացնել, բառերի հետևից ընկնել
- brise-glace(s)** *m* սառցահատ (նավ) ~ atomique ատոմային սառցահատ
- briser** *vt* 1. կոտրել, ջարդել 2. *փխբ.*

- ջախջախել, խորտակել, ոչնչացնել
 ~ les fers կապանքները դեն նետել
 ~ son joug լծից ազատագրվել, լուծը թոթափել
 ~ la résistance դիմադրությունը կոտրել
- bristol** *m* 1. բրիստոլյան սովարաթուղթ 2. *խսկց.* այցետոմս
- britannique** *adj* բրիտանական, անգլիական
- brouiller** *vt* 1. խառնել, խճճել 2. շփոթություն առաջացնել, խառնաշփոթ ստեղծել $\diamond$ se ~ խճճվել, խառնվել; les affaires se brouillent գործերը բարդանում են
 ~ les émissions հաղորդումները խլացնել
 ~ les pistes հետքերը խճճել
- bruit** *m* 1. աղմուկ, ժխոր 2. լուր, ասեկոսե, խոսք ու գրույց, խոսակցություն $\diamond$ à grand ~ աղմուկով, հրապարակավ, ի լուր ամենքի; le ~ court խոսում են, լուր է պտտվում; des ~s en l'air դատարկ խոսակցություններ; faire plus de ~ que de besogne ավելի շատ խոսել, քան անել; répandre un ~ լուր տարածել
- brûlant**, -e *adj* 1. տաք 2. այրող, կիզիչ 3. կծու, խայթող 4. *փխբ.* հրատապ, կենսական $\diamond$ question ~e հրատապ հարց; terrain ~ վտանգավոր գործ
- brusqué**, -e *adj* 1. արագ, շտապ 2. հանկարծակի, անակնկալ $\diamond$ attaque ~e անակնկալ հարձակում
- brusquer** *vt* 1. արագացնել; շտապեցնել 2. կոպիտ վարվել
- ~ les choses խեղաթյուրել իրադարձությունների ընթացքը
- brut**, -e *adj* 1. անմշակ, հում 2. համախառն $\diamond$ fait ~ չմշակված, անմշակ փաստ; matière ~e հումք; produit ~, recette ~e համախառն արտադրանք; traitement ~, salaire ~ հիմնական աշխատավարձ (առանց պահումների)
- brutal**, -e *adj* 1. կոպիտ, բիրտ, դաժան 2. *հնցծ.* զազանաբարո, վայրենի, անասնական 3. կտրուկ, հանկարծակի $\diamond$ force ~e կոպիտ ուժ; instincts brutaux անասնական բնագղներ
- brutalité** *f* 1. կոպտություն, անտաշություն 2. բռնություն, դաժանություն, զազանություն 3. անսպասելիություն, հանկարծակիություն
- BSEC** (Organization of the Black Sea Economic Cooperation) ՄՏԾՀ (Մեծովյան տնտեսական համագործակցության կազմակերպություն)
- budget** *m* բյուջե $\diamond$ approuver le ~ բյուջեն հաստատել; dresser le ~ բյուջեն կազմել; établir un ~ բյուջե կազմել; voter un ~ բյուջեն հաստատել, քվեարկել բյուջեն հաստատելու համար
 ~ annuel տարեկան բյուջե
 ~ de l'Etat, ~ public պետական բյուջե
 ~ familial ընտանեկան բյուջե
 ~ de guerre ռազմական բյուջե
- budgetaire** *adj* բյուջետային
- bulgare** *adj* բուլղարական
- bulletin** *m* 1. քվեաթերթիկ (ընտրական) 2. գրանցում; տեղեկագիր; ամփոփագիր; անդորրագիր 3.

հարցաթերթիկ $\diamond$ mettre son ~ dans l'urne քվեաթերթիկը նետել քվեատուփի մեջ
 ~ d'adhésion որևէ կազմակերպության մեջ ընդունվելու հարցաթերթիկ
 ~ d'appel ներկաների ցուցակը
 ~ blanc դատարկ, չլրացված քվեաթերթ
 ~ de décès մահվան վկայական
 ~ d'informations վերջին նորությունները
 ~ de naissance ծննդյան վկայական
 ~ nul անվավեր քվեաթերթ
 ~ officiel պաշտոնական քվեաթերթ
 ~ de renseignement *նազմ*. հետախուզական ամփոփագիր
 ~ scolaire դպրոցականի առաջադիմության թերթիկ; տեղեկանք աշակերտի վարքի և առաջադիմության մասին
 ~ de souscription բաժանորդագրման բլանկ
 ~ de vote ընտրաթերթիկ

bureau *m* 1. գրասենյակ; բաժին; աշխատասենյակ; 2. գրասենյակ, ղեկավարություն, վարչություն (գործադիր և ղեկավար մարմին) 3. նախագահություն 4. հանձնաժողով (պատգամավորների՝ հարց քննարկելու համար) $\diamond$ Bureau de l'Assemblée Nationale Ազգային ժողովի գրասենյակ
 ~ d'enregistrement քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցում
 ~ d'information տեղեկատու բյուրո, տեղեկատու բաժին

~ de location տոմսերի նախնական վաճառքի դրամարկղ
 ~ de placement վարձակալության գծով գրասենյակ
 ~ de poste փոստային բաժանմունք
 ~ de renseignements տեղեկատու գրասենյակ
 ~ de séance նիստի նախագահություն
 ~ de transport տրանսպորտային գրասենյակ
 ~ de vote ընտրական տեղամաս

bureaucrate *m* բյուրոկրատ
bureaucratie *f* բյուրոկրատիա
bureaucratique *adj* բյուրոկրատական

but *m* 1. նպատակակետ, նշանակետ, թիրախ 2. *փխք*. նպատակ $\diamond$ arriver au ~, toucher le (au) ~, atteindre son ~ նպատակին հասնել; avoir pour ~ նպատակ ունենալ; se fixer comme ~ նպատակադրվել; manquer le ~ վրիպել, նպատակին չհասնել; se proposer un ~, s'assigner un ~, se proposer pour (comme) ~ նպատակ դնել; tendre à un ~, poursuivre un ~ նպատակ հետապնդել; le ~ sauve l'acte, la fin justifie les moyens նպատակը արդարացնում է միջոցները

butin *m* ավար
 ~ de guerre ռազմավար
butte *f* հրաձգարան $\diamond$ être en ~ à որպես թիրախ ծառայել; ենթարկվել (հարձակումների և այլն)
byzantin, -e *adj* բյուզանդական $\diamond$ discussion ~e անպտուղ վիճաբանություն

C

- cabale** *f* 1. խռովարարություն, պետական դավադրություն; մեքենայություններ, բանասարկություններ 2. խառնակչախումբ, հանցախումբ, հրոսակախումբ 3. կախարհություն, թվահմայություն, կաբալիստիկա
- cabaler** *vi* դավեր նյութել, ինտրիգներ սարքել
- cabalistique** *adj* 1. խորհրդավոր, առեղծվածային, կախարդական 2. հանելուկային, անբացատրելի
- cabinet** *m* 1. առանձնասենյակ, աշխատասենյակ 2. գրասենյակ 3. կառավարություն, կառավարության կազմ $\diamond$ composer le ~, constituer le ~ կառավարություն կազմել; composition du ~ նոր կառավարության կազմավորում; le ~ a été renversé կառավարությունը տապալվել է; remaniement du ~ կառավարության կազմի փոփոխում
~ d'avocat փաստաբանական գրասենյակ
~ d'instruction քննչական մարմին
~ d'un ministre նախարարի քարտուղարական կազմ
~ noir գաղտնի բաժին
- câble** *m* կաբելահեռագիր
- câbler** *vt* հեռագրել, հեռագիր ուղարկել (կաբելով)
- cachet** *m* 1. կնիք 2. *փխք.* դրոշմ, հետք 3. հոնորար $\diamond$ apposer un ~ կնքել; le ~ de ses armes իր զինանշանների կնիքը; à gros ~s շատ լավ վարձատրվող; rompre le ~ կնիքը պոկել, նամակը բաց անել, փաթեթը բանալ
- cacheter** *vt* կնքել, կնիք դնել
- cachot** *m* 1. բանտ 2. մենախուց, պատժախուց, բանտախուց
- cadastre** *m* կադաստր
- cadence** *f* 1. ռիթմ, չափ, տակտ 2. տեմպ, արագություն $\diamond$ à une ~ accélérée արագացած տեմպով; marcher en ~ համաքայլ ընթանալ; presser la ~ արագացնել
~ s infernales աշխատանքի դժխային տեմպեր
~ de production արտադրության տեմպ
~ quotidienne ամենօրյա տեմպ
- cadencé, -e** *adj* ռիթմիկ, համաչափ
- cadre** *m* 2. շրջանակ 2. *փխք.* շրջանակներ, սահման $\diamond$ dans le ~ de... շրջանակներում; rentrer dans le ~ շրջանակների մեջ մտնել, ծրագրի մեջ մտնել; sortir du ~ դուրս գալ ինչ-որ բանի սահմաններից
- cadres** *m pl* կադրեր, հաստիքներ, ղեկավարող անձնակազմ $\diamond$ les ~ d'activité կադրային հրամանատարական կազմը; les ~ subalternes ստորադասներ, ենթականեր; être rayé des ~ աշխատակիցների ցուցակից հանվել
- cafard** *m* 1. կեղծավոր, երկերեսանի,

- երեսպաշտ, կեղծ բարեսպաշտ 2. *խսկց.* մատնիչ
- cafarder** *vi, vt* *խսկց.* լրտեսել; մատնել; գրպարտել, չարախոսել, բանասարկությամբ զբաղվել
- cahier** *f* ցուցակ, ամփոփագիր; ամսագիր
~ de revendications գործադուլավորների պահանջների ցուցակ
- caisse** *f*: grosse ~ մեծ թմբուկ ◊ battre la grosse ~ թմբուկ զարկել; *փխբ.* թմբկահարել, զովագղել, ռելյամել
- calamité** *f* աղետ, արհավիրք, պատուհաս, մեծ դժբախտություն ◊ causer des ~s épouvantables հսկայական վնասներ պատճառել
- calcul** *m* հաշիվ, հաշվարկ; հաշվարկում; նախահաշիվ ◊ faire un ~ հաշվել; tromper dans les ~s սխալ հաշիվ անել, վրիպել
~ approximatif մոտավոր հաշվարկ
~ économique տնտեսաշիվարկ
~ des intérêts տոկոսների հաշվարկ
- calculable** *adj* հաշվարկելի
- calculer** *vt* 1. հաշվել, հաշվարկել 2. լավ քննել, լավ կշռադատել, լավ մտածել, մոտավոր հաշիվ անել ◊ machine à ~ հաշվիչ մեքենա
~ ses chances կշռադատել իր բոլոր հնարավորությունները
~ de tête մտքում հաշվել
- calé**, -e *adj* գիտակ, իրազեկ, բանիմաց
- calomnie** *f* զրպարտություն, զրպարտանք, հերյուրանք
- calomnier** *vt* զրպարտել
- cambiste** *m* բորսային հանճակատար, արժույթային դիլեր
- camelot** *m* 1. փողոցային մանր առևտրական, փերեզակ, մանրավաճառ 2. լրագրավաճառ (փողոցային); զովագղային հայտարարությունների ցրիչ
- camouflage** *m* 1. քողարկում 2. խաբեություն, կոծկում ◊ pour le ~ աչքը կապելու համար, ուշադրությունը շեղելու համար
- camoufler** *vt* քողարկել; *փխբ.* թաքցնել
- camp** *m* ճամբար, բանակատեղի ◊ changer de ~, passer dans l'autre ~ մյուս ճամբար անցնել, մի կողմից մյուս կողմն անցնել, դավաճանել; faire un ~ բանակ դնել, ճամբար դնել; lever le ~ ճամբարը վերցնել, հեռանալ
~ adverse հակառակորդ
~ de concentration համակենտրոնացման ճամբար
~ fortifié ամրացված, ուժեղացված ճամբար
~ d'instruction ուսումնական ճամբար
~ léger ժամանակավոր ճամբար
~s de la mort մահվան ճամբար
~ de réfugiés փախստականների ճամբար
- campagne** *f* 1. *muq.* արշավ, արշավանք; 2. արշավ, քարոզություն ◊ entrer en ~ պատերազմական գործողություններ սկսել; entreprendre (կամ mener, poursuivre) une ~ արշավ իրականացնել, կամայանիա տանել; déclencher (կամ déchaîner, lancer) une ~ արշավ սկսել, արշավ սանձազեր-

- ծել; tenir la ~ դիմակայել հակառակորդին
 ~ de calomnie զրպարտչական արշավ
 ~ de dénigrement, ~ de diffamation զրպարտչական քարոզարշավ
 ~ électorale ընտրարշավ
 ~ d'excitation հետապնդում
 ~ de masse զանգվածային արշավ
 ~ préélectorale նախընտրական արշավ
- canal** *m* 1. ջրանցք 2. *փխբ.* միջոց, ուղի, ճանապարհ ◊ par le ~ de la presse մամուլի միջոցով; le trafic du ~ ջրանցքի նավարկելիությունը
 ~ d'irrigation ոռոգման ջրանցք
- candidat** *m* թեկնածու ◊ désignation des ~s թեկնածուների առաջադրում; être porté officiellement ~ dans պաշտոնապես գրանցվել որպես թեկնածու; nommer un ~ թեկնածու նշանակել, առաջադրել; se porter ~ ընտրություններում իր թեկնածությունն առաջ քաշել
 ~ au parti կուսակցության թեկնածու
 ~ à la présidence նախագահության թեկնածու
- candidature** *f* թեկնածություն ◊ appuyer (կամ soutenir) une ~ պաշտպանել թեկնածությունը; déposer sa ~ իր թեկնածությունն առաջադրել; retirer sa ~ իր թեկնածությունը հանել
- canton** *m* կանտոն (Ֆրանսիայում՝ օկրուգի տարածքային բաժանում; Շվեյցարիայում՝ ֆեդերացիայի անդամ; Լյուքսեմբուրգում՝ հիմնական վարչական միավոր; Կանադայում՝ 100 քառ. մղոն հողակտոր)
- cantonal** *adj* կանտոնային, շրջանային, օկրուգային
- cantonner** *vt* դասավորել, տեղավորել, տեղաբաշխել, բնակավորել (գործը) ◊ se ~ փակվել, ամփոփվել, պարփակվել
- capacité** *f* 1. ունակություն, կարողություն, ընդունակություն 2. պիտանիություն 3. հզորություն; արդյունավետություն 4. *իրվբ.* իրավունակություն
 ~ d'achat գնողունակություն
 ~ de combat, de lutte մարտունակություն
 ~ de défense պաշտպանունակություն
 ~ juridique իրավունակություն
 ~ de paiement վճարունակություն
 ~ de production արտադրողականություն
 ~ de travail աշխատունակություն
- capital**, -e *adj* գլխավոր, հիմնական ◊ d'une manière ~ հիմնավորապես, հիմնովին; peine ~e մահապատիժ
- capital** *m* կապիտալ, դրամագլուխ ◊ accumulation du ~ կապիտալի կուտակում; investissement de capitaux կապիտալի ներդրում
 ~ de base, ~ fixe, ~ fondamental հիմնական կապիտալ
 ~ circulant շրջանառու կապիտալ
 ~ commercial առևտրային կապիտալ
 ~ constant հաստատուն կապիտալ

~ immobilisé քնած դրամագրուիս
capital *m* դրամագրուիս, կապիտալ, դրամական միջոց ◊ attirer des ~ aux կապիտալներ ներգրավել; augmenter le ~ դրամագրուիսը մեծացնել; collecter des ~aux կապիտալներ կուտակել; débloquer des ~aux կապիտալները սառեցնել; engager des ~aux կապիտալներ ներդնել; entamer un ~ դրամագրուիսը գործի դնել; gérer des ~aux կապիտալները ղեկավարել; joindre au ~ վերածել կապիտալի; mettre en valeur un ~ կապիտալը օգտագործել; mobiliser un ~ դրամագրուիսը ակտիվացնել; placer son ~ կապիտալ ներդնել; transférer un ~ կապիտալը փոխադրել
 ~ actif ակտիվ կապիտալ
 ~ - actions բաժնետիրական կապիտալ
 ~ de base, ~ fixe, ~ fundamental հիմնական կապիտալ
 ~ circulant շրջանառու կապիտալ
 ~ commercial առևտրային կապիտալ
 ~ constant հաստատուն կապիտալ, կայուն դրամագրուիս
 ~ financier ֆինանսական կապիտալ
 ~ foncier անշարժ գույք
 ~ industriel արդյունաբերական կապիտալ
 ~ immobilisé քնած դրամագրուիս
 ~ initial սկզբնական կապիտալ
 ~ investi ներդրած կապիտալ
 ~ mobile շրջանառու կապիտալ
 ~ monopoleur, ~ monopoliste մո-

նոպոլիստական կապիտալ
 ~ oisif չօգտագործված կապիտալ
 ~ de réserve պահուստային կապիտալ
 ~ social բաժնետիրական կապիտալ
capitale *f* մայրաքաղաք
capitalisme *m* կապիտալիզմ
 ~ déprissant մեռնող կապիտալիզմ
 ~ d'Etat պետական կապիտալիզմ
 ~ monopoleur մոնոպոլիստական կապիտալիզմ
capitulation *f* կապիտուլյացիա, անձնատուր լինելը, հանձնվելը, ռազմական դիմադրության դադարեցում
 ~ inconditionnelle (կամ sans conditions, sans reserves) անվերապահ կապիտուլյացիա
capituler *vi* անձնատուր լինել, հանձնվել
capter *vt* բռնել, ձեռքը գցել, որսալ
 ~ une émission *nuյիյն* հաղորդում որսալ
captiver *vt* գերի վերցնել; գերության մեջ պահել
captivité *f* գերություն ◊ vivre en ~ ապրել գերության մեջ
capture *f* բռնում, կալանավորում, ձերբակալում
capturer *vt* բռնել, գերի վերցնել; ձերբակալել, կալանավորել
caractère *m* բնույթ, բնորոշ գիծ, հատկանիշ ◊ avoir (կամ revêtir) un ~ բնույթ ունենալ, բնույթ ձեռք բերել; à ~ politique քաղաքական բնույթի; montrer du ~ հաստա-

- տակամություն դրսևորել
 ~ abstrait վերացական բնույթ
 ~ acquis ձեռքբերովի հատկանիշ
 ~ distinctif տարբերիչ՝ բնորոշ հատկանիշ
 ~ inné բնատուր հատկանիշ
 ~ particulier բացառիկություն
- caractériser** *vt* բնութագրել
- caractéristique** *adj* հատկանշական, բնորոշ, տարբերիչ
- cardinal**, *-e adj* արմատական, հիմնական ◊ points cardinaux աշխարհի կողմերը
- carence** *f* 1. *իրվք*. սնանկություն, անվճարունակություն 2. անգործություն, անկարողություն; իր պարտականություններից շեղում 3. չունևորություն, կարիք, պակաս ◊ procès-verbal de ~ արձանագրություն՝ ընդունված պարտականություններից շեղվելու մասին
 ~ administrative ամսնոտեսվարություն
 ~ alimentaire սննդամթերքի պակաս
 ~ du gouvernement կառավարության անկարողություն՝ անգործություն
 ~ de la main d'oeuvre աշխատուժի պակաս
- carillon** *m* 1. զանգերի դողանջ, զնգոց 2. պատի ժամացույցի երգեցիկ զարկերը
- carillonner** *vt* 1. դողանջել, զանգել 2. բոլոր զանգերը տալ, ահազանգել, ամենուրեք տարածել
- carnage** *m* կոտորած, սպանդ
- carnet** *m* 1. նոթատետր, ծոցատետր, հուշատետր 2. մատյան, գրանցման մատյան
 ~ de banque ավանդային գրքույկ
 ~ d'épargne խնայողական գրքույկ
 ~ de notes օրագիր
 ~ de voyage ճանապարհային օրագիր
- carrefour** *m* հանդիպում, կարծիքների փոխանակում, «կյոք սեղան»; սեկցիա, բաժանմունք (համաժողովում)
- carrière** *f* 1. ծառայողական առաջադիմություն, կարիերա 2. զբաղմունք, գործունեություն, ասպարեզ 3. մասնագիտություն ◊ fournir une longue ~ անցնել կյանքի երկար ճանապարհ; faire ~ կարիերա անել, հաջողությունների հասնել
- Carrière** *f*: (la) ~ դիվանագիտական կարիերա (ծառայություն)
- carte** *f* 1. քարտ 2. անդամատոմս, վկայական ◊ donner ~ blanche անսահման լիազորություններ կամ լիակատար ազատություն տալ գործողություններին
 ~ de chantage գործազուրկի գրանցման քարտ
 ~ de circulation երթևեկելու իրավունքի վկայական
 ~ diplomatique դիվանագիտական քարտ
 ~ d'identité անձը հաստատող վկայական (Ֆրանսիայում)
 ~ de pointage հաշվառման քարտ
 ~ de séjour օտարերկրացու անձը հաստատող վկայական (որն իրավունք է տալիս նրան երկրում ապրել 3 ամսից ավելի)
 ~ de travail օտարերկրացուն

տրվող աշխատանքի իրավունքի վկայական
 ~ de visite այցեքարտ

cartel *m* կարտել; բլոկ, խոշոր միավորում

cas *m* 1. դեպք, պատահար 2. հանգամանք ◊ au ~ ուն..., dans le ~ ուն... այն դեպքում, եթե... ; en aucun ~ ոչ մի պայմանով, ոչ մի դեպքում; en ~ de guerre պատերազմի դեպքում; dans le ~ contraire հակառակ դեպքում; en ~ de nécessité անհրաժեշտության դեպքում; en tout ~, dans tous les ~ ամեն դեպքում, համեմայն դեպք; faire grand ~ de... մեծ նշանակություն տալ, բարձր գնահատել
 ~ de conscience խղճի հարց
 ~ échéant անհրաժեշտության դեպքում
 ~ de guerre պատերազմի առիթ
 ~ limite ծայրահեղ դեպքում

casque *m* սաղավարտ
 ~ d'écoute, ~ à écouter ականջակալներ

casser *vt* 1. ջարդել, կոտրել 2. *իրվք.* բեկանել, վճռաբեկել, անվավեր ճանաչել 3. պաշտոնագրկել, պաշտոնանկ անել 4. *քղք.* ոչնչացնել, քանդել, կազմալուծել, թուլացնել
 ~ un arrêt դատավճիռը չեղյալ հայտարարել
 ~ un contrat պայմանագիրը չեղյալ հայտարարել

casus belli (*լատ.*) «պատերազմի պատճառը»

casus foederis (*լատ.*) «միություն կազմելու պատճառ» (այն հան-

գամանքները, որոնց առաջացումը պարտավորեցնում է պետությանը ռազմական միության պայմանագրի համաձայն մասնակցել պատերազմի կամ սկսել պատերազմ դաշնակից պետությանն աջակցելու համար)

cataclysm *m* տարերային աղետ, կատակլիզմ

cataloguer *vt* 1. մտցնել կատալոգի մեջ 2. դասակարգել

catastrophe *f* աղետ, արհավիրք ◊ aboutir, amener à la ~ աղետի հասցնել, աղետի հանգեցնել; écarter, éviter la ~ աղետը կանխել, աղետից խուսափել
 ~ naturelle տարերային աղետ

cause *f* 1. պատճառ, շարժառիթ; հիմք, հիմունք 2. գործ, դատական պրոցես ◊ être (կամ rester, demeurer) en ~ ա) դատական քննության առարկա լինել; բ) քննության առարկա լինել; գ) սպառնալիքի, հարվածի տակ լինել; défendre la ~ de la paix պաշտպանել խաղաղության գործը; embrasser (կամ épouser, prendre en main) une ~ պայքարի դուրս գալ՝ հանուն...; mettre en ~ ա) մեղադրանք ներկայացնել բ) գործի մեջ ներգրավել գ) քննության ենթարկել դ) *փխք.* կասկածի տակ դնել; mettre hors de ~ մասնակից չլինել; հաշվի մեջ չլինել; plaider une ~ դատը պաշտպանել (դատարանում); remettre en ~ *իրվք.* վերանայել հարցը; servir la ~ de la paix ծառայել խաղաղության գործին; խաղաղության գործի համար

- ավանդ ներդնել
 ~ civile քաղաքացիական գործ
 ~ criminelle քրեական գործ
 ~ de décès մահվան պատճառ
 ~ finale վերջնական նպատակ
 ~ juste արդարացի՝ ճշմարիտ գործ
 ~ licite օրինական հիմունք
 ~ pénale քրեական գործ
 ~ perdue կորած՝ անհուսալի գործ; անհեռանկար պայքար
 ~ première սկզբնապատճառ
- caution** *f* 1. երաշխիք, երաշխավորություն, հանձնարարական 2. երաշխավոր, երաշխավորող անձ
 ◇ sous ~ երաշխավորությամբ; գրավով; prêter ~ երաշխավորել; se porter ~ de ... հանդես գալ որպես երաշխավոր
 ~ solidaire *իր/ը*. համերաշխիք՝ խմբական երաշխավորություն, փոխադարձ հովանավորություն; միահավասար պատասխանատվություն
- cautionnement** *m* 1. երաշխավորություն, հանձնարարական, երաշխավորագիր (փաստաթուղթ) 2. թեկնածուի կողմից մուծված գումար; գրավ, գրավադրություն dé-poser un ~, verser un ~ գրավ դնել
 ~ des frais judiciaires դատական ծախսերի վճարում
 ~ électoral ընտրական գրավ
- cautionner** *vt* երաշխավորել, երաշխավորագիր տալ
- céder** 1. *vt* զիջել, հանձնել, տալ 2. *vi* ենթարկվել, տեղի տալ, ընկրկել, չդիմադրել, նահանջել, զիջել
 ~ à l'ennemi նահանջել թշնամու առաջ
- ~ à la force ուժի առաջ տեղի տալ
 ~ du terrain նահանջել, հետ քաշվել
- C.E.I.** (Communauté des Etats indépendants) ԱՊՀ (Անկախ պետությունների համագործակցություն)
- célébrer** *vt* 1. տոնել, նշանավորել 2. մեծարել, փառաբանել; գովերգել
- cellule** *f* 1. բջիջ (կազմակերպության), կոմիտե 2. բանտախուց, մեկուսարան, մենախուց
 ~ du Parti կուսակցական բջիջ, սկզբնական կուսակցական կազմակերպություն
 ~ de punition մենախուց
- cens** *m* ցենց, արտոնակարգ
 ~ électoral ընտրական ցենց
 ~ de fortune գույքային ցենց
 ~ d'instruction կրթական ցենց
 ~ de résidence մշտական բնակության արտոնակարգ
- censure** *f* 1. գրաքննություն; քննադատություն 2. անվստահության արտահայտություն (կառավարությանը) ◇ exercer la ~ գրաքննություն իրականացնել; motion de ~ անվստահության քվե; voter la ~ անվստահության քվե ներկայացնել կառավարությանը
- censurer** *vt* 1. գրաքննություն կատարել; քննադատել 2. անվստահության քվե ներկայացնել կառավարությանը
- centrale** *f* կայան; արհմիութենական միավորում (երկրի մասշտաբով)
 ~ atomique ատոմային էլեկտրակայան

- ~ électrique, nucléaire էլեկտրական
 ~ hydro-électrique հիդրոէլեկտրական
 ~ syndicale ազգային արհմիութենական միավորում
- cercle** *m* 1. շրջան, շրջանակ (հետաքրքրությունների 2. խումբ, խմբակ
 ~s dirigeants ղեկավար շրջանակներ
- céréales** *f pl* հացահատիկային սնունդային, հացաբույսեր
- certificat** *m* վկայական; հավաստագիր; տեղեկանք; սերտիֆիկատ
 ~ d'aptitude pédagogique (C.A.P.) տարրական դպրոցի ուսուցչի դիպլոմ
 ~ d'aptitude professionnelle (C.A.P.) մասնագիտական պատրաստվածության վկայական
 ~ d'aptitude professionnelles à l'enseignement du second degré (C.A.P.E.S.) միջնակարգ դպրոցի ուսուցչի դիպլոմ
 ~ d'aptitude au professorat de l'enseignement technique (C.A.P.E.T) միջնակարգ տեխնիկական ուսումնական հաստատության ուսուցչի դիպլոմ
 ~ de décès մահվան վկայական
 ~ d'études ուսումնական հաստատության ավարտական վկայական
 ~ d'études primaire (C.E.P.) *հնգժ.* տարրական դասարանների ավարտական վկայական
 ~ medical բժշկական տեղեկանք
 ~ de maladie տեղեկանք հիվանդության մասին
- ~ de mariage ամուսնության վկայական
 ~ de naissance ծննդյան վկայական
 ~ de travail աշխատանքային գրքույկ; տեղեկանք կատարված աշխատանքի մասին
- certifier** *vt* վկայել, վկայություն տալ; վավերացնել, հաստատել, հավաստել, ամրագրել ◊ certifié pour copie conforme իսկականի հետ ճիշտ է
- certitude** *f* վստահություն, համոզվածություն, համոզմունք; հավաստիություն ◊ exprimer sa ~ que... արտահայտել իր համոզվածությունը, որ...
 ~ d'un fait փաստի հավաստիություն
 ~ de la peine պատժի անխուսափելիություն
- cessation** *f* դադարեցում, դադարեցնելը, ընդհատում
 ~ de guerre պատերազմի դադարեցում
 ~ des hostilités ռազմական գործողությունների դադարեցում
 ~ temporaire des expériences փորձարկումների ժամանակավոր դադարեցում
 ~ de validité գործողության ժամկետի դադարեցում
- cesser** 1. *vi* դադարեցնել, վերջ տալ, վերջացնել, ընդհատել 2. *vi* դադարել, ավարտվել
- cessez-le-feu** *m* կրակի դադարեցում, հրադադար; ռազմական գործողությունների դադարեցում
- cession** *f* *հրվք.* զիջում, փոխանցում ◊ faire ~ զիջել, փոխանցել

- ~ de droits իրավունքների փոխանցում
- ~ sous-contrainte հարկադրված զիջում
- ~ de portefeuille գործի հանձնում (ընկերության, կազմակերպության)
- ceteris paribus** (*լատ.*) «այլ հավասար պայմանների պարագայում»
- chaînes** *f* շղթաներ, կապանքներ
- challenge** *m* սպորտային մրցակցություն փոխանցիկ գավաթով
- chambellan** *m* սենեկապետ
- chambre** *f* պալատ (խորհրդարան, օրենսդրական հաստատություն); պալատ, ատյան, դատարանի բաժանմունք ◊ système à ~ unique, à deux ~ s միապալատանի, երկպալատանի համակարգ; Chambre basse Ներքին պալատ; Chambre haute Վերին պալատ; la Chambre (des députés) պատգամավորների պալատ; Chambre des Communes Համայնքների պալատ (Անգլիայում); Chambre des Lords Լորդերի պալատ
- ~ de commerce առևտրի պալատ
- ~ de compensation pour l'ECU եվրոպական արժույթային միավորով գործարքների հաշվարկային պալատ
- ~ des comptes հաշվիչ պալատ
- ~ criminelle դատաստանական պալատ
- ~ législative օրենսդիր պալատ
- ~ des mises en accusation քննչական պալատ
- champion** *m* 1. չեմպիոն; նշանավոր մարզիկ 2. *փխբ.* ջատագով, եռանդուն պաշտպան
- chancelier** *m* 1. կանցլեր, վարչապետ 2. համալսարանի ռեկտոր
- ~ de l'Echiquier ֆինանսների նախարար (Անգլիայում)
- chancellerie** *f* 1. պետական, նախարարական գրասենյակ, դիվանատուն 2. արդարադատության նախարարություն (Ֆրանսիայում)
- change** *m* 1. փոխանակում 2. արժույթի փոխարժեք; արտարժույթ ◊ bureau de ~ արտարժույթի փոխանակման գրասենյակ; coter le ~ սահմանել արժույթի փոխարժեքը; gagner au ~ արժույթի կուրսից շահել; perdre au ~ արժույթի կուրսից կորցնել
- changement** *m* փոփոխություն, փոփոխում ◊ des ~s sont intervenus, se sont produits փոփոխություններ են կատարվել, տեղի են ունեցել
- ~ d'adresse հասցեի փոփոխություն
- ~ de domicile բնակության վայրի փոփոխություն
- ~ du gouvernement կառավարության փոփոխություն
- ~ dans la composition du gouvernement կառավարության կազմի փոփոխություն
- ~ législatif օրենսդրական փոփոխություն
- ~ de nationalité քաղաքացիության փոփոխություն, նատուրալիզացիա
- ~ de nom անվանափոխում
- ~ de résidence բնակության վայր-

րի փոփոխություն, տեղափոխություն

changer *vt* փոխել, փոփոխել, փոփոխության ենթարկել
 ~ d'avis (կամ d'opinion, d'idée) միտքը փոխել, կարծիքը փոխել
 ~ foncièrement, ~ radicalement փոխել հիմնովին՝ արմատապես

chantier *m* շինարարություն; շինարարական հրապարակ; նավաշինարան $\diamond$ avoir un ouvrage sur le ~ աշխատել ինչ-որ գործի վրա; en ~ կառուցվող; mettre qch en (կամ sur le) ~ շինարարական աշխատանքներ սկսել
 ~ de construction շինարարական հրապարակ, շինհրապարակ
 ~s nouveaux նորակառույցներ

charge *f* 1. բեռ, լուծ, ծանրություն 2. պարտավորություն, պարտականություն 3. պատասխանատվություն 4. հանձնարարություն 5. պաշտոն 6. *իր/ը*. մեղադրանք 7. մաքս, տուրք, հարկ 8. *pl* ծախսեր $\diamond$ donner ~ à զո հանձնարարություն տալ մեկին; être à la ~ à զո մեկի վզին բեռ լինել; être à la ~ de զո մեկի խնամքի տակ լինել; exempt de ~s պարտավորություններից ազատված; femme de ~ աղախին, տնային աշխատող; imposer une ~ պարտավորություններ դնել; prendre en ~; prendre possession de la ~ de président նախագահի պաշտոնը ստանձնել; relever de lourdes ~s contre զո ծանր մեղադրանքներ առաջադրել մեկի դեմ; à ~ de revanche փոխադարձության հիմունքներով; à ~ de retour վերա-

դարձի պայմանով; les ~s de l'Etat պետական պարտքեր և ծախսեր
 ~s écrasantes ուժից վեր բեռ՝ ծանրություն
 ~ fiscale հարկային լուծ՝ բեռ
 ~s fiscales հարկային ծախսեր
 ~s d'importation ներմուծման մաքս
 ~ pesante ծանր բեռ, ծանր լուծ
 ~s publiques հանրային՝ պետական հարկեր
 ~s sociales սոցիալական վճարումներ

chargé, -e *adj* ծանրաբեռնված, գերբեռնված $\diamond$ lettre ~e դրամահաշվի նամակ; քանկարժեք նամակ; lingot ~ գերբեռնված բյուջետ; autorité ~e de l'administration ղեկավարող իշխանություն

chargé *m* :
 ~ d'affaires ad interim *ղվնգ*. գործերի ժամանակավոր հավատարմատար
 ~ de cours դասախոս, դոցենտ
 ~ de mission լիազոր
 ~ de recherches գիտական աշխատող, գիտաշխատող

charger *vt* 1. բեռնել, բարձել 2. *փխք*. ծանրաբեռնել; հոգս պատճառել 3. հանձնարարել, պարտավորեցնել 4. հարձակվել, գրոհել $\diamond$ se charger պարտավորվել, իր վրա վերցնել, ինքն իրեն ծանրաբեռնել; se charger d'une mission պարտավորություն ստանձնել;
 ~ l'ennemi թշնամու վրա հարձակվել

charitable *adj* գթասիրտ, ողորմած, բարեգութ $\diamond$ action ~ բարեգործություն

- charte** *f* 1. կանոնադրություն, հիմնական օրենք 2. խարտիա, հրովարտակ
 ~ constitutive հիմնադիր կանոնադրություն
 ~ monétaire internationale արժույթի միջազգային խարտիա
 ~ de l'ONU ՄԱԿ-ի կանոնադրություն
- chaussée** *f* խճուղի, ավտոմայրուղի, ճանապարհ; սալահատակ $\diamond$ les ponts et ~s ճանապարհային գերատեսչություն; տրանսպորտի աշխատողներ
- chauvin**, -e *adj* ազգայնական, ազգայնամոլ
- chef** *m* 1. գլուխ, առաջնորդ, գլխավոր, ղեկավար (պետության, կառավարության, կուսակցության) 2. վարիչ, կառավարիչ, պետ 3. *իր/ը*. կետ, հողված $\diamond$ au ~ de համար; au premier ~ առաջին հերթին, ամենից առաջ; de son ~ սեփական նախաձեռնությամբ; de ce ~ այս հիմունքով; en ~ գլխավոր, ավագ
 ~ de l'Etat պետության ղեկավար, պետության գլուխ
 ~s d'accusation, ~s d'inculpation մեղադրանքի գլխավոր կետերը
 ~ comptable գլխավոր հաշվապահ
 ~ d'entreprise ձեռնարկության ղեկավար՝ տնօրեն
 ~ hiérarchique բարձրագույն ղեկավարություն
 ~ de mission դիվանագիտական ներկայացուցչության ղեկավար
 ~ du personnel կադրերի բաժնի վարիչ
 ~ du protocole *դիվզ.* արձանագրային բաժնի վարիչ
 ~ de service administratif գործերի կառավարիչ
- chef-lieu** *m* գլխավոր քաղաք (երկրամասի, շրջանի և այլն); շրջկենտրոն
- cheptel** *m* 1. անասուններ, անասունների գլխաքանակ 2. գույք, ինվենտար
 ~ vif կենդանի ինվենտար, անասուններ
 ~ mort մեռյալ ինվենտար՝ գործիքներ՝ փոխադրամիջոցներ՝ իրեր և այլն
- chéquard** *m* 1. կաշառակեր 2. ծախու քաղաքագետ, անձնական շահերով առաջնորդվող գործիչ
- chercher** *vt* 1. փնտրել, որոնել 2. հասնել, ձեռք բերել 3. ջանալ, աշխատել, ձգտել
- chercheur** *m* 1. փնտրող, որոնող 2. հետազոտող, ուսումնասիրող, գիտական աշխատող
- cherté** *f* թանկություն
- chevalier** *m* 1. ասպետ 2. երկրպագու տղամարդ 3. ծխավոր
 ~ d'industrie *հեզն.* խարդախ, սրիկա, խաբեբա մարդ
 ~ de la Légion d'honneur Պատվո Լեգիոնի շքանշանի ասպետ
- chiffre** *m* 1. թիվ, թվանշան 2. թվաքանակ 3. գումար 4. ծածկագիր, գաղտնագիր, պայմանական նշան $\diamond$ données en ~s թվային տվյալներ; faire du ~ գործը ընդլայնել, ընդարձակել; parler ~s խոսել թվերի լեզվով
 ~ d'affaires առևտրական շրջանառու գումար, շրջանառություն

- ~ arabes արաբական թվանշաններ
 ~ de contrôle ստուգիչ թվեր
 ~ original սկզբնական թիվ
 ~ de la population բնակչության թվաքանակ
 ~ record ռեկորդային թվաքանակ
 ~ romains հռոմեական թվանշաններ
- chiffre** *vi* 1. հաշվել, հաշվարկել 2. թվագրել 3. ծածկագրել, գաղտնագրել ◊ se ~ ա) (à) հասնել (որոշակի գումարի) բ) (par, en) գնահատվել, հաշվվել, հաշվարկվել; se ~ par millions հաշվվել՝ գնահատվել միլիոններով
- chinoise**, *-e adj* չինական
- choix** *m* 1. ընտրություն 2. ընտրում, ընտրելը, ջոկելը ◊ au ~ de ըստ ընտրության; de ~ ընտրովի, ընտիր, լավագույն; embarras de ~ մեծ ընտրություն; faire un bon choix ճիշտ ընտրություն կատարել; faire son ~ ընտրություն կատարել; de premier ~ բարձրակարգ, բարձրորակ, առաջին կարգի
- chômeur** *m* 1. գործազրկություն 2. անգործություն, պարապություն ◊ allocation (կամ indemnités, secours) de ~ գործազրկության նպաստ; assistance ~ գործազրկության ապահովագրություն; croissance du ~ գործազրկության աճ; être en (au) ~ գործազուրկ լինել; être inscrit au ~ գործազուրկի կարգավիճակ ունենալ և նպաստ ստանալ
 ~ caché գաղտնի, աննկատ գործազրկություն
- ~ partiel մասնակի գործազրկություն
 ~ structurel կառուցվածքային գործազրկություն (քիչ զարգացած երկրներում)
 ~ technique աշխատանքի դադարեցում տեխնիկական պատճառներով
 ~ technologique տեխնիկական առաջընթացով պայմանավորված գործազրկություն
 ~ saisonnier սեզոնային գործազրկություն
- chômeur** *vi* 1. գործազուրկ լինել 2. չաշխատել, դադարեցնել աշխատանքը ◊ laisser ~ les capitaux կապիտալը անգործության մատնել
- chômeur** *m* գործազուրկ
 ~ inscrit գրանցված գործազուրկ
- chute** *f* 1. անկում, ընկնելը 2. նվազում, կրճատում 3. *փխբ.* կործանում, տապալում, ձախողում
 ~ du cabinet, ~ du ministère նախարարության, կառավարության տապալում
 ~ d'une monnaie արժույթի փոխարժեքի նվազում
 ~ des prix գների անկում
- ci-annexé**, *-e adj* կցվող, կից դրվող
- ci-après** *adv* ստորև, այնուհետև
- ci-contre** *adv* կողքին; մյուս էջին, հաջորդ էջին
- ci-dessous** *adv* ստորև, ներքևում, ներքնիչյալ
- ci-dessous** *adv* հետևյալ, հաջորդ
- ci-dessus** *adv* վերը, վերևում, վերնիչյալ
- ci-inclus** *adv* ներդիրով, դրան կցվում է

ci-inclus, -e *adj* ներառված
ci-joint *adv* կից, մոտիկ
ci-joint, -e *adj* կցվող, կից գրվող
ci-présent *adv* ներկա գտնվող, ներկա, առկա գտնվող
circinscription *f* սահմանափակում; շրջան, տարածք
 ~ électorale ընտրատարածք
 ~ militaire ռազմական տարածք
circinscrire *vt* սահման հանդիսանալ, շրջափակել, սահմանափակել
circumstance *f* հանգամանք, պարագա, կացություն; պայման ◊ concours de ~s հանգամանքների բերում՝ զուգադիպում; dans les ~s présentes (կամ actuelles) ներկա պայմաններում; en la ~ տվյալ պարագայում, այժմ; par la force des ~s հանգամանքների պատճառով; suivant les ~s, selon les ~s ըստ հանգամանքների; se plier aux ~s հանգամանքներին հարմարվել
 ~s aggravantes ծանրացուցիչ հանգամանքներ
 ~s atténuantes մեղմացուցիչ հանգամանքներ
 ~s déterminantes *հրվք.* հանցագործին բացահայտող հանգամանքներ
 ~s exceptionnelles արտակարգ հանգամանքներ
 ~s imprévisibles չնախատեսված հանգամանքներ
circuit *m* 1. շրջան, պտույտ, օղակ 2. շրջուղի, շրջանցիկ (գարտուղի) ճանապարհ 3. *pl* ուղիներ, միջոցներ; ցանց ◊ être hors de ~, ne plus être dans le ~

հեռու մնալ, չխառնվել
 ~s bancaire բանկային ցանց
 ~ fermé փակ շրջան; *փխք.* փակ համակարգ
 ~s de financement ֆինանսավորման միջոցներ
 ~s financiers ֆինանսական հաստատությունների ցանց
 ~s parallèles ստվերային տնտեսություն
 ~ de la production արտադրական շրջապտույտ (ցիկլ)
 ~ de distribution կիսովարձույթ
circulaire *f* շրջաբերական, շրջաբերական նամակ
circulation *f* 1. շրջանառություն, շրջապտույտ, պտույտ 2. երթևեկություն ◊ mettre en ~ շրջանառության մեջ դնել; retirer de la ~ շրջանառությունից հանել
 ~ à un [à deux] sens միակողմանի [երկկողմանի] երթևեկություն
 ~ des marchandises ապրանքաշրջանառություն
 ~ monétaire դրամաշրջանառություն
circuler *vi* 1. շարժվել, ընթանալ (ավտոմեքենայի մասին), երթևեկել 2. շրջանառել, շրջանառության մեջ լինել 3. *հնցծ.* շրջապտույտ գործել 4. տարածվել (լուրեր և այլն) ◊ faire ~ շրջանառության մեջ դնել
citadelle *f* 1. ամրոց, միջնաբերդ 2. *փխք.* պատվար, հենարան
citadin *m* քաղաքի բնակիչ, քաղաքաբնակ
citation *f* 1. մեջբերում, քաղվածք 2. դատարան կանչելը, որպես վկա կամ պաշտպան; ծանուցագիր 3.

- ազգ.* շնորհակալության հայտնում՝ հրամանով
- cité** *f* քաղաք; ավան; բնակավայր ◊ *droit de* ~ քաղաքացիության իրավունք; *la Cité* քաղաքի հին հատվածը; Միտե (Փարիզում); Միտի (Լոնդոնում)
- ~ *militaire* զինվորական ավան
~ *sainte* սուրբ քաղաք (Երուսաղեմի մասին)
- citer** *vt* 1. մեջբերել, մեջբերում անել; վկայակոչել 2. դատարան կանչել 3. նշել, հիշատակել
- citoyen** *m* քաղաքացի
- citoyenneté** *f* հպատակություն, քաղաքացիություն
- civil**, -*e adj* 1. քաղաքացիական 2. *հնգծ.* քաղաքավարի, բարեկիրթ, հարգալի ◊ *code* ~*e* քաղաքացիական օրենսգիրք; *droit* ~ քաղաքացիական իրավունք; *état* ~ քաղաքացիական դրություն; *guerre* ~*e* քաղաքացիական պատերազմ; *mariage* ~ քաղաքացիական ամուսնություն
- civilisation** *m* քաղաքակրթություն, մշակույթ
- civilisé**, -*e adj* քաղաքակիրթ, բարեկիրթ
- civiliser** *vt* 1. քաղաքավարի դարձնել 2. կրթել, լուսավորել, դաստիարակել
- civilité** *f* քաղաքավարություն, բարեկրթություն
- civique** *adj* քաղաքացուն բնորոշ, քաղաքացիական ◊ *droits* ~*s* քաղաքացիական իրավունքներ; *dégradation* ~ իրավունքների սահմանափակում; *éducation* ~, *instruction* ~ քաղաքացիական իրավունքների ուսուցում; *sens* ~ գիտակցականություն; քաղաքացիական պարտքի զգացում
- civisme** *m* քաղաքացիական արիություն; օրինապահություն; քաղաքացիական պարտքի գիտակցություն
- claironner** *vi, vt* 1. շեփորել 2. *փիլս.* հռչակել, ավետել, տարածել
- clairvoyant**, -*e adj* խորաթափանց, սրաթափանց, հեռատես, պայծառատես
- clandestin**, -*e adj* գաղտնի, ընդհատակյա ◊ *action* ~*e* ընդհատակյա աշխատանք
- classe** *f* 1. դասակարգ, շերտ, խավ 2. դաս, կարգ ◊ *conscience de* ~ դասակարգային գիտակցություն; *contradictions de* ~ դասակարգային հակասություններ; *lutte de* ~*s* դասակարգային պայքար; *société de* ~*s* դասակարգային հասարակություն; *société sans* ~*s* անդասակարգ հասարակություն; *rapports de* ~*s* դասակարգային հարաբերություններ ~*s* *dirigentes* կառավարող դասակարգեր
~ *dominante* տիրապետող դասակարգ
~*s* *hostiles* անտազոնիստական դասակարգեր
~ *laborieuse* աշխատավոր դասակարգ
~*s* *moyennes* բնակչության միջին դաս
~ *ouvrière* բանվոր դասակարգ
~*s* *possédantes*, ~*s* *nanties* ունևոր դասակարգեր
~ *au pouvoir* իշխող դասակարգ

classement *m* դասակարգում, բա-
ժանում ըստ կարգերի, տեսակա-
վորում

classer *vt* տեսակավորել, դասա-
կարգել 2. որակավորել
~ une affaire գործը կարճել

classification *f* դասակարգում

classifier *vt* դասակարգել

clause *f* պայմանագրի հոդված,
դրույթ, կետ; համաձայնագիր;
վերապահում, վերապահություն,
սահմանափակիչ պայման ◊
dans les ~s de l'armistice զինա-
դադարի պայմաններում; abolir
une ~ վերապահությունը հանել;
inclure une ~, insérer une ~ վերա-
պահություն մտցնել
~ du contrat պայմանագրի հոդ-
ված, կետ

~s discriminatoires խտրականու-
թյուն դնող հոդվածներ

~ de garantie երաշխիքային պայ-
ման

~ de la nation la plus favorisée
առավել բարենպաստ վերապա-
հություն

~ de non-concurrence վերապա-
հություն չմրցակցելու մասին

~s restrictives սահմանափակող
պայմանագրեր, սահմանափա-
կող համաձայնագրեր

~ de sauvegarde պաշտպանա-
կան վերապահություն

~ standard կանոնադրության
կարգավորման հոդված

clausula rebus sic stantibus (*լատ.*)

«անփոփոխ հանգամանքների
վերապահում» (վերապահում,
որը պայմանավորվող կողմերից
մեկին կամ մի քանիսին հիմք է

տալիս պայմանագրի միակողմ
կասեցման համար այն դեպքե-
րում, երբ այդ պայմանագրի
կնքման և գործողության հան-
գամանքները կրել են լուրջ փո-
փոխություններ)

clé, clef *adj* կարևորագույն, վճռորոշ,
գլխավոր ◊ concepts-clés հիմնա-
բար հասկացություններ; prob-
lème-clé կարևորագույն խնդիր;
secteur-clef կարևորագույն բնա-
զավառ

clé, clef *f* բանալի ◊ à la ~ գործի
ավարտին, ի լրումն; industries ~s
արդյունաբերության առաջա-
տար ճյուղերը

~ de voûte հիմք, բազա; գլխա-
վորը

clergé *m* հոգևորականություն, հո-
գևորական դաս

climat *m* մթնոլորտ, իրադրություն,
իրավիճակ, հանգամանք ◊ dans
un climat cordial (chaleureux),
d'amitié (amical), de compréhen-
sion mutuelle, de sincérité ջերմ,
բարեկամական, փոխըմբռնման,
անկեղծության մթնոլորտում

~ international միջազգային իրա-
վիճակ

~ de paix խաղաղ իրադրություն

~ politique քաղաքական մթնո-
լորտ

clore *vt* 1. փակել, կողպել, փական-
քի տակ դնել 2. ավարտել, կա-
տարել (գործարք)

~ un compte հաշիվը փակել

~ un marché գործարք կնքել

clos, -e *adj* 1. փակ 2. ավարտված,
փակված ◊ à huis ~ *իրվք.*
դռնփակ, փակ դռների հետևում;

- à porte ~e գաղտնի, առանց վկաների; déclarer ~e la session parlementaire խորհրդարանական նստաշրջանը հայտարարել փակված
- clôture** *f* փակում, ավարտ ◊ discours de ~ եզրափակիչ ելույթ; séance de ~ եզրափակիչ նիստ
~ des débats մտքերի փոխանակումների եզրափակում
~ de séance նիստի փակում
- coaliser** *vt* միավորել մեկ միության մեջ, համախմբել ◊ se ~ միավորվել, կռալիցիա կազմել
- coalisé**, -e *adj* միավորված, դաշնակից
- coalisés** *m pl* դաշնակիցներ, դաշնակից պետություններ
- coalition** *f* կռալիցիա, դաշինք, միություն
- code** *m* 1. օրենսգիրք, օրենքների ժողովածու 2. դրույթ; օրենք; կանոն
~ agraire հողային օրենսգիրք
~ civil քաղաքացիական օրենսգիրք
~ militaire զինվորական կանոնադրություն
~ pénal քրեական օրենսգիրք
~ de politesse քաղաքավարության կանոններ
~ de procedure civile քաղաքացիական դատավարության օրենսգիրք
~ de la route երթևեկության կանոններ
~ de travail աշխատանքային օրենսգիրք
- codification** *f* 1. օրինակարգավորում, կոդիֆիկացում, օրենքների համակարգում 2. կոդավորում, ծածկագրում
- coercitif**, -ve *adj* հարկադրական, հարկադիր, ստիպողական ◊ par voie coercitive հարկադրաբար, ստիպողաբար
- coexistence** *f* գոյակցություն, համագոյություն, համատեղ կյանք
~ pacifique խաղաղ գոյակցություն
- coexister** *vi* գոյակցել, համագոյակցել
- cohésion** *f* 1. սերտ միաբանություն, սերտ կապվածություն, համախմբվածություն, միասնություն 2. կապ, միացում 3. համաձայնեցվածություն, շղկապվածություն
~ du front populaire ազգային ճակատի միասնություն
~ du peuple ժողովրդի համախմբվածություն
- coïncidence** *f* համընկում, զուգադիպություն, զուգադիպում
- coïncider** *v* համընկնել, զուգադիպել
- colis** *m* փաթեթ, ծանրոց, կապոց
~ postal փոստային ծանրոց
- collaborateur** *m* աշխատակից, գործընկեր
- collaboration** *f* 1. համագործակցություն, փոխգործակցություն; համատեղ գործունեություն, համաձայնեցված գործողություններ 2. թշնամու հետ գործակցում
- collaborationnisme** *m* կոլաբորացիոնիզմ (թշնամու, բռնագավթիչ իշխանությունների հետ գործակցում)
- collaborationniste** *m f* կոլաբորացիոնիստ (թշնամու, բռնագավթիչ

- իշխանությունների հետ գործակցող)
- collecte** *f* 1. հավաքում, ժողովում (ստորագրությունների) 2. կուտակում, կենտրոնացում 3. գանձում
~ de données տվյալների հավաքում
~ des dépôts ավանդների ընդունում
~ des impôts հարկերի գանձում
~ des ressources, ~ fonds դրամական միջոցների կուտակում
~ de statistiques վիճակագրական տվյալների հավաքում
- collectif**, -ve *adj* միասնական, միատեղ, միացյալ, հավաքական, համատեղ, կոլեկտիվ, կոլեգիալ
◇ conscience ~ve հասարակական, խմբային գիտակցություն; contrat ~, convention ~ve համատեղ պայմանագիր; économie ~ve, exploitation ~ve կոլեկտիվ տնտեսություն
- collectif** *m* 1. աշխատակազմ, աշխատանքային խումբ 2. : ~ (bud-jétaire) բյուջեում փոփոխությունների վերաբերյալ օրինագիծ
- collecter** *vt* 1. հավաքել, ժողովել 2. կուտակել, կենտրոնացնել 3. գանձել
- collectivité** *f* 1. կոլեկտիվ, խումբ, հանրություն 2. մարմին, կազմակերպություն 3. վարչատարածքային միավոր
~ locale (territoriale) տեղական ինքնակառավարման մարմին; վարչատարածքային կազմավորում
~ publique պետական մարմին;
- կառավարման մարմին
~ de travail աշխատանքային կոլեկտիվ
- collision** *f* ընդհարում, բախում, կոլիզիա ◇ entrer en ~ ընդհարվել, բախման մեջ մտնել
~ des intérêts շահերի բախում
- colloque** *m* առանձնագրույց, խոսակցություն; հարցազրույց, զրույց, սեմինար; միջազգային գիտական խորհրդակցություն
- collusion** *f* *հրվթ.* գաղտնի համաձայնություն, գաղտնի կապ, գործարք; դավադրություն ◇ politique de ~ համաձայնության քաղաքականություն
- colon** *m* 1. նորաբնակ, գաղութաբնակ 2. վարձակալ 3. ճամբարում հանգստացող երեխա
- colonial**, -e *adj* գաղութային, գաղութատիրական ◇ politique ~e գաղութատիրական քաղաքականություն; pays coloniaux գաղութային երկրներ; troupes ~es գաղութատիրական զորքեր
- colonialisme** *m* գաղութատիրություն; գաղութային համակարգ
- colonialiste** *m* գաղութաբնակ
- colonialiste** *adj* գաղութային, գաղութատիրական ◇ oppression ~ գաղութային ճնշում; guerre ~ գաղութային պատերազմ; politique ~ գաղութային քաղաքականություն
- colonie** *f* գաղութ; գաղթօջախ
- colonisateur** *m* գաղութարար
- colonisation** *f* 1. գաղութացում, գաղութների գավթում 2. վերաբնակեցում
- coloniser** *vt* 1. գաղութացնել, գաղութ

- դարձնել 2. գաղութարճակեցնել, վերարճակեցնել
- combat** *m* 1. մարտ, կռիվ 2. ճակատամարտ 3. *փխբ.* վեճ, պայքար ◊ *amitié de ~* մարտական ընկերություն; *livrer ~* ճակատամարտ տալ; *mettre hors de ~* շարքից հանել
~ *corps à corps* ձեռնամարտ
~ *offensif [défensif]* հարձակողական [պաշտպանողական] մարտ
- combativité** *f* 1. մարտունակություն 2. մարտական ոգի
- combattant** *m* մարտիկ, ռազմիկ; պատերազմի մասնակից ◊ *ancien ~* նախկին ճակատային զինվոր, պատերազմի վետերան; *les ~s de la paix* խաղաղության մարտիկներ
- combinaison** *f* կոմբինացիա, համակցություն, զուգակցություն
- combiné**, *-e adj* համաձայնեցված, համակցված ◊ *action ~e* համատեղ գործողություններ; *les armées ~es* միավորված բանակներ
- combiner** *vt* միավորել, միացնել, միակցել, համակցել; համաձայնեցնել
- comble** *m* *փխբ.* գագաթնակետ, բարձրագույն աստիճան ◊ *être au ~ de la gloire* փառքի գագաթնակետին լինել; *mettre le ~ à* ավարտել, վերջացնել, լրացնել; *c'est le (կամ սո) ~* սա վերջն է; էլ տեղ չկա, վերջին սահմանն է; սա չափազանց է; *pour ~ (de...)* ի լրումն ամեն ինչի
- combler** *vt* 1. ամբողջովին լցնել, համակել, տոգորել 2. լրացնել, ծածկել 3. առատորեն վրան տեղալ, շաղ տալ, շռայլորեն նվիրել, օժել, շնորհել, պարգևել 4. բավարարել ◊ *vous me comblez* դուք շատ բարեհաճ եք իմ նկատմամբ
~ *la fissure* բացը լրացնել
~ *d'honneurs* առատ մեծարանքներ շնորհել
~ *les lacunes* բաց տեղերը լրացնել
- comité** *m* կոմիտե ◊ *Comité économique et social* Տնտեսական և սոցիալական կոմիտե (Ֆրանսիայում)
~ *des arts* արվեստների գծով կոմիտե
~ *d'action*, ~ *d'assistance* համագործակցության կոմիտե
~ *consultatif* խորհրդակցական կոմիտե
~ *des désignations* թեկնածուների առաջադրման կոմիտե
~ *de direction* վարչություն
~ *exécutive* գործադիր կոմիտե
~ *gestion* կառավարման կոմիտե (ձեռնարկության և այլն)
~ *intérimaire* ժամանակավոր կոմիտե
~ *local syndical* տեղական կոմիտե, տեղկոմ
~ *de lecture* գրական - գեղարվեստական խորհուրդ (հրատարակչությունում)
~ *mixte* խառը կոմիտե
~ *d'usine*, ~ *d'entreprise* գործարանային կոմիտե
- commandant** *m* 1. հրամանատար 2. մայոր 3. պարետ
~ *de l'armée* բանակի հրամանատար

- ~ en chef գլխավոր հրամանատար
- commande** *f* 1. պատվեր 2. հրաման 3. կառավարում, ղեկավարում ◊ annuler une ~ պատվերը չեղյալ հայտարարել; enregistrer une ~ պատվեր ընդունել; exécuter une ~ պատվեր կատարել; faire une ~ պատվեր տալ; obtenir une ~ պատվեր ստանալ; passer une ~ պատվեր հանձնել; les leviers de ~ ղեկավարման լծակները
- commander** 1. *vt* ա) հրամայել, հրաման տալ, հրաման արձակել, կարգադրել բ) պատվիրել գ) *փ/հսք.* ներշնչել, արթնացնել, հարուցել 2. *vi* կառավարել, տնօրինել, իշխել, իշխանություն ունենալ
~ l'admiration հիացմունք առաջացնել
~ l'estime հարգանք ներշնչել
~ en maître տնօրինել, կամայականորեն գործել
- comme il faut** պատշաճ, ինչպես որ կարգն է, վայելուչ
- commentaire** *m* մեկնաբանություն ◊ n'avoir pas besoin de ~s, se passer de ~s մեկնաբանություններ չպահանջել; sans ~s !, point de ~s ! առանց մեկնաբանությունների; on vous épargne vos ~s, pas de ~ լավ կլինի, որ լռեք
- commerce** *m* առևտուր, գործ ◊ ouvrir un ~ խանութ՝ ընկերություն բացել; գործ դնել
~ de détail մանրածախ առևտուր
~ extérieur արտաքին առևտուր
~ de gros մեծածախ առևտուր
~ illégal սև շուկա
- ~ intérieur ներքին առևտուր
~ privé մասնավոր առևտուր
- commercer** *vi* առևտուր անել
- commercial**, -e *adj* առևտրային, առևտրական ◊ accord ~ առևտրային պայմանագիր; entreprise ~e առևտրային ձեռնարկություն
- commettre** *vt* 1. կատարել, գործել 2. *հրվք.* նշանակել, կարգել
~ un crime հանցագործություն կատարել
~ qn à un emploi մեկին տեղավորել որևէ պաշտոնի
~ un parjure երդմնազանցություն կատարել, ուխտադրություն կատարել
- commis** *m* ծառայող (գրասենյակային, առևտրային); առևտրական միջնորդ, կոմիսիոներ ◊ Grand ~ de l'Etat բարձրաստիճան պաշտոնյա
~ de banque բանկի ծառայող
~ voyageur շրջիկ գործակալ
- commissaire** *m* 1. լիազոր 2. կոմիսար 3. հանձնաժողովի անդամ (օր. խորհրդարանական) ◊ haut ~ գերագույն կոմիսար
~ adjoint de la République իշխանության ներկայացուցիչ օկրուգում
~ aux comptes հաշվարկները ստուգող վերահսկիչ, ռևիզոր
~ du gouvernement կառավարության լիազոր (որը ստուգում է հանրային ձեռնարկության աշխատանքը); պետական իշխանության ներկայացուցիչ (դատական մարմիններում)
~ de police ոստիկանական կոմիսար

~ de la République կենտրոնական իշխանության ներկայացուցիչ դեպարտամենտում

commission *f* հանձնաժողով, կոմիտե, խորհուրդ ◊ Commission des Affaires étrangères de la Chambre Արտաքին գործերի խորհրդարանական հանձնաժողով; délimiter la compétence de la ~ սահմանել հանձնաժողովի կառավարման շրջանակը; être membre d'une ~ հանձնաժողովի անդամ լինել; Première ... Sixième ~ de l'Assemblée Générale Գլխավոր ասամբլեայի առաջին... վեցերորդ կոմիտե

~ ad hoc հատուկ կոմիտե

~ d'arbitrage միջնորդ հանձնաժողով

~ de conciliation համաձայնողական հանձնաժողով (միջազգային վեճերի խաղաղ կարգավորման ծրագիր մշակելու համար)

~ électorale ընտրական հանձնաժողով

~ conjointe խառը կոմիտե

~ du droit international միջազգային իրավունքի հանձնաժողով

~ des droits de l'homme մարդու իրավունքների հանձնաժողով

~ d'enquête քննչական հանձնաժողով

~ des immunités parlementaires խորհրդարանական անձեռնմխելիության հանձնաժողով

~ des mandats մանդատային հանձնաժողով

~ militaire արտակարգ ռազմական դատարան

~ paritaire պարիտետային (հասարության) հանձնաժողով

վասարության) հանձնաժողով

~ des réparations ռեպարացիոն հանձնաժողով

~ spéciale հատուկ հանձնարարություն

~ de vérification des pouvoirs լիազորությունների վերստուգման կոմիտե

commun, -e *adj* 1. ընդհանուր, համատեղ 2. հասարակական, հանրային 3. սովորական, առօրյա ◊ les biens ~s *իր/ը*. ամուսինների համատեղ ունեցվածքը; faire cause ~e միասնաբար գործել; intérêt ~ համընդհանուր բարօրություն; հասարակական շահ; mettre en commun հանրայնացնել; maison ~e քաղաքային ռատուշա, քաղաքապետարան; un protocole ~ ընդհանուր արձանագրություն; la séance ~e համատեղ նիստ; sens ~ առողջ դատողություն; d'une voix ~e միաձայն; en ~ միահամուռ, համատեղ

communal, -e *adj* քաղաքային, տեղական, համայնքային ◊ services communaux կոմունալ սպասարկում

communautaire *adj* 1. համայնական, ընդհանուր 2. հանրային, քաղաքային, կոմունալ 3. Եվրոպական համագործակցությանը վերաբերող, ընդհանուր շուկային վերաբերող ◊ société ~ primitive նախնադարյան համայնական հասարակարգ; maison ~ հանրակացարան

communauté *f* 1. ընդհանրություն (շահերի և այլն) 2. հասարակություն, կոլեկտիվ, համայնք 3.

- ընկերակցություն, միություն, միավորում, համագործակցություն
 ~ britannique ազգերի բրիտանական միություն
 ~ européenne եվրոպական միություն
 ~ d'habitation համակեցություն
 ~ nationale ազգային միավորում, պետություն
 ~ de vues, d'idées տեսակետների, գաղափարների ընդհանրություն
 ~ urbaine քաղաքային միավորում (խոշոր քաղաքների ծայրամասային համայնքների միավորում)
- Communauté** *f* միություն, ընկերակցություն, համագործակցություն
 ~ Économique Européenne Եվրոպայի տնտեսական համագործակցություն
 ~ des Etats indépendants (CEI) Անկախ պետությունների միություն
 ~ Internationale Միջազգային համագործակցություն
- commune** *f* կոմունա (Ֆրանսիայի վարչատարածքային միավորում); համայնք ◊ Commune de Paris *սյուժե*. Փարիզյան Կոմունա; Chambre des ~s Համայնքների պալատ (Անգլիայում)
 ~ agraire հողագործական կոմունա
 ~ rurale գյուղական համայնք
- communication** *f* 1. հաղորդում, հաղորդագրություն, տեղեկություն, ծանուցում 2. հաղորդակցություն, կապ, կապի միջոցներ 3. *դվնգ*. հարաբերություն; կապ, շփում (մարդկանց միջև) ◊ obtenir ~ de ծանոթանալ (գործին); տեղեկություններ ստանալ; prendre ~ de l'affaire (des pièces du dossier) *հրվք*. ծանոթանալ գործի նյութերին; voies de ~ հաղորդակցության ուղիներ, կապի միջոցներ
 ~s diplomatiques դիվանագիտական հարաբերություններ
 ~ maritime ծովային հաղորդակցություն
 ~ téléphoniques հեռախոսային կապ
- communiqué** *m* կոմյունիկե, պաշտոնական հայտարարություն միջազգային բանակցությունների կամ համաձայնագրերի վերաբերյալ
 ~ conjoint համատեղ կոմյունիկե
 ~ officiel պաշտոնական հայտարարություն
 ~ des opérations ռազմական գործողությունների ամփոփագիր (պատերազմի ժամանակ)
- communiquer** *vt* հաղորդել, տեղեկացնել, հայտնել, ծանուցել
- communisme** *m* կոմունիզմ, համայնավարություն
- communiste** *adj* կոմունիստական, համայնավարական ◊ camp ~ կոմունիստական ճամբար; conviction ~ կոմունիստական համոզմունք; doctrine ~ կոմունիստական ուսմունք; idéologie ~ կոմունիստական գաղափարախոսություն; Parti ~ de l'Union Soviétique Խորհրդային միության կոմունիստական կուսակցություն
- communiste** *m* կոմունիստ, հա-

- մայնավար $\diamond$ jeune ~ կոմերիտական
- compagnie** *f* ընկերություն, ընկերակցություն, միություն, կազմակերպություն; առևտրային ձեռնարկություն
~ d'assurance ապահովագրական ընկերություն
~ par actions սկզիոներական ընկերություն
- compagnon** *m* 1. ընկեր 2. ուղեկից 3. գործընկեր, ընկերության անդամ $\diamond$ les Compagnons de la Libération Գիմադրության շարժման մասնակիցներ (շքանշան); traiter de pair à ~ վերաբերվել հավասարը հավասարի պես
~ d'armes զինակից, զենքի ընկերներ
~ de table սեղանակից
- compatibilité** *f* համապատասխանություն; համատեղելիություն
- compatible** *adj* համապատասխան; համատեղելի
- compatriote** *m* հայրենակից, համերկրացի
- compensation** *f* փոխհատուցում, հատուցում $\diamond$ sans ~ անհատույց
- compenser** *vt* փոխհատուցել, հատուցել
- compétence** *f* 1. իրավասություն 2. իրազեկություն, բանիմացություն $\diamond$ être de la ~ de մեկի իրավասության շրջանակներում լինել
- compétent** *adj* 1. իրավասու, իրավագոր, լիիրավ 2. իրազեկ, բանիմաց, գիտակ
- compétition** *f* մրցույթ, մրցակցություն, մրցակցում
~ pacifique économique խաղաղ տնտեսական մրցակցություն
- compétitif**, -ve *adj* մրցունակ, մրցակցային $\diamond$ entreprise ~ive մրցունակ ձեռնարկություն; sec-teur ~ մրցակցային տնտեսական ոլորտ
~ sur le marché mondial համաշխարհային շուկայի պահանջներին համապատասխան
- complémentarité** *f* կոմպլեմենտարիզմ, փոխլրացում (կոմպլեմենտար արտաքին քաղաքականություն, երբ հարաբերությունները տարբեր երկրների հետ ոչ թե հակադրվում, այլ փոխլրացնում են միմյանց)
- compléter** *vt* լրացնել, համալրել
- complexe** *adj* բարդ, բաղադրյալ, բազմատարր
- complexe** *m* ամբողջություն
~ architectural ճարտարապետական համալիր
~ urbain քաղաքային համալիր
- complication** *f* 1. բարդություն; խրթինություն, խառնաշփոթություն, խճճվածություն 2. բարդացում, սրացում
- complice** *adj* 1. մասնակից 2. *փխր.* աջակցող, նպաստող
- complice** *m* հանցակից, մեղսակից
- complicité** *f* 1. մասնակցություն, մեղսակցություն, հանցակցություն 2. համաձայնություն $\diamond$ agir de ~ avec գործել մեկի հետ համաձայնեցված; en étroite ~ avec սերտ համագործակցությամբ
- compliment** *m* 1. բարև, ողջույն 2. հաճոյախոսություն $\diamond$ faire ~ à զո հաճոյախոսել մեկին; présenter ses ~s իր հարգանքը հավաստել

complicuer *vt* բարդացնել, դժվարացնել, խճճել

complot *m* դավադրություն, դավ, սադրանք $\diamond$ être de ~ մեկի հետ միաբան լինել; tramer (կամ monter, ourdir) un ~ դավադրություն կազմակերպել

comploter *vt, vi* դավադրությանը մասնակցել; դավադրություն լարել

comportement *m* վարք, վարքագիծ, վարմունք, արարք; վերաբերմունք; գործելակերպ

comporter *vt* 1. ենթադրել, ընդունել, հնարավոր համարել 2. ներառնել, կազմված լինել

composer 1. *vt* ա) կազմել; կարգի բերել բ) հավաքել (հեռախոսի համար) գ) շարադրել, հորինել դ) ստեղծագործել 2. *vi* (avec զո) գործարքի մեջ մտնել, բանակցությունների մեջ մտնել $\diamond$ se ~ de բաղկացած լինել
~ le numéro հեռախոսի համարը հավաքել

composition *f* 1. կազմ, կազմություն, կառուցվածք 2. ստեղծագործություն, հորինվածք (երժշտ., նկար., գրակ.) 3. բաղադրություն, խառնուրդ 4. *hngd.* համաձայնություն, փոխադարձ համաձայնություն $\diamond$ amener զո à ~ փոխադարձ համաձայնության հասնել; de bonne ~ խաղաղասեր, հաշտ, հեշտ համոզվող; entrer en ~ avec... փոխադարձ համաձայնության գալ; en venir à ~ համաձայնել, զիջել
~ de la commission հանձնաժողովի կազմը

~ des forces ուժերի գումար
~ sociale սոցիալական կազմ
~ de classe դասակարգային կազմ

compréhension *f* 1. հասկանալու կարողություն, հասկացողություն, ըմբռնողություն, ըմբռնում, խելամտություն 2. բարյացակամություն, ներողամտություն $\diamond$ avoir la ~ facile շուտ ըմբռնող՝ խելամիտ՝ դյուրիմաց՝ դյուրըմբռնող լինել; être plein de ~ à l'égard de ...ըմբռնումով վերաբերել
~ mutuelle փոխըմբռնում

comprendre *vt* 1. հասկանալ, ըմբռնել 2. պարունակել, բովանդակել, ամփոփել, ներառել $\diamond$ y compris այդ թվում, ներառյալ; se ~ հասկացվել, ըմբռնվել, ենթադրվել, մտածվել; cela se comprend ինքնին հասկանալի է

compromettre *vt* 1. վարկաբեկել, անվանարկել, արատավորել, վնասել (հեղինակությանը) 2. վտանգի ենթարկել, անախորժությունների մեջ գցել 3. ձախողել (աշխատանքը, բանակցությունները) $\diamond$ se ~ ինքն իրեն վարկաբեկել

compromis *m* 1. փոխզիջում 2. հատուկ համաձայնություն (միջնորդական դատարանում), միջնորդական համաձայնություն 3. քաղաքական կամ դիվանագիտական գործարք $\diamond$ accepter un ~ փոխզիջման գնալ; en arriver à un ~ փոխզիջման հասնել

comptant *m* կանխիկ գումարով վճարում $\diamond$ acheter au ~ գնել կան-

խիկ գումարով; au ~ կանխիկ դրամով; argent ~ կանխիկ դրամ, կանխիկ գումար; payer ~ վճարել կանխիկ (դրամով); prendre pour argent ~ հալած յուղի տեղ ընդունել

compte *m* 1. հաշիվ 2. հաշվարկ, վերջնահաշվարկ, վերջնահաշիվ 3. հաշվետվություն $\diamond$ au bout du ~, en fin de ~ նկատի առնելով, վերջին հաշվով, վերջիվերջո; demander son ~ վերջնահաշիվ պահանջել; demander des ~s à զո հաշվետվություն պահանջել մեկից; devoir des ~s հաշվետու լինել; donner le ~ à զո վերջնահաշիվ տալով պաշտոնից ազատել, հաշիվը փակել; passer (mettre) en ~ հաշվին գրանցել; prendre son ~ ազատվել; recevoir son ~ վերջնահաշիվ ստանալ; rendre ~ de qch հաշիվ տալ, հաշվետվություն ներկայացնել; se rendre ~ que... (de) հասկանալ, գիտակցել; ինքն իրեն հաշիվ տալ, որ... ; tenir ~ de, prendre en ~ հաշվի առնել, նկատի ունենալ; tu te rends ~? պատկերացնում Ես ~ d'avances դրամական վարկերի հաշիվ
~ courant ընթացիկ հաշիվ
~ tenu հաշվի առնելով, նկատի առնելով

compter *l. vt a)* հաշվել *p)* կարծել, համարել *2. vi a)* մտադրություն ունենալ, կարևորություն ունենալ *p)* հաշվարկել *q)* հույսը դնել, վստահել, ապավինել $\diamond$ à ~ de... սկսած; à ~ son actif իր հաշվին ունենալ

compte – rendu *m* հաշվետվություն, զեկույց, արձանագրություն

compulser *vt* տեղեկություններ հավաքել, հարցուփորձ անել

compulsif, -ve *adj* հարկադրական, հարկադիր, ստիպողական

concéder *vt* շնորհել; տալ, տրամադրել

~ le droit իրավունք տալ

concentration *f* կենտրոնացում, համակենտրոնացում, կուտակում; միավորում $\diamond$ camp de ~ համակենտրոնացման ճամբար
~ des entreprises ձեռնարկությունների միավորում

concentrer *vt* կենտրոնացնել; միավորել

concept *m* գաղափար, ընդհանուր հասկացություն, ըմբռնում, պատկերացում
~ de discrimination խտրականության գաղափար

conception *f* 1. հասկացողություն, ըմբռնում, ընկալում, ճանաչողություն 2. հայեցակարգ, աշխարհայացք 3. *ղվնգ.* կոնցեպցիա (գլխավոր, առաջնորդող գաղափար, որի շուրջ կառուցվում է դիրքորոշումը, տեսակետը)
~ matérialiste մատերիալիստական աշխարհայացք
~ du monde աշխարհայացք

concerner *vt* վերաբերել, կապ ունենալ որևէ բանի հետ $\diamond$ en ce qui concerne ինչ վերաբերում է նրան

concert *m* համաձայնություն, միաբանություն, համերաշխություն $\diamond$ de ~ avec միասնաբար, միասին; համատեղ; փոխադարձ համաձայնությամբ

concerté, -e *adj* համաձայնեցված, նախապես պայմանավորված ◊ activité ~e համաձայնեցված գործողություններ

concerter *vt* համաձայնեցնել, կոորդինացնել ◊ se ~ խորհրդակցել; պայմանավորվել, համաձայնվել, համաձայնության գալ ~ les actions գործողությունները կոորդինացնել

concession *f* կոնցեսիա (համաձայնագիր կամ պայմանագիր, ըստ որի պետությունը թույլատրություն է տալիս օտարերկրյա ընկերությանը, անհատ անձին՝ տնտեսական գործունեություն ծավալելու իր երկրում), արտոնագիր, թույլտվություն 2. զիջում, տրամադրում, հանձնում ◊ accorder une ~ կոնցեսիա տալ; demander (կամ solliciter) une ~ ; obtenir une ~ կոնցեսիա ստանալ; prolonger une ~ retirer une ~ կոնցեսիան դադարեցնել ~ gouvernementale կառավարական համաձայնագիր ~ de garanties երաշխավորություն տրամադրելը ~ de la pension թոշակի նշանակում ~ d'un prêt վարկի տրամադրում ~ d'usage վարձակալության հանձնում

conciliateur *m* միջնորդ, հաշտարար

conciliation *f* հաշտություն, հաշտեցում, խաղաղեցում; համաձայնություն; միջնորդություն ◊ appeler (կամ citer) en ~ վիճող կողմերին հաշտության մղել; commission de ~ հաշտարար հանձնաժո-

ղով; par ~ amiable կամավոր համաձայնությամբ, հոժարակամ ~ des parties կողմերի հաշտեցում

concilier *vt* հաշտեցնել; համաձայնեցնել; հարաբերությունները կարգավորել

concis, -e *adj* սեղմ, համառոտ, լակոնիկ, կարճ

concitoyen *m* համաքաղաքացի; հայրենակից, համերկրացի

conclude *vt* 1. կնքել (պայմանագիր և այլն) 2. եզրակացնել, հետևություն անել 3. եզրափակել, ամփոփել ◊ pour ~ ի վերջո, վերջացնելով, վերջում, եզրափակելով ~ une affaire գործարք կնքել ~ un armistice զինադադար կնքել ~ un marché գործարք կնքել ~ la paix խաղաղություն կնքել

conclusion *f* 1. կնքում (պայմանագրի և այլն) 2. եզրակացություն, մտահանգում, հետևություն 3. ավարտ, եզրափակում, ամփոփում ◊ tirer des ~s հետևություններ անել; en ~ de ... ի վերջո, վերջում, հանրագումարում; en guise de ~ եզրափակելով, վերջացնելով ~ erronée սխալ եզրակացություն ~ d'une affaire գործարքի կնքում ~ d'un contrat պայմանագրի կնքում ~ du mariage ամուսնություն ~ des opérations գործարքների կնքում ~ d'un traité միջազգային պայմանագրի կնքում

conclusions *f pl* 1. դատախազի եզրակացությունը 2. կողմերի պահանջները (քաղաքատավարու-

թյան ընթացքում) 3. քաղաքատարությունում կողմերի պահանջները պարունակող փաստաթուղթ

concomitance *f* գոյակցություն; գուգադիպություն

concordance *f* 1. համապատասխանություն 2. համաձայնություն

concordat *m* կոնկորդատ (երկրի կառավարության և Հռոմի պապի միջև կնքված պայմանագիր, որը որոշում է կաթոլիկ եկեղեցու դիրքը և արտոնությունները տվյալ պետության տարածքում)

concorider *vi* 1. համապատասխանել, համընկնել 2. համաձայնվել

concourir *vi* 1. աջակցել, օժանդակել, օգնել; նպաստել 2. մրցել, մրցակցել
~ au succès նպաստել հաջողությանը:

concours *m* 1. աջակցություն, օժանդակություն, օգնություն 2. մրցույթ, մրցանակաբաշխություն 3. *հնգծ.* մարդկանց հոսք, ամբոխ 4. համընկնում, գուգադիպում ◊ avec votre ~ ձեր օգնությամբ; avec le ~ de ... մասնակցությամբ, աջակցությամբ; être hors ~ մրցույթից դուրս լինել; grand ~ de peuple ժողովրդի մեծ հոսք; mettre au ~ մրցույթի դնել; prêter son ~ աջակցություն ցույց տալ, օժանդակել, նպաստել ~ de circonstances հանգամանքների գուգադիպում
~ financier ֆինանսական օգնություն
~ d'honneur մրցույթ առաջնության համար

conçu, -e *adj* մտածված, հղացված ◊ un plan bien ~ լավ մտածված պլան; ainsi ~ հետևյալ շարադրմամբ

concurrency *f* մրցակցություն ◊ affronter la ~ դիմակայել մրցակցությանը; battre la ~ հաղթահարել մրցակցությունը; à ~ de... չափով; jusqu'à ~ de... ոչ ավելին, քան... չափով; մինչև... գումարը; entrer en ~ մրցակցության մեջ լինել; faire face à la ~ մրցակցությանը դիմանալ; limiter les effets de la ~ մեղմացնել մրցակցության հետևանքները; mettre en ~ ներքաշել մրցակցության մեջ; supporter la ~ մրցակցությանը դիմանալ; supprimer la ~ մրցակցությունը վերացնել; survivre à la ~ մրցակցությանը դիմանալ; tenir tête à la ~ մրցակցությանը դիմակայել
~ acharnée, ~ agressive, ~ âpre դաժան մրցակցություն
~ déloyale, ~ malsaine անազնիվ մրցակցություն
~ effective իրական մրցակցություն
~ illicite հակաօրինական մրցակցություն
~ latente գաղտնի մրցակցություն
~, libre ազատ մրցակցություն
~ loyale ազնիվ մրցակցություն
~ monopolistique մենաշնորհային մրցակցություն
~ à outrance անողորմ մրցակցություն
~ réglementé սահմանափակված մրցակցություն

concurrer *vt* մրցակցել

concurrent *m* մրցակից
 ~ de poids լուրջ մրցակից
concussion *f* կաշառք; կաշառակերություն
condamnation *f* 1. դատապարտում
 2. դատավճիռ ◊ passer ~ իրեն մեղավոր ճանաչել, մեղքը խոստովանել; prononcer une ~ մեղադրական դատավճիռ կայացնել; subir ~ առանց վճռափոխության գանգատ տալու ընդունել դատավճիռը
 ~ antérieure նախորդ դատվածություն
 ~ capitale մահապատիժ սահմանող դատավճիռ
 ~ conditionnelle պայմանական դատապարտում
 ~ par défaut հեռակա դատավճիռ
 ~ à mort մահվան դատավճիռ
 ~ à (avec) sursis պայմանական դատապարտում
condamné, -e *adj* դատապարտյալ; դատապարտված
 ~ irrémédiablement անվերադարձ դատապարտված
 ~ à mort մահվան դատապարտված
 ~ sous condition պայմանականորեն դատապարտված
condamner *vt* 1. դատապարտել 2. պարսավել, դատափետել
 ~ énergiquement, résolument դատապարտել խստորեն, վճռակալորեն
conditio sine qua non (*լատ.*) անհրաժեշտ պայման
condition *f* 1. դրություն, վիճակ 2. պայման 3. դիրք, կոչում ◊ à ~ de պայմանով, որ; à des ~ s avanta-

geuses շահավետ պայմաններով; à quelles ~s ինչ պայմաններով; de bonne ~ լավ պայմաններում; de ~ obscure անհայտ ծագումով; dans ces ~s այդ պայմաններում; arrêter (կամ régler) les ~s պայմաններ սահմանել, պայմաններ հաստատել; faire (կամ mettre, poser) les ~s պայմաններ դնել; imposer les ~s պայմաններ պարտադրել; réunir (կամ réaliser, remplir) les ~s պայմանները կատարել, պայմաններ ստեղծել; satisfaire aux ~s պայմաններին բավարարել; sous ~ de պայմանով, որ
 ~, basse ցածր՝ ոչ ազնվական ծագում
 ~ s d'emploi աշխատանքի պայմանները
 ~ s de faveur արտոնյալ պայմաններ
 ~ de fortune գույքային ցեմզ
 ~ humaine մարդու ճակատագիր; մարդկային գոյության պայման
 ~ implicite ենթադրելի պայման, նախապես ընդունելի պայման
 ~ d'instruction կրթական ցեմզ
 ~ s onéreuses ծանրացուցիչ պայմաններ
 ~ sine qua non պարտադիր պայման
 ~ sociale սոցիալական վիճակ
conditionné, -e *adj* 1. պայմանավորված 2. որոշակի վիճակում գտնվող ◊ bien ~ լավ վիճակում գտնվող; mal ~ վատ վիճակում գտնվող
conditionnel, -le *adj* պայմանական ◊ offre ~le պայմանական առաջարկություն; engagé ~ *լատ.* կա-

- մավոր, որը զինվորական ծառայության է մտնում մեկ տարի ժամանակով (1872-1889 թթ.)
- condoléance** *f* ցավակցություն, վշտակցություն $\diamond$ faire (կամ présenter, offrir, exprimer) ses ~s ցավակցություն հայտնել, վշտակցել; lettre de ~s ցավակցական նամակ
- condominium** *m* կոնդոմինիում, միջազգային-իրավական համատիրություն, միևնույն տարածքի հանդեպ գերագույն իշխանության համատեղ և անբաժան իրականացում երկու կամ ավելի պետությունների կողմից
- conduire** *vt* 1. տանել, առաջնորդել, ուղեկցել, տեղ հասցնել 2. կառավարել, ղեկավարել, գլխավորել
~ bien sa barque հմտորեն կառավարել իր գործերը
- conduite** *f* վարում, կառավարում, ղեկավարում, առաջնորդում
~ d'une affaire գործի վարում
~ de l'Etat պետության ղեկավարում
- confection** *f* պատրաստում, արտադրում, թողարկում, մշակում
~ des listes électorales ընտրողների ցուցակների կազմում
- confectionner** *vt* անել, պատրաստել, արտադրել, թողարկել
- confédération** *f* 1. միություն, դաշինք 2. կոնֆեդերացիա, կոնֆեդերատիվ պետություն, համադաշնություն (բարդ պետության տեսակ, որը միավորում է մի քանի սուբյեկտ, որոնցից յուրաքանչյուրն ունի ինքնակառավարման չափազանց մեծ իրավունքներ) $\diamond$ Confédération Suisse Շվեյցարիայի կոնֆեդերացիա
- confédéré**, -e *adj* դաշնակից $\diamond$ puissances ~es դաշնակից տերություններ
- confédérer** *vt* դաշինք կազմել, միության մեջ միավորվել
- conférence** *f* խորհրդաժողով, խորհրդակցություն, համագումար; գիտաժողով $\diamond$ être (կամ entrer) en ~ avec... խորհրդակցել մեկի հետ
~ diplomatique դիվանագիտական խորհրդաժողով
~ générale գլխավոր համաժողով
~ intergouvernementale միջկառավարական խորհրդաժողով
~ de la Paix հաշտության համաժողով
~ de presse մամուլի ասուլիս
- conférencier** *m* զեկուցող, դասախոս
- conférer** *vi* խորհրդակցել; գրուցել
- confiance** *f* 1. վստահություն; հավատ 2. *քղք.* վստահություն (կառավարությանը) $\diamond$ abus de ~ վստահության չարաշահում; avoir ~ en (կամ dans) վստահել, վստահություն տաձել, հավատալ ինչ-որ բանի; faire ~ à մեկին վստահել, հավատ ընծայել; gagner (կամ obtenir, mériter) la ~ արժանանալ վստահության, մեկի վստահությունը շահել; homme de ~ վստահելի անձ; inspirer ~ հավատ ներշնչել; justifier la ~ վստահությունը արդարացնել; mettre (կամ placer) sa ~ en զո հավատալ, վստահությամբ օժտել; perdre ~ հավատը կորցնել;

- poser la question de ~ վստահության հարց բարձրացնել; poste de ~ պատասխանատու դիրք; qui mérite ~ վստահության արժանի; rétablir la ~ վերականգնել վստահությունը; retirer à qn sa ~ գրկել մեկին իր վստահությունից; se sentir en ~ ինքնավստահ զգալ; tromper (կամ trahir) la ~ մեկի վստահությունը չարդարացնել; voter la ~ au gouvernement կառավարությանը վստահության քվե տալ
 ~ excessive ինքնավստահություն
 ~ réciproque փոխադարձ վստահություն
- confidentiel**, -le *adj* գաղտնի, գաղտնաբար, գաղտնապես; վստահելի, ապահով
- confier** *vt* 1. վստահել, հանձնարարել 2. հաղորդակից դարձնել $\diamond$ se ~ հավատ ընծայել, հավատալ
 ~ des responsabilités առաջ քաշել պատասխանատու պաշտոնի
- confinement** *m* 1. բանտարկություն, ազատագրվում, կալանք, արքոր 2. սահմանափակում
- confiner** 1. *vi* սահմանակից լինել; մոտենալ, ընդհանրություն ունենալ 2. *vt* բանտարկել, ազատագրել
- confins** *m pl* սահմաններ; վերջնակետ $\diamond$ aux ~ de la terre աշխարհի ծայրին; aux ~ de deux siècles երկու դարաշրջանների սահմանագծին
- confirmation** *f* հաստատում, վավերացում, ամրապնդում, պնդում
 ~ des accords համաձայնությունների վավերացում
- confiscable** *adj* բռնագրավման ենթակա
- confiscation** *f* բռնագրավում, բռնագանձում
- conflagration** *f* ընդհարում, բախում, լուրջ տարածայնություն, ցնցում
 ~ mondiale համաշխարհային հրդեհ; պայթյուն
- conflit** *m* 1. հակամարտություն, սուր ընդհարում, բախում 2. *փխբ.* հակասություն, պայքար 3. *իրվբ.* վեճ, ընդհարում
 ~ armé զինված ընդհարում
 ~ collectif du travail կոլեկտիվ աշխատանքային վեճ
 ~ des intérêts շահերի բախում
 ~ des lois օրենքների բախում, կոլիզիա
- conforme** *adj* 1. նույնանման, միատեսակ 2. համապատասխան, համաձայնեցված 3. ճիշտ; մեծամասնության կարծիքին, ընդունված նորմերին համապատասխան $\diamond$ pour copie ~ իսկականի հետ ճիշտ է; peu ~ ոչ սովորական, չընդունված; non ~ aux spécifications ոչ կոնդիցիոն, պահանջված որակը չունեցող
 ~ à la loi օրինաչափ, օրենքին համապատասխան
 ~ à la raison բանական
- conformément** *adv* (à) որևէ բանի հետ համապատասխան, համապատասխանաբար, համեմատ
- conformisme** *m* 1. հարմարվողականություն, համաձայնողականություն, համակերպվողություն 2. քարացածություն, պահպանողականություն, հետամնացություն

conformiste *m* 1. հարմարվող անձ, համակերպվող անձ 2. պահպանողական, ավանդապահ

conformité *f* համապատասխանություն, նմանություն $\diamond$ en conformité de... (avec...) զի որևէ բանի հետ համապատասխան; en pleine ~ լիակատար համապատասխանության մեջ; en stricte (կամ parfaite) ~ խիստ համապատասխան

confraternité *f* եղբայրություն, բարեկամություն, համերաշխություն

confrontation *f* 1. առճակատում, բախում, դիմակայում 2. համեմատում, բաղդատում, համադրում, զուգադրում 3. *իրվք.* առերեսում
~ des preuves ապացույցների համադրում

confronter *vt* 1. դեմ առ դեմ կանգնել, դիմադրել, դիմակայել, առճակատել 2. համեմատել, զուգադրել, համադրել, բաղդատել 3. առերեսում անել $\diamond$ être confronté à un problème որևէ խնդրի հետ բախվել, խնդրին դեմ առնել

confusion *f* 1. անորոշություն, անհստակություն, խառնաշփոթ 2. իրարանցում, խուճապ, խռովություն $\diamond$ jeter de la ~ sur... իրարանցում, խառնաշփոթ առաջացնել
~ des idées մտքերի մեջ անորոշություն, խառնաշփոթ; հասկացությունների անորոշություն
~ mentale գիտակցության մեջ խառնաշփոթ, անորոշություն
~ de noms, de dates անունների, ամսաթվերի խառնում՝ շփոթում

congé *m* 1. արձակուրդ; ոչ աշխատանքային օր 2. ազատում, արձակում, հեռացում; պաշտոնաթողություն, հրաժարական $\diamond$ accorder un ~ de maladie արձակուրդ տրամադրել հիվանդության պատճառով; demander son ~ վերջնահաշիվ պահանջել; donner ~ à ազատել, հեռացնել; être en ~ արձակուրդի մեջ լինել; prendre un ~ արձակուրդ վերցնել; prendre son ~ թոշակի անցնել
~ d'ancienneté *նազմ.* ծառայությունից ազատում՝ առավելագույն տարիքին հասնելու պատճառով
~ de convalescence արձակուրդ՝ առողջական նպատակներով
~ de maternité հղիության (դեկրետային) արձակուրդ
~ payé (կամ rémunéré) արձակուրդ՝ աշխատավարձի պահպանմամբ

congédier *vt* 1. աշխատանքից ազատել, հեռացնել 2. թոշակի ուղարկել 3. ազատ արձակել, վտարել

congratulation *f* շնորհավորանք

congrès *m* 1. վեհաժողով, համագումար 2. կոնգրես (օրենսդիր մարմին) $\diamond$ le Congrès Կոնգրես (ԱՄՆում); le ~ aborde l'examen de la question de... համագումարը սկսում է... հարցի քննարկումը; le ~ passe à l'examen du point deux de l'ordre du jour համագումարը անցնում է օրակարգի երկրորդ կետի քննարկմանը; le ~ se réunit... (կամ se déroulera, se tient à...) համագումարը հրավիրվում է; le ~ renvoie le projet à l'examen

- de la commission համագումարը ուղարկում է նախագիծը հանձնաժողովի քննարկմանը; convoquer (կամ réunir) le ~ համագումար գումարել; clore (կամ clôturer) le ~ համագումարը փակել; déclarer clos les travaux du ~ համագումարը հայտարարել փակված; clôture du ~ համագումարի փակումը; inaugurer (կամ ouvrir) le ~ համագումարը բացել, համագումարը հայտարարել բացված; préparatifs du (pour le) ~ նախապատրաստություն համագումարին; présider le ~, assurer la présidence du ~ նախագահել համագումարում ~ ordinaire [extraordinaire] հերթական [արտահերթ] համագումար
- congressiste** *m* 1. համագումարի անդամ, վեհաժողովի անդամ 2. կոնգրեսական (ԱՄՆ-ում)
- congressman** *m* ամերիկյան կոնգրեսի անդամ
- conjecture** *f* ենթադրություն, կռահում, գուշակություն $\diamond$ faire des ~s ենթադրություններ անել; être réduit aux ~s, se perdre en ~s ենթադրություններից իրեն կորցնել, շվարել; se livrer à des ~s ենթադրություններ անել
- conjoint**, -e *adj* միացյալ, միավորված, համատեղ, համընդհանուր, միասնական, ընդհանուր $\diamond$ efforts ~ միացյալ ջանքեր
- conjointement** *adv* միասնաբար, համատեղ, միասին $\diamond$ agir ~ գործել միասնաբար
- conjonction** *f* միացում, միավորում $\diamond$ en ~ միասին, համատեղ
- conjoncture** *f* 1. իրադրություն, իրավիճակ, տնտեսական իրավիճակ, կոնյունկտուրա 2. հանգամանքների զուգադիպում, դեպք $\diamond$ dans la ~ actuelle [présente] արդի տնտեսական պայմաններում ~ historique պատմական իրադրություն ~ politique քաղաքական իրավիճակ
- connaisseur** *m* գիտակ, քաջատեղյակ մարդ
- connexe** *adj* միացյալ; կապված, միացած
- connexion** *f* կապ, միացում; փոխկապվածություն, միացություն $\diamond$ en ~ avec (de) որևէ բանի կապակցությամբ; mettre en ~ կապել, միացնել
- connexité** *f* կապ, հարաբերակցություն, փոխադարձ կապ, կապվածություն
- connivence** *f* 1. գործակցություն, մասնակցություն 2. հանցակցություն, հանցավոր համաձայնություն, թողտվություն $\diamond$ de ~ միասնաբար, միաբանորեն
- conquérant** *m* նվաճող, զավթիչ, տիրակալ
- conquérir** *vt* նվաճել, տիրել, հաղթել
- conquête** *f* նվաճում, զավթում $\diamond$ guerre de ~ զավթողական պատերազմ ~ de l'espace տիեզերքի նվաճում ~ de la majorité մեծամասնության ներգրավումը ~s de la science գիտության նվաճումներ
- consacrer** *vt* 1. նվիրել, ձոնել 2.

տրամադրել, հատկացնել 3. ամրապնդել; հավերժացնել
 ~ la primauté ամրապնդել առաջնությունը
 ~ une somme գումար հատկացնել
 ~ par voie législative ամրապնդել օրենսդրական ճանապարհով

consciement *adv* գիտակցաբար

conscience *f* 1. գիտակցություն 2. խիղճ 3. բարեխղճություն $\diamond$ avoir ~ de... գիտակցել, հասկանալ; avoir de la ~ ազնիվ լինել; avoir la ~ élastique կեղծել, կեղծավորություն, երկերեսանություն անել; avoir la ~ nette խիղճը մաքուր լինել; par acquit de ~ խղճի հանգրստության համար; état (կամ fait) de ~ գիտակցական փաստ; se faire ~ խղճի խայթ զգալ; homme de (haute) ~ բարեխիղճ՝ ազնիվ՝ օրինակելի մարդ; liberté de ~ խղճի ազատություն; հավատքի ազատություն; prendre ~ գիտակցել; perdre ~ գիտակցությունը կորցնել, ուշաթափվել; prise de ~ գիտակցում; գիտակցության աճ; en ~, en toute ~, en bonne ~ *loc. adv.* խղճով; բարեխղճորեն
 ~ de classe դասակարգային գիտակցություն
 ~ professionnelle մասնագիտական բարեխղճություն, ազնվություն

conscienceusement *adv* բարեխղճորեն

conscient, -e *adj* 1. գիտակից 2. գիտակցող, հասկացող 3. գիտակցված
 ~ de sa responsabilité իր պատաս-

խանատվության գիտակցմամբ

conscriptible *adj* զինապարտ

conscription *f* զինակոչիկների հավաք

conscrit *m* նորակոչիկ, զինակոչիկ

consécration *f* 1. ձոնում, ընծայում 2. ճանաչում; ամրացում; հաստատում
 ~ législative օրինականացում

conseil *m* խորհուրդ (հաստատություն, կոլեգիալ մարմին) 2. խորհրդակցություն, նիստ 3. դատարան $\diamond$ Conseil constitutionnel Սահմանադրական խորհուրդ; Conseil économique et social Տնտեսական և սոցիալական խորհուրդ; Conseil d'Etat Պետական խորհուրդ; Conseil de l'Europe (CE) Եվրոպայի խորհուրդ (ԵԽ); Conseil général Գլխավոր խորհուրդ; Conseil législatif Օրենսդիր խորհուրդ; Conseil des Ministres Նախարարների խորհուրդ; Conseil des Nationalités Ազգությունների խորհուրդ; Conseil régional Ռեգիոնալ խորհուրդ (Ֆրանսիայում); Conseil de sécurité Անվտանգության խորհուրդ; Conseil Supérieur de la magistrature Մագիստրատուրայի (դատական վարչության) բարձրագույն խորհուրդ; Conseil Suprême de l'U.R.S.S. ԽՍՀՄ գերագույն խորհուրդ; Conseil de Tutelle Խնամակալության խորհուրդ; tenir ~ նիստ գումարել, խորհրդակցել
 ~ d'administration վարչական խորհուրդ; կառավարում
 ~ de cabinet կառավարության

նիստ՝ վարչապետի գլխավորությամբ
 ~ de guerre *հնգծ*. զինվորական դատարան
 ~ des ministres նախարարների խորհրդի նիստ
 ~ municipal մունիցիպալ խորհուրդ, համայնքի ավագանի
 ~ des Prudhommes միջնորդական դատարան (Ֆրանսիայում)
 ~ de révision *ռազմ*. գորակոչային խորհուրդ
 ~ des suppléants փոխնախարարների խորհրդակցություն
 ~ de surveillance դիտորդական խորհուրդ
conseiller *վ* խորհուրդ տալ
conseiller *m* 1. խորհրդական; խորհրդի անդամ 2. խորհրդատու
 ~ économique տնտեսական հարցերով խորհրդատու
 ~ d'Etat պետական խորհրդական (պետական խորհրդի անդամ)
 ~ juridique իրավախորհրդատու
 ~ général դեպարտամենտի խորհրդի անդամ; գլխավոր խորհրդական
 ~ municipal մունիցիպալիտետի խորհրդական
 ~ principal d'éducation ուսումնական մասի վարիչ (լիցեյում)
consensus *m* կոնսենսուս, ընդհանուր համաձայնություն, որին գալիս են միջազգային բանակցությունների մասնակիցները վիճելի հարցերի շուրջ
consentement *m* համաձայնություն, հավանություն, թույլտվություն ◊ du ~ de tous ընդհանուրի համա-

ձայնությամբ; par ~ des parties կողմերի համաձայնությամբ; refuser son ~ իր համաձայնությունը չտալ
 ~ d'un emprunt փոխառության տրամադրում
 ~ forcé հարկադրված համաձայնություն
 ~ libre կամավոր համաձայնություն
 ~ mutuel փոխադարձ համաձայնություն
consentir *վ* տրամադրել, թույլ տալ; համաձայնություն տալ, համաձայնել ◊ librement consenti կամավոր; une vérité consentie par tous բոլորի կողմից ընդունված ճշմարտություն
 ~ des crédits վարկեր տրամադրել
 ~ un effort ջանք գործադրել
 ~ des sacrifices զոհողությունների գնալ
coséquence *f* 1. հետևանք, արդյունք, հետևություն 2. կարևորություն, նշանակություն ◊ affaire de ~ կարևոր գործ; avec ~ հետևողականորեն; en ~ համապատասխանաբար, հետևաբար; en ~ de... հետևանքով, պատճառով; de peu de ~ չնչին, աննշան, փոքրիկ; tirer à ~ լուրջ հետևանքների բերել
 ~s, funestes կործանարար հետևանքներ
conservateur *m* 1. *քղք*. պահպանողական 2. պահապան, օրենքի պահապան, ոստիկան
 ~ des eaux et des forêts ջրի և անտառների պահապան
 ~ des hypothèques հիպոթեքների

մատենավար (անձ, որը կատարում է անշարժ գույքի իրավունքի գրանցում)

conservation *f* 1. պահում, պահպանում, պահ տալը; պաշտպանում 2. պահպանվածություն 3. գործունեության ժամանակավոր դադարեցում 4. օկրուգ, շրջան ◊ *instinct de ~* ինքնապաշտպանական բնագոյ
~ *forestière* անտառապետություն

considérer *vt* 1. քննել, քննության ենթարկել, լավ կշռադատել, խորհրդածել, լավ մտածել, հաշվի առնել, ուշադրության արժանացնել 2. հարգանք ցույց տալ, գնահատել 3. համարել, ենթադրել, կարծել

consignataire *m* ունեցվածքը պահպանող, դրամական միջոցների հսկիչ

consignation *f* 1. պահպանման տալը, պահ տալը (դրամական միջոցների, արժեթղթերի) 2. պահպանման տրված ունեցվածք 3. հանձնում՝ դատարանի դեպոզիտ

consigne *f* 1. հրահանգ, կանոն; հրաման 2. արգելք ◊ *forcer la ~* արգելքը խախտել; *lever la ~* արգելքը հանել

consigner *vt* 1. հրահանգներ տալ 2. արձակուրդից գրկել; *naqul*. արգելել ելք գորանոցից

consister *vi* կազմված լինել, բաղկացած լինել

consolidation *f* 1. ամրապնդում, ամրացում, պնդացում 2. *տնտ.* կոնսոլիդացում
~ *de la dette publique* պետական

պարտքի մարման ժամկետի հետաձգում
~ *de la paix* խաղաղության ամրապնդում
~ *de la victoire* հաղթանակի ամրապնդում

consolider *vt* 1. ամրապնդել, ամրացնել, ուժեղացնել 2. *փխք.* ամրապնդել, հաստատուն դարձնել, կայունապես ապահովել 3. *տնտ.* կոնսոլիդացնել

consommateur *m* սպառող

consommation *f* սպառում, ծախս ◊ *articles de grande ~* լայն սպառման ապրանքներ; *biens de ~* սպառման առարկաներ; *impôt de ~* սպառման հարկեր; *normes de ~* ծախսի, ելքի նորմեր; *produits de large ~* լայն սպառման ապրանքներ; *société de ~* սպառողական հասարակություն
~ *courante* լայն սպառում

consommer *vt* սպառել, ծախսել

consorts *m pl* գործակիցներ

consortium *m* կոնսորցիում (խոշոր բանկերի միավորում)

conspirateur *m* դավադիր

conspiration *f* 1. դավադրություն, գաղտնի համաձայնություն; մեքենայություններ, բանասարկություններ, նենգություններ 2. գաղտնագործություն, գաղտնապահություն ◊ *ourdir une ~*, *tramer une ~* դավադրություն կազմակերպել, դավադրություն ծրագրել

conspirer *vi* 1. պայմանավորվել, խոսքը մեկ անել, համաձայնության գալ; դավադրություն ծրագրել 2. գաղտնի աշխատել

constant, *-e adj* հաստատուն, մշտական, անփոփոխ, կայուն ◊ un intérêt ~ չթուլացող հետաքրքրություն

constat *m* փաստերի պաշտոնական արձանագրում; արձանագրություն, ակտ ◊ faire le ~ փաստել, արձանագրել, հավաստել, հաստատել; արձանագրություն կազմել

constatation *f* փաստում, հաստատում, հավաստում, արձանագրում
~ d'un fait փաստի արձանագրում

constater *vt* հաստատել, փաստել, հավաստել, արձանագրել
~ avec satisfaction գոհունակությամբ արձանագրել, փաստել

constituer *vt* 1. հիմնել, ստեղծել, հիմնադրել 2. կազմել, ձևավորել 3. որոշել, նշանակել
~ un gouvernement, ~ un ministère կառավարություն ձևավորել
~ une pension à qn թոշակ նշանակել մեկին
~ qn prisonnier կալանքի տակ վերցնել մեկին; գերի վերցնել մեկին
~ qn son héritier որևէ մեկին իրեն ժառանգորդ նշանակել

constitutif *adj* 1. որոշող, սահմանող, կանխորոշող 2. բաղկացուցիչ ◊ éléments ~s բաղկացուցիչ տարրեր

constitution *f* 1. սահմանադրություն, հիմնական օրենք 2. հիմնում, կազմակերպում, սահմանում ◊ abroger la ~ սահմանադրությունը չեղյալ հայտարարել; appliquer

(կամ observer) la ~ սահմանադրությունը կիրառել; approuver la ~ սահմանադրությանը հավանություն տալ; inviolabilité de la ~ սահմանադրության անձեռնմխելիություն; proclamation de la ~ սահմանադրության հռչակում; projet de ~ սահմանադրության նախագիծ; ratifier la ~ սահմանադրությունը վավերացնել; selon (կամ d'après, en vertu de, aux termes de) la ~ համաձայն, ըստ սահմանադրության; contravention de la ~ սահմանադրության խախտում
~ de droits իրավունքների սահմանում
~ d'une société ընկերության հիմնադրում

constitutionnel, *-le adj* սահմանադրական ◊ amendement ~ սահմանադրական բարեփոխում; droit ~ պետական իրավունք; garanties ~les սահմանադրական երաշխիքներ; loi ~le հիմնական օրենք; modification ~le սահմանադրական փոփոխություն; monarchie ~le սահմանադրական միապետություն; procédure ~le սահմանադրական ընթացակարգ; projet ~ սահմանադրական նախագիծ; restrictions ~ les սահմանադրական սահմանափակումներ

constructif, *-ve adj* կառուցողական ◊ pourparlers ~s կառուցողական բանակցություններ; propositions ~ves կառուցողական առաջարկություններ; solution ~ve կառուցողական լուծում; forces ~ves ստեղծագործական ուժեր

construction *f* 1. շինություն, կառույց 2. շինարարություն, կառուցում ◊ grand travaux de ~ կապիտալ շինարարություն

consul *m* հյուպատոս
~ général գլխավոր հյուպատոս

consulaire *adj* հյուպատոսական ◊ convention ~ հյուպատոսական կոնվենցիա՝ պայմանագիր; corps ~ հյուպատոսական կորպուս; immunité ~ հյուպատոսական անձեռնմխելիություն; privilèges ~s հյուպատոսական արտոնություններ; service ~ հյուպատոսական ծառայություն; statut ~ հյուպատոսական կարգավիճակ

consulat *m* հյուպատոսություն, հյուպատոսարան

consulatif, -ve *adj* խորհրդատվական, խորհրդակցության ◊ voix ~ve խորհրդակցական ձայն

consultation *f* խորհրդատվություն, խորհուրդ 2. խորհրդակցություն 3. հարցում, հանրաքվե 4. խորհրդատվական ծառայություն (հիմնարկ)
~ nationale, ~ populaire համաժողովրդական հարցում, ժողովրդի կամքի արտահայտություն; հանրաքվե:
~ électorale համընդհանուր ընտրություններ

consulter *vt* խորհրդակցել, խորհուրդ կամ կարծիք հարցնել; հարցուփորձ անել

contact *m* շփում, կապ, սերտ հարաբերություն, հաղորդակցություն ◊ en ~ փոխգործողությամբ; entrer (կամ se mettre) en ~ avec զո մեկի

հետ հարաբերության մեջ մտնել; établir des ~s կապեր հաստատել; être en ~ avec զո մեկի հետ շփման մեջ լինել; mettre en ~ կապ ստեղծել, կապել; prendre ~ սերտ հարաբերություն հաստատել; rompre le ~ հարաբերությունները խզել
~ d'affaires գործնական հանդիպում
~ culturels մշակութային կապեր
~ personnel անձնական կապ

contemporain, -e *adj* արդի, ժամանակակից

contentieux *m* 1. վիճելի հարց 2. իրավախորհրդատվական մաս, իրավաբանական բաժին (հաստատության)

contentieux, -se *adj* դատավիճելի, վիճելի, վիճարկելի

contestable *adj* վիճելի, վիճարկելի

contestant, -e *adj* վիճարկող ◊ les parties ~es վիճարկող կողմերը

contestation *f* 1. վեճ, առարկություն, վիճարկում; վիճաբանություն, խոսքակռիվ 2. վիճելի, վիճահարույց հարց 3. *իրվք*. բացարկում, մերժում ◊ mettre en ~ վիճարկել; sans ~ անվիճելիորեն, աներկբայորեն; անկասկած, անտարակույս:

contesté, -e *adj* վիճելի, վիճարկելի

contigu, -ë *adj* կից, սահմանակից, հարակից ◊ idées ~ës նման մտքեր

continuer *vt* շարունակել, չդադարեցնել

contracter *vt* 1. պայմանագիր կապել, պայմանավորվել 2. ընդունել, ձեռք բերել

- ~ un emprunt փոխառություն կնքել
 ~ des obligations պարտավորություններ վերցնել
- contractuel**, -le *adj* պայմանագրային ◊ obligation ~le պայմանագրային պարտավորություն; responsabilité ~le պայմանագրային պատասխանատվություն
- contradictoireur** *m* ընդդիմախոս
- contradiction** *f* հակասություն ◊ aggravation des ~ s հակասությունների սրում; éliminer les ~ s վերացնել հակասությունները; en ~ flagrante ակնհայտ հակասության մեջ; esprit de ~ հակառակության ոգի; se trouver en ~ avec հակասության մեջ գտնվել; հակասել որևէ բանի
 ~s de classe դասակարգային հակասություններ
 ~s insolubles անլուծելի հակասություններ
 ~s internes ներքին հակասություններ
 ~s irréconciliables անհաշտ հակասություններ
- contradictoire** *adj* 1. հակասական 2. վիճելի, վիճահարույց ◊ jugements ~s վիճահարույց դատողություններ; opinions ~s հակասական կարծիքներ; réunion ~ բանավեճ
- contraindre** *vt* հարկադրել, ստիպել
- contrainte** *f* հարկադրում, հարկադրանք, ստիպում, բռնադատում ◊ état de ~ բռնադատված վիճակ; par ~ հարկադրաբար, ստիպողաբար; mesures de ~ հարկադրանքի միջոցներ; sans ~ ան-
- կաշկանդ, ազատորեն
- contraire** *adj* հակադիր, հակառակ; հակասող, անհամապատասխանող
 ~ aux intérêts հետաքրքրությունների հակառակ
- contraire** *m* հակադրություն, անգուցադիրություն ◊ la lutte des ~s հակադրությունների պայքար; tout au ~ ընդհակառակը, լիովին հակառակ
- contrairement** *adv* հակառակ, ընդդեմ, չնայած
- contrat** *m* պայմանագիր, համաձայնագիր ◊ annuler un ~ պայմանագիրը լուծել; conclure un ~ պայմանագիր կնքել; dénoncer un ~ դադարեցնել պայմանագրի գործունեությունը; se désister du ~ պայմանագրից հրաժարվել; dresser un ~ պայմանագիր կազմել; exécuter un ~ պայմանագիրը իրականացնել; résilier un ~ պայմանագիրը լուծել; rompre un ~ պայմանագիրը խախտել; signer un ~ պայմանագիր ստորագրել; suivant ~ պայմանագրի համաձայն; aux termes du ~ պայմանագրի համաձայն; violer un ~ պայմանագիրը խախտել
 ~ administratif վարչական պայմանագիր
 ~ d'assurance սպահովագրության պայմանագիր
 ~ d'édition հեղինակային պայմանագիր
 ~ léonin, ~ écrasant անիրավահավասար, ստրկական պայմանագիր
 ~ notarié նոտարով հաստատ-

- ված համաձայնագիր
 ~ de salaire աշխատավարձի պայմանագիր
 ~ sous seing privé նոտարով չվավերացված համաձայնագիր
 ~ synallagmatique երկկողմանի պայմանագիր
 ~ travail աշխատանքային պայմանագիր
 ~ type տիպային պայմանագիր
 ~ unilateral միակողմանի պայմանագիր
 ~ de vente առքուվաճառքի պայմանագիր
- contravention** *f* 1. խախտում (օրենքի, պայմանագրի, կանոնների և այլն) 2. արձանագրություն (կարգի խախտման վերաբերյալ); տուգանք ◊ dresser (կամ flanquer) une ~ արձանագրություն կազմել; տուգանել
- contre-assurance** *f* վերաապահովագրություն, լրացուցիչ ապահովագրում
- contrebalancer** *vt* հավասարակշռել
- contrebande** *f* մաքսանենգություն, մաքսանենգ ապրանքներ ◊ de ~ մաքսանենգ(ային); faire la ~ մաքսանենգությամբ զբաղվել
- contrecarrer** *vt* հակազդել, հակառակվել, ընդդիմանալ, դիմադրել, դեմ կանգնել, խանգարել
 ~ les projets de ... մեկի պլանները խափանել
- contrecœur**: à ~ *loc.adv.* չկամենալով, դժկամորեն, կամքին հակառակ
- contrecoup** *m* *hնցծ.* հակահարված
- contredire** *vt* հակաճառել, հակադրվել, ընդդիմախոսել
 ~ une proposition առաջարկությունը վիճարկել
- contre-épreuve** *f* կրկնական քվեարկություն
- contrefaçon** *f* կեղծում, խարդախում, նմանակում
- contrefaire** *vt* 1. պատճենել, նմանակել 2. կեղծել, կեղծ փաստաթուղթ կազմել
 ~ une signature ստորագրությունը կեղծել
- contre-information** *f* դեզինֆորմացիա, ապատեղեկատվություն
- contrepartie** *f* 1. պատճեն, կրկնօրինակ 2. *ֆին.* համարժեք
 ~ en euros համարժեք եվրոյով
 ~ en francs համարժեք ֆրանկով
 ~ de la masse monétaire դրամի զանգվածի ապահովում
- contresens** *m* 1. անմտություն, անհեթեթություն 2. իմաստի խեղաթյուրում (թարգմանության ժամանակ) ◊ à ~ *loc.adv.* անմիտ, անհեթեթ, իմաստին հակառակ; հակառակ ուղղությամբ
- contresignataire** *m* իր ստորագրությամբ վավերացնող անձը
- contresigner** *vt* ստորագրությամբ վավերացնել
- contrevenir** *vi* խախտել, դրժել, զանց առնել
 ~ un arrêt վճիռը խախտել
 ~ à la constitution սահմանդրությունը խախտել
 ~ à un engagement պարտավորությունը խախտել
- contribuer** *vi* 1. նպաստել, օգնել, օժանդակել, աջակցել 2. *ֆին.* մուծումներ կատարել

~ au succès նպաստել հաջողությամբ

contribution *f* 1. ավանդ, օգնություն, նվիրատվություն, աջակցություն 2. մուծում, վճար, ներդրում 3. հարկ, հարկում; ռազմատուգանք 4. հարկային բաժին, հարկային վարչություն $\diamond$ apporter une large ~ մեծ ներդրում բերել

~ à la cause de la paix խաղաղության գործի մեջ ներդրում

~s directes ուղղակի հարկեր

~s fixées պարտադիր մուծումներ

~ foncière հողի հարկ

~s indirectes անուղղակի հարկեր

~s internationales մուծումներ միջազգային կազմակերպությունների

~ mobilière գույքահարկ

~s volontaires կամավոր մուծումներ

contrôle *m* 1. հսկողություն, հսկում, վերահսկում, վերահսկողություն, վերստուգում, կարգավորում 2. կառավարում, ղեկավարում $\diamond$ durcir le ~ հսկողությունը խստացնել; exercer un ~ sur հսկողություն իրականացնել; établir un ~ sur հսկողություն սահմանել; partager le ~ կիսել վերահսկման պարտականությունը; prendre le ~ վերահսկում իրականացնել; soumettre au (կամ placer sous) ~ հսկողության տակ առնել, վերահսկել, ստուգել

~ annuel տարեկան վերստուգում

~ des deniers publics պետական ֆինանսների ղեկավարում

~ de l'Etat, ~ étatique պետական վերահսկում

~ fiscal հարկային վերահսկում

~ des prix գների կարգավորում

controversé, -e *adj* վիճելի, վիճարկելի

convaincre *vt* համոզել, հորդորել

convaincu, -e *adj* համոզված, վստահ $\diamond$ être ~ que, se déclarer ~ que համոզված լինել, վստահ լինել, որ...

convenir *vi* 1. համաձայնել... հետ, ընդունել 2. պայմանավորվել 3. համապատասխանել, պատշաճել $\diamond$ il convient հետևում է; convenez que համաձայնեք, որ

~ à համապատասխանել

~ du prix պայմանավորվել գնի հարցում

convention *f* 1. կոնվենցիա, միջազգային համաձայնագիր կամ պայմանագիր հատուկ հարցի շուրջ 2. պայմանականություն 3. արտակարգ ժողով, կուսակցության համագումար՝ նախագահի թեկնածություն առաջադրելու համար (ԱՄՆ-ում) $\diamond$ appliquer une ~ կոնվենցիա կիրառել; négocier une ~ համաձայնագիր կնքել; se départir de la ~ պայմանագրից հրաժարվել; signer une ~ համաձայնագիր ստորագրել

~ additionnelle լրացուցիչ համաձայնագիր

~ d'armistice զինադադարի համաձայնագիր

~ bilatérale երկկողմանի համաձայնագիր

~ collective կոլեկտիվ պայմանագիր

- ~ commerciale առևտրային համաձայնագիր
 ~ de compensation փոխհատուցման համաձայնագիր
 ~ consulaire հյուպատոսական կոնվենցիա
 ~ d'exclusivité բացարձակ իրավունքի պայմանագիր
 ~ internationale de travail աշխատանքի միջազգային կոնվենցիա
 ~ de longue durée երկարաժամկետ համաձայնագիր
 ~ verbale բանավոր համաձայնագիր
 ~ vigueur գործող համաձայնագիր
- conventionnel**, -le *adj* 1. պայմանական 2. պայմանագրային 3. սովորական, դասական, ոչ միջուկային (զենքի մասին) ◇ armements ~s ընդունված՝ թույլատրված սպառազինություններ; armes ~les սովորական զենք (ի տարբերություն հրթիռա - միջուկային զենքի); langage ~ պայմանական լեզու; moyens ~s դասական, սովորական միջոցներ; signes ~s պայմանական նշաններ
- convenu**, -e *adj* 1. պայմանական; պայմանավորված, փոխադարձ համաձայնությամբ; պայմանագրային, դաշնագրային 2. բոլորի կողմից ընդունված ◇ prix ~ սահմանված գին; c'est ~ որոշված է, վճռված է; comme convenu պայմանավորվածության համաձայն; ինչպես պայմանավորվել ենք
- convergence** *f* 1. համընկնում, զուգադիպություն 2. միասնություն, ընդհանրություն, նույնականություն ◇ points de ~ շփման կետեր
 ~ des efforts ջանքերի կենտրոնացում
 ~ des idées գաղափարների մերձեցում
- convergent**, -e *adj* համընկնող, զուգադիպող
- converger** *vi* համընկնել, զուգադիպել, նույնական լինել
- conversation** *f* 1. խոսակցություն, զրույց 2. բանակցություններ, հանդիպում (բանակցելու համար) 3. կարծիքների ազատ փոխանակություն
- converser** *vi* զրուցել
- conversion** *f* 1. փոխարկում, վերածում 2. փոխանակում 3. վերահաշվարկ, վերահաշվում, դրամական փոխադրություն
 ~ en euros վերահաշվում եվրոյով
- convertibilité** *f* *ֆին.* փոխանակելիություն, փոխարկելիություն, դարձունակություն
 ~ entière ամբողջական փոխարկելիություն
 ~ externe արտաքին փոխարկելիություն
 ~ en francs փոխարկելիություն ֆրանկով
 ~ intégrale ամբողջական փոխարկելիություն
 ~ interne ներքին փոխարկելիություն
 ~, libre ազատ փոխարկելիություն
 ~ limitée սահմանափակ փոխարկելիություն
 ~ monétaire արժույթի փոխարկելիություն

- ~ en or ոսկով փոխարկելիություն
 ~ permanente մշտական փոխարկելիություն
- convertible** *adj* փոխարկելի, դարձունակ ◊ valeurs ~s փոխարկելի արժեքներ
- convertir** *vt* 1. *ֆիզ.* փոխարկել, փոխանակելի դարձնել, վերածել 2. վերահաշվել
 ~ un billet de banque en espèces բանկատոմսը վերածել կանխիկ դրամի
- conviction** *f* 1. համոզմունք 2. համոզվածություն ◊ exprimer sa (ferme) ~ արտահայտել իր կայուն համոզմունքը; parler avec ~ համոզվածությամբ խոսել; pièce de ~ իրեղեն ապացույց
- convocation** *f* 1. հրավիրում, գումարում (ժողովի, համագումարի) 2. դատարան ներկայանալու կանչ, ժողովի հրավեր
 ~ du Parlement համագումարի գումարում
- convoyer** *vt* հրավիրել, գումարել
 ~ une conférence խորհրդակցություն գումարել
 ~ à la réunion ժողովի հրավիրել
 ~ devant le tribunal դատարան կանչել
- coopération** *f* 1. համագործակցություն, համատեղ գործունեություն 2. *նազմ.* համատեղ գործողություններ, փոխգործություն (ռազմական տարբեր միավորումների) 3. *քղք.* օգնություն զարգացող երկրներին ◊ consolider (կամ raffermir) la ~ ամրապնդել համագործակցությունը; développer la ~ զարգացնել համագործակցությունը; en ~ միասնաբար, միասին; en étroite et amicale ~ սերտ և բարեկամական համագործակցության մեջ; politique de ~ համագործակցության քաղաքականություն; service de la ~ կամավոր ծառայություն զարգացող երկրներում
 ~ économique տնտեսական համագործակցություն
 ~ internationale միջազգային համագործակցություն
- coopérative** *f* կոոպերատիվ, կոոպերատիվ ընկերություն
 ~ de crédit վարկային ընկերություն
 ~ de crédit agricole վարկային գյուղատնտեսական ընկերություն
- coopérer** *vi* 1. գործակցել, համագործակցել 2. աջակցել, օգնել
- coopter** *vt* կոոպտացիայի ենթարկել, կազմը համալրել
- coordination** *f* համաձայնեցում
- coordonnées** *f pl* կոորդինատներ
- coordonner** *vt* համաձայնեցնել, համակարգել
 ~ les efforts ջանքերը միավորել
- corps** *m* 1. կորպորացիա, միավորում; անձնակազմ, կազմ, կորպուս 2. *նազմ.* զորամիավորում, կորպուս ◊ doyen du ~ ղեկանազիտական անձնակազմի ղեկավար; en ~ լրիվ կազմով; կազմակերպված, պատվիրակությամբ
 ~ administratif վարչական մարմին, վարչական անձնակազմ
 ~ diplomatique ղեկանազիտական անձնակազմ՝ կորպուս
 ~ électoral ընտրական մարմին

~ էլս ընտրովի կոլեգիա
 ~ expéditionnaire *ռուս.* էքսպե-
 դիցիոն ռազմամիավորում
 ~ législatif օրենսդիր մարմին
 ~ de la Magistrature դատական
 գերատեսչություն
 ~ médical բժշկական անձնա-
 կազմ
 ~ municipal մունիցիպալիտետ
 (քաղաքային կամ գյուղական տե-
 դական ինքնավարության մար-
 մին
 ~ politique պետություն
 ~ social հասարակություն
 ~ de ville քաղաքային իշխանու-
 րյուններ
correction *f* ուղղում, սրբագրում,
 շտկում
correspondance *f* 1. համապատաս-
 խանություն, նմանություն 2.
 կապ, հաղորդակցություն; նա-
 մակազրություն 3. թղթակցու-
 րյուն, լրագրային հոդված ◊ par
 ~ հեռակա
 ~ diplomatique դիվանագիտա-
 կան նամակագրություն
corrompre *vt* 1. փչացնել, քայքայել
 2. գնել, կաշառել, կաշառք տալ
 3. ապականել, այլասերել, երես
 տալ, շփացնել
corruptibilité *f* ծախվածություն,
 կաշառվածություն
corruption *f* 1. նեխում, փչացում 2.
 կաշառակերություն, կաշառք 3.
 այլասերում, այլասերվածություն
 ~ électorale ընտրակաշառք
corvée *f* 1. *պոմ.* կոռ 2. չարքաշ աշ-
 խատանք, ծանր, անհրապույր
 աշխատանք, բեռ
cote *f* 1. բաժին, բաժնենաս 2. *ֆին.*

զնանշում, զնադրում, արտար-
 ժույթի փոխարժեք ◊ chute de la ~
 en Bourse բաժնետոմսերի կուրսի
 անկում բորսայում
 ~ d'appréciation բարձրացող փո-
 խարժեք
 ~ comparative համեմատական
 փոխարժեք
 ~ provisoire նախնական գնա-
 նշում
côté *m* կողմ, ուղղություն ◊ à ~ de
 կողքին, մոտ; de mon ~ ինչ
 վերաբերում է ինձ; իմ կողմից; du
 ~ կողմում, ուղղությամբ; մեկի
 կողմից; être au ~ (կամ aux ~ s)
 de զո մեկին սատարել; մեկի
 կողմը լինել; les gens d'~ ~ հա-
 րևանները; se ranger du ~ de...
 մեկի կողմը բռնել, պահել
coter *vt* 1. գնանշել, գնահատել, ար-
 ժենշել 2. համարակալել; նշան
 անել ◊ être bien coté լավ համա-
 րում ունենալ
cotisant *m* փայտեր
cotisation *f* 1. մասնաբաժին, բաժ-
 նենաս 2. վճար, անդամավճար,
 մուծում 3. փայտաբաժին ◊ acquit-
 ter, verser, payer la ~ անդամա-
 վճար մուծել; մուծումներ կատա-
 րել
 ~ d'entrée անդամության վճար
 ~ à la Sécurité sociale, ~ sociale
 մուծումներ սոցիալական ապա-
 հովագրության հիմնադրամին
couche *f* շերտ ◊ de vastes ~ s լայն
 շերտեր, զանգվածներ
couleurs *f pl* դրոշ ◊ rendre les
 honneurs aux ~, saluer les ~
 պատիվ տալ դրոշին; rentrer
 (կամ amener) ses ~ դրոշը

իջեցնել; hisser les ~ դրոշմ բարձրացնել
 ~ fausses ուրիշի դրոշ
 ~ nationales պետական դրոշ
coup *m* հարված, զարկ; գործ ◊ après ~ իրողությունից հետո; à ~ sûr անվտանգ, ապահովաբար; arrêter le ~ de force դավադրությունը կասեցնել; bon ~ բարի գործ; համարձակ գործողություն; համարձակ քայլ; commettre un ~ de force հեղաշրջում իրականացնել; donner un ~ հարվածել; être hors du ~ գործից դուրս լինել, չխառնվել; faire son ~ իր գործը կատարել; manquer (կամ rater) son ~ անհաջողություն կրել; mauvais ~ վատ գործ, հանցավոր գործողություն; mettre dans le ~ ներգրավել գործի մեջ; monter un ~ խաբել; réussir son ~ հաջողության հասնել; tenir le ~ դիմանալ, տոկլալ; tenter (կամ risquer) le ~ հանդգնել, փորձել
 ~ éclat նվաճում, հաջողություն
 ~ d'essai առաջին փորձ
 ~ d'Etat պետական հեղաշրջում
 ~ de feu կրակոց
 ~ de force հեղաշրջում; բռնություն; *muqđ.* հարված խոշոր ուժերով
 ~ de génie հանճարեղ քայլ
 ~ de main, d'épaule օգնություն, աջակցություն
 ~ de maître հաջողությամբ, հմտորեն իրականացված գործ
 ~ de téléphone հեռախոսազանգ
 ~ Trafalgar աղետ

coupe *f* կտրում, հատում ◊ être sous la ~ de կախման մեջ լինել; tom-

ber sous la ~ կախման տակ ընկնել
Coupole (la) Ֆրանսիական Ակադեմիա ◊ être reçu sous la ~ ընդունվել Ակադեմիա
coupure *f* 1. կրճատում (տեքստի և այլն) 2. կտրվածք 3. *ֆին.* թղթադրամ
 ~ budgétaire բյուջեի կրճատում
cour *f* 1. պալատ 2. դատարան, ատյան ◊ Cour des Comptes Հաշվարկային պալատ; Cour Permanente d'Arbitrage Միջազգային իրավաբար դատարան (Հաագայում); Cour Suprême, Haute Cour Գերագույն դատարան; tenir ~ plénière անցկացնել ընդլայնված նիստ
 ~ d'appel վերաքննիչ դատարան
 ~ d'assises երրվյալ ատենակալների դատարան
 ~ de cassation վճռաբեկ դատարան
 ~ constitutionnelle սահմանադրական դատարան
 ~ européenne des droits de l'homme Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարան
 ~ Internationale de Justice Միջազգային դատարան
 ~ de justice դատարան
 ~ martiale ռազմադաշտային դատարան
courant *adj* ընթացիկ, ներկա, այսօրվա, այժմյան ◊ affaires ~es ընթացիկ գործեր; monnaie ~e գնայուն դրամ; type ~ սովորական մուշ
courant *m* 1. հոսանք, ուղղություն 2. ընթացք, շարժում ◊ être au ~ de

- կուրսի մեջ լինել, տեղյակ լինել;
mettre au ~ տեղյակ պահել, իրա-
զեկել
~s politiques քաղաքական ուղ-
ղություններ (հոսանքներ)
~ de population գաղթ, տեղափո-
խություն
- couronne** *f* պսակ, ծաղկեպսակ ◊
déposer une ~ devant un monu-
ment ծաղկեպսակ դնել հուշար-
ձանի առջև
~ de lauriers դափնեպսակ
- courrier** *m* 1. սուրհանդակ, բանբեր,
լրաբեր; ցրիչ 2. փոստային
առաքումներ, նամակագրություն
◊ bureau de ~ փոստային առա-
քում; dépouiller son ~ իր նամակ-
ները կարգի բերել, նամակները
բացել
~ diplomatique դիվանագիտա-
կան սուրհանդակ (անձ, որին
հանձնարարված է դիվանագի-
տական փոստի առաքումը)
- cours** *m* 1. ընթացք, շարժում, տևո-
ղություն 2. *Ֆին.* փոխարժեք, ար-
ժեք, արժույթների օրվա գինը ◊
l'année en ~ ընթացիկ տարի;
avoir ~ պահանջարկ ունենալ,
շրջանառության մեջ լինել; la
chute des ~ բաժնետոմսերի ան-
կում; être en ~ տեղի ունենալ,
իրականացվել; plan en ~ գոյու-
թյուն ունեցող պլան; au ~ de ըն-
թացքում; en ~ իրականանալի;
գոյություն ունեցող; ընթացիկ; en
~ de կատարման ընթացքում
~ achat [vente] առքի [վաճառքի]
փոխարժեք
~ du change արտարժույթի փո-
խարժեք
- ~ d'euro եվրոյի փոխարժեք
~ forcé հարկադրական փոխար-
ժեք
~ légal պաշտոնական փոխար-
ժեք
~ du marché շուկայական արժեք;
բորսայի արժեք
- course** *f* 1. վազք, վազարշավ 2.
էքսկուրսիա, զբոսանք, ճամփոր-
դություն 3. մրցավազք ◊ accélérer
la ~ ուժեղացնել սպառազինու-
թյունների մրցավազքը; poursui-
vre (կամ se livrer) à la ~ իրակա-
նացնել սպառազինությունների
մրցավազքը; refréner la ~, mettre
un frein à la ~ սանձել սպառա-
զինությունների մրցավազքը; ref-
rènement de la ~ սպառազինու-
թյունների մրցավազքի սանձում
~ aux armements սպառազինու-
թյունների մրցավազք
~ éfrenée aux armements սպառա-
զինությունների անզուսպ մրցա-
վազք
~ aux profits շահույթ ստանալու
մրցավազք
~ de (կամ par) relais էստաֆետա,
էստաֆետային վազք
- court**, -e *adj* 1. կարճ, կարճահասակ
2. կարճատև ◊ politique à ~e vue
անհեռատես քաղաքականու-
թյուն; de ~e durée կարճաժամ-
կետ
- coût** *m* 1. ծախսեր, ծախքեր 2. *Վիսք.*
արժեք, գին, ինքնարժեք ◊
abaisser (կամ réduire) le ~ ար-
ժեքն իջեցնել; hausse du ~ de la
vie գների բարձրացում, թան-
կացում; majorer le ~ արժեքը
բարձրացնել; rémunérer le ~

արժեքը փոխհատուցել
 ~s administratifs վարչական ծախսեր
 ~ de distribution առևտրային ծախքեր
 ~ de fabrication արտադրության ծախքեր
 ~ original սկզբնական արժեք
 ~ de production արտադրության ծախսեր
 ~ de la vie կյանքի արժեք

coûter *vi* արժեք, արժենալ $\diamond$ coûter que coûter ինչ ուզում է լինի, ինչ գնով էլ լինի
 ~ gros թանկ արժենալ
 ~ les yeux de la tête շատ մեծ գումարներ արժենալ

couvre-feu *m* պարետային ժամ

couvrir *vt* 1. ծածկել, վրան բան գցել
 2. թաքցնել, պատսպարել 3. փակել (վնասները), վճարել (ծախսերը) 4. պաշտպանել, արդարացնել 5. լուսաբանել $\diamond$ être couvert par l'immunité parlementaire (կամ diplomatique) օգտվել խորհրդարանական՝ դիվանագիտական անձեռնմխելիությունից
 ~ les frais ծախսերը փակել
 ~ sa responsabilité պատասխանատվությունից խույս տալ

créance *f* 1. հավատ, վստահություն
 2. պարտավորություն, հանձնառություն, պարտք, պարտքի հանձնառություն, չվճարած պարտք 3. պահանջելու իրավունք, պարտքի պահանջ $\diamond$ avoir une ~ sur զո իրավունք ունենալ պահանջելու որևէ մեկից վճարելու պարտքը; céder une ~ պահանջ զիջել; con-

tester une ~ պահանջի իրավունքը վիճարկել; donner (կամ prêter, accorder, ajouter) ~ à...հավատալ; éteindre une ~ վճարել պարտքը; վճարել պահանջը; lettres de ~ հավատարմագրեր; recouvrer une ~ պարտքը հետ ստանալ; trouver une ~ հավատ ներշնչել
 ~ active չվճարված պարտք
 ~ d'argent դրամական պահանջ
 ~ exigible վճարման ենթակա պարտք
 ~ liquide *ֆին.* իրացվելի հանձնարարություն, դրամական պարտք
 ~ pécuniaire դրամական հանձնառություն
 ~ à recouvrer չվճարած պարտք

créancier *m* վարկատու, պարտատեր

crédit *m* 1. վարկ 2. հավատ, վստահություն 3. ազդեցություն, կշիռ $\diamond$ à ~ պարտքով; accorder (կամ consentir) des ~s վարկեր տրամադրել; acheter à ~ գնել ապառիկ; affecter des ~s à վարկեր առանձնացնել, վարկեր դուրս գրել; contracter (կամ toucher) des ~s վարկեր ստանալ; lettre de ~ հաշվարկագիր, հաշվարկաթուղթ; miner le ~ տակը քանդել, անվստահություն սերմանել; octroi de ~ վարկավորում; ouvrir un ~ վարկ բացել; perdre son ~ վստահությունը կորցնել; porter au ~ վարկավորել; retirer (կամ suspendre) un ~ վարկավորումը դադարեցնել; trouver ~ auprès du public հասարակության գնահատանքին արժանանալ; voter

- les ~s հաստատել վարկերը (խորհրդարանում)
 ~s allouées հատկացում
 ~ foncier հողային վարկ
 ~ à long terme, ~ à moyen terme, ~ à court terme երկարաժամկետ, միջին ժամկետի, կարճաժամկետ վարկեր
 ~ onéreux բանկարժեք վարկ
 ~ personnel անձնական ազդեցություն
 ~ à la petite semaine վաշխառվական վարկ
- credo** *m* համոզմունք
 ~ politique քաղաքական համոզմունք, քաղաքական հայացքներ
- crime** *m* հանցագործություն, հանցանք, չարագործություն, ոճիր, ոճրագործություն ◊ commettre un ~ հանցագործություն կատարել; les éléments du ~ հանցակազմը; imputer à ~ հանցանքի մեջ մեղադրել; se rendre complice d'un ~ ոճրագործությանը հանցակից դառնալ
 ~ de droit commun քրեական հանցագործություն
 ~ d'Etat պետական հանցագործություն
 ~ de guerre պատերազմական հանցագործություն
- criminel** *m* հանցագործ
- crise** *f* ճգնաժամ, լարվածություն ◊ prévenir une ~ կանխել ճգնաժամը; traverser une ~ ճգնաժամ ապրել
 ~ de confiance վստահելիության ճգնաժամ (արժույթի մասին)
 ~ des débouchés սպառողական ճգնաժամ
- ~ économique տնտեսական ճգնաժամ
 ~ financière ֆինանսական ճգնաժամ
 ~ générale համընդհանուր ճգնաժամ
 ~ du logement բնակարանային ճգնաժամ
 ~ ministérielle կառավարական ճգնաժամ
 ~ monétaire internationale արժույթի միջազգային ճգնաժամ
 ~ politique քաղաքական ճգնաժամ
- critique** *adj* 1. քննադատական 2. ճգնաժամային, օրհասական, տագնապալի, վտանգավոր, ծանր ◊ esprit ~ քննադատական միտք; âge ~ ճգնաժամային տարիք; situation ~ տագնապալից, ճգնաժամային իրավիճակ
- critique** *f* քննադատություն ◊ au-dessous de toute ~ ամեն տեսակ քննադատությունից ցածր; soumettre à une vive ~ խիստ քննադատության ենթարկել
 ~ d'art արվեստագիտություն
 ~ et autocritique քննադատություն և ինքնաքննադատություն
 ~ constructive դրական՝ կոնստրուկտիվ քննադատություն
 ~ destructive կործանարար՝ վնասակար քննադատություն
 ~ musicale երաժշտագիտություն
 ~ publique հասարակական դիտում
- critiquer** *vt* 1. քննադատել 2. կշտամբել, նախատել, դատապարտել
- croisade** *f* խաչակրաց արշավանք
- croisé** *m* խաչակիր

- croissance** *f* աճ, զարգացում, ավելացում
 ~ des moyens de production արտադրության միջոցների աճ
 ~ de la zone euro եվրոյի գոտու զարգացում
- croissant**, -e *adj* աճող, հարաճուն, զարգացող
- croix** *f* խաչ ◊ Croix de guerre Մարտական ծառայության խաչ (Ֆրանսիայում); Croix Rouge Կարմիր խաչ
 ~ gammée սվաստիկա (Ֆաշիստական խորհրդանիշ)
- crovable** *adj* հավանական
- croynance** *f* 1. հավատ, վստահություն 2. հավատ, հավատամք, դավանանք ◊ contre toute ~ հակառակ ամեն հավանականության; cela passe toute ~ միանգամայն անհավանական է
 ~s politiques քաղաքական համոզմունքներ, քաղաքական հայացքներ
- cru**, -e *adj* կտրուկ, կոպիտ, սուր ◊ dire la chose toute ~e ասել այնպես, ինչպես կա; réponse ~e շիտակ, կտրուկ պատասխան; en termes ~es կոպտորեն
- cruauté** *f* դաժանություն, վայրագություն
- crucial**, -e *adj* 1. խաչաձև 2. վճռական, համարձակ; վճռորոշ ◊ points cruciaux հանգուցային կետեր
- cui bono** ? (*լատ.*) ու՞մ է օգտակար
- cui prodest** ? (*լատ.*) ո՞վ կշահի
- culture** *f* 1. մշակույթ 2. կրթություն, կրթվածություն
 ~ générale ընդհանուր կրթություն
 ~ classique դասական կրթություն
 ~ historique պատմական գիտելիքներ
 ~ philosophique փիլիսոփայական կրթություն
 ~ politique քաղաքական մշակույթ
 ~ des lettres գրականության ուսումնասիրություն
 ~ de masse զանգվածային մշակույթ
 ~ physique ֆիզկուլտուրա, ֆիզիկական կրթություն
- culturel**, -le *adj* 1. մշակույթի, մշակութային 2. կիրթ, կրթված ◊ attaché ~ *դ/ն/գ.* մշակույթի գծով կցորդ; industries ~les մշակութային ինդուստրիա
- curriculum vitae** *m* հակիրճ կենսագրական տվյալներ
- cycle** *m* 1. փուլ, շրջան, շրջապտույտ, ամբողջական շարք 2. ուսումնական շրջան, աստիճան ◊ premier ~ միջնակարգ դպրոցի առաջին աստիճան (6-3 դասարաններ); second ~ միջնակարգ դպրոցի երկրորդ աստիճան (2-րդ, 1-ին և ավարտական դասարաններ)
 ~ de conférence դասախոսությունների դասընթաց
 ~ élémentaire տարրական կրթություն
 ~ fermé փակ շրջան
 ~ réversible հետադարձելի գործընթաց

D

- daigner** *vt* բարեհաճել, հաճել; արժանացնել, պատվել ◊ daignez agréer... հաճեցեք ընդունել ... (քաղաքավարական դիմելաձև)
- damnable** *adj* կշտամբանքի, հանդիմանության՝ նախատինքի արժանի, դատապարտելի
- damnation** *f* 1. դատապարտում, պարսավանք, կշտամբանք 2. անեծք, նզովք
- damner** *vt* դատապարտել տառապանքների, նզովել, անիծել
- danger** *m* վտանգ, սպառնալիք ◊ aggraver le ~ վտանգը մեծացնել; braver les ~s արհամարհել վտանգը; constituer (présenter) un grave ~ լուրջ վտանգ ներկայացնել; courir le ~ վտանգի ենթարկվել; le ~ pèse վտանգը կախված է; délivrer (կամ débarasser, libérer) l'humanité du ~ de guerre մարդկությանը փրկել, ազատել պատերազմի վտանգից; mettre en ~ վտանգի ենթարկել; s'exposer au ~, courir le ~ վտանգի ենթարկվել; faire peser le ~ sur վտանգ առաջացնել; prévenir (կամ éloigner, écarter, conjurer, éliminer) le ~ վտանգը կանխել (վերացնել, հեռացնել) ~ de guerre պատերազմի սպառնալիք ~ d'inflation, ~ inflationniste արժեզրկման վտանգ ~ public, ~ pour l'ordre social, ~ pour la société հանրորեն վտանգավոր; հասարակության թշնամի
- danois**, -e *adj* դանիական
- danse** *f* 1. պար 2. *խսկց.* գործ, գործունեություն ◊ entrer en (կամ dans la) ~ գործի մեջ մտնել, գործը սկսել; ճակատամարտ սկսել; mener la ~ գործը ղեկավարել
- danser** *vi* պարել ◊ faire ~ զո կոպտորեն վերաբերվել մեկին; faire ~ les écus *հնցծ.* փողը ցփնել, դրամը մսխել, վատնել; ne savoir sur quel pied ~ չիմանալ անելիքը, գլուխը կորցնել, շվարել, շփոթվել ~ sur la corde *փխբ.* մազից կախված լինել
- dard** *m* խայթոց (մեղվի, օձի); *փխբ.* խայթոց, կծոց ~ de la satire երգիծանքի սուր ծայրը
- date** *f* 1. ամսաթիվ, տարեթիվ, թվական 2. ժամկետ, ժամանակաշրջան ◊ à ~fixe նշված ժամկետում; en ~ de ... սույն ամսաթվից; faire ~ դարաշրջան կազմել, սկիզբ դնել; de longue ~, de vieille ~ վաղեմի, վաղուցվա, հնամենի; hնուց, վաղուց; de fraîche ~ նոր, վերջերս, ոչ վաղուցվա; grandes ~s de l'histoire պատմական հիշարժան տարեթվերը ~ de l'adhésion անդամագրության թվական ~ d'amortissement վճարման ժամկետ

~ d'effet du contrat պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ
 ~ d'entrée en vigueur ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ
 ~ d'expiration ժամկետը լրանալու ամսաթիվ
 ~ limite վերջնական ժամկետ
 ~ de remboursement վճարման ժամկետ
daté, -e *adj* թվագրված
dater *vt* 1. թվագրել, տարեթիվը, ամսաթիվը նշել 2. *vi* ա) սկսվել, սկիզբ առնել, հաշվվել բ) հնանալ զ ~ à ~ de ce jour այդ օրվանից սկսած
 ~ de ... սկսած, հաշված; գոյություն ունենալ սկսած...
 ~ une lettre նամակի վրա դնել ամսաթիվ
 ~ terriblement հետ մնալ (ժամանակից), սարսափելի հնանալ
débâcle *f* *փխք*. ջախջախում, տապալում, փլուզում
 ~ de l'économie տնտեսության փլուզում, սնանկացում
 ~ financière ֆինանսական կրախ, սնանկացում
 ~ générale իրարանցում, ընդհանուր տագնապ; անկազմակերպ փախուստ
débâillonner *vt* *փխք*. վերադարձնել խոսքի ազատությունը
 ~ la presse վերադարձնել մամուլի ազատությունը
débander *vt* *հնցծ*. ջախջախել՝ ցիրուցան անել թշնամուն
débarquer 1. *vt* բեռնաթափել; ափհանում կատարել, իջեցնել (դեսանտ) 2. *vi* ափ իջնել, ափ դուրս գալ

~ en parachute օդապարիկով վայրէջք կատարել
débat *m* 1. վեճ, վիճաբանություն 2. քննարկում, բանավեճ, մտքերի փոխանակություն զ ajournement du ~ քննարկման՝ բանավեճի հետաձգում՝ ընդմիջում; dîner- ~ գործնական ընթրիք (քննարկումներով); éclaircir le ~ պարզաբանել վեճի էությունը; արտահայտվել ըստ էության; entrer dans le vif du ~ շոշափել վիճաբանության ամենակարևոր հարցը; être en ~ վիճել; վեճի առարկա լինել; intervenir dans un ~ մասնակցել բանավեճին; mettre qch en ~ քննարկման դնել; les ~s se portent sur մտքերի փոխանակություն է ընթանում... ի շուրջը; prendre la parole au cours des ~s ելույթ ունենալ քննարկումների ժամանակ; se pronocer sans ~ որոշում ընդունել առանց քննարկման; la question a fait l'objet de grands ~s հարցը առաջ բերեց բուռն վիճաբանություն; vider un ~ վեճը լուծել
 ~ budgétaire բյուջեի քննարկում
 ~s judiciaires դատաքննություն
 ~ au parlement, parlementaire խորհրդարանական վեճեր
 ~ sur le rapport մտքերի փոխանակում զեկուցման վերաբերյալ, զեկուցման քննարկում
débattre *vt* քննարկել, քննության ենթարկել, վիճաբանել, վիճել, բանավիճել զ une question à ~ քննարկման ենթակա հարց
 ~ un prix սակարկել
débauchage *m* 1. հրապուրելով աշ-

- խատանքից տանել; դասալքության ստորանք 2. աշխատանքից ազատում (բանվորներին)
- débaucher** *vt* 1. դրդել թողնելու աշխատանքը, աշխատատեղը, դասալքության դրդել; *փխբ.* գործից կտրել 2. աշխատանքից ազատել (բանվորներին)
- débilité** *f* 1. անկարողություն, անգորություն 2. սնանկություն 3. *բժշկ.* մտավոր տկարություն
- débiteur** *m* 1. պարտատեր, պարտապան 2. *հնգծ.* նորություններ, լուրեր տարածող
~ insolvable սնանկացած՝ անվճարունակ պարտապան
~ de mensonges սուտասան, փչան, դատարկախոս
- déblatérer** 1. *vi* (contre) *խսկգ.* չարախոսել, պարսավել, անպատվել, հայհոյել, բարձրաձայն մեղադրել 2. *vi*: ~ des critiques մեղադրանքներով հարձակում գործել, քննադատել; ~ des injures հայհոյանքներ տեղալ
- déblayer** *vt* մաքրել, խոչընդոտներից ազատել
~ le terrain հող նախապատրաստել; ճանապարհ բանալ, խոչընդոտները վերացնել
- déblocage** *m* շրջափակման վերացում, ապաշրջափակում
~ d'une situation politique խոչընդոտների վերացում՝ քաղաքական խնդրի լուծման նպատակով
- débloquement** *m* շրջափակման վերացում
- débloquent** *vt* 1. *հնգծ.* շրջափակումը հանել, ապաշրջափակել 2. *քղբ.* խոչընդոտները վերացնել
- ~ les salaires աշխատավարձի վրա վերահսկողությունը չեղյալ հայտարարել
- déboire** *m* 1. տհաճություն, ցավ, դառնություն, վիշտ 2. *փխբ.* տհաճ զգացում, հիասթափություն, անբավարարվածություն ◊ essayer des ~s հիասթափություն սպրել
- déboires** *m pl* բարդություններ, անախորժություններ
- débordant**, -e *adj* 1. ավերից դուրս եկող, հորդող, թափվող 2. անզուսպ, անդիմադրելի ◊ activité ~e անդադրում գործունեություն; joie ~e անզուսպ ուրախություն; mouvement ~ շրջանցելու շարժում
- débordé**, -e *adj* աշխատանքով ծանրաբեռնված
- débordement** *m* 1. հորդացում, ջրառատություն 2. հեղեղ (բառերի, հայհոյանքի և այլն) 3. հորդում (զգացմունքների) 3. *քղբ.* շրջանցում, առաջ անցնելը
~ sur sa gauche շրջանցում ձախից
~ de la réaction ռեակցիայի անսահմանափակ ծավալում
- déborder** 1. *vi* սահմաններից՝ ավերից՝ շրջանակներից դուրս գալ 2. *vi* *նսզմ.* շրջառել, թևանցել; *փխբ.* տապալել, խորտակել
~ l'adversaire հակառակորդին շրջանցել
~ le cadre de la question *փխբ.* դուրս գալ խնդրի շրջանակներից
~ les plans պլանները տապալել
- débotté** *m*: ◊ au ~ 1. անմիջապես ժամանելուց հետո 2. *փխբ.*

- առանց նախապատրաստության, հանկարծակի
- débouché** *m* 1. վաճառահանում, իրացում (ապրանքների); իրացման շուկա $\diamond$ loi des ~s շուկայի օրենքը; la lutte pour les ~s պայքար շուկաների համար; manquer de ~s անելանելի վիճակում լինել
- déboullonner** *vt* *խսկց.* վնասել, վնաս տալ հեղինակությանը; չընտրել, տապալել ընտրությունները ~ un champion, un as չեմպիոնին հաղթել ~ une réputation հեղինակությանը վնասել
- débourgeoiser** *vt* քաղքենիական սովորույթներից հետ վարժվել
- débours** *m pl* ծախսեր, ծախքեր $\diamond$ rentrer dans ses ~ ծախսածը հետ բերել; ծախսերը փոխհատուցել
- déboursement** *m* ծախս, ծախք, սպառում; վճարում
- débouter** *vt* *իրվք.* հայցը մերժել
- débrayage** *m* աշխատանքի կարճաժամկետ դադարեցում, կարճաժամկետ գործադուլ ~ d'une heure մեկժամյա գործադուլ
- débrayer** *vi* *խսկց.* գործադուլ անել, աշխատանքը դադարեցնել՝ ի նշան բողոքի
- début** *m* սկիզբ, ծագում, առաջացում
- décadence** *f* 1. անկում, անկումայնություն; քայքայում, կազմալուծում; բարոյալքում 2. *սլոմ.* դեկադանս, անկման դարաշրջան Հին Հռոմում $\diamond$ tomber en ~ անկման հասնել
- décalage** *m* խզում, անջրպետ, անհամապատասխանություն, տարբերություն; թյուրիմացություն, սխալմունք ~ des prix գների տարբերություն
- décaler** *vt* տեղաշարժել; պաշտոնանկ անել ~ une date ամսաթիվը տեղափոխել
- décentraliser** *vt* ապակենտրոնացնել, ապախոշորացնել
- décerner** *vt* 1. պարգևատրել, շնորհել 2. *իրվք.* վճիռ կայացնել
- décevoir** *vt* 1. հիասթափեցնել 2. չարդարացնել, հուսախաբ անել ~ les attentes հույսերը չարդարացնել
- déchaîné** *adj* *փխք.* սանձարձակ, անսանձ, անզուսպ, կատաղած
- déchaînement** *m* սանձարձակություն, կամայականություն; դաժանություն, գազանություն ~ de haine ատելության պոռթկում; կատաղության մոլուցք
- déchaîner** *vt* 1. շղթաներից ազատագրել 2. առաջացնել, արթնացնել (կիրք և այլն) $\diamond$ se ~ մոլեգնել, վայրագություններ անել; se ~ contre զո սրընթաց հարձակվել, թափով վրա տալ ~ des applaudissements ծափահարությունների տարափ առաջացնել ~ l'opinion contre զո մարդկանց տրամադրել մեկի դեմ
- décharge** *f* 1. բեռնաթափում 2. համազարկ, կրակոց 3. *իրվք.* ազատում պարտավորություններից 4. *իրվք.* արադարացնող փաստաթուղթ 5. *իրվք.* ցուցմունք hoգուտ մեղադրյալի $\diamond$ à la ~ de

զո մեկին արդարացնելու համար; *témoïn à ~* պաշտպանության վկա
 ~ *publique* թափոնների աղբանոց
décharger *vt* 1. բեռնաթափել 2. *իր/ը*. ազատել պարտավորություններից; բարենպաստ վկայություն տալ $\diamond$ *se ~* ազատագրվել, հրաժարվել, պատասխանատվությունը իր վրայից վայր դնել
 ~ *un accusé* վկայել հոգուս մեղադրվողի
 ~ *la responsabilité* իրենից պատասխանատվությունը գցել
déchéance *f* իրավագրկում, իրավունքի կորուստ $\diamond$ *être frappé de ~* իրավունքից զրկվել
 ~ *judiciaire* դատական իրավագրկում
 ~ *nationale* քաղաքացիության իրավունքից զրկում
 ~ *professionnelle* մասնագիտական գործունեությանը զբաղվելու իրավունքից զրկում
 ~ *du terme* *ֆին.* ժամկետային վճարման իրավունքի կորուստ
déchets *m pl* 1. թափոններ, մնացորդներ 2. *փ/սք.* մարդկային տականքներ, թափթփուկներ
 ~ *industriels* արտադրական թափոններ
 ~ *ménagers* կենցաղային թափոններ
 ~ *radioactifs* ռադիոակտիվ թափոններ
 ~ *de la société* հասարակության տականքներ
déchoir *vi* անկման հասնել, անկում ապրել, ընկնել $\diamond$ *être déchu du pouvoir* իշխանությունից զրկվել,

զահրնկեց լինել, զահավիժել; *être déchu de ses fonctions* աշխատանքից, պաշտոնից հեռացվել
déchu, *-e adj* 1. ընկած, տապալված 2. զրկված 3. ուժը, նշանակությունը կորցրած
 ~ *de ses droits* իր իրավունքներից զրկված
 ~ *dans sa nationalité* քաղաքացիությունից զրկված
décidé, *-e adj* 1. վճռական, ինքնավաստի 2. վճռված, որոշված, լուծված 3. որոշակի, անվիճելի, ակնհայտ $\diamond$ *c'est une chose ~e* սա վճռված գործ է
décider *vt* որոշել, որոշում ընդունել; վճռել, լուծել $\diamond$ *se ~ (à)* պատրաստ լինել ինչ-որ բանի
 ~ *un différend* վեճը լուծել
 ~ *en faveur de* զո որոշում կայացնել ի օգուս մեկի
décimer *vt* ոչնչացնել, կտորել, բնաջնջել, ամայացնել շարքերը $\diamond$ *population décimée par la guerre* պատերազմի հետևանքով խիստ կրճատված բնակչություն
décisif, *-ve adj* վճռական, վերջնական, անառարկելի; վճռորոշ, որոշիչ $\diamond$ *bataille ~ve* վճռական ճակատամարտ; *facteur ~* վճռորոշ գործոն; *moment ~* վճռական պահ; *victoire ~ve* վերջնական հաղթանակ
décision *f* 1. որոշում, վճիռ, եզրակացություն 2. համարձակություն, վճռականություն $\diamond$ *adopter une ~* որոշում ընդունել; *accepter les ~s* որոշումների հետ համաձայնել, համաձայնություն տալ որոշումների; *accomplir (կամ appliquer)*

les ~s որոշումները իրագործել, կյանքի կոչել; attaquer une ~ որոշումը զանգատարկել; avoir de la ~ համարձակ, վճռական լինել; casser une ~ որոշումը բեկանել վճռաբեկության կարգով; élaborer une ~ որոշում մշակել; formuler (կամ prendre) une ~ որոշել, որոշում ընդունել; respecter les ~s որոշումները ճշտորեն կատարել; revenir sur la ~ որոշումը վերանայել; surseoir à une ~ որոշումը հետաձգել; à la suite de la ~ որոշման համաձայն ~ arbitrale միջնորդ դատարանի որոշում ~s concertées համաձայնեցված որոշումներ ~ définitive վերջնական որոշում ~ exécutoire գործադիր որոշում, օրինական ուժ ստացած որոշում ~ judiciaire դատական որոշում ~s à la majorité des ¾ ձայների ¾ - ի մեծամասնական որոշում ~s à la majorité simple ձայների պարզ մեծամասնական որոշում

déclaration *f* 1. հռչակագիր, դեկլարացիա (դիվանագիտության մեջ՝ քաղաքական հռչակագիր, հայտարարություն) 2. հայտարարություն, դիմում, հայտարարագիր 3. *իրվք*. բացատրություն, ցուցմունք ◊ Déclaration des droits de l'Homme et du Citoyen Մարդու և քաղաքացու իրավունքների հռչակագիր; dernières ~s de l'accusé մեղադրյալի վերջին խոսքը; donner acte d'une ~ ի գիտություն հայտարարել; faire une ~ սեր խոստովանել; prendre acte

(note) d'une ~ արձանագրել հայտարարությունը ~ de candidature թեկնածուի ծրագրային հայտարարություն ~ commune համատեղ հայտարարություն ~ de décès մահվան գրանցում ~ faite à la presse հայտարարություն մամուլի համար ~ fausse կեղծ դիմում ~ fiscale, ~ d'impôts հարկային հայտարարագիր ~ en douane մաքսային հայտարարագիր ~ de guerre պատերազմի հայտարարում ~ de naissance ծննդյան գրանցում ~ des revenus հայտարարագիր եկամուտների մասին ~ de volonté կամքի արտահայտություն

déclarer *vt* 1. հայտարարել, հայտարարություն անել, հրապարակել, հռչակել 2. հայտարարագրել ◊ rien à ~ ? ի՞նչ եք տանում (հարց մաքսատանը); se ~ արտահայտվել, արտահայտել իր կարծիքը; se ~ pour... (contre) արտահայտվել կողմ... կամ դեմ... ; se ~ adversaire իրար հակառակորդներ հայտարարվել ~ en faillite հայտարարել սնանկ ~ la guerre պատերազմ հայտարարել ~ ses intentions հայտնել իր մտադրությունների մասին ~ une naissance գրանցել ծնունդը, հայտնել ծննդի մասին ~ nul հայտարարել անվավեր

- ~ ses revenus հայտարարագիր ներկայացնել իր եկամուտների մասին
 ~ la séance ouverte նիստը հայտարարել բացված
- déclassé**, -e *adj* ապադասակարգանացված
- déclenchement** *m* *փխբ.* արձակում, սանձազերծում, հրահրում; առաջացում, հարուցում
 ~ d'un conflit կոնֆլիկտի առաջացում
 ~ de la guerre, ~ de l'agression պատերազմի սանձազերծում
 ~ de poursuite դատական հետապնդման հարուցում
- déclencher** *vt* *փխբ.* սկսել, սանձազերծել, ծավալել, առաջացնել
 ~ une campagne արշավ ծավալել
 ~ le feu կրակ բացել
 ~ une grève գործադուլ հայտարարել
 ~ un mouvement շարժում ծավալել
 ~ une offensive հարձակման անցնել
 ~ un rire ծիծաղ առաջացնել
- déclin** *m* *փխբ.* անկում, իջեցում, նվազում; վնաս ◊ être en ~ անկման մեջ լինել
 ~ économique տնտեսական անկում
 ~ de l'exploitation agricole գյուղական տնտեսության անկում
- décliner** *vt* 1. շեղել, թեթել 2. մերժել, չընդունել, հրաժարվել
 ~ la compétence d'un tribunal վիճարկել դատարանի իրավասությունը
 ~ les honneurs մեծարանքներից հրաժարվել
- ~ son identité հաստատել իր ինքնությունը
 ~ une invitation հրավերքը չընդունել
 ~ toute responsabilité ամեն տեսակի պատասխանատվություն իր վրայից գցել; հրաժարվել պատասխանատվություն կրելուց
- décoller** *vi* օդ բարձրանալ, պոկվել, գետնից կտրվել (ինքնաթիռի մասին)
- décommander** *vt* հրամանը՝ պատվերը չեղյալ հայտարարել ◊ se ~ *խսկց.* հրավերից հրաժարվել
- déconfire** *vt* *հնցծ.* ջարդել, ջախջախել (հակառակորդին)
- déconfiture** *f* *խսկց.* լիակատար պարտություն 2. սնանկացում, սնանկություն 3. անվճարունակություն ◊ politician en ~ սնանկ քաղաքագետ; société en pleine ~ քայքայվող հասարակություն
 ~ financière ֆինանսական սնանկություն, անվճարունակություն
- déconseiller** *vt* տարհանոզել, խորհուրդ չտալ, հետ կանգնեցնել
- décor** *m* *փխբ.* կեղծ, ցուցադրական ◊ tout cela n'est qu'un ~ այս բոլորը խաբուսիկ է
- décoration** *f* շքանշան, պարգև ◊ décerner une ~ պարգևատրել շքանշանով
- décoré**, -e *adj* պարգևատրված; պարգևատրված շքանշանով
- décorer** *vt* պարգևատրել շքանշանով, պարգև տալ
- décorum** *m* արտաքին քաղաքավարություն; պարկեշտություն ◊ garder (կամ observer) le ~ պահպանել արտաքին քաղաքավար

- րությունը, քաղաքավարության կանոնները; pour le ~ քաղաքավարության համար, քաղաքավարությունից
- découronnement** *m* 1. տապալում, գահընկեց անելը 2. *փխբ.* թագազրկում
- décréditer** *vt* *հնգծ.* վարկաբեկել, վստահությունը խարխալել
- décrépitude** *f* *փխբ.* փտում, նեխում, անկում
- décret** *m* որոշում, վճիռ, հրաման, հրամանագիր ◇ prendre un ~ որոշում ընդունել ~ d'administration publique վարչական որոշում
- décréter** *vt* որոշել, վճռել, հրամանագրել, հրամայել, մակագրել ~ une grève գործադուլ հայտարարել ~ qn de prise de corps որոշում կայացնել ձերբակալության մասին
- décret-loi** *m* *պտմ.* արտակարգ օրենք; հռչակագիր (օրենքի ուժ ունեցող կառավարական որոշում)
- décri** *m* 1. *հնգծ.* արժեզրկում (դրամի, ապրանքի) 2. խայտառակություն, ամոթ, փառազրկություն ~ public հասարակական պարսավանք
- décrier** *vt* 1. արժեզրկել 2. անվանարկել, խայտառակել, փառազրկել, սևացնել
- décroissance** *f* նվազում, անկում ◇ aller en ~ պակասել, նվազել ~ de la mortalité մահացության նվազում
- décroissement** *m* անկում, նվազում ~ de la tension լարվածության նվազում՝ անկում
- dédit** *m* 1. հրաժարում, հրաժարվելը (խոսքից), մերժում 2. տույժ, տուժավճար
- dédite** *f* պարտականությունների կատարումից հրաժարում
- dédouaner** *vt* 1. բեռը հանձնել մաքսատուրքի վճարմամբ 2. մաքսային կապարակնիքը քանդել 3. *փխբ.* պաշտպանել; վերականգնել, արդարացնել
- de facto** (*լատ.*) *loc. adv.* փաստորեն, դե-ֆակտո, իրականում
- défaillance** *f* 1. ուժերի անսպասելի անկում, անկումայնություն 2. անհետևողականություն; պարտավորության ոչ պատշաճ կատարում 3. թուլակամություն, անկարողություն, թուլություն ◇ sans ~ հետևողականորեն, անշեղորեն, անդադար ~s administratives վարչական թերություններ, անսարքություններ ~ des pouvoirs publics իշխանությունների անկարողություն
- défaillant** *adj* 1. անգոր, անուժ, թույլ, տկար 2. անլիարժեք, թերարժեք 2. վերապրած, հնացած, անցած-զնացած
- défaire** *vt* հաղթել, գլխովին ջախջախել, ջարդել
- défaite** *f* պարտություն, ջախջախում ◇ essayer une ~ պարտություն կրել ~ électorale ընտրական պարտություն ~ militaire ռազմական պարտություն ~ politique քաղաքական պարտություն
- défaitiste** *adj* պարտվողական

défaitiste *m, f* պարտվող (անձ, կուսակցություն և այլն)

défaut *m* 1. բացակայություն, պակաս 2. թերություն, արատ, խտտան 3. *հրվք.* դատարան չներկայանալը $\diamond$ condamner par ~ դատապարտել հեռակա; en ~ բացակա; être en ~ անվճարունակ լինել; faire ~ չներկայանալ դատարան; *փ/հք.* բացակայել; թողնել, հեռանալ; mettre en ~ փակուղու մեջ դնել, անելանելի դրության մեջ դնել; խաբել

défavorer *f* շնորհազրկություն, անբարյացակամություն, աչքից ընկնելը $\diamond$ jeter de la ~ sur... մեկի նկատմամբ անբարյացակամություն ցուցաբերել; tomber en ~ շնորհազուրկ լինել, աչքից ընկնել, պատվից զրկվել

défavoriser *vt* ոչ բարենպաստ պայմանների մեջ դնել

défection *f* դավաճանություն, ուխտադրություն, ուրացում $\diamond$ faire ~ դավաճանել, անցնել թշնամու կողմը

défectionnaire *m* դավաճան, ուրացող

défectueux, -se *adj* 1. անկատար, անբավարար, թերի 2. վատ կատարված; անճիշտ, սխալ, թերի, արատավոր 3. *հրվք.* սահմանված պահանջներին չհամապատասխանող

défendre *vt* 1. պաշտպանել 2. արգելել $\diamond$ se ~ պաշտպանվել; արդարանալ; հրաժարվել, ժխտել; խուսափել, իրեն թույլ չտալ $\diamond$ il se défend de conclure նա հրաժարվում է եզրակացություններ ասել; il se défend d'avoir fait cela

նա ժխտում է, որ դա ինքն է արել ~ un accusé պաշտպանել ամբաստանյալին

~ les intérêts շահերը պաշտպանել

défense *f* 1. պաշտպանություն, պաշտպանական միջոցների ամբողջություն 2. արգելք 3. առարկություն $\diamond$ courir à la ~ de զո շտապել մեկին օգնության; se charger de la ~ de... իր վրա վերցնել... պաշտպանությունը; en état de ~ légitime ինքնապաշտպանության վիճակում; instinct de ~ ինքնապաշտպանության բնագր; mettre un pays en ~ ամրապնդել երկրի պաշտպանունակությունը; se mettre en ~ նախապատրաստվել պաշտպանվելու; prendre la ~ de զո հանդես գալ մեկի պաշտպանությամբ; ստանձնել մեկի պաշտպանությունը

~ contre avions, ~ antiaérienne հակաօդային պաշտպանություն ~ contre les gaz հակաքիմիական պաշտպանություն

~ d'afficher հայտարարություններ ստանձնել արգելվում է

~ de fumer ծխելն արգելվում է

~ légitime *հրվք.* ինքնապաշտպանություն

~ nationale ազգային պաշտպանություն

~ de la paix խաղաղության պաշտպանություն

~ passive պասիվ պաշտպանություն

~ rapprochée մերձակա պաշտպանություն

~ du territoire հակահետախուզություն

défensive *f* պաշտպանություն, պաշտպանողական դրություն ◊ être (կամ se tenir) sur la ~ պաշտպանվել; պատրաստ լինել հակահարված տալու; se mettre sur la ~ անցնել պաշտպանության

déférer 1. *vt* ա) ուղարկել դատարան ք) *hégð.* մատուցել, տալ, ցույց տալ, հատուցել գ) *հրվք.* հանձնել իշխանություններին 2. *vi* վստահել, հույսը դնել, ապավինել ◊ j'en défère à votre expérience ես ապավինում եմ ձեր փորձառությանը; je défère à ses mérites ես հարգում եմ նրա արժանիքները

~ à l'avis de զո մեկի կարծիքին անձնատուր լինել

~ une cause à une cour գործը հանձնել դատարան

~ au désir de մեկի ցանկությանը ընդառաջ գնալ

~ les honneurs պատիվներ տալ, հարգանք մատուցել, մեծարել

défi *m* մարտահրավեր ◊ lancer un ~ մարտահրավեր նետել; relever le ~ մարտահրավեր ընդունել

~ au danger հոխորտանք

~s de l'environnement էկոլոգիական՝ բնապահպանական մարտահրավեր

défiance *f* անվստահություն, թերահավատություն ◊ mettre զո en ~ անվստահություն սերմանել մեկի մեջ; voter la ~ au gouvernement անվստահության քվե տալ կառավարությանը

déficit *m* դեֆիցիտ, հաշվեպակասորդ; պակասորդ, պակասում, պակասելը ◊ aggraver le ~ դեֆի-

ցիտը խորացնել; boucler (կամ combler, corriger, couvrir, éliminer, éponger) un ~ պակասորդը լրացնել, ծածկել

~ des finances publiques պետական ֆինանսների պակաս

~ global ընդհանուր դեֆիցիտ

~, grave խոշոր դեֆիցիտ

~ immunitaire իմունոդեֆիցիտ

~ des pouvoirs publics պետական բյուջեի ճեղքվածք

défier *vt* մարտահրավեր նետել; չվախենալ ◊ se ~ (de զո; de զո) չվստահել; զգուշանալ

~ la critique քննադատությունից չվախենալ

~ le danger գնալ վտանգին ընդառաջ

définitif, -ve *adj* վերջնական, լիակատար, որոշիչ

déforestation *f* անտառազրկում

défrayer *vt* ծախսերից ազատել, վճարել մեկի փոխարեն ◊ être défrayé de tout ամեն ինչով ապահովված լինել

~ la conversation խոսակցությունը շարունակել; խոսակցության առարկա լինել

défriché, -e *adj* հերկած, մշակած ◊ terre ~e հերկած խոպան

dégager *vt* 1. հետ գնել (գրավը՝ գրավատնից) 2. մաքրել, տեղ ազատել 3. ազատել, ազատ արձակել, ազատագրել

~ sa responsabilité պատասխանատվությունից խույս տալ

dégât *m* անալսցում, ավերածություն; վնասվածք; վնաս, կորուստ ◊ causer des ~s վնաս հասցնել

~s matériels նյութական վնասներ

- ~s occasionnés պատճառած վնասներ
- dégel** *m* 1. ձնհալ, ձնհալք, հալոցք 2. *փ/սք.* մեղմացում, ջերմացում, լարվածության թուլացում 3. *Ֆին.* սառեցում, ազատականացում 4. *փ/սք.* աշխուժացում (տնտեսական և այլն)
~ des crédits վարկերի սառեցում, ազատականացում
~ du marché շուկայի ազատականացում
- dégenerer** *vi* 1. այլասերվել, բարոյալքվել 2. վերածվել, փոխարկվել, վերափոխվել (ավելի վատի)
- dégonflage** *m* 1. *փ/սք.* մերկացում, դիմակազերծում 2. անկում, կրրճատում (զների) 3. հրաժարում, մերժում, դավաճանում (համոզմունքներին)
- dégradation** *f* 1. աստիճանագրկում 2. ստորացում, անարգանք, վիրավորանք, խայտառակություն 3. *փ/սք.* աստիճանական անկում, վատթարացում ◊ condamné à la ~ nationale à vie՝ քաղաքացիական իրավունքներից ցմահ զրկվելուն դատապարտված
~ civique, ~ civile *իր/սք.* իրավունքների սահմանափակում; քաղաքացիական մահ
- dégrader** *vt* 1. աստիճանագրկել, պաշտոնից հեռացնել, զրկել շքանշաններից և զինվորական կոչումներից 2. ստորացնել, նվաստացնել, վիրավորել, անարգել ◊ se ~ ստորանալ, իր արժանապատվությունը զցել; վատանալ, վատթարանալ (իրավիճակը)
- degré** *m* աստիճան, մակարդակ ◊ élections à deux ~s երկաստիճան ընտրություններ; élever à un ~ supérieur բարձրագույն աստիճանի բարձրանալ; au plus haut ~ վերին աստիճանի; par ~(s) աստիճանաբար
~ de culpabilité, de faute մեղքի աստիճան
~ de juridiction դատական համակարգի օղակներ
~ de parenté ազգակցության աստիճան
~ de qualité որակի ցուցանիշ
- dégrévement** *m* հարկերի իջեցում, հարկերից ազատում
- dehors** *adv* դուրսը, դրսում, փողոցում, բակում ◊ en ~ de service ոչ ծառայողական ժամին; en ~ des heures de travail արտաժամյա; mettre (կամ jeter) qn ~ դուրս շարտել մեկին, վռնդել; tous les pays en ~ de բոլոր երկրները, բացի...
- dehors** *m* արտաքին տեսք; արտաքին մաս ◊ l'ennemi du ~ արտաքին թշնամի; sauver (կամ garder, ménager) les ~ պատշաճություն պահպանել
- déjouer** *vt* պլանները, մտադրությունները խափանել, ձախողել
~ les manœuvres մեքենայությունները տապալել
~ la vigilance զգոնությունը խաբել
- déjuger** *vt* որոշումը փոխել, նոր վճիռ կայացնել, վերանայել ◊ se ~ հրաժարվել սեփական կարծիքից
~ son propre arrêt սեփական վճիռը փոխել

de jure (*լատ.*) *loc. adv.* դեյուրե, իրավաբանորեն, իրավապես

délabrement *m* ջախջախում, ավերածություն; անկում, քայքայում ~ des affaires գործերի ձախողում ~ économique տնտեսական քայքայում

délai *m* 1. տարկետում, հետաձգում, ժամկետի երկարաձգում 2. ժամկետ, ժամանակամիջոց, ժամանակ ◊ à bref ~ կարճ ժամկետում; dans le ~ prescrit սահմանված ժամկետում; observer un ~ ժամկետը պահպանել; obtenir un ~ ժամկետի հետաձգում ստանալ; dans le plus bref ~ ամենակարճ ժամկետում; prolonger (կամ proroger) un ~ ժամկետը երկարաձգել; sans ~ անմիջապես, անհապաղ; tenir ~ ժամկետը պահպանել ~ d'appel բողոքարկման ժամկետ ~ d'assignation դատակոչի ժամկետ ~ de faveur արտոնյալ ժամկետ ~ de prescription վաղեմության ժամկետ ~ prescrit սահմանված ժամկետ ~ de résidence բնակվելու ժամանակամիջոց ~ de validité վավերականության ժամկետ

délation *f* մատնություն, գրպարտություն

délégation *f* 1. պատվիրակություն, ներկայացուցչություն, պատգամավորություն 2. հանձնարարություն, լիազորություն 3. փոխանցում, հանձնում, հաղորդում ◊

envoyer une ~ importante ուղարկել բազմաքանակ պատվիրակություն; par ~ հաջորդաբար, ժառանգաբար; հանձնարարությամբ, լիազորությունների պատճառով ~ d'une dette *ֆին., իրվբ.* պարտքի փոխանցում ~ officielle պաշտոնական պատվիրակություն ~ de pouvoirs, ~ de compétence լիազորությունների փոխանցում ~ de responsabilité պատասխանատվության հանձնում

délégué *m* պատգամավոր, պատվիրակ, ներկայացուցիչ; լիազորված անձ ◊ assemblée de ~s պատգամավորական ժողով; désigner comme ~ նշանակել պատվիրակության անդամ ~s patronaux ձեռնարկատերերի ներկայացուցիչներ ~ permanent մշտական պատվիրակ ~ permanent մշտական ներկայացուցիչ ~s du peuple ժողովրդի ներկայացուցիչներ ~ syndical արհմիութենական պատվիրակ

déléguer *vt* 1. հանձնարարել, լիազորել, փոխանցել 2. պատգամավոր ուղարկել, պատվիրակ ուղարկել ~ ses pouvoirs, ~ son autorité իր լիազորությունները, իր իշխանությունը փոխանցել

délégué *adj* *փիլս.* վնասակար, կործանարար, մահացու, քայքայիչ, ապականող

délibérant, -e *adj* խորհրդակցական; որոշող

délibératif, -ve *adj* 1. քննվող, քննարկվող 2. վճռորոշ ◊ voix délibérative վճռորոշ ձայն

délibération *f* 1. քննարկում, խորհրդակցություն 2. խորհրդածություն, կշռադատում, ծանրութեթև անելը 3. որոշում, վճիռ ◊ mettre en ~ քննարկման դնել

délibéré *m* դատավորների խորհրդակցություն (փակ դռների հետևում) ◊ mettre une affaire en ~ գործը քննության ենթարկել; vider un ~ գործի առիթով որոշում ընդունել

délibéré, -e *adj* 1. մտածված, դիտավորյալ, կանխամտածված, միտումնավոր 2. համարձակ, խիզախ, վճռական ◊ acte ~ կանխամտածված գործողություն; attaque ~e կանխամտածված հարձակում; c'est une chose ~e վճռված, որոշված գործ է; jugement ~ կշռադատված դատողություն; plan ~ կանխամտածված ծրագիր; de propos ~ դիտավորյալ, դիտմամբ

délibérément *adv* 1. մտածված, գիտակցաբար 2. համարձակորեն, վճռականորեն

délibérer 1. *vt* քննարկել, խորհրդակցել 2. *vi* կշռադատել, ծանրութեթև անել; որոշել, քննել, քննության ենթարկել

délicat, -e *adj* նրբանկատ, նուրբ, փափկանկատ, դժվարին ◊ question ~e նրբին հարց; situation ~e դժվարին կացություն

délicatesse *f* 1. նրբություն, նրբանկատություն, փափկանկատություն 2. դժվարություն, բարդություն

delict (*լատ.*) *դվնգ.* դեղիկտ, օրենքի խախտում (միջազգային հարաբերություններում՝ պետության կողմից միջազգային իրավունքի նորմերի խախտում)

délictueux, -se *adj* հանցավոր ◊ acte ~ հանցանք, զանցանք, պատժելի արարք

délimitation *f* *դվնգ.* դելիմիտացիա (պետությունների միջև սահմանների որոշում, որը կարգավորվում է համաձայնագրերով) ◊ commission de ~ սահմանները հաստատող հանձնաժողով; feux de ~ սահմանային լույսեր (օդանավակայանի)

délimiter *vt* սահմանազատել, սահմանները որոշել, սահմանագծել, սահմանները հաստատել ~ les attributions d'une commission սահմանել որևէ հանձնաժողովի լիազորությունների շրջանակը

délit *m* *իրվբ.* հանցանք, հանցագործություն, զանցանք, իրավախախտում, իրավազանցություն, անօրինական գործողություն ◊ flagrant ~ հանցագործության վայրում, սկնհայտ հանցագործություն; corps du ~ հանցակազմ ~ d'audience կարգի խանգարում դատական նիստի ժամանակ ~ civil կանխամտածված քաղաքացիական իրավախախտում ~ de fuite մեղավորի փախուստը ճանապարհատրանսպորտային պատահարի ժամանակ ~ pénal քրեական հանցագործություն ~ de presse մամուլի մասին օրենքի խախտում

délivrance *f* ազատագրում, ազատում

délivrer *vt* 1. ազատագրել, ազատել, փրկել 2. տալ, հանձնել; վճարել ~ un certificat վկայական տալ ~ une ordonnance դեղատոմս գրել ~ une somme դրամական գումար վճարել

déloyal, -e *adj* ուխտադրուժ, նենգ, դավադիր, անազնիվ

déloyauté *f* ուխտադրություն, անազնվություն; նենգ արարք

déluge *m* 1. ջրհեղեղ, ողողում 2. հորդում, հեղեղ, տարափ $\diamond$ d'avant le ~ անդրջրհեղեղյան, շատ հին, շատ հնացած; depuis le ~ անհիշելի ժամանակներից; remonter au ~ հեռվից սկսել

démagogie *f* 1. երկերեսանիություն, ամբոխավարություն 2. ամբոխի իշխանությունը

démagogique *adj* երկերեսանի, ամբոխավարական, դեմագոգիկ

démagogue *m* երկերեսանի մարդ, ամբոխավար, դեմագոգ

demande *f* 1. խնդրանք 2. դիմում, խնդրագիր, պահանջ, միջնորդություն 3. հարց, հարցում 4. հայտ, հայտագիր 5. *իրվք*. հայց, հայցադիմում 6. *տնտ.* պահանջարկ $\diamond$ adresser une ~ հարցում անել; accéder (կամ accorder) une ~ խնդրանք բավարարել; à la ~, sur la ~ խնդրանքով; պահանջով; la ~ dépasse l'offre պահանջարկը գերազանցում է առաջարկին; déposer une ~ միջնորդության հայտ ներկայացնել; établir une ~ միջնորդություն կազմել; examiner une ~ հայցը քննարկել; faire

une ~ խնդրել; l'offre et la ~ առաջարկ և պահանջարկ; produire une ~ հայտ ներկայացնել; refuser (կամ rejeter) une ~ խնդրանքը մերժել; satisfaire à la ~ պահանջարկը բավարարել ~ accumulée կուտակած պահանջարկ ~ croissante աճող պահանջարկ ~ domestique ներքին պահանջարկ ~ effective գործող պահանջարկ ~ élastique ճկուն պահանջարկ ~ d'exonération խնդրագիր ազատվելու մասին ~ extérieure, ~ externe արտաքին պահանջարկ ~ fléchissant նվազող պահանջարկ ~ forte մեծ պահանջարկ ~ intérieure, ~ interne ներքին պահանջարկ ~ mondiale համաշխարհային պահանջարկ ~ reconventionnelle հակահայց, հանդիպական հայց

demander *vt* 1. խնդրել, հայցել, դիմել, պահանջել 2. հարցնել, հարցում անել 3. հայց ներկայացնել $\diamond$ cela demande explication սա բացատրություն է պահանջում ~ la parole խոսք խնդրել

demandeur *m* 1. խնդրող, հավակնորդ 2. *իրվք*. հայցվոր, հայցատեր

démarcatif, -ve *adj* սահմանային, սահմանազատիչ

démarcation *f* 1. սահմանազատում, սահմանագծում, *դվնգ*. դեմարկացիա (պետական սահմանի նշում հատուկ սահմանային ազ-

դանշանների կիրառմամբ) 2. *փխք.* սահման; տարբերություն

démarche *f* 1. արարք, գործողություն 2. ելույթ, միջոցառում, քայլ, միջնորդություն, դիմում, հարցում 3. *դվնգ.* դեմարշ (դիվանագիտական քայլ, որը ձեռնարկում է երկրի կառավարությունը, արտաքին գործերի նախարարությունը կամ դվանագիտական ներկայացուցչությունը մեկ այլ պետության հանդեպ) 4. *pl* հոգսեր $\diamond$ faire (կամ entreprendre) une ~ քայլ անել, սկսել գործել; *դվնգ.* դիվանագիտական ելույթ ունենալ, դեմարշ իրականացնել; faire une ~ décisive վճռորոշ քայլ կատարել; faire des ~s հոգալ, ջանքեր գործադրել

démarrage *m* *փխք.* սկիզբ; ծավալում; վերելքի սկիզբ ~ de la production արտադրության ծավալում

démasquer *vt* դիմակազերծել, մերկացնել, բացահայտել $\diamond$ se ~ դիմակազերծվել, բացահայտվել

démembrement *m* անդամահատում; բաժանում, պառակտում; տարրալուծում, քայքայում, մասնատում

démembrer *vt* մասնատել, անդամահատել, բաժանել

démenti *m* հերքում, ժխտում $\diamond$ donner un ~ հերքել, հերքում կատարել

démentir *vt* 1. մերկացնել, հանցանքի մեջ բռնել, կեղծիքը, սուտը բացահայտել 2. ժխտել, հերքել

démettre *vt* 1. ազատել, գրկել, պաշտոնից հեռացնել 2. *իբլք.* հայցը

մերժել $\diamond$ se ~ en faveur de զո իր թեկնածությունը հանել հոգուտ մեկի; se ~ de son mandat իր լիազորությունները վայր դնել

demeure *f* 1. տուն, բնակարան, ամբողջ 2. ապրելավայր, կացարան, նստավայր; գտնվելու վայր 3. գտնվելու ժամկետը 4. *իբլք.* ժամկետն անցկացնելը, ուշացում $\diamond$ faire longue ~ երկար ժամանակ ապրել; երկար ժամանակով ուշանալ; s'installer à ~ հիմնավորվել, հաստատվել, տնավորվել; mise en ~ պահանջ, վերջնագիր, ուլտիմատում; mettre qn en ~ de... պահանջ ներկայացնել, վերջնագիր ներկայացնել; sans ~ անհետաձգելիորեն, անհապաղորեն

demeurer *vi* մնալ, ապրել, բնակվել

démilitarisation *f* ապառազմականացում

démilitariser *vt* ապառազմականացնել

déminer *vt* ականազերծել

demi-salarié *m* կես դրույքով աշխատող, կիսով չափ գործազուրկ

demi-siècle *m* կեսդար; դարի կեսը

démission *f* 1. պաշտոնաթողություն 2. հրաժարական $\diamond$ donner (կամ envoyer) sa ~ հրաժարական տալ; պաշտոնաթողություն խնդրել; politique de ~ nationale ազգային դավաճանության քաղաքականություն, ապազգային քաղաքականություն; prendre acte d'une ~ նկատի առնել հրաժարականի խնդրանքը ~ nationale հրաժարում ազգային շահերից

démocrate *m* 1. ժողովրդավար, դեմոկրատ 2. դեմոկրատական կուսակցության անդամ

démocrate-chrétien *m* քրիստոնյա-դեմոկրատ

démocratie *f* 1. ժողովրդի իշխանություն, ժողովրդավարություն, դեմոկրատիա 2. ժողովրդապետություն, ժողովրդավար երկիր $\diamond$ exercer une ~ ժողովրդավարություն իրականացնել; pays de ~, ~s populaires ժողովրդական դեմոկրատիայի երկրներ; réalisation de la ~ ժողովրդավարության իրականացում
~ directe անմիջական ժողովրդավարություն
~ française Ֆրանսիայի ժողովրդավարական ուժեր
~ populaire ժողովրդական դեմոկրատիա
~ représentative ներկայացուցչական դեմոկրատիա
~ socialiste սոցիալիստական դեմոկրատիա

démocratique *adj* դեմոկրատական, ժողովրդավարական $\diamond$ discussion ~ ժողովրդավարական քննարկում; doctrine ~ ժողովրդավարական ուսմունք; institution ~ ժողովրդավարական հաստատություն

démocratisation *f* դեմոկրատացում, ժողովրդավարացում

démocratiser *vt* դեմոկրատացնել, ժողովրդավարացնել

démocratisme *m* դեմոկրատիզմ

démolir *vt* ոչնչացնել, տապալել; քանդել, ավերել

démonétiser *vt* գնազրկել, արժեզրկել

démonstratif, -ve *adj* 1. ակնառու, ցուցադրական; ապացուցող 2. արտահայտիչ, կրակոտ, բուռն:

démonstration *f* 1. *քղթ.* ցույց, բողոքացույց 2. ապացույց; վկայություն, արտահայտություն, դրսևորում 3. ցուցադրում (փորձերի և այլն) 4. *նազմ.* ռազմացույց (կողմնակի ռազմական գործողություն թշնամու ուշադրությունը շեղելու համար), ուշադրությունը շեղող հակագրոհ $\diamond$ grève de ~ բողոքի գործադուլ
~ d'amitié բարեկամության դրսևորում
~ de la force ուժի ցուցադրում
~ flagrante բացահայտ ապացույց

démonter *vt* *նազմ.* շարքից հանել, գործածությունից հանել 2. ապասարքավորել 3. շփոթեցնել, շփոթմունքի մեջ գցել

démontrabilité *f* ապացուցելիություն

démontrable *adj* ապացուցելի

démontrer *vt* 1. ապացուցել, վկայել 2. ակնառու կերպով ցույց տալ, ընդգծել

dénationalisation *f* 1. ապազգայնացում; ապապետականացում 2. ազգային հատկանիշների կորուստ

dénationaliser *vt* 1. ապազգայնացնել 2. գրկել ազգային առանձնահատկություններից

dénaturalisation *f* *դվնգ.* դենատուրալիզացիա (որևէ պետության քաղաքացիությունից դուրս գալը)

dénaturaliser *vt* հպատակությունից,

- քաղաքացիությունից զրկել $\diamond$ se ~ հպատականությունից հրաժարվել
- dénaturation** *f* *փ/հք.* աղավաղում, աղճատում
- dénaturé** *adj* 1. աղավաղված, աղճատված, խեղաթյուրված 2. անմարդկային $\diamond$ parents ~s իրենց պարտականությունները չկատարող ծնողներ; դաժան ծնողներ
- dénaturer** *vt* աղավաղել, աղճատել ~ un fait փաստը խեղաթյուրել
- dénéigation** *f* ժխտում, բացասում, ուրացում; մերժում
- déni** *m* 1. մերժում, հրաժարում 2. ժխտում, հերքում, առարկում ~ de justice *հր/ք.* արդարադատության մերժում; *փ/հք.* անարդարացի վերաբերմունք
- dénier** *m* 1. դիմար (հին հռոմեական մետաղադրամ) 2. դենյե (ֆրանսիական հին պղնձադրամ, 1` 12 սու) 3. փող, դրամական միջոցներ $\diamond$ payer jusqu'au dernier ~ լրիվ վճարել; de ses ~s իր միջոցներով, իր փողով ~s publics հասարակական դրամական միջոցներ; պետական եկամուտներ
- dénier** *vt* 1. մերժել, չընդունել, ուրանալ 2. ժխտել, բացասել ~ sa faute իր մեղքը չընդունել ~ la justice արդարադատությունը մերժել
- dénigrant**, -e *adj* խայտառակող, անարգող, պատվազրկող, վարկաբեկող
- dénigrement** *m* վարկաբեկում, պատվազրկում, անարգում, նվաստացում
- dénigrer** *vt* վարկաբեկել, խայտառակել, անարգել, պարսավել, նվաստացնել
- dénommé**, -e *adj* 1. կոչված, անվանված 2. հիշատակված $\diamond$ ci-après ~ այսուհետ կոչված
- dénommer** *vt* 1. անվանել, կոչել 2. հիշատակել
- dénoncer** *vt* 1. *ղվ/նգ.* լուծարել, չեղյալ հայտարարել (պայմանագիր) 2. դատապարտել, մերկացնել 3. *հր/ք.* հայտնել, հայտարարել (հանցագործության մասին) 4. մատնել, դավաճանել ~ les abus մերկացնել չարաշահումները ~ l'armistice հայտարարել զինադադարի մասին ~ la guerre հանդես գալ պատերազմի դեմ, դատապարտել պատերազմը ~ un traité պայմանագիրը չեղյալ հայտարարել
- dénonciation** *f* 1. բացահայտում 2. մատնություն 3. մերկացում, դատապարտում 3. *ղվ/նգ.* դեմոնստրացիա (պետության կողմից արվող հայտարարություն առ այն, որ մեկ այլ պետության հետ գործող պայմանագիրն այլևս ուժի մեջ չէ) ~ des accords պայմանագրերի լուծարում ~ de l'agression ագրեսիայի դատապարտում ~ calomnieuse, ~ fausse ակնհայտ սուտ մատնություն ~ d'un pacte համաձայնագրի լուծարում
- dénoter** *vt* 1. մատնանշել, մատնա-

ցույց անել, ցույց տալ, նշել 2. հայտնաբերել, պարզել
dénouement *m* լուծում, հանգուցալուծում, գործի ելքը, ավարտը
dénouer *vt* 1. հանգույցը քանդել, արձակել 2. *փ/սք.* լուծում տալ, պարզություն մտցնել 3. գործը հասցնել հանգուցալուծման $\diamond$ se ~ քանդվել, արձակվել; *փ/սք.* լուծվել, հանգուցալուծվել; ավարտվել
 ~ une intrigue խարդավանքը քանդել
 ~ une langue լեզուն արձակել
dénrées *f pl* պարենային ապրանքներ
 ~ agricoles գյուղատնտեսական ապրանքներ
 ~s alimentaires մթերային ապրանքներ
 ~s périssables շուտ փչացող սննդամթերք
densité *f* խտություն; պնդություն, թանձրություն
 ~ de population բնակչության խտություն
dent *f* ատամ, ժանիք $\diamond$ avoir la ~ dure խիստ լինել, չխնայել (քննադատության մեջ); coup de ~ չարախոսություն; déchirer à belles ~s չարախոսել, վատաբանել, վարկաբեկել; être armé jusqu'aux ~s մինչև ատամները զինված լինել; montrer les ~s ատամ ցույց տալ, սպառնալ
dénué, -e *adj* զուրկ ինչ-որ բանից
 ~ de fondement հիմքից զուրկ, անհիմն
 ~ de scrupules անխիղճ, անագնիվ

~ de sens իմաստագուրկ, անիմաստ
dénuement *m* զրկանք, չունկորություն, պակասություն, աղքատություն, կարիք, նեղություն $\diamond$ être dans un grand ~ խիստ կարիքի մեջ ապրել; grand ~ moral բարոյական դատարկություն, անսրտություն, անտարբերություն
dénuier *vt* զրկել
départager *vt* 1. հավասարությունը խախտել (ձայների, միավորների); առավելությունը որոշել (հավասար ձայների դեպքում); որոշակի որոշման հանգել հավասար ձայների առկայությամբ; առավելություն տալ 2. ընտրություն կատարել (երկու կարծիքների միջև), առավելություն տալ $\diamond$ question subsidiaire pour ~ les gagnants d'un concours լրացուցիչ հարց՝ մրցույթում հաղթողին որոշելու համար (հավասար միավորների առկայության դեպքում); la voix du président départage le conseil նախագահի ձայնը վճռորոշ է խորհրդում; se ~ ստանալ անհավասար ձայներ՝ միավորներ; գրավել տարբեր տեղեր
département *m* 1. դեպարտամենտ (վարչատարածքային միավոր Ֆրանսիայում) 2. բաժին, վարչություն, գերատեսչություն $\diamond$ Département d'Etat Պետական Դեպարտամենտ (ԱՄՆ-ում)
 ~ d'outre-mer (D.O.M.) անդրծովյան դեպարտամենտ
départemental, -e *adj* դեպարտա-

- մենտային, դեպարտամենտին վերաբերող (Ֆրանսիայում); մարզային, շրջանային $\diamond$ *com-mission* ~e դեպարտամենտային հանձնաժողով (որը գումարվում է դեպարտամենտի գերագույն խորհրդի նիստերի միջև ընկած ժամանակամիջոցում)
- départir** *vt* 1. բաժանել, բաշխել 2. տրամադրել, տալ; հանձնարարել, վրան դնել (խնդիր) $\diamond$ *se* ~ (de *qch*) հրաժարվել, բաժանվել; մի կողմ դնել, դեն նետել, շարտել, թողնել
- dépassé**, -e *adj* 1. հնացած, իր դարն ապրած, հետամնաց 2. գերազանցած
- dépassement** *m* 1. գերազանցում, գերակատարում 2. առաջ անցնելը 3. ինքն իրեն գերազանցելը ~ *des normes techniques* տեխնիկական նորմերի գերազանցում ~ *des plans* պլանների գերակատարում
- dépasser** *vt* 1. առաջ ընկնել, առաջ անցնել 2. գերակատարել, գերազանցել 3. *փխք.* սաստիկ զարմացնել, ապշեցնել $\diamond$ *cela me dépasse* դա վեր է իմ ըմբռնողությունից; դա ինձ ապշեցնում է; *l'entretien a dépassé dix minutes* զրույցը տևեց ավելի քան տասը րոպե ~ *ses attributions* իր լիազորությունների շրջանակներից անցնել ~ *de beaucoup* նշանակալիորեն գերազանցել ~ *de deux fois* երկու անգամ գերազանցել
- ~ *un stade* փուլը անցնել
~ *de vitesse dans le concours* մրցույթում առաջ ընկնել
- dépaysé**, -e *adj* 1. *հնգծ.* այլ երկիր փոխադրված 2. շփոթված, շվարած $\diamond$ *être* ~ իրեն օտար, անհարմար զգալ
- dépaysement** *m* 1. *հնգծ.* օտարության ուղարկելը 2. շփոթվածություն, խորթություն, իրեն օտարոտի զգալը՝ նոր, անսովոր պայմաններում
- dépayer** *vt* 1. *հնգծ.* ուղարկել օտարության 2. դնել անսովոր պայմանների մեջ 3. *խսկց.* դժվար կացության մեջ դնել, շփոթեցնել
- dépêcement** *m* անդամատում, բաժանում, մասնատում
- dépecer** *vt* բաժանել, մասնատել, անդամատել
- dépêche** *f* 1. հեռագիր 2. *ղվնգ.* դեպեշ (շտապ հաղորդագրություն) ~ *en clair* քլերային հեռագիր ~ *diplomatique* դիվանագիտական դեպեշ
- dépendance** *f* կախվածություն, կախում, կախյալ վիճակ, ենթակայություն $\diamond$ *tomber dans* (կամ *sous*) *la* ~ կախվածության մեջ (տակ) ընկնել; *être dans* (կամ *sous*) *la* ~ կախման՝ ենթակայության մեջ (տակ) լինել
- dépense** *f* 1. ծախս, ծախսեր, սպառում 2. վատնում $\diamond$ *comprimer les* ~s ծախսերը կրճատել; *faire la* ~ *de* ծախսել; *faire face aux* ~s ծախսերը վճարել; *réduction des* ~s *militaires* ռազմական ծախսերի կրճատում ~s *courantes* ընթացիկ ծախսեր

- ~ nationale համապետական ծախսեր
 ~s publiques հանրային ծախսեր
 ~s de sécurité sociale սոցիալական ապահովության ծախսեր
 ~ de temps ժամանակի կորուստ
- dépenser** *vt* ծախսել, վատնել, սպառել
- dépeuplement** *m* 1. բնակչության քվի կրճատում 2. *փ/իսք.* ամայացում, ոչնչացում, բնաջնջում
- dépeupler** *vt* 1. բնակչության թիվը պակասեցնել, կրճատել 2. *փ/իսք.* ամայացնել, բնակչությունից զրկել, ոչնչացնել, բնաջնջել, կորտրել
- dépiècement** *m* բաժանում, մասնատում
- dépistage** *m* հայտնաբերում, մերկացում, բացահայտում; հետքի գտնում
- dépister** *vt* 1. հետամուտ լինել, հետքը գտնել 2. բացահայտել, հայտնաբերել
- déplacé**, -e *adj* տեղափոխված, տեղաշարժված, փոխադրված ◊ personnes ~es գաղթական, տարագրված անձինք
- déplacement** *m* 1. տեղափոխում, տեղափոխություն, տեղաշարժում; փոխադրում 2. դրամական փոխանցում ◊ être en ~ ժամանակավորապես բացակա լինել, գործուղման մեջ լինել; indémodé (կամ frais) de ~ տրանսպորտային, փոխադրական ծախսեր
- déplacer** *vt* 1. տեղափոխել, տեղաշարժել, փոխադրել 2. վերաբնակեցնել
 ~ qn d'office պաշտոնը փոխել,
- այլ պաշտոն տալ
 ~ la question խոսել ոչ ըստ էության (հարցի մասին); հարցը այլ կերպ դնել
 ~ un rendez-vous հանդիպումը հետաձգել
- déplaire** *vi* դուր չգալ, հաճելի չլինել, տհաճ լինել ◊ ne vous en déplaise! ներեցեք, մի բարկացեք
- déploiement** *m* 1. ծավալում, զարգացում, տարածում 2. ցուցադրում
 ~ de forces ուժի ցուցադրում; ուժերի ծավալում
- déployer** *vt* 1. ծավալել, տարածել, զարգացնել 2. *ռազմ.* զենքեր տեղաբաշխել
- dépolitisation** *f* քաղաքականությանը չխառնվելը, ապաքաղաքականություն
- dépopulariser** *vt* ժողովրդականությունից զրկել
- dépopulation** *f* ազգաբնակչության կրճատում
- déportation** *f* 1. արքայազատություն, տեղահանություն 2. դվնգ. դեպորտացիա (վտարում երկրից որպես պատիժ քրեական կամ վարչական հանցանքի համար)
- déporté** *m* քաղաքական բանտարկյալ; տարագիր, արքայազատ
- déporter** *vt* արտաքսել, արքայազատել, բռնի տեղահան անել
- déposant** *m* 1. վկա, ականատես 2. ավանդատու
- déposer** 1. *vt* վերցնել, իր վրայից վայր դնել 2. դնել, տեղադրել 3. տալ, պալել, գահընկեց անել 3. *ֆին.* պահ տալ, ավանդ դնել, ներդնել 4. առաջարկել, ներկայացնել

~ un amendement ուղղում մտցնել
 ~ de l'argent փողը ներդնել (բանկ)
 ~ les armes զենքը վայր դնել
 ~ auprès de ... պահպանման հանձնել
 ~ son bilan իրեն սնանկ հայտարարել
 ~ la couronne գահից հրաժարվել
 ~ une couronne, une gerbe au pied du monument ծաղկեպսակ դնել հուշարձանին
 ~ une interpellation հարցում կատարել
 ~ une motion de censure անվստահություն արտահայտել
 ~ une motion de renvoi առաջարություն անել հարցը տեղափոխելու այլ ատյան
 ~ un ordre du jour առաջարկել օրակարգ
 ~ une plainte բողոք ներկայացնել
 ~ un projet de loi, une proposition de loi ներկայացնել օրինագիծ, օրինագիծ առաջարկել
 ~ ses revendications à... իր պահանջները ներկայացնել
 ~ une thèse ներկայացնել ատենախոսություն (դիսերտացիա)
déposit (*լատ...*) *դվնգ*. դեպոզիտ (ի պահ հանձնելը, միջազգային պայմանագրի, վավերացման փաստաթղթերի, պայմանագրին միանալու կամ դեմոնստրացիայի վերաբերյալ փաստաթղթերի բնօրինակների հանձնումն ավանդապահին)
dépositaire *m* 1. ավանդառու, ավանդ ստացող 2. պահպանող; կրող

~ de l'autorité (publique) իշխանության ներկայացուցիչ
 ~ de la pensée որևէ գաղափարի արտահայտիչ, որևէ տեսության, գիտության կրող
dépositeur *m* ավանդապահ (միջազգային իրավունքում պետություն կամ միջազգային կազմակերպություն, ուր պահվում է միջազգային պայմանագրի բնօրինակը, որը նրան հանձնվում է մասնակից կողմերի համաձայնությամբ)
déposition *f* 1. տապալում, կործանում 2. *հրվբ*. վկայի ցուցմունք ◊ faire une ~ ցուցմունք տալ
 ~ écrite գրավոր ցուցմունք
 ~ mensongère սուտ ցուցմունք
 ~ des témoins վկաների ցուցմունք
dépossédé *m* չունևոր, չբավոր, աղքատ ◊ les ~s չունևոր դասակարգերը, չբավորները
déposséder *vt* ունեցվածքից զրկել
dépossession *f* ունեցվածքի զրկում; սեփականագրկում, էքսպրոպրիացիա
déposter *vt* դուրս մղել, դուրս գցել, ճնշումով հեռացնել:
dépôt *m* 1. ներդրում, մուծում, տեղադրում, ներմուծում 2. ավանդ, դեպոզիտ, փոխատվություն 3. պահեստ, պահոց 4. ներկայացնելը, առաջադրելը, ներկայացում, առաջադրում ◊ mandat de ~ կալանքի տակ առնելու վճիռ; mettre en ~ պահպանման տալ, պահեստավորել; rembourser le ~ ներդրում անել
 ~ d'amendement ուղղումների

- ներմուծում տեքստի մեջ
 ~ bancaire, en banque ներդրում
 բանկում; ավանդ բանկում
 ~ de mendicité *հնգծ*. չքավորների
 խնամակալության տուն
 ~ de munitions զինամթերքի պահեստ
 ~ de pièces փաստաթղթերի ներկայացում
 ~ de la préfecture de la police նուտիկանությանը կից կալանատուն (Փարիզում)
 ~ d'un projet նախագծի առաջադրում
 ~ à terme ժամկետային ներդրում
 ~ à vue ցայահանջ ավանդ
- dépouillé**, -e *adj* *փ/սբ*. թալանված, կողոպտված
- dépouillement** *m* 1. քննություն, տվյալների մշակում, վերլուծություն 2. կողոպուտ, թալան 3. աղքատություն, սուղություն, խստություն (ոճի) 4. (ինչ-որ բանից) հրաժարում, ինքն իրեն զրկում $\diamond$ commission du ~ հաշվիչ հանձնաժողով; procéder au ~ կատարել ձայների հաշվում
 ~ du courrier փոստի դասավորում, դասակարգում, ջոկում
 ~ du scrutin, ~ des votes քվեարկության արդյունքների ամփոփում, ձայների հաշվում
 ~ des statistiques վիճակագրական տվյալների վերլուծություն
- dépouiller** *vt* 1. դասակարգել, տեսակավորել, վերլուծել 2. կողոպտել, թալանել 3. զրկել, խլել, ձեռքից վերցնել
 ~ sa correspondance, ~ son courrier փոստը դասակարգել, նամակները բացել
 ~ qn de sa charge մեկին պաշտոնանկ անել
 ~ qn de ses droits մեկին զրկել իր իրավունքներից
 ~ le scrutin (կամ les voix) քվեները (ձայները) հաշվել
- dépourvoir** *vt* զրկել
dépourvu, -e *adj* զրկված ինչ-որ բանից $\diamond$ au ~ հանկարծակի, անսպասելի; être ~ de qch ինչ-որ բանից զուրկ լինել
 ~ d'esprit հիմարավուն
 ~ de tout sens բոլորովին իմաստագուրկ
- dépréciation** *f* 1. արժեզրկում, գների իջեցում, նվազեցում, պակասեցում 2. *փ/սբ*. նվաստացում, նսեմացում, արժեքազրկում, անարժեք դառնալը
- déprécier** *vt* 1. արժեզրկել, գինը իջեցնել 2. *փ/սբ*. նշանակությունը նվազեցնել, արժեքազրկել, անարժեք դարձնել, թերագնահատել, նսեմացնել $\diamond$ se ~ ա) արժեզրկվել, անարժեք դառնալ, գինը կորցնել բ) ինքն իրեն թերագնահատել, ինքն իրեն նսեմացնել
- déprédateur** *m* 1. կողոպտիչ, հափշտակիչ; վատնիչ 2. զեղծարար, վնասարար
- déprédatif**, -ve *adj* գիշատչական, հափշտակողական, հարստահարիչ, կողոպտիչ
- déprédation** *f* 1. թալան, կողոպուտ 2. հափշտակություն, յուրացում
- dépressif**, -ve *adj* ճնշող, ծանր, ընկճող
- dépression** *f* 1. ընկճվածություն,

- ճնշվածություն, ուժերի անկում
 2. *տնտ.* դեպրեսիա, լճացում
- déprimé**, -e *adj* ճնշված, ընկճված
- déprimer** *vt* 1. դեպրեսիա, ընկճվածություն առաջացնել, ճնշել 2. ստորացնել, նվաստացնել
- députation** *f* 1. լիազորված անձանց, ներկայացուցիչների՝ պատգամավորների առաքելություն 2. պատգամավորություն 3. պատգամավորի պարտականությունները, կոչումը $\diamond$ candidat à la ~ պատգամավորության թեկնածու
- député** *m* պատգամավոր, պատվիրակ, ընտրված ներկայացուցիչ; խորհրդարանական գործիչ $\diamond$ chambre des ~s պատգամավորների պալատ
- députer** *vt* պատվիրակ ուղարկել, ներկայացուցիչ՝ պատգամավոր նշանակել, պատգամավոր ընտրել
- déqualification** *f* որակազրկում; կորուստ (կոչման, տիտղոսի, որակի)
- déqualifier** *vt* որակազրկել; զրկել, նշանակել իր որակավորմանը չհամապատասխանող պաշտոնի
- déracinable** *adj* արմատախիլ արվող, բնաջնջվելի
- déraciné** *m* հայրենիքից իսպառ հեռացած անձ, արտաքսված
- déracinement** *m* 1. արմատախիլ անելը, բնաջնջում 2. վերաբնակեցում կամ արտաքսում օտար երկիր; անտվոր միջավայր տեղափոխվելը
- déraciner** *vt* 1. արմատախիլ անել, բնաջնջել, իսպառ վերացնել 2. սեփական միջավայրից կտրել; արտաքսել, վերաբնակեցնել
 ~ les préjugés նախապաշարումները արմատախիլ անել
- déraison** *f* խենթություն, խելացնություն $\diamond$ avoir un moment de ~ թեթևակի շփոթվել
- déraisonnable** *adj* անխոհեմ, անմիտ, անհեթեթ, խենթ, խելառ
- déraisonnement** *m* 1. անհեթեթ խոսք, անհեթեթություն, անմտություն 2. անտրամաբանություն, սխալ դատողություն
- déraisonner** *vi* անհեթեթ խոսել, զանանցել
- déranger** *vt* 1. խառնաշփոթ առաջացնել 2. ձախողել (ծրագրերը) 3. խանգարել, անհանգստացնել $\diamond$ pardon de vous avoir dérangé ներեցեք ձեզ անհանգստացնելու համար; prière de ne pas ~ խնդրվում է չխանգարել
- derechef** *adv* վերստին, կրկին
- déréglé**, -e *adj* 1. անկարգ, թափթփված, փնթի 2. անբարոյական, շփացած, սանձարձակ, փչացած
- dérèglement** *m* 1. անկարգություն 2. սանձարձակություն, շփայտություն
- déréglé** *vt* 1. խառնաշփոթ ստեղծել 2. խախտել, խափանել, վնասել, փչացնել (մեխանիզմ) 3. սանձարձակ դարձնել, անզուսպ դարձնել; փչացնել (բարքերը, վարքը)
- dérision** *f* ծաղր, ծաղրանք, ծաղրուծանակ, հեզնանք, կատակ $\diamond$ par ~ կատակով, ծիծաղելու համար; tourner en ~ կատակի վերածել
- dérisoire** *adj* 1. ծիծաղելի, ծիծաղա-

շարժ 2. աննշան, խղճուկ, չնչին (գումարի մասին)

dérivatif, -ve *m* ելք, արդյունք, հետևանք

dérive *f* 1. ճանապարհից շեղում 2. նավախտորում, դրեյֆ (նավերի ակամա շարժումը սառցի կամ հոսանքի ընթացքով) ◇ *banquise en ~* դրեյֆող սառցակտոր; *cerveau en ~* անկայուն հոգեկառուցվածք՝ հոգի; *être entraîné à la ~* հոսանքից քշված լինել; *station en ~* դրեյֆող կայան

dériver *vi* 1. տարվել, քշվել (հոսանքից, քամուց); ընթացքից շեղվել 2. բխել, հետևանք լինել

dernier *adj* 1. վերջին 2. բարձրագույն, ամենաուժեղ, ծայրահեղ ◇ *c'est du ~ ridicule* սա ծայր աստիճան ծիծաղելի է; *en ~ ressort* (կամ *lieu*) վերջին հաշվով; *en ~ lieu* վերջապես, վերջիվերջո, ի վերջո; *être du ~ bien avec* զո մեկի հետ լինել լավագույն հարաբերությունների մեջ; *avec la ~ère rigueur* ամենադասան՝ անողորմ կերպով; *la ~ère résolution* վերջնական վճիռ; *protester avec la ~ère énergie* վճռական բողոք հայտնել; *de la ~ère qualité* շատ վատ որակի
~ *degré de perfection* կատարելության բարձրագույն աստիճանը

dernier *m*: *le ~ des hommes* մարդկանցից ամենաստորը

dérober, -e *adj* 1. գաղտնի, ծածուկ, թաքուն 2. գողացված, հափրչտակված, առևանգված ◇ *à la ~e* ծածուկ, թաքուն, գաղտնաբար

dérober *vt* 1. ծածկել, թաքցնել 2. գողանալ, գողություն կատարել, հափշտակել, առևանգել ◇ *se ~* 1. թաքնվել, թաքուն հեռանալ 2. խույս տալ, խուսափել; *se ~ à une obligation* պարտականությունից խույս տալ; *se ~ à la responsabilité* պատասխանատվությունից խույս տալ
~ *sa marche à l'ennemi* թշնամուց թաքցնել իր զորաշարժը
~ *à la vue* հայացքներից թաքցնել

déroger *f* 1. խախտում, դրժում (պայմանագրի) 2. շեղում; բացառություն ընդհանուր կանոններից ◇ *accorder une ~ à* բացառություն անել; *par ~ à la loi* օրենքի խախտմամբ
~ *à une règle* կանոնից շեղում

déroger *adj* խախտող; հակաօրինական

dérogant, -e *adj* խախտող, դրժող

déroger *vi* խախտել, դրժել, զանց առնել, ընդհանուր կանոններին չենթարկվել
~ *aux dépositions des lois* օրենքների որոշումները խախտել; հակասել օրենքների որոշումներին
~ *aux traditions* ավանդույթները խախտել

déroulement *m* զարգացում, ընթացք, ծավալում (իրադարձությունների)

dérouler *vt* 1. ծավալել 2. զարգացնել (պլաններ և այլն) ◇ *se ~* 1. ծավալվել 2. տեղի ունենալ

déroute *f* խուճապահար փախուստ; պարտություն, ջախջախում ◇ *mettre en ~* փախուստի մատնել; շփոթեցնել

- dérouter** *vt hնցծ.* ճանապարհից շեղել; հետքերը խառնել 2. շփոթեցնել, մոլորության մեջ գցել, մոլորեցնել
- dérières** *m pl նազմ.* թիկունք ◊ assurer ses ~ ապահովել իր թիկունքը; frapper par les ~ թիկունքից հարվածել
~ d'une armée, ~ d'une troupe բանակի թիկունքային՝ օժանդակ մասեր
- désabusé, -e** *adj* սթափ, առանց պատրանքների
- désabuser** *vt* 1. աչքերը բացել, մոլորությունից հանել, կարծիքը փոխել տալ, տարհամոզել 2. հիասթափեցնել, հուսախաբ անել
- désaccord** *m* անհամաձայնություն, տարաձայնություն, անմիաբանություն, երկպառակություն
- désaccorder** *vt* երկպառակություն սերմանել
- désaffecté, -e** *adj* 1. նախատեսված՝ այլ նպատակի համար; գործածված՝ հակառակ իր նշանակության 2. լուծարված
- désaffecter** *vt* 1. գործածել ոչ իր նշանակմամբ; սահմանել այլ նպատակի համար 2. լուծարել
- désaffection** *f* անբարյացակամություն, անբարեհաճություն; սառնություն
- désaffectionner** *vt* անբարեհաճություն առաջացնել, սառնություն հարուցել, անբարյացակամություն ծնել
- désagrégation** *f* 1. բաժանում, մասնատում; դեզինտեգրացիա, ամբողջը բաղկացուցիչ մասերի բաժանելը; զատում, անջատում, քայքայում 2. *փխբ.* անկում, կազմալուծում
~ du marché շուկայի անկում
~ de la personnalité անձի կործանում
~ du système colonial գաղութային սիստեմի փլուզում, քայքայում, անկում
- désagrégatoire** *adj* 1. մասնատող, բաժանող 2. վնասակար, քայքայիչ ◊ travail ~ վնասակար, քայքայիչ աշխատանք
- désagrégeant, -e** *adj* մասնատող, բաժանող
- désagréger** *vt* մասնատել, մանրացնել, բաժան-բաժան անել; անջատել
- désajuster** *vt* խափանել, վիժեցնել, քանդել, անկարգ վիճակի մեջ գցել
- désannexer** *vt* վերադարձնել բռնակցված շրջանները
- désannexion** *f* բռնակցված՝ անեքսիայի ենթարկված շրջանների վերդարձնելը
- désappointer** *vt* հիասթափեցնել, սպասումները չարդարացնել
- désapprobateur, -rice** *adj* չխրախուսող, հավանություն չտվող
- désapprobation** *f* հավանություն չտալը, չխրախուսելը, քննադատություն, դատապարտում, կշտամբանք, նախատինք, պարսավանք, հանդիմանություն
- désappropriation** *f* սեփականությունից հրաժարում
- désapproprié** *vt* սեփականությունից զրկել
- désapprouver** *vt* դատապարտել, մեղադրել, հավանություն չտալ

désarçonner *vt* *փակուղի* մտցնել, խառնել, խճճել, մոլորեցնել, շփոթեցնել

désarmé *adj* 1. զինաթափված 2. *փխբ.* անզեն, անօգնական

désarmement *m* զինաթափություն, զինաթափում; լարվածության վերացում $\diamond$ conférence du ~ խորհրդակցություն զինաթափման վերաբերյալ
~ bilatéral, ~ multilatéral երկկողմանի, բազմակողմանի զինաթափություն
~ général et complet ընդհանուր և լիակատար զինաթափում
~ nucléaire միջուկային զինաթափություն; միջուկային զենքի կրճատում
~ partiel մասնակի զինաթափություն
~ total լիակատար զինաթափություն

désarmer 1. *vt* *փխբ.* զինաթափել; զսպել, սանձահարել, հնազանդեցնել 2. *vi* զենքը վայր դնել, պատերազմը դադարեցնել, զինաթափվել

désarrois *m* իրարանցում, խառնաշփոթ, խուճապ, շփոթվածություն $\diamond$ être en plein ~ լիակատար շփոթմունքի մեջ լինել, ամբողջովին շվարել; mettre en ~ իրարանցման մեջ զգել; semer le ~ իրարանցում առաջացնել

désarticuler *vt* համակարգը խախտել, կարգը խախտել

désassocier *vt* միությունը՝ ընկերությունը քայքայել

désastre *m* մեծ դժբախտություն, աղետ; ավերածություն

désastreusement *adv* աղետալիորեն, կործանարար ձևով

désastreux, -se *adj* աղետալի, կործանարար, չարաբաստիկ, ծանր $\diamond$ conséquences ~ses կործանարար հետևանքներ

désavantage *m* վնաս, կորուստ; անբարենպաստ իրավիճակ, անհարմարություն $\diamond$ tourner au ~ ընդունել ոչ շահավետ ընթացք; voir qn à son ~ մեկին տեսնել ոչ բարենպաստ լույսի ներքո

désavantager *vt* առավելություններից զրկել; զուրկ թողնել; վնաս հասցնել, վնասել $\diamond$ être désavantagé լինել ոչ շահավետ պայմանների մեջ

désavantageux, -se *adj* անբարենպաստ, ոչ շահավետ

désaveu *m* 1. մի բանից հրաժարվելը, մերժում, ուրացում; հերքում 2. հավանություն չտալը, անհամաձայնություն 3. չճանաչելը; *ղվնգ.* հետս կոչում, հրաժարում, անհամաձայնություն (նախորդ կարծիքին կամ իր ներկայացուցչի կարծիքին) $\diamond$ faire un ~ de sa doctrine հրաժարվել իր ուսմունքից

désavouer *vt* 1. հրաժարվել, մերժել 2. արտահայտել անհամաձայնություն, հավանություն չտալ, դատապարտել; չճանաչել 3. *ղվնգ.* հրաժարվել, հետ կանգնել

désaxé, -e *adj* *փխբ.* հունից դուրս եկած, անհավասարակշիռ

désaxer *vt* *փխբ.* հունից հանել; շփոթեցնել, թյուրիմացության մեջ զգել

descellement *m* կնիքի պոկում

- desceller** *vt* կնիքը պոկել
- descendance** *f* 1. ծագում, սերում 2. սերունդ
- descendants** *m pl* սերունդներ, ժառանգներ, հետնորդներ
- descente** *f* 1. իջնելը; վայրէջք 2. *zusq.* դեսանտ, գործի ավիանում 3. հարձակում (նստիկանության), շուրջկալ
~ de justice դատական իշխանությունների պաշտոնավայր ուղևորվելը
~ en parachute, ~ parachutée օդապարիկով վայրէջք; պարաշյուտային դեսանտ
~ de police խուզարկում; նստիկանության շուրջկալ
- déséparé**, -e *adj* 1. շփոթված, գլուխը կորցրած 2. կառավարումը կորցրած ◊ navire ~ նավաբեկության ենթարկված նավ
- déséparer** *I. vi hég.* իր տեղը լքել, տեղից շարժվել 2. *vt* տեղաշարժել, խախտել, վնասել, քայքայել ◊ sans ~ անդադար, անմիջապես, անհապաղ
- déséprisonner** *vt* բանտից ազատել
- désenchaîner** *vt* շղթաները հանել, շղթայազերծ անել; կապանքները քանդել, կապանքներից ազատել
- désenchanter** *vt* պատրանքները ցրել, հուսախաբ անել, հիասթափեցնել
- désengagement** *m* 1. *իրվք.* պարտավորությունների լուծարում 2. անջատում, միացում 3. կռվից դուրս բերում
- désengager** *vt* ազատել պարտավորություններից
- désenlacer** *vt* ազատագրել կապանքներից, շղթաներից ◊ se ~ ազատագրվել կապանքներից, շղթաներից
- désenrayer** *vt* 1. արգելքները վերացնել 2. վերականգնել, տեղից շարժել, գործի գցել, աշխատեցնել
- déséquilibre** *m* 1. հավասարակշռության խախտում, անհավասարակշռություն 2. անհամապատասխանություն 3. անհամաչափություն, տարբերություն
~ de la balance հաշվեկշռի անհավասարակշռություն
- déséquilibré**, -e *adj* անհավասարակշիռ, հավասարակշռությունը կորցրած; նյարդայնացած, անհաստատ, երերուն
- déséquilibrer** *vt* հավասարակշռությունից հանել, հավասարակշռությունը խախտել; երերալ
- déséquiper** *vt* սարքավորումները քանդել; զինաթափել, ռազմական հանդերձանքը հանել (նավից)
- désert** *I. vt* լքել, թողնել, հեռանալ; *փխք.* դավաճանել, մատնել 2. *vi* դասալքել, դասալիք դառնալ, փախչել, անցնել թշնամու կողմը ~ la bonne cause հետ կանգնել, գործին դավաճանել
- déserteur** *m* 1. դասալիք; թշնամու կողմն անցած մարդ 2. *փխք.* ուրացող, ուխտադրուժ մարդ
- désertion** *f* 1. դասալքություն 2. ուխտադրություն
- désertification** *f* ամայացում
- désespérance** *f* անհուսալիություն, հուսահատություն, վիատություն

désespéré, -e *adj* հուսահատ, հուսալքված, անհույս ◊ cas ~ անհուսալի դեպք

désespoir *m* հուսահատություն, վիստություն ◊ en ~ de cause այլ ելք չգտնելով, ավելի լավը չունենալով

déshériter *vt* ժառանգությունից զրկել

déshonnête *adj* 1. անազնիվ 2. *հնգծ.* անպարկեշտ, անվայելուչ, անվայել

déshonnêteté *f* 1. անազնվություն 2. *հնգծ.* անպարկեշտություն, անվայել արարք

déshonneur *m* անպատվություն, անարգանք, պատվազրկություն, խայտառակություն

déshonorable *adj* անոթալի, խայտառակ, անպատիվ

déshonorant, -e *adj* խայտառակող, անպատվաբեր, անազնիվ, ամոթալի

déshonorer *vt* պատվազրկել, արատավորել, խայտառակել, անարգել, անպատվել

desiderata *m pl* (*հզվդ. sg.* desideratum) 1. ցանկալի, փնտրվող 2. ցանկություններ

désignation *f* 1. նշում, անվանում 2. նշանակում, նշանակման ներկայացնելը

désigner *vt* 1. նշել, անվանել 2. ցույց տալ, մատնանշել 3. ներկայացնել նշանակման, պաշտոնի; ընտրել 4. նշանակել, նշանակություն ունենալ 5. նախորդել ~ զո comme successeur մեկին նշանակել իբրև ժառանգորդ, հետնորդ

désillusion *f* հիասթափություն, հուսախաբություն

désillusionner *vt* պատրանքները ցրել, վերադարձնել դեպի իրականություն; հիասթափեցնել, հուսախաբ անել

désincorporer *vt* կազմից դուրս բերել, հանել

désinformé *adj* ասպատեղեկացված; մոլորված

désinformer *vt* ասպատեղեկացնել, սխալ տեղեկություններ տալ; մոլորեցնել, մոլորության մեջ գցել

désintégration *f* 1. քայքայում; ճեղքում, տարրալուծում, դեզինտեգրացիա, ամբողջը բաղկացուցիչ մասերի բաժանելը 2. լիակատար ոչնչացում, ավերածություն

désintéressé, -e *adj* անշահագրգիռ, անշահախնդիր ◊ aide ~e անշահախնդիր օգնություն

désintéressement *m* 1. անշահագրգռություն, անշահախնդրություն 2. անաշտություն, անկողմնակալություն, անկողմնապահություն 3. անտարբերություն

désintéresser *vt* փրկագին տալ; պարգևատրել, փոխհատուցել ◊ se ~ 1. անմասնակից լինել, մեկուսանալ, մի կողմ քաշվել 2. անտարբերություն ցուցաբերել; անուշադրության մատնել

désinvestir *vt* շրջափակումից հանել, ասպաշրջափակել, պաշարումից հանել

désinvestissement *m* ասպաշրջափակում, պաշարումից դուրս բերում

désinvolture *f* 1. անկաշկանդվածություն, անբռնազբոսիկություն 2.

- սանձարձակություն, անամոթություն, անպատկառություն, լաիրշություն:
- désirer** *vt* ցանկանալ, ուզենալ, փափագել, կամենալ, բաղձալ $\diamond$ laisser à ~ հեռու լինել բավարար լինելուց; ne rien laisser à ~ անթերի՝ անբասիր լինել; se faire ~ սպասեցնել տալ
- désireux**, -se *adj* ցանկացող; ծարավի, փափագով լի
- désistement** *m* 1. հրաժարում 2. իր թեկնածության հանելը հոգուտ ալլ թեկնածուի (ընտրություններին) 3. *իրվք.* հայցից հրաժարվելը
- désister** (se) *v. pr.* 1. հրաժարվել, ի վիճակի չլինել 2. իր թեկնածությունը հանել (ընտրություններին) 3. *իրվք.* հայցից հրաժարվել $\diamond$ se ~ en faveur de զո իր թեկնածությունը հանել հոգուտ ինչ-որ մեկի
- désobligeant**, -e *adj* անբարյացակամ, ոչ սիրալիիր, անպատրաստակամ $\diamond$ commentaires ~s վիրավորական, անպատվաբեր, տհաճ դիտողություններ
- désobliger** *vt* ոչ սիրալիիր վարվել; վշտացնել, տհաճություն պատճառել, վիրավորել
- désœuvré**, -e *adj* պարասպ, անգործ
- désœuvrement** *m* անգործություն, պարասպություն, անբանություն
- désolidariser** (se) *v. pr.* չհամերաշխավել, հեռանալ ինչ-որ մեկից՝ ինչ-որ բանից; սահմանազատվել, առանձնանալ; իր անհամաձայնությունը հայտնել, հրաժարվել
- désordonné**, -e *adj* 1. անկարգ, անկանոն, հախտոն 2. թափփված, փնթի 3. անգուսպ, անսանձ, սանձարձակ
- désordre** *m* անկարգություն, թափփվածություն; իրարանցում, կարգի խախտում, խառնաշփոթություն
- désorganisateur** *m* կազմալուծիչ, քայքայիչ անձ
- désorganisation** *f* կազմալուծում, քայքայում; կարգի խախտում, խառնաշփոթություն
- désorientation** *f* ապակողմնորոշում; իրարանցում, խառնաշփոթ
- désorienté**, -e *adj* 1. ուղուց շեղված 2. ապակողմնորոշված, շփոթված; իրեն կորցրած; հունից դուրս եկած
- désorienter** *vt* 1. սխալ ուղու վրա դնել 2. ապակողմնորոշել, մոլորեցնել $\diamond$ se ~ ապակողմնորոշվել
- despote** *m* բռնակալ, բռնապետ
- despotique** *adj* բռնակալական, բռնատիրական
- despotisme** *m* բռնակալություն, բռնատիրություն
- dessaisir** *vt* գրկել մեկին ինչ-որ բանից; խլել (իրավունքները, սեփականությունը) $\diamond$ se ~ հրաժարվել (իրավունքից, իշխանությունից, ունեցվածքից); ձեռքից բաց թողնել, կորցնել
- dessaisissement** *m* հրաժարում, զիջում
- dessein** *m* 1. դիտավորություն, մտադրություն, որոշում 2. պլան, նախագիծ $\diamond$ à ~ դիտավորյալ, կանխամտածված; dans le ~ de... մտադրությամբ, նպատակով
- desserrer** *vt* թուլացնել, սեղմածը

- բանալ՝ քանդել՝ բացել $\diamond$ ne pas ~ les dents մի բառ անգամ չարտասանել
- desservir** *vt* վնասել; վատ ծառայություն մատուցել
- dessous** *m* 1. ներքևի մասը, տակը 2. *փ/սք.* անդրկուլիսյան կողմ, քաքնված կողմ $\diamond$ agir en ~ գործել զաղտնաբար՝ տակնահար; avoir le ~ պարտություն կրել; au ~ de la critique քննադատությունից ցածր; ci - ~ ավելի ներքև, ստորև; combinaison de ~ անդրկուլիսյան մեքենայություններ, քաքնված մեքենայություններ; il y a qch là - ~ այստեղ ինչ-որ գաղտնի բան կա
- dessus** *adv* վերևում, վերևից, վրա $\diamond$ ci - ~ mentionné վերոհիշյալ; là ~ այսուհետև, սրանից հետո; mettre la main ~ իր ձեռքը վերցնել, իր բուռը հավաքել; par ~ վրայով, վերևից; passer ~ անցնել մոտով; բաց թողնել (ընթերցանության մեջ); tomber ~ անակնկալ վրան ընկնել, թափվել, հանկարծ գլխին ընկնել
- dessus** *m* վերև, վերին մասը; արտաքին, երեսի կողմը $\diamond$ avoir le ~, prendre le ~ մեկին հաղթել, առավելություն ունենալ; se mettre au ~ de tout ամեն ինչից վեր կանգնել; se placer au- ~ des autres իրեն ուրիշներից վեր դասել; par ~ le marché ի լրումն, բացի դրանից, դեռ ավելին
- destinataire** *m* ստացող, հասցեատեր
- destination** *f* 1. նշանակում, հրահանգում 2. դեր, կոչում, նշանակություն 3. մեկնելու վայր, նշանակման վայր $\diamond$ à ~ de ուղղությամբ, դեպի; arriver à ~ ժամանել հրահանգումով՝ նշանակմամբ
- destiné**, -e *adj* կոչված, նախատեսված
- destiner** *vt* նախատեսել, նշանակել; նախանշել, կանխորոշել, սահմանել, որոշել
- destituable** *adj* փոխարինելի, պաշտոնազրկելի, հեռացման ենթակա
- destituer** *vt* պաշտոնանկ անել, պաշտոնից հեռացնել, աշխատանքից ազատել
- destitution** *f* պաշտոնազրկում, պաշտոնանկություն $\diamond$ prononcer la ~ de զո մեկին ազատել աշխատանքից
- destructeur** *m* ավերիչ անձ; կործանիչ
- destructible** *adj* քանդման՝ կործանման՝ խորտակման ենթակա
- destructif**, -ve *adj* կործանարար, ավերիչ, քայքայիչ
- destruction** *f* կործանում, ավերում, քանդում, խորտակում, քայքայում, ավերածություն; ոչնչացում, բնաջնջում, կոտորած $\diamond$ arme de ~ massive զանգվածային ոչնչացման զենք; ~ collective, ~ en masse, ~ massive զանգվածային ոչնչացում
- désjectiver** *vt* դիմազրկել
- désuet**, -ète *adj* հնացած, գործածությունից դուրս եկած; խարխլված
- désuétude** *f* ոչ գործածական լինելը; հնացածությունը (օրենքի, սովորության) $\diamond$ tomber en ~ գործածու-

թյունից դուրս գալ, հնանալ

désuni, -e *adj* 1. անջատված, զատված, մեկուսացած 2. չհամաձայնեցված, անկապ, չկապակցված

désunion *f* 1. անջատում, զատում, մեկուսացում 2. խզում, գժտություն, անմիաբանություն, անհամաձայնություն, երկպառակություն

désunir *vt* 1. անջատել, զատել, մեկուսացնել 2. տարածայնություններ հարուցել, պառակտել, գժտեցնել; բաժանել, հեռացնել միմյանցից

détaché, -e *adj* 1. արձակված, քանդված; կտրված, անջատ, զատ, մեկուսացած 2. անտարբեր, շրջապատին՝ խորթ, օտար 3. գործուղված; ժամանակավորապես այլ պարտականություններ կատարող

détachement *m* 1. բաժանում, անջատում, մեկուսացում; հատում, պոկում, կտրում 2. անտարբերություն, խորթություն 3. ջոկատ, խումբ, թիւմ, անձնակազմ
~ d'avant-garde առաջավոր ջոկատ
~ de liaison ջոկատ կապի, հաղորդակցության համար, կապավորական ջոկատ

détacher *vt* 1. արձակել, քանդել 2. կտրել, պոկել, անջատել 3. գործուղել, ուղարկել $\diamond$ il s'est fait ~ նա ժամանակավորապես այլ աշխատանքի է անցել

détail *m* 1. մանրամասնություն; մանրուք 2. մանրաձախ առևտուր $\diamond$ entrer dans les ~s մանրամասնությունների մեջ ընկնել;

c'est un ~ դատարկ բան է, կարևոր չէ

détaillé, -e *adj* մանրամասն, հանգամանալից; ծավալուն, ընդարձակ

détailler *vt* 1. մանրամասն պատմել, մանրամասնությունների մեջ մտնել 2. մանրամասն քննության ենթարկել, բոլոր մանրամասներով քննել 3. մանրաձախ առևտրով զբաղվել

détaxe *f* հարկման նվազեցում, մաքսազերծում, հարկազերծում

détaxer *vt* հարկումը նվազեցնել, մաքսազերծել, հարկազերծել

délectable *adj* հայտնաբերելու ենթակա, բացահայտելի

délecter *vt* բացահայտել, գտնել, հայտնաբերել

détection *f* բացահայտում, հայտնաբերում; ճանաչում

délective *m* խուզարկու

détendre *vt* թուլացնել (լարվածությունը) $\diamond$ se ~ թուլանալ; հանգրստանալ լարվածությունից հետո
~ l'atmosphère *վիւր*. լարվածությունը թուլացնել (խմբում, հասարակության մեջ); մթնոլորտը, իրադրությունը լավացնել
~ son esprit ուղեղին հանգիստ տալ, հանգստանալ մտավոր աշխատանքից հետո

détenir *vt* 1. իր իշխանության, իր տիրապետության տակ ունենալ; պահպանել 2. պահել, ձեռքից բաց չթողնել 3. բանտում պահել
~ la majorité մեծամասնություն ունենալ
~ le pouvoir իշխանություն ունենալ

~ le record ռեկորդը պահպանել
détente *f* *փ/հք.* լիցքաթափում, լարվածության թուլացում; կարճատև դադար; հանգիստ ◊ *approfondir la ~* խորացնել միջազգային լարվածությունը; *être dur à la ~* ժլատ լինել; անվճռական լինել ~ *dans les esprits* մտքերի հանգստացում
 ~ *internationale* միջազգային լարվածության թուլացում
 ~ *nerveuse* նյարդային լարվածության թուլացում
détenteur *m* սեփականատեր, տեր
 ~ *de record* ռեկորդակիր
 ~ *de titres* արժեթղթերի սեփականատեր
détention *f* 1. սեփականություն; պահում, տիրապետում 2. բանտարկություն, կալանք, վարչական կարգով ազատագրկում (առանց դատի)
 ~ *perpétuelle* ցմահ բանտարկություն
 ~ *préventive* նախնական կալանք
détenu *m* բանտարկյալ, կալանավոր; հանցագործ
 ~ *de droit commun* քրեական հանցագործ
 ~ *à titre préventif* հետաքննության ենթակա
détérioration *f* 1. վատացում, վատթարացում, փչացում 2. անպետքացում, անպիտանիություն, վնասվածք
 ~ *des conditions de vie* կենսապայմանների վատացում
 ~ *de l'environnement* շրջակա միջավայրի աղտոտվածություն

~ *mentale, ~ intellectuelle* մտավոր կարողությունների նվազում
 ~ *des relations* հարաբերությունների վատթարացում
 ~ *de la situation* իրավիճակի վատթարացում
détérioré, -e *adj* փչացած, անպետքացած, ոչ պիտանի դարձած
détériorer *vt* վնասել, փչացնել, անպետքացնել, ոչ պիտանի դարձնել
détermination *f* 1. որոշում, սահմանում, ձևակերպում, հաստատում 2. որոշում, վճիռ 3. վճռականություն ◊ *libre ~ des peuples* ժողովուրդների ազատ ինքնորոշում; *prendre une ~* որոշում ընդունել
 ~ *de la peine* պատժի սահմանում
déterminé, -e *adj* 1. որոշակի, սահմանված, որոշված, հաստատուն, անփոփոխ 2. համարձակ, անվախ, վճռական
déterminer *vt* 1. որոշել, սահմանել 2. նախասահմանել, կանխորոշել; առաջացնել, պատճառել 3. խթանել, հարկադրել, ստիպել, համոզել, դրդել ◊ *se ~* 1. որոշվել, նշնարվել, գծագրվել, սկզբնավորվել 2. որոշում ընդունել, վճռել, սիրտ անել, համարձակվել, հանդգնել
déterrér *vt* 1. քանդել հանել, փորել հանել, հողի տակից հանել 2. կտրել, պոկել, հեռացնել 3. *փ/հք.* գտնել, հայտնաբերել
détonant, -e *adj* պայթուցիկ
détonation *f* դետոնացիա, կրակոց; պայթյուն, անդրապայթյուն
détoner *vi* պայթել; անդրապայթել
détonner *vi* 1. *երժշտ.* կեղծել, կեղծ

- տոնով երգել 2. չհամապատասխանել, աններդաշնակ լինել, աններդաշնակություն մտցնել
- détorquer** *vt* աղավաղել, աղճատել, խեղաթյուրել, սխալ մեկնաբանել
- détour** *m* 1. կեռման, ոլորան, շրջադարձ 2. զարտուղի ճանապարհ 3. *փխբ.* հնարք, խորամանկություն $\diamond$ chercher des ~s կեղծավորություն անել, երկերեսանիություն անել; sans ~ անկեղծորեն, առանց հետին մտքի, բացեիքաց
- détourné, -e** *adj* կողմնակի, զարտուղի, շրջանցիկ, հեռավոր $\diamond$ sens ~ թաքնված իմաստ; d'une manière ~e այլաբանորեն
- détournement** *m* 1. շեղում, թեքում 2. գայթակղում, մոլորեցում 3. չարաշահում 4. մսխում, վատնում, հափշտակում, կողոպտում, յուրացում, առևանգում
~ de deniers publics պետական միջոցների հափշտակում
~ d'un enfant երեխայի առևանգում
~ de fonds դրամական միջոցների հափշտակում
~ des pouvoirs իշխանության չարաշահում
- détourner** *vt* 1. թեքել, շեղել, հեռացնել 2. գայթակղել, մոլորեցնել 3. հափշտակել, յուրացնել, մսխել, վատնել, կողոպտել 4. չարաշահել 5. կեղծել, աղավաղել (իմաստը, նշանակությունը) 6. տարհանոգել, հետ կանգնեցնել
~ l'attention de l'opinion publique հասարակայնության ուշադրությունը շեղել
~ des fonds publics մսխել պետական փողերը
~ le sens d'une loi օրենքի իմաստը աղավաղել
~ les soupçons կասկածները ցրել
- détracter** *vt* վատաբանել, հայհոյել, պարսավել, նվաստացնել, ստորացնել
- détracteur** *m* հայհոյող, չարախոսող, գրպարտիչ
- détresse** *f* 1. աղետ, դժբախտություն, անհաջողություն; կարիք 2. վիշտ, տխրություն, թախիծ $\diamond$ en ~ խորտակվող, ճակատագրի քմահաճույքին թողնված; cri de ~ հուսահատության ճիչ; navire en ~ խորտակվող նավ, աղետի ենթարկված նավ; signal de ~ աղետի ազդանշան
~ morale ընկճվածություն, շփոթվածություն
- détriment** *m* *հնգծ.* վնաս $\diamond$ au ~ de... ի վնաս մեկի, մի բանի
- détritus** *m* բեկորներ; մնացորդներ, աղբ
- détroit** *m* 1. նեղուց 2. կիրճ, կապան $\diamond$ les Détroits Դարդանեյի նեղուց
- détromper** *vt* մոլորությունից հանել $\diamond$ se ~ մոլորությունից դուրս գալ
- détroner** *vt* գահընկեց անել; պսակազերծել, թագազրկել
- détrousseur** *m* կողոպտիչ, ավազակ; դիակապուտ, մեռել կողոպտող
- détruire** *vt* ոչնչացնել, կործանել, ավերել; քանդել, քարոքանդ անել $\diamond$ se ~ քայքայվել, կործանվել; մահանալ
~ qn dans l'esprit d'un autre մեկին ուրիշի աչքում ոչնչացնել
~ une ville de fond en comble քաղաքը հիմնովին կործանել

- dette** *f* 1. դրամական պարտք 2. պարտք (պարտականություն, պարտավորություն) ◇ *acquiter* (*amortir*) *une* ~ պարտքը մարել; *annuler* (կամ *apurer*) *une* ~ պարտքը վերացնել; *contracter* (*faire*) *des* ~s պարտք անել; *dégonfler* *une* ~ պարտքը կրճատել; *éteindre* *une* ~ պարտքը մարել; *faire payer* *une* ~ պարտքը գանձել; *garantir* *une* ~ երաշխավորել պարտքի մարումը; *liquider* (կամ *payer*) *une* ~ պարտք վճարել; *nier sa* ~ իր պարտքը չընդունել; *payer sa* ~ à *la société* մահապատժի ենթարկվել հանցագործության համար; *reconnaître* *une* ~ ընդունել պարտավորությունը; *recouvrer* *une* ~ պարտքը բռնագանձել; *régler* *une* ~պարտքը վճարել; *rembourser* *une* ~ պարտք մարել; *remettre* *une* ~ պարտքից ազատել
~ *extérieure* պետական արտաքին պարտք
~ *publique* պետական պարտք
~s *actives* պարտք տրված գումարներ
~s *passives* պարտք վերցված գումարներ
- deuil** *m* 1. սուգ 2. վիշտ, տխրություն ◇ *suivre le* ~ հետևել սգո երթին
~, *grand* ~ խոր սուգ
~ *public* համաժողովրդական վիշտ
- dévaliser** *vt* կողոպտել, թալանել, սրբել տանել
- dévaliseur** *m* կողոպտիչ
- dévalorisation** *f* արժեզրկում
- dévaloriser** *vt* արժեզրկել
- dévaluateur**, -rice *adj* արժեզրկող, արժեզրկման տանող
- dévaluation** *f* 1. արժեզրկում, գնազրկում 2. *ֆիզ.* դեվալվացիա
~ «à chaud» մեծ չափերի արժեզրկում
~ «à froid» չնչին արժեզրկում
~ *de la monnaie* ազգային արժույթի արժեզրկում
- dévaluer** *vt* արժեքազրկել, գնազրկել
- devancer** *vt* 1. առաջ ընկնել, առաջ անցնել, առջևից գնալ 2. որևէ բան անել ուրիշից ավելի շուտ կամ մինչև ժամկետը
~ *l'appel* ժամկետից շուտ զինծառայություն անցնել
- devancier** *m* նախակարասպետ ◇ *nos* ~s մեր նախնիները
- devant** *m*: *prendre les* ~s *փիսք.* առաջ անցնել; նախազգուշացնել; ժամանակ շահել
- devanture** *f* 1. ցուցափեղկ (խանութի) 2. ապրանքների ցուցադրություն (խանութում) 3. ճակատամաս
- dévastateur**, -rice *adj* ամայացնող, ավերիչ
- dévastation** *f* ամայացում, ավերում, քայքայում
- dévasté**, -e *adj* ամայացած, ավերված, քայքայված
- dévaster** *vt* ամայացնել, քայքայել, ավերել, քանդել
- développé**, -e *adj* զարգացած ◇ *largement* ~ լայնածավալ (ծրագիր և այլն)
- développement** *m* 1. զարգացում, ծավալում, աճ, ընդլայնում 2. ազդեցության տարածում (ուս-

- մունքի, կուսակցության) 3. *pl* հետևանքներ $\diamond$ politique du ~ զարգացման քաղաքականություն; stratégie du ~ զարգացման ռազմավարություն
 ~ capitaliste կապիտալիստական զարգացում
 ~ du combat կռվի զարգացում
 ~ des contradictions de classe դասակարգային հակասությունների ուժեղացում
 ~ de la coopération համագործակցության ընդլայնում
 ~ harmonieux համակողմանի զարգացում
 ~ d'un sujet սյուժեի զարգացում
- devenir** *vi* դառնալ, լինել
 ~ hors d'usage սպառել իրեն, գործածությունից դուրս գալ
- devenir** *m* *փ/իլ*. կազմավորում, ձևավորում, լինելիություն, գոյացում
 $\diamond$ en ~ ձևավորման ընթացքում, լինելիության մեջ
- déverrouiller** *vt* կալանքից ազատել
- devers** : par - ~ *loc.prép.*: par- ~ զոմեկի ներկայությամբ; par- ~ soi իր մոտ, իր ձեռքերում
- déversement** *m* դուրս հոսում, արտահոսում
- déverser** *vt* 1. արտահոսել, լցնել, չափից դուրս լցնել, լցնել մինչև թափվելը 2. դուրս նետել, դուրս գցել, դուրս թափել; ափ իջեցնել, ցած իջեցնել
 ~ le blâme sur զո պարսավել, նախատել, հանդիմանել, կշտամբել
 ~ les bombes ռումբեր նետել
 ~ des parachutistes պարաշյուտային դեսանտ իջեցնել
- déviation** *f* 1. շեղում, թեքում, խտտ
- րում, բաժանում, ճյուղավորում
 2. *թղթ.* թեքում; աղավաղում, խեղաթյուրում, աղճատում 3. զարտուղի ճանապարհ
 ~ bureaucratique բյուրոկրատական աղճատում
 ~ de droite աջ թեքում
- déviacionniste** *m* *թղթ.* ուկլոնիստ
- dévier** 1. *vi* թեքել, շեղել, խտտորել 2. *vi* մի կողմ թեքվել, շեղվել, գնալ շրջանց, կողմնակի ճանապարհով $\diamond$ faire ~ ստիպել մի կողմ թեքվել՝ շրջանց կատարել
- devis** *m* նախահաշիվ $\diamond$ établir un ~ նախահաշիվ կազմել
- deviser** *f* 1. նշանաբան 2. *pl* արտաբերություն, տարադրամ
 ~ convertibles փոխարկելի տարադրամ
 ~s étrangères օտարերկրյա արժույթ
 ~ nationales ազգային արժույթ
 ~s or ոսկու արժույթ
- de visu** *loc.adv.* սեփական աչքերով
 $\diamond$ parler de qch de visu խոսել ականատեսի աչքերով
- dévoilement** *m* մերկացում, բացահայտում
- dévoiler** *vt* մերկացնել, բացահայտել, քողը վերցնել
- devoir** *vt* 1. պարտք լինել 2. պարտական լինել 3. պարտավորված լինել $\diamond$ se ~ (de) իրեն պարտավորված զգալ մի բան անելու; se ~ à զո իրեն պարտական զգալ մեկի հանդեպ
- devoir** *m* 1. պարտականություն, բարոյական, քաղաքացիական պարտք 2. *pl* հարգանք, պատիվ, մեծարանք $\diamond$ croire de son ~ իր

պարտքը, իր պարտականությունը համարել; être à son ~ իր պաշտոնին լինել; faire son ~ իր պարտականությունը կատարել; se mettre en ~ de ... իրեն պարտավորված համարել մի բան անելու; պատրաստվել մի բան անելու; par ~ պարտքի զգացումից ելնելով; ramener զո au ~ մեկին կոչ անել իր պարտականությունները կատարելու; rendre ses ~s à զո իր հարգանքը մատուցել մեկին ~ conjugaux ամուսնական պարտականություններ
~ d'honneur պատվի գործ

dévolu, -e *adj* բաժին հասած, բախտին արժանացած; օրենքով փոխանցված; վրան դրված

dévolu *m* : jeter son ~ sur... ի վերջո որևէ բան ընտրել; par ~ ընտրությամբ

dévolutif, -ve *adj* : appel ~ *իրվք*. բողոքարկում՝ բարձրագույն ինստանցիա

dévolution *f* 1. *իրվք*. փոխանցում, հանձնում (իրավունքների, գույքի) 2. *քղք*. հանձնում (իշխանության, լիազորությունների և այլն)

dévot *m* բարեպաշտ ◊ faux ~ սուտ սուրբ, կեղծ բարեպաշտ, սուտ Քրիստոս, սուտ ճգնավոր

dévotion *f* 1. աստվածավախություն, բարեպաշտություն 2. երկյուղածություն, ակնածանք ◊ avoir une grande ~ pour զո պաշտել, աստվածացնել, մեծարել մեկին; être à la ~ de զո անսահման նվիրված լինել մեկին; ծառայել մեկին; par ~ ակնածանքով, երկյուղածությամբ

dévoué, -e *adj* հավատարիմ, անձնվեր, նվիրված ◊ votre ~ Ձեզ նվիրված՝... (նամակը վերջացնելու քաղաքավարական ձևակերպում) ; veuillez croire à mes sentiments ~s խորին հարգանքով..., ընդունեք հարգանքներիս հավաստիքը

dévouement *m* անձնվիրություն, նվիրվածություն; անձնագոհություն

dévouer *vt* 1. նվիրել 2. տալ, նվիրաբերել, զոհել; զոհ մատուցել, մատաղ անել ◊ se ~ նվիրվել; ինքն իրեն զոհաբերել

dévoyé, -e *adj* 1. ճանապարհից շեղված, մոլորված 2. շփոթված, իրեն կորցրած

dévoyer *vt* 1. ճանապարհից շեղել, մոլորեցնել 2. շփոթեցնել

diaire *adj* մեկօրյա

dialectique *adj* դիալեկտիկական ◊ matérialisme ~ դիալեկտիկական մատերիալիզմ

dialogue *m* 1. երկխոսություն, խոսակցություն, զրույց 2. *քղք*. բանակցություններ, շփումներ, երկխոսություն (ոչ պաշտոնական) ~ politique քաղաքական երկխոսություն

dialoguer 1. *vi* զրուցել, խոսել; երկխոսություն վարել 2. *vt* երկխոսության ձևով գրել

diapason *m* 1. *երժշտ*. դիապազոն, ձայնածավալ 2. *փիլս*. տոն, մակարդակ ◊ baisser le ~ տոնը ցածրացնել; se mettre au ~ de զո հարմարվել, ընտելանալ; ընդհանուր լեզու գտնել, համակերպվել; ramener le ton au ~ համաձայ-

նեցնել... հետ
diatribe *f* սուր քննադատություն;
 պամֆլետ, պարսավագիր
dictamen *m* : le ~ de la conscience
 խղճի ձայնը
dictateur *m* *քղք.* դիկտատոր,
 բռնակալ, բռնատեր
dictature *f* *քղք.* դիկտատուրա, բռն-
 նակալություն, բռնատիրություն,
 բռնապետություն
 ~ absolue բացարձակ՝ անսահ-
 ման դիկտատուրա
dictée *f* 1. թելադրություն, թելադ-
 րանք 2. *փխք.* ուժեղ ազդեցու-
 թյուն, ներգործություն; պահանջ,
 հրաման $\diamond$ écrire sous la ~ գրել
 թելադրանքով; sous la ~ ազդե-
 ցության տակ
dicter *vt* թելադրել
 ~ des conditions պայմաններ թե-
 լադրել
diète *f* սեյմ, ընտրյալների ժողով
diffamant, -e *adj* խայտառակող,
 վարկաբեկող, փառագրկող,
 գրպարտող
diffamateur *m* գրպարտիչ
diffamation *f* գրպարտություն
diffamatoire *adj* գրպարտչական
diffamer *vt* խայտառակել, սևացնել,
 գրպարտել
différé, -e *adj* 1. հետաձգած, երկա-
 րաձգած 2. *m* : diffuser en ~ հա-
 դորդել (ձայնագրությամբ) ռա-
 դիոլով, հեռուստատեսությամբ
différence *f* 1. տարբերություն, գա-
 նազանություն 2. *pl* տարաձայ-
 նություններ $\diamond$ à cette ~ près դրա-
 նից բացի, բացառությամբ; avec
 cette ~ que... միայն այն տարբե-
 րությամբ, որ... ; faire (la) ~ տար-

բերել; à la ~ de... *loc. prép.* ի
 տարբերություն
 ~ logique տրամաբանական
 տարբերություն
 ~ spécifique *տրմք.* ակնհայտ
 տարբերություն
différencier *vt* տարբերել, գանազա-
 նել, ջոկել $\diamond$ se ~ (de) տարբերվել,
 գանազանվել, ջոկվել
différend *m* տարաձայնություն,
 տարակարծություն; վեճ, վիճա-
 բանություն, երկպառակություն;
 վիճելի հարց $\diamond$ ajuster le ~ վեճը
 հարթել; avoir un ~, être en ~ տա-
 րաձայնություն ունենալ, վիճել;
 partager le ~ հաշտեցնել կողմե-
 րին; régler un ~ վեճը կարգավո-
 րել
différent, -e *adj* տարբեր, գանա-
 զան, իրար ոչ նման; ուրիշ, այլ $\diamond$
 c'est ~ դա նույն բանը չէ; ~ de par
 sa nature իր բնույթով օտար; de-
 venir ~ փոխվել, տարբերվել
différer 1. *vt* հետաձգել, դանդաղեց-
 նել 2. *vi* ա) տարբերվել, առանձ-
 նանալ բ) տարակարծիք լինել,
 չհամաձայնել, չհամընկնել (կար-
 ծիքներով, հայացքներով)
difficile *adj* 1. դժվար, դժվարին 2.
 ծանր; դաժան, տանջալից,
 խիստ 3. խտրություն դնող, քմա-
 հաճ; պահանջկոտ, բծախնդիր,
 մանրախնդիր $\diamond$ faire le ~ շատ
 պահանջկոտ լինել; situation ~
 դժվարին կացություն; temps ~
 ծանր ժամանակներ
difficulté *f* 1. դժվարություն, բարդու-
 թյուն 2. խոչընդոտ, արգելք $\diamond$
 aplanir (կամ lever, trancher) des
 ~s խոչընդոտները վերացնել;

- causer (կամ créer, élever, soulever) des ~s խոչընդոտներ ստեղծել; une ~ se dresse, se présente, surgit դժվարություն է առաջանում; éprouver des ~s դժվարություններ կրել; éviter des ~s դժվարություններից խուսափել; présenter une ~ դժվարություններ կայացնել; se heurter à des ~s հանդիպել խոչընդոտների՝ դժվարությունների; surmonter des ~s դժվարություններ հաղթահարել; triompher les ~ հաղթահարել դժվարությունները; en ~ դժվարին կացության մեջ; sans ~ առանց դժվարության, անարգել; թեթևությամբ, սիրով
~ d'audition վատ լսելիություն
~ de terrain բնական խոչընդոտ
- diffus**, -e *adj* 1. մանրամասն, բազմաբառ, ընդարձակ 2. մութ, անհասկանալի, խառնակ, շփոթ
- diffusément** *adv* մանրամասնորեն, ընդարձակ
- diffuser** *vt* 1. *փխբ.* տարածել, սփռել (տպագիր նյութերը) 2. տեղեկացնել, ազդարարել, հոդորդել (ռադիոյով)
- diffusion** *f* 1. լայնահաղորդում, հաղորդում ռադիոյով 2. *հնգծ.* շատախոսություն; ավելորդ երկարություն 3. տարածում, սփռում (տպագիր նյութերի); *փխբ.* թափանցում
- digérer** *vt* 1. մարսել (ուտելիքը) 2. *խսկց.* լավ մտածել, լավ կշռադատել 3. *խսկց.* տանել, հանդուրժել
~ un affront վիրավորանքը «կուլ տալ»
- digne** *adj* արժանավոր, արժանի (հարգանքի և այլն) $\diamond$ prendre un air ~ լուրջ տեսք ընդունել
- dignement** *adv* արժանապատվորեն, ըստ արժանվույն, արժանավայել ձևով
- dignitaire** *m* մեծատոհմիկ, բարձր դիրք ունեցող անձ $\diamond$ haut ~ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձ
- dignité** *f* 1. աստիճան, կոչում 2. արժանապատվություն $\diamond$ conférer une ~ կոչում տալ; honorer աստիճանի բարձրացնել
- digne** *f* 1. ամբարտակ, պատվար, պատնեշ 2. *փխբ.* արգելք, խոչընդոտ, անջրպետ
- dilapidateur** *adj* վատնող, մսխող, շռայլ
- dilapidation** *f* վատնում, մսխում, շռայլում, ծախսում
- dilapider** *vt* վատնել, մսխել, ծախսել, շռայլել
- dilatatoire** *adj* *իրվբ.* հետաձգող; ձգձգման ենթակա; հետաձգում պահանջող $\diamond$ combat ~ ժամանակ շահելու վրա հիմնված մարտ; procédés ~ ձգձգում, երկարաձգում, հետաձգում; réponse ~ խուսափողական պատասխան
- dilemme** *m* 1. դիլեմա, երկսայրաբանություն 2. *փխբ.* երկընտրանք, այլընտրանք
- diligence** *f* 1. ճարպկություն, արագաշարժություն, ժրություն 2. *փխբ.* ջանասիրություն, ձգտում $\diamond$ à la ~ de... խնդրանքով, հայցով; en toute ~ անմիջապես, շտապ; faire ~ շտապել; ջանալ
- dimension** *f* 1. թափ, մասշտաբ, ընդգրկում 2. *փխբ.* կարևորություն,

նշանակություն; մեծություն ◊
donner une nouvelle ~ à նոր թափ
հաղորդել, նոր մակարդակի
բարձրացնել; prendre la ~ (les ~s)
de զժ հասկանալ որևէ բանի
կարևորությունը; նշանակություն
ստանալ; prendre ses ~s նախա-
զուշական միջոցներ ձեռնար-
կել

~ historique d'un événement իրա-
դարձության պատմական նշա-
նակությունը

diminuer 1. *vt* ա) պակասեցնել,
կրճատել բ). նվազեցնել, թուլաց-
նել 2. *vi* ա) նվազել, ընկնել բ)
թուլանալ ◊ être diminué aux yeux
de զո մեկի աչքից ընկնել

diminution *f* 1. պակասեցում, կրճա-
տում, փոքրացում; նվազեցում,
իջեցում (զմերի, արժեքի) 2. թու-
լացում, նվազում

diplomate *m* դիվանագետ

diplomatie *f* դիվանագիտություն ◊ le
chef de la ~ արտաքին քաղաքա-
կանության ղեկավարը; entrer
dans la ~ դիվանագետ դառնալ;
user de ~ դիվանագիտություն
բանեցնել, խորամանկել
~ bilatérale երկկողմանի դիվա-
նագիտություն

diplomatique *adj* դիվանագիտական
◊ corps ~ դիվանագիտական
կորպուս; courrier ~ դիվանագի-
տական փոստ; crise ~ դիվանա-
գիտական ճգնաժամ; efforts ~s
դիվանագիտական ջանքեր;
établir des relations ~s հաստա-
տել դիվանագիտական հարաբե-
րություններ; immunité ~ դիվա-
նագիտական անձեռնմխելիու-

թյուն; message ~ դիվանագիտա-
կան հաղորդակցություն, ուղերձ;
poste ~ դիվանագիտական պաշ-
տոն; privilèges ~s դիվանագի-
տական արտոնություններ; ré-
ception ~ դիվանագիտական ըն-
դունելություն; rédacteur ~ ար-
տաքին քաղաքական մեկնա-
բան; relations ~s դիվանագիտա-
կան հարաբերություններ; repré-
sentant ~ դիվանագիտական ներ-
կայացուցիչ; représentation ~ դի-
վանագիտական ներկայացուց-
չություն; rupture des relations ~s
դիվանագիտական հարաբերու-
թյունների խզում; solution ~ դի-
վանագիտական լուծում՝ մեկնա-
բանություն՝ պատասխան; sour-
ce ~ դիվանագիտական աղբյուր;
statut ~ դիվանագիտական կար-
գավիճակ; termes ~s դիվանագի-
տական տերմիններ; valise ~ դի-
վանագիտական փոստ

dire *vt* 1. խոսել; ասել; արտահայ-
տել; արտասանել 2. (vouloir) ~
նշանակել հրամայել ◊ l'art de
bien ~ հռետորական արվեստ,
ճարտասանություն; à l'heure dite
պայմանավորված ժամին; à vrai
~ ճիշտն ասած; cela va sans ~
ինքնին հասկանալի է; cela veut ~
նշանակում է, որ; c'est dit որոշ-
ված է; des on-dit ասելոսել, լու-
րեր, բամբասանքներ; disons
ասենք թե..., ենթադրենք; entre
nous soit dit մեր մեջ ասած, խոս-
քը մեր մեջ; pour tout ~ մի խոս-
քով; proprement dit բուն իմաս-
տով; sans mot ~ առանց բառ ան-
գամ ասելու; soit dit en passant ի

- միջի այլոց ասած; soi-disant իբր, իբրև, իբրև թե
 ~ sa joie արտահայտել իր ուրախությունը
 ~ son opinion արտահայտել իր կարծիքը
- dire** *m* հայտարարություն; ցուցմունք ◊ au ~ de... խոսքերով, պատմածներով
 ~ d' experts փորձագետների եզրակացությունը
- directeur** *m* տնօրեն, վարիչ, կառավարիչ; գլխավոր վարչության պետ; ղեկավար խմբագիր-հրատարակիչ
 ~ adjoint փոխտնօրեն
 ~ de banque բանկի կառավարիչ
 ~ commercial առևտրային գծով տնօրեն
 ~ délégué լիազոր տնօրեն
 ~ financier ֆինանսական գծով տնօրեն
 ~ général գլխավոր տնօրեն
 ~ général adjoint գլխավոր տնօրենի տեղակալ
 ~ gérant գործադիր տնօրեն; լրագրի պատասխանատու հրատարակիչ
 ~ régional տարածքային տնօրեն
 ~ de succursale մասնաճյուղի տնօրեն
 ~ de vente վաճառքի գծով տնօրեն
- direction** *f* 1. ուղղություն 2. վարում, կառավարում, ղեկավարում, ղեկավարություն, 3. տնօրինություն, վարչություն, կառավարչություն ◊ assumer la ~ իր վրա վերցնել ղեկավարությունը; sous la ~ de ղեկավարությամբ
- ~ collective կոլեկտիվ ղեկավարություն
 ~ de comptabilité հաշվապահություն
 ~ de contentieux իրավաբանական բաժին
 ~ d'entreprise ձեռնարկության ղեկավարում
 ~ expéditive օպերատիվ ղեկավարություն
 ~ financière ֆինանսական վարչություն
 ~ générale գլխավոր վարչություն
 ~ unipersonnelle միանձնյա ղեկավարություն
- directive** *f* դիրեկտիվ, հրահանգ, ցուցում
 ~ électorale ընտրողների հրահանգ
- dirigeant**, -e *adj* 1. իշխող, տիրող, կառավարող 2. ղեկավարող, ուղղություն տվող, առաջնորդող, առաջատար ◊ classe ~e իշխող դասակարգ; rôle ~ ղեկավար դեր; cadres ~s de l'industrie արդյունաբերության ղեկավար կադրեր
- dirigeant** *m* ղեկավար, առաջնորդ; լիդեր
 ~ de base ստորին կազմակերպության ղեկավար
 ~s d'entreprises տնտեսավարներ, տնտեսական աշխատողներ;
- diriger** *vt* 1. կառավարել, ղեկավարել 2. ուղղություն տալ, առաջնորդել, ղեկավարել 3. ուղղորդել, կողմնորոշել ◊ économie dirigée պլանային տնտեսություն; տնտեսության պլանավորման համակարգ

- dirigisme** *m* 1. վարչարարություն; կառավարում 2. տնտեսության պետական կարգավորում
~ bureaucratique կառավարման գրասենյակային մեթոդ
- dirimer** *vt* *իրվք.* վերացնել, լուծարել, լուծարքի ենթարկել
- discernement** *m* 1. ճանաչում, տարբերում, զանազանում 2. խոհեմություն, խելամտություն, շրջահայացություն, դատողականություն $\diamond$ agir avec ~ գիտակցաբար գործել; agir sans ~ գործել անգիտակցաբար, անխոհեմ կերպով; manque de ~ անմտություն, անխելություն, անխելամտություն ~ moral լավը վատից զանազանելու կարողություն
~ des nuances նրբերանգները զանազանելը
~ de la vérité d'avec l'erreur ճիշտը սխալից տարբերելու կարողություն
- disciple** *m* սան, աշակերտ, հետևորդ
- disciplinaire** *adj* ուղղիչ, կարգապահական $\diamond$ bataillon ~ տուգանային գումարտակ, punition ~, peine ~ կարգապահական տույժ
- discipline** *f* 1. կարգապահություն, կարգ ու կանոն, հնազանդություն 2. գիտության ճյուղ, ուսումնական առարկա
~ de travail աշխատանքային կարգապահություն
- discontinuité** *f* ընդհատություն, խզում, ճեղքվածք $\diamond$ sans ~ անընդհատ, անընդմեջ
- disconvenance** *f* անհամապատասխանություն
- disconvenir** *vi* 1. չհամաձայնվել, չհամաձայնել, ժխտել 2. չհամապատասխանել
- discordance** *f* 1. անհամաձայնություն 2. անհամապատասխանություն, տարբերություն
- discordant**, -e *adj* անհամաձայն, անհամապատասխան, հակասական, աններդաշնակ
- discorde** *f* երկպառակություն, գժտություն, անհամաձայնություն, տարաձայնություն $\diamond$ brandon (կամ sujet) de ~ երկպառակության, գժտության պատճառ; pomme de ~ կռվախնձոր; semer la ~ երկպառակություն սերմանել
- discourir** *vi* դատել, խորհել, մտածել; խոսել, ճառել; ճամարտակել, շաղակրատել
- discours** *m* ճառ, ելույթ, խոսք $\diamond$ faire un ~ ելույթ ունենալ
~ de cloture եզրափակիչ խոսք
~ inaugural, d'ouverture, d'inauguration ներածական խոսք, բացման խոսք
~ de salutation ողջույնի խոսք
~ en l'air դատարկ՝ փուչ խոսքեր
~ -programme ծրագրային ելույթ
- discourtois**, -e *adj* անպարկեշտ, անվայելուչ, անհարգալիր, անքաղաքավարի
- discoutoisement** *adv* անպարկեշտորեն, անքաղաքավարի
- discourtoisie** *f* անքաղաքավարություն, անպարկեշտություն, անհարգալիր վերաբերմունք
- discredit** *m* 1. վարկաբեկում, շնորհազրկում, հեղինակազրկում 2. անվստահություն $\diamond$ tomber en ~ հեղինակազրկվել, աչքից ընկնել
- discrediter** *vt* 1. վարկաբեկել, արա-

տավորել, հեղինակագրել 2. չվստահել, կասկածի տակ դնել

discrètement *adv* 1. զուսպ, համեստորեն 2. աննկատ, գաղտնաբար, զգույշ, շրջահայաց

discrétion *f* 1. գազվածություն, համեստություն, բարեկրթություն 2. լռություն, գաղտնապահություն 3. *հնգծ.* խոհեմություն, շրջահայացություն ◊ à la ~ հայեցողությամբ; des personnes de ~ մարդիկ, որոնց կարելի է վստահել; se mettre (կամ s'en remettre) à la ~ de զո մեկի տնօրինությանը հանձնվել; վստահել մեկին, ապավինել մեկին; se rendre à ~ անձնատուր լինել հաղթողի գթածությանը, անվերապահ անձնատուր լինել

discrétionnaire *adj* սեփական հայեցողությունից կախված, կամայական ◊ pouvoir ~ անսահմանափակ իշխանություն

discrimination *f* *ղվնգ.* դիսկրիմինացիա, խտրականություն, իրավունքների ոտնահարում ◊ sans ~s առանց խտրականության ~ raciale ռասայական խտրականություն

discriminatoire *adj* խտրականություն դնող, խտրական ◊ clauses ~s հոդվածներ, որոնք խտրականություն են սահմանում

disculpation *f* հանցանքի հանում, արդարացում

discussion *f* 1. քննարկում, բանավեճ, մտքերի փոխանակություն 2. *խսկց.* գրույց, խոսակցություն ◊ cela est sujet à ~ սա քննարկման ենթակա հարց է, սա վիճելի

հարց է; la ~ s'ouvre քննարկումը՝ բանավեճը սկսվում է; la ~ se poursuit քննարկումը՝ բանավեճը շարունակվում է; la ~ s'engage autour de... բանավեճը ծավալվում է; entamer (կամ soulever) la ~ բանավեճ սկսել; entrer en ~ բանավեճի մեջ մտնել; être en ~ քննարկվել; mettre en ~ քննարկման դնել; reprendre la ~ շարունակել բանավեճը; venir en ~ դառնալ քննարկման առարկա ~, ample լայնածավալ քննարկում

~ animée աշխույժ քննարկում

~ constructive դրական՝ կոնստրուկտիվ քննարկում

~ fertile արգասավոր՝ բեղմնավոր քննարկում

~ générale (de principe) ընդհանուր քննարկում (սկզբունքային հարցերի շուրջ)

~ parlementaire խորհրդարանական քննարկում

discutable *adj* վիճելի

discuter 1. *vt* ա) քննարկել, բանավիճել գ) վիճարկել, կասկածի տակ առնել 2. *vi* ա) վիճել, վիճաբանել բ) *խսկց.* խոսել

~ avec l'ennemi թշնամու հետ բանակցություններ վարել

~ de politique խոսել քաղաքականության մասին

~ du problème վիճաբանել խնդրի շուրջը

~ de l'état des relations entre վիճաբանել փոխհարաբերությունների վիճակի շուրջը

disert, -e *adj* պերճախոս

disette *f* 1. պակասություն, կարիք 2.

- սով; անբերքատվություն, անբերրիություն
 ~ de marchandises ապրանքի սով
 ~ monétaire դրամային սով, մանր դրամի պակասություն
- disgrâce** *f* 1. շնորհագրություն, աչքից ընկնելը 2. *հնգծ.* անշնորհություն, անճարակություն $\diamond$ avec ~ անշնորհ կերպով, անճոռնի կերպով; tomber en ~ աչքից ընկնել, շնորհագրկվել
- disgracier** *vt* շնորհագրկել, աչքից զցել
- disjoindre** *vt* անջատել, բաժանել, առանձնացնել, հեռացնել, գատել, մասնատել
- dislocation** *f* 1. անդամահատում, բաժանում; քայքայում, տարրալուծում 2. *նազմ.* տեղաբաշխում (դիսլոկացիա)
- disloquer** *vt* 1. անդամատել, բաժան-բաժան անել; տարրալուծել, քայքայել 2. *նազմ.* տեղաբաշխել, տեղավորել 3. ցրել (օր. ցույցը)
- disparaître** *vi* 1. անհետանալ, աներևութանալ 2. անհետ կորել, չքանալ, չքվել $\diamond$ faire ~ վերացնել; հափշտակել, թաքցնել; սպանել 3. մահանալ, զոհվել $\diamond$ être porté disparu համարվել անհետ կորած
- disparate** *f* անհամապատասխանություն; խզում
- disparité** *f* տարբերություն, անհավասարություն, անհամաչափություն, անհամասնություն; անհամաձայնություն
- disparition** *f* 1. անհետացում, չքանալը, վերացում 2. մահ
- dispense** *f* 1. ընդհանուր կանոնից բացառում 2. ազատում, արտոնություն $\diamond$ obtenir une ~ d'âge ստանալ ազատություն՝ տարիքի հետևանքով
- dispenser** *vt* 1. բաժանել, բաշխել, բաժին տալ 2. ազատել, զերծ պահել
 ~ d'un examen քննությունից ազատել
 ~ de la loi commune ընդհանուր օրենքից բացատել
- disperser** *vt* շաղ տալ, ցրել, հարուցանել; ցրել, քշել, հավաժել
 ~ ses efforts ուժերը վատնել
 ~ une manifestation ցույցը ցրել
- disponibilité** *f* 1. անզբաղվածություն, ոչ զբաղված լինելը 2. տրամադրելի կանխիկ դրամ 3. *pl* կանխիկ դրամական միջոցներ; *նազմ.* պահեստային ուժեր, պահեստագործ 4. *փխք.* ազատություն $\diamond$ constituer les ~s պաշարներ կուտակել; être en ~ պահեստում, ռեզերվում լինել; mettre en ~ ժամանակավորապես ծառայությունից ազատել, թողնել պահեստում; se trouver en ~ գործից հեռու հայտնվել, պարապության մեջ հայտնվել
 ~ d'esprit հոգու ազատություն
- disponible** *adj* 1. տրամադրության տակ եղած, կանխիկ, իրացվելի; ազատ, չզբաղված 2. պահեստում, ռեզերվում գտնվող $\diamond$ appartement ~ ազատ բնակարան; capital ~ կանխիկ կապիտալ
- disposer** 1. *vt* տեղադրել, զետեղել, բաշխել, տեղաբաշխել, դասավորել; տրամադրել, համոզել; նա-

խապատրաստել 2. *vi* տնօրինել, տրամադրության տակ ունենալ
~ d'un bien տնօրինել ունեցվածքը
~ en faveur de զո տրամադրել մեկի օգտին

dispositif *m* 1. հարմարանք, կառուցվածք, սարք 2. *հրվք.* դատավճիռ; միջազգային պայմանագրի հիմնական մաս, դրույթներ
~ d'alarme վթարային ազդանշանային սարք
~ d'écoute լսելու սարք

disposition *f* 1. տեղադրություն, տեղաբաշխում, դասավորում, դասավորություն, բաշխում 2. տրամադրվածություն, վերաբերմունք, հակվածություն 3. տնօրինում, կազմակերպում, կարգավորում 4. որոշում, կարգադրություն; դրույթ 5. միջոցառում $\diamond$ à la ~ de... տրամադրության տակ; contrevénir à la ~ խախտել որոշումը; être en ~ de... տրամադրված լինել, մտադրություն ունենալ; libre ~ de son bien իր ունեցվածքի ազատ տնօրինում; mettre à la ~ տրամադրության տակ դնել; portée d'une ~ դրույթի կիրառության ոլորտը; prendre des ~s միջոցներ ձեռք առնել; se mettre (կամ se tenir, être) à la ~ de զո մեկի տրամադրության տակ լինել

~s administratives վարչական կարգադրություններ
~ des affaires գործերի դրությունը
~ de l'article հոդվածի դրույթներ
~s d'un contrat պայմանագրի կետեր

~s facultatives ֆակուլտատիվ՝ ոչ պարտադիր դրույթներ

~s fiscales հարկային կարգադրություններ

~s générales ընդհանուր դրույթներ

~s législatives օրենսդրական դրույթներ

~, libre ինքնորոշում

~ des lieux տեղանքի դիրքը

~s obligatoires պարտադիր դրույթներ

~s du Pacte de la Société des Nations Ազգությունների Լիգայի կանոնադրության դրույթներ

~s réglementaires կանոնավորիչ ակտի որոշումներ

~s de statuts կանոնադրության դրույթներ

~s de traité պայմանագրի հոդվածներ

disproportion *f* անհամաչափություն, անչափակցություն, անհամամասնություն *disputable adj* վիճելի

dispute *f* 1. խոսքակռիվ, վեճ, վիճաբանություն; ընդհարում 2. *հնգծ.* բանավեճ, (հրապարակային քննարկում)

disputer 1. *vi* վիճել, վիճաբանել, հակաճառել, 2. *vt* վիճարկել, կասկածի տակ առնել; պաշտպանել, պայքարել հանուն ...

~ le concours մասնակցել մրցույթին

~ la Coupe, le championnat խաղարկել Գավաթը, առաջնությունը

~ le terrain պաշտպանել հողի յուրաքանչյուր թիզը; պաշտպա-

նել իր կամ ուրիշի կարծիքը, իր կամ ուրիշի շահերը
dissection *f* *փխք*. մանրակրկիտ վերլուծություն
dissémination *f* տարածում (նորությունների, գաղափարների)
 ~ de l'information տեղեկատվության տարածում
disséminer *vt* ցրել, սփռել, տարածել
dissension *f* 1. երկպառակություն, անմիաբանություն, գժտություն, պառակտում, խռովություն, վեճ
 2. *pl* խոր տարածայնություններ, անհամաձայնություններ ◊ aggraver la ~ խորացնել գժտությունը; créer une ~ ստեղծել տարածայնություն
dissentiment *m* տարածայնություն, անհամաձայնություն, տարակարծություն
disséquer *vt* *փխք*. վերլուծել, մանրակրկիտ քննել
dissidence *f* 1. պառակտում 2. տարակարծություն, այլադավանություն
dissident, -e *adj* պառակտիչ, պառակտչական
dissimilitude *f* տարբերություն, նմանության բացակայություն
dissimulateur *m* իր մտքերը, զգացմունքները թաքցնող, գաղտնապահ
dissimulation *f* գաղտնիություն, թաքունություն, թաքցնում; ծածկատություն, գաղտնապահություն
 ~ de bénéfices շահույթը թաքցրնելը
 ~ comptable հաշիվների կեղծում
 ~ de prix կեղծ գնանշում, սխալ գնանշում

dissimuler *vt* 1. թաքցնել, գաղտնի պահել, ծածկել 2. վարագուրել, քողարկել, թաքցնել իր մտքերը
dissocier *vt* անջատել, բաժանել, գատել, բաժան-բաժան անել, հեռացնել; կազմալուծել, քայքայել, բարոյալքել
dissolution *f* 1. լուծում, տարրալուծում, կազմալուծում, քայքայում 2. լուծում, քանդում, խզում 3. գործունեության դադարեցում; կազմալուծում, արձակում, լուծարում
 ~ de la Chambre պատգամավորների պալատի լուծարում
 ~ du contrat պայմանագրի լուծում
 ~ du Parlement Խորհրդարանի արձակում՝ լուծարում
 ~ de la personne morale իրավաբանական անձի գործունեության դադարեցում
 ~ d'une société ընկերության լուծարում
dissous *m pl* արգելված կազմակերպության անդամներ
dissuasion *f* 1. տարհանոգում 2. կասեցում ◊ forces de ~ միջուկային ուժերի կասեցում
distance *f* հեռավորություն, տարածություն; հեռվություն; ժամանակահատված ◊ de ~ en ~ որոշ տեղեր, տեղ-տեղ; rapprocher les ~s հեռավորությունը վերացնել; tenir à ~ հեռավորության վրա պահել
distancer *vt* 1. հետևում թողնել, առաջ անցնել, առաջ ընկնել 2. բաժանել ժամանակահատվածով

distiller *vt*: ~ le venin de la calomnie
 գրպարտանքի թույն թափել

distinction *f* 1. տարբերում, տարբերակում, զանազանում, սահմանազատում 2. տարբերություն, զանազանություն, առանձնահատկություն 3. գերազանցություն, հանրաճանաչություն, բացառիկություն 4. հարգանք, պարզև, բարձր պաշտոն *◇* avoir de la ~ տարբերվել վեհանձնությամբ; faire la ~ entre ... տարբերություն դնել ... միջև; manquer de ~ վատ դաստիարակված լինել; personne de ~ հայտնի մարդ; բացառիկ, արժանապատիվ մարդ; անվանի անձ; sans ~ de ... անկախ; sans ~ de pavillon առանց դրոշների (ազգության) խտրականության; sans ~ de personne առանց անձը հաշվի առնելու; sans ~ quant à ... անկախ մի բանի, բացարձակորեն; sans ~ de race ou de sexe առանց ռասայական և սեռական խտրականության; traiter qn avec ~ մեկին հարգանքով վերաբերվել, մեկին պատիվ տալ՝ հարգանք մատուցել

~ de naissance ազնվական ծագում

~s nationales ազգային առանձնահատկություններ

~ des pouvoirs լիազորությունների բաժանում

~s régionales տարածաշրջանային առանձնահատկություններ

distingué, -e *adj* նշանավոր, անվանի; ականավոր, հանրաժանոթ, հանրաճանաչ *◇* savant ~ ակա-

նավոր գիտնական

distribuer *vt* բաժանել, բաշխել; տարածել, ցրել

~ un procès գործը հանձնել դատավորին՝ ուսումնասիրելու և գեկուցելու համար

distribution *f* բաժանում, բաշխում, իրացում *◇* assurer la ~ des documents ապահովել փաստաթղթերի բաշխումը սահմանված սխեմայով

~ d'une bénéfice շահույթի բաշխում

~ du crédit վարկի բաշխում

~ du dividende շահաբաժնի վճարում

~ restreinte սահմանափակ բաշխում

district *m* 1. շրջան, գավառ 2. գերատեսչություն

~ urbain քաղաքային շրջան

dit, -e *adj* այսպես կոչված, կոչեցյալ

divagation *f* 1. (թեմայից) շեղում 2. *pl* ճամարտակություններ, մեծախոսություններ, շաղակրատություններ

divaguer *vi* 1. բուն նյութից շեղվել, դատարկախոսել 2. զառանցել, անկապ-անկապ խոսել

divergence *f* տարբերություն, տարակարծություն, տարածայնություն

~ d'idées գաղափարական տարածայնություններ

~ de vues, d'opinions կարծիքների տարբերություն

divan *m* դիվան (Թուրքիայի պետական խորհուրդ)

divergence *f* *փ/իք*. տարածայնություն, անհամապատասխանություն, տարամիտում

- ~ d'opinions, ~ vues տարակարծություն, գաղափարական տարածայնություն
- divergent**, -e *adj* *փխբ.* տարբեր, տարբերվող, զանազանվող; տարակարծիք, տարամետ
- diverger** *vi* 1. հեռանալ, բաժանվել, տարամիտվել 2. տարբերվել, առանձնանալ, տարակարծիք լինել 3. խոտորվել, թեքվել, շեղվել
- divers**, -e *adj* տարբեր, զանազան ◊ faits ~ օրվա իրադարձություններ, խրոնիկա, լրատու (թերթում)
- diversion** *f* *նազմ.* 1. վնասագործություն (դիվերսիա) 2. ուշադրության շեղում ◊ agent de ~ վնասագործ (դիվերսանտ); faire ~ à ուշադրությունը շեղել; այլ ընթացք տալ; բազմազանություն մտցնել; manoeuvre de ~ այլընթաց գորախաղեր; trouver ~ à բազմազանություն գտնել ... մեջ
- diversionniste** *m* վնասագործ, դիվերսանտ
- divide et impera** (*լատ.*) «բաժանիր և տիրիր»
- division** *f* 1. բաժանում, մասնատում, անջատում 2. *նազմ.* դիվիզիա, ստորաբաժանում, բաժին 3. անհամաձայնություն, տարածայնություն, երկպառակություն, տարակարծություն ◊ ~ du travail աշխատանքի բաժանում; chef de ~ դիվիզիայի պետ; mettre de la ~ dans... երկպառակություն մտցնել ~ des fonctions պարտականությունների բաժանում ~ des opinions կարծիքների անջատում
- divorce** *m* 1. բաժանություն, ամուսնալուծություն 2. *փխբ.* խզում, պառակտում; տարածայնություն, երկպառակություն, անհամաձայնություն ◊ agir (կամ assigner) en ~ ամուսնալուծության հայց ներկայացնել; demander le ~ ամուսնալուծության հայց ներկայացնել; prononcer le ~ ամուսնալուծության մասին վճիռ կայացնել
- divulgateur** *m* տարածող, հրապարակող, հռչակող; շատախոս
- divulgateur** *f* հռչակում, հրապարակում, տարածում; մերկացում, բացահայտում
~ d'un secret գաղտնիքի հրապարակում
- divulguer** *vt* հրապարակել, հռչակել, տարածել ◊ à ne pas ~ հրապարակման ենթակա չէ
- docker** *m* դոկեր, նավահանգստի բանվոր, բեռնակիր
- docte** *adj* գիտուն, ուսյալ
- doctement** *adv* գիտականորեն
- doctrinaire** *m* կուրադավան մարդ, որևէ ուսմունք կուրորեն դավանող մարդ; տեսաբան
- doctrinal**, -e *adj* տեսական; գիտական ◊ mise au point ~e et tactique հարցի տեսական գործնական մշակում
- doctrine** *f* դոկտրինա, ուսմունք, տեսություն; *կրոն.* վարդապետություն, դավանանք
- document** *m* փաստաթուղթ ◊ classification des ~s փաստաթղթերի դասակարգում; compilation des ~s փաստաթղթերի կոմպիլյացիա՝ բանաբաղում; préparer un ~

- փաստաթուղթ պատրաստել
 ~ authentique բնագրային փաստաթուղթ, իսկական փաստաթուղթ
 ~ budgétaire բյուջեի փաստաթուղթ
 ~ fort bien rédigé հիանալի խմբագրված փաստաթուղթ
 ~ officiel պաշտոնական փաստաթուղթ
 ~ original ինքնագիր՝ բնագիր փաստաթուղթ
- documentation** *f* 1. փաստաթղթերով հիմնավորում 2. փաստաթղթեր, աղբյուրներ, նյութեր 3. տեղեկությունների՝ նյութերի հավաքում; սկզբնաղբյուրների ուսումնասիրում
- documenter** *vt* փաստաթղթերով հիմնավորել; իրազեկել $\diamond$ être documenté sur qch ունենալ անհրաժեշտ նյութեր որևէ հարցի վերաբերյալ; rapport documenté փաստաթղթերով հիմնավորված զեկույց; se ~ տեղեկանալ սկզբնաղբյուրներից; նյութերն ուսումնասիրել; նյութերն ընտրել
- dogmatiser** *vi* 1. դոգմա դարձնել, որպես դոգմա սահմանել 2. *փխք.* խոսել հեղինակավոր, խրատական տոնով, խրատել, հորդորել; արտահայտվել կատեգորիկ՝ կտրական՝ անառարկելի տոնով
- dogme** *m* 1. դոգմա, դավանություն, անառարկելի պնդում 2. *կրոն.* դավանանք, դոգմա
- doléances** *f pl* գանգատ, տրտունջ, բողոք $\diamond$ faire (կամ présenter) ses ~s գանգատվել, բողոքել
- domaine** *m* 1. տիրույթ, կալվածք, սեփականություն, գույք 2. *փխք.* բնագավառ, ոլորտ, ասպարեզ $\diamond$ ce n'est pas de mon ~ այդ գործում ես մասնագետ չեմ; դա իմ իրավասության մեջ չէ; service des ~s պետության մասնավոր սեփականության վարչություն; tomber dans le ~ public դառնալ հանրային սեփականություն; անցնել համընդհանուր օգտագործման
 ~ culturel մշակույթի բնագավառ
 ~ de l'Etat, le Domaine պետական սեփականություն
 ~ financier ֆինանսական բնագավառ
 ~s forestiers անտառային հանդեր
 ~ politique քաղաքականության բնագավառ
 ~ privé պետության մասնավոր սեփականությունը հանդիսացող գույք
 ~ public պետության հասարակական սեփականությունը հանդիսացող գույք
- domestication** *f* ստրկացում, նվաճում, հնազանդեցում
- domestique** *adj* ներքին, տեղական, ազգային $\diamond$ guerres ~s ներքին երկպառակություններ, քաղաքացիական կռիվներ
- domicile** *m* տուն, բնակարան, կացարան; բնակության վայր, բնակավայր, գտնվելու վայր $\diamond$ gens à (կամ sans) ~ instable (կամ fixe) որոշակի բնակության վայր չունեցող մարդիկ; sans ~ անտուն

- ~ légal օրինական բնակության վայր
 ~ de secours հասցե, որով վճարվում են սոցիալական ապահովագրության նպաստները
 ~ d'une société ֆիրմայի իրավաբանական հասցեն
- domicilié**, -e *adj* բնակվող ◊ être ~ բնակվել
- dominance** *f* տիրապետություն, ազդեցություն, իշխանություն, գերիշխում, գերակշռություն
 ~ de la loi օրենքի գերակայություն
- dominant**, -e *adj* իշխող, տիրապետող, տիրող, գերիշխող ◊ les classes ~es տիրապետող դասակարգեր; position ~e գերիշխող դիրք
- dominateur**, -rice *adj* իշխող, տիրապետող; իշխանատենչ, տիրական, հրամայողական, ազդու
- domination** *f* տիրապետություն, իշխանություն, գերիշխանություն ◊ chercher à établir (կամ asseoir) sa ~ mondiale (կամ dans le monde) ձգտել հասնելու համաշխարհային տիրապետության; ranger sous la ~ de ...հնազանդեցնել; soumettre un peuple à sa ~ հպատակեցնել մի ժողովրդի, գցել իր տիրապետության տակ
- dominer** *vi* 1. իշխել, տիրակալել, իր տիրապետության տակ վերցնել, տիրել 2. գերակշռել, գերիշխել
- dommage** *m* վնաս, կորուստ ◊ causer de grands ~s մեծ վնասներ պատճառել; réparer le ~ վնասը հատուցել; sans aucun ~ առանց որևէ վնասի
- ~ consécutif անուղղակի վնաս
 ~ corporel մարմնական վնաս
 ~ direct ուղղակի վնաս
 ~ effectif պատճառած վնաս
 ~ matériel նյութական վնաս
 ~ moral բարոյական վնաս
 ~ souffert, subi, survenu կրած վնաս
 ~s et intérêts վնասների փոխհատուցում
 ~s de guerre պատերազմական վնասներ
- dompter** *vt* հնազանդեցնել, հպատակեցնել, սանձահարել, զսպել
- don I** *m* 1. նվեր, ընծա, պարգև 2. շնորհք, ձիրք, ընդունակություն ◊ faire ~ de... նվիրել
 ~ de la parole խոսելու ձիրք
 ~ de soi ինքնագոհողություն, ինքնանվիրում
 ~s de la terre երկրային բարիքներ
- don II** *m* դոն (ազնվականական տիտղոս իսպաներեն և պորտուգալերեն խոսող երկրներում)
- donataire** *m* պարգև ստացող
- donation** *f* 1. *իրվք*. նվիրատվություն 2. նվիրատվության պայմանագիր ◊ révoquer une ~ նվիրատվությունը չեղյալ հայտարարել
- donnée** *f* 1. տրված մեծություն 2. հիմնական գաղափար 3. *pl* տվյալներ, տեղեկություններ ◊ d'après les ~s préalables ըստ նախնական տվյալների կամ տեղեկությունների
- donner** *vt* 1. տալ, հանձնել, տրամադրել; նվիրել 2. ցուցադրել 3. ավելացնել, հաղորդել 4. առաջացնել, դրդել, հարուցել 5. հան-

դես բերել, դրսևորել, ցուցաբերել
 ~ une adhésion հարել, անդամագրվել
 ~ le branle խթանել
 ~ le change մոլորեցնել
 ~ communication հայտնել, տեղեկացնել
 ~ congé ազատել, հեռացնել
 ~ une cote à un document փաստաթուղթը համարակալել
 ~ des directions հրահանգներ տալ
 ~ en jouissance pour une durée illimitée հաստատել անժամկետ գործածության համար
 ~ l'éveil ահազանգել, ուռքի հանել
 ~ gain de cause à որոշում կայացնել հոգուտ մեկի
 ~ lecture de ... հրապարակել, բարձր ընթերցել
 ~ libre cours à ազատ գործելու հնարավորություն տալ
 ~ la mesure ամբողջ ընդարձակությանը ծավալվել, ամբողջ ուժով դրսևորվել
 ~ naissance կյանքի կոչել
 ~ pleins pouvoirs լիակատար լիազորություններով օժտել
 ~ préférence նախընտրել
 ~ sa voix իր ձայնը տալ
dormir *vi* չգործածվել, չօգտագործվել, ընկած լինել, ընթացք չտալ, անգործության մեջ լինել
 ~ dans les cartons թղթապանակների մեջ երկար մնալ; laisser ~ les fonds կապիտալը ստեղծել; laisser ~ une affaire գործը մահուդի տակ դնել, գործը երկար ժամանակով հետաձգել
dosage *m* *փ/չք.* բաշխում (ձայների),

նախարարական պաշտոնների և այլն)
dossier *m* փաստաթղթերի՝ նյութերի հավաքածու; անձնական գործ ◊ compulser un ~ տեղեկանքներ կցել գործին; constituer un ~ գործ հարուցել; ouvrir un ~ գործ բացել; verser au ~ գործին կցել
 ~ de personnalité անձնական գործ, դույն
 ~ de la procédure գործի նյութեր
dotation *f* 1. դոտացիա, լրավճար, պահում, հատկացում 2. նվեր, պարգև, նվիրաբերություն, նվիրատվություն; ներդրում
doter *vt* 1. մատակարարել, պարգևել 2. դոտացիա տալ
douane *f* մաքսատուն ◊ droits de ~ մաքսատուրք; présenter à la ~ մաքսային հսկողությանը ներկայացնել; sous ~ մաքսային հսկողության ներքո
douaner *vt* 1. մաքսային կնիք դնել 2. հարկել, տուրքագրել
douanier, -ère *adj* մաքսային ◊ union ~ ère մաքսային միություն
douanier *m* մաքսատան աշխատող, մաքսավոր
double *adj* կրկնակի, երկակի ◊ à ~ fin երկու նպատակով; à ~ sens երկիմաստ; en ~ exemplaire երկու օրինակով
 ~ original երկու հավասարազոր օրինակ
doute *m* կասկած ◊ émettre un ~ կասկած հայտնել; mettre (կամ révoquer) en ~ կասկածի տակ առնել; hors de ~ կասկածից վեր; sans ~ հավանաբար, ըստ երևույթին; անշուշտ; sans aucun ~ առանց

որևէ կասկածի, անտարակույս

douteux, -se *adj* 1. կասկածելի, տարակուսելի 2. ոչ բավականաչափ ստույգ; անորոշ ◊ succès ~ կասկածելի հաջողություն; raisonnement ~ վիճելի դատողություն; réponse douteuse երկիմաստ պատասխան

doyen *m* 1. ավագ, ավագանի 2. ֆակուլտետի ղեկան 3. *ղվնգ*. դիվանագիտական կորպուսի ավագն ըստ հավատարմագրերի հանձնման ժամկետի
~ d'âge Ազգային խորհրդի ավագազույն անդամ
~ d'ancienneté ավագազույն անդամ
~ du corps diplomatique դիվանագիտական կորպուսի ավագազույն անձ

doyenneté *f* ավագություն

drapeau *m* դրոշ, դրոշակ ◊ abaisser (կամ rentrer) le ~ դրոշը իջեցնել; appeler sous les ~x գորակոչել; déployer un ~ դրոշ պարզել; être sous les ~x զինվորական ծառայության մեջ լինել; hisser le ~ դրոշ բարձրացնել; mettre le ~ en berne դրոշակը մի փոքր իջեցնել; mourir pour le ~ զոհվել հանուն հայրենիքի; porter le ~ որևէ գաղափարի դրոշակակիրը լինել; se rallier au ~ *փխբ*. դրոշի շուրջը հավաքվել; se ranger sous les ~x de զո որևէ մեկի կողմը կանգնել
~ challenge փոխանցիկ դրոշ
~ national ազգային՝ պետական դրոշ
~ tricolore եռագույն դրոշ, Ֆրանսիայի ազգային դրոշը

dresser *vt* 1. կանգնեցնել, դնել, տեղադրել, բարձրացնել 2. կազմել ~ un acte d'accusation մեղադրական եզրակացություն կազմել ~ ses batteries նախապատրաստվել հակահարվածի
~ un camp բանակ դնել
~ le constat des dégats ակտ կազմել վնասների վերաբերյալ
~ le contrat պայմանագիր կազմել
~ le premier bilan հանրագումարի բերել առաջին արդյունքները
~ un procès-verbal արձանագրություն կազմել
~ un programme ծրագիր կազմել

droit *m* 1. իրավունք 2. *իրվբ*. օրենք 3. իրավագիտություն ◊ à bon ~ լիովին հիմնավորված; accorder (կամ conférer) un ~ իրավունք տալ; cela va de ~ լիովին արդարացի է; codification du ~ international միջազգային իրավունքի կոդիֆիկացիա (գործող միջազգային իրավունքի նորմերի դասակարգում); contraire au ~ հակաիրավական; défense des ~s de l'homme մարդու իրավունքների պաշտպանություն; égal en ~ իրավահավասար; empiréter sur le ~ իրավունքը խախտել; être de ~ իրավական լինել, օրինական լինել; être déchu du ~ իրավունքից զրկվել; être en ~ իրավունք ունենալ; étudiant en ~ իրավաբանական ֆակուլտետի ուսանող; exercer un ~ իրավունք կիրառել; jouer (կամ user) du ~ իրավունքից օգտվել; en plein ~ իրավամբ, ըստ իրավունքի, իրավունքով;

faire ~ à une demande խնդրանքը
 բավարարել; faire ~ aux réquisi-
 tions պահանջները բավարարել;
 invoquer un ~ իրավունքը վկա-
 յակոչել; nul de plein ~ անվավեր,
 օրինական ուժից զուրկ; de plein
 ~ իրավամբ, օրենքով; prélever
 les ~s մասք գանձել; à qui de ~
 իրավագոր անձին, իրավասու
 դատական մարմնին; se réserver
 le ~ իրեն իրավունք վերապահել;
 sans ~ առանց օրինական հիմքե-
 րի; violer le ~ իրավունքը խախ-
 տել
 ~ administratif վարչական իրա-
 վունք
 ~ d'asile ապաստանելու իրա-
 վունք
 ~ d'auteur հեղինակային իրա-
 վունք
 ~, bon արդար գործ, անառար-
 կելի իրավունք
 ~ des brevets d'invention արտո-
 նագրային իրավունք
 ~ canon (կամ canonique) եկեղե-
 ցական իրավունք
 ~ de cité քաղաքացիության իրա-
 վունք
 ~ civil քաղաքացիական իրա-
 վունք
 ~ commercial առևտրային իրա-
 վունք
 ~ commun ընդհանուր (քրեա-
 կան) իրավունք
 ~ constitutionnel սահմանադրա-
 կան իրավունք
 ~ coutumier սովորույթի իրա-
 վունք
 ~ à disposer librement de soi-
 meme իրավունք՝ ազատորեն

տնօրինելու իր ճակատագիրը
 ~ criminel (կամ pénal) քրեական
 իրավունք
 ~ exclusif բացառիկ իրավունք
 ~ fiscal հարկային իրավունք
 ~ immuable անասան իրավունք
 ~ inaliénable անկապտելի իրա-
 վունք
 ~ international միջազգային իրա-
 վունք
 ~ interne ներքին (ներպետական)
 իրավունք
 ~ légitime օրինական իրավունք
 ~ à la libre disposition ինքնորոշ-
 ման իրավունք
 ~, mauvais ապօրինի պահանջա-
 խնդրություն
 ~ d'option քաղաքացիության
 ընտրության իրավունք
 ~ pécuniaire գույքային իրավունք
 ~ pénal քրեական իրավունք
 ~ de pourvoi en cassation բողո-
 քարկման իրավունք վճռաբեկ-
 ման կարգով
 ~ préférenciel նախապատվու-
 թյան իրավունք
 ~ de procédure civile քաղաքա-
 ցիական դատավարական իրա-
 վունք
 ~ à la propriété personnelle անձ-
 նական սեփականության իրա-
 վունք
 ~ public հանրային իրավունք
 ~ de recours (կամ de porter
 plainte) բողոքարկման՝ գանգա-
 տարկման իրավունք
 ~ au repos հանգստի իրավունք
 ~ sacré սուրբ իրավունք
 ~ à la santé առողջության պահ-
 պանության իրավունք

~ à la secession անջատման իրավունք
 ~ à la sécurité sociale անցիալական ապահովության իրավունք
 ~ de succession ժառանգման իրավունք
 ~ au travail աշխատանքի իրավունք
 ~ viager ցմահ իրավունք
 ~ en vigueur գործող իրավունք
 ~ de vote ձայնի իրավունք, քվեարկության իրավունք
droits *m pl* իրավունքներ ◊ La Convention européenne des droits de l'homme Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիա; fouler aux pieds les ~ ռունահարել իրավունքները; priver des ~ իրավունքներից զրկել; restreindre les ~s իրավունքները սահմանափակել; violer les ~ իրավունքները խախտել
 ~ civils քաղաքացիական իրավունքներ
 ~ culturels մշակութային իրավունքներ
 ~ économiques տնտեսական իրավունքներ
 ~ individuels անհատական իրավունքներ
 ~ de la personne անձի իրավունքներ
 ~ politiques քաղաքական իրավունքներ
 ~ sociaux անցիալական իրավունքներ
droite (la) *f* աջերը, աջ ուժերը, աջ

կուսակցությունները ◊ extrême ~ ծայրահեղ աջերը
dû, due *adj* պատշաճ, հարկ եղած ◊ en bonne et due forme ընդունված կարգով, պատշաճ վիճակում
dualité *f* երկակիություն
 ~ du pouvoir երկիշխանություն
duc *m* հերցոգ
duché *m* հերցոգություն
dûment *adv* պատշաճ ձևով, պատշաճ կերպով ◊ le présente acte ~ signé պատշաճ կերպով ձևակերպված սույն արձանագրությունը; des agents ~ accréditiés օրինական կարգով լիազորված գործակալներ
duplicité *f* երկերեսանություն
durcissement *m* անողորքացում, անողորք դառնալը, կատաղի դառնալը
durée *f* տևողություն; ժամանակ, ժամանակահատված, ժամկետ ◊ de courte ~, de peu de ~ կարճաժամկետ; de longue ~ երկարաժամկետ; limitation de ~ ժամկետի սահմանափակում; pendant toute la ~ ամբողջ ժամանակահատվածում
 ~ de l'accord (կամ d'un contrat) պայմանագրի ժամկետ
 ~ du mandat պաշտոնավարման ժամկետը, լիազորությունների ժամկետը
 ~ de l'utilisation օգտագործման ժամկետ
dynastie *f* դինաստիա, հարստություն, գահատոհմ

E

- EAPC** (Euro-Atlantic Partnership Council) ԵԱՀԽ (Եվրատլանտյան համագործակցության խորհուրդ)
- eau** *f* ջուր
 ~ douce խմելու, քաղցրահամ ջուր
- eaux** *f pl m* 1. գետեր, ջրամբարներ 2. աղբյուրներ 3. շատրվաններ ◊ Eaux et Forêts անտառային գերատեսչություն; les grandes ~ (այգու) շատրվանների բաց թողնելը; prendre les ~ բուժվել
 ~ minérales հանքային ջրեր, աղբյուրներ
 ~ territoriales տերիտորիալ ջրեր
 ~ thermales տաք, բուժիչ աղբյուրներ
- ébauchage** *m* ուրվագծում, նախանշում, նախնական նախագծում
- ébauche** *f* ուրվանկար, ուրվագիծ, սևագիր նախագիծ, էսքիզ, նախնական պլան
- ébaucher** *vt* 1. ուրվագծել ընդհանուր գծերով, նշել, սևագրել, էսքիզ անել, ուրվագծել, նախագծել ◊ la détente ébauchée միջազգային լարվածության նկատելի թուլացում; s'~ երևան գալ, գծագրվել, նշմարվել, սկզբնավորվել, ձևավորվել
- éblouir** *vt* 1. շլացնել, կուրացնել 2. *փխբ.* գայթակղել, հրապուրել, նվաճել, գերել, հմայել
- ébranlement** *m* 1. ցնցում, տարուբերում 2. *փխբ.* սաստիկ հուզում, ցնցում
- ébranler** *vt* ճոճել, շարժել, տարուբերել, տատանել, տեղից խախտել, սասանել 2. *փխբ.* հուզել, խռովել ◊ s'~ 1. տեղից շարժվել 2. *փխբ.* ցնցվել, երերալ, տատանվել
- ébrécher** *vt փխբ.* վնաս հասցնել
 ~ sa réputation իր հեղինակությանը վնաս հասցնել
- ébruitement** *m* հրապարակում, հռչակում, տարածում
- ébruiter** *vt* հրապարակել, հայտարարել, հռչակել, տարածել (լուրը) ◊ s'~ տարածվել, հայտնի դառնալ
- ébullition** *f փխբ.* հուզմունք, հուզում, պոռթկում, գայրոյթ, գրգռվածություն ◊ en ~ գրգռված, հուզված վիճակում
- écart** *m* 1. հեռավորություն, բացվածք 2. տարբերություն, խզում, անհամապատասխանություն 3. շեղում, խախտում ◊ fixer l'~ տարբերությունը հաստատել; rétrécir l'~ տարբերությունը կրճատել; se tenir à l'~ հեռու կանգնել, չմիջամտել, մի կողմ քաշվել
 ~ important նկատելի շեղում; նկատելի խզում
 ~ maximum առավելագույն շեղում; առավելագույն խզում
 ~ des salaires et des prix խզում աշխատավարձի և գների միջև
- écarté**, -e *adj* 1. հեռու կանգնած, մի

- կողմ քաշված 2. հեռացված, ազատված (աշխատանքից և այլն)
- écartement** *m* հեռացում, ազատում, ազատ աձակում
- écarter** *vt* 1. հեռացնել, հեռու պահել, մի կողմ հրել; հեռացնել, ազատել պաշտոնից, վտարել 2. վերացնել, բացառել
~ une difficulté դժվարությունը վերացնել
~ des soupçons կասկածները հեռացնել՝ վանել
- ecclésiastique** *adj* եկեղեցական, հոգևոր
- ecclésiastique** *m* եկեղեցու սպասավոր, հոգևորական
- échafaud** *m* 1. կառավարան 2. *փխբ.* մահապատիժ (գլխատելով) ◇ monter sur l'~ կառավարան բարձրանալ
- échafaudage** *m* 1. կուտակում, դիզում 2. կառուցում, կանգնեցում
- échafauder** *vt* 1. կուտակել, միմյանց վրա դիզել, կիտել 2. *փխբ.* կառուցել, շինել, կանգնեցնել, պատրաստել
~ des plans պլաններ մտածել
~ une hypothèse վարկած առաջ քաշել
- échange** *m* 1. փոխանակություն, փոխանակում 2. առևտուր; ապրանքափոխանակություն ◇ en ~ de... փոխարեն, փոխանակ; liberté des ~s առևտրի ազատություն; procéder à un ~ de vues (approfondies, détaillées) (հանգամանալից, մանրամասն) կարծիքների փոխանակություն կատարել
~ d'expérience փորձի փոխանակում
- ~ international համաշխարհային առևտուր
~ libre ազատ փոխանակում
~ de notes diplomatiques *դվնգ.* դիվանագիտական նոտաների փոխանակում
~ plus actif փոխանակումների ընդլայնում
~ de prisonniers de guerre պատերազմի գերիների փոխանակում
~ de ratification վավերագրերի փոխանակում
~s commerciaux առևտուր
~s culturels մշակութային կապեր
~s de marchandises ապրանքափոխանակություն
~ de vues (sur une question) կարծիքների փոխանակում (որևէ հարցի շուրջ)
- échanger** *vt* փոխանակել, փոխանակություն կատարել
~ des allocutions ողջույնի կարճ ելույթներ փոխանակել
~ contre qch փոխանակել ինչ-որ բանի հետ
~ des discours փոխադարձաբար ելույթ ունենալ
~ l'expérience փորձի փոխանակում կատարել
~ des lettres մամակագրություն ունենալ
~ une poignée de main միմյանց ձեռք սեղմել
~ des vues (des opinions) տեսակետներ (կարծիքներ) փոխանակել
- échappatoire** *f* խուսափանք, խորամանկություն, հնարք, պատրվակ; ձևական պատասխան
- échapper** *vi* խույս տալ, փախչել,

ճողոպրել, փրկվել, ազատվել, գլուխն ազատել, խուսափել $\diamond$ *s'*~ փախչել, թաքնվել
 ~ au danger վտանգից ազատվել
 ~ à la défaite պարտությունից խույս տալ
 ~ à la poursuite հետապնդումից փրկվել

échars, -e *adj* *hégd.* ցածրահարգ, թերաթեք (դրամի մասին)

échéance *f* 1. վճարման ժամկետ 2. գործողության ժամկետ, ժամկետի լրանալը, որևէ պարտավորության կատարման ժամկետը 3. սպասվող որևէ իրադարձության գալը $\diamond$ à brève (կամ courte) ~ կարճաժամկետ; à l' ~ de... ժամանակին, ժամկետը լրանալուն պես; à ~s indéterminées անորոշ ժամկետում; à longue ~ երկարաժամկետ; une politique de longue ~ հեռավոր նշանառության քաղաքականություն
 ~ d'un contrat պայմանագրի գործունեության ժամկետի լրանալը
 ~ électorale ընտրությունների գալը

échéant, -e *adj* ժամկետը լրացած $\diamond$ le cas ~ *loc. adv.* եթե առիթը ներկայանա, առիթի դեպքում, առիթը ներկայանալիս; հարկ եղած դեպքում

écheç *m* անհաջողություն, պարտություն; կործանում, տապալում, ձախողում; դժվարին դրություն $\diamond$ être condamné à l'~ դատապարտված լինել ձախողման; éprouver (կամ subir) un ~ total կատարյալ ձախողում կրել; faire ~ à... խսնգարել, դժվարին կա-

ցության մեջ դնել; mettre en ~ ձախողել, վիժեցնել, տապալել; tenir en ~ պարտության մատնել; vouer à l'~ կործանման դատապարտել

échelle *f* 1. սանդուղք 2. մասշտաբ 3. սանդղակ $\diamond$ à l'~ nationale, à l'~ du pays երկրի մասշտաբով; à l'~ mondiale համաշխարհային մասշտաբով; à l'~ nationale պետական մասշտաբով; d' ~ մասշտաբային, խոշոր; faire la courte ~ à զո օգնել մեկին հաջողության հասնելու, կարիերա անելու համար; sur une grande (կամ vaste) ~ մեծամասշտաբ; sur une large ~ լայնամասշտաբ
 ~ mobile փոփոխական, անկայուն սանդղակ (զների, աշխատավարձի)
 ~ sociale սոցիալական, հասարակական աստիճան
 ~ des traitements դրույքների սանդղակ

échelon *f* 1. օղակ, աստիճան 2. *փիլս.* զարգացման մակարդակ, հաջորդական փուլ, ինստանցիա 3 *ուսմ.* ավտոշարան, փոխադրագնացք $\diamond$ à l'~ աստիճանով, մակարդակով; à tous les ~s բոլոր օղակներում, բոլոր ինստանցիաներում, բոլոր մակարդակներում; s'élever par ~s աստիճանաբար բարձրանալ (ժառանգական սանդղակով); avancer d'un ~ ծառայության մեջ առաջ գնալ, բարձրանալ մեկ աստիճան վեր; le dernier ~ ամենաբարձր աստիճանը, ամենաբարձր մակարդակը

échelonnement *m* 1. ավտոշարան

- կազմելը 2. տարածամկետում, մաս-մաս վճարում
~ des paiements տարածամկետով վճարում
- écheveau** *m* կծիկ, թնջուկ ◊ démêler 1~ d'une intrigue քանդել խարդավանքի կծիկը
- échiquier** *m* 1. շախմատի տախտակ 2. *փխբ.* արենա; շահերի բախման վայր 3. ֆինանսիստ; *սյտմ.* ֆեոդալական դատարան (Նորմանդիայում) ◊ Chancelier de 1~ ֆինանսների նախարար (Անգլիայում); sur 1~ mondial միջազգային արենայում
- écho** *m* արձագանք, անդրադարձում, պատասխան ◊ se faire 1~ de... կուրորեն կրկնել, տարածել; susciter (կամ provoquer) des ~s արձագանքներ առաջացնել, հարուցել; trouver un large ~ լայն արձագանք գտնել
~s d'un journal լրագրային խորհիկա
~, vifs ջերմ, բուռն արձագանքներ
- échoir** *vi* 1. բաժին ընկնել, բաժին հասնել 2. լրանալ, ավարտվել (ժամկետի մասին)
- échouement** *m* անհաջողություն, ձախողում, կործանում, տապալում
- échouer** *vi* *փխբ.* տապալվել, կործանվել, քանդվել, ձախողվել, անհաջողություն կրել, փլվել ◊ faire ~ les plans պլանները տապալել
- éclabousser** *vt* *փխբ.* սևացնել, ցեխոտել, ցեխ շարտել
- éclair** *adj* *invar.* կայծակնային, շանթալաց ◊ la guerre ~ կայծակնային պատերազմ
- éclair** *m* 1. կայծակ, շանթ, փայլակ 2. փայլատակում, բռնկում
- éclairage** *m* 1. լուսավորում, լուսավորություն 2. *փխբ.* տեսակետ 3. *ռազմ.* հետախուզում, հետախուզություն ◊ sous cet ~ այդ տեսանկյունից
- éclaircie** *f* 1. լուսաշերտ, լույսի շող (երկնքում), եղանակի պարզվելը 2. *փխբ.* փայլ, փայլատակում, բարենպաստ փոփոխություն ◊ sans ~s անլույս, անթափանց, խավար
- éclaircir** *vt* 1. պայծառացնել, լուսավորել 2. պարզաբանել, լուսաբանել, բացատրել
~ les doutes կասկածները ցրել
~ une question հարցը պարզաբանել
- éclaircissement** *m* 1. լուսավորում, պայծառացում 2. լուսաբանում, պարզաբանում, բացատրում ◊ apporter des ~s sur qch բացատրություններ տալ ինչ-որ բանի մասին; travail d'~ բացատրական աշխատանք
- éclairé**, -e *adj* 1. լուսավորված, լույսով ողողված 2. կրթված, ուսումնական, լուսավորյալ, գիտակ, հեղինակավոր
- éclairer** *vt* 1. լուսավորել, լույսով ողողել 2. լուսաբանել, իրազեկել; պարզաբանել, բացատրել 3. *ռազմ.* հետախուզում անցկացնել
- éclairéur** *m* 1. *ռազմ.* հետախույզ; հետախուզական նավ, դիտանավ; հետախուզական ինքնաթիռ 2. սկաուտ (Ֆրանսիայում)

- éclat** *m* 1. պայթյուն, ճայթյուն, որոտ, դրդոյուն, շառաչյուն 2. բեկոր, կտոր 3. փայլ, շող, լույս 4. փառք, հռչակ 5. հրապարակում, հռչակում $\diamond$ action d'~ սխրանք, հրաշալի արարք; avec ~ ամբողջ ձայնով; փայլուն կերպով, հրաշալի կերպով; une besogne sans ~ համեստ աշխատանք; pour éviter l'~ խուսափելու համար հրապարակումից՝ հայտնի դառնալուց
- éclatant**, -e *adj* 1. բարձր, որոտալից, որոտընդոտ, խլացուցիչ 2. փայլատակող, փայլփլուն, պայծառ, շողշողուն 3. *փ/սք.* բացահայտ, ակնհայտ, անհերքելի, անժխտելի $\diamond$ un exemple ~ վառ, ապշեցուցիչ օրինակ; une supériorité ~e ակնհայտ առավելություն; un témoignage ~ անհերքելի ապացույց; une victoire ~e փայլուն հաղթանակ
- éclatement** *m* 1. *քղք.* անկում, պառակտում, կազմալուծում 2. պայթյուն 3. *փ/սք.* պոռթկում, բռնկում ~ de la guerre պատերազմի բռնկում, ծագում
~ d'un obus արկի պայթյուն
~ d'un parti կուսակցության պառակտում
- éclater** *vi* 1. հանկարծակի սկսվել, բռնկվել, պայթել 2. պոռթկալ, բարձր հնչել 3. երևան գալ, հանդես գալ $\diamond$ la guerre a éclaté պատերազմը սկսվեց
~ de rire քրքջալ
~ en applaudissements ծափահարություններից թնդալ
~ au grand jour ակնահայտ դառնալ, մակերես դուրս գալ
- éclipse** *f* 1. խավարում, մթագնում 2. *խսկց.* անհետացում, բացակայություն $\diamond$ faire une ~ անհետանալ, գաղտնի հեռանալ, կորչել; subir une ~ գլորվել; նսեմանալ (փառքի մասին)
~ apparente տեսանելի խավարում
~ de soleil արևի խավարում
~ totale [partielle] լրիվ [մասնակի] խավարում
~ vraie իսկական խավարում
- éclore** *vi* ի հայտ գալ, հայտնվել, երևան գալ $\diamond$ son projet est près d'~ նրա գաղափարը պատրաստ է իրագործվելու
- éclosion** *f* գոյացում, կազմում, կազմավորում, առաջացում, ծնունդ առնելը, սկզբնավորելը
- école** *f* 1. դպրոց, ուսումնարան, ուսումնական հաստատություն 2. դպրոց՝ ուղղություն գրականության մեջ, արվեստում $\diamond$ Ecole centrale des Arts et Manufactures Քաղաքացիական ինժեներների կենտրոնական դպրոց; Ecole des hautes études commerciales Առևտրի բարձրագույն դպրոց; Ecole de médecine Բժշկական դպրոց; Ecole nationale d'administration Կառավարման ազգային դպրոց; Ecole nationale supérieure agronomique Գյուղատնտեսական բարձրագույն դպրոց; Ecole navale Ռազմածովային ուսումնարան; Ecole Polytechnique Պոլիտեխնիկական դպրոց; Ecole spéciale militaire interarmes Հատուկ ռազմական համագործակցության դպրոց

(Ֆրանսիայում); Ecole supérieure de guerre aérienne Ռ-ազմաօդային բարձրագույն ակադեմիա; Ecole supérieure de Guerre navale Ռ-ազմածովային ակադեմիա; Ecole supérieure de Guerre terrestre Ռ-ազմական ակադեմիա
 ~ commerciale առևտրի ուսումնարան
 ~ de danse պարարվեստի դպրոց
 ~ de dessin նկարչական դպրոց
 ~ forestière անտառազիտական դպրոց
 ~ maternelle մանկապարտեզ
 ~ de métiers et d'artisanat rural գյուղատնտեսական դպրոց
 ~ pratique des Hautes études կիրառական բարձրագույն դպրոց
 ~ primaire տարրական դպրոց
 ~ professionnelle արհեստագործական դպրոց; արհեստագործական ուսումնարան
 ~s, grandes Բարձրագույն դպրոցներ (մասնագիտացված բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ Ֆրանսիայում)
 ~s, hautes բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ
 ~ secondaire միջնակարգ դպրոց
 ~ supérieure բարձրագույն դպրոց
écologie *f* էկոլոգիա, բնապահպանություն
écologique *adj* էկոլոգիական, բնապահպանական ◊ catastrophe ~ էկոլոգիական աղետ; crise ~ էկոլոգիական ճգնաժամ; destruction ~ էկոլոգիական վնաս
économat *m* տնտեսական բաժին
économie *f* 1. տնտեսություն 2. տնտեսագիտություն 3. *pl* խնա-

յոդություններ, տնտեսած գումար ◊ faire (կամ réaliser) des ~s խնայել; vivre en ~ fermée *տնտ.* ասպրել ավտարկիայի պայմաններում
 ~ agraire, ~ rurale գյուղատնտեսություն
 ~ concertée միասնական (համաձայնեցված) տնտեսություն (հիմնրված կառավարության՝ իր տնտեսական գործընկերների հետ կնքած պայմանագրերի վրա)
 ~ dirigée, ~ systématique, ~ planifiée պլանային տնտեսություն
 ~ forestière անտառտնտեսություն
 ~ de guerre ռազմական տնտեսություն
 ~ humaine քաղաքատնտեսության ոլորտ, որն ուսումնասիրում է մարդկանց կենսապայմանները
 ~ industrielle արդյունաբերական տնտեսություն
 ~ libre ազատ տնտեսություն
 ~ de marché libre շուկայական տնտեսություն
 ~ mixte խառը տնտեսություն
 ~ mondiale համաշխարհային տնտեսություն
 ~ nationale ազգային տնտեսություն; ժողտնտեսություն
 ~ de l'ombre (կամ parallèle) ստվերային տնտեսություն
 ~ de paix խաղաղ ժամանակի էկոնոմիկա
 ~ politique քաղաքատնտեսություն
 ~ sociale քաղաքատնտեսության բաժին, որն ուսումնասիրում է

աշխատավորների դրությունը
économique *adj* տնտեսական ◊
 activité ~ տնտեսական գործունեություն; aide ~ տնտեսական օգնություն; stagnation ~ տնտեսական լճացում; développement ~ տնտեսական զարգացում; domination ~ տնտեսական գերիշխում; émancipation ~ տնտեսական ազատագրում; gain ~ տնտեսական շահ; progrès ~ տնտեսական առաջընթաց; stimulation ~ տնտեսական խրախուսում
écoulement *m* 1. հոսք (ջրի և այլն) 2. *փխբ.* ընթացք, հոսանք 3. վաճառք, իրացում 4. հոսանք (մարդկային); հոսունություն (բանվորական ուժի)
 ~ des marchandises ապրանքների վաճառք, իրացում
écouler *vt* 1. վաճառել, ծախել; ավելի հեռու ուղարկել 2. սահել, անցնել (ժամանակի մասին) 3. ցրվել (ամբոխի մասին) ◊ faire ~ la foule հարկադրել ամբոխին ցրվելու
écoute *f* 1. ունկնդրում, լսում, նաղիլսում; հաղորդումներ (նաղիլով, հեռուստատեսությամբ) 2. գաղտնալսում, ականջ դնելը, թաքուն լսելը ◊ être à l'~, aux ~s հաղորդում լսել; ունկնդրել; զգոն լինել; être aux ~s de l'actualité ուշադրությամբ հետևել իրադարձություններին; se mettre à l'~ նաղիլ լսել; manquer l'~ հաղորդումը բաց թողնել, չլսել
écrasant, -e *adj* 1. շատ ծանր 2. *փխբ.* ճնշող, գերակշռող, գերազանցող; ուժից վեր ◊ contrat ~

ստրկական պայմանագիր; une ~e défaité լիակատար ջախջախում; fardeau ~ ուժից վեր բեռ; la majorité ~e ճնշող մեծամասնությունը; responsabilité ~e հսկայական պատասխանատվություն; supériorité ~e լիակատար գերազանցություն

écrasement *m* ջախջախում, ոչնչացում, ճնշում

~ définitif վերջնական ջախջախում

écraser *vt* 1. ոչնչացնել, ջախջախել, ճնշել 2. ծանրաբեռնել; *փխբ.* նեղել, ճնշել, ծանրություն՝ հոգս պատճառել, ծանրաբեռնել ◊ s'~ կործանվել, խորտակվել, ոչնչանալ, ջախջախվել

~ d'impôts ծանրաբեռնել հարկերով

~ l'insurrection ապստամբությունը ճնշել

~ dans l'oeuf ոչնչացնել սաղմնային վիճակում

~ qn de travail աշխատանքով ծանրաբեռնել

écritures *f pl* գործավարություն; գործարար թղթեր, նամակներ; հաշիվներ; հաշվեմատյաններ ◊ il est dans les ~ նա գրասենյակային աշխատող է

écrou *m* կալանքի տակ դնելը, կալանավորում ◊ ordre d'~ հրաման կալանքի տակ վերցնելու մասին; levée d'~ կալանքից ազատում

écrouer *vt* 1. բանտ նստեցնել, կալանավորել 2. մտցնել բանտային մատյանների մեջ

écroulement *m* կործանում, խորտակում, փլուզում, լիակատար քայ-

լը; ինքնամեկուսացում 3. աստիճանաբար թուլացում, անհետացում, հարթեցում

effacer *vt* 1. սրբել, ոչնչացնել, ջնջել, մաքրել 2. ստվերում թողնել, մտնացնել 3. հարթել, վերացնել

◇ *s'* ~ 1. ջնջվել, հարթվել, ոչնչանալ 2. մի կողմ քաշվել, մեկուսանալ, երկրորդ պլան գնալ; իր թեկնածությունը հանել

effectif *m* հաստիք (ծառայողների); սովորողների թիվը; *ռազմ.* անձնակազմ, զորքի հիմնակազմ, առկա քանակություն, հաստիքներ

~ *de guerre* զորքերի թվակազմը պատերազմական ժամանակներում

~ *s militaires* զինված ուժեր

~ *net*, ~ *réel* առկա անձնակազմ

~ *s*, *nouveaux* նոր կադրեր

~ *de paix* զորքերի թվակազմը խաղաղ ժամանակներում

~ *s du parti* կուսակցության անդամների թվաքանակը

~ *s au travail* զբաղված կադրեր

effectif, *-ve adj* 1. իրական, իսկական, փաստացի 2. ներգործուն, արդյունավետ, գործուն

effectuer *vt* իրականացնել, կատարել, իրագործել, ի կատար ածել

◇ *s'* ~ իրականանալ, կատարվել;

s' ~ *par bonds* իրականանալ թռիչքաձև

~ *un paiement* վճարում կատարել

~ *un projet* մտահղացումն իրականացնել

~ *une réforme* բարեփոխում իրականացնել

effervescence *f* *փիլիս.* հուզում, հուզմունք, վրդովմունք ◇ *en* ~ հուզ-

ված, վրդովված, զրգոված; *mettre en* ~ հուզմունք, խռովություն առաջացնել

~ *populaire* ժողովրդական խռովություն

effet *m* 1. արդյունք, հետևանք 2. ներգործություն, ազդեցություն, արձագանք 2. մուրհակ, պարտամուրհակ ◇ *à l'* ~ *de* նպատակով; այն դեպքում; այն բանի համար, որ; *à cet* ~ այդ նպատակով, դրա համար; *avoir* ~ գործողության ուժի մեջ մտնել; *avoir pour* ~ որպես հետևանք, հետևանքով; *cesser ses* ~ *s* դադարեցնել ազդեցությունը, կորցնել ուժը; *faire son* ~ իր ազդեցությունն ունենալ; *mettre à* ~ ի կատար ածել; *prendre* ~ ուժի մեջ մտնել; *sous l'* ~ *de* ազդեցությամբ

~ *de commerce* պարտամուրհակ; չեկ, դրամաթուղթ

~ *de droits* իրավական հետևանքներ

~ *juridiques* իրավաբանական հետևանքներ

~ *rétroactif* *իրիլ.* հետադարձ ազդեցություն

~ *s publics* պետական արժեթղթեր

~ *du traité* պայմանագրի ուժը

efficace *adj* գործուն, ազդու, արդյունավետ ◇ *lutte* ~ հաջող պայքար; *l'application* ~ *des dispositions* դրույթների գործնական կիրառություն

efficacement *adj* արդյունավետ կերպով, գործնականորեն

efficacité *f* 1. գործողության ուժ, գործնականություն, արդյունա-

- վետություն; արտադրողականություն; օգտակար գործողության գործակից 2. գործարար որակներ
- efficient**, -e *adj* գործուն, ազդեցիկ, գործող, արդյունավետ ◊ cause ~e գործող պատճառ
- effleur** *vt* 1. թեթևակի դիպչել, հպվել 2. *փխբ.* թեթևակի շոշափել
~ une question հարց շոշափել
- effluves** *m pl* հովեր, ուղղություններ
- effondrement** *m* անկում, խորտակում, փլուզում, աղետ, կործանում
- effondrer** *vt* ջարդել, կոտրել, փլուզել, քանդել, կործանել ◊ s'~ 1. փլվել, տապալվել, փլուզվել 2. սրընթաց ընկնել (գների մասին)
- effort** *m* ջանք, ճիգ, լարում (ուժերի) ◊ accomplir (կամ faire) un ~ ջանք գործադրել; appuyer (կամ encourager) les ~s ջանքերը պաշտպանել; axer les ~s sur qch ջանքերը կենտրոնացնել ինչ-որ բանի վրա; consentir des ~s ջանքեր թափել; coordonner les ~s ջանքերը համաձայնեցնել; diriger (կամ consacrer) ses ~s à... ջանքերը ուղղել դեպի ... ; à grand ~ լարվածությամբ; n'épargner aucun ~ ոչ մի ջանք չխնայել; faire tous ses ~s բոլոր ջանքերը գործադրել; intensifier les ~s ուժեղացնել ջանքերը; multiplier (կամ unir) les ~s բազմապատկել (միավորել) ջանքերը; par des ~s conjoints համընդհանուր ջանքերով; paralyser ses ~s ուժերը կաշկանդել; persister dans ses ~s շարունակել ջանքեր գործադրել; redoubler d'~s կրկնապատկել ջանքերը
~ principal *nauq.* գլխավոր հարված
~ de production արտադրության աճ
~ de reconstruction պայքար՝ վերականգնելու համար ինչ-որ բան
~s en vue de ջանքեր, որոնք ուղղված են դեպի...
- efforcer** (s') *v pr.* ուժ՝ ճիգ գործադրել, ջանք թափել
- effréné**, -e *adj* անզուսպ, անսանձ, սանձարձակ ◊ course ~e կատաղի մրցավազք
- effusion** *f* 1. արտահոսք, դուրս թափվելը 2. *փխբ.* գեղում (զգացմունքների)
~ de sang արյունահեղություն; avec ~ ջերմորեն, կրքոտ; arrêter l'~ de sang դադարեցնել արյունահեղությունը
- égal**, -e *adj* 1. հավասար, միատեսակ, միևնույն 2. անտարբեր ◊ ~ en droits իրավահավասար
- égal** *m* հավասարը, մմանը ◊ à l'~ de... *loc. prép.* մման, որպես, ինչպես; հավասար
- également** *adv* 1. միանման, հավասարապես 2. հավասարաչափ
- égaler** *vt* 1. հավասարեցնել 2. համեմատվել, հավասար լինել
~ en droits իրավունքներով հավասարեցնել
- égalité** *f* 1. հավասարություն 2. միատեսակություն, միանմանություն ◊ à ~ de prix հավասար գների պայմաններում; partenaires à ~

- հավասար պայմաններով գործընկերներ; sur un pied d' ~ հավասարության հիման վրա, իրավահավասար (համագործակցության, հարաբերությունների մեջ) ~ en droit իրավահավասարություն
- ~ en droits des grandes et petites nations մեծ և փոքր ազգերի իրավահավասարություն
- égaré** *m* 1. ուշադրություն, ուշադիր վերաբերմունք 2. *p/* հարգանք ◊ avoir ~ à ուշադրության առնել, նկատի առնել; avoir de grands ~s pour զո մեծ հարգանք տաձել մեկի նկատմամբ; manque d'~ հարգանքի բացակայություն; manquer aux ~s պատշաճ հարգանքի չարժանացնել; marquer des ~s ուշադիր լինել, ուշադրություն դարձնել; témoigner de grands ~s մեծ ուշադրություն ցուցաբերել մեկի նկատմամբ; à l'~ de ... նկատմամբ; à bien des ~s բազմաթիվ առումներով; à certains ~s որոշ առումներով; en ~ à նկատի առնելով; par ~ հարգանքից ելնելով; à tous (les) ~s ամեն դեպքում
- égaré**, -e *adj* մոլորված, ճանապարհից շեղված, կորած ◊ une lettre ~e կորած՝ տեղ չհասած նամակ
- égarement** *m* 1. մոլորություն, սխալ կարծիք 2. շփոթվածություն, մոլորվածություն
- égarer** *vt* 1. ճանապարհից շեղել 2. մոլորեցնել, մոլորության մեջ գցել, շփոթեցնել ◊ s'~ 1. ճանապարհից շեղվել 2. մոլորվել 3. շփոթվել
- éguide** *f* հովանի, պաշտպանություն, հովանավորություն ◊ sous l'~ de... հովանու ներքո
- église** *f* եկեղեցի
~ catholique կաթոլիկ եկեղեցի
~ orthodoxe ուղղափառ եկեղեցի
~ protestante բողոքական եկեղեցի
- égyptien**, -ne *adj* եգիպտական
- élaboration** *f* մշակում, կազմում (ծրագրի և այլն)
~ des lois օրենքների մշակում
~ d'un plan պլանի մշակում
~ des projets de loi օրենքի նախագծի մշակում
- élaborer** *vt* մշակել, կազմել, պատրաստել
~ un projet նախագիծ մշակել
~ l'ordre du jour օրակարգը նախապատրաստել
- élan** *m* պոռթկում, մղում, եռանդ, ոգևորություն, սլացք
~ créateur ստեղծագործական սլացք, խանդավառություն
- élargir** *vt* 1. լայնացնել, ընդարձակել, ընդլայնել, զարգացնել 2. *իրվք.* ազատել
~ un détenu ազատել բանտարկյալին
- élargissement** *m* 1. ընդլայնում, ընդարձակում 2. ազատում (կալանքից)
- électif**, -ve *adj* ընտրովի
- électeur** *m* ընտրող
- élection** *f* ընտրություն ◊ faire ~ de domicile ընտրել բնակության վայր; procéder à une ~ ընտրել, ձեռնամուխ լինել ընտրության; invalider [valider] une ~ չհաստատել [հաստատել] ընտրությունը; période d'~ ընտրությունների

շրջան՝ ժամանակահատված;
 réélection վերընտրություն; tour
 d'une ~ ընտրափուլ
élection(s) *f pl* ընտրություններ ◊
 ajourner les ~ ընտրությունները
 հետաձգել; annuler les ~ ընտրու-
 քությունները չեղյալ՝ անվավեր հա-
 մարել; boycotter les ~ բոյկոտել
 ընտրությունները; contester les ~
 վիճարկել ընտրությունների արդ-
 յունքները; manipulation des ~
 ընտրությունների կեղծում; mode
 d' ~ ընտրակարգ; participer aux
 ~ մասնակցել ընտրություննե-
 րին; se présenter aux ~ իր թեկնա-
 ծությունը առաջադրել ընտրու-
 քություններին
 ~ anticipées վաղաժամկետ ընտ-
 րություններ
 ~ cantonales կանտոնային ընտ-
 րություններ
 ~ communales համայնքային
 ընտրություններ
 ~ directes ուղղակի ընտրությու-
 ններ
 ~ générales ընդհանուր ընտրու-
 քություններ
 ~ législatives (կամ parlementaires)
 խորհրդարանական ընտրությու-
 ններ
 ~ municipales մունիցիպալ ընտ-
 րություններ
 ~ ordinaires հերթական ընտրու-
 քություններ
 ~ partielles մասնակի ընտրու-
 քություններ
 ~ à plusieurs degrés բազմաստի-
 ճան ընտրություններ
 ~ présidentielles նախագահա-
 կան ընտրություններ

~ régionales շրջանային ընտրու-
 քություններ
 ~ à représentation proportionnelle
 համամասնական կարգով ընտ-
 րություններ
 ~ sénatoriales սենատի ընտրու-
 քություններ
 ~ au suffrage universel ընդհանուր
 ընտրություններ
 ~ au vote secret ընտրություններ
 փակ՝ գաղտնի քվեարկությամբ
 ~ par un double collège երկաստի-
 ճան ընտրություններ

électoral, -e *adj* ընտրական ◊ cam-
 pagne ~e ընտրաշալ; circon-
 scription ~e ընտրատարածք;
 collège ~ ընտրական կոլեգիա;
 corps ~ ընտրազանգված; corrup-
 tion ~e ընտրակաշառք; fraude ~e
 ընտրակեղծիք; loi ~e ընտրա-
 կան օրենք; liste ~e ընտրացու-
 ցակ; permanence ~e ընտրական
 տեղամաս; procédure ~e ընտրա-
 կան ընթացակարգ; programme ~
 ընտրական ծրագիր; propagande
 ~e ընտրաքարոզություն; régime
 ~ ընտրակարգ; résultats (կամ
 chiffres) électoraux քվեարկու-
 քյան արդյունքներ; système ~
 ընտրական համակարգ; succès ~
 հաջողություն ընտրություններում;
 urne ~e քվեատուփ; victoire ~e
 հաղթանակ ընտրություններում
électorat *m* 1. ընտրական իրավունք
 2. ընտրազանգված, ընտրողներ
électroction *f* մահապատիժ էլեկտ-
 րական աթոռով
élément *m* 1. տարր, անբաժանելի
 մասնիկ; բաղկացուցիչ մաս, ամ-
 բողջի բաղադրամաս 2. սկիզբ,

սկզբունք 3. տարր (հասարակական); մարդկանց խումբ; հասարակության շերտ; խմբի անդամ; մարդ
 ~ avancé առաջադեմ տարր
 ~ régulateur կարգավորող սկիզբ
 ~s de connaissance տրվք. ճանաչողության տարրերը (հասկացություն, դատողություն)
 ~s d'un crime հանցակազմ
 ~s ennemis վնասակար տարրեր
éléments *m pl* սկզբնական և պարզ գիտելիքներ, հիմունքներ
 ~ du langage լեզվի հիմունքները
élévation *f* 1. բարձրացում, բարձրանալը, բարձրացնելը 2. կանգնեցում, կառուցում
 ~ au grade պաշտոնի, դիրքի բարձրացում
 ~ du niveau մակարդակի բարձրացում
 ~ de la voix ձայնը բարձրացնելը
élever *vt* 1. բարձրացնել 2. կառուցել, կանգնեցնել 3. մեծացնել, դաստիարակել, կրթել 4. ստեղծել, հարուցել ◊ s'~ 1. բարձրանալ, վեր խոյանալ 2. ծագել, առաջ գալ, առաջանալ, գոյանալ, երևան գալ (տարածայնություններ, կասկածներ և այլն) 3. փխք. բարձրանալ, ավելի բարձր դիրքի հասնել
 ~ des critiques նկատողություններ անել
 ~ des difficultés դժվարություններ ստեղծել
 ~ des doutes կասկածներ հարուցել
 ~ des obstacles խոչընդոտներ ստեղծել

~ au rang աստիճանը բարձրացնել
 ~ au rang d'Ambassade փոխարկել դեսպանատան
 ~ la voix en faveur... ձայն բարձրացնել ի պաշտպանություն...
éligibilité *f* ընտրելիություն, ընտրվելու իրավունք
éligible *adj* ընտրվելու իրավունք ունեցող; ընտրելի
élimination *f* հեռացում, վտարում, հանում, կրճատում; բացառում, վերացում; դուրս մղում
éliminer *vt* վերացնել, բացառել, ոչնչացնել; հեռացնել, վտարել, հանել, կրճատել
 ~ un candidat տապալել թեկնածուին
 ~ le danger de la guerre պատերազմի վտանգը վերացնել
 ~ une question հարցը հասնել
élite *vt* ընտրել, ջոկել, ընտրություն կատարել ◊ droit d'~ ընտրելու իրավունք
 ~ domicile բնակության վայր ընտրել, բնակություն հաստատել
élite *f* ընտրախավ ◊ d'~ ընտրյալ, ընտիր; troupes d'~ ընտրովի զորքեր
éloge *m* գովք, գովեստ, գովասանք, գովաբանություն ◊ faire l'~ de զո մեկի գովքը անել
 ~ funèbre դամբանական խոսք
élogné, -e *adj* հեռավոր, հեռու, հեռացած ◊ temps très ~ անհիշելի ժամանակներ
éloigner *vt* 1. հեռացնել 2. ազատել, պաշտոնանկ անել, վտարել, վռնդել ◊ s'~ հեռանալ s'~ de son

- devoir իր պարտականությունը զանց առնել
- éloquence** *f* պերճախոսություն, ճարտասանություն
~ du barreau դատական ճարտասանություն
- élu** *m* պատգամավոր, ընտրյալ
- élucidation** *f* մեկնաբանություն, մեկնում, մեկնաբանում, բացատրություն, պարզաբանում, լուսաբանում
- éluclider** *vt* պարզաբանել, լուսաբանել, մեկնաբանել, բացատրել
- élucubration** *f* 1. ճամարտակություն, մեծախոսություն, շաղակրատություն 2. պարապ՝ սուտ՝ մտացածին բան
- éluder** *vt* շրջանցել, խուսափել, խույս տալ
~ la loi օրենքը շրջանցել
- Elysée** *m* : 1. Palais de l'~ Ելիսեյան պալատ (Ֆրանսիայի նախագահի նստավայրը) 2. *adj* Champs ~s Ելիսեյան դաշտեր (պողոտա Փարիզում)
- émanciper** *vt* ազատագրել, ազատել
- émancipation** *f* էմանսիպացիա, ազատագրում, ազատում
- émarger** *vi* աշխատավարձ ստանալ
~ au budget միջոցների ստանալ բյուջեից
~ pour de fortes sommes à... խոշոր գումարներ ստանալ...
- embargo** *m* 1. բեռնագրավում, բեռնարգելք 2. արտահանման և ներմուծման արգելք, *դվնգ*. էմբարգո (արգելք կառավարության կողմից իր երկիր ցանկացած ապրանքի ներկրման կամ իր երկրից արտահանման վերաբերյալ ◊ mettre (կամ imposer) l'~ էմբարգո դնել; lever l'~ արգելք՝ էմբարգոն հանել
- embarquer** *vt* 1. բարձել, բեռնել (նավը), նավ նստեցնել 2. *խսկց*. ձեռնարկել, սկսել ◊ s'~ 1. նավ նստել 2. ճանապարհ ընկնել
~ une carrière diplomatique դիվանագիտական կարիերա սկսել
- embarras** *m* 1. դժվարություն, խոչընդոտ 2 շփոթմունք, շփոթվածություն, հուզմունք ◊ avoir l'~ du choix ընտրության մեջ դժվարանալ; causer de l'~ հոգս պատճառել; être dans un grand ~ դժվարին կացության մեջ լինել; faire des ~ չափից դուրս պահանջներ ներկայացնել; mettre (կամ plonger) dans l'~ դժվար կացության մեջ դնել, փակուղու առաջ կանգնեցնել; sortir d'un ~ դժվարությունից դուրս գալ; tirer qn de l'~ մեկին դուրս բերել դժվար կացությունից
~ d'argent դրամական դժվարություններ
~ choix ընտրության դժվարություններ
~ de voitures մեքենաների կուտակում, փողոցային խոնվածք
- embauchage** *m* բանվորների վարձելը
- embauche** *f* վարձում, վարձակալում
- embaucher** *vt* վարձել, վարձակալել, աշխատանքի ընդունել, հավաքագրել
- emblavure** *f* ցանած վարելահող, ցանած արտ
- emblée**: d'~ *loc. adv.* միանգամից, առաջին հայացքից
- embouchure** *f* խոսափող

- embourber** (s') *vt* *փխք.* թաղվել, մխրճվել, ընկղմվել, խրվել, ներքաշվել, խճճվել
- embranchement** *m* 1. ճյուղավորում 2. երկաթուղային հանգույց 3. բնագավառ, ճյուղ (գիտության)
- embraser** *vt* վառել, բոցավառել, բորբոքել $\diamond$ s'~ վառվել, բոցավառվել, բորբոքվել
- embrasser** *vt* 1. գրկել, փարվել 2. համբուրել 3. *փխք.* ընդգրկել, ամփոփել, պարունակել 4. միանալ, հարել, ընտրել
~ la cause de զո անցնել մեկի կողմը
~ la défense de զո ստանձնել մեկի պաշտպանությունը
~ un parti միանալ, հարել
- embûche** *f* *փխք.* ծուղակ, թակարդ, ականատ, որոգայթ $\diamond$ tendre des ~s դավեր նյութել; թակարդ լարել; դժվարությունները թաքցնել
- embuscade** *f* 1. դարան, դարանակալում 2. *փխք.* ծուղակ $\diamond$ tomber dans une ~ ծուղակն ընկնել
- émérite** *adj* անվանի, նշանավոր; հմուտ, փորձված; վաստակավոր, վաստակաշատ, պատվավոր $\diamond$ savant ~ գիտության վաստակավոր գործիչ
- émetteur-récepteur** *m* ընդունիչ-հաղորդիչ ռադիոկայան
- émettre** 1. *vt* արտահայտել, հայտնել, հանդես գալ 2. *vi* հաղորդել (ռադիոյով)
~ une opinion կարծիք հայտնել
~ une proposition հանդես գալ առաջարկությամբ
~ des vœux բարենախառնություն արտահայտել
- émeute** *f* 1. ընդվզում, խռովություն 2. աղմուկ, հուզմունք $\diamond$ faire ~ *հնգծ.* մեծ տպավորություն թողնել (ժողովրդի վրա), հուզել
- émigré** *m* վտարանդի, տարագիր, էմիգրանտ
~ politique քաղաքական վտարանդի
- éminemment** *adv* վերին աստիճանի, չափազանց
- éminence** *f* գերազանցություն, գերակշռություն $\diamond$ Votre Eminence Չերդ Գերազանցություն
- éminent**, -e *adj* նշանավոր, անվանի, ականավոր, հռչակավոր $\diamond$ jouer un rôle ~ կարևոր դեր խաղալ; personnage ~ ականավոր գործիչ
- émission** *f* 1. արտանետում 2. ռադիոկամ հեռուստահաղորդում 3. արժեթղթերի կամ թղթադրամների թողարկում, էմիսիա $\diamond$ banque d'~ ~ էմիսիոն բանկ
~ d'un emprunt փոխառության թողարկում
~ radiophonique ռադիոհաղորդում
~ s nocives վնասակար արտանետումներ
- emmagasiner** *vt* *փխք.* հավաքել, կուտակել, ժողվել
- emmêler** *vt* *փխք.* խճճել
~ une affaire գործը խճճել, բարդացնել
- émouvoir** *vt* հուզել, հուզմունք պատճառել $\diamond$ s'~ 1. հուզվել 2. *հնգծ.* սկսել շարժվել; une discussion s'émueut վիճաբանություն է բռնկվում
- emparer** (s') *v pr.* տիրանալ, նվաճել, գրավել

empêchement *m* խոչընդոտ, հակազդեցություն, արգելք ◊ en cas d'~ եթե ինչ-որ բան խանգարի; sauf ~ absolu եթե չհանդիպի անհաղթահարելի խոչընդոտի

empêcher *vt* խանգարել, խոչընդոտել, թույլ չտալ, հակազդել ◊ n'empêche que ... այնուամենայնիվ, չնայած դրան

empereur *m* կայսր

empiétement *m* բռնագրավում, գավթում, տիրում, սեփականացում, յուրացում
~ ultérieur նոր բռնագրավում

empiéter *vi* 1. տիրել, իշխել, յուրացնել; բռնագրավել, գավթել 2. հանցափորձ կատարել՝ խլելու, յուրացնելու
~ sur les droits d'autrui ունեւորություն կատարել ուրիշների իրավունքների վրա

empire *m* 1. իշխանություն, տիրապետություն, գերիշխանություն 2. կայսրություն, թագավորություն 3. տիրապետություն, ազդեցություն, ներգործություն ◊ exercer un ~ sur մեկի վրա ազդեցություն գործել; prendre de l'~ sur մեկի վրա իշխել; sous l'~ de ... ազդեցությամբ, ներգործությամբ; le premier Empire առաջին Կայսրությունը, Նապոլեոն I-ի թագավորությունը; le second Empire երկրորդ Կայսրությունը, Նապոլեոն III-ի թագավորությունը
~ de la raison բանականության ուժը
~ sur soi-même ինքնատիրապետում

emplacement *m* գտնվելու վայր, տեղ, դիրք, դասավորություն
~ de combat մարտական դիրք; կրակակետ
~ des troupes զորքերի տեղաբաշխում

emploi *m* 1. գործածություն, կիրառություն, կիրարկում, օգտագործում 2. զբաղմունք, պաշտոն, աշխատատեղ 3. *տնտ.* զբաղվածություն ◊ chercher de l'~ աշխատանք փնտրել; demande d'~ աշխատանքի փնտրտուք; deman-deur d'~ գործազուրկ; faire un bon ~ de qch գտնել որևէ բանի լավագույն կիրառությունը; mode d'~ օգտագործման եղանակը; offre d'~ հայտարարություն՝ աշխատանքի ընդունելու մասին; plein ~ լրիվ զբաղվածություն; la politique d'~ զբաղվածության քաղաքականություն

~ du temps աշխատաժամերի բաշխում; դասացուցակ

employé *m* ծառայող, աշխատող
~ de bureau գրասենյակային աշխատող, գործավար
~ de commerce վաճառական
~ de maison տան ծառա, աղախին

~ mandataire վստահված անձ, հավատարմատար, լիազոր

employer *vt* 1. կիրառել, գործածել; օգտագործել 2. աշխատանք տալ, վարձել ◊ s'~ 1. գործածվել, օգտագործվել 2. (à) ջանալ, աշխատել; ձգտել

employeur *m* վարձող, վարձակալ; ձեռնարկատեր, գործատու, գործատեր

- ~ privé մասնավոր ձեռնարկատեր
- empoisonné**, -e *adj* թունավորված
- empoisonner** *vt* թունավորել
- emporter** *vt* 1. տանել, հետը վերցնել; իր հետևից տանել 2. կռվով վերցնել, կռվով նվաճել
~ la décision de զո մեկի եզրակացությունը ձեռք բերել
~ sur զո մեկին հաղթել; մեկի նկատմամբ առավելություն ունենալ
- empreindre** *vt* 1. դրոշմել, դաջել, հետք թողնել 2. *փխք.* անջնջելի տպավորություն թողնել
- empreinte** *f* 1. դրոշմ, հետք, դրոշմվածք, դրոշմահետք 2. *փխք.* անջնջելի տպավորություն, խորագրեցություն
~ digitale մատնահետք
- empressé**, -e *adj* 1. սիրալիր, պատրաստակամ, հաճոյակատար 2. շտապ, հապճեպ, փութկոտ, չափազանց արագ
- empressement** *m* 1. ջանք, ճիգ, ջերմեռանդություն, եռանդ, փութաջանություն, պատրաստակամություն 2. շտպողականություն, աճապարանք, հապճեպություն
◇ avec ~ պատրաստակամությամբ; աճապարանքով, շտապ, հապճեպորեն
- emprise** *f* 1. գրավում, զավթում, յուրացում, օտարում (սեփականության) 2. ներգործություն, ազդեցություն 3. գերազանցություն
- emprisonné** *m* բանտարկյալ, կալանավոր
~ politique քաղաքական բանտարկյալ
- emprisonnement** *m* բանտարկում, կալանավորում, ազատազրկում
- emprisonner** *vt* բանտարկել, կալանավորել, կալանքի տակ վերցնել; բանտում պահել
- emprunt** *m* փոխառություն
◇ émettre un ~ փոխառություն թողարկել; ouvrir un ~ փոխառություն թողարկել
~ d'Etat պետական փոխառություն
~ à l'étranger օտարերկրյա փոխառություն
~ à court terme կարճաժամկետ փոխառություն
~ extérieur արտաքին փոխառություն
~ intérieur ներքին փոխառություն
~ international միջազգային փոխառություն
~ à long terme երկարաժամկետ փոխառություն
~ à lots շահող փոխառություն
~ productif d'intérêts տոկոսային փոխառություն
~ sans intérêts անտոկոս փոխառություն
- émulation** *f* մրցություն, մրցակցություն
◇ lutter d'~ մրցել, մրցակցել; proposer l'~ մրցության հրավիրել; se mettre en ~ մրցակցության մեջ մտնել, մրցել
- encadrement** *m* *փխք.* միջավայր, շրջապատ
- encaisser** *vt* գանձել, ստանալ (դրամ)
- encan** *m* առկյիռն, աճուրդ
◇ mettre à l'~ աճուրդի դնել; mettre sa conscience à l'~ խիղճը վաճառքի հանել

- enceinte** *f* 1. ցանկապատ, պարիսպ, պատ 2. փակ տարածք 3. շենք, տեղ ◊ dans une ~ de justice դատարանում; տրիբունալի առջև ~ de l'usine գործարանի տարածք
- encellulement** *m* մեկուսի բանտարկություն
- encelluler** *vt* բանտարկել մենախցում
- encens** *m* 1. խունկ 2. *փ/սք.* շողոքորթություն, կեղծ մեծարում
- encenseur** *m* *փ/սք.* կեղծավոր, շողոքորթ մարդ
- encerclement** *m* շրջապատում, շրջափակում, բլոկադա
- encercler** *vt* շրջապատել, շրջափակել, օղակի մեջ առնել ◊ être encerclé շրջափակման մեջ ընկնել
- enchaînement** *m* շարք, կապ, շղթա, տրամաբանական զարգացում, տրամաբանական քայլ
- enchaîner** *vt* 1. շղթայել 2. *փ/սք.* շաղկապել, կապակցել, կապել, իրար միացնել, կոորդինացնել
- enchanté** *adj* հիացած, հրապուրված, գերված, կախարդված ~ de vous voir ուրախ եմ ձեզ տեսնել
- enchérissement** *m* գների բարձրացում, թանկացում ~ rapide գների արագ բարձրացում ~ de la vie կյանքի թանկացում
- enclave** *f* անկլավ (պետության տարածք, որը բոլոր կողմերից շրջապատված է այլ պետության կամ պետությունների տարածքով)
- encontre**: à l'~ de ... *loc. prép.* հակառակ, դեմ, ընդդեմ ◊ aller à l'~ de... ընդդեմ, հակառակվել
- encourageant**, -e *adj* խրախուսական, քաջալերական, հուսադրող ◊ le début n'est guère ~ սկիզբը ոչ մի լավ բան չի խոստանում
- encouragement** *m* խրախուսում, քաջալերանք, հուսադրում, աջակցություն, օժանդակություն, օգնություն ◊ prix d'~ խրախուսական մրցանակ; société d'~ աջակցության հասարակություն
- encourager** *vt* 1. խրախուսել, հավանություն տալ, քաջալերել 2. աջակցել, օգնել, օժանդակել ~ les agresseurs խրախուսել զավթիչներին ~ à plein բոլոր միջոցներով, ամեն կերպ աջակցել
- encourir** *vt* հարուցել, ենթարկվել ~ une amende տուգանքի ենթարկվել ~ une peine տույժի ենթարկվել
- endettement** *m* պարտք ~ à court terme կարճաժամկետ պարտք ~ extérieur արտաքին պարտք ~ intérieur ներքին պարտք ~ à long terme երկարաժամկետ պարտք ~ public պետական պարտք
- endiguer** *vt* *փ/սք.* սահմանափակել, խոչընդոտել, արգելակել, զսպել, մեկուսացնել, կանգնեցնել ~ l'expansionnisme արգելափակել էքսպանսիոնիզմը (զավթողական քաղաքականությունը) ~ le mouvement ouvrier կանգնեցնել բանվորական շարժումը
- endommager** *vt* վնասել, փչացնել, վնաս հասցնել

endosser *vt* իր վրա վերցնել; վրան քարդել, ծանրաբեռնել
 ~ les conséquences պատասխան տալ հետևանքների համար
 ~ le dessus հաղթել, հաղթահարել, գերազանցել

endroit *m* 1. տեղ, վայր 2. փոքր բնակավայր ◊ les gens de l'~ տեղաբնակները; à l'~ de... *loc. prép.* մեկի (կամ մի բանի) նկատմամբ
 ~ perdu խուլ անկյուն, խուլ վայր

endurance *f* դիմացկունություն, տոկունություն, համբերատարություն, համբերություն, կայունություն, հաստատունություն

endurer *vt* դիմանալ, տոկալ, համբերել, հանդուրժել, ամեն ինչ տանել, ամեն ինչ կրել

énergie *f* 1. էներգիա, ուժ, հզորություն 2. *փ/իսք.* եռանդ, ուժ, կորով
 ~ atomique ատոմային էներգիա
 ~ nucléaire միջուկային էներգիա

énergiquement *adv* վճռականորեն, եռանդուն, ջանասիրաբար, եռանդազին, եռանդով

enfiévrer *vt* *փ/իսք.* առաջացնել, գրգռել, շարժել, արթնացնել, հրահրել, բորբոքել

enfoncer *vt* 1. ընկղմել, սուզել, մխրճել, մտցնել 2. խորացնել
 ~ le coin entre սեպ խրել
 ~ l'ennemi *խսկց.* թշնամուն փախուստի մատնել
 ~ le front ռազմաճակատը ճեղքել

enfreindre *vt* խախտել, շրջանցել
 ~ les conditions d'un traité պայմանագրի պայմանները խախտել
 ~ les dispositions դրույթները խախտել

~ une loi օրենքը խախտել

engagé, -e *adj* սկսված ◊ les opérations ~es սկսված ռազմական գործողությունները

engagement *m* 1. գրավ դնելը, գրավադրում 2. պարտավորություն 3. կամավոր զինծառայություն ◊ acquitter les ~s պարտավորությունները կատարել; contrevenir à un ~ (կամ violer un ~, rompre un ~) պարտավորությունը խախտել, դրժել; dégager de l'~ պարտավորությունից ազատել; délier qn de ses ~s ազատել մեկին իր պարտավորություններից; manquer à ses ~s, mépriser ses ~s իր պարտավորությունները չկատարել, իր պարտավորությունները զանց առնել; prendre un ~ de faire qch իր վրա պարտավորություն վերցնել; remplir son ~ իր պարտավորությունը կատարել; revenir sur ses ~s հրաժարվել իր վրա դրված պարտավորություններից; tenir (կամ respecter, faire face à) ses ~s իր պարտավորությունները կատարել
 ~s internationaux միջազգային պարտավորություններ
 ~ mutuel փոխադարձ պարտավորություն

engager *vt* 1. գրավ դնել 2. պարտավորեցնել, պարտադրել 3. աշխատանքի ընդունել, հավաքագրել 4. ներգրավել, ներքաշել 5. ծախսել, ներդնել 6. սկսել ◊ s'~ 1. պարտավորվել, իր վրա պատասխանատվություն վերցնել 2. զինվորագրվել, զինվորական ծառայության անցնել 3. ներ-

քաշվել, ներգրավվել 4. սկսվել
 ~ des capitaux կապիտալ ներդնել
 ~ une conversation խոսակցություն սկսել
 ~ une discussion բանավեճ սկսել
 ~ la lutte պայքարի մեջ մտնել, պայքարի ուղին բռնել
 ~ des négociations բանակցություններ սկսել
 ~ sa pleine responsabilité իր վրա վերցնել մեծ պատասխանատվություն
 ~ les pourparlers բանակցություններ սկսել
 ~ à son service իր մոտ ծառայություն վերցնել

engendrer *vt* 1. ծնել, լույս աշխարհ բերել, ծնունդ տալ 2. *փ/սք.* ծնել, առաջացնել, պատճառել
 ~ un différend վիճաբանություն ծնել

engin *m* 1. գործիք, սարք, մեքենա, միջոց 2. արկ, զենք
 ~ atomique ատոմային զենք
 ~ destructeur ոչնչացման միջոց
 ~ fusée ռեակտիվ ռումբ

englober *vt* ընդգրկել, ամփոփել, միավորել

engloutir *vt* 1. կլանել, կուլ տալ 2. *փ/սք.* մսխել՝ քամուն տալ

engluer *vt փ/սք.* խորամանկությամբ հրապուրել՝ հիմարացնել

engorgement *m*: ~ des marchés *տնտ.* ապրանքակուտակում

engrenage *m փ/սք.* դժվարին հանգամանքների զուգադիպություն $\diamond$ être pris dans un ~ հանգամանքների գոհ դառնալ
 ~ d'intrigues դավադրությունների խճճվածություն, նենգություն

engrener *vt* սկսել (գործ)

enjeu *m* 1. խաղազումար 2. նպատակ, իմաստ $\diamond$ retirer son ~ *փ/սք.* հրաժարվել մասնակցել, հեռանալ, մի կողմ քաշվել; խաղից դուրս գալ

enjoindre *vt* գրավոր հրաման տալ, կարգադրել, գրավոր կարգադրություն անել

enlèvement *m* 1. առևանգում, հափրչտակում, զոհություն 2. զավթում, գրավում, բռնագրավում

enlever *vt* 1. հանել, բարձրացնել 2. գողանալ, առևանգել, խլել 3. հաղթել, նվաճել
 ~ la coupe du monde աշխարհի գավաթը նվաճել
 ~ les suffrages de ... մեկի հավանությունը ստանալ

enliser *vt* ավազի՝ տիղմի մեջ խրել $\diamond$ s'~ խրվել, ընկղմվել

ennemi *m* թշնամի, հակառակորդ, ռսոխ $\diamond$ aller à l'~ թշնամու վրա գնալ; passer à l'~ անցնել թշնամու կողմը; se faire des ~s թշնամիներ վաստակել
 ~ de classe դասակարգային թշնամի
 ~ commun ընդհանուր թշնամի
 ~ du dehors արտաքին թշնամի
 ~ public հասարակության թշնամի, վտանգավոր մարդ
 ~s jurés երդվյալ թշնամիներ

ennemi, -e *adj* թշնամական, թշնամու, հակառակորդ $\diamond$ Etat ~ թշնամի պետություն; en pays ~ թշնամու բանակում

énoncé *m* արտահայտում, ասելը, շարադրում, ձևակերպում; բովանդակություն

- ~ d'un fait փաստի շարադրում
 ~ d'une question հարցադրում
- énoncer** *vt* հայտնել, արտահայտել; ձևակերպել $\diamond$ clairement énoncé հստակ շարադրված
 ~ une opinion կարծիք հայտնել
 ~ les titres et les qualités հիշատակել կոչումները և դիրքը
- énonciation** *f* արտահայտություն, արտահայտում, խոսելած, արտահայտչած
- enquérir** (*s'*) *v pr.* հարցուփորձ անել, տեղեկանալ, հարցնել
- enquêter** *f* 1. քննություն, հետաքննություն 2. հարցաթերթիկ $\diamond$ ouvrir une ~ հետաքննություն անցկացնել; prescrire une ~ կայացնել որոշում հետաքննություն անցկացնելու մասին; procéder à une ~ հետաքննություն կատարել
 ~ judiciaire դատական հետաքննություն
 ~s sur les lieux հետաքննություն տեղում
- enquêter** *vi* հետաքննություն անցկացնել; հետազոտել, բացահայտել, որոշել, պարզել $\diamond$ s'~ հետաքրքրվել, հարցուփորձ անել, հարցում անել
- enquêteur** *m* 1. քննող, հետազոտող, հետախուզող մարդ 2. *իր/ը.* դատական քննիչ enregistrement *m* գրանցում, ցուցակագրում, արձանագրում, գրառում
- enregistrer** *vt* գրանցել, արձանագրել, ցուցակագրել
- enrichir** *vt* 1. հարստացնել 2. զարգացնել, համարել
- enrôlement** *m* 1. ցուցակագրում, անդամագրում (կազմակերպությանը և այլն), գրանցում 2. հավաքագրում, զինվորագրում; զինծառայության անցնելը
- enrôler** *vt* 1. զինվորագրել, հավաքագրել 2. անդամագրել, բերել (կուսակցություն), իր կողմը քաշել $\diamond$ s' ~ 1. զինվորագրվել, անցնել զինվորական ծառայության 2. անդամագրվել
- enseigne** *f* 1. ցուցանակ 2. նշան, նախանշան 3. դրոշ, դրոշակ $\diamond$ à bonne ~ արդարամտությամբ, ըստ արդարի; combattre sous les ~s de զո մարտնչել մեկի դեկավարությամբ; à telle ~ que դրա սպացույցն այն է, որ... ; այն աստիճան, որ...
- enseignement** *m* 1. դասավանդում, ուսուցում, կրթություն 2. ուսմունք, դոկտրինա 3. դաս, խրատ, հորդոր $\diamond$ les ~s de l'histoire պատմության դասեր; être dans l'~ մանկավարժ լինել; tirer les ~s de... դասեր քաղել, հետևություններ անել
 ~ élémentaire, ~primaire տարրական կրթություն
 ~ privé, ~ libre մասնավոր կրթություն; մասնավոր ուսումնական հաստատություններ
 ~ professionnel մասնագիտական ուսուցում
 ~ programmé ծրագրավորված ուսուցում
 ~ public պետական ուսուցում; պետական ուսումնական հաստատություններ
 ~ secondaire, ~ de second degré միջնակարգ կրթություն

~ supérieur բարձրագույն կրթություն

enseigner *vt* 1. ուսուցանել; դասավանդել; սովորեցնել 2. խրատել, հորդորել

ensemble *m* ամբողջություն, միասնականություն ◊ 1~ des eaux territoriales adjacentes հարակից տերիտորիալ ջրեր; avec ~ համաձայնեցված, համերաշխորեն, միասնաբար

ensemble *adv* միասին, մեկտեղ, միաժամանակ ◊ agir ~ գործել համատեղ

ensuivre (*s'*) *v pr.* հետևել, բխել ◊ il s'ensuit que... սրանից հետևում է, բխում է, որ...

entamer *vt* 1. սկսել, ձեռնամուխ լինել 2. վարկաբեկել
~ une conversation գրույցի բռնվել
~ un discours ելույթը սկսել
~ la lutte պայքարի մեջ մտնել, կռիվը սկսել
~ les pourparlers, ~ les négociations բանակցությունները սկսել
~ la réputation հեղինակությունը վարկաբեկել

entendement *m* բանականություն, ողջամտություն; գիտակցություն, ըմբռնողություն ◊ avoir 1~ difficile [vif] վատ [լավ] ըմբռնել, դժվարությամբ հասկանալ; cela dépasse 1~ խելքից վեր է, բոլորովին անհասկանալի է; perdre 1~ գիտակցությունը կորցնել; ouvrir 1~ զարգացնել մեկի մտածողությունը՝ միտքը
~ humain մարդկային բանականություն

entendre *vt* 1. լսել, ունկնդրել 2. հաս-

կանալ 3. ցանկանալ, ուզել 4. նկատի ունենալ, ենթադրել ◊ s'~ 1. պայմանավորվել, համաձայնության գալ, խոսքը մեկ անել 2. միմյանց հասկանալ 3. հասկացվել; cela s'entend ինքնին հասկանալի է; cela peut s'~ de deux manières սա կարող է հասկացվել երկու եղանակով, սա կարելի է մեկնաբանել երկու եղանակով; donner à 1~, faire ~, laisser ~ հասկացնել; il entend par ces mots այս բառերով նա ենթադրում է

entente *f* 1. հասկացողություն, ըմբռնողություն, փոխըմբռնում; պայմանավորվածություն 2. փոխադարձ համաձայնություն, բարեկամական համաձայնություն պետությունների միջև, միջպետական համաձայնություն ◊ Entente *պտմ.* Անտանտ; politique d'~ փոխհամաձայնությունների հասնելու քաղաքականություն
~, bonne փոխադարձ ըմբռնողություն, բարեկամական հարաբերություններ
~, double երկիմաստություն
~ patronale ձեռնարկատերերի միություն

enterrer *vt* 1. հողով ծածկել 2. թաղել 3. *փ/իւք.* մոռացության տալ

en-fête *m* վերնագիր, խորագիր, վերտառություն; սկիզբ ◊ papier à ~ բլանկ
~ de lettre նամակի վերնագիրը՝ սկիզբը

enthousiasme *m* ոգևորություն, խանդավառություն, ոգեշնչում, հիացմունք, բերկրանք, ցնծություն, էնտուզիազմ

- entier**, -ère *adj* ամբողջ, լիակատար, լրիվ, բովանդակ, բոլոր ◊ tout ~ ամբողջովին
- entièrement** *adv* լիովին, ամբողջապես
~ et sans réserve լիովին և ամբողջապես
- entonner** *vt* երգել, երգ ասել, ձայնակցել
~ les louanges de qn գովաբանել՝ գովերգել մեկին
- entorse** *f* 1. հողախախտում 2. խեղաթյուրում, աղճատում
~ à un texte տեքստի աղավաղում
~ à la vérité ճշմարտության խեղաթյուրում
- entraillement** *m* *փ/հսք*. խճճվածություն, խառնաշփոթություն, խրթիներություն, անորոշություն, անպարզություն, անհաստակություն
- entourage** *m* շրջապատ, միջավայր (մարդկանց)
- entraccorder** (s') *v pr*. համաձայնեցնել մեկը մյուսի հետ; ապրել հաշտ - համերաշխ
- entraccuser** (s') *v pr*. միմյանց մեղադրել, մեկը մյուսին մեղադրանքներ ներկայացնել
- entraide** *f* փոխադարձ օգնություն, փոխօգնություն ◊ Conseil d'~ économique Տնտեսական փոխօգնության խորհուրդ, ՏՓԽ
- entraider** (s') *v pr*. մեկը մյուսին օգնել, միմյանց աջակցել
- entrailles** *f pl* ընդերք
~ du sol երկրի ընդերքը
- entraînement** *m* 1. հափշտակվածություն, տարվածություն, ոգևորվածություն, հետաքրքրություն 2. մարզում; նախապատրաստություն
- ~ de l'exemple օրինակի ուժը
~ militaire զինվորական նախապատրաստություն
- entraîner** *vt* 1. իր հետևից տանել, քարշ տալ 2. ներգրավել, ներքաշել 3. պատճառ դառնալ, առաջացնել, հանգեցնել 4. *սպորտ*. մարզել
~ des conséquences հետևանքների պատճառ դառնալ
~ au travail ներգրավել աշխատանքի մեջ
- entrattaquer** (s') *v pr*. միմյանց վրա գրոհել, մեկը մյուսի վրա հարձակվել
- entrave** *f* *փ/հսք*. խոչընդոտ, պատնեշ, արգելք ◊ apporter des ~s à... արգելել, թույլ չտալ, խանգարել; mettre ~ խոչընդոտներ հարուցել; sans ~ անարգել
- entraver** *vt* *փ/հսք*. կաշկանդել, կաթվածահար անել; խոչընդոտել, խանգարել; արգելակել, դանդաղեցնել
- entre** *prép* միջև, արանքում, մեջ ◊ hésiter ~ deux solutions տատանվել երկու որոշումների միջև
~ autre ի միջի այլոց, ի դեպ
~ temps հիմա, այժմ; աշխատանքի ընդմիջումների ժամանակ
~ la vie et la mort կյանքի և մահվան միջև
- entrée** *f* 1. մուտք 2. մտնելը, մուտք գործելը, ներս մտնելը 3. *փ/հսք*. ընդունվելը, ընդունելություն; ստանձնում 4. *փ/հսք*. սկիզբ, գալը 5. հանդիպում ◊ droits d'~ ներմուծման մաքս; examen d'~ ընդունելության քննություն; faire

- une ~ solennelle à... կազմակերպել հանդիսավոր հանդիպում՝ հանդիսավոր ընդունելություն
- ~ en action գործողության մեջ մտնելը
- ~ en campagne ռազմական գործողությունների սկիզբը
- ~ d'un discours ելույթի սկիզբը
- ~ en fonction, ~ en charge պաշտոնի ստանձնում
- ~ en guerre պատերազմի մեջ մտնելը
- ~ en matière ներածություն, ներածական, նախաբան (թեմայի)
- ~ dans un parti ընդունելություն կուսակցության մեջ
- ~ en possession տեր դառնալը, տիրապետելը
- ~ en séance նիստի բացումը
- ~ en vigueur ուժի մեջ մտնելը (օրենքի, պայմանագրի)
- entrefaites** *f pl*: sur ces ~ այնինչ, շուտով, միևնույն ժամանակ, նույն այդ ժամանակ
- entrefilet** *m* փոքրիկ հոդված (լրագրային)
- entremise** *f* միջնորդություն ◊ par l'~ de... միջնորդությամբ; օգնությամբ
- entreprendre** *vt* ձեռնարկել, հանձն առնել, նախաձեռնել, ձեռնամուխ լինել; սկսել, գործի անցնել
- entreprise** *f* 1. ձեռնարկում, նախաձեռնություն 2. ձեռնարկություն, ֆիրմա, կազմակերպություն
- ~ agricole գյուղատնտեսական ձեռնարկություն
- ~ commerciale առևտրային ձեռնարկություն
- ~ conjointe համատեղ ձեռնարկություն
- ~ étatisée ազգայնացված ձեռնարկություն
- ~ hasardeuse վտանգավոր ձեռնարկում
- ~ individuelle անհատական ձեռնարկություն
- ~ industrielle արդյունաբերական ձեռնարկություն
- ~ leader առաջատար ձեռնարկություն
- ~, libre ազատ ձեռներեցություն
- ~ moyenne միջին ձեռնարկություն
- ~ nationalisée ազգայնացրած ձեռնարկություն
- ~ privée մասնավոր ձեռնարկություն
- ~ publique պետական ձեռնարկություն
- ~ rentable եկամտաբեր ձեռնարկություն
- entrer** *vt* 1. մտնել, ներս մտնել, մուտք գործել 2. ընդունվել, շարքերն անցնել
- ~ dans la clandestinité ընդհատակ անցնել
- ~ dans les détails մանրամասնությունների մեջ մտնել
- ~ en exercice անցնել ծառայողական պարտականություններին
- ~ dans l'histoire պատմության մեջ մտնել
- ~ dans le jeu de qn գործել մեկի հետ միասնաբար
- ~ en politique զբաղվել քաղաքականությամբ
- ~ au service ծառայության մտնել
- ~ dans le sillage հունի մեջ մտնել
- ~ en vigueur ուժի մեջ մտնել
- ~ dans la voie de ... որևէ բանի ուղին բռնել

entretenir *vt* 1. միջոցներ տրամադրել, ծախսերը հոգալ, ապրուստի միջոցներ հայթայթել, կերակրել, նեցուկ հանդիսանալ, օգնել, աջակցել 2. պահպանել, շարունակել, թույլ չտալ ընդհատվել $\diamond$ *s'~* առանձնագրույց ունենալ, խոսել, գրուցել
 ~ la paix խաղաղություն պահպանել

entretien *m* 1. առանձնագրույց, խոսակցություն, գրույց 2. *pl* բանակցություններ $\diamond$ les frais *d'~* խնամակալության ծախքեր

entrevoir *vt* նախատեսել; անորոշ ձևով կանխագգալ, ենթադրել

entrevue *f* հանդիպում, ժամադրություն, համաձայնեցված հանդիպում պաշտոնական անձանց միջև

envahir *vt* ներխուժել, ասպատակել, զավթել, ռազմական ուժով գրավել, նվաճել,

envahissement *m* ներխուժում, ասպատակություն, զավթում, ուժով գրավում, նվաճում; արշավանք

envahisseur *m* զավթիչ, նվաճող, հրոսակ

envanimer *vt* 1. *փխբ.* թունավորել (մթնոլորտը) 2. գրգռել, զայրացնել, բորբոքել, կրակի վրա յուղ լցնել
 ~ une discussion վիճաբանությունը սրել
 ~ les relations հարաբերությունները փչացնել

enverguer *f* ծավալ, թափ, ընդգրկում, ուժ $\diamond$ *d'~* մեծ, խոշոր, նշանակալից; de grande ~ լայնամասշտաբ, լայնածավալ

environnement *m* շրջակա միջավայր $\diamond$ protection de l' ~ շրջակա միջավայրի պահպանություն

envisagé, -e *adj* նախանշված, որոշված $\diamond$ dans la période ~e հաշվետու շրջանում

envisager *vt* 1. ակնդետ նայել, զննել, տնտղել 2. ծրագրել, մտադրվել, որոշել; նկատի ունենալ, համարել; նախատեսել, ենթադրել
 ~ l'avenir նայել դեպի ապագա
 ~ le pire կանխատեսել վատթարը, զգուշանալ վատթարից
 ~ la possibilité de... հնարավոր համարել

envoi *m* ուղարկում, առաքում
 ~ *d'observateurs* դիտորդներ ուղարկելը

envoyé *m* 1. բանբեր, պատվիրակ 2. *ղվնգ.* դեսպանորդ
 ~ extraordinaire et ministre plénipotentiaire արտակարգ դեսպանորդ և լիազորված նախարար
 ~ spécial հատուկ թղթակից

épier *vt* 1. դարանակալել, հետամուտ լինել; լրտեսել 2. սպասել
 ~ l'occasion հարմար առիթի սպասել

épineux, -se *adj* *փխբ.* դժվար, դժվարին; նուրբ, նրբանկատ $\diamond$ question ~se նուրբ հարց

époque *f* դարաշրջան, դար, ժամանակաշրջան $\diamond$ La Belle Epoque «բել էպոք»՝ XX դարի սկիզբը; à l'~ de ... ժամանակ, ժամանակներում; faire ~ դարաշրջան կազմել
 ~, haute միջնադար
 ~ reculée հեռավոր դարաշրջան

épris, -e *adj* սիրահարված, սիրահար
 ~ de la liberté ազատասեր
 ~ de la paix խաղաղասեր

éprouvé, -e *adj* 1. փորձարկված, ստուգված 2. փորձված 3. տուժած, վնաս կրած; տանջված, տառապած
 ~ par la guerre պատերազմից տուժած
 ~ et trempé dans les combats կռիվներում կռվված և փորձված

épuisement *m* սպառում, ծախսում, մսխում
 ~ des ressources ռեսուրսների սպառում

épuiser *vt* 1. ծախսել, մսխել, սպառել 2. հյուծել, ուժասպառ անել, քայքայել, հոգնատանջ անել ◊ *s'*~ 1. սպառվել, ծախսվել, վերջանալ 2. ուժասպառ լինել, հյուծվել; *s'*~ en vains efforts իզուր ուժեր վատնել; *s'*~ en conjectures ենթադրություններից իրեն կորցնել

épurer *vt* 1. լավացնել, բարելավել, ազնվացնել 2. մաքրել (կազմակերպությունը)

équilibre *m* 1. հավասարակշռություն 2. հաշվեկշիռ ◊ conserver (կամ garder) *l'*~ հավասարակշռությունը պահպանել; être en ~ հավասարակշռության մեջ լինել; faire ~ հավասարակշռել, փոխհատուցել; manquer *d'*~ անհավասարակշիռ լինել; mettre en ~ հավասարակշռել, հավասարակշռության մեջ դնել; maintenir *l'*~ հավասարակշռությունը պահպանել; perdre *l'*~ հավասարա-

կշռությունը կորցնել; rétablir *l'*~ հավասարակշռությունը վերականգնել
 ~ budgétaire հաշվեկշռված բյուջե, բյուջետային հաշվեկշիռ, բյուջեի եկամուտների և ծախսերի հավասարակշռություն
 ~ économique տնտեսական հավասարակշռություն
 ~ des forces ուժերի հավասարակշռություն
 ~ politique քաղաքական հավասարակշռություն
 ~ stable [instable] կայուն [անկայուն] հավասարակշռություն
 ~ de la terreur *բղթ*. վախի հավասարակշռություն

équipe *f* 1. ջոկատ, խումբ; թիմ; օղակ 2. հերթափոխ (բանվորական) ◊ changement *d'*~ հերթափոխություն; esprit *d'*~ ներդաշնակվածություն; սերտ միաբանություն; faire ~ avec զո աշխատել մեկի հետ միասին; travail *d'*~ կոլեկտիվ աշխատանք
 ~ de choc հարվածային ջոկատ
 ~ ministérielle *խսկց*. կառավարություն

équipé, -e *adj* սարքավորված, հանդերձված, հագեցած; մատակարարված, ապահովված; զինված ◊ industrie bien ~e լավ սարքավորված արտադրություն

équipement *m* 1. սարք, սարքավորում, հանդերձանք 2. տեխնիկական զինում; *pl* տնտեսություն ◊ biens *d'*~ սարքավորում, արտադրության միջոցներ; la durée de vie de *l'*~, durée de service de *l'*~ ~ սարքավորման օգտագործման

- ժամկետը; l'endurance, la longé-
 vité de l'~ սարքավորման երկա-
 րակեցությունը; le vieillissement
 de ~ սարքավորման հնացում;
 l'obsolescence de l'~ մաշվածու-
 քուն
 ~ industriel արդյունաբերական
 զինում
 ~ militaire ռազմական հանդեր-
 ձանք
 ~ obsolète, vétuste հնացած սար-
 քավորում
 ~s collectifs կոմունալ տնտեսու-
 քուն
 ~s socio-culturels կուլտուր-կեն-
 ցադաշին հաստատություններ
- équiper** *vt* սարքավորել, սարքավո-
 րումներ տեղադրել, հանդերձել;
 զինել
- équitable** *adj* արդարացի, իրավա-
 ցի; արդարամիտ, անաչառ
- équité** *f* արդարացիություն, իրավա-
 ցիություն; արդարամտություն,
 անաչառություն
- équivalent**, *-e adj* հավասարագոր,
 համարժեք, համահավասար,
 համապատասխան
- équivaloir** *vi* հավասարագոր լինել,
 համարժեք լինել
- équivoque** *adj* 1. երկդիմի, երկի-
 մաստ 2. կասկածելի, երկմտելի
 ◇ adopter une attitude ~ երկդիմի
 դիրք ընդունել; sans un avertisse-
 ment préalable et non – ~ առանց
 նախնական և աներկմիտ նա-
 խագուշացման
- éradiquer** *vt* արմատախիլ անել,
 ոչնչացնել, իսպառ վերացնել
- ère** *f* 1. դարագլուխ, թվարկություն 2.
 դարաշրջան
- ~ chrétienne քրիստոնեության
 դարաշրջան
- érection** *f* 1. կանգնեցում, կառուցում
 (հուշարձանի) 2. հիմնադրում,
 հիմնում, ստեղծում (հանձնաժո-
 դովի և այլն)
- ériger** *vt* 1. կանգնեցնել, կառուցել,
 բարձրացնել 2. հիմնել, հիմնադ-
 րել, ստեղծել (հանձնաժոդով և
 այլն) ◇ s'~ 1. հաստատվել,
 ստեղծվել 2. հանդես գալ, որ-
 պես... s'~ en gendarme հանդես
 գալ որպես ոստիկան
 ~ en principe սկզբունք դարձնել
- éristique** *f* վիճաբանության ար-
 վեստ, էրիստիկա
- erratum** *m* վրիպակ
- erreur** *f* մոլորություն; սխալ, սխալ-
 մունք, վրիպում ◇ être dans l'~
 մոլորության մեջ լինել, սխալվել;
 induire en ~ մոլորության մեջ
 գցել; par ~ սխալմամբ; tirer de l'~
 մոլորությունից հանել
- escalade** *f* *ղվնգ*. էսկալացիա, ծավա-
 լում, ընդլայնում (ռազմական
 գործողությունների կամ լարվա-
 ծության)
 ~ de la guerre պատերազմի էս-
 կալացիա
- escale** *f* 1. նավակառանում 2. մի-
 ջանկյալ վայրէջք ◇ faire ~ վայր-
 էջք կատարել; նավահանգիստ
 մտնել; vol sans ~ առանց վայր-
 էջքի թռիչք
- escamoter** *vt* *փխք*. դրությունից
 ճարպկորեն օգտվել; աննկատ
 հետքերը կորցնել
 ~ une difficulté դժվարությունից
 փախչել
 ~ un problème խնդիրը կոծկել,

- խույս տալ հարցի լուծումից
escient *m*: à bon ~ գիտակցաբար, մտածված; à mauvais ~ չմտածված, անգիտակցաբար
- esclandre** *m* սկանդալ, խայտառակ իրադարձություն, ամոթալի մերկացում ◊ sans ~ առանց աղմուկի, անաղմուկ
- esclavage** *m* ստրկություն, գերություն ◊ réduire à l'~ ստրկության մատնել
- esclave** *m* ստրուկ, գերի ◊ commerce d'~s ստրուկների առևտուր; marchand d'~s ստրկավաճառ, ստրուկների վաճառական
- escompter** *vt* 1. հաշվել պարտամորհակները 2. հուսալ, հույս դնել, հույս ունենալ ~ l'avenir ապրել ապագա բարիքների հաշվին ~ le succès հաջողության հույս ունենալ
- escorte** *f* ուղեկցող պահակախումբ, էսկորտ, թիկնապահ խումբ ◊ faire ~ ուղեկցել; sous bonne ~ հուսալի պահակախմբի ներքո ~ d'honneur պատվավոր պահակախումբ
- escrime** *f* սուներամարտ ~ de la parole պերճախոսության մրցույթ
- escroquerie** *f* սրիկայություն, խաբեբայություն, խարդախություն
- espace** *m* տիեզերք ◊ la conquête de l'~ տիեզերքի նվաճումը; dans l'~ d'un mois մեկ ամսվա ընթացքում; dans l'~ de quatre années չորս տարի ժամկետով; l'exploration de l'~ տիեզերքի հետազոտություն
- ~ vert կանաչ զոնա (տարածություն)
- espagnol** *adj* իսպանական
- espèce** *f* 1. ցեղ, սեռ, տեսակ 2. *pl* կանխիկ դրամ, մետաղադրամ ◊ dépenses en ~s դրամական ծախսեր; payer en ~s վճարել ոսկով, արծաթով; վճարել կանխիկ դրամով; payer en nature et en ~s վճարել բնամթերքով և դրամով ~ humaine մարդկային ցեղ ~s d'argent արծաթե մետաղադրամներ ~s d'or ոսկե մետաղադրամներ ~s sonnantes փող, հնչուն դրամ
- espérance** *f* հույս, սպասելիք, սպավեն ◊ fonder les ~s հույսեր կապել ~ trompée խաբված հույս
- espérer** *vt* հուսալ, ակնկալել, հույսեր կապել ~ le succès հաջողության հույս ունենալ
- espion** *m* լրտես, գաղտնի գործակալ
- espionnage** *m* լրտեսություն; լրտեսական հետախուզություն ◊ pratiquer l'~ լրտեսել, հետամուտ լինել, հետքը գտնել
- esplanade** *f* հրապարակ, ծառուղիով պողոտա
- espoir** *m* հույս, սպավեն ◊ dans l'~ de հույսով; donner l'~ հույս տալ, հուսադրել; être le dernier espoir de զո մեկի վերջին հույսը լինել; se flatter d'un ~ իրեն հույսով սնել, մխիթարել; lueur d'~ հույսի շող; mettre son ~ dans qch, en զո հույսը դնել ինչ-որ բանի՝ մեկի վրա; nourrir ~ հույս տածել; perdre ~ հույսը կորցնել; tromper,

frustrer l'~ հուսախաբ անել
esprit *m* 1. միտք, խելք, դատողություն 2. ոգի 3. սրամտություն 4. իմաստ 5. բնավորություն, խառնվածք 6. *pl* գիտակցություն
 ◇ agir dans l'~ des principes գործել սկզբունքներին համապատասխան; c'est dans cet ~ que... այս որոշումների ոգով է, որ... ; cultiver l'~ d'intransigeance անհանդուրժողականության ոգի սերմանել; dans un ~ amical բարեկամական ոգով; dans un ~ de franchise անկեղծության ոգով; fausser l'~ de la loi օրենքի իմաստը խեղաթյուրել, օրենքը սխալ մեկնաբանել; la fermentation des ~s մտքերի խռովություն (հուզում); homme d'~ խելացի, սրամիտ մարդ; s'inspirer de l'~ դեկավարվել ոգով; la lettre et l'~ de la loi օրենքի տառն ու ոգին; manifester l'~ de... հանդես բերել... ոգի; perdre l'~ շփոթվել, խելքը կորցնել; perdre ses ~s գիտակցությունը կորցնել; présence d'~ ոգու առկայություն; reprendre ses ~s ուշքի գալ, սթափվել; revoir en ~ հիշել
 ~ d'analyse մտքի անալիտիկ կառուցվածք, վերլուծական միտք
 ~ d'aventure բախտախնդրություն
 ~ de collaboration le plus élevé համագործակցության ամենաբարձր ոգի
 ~ combatif մարտական ոգի
 ~ de compréhension mutuelle փոխըմբռնման ոգի
 ~ de conciliation հաշտության ոգի

~ inventif գյուտարարական միտք
 ~ de la loi օրենքի իմաստը՝ ոգին
 ~ de lucre շահառության ոգի
 ~ national ազգային ոգի
 ~ de propriété սեփականատիրական ոգի
 ~ public հասարակական կարծիք
 ~ de quiétude ինքնահանգստացում
 ~ du siècle, ~ du temps ժամանակի ոգին
esquive *f* լռության տալը, լռության մատնելը
esquiver *vt* խույս տալ, խուսափել; վարպետորեն խույս տալ, ազատվել
essai *m* 1. փորձարկում, փորձ, ստուգում 2. ակնարկ, էսսե, խնհագրություն ◇ arrêter les ~s (à tout jamais, pour toujours) դադարեցնել փորձարկումները (ընդմիջտ); engager à l'~ վարձել՝ ընդունել փորձնական ժամկետով; être à l'~ փորձարկում անցնել; faire l'~ de qch փորձարկել; mettre à l'~ ստուգման ենթարկել; prendre à l'~ վերցնել փորձնական ժամկետով; suspendre les ~s ընդհատել փորձարկումները
 ~ correct, ~ réussi բարեհաջող փորձ
 ~ manqué, ~ non réussi անհաջող, ձախողված փորձ
 ~s nucléaires միջուկային փորձարկումներ
 ~s souterrains ստորգետնյա փորձարկումներ
essayer *vt* 1. փորձել, ստուգել 2. փորձ անել, ջանալ

- essence** *f* 1. էություն, բնություն 2. բենզին, վառելանյութ ◊ *par ~* ըստ էության; *vider de l'~* ամլացնել, բովանդագրել
- essentiel**, *-le adj* 1. հիմնական, գլխավոր, կարևոր; էական 2. պարտադիր, անհրաժեշտ 3. հատուկ, ներհատուկ ◊ *condition ~le* պարտադիր պայման
- essor** *m* 1. թռիչք, սլացք 2. առաջընթաց, բարգավաճում, վերելք, աճ, զարգացում ◊ *donner l'~* ~ à *qch*, *favoriser l'~* ~ նպաստել վերելքին; *prendre l'~* ~ թռչել; *en plein ~* շեշտակի վերելքի մեջ
~ *de l'industrie* արդյունաբերության աճ
~ *permanent* հաստատուն վերելք
~, *puissant* (économique) հզոր աճ (տնտեսական)
- essuyer** *vt* կրել, ստանալ, ենթարկվել
~ *une défaite* պարտություն կրել
~ *un échec*, ~ *un revers* անհաջողություն կրել
~ *des pertes* կորուստներ կրել
~ *un refus* մերժում ստանալ
- estampiller** *vt* 1. դրոշմակնիք դնել 2. *փխք*. խարան դնել, դրոշմել, հետք թողնել
- ester** *vi*:
~ *en justice* *իրվք*. հայց ներկայացնել դատարան; հետապնդել դատական կարգով
- estimatif**, *-ve adj* նախնական; գնահատիչ; մոտավորապես ◊ *devis* ~ նախահաշիվ
- estimation** *f* գնահատում, արժեքավորում; հաշվառում, հաշվարկ ◊ *faire une ~* ~ *au-dessus de la vérité* գերազնահատել
- estime** *f* հարգանք; պատիվ, մեծարանք ◊ *à l'~* *loc. adv.* մոտավորապես; *être en grande ~* մեծ հարգանք վայելել; *tenir en ~* հարգել
- estimer** *vt* 1. գնահատական տալ, գնահատել 2. հարգել, բարձր գնահատել 3. կարծել, ենթադրել, համարել ◊ *j'estime que...* կարծում եմ, որ...
~ *nécessaire* *que* անհրաժեշտ համարել
- estomper** *vt* *փխք*. մեղմացնել, նվազեցնել, հարթեցնել, քողարկել, նսեմացնել
- estonien**, *-ne adj* էստոնական
- estropier** *vt* 1. խեղել, խեղանդամ դարձնել, հաշմանդամ դարձնել 2. *փխք*. խեղաթյուրել, աղավաղել, աղճատել
- établir** *vt* 1. հաստատել, ստեղծել, սահմանել 2. հիմնել, հիմնադրել
~ *un accord général* հասնել ընդհանուր համաձայնության
~ *une colonie* գաղութ հիմնել
~ *des communications* կապ հաստատել
~ *un fait* փաստը բացահայտել
~ *un gouvernement* կառավարություն հիմնել
~ *l'ordre* կարգ ու կանոն հաստատել
~ *un record* ռեկորդ սահմանել
~ *des relations diplomatiques* դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատել
~ *des tribunaux* դատարաններ հիմնել
- établissement** *m* 1. հաստատում, հիմնում, հիմնադրում, ստեղծում,

սահմանում 2. հիմնարկություն, հիմնարկ, հաստատություն, կազմակերպություն
 ~ d'un fait փաստի հաստատում
 ~ des relations հարաբերությունների հաստատում
 ~ d'un statut permanent մշտական կանոնադրության ներմուծում
 ~s culturels մշակութային հաստատություններ

état *m* 1. (Etat) պետություն 2. կացություն, դրություն, վիճակ 3. կոչում, հասարակական դիրք 4. հաստիք
 ◇ actes (կամ registres) de l'~ civil քաղաքացիական կացության ակտեր; affaire d'Etat պետական կարևորության գործ; coup d'Etat պետական հեղաշրջում; Etats associés միավորված պետություններ; Etat de droit իրավական պետություն; Etat fantoche մարիոնետային պետություն; Etat frontière սահմանամերձ պետություն; Etat requis պետություն, որին դիմում են խնդրանքով; l'Etat requérant խնդրանքով դիմող պետություն; Etat tampon բուֆերային պետություն; être en ~ de... ի վիճակի լինել; être hors d'~ de ... ի վիճակի չլինել; faire ~ հաստատել (կարգավիճակը); faire ~ de... հաշվի առնել; հաշվի նստել; վկայակոչել, պատճառ բերել; faire grand ~ de... մեծ ուշադրություն դարձնել, հաշվի առնել; faire ~ d'une lettre վկայակոչել նամակը; un homme d'Etat պետական գործիչ; laisser les choses en l'~ ամեն ինչ թողնել նախկին դրության մեջ; mettre les choses en ~ գործերը կարգի բերել;

tenir ~ de... գրանցել, ցուցակագրել, արձանագրել; le tiers ~ երրորդ դասը (պտմ.); en tout ~ de cause ամեն դեպքում
 ~ arriéré հետամնացություն
 ~ des choses իրերի դրությունը, իրավիճակը
 ~ civil քաղաքացիական կացություն
 ~ de crise արտակարգ դրություն
 ~ d'esprit մտայնություն, մտային ուղղվածություն
 ~ de guerre պատերազմական վիճակ
 ~ du personnel հաստիքներ, անձնակազմ
 ~ de service ծառայության ցուցակ
 ~ de siège պաշարողական դրություն
 ~ de souffrance աղետալի դրություն
 ~ d'urgence արտակարգ դրություն
 ~s du personnel d'un ministère նախարարության ծառայողների հաստիքները
 ~ tampon *դվնգ*. բուֆերային պետություն (ռազմական և քաղաքական առումով թույլ պետություն, որը գտնվում է երկու թշնամական պետությունների միջև)

Etats *m pl* նահանգներ

~ généraux *պտմ*. Գլխավոր նահանգներ

étatique *adj* պետական

étatiser *vt* ազգայնացնել, պետականացնել

étatisme *m* պետության մասնակցու-

թյունը տնտեսության ղեկավարմանը
état-major *m* շտաբ
 ~ général գլխավոր շտաբ
éteindre *vt* 1. մարել, հանգցնել 2. ոչնչացնել 3. չափավորել, մեղմել
 ◇ déclarer les droits éteints իրավունքները հայտարարել ուժը կորցրած
 ~ l'autorité իշխանությունը ոչնչացնել
 ~ une dette պարտքը մարել
 ~ la guerre պատերազմը դադարեցնել
 ~ une race ոչնչացնել ցեղատեսակը
 ~ la soif ծարավը հագեցնել
étendard *m* դրոշ, դրոշակ, հեծելագործի դրոշակ ◇ lever (կամ arborer) l'~ de la révolte ապստամբության դրոշ բարձրացնել; se ranger (կամ combattre) sous les ~s de... համախմբվել, կռվել... դրոշի ներքո
étendre *vt* ընդլայնել, ընդարձակել, տարածել ◇ s'~ փռվել, տարածվել; *փ/սք.* ընդլայնվել
 ~ les surfaces cultivables մեծացնել մշակելի հողատարածքները
étendue *f* 1. տարածություն, երկարություն 2. չափեր, ծավալ, մեծություն, ընդգրկում ◇ sur l'~ de... հեռավորության վրա, տարածության վրա, ~ cultivée մշակված հողատարածք
 ~ d'un désastre աղետի չափերը
éterniser *vt* հավերժացնել, անմահացնել, հավիտյան պահպանել
éthiopien, -ne *adj* եթովպիական
éthnique *adj* էթնիկական

étincelle *f* 1. կայծ, պեծ 2. բռնկում, հանկարծակի բոցավառում, վայրկենական փայլատակում
étiquette *f* *փ/սք.* վարվելակարգ, էթիկա, վարվելաձևի կանոններ
 ◇ observer l'~ էթիկան պահպանել; manquer à l'~ էթիկան չպահպանել
étouffer *vt* 1. խեղդել 2. ընկճել, ճնշել, ոտքի տակ տալ, ջախջախել
 ~ une affaire գործը կոծկել
 ~ un bruit աղմուկը խլացնել
 ~ sa douleur իր վիշտը խեղդել
 ~ l'incendie հրդեհը մարել
 ~ dans l'oeuf սաղմնային վիճակում ոչնչացնել
 ~ l'opposition ընդդիմությանը լռեցնել
 ~ une révolte ապստամբությունը ճնշել
étranger, -ère *adj* 1. արտասահմանյան, օտարազգի 2. օտար, օտարերկրյա; կողմնակի 3. խորթ, անտարբեր
étranger *m* 1. օտարերկրացի, արտասահմանցի, օտարական 2. օտարություն, օտար երկիր, արտասահման ◇ à l'~ արտասահմանում, սահմանից այն կողմ
étrangeté *f* տարօրինակություն, արտասովորություն
étrangler *vt* 1. խեղդել, խեղդամահ անել 2. սեղմել, նեղել, ճնշել
 ~ une affaire գործը կոծկել
 ~ la liberté ազատությունը խեղդել, ճնշել
être *vi* լինել, գոյություն ունենալ
 ~ en baisse նվազել, քչանալ, պակասել, իջնել

- ~ à l'étude ուսումնասիրվել, քննության ենթարկվել
 ~ en hausse բարձրանալ, մեծանալ, ավելանալ, ուժեղանալ, լավանալ
 ~ hors d'état հնարավորությունից զրկված լինել
 ~ du ressort de... մեկի իրավասության մեջ լինել, մեկի ենթակայության տակ լինել
 ~ de rigueur պարտադիր լինել
- être** *m* 1. էակ, արարած, մարդ 2. էություն, գոյ
 ~ humain մարդ արարած
- étrier** *m*: ♦ tenir l'~ à qq; mettre le pied à l'~ մեկին օգնել, աջակցել մեկի նախաձեռնություններին; être ferme sur ses ~s *փ/սք*. հաստատուն լինել իր համոզմունքների մեջ
- étroitesse** *f*: ~ de vues հայացքների սահմանափակություն, միակողմանիություն
- étude** *f* 1. ուսում, ուսումնառություն 2. ուսումնասիրություն, հետազոտություն ♦ s'adonner (կամ se livrer) à l'~ ամբողջովին նվիրվել ուսմանը; être à l'~ քննարկվել, ուսումնասիրվել; faire ses ~s սովորել; mettre à l'~ ուսումնասիրել, քննության դնել; terminer ses ~s ուսումը՝ ուսումնառությունը ավարտել
 ~ du budget բյուջեի քննարկում
 ~ détaillée, ~ approfondie բազմակողմանի ուսումնասիրություն
- étudier** *vt* ուսումնասիրել, հետազոտել, մշակել
 ~ un projet de loi քննարկել օրինագիծ
- ~ une question քննարկել՝ ուսումնասիրել հարցը
- Eurasie** *f* Եվրասիա
- Euratom** *f* (La Communauté Européenne de l'Énergie Atomique) Եվրատոմ (Ատոմային էներգիայի եվրոպական ընկերակցություն)
- euro** *m* եվրո (եվրոպական դրամական միավոր) ♦ en ~ եվրոյով
- eurobanque** *f* Եվրոբանկ
- euromarché** *m* Եվրոաշուկա
- européen**, -ne *adj* եվրոպական
- eurovision** *f* Եվրատեսիլ
- évadé**, -e *adj* փախած ♦ les prisonniers ~s փախած գերիներ, գերությունից փախածներ
- évaider** (*s'*) *v pr*. 1. փախչել, փախուստի դիմել 2. *փ/սք*. խուսափել, խույս տալ ♦ s'~ d'une prison բանտից փախչել; s'~ d'un danger վտանգից խույս տալ
- évaluation** *f* գնահատում, գնահատական, գնահատություն; արժեքի սահմանում, հաշվարկ; d'après l'~ des experts փորձագետների գնահատման համաձայն:
- évaluer** *vt* գնահատել, գնահատական տալ, արժեքավորել; հաշվարկել
- évasif**, -ve *adj* խուսափողական, անորոշ ♦ réponse ~ve խուսափողական պատասխան
- évasion** *f* 1. փախուստ 2. շրջանցում, խուսափում ♦ littérature d'~ իրականությունից հեռացնող գրականություն; méditer une ~ փախուստ մտահղանալ
 ~ des capitaux կապիտալի արտահոսք
 ~ fiscale խուսափում հարկերի

- վճարումից, հարկային օրենսդրության շրջանցում
- éveil** *m* 1. արթնացում, զարթոնք 2. նախազգուշացում, զգուշացում $\diamond$ donner l'~ նախազգուշացնել; տագնապ բարձրացնել; զգոնության կոչել; en ~ զգոն, ուշադիր, աշխուրջ; être (կամ se tenir) en ~ զգաստ լինել, աշխուրջ լինել
- éveiller** *vt* 1. արթնացնել, զարթնեցնել 2. առաջացնել, գրգռել, հարուցել, շարժել, առաջ բերել ~ l'attention ուշադրությունը շարժել
- événement** *m* իրադարձություն, դեպք, պատահար, եղելություն $\diamond$ concours d'~s հանգամանքների զուգադիպում; le cours des ~s դեպքերի ընթացքը; l'~ lui a donné raison դեպքերի հետագա ընթացքը հաստատեց նրա իրավացիությունը; faire ~ իրադարձություն ստեղծել; ուշադրություն գրավել; à tout ~ համենայն դեպս, ամեն դեպքում ~ décisif վճռորոշ իրադարձություն
- éventualité** *f* հնարավորություն, կարելիություն, հնարավոր դեպք; պատահականություն, պատահական երևույթ $\diamond$ parer à toute ~ պատրաստ լինել ամեն տեսակ անակնկալի ~ probable հավանականություն
- eventuel**, -le *adj* հնարավոր, հավանական, պատահական
- éventuellement** *adv* պատահաբար, հարկ եղած դեպքում; հնարավորության դեպքում, առիթը ներկայանալիս, անհրաժեշտության դեպքում
- évertuer** (*s'*) *v.pr.* ջանալ, ջանքեր գործադրել, եռանդով գործել
- éviction** *f* *իրվք.* ունեցվածքից զրկում դատարանի միջոցով
- évidemment** *adv* ակնհայտորեն, ակներևաբար, բացահայտ կերպով; անկասկած, անվիճելիորեն
- évidence** *f* 1. ակներևություն, ակնհայտ, բացահայտ լինելը, պարզություն, անկասկածություն, անկասկածելիություն, աներկբայություն 2. *pl* անվիճելի դրույթներ $\diamond$ démontrer une ~ ապացուցել ակնհայտը; en ~ ի ցույց, ի տես; mettre en ~ ա) պարզել, ընդգծել, երևան բերել բ) ցուցադրել, ի ցույց դնել; se mettre en ~ առանձնանալ, ուշադրություն գրավել; se rendre à l'~ համոզվել՝ փաստերի ակնհայտությունից ելնելով; il est de toute ~ ակնհայտ է, ինքնին հասկանալի է, ակներև է; ամենայն հավանականությամբ
- évident**, -e *adj* ակնհայտ, ակներև, բացահայտ, անվիճելի, ստույգ $\diamond$ il est ~ que... անվիճելի է, ակներև է, որ...
- évincement** *m* դուրս մղում, հանում, փոխարինում, կազմից հեռացում
- évincer** *vt* 1. հեռացնել, դուրս մղել; վտարել, արտաքսել, հանել, դուրս գցել 2. դատարանով զրկել գույքից ~ un concurrent մրցակցին դուրս մղել
- éviter** *vt* խուսափել, խույս տալ, զգուշանալ
- évoqueur**, -trice *adj* արտահայտիչ, պայծառ, տպավորիչ, ազդու,

բազմանշանակ
évocation *f* 1. հուշ, վերհուշ, հիշողություն; հիշեցում 2. *հրվք.* գործի փոխադրումը մի ուրիշ ինստանցիա
évolution *f* էվոլյուցիա, աճ, զարգացում (աստիճանական) ◊ *en* ~ զարգացման մեջ, զարգացող ~ *des événements internationaux* միջազգային իրադարձությունների զարգացում
 ~ *sociale* հասարակության զարգացում
évoquer *vt* 1. վերակենդանացնել, վերականգնել հիշողության մեջ, վերհիշել, հիշել, մտաբերել 2. հիշեցնել; արժարժել, հիշատակել, շնշափել 4. *հրվք.* գործը փոխադրել բարձրագույն ինստանցիա
 ~ *le passé* անցյալը հիշել
 ~ *une question* հարցը շնշափել
exacerbation *f* սրացում, լարում, սաստկացում, վատացում
 ~ *de la concurrence* մրցակցության սրացում
exacerber *vt* սրել, լարել
 ~ *la querelle* վեճը, վիճաբանությունը բորբոքել
exactions *f pl* ճնշում, պատիժ, պատժամիջոց, հաշվեհարդար, ռեսպրեսիա
exagéré, *-e adj* արտակարգ մեծ, չափից դուրս, չափազանց մեծ, անչափ մեծ ◊ *tenir une place* ~ *e* չափազանց մեծ տեղ զբաղեցնել
exagérer *vt* չափազանցել, ուռճացնել ◊ *on ne saurait s'~* անհնար է գերազնահատել; *sans* ~ առանց չափազանցության
exaltation *f* 1. հուզավառություն,

խանդավառություն, հիացմունք, ոգևորություն 2. փառաբանում, գովաբանում, մեծարում 3. պապական գահին բարձրացնելը
exalter *vt* 1. գովել, գովաբանել, մեծարել, փառաբանել, դրվատել 2. ոգևորել, ոգեշնչել, բորբոքել
 ~ *la confiance* հավատն ամրապնդել
 ~ *le courage* ոգին բարձրացնել
 ~ *l'imagination* երևակայությունը բորբոքել
examen *m* 1. քննում, քննարկում, քննություն, հետազոտություն; փորձարկում 2. քննություն 3. *հրվք.* գործի քննություն; դատաքննություն ◊ *esprit d'~* քննադատական միտք; *être refusé (կամ recalé) à un* ~ քննությանը տապալվել, ձախողվել; *faire un* ~ *de conscience* վերլուծության ենթարկել իր արարքները; *libre* ~ խղճի ազատություն; համոզմունքների ազատություն; *passer un* ~, *subir un* ~, *être reçu à un* ~ քննություն հանձնել, քննությունը հաջող հանձնել
 ~ *de l'accusé* մեղադրյալի հարցաքննություն
 ~ *de l'affaire* գործի քննություն
 ~ *blanc* նախնական քննություն, ստուգարք (առանց գնահատականի)
 ~ *de conscience* խղճի ստուգում
 ~ *douanier* մաքսային ստուգում
 ~ *d'expert* փորձագետի զննում
 ~ *de fin d'études* ավարտական քննություն
 ~ *médico-légal* դատաբժշկական

փորձաքննություն
 ~ de passage փոխադրական քննություն
 ~ de la plainte բողոքի քննարկում
 ~ de la question հարցի քննություն
 ~ radiographique, ~ radiologique ռենտգեն հետազոտություն

examiner *vt* 1. քննության առնել, հիմնավորապես ուսումնասիրել, հետազոտել, դիտարկել, քննարկել 2. քննել, քննության վերցնել, ստուգել
 ~ à fond une affaire գործը խորությամբ ուսումնասիրել, գործը քննության ենթարկել

exaspération *f* 1. զայրույթ, կատաղություն 2. կտրուկ վատացում, սրում, բարդացում (հիվանդության)
 ~ de la haine ատելության բորբոքում
 ~ de la lutte de la classe դասակարգային պայքարի սրում

exaucer *vt* :
 ~ une demande խնդրանքը բավարարել
 ~ un voeu ցանկությունը կատարել՝ իրականացնել

excédent *m* ավելցուկ, մնացորդ, հավելում, գերազանցում
 ~ budjétaire բյուջետային ավելցուկ
 ~ de dépenses ծախսերի գերազանցում
 ~ d'investissements ներդրումների գերազանցում
 ~ monétaire դրամի ավելցուկ
 ~ de recettes եկամուտների գերազանցում

excéder *vt* 1. գերազանցել, գերակշռել, գերակատարել, անցնել 2. վերազանցել, սահմանն անցնել (իրավունքների, իշխանության)
 ~ son pouvoir իշխանությունը չարաշահել

excellence *f* 1. գերազանցություն, կատարելության բարձր աստիճան 2. գերազանցություն (կոչում) ◊ par ~ գերազանցապես, առավելապես, առավելագույնս; Son Excellence Նորին գերազանցություն; Votre Excellence Ձերդ գերազանցություն

exceller *vi* գերազանցել, անցնել

exception *f* բացառություն, բացառում, շեղում ◊ à l'~ de... բացառությամբ, բացի; à quelques ~s près հազվադեպ բացառությամբ; d'~ բացառիկ; faire une ~ pour (կամ en faveur de) զո մեկի համար բացառություն անել; faire ~ à la règle բացառություն կազմել; loi d'~ արտակարգ օրենք; mesures d'~ արտակարգ միջոցներ; sans ~ առանց բացառության; tribunal d'~ արտակարգ դատարան

excès *m* 1. ավելցուկ, հավելում, գերազանցում 2. չարաշահում 3. չափազանցություն ◊ par ~ de... ավելցուկի հետևանքով; se porter aux ~ ծայրահեղ միջոցների դիմել; tomber dans les ~ ծայրահեղության մեջ ընկնել
 ~ de pouvoir իշխանության չարաշահում
 ~ de vitesse արագության գերազանցում

excessif, -ve *adj* չափից դուրս, ծայրահեղ

- exciter** *vt* 1. հարուցել, առաջացնել (ցանկություն, խղճահարություն և այլն) 2. դրդել, մղել, հրահրել 3. խրախուսել, քաջալերել ~ les combattants կռվողներին քաջալերել
- exclu**, -e *adj* հեռացված, հանված, վտարված; բացառված
- exclure** *vt* 1. հեռացնել, ազատել, հանել, վտարել, արտաքսել 2. բացառել 3. թույլ չտալ, չընդունել, մերժել
- exclusif**, -ve *adj* 1. բացառող 2. բացառիկ, արտակարգ, հատուկ, հազվագյուտ, միակ $\diamond$ ~ de...անհամատեղելի; voix ~ve վետոյի իրավունք; droit ~ բացառիկ իրավունք
- exclusion** *f* 1. հեռացում, հեռացնելը, վտարում, հանում, ազատում, արտաքսում 2. բացառում $\diamond$ prononcer l'~ de զո մեկին հեռացնել, վտարել ~ des fonctions պաշտոնից ազատելը
- exclusive** *f* 1. հանում, մերժում (թեկնածության) 2. վետո, արգելք, բոյկոտ 3. բացառիկ, արտակարգ միջոցառում, խտրականական միջոցառում $\diamond$ abandonner les ~s սահմանափակումներից հրաժարվել; jeter (կամ lancer) l'~ contre... մերժել; խտրականության ենթարկել; sans ~ առանց բացառության; հավասար հիմունքներով
- exclusivement** *adv* բացառապես, միայն
- exclusivité** *f* 1. բացառիկություն 2. բացառիկ իրավունք 3. միակողմանիություն $\diamond$ en ~ մենաշնորհային կերպով; se réserver l'~ de... իրեն իրավունք վերապահել
- excuse** *f* 1. ներողամտություն, ներում, թողություն 2. ներողություն 3. արդարացում; պատճառ $\diamond$ le régime des ~s հանգամանքները արդարացնող վարչակարգ; faire (կամ fournir) des ~s ներողություն խնդրել; sans ~ աններելի; se trouver de bonnes ~s pour ne rien faire պատճառներ գտնել ոչինչ չանելու համար
- exécuter** *vt* 1. կատարել, ի կատար ածել, իրականացնել, իրագործել 2. մահապատժի ենթարկել 3. *իրվք*. բռնագանձում իրականացնել
- exécutif**, -ve *adj* գործադիր (իշխանության մասին) $\diamond$ comité ~ գործադիր կոմիտե
- exécutif** *m* 1. գործադիր իշխանություն 2. գործադիր կոմիտե, գործկոմ ~ élargi գործադիր կոմիտեի լիակազմ ժողով
- exécution** *f* 1. կատարում, իրականացում, իրագործում, կենսագործում, ի կատար ածում 2. մահապատիժ, դաժան պատիժ, հաշվեհարդար, դատաստան $\diamond$ en cours d'~ իրականացման ընթացքում; en ~ de... ի կատարումն մի բանի; mettre à ~ ի կատար ածել, իրագործել, կյանքի կոչել; règlement d' ~ հրահանգ կատարման կարգի վերաբերյալ ~ anticipée ժամկետից շուտ կատարում ~ capitale մահապատիժ ~ d'un débiteur պարտապանի

գույքի բռնագանձում
 ~ forcée (դատարանի որոշման)
 հարկադիր կատարում
 ~ d'un jugement դատական վճռի
 ի կատար ածում՝ իրականացում
 ~ de l'obligation պարտավորու-
 թյան կատարում
 ~ d'office կատարում վարչական
 կարգով
 ~ d'une peine պատժի կրում
 ~ sommaire արագ հաշվեհար-
 դար; գնդակահարում առանց
 դատի

exécutoire *adj* կատարման ենթակա
 ◇ formule ~ դատական փաստա-
 թղթում առկա բանաձև, որը տա-
 լիս է հարկադիր կատարման
 իրավունք

exégète *m* մեկնաբան, մեկնիչ

exemple *m* օրինակ, նմուշ ◇ citer
 comme ~ օրինակ բերել; donner l'~
 օրինակ ծառայել; prendre ~ sur
 օրինակ վերցնել; par ~ օրինակ,
 օրինակի համար; à titre d'~ որպես
 օրինակ; à l'~ de... օրինակով

exempt, -e *adj* ազատ (թերություն-
 ներից և այլն), ազատված (հար-
 կերից, զինծառայությունից և
 այլն); ոչ մեկին չպատկանող;
 հանված, վերացված, վերցված
 ~ d'erreurs անսխալ
 ~ de faiblesses թուլություններից
 զուրկ
 ~ de tout impôts ամեն տեսակի
 հարկերից ազատված

exequat *m* *դ/ն/գ*. Էկզեկվատուրա
 (հյուպատոսին այդ կարգավի-
 ճակում ճանաչող փաստաթուղթ,
 որը տրվում է ընդունող երկրի
 կողմից

exercer *vt* 1. վարժեցնել, մարզել 2.
 կատարել (պարտականությունը
 և այլն), իրագործել 3. պաշտո-
 նավարել; s'~ 1. վարժվել 2. իրա-
 կանանալ, կատարվել
 ~ une autorité légale sur... օրինա-
 կան իշխանություն իրականաց-
 նել
 ~ le commerce առևտրով զբաղ-
 վել
 ~ un droit իրավունք գործադրել
 ~ les fonctions պարտականու-
 թյունները կատարել
 ~ un grand empire մեծ ազդեցու-
 թյուն գործել
 ~ une influence ազդեցություն
 գործել
 ~ la mémoire հիշողությունը մար-
 զել
 ~ le pouvoir իշխանություն բա-
 նեցնել
 ~ une pression ճնշում գործադրել

exercice *m* 1. վարժություն 2. պար-
 տականությունների կատարում,
 իրականացում 3. *նազմ*. շարա-
 յին գորավարժություն, մարտա-
 կան պատրաստություն 4. ֆի-
 նանսական տարի, հաշվետու
 տարի, հաշվետու ժամանակա-
 շրջան, տնտեսական տարի ◇
 année d'~ հաշվետու տարի; au
 cours de l'~ հաշվետու տարում;
 en ~ de la loi ի կատարումն օրեն-
 քի; entrer en ~ անցնել ծառայո-
 ղական պարտականությունների
 կատարմանը; être suspendu de
 l'~ պաշտոնից ազատված լինել;
 dans l'~ ~ de ses fonctions ծառա-
 յողական պարտականություննե-
 րը կատարելիս; faire l'~ շարա-

- յին զորավարություններ անցկացնել; incapable d'~ անզործունակ; libre ~ (du droit) (իրավունքի) ազատ իրականացում; le plein ~ de... լիակատար իրականացում
- ~ comptable հաշվետու տարի
- ~ courant ընթացիկ ֆինանսական տարի
- ~ des cultes պաշտամունքի կատարում
- ~ d'un droit իրավունքի իրականացում
- ~ du droit de vote ընտրական իրավունքի կիրառում
- ~ financier ֆինանսական տարի
- ~ de la fonction ծառայողական պարտականությունների կատարում
- ~ de la religion կրոնական արարողությունների կատարում
- ~s imposés պարտադիր վարժություններ
- ~s libres, ~s à volonté ազատ վարժություններ
- ~s préliminaires, ~s au sol, ~s à mains libres ազատ շարժումներ
- ~s spirituels աղոթքներ
- exhaustif**, -ve *adj* սպառիչ
- exhiber** *vt* 1. ներկայացնել, ցույց տալ 2. ցուցադրել, ի ցույց դնել
- ~ des papiers ցույց տալ իր փաստաթղթերը
- ~ son passeport անձնագիր ներկայացնել
- exhibition** *f* 1. ցուցահանդես (կտավների և այլն) 2. ցուցադրություն 3. ներկայացնելը, ցույց տալը (փաստաթղթեր, անձնագիր և այլն) 4. ելույթ ունենալը (հրապարակային)
- exhortation** *f* 1. հորդոր, կոչ 2. եկղոց. քարոզ, խրատ
- exhorter** *vt* 1. հորդորել, կոչ անել 2. խրատել, քարոզել
- exigence** *f* 1. պահանջ 2. պահանջկոտություն 3. պահանջմունք, կարիք
- ~s excessives չափազանց մեծ պահանջներ
- exiger** *vt* պահանջել
- exigible** *adj* բռնազանձման՝ վճարման՝ կատարման ենթակա
- exil** *m* արքոր, տարագրում, արտաքսում, վտարում ◊ aller en ~ տարագրության մեկնել; envoyer en ~ արքորել
- exilé**, -e *adj* արքորված, արտաքսված, տարագրված, վտարված
- exiler** *vt* արքորել, վտարել, արտաքսել
- existant**, -e *adj* գոյություն ունեցող
- existence** *f* գոյություն, կյանք, կենսածն ◊ lutte pour l'~ գոյության պայքար; niveau d'~ կենսամակարդակ
- exister** *vi* 1. գոյություն ունենալ, ապրել, լինել 2. առկա լինել, գտնվել ◊ il ~e կա, գոյություն ունի
- ex-ministre** *m* նախկին նախարար
- exode** *m* զանգվածային փախուստ; զանգվածային արտագաղթ
- ~ des capitaux կապիտալի արտահոսք արտասահման
- ~ des cervaux ուղեղի արտահոսք
- ~ rural զանգվածային գաղթ գյուղերից քաղաքներ
- ~ des vacanciers զանգվածաբար արձակուրդ գնալը
- ex officio** (*լատ.*) *դվնգ.* ի պաշտոնե

- exonérer** *vt* ազատել, ազատագրել; պատասխանատվությունից ազատել
~ du service militaire ազատվել զինվորական ծառայությունից
- exorbitant**, -e *adj* չափից ավելի, ուռճացած ◊ prix ~ չափազանց բարձր գին
- expansion** *f* 1. զավթողականություն, ծավալում 2. ընդարձակում, ընդլայնում, ավելացում, աճ 3. *դվնգ.* քաղաքական, տնտեսական կամ ռազմական ազդեցության տարածում ◊ freiner l'~ արգելակել ընդարձակումը; les visées d'~ զավթողական նկրտումներ ~ économique տնտեսական աճ ~ internationale des banques բանկերի միջազգային ընդարձակում ~ des investissements ներդրումների ծավալի աճ ~ de produit national ազգային արտադրանքի աճ
- expatrier** *vt* երկրից վտարել՝ արտաքսել ◊ s'~ հայրենիքը լքել
- expatriation** *f* *դվնգ.* էքսպատրիացիա, հայրենալքում
- expectatif**, -ve *adj* *հնգծ.* 1. հույսեր ներշնչող, հուսադրող 2. հնարավոր
- expectative** *f* սպազայի հեռանկարներ ◊ être dans l'~ սպասողական դիրք գրավել; dans l'~ սպասումով, հույսով, ակնկալությամբ
- expectation** *f* *հնգծ.* սպասում; սպասողական դրություն, սպասողական վիճակ
- expédient**, -e *adj* նպատակահարմար, հարմար; օգտակար, ձեռնուռ ◊ il est ~ de... օգտակար է
- expédient** *m* 1. ելք, միջոց 2. *pl* ծայրահեղ միջոցներ ◊ à court d'~s անելանելի դրության մեջ; être à bout d'~s բոլոր միջոցները սպառել
- expédier** *vt* 1. ուղարկել, մատակարարել, առաքել 2. պատճենահանել (փաստաթղթեր)
~ un acte արձանագրության պատճեն հանել
- expédition** *f* 1. արշավ, գիտարշավ, արշավախումբ 2. ուղարկում, առաքում 3. պատճենահանում 4. փաստաթղթի վավերացված պատճեն 5. *pl* առաքումներ, մատակարարումներ ◊ en double ~ երկու օրինակով ~ authentique վավերացված պատճեն ~ punitive պատժիչ արշավախումբ
- expérience** *f* 1. փորձ, փորձառություն 2. փորձարկում, գիտափորձ ◊ cruelle ~ դառը փորձ; faire une ~ փորձ կատարել; par ~ փորձից ելնելով; tenter l'~ փորձ անել
- expert**, -e *adj* հմուտ, փորձառու, գիտակ, գիտուն, իրազեկ, բանիմաց, տեղյակ, վարպետ; ճարպիկ, հնարամիտ, հաջողակ, ճարտար
~ judiciaire դատական փորձագետ
- expert** *m* փորձագետ, գիտակ մարդ ◊ à dire d'~s ըստ փորձագետների եզրակացության; nommer un ~ փորձագետ նշանակել ~ assermenté արհեստավարժ փորձագետ

- ~ financier ֆինանսական փորձագետ
 ~ fiscal հարկային փորձագետ
- expertise** *f* փորձաքննություն, փորձագիտական եզրակացություն
 faire une ~ փորձաքննություն անցկացնել; procéder à (կամ ordonner) une ~ փորձաքննություն նշանակել
 ~ judiciaire դատական փորձաքննություն
 ~ médicale et psychiatrique դատահոգեբուժական փորձաքննություն
- expertiser** *vt* փորձաքննության ենթարկել
- expier** *vt* քավել (մեղքը), թողություն ստանալ, ներման արժանանալ
 ~ une imprudence վճարել անզգուշության համար
- expiration** *f* վերջ, ավարտ, լրանալը (ժամկետի) ◊ arriver (կամ venir) à l'~ ավարտվել, լրանալ (ժամկետի մասին); la prochaine ~ de la durée de la validité գործողության ժամկետի ավարտի մոտենալը
 ~ du contrat պայմանագրի գործողության ավարտը
 ~ d'un délai, ~ du terme ժամկետի ավարտը
- expirer** *vi* 1. շունչը փչել, մահանալ
 2. վերջանալ, ավարտվել, լրանալ (ժամկետի մասին)
- explicite** *adj* պարզ, հստակ, մանրամասն, հստակ ձևակերպված, ակնհայտ, ակներև ◊ d'une manière ~ պարզորոշ, որոշակիորեն
- explicitement** *adv* պարզորեն, որոշակիորեն, աներկմտորեն, ոչ երկիմաստ ձևով
- exploit** *m* սխրանք, սխրագործություն, հերոսություն
- exploitation** *f* 1. շահագործում, հարստահարում (մեկի կողմից մյուսին) 2. շահագործում (շենքի կամ այլն), օգտագործում 3. մշակում, արդյունահանում; տնտեսվարում, տնտեսական գործունեություն 4. տնտեսություն, արտադրական միավոր, ձեռնարկություն ◊ mettre en ~ շահագործման հանձնել
 ~ agricole գյուղատնտեսական ձեռնարկություն
 ~ collective կոլեկտիվ տնտեսություն
 ~ commerciale առևտրային ձեռնարկություն
 ~, grande խոշոր տնտեսություն
 ~ individuelle միանձնյա տնտեսություն
 ~ industrielle արդյունաբերական ձեռնարկություն
 ~ des mines հանքահորերի շահագործում
 ~, petite մանր տնտեսություն
 ~ des ressources locales տեղական ռեսուրսների օգտագործում
 ~s forestières անտառամշակման վայրեր
- exploiter** *vt* 1. մեկին շահագործել 2. արդյունահանել, մշակել, շահագործել, օգտագործել
 ~ les fautes սխալներից օգտվել
 ~ les possibilités հնարավորությունները օգտագործել
- exploration** *f* 1. հետազոտություն, ուսումնասիրություն 2. հետազոտում, զննում, հետախուզում, հետախուզություն ◊ voyage d'~ գի-

- տական արշավ, գիտարշավ
 ~ aérienne օդային հետախուզություն
 ~ de l'espace տիեզերքի հետազոտություն
- explorer** *vt* հետազոտել, հետախուզել, ուսումնասիրել
- explosif**, -ve *adj* պայթյունի, պայթուցիկ $\diamond$ stabiliser une situation ~ve կայունացնել պայթունավտանգ իրադրությունը
- explosif** *m* պայթուցիկ նյութ
- explosion** *f* 1. պայթյուն 2. *փիլս.* բռնկում, պոռթկում, սրընթաց աճ ~ atomique ատոմային պայթյուն
- exportateur** *m* արտահանիչ, արտահանող անձ
- exportation** *f* արտահանում
 ~ des capitaux դրամագլխի արտահանում
 ~ des idées գաղափարների տարածում
 ~s invisibles գաղտնի արտահանումներ
 ~s visibles տեսանելի արտահանումներ
- exporter** *vt* արտահանել
- exposant** *m* 1. ցուցադրող 2. *հնգծ.* *իրվք.* հայցվոր, հայցատեր
- exposé** *m* 1. շարադրություն, շարադրանք 2. *ղվնգ.* կարճ հաղորդում կամ շարադրում; զեկույց, հաշվետվություն $\diamond$ faire un ~ de..., faire l'~ de... շարադրել ինչ-որ բան
 ~ des motifs պատճառաբանում
- exposer** *vt* 1. ցուցադրել, ի ցույց դնել 2. շարադրել, նկարագրել
 ~ les faits փաստերը շարադրել
- exposition** *f* 1. ցուցահանդես 2. ցուցադրություն 3. շարադրում, շարադրանք
 ~ agricole գյուղատնտեսական ցուցահանդես
 ~ d'un fait փաստերի շարադրում
 ~ universelle համաշխարհային ցուցահանդես
- exprès**, -esse *adj* 1. *հնգծ.* ստույգ, պարզ, հստակ, որոշակի 2. վճռական $\diamond$ défense -esse կատեգորիկ, կտրական արգելում
- exprès** *adv* դիտմամբ, դիտավորյալ, միտումնավոր կերպով $\diamond$ faire ~ դիտմամբ անել
- expressif**, -ve *adj* արտահայտիչ, արտահայտչական, կենդանի
- exprimer** *vt* արտահայտել, հայտնել
 ~ la conviction վստահություն հայտնել
 ~ le désir ցանկություն հայտնել
 ~ l'espoir հույս հայտնել
 ~ ses regrets ցավակցություն հայտնել
 ~ son soutien իր աջակցությունը հայտնել
- expropriation** *f* 1. սեփականության օտարում 2. բռնագրավում, սեփականագրվում
- expulser** *vt* 1. վտարել, արտաքսել, արքորել 2. հեռացնել, վռնդել
- expulsion** *f* 1. արտաքսում, արքորում, վտարում 2. հեռացում, վտարում (կազմակերպությունից)
- extemporané**, -e *adj* *իրվք.* չկանխամտածված, ոչ կանխամտածված, ոչ դիտավորյալ
- extense**: in ~ *loc. adv.* լրիվ, ամբողջությամբ; մանրակրկիտ շարադրված

extension *f* 1. ընդարձակում, զարգացում, տարածում 2. ընդլայնում, ավելացում, աճ 3. լայն մեկնաբանություն, պարզաբանում ◊ *par* ~ լայն իմաստով; *prendre de l'~* ընդարձակվել, տարածվել ~ *du commerce* առևտրի ընդլայնում ~ *des opérations* գործողությունների ծավալում ~ *territoriale* տարածքի գրավում

extérieur, *-e adj* արտաքին, արտասահմանյան ◊ *activités* ~es կողմնակի զբաղմունքներ; *affaires* ~es արտաքին գործեր; *agression* ~e արտաքին ագրեսիա; *aide* ~e արտասահմանյան օգնություն; *commerce* ~ արտաքին առևտուր; *financement* ~ արտաքին ֆինանսավորում; *investissements* ~s արտաքին՝ արտասահմանյան ներդրումներ; *marché* ~ արտաքին շուկա; *politique* ~e արտաքին քաղաքականություն

extérieur *m* արտասահման, արտերկիր, արտասահմանյան պետություններ ◊ *les nouvelles de l'~* լուրեր արտասահմանից; *les relations avec l'~* արտասահմանյան երկրների հետ փոխարաբերությունները

extérioriser *vt* տարածել սահմանից դուրս; արտահայտել, ցուցաբերել, դրսևորել ~ *ses sentiments* իր զգացմունքները արտահայտել

extériorité *f* արտաքին բնույթ

exterminateur, *-rice adj* կործանիչ, կործանարար, ոչնչացնող, բնաջնջող

extermination *f* ոչնչացում, բնաջնջում, կոտորած ~ *massive* զանգվածային բնաջնջում

exterminer *vt* ոչնչացնել, բնաջնջել, կոտորել

exterritorialité *f* *ղվնգ*. էքստերիտորիալություն, արտերկրայնություն, տարերկրայնություն (տարածքից դուրս գտնվող, դիվանագիտության մեջ հատուկ արտոնություններ՝ անձեռնմխելիություն, քրեական պատասխանատվությունից ազատում և այլն, որոնք փոխադարձ սկզբունքով տրամադրվում են դիվանագիտական ներկայացուցիչներին և դիվանագիտական անձնակազմին) ◊ *les droits d'~* էքստերիտորիալության իրավունքներ; *jouir de l'~* օգտվել էքստերիտորիալությունից

extinction *f* 1. մարում, հանգցնելը 2. մահանալը, ոչնչանալը 3. դադարեցում (գործունեության, իրավունքի) ◊ *lutter jusqu'à l'~ des forces* պայքարել մինչև վերջին շունչը ~ *d'une dette* պարտքի մարում ~ *d'une hypothèque* հիպոթեքային գործունեության դադարեցում ~ *de la lutte de classe* դասակարգային պայքարի մարում

extirpation *f* 1. դուրս քաշելը, արմատախիլ անելը, հեռացնելը, հանելը 2. *փխք*. բնաջնջում, ոչնչացում

extirper *vt* 1. արմատախիլ անել, արմատով հանել 2. *փխք*. բնա-

ջնջել, ոչնչացնել
extorquer *vt* ստիպել, հարկադրել; կորզել, շորթել, ուժով խլել, հարկադրանքով ստանալ, դուրս քաշել
 ~ des profits շահույթ կորզել
extorsion *f* կորզում, շորթում, դրամաշորթություն
extrabudgétaire *adj* արտաբյուջետային
extractif, -ve *adj* արդյունահանող
extraction *f* արդյունահանում, հանույթ
 ~ du charbon ածխի արդյունահանում
 ~ du pétrole նավթի արդյունահանում
extrader *vt* *իր/ը*. հանցագործին հանձնել օտարերկրյա պետությանը
extradition *f* *իր/ը*. էքստրադիցիա, արտահանձնում (օտարերկրյա պետության օրենքը խախտած անձի հանձնումը այդ պետությանը)
extrait *m* 1. քաղվածք (փաստաթղթից) 2. հատված, մեջբերում
 ~ de casier judiciaire տեղեկանք դատվածության մասին
 ~ de naissance ծննդյան վկայական
 ~s certifiés վավերացված պատճեններ
 ~s de prose հատվածներ արձակից; քրեստոմատիա
extrajudiciaire *adj* արտադատարանային
extralégal, -e *adj* օրենքից դուրս

գտնվող; անօրինական
extra-lucide *adj* 1. արտակարգ պարզ, թափանցիկ, հասկանալի 2. խորաթափանց, պայծառաւնես
extraordinaire *adj* 1. արտակարգ, արտասովոր, անսովոր, տարօրինակ 2. բացառիկ 3. անկանխատեսելի, արտահերթ ◊ ambassadeur ~ et plénipotentiaire արտակարգ և լիազոր դեսպան; congrès ~ արտահերթ համագումար; mission ~ արտակարգ առաքելություն; session ~ արտահերթ նստաշրջան; par ~ զարմանալիորեն, տարօրինակ կերպով
extra-parlementaire, extraparlémentaire *adj* արտախորհրդարանային ◊ commission ~ արտախորհրդարանային հանձնաժողով
extrême *adj* ծայրահեղ, արտակարգ, բացառիկ ◊ mesures ~s ծայրահեղ միջոցներ
extrême *m* ծայրահեղություն ◊ à l'~ ծայրահեղության հասնող; l'~ gauche ծայրահեղ ձախ (խորհրդարանում); passer d'un ~ à l'autre մի ծայրահեղությունից մյուսն ընկնել; pousser à l'~ ծայրահեղության հասցնել
extrêmement *adv* ծայրահեղորեն, չափից դուրս, առավելագույնս
extrême-oriental, -e *adj* հեռավորարևելյան
extrémisme *m* ծայրահեղականություն
extrémiste *m* ծայրահեղական

F

fabrication *f* պատրաստում, թողարկում, արտադրում, արտադրելը ◊ d'une bonne ~ բարձրորակ; de ~ française ֆրանսիական արտադրության; défaut de ~ խոտան; frais de ~ արտադրության ծախքեր; secret de ~ արտադրական գաղտնիք

~ de fausse maonnaie դրամանենգություն

~ d'un faux document կեղծ փաստաթղթի պատրաստում

fabuleux, -se *adj* 1. առասպելական, հեքիաթային 2. անհավանական, անհավատալի, անճշմարտացի, իրականությանը չհամապատասխանող

façade *f* 1. ճակատ (շենքի) 2. խաբուսիկություն, ցուցադրովի՝ առերևույթ բան ◊ de ~ ցուցադրական

~ verbale վերամբարձ խոսքեր

face *f* 1. դեմք, երես 2. *փխբ.* կողմ, ասպեկտ ◊ à la ~ de l'assemblée խորհրդարանի ներկայությամբ; à la ~ du monde ամբողջ աշխարհի առաջ; changer de ~ փոխվել, փոփոխվել, փոփոխության ենթարկվել; en ~ du danger վտանգին դեմ հանդիման; faire disparaître de la ~ de la terre երկրի երեսից ջնջել; faire ~ à... հանդիպել երես առ երես; պատրաստ լինել ինչ-որ բան անելու; դիմակայել; faire ~ à ses engagements պարտա-

վորությունները կատարել; envisager une affaire sous toutes les ~s գործը քննել բոլոր կողմերից; la guerre a changé la ~ de l'Europe պատերազմը ձևափոխեց Եվրոպայի քարտեզը; homme à double ~ երկերեսանի մարդ, կեղծ անձնավորություն; perdre la ~ դեմքը, հեղինակությունը կորցնել; se présenter sous une autre ~ ներկայանալ այլ տեսքով; sauver la ~ հեղինակությունը՝ արժանապատվությունը պահպանել

~ à... դեմքով դեպի; դեմ հանդիման, որևէ բանի առաջ; վերաբերմամբ

~ à ces faits այս փաստերի լույսի ներքո

~ à ~ երես առ երես, դեմ առ դեմ, մեկը մյուսի դեմ

facherie *f* 1. վեճ, փոխադարձ հայհոյանք, գժտություն, տարաձայնություն 2. սրտնեղություն, վրդովմունք, բարկություն, գայրույթ

facheux, -se *adj* տհաճ, անախորժ ◊ un contretemps ~ անախորժ պատահար; se mettre en ~-se posture անհարմար դրության մեջ ընկնել ~ effets տհաճ, կործանարար հետևանքներ

~se nouvelle անախորժ, ցավալի նորություն

facilité *f* հեշտություն, դյուրինություն ◊ avec ~ հեշտությամբ; se

- laisser aller à la ~, choisir la ~
 գնալ հեշտ ճանապարհով, ընտրել ամենահեշտ ուղին
- facilités** *f pl* 1. հարմարություններ; բարենպաստ պայմաններ 2. հնարավորություններ; արտոնություններ, արտոնյալ պայմաններ ◊ *accorder* (կամ *consentir*, *octroyer*) *des* ~ արտոնություններ տալ; *bénéficier* (կամ *jouir*) *des* ~s արտոնություններից օգտվել ~ *de crédit* վարկավորման արտոնյալ պայմաններ ~ *de transport* փոխադրման հարմարություններ՝ արտոնություններ՝ արտոնյալ պայմաններ
- façon** *f* 1. ձև, տեսակ 2. վարվելաձև, միջոց, եղանակ ◊ *à la* ~ նմանությամբ, օրինակով; *c'est une* ~ *de parler* այդպես միայն ասվում է; *չպետք է հասկանալ բառացիորեն*; *de* ~ *à...* այնպես, որ... ; *d'une* ~ *tangible* իրապես շոշափելի; *de toute* ~ ամեն դեպքում ~ *d'agir* գործողության եղանակ ~ *d'envisager* *erronée* ոչ ճիշտ մտնելով ~ *de penser* մտածելակերպ ~ *de poser la question* հարցադրում
- façons** *f pl* ծիսականություններ, ձևականություններ, հանդիսակարգություն, ցերեմոնիա ◊ *faire des* ~s ձևականություններ պահպանել; կոտրատվել, սեթևեթել; *sans* ~ առանց ձևականությունների, առանց քաշվելու; *sans plus de* ~ ուղղակիորեն, աներկղիմի
- façonnier**, *-ère* *adj* շինծու, անբնական, կոտրատվող, սեթևեթող
- fac-similé** *m* ֆաքսիմիլե (ստորագրության, ձեռագրի, փաստաթղթի ճիշտ վերարտադրությունը)
- facteur** *m* (գլխավոր) գործոն, շարժիչ ուժ
 ~ *décisif* որոշիչ գործոն
 ~ *économique* տնտեսական գործոն
 ~ *de frein* արգելակող ուժ
 ~ *humain* մարդկային գործոն
 ~ *de temps* ժամանակի շարժիչ ուժը
- factice** *adj* արհեստական, անբնական; կեղծ, շինծու, սարքովի, բռնագրոսիկ
- factieux**, *-se* *adj* խռովարարական, խռովարար, խռովահույզ
- faction** *f* խմբակցություն, ֆրակցիա, խմբավորում (քաղաքական)
- factionnaire** *m* 1. ժամապահ 2. հերթափոխային բանվոր
- factotum** *m* համակատար, համահանձնակատար, կոմիսիոներ ◊ *il est son* ~ *նա նրա աջ ձեռքն է*
- factum** *m* մերկացուցիչ (կամ պաշտպանական) բնույթի տեքստ; անարգագիր, գրպարտչագիր
- facture** *f* ապրանքագիր, բեռնագիր, հաշիվ ◊ *acquitter une* ~ վճարել ըստ ապրանքագրի; *dresser une* ~ ապրանքագիր կազմել, ապրանքագիր լրացնել; *prix de* ~ ապրանքագրի արժեքը; *régler une* ~ վճարել ըստ հաշվի; *remettre une* ~ վճարման հաշիվ ներկայացնել ~ *pro-forma* նախնական հաշիվ, նախնական ապրանքագիր
- faculté** *f* 1. ունակություն, ընդունակություն, կարողություն, ձիրք, հատկություն 2. ֆակուլտետ 3.

իրավունք, իշխանություն, իրավասություն
 ~ d'achat գնողունակություն, գնելունակություն
 ~ d'adaptation հարմարվելու հատկություն, հարմարունակություն
 ~ de droit իրավաբանական ֆակուլտետ
 ~s intellectuelles մտավոր կարողություններ
 ~ de travail աշխատունակություն

faiblesse *f* 1. թուլություն, տկարություն, անզորություն, անկարողություն 2. թուլակամություն, փոքրոգություն 3. դանդաղաշարժություն, նվազում, իջեցում 4. խոցելի՝ թույլ տեղ; թերություն, պակասություն ◊ avoir de la ~ pour... ներողամիտ լինել
 ~ du change արժույթի փոխարժեքի նվազում
 ~ de la croissance économique տնտեսական աճի դանդաղություն՝ թուլություն
 ~ des prix գների նվազում

failli, -e *adj* սնանկացած, անվճարունակ ◊ se montrer ~ սնանկ լինել

faillir *vi* 1. չկատարել, խախտել, չպահպանել, դրժել, զանց առնել 2. սնանկանալ
 ~ à son devoir իր պարտականությունը չկատարել
 ~ à sa promesse իր խոստումը դրժել
 ~ à sa tâche հանձնարարությունը չկատարել

faillite *f* 1. սնանկություն, անվճարունակություն, սնանկացում 2. տապալում, անհաջողություն, ձախողում, կործանում ◊ déclarer

en ~ սնանկ հայտարարել; être en ~ անվճարունակ պարտապան լինել; éviter une ~ սնանկությունից խուսափել; faire ~ սնանկանալ; mise en ~ անվճարունակ ճանաչվելը
 ~ bancaire բանկային սնանկություն
 ~ inéluctable անխուսափելի կործանում
 ~ potentielle հնարավոր սնանկություն
 ~ prévisible ենթադրյալ սնանկություն
 ~ retentissante լիակատար սնանկություն

faire *vt* 1. անել, կատարել 2. ստեղծել, պատրաստել, արտադրել 3. անել, իրականացնել, իրագործել 4. պարտադրել, ստիպել, հարկադրել ◊ se ~ դառնալ; se ~ un devoir de... իր պարտքը համարել; se ~ immatriculer գրանցվել; se ~ jour երևան գալ, դրսևորվել, ի հայտ գալ, նշմարվել
 ~ son adhésion aux principes միանալ սկզբունքներին
 ~ l'admiration հիացնել
 ~ appel à... դիմել, կանչել
 ~ un bilan ամփոփել
 ~ bloc բլոկ կազմել, ժամանակավոր միություն կազմել
 ~ bondir les prix գները սաստիկ բարձրացնել
 ~ cause commune avec... մեկի հետ միաբան լինել
 ~ chanter շանտաժի ենթարկել
 ~ la commission հանձնարարությունը կատարել
 ~ connaître ծանուցել

~ corps avec... մեկ ամբողջությամբ կազմել
 ~ la conquête նվաճել, տիրել
 ~ courir un bruit լուր տարածել
 ~ un devoir à... մեկին պարտավորեցնել
 ~ des difficultés դժվարություններ հարուցել
 ~ un discours ճառ արտասանել
 ~ droit à... ճանաչել, ընդունել, ընթացք տալ; բավարարել
 ~ échec à... ձախողել
 ~ état de... հաշվի առնել, ուշադրության առնել, նկատի առնել, նշանակություն տալ
 ~ face à une agression դիմակայել ագրեսիային
 ~ figure de... տեսք ունենալ
 ~ foi վավերական լինել; ուժ ունենալ
 ~ fond sur զո վստահել՝ ապավինել մեկին
 ~ force de loi ուժի մեջ մտնել
 ~ les frais վճարել ծախսերը
 ~ front հակազդել, դիմակայել, դիմադրել
 ~ grâce շնորհ անել, լավություն անել
 ~ (la) grève գործադուլ անել
 ~ la guerre պատերազմել
 ~ honneur à... պատիվ անել
 ~ une idée de... գաղափար (պատկերացում) կազմել
 ~ injure à... վիրավորել
 ~ le jeu de... մեկի ջրաղացին ջուր լցնել, մեկին օգուտ տալ իր վարմունքով
 ~ jouer ընթացքի մեջ դնել, գործողության մեջ դնել
 ~ justice de... դատավճիռ կայաց-

նել; մերկացնել
 ~ liste commune ընտրությունների ժամանակ հանդես գալ ընդհանուր ցուցակով
 ~ le lit à... ճանապարհը մաքրել, ճանապարհի հարթել
 ~ la lumière sur... մի բանի վրա լույս սփռել
 ~ main basse կողոպտել, հափըշտակել
 ~ marche arrière ընկրկել, նահանջել, հետ կանգնել, իր տված խոսքից հրաժարվել
 ~ le métier ինչ-որ արհեստով, մասնագիտությամբ զբաղվել
 ~ obstacle խոչընդոտել, արգելակել
 ~ une offense վիրավորել
 ~ part հաղորդել, հայտնել
 ~ des pertes վնաս կրել
 ~ un plan պլան գծել
 ~ le porte-à-porte գնալ տնից տուն (ստորագրահավաքի համար)
 ~ pression ճնշում գործադրել
 ~ preuve de... դրսևորել
 ~ preuve de courage քաջություն ցուցաբերել
 ~ rage մոլեգնել
 ~ des relations կապեր հաստատել
 ~ des réserves վերապահություններ անել
 ~ sauter պայթեցնել
 ~ savoir տեղեկացնել, տեղյակ պահել, հայտնել
 ~ son temps զինվորական ծառայությունը վերջացնել
 ~ le tri ընտրել, ընտրություն կատարել
 ~ des troupes զորքեր հավաքել

~ usage de... օգտագործել, կիրառել, գործադրել; օգտվել
~ valoir ա) արդյունավետ դարձնել, եկամուտ, օգուտ քաղել բ) ընդգծել, առանձնացնել, բարենպաստ ձևով ներկայացնել
~ volte-face վճռական շրջադարձ կատարել, կտրուկ փոխել ընթացքը
~ du zèle եռանդով գործել

faire-part *m* ծանուցում, տեղեկացում ◊ lettre de ~ ծանուցագիր

faire-valoir *m* եկամտի ստացում

faisable *adj* կատարելի, իրագործելի, հնարավոր, իրականանալի

faisant *p.prés.*: ~ fonction պաշտոնակատար

fait, -e *adj* արված, կատարված, ավարտված

fait *m* 1. արարք, գործ 2. փաստ, իրողություն, իրականություն, ճշմարտություն 3. իրադարձություն, դեպք, պատահար, դիպված 4. *pl* գործելակերպ, վարվելաձև; գործունեություն ◊ aller au ~ գործին անցնել; գործի էությանը հավատարմ մնալ; c'est un ~ à part սա հատուկ դեպք է; dire à qn son ~ մեկին ասել ողջ ճշմարտությունը; de ce ~ ահա թե ինչու, այդ պատճառով, դրա համար; de ~ փաստացի, դեֆակտո; en ~ իրականում, փաստորեն; l'espion pris sur le ~ տեղում բռնված լրտես; établir le ~ փաստը պարզել; être sûr de son ~ վստահ լինել իր իրավացիության մեջ; le ~ est que... բանն այն է, որ... ; les ~s accusent փաստերը մերկացնում են; les ~s sont tena-

ces (ou têtus) փաստերը համարան են; fondé en ~ փաստերով հիմնավորված; juger sur les ~s կատարած գործերով դատել՝ կարծիք կազմել; licencier pour ~ de grève աշխատանքից ազատել գործադուլին մասնակցելու համար; à la lumière des ~s փաստերի լույսի ներքո; mettre au ~ գործի ընթացքին իրազեկ դարձնել; mettre devant un ~ accompli կատարված փաստի առջև կանգնեցնել; se mettre au ~ ծանոթանալ գործի հանգամանքներին, թափանցել գործի ընթացքի մեջ; en paroles et aux ~s խոսքով ու գործով; prendre qn sur le ~ մեկին հանցագործության տեղում բռնել; prendre ~ et cause մեկի կողմը բռնել; tout à ~ ամբողջովին, բացարձակապես, լիովին; venir au ~ անցնել ի գործ

~ accompli կատարված փաստ
~ d'armes սխրանք (ռազմական)
~ avéré արժանահավատ փաստ
~ criant աղաղակող փաստ
~ incontestable անվիճելի իրողություն

~ à noter կարևոր փաստ, ուշադրության արժանի փաստ

~ notoire հանրահայտ փաստ
~s et gestes գործեր ու արարքներ
~s, hauts սխրանքներ

faite *m* գագաթ, բարձրություն ◊ être au ~ de la gloire փառքի գագաթին լինել

faits-divers *m pl* լուրերին՝ իրադարձություններին հատկացված բաժին (թերթում)

faix *m* ծանրություն, բեռ, ծանր բեռ,

- լուծ $\diamond$ succomber sous le ~ տապալվել ծանր բեռի տակ
- falsificateur** *m* կեղծարար, խարդախ, զեղծարար
- falsification** *f* կեղծում, զեղծարարություն, խարդախում, նենգափոխում
- ~ des documents, d'écritures փաստաթղթերի կեղծում
- ~ de monnaie դրամանենգություն
- ~ d'une signature ստորագրության կեղծում
- falsifier** *vt* կեղծել, զեղծարարություն անել, խարդախել, նենգափոխել
- famé**, -e *adj*: bien [mal]~ լավ [վատ] համբավ ունեցող
- famélique** *adj* սոված, քաղցած, քաղցած մնացած, սովահար $\diamond$ existence ~ սովատանջ գոյություն
- fameux**, -se *adj* 1. հանրաճանաչ, հայտնի, նշանավոր, հռչակավոր 2. հրաշալի, գերազանց, հիանալի 3. տխրահռչակ, վատահամբավ
- familial**, -e *adj* ընտանեկան $\diamond$ allocation ~e ընտանեկան նպաստ; maladie ~e ժառանգական հիվանդություն
- familiarisé**, -e *adj* ընտելացված
- familiariser** *vt* ընտելացնել, վարժեցնել, սովորեցնել $\diamond$ se ~ 1. մտերմանալ 2. սովորել, վարժվել
- familier**, -ère *adj* 1. մտերիմ, բարեկամական, հարազատ 2. անկաշկանդ, անբռնազբոսիկ, պարզ, բնական 3. գործածական, առօրյա 4. սովորական, առօրյա
- familièrement** *adv* բարեկամաբար, մտերմիկ, անբռնազբոսիկորեն,
- առանց ձևականությունների
- famille** *f* ընտանիք; տոհմ, ազգ, ցեղ; հարազատություն, բարեկամություն; տուն; տնեցիներ
- famine** *f* քաղց, սով $\diamond$ crier ~ կարիքից զանգատվել; salaire de ~ աղքատիկ աշխատավարձ
- fanatique** *adj* մոլեռանդ, մոլագար, դաժան, բիրտ
- fanatisé**, -e *adj* մոլեռանդության հասած
- fanion** *m* փոքրիկ դրոշակ
- fantassin** *m* հետևակային, հետևակ զինվոր
- fantastique** *adj* 1. անիրական, անհավանական, երևակայական 2. հեքիաթային, կախարդական, զարմանահրաշ, գերբնական, անսովոր
- fantoche** *m* *փխբ.* դրածո, կույր կամակատար, խամաճիկ
- fantoche** *adj* խամաճիկային, կամակատար $\diamond$ gouvernement ~ խամաճիկային (մարիոնետային) կառավարություն
- fantôme** *m* 1. ուրվական, տեսիլք 2. ցնորք, պատրանք $\diamond$ se faire des ~s պատրանքներով ապրել
- fardeau** *m* բեռ, ծանրություն, լուծ ~ fiscal, ~ des impôts հարկային բեռ
- farder** *v*: ~ la vérité ճշմարտությունը՝ իրականությունը գունազարդել
- farouche** *adj* 1. վայրենի, բիրտ, վայրագ 2. անհաշտ; կատաղի, վայրագ, դաժան, մոլեգին, անողորք, ուժգին, սաստիկ, մոլի $\diamond$ résistance ~ կատաղի դիմադրություն; haine ~ ուժգին ատելություն

- fascisme** *m* ֆաշիզմ
- fasciste** *adj* ֆաշիստական
- fasciste** *m* ֆաշիստ
- fatal**, -e *adj* 1. ճակատագրական, անխուսափելի, անկասելի, կանխորոշված 2. կործանարար, մահացու ◊ coup ~ մահացու հարված; erreur ~e ճակատագրական սխալ
- fatalité** *f* ճակատագիր, բախտ; կանխորոշում, անխուսափելիություն; հանգամանքների անխուսափելի ընթացք
- fatidique** *adj* նախանշված, նախասահմանված
- fatigues** *f pl* դժվարություններ, չարչարանքներ, անհանգստություններ
- fatras** *m* անհեթեթություն, դատարկաբանություն ◊ ~ de paroles դատարկախոսություն
- faubourg** *m* 1. արվարձան, քաղաքամերձ բնակավայր 2. *pl* բանվորական արվարձանների բնակչություն
- faucille** *f* մանգաղ ◊ la ~ et le marteau մուրճ և մանգաղ
- faussaire** *m, f* 1. կեղծարար, խարդախարար 2. ճշմարտությունը կեղծող, աղավաղող
- faussé**, -e *adj* աղավաղված, նենգափոխված
- fausser** *vt* 1. աղավաղել, կեղծել, սխալ մեկնաբանել, նենգափոխել 2. դրժել, խախտել
~ sa parole, ~ sa promesse խստումը դրժել
~ le problème հարցը սխալ ներկայացնել
~ le sens իմաստն աղավաղել
- faute** *f* 1. սխալ; վրիպում, բացթողում; խախտում; մեղք 2. պակասություն, պակաս, թերություն, անկատարություն, արատ ◊ ~ de faute մեղքի բացակայություն; admission de ~ մեղքի ընդունում; commetre (կամ faire) une ~ սխալ գործել; prendre en ~ հանցանքի մեջ բռնել, մերկացնել; sans ~ անպայման, անպատճառ; ne pas se faire ~ de ... չհասպաղել, առիթը բաց չթողնել
~ contractuelle պայմանագրային պարտականության հանցավոր խախտում
~ d'impression վրիպակ
~ d'imprudence անզգուշություն
~ de service պաշտոնեական զանցանք
~ de stipulation écrite գրավոր վճռի բացակայության պատճառով
- fauter** *vi* վրիպել, սխալվել
- fauteur**, -rice *m, f* 1. մեղավոր, հրահրիչ, խառնակիչ
~ de guerre պատերազմի հրձիգ
- fautif**, -ve *adj* 1. սխալ, թյուր, սխալական, անճիշտ 2. մեղավոր, հանցավոր
- fautivement** *adj* սխալ կերպով, սխալմամբ
- faux**, -sse *adj* 1. սխալ, անհիմն, խաբուսիկ 2. սուտ, կեղծ 3. կեղծ, կեղծած ◊ c'est ~ ճիշտ չէ, սուտ է, սխալ է; sous de ~ prétextes կեղծ պատրվակներով
~ sse alarme, ~sse alerte կեղծ տագնապ
~ bruit սուտ լուր
~ comme un jeton կեղծ, երկերեսանի
~ dévot կեղծ բարեպաշտ

~ frais կեղծ ծախքեր, գերնախահաշվային ծախքեր
 ~ héros սուտ հերոս
 ~sse monnaie կեղծ դրամ
 ~ monnayer դրամանենգ, կեղծ դրամահատող անձ
 ~ problème շինծու՝ մտացածին հարց
 ~ prophète սուտ մարգարե
 ~ serment սուտ երդում
 ~ témoignage սուտ վկայություն
 ~ témoin սուտ վկա

faux *m* 1. սուտ 2. կեղծում, կեղծիք, խարդախում, նմանակում 2. կեղծ իր, նմանակված առարկա; կեղծված փաստաթուղթ $\diamond$ commettre un ~ կեղծիք կատարել; être dans le ~ մոլորության մեջ լինել; faire un ~ փաստաթուղթ կեղծել; inscription de (կամ en) ~ հայտարարություն դատարանում փաստաթղթի կեղծված լինելու մասին; s'inscrire en ~ հայտարարել կեղծված
 ~ en écriture փաստաթղթի կեղծում

faux-fuyants *m pl* 1. *հնգծ.* զարտուղի ճանապարհներ 2. խուսափանք, խորամանկություն $\diamond$ user de ~ օգտվել զարտուղի ճանապարհներից

faveur *f* 1. ողորմածություն, գթարտություն, սիրալիրություն, շնորհ, լավություն 2. բարեհաճություն, բարյացակամություն 3. արտոնություն $\diamond$ combler de ~s առատ շնորհներ պարգևել; à la ~ de... օգնությամբ; à la ~ de la nuit գիշերվա քողի տակ; à la ~ de panique օգտվելով խուճապից; de ~ հատուկ, արտոնյալ; élever la

voix en ~ de... ձայն բարձրացնել հոգուս... ; en ~ de... հոգուս; gagner la ~ de... արժանանալ մեկի բարեհաճությանը; jours de ~ արտոնյալ տարկետում; régime de ~ հատուկ ռեժիմ; tarif de ~ արտոնված նորմա՝ տարիֆ; trouver ~ auprès de զո բարեհաճ ընդունելություն գտնել մեկի կողմից

favorable *adj* 1. բարենպաստ, նպաստավոր, բարեպատեհ, պատեհ, բարեհաջող, հարմար 2. բարեհաճ, բարյացակամ $\diamond$ décision ~ դրական որոշում; impression ~ դրական տպավորություն; réponse ~ դրական պատասխան; résultat ~ նպաստավոր արդյունք

favoriser *vt* 1. նպաստել, օժանդակել, աջակցել 2. հովանավորել, պաշտպանել 3. շնորհել, օժտել $\diamond$ clause de la nation la plus ~ée *ղվնգ.* առավել բարենպաստ գոյակերպի պայման; l'Etat le plus ~é *ղվնգ.* առավել բարենպաստ արտոնությունների պետություն

fédéral, -e *adj* ֆեդերալ, դաշնային, միութենական

fédéraliser *vt* միավորվել դաշնային հիմունքներով, միավորել դաշնության մեջ

fédéralisme *m* 1. ֆեդերալիզմ 2. պետական կառուցվածքի դաշնային համակարգ 3. դաշնային համակարգի ձգտող քաղաքական հոսանք

fédéraliste *m* ֆեդերալիստ

fédératif, -ve *adj* ֆեդերատիվ, դաշնակցային, միութենական

fédération *f* 1. դաշնություն, պետությունների միավորում; միութենա-

- կան պետություն 2. ֆեդերացիա, միավորում, միություն (ընկերությունների, կազմակերպությունների) 3. արհմիություն (Ֆրանսիայում) $\diamond$ Fédération Démocratique Internationale des Femmes Կանանց համաշխարհային դեմոկրատական ֆեդերացիա; Fédération Mondiale de la Jeunesse démocratique Դեմոկրատական երիտասարդության համաշխարհային ֆեդերացիա; Fédération du Soudan հանրապետության ֆեդերացիա; Fédération Syndicale Mondiale Արհմիությունների համաշխարհային ֆեդերացիա
- fédéré**, -e *adj* դաշնային; միութենական, միության մեջ մտնող $\diamond$ Etat ~ դաշնային պետություն; républicaine ~e միութենական հանրապետություն
- fédéré** *m* 1. միության, դաշնության անդամ 2. *pl պտմ*. կոմունարներ $\diamond$ Mur des Fédérés Կոմունարների պատը (Փարիզի Պեր-Լաշեզ գերեզմանոցում)
- fédérer** *vt* կազմավորել ֆեդերացիա, միություն; միավորել միության մեջ $\diamond$ se ~ միավորվել ֆեդերացիայի, միության մեջ
- félicitation** *f* շնորհավորանք, շնորհավորում; ողջույն; շնորհակալագիր ծառայության համար $\diamond$ lettre de ~ շնորհավորական նամակ
- féliciter** *vt* շնորհավորել
- Fénian** *m պտմ*. ֆենիան (իռլանդական ազգային շարժման մասնակից)
- féodal**, -e *adj* ֆեոդալական, ավատատիրական $\diamond$ régime ~ ֆեոդալական վարչակարգ
- fer** *m* երկաթ $\diamond$ discipline de ~ երկաթյա կարգապահություն; siècle de ~ երկաթե դար; volonté de ~ երկաթյա կամք
- fers** *m pl* երկաթե շղթաներ, երկաթե կապանքներ; շղթաներ; սարկություն $\diamond$ mettre aux ~ շղթայակալ անել; jeter dans les ~ բանտ նետել
- ferme** *adj* 1. ամուր, պինդ, կարծր 2. հաստատուն, կայուն, անփոփոխ; աներեր, անկոտրում, անդրդվելի, անսասան, անհողողող $\diamond$ avoir le ~ propos de... հաստատուն որոշում ընդունել; d'un pas ~ հաստատուն, ամուր քայլերով; de pied ~ տեղից չշարժվելով; հաստատակամորեն, անդրդվելիորեն
- ferme** *adv* 1. հաստատուն ձևով, հաստատապես, վճռակամորեն 2. ուժեղ, բուռն, շատ $\diamond$ discuter ~ բուռն վիճաբանել; tenir ~ ամուր կանգնել; պաշտպանել; travailler ~ շատ աշխատել
- fermement** *adv* 1. ամուր, հաստատուն կերպով 2. վստահորեն, անսասանորեն, անդրդվելիորեն
- fermer** *vt* վերջացնել, եզրափակել ~ les débats դադարեցնել մտքերի փոխանակությունները ~ une discussion դադարեցնել բանավեճը ~ la marche երթը եզրափակել
- fermeté** *f* 1. ամրություն, պնդություն, կարծրություն 2. *փխք*. հաստատակամություն, կայունություն, վճռակամություն

- fermeture** *f* փակում (գիտաժողովի, համագումարի և այլն)
- féroce** *adv* 1. դաժանորեն, կատաղի, կատաղաբար, գազանաբար, վայրագորեն 2. անողոր 3. *փ/սք.* ծայրահեղորեն, սաստիկ, խիստ
~ réactionnaire խիստ հետադիմական
- férocité** *f* դաժանություն, վայրագություն, գազանություն; արյունարբություն, արյունոշտություն
- ferroviaire** *adj* երկաթուղային ◊ centre ~ երկաթուղային հանգույց; exploitation ~ երկաթուղային ճանապարհների շահագործում; transports ~s երկաթուղային տրանսպորտ
- fertile** *adj* 1. պտղաբեր, բերրի, արգավանդ, բարեբեր; բեղմնավոր, արգասաբեր 2. *փ/սք.* հարուստ; հնարամիտ ◊ ~ en... ինչ-որ բանով հարուստ; esprit ~ հնարամիտ՝ ստեղծագործական միտք; journée ~ en événements իրադարձություններով հագեցած օր
- férule** *f* 1. *հնգծ.* պատժաքանոն, ծեծաքանոն 2. ցուցում, թելադրանք, հրահանգ; ճնշող ու արթուն հսկողություն ◊ docile à la ~ հրահանգին հնազանդ; être sous la ~ de զո լինել մեկի խիստ հսկողության տակ; գործել մեկի թելադրանքով
- fervent**, -e *adj* եռանդուն, ջանադիր, փութաջան, ջերմեռանդ; կրակոտ, դյուրաբորբոք, թեժ, կատաղի, մոլեգին
- fervent** *m f* 1. համոզված հետևորդ, հաստատուն համոզմունքների տեր անձ, կողմնակից 2. սիրահար, մոլի երկրպագու
~ irréductible համոզված հետևորդ
~ du sport սպորտի սիրահար, երկրպագու
- festival** *m* փառատոն
~ du film, du cinéma կինոփառատոն
- festivité** *f* տոնակատարություն, տոն, տոնախմբություն
- fêter** *vt* 1. տոնել, նշել 2. պատվել, մեծարել
- feu** *m* 1. կրակ, բոց; խարույկ 2. *ռազմ.* հրաձգություն, կրակ 3. հրդեհ 4. մարտ 5. լույս ◊ aller au ~ մարտի գնալ; coup de feu կրակոց; être entre deux ~x երկու կրակի արանքում լինել; être tout ~ վառվել վճռականությամբ; faire ~ կրակել; jeter ~ et flamme շանթ ու կայծակ արձակել; մոլեգնել; jeter de l'huile sur le ~ կրակի վրա յուղ լցնել, վեճը բորբոքել; ouvrir le ~ կրակ բացել
~x d'atterrissage վայրէջքի կրակներ՝ լույսեր
- feu**, -e *adj* հանգուցյալ, ննջեցյալ
- ficelles** *f pl* ճարպիկ արարք, խորամանկ հնարք, խորամանկություն, հնարամտություն ◊ tenir les ~ dans une affaire աննկատ ղեկավարել ինչ-որ գործ; user de toutes les ~ possibles օգտագործել բոլոր հնարավոր հնարքները
~ du métier մասնագիտական հնարքներ
- fidèle** *adj* 1. հավատարիմ, նվիրված, հուսալի, վստահելի 2. հավատարի, ճշգրիտ ◊ être ~ à ses enga-

gements ազնվորեն կատարել իր պարտականությունները

fiduciaire *adj* վստահելի, հասարակության վստահությունը նվաճած (թղթադրամ) ◊ circulation ~ թղթադրամային շրջանառություն; monnaie ~ թղթադրամ; société ~ ատոլիտորական ընկերություն

fièvre *f* 1. ջերմ, դողերոցք, տենդ, ջերմություն 2. հուզմունք, գրգռվածություն, տենդ 3. բորբոքում վիճակ, թեժ պահ, եռուզեռ ◊ dans la ~ du combat մարտի թեժ պահին ~ belliciste ռազմական տենդ ~ en Bourse բորսային տենդ

fil *m* 1. թել 2. լար, մետաղալար 3. հեռախոսալար 4. ընթացք (իրադարձությունների) ◊ donner un coup de ~ *խսկգ.* հեռախոսով զանգել; perdre le ~ մտքի թելը կորցնել; reprendre le ~ du discours ելույթը վերսկսել, վերադառնալ ելույթի թեմային; tenir tous les ~s de... ձեռքում պահել բոլոր թելերը (գործերի, ձեռնարկության); télégraphie sans ~ (T.S.F.) անթել հեռագիր ~ d'Ariane ուղեցույց թել ~ des événements իրադարձությունների ընթացք

fleur *m* խուզարկու, լրտես

fin *f* 1. վերջ, ավարտ 2. մահ, վախճան 3. նպատակ, մտադրություն ◊ à des ~s pacifiques խաղաղ նպատակներով; à des ~s militaires ռազմական նպատակներով; arriver à ses ~s, en venir (կամ parvenir) à ses ~s նպատակին հասնել; en ~ de compte, en ~ finale, en dernière ~ վերջին հաշվով;

վերջիվերջո; en venir à ses ~s նպատակին հասնել; la ~ justifie les moyens նպատակը արդարացնում է միջոցները; mettre ~ à... դադարեցնել, վերջ դնել; à seule ~ de... միայն մի նպատակով, միայն թե; à ses ~s այդ նպատակով ~ courant ընթացիկ ամսվա վերջը ~ de non recevoir գործին ընթացք տալու մերժում

fin *m* 1. էություն, գլխավորը 2. խորամանկ մարդ ◊ faire le ~ խորամանկել; voilà (կամ c'est) le ~ du ~ սա է գլխավորը՝ ամենաէականը՝ հիմնականը ~ d'une affaire գործի էությունը

final, -e *adj* վերջնական, վերջին, եզրափակիչ ◊ dispositions ~es եզրափակիչ որոշումներ; session ~e եզրափակիչ նիստ

finance *f* ֆինանսական աշխարհ ◊ être dans la ~ պատկանել ֆինանսական աշխարհին; la haute ~ ֆինանսական վերնախավ, ֆինանսական օլիգարխիա

financer *vt* ֆինանսավորել, վարկավորել, միջոցներ տրամադրել, դրամական նպաստ տալ, դրամով օժանդակել

finances *f pl* ֆինանսներ, դրամական միջոցներ ◊ loi de ~s annuelle օրենք պետական բյուջեի մասին; moyennant ~s դրամով, փողով; le redressement des ~s ֆինանսների առողջացում ~ administratives ղեկավարման մարմինների ֆինանսներ ~s publiques ա) պետական ֆինանսներ բ) ֆինանսական իրավունք

finesse *f* 1. նրբություն, նրբագեղություն; նրբանկատություն 2. խորաբախանցություն, սրամտություն 3. խորամանկություն ◊ chercher ~ à qch որևէ բանի մեջ գաղտնի միտք որոնել

finlandais, -e *adj* ֆինլանդական

finnois, -e *adj* ֆիննական

fisc *m* 1. հարկային վարչություն, հարկային մարմիններ 2. պետական գանձարան ◊ agent de ~ հարկային տեսուչ; échapper au ~, frauder le ~ խուսափել հարկեր վճարելուց

fiscal, -e *adj* հարկային ◊ charge ~e հարկային պարտավորություններ, հարկային բեռ; politique ~e հարկային քաղաքականություն

fiscalité *f* 1. հարկման համակարգ 2. հարկում ◊ alléger la ~ պարզեցնել հարկադրման համակարգը ~ directe ուղղակի հարկում ~ excessive շատ բարձր հարկում ~ exorbitante բացառիկ բարձր հարկում ~ indirecte անուղղակի հարկում ~ lourde ծանր հարկային բեռ ~ nationale հարկման ազգային համակարգ

fissible *adj* ճեղքվելու ընդունակ

fission *f* ճեղքում, շերտավորում, բաժանում ◊ être en voie de ~ լինել ճեղքման՝ շերտավորման գործընթացում ~ de l'atome ատոմի ճեղքում ~ du noyau միջուկի ճեղքում

fissure *f* 1. անցք, ճեղք, ճեղքվածք, ճաք 2. *փխբ.* խոցելի տեղը, թույլ կողմը, թերությունը (դատողությունների մեջ և այլն) ◊ combler

la ~ բաց տեղերը լրացնել; passer par ~ du programme ծրագիրը շրջանցել, անտեսել

~ du programme ծրագրի թույլ կողմը՝ թերությունը

fixation *f* որոշում, սահմանում, նշանակում, հաստատում

~ des conditions d'emploi du personnel անձնակազմի ծառայության պայմանների սահմանում ~ d'un contingent քվոտայի սահմանում

~ des cours du change արժույթի փոխարժեքի սահմանում

~ de l'impôt հարկի նշանակում

~ des prix գների սահմանում՝ հաստատում

fixe *adj* ճշգրիտ, ստույգ, սահմանված, կայուն, որոշակի, հաստատված ◊ demeure (կամ domicile) ~ բնակության մշտական վայր; idée ~ սկեռուն գաղափար; prix ~ կայուն գին

fixer *vt* 1. որոշել, հաստատել, նշանակել 2. կենտրոնացնել, սկեռել ◊ être fixé d'avance նախապես տեղեկացված լինել; être fixé sur qn, sur qch հաստատուն, որոշակի կարծիք ունենալ մի բանի, մեկի մասին; sans ~ la date (*լատ. sine die*) առանց ամսաթվի, անորոշ ժամկետով; se ~: se ~ pour tâche իր առաջ խնդիր դնել ~ l'attention de qn մեկի ուշադրությունը գրավել ~ son attention sur qch ուշադրությունը կենտրոնացնել մի բանի վրա

~ les conditions պայմանները ձևակերպել

- ~ sur le papier բոթի վրա շարադրել, գրավոր շարադրել
- flageller** *vt* (*նուկ` փխբ.*) մտրակել, ձաղկել, խարազանել
- flagrant**, -e *adj* ակնհայտ, բացահայտ, պարզ, անվիճելի, ակներև
 ◇ en ~ délit հանցանքի վայրում; injustice ~e ակնհայտ անարդարություն; prendre en ~ délit բռնել դեպքի վայրում
 ~ délit ակնհայտ հանցագործություն
- flamand**, -e *adj* ֆլամանդական ◇ peinture ~e ֆլամանդական գեղանկարչություն
- flatter** (se) հույս տաժել, իրեն հույս տալ
- léau** *m* *փխբ.* աղետ, պատուհաս, դժբախտություն
 ~x de la nature տարերային աղետ
- flèche** *f* նետ ◇ grimper en ~ կտրուկ աճել, մեծանալ; monter en ~ կտրուկ բարձրանալ (զների մասին)
- fléchir** *vi* 1. թեքվել, ծռվել, ծալվել 2. ենթարկվել, հաշտվել; զիջել, տեղի տալ (գորքերի մասին) 3. նվազել, իջնել, ցածրանալ; ընկնել (զների մասին)
- fléchissement** *m* անկում; ցածրացում, նվազում, անկում (զների); դրամի փոխարժեքի տատանում
- flétrir** *vt* *փխբ.* խայտառակել, անարգել, անպատվել, պատվազրկել, վարկաբեկել
- fleuve** *m* գետ (որը թափվում է ծով)
 ~ navigable նավարկելի գետ
 ~s internationales *դվնգ.* միջազգային գետեր (նավագնացության
- համար պիտանի գետեր, որոնք հատում են մի քանի պետությունների սահմանները կամ հանդիսանում են սահման պետությունների միջև)
 ~s frontaliers (de frontière) սահմանային գետեր
- FMI** (Fonds Monétaire International) ՄԱՀ (Միջազգային արժույթային հիմնադրամ)
- foi** *f* 1. հավատ, հավատք, դավանանք 2. հավատարմություն 3. վստահություն 4. համոզմունք 5. խոստում, խոսք ◇ avoir ~ en զեհ հավատալ ինչ-որ բանի; վստահել; bonne ~ ուղղամտություն, անկեղծություն; բարեխղճություն; digne de ~ վստահության արժանի, վստահելի; donner sa ~ խոսք տալ; en ~ de quoi որին ի սպացույց, այդ բանը հաստատելու համար; faire ~ սպացուցել, վկայել; համարվել իսկական, ուժ ունենալ; les hommes de bonne ~ ազնիվ մարդիկ; mauvaise ~ կեղծություն, կեղծավորություն, անազնվություն; անբարեխղճություն; profession de ~ հավատամք, համոզմունքներ, հավատո հանգանակ
 ~ des traités համաձայնագրերի պահպանում
- fomentateur** *m*, -rice *f* սադրիչ, հրահրիչ
 ~ de guerre պատերազմի հրձիգ
- foment** *vt* հրահրել, բորբոքել, դդղել, սադրել, գրգռել
- foncier**, -ère *adj* 1. հողային, հողի 2. բնորոշ, բնածին, հիմնական, հատուկ, բացառիկ ◇ crédit ~

հողային վարկ; distinction ~ère
բնածին վեհանձնություն; impôt
~ հողի հարկ; qualités ~ères
բնածին հատկանիշներ;
proptétaire ~ հողատեր

foncièrement *adv* հիմնավորապես,
հիմնովին, խորապես, ըստ
էության, իրապես

fonction *f* 1. պաշտոն, ծառայողա-
կան պարտականություն 2. գոր-
ծառույթ, նախանշանակում;
գործունեություն 3. գործողու-
թյուն, ընթացք ◊ assumer les ~s
իր վրա վերցնել պարտականու-
թյունները; conférer des ~s à զո
լիազորություններով օժտել մե-
կին; confier les ~s à զո պարտա-
կանությունները դնել մեկի վրա;
cumuler des ~s մի քանի պաշտոն
զբաղեցնել; destituer զո de ses ~s
մեկին պաշտոնանկ անել; élever,
suspendre զո de ses ~s մեկին ա-
զատել զբաղեցրած պաշտոնից;
en fonction de կախված՝ պայ-
մանավորված ինչ-որ բանով;
entrer en ~ պաշտոն ստանձնել;
être en ~ պաշտոնավարել; աշ-
խատել; exercer (կամ remplir) les
~s իրականացնել, կատարել պար-
տականությունները; faire fonc-
tion de ծառայել, հանդես գալ որ-
պես...; պաշտոնավարել, կատա-
րել պարտականությունները;
mettre en ~ գործողության մեջ
դնել; relever զո de ses ~s պաշտո-
նից հանել, ազատել զբաղեցրած
պաշտոնից; s'acquitter de ses ~s
իր պարտականությունները հա-
ջողությամբ կատարել; se dé-
mettre de ses ~s իր պարտակա-

նություններից հրաժարվել
~ administrative վարչական գոր-
ծունեություն; վարչական պաշ-
տոն

~ commerciale առևտրային գոր-
ծունեություն

~ de direction ղեկավար պաշտոն
~ financière ֆինանսական գոր-
ծունեություն

~ monétaire դրամական գործա-
ռույթ

~ de production արդյունավետու-
թյուն

~ publique 1. պետական ծառա-
յություն 2. պետական ծառայող-
ներ; պետական հաստատու-
թյունների ծառայողներ

fonctionnaire *m* 1. պաշտոնատար
անձ, պետական ծառայող, պաշ-
տոնյա; աստիճանավոր, պետա-
կան պաշտոնյա 2. կուսակցա-
կան, արհմիութենական աշխա-
տող

~, haut պետական բարձր պաշ-
տոնյա

~ international de l'ONU ՄԱԿ-ի
միջազգային պաշտոնատար անձ

fonctionnarisme *m* բյուրոկրատիզմ

fond *m* հիմք, հիմունք, էություն ◊ à ~
լիովին, հիմնավորապես, խորու-
թյամբ; article de ~ առաջնորդող
հոդված, խմբագրական; au ~,
dans le ~ ըստ էության; de ~ հիմ-
նական; de ~ en comble վերից
վար; հիմնովին; faire ~ sur զո, sur
qch հիմնվել՝ հույսը դնել մեկի
կամ ինչ-որ բանի վրա; pécher sur
le ~ ամուր հիմք չունենալ

~ des choses իրերի էությունը

~ du problème հարցի էությունը

fondamental, -e *adj* հիմնական, հիմնարար, գլխավոր, էական, արմատական ◊ désaccord ~ սկզբունքային տարաձայնություն; droits ~aux de l'homme մարդու հիմնարար իրավունքներ; problèmes ~aux արմատական խնդիրներ; recherche ~e տեսական հիմնարար խոր հետազոտություններ

fondateur, -rice *m, f* հիմնադիր

fondation *f* 1. հիմք 2. հիմնադրում, հիմնում, ստեղծում 3. հաստատություն, կազմակերպություն, հիմնարկ, հիմնադրամ

fondé, -e *adj* հիմնավորված, հիմնավոր, ծանրակշիռ ◊ une affirmation mal ~e անհիմն պնդում

~ de droit հատուկ իրավասությունք լիազորված

fondement *m* հիմք, բազա, հիմնավորում ◊ dénué de tout ~ չհիմնավորված, անհիմն, ոչ հիմնավոր; jeter (կամ poser) les ~s հիմքերը դնել՝ զցել

~ économique տնտեսական բազա

~ juridique իրավաբանական հիմնավորում

~ théorique տեսական հիմնավորում

fonds *m* 1. հիմնադրամ, կապիտալ, պահուստ, դրամական միջոցներ, դրամագլուխ 2. արժեքներ, միջոցներ ◊ détournement de ~ մսխում, ծախսում; Fonds de développement économique et sociale (F.D.E.S.) Տնտեսական և սոցիալական զարգացման հիմնադրամ; Fonds européen de coopération monétaire Արժույթա-

յին համագործակցության եվրոպական հիմնադրամ; Fonds européen de développement Չարգացման եվրոպական հիմնադրամ; Fonds monétaire européen Արժույթի եվրոպական հիմնադրամ; Fonds monétaire international (F.M.I.) Միջազգային արժույթային հիմնադրամ; gérer les ~ ֆինանսները՝ դրամական միջոցները կառավարել; un grand ~ de savoir, un grand ~ de science գիտելիքների մեծ պահուստ; manger le ~ et le revenu բոլոր միջոցները վատնել; porteur de ~ արժեթղթեր ունեցող անձ; savoir le ~ et le tréfonds d'une affaire գործը իմանալ բոլոր մանրամասներով

~ de chômage, ~ de grève գործադուլային հիմնադրամ

~ fiduciaire վստահության հիմնադրամ, նպատակային հիմնադրամ

~ fixe հիմնական դրամագլուխ, հիմնական կապիտալ

~ de logement, ~ locatif բնակարանային ֆոնդ

~ publics, ~ d'Etat պետական միջոցներ

~ de roulement շրջանառու կապիտալ

~ de secours նպաստների հիմնադրամ

~ social 1. ընկերության կապիտալ, փայտատիրական կապիտալ 2. իրավաբանական անձի գույք

for *m*: le ~ extérieur արդարադաստության հեղինակությունը; le ~ intérieur խիղճ; dans son ~ intérieur

հոգու խորքում
force *f* 1. ուժ, հզորություն; ազդեցություն, իշխանություն 2. ուժ, գործուն 3. ուժ, բռնություն 4. *maquf. pl* զինված ուժեր $\diamond$ *acquérir la ~ de loi* օրենքի ուժ ձեռք բերել; *à ~ de...* օգնությամբ, միջոցով; *à ~ ouverte* բռնության կիրառմամբ; *avoir ~ de loi* օրենքի ուժ ունենալ; *céder à la ~* ուժի առաջ տեղի տալ; *coup de ~* *քղք.* բռնի գործողություններ; *faire ~* ուժ ջանք գործադրել; *de ~, par ~* բռնի կերպով; *mesures de ~* բռնի միջոցներ; *par la ~ de l'habitude* սովորույթի ուժով; *politique de ~* ուժի քաղաքականություն; *politique «des situations de ~»* ուժային քաղաքականություն; *recours à la ~* ուժի գործադրում; *redonner des ~s* նոր ուժեր ավելացնել, ուժեղացնել; *solution de ~* լուծում՝ ռազմական ուժի կիրառությամբ; *travail de ~* ծանր աշխատանք; *troisième ~* *քղք.* երրորդ ուժ; *un vide de ~* ուժի բացակայություն
 ~ *invincible* անհաղթելի ուժ
 ~ *juridique suprême* բարձրագույն իրավաբանական ուժ
 ~ *de la loi* օրենքի ուժ
 ~ *majeure* ֆորս մաժոր, արտակարգ կացություն, անհաղթահարելի պարագա; անհաղթահարելի ուժ
 ~ *motrice* շարժիչ ուժ
 ~ *s armées* զինված ուժեր
 ~ *s internes* ներքին ուժեր
 ~ *s de frappe* հարվածային ուժեր
 ~ *s en jeu, ~s en présence* գործող ուժեր

~ *s navales* ծովային ուժեր
 ~ *s de paix et de démocratie* խաղաղության և դեմոկրատիայի ուժեր
 ~ *s productives* արտադրողական ուժեր
 ~ *s publics* սոսիականություն
 ~ *s respectables* մեծ ուժեր
 ~ *s de terre et de mer* ցամաքային և ծովային ուժեր
 ~ *s terrestres et aériennes* ցամաքային և օդային ուժեր
forcé, -e *adj* հարկադիր, բռնի, ստիպողական $\diamond$ *attérisage ~* հարկադիր վայրէջք; *travail ~* հարկադրական աշխատանք; *travaux ~s* տաժանակիր աշխատանքներ
forcer *vt* 1. ստիպել, հարկադրել, պարտադրել 2. ուժով վերցնել, զավթել 3. հաղթահարել
 ~ *le blocus* շրջափակումը ճեղքել
 ~ *le consentement* համաձայնություն կորզել (հարկադրելով)
 ~ *les obstacles* խոչընդոտները հաղթահարել
 ~ *le sens d'un mot* բառի իմաստն աղճատել
forfaire *vi*: ~ *à ses engagements* պարտականությունը դրժել; պարտավորությունները խախտել
forge *f* 1. դարբնոց 2. մետալուրգիական գործարան
forger *vt* 1. կռել, դարբնել 2. *փխք.* հնարել, հորինել, մոզոնել 3. կեղծել, սարքել (փաստաթղթեր) $\diamond$ *se ~ 1)* արագ հորինել 2. երևակայել, պատկերացնել; *se ~ des chimères* սին պատրանքներ փայփայել
 ~ *des légendes* լեգենդներ

ստեղծել, հնարել
 ~ un plan ծրագիր մշակել
 ~ un prétexte պատրվակ հորինել

forgerie *f* 1. հերյուրանք, մտացածին բան 2. կեղծիք (փաստաթղթի մասին)

forgeur *m* 1. դարբին 2. փշան, սուտասան, հերյուրող, մոզոնող
 ~ de nouvelles սուտ լուրեր ստրածող մարդ

formateur, -rice *m, f* մեթոդիստ

formation *f* 1. կազմավորում, ստեղծում, ձևավորում; առաջացում 2. ֆորմացիա (հասարակական)՝ կացութաձև, զարգացման աստիճան, կազմավորություն 3. ուսուցում, վերապատրաստություն, կրթություն, դաստիարակություն 4. խմբավորում, կուսակցություն 5. *ազգ.* դիրքավորում, շարք, կարգ 6. *ազգ.* գործառնականություն *◇* faire une ~ մասնագիտական վերապատրաստում անցնել; historien de ~ մասնագիտությամբ պատմաբան; stage de ~ ստաժավորում
 ~ permanente (continue) անընդհատ (շարունակական) կրթություն; որակավորման բարձրացում; վերապատրաստում
 ~ politique քաղաքական կուսակցություն
 ~ professionnelle մասնագիտական կրթություն
 ~ des spécialistes կադրերի վերապատրաստում
 ~ sociale économique հասարակական-տնտեսական ֆորմացիա՝ կացութաձև

forme *f* 1. ձև, կառուցվածք 2. տեսք,

եղանակ 3. սահմանված կարգ, նմուշ *pl* ձևականություններ *◇* en bonne et due ~ պատշաճ ձևով, պատշաճ տեսքով, բոլոր կանոններով, տեղը տեղին; dans la ~ prescrite գրված ձևով; dans la ~ et dans le fond ձևով և բովանդակությամբ; dans les ~ judiciaires, légales դատական կարգով, օրինական կարգով; défaut de ~s դատավարության կարգի չպահպանում; être mis en ~ ձևակերպված լինել; sans autre ~ de procès առանց այլևայլ ծիսականությունների (ձևակարգությունների); sous ~ de réparations ռեպարացիաների (փոխհատուցումների) տեսքով
 ~ de crédit վարկի ձև
 ~ institutionnelle ինստիտուցիոնալ ձև
 ~ de gouvernement կառավարման ձև
 ~ républicaine կառավարման հանրապետական ձև
 ~ de subventions նպաստների ձև

formel, -le *adj* 1. ձևական 2. որոշակի, ստույգ, կտրուկ *◇* ordre ~ կտրուկ հրաման; refus ~ ակնբերման մերժում; réponse ~le կտրուկ պատասխան

formellement *adv* 1. ձևականորեն 2. որոշակիորեն, կտրուկ, կատեգորիկ կերպով

formidable *adj* 1. հսկայական, ահեղի, վիթխարի; ահարկու, հրեշալին 2. *խսկգ.* հոյակապ, շքեղ, հիանալի

formulation *f* ձևակերպում, բանաձևում, սահմանում

formule *f* 1. բանաձև, ընդհանուր

- ձևակերպում, սահմանում 2. թերթիկ 3. որոշում $\diamond$ remplir une ~ թերթիկ լրացնել; trouver une ~ idéale իդեալական որոշում գտնել
 ~ en blanc չլրացված թերթիկ
 ~ gouvernementale կառավարության կազմը
 ~ imprimée սպագրված հարցաթերթ
 ~ de politesse քաղաքավարության կանոն
- formuler** *vt* ձևակերպել, շարադրել, սահմանել
 ~ sa demande պահանջը ձևակերպել
 ~ des réserves վերապահումներ անել
- fort** *m* ամրոց, բերդամաս; ամրություն
- forteresse** *f* ամրոց, բերդ; բերդաքաղաք $\diamond$ guerre de ~ պաշարողական պատերազմ
- fortuit**, -e *adj* պատահական, անսպասելի, չնախատեսված, անկանխատեսելի
- foudroyant**, -e *adj* *փ/իսթ.* կայծակնային; ահարկու, սպառնալի, ահեղ; ապշեցուցիչ, փոթորկաբեր, շշմեցուցիչ $\diamond$ apoplexie ~ կաթվածահարություն; riposte ~e ջախջախիչ հարված; succès ~ շունդալից հաջողություն
- fouille** *f* խուզարկություն, զննում $\diamond$ à la ~ խուզարկության ընթացքում; soumettre à une ~ խուզարկության ենթարկել, խուզարկել
 ~ des bagages ուղեբեռի զննում՝ խուզարկություն
 ~ corporelle, à corps անձնական զննում՝ խուզարկություն
- fouiller** *vt* 1. փորփրել, պրպտել, որոնել 2. խուզարկել
 ~ les bibliothèques գրադարաններում փնտրել՝ որոնել
 ~ qn մեկին խուզարկել
- fouler** *vt* տրորել, ճզմել
 ~ aux pieds ոտքերով տրորել; *փ/իսթ.* ոտնահարել, արհամարհել
- fourmiller** *vi* վխտալ, ծփալ, լեփլեցուն լինել, առատ լինել
- fournir** *vt* 1. մատակարարել, առաքել 2. տալ, ներկայացնել, տրամադրել
 ~ des pièces ապացույցներ՝ փաստաթղթեր ներկայացնել
 ~ ses preuves ապացուցել իր պիտանիությունը
 ~ des renseignements տեղեկություններ տրամադրել
- fournisseur** *m* մատակարար
- foyer** *m* *փ/իսթ.* օջախ, կենտրոն, կենտրոնակետ
 ~ de civilisation քաղաքակրթության կենտրոն
 ~ de culture մշակույթի օջախ
 ~ de guerre պատերազմի օջախ
- fraction** *f* 1. ֆրակցիա, խումբ, խմբակցություն (խորհրդարանական, կուսակցական) 2. *նազվ.* ստորաբաժանում 3. բաժին, մաս
 ~ d'actions բաժնետոմսերի մի մասը
 ~ du capital կապիտալի բաժին
- fragilité** *f* անդիմացկունություն, կարճատևություն, անհարատևություն; անհաստատունություն, անկայունություն, խոցելիություն
 ~ financière ֆինանսական անկայունություն
 ~ de l'inculpation մեղադրանքի

անհիմն լինելը
 ~ des positions դրության անկայունություն
 ~ des structures économiques et financières ֆինանսական և տնտեսական համակարգերի խոցելիություն
frais *m* ծախսեր, ծախքեր ◊ à ses ~ իր հաշվին, իր ծախսերով; assumer les ~ ծախսերը իր վրա վերցնել; avancer les ~ նախապես ծախքեր կատարել; aux ~ de գոմեկի հաշվին; couvrir ses ~, subvenir aux ~ ծախսերը փակել; faire les ~ ծախսեր անել; rembourser les ~ ծախսերը փոխհատուցել
 ~, faux պատահական ծախսեր
 ~ généraux վրադիր ծախսեր
 ~ de gestion կառավարման ծախքեր
 ~ de justice, ~ d'un procès դատական ծախքեր
 ~ de mission գործուղման ծախսեր
 ~ de production արտադրության ծախքեր
 ~ de représentation ներկայացուցչական ծախսեր
 ~ de roulement ընթացիկ ծախսեր
franc, -che *adj* 1. ազատ, անկաշխան; անկախ, ինքնուրույն 2. անկեղծ, շիտակ, ազնիվ ◊ d'une façon ~che et hardie համարձակ և անկեղծ եղանակով; jouer ~ jeu գործել բացեիքաց՝ առանց հետին մտքի՝ շիտակությամբ; situation ~che պարզ իրադրություն; villes ~ches ազատ քաղաքներ; zone ~che ազատ գոտի
 ~ de péage անցակետի անցում՝

առանց տուրքի գանձման;
franc *m* ֆրանկ ◊ obtenir le ~ de dommages et intérêts ձեռք բերել վնասների փոխհատուցում; ստանալ խորհրդանշական հատուցում՝ բարոյական վնասի համար
 ~ belge բելգիական ֆրանկ
 ~ CFA ԱՖՀ (Աֆրիկայի ֆինանսական համագործակցության) ֆրանկ
 ~ français ֆրանսիական ֆրանկ
 ~ suisse շվեյցարական ֆրանկ
franchir *vt* 1. անցնել; հատել, վրայով անցնել, կտրել-անցնել 2. հաղթահարել
 ~ un fleuve գետը անցնել; գետը կռվով անցնել
 ~ la frontière սահմանն անցնել
 ~ les limites, ~ les bornes շրջանակները, սահմաններն անցնել
 ~ les obstacles արգելքները հաղթահարել
 ~ le pas հանդգնել, խիզախել, համարձակվել
franchise *f* 1. արտոնություն, առավելություն, ազատում մուծումներից, ազատում հարկերի վճարումից 2. անկեղծություն, շիտակություն ◊ en toute ~ անկեղծորեն
 ~ douanière մաքսատուրքից ազատում
 ~ de droits d'entrée ներմուծման մաքսից ազատում
franc-tireur *m* ազատ հրաձիգ, ոչ զինվորական հրաձիգ; պարտիզանական ◊ agir en ~ պարտիզանություն անել, գործել ինքնուրույն
franquiste *adj* ֆրանկոյական ◊ régime ~ ֆրանկոյական վարչակարգ

frapper *vt* 1. խփել, հարվածել, հարվածներ հասցնել; վիրավորել 2. խոցել, պատժել, ենթարկել
 ~ d'amende տույժի ենթարկել, տուգանել
 ~ de censure գրաքննության ենթարկել
 ~ de dix ans de prison դատապարտել տասը տարվա ազատազրկման
 ~ un grand coup վճռական հարված հասցնել
 ~ d'un impôt հարկ դնել, հարկադրել
 ~ par la répression ռեպրեսիայի ենթարկել, պատժել
 ~ de terreur ահաբեկել

fraternisation *f* եղբայրացում; հաշտեցում, հաշտություն

fraterniser *vi* եղբայրանալ; հաշտվել

fraternité *f* եղբայրություն
 ~ d'armes մարտական եղբայրություն
 ~ de combat մարտական ընկերակցություն
 ~ d'esprit հոգեկան հարազատություն
 ~ humaine ժողովուրդների եղբայրություն

fraude *f* 1. խաբեբայություն, խարդախություն, խաբեություն 2. իրավախախտում, կեղծիք, զեղծարարություն ◊ en ~ խաբեբայական ճանապարհով, անօրինական եղանակով
 ~ électorale ընտրակեղծիք
 ~ fiscale, ~ à l'impôt հարկային օրինախախտում, խուսափում հարկավճարումից

~ à la loi *իրվք.* օրենքի շրջանցում

frayer *vt* անցկացնել, հարթել, զցել ◊ se ~: se ~ un passage իր համար ճանապարհ հարթել
 ~ la voie aux négociations բանակցությունների համար ճանապարհ հարթել

frein *m* 1. արգելակ 2. *փխք.* արգելք, խոչընդոտ ◊ sans ~ անսանձ, անզուսպ

freiner *vt, vi* արգելակել, զսպել, կասեցնել
 ~ le développement զարգացումը կասեցնել, դանդաղեցնել, արգելակել
 ~ l'inflation կանգնեցնել սղաճը

fréquent *vt* հաճախել, հաճախակի այցելել

frère *m* եղբայր
 ~ d'armes մարտական ընկեր

frère *adj* եղբայրական ◊ peuple ~ եղբայրական ժողովուրդ

friche *f* խոպան, անմշակ հող ◊ terre en ~ խոպան հողեր

froisser *vt* վիրավորել, ինքնասիրությունը խոցել, նեղացնել
 ~ les sentiments nationaux վիրավորել ազգային զգացմունքները

front *m* 1. շենքի ճակատ, առջևի մաս, առջևի կողմ, ճակատային մաս 2. ռազմաճակատ 3. ճակատ, համախմբվածություն (թշնամու դեմ) ◊ aborder de ~ un problème անմիջապես անցնել հարցի քննարկմանը; aller au ~ ռազմաճակատ գնալ; aller de ~ գնալ կողք կողքի; attaquer de ~ զո սրընթաց հարձակվել; faire ~ դիմադրություն ցույց տալ; faire ~

- au danger դեմքով շրջվել դեպի վտանգը; mener (կամ faire marcher) deux affaires de ~ միաժամանակ երկու գործ դեկավարել ~ d'attaque հարձակման ճակատ ~ de mer ծովային ճակատ ~ populaire ժողովրդական ճակատ ~ unique միասնական ճակատ
- frontière** *f* սահման $\diamond$ démarcation de ~s սահմանների պատկերում, սահմանագծում; incident de ~ սահմանային միջադեպ
- frontière** *adj* սահմանային $\diamond$ poste ~ սահմանային պահակակետ; poteau ~ սահմանային սյուն; zone ~ սահմանային գոտի
- frustrer** *vt* զրկել անօրինական կարգով; վնաս հասցնել; խաբել $\diamond$ être ~ վնասներ կրել ~ les espérances de զո մեկի հույսերը չարդարացնել
- fuite** *f* 1. փախուստ 2. հոսք, արտահոսք; կորուստ 3. խույս տալը, խուսափում, խուսափելը 4. տարածված լուրեր, տեղեկություններ $\diamond$ mettre en ~ փախուստի մատնել; prendre la ~ փախուստի դիմել; user de ~ s խուսափանքների՝ խորամանկությունների դիմել ~ des capitaux կապիտալի արտահոսք ~ de cerveaux ուղեղների արտահոսք ~ de gaz գազի արտահոսք ~ de la main d'oeuvre բանվորական ուժի հոսունություն ~ devant ses responsabilités պարտականություններից
- խուսափելը
- fulgurant**, -e *adj* 1. փայլատակող, բոցկլտացող 2. կայծակնային $\diamond$ réponse ~e սուր, դիպուկ պատասխան; succès ~ գլխապտույտ հաջողություն
- funeste** *adj* կործանարար, աղետաբեր; ճակատագրական, չարագուշակ ~ aux intérêts du pays երկրի շահերից չբխող, երկրի համար վնասակար
- fur** *m*: au ~ et à mesure աստիճանաբար, հաջորդաբար, գուզընթաց; որքան, որ...
- fusée** *f* 1. հրթիռ 2. *nuqil.* հրթիռային արկ; ռեակտիվ արկ $\diamond$ la ~ se place sur l'orbite հրթիռը դուրս է գալիս ուղեծիր; lancer un ~ հրթիռ արձակել ~ balistique intercontinentale բալիստիկական միջցամաքային հրթիռ ~ cosmique տիեզերական հրթիռ ~ lunaire լուսնային հրթիռ ~ porteuse տանող հրթիռ ~ à plusieurs étages բազմաստիճան հրթիռ ~ spatiale տիեզերական հրթիռ
- fusillade** *f* 1. փոխհրաձգություն, համազարկ, կրակոց 2. գնդակահարություն, գնդակահարում
- fustiger** *vt* 1. մտրակել, խարազանել 2. *փխք.* անողորք քննադատել
- futile** *adj* սին, զուր, չնչին, աննշան; անէական, դատարկ, խղճուկ, ողորմելի $\diamond$ raison ~ անհարգելի պատճառ

G

gâcher *vt* 1. անտեղի ծախսել, գուրտեղը ծախսել, իզուր օգտագործել 2. *խսկց.* աշխատել անփութորեն, փչացնել
 ~ le métier աշխատել չնչին գումարով՝ գրոշներով
 ~ une occasion առիթը բաց թողնել
 ~ le travail (կամ la besogne) փնթի գործ անել
 ~ sa vie կյանքը փչացնել

gâcheur, -se *m, f* անփույթ աշխատող, փնթի գործ անող

gâchis *m* *խսկց.* խառնաշփոթ, շիւաշփոթ, խճճվածություն
 ~ des fonds publics պետական միջոցների հափշտակում

gage *m* 1. գրավ, գրավադրում, գրավադրություն 2. գրավական; երաշխիք, երաշխավորություն; վկայություն, ապացույց $\diamond$ détenir en ~ որպես գրավ պահել; donner des ~s երաշխիքներ՝ խոստումներ տալ; donner (կամ mettre) en ~ գրավ դնել; emprunter sur ~ գրավով դրամ վերցնել; prendre des ~s երաշխիքներ ստանալ; prendre en ~ գրավ վերցնել; prêter sur ~ գրավի դիմաց գումար տալ; restituer le ~ գրավից հանել; suppléer au ~ ավելացնել գրավին
 ~ d'amitié բարեկամության գրավական
 ~ de la paix խաղաղության գրավական

gager *vt* ապահովել
 ~ un emprunt ապահովել փոխառությունը
 ~ sur qch երաշխավորել, երաշխիք տալ

gages *m pl* աշխատավարձ, ռոճիկ (սպասավորի) $\diamond$ à ~ վարձու, վարձկան, վարձով աշխատող; être aux ~ de qn վարձով աշխատել մեկի մոտ

gagne-pain *m* ապրուստի միջոց, աշխատավարձ 2. կերակրող, ընտանիք պահող տղամարդ
 ~ accessoire հավելավաստակ դրամ, լրացուցիչ վաստակած փող

gagne-petit *m* սակավ վաստակող, ցածր վարձատրվող աշխատավոր

gagner *vt* 1. վաստակել, աշխատել, շահել, հայթայթել 2. *փխր.* նվաճել, ձեռք բերել, հաղթել 3. արժանանալ, շահել, ձեռք բերել 4. հասնել, տեղ հասնել, ուղղվել, ուղղություն վերցնել 5. ընդգրկել, տարածվել, ծավալվել $\diamond$ gagné de terreur սարսափով համակված; le chômage gagne du terrain գործազրկությունը աճում է; le mouvement de grève a gagné toutes les entreprises գործադուլային շարժումը ընդգրկեց բոլոր ձեռնարկությունները
 ~ l'amitié բարեկամներ ձեռք բերել
 ~ l'estime de qn մեկի հար-

զանքին արժանանալ
 ~ une épreuve մրցություն հաղ-
 թել
 ~ gros խոշոր գումար շահել;
 շատ վաստակել
 ~ le port նավահանգիստ հասնել;
 նավահանգիստ մտնել
 ~ le prix մրցանակ ստանալ
 ~ du temps ժամանակ շահել
 ~ du terrain առաջ շարժվել,
 առաջ գնալ, տարածվել
 ~ sa vie *խսկց.* ապրուստի միջոց-
 ներ հայթայթել

gain *m* 1. շահում 2. շահ, դրամական
 օգուտ, եկամուտ, շահույթ, վաս-
 տակ 3. աշխատավարձ 4. ավե-
 լացում, մեծացում $\diamond$ avoir (կամ
 obtenir) ~ de cause դատավեճը՝
 հայցը շահել; մեկի նկատմամբ
 հաղթանակ տանել, մեկին գերա-
 զանցել; donner ~ de cause պա-
 հանջմունքները բավարարել; de
 ~s se chiffrent à... տրված ձայնե-
 րի թիվը հասնում է; réaliser
 d'énormes ~s հսկայական օ-
 գուտներ ստանալ; tirer un ~ de
 օգուտ քաղել
 ~ d'une bataille հաղթանակ ճա-
 կատամարտում
 ~ de cause գործը շահելը
 ~ illicite անօրինական եկա-
 մուտ
 ~s de voix d'un parti aux élections
 որևէ կուսակցության ձայների
 թվի ավելացում ընտրություն-
 ների ժամանակ

gala *m* հանդիսություն, տոնակա-
 տարություն; հանդիսավորու-
 թյուն, տոնականություն; տոնա-
 կան ճաշկերույթ; տոնական՝

հանդիսավոր ներկայացում $\diamond$
 habit de ~ տոնական հագուստ

galéjade *f* խաբեություն, մոլորեցում;
 կատակ, զվարճալիք

galères *f pl պտմ.* տաժանակրու-
 թյուն, աքսոր

galeas *m* խղճուկ, աղքատիկ բնա-
 կարան

gammé, -e *adj* : croix ~e սվաստիկա,
 կեռախաչ

garant, -e *m, f* երաշխավոր, երաշ-
 խավորություն, հանձնարարա-
 կան $\diamond$ être ~ պատասխանա-
 տվություն կրել; se rendre (կամ se
 porter) ~ de զո հանդես գալ որ-
 պես երաշխավոր, երաշխավոր
 լինել

garantie *f* երաշխիք, գրավական,
 երաշխավորություն, երաշխավո-
 րագիր, հանձնարարական, ա-
 պահովություն $\diamond$ action (recours)
 en ~ երաշխավորության հայց;
 assumer une ~ երաշխիք ապա-
 հովել; bénéficiaire de la ~ երաշխի-
 քից օգտվել; certificat de ~ *ֆին.*
 հավաստագիր; contrat de ~
 երաշխիքային պայմանագիր;
 donner une ~ երաշխավորել,
 երաշխիք տալ; durée de ~ երաշ-
 խիքային ժամկետ; la lettre de ~
 երաշխավորագիր; prendre des ~s
 նախազգուշական միջոցներ
 ձեռնարկել; fournir une ~ երաշ-
 խիք տրամադրել; octroyer une ~
 երաշխիք տալ; se munir de la ~
 երաշխիք ձեռք բերել

~ de banque բանկային երաշխիք

~ de cours ապահովագրում

~ de crédit վարկային երաշխիք

~ de l'Etat պետության երաշխիք

garantir *vt* 1. երաշխավորել, երաշխիք տալ, ապահովել, երաշխավոր լինել 2. պաշտպանել, պահպանել $\diamond$ se ~ (de) ինքն իրեն ապահովել, պաշտպանվել

garde *f* 1. պահպանում, պահպանություն, պաշտպանություն, հսկում, հսկողություն, պահակություն 2. *ռազմ.* պահակախումբ 3. *ռազմ.* գվարդիա $\diamond$ être de ~ պահակության կանգնել: être en ~ contre զժ զգույշ լինել, զգաստ լինել; être sur ses ~s զգույն լինել, զգուշանալ; être sous la ~de զո գտնվել հսկողության տակ; mettre en ~ զգուշացնել; monter la ~ de la paix խաղաղությանը պաշտպան կանգնել; prendre ~ զգուշանալ; se relever à la ~ d'honneur պատվո պահակախումբում փոխարինվել ~ du corps ուղեկցորդ պահակախումբ, թիկնապահներ ~ d'honneur պատվո պահակ ~ des frontières սահմանային պահակախումբ ~ mobile շարժական հանրապետական պահակախումբ ~ nationale ազգային գվարդիա ~ républicaine (կամ municipale) de Paris հանրապետական գվարդիա (Փարիզի ոստիկանություն) ~, vieille հին գվարդիա; վաղեմի ընկերներ, համախոհներ

garde *m* 1. գվարդիական, թիկնապահ 2. պահապան, պահակ ~ du corps թիկնապահ (անձնակազմ)

~ municipal քաղաքային գվար-

դիայի զինվոր

~ national ազգային գվարդիայի զինվոր

~ des Sceaux արդարադատության նախարար (Ֆրանսիայում)

garde-blanc *m պոլ.* սպիտակգվարդիական

garde-frontière *m հնգծ.* սահմանապահ

garder *vt* 1. պահել, պահպանել, պաշտպանել; հսկել 2. թաքցնել, պահել 3. պահպանել, ճշտորեն կատարել $\diamond$ être ~é à vue հսկողության տակ լինել

~ les arrêts կալանքի տակ լինել

~ les décors պատշաճություն պահպանել

~ des mesures չափը ճանաչել

~ rancune à զո մեկի հանդեպ ոխ պահել

~ le secret գաղտնիք պահել

~ à vue տեսադաշտում պահել, հետևել

gardien, -ne *m, f* 1. պահապան, պահպանող 2. վերակացու, պահակ, հսկիչ ~ de la paix ոստիկան

garrotte *f* մահապատիժ խեղդամահ անելով

gascon, -ne *adj* 1. գասկոնական 2. պարծենկոտ

gaspillage *m* 1. միջոցների վատնում, ծախսում, մսխում 2. անտնտեսվարություն

~ des ressources միջոցների ոչ արդյունավետ օգտագործում

gaspiller *vt* վատնել, ծախսել, մսխել, շռայլել

gâte-métier *m խսկց.* մարդ, որն իր

- աշխատանքն առաջարկում է չնչին գնով
- gâter** *vt* : ~ le métier էժան գնով աշխատել; աշխատանքի գինը խիստ նվազեցնել
- gâte-tout** *m* վատ աշխատող, որը փչացնում է ձեռնարկած ամեն բան
- gauche** *f* 1. *քղք.* ձախ ուժեր, ձախ կուսակցություններ, խորհրդարանական ձախ թև $\diamond$ l'extrême ~ ծայրահեղ ձախեր; déviation de ~ ձախ թեքում; être à (կամ de) ~ ձախ հայացքներին կողմնակից լինել; voter à ~ քվեարկել ձախ կուսակցության թեկանածուի օգտին; union des ~s ձախ ուժերի միություն
- gaucher**, -ère *m, f* 1. ձախիկ 2. պատգամավոր ձախերի կուսակցությունից
- gauchisme** *m* *քղք.* ձախություն $\diamond$ maladie infantile du ~ ձախության մանկական հիվանդություն
- gauchiste** *adj* *քղք.* ձախ, ձախ օպորտունիստական
- gaulois**, -e *adj* 1. *սլավ.* գալլական 2. ազատ, անկաշկանդ, անպարկեշտ, ընտանեվարի, զվարճալի $\diamond$ propos ~ անկաշկանդ, զվարճալի գրույցներ, խոսակցություններ
- gaz** *m* 1. գազ 2. գազի արդյունաբերություն; գազի տնտեսություն $\diamond$ chambre à ~ գազախցիկ ~ asphyxiant հեղձուցիչ թունավոր գազ ~ naturel բնական գազ ~ lacrymogène արցունքաբեր գազ
- gazer** *vt* *ռուսլ.* թունավորել գազով
- gazette** *f* *հնգծ.* լրագիր, թերթ
- gazetier**, -ère *m* *հնգծ.* լրագրող, լրագրի աշխատակից
- géant**, -e *m* 1. հսկա, աժդահա 2. հսկա ձեռնարկություն, մենիշ-խանություն $\diamond$ à pas de ~ հսկայի քայլերով
- gémonies** *f pl* : traîner (կամ vouer) aux ~ խայտառակությամբ նշավակել; ցեխ շարտել, գրպարտել, վարկաբեկել, ցեխին հավասարեցնել
- gendarmer** (se) *v pr.* բուռն կերպով բողոքել, հակառակվել; որևէ բանի դեմ հարձակումների դիմել
- gêne** *f* 1. նեղություն, անհարմարություն 2. դժվարություն, փողի պակասություն; անհաջողություն, ձախորդություն (գործերում) 3. *հնգծ.* տանջանք, կտտանք, խոշտանգում $\diamond$ être dans la ~ կարիքի մեջ լինել; նյութական նեղ պայմաններում լինել; sans ~ *խսկց.* առանց քաշվելու, առանց ամաշելու
- général**, -e *adj* ընդհանուր, համընդհանուր 2. գլխավոր, հիմնական 3. աղոտ, անորոշ, ոչ ճիշտ, ոչ ստույգ $\diamond$ approche ~e ընդհանուր մոտեցում; Assemblée ~e Գլխավոր ասամբլեա (ՄԱԿ); circulation ~e ընդհանուր շրջանառություն; élections ~es համընդհանուր ընտրություններ; idée ~e ընդհանուր գաղափար՝ պատկերացում; intérêts ~aux ընդհանուր շահեր; d'une manière ~e ընդհանրապես, ամբողջությամբ վերցված; որպես օրենք; la ligne

~e du parti կուսակցության գլխավոր գիծը; la loi ~e du développement de la société հասարակության զարգացման հիմնական օրենքը; les principes ~aux du droit international միջազգային իրավունքի հիմնական սկզբունքները; secrétaire ~ Գլխավոր քարտուղար; en termes ~aux ընդհանուր բառերով

général *m* գեներալ
 ~ d'armée բանակի գեներալ
 ~ commandant հրամանատար
 ~ en chef գլխավոր հրամանատար
 ~ de division դիվիզիայի հրամանատար

généralisation *f* ընդհանրացում
généraliser *vt* ընդհանրացնել; դարձնել ընդհանուրի սեփականությունը, ընդհանուր եզրակացություն անել $\diamond$ se ~ 1. ընդհանրացվել 2. տարածվել, ընդգրկել, ընդլայնվել

généralissime *m* գեներալիսիմուս; Գերագույն գլխավոր հրամանատար

génération *f* 1. ծնունդ, ծագում, սաղմնավորում, սկզբնավորում; գոյացում, առաջացում 2. սերունդ; հետնորդներ, ժառանգներ, զավակներ $\diamond$ de ~ en ~ սերնդեսերունդ, ժառանգաբար
 ~ future գալիք սերունդ
 ~ montante աճող սերունդ

généreux, -se *adj* 1. մեծահոգի, ազնիվ, վեհանձն, ազնվաբար 2. առատաձեռն, շռայլ $\diamond$ sol ~ արգավանդ հող; terre ~se

բերքատու հող

générique *adj* տոհմական; ազգակցական; սեռային

générosité *f* 1. մեծահոգություն, վեհանձնություն, ազնվություն 2. առատաձեռնություն, շռայլություն 3. *pl* առատաձեռն պարզկներ $\diamond$ faire des ~s առատաձեռն լինել; շռայլություն ցուցաբերել

genèse *f* ծագում, ծննդաբանություն
Genèse *f* Գիրք Ծննդոց

genevois, -e *adj* ժնևյան

génial, -e *adj* հանճարեղ

génialité *f* հանճարեղություն

génie *m* 1. հանճարեղություն, տաղանդ, օժտվածություն 2. հանճար, հանճարեղ մարդ 3. ոգի (ժողովրդի) 4. *zusq.* ինժեներական գործ
 ~ atomique ատոմային տեխնիկա
 ~ civil քաղաքացիական շինարարություն
 ~ créateur ստեղծագործական ընդունակություններ

génocide *m* ցեղասպանություն, բնակչության առանձին խմբերի ոչնչացում ըստ նրանց ռասայական, ազգային, կրոնական կամ այլ հատկանիշների $\diamond$ actes de ~ ցեղասպանության գործողություններ; Convention International sur la Prévention et la Punition du crime de ~ Միջազգային դաշնագիր ցեղասպանության հանցագործության կանխարգելման և դրա պատժելիության մասին

genre *m* 1. ցեղ, ցեղատեսակ 2. սեռ,

- տեսակ 3. կարգ, եղանակ, ձև, կերպ, բնույթ
 ~ humain մարդկային ցեղ, մարդկություն
 ~ de vie կենսաձև, ապրելակերպ
- gens** *m pl* մարդիկ
 ~ d'affaires գործարար մարդիկ
 ~ de l'air օդաչուներ
 ~ du bord նավի անձնակազմ
 ~, braves պարզ՝ ազնիվ մարդիկ
 ~ de cheval հեծելազոր
 ~ d'église հոգևորականներ
 ~ de front ճակատայիններ
 ~ de guerre, ~ d'épée զինվորականներ
 ~ de lettres գրականագետներ, գրողներ
 ~ de loi, ~ de robe դատական աշխատողներ
 ~ de mer նավաստիներ
 ~, petites հասարակ մարդիկ
- gentil** *m* հեթանոս, կռապաշտ, անհավատ
- gentilité** *f* հեթանոսական աշխարհ
- gentlemen's agreement** (*angl.*) ջենտլմենական համաձայնություն (կողմերի միջև բանավոր ձևով հաստատված համաձայնության պայմանական անվանում)
- géographie** *f* աշխարհագրություն
 ~ humaine մարդու աշխարհագրություն
 ~ linguistique լեզվաաշխարհագրություն
 ~ physique ֆիզիկական աշխարհագրություն
- géographique** *adj* աշխարհագրական ◊ concentration ~ աշխարհագրական կենտրոնացում; distribution ~ աշխարհագրական բաժանում; intégration ~ աշխարհագրական ինտեգրում՝ միավորում
- gêble** *f* բանտ, զնդան
- gêlier** *m* բանտապան, բանտապետ
- géopolitique** *adj* աշխարհաքաղաքական ◊ situation ~ աշխարհաքաղաքական իրավիճակ
- géopolitique** *f* աշխարհաքաղաքականություն
- géorgien, -ne** *adj* վրացական
- géostratégie** *f* տարածաշրջանային ռազմավարություն
- géostratégique** *adj* տարածաշրջանային ռազմավարությանը վերաբերող
- gérance** *f* կառավարում, տնօրինում, վարում (գործերի)
- gérant, -e** *m, f* կառավարիչ, վարիչ; կարգադրիչ, տնօրեն
- gérer** *vt* կառավարել, ղեկավարել, տնօրինել, գործերը վարել
 ~ la crise ղեկավարել ճգնաժամի ժամանակաշրջանում; ճգնաժամից դուրս բերել
 ~ ses propres affaires իր գործերը կառավարել, տնօրինել
- germe** *m* 1. *կենսաբ.* սերմ, սաղմ 2. *փիլսո.* սաղմ, սկիզբ; սկզբնաղբյուր, աղբյուր
- germer** *vi* 1. *կենսաբ.* ընձյուղներ արձակել, բողբոջել 2. *փիլսո.* զարգանալ, աճել, հասունանալ
- gésir** *vi* թաղված լինել, հանգչել, ննջել ◊ c'est là que gît la difficulté հենց դրա մեջ է դժվարությունը
- geste** *m* 1. շարժում, շարժումձև 2. արարմունք, վարմունք ◊ faits et ~s արարմունքներ, վարվելա-

- կերպ, գործելակերպ
 ~ criminel հանցավոր գործողություն
 ~ de générosité վեհանձն վարմունք
- gestion** *f* կառավարում, ղեկավարում, տնտեսավարում, մենեջմենտ
 ◇ école de ~ բիզնեսի դպրոց, մենեջմենտի դպրոց
 ~ autonome ինքնակառավարում, տնտեսաշարժ
 ~ collective կոլեկտիվ կառավարում
 ~ économique տնտեսության կառավարում
 ~ financière ֆինանսական կառավարում
 ~ mauvaise անիրավասու կառավարում
 ~ publique պետական կառավարում
- gestionnaire** *adj* կառավարող, տնտեսավարող ◇ administration ~ վարչություն, հիմնարկություն, հիմնարկ
- gestionnaire** *m* տնտեսավար, կառավարիչ, մենեջեր
 ~ de patrimoine գույքի կառավարում
- girouette** *f* *փ/սք.* անկայուն, տատանվող, փոփոխամիտ, անհուսալի մարդ ◇ être comme une ~ սպասել, թե քամին որ ուղղությամբ կփչի
- gisement** *m* հանքատեղի, հանքաշերտ, հանքավայր
 ~s diamantifères ալմաստի հանքավայր
 ~s de houille ածխի հանքաշերտեր
- ~s pétrolifères նավթի հանքավայր
- glacial**, -e *adj* սառուցյալ; սառցե, սառցային, սառցապատ ◇ Océan ~ Սառուցյալ օվկիանոս
- glèbe** *f* հող, հողատարածություն, արտ ◇ attaché à la ~ *սլոգ.* ճորտացված, ճորտական վիճակում; serfs de la ~ ճորտ գյուղացիներ; droits de la ~ ֆեոդալական հողատիրության իրավունքներ
- global**, -e *adj* համաշխարհային, համընդհանուր; համախառն, ամբողջական ◇ coordination ~e համընդհանուր համաձայնություն; désarmement ~ համընդհանուր զինաթափում; production ~e համախառն արտադրանք; revenu ~ համախառն եկամուտ; somme ~e ընդհանուր գումար
- globalisation** *f* միջազգայնացում, համաշխարհայնացում, գլոբալացում
- globe** *m* 1. գունդ, գնդաձև մարմին 2. երկրագունդ, Երկիր ◇ faire le tour du ~ շուրջերկրյա ճանապարհորդություն կատարել
 ~ terrestre երկրագունդ
- gloire** *f* 1. փառք 2. համբավ, հռչակ 3. հպարտություն ◇ se couvrir de ~ հռչակվել, հռչակավոր դառնալ
- glorieux**, -se *adj* փառապանծ, պանծալի, նշանավոր, հռչակավոր
- glorifier** *vt* փառաբանել, մեծարել, գովաբանել, բարձրացնել, դրվատել
- gloser** *vt* 1. մեկնաբանել, բացատրել 2. քննադատել
- glossateur** *m* մեկնաբան, մեկնիչ

go: tout de ~ *loc .adv.* 1. հեշտ, առանց դժվարության 2. առանց ակնարկների, ուղղակի, միանգամից, անսպասելի

gonflement *m* *փ/սք.* ուռճացում, չափազանցում
 ~ du déficit budgétaire բյուջետային սղաճի ուռճացում
 ~ de la demande intérieure ներքին շուկայի ուռճացված պահանջարկ
 ~ des provisions պահուստների ուռճացում

gonfler *vt* 1. փչել, փչելով ուռցնել 2. *փ/սք.* մեծացնել, ուռճացնել, չափազանցնել, բարձրացնել $\diamond$ budget gonflé ուռճացված բյուջե
 ~ l'appareil հաստիքներն ուռճացնել

gouaille *f* ծաղր, ծաղրուծանակ, կատակ; հեզմանք, սարկազմ

gouffre *m* անդունդ, վիհ, խորխորատ $\diamond$ être au bord du ~ անդունդի եզրին լինել
 ~ de malheurs աղետ, պատուհաս
 ~ de souffrances տանջալից տանապանքներ

gouvernail *m* 1. դեկ 2. *փ/սք.* կառավարման լծակ $\diamond$ abandonner le ~ իշխանությունից հեռանալ; être au ~, tenir le ~ իշխանության դեկին լինել, իշխանություն ունենալ

gouvernant, -e *adj* ղեկավարող, կառավարող, տիրող $\diamond$ autorité ~e ղեկավարող իշխանություն; conditions économiques ~es իշխող տնտեսական պայմաններ; empire ~ իշխող տերություն; parti ~ ղեկավարող կուսակցություն;

principes ~s տիրող սկզբունքներ

gouvernants *m pl* իշխանություն ունեցողներ, իշխանավորներ; կառավարիչներ, տիրակալներ

gouvernement *m* 1. կառավարություն 2. կառավարման ձև, վարչաձև, կառավարման համակարգ 3. կառավարում, ղեկավարում 4. փոխարքայություն, կուսակալություն, նահանգապետություն 5. նահանգ (նախահեղափոխական Ռուսաստանում) $\diamond$ former un nouveau ~ նոր կառավարություն ձևավորել; organes de ~ կառավարման մարմիններ; prendre en main le ~ ~ d'un pays երկրի կառավարումը վերցնել իր ձեռքը; renverser le ~ կառավարությունը տապալել
 ~ centaral կենտրոնական կառավարություն
 ~ coalition կոալիցիոն կառավարություն
 ~ conservatif պահպանողական կառավարություն
 ~ constitutionnel սահմանադրական կառավարություն
 ~ démocratique դեմոկրատական կառավարություն
 ~ despotique, ~ dictatorial բռնապետական՝ բռնակալական կառավարություն
 ~ provisoire ժամանակավոր կառավարություն
 ~ majoritaire մեծամասնական կառավարություն (պառլամենտում կառավարություն ձևավորած ուժերի տեղերն ավելի են, քան բոլոր կուսակցու-

թյունների տեղերը միասին վերցված)
 ~ mandataire մանդատոր (գաղութների կամ նվաճված երկրների նկատմամբ կառավարման իրավունք ունեցող պետություն)
 ~ militaire ռազմական նահանգապետություն
 ~ minoritaire փոքրամասնական կառավարություն (պառլամենտում կառավարության ներկայացուցիչների տեղերն ավելի քիչ են, քան բոլոր կուսակցությունների տեղերը միասին վերցրած)
 ~ national ազգային կառավարություն
 ~ prédisentiel նախագահական կառավարություն
 ~ représentatif ներկայացուցչական կառավարություն
 ~ républicain կառավարման հանրապետական համակարգ
 ~ révolutionnaire հեղափոխական կառավարություն
 ~ de transition անցումային կառավարություն
gouvernemental, -e *adj* կառավարական ◊ parti ~ կառավարական կուսակցություն; équipe ~e *խսկգ.* կառավարության կազմը, թիմը; intervention ~e կառավարական միջամտություն
gouvernementaux *m pl* կառավարության կողմնակիցներ
gouverneur *m* նահանգապետ; փոխարքա, կուսակալ; կառավարիչ (երկրի, պետության)
grâce *f* 1. ողորմածություն, գթություն, գթասրտություն 2. ներում, թողություն տալը, խնայելը ◊

accorder la ~ d'un condamné à mort մահապատժի ենթարկվածին ներում շնորհել; de bonne ~ սիրով, հաճույքով, հոժարակամ, պատրաստակամությամբ; սիրալիր կերպով; combler de ~s առատ շնորհներ անել; droit de ~ ներման իրավունք; de-mander ~, prier ~ ներում խնդրել; être en ~s auprès de զո մեկի բարեհաճությունը վայելել; ob-tenir sa ~ ներում ստանալ; recourir en ~ ներման համար միջնորդել
 ~ à շնորհիվ
 ~ amnistiante համաներման ակտի անհատականացման կարգով տրվող ներում
gracieux, -se *adj* 1. ողորմած, գթասիրտ, բարեգութ, գթառատ 2. բարեհաճ, բարյացակամ, բարեհամբույր, բարեկիրթ, քաղաքավարի 3. անվճար, ձրի ◊ à titre ~ անվճար, անհատույց
gradation *f* աստիճանավորում; աստիճանական անցում, աստիճանականություն; par ~ աստիճանաբար, հետզհետե
grade *m* 1. աստիճան, աստիճանակարգ (զինվորական) 2. կոչում, դիրք; տիտղոս; աստիճան (գիտական) ◊ selon leur ~ նրանց դիրքին, նրանց կոչումին համապատասխան
gradué, -e *adj* 1. աստիճանականությանը հետևող 2. *m, f* գիտական աստիճան ունեցող
graduel, -le *adj* աստիճանական, հաջորդական

graduellement *adv* աստիճանաբար, հետզհետե, քիչ-քիչ, կամաց-կամաց

grand'chose *m, f:* un, une pas - ~ *խսկց.* ոչնչություն, ոչինչ չարժեցող մարդ; ce n'est pas ~ դանշանակություն չունի, դատարկ բան է

grand-duché *m* մեծ դքսություն

grandement *adv* : ~ contribuer մեծապես նպաստել

grandeur *f* 1. մեծություն, մեծահոգություն 2. բարձր դիրք; հեղինակություն, իշխանություն ◊ folies des ~s մեծության մոլություն; du haut de sa ~ իր մեծության բարձունքից; վերևից, արհամարհանքով ~ d'un crime հանցագործության ծանրությունը

grandeurs *f pl* հարգանքներ, պատիվներ, մեծարանքներ

grandiloquent, -e *adj* 1. փքուն, ճոռմ, վերամբարձ 2. լայնահարող ◊ prononceur des discours ~s բարձրագույն ճառեր արտասանող

gratin *m* *խսկց.* հասարակության սերուցքը ~ de la finance ֆինանսական աշխարհի ազդեցիկ այրեր

gratis (*լատ.*) *adv* անվճար, ձրի

gratitude *f* երախտագիտություն, շնորհակալություն ◊ exprimer sa (profonde) ~ pour l'assistance accordée իր (խորին) երախտագիտությունը հայտնել ցուցաբերած օգնության համար

gratuit, -e *adj* 1. անվճար, ձրի, անհատույց 2. չպատճառաբանված, անհիմն, անապացույց ◊

une accusation ~e անհիմն, մերկախոս մեղադրանք; aide ~e անհատույց օգնություն; avantage ~ *իրվք.* անհատույց պայմանագիր; enseignement ~ անվճար կրթություն; entrée libre et ~e ազատ մուտք; prêt ~ անտոկոս փոխառություն; supposition ~e ոչնչի վրա չհիմնված ենթադրություն; à titre ~ ձրիաբար, անհատույց կերպով, անվճար

gratuité *f* 1. անվճար լինելը 2. անհիմն լինելը, չհիմնավորված լինելը ~ de transport անվճար երթևեկություն

gratuitement *adv* 1. անվճար, ձրի 2. անհիմն, անառիթ, անապացույց

gravité *f* լրջություն, կարևորություն ◊ par ~ անկազմակերպ, ինքնահոսի, տարերայնորեն; sans ~ առանց լուրջ հետևանքների ~ de la situation financière ֆինանսական լուրջ դրություն

gré *m* 1. կամք; քմահաճույք, քմահաճություն; ինքնակամություն, կամայականություն 2. *հնցծ.* երախտագիտություն, շնորհակալություն ◊ à son ~ իր քմահաճությամբ; de ~ à ~ սիրով, հոժարակամ, բարեկամաբար, փոխադարձ համաձայնությամբ; au ~ de կամքով, հայեցողությամբ; քմահաճությամբ; au ~ de circonstances կախված հանգամանքներից; de ~ ou de force, bon ~, mal ~ կամա թե ակամա, ակամայից; savoir ~ à զո մեկին երախ-

տապարտ լինել
grec, -que *adj* հունական
greffier *m* դատարանի քարտուղար
grève *f* գործադուլ ◊ briseur de ~ շտրեյկբրեյխեր; comité de ~ գործադուլային կոմիտե; décréter (կամ déclarer) la ~ գործադուլ հայտարարել; faire la ~ գործադուլ անել; faire la ~ de faim հացադուլ հայտարարել; mener la ~ գործադուլը ղեկավարել; pi-quet de ~ գործադուլային պիկետ; se mettre en ~ գործադուլ սկսել
 ~ d'avertissement նախազգուշական գործադուլ
 ~ bouchon, ~ thrombose գործադուլ՝ նեղ տեղամասում, որը խորչընդոտում է ամբողջ ձեռնարկության աշխատանքը
 ~ de la faim հացադուլ
 ~ à la japonaise գործադուլ ճապոնական ձևով (ի նշան բողոքի՝ թևին կրում են ժապավեններ)
 ~ générale համընդհանուր գործադուլ
 ~ perlée իտալական գործադուլ, աշխատանքի դադարեցում որոշ տեղամասերում
 ~ politique քաղաքական գործադուլ
 ~ de protestation բողոքի գործադուլ
 ~ revendicative աշխատավարձի բարձրացման պահանջներ ներկայացնող տնտեսական գործադուլ
 ~ surprise անսպասելի գործա-

դուլ (նախապես չհայտարարված)
 ~ sur le tas, ~ des bras croisés գործադուլ՝ աշխատատեղ գալով
 ~ tournante «շախմատային», տեղաշարժվող գործադուլ
 ~ du zèle «եռանդի» գործադուլ (նստիկանների, մաքսային աշխատողների և այլն)
gréviste *m, f* գործադուլավոր
 ~ de faim հացադուլավոր
grever *vt* ծանրաբեռնել, ծանրացնել, նեղել; ուսերի վրա ծանրանալ, ընկնել
 ~ de dettes պարտքերով ծանրաբեռնել
 ~ l'économie d'un pays ծանրանալ երկրի տնտեսության վրա
 ~ d'impôts հարկերով ծանրաբեռնել
gréviste *m* գործադուլավոր
 ~ de la faim հացադուլավոր
grief *m* 1. *հնգծ.* վնաս, կորուստ 2. բողոք, պահանջ, հայց, դժգոհություն ◊ avoir (կամ tenir) ~ à զո մեկի վրա հանցանք բարդել, մեկից նեղացած լինել, դժգոհ լինել; faire ~ à զո մեկին մեղադրել; formuler ses ~s ներկայացնել իր պահանջները
 ~ légitime օրինական, արդար բողոք
 ~ injuste անարդարացի բողոք
 ~s d'appel *իրվք.* բողոք՝ կրած վնասի պատճառով
griffe *f* 1. կնիք-մակագիր, կնիքատորագրություն, գրիֆ 2. *խսկց.* իշխանություն ◊ être sous la ~ de զո մեկի կրնկի տակ լինել; tom-

- ber sous la ~ de զո մեկի ճանկը ընկնել
- griveler** *vt, vi* 1. *հնգծ.* կաշառք վերցնել 2. խարդախություն, խաբերախություն անել
- groenladais**, -e *adj* գրենլանդական
- gros**, -se *adj* 1. խոշոր, մեծ 2. նշանակալի, էական, լուրջ, կարևոր
 ~ bonnet, ~se légume կարևոր անձնավորություն, ջոջ, երևելի մարդ
 ~ de conséquences հետևանքներով հղի
 ~ dégâts մեծ վնասներ
 ~ artillerie ծանր հրետանի
 ~se industrie խոշոր արդյունաբերություն
 ~ses dépenses մեծ ծախսեր
- gros** *m* գլխավորը, հիմնական մասը, ամենաէականը; *նազմ.* գլխավոր ուժերը, միջուկ $\diamond$ commerce de ~ մեծածախ առևտուր; en ~ ընդհանրապես, ընդհանուր գծերով; մեծածախ, մեծաքանակ կերպով ~ (le) de l'armée բանակի գլխավոր ուժերը
 ~ (le) de l'assemblée ժողովի մեծամասնությունը
 ~ (le) de la nation ազգի, ժողովրդի հիմնական մասը
- gros** *adv* շատ, մեծաքանակ $\diamond$ coûter ~ թանկ մատել; gagner ~ շատ վաստակել; jouer ~ խաղալ խոշոր գումարների վրա; rapporter ~ մեծ եկամուտ բերել; risquer ~ մեծ ռիսկի դիմել
- grossissement** *m* 1. մեծացում, խոշորացում, աճ 2. *փխբ.* չափա-
- զանցում, ուռճացում
- grossiste** *m* մեծածախ առևտրական
- grosso modo** *loc. adv.* ընդհանուր գծերով, մոտավորապես
- groupement** *m* խմբավորում (քաղաքական), միավորում, կազմավորում, կուսակցություն $\diamond$ dissoudre les ~s խմբավորումները լուծարել, լուծարքի ենթարկել, ցրել, ազատ արձակել
 ~s antagonistes թշնամի խմբավորումներ
 ~s géographiques աշխարհագրական խմբավորումներ
 ~s militaires-politiques ռազմաքաղաքական խմբավորումներ
- guépier** *m* 1. իշամեղվի բույն 2. *փխբ.* ավազակների որջ 3. *փխբ.* ծանր կացություն
- guérilla** *f* 1. պարտիզանական պատերազմ 2. պարտիզանական ջոկատ
- guerre** *f* պատերազմ $\diamond$ déclarer (կամ déclencher, déchaîner) la ~ պատերազմ հայտարարել (սանձազերծել, սկսել); “drôle de ~” «տարօրինակ պատերազմ»; éliminer (կամ bannir) la ~ à tout jamais de la vie de la société ընդմիջտ բացառել պատերազմը հասարակության կյանքից; en finir avec la ~ պատերազմին վերջ տալ; les engins de ~ ռազմական տեխնիկա; entrer en ~ պատերազմի մեջ մտնել; être en état de ~ պատերազմական դրության մեջ լինել; éviter (կամ conjurer) la ~ պատերազմից խուսափել; empêcher (կամ prévenir, faire reculer)

la ~ պատերազմը կանխել; faire cesser la ~ հասնել պատերազմի դադարեցմանը; fauteurs (կամ fomentateurs) de ~, inspireurs à (de) la ~ պատերազմի հրձիգներ; la Grande ~ Առաջին համաշխարհային պատերազմ; la ~ a éclaté (կամ se termine, cesse, prend fin) պատերազմը պայթեց (ավարտվում է, դադարում է); instiguer à la ~, fomentier la ~ պատերազմ սադրել, հրահրել, պատերազմի մղել; libérer (կամ débarasser) l'humanité des ~s մարդկությունը ազատագրել պատերազմներից; mener la ~ contre զո, faire la ~ à զո, être en ~ avec զո պատերազմել, պատերազմ մղել մեկի դեմ; mettre fin à la ~, mettre un terme à la ~ պատերազմը դադարեցնել; mettre sur le pied de ~ վերակառուցել ռազմական դրությամբ համապատասխան; la ministère de la Guerre ռազմական նախարարություն; politique de déclenchement d'une nouvelle ~ նոր պատերազմի սանձազերծման քաղաքականություն; pousser à la ~, entrainer dans la ~ պատերազմի մեջ ներքաշել; préparation à la ~ պատերազմի նախապատրաստություն; préparatifs de ~ ռազմական նախապատրաստություններ; provoquer (կամ causer, amener, susciter) la ~ պատերազմ հրահրել; la "sale" ~ կեղտոտ՝ ստոր՝ գարշելի պատերազմ

~ civile քաղաքացիական պատերազմ
 ~ de conquête նվաճողական պատերազմ
 ~ éclair կայծակնային պատերազմ
 ~ d'extermination կործանարար պատերազմ
 ~ froide սառը պատերազմ
 ~ (in)juste (ան)արդարացի պատերազմ
 ~ intestine երկպառակտչական պատերազմ
 ~ jusqu'au bout պատերազմ մինչև հաղթական ավարտ
 ~ libératrice (կամ de libération nationale) ազգային-ազատագրական պատերազմ
 ~ meurtrière արյունահեղ պատերազմ
 ~ mondiale համաշխարհային պատերազմ
 ~ nationale հայրենական պատերազմ
 ~ à outrance կենաց-մահու կռիվ
 ~ des partisans պարտիզանական պատերազմ
 ~ de rapine թալանչիական պատերազմ
 ~ religieuse կրոնական պատերազմ
 ~ d'usure ուժասպառող պատերազմ

guerrier, -ère *adj* 1. մարտնչող, պատերազմող 2. մարտական
 ◇ exploit ~ մարտական սխրանք;
 psychose ~ère պատերազմական պսիխոզ, հոգեկան խանգարում

- guet** *m* 1. հսկողություն, հսկում; 2. դիտակետ 3. գիշերային պարեկություն, գիշերային պարեկ $\diamond$ avoir l'œil au ~ զգույշ լինել, աչքերը լայն բացած նայել; avoir l'oreille au ~ սկանջը սրած պահել, զգույշ լինել; être (կամ se tenir) au ~ զգույշ լինել, զգաստ լինել; faire le ~ պահակություն անել, արթուն հսկել
~ aérien օդային հսկողություն և ծանուցում
~ radar ռադիոլոկացիոն հսկողություն
- guet-apens** *m* թակարդ, ծուղակ, որոգայթ, դարան, դարանակալություն,
- guetter** *vt* 1. հետևել, հսկել, հետամուտ լինել, դարանել, դարանակալել 2. *փ/սք.* սպասել մինչև որոշ ժամանակ
~ l'occasion սպասել հարմար առիթի
- guichet** *m* դրամարկղ, դրամարկղի պատուհանիկ, տոմսարկղ $\diamond$ fermer ses ~s վճարումները դադարեցնել; payer à ~ ouvert վճարել առանց ուշացումների; prêter à ~ ouvert անխափան կերպով վարկ տալ
- guichets** *m pl* բանկ, բանկի բաժանմունք
~ automatique 1. ինքնասպասարկող դրամարկղեր 2. ավտոմատացված բանկային գործակալություններ
- guide** *m* 1. ուղեկցորդ, ուղեվար, գիդ 2. ուղեցույց, տեղեկատու 3. ղեկավար, առաջնորդ, խորհրդատու
- guignon** *m* *խսկց. հնցծ.* անհաջողություն $\diamond$ avoir du ~ անհաջողակ լինել
- gilde** *f* 1. *պտմ.* գիլդիա (միջնադարում՝ վաճառականների միություն) 2. ասոցիացիա, միություն
- guillotine** *f* 1. գիլյոտին (գլխատման մեքենա) 2. գլխատում,
~ sèche ցմահ տաժանակրություն
- guise** *f* 1. գործելաճ, գործելու եղանակ $\diamond$ à ma (ta, sa) ~ յուրովի, իմ (քո, իր) ձևով; en ~ de փոխարեն, պատրվակով; որպես, իբր; en ~ de conclusion որպես եզրակացություն՝ ամփոփում

H

- habile** *adj* 1. ճարպիկ, խելամիտ, հնարամիտ, հմուտ, վարպետ, փորձառու 2. *հրվք.* իրավունակ $\diamond$ démarche ~ խորամանկ քայլ; manœuvre ~ խելամիտ գործողություն; politicien ~ ճարպիկ քաղաքագետ
- habilement** *adv* ճարպկորեն, վարպետորեն, հմտորեն, խորամանկորեն, հնարամտորեն
- habileté** *f* ճարպկություն, հմտություն, վարպետություն, հնարամտություն
- habilité** *f* *հրվք.* 1. իրավունակություն, իրավունք, լիազորություններ 2. որակավորում
- habilitier** *vt* *հրվք.* իրավունակ, իրավասու դարձնել; լիազորել $\diamond$ être ~é իրավասու լինել, իրավունք ունենալ
- habit** *m* հագուստ, զգեստ
~ de cérémonie, ~ de soirée, ~ noir ֆրակ
~ vert կանաչ սերթուկ (ֆրանսիական սկադեմիայի անդամի)
- habitant**, -e *m, f* բնակիչ $\diamond$ par ~ բնակչության ամեն շնչին
- habitat** *m* բնակարան, կացարան, բնակարանային շինարարություն $\diamond$ problème d'~ բնակարանային խնդիր; conditions d'~ բնակարանային պայմաններ
- habitus** *m* 1. *բժշկ.* հաբիտուս, արտաքին տեսք (բույսերի, կենդանիների, մարդու) 2. *ung.* սոցիալական խմբին բնորոշ վարքագիծ
- haine** *f* ատելություն, չարություն, քեցն, ոխ, զայրույթ $\diamond$ avoir (կամ concevoir, éprouver) de la ~ նողկանք զգալ; donner de la ~ զզվանք առաջացնել; prendre en ~ ատել; en ~ de ատելությունից դրդված; par ~ ատելությամբ ~s nationales ազգային երկպառակություն
- haleine** *f* շունչ, շնչառություն $\diamond$ de longue ~ տևական, երկար; politique de longue ~ հեռահար քաղաքականություն; tenir qn en ~ մեկին պահել անորոշության՝ լարվածության մեջ; tenir son ennemi en ~ թշնամուն հետապնդել՝ չթողնելով շունչ քաշի
- handicap** *m* *փ/սք.* խոչընդոտ, դժվարություն, արգելք; անբարենպաստ գործոն; ժամանակավոր հետամնացություն, ժամանակավոր դժվարություն
- handicaper** *vt* *փ/սք.* մեկին դնել անբարենպաստ՝ դժվար կացության մեջ
- handicapé**, -e *m, f* հաշմանդամ, մտավոր կամ ֆիզիկական արատներ ունեցող անձ
~ physique, ~ moteur հաշմանդամ ~ visuel տեսողության արատ ունեցող մարդ
- hantise** *f* սևեռում գաղափար; մշտական հոգս, մտահոգություն $\diamond$ avoir la ~ de... մշտապես հոգալ, մտածել, մտահոգվել

harmoniser *vt* ներդաշնակել, համաձայնեցնել, համապատասխանեցնել
 ~ les intérêts համաձայնեցնել շահերը
 ~ les propos et les actes համաձայնեցնել խոսքն ու գործը

hart *f hնցծ.* մահապատիժ կախաղանի միջոցով ◊ condamner à la ~ դատապարտել կախաղանի

hasard *m* 1. դեպք, պատահար, իրարարձություն, դիպված, պատահականություն 2. ռիսկ, վտանգ ◊ au ~ բախտապալեն, ինչպես պատահի; coup de ~ անսպասելի պատահար; être (կամ se mettre) au ~, en ~ ռիսկի դիմել, վտանգի ենթարկվել; jeu de ~ մոլի խաղ; mettre au (կամ en) ~ վտանգել; ne rien laisser au ~ ամեն ինչ նախատեսել; un pur ~, un vrai ~ զուտ պատահականություն; s'en remettre au ~ հույսը դնել պատահականության վրա

hasarder *vt* վտանգել, վտանգի ենթարկել, ռիսկի դիմել, խիզախել ◊ se ~ ռիսկ անել, համարձակվել; իրեն վտանգի ենթարկել

hâte *f* շտապողականություն, անպարանք, փութկոտություն, հապճեպություն ◊ avoir (grande) ~ շտապել; avec ~, en ~, à la ~ շտապ, հապշտապ, հապճեպորեն, արագորեն; sans ~ առանց շտապելու; travail à la ~ անփույթ աշխատանք

hausse *f* բարձրացում (գների, պահանջարկի), աճ, թանկացում ◊ être à la (en) ~ թանկանալ, բարձրանալ, աճել; freiner la ~ կանգնեցնել թանկացումը

~ de la criminalité հանցագործության աճ
 ~ des fonds արժեթղթերի կուրսի բարձրացում
 ~ des prix գների բարձրացում
 ~ des profits շահույթների աճ
 ~ subite հանկարծական բարձրացում

hausser 1. *vt* բարձրացնել, ավելացնել 2. *vi* բարձրանալ, թանկանալ
 ~ les prix գները բարձրացնել
 ~ une maison տանը վերնաշենք կառուցել

haut, -e *adj* 1. բարձր, բարձրադիր 2. բարձրագույն, գլխավոր, գերագույն 3. բարձր, թանկ ◊ au plus ~ degré վերին աստիճանի; en ~ lieu վերին շրջանակներում; Chambre ~e (պառլամենտի) գերագույն պալատ; *դվնգ.* les Hautes Parties Contractantes Պայմանավորվող գլխավոր կողմերը; Haute Cour Գերագույն դատարան
 ~ commissaire գերագույն հանձնակատար
 ~ prix թանկ, բարձր գին
 ~e antiquité խոր հնադար
 ~e Egypte Վերին Եգիպտոս
 ~e mer բաց ծով
 ~e technologie բարձր տեխնոլոգիա
 ~e trahison պետական դավաճանություն
 ~e Volga վերին Վոլգա; Վոլգայի վերին հոսանքները
 ~s desseins մեծ մտադրություններ
 ~s faits հերոսական արարքներ
 ~s fonctionnaires բարձրաստիճան պաշտոնյաներ
 ~s salaires բարձր աշխատավարձ

- ~es classes բարձր դասարաններ
 ~es classes de la société հասարակության բարձր խավեր
 ~es mathématiques բարձրագույն մաթեմատիկա
- haut** *m* բարձրություն $\diamond$ traiter de ~ (en bas) մեծամտորեն վերաբերվել
 ~ de forme գլանաձև
- hautain**, -e *adj* ամբարտավան, մեծամիտ, գոռոզ, ինքնահավան
- hauteur** *f* բարձրություն $\diamond$ être à la ~ լինել բարձրության վրա, բավարարել պահանջմունքները
- havanais**, -e *adj* հավայան
- hebdomadaire** *m* շաբաթաթերթ
- hégémonie** *f* հեգեմոնիա, գերիշխանություն $\diamond$ guerre d'~ պատերազմ գերիշխանության համար
 ~ mondiale համաշխարհային տիրապետություն
 ~ du prolétariat պրոլետարիատի գերիշխանություն
- hélicoptère** *m* ուղղաթիռ
- hellénique** *adj* հելլենական, հին հունական
- hélvétique** *adj* հելվետական, շվեյցարական
- hémicycle** *m* 1. կիսաշրջան 2. ամֆիթատրոն *փ/սք*. Ազգային ժողովի նիստերի դահլիճ $\diamond$ avoir accès dans l'~ դահլիճի մուտքի իրավունք ունենալ
- héraut** *m* 1. *սլու՛*. հերոլդ, ասպետական զինախաղերի կամ տոնակատարությունների կարգադրիչ 2. մունետիկ, ավետաբեր, ազդարար
- héculéen**, -ne *adj* հերկուլեսյան, դյուցազնական, հսկայական, ամոհախա, վիթխարի
- héritage** *m* ժառանգություն $\diamond$ le lourd ~ du colonialisme գաղութային տիրապետության ծանր ժառանգություն
 ~ culturel մշակութային ժառանգություն
- hériter** 1. *vi* ժառանգել 2. *vt* ժառանգություն ստանալ
- héritier**, -ère *m, f* ժառանգ
- héroïque** *adj* հերոսական, քաջարի, փառապանծ, անձնվեր, անձնուրաց $\diamond$ mesures ~s հերոսական միջոցառումներ
- héroïsme** *m* հերոսություն, սխրագործություն, քաջություն, խիզախություն, արիություն, անձնվիրություն
- héros** *m* հերոս $\diamond$ en ~ հերոսաբար, քաջաբար, արիաբար
- hésitation** *f* 1. տատանում, երերում, օրորում 2. անվճռականություն, երկմտանք, վարանում
- hésiter** *vi* տատանվել, երկմտել, վարանել, տարակուսել $\diamond$ sans ~ անվարան, առանց երկմտելու, վստահորեն
- heureux**, -se *adj* 1. ուրախ, երջանիկ, բախտավոր 2. հաջողակ, բարեհաջող 3. բարենպաստ, նպաստավոր
 ~se expression դիպուկ արտահայտություն
 ~ changement բարենպաստ փոփոխություն
 ~ résultats բարեհաջող արդյունքներ
- heurter** *vt* 1. հարվածել, խփել, զարկել 2. դիպչել, կպնել $\diamond$ se ~ 1. բախվել, ընդհարվել, իրար զարկվել, խփվել 2. հանդիպել, դեմ առնել; se ~ à une résistance

դիմադրության հանդիպել
 ~ l'amour-propre de զո մեկի
 ինքնասիրությանը դիպչել
 ~ les intérêts de զո մեկի շահերին
 դիպչել
hiérarchie *f* 1. պաշտոնակարգու-
 քյուն, աստիճանակարգություն,
 ստորակարգություն 2. դասա-
 կարգում; կարգ
 ~ des salaires աշխատավարձի
 սանդղակ
hindou, -e *adj* Հնդկաստանի,
 հնդկաստանցու
hispanique *adj* 1. իսպանական 2.
 լատինաամերիկյան $\diamond$ Péninsule
 ~ Պիրենեյան թերակղզի
hisser *v*: ~ le pavillon (կամ les cou-
 leurs) բարձրացնել դրոշը
histoire *f* 1. պատմություն, պատմա-
 գրություն 2. պատմություն, վի-
 պակ, պատմվածք, հեքիաթ 3.
 պատմություն, դիպված, արկած;
 դժվարություն; տհաճություն $\diamond$
 conter des ~s հեքիաթներ, ֆան-
 տաստիկ, անհավատալի պատ-
 մություններ պատմել; faire des ~s
 ա) անախորժություններ պատ-
 ճառել, դժվարություններ ստեղ-
 ծել բ) աղմուկ բարձրացնել,
 սկանդալ սարքել; s'attirer des ~s
 իր համար անախորժություններ
 ստեղծել; se fourrer dans une sale
 ~ կեղտոտ պատմության մեջ
 խրվել
 ~, bonne զվարճալի պատմու-
 քյուն
 ~ ancienne հին դարերի պատմու-
 քյուն
 ~ contemporaine նորագույն
 պատմություն
 ~ générale d'un Etat որևէ պետու-

քյան ընդհանուր պատմություն
 ~ moderne նոր պատմություն
 ~ du Moyen Age միջին դարերի
 պատմություն
 ~ naturelle բնագիտություն
 ~, petite զվարճալի պատմություն
 ~ de rire ծիծաղելու համար
 ~ de s'assurer համոզվելու համար
 ~ universelle համաշխարհային
 պատմություն
historique *adj* պատմական $\diamond$ monu-
 ment ~ պատմական հուշարձան,
 ճարտարապետական հուշար-
 ձան
historique *m* պատմական ակնարկ,
 տեսություն, պատմություն $\diamond$ faire
 l'~ d'une question ներկայացնել
 հարցի պատմությունը; voilà l'~
 de cette affaire ահա այդ գործի
 պատմությունը
hollandais, -e *adj* հոլանդական
holocauste *m* 1. կոտորած, հրեանե-
 րի զանգվածային բնաջնջումը,
 երկրորդ համաշխարհային պա-
 տերազմի տարիներին, հոլո-
 քոստ 2. *ի/իք*. ցեղասպանություն
hommage *m* հարգանք, պատիվ,
 մեծարանք $\diamond$ présenter ses ~s իր
 հարգանքը հավաստել; je vous
 prie d'agréer mes ~s respectueux
 խորին հարգանքներով (իբրև
 նամակի վերջաբան); recevez l'~
 de mon respect ընդունեք հար-
 գանքներիս հավաստիքը (իբրև
 նամակի վերջաբան); rendre ~
 մեծարել, հարգանք մատուցել
homme *m* 1. մարդ; տղամարդ 2.
ազգ. զինվոր, շարքային
 ~ d'action գործի մարդ
 ~ d'affaires գործարար, ձեռնե-
 րեց, առևտրական

~ de bon sens ողջամիտ մարդ
 ~ de confiance վստահված անձ,
 հավատարմատար
 ~ d'Etat պետական պաշտոնյա,
 պետական գործիչ
 ~ de finance ֆինանսիստ
 ~ de lettres գրականագետ
 ~ de loi իրավաբան
 ~ de mafia մաֆիայի գործակալ
 ~ de paille փոխանձ (մեկին փոխա-
 րինող և նրան ներկայացնող անձ)
 ~ de la paix խաղաղության մար-
 տիկ
 ~ du peuple ժողովրդի մարդ, հա-
 սարակ մարդ
 ~ public հասարակական գործիչ
 ~ de résolution վճռական մարդ
 ~ de troupe *նազմ*. շարքային
 ~s de main օգնականներ, օգնող
 անձինք
homogène *adj* համասեռ, նույնա-
 կերպ, նման $\diamond$ un gouvernement ~
 միակուսակցական կառավարու-
 թյուն
homologue *m* նույնանման պաշտոն
 զբաղեցնող պաշտոնյա, պաշ-
 տոնակից
hongrois, -e *adj* հունգարական
honneur *m* 1. պատիվ 2. հարգանք, մե-
 ծարանք 3. շքանշաններ, պարգև-
 ներ $\diamond$ affaire d'~ պատվի գործ; à l'~
 de ի պատիվ; en l'~ de պատվին;
 faire l'~ à ses engagements կատա-
 րել իր վրա դրված պարտականու-
 թյունները; garde d'~ պատվի պա-
 հակ; homme d'~ պատվախնդիր
 մարդ; j'ai l'~ de porter à Votre con-
 naissance պատիվ ունեմ հայտնելու
 Ձեզ ի գիտություն; Légion d'~
 Պատվո լեգիոնի շքանշան; parole
 d'~ ազնիվ խոսք; place d'~ պատ-

վավոր տեղ; question d'~ պատվի
 հարց; rendre ~ à... պատշաճը հա-
 տուցել; tenir à ~ պատիվ համարել;
 tour d'~ պատվո շրջան
 ~s militaires զինվորական շքա-
 նշաններ
 ~s de la guerre կապիտուլյացիա-
 յի հարգարժան պայմաններ
honnir *vt* խայտառակել, վարկաբե-
 կել, պատվազրկել, անպատվել,
 նշավակել
honorable *adj* պատվելի, պատվար-
 ժան, հարգելի, հարգարժան, մե-
 ծարգո $\diamond$ amende ~ հրապարա-
 կային գողջում, սխալների խոս-
 տովանություն
honoraire *adj* պատվավոր $\diamond$ consul
 ~ պատվո հյուպատոս; membre ~
 պատվավոր անդամ
honoraire *m pl* հոնորար, վարձա-
 վճար
horde *f* հորդա; հրոսակախումբ,
 ավազակախումբ $\diamond$ la Horde d'or
պսոմ. Ոսկե Հորդա
horizon *m* 1. հորիզոն, երկնականար
 2. *փիլիսոփ.* մտահորիզոն, աշխար-
 հայացք $\diamond$ les hommes de tous les
 ~ s տարբեր հայացքների՝ հա-
 մոզմունքների տեր մարդիկ; tour
 d'~ ամփոփում
 ~ économique տնտեսական իրա-
 վիճակ; տնտեսական հեռա-
 նկարներ
hormis *prép.* բացի, բացառությամբ,
 ի բացառյալ
 ~ que բացի այն, որ...
hors *prép.* դուրս, բացի, բացառելով $\diamond$
 être ~ d'affaires գործի մեջ չլինել;
 être ~ de danger վտանգից դուրս
 լինել; être ~ de soi իրենից դուրս
 գալ, զայրանալ; mettre qn ~d'état

de nuire մեկին զրկել վնաս պատճառելու հնարավորությունից; mettre ~ la loi դնել օրենքից դուրս; ~ ligne բացառիկ, արտակարգ, աչքի զարնող
 ~ la loi օրենքից դուրս
 ~ de propos անտեղի, ոչ տեղին, անպատեհ ժամանակ
 ~ de soupçon կասկածից վեր
hors-la-loi *m* օրենքից դուրս մարդ
hostile *adj* թշնամական, թշնամի, չարական, անբարյացական ◊ attitude ~ անբարյացական վերաբերմունք; les groupements ~s թշնամական խմբավորումներ
hostilité *f* թշնամություն, հակառակություն, անբարյացականություն
hostilités *f pl* ռազմական գործողություններ; զինված հարձակում ◊ commencer (կամ ouvrir) les ~ սկսել ռազմական գործողությունները; reprendre les ~s վերսկսել ռազմական գործողությունները; suspendre les ~ դադարեցնել ռազմական գործողությունները
hôte, -esse *m, f* 1. տանտեր, տանտիրուհի 2. (*f*hôte) հյուր
 ~ de marque, éminent բարձրատիճան հյուր
hôtel *m* հյուրանոց
 ~ des Monnaies դրամահատման պալատ
 ~ des Postes գլխավոր փոստատուն
 ~ de ville քաղաքային դումա, ռատուշա
houiller, -ère *adj* ածխային, ածխի, քարածխի ◊ mines ~ères քարածխի հանքեր; industrie ~ère ածխի արդյունաբերություն
huée *f* դժգոհության բացականչու-

թյուններ, սուլոցներ ◊ accueillir par des ~s սուլոցներով դիմավորել
huis *m*: à ~ clos դռնփակ; un ~ clos դռնփակ դատական նիստ
huissier *m* դատական կատարածու
 ~ de justice դատական կատարածու
humain, -e *adj* մարդկային ◊ condition ~e մարդկային արժանապատվություն; les choses ~es սովորական բաներ; le facteur ~ մարդկային գործոն; le genre ~ մարդկային ցեղը, մարդկությունը;
humanité *f* 1. մարդկություն, մարդկային ցեղ 2. մարդասիրություն, մարդկայնություն, բարություն
humble *adj* խոնարհ, հնազանդ, հլու, համեստ, հեղ ◊ Votre très ~ serviteur Ձեր խոնարհ ծառան
humiliant, -e *adj* ստորացուցիչ, նվաստացուցիչ, վիրավորական
humilier *vt* ստորացնել, վիրավորել, նվաստացնել
hydrogène *m* ջրածին ◊ bombe à ~ ջրածնային ռումբ
hyperbolique *adj* չափազանցված
hyperboliser *vt* չափազանցնել
hypocrisie *f* երկերեսանիություն, կեղծավորություն, երկդիմություն, կեղծ բարեպաշտություն, շինծու բան
hypocrite *m* երկերեսանի, կեղծավոր անձ, փարիսեցի
hypothèse *f* վարկած, գիտական ենթադրություն; կարծիք, ենթադրություն ◊ dans l'~ que... ենթադրելով, որ... ; par ~ ենթադրաբար ~ gratuite անհիմն ենթադրություն
hypothétique *adj* հիպոթետիկ, վարկածային, ենթադրական ◊ question ~ ենթադրական՝ վարկածային հարց

I

ibid(em) *adv* նույն տեղը, նույն տեղում

ici *adv* 1. այստեղ, այս կողմը 2. *հնգծ.* ներկա պահին ◊ *d'~* այստեղից; *d'~ à...* անց, հետո; *d'~ quinze jours* երկու շաբաթ հետո; *d'~ là on vous mettra au courant* մինչ այդ ձեզ իրազեկ կդարձնեն; *par ~* այստեղով, այս ճանապարհով
~ *l'Ambassade* դեսպանատնից են խոսում

idéalisier *vt* իդեալականացնել, անիրական դարձնել, վսեմացնել

idéalisme *m* իդեալիզմ

idée *f* 1. հասկացություն, պատկերացում 2. միտք, գաղափար 3. *pl* հայացքներ, տեսակետներ, կարծիքներ ◊ *avoir ~ de ...* կամ *que...* մտածել, որ..., պատկերացնել, որ... ; *n'avoir aucune ~ de...* ոչ մի պատկերացում չունենալ; *n'avoir pas la première (la moindre) ~ de...* որևէ պատկերացում (գաղափար) չունենալ; *changer d'~* միտքը փոխել; *donner une ~ de...* պատկերացում տալ; *se faire une ~ de...* պատկերացում կազմել, գաղափար կազմել
~ *fixe*, ~ *délirante* սևեռուն գաղափար

~ *maîtresse* գլխավոր միտքը

~ *reçue* ընդունված կարծիք; ծեծված գաղափար

~*s avancées* առաջադիմական հայացքներ

~*s larges* լայն հայացքներ

~*s noires* մռայլ հայացքներ

~*s politiques* քաղաքական հայացքներ

~*s roses* պատրանքներ

idem *adv* նույնպես, նմանապես, նաև

identification *f* 1. նույնացում, նույնացնելը 2. անձի ինքնության հաստատում, ճանաչում

~ *compétences* իրավասությունների հաստատում

~ *des priorités* արտոնությունների սահմանում

~ *du prisonnier* ձերբակալված անձի ճանաչում՝ հաստատում

identifier *vt* 1. նույնացնել 2. անձի ինքնությունը հաստատել, ճանաչել ◊ *s' ~ à (avec)* համակվել՝ տոգորվել մեկի գաղափարներով

identique *adj* նույնական, միատեսակ, նման, միանման, նույնանման

identité *f* 1. նույնականություն, նույնություն, ընդհանրություն, համընկնում 2. իսկություն 3. անձ, անձի մասին տվյալներ 4. *հոգք.* անձնավորություն, անձ ◊ *affirmer son ~* հաստատել իր ինքնությունը; *carte d'~* անձը հաստատող փաստաթուղթ, անձնագիր; *confirmer l'~* անձը հաստատել; *décliner l'~* ներկայացնել իրեն, անվանել իր անուն-ազգանունը;

- dissimuler sa véritable ~ թաքցնել անձի վերաբերյալ տվյալները; établir l'~ անձը պարզել; pièces (կամ papiers) d'~ անձը հաստատող փաստաթղթեր; produire une pièce d'~ ներկայացնել անձը հաստատող փաստաթուղթ; sous une fausse ~ ուրիշի անձնագրով
 ~ judiciaire քրեագիտական հաշվառման ծառայություն
 ~ nationale ազգային ինքնություն՝ պատկանելություն
 ~ sociale սոցիալական անձ
 ~(totale, pleine) de vues հայացքների (լիակատար) ընդհանրություն, նմանություն, ~ de vues հայացքների ընդհանրություն
- idéologie** *f* գաղափարախոսություն, աշխարհայացք
- idéologique** *adj* գաղափարական, գաղափարախոսական $\diamond$ guerre ~ գաղափարախոսական պատերազմ
- idéologue** *m* գաղափարախոս
- idoine** *adj* պիտանի, պետքական, հարկավոր
- idole** *f* կուռք, պաշտամունքի առարկա
- ignifère** *adj* կրակե, հրե, հրեղեն; հրկիզող, այրող, վառող, բոցավառող, բորբոքող
- ignoble** *adj* ստոր, զազրելի, գարշելի, նողկալի, զզվելի
- ignominie** *f* 1. խայտառակություն, պատվազրկություն, անարգանք, անպատվություն 2. ստորություն, ստոր արարք, անազնվություն
- ignominieusement** *adv* 1. խայտառակ կերպով, ամոթալի կերպով
2. ստորաբար, նենգորեն
- ignominieux** *adj* 1. խայտառակ, ամոթալի, անարգ 2. ստոր, նենգ
- ignorance** *f* 1. անտեղյակություն, չիմացություն 2. անփութություն $\diamond$ être dans l'~ անտեղյակ լինել
- ignorantisme** *m* խավարամտություն, խավարամոլություն, խավարապաշտություն
- ignoré, -e** *adj* անհայտ, ոչ հայտնի, անծանոթ
- ignorer** *vt* 1. չիմանալ, անտեղյակ լինել, ծանոթ չլինել 2. արհամարհել, անտեսել
- île** *f* կղզի
 ~ côtière ափամերձ կղզի
- illégal, -e** *adj* 1. ընդհատակյա, արգելված 2. անօրինական, ապօրինի, հակաօրինական
- illégalement** *adv* ապօրինի կերպով, հակաօրինական կերպով
- illégalité** *f* 1. ընդհատակյա վիճակ, ընդհատակ 2. ապօրինություն, հակաօրինականություն, օրինականության խախտում 3. *իրվք.* ապօրինի գործողություն, հակաօրինական արարք, օրինազանցություն $\diamond$ commettre des ~s զանցանք գործել
- illégitime** *adj* 1. ապօրինի, անօրինական 2. անարդարացի 3. անհիմն, չհիմնավորված
- illégitimité** *f* ապօրինություն, անօրինականություն
- illicite** *adj* անթույլատրելի, օրենքով արգելված
- illicitement** *adv* օրենքի խախտմամբ, ապօրինի կերպով, հակաօրինական կերպով
- illico** *adv* *խսկց.* անմիջապես, ան-

- հապաղ կերպով, անհետաձգելիորեն
- illimité, -e** *adj* 1. անսահմանափակ, անսահման, անվերջ, անձայրածիր 2. անժամկետ, անորոշ (ժամկետի մասին) ◇ *pouvoirs ~s* անսահմանափակ լիազորություններ
- illisible** *adj* անընթեռնելի, անդյուրընթեռնելի, ոչ պարզ, ոչ հստակ
- illogique** *adj* անտրամաբանական
- illusion** *f* պատրանք, խաբկանք ◇ *se faire ~ sur սխալվել, մոլորվել; se nourrir d'~s* պատրանքներով սնվել
- illusionner** *vt* մոլորության մեջ գցել ◇ *s'~ սխալվել, մոլորության մեջ լինել*
- illustration** *f* 1. պատկերագրում, նկարագրում (գրքի, թերթի) 2. փառք, համբավ, հռչակավորություն, ականավորություն, նշանավոր լինելը 3. փառաբանում, փառաբանվելը, հռչակում, հռչակելը, հռչակվելը
- illustre** *adj* նշանավոր, հռչակավոր, ականավոր, հանրաճանաչ ◇ *actions ~s մեծ (նշանավոր գործեր), արարքներ; les hommes ~s* ականավոր մարդիկ
- imam** *m* իմամ (մուսուլմանական հոգևոր առաջնորդ)
- image** *f* 1. պատկեր, նկար 2. կերպար; խորհրդանիշ ◇ *à l'~ de...* պատկերով, ըստ պատկերի, մման, մմանողությամբ; *avoir une bonne ~ de marque* մեծ հեղինակություն վայելել
~ *de marque* համբավ, հեղինակություն, վարկ
- imagination** *f* 1. երևակայություն 2. պատկերացում, հնարովի բան, մտացածին բան, երևակայության արգասիք ◇ *dépasser l'~* երևակայությունը գերազանցել; *en ~ մտովի*
- imbattable** *adj* անպարտելի; անգերազանցելի, բացառիկ ◇ *prix ~s* չափազանց ցածր գներ
- imberbe** *adj* *փխբ.* անփորձ ◇ *un politicien ~* քաղաքականության մեջ սկսնակ
- imbroglia** *m* 1. խճճվածություն, խառնաշփոթ 2. *փխբ.* հակասությունների կծիկ
- imbu, -e** *adj*: ~ *de préjugés* նախապաշարմունքներով լի
- imitation** *f* մմանակում, ընդօրինակում
~ *servile* ստրկական ընդօրինակում
- imiter** *vt* մմանակել, ընդօրինակել, պատճենել
- immanquable** *adj* անխուսափելի, անկասելի
- immanquablement** *adv* անխուսափելիորեն, անպատճառ, անպայմանորեն
- immatriculation** *f* գրանցում, ցուցակում ընդգրկելը
~ *d'une automobile* ավտոմեքենայի գրանցում, ավտոմեքենայի հաշվառում
~ *des sociétés* ձեռնարկությունների գրանցում
- immatriculer** *vt* գրանցել, ցուցակագրել, արձանագրել ◇ *se faire ~ à la Faculté de Droit* ընդունվել իրավաբանական ֆակուլտետ

immédiat, -e *adj* 1. անմիջական, ուղիղ, ուղղակի 2. անհապաղ, շտապ, արագ, անհետաձգելի 3. մոտալուտ ◊ *jugement d'emprisonnement* ~ անհապաղ ազատագրման դատավճիռ; *consultation* ~e անհետաձգելի խորհրդակցություն; *évidence* ~e անմիջական վկայություն; *investigation* ~e անհապաղ՝ անհետաձգելի հետաքննություն; *menace* ~e անմիջական սպառնալիք; *mesures* ~es անհետաձգելի միջոցներ; *payement* ~ անհապաղ վճարում; *réponse* ~e անհապաղ պատասխան; *retrait* ~ շտապ՝ անհապաղ նահանջ

immémorial, -e *adj* անհիշելի, վաղեմի, հին ◊ *usage* ~ վաղեմի սովորություն; *depuis un temps* ~ անհիշելի ժամանակներից ի վեր

immensément *adv* անսահմանորեն, անհունորեն

immensité *f* անսահմանություն, անհունություն, անձայրածիրություն, անընդգրկելիություն

immensurable *adj* անչափելի

immigrant, -e *m, f* ներգաղթյալ, վերաբնակիչ, գաղթական

immigration *f* ներգաղթ, վերաբնակություն

immigré, -e *adj* ներգաղթված ◊ *travailleurs* ~s օտարերկրյա բանվորներ, ներգաղթյալ բանվորներ

immigrer *vi* ներգաղթել

imminement *adv* անխուսափելիորեն

imminence *f* անխուսափելիություն, անկասելիություն
~ *du danger* անմիջականորեն

սպառնացող վտանգ

imminent, -e *adj* 1. անխուսափելի, սպառնացող 2. վերահաս, մոտալուտ ◊ *crime* ~ հասունացող հանցանք; *menace* ~e *de la guerre* պատերազմի անխուսափելի սպառնալիք

immiscer (s') *v pr.* միջամտել ◊ *s'~ dans les affaires* գործերին միջամտել

immixtion *f* միջամտություն

immobilisation *f* 1. *իրվք.* անշարժացում, շարժական գույքի վերածումը անշարժ գույքի 2. *ֆին.* շրջանառությունից դուրս բերում, սառեցում (կապիտալի) 3. *pl տնտ.* հիմնական միջոցներ; կապիտալ ներդրումներ; իրական ակտիվներ
~ *de capitaux* դրամագլխի սառեցում
~ *de moyens monétaires* դրամական միջոցների սառեցում
~s *corporelles* նյութական ակտիվներ
~s *financières* երկարաժամկետ փոխառություններ և ներդրումներ

immobiliser *vt* 1. անշարժացնել, կանգնեցնել, ամրապնդել 2. *իրվք.* վերածել անշարժ գույքի 3. *տնտ.* սառեցնել; կապիտալ շինարարության մեջ ներդնել (դրամական միջոցներ)

immobilisme *m* քարացածություն, անշարժություն, պահպանողականություն, լճացում

immodéré, -e *adj* անչափավոր, անժուժկալ, անզուսպ

immolation *f* 1. զոհաբերություն, զո-

- հողություն, անձնագրություն 2. *փ/սք.* զոհ, անարդար վերաբերմունքից տուժող 3. սպանություն
- immoler** *vt* զոհաբերել
~ son intérêt au bien public իր շահը զոհաբերել հանուն ընդհանուրի բարօրության
- immonde** *adj* ստոր, կեղտոտ, նողկալի, զազրելի, գարշելի
- immondice** *f* ստորություն, եղկելի արարք
- immoral**, -e *adj* անբարոյական, բարոյագուրկ
- immortaliser** *vt* անմահացնել, հավերժացնել
- immortalité** *f* անմահություն ◊ entrer dans l'~ անմահանալ
- immortel**, -le *adj* անմահ
- immotivé**, -e *adj* անհիմն, չպատճառաբանված
- immuable** *adj* անասան, աներեր, անփոփոխ
- immun**, -e *adj* իմուն, իմունիտետ ունեցող
- immunité** *f* 1. անձեռնմխելիություն 2. *բժշկ.* իմունիտետ, անվարակելիություն, վարակի անընկալունություն 3. արտոնություն, առավելություն, ազատում (հարկերից, պարտականություններից) ◊ Accord Général sur l'~ et les Privilèges de UE ԵԽ անձեռնմխելիության և արտոնությունների մասին գլխավոր համաձայնագիր; attribution de l'~ անձեռնմխելիության շնորհում; Convention sur l'~ et les Privilèges de l'ONU ՄԱԿ-ի անձեռնմխելիության և արտոնությունների կոնվենցիա; la levée de l'~ անձեռնմխելիությունից զրկում
~ diplomatique դիվանագիտական անձեռնմխելիություն
~ parlementaire պատգամավորական անձեռնմխելիություն
- immutabilité** *f* անփոփոխություն, անասանություն, անխախտելիություն, մշտականություն
- impact** *m* 1. հարված, բախում 2. *փ/սք.* ազդեցություն, ներգործություն ◊ avoir de l'~ ազդեցություն ունենալ
- impair** *m* սխալ, սխալ քայլ, վրիպում; անհարմարություն, շփոթություն; աննրբանկատություն, անտակտություն ◊ commettre un ~ սխալ գործել
- imparité** *f* անհավասարություն
- impartageable** *adj* անբաժանելի, անտրոհելի
- impartial**, -e *adj* անկանխակալ, անաչառ, անկողմնապահ, անկողմնակալ ◊ attitude ~e անկողմնակալ վերաբերմունք; interprétation ~e անաչառ մեկնաբանություն; enquête ~e անաչառ հետաքննություն
- impartialité** *f* անաչառություն, անկողմնապահություն, անկողմնակալություն
- impartir** *vt* տալ, բաժին հանել, տրամադրել ◊ des tâches ~ies à... հանձնարարություններ՝ դրված...
~ un délai տարկետում տալ
- impasse** *f* 1. փակուղի 2. *փ/սք.* անելանելի իրավիճակ, կացություն ◊ être dans une ~, être acculé à l'~

- փակուղու մեջ ընկնել, անելանելի վիճակի մեջ ընկնել; *courir* l'~ *budgetaire* լրացնել բյուջետային ճեղքվածքը; *l'issue de* l'~ փակուղու ելքը; *sortir de* l'~ փակուղուց դուրս գալ; *tirer de* l'~ փակուղուց հանել
~ *budgetaire* բյուջետային ճեղքվածք
~ *politique* քաղաքական փակուղի
- impassibilité** *f* անվրդովություն, հանգստություն, անխռովություն, սառնասրտություն, անտարբերություն
- impatroniser** *vt* 1. մեկին իշխանություն տալ 2. սահմանել, մտցնել, հաստատել (կանոններ և այլն) ◇ *s'~* 1. իշխանությունը զավթել, դառնալ իրադրության տերը 2. հաստատվել, ամրանալ, արմատանալ
- impeachment** *m* *քղք.* 1. իմպիչմենտ, անվստահություն որևէ քաղաքական գործչի նկատմամբ 2. *դվնգ.* մեղադրանք, (պետական) հանցագործության համար դատի տալը 3. պաշտոնատար անձանց պաշտոնանկության ընթացակարգ
- impeccable** *adj* անթերի, անբասիր
- impénétrable** *adj* 1. անթափանցիկ, անթափանցելի, անանցանելի 2. անհասանելի, անհասկանալի, անհիմանալի, անըմբռնելի
- impénitence** *f* *խսկց.* քարացածություն, անշարժություն, հնացածություն, անուղղելիություն
- impensable** *adj* աներևակայելի, արտակարգ, արտասովոր, անհավատալի, անմիտ, անիմաստ, անհնարին
- impératif**, -*ve adj* 1. հրատապ, ստիպողական 2. հրամայական ◇ *contrôle* ~ գործուն հսկողություն; *demande* ~*ve* թախանձալից խնդրանք; *mandat* ~ ընտրողների հրահանգ (պատգամավորին)
- impératif** *m* անհրաժեշտություն, պատվիրան, անպայմանական պահանջ, հրաման ◇ *les* ~*s de notre temps...* ժամանակի հրամայականը՝ պահանջը
~ *catégorique* *փիլ.* կատեգորիկ իմպերատիվ; անհրաժեշտություն
- impérativement** *adv* հրամայաբար
- imperceptible** *adj* 1. աննկատելի, անորսալի, անտեսանելի, աննշմարելի 2. անըմբռնելի, անընկալելի
- imperceptiblement** *adv* աննկատ, աննշմար
- imperdable** *adj* անպայման շահող, տանուլ չտվող, չտարվող
- impérial**, -*e adj* 1. կայսերական, ցարական, արքայական, թագավորական 2. գերագույն 3. վեհապանծ, մեծաքանչ, վսեմ
- impérialisme** *m* իմպերիալիզմ ◇ *anti* ~ հակաիմպերիալիզմ;
~ *économique* տնտեսական իմպերիալիզմ
~ *politique* քաղաքական իմպերիալիզմ
- impérialiste** *m* իմպերիալիստ
- impérialiste** *adj* իմպերիալիստական ◇ *domination* ~ իմպերիալիստական տիրապետություն;

- état ~ իմպերիալիստական պետություն; expansion ~ իմպերիալիստական զավթողականություն, էքսպանսիա
- impérieusement** *adv* 1. հրամայաբար, տիրաբար 2. համառորեն, ստիպողաբար, թախանձագին
- impérieux**, -se *adj* 1. հրամայական, տիրական, ազդու 2. համառ, ծայրահեղ, հետևողական ◊ besoin ~ կենսական պահանջ; nécessité ~se ծայրահեղ անհրաժեշտություն
- impérissable** *adj* հավերժական, հավիտենական, անանց ◊ gloire ~ հավերժական փառք; souvenir ~ անմոռանալի վերիուշ
- impéritie** *f* անկարողություն, անընդունակություն; անիրավասություն
- impermanence** *f* փոփոխականություն, անկայունություն, անհաստատունություն
- impétueusement** *adv* 1. բուռն, շեշտակիորեն, ուժգնորեն, անզսպելիորեն 2. մոլեգնորեն, կատաղի կերպով, խելահեղորեն
- impétueux**, -se *adj* 1. բուռն, շեշտակի, ուժգին, անզուսպ, սրընթաց 2. մոլեգին, կատաղի, խելահեղ
- impétuosité** *f* անզսպություն, սաստկություն, մոլեգնություն, բուռն, սրընթաց լինելը
- impitoyable** *adj* անողորմ, անգութ, անխիղճ, անողորմ, դաժան, անագորույն
- impitoyablement** *adv* անողորմաբար, անողորմաբար, դաժանորեն, անգթորեն
- implacabilité** *f* անողորմություն, անգթություն, անդրդվելիություն, անհաշտություն, անհաշտելիություն
- implacable** *adj* անողորմ, անխնայ, անդրդվելի, անգութ, անհաշտ ◊ logique ~ երկաթյա տրամաբանություն; lutte ~ անողորմ դաժան պայքար
- implantation** *f* 1. արմատավորում, տարածում, ամրապնդում, թափանցում, ներդրում 2. *բժշկ.* փոխպատվաստում ~ bancaire բանկերի արմատավորում
- implanter** *vt* 1. ներդնել, արմատավորել, թափանցել, տարածել, հիմնել 2. *բժշկ.* պատվաստել ◊ s'~ 1. ներդրվել, արմատավորվել 2. հիմնվել, բնակություն հաստատել, բնակվել ◊ s'~ à l'étranger հիմնվել արտասահմանում; s'~ sur le marché extérieur արտաքին շուկա թափանցել
- implexe** *adj* *հնգծ.* բարդ, խճճված
- impliable** *adj* 1. անծռելի, անթեքելի, չկորացող 2. անկոտրում, անընկճելի, աննկուն, անհողողող
- implicite** *adj* ենթադրելի, պարզ չարտահայտված, թաքնված, անորոշ, աղոտ *implicitelement* *adv* թաքուն, գաղտնաբար, ոչ բացահայտ կերպով; իմաստից ելնելով *impliquer* *vt* 1. ներգրավել, ներքաշել, մասնակից դարձնել 2. խճճել, խառնել *impondérables* *m pl*: les ~ de la politique քաղաքականության նրբությունները
- impopulaire** *adj* ոչ ժողովրդական
- importance** *f* 1. նշանակություն, կա-

րևորություն, նշանակալիություն
 2. չափ, ծավալ $\diamond$ une affaire d'~
 կարևոր գործ; attacher de l' ~
 կարևորություն տալ; avoir de l'~
 կարևորություն ունենալ; d'une
 grande ~ մեծ նշանակություն
 ունեցող; de haute ~ արտակարգ
 կարևորության; d' ~ historique
 mondiale համաշխարհային
 պատմական նշանակության; re-
 vêtir une grande ~ մեծ նշանակու-
 րություն ձեռք բերել, ստանալ; de
 peu d'~ քիչ կարևոր, աննշան,
 չնչին

~ de la commande պատվերի ծա-
 վալ

~ de crédit վարկի չափ

~ des effectifs զորքերի թվակազ-
 մը

important, -e *adj* կարևոր, մեծ, նշա-
 նակալից, շոշափելի, զգալի; ազ-
 դեցիկ $\diamond$ peu ~ աննշան, փոքրիկ,
 չնչին, անկարևոր $\diamond$ une question
 ~e կարևոր նշանակության
 հարց; un détail ~ կարևոր ման-
 րամասնություն; un document ~
 կարևոր փաստաթուղթ

importation *f* ներմուծում, ներմու-
 ծելը, ներկրում

importer *vt* 1. ներմուծել, ներկրել 2.
 կարևոր լինել, կարևորություն
 ունենալ, անհրաժեշտ լինել $\diamond$ il
 importe հարկ է, պետք է, հարկա-
 վոր է; peu importe կարևոր չէ,
 նշանակություն չունի; n'importe
 où որտեղ էլ լինի; n'importe qui
 ով էլ լինի

imposable *adj* հարկման ենթակա,
 հարկադրման ենթակա

imposant, -e *adj* ներգործուն, ազդե-

ցիկ, տպավորիչ, պատկառազ-
 դու, խոշոր, մեծ, նշանակալից

imposé, -e *adj* հարկված, հարկա-
 դրված

imposer *vt* 1. հարկել 2. հարկադրել;
 պարտադրել, կարգադրել 2.
 դնել, նշանակել, ենթարկել $\diamond$ s'~
 1. իր վրա դնել, իր վրա վերցնել
 2. հույժ հրատապ լինել, ստիպո-
 ղական անհրաժեշտություն լինել
 3. իրեն ճանաչել տալ; s'~ à l'at-
 tention իր վրա ուշադրություն
 հրավիրել; s'~ au respect իր
 նկատմամբ հարգանք ներշնչել;
 faire les conclusions qui s'impo-
 sent համապատասխան եզրա-
 կացություններ անել

~ un changement de politique
 հասնել քաղաքականության փո-
 փոխության

~ des conditions պայմաններ թե-
 լադրել

~ un embargo բեռնարգելք դնել

~ l'ordre կարգ հաստատել

~ une politique d'austérité հար-
 կադրել կոշտ խնայողության
 քաղաքականություն

~ un réforme ստիպել անցկացնե-
 լու ռեֆորմ

~ le silence ստիպել լռելու, լռու-
 րության հարկադրել

~ une tâche à qn մեկի առջև
 խնդիր դնել

imposition *f* 1. հարկում, հարկ դնե-
 լը, հարկադրում 2. տուգանքի
 նշանակում, տույժի կիրառում $\diamond$
 être soumis à l'~ հարկման ենթա-
 կա լինել; fixer l'~ հաստատել
 հարկի չափը

~ des bénéfices շահույթի հարկում
 ~, double կրկնակի հարկում
 ~ des plus-values եկամտահարկ

impossibilité *f* անհնարինություն, անկարելիություն

impossible *m* անհնարին բան, անհնարինը, անկարելի բան, անկարելին ◊ faire l'~ անել հնարավոր ամեն ինչ; par ~ սպասածին հսկառակ, սպասածից վեր; tenter l'~ փորձել անելու հնարավոր ամեն ինչ

imposture *f* խաբեություն, սուտ; զրպարտություն, զրպարտանք

impôt *m* հարկ, տուրք ◊ asseoir (կամ assujétir) un ~ հարկել; éluder l'~ հարկի վճարումից խուսափել; être passible de l'~ հարկման ենթակա լինել; exempter d'~s ազատել հարկերից; frapper d'~ հարկադրել, հարկ դնել; majoration des ~s հարկերի ավելացում; net d'~ հարկմանը ոչ ենթակա, չհարկվող; perception des ~s հարկերի գանձում; prélever (lever) les ~s հարկեր գանձել; se soustraire à l'~ հարկի վճարումից խուսափել ~ additionnel հարկի հավելյալ տեսակ
 ~ sur les bénéfices շահութահարկ
 ~ sur le capital կապիտալի հարկ
 ~ direct [indirect] ուղղակի [անուղղակի] հարկ
 ~ foncier հողահարկ
 ~ progressif sur le revenu աճող եկամտահարկ
 ~ sur le revenu եկամտահարկ
 ~ volontaire ինքնահարկում

impraticable *adj* 1. անիրականա-

նալի, անիրագործելի, անկատարելի 2. անանցանելի, դժվարանցանելի

imprécis, -e *adj* անճիշտ, անստույգ, անորոշ, ոչ պարզ, ոչ հստակ

imprécision *f* անճշտություն, անորոշություն

imprégné, -e *adj* տոգորված, համակված
 ~ de préjugés նախապաշարմունքներով տոգորված

imprenable *adj* անառիկ (քաղաք, ամրոց)

impréparation *f* անպատրաստվածություն, չնախապատրաստվածություն

imprescriptibilité *f* անբաժանելի լինելը, անկապտելիություն, անքակտելիություն, անսասանություն, անխախտություն

imprescriptible *adj* 1. անկապտելի, անքակտելի, անբաժանելի, անսասան, անխախտ 2. *իրվք*. ենթակա չէ վաղեմության ժամկետին ◊ droit ~ անկապտելի իրավունք; la loi ~ de la nature բնության անխախտ օրենքը

impressif, -ve *adj* սուբյեկտիվ, անհատական, անձին հատուկ

impression *f* 1. տպագրություն 2. տպավորություն, զգացում 3. ազդեցություն, ներգործություն ◊ avoir l'~ տպավորություն ունենալ; donner l'~ de... տպավորություն ստեղծել, թվալ; faire ~ ազդեցություն գործել; faire de l'~ à qn մեկի վրա տպավորություն թողնել; faute d'~ տպագրական սխալ; laisser qn sur une ~ թողնել տպավորության տակ

- ~, dernière վերջին տպագրությունը (գրքի)
 ~s de voyage ճամփորդական գրառումներ
- impressionnant**, -e *adj* 1. տպավորիչ, հուզիչ 2. պատկառելի, խոշոր, մեծ
- impressionner** *vt* տպավորություն գործել, հուզել
- imprévisible** *adj* որն անհնար է նախատեսել, անկանխատեսելի
- imprévision** *f* անկանխատեսություն, անշրջահայացություն
- imprévoyant**, -e *adj* անհեռատես, անշրջահայաց; թեթևամիտ, անլուրջ
- imprévu**, -e *adj* չնախատեսված, անսպասելի
- imprimatur** *m* տպագրության թույլտվություն
- imprimé**, -e *adj* տպագրված, տպված, տպագիր
- imprimé** *m* տպագիր գործ; ձեռնարկ; գիրք
- improbabilité** *f* անհավանականություն
- improbable** *adj* անհավանական, քիչ հավանական, կասկածելի
- improbateur**, -rice *adj* չխրախուսող, հավանություն չտվող
- improbation** *f* հավանություն չտալը, անհավանություն, կշտամբանք, նախատինք, հանդիմանություն
- improbe** *adj* անազնիվ, անբարո
- improbité** *f* անազնվություն, անբարոյություն
- improductif**, -ve *adj* անարտադրողական, անարդյունավետ, ասարդյուն, ոչ արգասաբեր ◊ travail
- ~ անարտադրողական աշխատանք
- impromptu**, -e *adj* անսպասելի, հանկարծակի ◊ visite ~ անսպասելի այցելություն
- impromptu** *adv* առանց նախապատրաստության, հանկարծակի, անսպասելիորեն, անակնկալ կերպով ◊ parler ~ խոսել հանապատրաստից
- improportionnel**, -le *adj* անհամաչափ
- impropre** *adj* 1. անպետք, ոչ պիտանի 2. ոչ բնորոշ, անբնական
- impropriété** *f* անհամապատասխանություն, սխալ, անպետքություն ~ de langage լեզվական սխալ ~ d'un terme արտահայտության անճշտություն; սխալ գործածություն (բառի, եզրի)
- improuvable** *adj* անսպացուցելի
- improviste**: à l'~ *loc.adv.* հանկարծակի, անսպասելիորեն, առանց նախազգուշացման, անակնկալ կերպով ◊ prendre qn à l'~ մեկին հանկարծակիի բերել
- imprudement** *adv* անզգուշորեն, անխոհեմորեն, ոչ խելամտորեն
- impudent**, -e *adj* 1. անզգույշ, անխոհեմ, անհեռատես, անշրջահայաց
- impuissance** *f* անզորություն, անկարողություն ◊ être dans l'~ ի վիճակի չլինել
- impuissant**, -e *adj* անզոր, անկարող, անօգնական
- impulsif**, -ve *adj* դրդող, հարկադրող, խթանող, մղիչ
- impulsion** *f* պոռթկում, ներքին

- մղում, հակում, խթան, ազդակ, իմպուլս
- impunissable** *adj* անպատժելի
- impunité** *f* անպատժելիություն ◊ en toute ~ միանգամայն անպատիժ
- imputabilité** *f* մեղսունակություն
- imputer** *vt* մեղսագրել, հանցանք համարել, մեղադրել
~ à crime հանցանք համարել
~ un crime à qn մեկին մեղադրել հանցանք կատարելու համար
- inabordable** *adj* անմատչելի, անառիկ, անհասանելի
- inacceptable** *adj* անընդունելի, անթույլատրելի
- inaccessibilité** *f* անմատչելիություն, անառիկություն
- accessible** *adj* անհասանելի, անմատչելի, անառիկ
~ à l'esprit humain մարդկային մտքի համար անհասանելի
- inaccordable** *adj* 1. չհամաձայնեցվող 2. չտրամադրվող, չորրվող
- inaccoutumé**, -e *adj* 1. անսովոր, անվարժ 2. արտասովոր, արտակարգ, ոչ սովորական
- inachevé**, -e *adj* անավարտ, անկատար, կիսատ
- inachèvement** *adv* անավարտություն, անկատարություն
- inactif**, -ve *adj* 1. անգործունյա, ծույլ, անբան 2. *nuqվ.* պահեստագործում գտնվող, պահեստային
- inaction** *f* անգործություն, անշարժություն
- inactivité** *f* 1. անգործունեություն 2. *nuqվ.* պահեստագործում գտնվելը, պաշտոնաթող լինելը
- inactuel**, -le *adj* ոչ այժմեական, ոչ հրատապ
- inadéquat**, -e *adj* անհամապատասխան; ոչ միատեսակ, տարբեր, անհամագոր, ոչ համագոր
- inadmissible** *adj* անընդունելի, մերժելի, անթույլատրելի
- inadvertance** *f* աչքաթողանք, անուշադրություն, անփութություն ◊ omettre des ~s սխալներ, վրիպումներ թույլ տալ; par ~ անուշադրության հետևանքով
- inaliénable** *adj* 1. անկապտելի, անբաժանելի, անբաժանելի 2. *իրվք.* անօտարելի ◊ droits ~s անօտարելի իրավունքներ (ազատության հիմնարար իրավունքներ, որոնք ներառում են խոսքի, խղճի ու հավատի ազատությունը)
- inalinéation** *f* 1. անկապտելիություն 2. *իրվք.* անօտարելիություն
- inaltérable** *adj* 1. անփոփոխական, անփոփոխ, կայուն 2. *փխք.* անխախտ, անխախտելի, անդրժեղի, անխորտակելի, աննկուն
- inamical**, -e *adj* անբարյացակամ, անընկերական
- inamissible** *adj կրոն.* անբաժանելի ◊ grâce ~ հավիտենական օրհնություն
- inamovible** *adj* անփոփոխելի, անփոխելի, մշտական; ցմահ
- inapplicabilité** *f* անկիրառելիություն, անկիրարկելիություն
- inapplicable** *adj* 1. անօգտագործելի, անկիրառելի, ոչ պիտանի 2. անհարմար, անհամապատասխան
- inappréciable** *adj* 1. անզնահատելի,

- արժեքավոր, անգին 2. անշոշափելի, անզգալի
- inapte** *adj* անընդունակ, ոչ հմուտ, անպետք, ոչ պիտանի
~ au service militaire զինվորական ծառայության համար ոչ պիտանի
- inaptitude** *f* անպետքություն, անընդունակություն, անկարողություն, պիտանի չլինելը
~ au travail անաշխատունակություն
- inasservité**, -e *adj* երդում չտված
- inasservi**, -e *adj* չստրկացած, անկախությունից չզրկված
- inassimilable** *adj* ոչ ենթակա ձուլման; ոչ սեփականելի, ոչ յուրացնելի
- inattaquable** *adj* 1. անառիկ, անխոցելի 2. անվիճելի, անվիճարկելի, անառարկելի ◊ droit ~ անառարկելի իրավունք
- inaugural**, -e *adj* ներածական, հանդիսավոր ձևով բացված ◊ cérémonie ~e բացման արարողություն, հանդիսակարգ, արարողակարգ; discours ~ բացման խոսք; հանդիսավոր ելույթ; réunion ~e հանդիսավոր կերպով բացված ժողով; séance ~e մ'տ congrès համագումարի առաջին նիստ
- inaugurateur** *m* բացում կատարող
- inauguration** *f* 1. հանդիսավոր բացում (հուշարձանի, հաստատության, նիստի) 2. *փխք.* սկիզբ ◊ discours մ'~ բացման խոսք
- inaugurer** *vt* 1. հանդիսավորությամբ բացել (հուշարձանը, համագումարը, հաստատությունը) 2. *փխք.* բացել, սկիզբ դնել
~ une nouvelle politique նոր քաղաքականության սկիզբ դնել
- inauthentique** *adj* անհավաստի, անստույգ, անարժանահավատ
- inavoué**, -e *adj* չարտահայտված, գաղտնի ◊ sentiments ~s գաղտնի՝ նվիրական զգացմունքներ
- incalculable** *adj* անհաշիվ, անթիվ, անհամար
- in camera** (*լատ.*) փակ դռների հետևում
- incarcération** *f* կալանք, ազատագրություն, բանտարկություն
- incarcérer** *vt* կալանավորել, ազատագրել, բանտարկել
- incarner** *vt* մարմնավորել ◊ s' ~ մարմնավորվել; վերամարմնավորվել
- incendiaire** *adj* հրդեհող, այրող, վառող, բռնկիչ, հրկիզող ◊ bombe ~ հրկիզող ռումբ
- incendier** *vt* 1. հրդեհել, այրել, վառել, հրկիզել 2. գրգռել, հուզել (մտքեր)
- incertitude** *f* 1. անվստահություն, անվճռականություն; կասկած, տարակուսանք, տարակույս; pl տատանումներ 2. անհավաստիություն, անարժանահավատություն, կասկածելիություն 3. փոփոխականություն, անկայունություն, անհաստատունություն 4. անորոշություն ◊ être dans l'~ անվստահ՝ անվճռական լինել; անորոշության մեջ լինել
~ des taux flottants տոկոսադրույքների տատանումներ
- incessamment** *adv* 1. *հնգծ.* անդադար կերպով, անընդմեջ 2. որ-

- քան հնարավոր է շտապ, անմիջապես, անհապաղ կերպով, առանց հասպաղելու, իսկույն ևեթ, օրեցօր,
- inchangeable** *adj* անփոփոխելի, չփոփոխվող, անփոփոխական
- incitement** *adv* պատահաբար, ի միջի այլոց, անցողակի $\diamond$ mentionner ~ անցողակի հիշատակել
- incidence** *f* 1. *փխք.* հետևանք, ներգործություն, ազդեցություն 2. ազդեցության ոլորտ 3. *հնգծ.* պատահար, դեպք, միջադեպ $\diamond$ avoir des ~s sur... արտացոլվել, անդրադառնալ, ազդել
~ financière ֆինանսական ներգործություն
~ fiscale, ~ des impôts, de consommation 1. հարկաբաշխում ըստ բնակչության խմբերի 2. հարկադրում սպառողներին
~ inflationniste արժեզրկման ներգործություն
- incident** *m* 1. պատահար, միջադեպ, դեպք 2. *pl* անկարգություններ 3. *դվնգ.* ինսիդենտ՝ միջադեպ $\diamond$ provoquer des ~s անկարգություններ հրահրել
~ fâcheux տխուր պատահար
~ de frontière սահմանային միջադեպ
- incidenter** *vi* խոչընդոտներ հարուցել; հարց բարձրացնել ընթացակարգի վերաբերյալ
- incitateur**, -rice *m, f* գրգռող, հարուցող, հրահրող, սադրիչ, դրդիչ
- inciter** *vt* գրգռել, հրահրել, դրդել, մղել, սադրել
~ un soulèvement խռովության դրդել
- incivique** *adj* ոչ քաղաքացիական, ոչ հայրենասիրական
- inclémence** *f* անգթություն, անողորմություն, դաժանություն
- inclément**, -e *adj* անգութ, անողորմ, անողորմ
- incliner** *vi* 1. հակված լինել, հակում ունենալ 2. տրամադրվել, համոզվել $\diamond$ s'~ 1. խոնարհվել, կռանալ 2. գլուխ խոնարհել 3. հնազանդվել; s'~ devant qch հաշտվել ինչ-որ բանի հետ, հնազանդվել, ենթարկվել; s'~ devant une décision présidentielle ենթարկվել նախագահի որոշմանը
~ pour une opinion հակամիտել հոգուտ մեկի կարծիքի
- inclus**, -e *adj* 1. կից, կցված 2. ներառյալ 3. ներգրավված $\diamond$ la lettre ci - ~e կից ներկայացվում է նամակը
- inclusif**, -ve *adj* ներառելով, մտցնելով
- inclusion** *f* ներառում, ներառելը, ներփակում, մտցում, մտցնելը
- inclusivement** *adv* ներառյալ
- incognito** *adv* ծպտյալ, գաղտնի կերպով $\diamond$ voyager ~ ճանապարհորդել ուրիշի անվան տալ
- incognito** *m* գաղտնիություն, ծպտյալություն, ծպտվածություն $\diamond$ garder l'~ գաղտնիություն պահպանել
- incohérence** *f* 1. անտրամաբանություն, անկապություն, անկապակցություն, կցկտուրություն 2. անհետևողականություն, հակասականություն
- incohérent**, -e *adj* 1. անկապ, անտրա-

- մաքանական, անհմաստ 2. անհետևողական, հսկասական $\diamond$ mots ~s անկասպ, կցկտոր բառեր
- incomber** *vi* վիճակվել, բաժին ընկնել; որևէ մեկի պարտականությունը լինել $\diamond$ il incombe à ...հարկ է, հարկավոր է, պետք է; cette tâche lui ~e այս պարտականությունը դրված է նրա վրա
- incommensurable** *adj* 1. անչափելի, անհաշիվ, անչափ, անընդգրկելի 2. մեծ, անսահման, հսկայական
- incommodant**, -e *adj* անհանգստացնող, տհաճություն պատճառող, նեղություն տվող
- incommunicable** *adj* անմիավորելի, չմիացվող; ենթակա չէ միավորման, համախմբման
- incommutable** *adj* անփոփոխելի, փոփոխության չենթարկվող
- incompatibilité** *f* անհամատեղելիություն; անհամապատասխանություն
~ de fonctions պաշտոնների անհամատեղելիություն
~ d'humeur բնավորությունների անհամապատասխանություն
- incompatible** *adj* անհամատեղելի, հսկասական $\diamond$ caractères ~s իրարից տարբեր, չհամընկնող բնավորություններ
- incompétence** *f* 1. անձեռնհասություն, անիրազեկություն 2. անիրավունակություն, անիրավագորություն
- incompréhensibilité** *f* անհասկանալիություն, անըմբռնելիություն $\diamond$ soulever l'objection d'~ վիճարկել իրազեկությունը, բացահայտությունը, իրավասությունը
- incompréhension** *f* անըմբռնողություն, չհասկանալը, չըմբռնելը, աններբանկատություն
- inconcevable** *adj* 1. անըմբռնելի, անհասկանալի, անհասանելի, անհիմնալի 2. աներևակայելի, արտասովոր, զարմանալի, անհավատալի
- inconcevablement** *adj* 1. անհասկանալի կերպով, անըմբռնելիորեն 2. ապշեցուցիչ կերպով, զարմանալիորեն
- inconciliable** *adj* 1. անհաշտ, անողոք, կատաղի 2. անհամատեղելի
- inconciliation** *f* անհաշտություն, անհաշտելիություն
- inconditionné**, -e *adj* չպայմանավորված, բացարձակ
- inconditionnel**, -le *adj* բացարձակ, լիիրավ, առանց պայմանի, անվերապահ $\diamond$ interdiction ~le des armes nucléaires միջուկային զենքի լիակատար արգելում; reddition ~le անվերապահ կապիտուլյացիա
- incongru**, -e *adj* անտեղի, ոչ տեղին, անպատեհ; անպատշաճ, անպարկեշտ, աններբանկատ $\diamond$ personne ~e անտակտ, աններբանկատ մարդ
- incongruité** *f* անտեղիություն, անպատեհություն; անպատշաճություն, անպարկեշտություն, աններբանկատություն
- incongrûment** *adv* անտեղի կերպով; անմտորեն, անհեթեթ կերպով; աններբանկատորեն

- inconnaisable** *adj* անճանաչելի, անհիմանալի
- inconquis**, -e *adj* չնվաճված, չզավթված; չհնազանդեցված, չհպատակեցված
- inconsciemment** *adv* անգիտակցաբար
- inconséquent** *adv* անհետևողականորեն
- inconséquence** *f* 1. անհետևողականություն 2. անխոհեմ արարք, չկշռադատված խոսք
- inconséquent**, -e *adj* 1. անհետևողական, անտրամաբանական, հակասական 2. անխոհեմ, անմտածված, չկշռադատված
- inconsidération** *f* անկշռադատություն, անխոհեմություն, անզգուշություն,
- inconsidéré**, -e *adj* անխոհեմ, չմտածված, չկշռադատված, անզգուշ $\diamond$ démarche ~e անխոհեմ արարք
- inconsistance** *f* անհիմն լինելը, ոչ հիմնավոր լինելը, հիմնավորված չլինելը
- inconsistant**, -e *adj* 1. սնանկ, անհիմն, հիմքից զուրկ, քննադատության չդիմացող $\diamond$ accusation ~e անհիմն մեղադրանք; arguments ~s անհիմն փաստարկներ
- inconstant**, -e *adj* փոփոխական, անկայուն, անհաստատ, փոփոխամիտ
- inconstitutionnel**, -le *adj* հակասահմանադրական, ոչ սահմանադրական
- incontestable** *adj* անզսպելի, անզուսպ
- incontestable** *adj* անվիճարկելի, անհերքելի, անառարկելի, անժխտելի $\diamond$ faits ~s անհերքելի փաստեր; preuves ~s անառարկելի ապացույցներ
- incontinent** *adv* անմիջապես, իսկույն Լեթ, անհապաղ կերպով, առանց հապաղելու
- incontrôlable** *adj* անվերահսկելի, անկառավարելի
- incontrôlé** *adj* վերահսկողություն չունեցող, անվերահսկելի, չստուգված
- inconvenience** *f* անտեղի լինելը, անպարկեշտություն, անվայել վարմունք
- inconvenient** *m* 1. անհարմարություն, խոչընդոտ, արգելք 2. անցանկալի հետևանք 3. *hégd.* անախորժություն, տհաճություն, փորձանք $\diamond$ sans ~s անարգել
- inconvertible** *adj* անփոխարկելի
- incoordination** *f* կապի բացակայություն, կոորդինացիայի բացակայություն
- incorporable** *adj* ներառելի
- incorporation** *f* 1. ներառում, ներառելը, մտցնելը (կազմի մեջ); միավորում 2. *nauq.* ընդունում, հաշվառում (գործառնափ մեջ), անձի գրանցումը՝ ձևակերպումը
- incorporer** *vt* 1. ներառել, կազմի մեջ մտցնել; միացնել, ավելացնել 2. *nauq.* ընդունել, հաշվառել (գործառնափում), գրանցել՝ ձևակերպել ցուցակներում
~ un conscrit գորակոչիկ ընդունել
- incorrectement** *adv* 1. անճիշտ, սխալ կերպով 2. անքաղաքա-

- վարի կերպով, անվայելուչ կերպով
- incorrection** *f* 1. անճշտություն, սխալ, սխալմունք 2. անքաղաքավարություն, անվայել արարք, կոպտություն:
- incorrigibilité** *f* անուղղելիություն
- incorruptibilité** *f* անկաշառություն, անկաշառելիություն
- incorruptible** *adj* անկաշառելի, անկաշառ, ազնվաբարո
- incrédibilité** *f* անհավանականություն
- incriminable** *adj* 1. *հրվք.* մեղսագրելի 2. դատապարտության արժանի
- incrimination** *f* 1. *հրվք.* մեղսագրում, մեղսագրելը, հանցանք վերագրելը 2. դատապարտում
- incriminer** *vt* 1. *հրվք.* մեղսագրել, հանցանք վերագրել 2. դատապարտել, մեղադրել
- inculcation** *f* մեղադրանք ◊ sous l'~de... մեղադրանքով
- inculpé**, -e *adj* մեղադրյալ, ամբաստանյալ
- inculper** *vt* մեղադրել, մեղադրանք ներկայացնել
- inculte** *adj* 1. չմշակված, անմշակ, խոպան, անխնամ, լքված 2. անկիրթ, տգետ, անքաղաքավարի
- incurable** *adj* 1. անբուժելի 2. անջնջելի, անուղղելի
- incurie** *f* անփութություն, անտարբերություն, անհոգատարություն, անուշադրություն; անհոգություն, անգործություն, ծուլություն, անբարեխղճություն
~ administrative անտնտեսվարություն
- incursion** *f* ներխուժում, ներթափանցում, ասպատակություն, արշավանք, հարձակում
~ aérienne օդային հարձակում
- indébrouillable** *adj* դժվարությամբ լուծվող, դժվարալույծ; խճճված, խառնաշփոթ, խառնակ, խրթին
- indécant**, -e *adj* անպարկեշտ, անվայել
- indéchiffable** *adj* 1. անվերծանելի, անընթեռնելի 2. անհասկանալի, անըմբռնելի, անբացատրելի, անլուծելի
- indécis**, -e *adj* 1. անվճռական, տատանվող 2. չլուծված, անորոշ, կասկածելի ◊ victoire ~e կասկածելի հաղթանակ
- indécision** *f* 1. անվճռականություն 2. անորոշություն
- indéclinable** *adj* *հնգծ.* անխուսափելի, անկասելի
- indécrottable** *adj* *խսկց.* անուղղելի ◊ un réactionnaire ~ մոլի, մոլեռանդ հետադիմական
- indéfectible** *adj* անխախտ, անխախտելի; անքակտելի, հավիտենական ◊ amitié ~ անքակտելի բարեկամություն; fidélité ~ անխախտելի հավատարմություն
- indéfectiblement** *adv* անխախտ կերպով, անքակտելիորեն
- indéfendable** *adj* սնանկ, անհիմն, հիմքից զուրկ, քննադատության չդիմացող, անապացույց
- indéfini**, -e *adj* 1. անորոշ 2. անսահման, անվերջ, անժայր, անժայրաժիր; անհուն, անսահման ◊ espace ~ անժայրաժիր տարածություն

indéfiniment *adv* 1. անորոշաբար; անորոշ ժամանակով 2. անսահմանորեն, անհունորեն

indéfinissable *adj* 1. անորոշելի; անորոշ 2. անբացատրելի, անհասկանալի, անըմբռնելի, indélibéré, -e *adj* անմտածված, չկշռադատված, անխոհեմ

indélicat, -e *adj* 1. անըրբանկատ, անփափկանկատ, անտակտ, անվայելուչ 2. անազնիվ, ամոթալի, պախարակելի, պարսավելի ◊ actes ~s դատապարտելի արարքներ

indemne *adj* անվնաս, ողջ ◊ rentrer ~ à sa base բարեհաջող վերադառնալ իր բազան (ինքնաթիռի մասին); rester ~ փրկվել, ողջ մնալ; sortir ~ de... չվնասվել, չուռժել

indemnisation *f* փոխհատուցում, հատուցում (ծախսերի, վնասների) ◊ obtenir une ~ փոխհատուցում ստանալ; verser une ~ փոխհատուցում վճարել

indemniser *vt* փոխհատուցել, հատուցել վնասները

indemnitaire *m* փոխհատուցում, հատուցում կամ պարգևատրում ստացող անձ

indemnité *f* 1. *դ/վնգ.* ինդեմնիտետ, վնասների փոխհատուցում՝ կոմպենսացիա 2. նպաստ 3. աշխատավարձ, պարգևատրում ◊ avoir droit à une ~ վնասի փոխհատուցում ստանալու իրավունք ունենալ; payer une ~ վնասը փոխհատուցել; réclamer une ~ վնասի փոխհատուցում պահանջել
~ en argent, ~ en espèces դրամա-

կան փոխհատուցում
~ avantageuse արտոնյալ փոխհատուցում
~ de chantage գործազրկության նպաստ
~ compensatrice դրամական հատուցում
~ de guerre պատերազմի հասցրած վնասի փոխհատուցում
~ journalière ժամանակավոր անաշխատունակության նպաստ
~ de licenciement աշխատանքից արձակվելու վերջնահաշիվ գումար
~ de logement, ~ de résidence բնակարանային նպաստ
~ de maternité մայրության նպաստ
~ parlementaire պատգամավորների աշխատավարձ
~ de vie chère աշխատավարձի բարձրացում կյանքի թանկացման հետ կապված

indémontrable *adj* անապացուցելի

indéniable *adj* անհերքելի, անժխտելի; ստույգ, արժանահավատ

indépendamment *adv* *հնգծ.* անկախորեն, անկախաբար, ինքնուրույնաբար
~ de ... անկախ; դուրս, զատ

indépendance *f* անկախություն, ինքնուրույնություն ◊ accéder à l' ~ անկախություն ձեռք բերել; accorder (կամ octroyer) l' ~ անկախություն տալ՝ շնորհել; détruire l' ~ անկախությունը ոչնչացնել; maintenir l' ~ պահպանել անկախությունը; octroi de l' ~ անկախության շնորհում՝ տրամադրում; obtenir l' ~ անկախության

- հասնել; pseudo- ~ կեղծ՝ ոչ իրական՝ թվացյալ անկախություն; semi- ~ կիսով չափ անկախություն
- ~ complète լիակատար անկախություն
- ~ judiciaire դատական անկախություն
- ~ nationale ազգային անկախություն
- ~ politique քաղաքական անկախություն
- indépendant**, -e *adj* անկախ, ինքնուրույն, ինքնիշխան ◊ candidat ~ *քղք.* անկախ թեկնածու (ընտրական պաշտոնի թեկնածու, որը չի հանդիսանում ոչ մեկ, ոչ մյուս կուսակցության ներկայացուցիչը); état ~ անկախ պետություն; expert ~ անկախ փորձագետ; investigation ~e անկախ հետաքննություն; politique ~e անկախ քաղաքականություն; pouvoir judiciaire ~ դատական անկախ իշխանություն
- in deposito** (*լատ.*)ի պահ
- indéracinable** *adj* անջնջելի, անուղղելի, արմատախիլ չեղող, անվերանալի
- indescriptible** *adj* աննկարագրելի
- indésirable** *adj* անցանկալի
- indestructible** *adj* անխախտ, անխզելի, անքակտելի; հավերժ, հավետ, հավիտենական, հարատև, հավերժական, մշտնջենական ◊ attaches ~s անխզելի կապեր
- index** *m* 1. դասիչ, ցուցանիշ, թվական ցուցիչ 2. գործակից 3. ցանկ, այբբենական ցանկ 4. (l'Index) գրքերի ցանկ, որոնք արգելվում են կաթոլիկ եկեղեցու կողմից ◊ mettre à l'~ արգելել, արգելք դնել; շրջանառությունից հանել; բոյկոտել
- ~ du progrès économique տնտեսական առաջընթացի ցուցիչ
- ~ de la position sociale սոցիալական դիրքի ցուցիչ
- indicateur** *m* 1. տեղեկատու 2. *տնտ.* ցուցանիշ, ցուցիչ 3. լրատու, իրազեկիչ (ոստիկանության)
- ~ financier ֆինանսական ցուցանիշ
- ~ monétaire դրամական ցուցանիշ
- ~ des prix գների ցուցանիշ
- indicatif** *m* կանչի ազդանշաններ, ազդակոչեր, ազդականչեր (ռադիոյի)
- indication** *f* նշում, ցուցում, ցուցմունք, *pl* տեղեկություններ ◊ donner une fausse ~ սխալ տեղեկություն տալ; fournir des ~s ցուցմունք տալ; sur l'~ հրահանգով; toutes les ~s relatives à... բոլոր տեղեկությունները, որոնք վերաբերում են...
- ~ des prix գների սահմանում
- ~s manuscrites à porter sur les cartes ձեռագիր նշումներ, որոնք արվում են քարտերի վրա
- indice** *m* 1. նշան, հատկանիշ, ախտանշան 2. ցուցանիշ, ցուցիչ 3. *իրվք.* անուղղակի ապացույց; հանցանշան
- ~ des actions բաժնեթղթերի փոխարժեքի ցուցանիշ
- ~ du minimum vital ապրուստի

համար անհրաժեշտ մինիմումի
 ցուցանիշ
 ~ des prix գների ցուցանիշ
 ~ de qualité որակական ցուցա-
 նիշ
 ~ de quantité քանակական ցու-
 ցանիշ
 ~ des salaires աշխատավարձերի
 ցուցանիշ
 ~s de la crise ճգնաժամի նշան-
 ներ (ախտանշաններ)
indicable *adj* անարտահայտելի,
 անասելի, անպատմելի
indien, -ne *adj* հնդկական
indifférence *f* 1. անտարբերություն,
 անհետաքրքրություն, անմաս-
 նակցություն, սառնություն 2. չե-
 գոքություն
indigénat *m* 1. *դվնգ*. բնիկների իրա-
 վական վիճակը; միջազգային
 իրավական ինդիգենատ, բնիկ-
 ների քաղաքացիության իրա-
 վունք 2. տեղացի բնակչություն
indigène *adj* տեղացի, բնիկ
indignation *f* գայրույթ, վրդովմունք,
 ցասում $\diamond$ faire éclater son ~
 վրդովվել, գայրանալ; soulevé d'~
 չափազանց գայրացած
 ~ générale համընդհանուր գայ-
 րույթ
 ~ publique հասարակական գայ-
 րույթ
indigne *adj* անարժան
indigner *vt* գայրացնել, վրդովեցնել
 $\diamond$ s'~ բարկանալ, վրդովվել,
 գայրանալ
indignité *f* 1. անարժանություն, ան-
 վայելություն; նողկալիություն,
 գարշելիություն, զազրելիություն
 2. վիրավորանք 3. *հրվք*. իրա-

վունքներից զրկելը $\diamond$ être frappé
 d'~ nationale զրկված լինել քա-
 ղաքացիական իրավունքից
 ~ électorale ընտրական իրա-
 վունքներից զրկելը
 ~ successorale ժառանգման իրա-
 վունքներից զրկելը
indiquer *vt* 1. ցույց տալ, նշել, մատ-
 նացույց անել, վկայել 2. որոշել,
 հաղորդել, ուրվագծել $\diamond$ à l'heure
 ~é նշանակված՝ պայմանավոր-
 ված ժամին; au lieu (կամ à
 l'endroit) ~é նշանակված՝ պայ-
 մանավորված տեղում (վայրում);
 c'est tout ~é դա միանգամայն
 բնական է՝ ինքնին հասկանալի
 է
indirect, -e *adj* կողմնակի, զարտու-
 ղի, ծուռ, անուղղակի $\diamond$ action ~e
հրվք. անուղղակի հայց; avis ~
 ակնարկ; contributions ~es ան-
 ուղղակի հարկեր; renseignement
 ~ տեղեկություններ երկրորդ
 ձեռքից՝ միջնորդից
indiscipline *f* անհնազանդություն,
 անկարգապահություն
indiscret, -ète *adj* 1. անհամեստ,
 աննրբանկատ 2. բերանբաց,
 շատախոս 3. *հնգծ*. անզգույշ,
 անխիտեմ, չմտածված $\diamond$ question
 ~ète անհամեստ հարց
indiscrétion *f* 1. անհամեստություն,
 աննրբանկատություն; հետաքրք-
 րասիրություն 2. անխիտեմու-
 թյուն 3. շատախոսություն, բե-
 րանբացություն
indiscutable *adj* անվիճելի, անվի-
 ճարկելի, անառարկելի, անհեր-
 քելի $\diamond$ faits ~s անվիճելի փաս-
 տեր

- indispensable** *adj* 1. անհրաժեշտ, հարկավոր 2. պարտադիր ◊ *présence* ~ պարտադիր ներկայություն
- indisponibilité** *f* 1. օգտագործման անհնարինություն 2. *zauvé*. բանակում ծառայելուն խանգարող հանգամանք
- indissoluble** անքակտելի, անխզելի ◊ *des liens* ~s անքակտելի կապեր
- individu** *m* անհատ, անձ ◊ *liberté de l'~* անհատի ազատություն; *soigner son ~* հոգալ իր անձի մասին
- individualisme** *m* *փիլ.* ինդիվիդուալիզմ, անհատապաշտություն
- individuel**, -le անհատական, անձնական ◊ *accord* ~ անհատական համաձայնագիր; *cas* ~ մասնավոր դեպք; *décision* ~le միանձնյա որոշում; *problèmes* ~s անհատական խնդիրներ; *réalisations* ~les անհատական նվաճումներ
- indivis**, -e *adj* անբաժանելի ◊ *par* ~ անբաժան, միասին, միահամուռ, միատեղ; *propriété* ~e անբաժանելի սեփականություն
- indocilité** *f* անհնազանդություն, ըմբոստություն
- indo-européen**, -ne *adj* հնդեվրոպական
- indomaniation** *f* կցում պետական հողային ֆոնդին
- indubitable** *adj* անկասկած, վստահելի, ճիշտ, ապահով, ստույգ, անվիճելի, անառարկելի
- induction** *f* *փիլ.* հետևություն, եզրակացություն
- induire** *vt* : 1. եզրակացնել, հետևություն անել 2. հարուցել, առաջացնել 3. ներգրավել, մտցնել ~ *en erreur* շփոթեցնել, մոլորեցնել
- indulgent**, -e *adj* ներողամիտ, հանդուրժող, հանդուրժողական, համբերատար, բարեհոգի
- indûment** *adv* անօրինականորեն, ապօրինաբար; ոչ պատշաճ ձևով
- industrialisation** *f* ինդուստրացում ◊ *régions à taux élevé d'~* արդյունաբերական շրջաններ, բարձր զարգացած արդյունաբերություն ունեցող շրջաններ
- industrialisé**, -e *adj* ինդուստրացված ◊ *pays très ~* բարձր զարգացած արդյունաբերություն ունեցող երկրներ
- industrie** *f* 1. արդյունաբերություն 2. ճյուղ, բաժին, բնագավառ ◊ *branches de l'~* ~ արդյունաբերության ճյուղեր ~ *aéronautique* ավիացիոն արդյունաբերություն ~ *d'alimentation* սննդարդյունաբերություն ~ *annexe* արդյունաբերությանը կից բնագավառ ~ *ariérée* չզարգացած արդյունաբերություն ~ *de l'armement* պաշտպանական արդյունաբերություն ~ *d'avant-garde* առաջավոր արդյունաբերություն ~ *bancaire* բանկային արդյունաբերություն ~ *du bâtiment* շինարարական արդյունաբերություն ~ *de bois* փայտամշակման արդ-

- յունաբերություն
 ~ de constructions mécaniques մեքենաշինություն
 ~ légère թեթև արդյունաբերություն
 ~ locale տեղական արդյունաբերություն
 ~ lourde ծանր արդյունաբերություն
 ~ des machines-outils հաստոցաշինություն
 ~ motrice արագ աճով արդյունաբերություն
 ~ nationalisée ազգայնացված արդյունաբերություն
 ~ navale նավաշինական արդյունաբերություն, նավաշինություն
 ~ de pétrole նավթային արդյունաբերություն
 ~ sidérurgique սև մետալուրգիա, սև մետաղագործություն
 ~ de transformation մշակող արդյունաբերություն
 ~s clés արդյունաբերության գլխավոր՝ կարևորագույն՝ վճռորոշ ճյուղեր
- industriel** *m* արդյունաբերող ◊ gros ~s խոշոր արդյունաբերողներ
- inébranlable** *adj* անսասան, աներեր, անհողողող, անդրդվելի ◊ résolution ~ ամուր վճռականություն; volonté ~ անսասան կամք
- inédit**, -e *adj* չտպագրված, չհրատարակված, անտիպ
- ineffectif**, -ve *adj* ազդեցություն չունեցող, անազդու, անհաջող
- inefficace** *adj* անարդյունավետ, անպտուղ, ապարդյուն, անօգուտ
- inefficacité** *f* անարդյունավետություն, անպտուղ՝ ապարդյուն՝ անօգուտ անօգուտ լինելը
- inégal**, -e *adj* 1. անհավասար 2. անհարթ, խորդուբորդ 3. անկայուն, փոփոխական ◊ traité ~ անհավասար պայմանագիր
- inégalité** *f* 1. անհավասարություն, տարբերություն 2. անհարթություն 3. անկայունություն, փոփոխականություն
 ~ de biens ունեցվածքի անհավասարություն
 ~ de race ռասայական անհավասարություն
- inéligibilité** *f* անընտրելիություն; ընտրելու իրավունքի բացակայություն
- inéligible** *adj* ընտրվելու ոչ ենթակա ◊ être ~ ընտրվելու իրավունք չունենալ
- inéluctable** *adj* անխուսափելի, անկասելի, անշրջելի
- inéluctablement** *adv* անխուսափելիորեն, անկասելիորեն, անշրջելիորեն
- inéprouvé**, -e *adj* չփորձված, չտեսնված, նոր
- inépuisable** *adj* անսպառ, անհատնում
- inéquitable** *adj* անարդարացի, ոչ արդարամիտ
- inertie** *f* անգործություն, քար անտարբերություն, քարացածություն, անշարժություն
- inessentiel**, -le *adj* անէական, ոչ էական
- inévitable** *adj* անխուսափելի ◊ accident ~ անխուսափելի պատահար; conséquences ~s անխուսափելի հետևանքներ
- inévitablement** *adv* անխուսափելիորեն

inexactitude *f* անճշտություն, սխալ վրիպում
inexcusable *adj* աններելի
inexcusé *adj* չկատարված, չիրագործված
inexécution *f* չկատարելը, չիրագործելը
inexistant, -e *adj* գոյություն չունեցող, բացակա
inexorabilité *f* անողորություն, անգթություն, անողորվելիություն, աննկունություն
inexorable *adj* աննկուն, անողորվելի, անկոտրում, անհողորդ, անողորք, անգութ $\diamond$ la volonté ~ à la paix անհողորդ կամք խաղաղության համար
expérience *f* անփորձություն, չիմացություն, փորձի պակաս
expérimenté, -e *adj* 1. անփորձ 2. չփորձարկված
expiable *adj* 1. անքավելի 2. անհաշտ, անողորք (պայքար և այլն)
explicable *adj* 1. անբացատրելի, անմեկնելի, անհասկանալի 2. տարօրինակ, զարմանալի, արտասովոր
expliqué, -e *adj* չբացատրված
inexprimable *adj* անարտահայտելի, անասելի, անպատմելի
inexprimé, -e *adj* չարտահայտված:
expugnable *adj* 1. անհաղթահարելի, անընկճելի 2. անմատչելի, անհասանելի, անառիկ
in extenso *loc. adv.* ամբողջովին, ամբողջությամբ, լիովին
inextirpable *adj* անջնջելի, անուղղելի, արմատախիլ չեղող, անվերանալի, անհազ
inextricable *adj* խճճված, խառնա-

շփոթ, անելանելի, բարդ $\diamond$ difficultés ~s անլուծելի դժվարություններ; être dans une confusion ~ աներևակայելի քառսում լինել; situation ~ անելանելի իրավիճակ
infaillibilité *f* 1. անսխալություն, անսխալականություն, ճշտություն 2. հնգծ. անխուսափելիություն, անառարկելիություն 3. կայունություն, հաստատունություն ~ du système bancaire բանկային համակարգի կայունություն
infaillible *adj* 1. անսխալական, ճիշտ 2. անառարկելի, անխուսափելի 3. կայուն, հաստատուն $\diamond$ preuve ~ անհերքելի ապացույց; succès ~ անխուսափելի հաջողություն
infailliblement *adv* անխուսափելիորեն, անառարկելիորեն
infaissable *adj* անիրագործելի; անհնարին, անթույլատրելի $\diamond$ solution ~ անթույլատրելի լուծում
infamant, -e *adj* անարգող, խայտառակող, պատվազրկող, անվանարկող $\diamond$ conduite ~e խայտառակ վարքագիծ; peine ~e խայտառակ պատիժ
infamie *f* 1. անպատվություն, խայտառակություն 2. նողկալի, գարշելի արարք, ստորություն; *pl* վիրավորանքներ
infanterie *f* հետևակ, հետևազոր ~ de l'air օդային-դեսանտային հետևազոր ~ de marine ծովային հետևակ ~ portée, motorisée մեքենայացված հետևազոր

- infavorable** *adj* անբարենպաստ, անբարեպատեհ
- infécond**, -e *adj* անպտուղ, անբերրի, անպտղաբեր
- inféodation** *f* *փխբ.* լիակատար հնազանդություն, հպատակություն
- inféodé**, -e *adj* 1. *սլոն.* ստրկացված, ճորտացված 2. *փխբ.* հպատակ, հնազանդ
- inférieur**, -e *adj* 1. ստորին, ներքևի 2. ամենացածր, ամենակրտսեր, տարրական 3. ստորադրյալ, ենթակա, ստորադաս ◊ classes ~es տարրական դասարաններ; situation ~e կախյալ վիճակ
- infériorité** *f* 1. ստորադասություն; ավելի ցածր մակարդակ 2. վատագույն որակ 3. անլիարժեքություն; անբավարար լինելը, պակասություն, թերություն 4. *ռազմ.* հակառակորդի գերազանցությունը ◊ complexe d'~ անլիարժեքության բարդույթ ~ des moyens միջոցների պակասություն ~ technique տեխնիկական հետամնացություն
- infernal**, -e *adj* 1. դժոխային, սարսափելի, ահավոր 2. *խսկց.* անտանելի, սոսկալի
- infester** *vt* ավերել, ամայացնել (արշավանքներով)
- infime** *adj* չնչին, աննշան, ամենափոքր, ամենաչնչին ~ minorité աննշան փոքրամասնություն
- infinité** *f* 1. անսահմանություն, անվերջություն 2. անսահման քանակություն
- infinitésimal**, -e *adj* չափազանց քիչ, չնչին, աննշան
- infirmatif**, -ve *adj* 1. *իրվբ.* վերացնող, չեղյալ ճանաչող, լուծարող 2. հերքող, վիճարկող
- infirmation** *f* 1. *իրվբ.* վերացում, չեղյալ ճանաչում, լուծարում 2. հերքում, վիճարկում
- infirmier** *vt* 1. *իրվբ.* լուծարել, չեղյալ ճանաչել, վերացնել (որոշումը) 2. հերքել
- inflation** *f* *տնտ.* ինֆլյացիա, արժեզրկում (թղթադրամի), սղան, գների աճ ◊ attiser l'~ սաստկացնել սղանը; combattre l'~ հաղթահարել սղանը; enrayer l'~ սանձել սղանը; faire face (կամ s'opposer, résister) à l'~ հակազդել արժեզրկմանը; freiner (կամ stopper) l'~ կանգնեցնել սղանը ~ cachée, ~ camouflée թաքնված սղան ~ galopante սրընթաց աճող սղան ~ incontrôlée անվերահսկելի սղան ~ permanente, ~ persistante շարունակական արժեզրկում ~ des prix գների աճ ~ rampante, ~ grimpante «մագրուցող» արժեզրկում
- inflationniste** *m* սղանի կողմնակից
- inflexibilité** *m* 1. ոչ ճկունություն 2. *փխբ.* անհողորդություն, անընկճելիություն, աննկունություն, անսասանություն, անողորվելիություն
- inflexible** *adj* 1. ոչ ճկուն, ոչ դյուրաթեք 2. *փխբ.* անկոտրում, աննկուն, անհողորդ, անընկճելի,

անդրդվելի, անսասան, անզիջում

inflexiblement *adv* անսասանորեն, աննկուն կերպով, անդրդվելիորեն

infliger *vt* սահմանել (պատիժ, տուգանք), ենթարկել (պատժի, տուգանքի); հասցնել (հարված)

~ un affront վիրավորանք հասցնել

~ une amende տուգանք սահմանել

~ un châtement պատժի ենթարկել

~ une défaite պարտության մատնել

~ un démenti formel կտրականապես հերքել

~ une riposte foudroyante ջախջախիչ հակահարված տալ

influencable *adj* ազդեցությանը՝ ներգործությանը ենթարկելի; թուլակամ

influence *f* ազդեցություն, ներգործություն ◊ avoir de l'~ sur ազդեցություն ունենալ; diminuer l'~ նվազեցնել՝ պակասեցնել ազդեցությունը; exercer une ~ ազդեցություն գործել, ներգործել; jouir d'une (grande) ~ (մեծ) ազդեցություն ունենալ; se laisser ~ ազդեցությանը ենթարկվել; sphère d'~ ազդեցության՝ ներգործության ոլորտ; soumettre à son influence իր ազդեցությանը ենթարկել; sous l'~ de ազդեցության տակ; se soustraire à l'~ de զո որևէ մեկի ազդեցության տակից դուրս գալ; subir l'~ de զո ազդեցություն կրել որևէ մեկից; trafic d'~ իշխանության չարա-

շահում; zones d'~ ազդեցության գոտիներ՝ շրջաններ

~ absolue բացարձակ ազդեցություն

~ décisive վճռորոշ ազդեցություն

~ externe արտաքին ազդեցություն

~ favorable բարերար ազդեցություն

~ mutuelle փոխազդեցություն

~ négative բացասական ազդեցություն

~ politique քաղաքական ազդեցություն

~ prépondérante գերիշխող ազդեցություն

influencer *vt* ազդել, ներգործել, ազդեցություն գործել

influant, -e *adj* ազդեցիկ, ազդեցություն ունեցող, կարևոր ◊ cercles ~s ազդեցիկ շրջաններ

influer *vi* ազդել, ներգործել

infondé, -e *adj* անհիմն, չհիմնավորված

informateur *m* լրատու, լուրեր հաղորդող, տեղեկատու, իրազեկիչ, ինֆորմատոր

~ de presse թղթակից; թերթի ինֆորմատոր՝ լրատու

information *f* 1. տեղեկատվություն, լրատվություն *pl* տեղեկություններ, տվյալներ 2. լուր, տեղեկություն, նորություն ◊ agence d'~ լրատվական գործակալություն; aller aux ~s տեղեկություններ հավաքել; հետախուզման գնալ; besoin d'~ տեղեկատվության անհրաժեշտություն; centre d'~ լրատվական կենտրոն; centre d'~ médiatique լրատվամիջոցա-

յին կենտրոն; champ d'~ տեղեկատվական դաշտ; collecte des ~s լրահավաքում; fausse ~ ապատեղեկատվություն; flux d'~ տեղեկատվական հոսք; fournir des ~s տեղեկություններ տալ՝ տրամադրել; prendre des ~s sur qn տեղեկություններ հավաքել մեկի մասին; privilège d'~ տեղեկությունը հրապարակելու արտոնություն; service d'~s հետախուզական ծառայություն; source d'~ տեղեկատվության աղբյուր; techniques d'~ լրատվական միջոցներ; à titre d'~ տեղեկության կարգով; trou d'~ տեղեկատվական ճեղք
 ~ auxiliaire լրացուցիչ տեղեկություն
 ~ confidentielle գաղտնի տեղեկություն
 ~ historique պատմական, պատմությանը վկայված տեղեկություն
 ~ personnelle անձնական տեղեկություն, տեղեկություն անձի մասին
 ~ politique քաղաքական տեղեկություն
 ~ publique տեղեկատու ծառայություն
 ~ sensationnelle ցնցող նորություն
 ~ sportive սպորտային նորություններ
 ~ statistique վիճակագրական տվյալներ
 ~ technologique տեղեկատվական տեխնոլոգիա

informatique *adj* 1. ինֆորմացիոն, տեղեկատվական 2. ինֆորմա-

տիկային, հաշվիչ մեքենաներին վերաբերող; մեքենայական ◊ industrie ~ ինֆորմացիոն ինդուստրիա; programme ~ մեքենայական ծրագիր; système ~ ինֆորմացիոն համակարգ

informatique *f* 1. ինֆորմատիկա, տեղեկագիտություն, հաշվիչ էլեկտրոնային տեխնիկա 2. տեղեկատվության ավտոմատացված մշակում

informe *adj* անձև, ձևին չհամապատասխանող, անկերպ

informé *adj* տեղեկացված, իրազեկված

informel, -le *adj* ոչ պաշտոնական, ոչ ձևական ◊ contrat ~ ոչ պաշտոնական ձևակերպված պայմանագիր (բանավոր կամ գրավոր պայմանագիր, որը իրավաբանորեն վավերացված չէ); discussions ~les ոչ պաշտոնական քննարկումներ; rencontres ~les ոչ պաշտոնական հանդիպումներ; réunion ~le ոչ պաշտոնական ժողով՝ առանց սահմանված օրակարգի; visite ~le ոչ պաշտոնական այց

informer *vt* տեղեկացնել, հաղորդել, տեղյակ պահել, ծանուցել, լուր տալ, իրազեկել ◊ être bien ~é քաջատեղյակ լինել; s'~ տեղեկություններ հավաքել, տեղեկանալ

informulé *adj* չձևակերպված

infraction *f* խախտում, օրինազանցություն, իրավախախտում, հանցագործություն ◊ commettre une ~ au règlement ընթացակար-

- գի կանոնները խախտել; *découvrir* 1՝~ հանցագործությունը բացահայտել
 ~ au contrat պայմանագրի խախտում
 ~ aux dispositions դրույթների խախտում
 ~ intentionnelle կանխամտածված հանցագործություն
 ~ à la légalité օրինականության խախտում
 ~ à la loi օրենքի խախտում
 ~ putative կարծեցյալ հանցագործություն
 ~ aux règlements կանոնադրության խախտում
- infracture** *f* 1. ենթակառուցվածք, ենթակառույց 2. կառուցվածք, կարգ
 ~ agricole գյուղատնտեսական ենթակառույց
 ~ économique տնտեսական ենթակառույց
 ~ internationale միջազգային ենթակառուցվածք
 ~ publique հասարակական ենթակառուցվածք
- infructueusement** *adv* անհաջող կերպով, անպտուղ կերպով, ապարդյուն
- infructueux**, *-se adj* ապարդյուն, գուր, անպտուղ, անարդյունք
 ◇ effort ~ ապարդյուն ջանքեր
- ingénieur**, *-se adj* հնարամիտ, հնարագետ, հմուտ
- ingéniosité** *f* հնարամտություն, հնարագիտություն, հմտություն
- ingérence** *f* միջամտություն, միջամտում
 ~ extérieure արտաքին միջամտություն
 ~ des tribunaux դատական միջամտություն
- ingérer** (*s'*) միջամտել ◇ *s'*~ dans les affaires d'autrui ուրիշի գործերին միջամտել
- ingrat**, *-e adj* 1. ապերախտ, երախտամոռ, անշնորհակալ 2. անբարենպաստ, անշահավետ, անձեռնտու, անհաջող ◇ âge ~ անցումային տարիք; conditions ~es անբարենպաստ պայմաններ; sol ~ անբերրի հող
- inhabile** *adj* 1. անշնորհք, անփորձ, անվարժ 2. *իրվք*. անիրավունակ
- inhabilité** *f* *իրվք*. անիրավունակություն
- inhérence** *f* հատուկ լինելը, անկապատելիություն, անբաժանելիություն
- inhérent**, *-e adj* անկապատելի, անբաժանելի, հատուկ, ներհատուկ
 ◇ droit ~ ժառանգական՝ ի ծնե իրավունք; pouvoirs ~s անկապատելի իրավասություններ (որոնք թվարկված չեն սահմանադրության մեջ, բայց դրանից են բխում); raison ~e հատուկ՝ ներհատուկ պատճառ; règlement ~ ինքնակարգավորում
- inhibitif**, *-ve adj* արգելիչ, արգելական
- inhibition** *f* արգելք, արգելում, թույլ չտալը
- inhibitoire** *adj* արգելիչ, արգելող, խոչընդոտող
- inhumain**, *-e adj* անմարդկային, ոչ մարդկային, տմարդի

- inhumanité** *f* անմարդկայնություն, տմարդություն
- inimitié** *f* թշնամություն, թշնամանք, հակակրանք, անբարեհաճություն, անբարյացակամություն
- inintelligence** *f* անխելություն, հիմարություն, անխելամտություն; անըմբռնողություն, չըմբռնելը, չհասկանալը
- inintelligible** *adj* անհասկանալի, անըմբռնելի, դժվարիմաց, անվերծանելի
- inintentionnellement** *adv* առանց դիտավորության, ոչ դիտավորյալ կերպով, ակամա
- ininterrompu**, *-e adj* անընդհատ, անդադար, անընդմեջ ◊ l'essor ~ անշեղ աճ
- ininterruption** *f* անընդհատություն
- inique** *adj* 1. անարդարացի 2. ապօրինի, անօրինական, օրինազանց
- iniquement** *adv* 1. անարդարացիորեն 2. ապօրինաբար, անօրինաբար
- iniquité** *f* 1. անարդարություն 2. անօրինություն, անօրինականություն, ապօրինություն, օրինազանցություն, անիրավություն
- initial**, *-e adj* 1. նախնական, սկզբնական, ելակետային 2. վերնագրային, խորագրային ◊ accumulation ~e du capital կապիտալի նախնական կուտակում; accusation ~e նախնական մեղադրանք; capital ~ սկզբնական կապիտալ; cause ~e սկզբնապատճառ; période ~e վաղ ժամանակաշրջան
- initialement** *adv* սկզբում, սկզբնապես
- initiateur**, *-rice m, f* 1. նախածեռնող; հիմնադիր 2. դաստիարակ, ուսուցիչ 3. նորարար
- initiative** *f* 1. նախածեռնություն, ձեռնարկում; առաջին քայլ; *pl* միջոցառումներ 2. *pp*. նախածեռնություն ◊ comité d'~ կազմակերպական կոմիտե; droit d'~ օրենսդրական նախածեռնության իրավունք; faire preuve d'~ ցուցաբերել նախածեռնություն; groupe d'~ նախածեռնող խումբ; prendre l'~ նախածեռնությունը իր ձեռքը վերցնել; sur sa propre ~ սեփական նախածեռնությամբ
~ de défense stratégique (I.D.S.) ռազմավարական պաշտպանական նախածեռնություն
~ législative, ~ des lois օրենսդրական նախածեռնություն
~ personnelle անձնական նախածեռնություն
~ populaire ժողովրդական օրենսդրական նախածեռնություն (խորհրդարանին ուղարկված բնակչության կոլեկտիվ դիմումը՝ օրենսդրական առաջարկությամբ)
- injonction** *f* հրաման, կարգադրություն, կարգադրագիր, պահանջ, ցուցում, հրահանգ
- injure** *f* 1. նախատինք, վիրավորական խոսք 2. *pl* հայհոյանք, հիշոց, լուտանք 3. վնաս, կորուստ ◊ faire ~e անարդարացի վարվել; վնաս հասցնել; վիրավորել, մեղացնել; proférer l'~

- վիրավորանք հասցնել
~ des ans (կամ du temps) ժամանակի կործանարար գործունեությունը
~s du sort ճակատագրի անակնկալներ
- injurieusement** *adv* վիրավորական կերպով
- injurieux**, -se *adj* վիրավորական, անարգական
- injuste** *adj* անարդարացի, կողմնակալ
- injustement** *adv* անարդարացիորեն, անարդարաբար, կողմնակալորեն
- injustice** *f* անարդարություն, կողմնակալություն ◊ esprit d'~անարդարամտություն; réclamer contre une ~ ըմբոստանալ ընդդեմ անարդարության
~ sociale սոցիալական անարդարություն
- injustifiable** *adj* աններելի, անարդարանալի
- injustifié**, -e *adj* չարդարացված, անհիմն
- inlassable** *adj* անխոնջ, չհոգնող
- inlassablement** *adv* անդուլ կերպով, անընդհատ, անխոնջաբար, առանց հոգնելու
- innocence** *f* 1. անմեղություն 2. միամտություն, պարզամտություն ◊ présomption d'~ անմեղության կանխավարկած
- innocent**, -e *adj* 1. անմեղ; *հրվք.* անմեղաունակ 2. միամիտ, պարզամիտ ◊ faire l'~ միամիտ ձևանալ
- innocenter** *vt* արդարացնել, ճանաչել անմեղ
- innocuité** *f* անվնասություն, անվնասակարություն, անվնաս լինելը
- innommable** *adj* չսված, անլուր, անհավատալի, անօրինակ, հրեշավոր
- innommé**, -e *adj* անվանում չստացած, չանվանակոչված
- innovateur**, -rice *adj* նորարարական
- innovation** *f* նորամուծություն, նորարարություն, նորույթ
~s financières ֆինանսական նորարարություններ
- innové** *vi* նորամուծություն անել, նորարարություն կատարել
- inobligement** *adv* ոչ սիրալիք կերպով
- inobservance** *f* չպահպանում, չպահպանելը (կանոնների, հրամանների)
~ des conditions պայմանները չպահպանելը
~ des délais ժամկետները չպահպանելը
- inobservé**, -e *adj* 1. անդիտարկելի 2. չպահպանված; խախտված
- inoffensif**, -ve *adj* անվնաս, անվտանգ ◊ rendre ~ վնասագերծել
- inofficiellement** *adv* ոչ պաշտոնապես
- inofficieux**, -se *adj* *հրվք.* վնաս հասցնող; մեկի իրավունքները ոտնահարող ◊ testament ~ կտակ, որը օրինական ժառանգորդին զրկում է ժառանգությունից
- inondation** *f* 1. ջրհեղեղ, հեղեղում 2. *փխք.* հորդում (ժողովրդի, ամբոխի)
- inopérant**, -e *adj* *հրվք.* չգործող, անգործուն, անգործ ◊ être ~

- նպատակին չհասնել
inopiné, -e *adj* անսպասելի, անակընկալ, չնախատեսված, հանկարծակի
inopinément *adv* անսպասելիորեն, հանկարծակիորեն, անակնկալ կերպով
inopportun, -e *adj* անժամանակ, տարածան, տարադեպ, անտեղի
inopportunité *adv* անժամանակ, անպատեհ ժամանակ, անտեղի
inopportunité *f* անժամանակություն, տարածամություն, անտեղիություն
inouïable *adj* անմոռանալի, չմոռացվող, անմոռաց
inouï, -e *adj* չլսված, չտեսնված, արտասովոր; անհավատալի
in petto *loc.adv.* հոգում, մտքում, մտովի, ինքն իր մեջ; գաղտնաբար, ծածուկ, թաքուն
inqualifiable *adj* անօրինակ, անպատմելի, չլսված $\diamond$ conduite ~ գայրացուցիչ վարքագիծ
inquisiteur *m* հավատաքննիչ, ինկվիզիտոր
inquisitif, -ve *adj* հնցծ. զննող, քննող
inquisition *f* 1. *պսմ.* ինկվիզիցիա 2 կանխակալ հետաքննություն $\diamond$ pousser l'~ հետաքննություն վարել
inquisitionner *vt* հետաքննել կանխակալ կերպով
inquisitorial, -e *adj* 1. ինկվիզիտորական 2. *փիլսո.* դաժան, անգութ, դահճական
insaisissabilité *f* 1 անորսալիություն, անբռնելիություն 2. *փիլսո.* բռնագանձման անհնարելիություն;
անձեռնմխելիություն (գույքի համար)
insaisissable *adj* 1. անբռնելի, անորսալի 2. *փիլսո.* ոչ բռնագանձելի; անձեռնմխելի (գույքի համար)
insatisfaction *f* անբավարարություն, անբավականություն, տհաճություն, դժգոհություն
insciemment *adv* անգիտակցաբար, չիմանալով, անգիտությամբ
inscription *f* 1. արձանագրություն, հիշատակություն 2. գրանցում, գրառում, ցուցակագրում $\diamond$ faire l'~ de... գրառել, ցուցակի մեջ վերցնել
~ sur la liste électorale մտցնել ընտրացուցակների մեջ
~ au procès-verbal արձանագրել, արձանագրության մեջ ներառել
inscrire *vt* գրանցել, գրառել, ցուցակագրել
~ à l'ordre du jour օրակարգում դնել
inscrit, -e *adj* գրանցված, գրառված, ցուցակագրված, ներգրված $\diamond$ député non ~ խորհրդարանական ոչ մի խմբավորման չպատկանող պատգամավոր; orateur ~ ելույթի համար գրանցված անձ
inscrutable *adj* անհասկանալի, անըմբռնելի
insécurité *f* վտանգավորություն, անապահովություն, անկայունություն $\diamond$ zone d'~ վտանգավոր շրջան
~ financière ֆինանսական անապահովություն
~ globale du monde համընդհանուր անապահովություն
~ de travail աշխատանքային

- անապահովություն
- insensible** *adj* 1. անզգա, անտարբեր, անզգայուն 2. աննկատելի, աննշան, անզգալի, հագիվ նշմարելի 3. *փ/սք.* անտարբեր, անկարեկից
- insensiblement** *adv* աննկատելիորեն, աննշմար; աստիճանաբար, քիչ-քիչ, կամաց-կամաց
- inséparabilité** *f* անբաժանություն, անբաժանելիություն, ամբողջություն, ամբողջականություն
- inséparablement** *adv* անբաժանորեն, անբաժանելիորեն, ամբողջականորեն
- insérer** *vt* մտցնել, ընդգրկել, ներգրավել, ներառել, զետեղել (հայտարարություն, հոդված)
 ~ un article հոդված զետեղել
 ~ une clause պայման նախատեսել
- insertion** *f* 1. ներառում, մտցնելը, տեղադրում, զետեղում, տպագրում (լրագրի մեջ) 2. ինտեգրացիա, ձուլում, ներառում (հասարակության մեջ և այլն)
 ~ légal *իր/ք.* լրագրային հայտարարություն (որը զետեղվում է ըստ օրենքի կամ դատարանի որոշմամբ)
 ~ professionnelle աշխատանքի տեղավորում
- insidieusement** *adv* 1. նենգորեն, նենգաբար, դավադրորեն, դավադրաբար 2. գաղտնաբար, թաքուն, ծածուկ կերպով
- insigne** *adj* անվանի, նշանավոր, ականավոր, կարկառուն, երևելի; գերազանց; փառավոր ◊ services ~s բացառիկ վաստակ՝ ծառայություններ; vertu ~ անօրինակ առաքինություն
- insigne** *m* շքանշան; տարբերանշան; կրծքանշան
 ~ militaire զինվորական շքանշան; l'ordre de l' Insigne d'Honneur « Պատվո նշան » շքանշան
- insignifiance** *f* աննշանություն, անկարևորություն, չնչիություն
- insignifiant**, -e *adj* աննշան, չնչին, անկարևոր; անհետաքրքիր; անդեմ, դիմագուրկ
- insinuant**, -e *adj* 1. շողոքոքող, շողում 2. հուշող, հուշելու
- insinuatif**, -ve *adj* *հնգծ.* թափանցող, ներթափանցող, սողուկող
- insinuation** *f* 1. շողոքոքություն 2. ակնարկ, ակնարկում, ներշնչում
 ~ d'un acte *պտմ.* արձանագրության հրապարակում և գրանցում
- insinuer** *vt* ակնարկել, ակնարկներով խոսել, ներշնչել ◊ s' ~ 1. թափանցել, ներծծվել 2. մեկի աչքը մտնել, մեկին շողոքոքել
- insistance** *f* համառություն, հաստատականություն, հաստատամտություն
- insister** *vi* 1. համառորեն պահանջել, պնդել 2. համառորեն հետամուտ լինել
 ~ avec esprit de suite հետևողականորեն պնդել
- insolemment** *adv* հանդգնորեն, համարձակորեն, անպատկառ կերպով, լկտիաբար
- insolence** *f* 1. հանդգնություն, լկտիություն, լպիրշություն, անպատկառություն 2. մեծամտու-

թյուն, գոռոզություն, ամբարտավանություն
insolite *adj* անսովոր, ոչ սովորական
insolubilité *f* անլուծելիություն, անվճռելիություն
insoluble *adj* անլուծելի, անվճռելի; անելանելի
insolvabilité *f* սնանկություն, անվճարունակություն, անկարողություն
insolvable *adj* անվճարունակ, անկարողունակ, սնանկ
insondable *adj* 1. անասհման, անհուն 2. անչափելի, անչափ, անծայր, անծայրածիր, անհաշիվ, անընդգրկելի 3. անըմբռնելի, անհասանելի, անհասկանալի, անհմանալի
insonmis, -e *adj* 1. չնվաճված, աննվաճ, չհնազանդեցված 2. զինծառայությունից խույս տվող
insommission *f* 1. անհնազանդություն, չենթարկվելը 2. զինծառայությունից խուսափելը
insouçonnable *adj* կասկածներ չհարուցող
insouçonné, -e *adj* 1. չկասկածվող, անկասկածելի 2. անսպասելի
insoutenable *adj* 1. քննադատությանը չդիմացող 2. անտանելի, անհանդուրժելի
inspecter *vt* 1. զննել, զննում կատարել, քննել 2. ստուգել, տեսչական ստուգում անցկացնել, հսկել
inspecteur, -rice *m f* հսկիչ, տեսուչ, ստուգող
 ~ des contributions directes ֆինանսային տեսուչ
 ~ des Douanes մաքսային տեսուչ
 ~ des impôts հարկային տեսուչ

~ de (police) ոստիկանական տեսուչ
 ~ d'une société d'assurance ապահովագրային տեսուչ
 ~ du travail աշխատանքի գծով տեսուչ
inspection *f* 1. զննում, ստուգում 2. հսկում, հսկողություն; տեսչություն, տեսչական հսկողություն 3. տեսչական պաշտոն ◊ Inspection des Finances Ֆինանսական տեսչություն (մարմին); passer une ~ տեսչական ստուգում կատարել; rapport d'~ զեկույց ստուգման մասին
 ~ aérienne օդային տեսչություն
 ~ des bagages բեռների ստուգում, զննություն
 ~ de caisse դրամարկղի ստուգում
 ~ des finances ֆինանսական ստուգում
 ~ des livres հաշվապահական գրքերի ստուգում
inspirateur, -rice *m, f* ոգեշնչող
inspiration *f* 1. ներշնչանք 2. ոգևորություն, ոգեշնչում
inspiré, -e *adj* ոգեշնչված ◊ être bien [mal] ~ ճիշտ [սխալ] վարվել, գտնել հաջողված, [անհաջող] լուծում
inspirer *vt* 1. ներշնչել 2. ոգեշնչել, ոգևորել 3. ուսուցանել, խրատել, դաստիարակել ◊ s'~ դեկավարվել 2. ոգեշնչվել; s'~ de ses intérêts դեկավարվել իր շահերից ելնելով
 ~ des réflexions խորհրդածությունների տեղիք տալ
instabilité *f* անկայունություն, անհաստատություն, անհաստատու-

- նություն, փոփոխականություն, *հոգք*. անհավասարակշռվածություն
- instable** *adj* անկայուն, անհաստատ, երերուն, տատանվող, փոփոխական, դյուրափոփոխ; *հոգք*. անհավասարակշիռ
- instablement** *adv* անկայունորեն, անհաստատորեն, փոփոխականորեն
- installation** *f* 1. տեղավորում, բնակեցում 2. կանգնեցում, տեղակայում, տեղադրում 3. սարքավորում, սարքավորում անցկացնելը 4. կառույց, շինություն 5. պաշտոնի նշանակում, հաստատում ~ de rampes de lancement de fusées հրթիռների արձակման հրապարակի կառուցում ~s militaires զինվորական օբյեկտներ
- installer** *vt* 1. տեղավորել, բնակեցնել 2. շինել, կառուցել, կահավորել, դնել, տեղակայել (սարքավորումներ) 3. պաշտոնի նշանակել, հաստատել ◊ *s'*~ 1. հիմնավորվել, բնակություն հաստատել, տեղավորվել; *s'*~ défensivement, *s'*~en position défensive պաշտպանողական դիրք գրավել
- instamment** *adv* համառորեն, անընդհատ, անդադրում, ստիպողաբար, թախանձագին
- instance** *f* 1. համառ, թախանձագին խնդրանք 2. *իրվք*. մարմին, ատյան 3. գործի դատական քննություն ◊ *avec* ~ համառորեն, թախանձագին; *en cours de* l'~ գործի քննության ընթացքում; *en* ~ վարություն գտնվող; *en dernière* ~ վերջին հաշվով; *engager* l'~ դատական գործ հարուցել; *faire de vives* ~s համառորեն խնդրել, պահանջել; *introduire une* ~ հայց ներկայացնել, քաղաքացիական գործ հարուցել; *reprendre* l'~ գործի քննությունը վերսկսել; *tribunal de grande* ~ բարձրագույն ատյանի դատարան; *tribunal de première* ~ առաջին ատյանի դատարան
- instant**, -e *adj* համառ, թախանձալից
- instant** *m* պահ, վայրկյան, ակնթարթ ◊ *à* l'~ անմիջապես, իսկույն; *à chaque* ~ ամեն վայրկյան; *dans un* ~ հենց հիմա, այս վայրկյանին; *par* ~s երբեմն, ժամանակ առ ժամանակ, մերթ ընդ մերթ; *pour* l'~ առայժմ, դեռ, այս պահին
- instantané**, -e *adj* ակնթարթային, վայրկենական
- instantanément** *adv* վայրկենապես, մի ակնթարթում, անմիջապես, իսկույն Լեթ, առանց հասպաղելու
- instar**: *à* l'~ de... *loc. prép.* օրինակով, նմուշակերպով, նմանությամբ
- instaurateur**, -rice *m, f* հիմնադիր
- instauration** *f* 1. հիմնադրում, հաստատում, սահմանում; հիմնավորում 2. վերականգնում ~ de la conscription զինվորական ծառայության սահմանում
- instaurer** *vt* ստեղծել, հիմնել, հիմնադրել, սահմանել, հաստատել ~ un régime հաստատել վարչակարգ
- instigateur** *m* սադրիչ, հրահրիչ

~ de guerre պատերազմի հրձիգ
instigation *f* սադրանք, դրդում, հրահրում
instipulé, -e *adj* չպայմանավորված, չհիշատակված
instituer *vt* 1. հիմնել, հիմնադրել, հաստատել, սահմանել 2. պաշտոնում հաստատել
 ~ un débat բանավեճ բացել
 ~ des expériences փորձեր իրականացնել
institut *m* 1. ինստիտուտ, հաստատություն 2. կրթական հաստատություն, հիմնարկ ◊ Institut (de France) Ֆրանսիայի ինստիտուտ (հինգ ակադեմիաների միավորում)
 ~ de recherches գիտահետազոտական ինստիտուտ
institution *f* 1. հիմնադրում, հիմնում, սահմանում, ստեղծում, հաստատում 2. հաստատություն, հիմնարկություն, մարմին, կազմակերպություն
 ~ bancaire nationalisée ազգայնացված բանկային հաստատություն
 ~ charitable բարեգործական հաստատություն
 ~ corrective ուղղիչ հիմնարկություն
 ~ financière ֆինանսական հաստատություն
 ~ judiciaire արդարադատական մարմին
 ~ privée մասնավոր կազմակերպություն
 ~ publique պետական հաստատություն
 ~ représentative ներկայացուցչա-

կան հաստատություն
 ~s compétentes իրավասու հաստատություններ
 ~s internationales միջազգային հաստատություններ
 ~s spécialisées մասնագիտացված կազմակերպություններ
 ~s subsidiaires օժանդակ հաստատություններ
instructeur *m* հրահանգիչ
instruction *f* 1. կրթություն, ուսուցում 2. կրթվածություն 3. հրահանգավորում 4. հրահանգ, ցուցում 5. *իրվք*. հետաքննություն, քննություն ◊ donner des ~s ցուցումներ տալ; juge d'~ քննիչ; recevoir des ~s ցուցումներ ստանալ
 ~ administrative վարչական հրահանգ
 ~ criminelle քրեական գործով հետաքննություն
 ~ définitive, ~ à l'audience դատական քննություն
 ~ militaire ռազմական պատրաստություն
 ~ préparatoire, ~ préalable նախաքննություն
 ~ primaire տարրական կրթություն
 ~ professionnelle մասնագիտական կրթություն
 ~ publique ժողովրդական կրթություն
 ~ secondaire միջնակարգ կրթություն
 ~ sommaire արագացված ուսումնական նախապատրաստություն
 ~ supérieure բարձրագույն կրթություն

- instruire** *vt* 1. ուսուցանել, կրթել 2. հրահանգավորել 3. լուր տալ, տեղեկացնել, իրազեկել, հայտնել, հաղորդել 4. *հրվք.* քննություն անցկացնել, հետաքննել
~ le procès de զո քննել մեկի գործը դատարանում
~ contre զո մեկի դեմ հետաքննություն կատարել
- instruit**, -e *adj* 1. կրթված, ուսյալ, զարգացած 2. իրազեկ, տեղյակ, իրավասու
- instrument** *m* 1. գործիք, սարք 2. *փխք.* միջոց 3. *հրվք.* փաստաթուղթ, հավատարմագիր, համաձայնագիր ◊ échange des ~s de ratification *ղվնգ.* վավերացման գրերի փոխանակություն
~ d'accession փաստաթուղթ միջազգային համաձայնագրին միանալու մասին
~ d'adhésion անդամակցության փաստաթուղթ (միջազգային պայմանագրի)
~ de circulation շրջանառության միջոց
~ de contrôle վերահսկման գործիք
~ de dénonciation փաստաթուղթ պայմանագիրը չեղյալ հայտարարելու մասին
~ diplomatique դիվանագիտական փաստաթուղթ
~ de garanties երաշխիքային միջոց
~ international միջազգային պայմանագիր, միջազգային իրավական փաստաթուղթ
~ juridique իրավաբանական փաստաթուղթ
- ~ légal իրավական փաստաթուղթ
~ de notification ծանուցման փաստաթուղթ
~s monétaires *ֆին.* արժույթային քաղաքականության գործիքներ
~s de travail արտադրության գործիքներ
- instrumentaire** *adj.* témoin ~ *հրվք.* ընթերավկա; վկա, որի ներկայությունը անհրաժեշտ է նոտարական գործողություն կատարելու ժամանակ
- instrumental**, -e *adj* ծառայող (որպես միջոց, գործիք)
- instrumentation** *f* *հրվք.* պաշտոնական սկտերի և արձանագրությունների կազմում
- instrumenter** *vi* *հրվք.* կազմել պաշտոնական սկտեր և արձանագրություններ
- insu** *m* : à l'~ de... *loc. prép.* առանց որևէ մեկի գիտության; à son ~ առանց իր գիտության
- insubordination** *f* անհնազանդություն; հրամանը կատարելուց հրաժարում ◊ ~ aux autorités իշխանություններին չենթարկվելը՝ չճանաչելը
- insubordonné**, -e *adj* անհնազանդ, ըմբոստ, չենթարկվող
- insubstantiel**, -le *adj* անկարևոր, ոչ էական
- insuccès** *m* անհաջողություն, ձախողություն
- insuffisances** *f* սխալներ, վրիպումներ, թերություններ ◊ mettre à nu les ~s բացահայտել թերությունները
- insuffisant**, -e *adj* 1. անբավարար,

քերի, պակաս 2. անընդունակ, անկարող, սնանկ

insulaire *adj* կղզու, կղզիների վրա գտնվող

insultant, -e *adj* վիրավորական, անարգական, անարգիչ

insulte *f* վիրավորանք, անարգանք, նախատինք

insulter *vt* վիրավորել, անարգել, անպատվել, վիրավորանքներ հասցնել

insulteur *m* վիրավորող, անպատվող

insupportable *adj* անտանելի, անհանդուրժելի

insurgé, -e *m* ֆապստամբ

insurger (s'~) 1. ապստամբել 2. *փ/սք.* ընդվզել, խռովություն բարձրացնել, ըմբոստանալ

insurmontable *adj* անհաղթահարելի, անդիմադրելի, անընկճելի

insurpassable *adj* անգերազանցելի, բացարձիկ

insurrection *f* զինված ապստամբություն, խռովություն, բռնություն $\diamond$ écraser (կամ opprimer) l'~ ապստամբությունը՝ խռովությունը ճնշել; soulever une ~ խռովություն բարձրացնել

insurrectionnel, -le *adj* խռովարարական, ապստամբական

intact, -e *adj* 1. չվնասված, անխաթար 2. անքերի, անբասիր, անբիծ

intangibilité *f* անձեռնմխելիություն, անխախտություն, անսասանություն

intangible *adj* 1. անշոշափելի, աննյութական 2. անձեռնմխելի, անխախտ, անսասան $\diamond$ base ~ անսասան հիմք; principes ~s

հաստատուն սկզբունքներ; traité ~ անձեռնմխելի պայմանագիր

intarissable *adj* անսպառ, անհատնելի, անհատնում

intégral, -e *adj* լրիվ, լիակատար, ամբողջական, միասնական, անբաժանելի $\diamond$ partie ~e du contrat պայմանագրի անբաժանելի մաս; publication ~e ամբողջական հրատարակություն

intégralement *adv* ամբողջովին, լիովին $\diamond$ adopter ~ լիովին ընդունել

intégrant, -e *adj* լրացնող, լրացուցիչ $\diamond$ faire partie ~e de qch ինչ-որ բանի բաղկացուցիչ մաս լինել; partie ~e անբաժանելի, բաղկացուցիչ մաս

intégration *f* 1. ներգրավում, ինտեգրում, ամբողջացում 2. միավորում, միասնացում ~ économique տնտեսական ինտեգրում ~ européenne եվրաինտեգրում ~ des marchés շուկաների միասնացում ~ politique քաղաքական ինտեգրում

intègre *adj* ազնիվ, անկաշառ $\diamond$ juge ~ անկաշառ՝ ազնիվ դատավոր

intégrité *f* 1. ամբողջություն, ամբողջականություն, անխախտելիություն, անձեռնմխելիություն 2. պարկեշտություն, ազնվություն ~ territoriale տարածքային ամբողջականություն

intellectuels *m pl* մտավորականություն, գիտության և մշակույթի գործիչներ

intellectuellement *adv* ինտելեկտուալ՝ մտավոր կերպով

intelligence *f* 1. խելք, միտք, բանականություն, ողջամտություն 2. համերաշխություն $\diamond$ avoir des ~s avec... կապեր ունենալ մեկի հետ; pour l'~ de ce qui va suivre հասկանալու համար, թե ինչ է հետևելու; se créer des ~s կապեր ձեռք բերել; vivre en bonne [en mauvaise] ~ համերաշխ [անհամերաշխ] ապրել; vivre en parfaite ~ լիակատար համերաշխության մեջ ապրել

intempéstif, -ve *adj* անժամանակ, տարածամ, տարադեպ

intempéstivement *adv* անժամանակ, ոչ ժամանակին

intenable *adj* 1. *ազգ.* պաշտպանության համար ոչ պիտանի 2. *խոսք.* անտանելի, անհանդուրժելի $\diamond$ position ~ պաշտպանության համար ոչ պիտանի դիրք

intendance *f* 1. կառավարում, ղեկավարում 2. *վիսք.* տնտեսական գործունեություն; նյութական խնդիրներ
~ militaire, Service de l'Intendance ինտենդանտական ծառայություն, բանակի մատակարարման հիմնարկների ամբողջ ծառայությունը
~ universitaire ուսումնական հաստատությունների ֆինանսական կառավարում

intense *adj* ինտենսիվ, լարված, ուժգին, կատաղի $\diamond$ rivalité ~ սուր մրցակցություն

intensément *adv* ինտենսիվորեն, ուժգնորեն, առավել արդյունավետորեն, լարվածաբար

intensif, -ve *adj* ինտենսիվ, սաստիկ

լարված, ուժեղ, խոր $\diamond$ efforts ~s սաստիկ ջանքեր; pourparlers ~s լարված բանակցություններ

intensifier *vt* ուժեղացնել, ինտենսիվացնել, սաստկացնել, ակտիվացնել
~ la lutte ուժեղացնել պայքարը

intensification *f* ինտենսիֆիկացում, ուժգնացում, սաստկացում, լարվածության մեծացում

intensité *f* լարվածություն, ուժգնություն, ինտենսիվություն

intenter *vt* *խոսք.* սկսել, հարուցել (գործ), ներկայացնել (հայց)
~ un procès à qn գործ հարուցել մեկի դեմ, դատի տալ

intention *f* մտադրություն, դիտավորություն, նպատակ, միտում $\diamond$ à l'~ de... (հատուկ) համար, հանուն; à cette ~ այս նպատակով; avoir l'~ մտադիր լինել; dans l'~ de... դիտավորությամբ, մտադրությամբ
~ ferme հաստատուն մտադրություն
~s, bonnes բարի մտադրություններ
~s pacifiques խաղաղ մտադրություններ

intentionné, -e *adj*: bien ~ բարեմիտ, բարյացակամ; հուսալի, վստահելի (քաղաքականապես); mal ~ անբարեմիտ, անբարյացակամ; անբարեհույս, անվստահելի, անհուսալի (քաղաքականապես)

intentionnel *adj* դիտավորյալ, կանխամտածված, միտումնավոր $\diamond$ délit ~ կանխամտածված հանցագործություն

- interaction** *f* փոխգործողություն
- interactivité** *f* փոխազդեցություն, փոխներգործություն
- interallié** *adj* միջմիութենական, միջդաշնակցային
- intercalation** *f* 1. զետեղում, տեղադրում 2. ավելացում
- intercéder** *vi* պաշտպան կանգնել, պաշտպանության տակ առնել, բարեխոսել, միջնորդել
- intercepter** *vt* 1. առաջը փակել, ճանապարհը կտրել, խոչընդոտել, ազելք լինել, խափանել, խանգարել 2. ձեռքից խլել
~ une émission ռադիոհաղորդումը բռնել
~ une lettre նամակը կես ճամփին բռնել
~ la retraite նահանջի ճանապարհը կտրել
- interception** *f* 1. արգելում, փակում, խոչընդոտում, խափանում 2. բռնում, գրավում, խլում
~ des émissions, ~ par écoute ռադիոյի միջոցով բռնելը, ռադիոբռնում
- intercession** *f* միջնորդություն, պաշտպանություն, հովանավորություն, երաշխավորություն
- intercesseur** *m* միջնորդ, հովանավոր, պաշտպան
- intercontinental**, -e *adj* միջմայրցամաքային
- intercourse** *f* *հզվր.* առևտրային կապեր; գործնական շփում
- interdépartemental**, -e *adj* միջդեպարտամենտական
- interdépendance** *f* փոխկախվածություն, փոխադարձ կախում
- interdépendant**, -e *adj* փոխադարձաբար կախված, փոխկախված
- interdiction** *f* 1. արգելք, արգելում 2. *հրվր.* իրավունքներից զրկում $\diamond$ frapper d'~ արգելել; lever une ~ արգելանքը վերացնել
~ des armes atomiques ատոմային զենքի արգելում
~ des droits civils, civiques et de famille քաղաքական, քաղաքացիական և ընտանեկան իրավունքներից զրկում
~ du recours à la force ուժի կիրառման արգելում
~ de séjour արգելք՝ բնակության, սպրելու
- interdire** *vt* 1. արգելել, խոչընդոտել 2. ժամանակավորապես պաշտոնից հեռացնել 3. իրավունքներից զրկել
~ l'accès մուտքն արգելել
~ une zone արգելված գոտի սահմանել
- interdit**, -e *adj* արգելված $\diamond$ stationnement ~ կանգառն արգելվում է; zone ~e արգելված գոնա, շրջան
~ au public հասարակության համար փակ է; «կողմնակի մարդկանց մուտքն արգելվում է» (հայտարարություն)
- intéressé**, -e *adj* շահագրգռված, հետաքրքրված $\diamond$ motifs ~s շահադիտական դրդապատճառներ
- intéressé**, -e *m, f* շահագրգիռ, շահագրգռված անձ
- intéresser** *vt* 1. հետաքրքրել, հետաքրքրություն առաջացնել 2. վերաբերել, շոշափել, առնչություն ունենալ, կապ ունենալ
- intérêt** *m* 1. հետաքրքրություն, շահ

հագրագրություն, շահագրգռվածություն 2. շահ, օգուտ 3. համակրանք, կարեկցանք 4. տոկոս
 ◇ avec ~ կարեկցանքով; avec un vif ~ մեծ հետաքրքրությամբ; avoir ~ à faire զի շահագրգռված լինել այն բանում, որ... ; dans l'~, aux ~s որևէ նպատակով, հանուն որևէ բանի; d' ~ général հանրօգուտ; d'un ~ international միջազգային նշանակության; d'~ local տեղական նշանակության; digne d'~ հետաքրքրության արժանի; il est de votre ~de... ձեր օգտի համար է, որ... ; mettre qn dans ses ~s մեկին գրավել իր կողմը; montrer de l'~ pour հետաքրքրություն ցուցաբերել; placer à ~ տոկոսով տալ; porter de l'~ հետաքրքրություն ցուցաբերել; prélever un ~ տոկոսը հանել; prêter à ~ տոկոսով դրամ փոխառալ; le principe de l'~ matériel նյութական շահագրգռվածության սկզբունքը; un problème d'~ général ընդհանուր հետաքրքրություն ներկայացնող հարց; produire de l'~ տոկոս բերել; réaffirmer son ~ վերահաստատել՝ ընդգծել իր շահագրգռվածությունը; susciter l'~ հետաքրքրություն առաջացնել; toucher un ~ տոկոս ստանալ; verser un ~ տոկոս վճարել
 ~ brut համախառն տոկոս
 ~ courant ընթացիկ տոկոս
 ~ fixe կայուն տոկոս
 ~ intérimaire միջբանկային տոկոս

~ net զուտ տոկոս
 ~ nominal անվանական տոկոս
 ~ public հասարակական շահ
 ~ supérieur de l'État պետության բարձրագույն շահերը
 ~ vital, immédiat, profond կենսական, էական, կարևոր նշանակության շահեր
intérêts *m pl* 1. տոկոսներ 2. օգուտներ, շահեր ◇ contrairement aux ~ հակառակ շահերին; correspondre (կամ répondre, être conforme) aux ~ համապատասխանել շահերին; défendre les ~ պաշտպանել շահերը; être contraire aux ~ հակասել շահերին; exprimer (կամ interpréter, refléter, traduire) les ~ արտահայտել շահերը; léser les ~ տոկոսները պակասեցնել; limiter les ~ տոկոսները սահմանափակել; régler les ~ տոկոսները վճարել
 ~ accrus, ~ accumulés կուտակված տոկոսներ
 ~ actifs վարկատուների տոկոսներ
 ~ arriérés երկարաձգված տոկոսներ
 ~ communs ընդհանուր շահեր
 ~ de la communauté internationale միջազգային հանրության շահեր
 ~ contradictoires հակասական՝ անհամատեղելի շահեր
 ~ cœurs կուտակված տոկոսներ
 ~ débiteurs պարտապանների տոկոսներ
 ~ dus վճարման ենթակա տոկոսներ
 ~ sur emprunt փոխառության տոկոսներ

- ~ exigibles վճարման ենթակա տոկոսներ
 ~ légitimes օրինական շահեր
 ~ de la minorité փոքրամասնության շահեր
 ~ nationaux ազգային շահեր
 ~ particuliers մասնավոր շահեր
- interfédéral**, -e *adj* միջմիութենական
- interfractionnel**, -le *adj* միջֆրակցիոն, միջխմբակային ◊ activité ~le միջֆրակցիոն գործունեություն
- intergouvernemental**, -e *adj* միջկառավարական ◊ accord ~ միջկառավարական համաձայնագիր; comité ~ միջկառավարական հանձնաժողով; projet ~ միջկառավարական ծրագիր; transactions ~es գործարքներ կառավարական գերատեսչությունների միջև
- intérieur**, -e *adj* ներքին ◊ Ministère de l'Intérieur Ներքին գործերի նախարարություն
- intérim** *m* պարտականությունների ժամանակավոր կատարում, ժամանակավոր փոխարինում ◊ ad ~ (a.i.), par ~ (p.i.) ժամանակավորապես, ժամանակավոր; assurer l'~, faire l'~ ժամանակավորապես փոխարինել, կատարել պարտականությունները; chargé d'affaires ad ~ գործերի ժամանակավոր հավատարմատար; charger de l'~ ժամանակավորապես պարտականությունները դնել; ministre ad ~, par ~ նախարարի պաշտոնակատար, ի տեղի նախարարի
 ~ de la fonction présidentielle նախագահական պարտականությունների ժամանակավոր կատարում
- intérimaire** *adj* ժամանակավոր; ժամանակավոր պաշտոնակատար ◊ Comité ~ de l'Assemblée Générale de l'O.N.U. ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայի ժամանակավոր հանձնախումբ; personnel ~ ժամանակավոր անձնակազմ; président ~ ժամանակավոր նախագահ
- intérimaire** *m, f* ժամանակավոր պաշտոնակատար
- intérimat** *m* ժամանակավոր պաշտոնավարում
- interjection** *f*: ~ d'appel *հրվք*. բողոքարկում
- interlocuteur**, -rice *m, f* խոսակից, զրուցակից
 ~ valable կողմ (խումբ, կուսակցություն և այլն), որի հետ կարելի է լուրջ բանակցություններ վարել; արժանի գործընկեր (բանակցություններում)
- interlocution** *f* զրույց, խոսակցություն, երկխոսություն; հաղորդակցություն, շփում
- interlope** *adj* կեղծ, մաքսանենգային ◊ commerce ~ ապօրինի առևտուր
- intermédiaire** *m* միջնորդ, միջնորդություն ◊ agir comme ~ հանդես գալ որպես միջնորդ; servir d'~ entre les parties contradictoires հակամարտող կողմերի միջև միջնորդ հանդիսանալ; par l' ~ de... միջնորդությամբ; sans ~ անմիջականորեն, առանց միջնորդի
- intermédiaire** *adj* միջին, միջակա,

միջանկյալ, միջնորդ ◊ corps ~s կառավարման միջանկյալ մարմիններ (կառավարության և բնակչության միջև); langue ~ միջնորդ լեզու; les pays ~s միջնորդ երկրներ

interminable *adj* անվերջ, անվերջանալի

interministériel, -le *adj* միջգերատեսչական; միջնախարարական

intermittence *f* ընդհատումներ, դարձար; ընդմիջում ◊ par ~s ընդմիջումներով; sans ~ անդադար, անխափան

intermittent, -e *adj* ընդմիջվող, ընդհատվող, միջընդմիջվող, հերթափոխվող

international, -e *adj* միջազգային ◊ acte ~ միջազգային իրավական ակտ; aide ~e միջազգային օգնություն; association ~e միջազգային ընկերություն՝ միություն; conseil ~ միջազգային խորհուրդ; commerce ~ միջազգային առևտուր; comité ~ միջազգային կոմիտե՝ հանձնաժողով; commu-nauté ~e միջազգային հանրություն; compagnie ~e միջազգային ընկերություն՝ ձեռնարկություն; compétition ~e միջազգային մրցակցություն; conférence, cong-rès ~ միջազգային խորհրդաժողով; conflit ~ միջազգային հակամարտություն; contacts ~ aux միջազգային կապեր՝ շփումներ; contrôle ~ միջազգային վերահսկողություն; convention ~e միջազգային համաձայնագիր; coop-ération ~e միջազգային համագործակցություն; corporation ~e

միջազգային միավորում; Cour pénale internationale Միջազգային քրեական դատարան; crime ~ միջազգային հանցագործություն; déclaration ~e միջազգային հռչակագիր՝ հայտարարագիր; droit ~ միջազգային իրավունք; financement ~ միջազգային ֆինանսավորում; fonds ~ միջազգային հիմնադրամ; guerre ~e միջազգային պատերազմ; instances ~es միջազգային ատյաններ; investigation ~e միջազգային հետաքննություն; législa-tion ~e միջազգային օրենսդրություն; loi ~e միջազգային օրենք; mandat ~ միջազգային մանդատ՝ լիազորություն; marché ~ միջազգային շուկա; mission ~e միջազգային առաքելություն՝ պատվիրակություն; négociations ~es միջազգային բանակցություններ; or-ganisation ~e միջազգային կազմակերպություն; paix ~e միջազգային խաղաղություն; politique ~e միջազգային քաղաքականություն; pratique ~e միջազգային փորձառություն՝ պրակտիկա; pression ~e միջազգային ճնշում; question ~e միջազգային հարց; régulation ~e միջազգային կարգավորում; relations ~es միջազգային հարաբերություններ; réu-nion ~e միջազգային ժողով; si-tuation ~e միջազգային դրություն՝ իրավիճակ; tarif ~ միջազգային սակագույց; traité ~ միջազգային պայմանագիր; tran-saction ~e միջազգային գործարք; tutelle ~e միջազգային

- խնամակալություն; union ~e միջազգային միություն
- internationalement** *adv* միջազգային մասշտաբով, միջազգայնորեն
- internationalisation** *f* միջազգայնացում, տարբեր պետություններին (տարածքը, ծովը և այլն) հավասար օգտագործելու իրավունքի տրամադրում
- internationaliser** *vt* միջազգայնացնել, (տարածքը, ծովը և այլն) դնել տարբեր պետությունների հսկողության տակ
- internationalisme** *m* ինտերնացիոնալիզմ
- internationalité** *f* միջազգային բնույթ
- interne** *adj* ներքին ◊ contradictions ~s ներքին հակասություններ; contrôle ~ ներքին վերահսկողություն; désordres ~s ներքին անկարգություններ՝ խռովություններ; expansion ~ ներքին աճ; sécurité ~ ներքին անվտանգություն; lutte ~ ներքին պայքար
- interné**, -e *m, f* 1. ներկայալ անձ 2. մեկուսացված (հոգեբուժարանում)
~ civil ներկայալ քաղաքացիական անձ
~ politique քաղաքական բանտարկյալ
- internement** *m* 1. *ղվնգ.* ներճամբարում (ազատության սահմանափակման հատուկ ռեժիմ, որը սահմանում է պատերազմող կողմը մյուս կողմի քաղաքացիական բնակչության հանդեպ կամ չեզոք երկիրը՝ հակամարտող կողմերի բանակայինների հանդեպ), ներկայում, բնակեցում, տեղավորում, բնակության հաստատում 2. մեկուսացում
~ cellulaire մեկուսի բանտարկություն
- interner** *vt* 1. ներճամբարել, ներկայել, բնակեցնել, տեղավորել 2. մեկուսացնել
~les citoyens ennemis pendant la guerre պատերազմի ժամանակ ներկայել հակառակորդ կողմի քաղաքացիներին
- internonce** *m* *ղվնգ.* ինտերնունցիո, նվիրակորդ (Վատիկանի դիվանագիտական ներկայացուցիչ՝ դեսպանորդի մակարդակով)
- interparlementaire** *adj* միջխորհրդարանական
- interpellateur**, -rice *m, f* 1. հարցապնդող, խորհրդարանում հարց բարձրացնող 2. հարցնող, պատասխան պահանջող 3. *իրվք.* օրենքի կատարում պահանջող անձ
- interpellation** *f* 1. հարցապնդում, խորհրդարանական հարցում՝ հարցապնդում 2. մեկին հարցով դիմելը 3. *իրվք.* օրենքի կատարման պահանջ
- interpeller** *vt* 1. հարցապնդել, հարցապնդում՝ հարցում կատարել խորհրդարանում 2. մեկին հարցով դիմել 3. *իրվք.* պահանջել օրենքի կատարում
- interpénétration** *f* փոխներթափանցում
- interplanétaire** *adj* միջմոլորակային
◊ fusée ~ միջմոլորակային հրթիռ
- interpolaire** *adj* միջբևեռային
- interpolation** *f* ընդմիջարկություն,

- ինտերպոլացիա, միջարկում, միջադրություն, ներդիր
- interpolar** *vt* 1. ինտերպոլացիա կատարել (հեղինակին չպատկանող և տեքստը աղավաղող բառեր մտցնել ձեռագրի մեջ) 2. ընդմիջարկել
~ un texte տեքստը աղավաղել
- interposer** *vt* : s'~ միջնորդ հանդիսանալ, միջամտել
- interposition** *f* միջնորդություն, միջամտություն
- interpréteur**, -rice *m, f* մեկնաբանող, մեկնիչ, մեկնաբան
- interprétation** *f* 1. մեկնություն, մեկնաբանություն; պարզաբանում, բացատրություն, հիմնավորում, պատճառաբանություն 2. բանավոր թարգմանություն 3. տվյալների մշակում, վերծանում
~ conséquence հետևողական բացատրություն
~ judiciaire իրավական՝ դատական մեկնաբանություն
~ libre ազատ մեկնաբանություն՝ թարգմանություն
~ de la loi օրենքի մեկնաբանություն
~ trompeuse խաբուսիկ մեկնաբանություն
~ restrictive սահմանափակ մեկնաբանություն
~ simultanée համաժամանակյա՝ սինխրոն՝ համընթաց թարգմանություն
- interprète** *m, f* 1. մեկնաբան, մեկնիչ 2. թարգման, թարգմանիչ (բանավոր) ◊ faire fonction d'~ կատարել թարգմանչի պարտականություններ
- ~ de la conférence գիտաժողովի թարգմանիչ
- interpréter** *vt* 1. մեկնաբանել, պարզաբանել, բացատրել, արտահայտել, հաղորդել 2. բանավոր թարգմանել
~ les règles բացատրել՝ մեկնաբանել կանոնները
~ le traité մեկնաբանել պայմանագիրը
- interrègne** *m* միջթագավորություն, գահը թափուր մնալու ժամանակամիջոցը
- interrogatoire** *m* 1. հարցաքննություն, հարցում, հարցուփորձ 2. հարցաքննության արձանագրություն
~ serré խիստ հարցաքննություն
- interrompre** *vt* 1. ընդհատել, դադարեցնել 2. խոսքը կտրել ◊ s'~ միտքն ընդհատել, խոսքը դադարեցնել
~ le débat ընդհատել բանավեճը
~ la réunion ընդհատել ժողովը
~ le speaker ընդհատել խոսնակին
- interruption** *f* 1. ընդհատում 2. դադար
~ volontaire de grossesse (I.V.G.) հղիության կանավոր դադարեցում
~ de la prescription *իրվք*. վաղեմության ընդհատում
- interruptions** *f pl* տեղից բացականություններ, ռեպլիկներ
- intersession** *f* ստաշրջանների միջև ընկած ժամանակամիջոց
- intersignalisation** *f* ազդանշանների փոխանակում, ազդանշանային կապ

intersigne *m* նշան, խորհրդանշան
interstice *m* *հնգծ*. ժամանակամիջոց
interurbain, -*e adj* միջքաղաքային
intervalle *m* ժամանակահատված, տարածություն, հեռավորություն, դարձար $\diamond$ à ~s égaux հավասար հեռավորության վրա; avec de longs ~s մեծ ընդմիջումներով; dans l'~ այդ ժամանակամիջոցում; par ~s ժամանակ առ ժամանակ
intervenant, -*e m, f* 1. ելույթ ունեցող, մասնակից 2. *հրվք*. երրորդ անձ
intervenir *vi* 1. միջամտել, խառնվել, մասնակցել 2. միջնորդել, միջնորդ հանդիսանալ 3. ելույթ ունենալ (ժողովում) 4. *քղք*. ընդհարվել, պատերազմի մեջ մտնել 5. տեղի ունենալ, կատարվել, պատահել $\diamond$ un accord est intervenu համաձայնություն կնքվեց; faire ~ ներգրավել, միացնել ~ dans les affaires d'autrui միջամտել ուրիշի գործերին ~ auprès des autorités compétentes միջնորդել իշխանությունների առաջ ~ dans le débat sur une question ելույթ ունենալ որևէ հարցի քննարկման ժամանակ ~ en qualité d'arbitre հանդես գալ որպես մրցավար
intervention *f* 1. *դվնգ*. միջամտություն, մեկ կամ մի քանի պետությունների միջամտությունն այլ երկրի ներքին գործերին 2. ինտերվենցիա, ներխուժում (զինված) 3. կարճատև ելույթ ~ armée զինված միջամտություն ~ déguisée քողարկված միջամտություն

~ militaire ռազմական միջամտություն
 ~ pacifique խաղաղ միջամտություն
 ~ politique et financière քաղաքական և ֆինանսական միջամտություն
intersion *f* վերադասավորում, տեղափոխություն, կարգի փոփոխություն
intervertir *vt* տեղափոխել, վերադասավորել, կարգը փոխել ~ l'ordre des questions հարցերի հերթականությունը փոխել
interview *f* ինտերվյու, հարցազրույց $\diamond$ accorder un ~ հարցազրույց տալ; prendre un ~ հարցազրույց վերցնել ~ exclusive էքսկլյուզիվ՝ արտահերթ հարցազրույց ~ préélectorale նախընտրական հարցազրույց
interviewer *vt* հարցազրույց վարել, հարցազրույց վերցնել
interzonal, -*e adj* միջշրջանային, միջզոնային
intestin, -*e adj* ներքին $\diamond$ guerre ~*e* երկպառակտչական պատերազմ
intimation *f* 1. գրավոր հրաման, գրավոր կարգադրություն; ծանուցում, տեղեկացում 2. *հրվք*. դատարան կանչելը, դատակոչ
intime *adj* 1. մտերիմ 2. անձնական 3. խոր, էական $\diamond$ chagrin ~ խոր ցավ; relations ~s մոտ հարաբերություններ; sens ~ գիտակցություն; structure ~ ներքին էություն; vie ~ անձնական կյանք
intimer *vt* 1. կարգադրել, գրավոր հրաման տալ, պատվիրել 2.

հրվք. դատարան կանչել
intimidation *f* սարսափեցում, ահաբեկում, ահաբեկելը, ոչ իրավաչափ ազդեցություն ◊ *manœuvres* *d'* ~ շանտաժ, սպառնանք, նենգաշորթություն, հերյուրանք, փչոց
intimider *vt* վախեցնել, սարսափեցնել, ահաբեկել, սպառնալ
intituler *vt* վերնագրել, վերնագիր դնել
intolérable *adj* անտանելի, անհանդուրժելի
intolérance *f* անհանդուրժողականություն, խստություն
intouchable *adj* անձեռնմխելի
intoxicant, *-e* *adj* թունավոր
intoxication *f* թունավորում
intoxiqué, *-e* *m, f* թմբամոլ
intoxiquer *vt* թունավորել, ուղեղը թմբեցնել, շշմեցնել
intraduisible *adj* 1. անթարգմանելի 2. անպատմելի, անարտահայտելի, անասելի
intraitable *adj* անհամոզելի, կամակոր, իր ասածի, անզիջող, համառ
intra-muros *loc.adv.* քաղաքի ներսում, քաղաքի պատերից ներս
intransigence *f* անհաշտելիություն, անհաշտություն, աննկունություն; շիտակություն, ուղղամտություն, անկեղծություն; սկզբունքայնություն
intransigent, *-e* անհաշտ, անողորմ, կատաղի; սկզբունքային, շիտակ
intransigent, *-e* *m, f* իր սկզբունքներին չդավաճանող քաղաքական գործիչ
intransportable *adj* անփոխադրելի

intra-urbain, *-e* *adj* ներքաղաքային
intrépide *adj* 1. քաջ, համարձակ, խիզախ, անվախ, անվեհեր 2. համառ, անխոնջ, *intrigue* *f* դավ, բանասարկություն, մեքենայություն, խարդավանք
intriguer *vt* 1. հետաքրքրությունը շարժել 2. դավեր նյութել, բանասարկություններ անել
intrinsèque *adj* ներքին, հատուկ, ներհատուկ, բնորոշ; իրական ◊ *motivation* ~ ներքին դրդապատճառ; *valeur* ~ իրական արժեք
introduceur, *-rice* *m, f* ծանոթացնող, ներկայացնող անձ ~ *des ambassadeurs* դեսպաններին ներկայացնող անձ
introductif, *-ve* *adj* ներածական, սկզբնական, բացման
introduction *f* 1. ներմուծում, մտցնելը, կիրարկում, կիրառության մեջ դնելը 2. ներածություն, նախաբան, ներածական մաս, առաջաբան, մուտք ◊ *lettre d'* ~ հանձնարարական նամակ ~ *de l'action* գործի հարուցում, հայցի ներկայացում ~ *d'instance* դատական գործի սկսում
introduire *vt* 1. ներմուծել, ներս մտցնել 2. *փխք.* կիրարկել, կիրառել, գործածել, գործողության մեջ դնել ◊ *s'* ~ թափանցել, ներս մտնել
intronisation *f* 1. գահ բարձրացում, հոգևոր աստիճանի բարձրացում 2. հաստատում, արմատավորում, հիմնավորում, ամրապնդում, վավերացում
intrus, *-e* *m, f* ապօրինի ներխուժած,

- օտար, կողմնակի, ինքնակոչ, անկոչ անձ
- intrusion** *f* ներխուժում, ներթափանցում
- inusité**, -e *adj* անգործածական, անսովոր, ոչ սովորական
- inutilisable** *adj* ոչ պիտանի, անպետք, անգործածական
- invaincu**, -e *adj* անհաղթ, անհաղթելի, անպարտելի
- invalidation** *f* *հրվք.* անվավեր ճանաչելը, անօրինական հայտարարելը, (պատգամավորի) լիազորությունների չճանաչում
~ d'une élection ընտրությունների անվավեր ճանաչում
- invalidé** *adj* *հրվք.* անվավեր $\diamond$ rendre ~ անվավեր ճանաչել
- invalider** *vt* *հրվք.* անվավեր ճանաչել, չեղյալ հայտարարել; լուծարել, չհաստատել, չվավերացնել
~ un acte սկստն անվավեր ճանաչել
~ l'élection d'un député պատգամավորի ընտրվելը համարել անվավեր
~ un jugement դատավճիռը բեկանել
~ un testament կտակը ճանաչել անվավեր
- invalidité** *f* անվավերություն, ապօրինություն, անօրինականություն
- invariabilité** *f* անփոփոխելիություն, անփոփոխություն
- invariable** *adj* անփոփոխ, չփոփոխվող, անփոփոխական, անշեղ
- invasion** *f* 1. ներխուժում, ներթափանցում; ասպատակություն, արշավանք 2. հոսք, ներհոսում, կուտակում $\diamond$ faire ~ dans... ասպատակել, ներխուժել
~ des capitaux *տնտ.* կապիտալի հոսք
~ des idées nouvelles նոր գաղափարների ներթափանցում
~ du marché *տնտ.* շուկան հեղեղելը
- invectiver** *vi* կոպտորեն հարձակվել, հայհոյել, լուտանք թափել, անարգել, թշնամանալ
- inventer** *vt* 1. հայտնագործել, գյուտ անել 2. հորինել, հնարել, հերյուրել, մոզոնել, սուտ ասել 3. *հնգծ.* բացահայտել, գտնել
- invention** *f* 1. հայտնագործություն, գյուտ 2. հորինվածք, մտացածին բան, հերյուրանք, սուտ 3. հնարամտություն, հնարագիտություն
- invérifiable** *adj* անստուգելի, ոչ ենթակա ստուգման
- inverse** *adj* հակառակ, հակադիր $\diamond$ dans l'ordre ~ հակառակ կարգով; dans (կամ en) le sens ~ հակառակ իմաստով; en raison ~ հակառակ համեմատական
- inverse** *m* հակադրություն $\diamond$ à l'~ de... ի հակադրություն, ի տարբերություն
- inversement** *adv* դեպի հետ, հետ, հակադարձ, հակառակ
- investigateur**, -rice *m* փորձարկիչ, հետազոտող, ուսումնասիրող
- investigation** *f* 1. հետաքննություն, հետազոտում, հետազոտություն, ուսումնասիրություն 2. հետախուզում, հետախուզություն
- investiguer** *vi* 1. հետազոտել, ուսումնասիրել 2. հետաքննել, հետախուզել
- investir** *vt* 1. շնորհել, օժտել, տալ

(իշխանություն, վստահություն)
2. պաշարել, շրջափակել, մեկուսացնել 3. *քղք.* հանձնարարել կառավարության ձևավորում; հաստատել կառավարության կազմը 4. *տնտ.* ներդնել, ներդրում անել (դրամական միջոցներ)

~ du commandement հրամանատարությունը հանձնել

~ de droits իրավունքներ տալ

~ de pleins pouvoirs լիազորություններ տալ

~ de responsabilités պատասխանատվություն դնել

investissement *m* 1. պաշարում, շրջափակում (քաղաքի, ամրոցի)

2. ներդրում, դրամական ներդրում, ավանդ, ներդրված կապիտալ ◊ attirer les ~s étrangers օտարերկրյա ներդրումներ ներգրավել; développer des ~s financés par les contribuables զարգացնել պետական ներդրումները հարկատուների հաշվին; effectuer les ~s ներդրումներ իրականացնել; encourager les ~s խթանել ներդրումները; faire des ~s ներդրումներ կատարել; pénaliser les ~s ներդրումները կրճատել

~ approuvé արդարացված ներդրում

~ commercial առևտրական ներդրում

~ à court terme կարճաժամկետ ներդրում

~ industriel արդյունաբերական ներդրում

~ mal orienté անհաջող ներդրում

~ massif զանգվածային ներդրում

~ privé մասնավոր ներդրում

~ productif արտադրողական ներդրում

~s durables երկարաժամկետ ներդրումներ

~s étrangers օտարերկրյա ներդրումներ

~s, grands, ~s, gros համախառն ներդրումներ

~s immobiliers ներդրումներ անշարժ գույքում

~s publics պետական ներդրումներ

investisseur *m* ներդրող

~ international միջազգային ներդրող

~ privé մասնավոր ներդրող

~s extérieurs օտարերկրյա ներդրողներ

~s institutionnels սահմանակարգային ներդրողներ, հիմնադիր ներդրողներ

investiture *f* *քղք.* կառավարություն կազմավորելու իրավունք

invétéré, -e *adj* արմատացած, քարացած, հնացած ◊ habitude ~e քարացած սովորություն

invétérer (s') *v. pr.* արմատավորվել, արմատանալ, հաստատվել

invincibilité *f* անհաղթելիություն, անպարտելիություն

invincible *adj* 1. անհաղթելի, անպարտելի, անդիմադրելի 2. անհերքելի

invinciblement *adv* անհաղթափառելի կերպով, անընկճելիորեն, անդիմադրելիորեն

inviolabilité *f* անձեռնմխելիություն,

- անխախտելիություն
 ~ diplomatique դիվանագիտական անձեռնմխելիություն
 ~ du domicile բնակարանի անձեռնմխելիություն
 ~ des frontières սահմանների անձեռնմխելիություն
 ~ parlementaire խորհրդարանական անձեռնմխելիություն
 ~ personnelle (կամ intégrité physique) անձնական անձեռնմխելիություն
 ~ territoriale տարածքային անձեռնմխելիություն
 ~ des traités պայմանագրերի անխախտելիություն
- inviolable** *adj* անձեռնմխելի, անխախտելի, սրբազան ◊ lieu ~ սրբազան վայր; tradition ~ անխախտելի ավանդույթ
- inviolablement** *adv* անձեռնմխելիորեն, անխախտելիորեն, անքակտելիորեն
- invitation** *f* 1. հրավեր, հրավերք, հրավիրում, կանչ 2. հրավիրատուն ◊ accepter une ~ ընդունել հրավերը; faire une ~ հրավիրել; refuser une ~ հրավերը մերժել
- invité**, -e *m, f* հրավիրված անձ, հյուր
- inviter** *vt* 1. հրավիրել, կանչել 2. դրդել, կոչ անել, մղել, թելադրել 3. պահանջել, հարկադրել, ստիպել, կարգադրել
- invocateur**, -rice *adj* կանչող, հրավիրող, կոչ անող, դիմող
- invocation** *f* կոչ, դիմում; խնդրանք, պահանջ ◊ placer sous l'~ de... դնել պաշտպանության տակ
- invocatoire** *adj* կոչի, կանչի, կանչող; հայցողական, խնդրական **invoquer** *vt* 1. կանչել, կոչ անել, դիմել կոչով 2. վկայակոչել, օրինակ բերել
 ~ l'absence de notification վկայակոչել ծանուցման բացակայությունը
 ~ un précédent վկայակոչել՝ օրինակ բերել նախադեպը
 ~ un témoignage վկայակոչել ցուցմունքը՝ վկայությունը
- invraisemblable** *adj* անհավանական, անճշմարտացի, անճշմարտանման, անհավատալի, իրականությանը չհամապատասխանող
- invraisemblablement** *adv* անճշմարտացիորեն, անհավանական կերպով
- invraisemblance** *f* անհավանականություն, անճշմարտացիություն
- invulnérable** *adj* անխոցելի
- ipso facto** *loc. adv.* հենց այդ փաստով, հենց այդ պատճառով
- ipso jure** *loc. adv.* օրենքի ուժով, համաձայն օրենքի
- irakien**, -ne *adj* իրաքյան
- iranien**, -ne *adj* իրանական
- irlandais**, -e *adj* իռլանդական
- irraisonnable** *adj* անմիտ, անխոհեմ, անխելամիտ, ոչ խելացի
- irraisonnablement** *adv* անմտորեն, անխելքաբար, անխոհեմաբար, ոչ խելացիորեն
- irréalisable** *adj* անիրականացանալի, անիրագործելի
- irréalisé** *adj* չիրականացված
- irrecevabilité** *f* անընդունելիություն, անթույլատրելիություն
- irrecevable** *adj* անընդունելի, ան-

- բույլատրելի $\diamond$ déclarer un amendement ~ ուղղումը հայտարարել անընդունելի
- irréconciliable** *adj* անհաշտ, անհամատեղելի
- irrécouvrable** *adj* անդառնալի, անվերադարձ, չվերականգնվող $\diamond$ créance ~ *իրվք*. բռնագանձման ոչ ենթակա պարտք; dommage ~ անդառնալի վնաս
- irrécusable** *adj* անհերքելի, անժխտելի
- irredenta** (*խոսպ.*) իրեդենտա (տարածք, որը էթնիկապես կամ պատմականորեն կապված է որևէ երկրի հետ, սակայն դեկավարվում է այլ պետության կողմից)
- irrédentisme** *m* իրեդենտիզմ (տեսություն, համաձայն որի տարածքը պետք է միավորվի այն պետության հետ, որին էթնիկապես կամ պատմականորեն պատկանում է)
- irréductible** *adj* 1. անկրճատելի, չկրճատվող, չնվազող 2. անհաղթահարելի, անվերանալի, անբացատելի 3. անվերականգնելի
- irréel**, -le *adj* անիրական, ֆանտաստիկ, երևակայական; ոչ ռեալ, անիրագործելի
- irréfléchi**, -e *adj* անմտածված, չկշռադատված, անխոհեմ
- irreflexion** *f* անխոհեմություն, անկշռադատություն
- irréfutabilité** *f* անհերքելիություն, անժխտելիություն
- irréfutable** *adj* անհերքելի, անժխտելի
- irréfuté**, -e *adj* չհերքված, չժխտված
- irrégularité** *f* 1. անկանոնություն, կանոնավոր չլինելը, ինչ-որ բանի խախտում; *իրվք*. ապօրինություն 2. ընդունված կարգի խախտում 3. անհավասարություն, անհամաչափություն ~s du travail աշխատանքի ընդհատումներ (խանգարումներ)
- irrégulier**, -ère *adj* 1. անկանոն, ոչ կանոնավոր, անհամաչափ, կանոնները խախտող, ապօրինի 2. *նազմ*. անկանոն $\diamond$ procès ~ ապօրինի դատաքննություն; troupes ~ères անկանոն զորքեր
- irréguliers** *m pl* անկանոն զորքեր
- irrégulièrement** *adv* անկանոն կերպով, ոչ կանոնավորապես
- irréligion** *f* անհավատություն, անաստվածություն, աթեիզմ
- irrémediable** *adj* 1. անուղղելի, անդառնալի, անվերադարձ, անփոփոխելի, վերջնական 2. անբուժելի
- irremédiablement** *adv* անուղղելիորեն, անվերադարձ, անդառնալիորեն
- irrémissibilité** *f* աններելիություն, աններելի լինելը
- irrémissible** *adj* աններելի
- irremissiblement** *adv* աններելիորեն, աններելի կերպով
- irremplaçable** *adj* անփոխարինելի
- irréparabilité** *f* անհատուցելիություն, անփոխհատուցելի լինելը; անուղղելիություն
- irrépréhensibilité** *f* անբասիրություն
- irréprochable** *adj* անբասիր, անթերի
- irrésistibilité** *f* անհաղթահարելիություն, անընկճելիություն, անդիմադրելիություն

- irrésistible** անհաղթահարելի, անընկճելի, անդիմադրելի
- irrésolu**, -e *adj* 1. չլուծված, անորոշ 2. անվճռական, տատանվող
- irrésolument** *adv* անվճռականորեն
- irrésolution** *f* անվճռականություն, անկայունություն, անվստահություն
- irresponsabilité** *f* անպատասխանատվություն
- irréversible** *adj* 1. անշրջելի, չըրջվող, անփոխակերպելի 2. անբեկանելի, անխախտելի, անփոփոխելի
- irrévocabilité** *f* անփոփոխելիություն; անվերադառնալիություն, անվերադարձություն
- irrévocable** *adj* 1. անփոփոխ, անփոխարինելի, անփոխարինելի, մշտական 2. անդառնալի, անվերադարձ, վերջնական $\diamond$ loi ~ անփոփոխ օրենք; erreur ~ անդառնալի՝ անուղղելի սխալ
- irritation** *f* գայրույթ, ջղայնություն, կատաղություն; գրգռվածություն, հուզում, հուզմունք, նյարդայնացում, բորբոքվածություն
- irruption** *f* հանկարծակի ներխուժում $\diamond$ faire ~ ներխուժել
- islamique** *adj* իսլամական
- islandais**, -e *adj* իսլանդական:
- isolable** *adj* մեկուսի, միմյանցից անջատ, գատ, գատված, մեկուսացված, անջատված
- isolant**, -e *adj* մեկուսացնող, անջատող, առանձնացող, զատող, բաժանող
- isolation** *f* մեկուսացում, անջատում, առանձնացում, զատում, բաժանում
- isolé**, -e *adj* 1. առանձին, մեկուսացած, միայնակ 2. եզակի, միակ, բացառիկ $\diamond$ cas ~ եզակի, բացառիկ դեպք
- isolément** *adv* առանձնաբար, մեկուսի, գատ, ջոկ, առանձին վերցրած
- isoler** *vt* մեկուսացնել, առանձնացնել, անջատել, զատել
- isoloir** *m* քվեարկության խցիկ (ընտրատեղամասում)
- israélien**, -ne *adj* իսրայելական
- issu**, -e *adj* առաջ եկած, ծագած, սերված
- issue** *f* ելք, արդյունք, հետևանք, ավարտ $\diamond$ à l'~ de... արդյունքում, վերջին պահին; heureuse ~ բարեհաջող ավարտ; sans ~ անելանելի
- ~ aux difficultés économiques ելք տնտեսական դժվարություններից
- isthme** *m* պարանոց
- italien**, -ne *adj* իտալական
- italique** շեղագիր $\diamond$ en ~ շեղագրով
- itinéraire** *m* 1. երթուղի, չվերթ 2. ճամփորդական նոթեր

J

jactance *f* պարծենկոտություն, ինքնագովություն, սնապարծություն
jaillir *vi* 1. առատ հորդել, աղբյուրի մման հորդել; ցայտել, ժայթքել
2. *փխբ.* հանկարծակի հայտնվել
◇ du choc des opinions ~it la vérité, de la discussion ~it la lumière ճշմարտությունը ծնվում է վիճաբանությունից
jalon *m* նշանաձող, ցցանիշ, ձող
jalonner *vt* նշել, նշանակել
jaloux, -se *adj* 1. խանդոտ 2. նախանձ, նախանձկոտ 3. մի բան թանկ գնահատող; մի բանի ձգտող
~ de sa liberté իր ազատությունը թանկ գնահատող
japonais, -e *adj* ճապոնական
jargon *m* ժարգոն, ծածկալեզու 2. անհասկանալի լեզու, դատարկաբանություն, անհեթեթություն
~ professionnel մասնագիտական ժարգոն
jaune *m, f* 1. դեղին ցեղատեսակին պատկանող մարդ 2. *խսկց.* դեղին արհմիության անդամ; գործադուլը լքող, շտրեյկբրեյներ
jérémiade *f* *խսկց.* զանգատ, տրտունջ, բողոք, սրտակեղեքողք
jésuite *m* ճիզվիտ, ճիզվիտական ուխտի անդամ
jésuitique *adj* ճիզվիտական, կեղծփաստաբանական, երկերեսանի, կեղծավոր, երեսպաշտ

jeter *vt* նետել, շարտել, գցել
~ l'argent (par les fenêtres) փողերը քամում տալ, փողերը վատնել
~ à bas վայր նետել, տապալել, կործանել, թոթափել
~ les bases, ~ les fondements հիմք դնել, հիմք գցել
~ le discrédit sur... վարկաբեկել, հեղինակազրկել
~ l'épouvante սիրտը ահ գցել, սարսափ ներշնչել
~ les hauts cris բարձրաձայն զայրանալ, վայնասուն բարձրացնել, աղաղակել
~ sur le pavé փողոց շարտել
~ de la poudre aux yeux աչքերին թոզ փչել
~ en prison բանտ նետել
~ une vive lumière sur qch մի բանի վրա լույս սփռել
jeu *m* 1. խաղ 2. գործողություն, շարժում, գործելը ◇ avoir beau ~ լինել բարենպաստ պայմաններում; cacher son ~ թաքցնել իր մտադրությունները; cela passe le ~ սա արդեն կատակ չէ; c'est un ~ joué ավարտված գործ է; ce n'est qu'un ~ դատարկ բան է; entrer en ~ ա) խաղի մեջ մտնել բ) մասնակցել գ) սկսել դ) *ռազմ.* կռվի մեջ մտնել; être en ~ ա) քննարկվել, որոշվել բ) վտանգի ենթարկվել; faire bonne mine à mauvais ~ արհեստականորեն թաքցնել վրդովմունքը, սրտնե-

դուքյունը ցույց չտալ; faire le ~ de զո մեկի ջրադացին ջուր ածել, մեկին օգուտ տալ իր վարմունքով; meneur du ~ նախաձեռնող, առաջամարտիկ; mettre en ~ ա) գործի դնել, գործողության մեջ դնել ք) հարցականի տակ դնել; par le ~ du hasard պատահականության շնորհիվ; par le ~ de l'article 8 8-րդ հոդվածի գործադրմամբ; la politique de double ~ երկդիմի՝ երկերեսանի քաղաքականություն; savoir le ~ de զո իմանալ մեկի գործելաոճը; tirer son épinglé du ~ ջրից չոր դուրս գալ; հաղթելուց հետո խաղից դուրս գալ
 ~ de mots բառախաղ
 ~, nouveau նոր, ժամանակակից
 ~ des préavis նախնական ծանուցման կարգը
 ~, vieux հնացած, հնաոճ
 ~x (Jeux) Olympiques Օլիմպիական խաղեր
 ~x (Jeux) Universitaires Ուսանողական խաղեր

jeunesse *f* 1. երիտասարդություն, պատանեկություն 2. երիտասարդներ

joindre *vt* 1. միացնել, կցել, կպցնել, կապել, հանգուցել 2. միավորել, միացնել 3. ավելացնել, գումարել
 ◇ se ~ միանալ, հարել; մասնակցել; se ~ à l'organisation անդամագրվել կազմակերպությանը
 ~ les deux bouts ծայրը ծայրին հասցնել
 ~ ses efforts ջանքերը միավորել

joint, -e *adj* 1. միացած 2. միացյալ, միավորված 3. կցված, կից

joint *m* : chercher (trouver) le ~ գտնել շփման կետը; ճիշտ նպատակին խփել; գտնել գործին լավագույն մոտեցումը

joint - venture *m տնտ.* համատեղ ձեռնարկություն

jonction *f* միացում, կցում; միացման տեղը, կար
 ~ des instances, ~ des causes *իրվք.* գործերի միացում
 ~ de voies ճանապարհների հատում (երկաթուղային)

jouer *vt*, 1. խաղալ 2. խաղալ, դեր կատարել, ներկայացնել (թատրոնում, կինոյում) 3. խիզախել, ռիսկի դիմել, բախտախաղի դնել 4. խաղալ, ձևացնել, ձևանալ
 ◇ faire ~ les canons բնդանոթից կրակել; faire ~ tous les ressorts բոլոր միջոցները գործի դնել; se ~: mon sort se joue իմ բախտն է որոշվում
 ~ l'ahuri զարմանք խաղալ, զարմացած ձևանալ
 ~ cartes sur table քարտերը բաց խաղալ
 ~ la dernière carte վերջին անգամ ռիսկի դիմել
 ~ l'homme d'importance կարևոր մարդու տեսք ընդունել
 ~ le jeu de զո մեկի օգտին գործել
 ~ les victimes իրեն գոհի տեղ դնել
 ~ sa vie իր կյանքը վտանգի ենթարկել

joug *m փխք.* լուծ, բեռ, ծանրություն
 ◇ mettre sous le ~ հպատակեցնել, նվաճել; passer sous le ~ de զո ընդունել հակառակորդի պայմանները; անցնել մեկի իշխա-

նության տակ; secouer (կամ briser, rompre) le ~ թոթափել լուծը; subir le ~ de զո մեկի լծի տակ լինել; tomber sous le ~ de զո մեկի ենթակայության տակ ընկնել; tenir sous le ~ հնազանդության մեջ պահել; vivre sous le ~ ապրել լծի տակ

joir *vi* 1. օգտվել մի բանից 2. ունենալ 3. վայելել, հաճույք, բավականություն ստանալ, ըմբռնել
~ de ses droits իր իրավունքներից օգտվել
~ d'une liberté absolue լիակատար ազատություն ունենալ
~ d'un privilège մենաշնորհից՝ առավելությունից՝ արտոնությունից օգտվել

jouissance *f* 1. օգտագործում, օգուտ քաղելը, օգտվելը 2. հաճույք, բավականություն, վայելք $\diamond$ avoir la ~ personnelle de... ունենալ անհատական օգտագործման համար; entrer en ~ տեր դառնալ, տիրել, տիրապետել
~ de la terre հողօգտագործում

jour *m* 1. օր, գիշեր ու ցերեկ, օր ու գիշեր 2. կյանք 3. այսօրը, ժամանակակից դարաշրջանը, մեր օրերը 4. լույս, ցերեկային լույս $\diamond$ à courts ~s կարճ ժամանակով; au ~ le ~ օրեցօր; լրատու, լրագրային խրոնիկա; de ~ en ~ օր օրի, ամեն օր; donner le ~ կյանք տալ, լույս աշխարհ բերել; ծնել; éclater au grand ~ ակնհայտ, ակներև դառնալ; en ces ~s de calamité այդ աղետալի օրերին; se faire ~

լույս տեսնել, երևալ; le ~ venu երբ ժամանակը գա; mettre à ~ հանրագումարի բերել, ամփոփել; mettre sous un faux ~ ներկայացնել աղավաղված՝ կեղծ լույսի տակ՝ ծուռ հայելու մեջ; prendre ~ et heure պայմանավորվել օրվա և ժամի համար; présenter sous un ~ favorable ներկայացնել բարենպաստ՝ լավ կողմից՝ ձեռնտու ձևով; se montrer sous son vrai ~ ինքն իրեն մերկացնել՝ բացահայտել՝ դիմակագերծ անել; venir au ~, recevoir le ~, voir le ~ ծնվել, լույս աշխարհ գալ; լույս տեսնել; verser le ~ լույս սփռել

~ de congé ոչ աշխատանքային օր

~ d'expiration ժամկետը լրանալու օր

~, le grand, le plein ~ պայծառ ցերեկային լույս; հրապարակայնություն

~ féricé տոն, ոչ աշխատանքային օր

~ de naissance ծննդյան օր

~ de sortie հանգստյան օր

journal *m* 1. լրագիր, թերթ, հանդես 2. օրագիր, մատյան, գրառումների գիրք 3. տեղեկագիր; խրոնիկա $\diamond$ tenir un ~ օրագիր պահել

~ des achats գնումների հաշվառման մատյան

~ filmé կինոխրոնիկա

~ mural, ~ placard, ~ affiche պատի թերթ

~ officiel կառավարական տեղեկագիր

~ parlé վերջին լուրեր (ռադիոյով)
 ~ télévisé հեռուստատեսային լուրեր

journalier, -ère *adj* ամենօրյա

journalier *m* օրավարձու բանվոր, օրաբանվոր, օրամշակ

journaliste *m* լրագրող, ժուռնալիստ; լրագրի աշխատակից
 ~ accrédité հավատարմագրված՝ պաշտոնապես ճանաչված լրագրող
 ~ indépendant ոչ հաստիքային լրագրող

journalistique *adj* լրագրողական

journal *f* 1. օր 2. աշխատանքային օր 3. օրվարձ $\diamond$ à la ~ օրավարձով; aller en ~, faire des ~s օրավարձով աշխատել; dans la ~ օրվա ընթացքում; se faire de bonnes ~s լավ վաստակել; toucher sa ~ ստանալ օրավարձը
 ~ commémorative հիշատակի օր
 ~ historique պատմական օր
 ~ de huit heures ութժամյա աշխատանքային օր
 ~ non-ouvrable ոչ աշխատանքային օր
 ~ ouvrable աշխատանքային օր
 ~ de travail աշխատանքային օր

journallement *adv* ամենօրյա կարգով, առօրյա կարգով, մշտապես, շարունակ

jubilair *adj* 1. հոբելյանական 2. հիսուն տարին նշող, հիսնամյա տարեկիցին վերաբերող $\diamond$ année ~ հոբելյանական տարի; docteur ~ հիսուն տարի աշխատած բժիշկ

jubilé *m* հոբելյան, տարեկից $\diamond$ célébrer son ~ տոնել իր ոսկե

հարսանիքը

~ de diamant վաթսուամյա տարեկից, ադամանդե հոբելյան

jubiler *vi* *խսկգ.* ցնծալ, հրճվել

judas *m* հուդա, դավաճան

judiciaire *adj* դատական, օրինական, իրավական, իրավաբանական $\diamond$ acte ~ դատաիրավական ակտ; autorités ~s դատական իշխանություններ; conseiller ~ դատարանի կողմից նշանակված խորհրդատու, իրավաբանական խորհրդատու; contrat ~ դատարանով հաստատված հաշտարար համաձայնագիր, իրավաբանական հաշտագիր; débat ~ դատական քննություն; enquête ~ դատական հետաքննություն; fonctionnaire ~ դատական պաշտոնատար անձ; poursuites ~s դատական կարգով հետապնդում; pouvoir ~ դատական իշխանություն; procédure ~ դատավարություն

judiciairement *adv* դատական կարգով

judicieusement *adv* բանականորեն, խելամտորեն, խելացիորեն, խոհեմաբար

judicieux, -se *adj* խոհեմ, խելամիտ, շրջահայաց, լրջմիտ, բանական, դատողական, ողջամիտ $\diamond$ emploi ~ des ses moyens միջոցների՝ ուժերի խելամիտ օգտագործում

judge *m* 1. դատավոր; *սպորտ.* մրցավար 2. գիտակ, գնահատող
 ~ des affaires matrimoniales (J.A.M.) ամուսնալուծության գործերի դատավոր

~ d'instruction դատական քննիչ, դատաքննիչ
 ~ des mineurs, ~ des enfants անչափահասների գործերի դատավոր
 ~ de paix հաշտարար դատավոր
 ~ pénal քրեական գործերի դատավոր
 ~ des référés դատավոր, որը որոշում է կայացնում շտապ կարգով (շտապ հարցերի դեպքում)
 ~ des tutelles խնամակալության գործերի դատավոր
 ~ unique միանձնյա դատավոր
 ~s d'un concours մրցույթի ժյուրիի

jugable *adj* իրավասության ենթակա, ընդդատյա; դատական կարգով վճռվող

judgment *m* 1. կարծիք, դատողություն, տեսակետ 2. դատավճիռ, դատարանի որոշում 3. դատ, դատական քննություն, դատաստան $\diamond$ amender un ~ դատավճիռը՝ վճիռը՝ որոշումը վերանայել; annuler un ~ դատավճիռը բեկանել; appeler d'un ~ դատավճիռը բողոքարկել; casser un ~ որոշումը վերանայել; exécuter un ~ դատավճիռը ի կատար ածել; mettre en ~ դատի տալ; դատարան հանձնել; prononcer un ~ դատավճիռը հրապարակել; réformer le ~ դատավճիռը, որոշումը փոփոխել; rendre un ~ en faveur de զո որոշում կայացնել հոգուտ մեկի
 ~ par défaut, par contumace բացակայությամբ կայացած որոշում

~ dernier *եկրդ*. ահեղ դատաստան
 ~ en dernier ressort վերջնական, բողոքարկման ոչ ենթակա որոշում
 ~ de Dieu *սյուս*. Աստծո դատաստան
 ~ final վերջնական որոշում

juger *vt* 1. դատել, դատավճիռ կայացնել, դատարանում քննել 2. որոշել, վճռել 3. ենթադրել, համարել, ընդունել, գնահատել $\diamond$ à en ~ d'après... դատելով... ; եթե դատելու լինենք...
 ~ sur l'apparence արտաքինով դատել
 ~ bon տեղին համարել
 ~ sur l'étiquette մակերեսորեն դատել
 ~ à mort դատապարտել մահապատժի
 ~ nécessaire անհրաժեշտ համարել
 ~ utile օգտակար համարել

juguler *vt* հնազանդեցնել, զսպել, սանձել, հանդարտեցնել; վերջ դնել, կասեցնել, դադարեցնել

juif, *-ve adj* հրեական

jumelé, *-e adj* երկվորյակ $\diamond$ villes ~es բարեկամացած քաղաքներ

juré, *-e adj* երդվյալ, ռիսերիմ, ուխտյալ, անհաշտ $\diamond$ ennemi ~ երդվյալ, ռիսերիմ թշնամի

juré *m, f* երդվյալ, երդվյալ ատենակալ

juré *vi* երդվել; երդում տալ
 ~ faux սուտ երդում տալ
 ~ fidélité հավատարմության երդում տալ

jurisdiction *f* 1. ընդդատություն, ենթադատություն, դատագորություն 2. դատական մարմին, դատարան 3. դատական ատյան
 ◇ saisir une ~ դիմել դատարան
 ~ arbitrale արբիտրաժի մարմին
 ~ du premier degré առաջին ատյանի դատարան
 ~ répressive քրեական գործերի դատական հաստատություն

juridique *adj* իրավաբանական, դատական, իրավական ◇ acte ~ գործարք; իրավաբանական ակտ; études ~s իրավաբանական ուսումնառություն; vide ~ օրենսդրության բացակայություն (ինչ-որ հարցի վերաբերյալ)

jurisconsulte *m* իրավախորհրդատու

jurisprudence *f* 1. իրավագիտություն, իրավաբանություն 2. դատական պրակտիկա ◇ faire ~ որպես հեղինակություն՝ օրինակ ծառայել; նախադեպ հանդիսանալ

jury *m* 1. երդվյալների դատարան, երդվյալների կազմը 2. ժյուրի, հանձնախումբ (մրցութային) 3. *սպորտ*. մրցավարական կազմ
 ~ criminel երդվյալ ատենակալներ (քրեական դատավարության մասնակից)
 ~ d'honneur պատվո դատարան
 ~ du jugement տվյալ դատական գործին մասնակից երդվյալների կազմ

juste *adj* 1. արդար, արդարացի, իրավացի, արդարադատ, օրինական 2. ճշմարիտ, ճիշտ, ստույգ, պատշաճ ◇ cause ~

արդար գործ; à ~ titre լիիրավ, լիակատար հիմունքով
 ~s revendications օրինական պահանջներ

juste *adv* ճշտորեն, ճիշտ, իսկությամբ, ստույգ կերպով; հենց, ճիշտ ու ճիշտ, իսկ և իսկ, միանգամայն ◇ comme de ~ արադարացիորեն; frapper ~ ուղիղ նշանակետին խփել; raisonner ~ ճիշտ մտածել; savoir au ~ ստույգ կերպով իմանալ; tirer ~ դիպուկ կրակել
 ~ à l'heure de la séance իսկ և իսկ նիստի ժամանակ

juste-milieu *m պոմ.* «ուկե միջին» կառավարություն; ոչ ծայրահեղ կառավարություն

justesse *f* ճշտություն, ճշգրտություն, իսկություն, հավաստիություն, ճշմարտացիություն, անսխալականություն ◇ de ~ համարյա, քիչ էր մնում, գրեթե
 ~ d'une observation նկատողության ճշտություն

justice *f* 1. արդարացիություն, իրավացիություն; արդարություն, արդարամտություն 2. արդարադատություն 3. արդարադատության մարմիններ, դատական գերատեսչություն, դատական համակարգ ◇ actionner (կամ aller, agir) en ~ դատարան դիմել; administrer la ~ արդարադատություն իրականացնել; appeler (կամ assigner, attaquer, citer) en ~ դատարան կանչել, դատի տալ; comparaître en ~ դատարան ներկայանալ անձամբ; demander ~ արդարադատություն փնտրել;

déposer en ~ դատարանում ցուցմունք տալ; ester en ~ հայց ներկայացնել դատարան, հանդես գալ որպես կողմ քաղաքացիական դատավարությունում; faire ~ de զո դատաստան տեսնել; faire régner la ~ արդարություն հաստատել; Ministère de la J~ Արդարադատության նախարարություն; plaider en ~ դատարանում հանդես գալ; porter en ~ ուղարկել դատարան; poursuivre զո en ~ մեկի դեմ բողոք ներկայացնել դատարան; մեկին դատի տալ; rendre (կամ faire) ~ արդարացնել; պատշաճը հատուցել, ըստ արժանվույն գնահատել; saisir la ~ գործը հանձնել դատարան, դատարանում գործ հարուցել; se dérober à la ~ դատից թաքնվել; se soustraire à la ~ դատական հետապնդումից խուսափել; traduire (կամ traîner) en ~ դատական պատասխանատվության ենթարկել
 ~ civile արդարադատություն քաղաքացիական գործերով
 ~ de classe դասակարգային արդարադատություն
 ~ de paix հաշտարար դատարան
 ~ sommaire, ~ prompte դատաստան առանց դատի
justiciable *adj* իրավասության են-

թակա, ընդդատյա, քննության ենթակա ◊ être ~ de la Haute Cour Գերագույն Գատարանի իրավասությանը ենթակա լինել
justiciable *m* դատավիճող կողմ, ամբաստանյալ
justicier *m* հովանավոր, պաշտպան, արդարության պաշտպան
justicier *vt* *hնգծ.* : ~ un criminel պատժել հանցագործին
justifiable *adj* արդարացման արժանի
justificatif, -ve *adj* արդարացնող, արդարացուցիչ, հաստատող
justification *f* 1. արդարացում, վերականգնում; անմեղության ապացուցում 2. հաստատում, հիմնավորում (փաստերով)
justifié, -e *adj* արդարացված, հիմնավորված
justifier *vt* 1. արդարացնել, անմեղությունը ապացուցել 2. հաստատել, ապացուցել, հիմնավորել
 ~ le contraire ապացուցել հակառակը
juxtaposé, -e *adj* զուգորդված, կողքի-կողքի դրված
juxtaposer *vt* դնել (տեղադրել) կողքի - կողքի
juxtaposition *f* կողք - կողքի տեղադրում

K

- kazakh**, -e *adj* դազախական
- kermesse** *f* 1. տոնավաճառ՝ զբոսանքներով (հյուսիսային Ֆրանսիայում, Բելգիայում, Նիդերլանդներում) 2. տոն, խնջույք
- khan** *m պտմ.* խան
- khanat** *m պտմ.* խանություն
- kidnappeur**, -se *m, f* առևանգիչ
- kidnapping** *m* առևանգում
- kirghiz**, -e *adj* կիրգիզական
- know-how** *m* 1. հմտություն, գործի իմացություն 2. նոու-հաու, արտադրության գաղտնիք, տեխնոլոգիա ◊ *contrat de ~* պայմանագիր՝ արտադրության գաղտնիքները փոխանցելու մասին
- ~ *nécessaire* անհրաժեշտ իմացություն՝ գիտելիքներ
- kolkhoze** *m* կոլտնտեսություն
- kolkhozien** *m* կոլտնտեսական
- kolkhozien**, -ne *adj* կոլտնտեսային
- kommando** *m* ջոկատ, թիւ; դեսանտ
- Komsomol** *m* կոմերիտմիություն
- komsomol** *m, f* կոմերիտական
- konzern** *m* կոնցեռն
- Kremlin** (le) Կրեմլ
- kurde** *adj* քրդական
- kyrielle** *f* մի շարք, մի քանի, բազմաթիվ, մեծաքանակ
- ~ *d'injures* հայհոյանքների տարափ

L

labeur *m* ծանր աշխատանք

laborieux, -se *adj* 1. աշխատասեր, ջանասեր 2. ծանր, դժվար, հոգնեցուցիչ ◊ masses ~ses աշխատավոր զանգվածներ; vie ~se աշխատավորական կյանք

labouriste *adj* լեյբորիստական

labouriste *m* լեյբորիստ

laconique *adj* լակոնիկ, հակիրճ, համառոտ

lacrymogène *adj* արցունքաբեր ◊ gaz ~ արցունքաբեր գազ

lacune *f* 1. բաց տեղ, ազատ տեղ (բնագրում), արանք 2. պակաս, բացթողում, կիսատ գործ ◊ combler une ~ բացը լրացնել

ladite *adj f* : ~ chose սույն, այս, վերոհիշյալ

laïc *adj et s* տես՝ laïque

laïcité *f* աշխարհիկ բնույթ (կրթության)

laïque *adj* 1. աշխարհիկ, մարդկային 2. ոչ կրոնական, կրոնի հետ կապ չունեցող

laisser *vt* 1. թողնել 2. թողնել, լքել 3. տալ, տրամադրել 4. թույլ տալ, թույլատրել ◊ se ~ aller à des préventions կանխակալ կարծիք ունենալ, նախատրամադրված լինել

~ une affaire dans le vague գործը թողնել չպարզված՝ չպարզաբանված՝ մութ

~ aller qch թողնել ինքնահոսի

~ le champ libre à... ազատ գործելու հնարավորություն ընձեռել

~ échapper une occasion առիթը բաց թողնել

~ à entendre հասկացնել տալ

~ faire թույլատրել, չխանգարել

~ partir գո մեկին թույլ տալ հեռանալու

~ tomber ձեռքից գցել; *վիտք.*

խսկց. դադարեցնել, հրաժարվել, հեռանալ

laisser-faire *m* թողստություն, չմիջամտելը, չմիջամտություն (կառավարության չմիջամտելը անհատների գործունեությանը՝ հատկապես անհատական բիզնեսին և առևտրին); ազատ գործելու հնարավորության ընձեռում, գործողությունների լիակատար ազատության տրամադրում ◊ politique de ~ չմիջամտելու քաղաքականություն

laisser-passer *m* անցաթուղթ, անցագիր, թույլտվություն (մուտքի, ելքի)

~ diplomatique դիվանագիտական անցաթուղթ՝ բաց թերթիկ

lama *m* լամա (բուդդայական քահանա) ◊ grand ~, Dalaï - ~ դալայ-լամա

lamentable *adj* ողբալի, աղետալի, խղճալի ◊ effondrement ~ անփառունակ կործանում, սնանկացում; situation ~ աղետալի վիճակ

lancement *m*: ~ de l'emprunt փոխառության տոմսերի թողարկում

lancer *vt* 1. նետել, բաց թողնել, արձակել, շարտել 2. սկսել, ձեռնա-

մութս լինել 3. գործարկել, աշխատեցնել 4. թողարկել
 ~ une affaire գործ սկսել
 ~ appel կոչ անել
 ~ une attaque հարձակում սկսել
 ~ des bombes ռումբեր նետել
 ~ une campagne արշավանք սկսել
 ~ une convocation, une invitation ուղարկել հրավերներ, ծանուցագրեր
 ~ une fusée հրթիռ արձակել
 ~ un mandat ձերբակալման հրաման տալ
 ~ le moteur շարժիչը միացնել
 ~ une proclamation թռուցիկ բաց թողնել, հայտարարություն հրատարակել

langue *f* լեզու, խոսք
 ~ commune ընդհանուր գրական լեզու
 ~ diplomatique դիվանագիտական լեզու
 ~ étrangère օտար լեզու
 ~ internationale միջազգային լեզու
 ~ maternelle մայրենի լեզու
 ~ morte մեռած լեզու
 ~ nationale պետական լեզու
 ~ officielle պաշտոնական, պետական լեզու
 ~ de travail աշխատանքային լեզու
 ~ vivante կենդանի լեզու

laps *m*: ~ de temps ժամանակամիջոց ◊ après un certain ~ de temps որոշ ժամանակ անց; après un grand ~ de temps երկար ժամանակ անց

largeur *f*: ~ de vues հայացքների լայնություն ◊ envisager une

question avec ~ հարցին լայնորեն մոտենալ, հարցը խորությամբ քննարկել

latent, -e *adj* թաքուն, գաղտնի, չբացահայտված, աննկատ ◊ les forces ~tes գաղտնի, չբացահայտված ուժեր

latifundia *m pl uyuv*. լատիֆունդիա, խոշոր կավվածք

latitude *f* 1. *աշխտգ.* լայնություն 2. կլիմա 3. գործողությունների ազատություն 4. մեծ նշանակություն, խոր իմաստ ◊ les basses [hautes] ~s հարավային [հյուսիսային] երկրներ; laisser toute ~ գործողություններին լիակատար ազատություն տալ; sous toutes les ~s ցանկացած կլիմայի դեպքում, ամենուրեք
 ~ nord հյուսիսային լայնություն
 ~ sud հարավային լայնություն

lauréat *m* դափնեկիր

ledit *adj. m. (f ladite)* վերոհիշյալ, վերևում մատնանշված

légal, -e *adj* 1. օրինական, օրենքով սահմանված, օրինական ուժ ունեցող, իրավական 2. դատական ◊ âge ~ իրավական պատասխանատվություն կրելու տարիք; assistance (aide) ~e իրավական օգնություն; autorités ~es դատական՝ իրավական՝ օրինական իշխանություններ; document ~ օրինական՝ իրավական փաստաթուղթ; domicile ~ օրինական (մշտական) բնակության վայր; étranger ~ օտարերկրացի, որն օրինականորեն գտնվում է որևէ երկրում; formalités ~es իրավական ձևականություններ; gouvernement ~ օրինական կա-

նավարություն; médecine ~e դատական բժշկություն; obligation ~e իրավական պարտավորություն; par voie ~e օրինական ճանապարհով; pays ~ ա) քաղաքական իրավունքներ ունեցող երկրի բնակչության մաս բ) *հեզն*. իշխող քաղաքական շրջանակներ; responsabilité ~e իրավական պատասխանատվություն; պատասխանատվություն օրենքի առաջ; statut ~ իրավական կարգավիճակ; validité ~e *իլլյ*. վավերականության օրինականություն

légaliser *vt* 1. վավերացնել, հաստատել (ստորագրություն, արձանագրություն) 2. օրինականացնել ◊ signature ~ée վավերացված ստորագրություն

légalité *f* օրինականություն ◊ reconnaître la ~ de la demande ճանաչել պահանջի օրինականությունը ~ de l'acte գործողության օրինականություն

légal *m* 1. պապական դեսպան, լեգատ 2. ներկայացուցիչ, դեսպան

légalion *f* 1. (դիվանագիտական) առաքելություն; պատմական առաքելություն 2. դիվանագիտական առաքելության շենք 3. լեգատի պաշտոնը ◊ personnel de ~ դիվանագիտական առաքելության անձնակազմ

légiférant, -e *adj* օրենսդիր, օրենսդրական ◊ les corps ~s օրենսդիր մարմիններ

légiférer *vi* 1. օրենքներ ընդունել, հրատարակել 2. *փիլս*. օրենքներ թելադրել

légion *f* 1. լեգեոն (խոշոր զորական

միավոր Հին Հռոմում) 2. անբիվ բազմություն ◊ Légion étrangère օտարերկրյա լեգեոն; Légion d'honneur Պատվո լեգեոնի շքանշան (Ֆրանսիայում); par ~s մեծ քանակությամբ

législateur, -rice *m, f* 1. օրենսդիր 2. օրենսդիր իշխանություն

législatif, -ve *adj* օրենսդիր, օրենսդրական ◊ acte ~ օրենսդրական ակտ; Assemblée ~ve (կամ la Législative) *պսո*. օրենսդիր ժողով (1791-1792 թթ., 1849-1851 թթ.); corps ~ օրենսդիր մարմին; élections ~ves օրենսդիր մարմնի ընտրություններ; initiative ~ve օրենսդրական նախաձեռնություն; pouvoir ~ օրենսդիր իշխանություն; réforme ~ օրենսդրական բարեփոխում; suprématie ~ve օրենսդրական գերակայություն (գերիշխանություն)

législation *f* 1. օրենսդրություն, օրենքների ամբողջություն 2. իրավական համակարգ ◊ bénéficiaire de la ~ օգտվել օրենսդրությամբ սահմանված իրավունքներից; être couvert par la ~ օրենսդրությամբ պաշտպանվել; relever de la ~ օրենսդրությամբ կանոնակարգվել, օրենսդրությանը ենթարկվել ~ ouvrière աշխատանքային օրենսդրություն ~ en vigueur գործող օրենսդրություն

législativement *adv* օրենսդրորեն, օրենսդրական կարգով

législature *f* 1. օրենսդիր մարմին, օրենսդրական իշխանություն 2. օրենսդիր մարմնի լիազորու-

բյուրների ժամկետ $\diamond$ nouvelle ~ նոր օրենսդրական մարմնի գումարում ընտրություններից հետո

légitimation *f* 1. օրինականացում, օրինական՝ իրավական ուժ տալը 2. *ղվնգ.* լեգիտիմացիա (որևէ իրավունքի կամ լիազորության իրավասության ճանաչում ~ adoptive (երեխայի) օրինականացում որդեգրման ճանապարհով

légitime 1. օրինական, իրավական, լեգիտիմ 2. արդար, օրինաչափ, հիմնավոր, փաստարկված, պատճառաբանված $\diamond$ défense ~ *հրվք.* ինքնապաշտպանություն; demande ~ օրինական պահանջ; enfant ~ օրինական երեխա; gouvernement ~ օրինական (լեգիտիմ) կառավարություն; il est ~ օրինաչափ է; union ~ ամուսնություն

légitimer *vt* 1. օրինականացնել, տալ օրինական՝ իրավական ուժ (փաստաթղթին, արձանագրությանը) 2. արդարացնել, ներել

légitimité *f* 1. օրինականություն, լեգիտիմություն 2. հիմնավորվածություն

léguer *vt* 1. կտակել 2. փոխանցել

lésé, -e *adj*: intérêts ~s ռոնահարված շահեր; partie ~e տուժող կողմ

léser *vt* 1. վիրավորել, ռոնահարել 2. վնասել, խոցել

lette, letton, -ne *adj* լատիշական

lettre *f* 1. տառ 2. նամակ, ուղերձ, գրություն 3. հրովարտակ, թուղթ 4. դիպլոմ, փաստաթուղթ 5. *pl* գրականություն, բանասիրություն $\diamond$ à la ~ բառացիորեն, բառի բուն իմաստով; envoyer (կամ

expédier) une ~ նամակ ուղարկել; faculté des ~s բանասիրական ֆակուլտետ; en toutes ~s ամբողջությամբ, առանց կրճատումների; *փխք.* բացեիբաց, անկեղծորեն, շիտակորեն, անթաքույց; par ~ գրավոր կերպով; présenter, remettre ses ~ հանձնել իր հավատարմագրերը; recueil de ~s նամակների ժողովածու; s'en tenir à la ~ de la loi հավատարիմ մնալ օրենքի տառին; traduire à la ~ բառացի թարգմանել ~ d'acceptation համաձայնություն պարունակող նամակ ~ d'affaires գործնական նամակ ~ anonyme անստորագիր նամակ ~ d'avis, ~ de faire part ծանուցագիր, տեղեկագիր ~ circulaire շրջաբերական ~ commune համատեղ նամակ (մի քանի գերատեսչությունների) ~ de condoléance ցավակցական նամակ ~ de créance *ղվնգ.* հավատարմագիր ~ de crédit հաշվարկագիր ~ (la) et l'esprit de la loi օրենքի տառն ու ոգին ~ initiale մեծատառ, գլխատառ ~ d'intention հանձնարարական ~ d'invitation նամակ-հրավեր ~ ministérielle, ~ de service գրավոր հրաման, (նախարարի) հրամանը պաշտոնի նշանակման մասին, կարգադրագիր ~ de noblesse ազնվականական գիր ~ ouverte բաց նամակ ~ de rappel, ~ de récréance *ղվնգ.* հետկանչման գիր

- ~ de recommandation douanière մասսային բաց թերթ
 ~s (les), les belles ~s գեղարվեստական գրականություն
 ~s classiques դասական բանասիրություն
 ~s modernes ժամանակակից լեզուներ և գրականություն
- levant** *adj* ծագող ◊ soleil ~ ծագող արև
- levant** *m* 1. արևելք 2. (Levant) Լևանտ, միջերկրական ծովի արևելքին հարող պետությունների ընդհանուր անվանումը, Մերձավոր Արևելքի երկրներ ◊ au ~ արևելքում; flotte du L ~ *պտմ.* Միջերկրածովյան նավատորմ
- Levantin**, -e *m, f* Մերձավոր Արևելքի (Լևանտի) բնակիչ
- levée** *f* 1. չեղյալ հայտարարելը, վերացում, արգելում, զրկում 2. գանձում (հարկերի) 3. փակում, ավարտում (նիստը)
 ~ de compte հաշվից դրամ հանելը
 ~ d'écrou կալանքից ազատում
 ~ d'immunité parlementaire խորհրդարանական անձեռնմխելիությունից զրկում
 ~ des impôts հարկերի գանձում
 ~ de jugement *իրվք.* դատավճռի պատճենի ստացում
 ~ d'option հայտարարություն պայմանագրի պայմանները ընդունելու մասին
 ~ d'une punition պատժից ազատում
 ~ des sanctions պատժամիջոցների վերացում
 ~ de la séance նիստի փակում
- lever** *vt* 1. վերացնել, հեռացնել 2. հավաքել, գանձել (հարկ) 3. փակել, ավարտել (նիստը)
 ~ un obstacle խոչընդոտը վերացնել
 ~ la séance նիստը փակել
- levier** *m* լծակ, ներգործման միջոց
 ~s de commande կառավարման լծակներ
- liaison** *f* 1. կապ, միացում 2. կապող օղակ, միջնորդ ◊ établir (կամ assurer) les ~s կապեր հաստատել մեկի հետ; rester en ~ կապ պահպանել
 ~s de commerce առևտրային հարաբերություններ
- libellé** *m* տեքստի (փաստաթղթի) խմբագրում; (պաշտոնական փաստաթղթի) ձևակերպում
- libeller** *vt* կազմել, ձևակերպել որևէ փաստաթուղթ ըստ ձևի՝ սահմանված օրինակի
 ~é en franc արտահայտված ֆրանկով
 ~é au nom de... տրված... անվամբ
- libéral**, -e 1. լիբերալ, ազատական, ազատախոհ, ազատամիտ ◊ économie ~e ազատ տնտեսություն; gouvernement ~ լիբերալ՝ ազատական կառավարություն; parti ~ ազատական կուսակցություն; point de vue ~ լիբերալ տեսակետ; position ~e լիբերալ դիրքորոշում
- libéralisation** *f* ազատականացում, սահմանափակումների վերացում
 ~ de commerce առևտրի ազատականացում
 ~ du cours du dollar դոլարի փոխարժեքի ազատականացում

~ du marché monétaire դրամական շուկայի ազատականացում
 ~ des prix գների ազատականացում

libéraliser *vt* ազատականացնել, թուլացնել (քաղաքական ռեժիմի ճնշումը)
 ~ l'économie տնտեսությունը ազատականացնել

libéralisme *m* լիբերալիզմ, ազատականություն, ազատամտություն

libéralité *f* 1. առատաձեռնություն 2. հանդուրժողություն, հայացքների լայնություն 3. *pl* շռայլ պարզկներ

libérateur, -rice *adj* ազատագրական ◊ *guerre ~rice* ազատագրական պատերազմ; *lutte ~rice* ազատագրական պայքար

libération *f* 1. ազատում, ազատագրում, ազատ արձակում 2. գորացրում, զինվորական ծառայությունից ազատում 3. ծառայությունից, պաշտոնից արձակելը, հրաժարեցնելը ◊ *mouvement de ~ nationale* ազգային-ազատագրական շարժում

libérer *vt* 1. ազատել, ազատ արձակել, ազատագրել 2. գորացրել 3. պաշտոնից ազատել 4. սահմանափակումները վերացնել

liberté *f* 1. ազատություն, կամք; անկախություն 2. համարձակություն ◊ *avoir toute ~* լիակատար ազատություն ունենալ; *donner à qn toute ~* d'action մեկին գործելու լիակատար ազատություն տալ; *en toute ~* ազատորեն, կատարելապես ազատ; *épris de ~* ազատատենչ, ազատասեր; *mettre en ~ sur parole* ազատել ազնիվ

խոսքի հիման վրա; *prendre la ~ de...* համարձակվել, հանդգնել, սիրտ անել, վճռել; *soif de ~* ազատատենչություն
 ~ d'action, ~ de manœuvre գործողության ազատություն
 ~ de conscience խղճի ազատություն, դավանանքի ազատություն
 ~ de culte հավատքի ազատություն
 ~ d'esprit (կամ de pensée) մտքի ազատություն
 ~ individuelle, ~ physique անհատի ազատություն
 ~ de manifestation ցույցի ազատություն
 ~ d'opinion համոզմունքների ազատություն
 ~ de parole (կամ d'expression) խոսքի ազատություն
 ~ de la presse մամուլի ազատություն
 ~ provisoire պայմանական կամ նախնական ազատություն
 ~ de réunion ժողովների ազատություն
 ~ s civiles քաղաքացիական ազատություններ
 ~s démocratiques դեմոկրատական ազատություններ
 ~s politiques քաղաքական ազատություններ

libre *adj* ազատ, անկախ ◊ *avoir le champ ~* գործողությունների լիակատար ազատություն ունենալ; *auditeur* (կամ *étudiant*) ~ ազատ ունկնդիր; *change* (կամ *cours*) ~ ազատ փոխարժեք; *commerce* (կամ *échange*) ~ ազատ առևտուր; *élections* ~s ազատ ընտ-

րություններ; *marché* ~ ազատ շուկա; *presse* ~ անկախ մամուլ; *rendre* ~ ազատ արձակել; *se sentir* ~ իրեն ազատ զգալ; *traduction* ~ ազատ թարգմանություն ~ *-accès* մուտքն ազատ է ~ *concurrence* ազատ մրցակցություն ~ *de préjugés* նախապաշարուններից զերծ

licence *f* 1. հատուկ թույլտվություն, արտոնագիր, լիցենզիա, օգտագործման բացառիկ իրավունք 2. ազատություն, անկաշկանդություն $\diamond$ *accorder une ~* արտոնագիր տալ; *donner une ~* արտոնագրել; *obtenir une ~* թույլտվություն՝ արտոնագիր ստանալ ~ *d'exploitation*, ~ *d'un brevet* շահագործման արտոնագիր ~ *d'exportation* արտահանելու արտոնագիր ~ *d'importation* ներմուծելու արտոնագիր ~ *de résidence* բնակության թույլտվություն

licencié, *-e adj* 1. արտոնագրված; վկայագրված 2. աշխատանքից ազատված $\diamond$ *journaliste* ~ արտոնագրված լրագրող

licenciement *m* 1. ազատում, հեռացնելը 2. կազմալուծում (գործերի) 3. դասերից ազատելը (դպրոցականներին), արձակել (արձակուրդներին)

licencier *vt* 1. պաշտոնից արձակել, հեռացնել, ազատել 2. կազմալուծել (գործերը) 3. ազատ արձակել, բաց թողնել (դպրոցականներին)

licite *adj* օրինական, օրենքով թույլատրված

lien *m* 1. կապ 2. *pl* կապեր, կապանքներ $\diamond$ *briser* (կամ *rompre*) *les ~ s* կապերը խզել; *resserer les ~ s* ամրապնդել, հաստատուն դարձնել կապերը; *rétablir les ~* վերականգնել, վերահաստատել կապերը; *trancher tous ses ~ s* իր բոլոր կապերը կտրել ~ *conjugal* ամուսնական կապ ~ *de parenté* ազգակցական կապ ~ *s d'amitié* ընկերական կապեր ~ *s du sang* արյան կապ, ազգակցական կապեր

lieu *m* 1. տեղ, վայր, տեղանք 2. *փ/սք.* առիթ, հիմք $\diamond$ *avoir ~* տեղի ունենալ, կայանալ; *avoir ~ à suivre* քրեական հետապնդում հարուցել; *avoir ~ de...* հիմք (բոլոր հիմքերը) ունենալ (մտածելու, խոսելու և այլն); *donner ~ à...* առիթ տալ; *en premier ~* նախ և առաջ, առաջին հերթին; *en dernier ~* վերջիվերջո, վերջապես; *en temps et ~* իր ժամանակին և պատշաճ տեղում; *en haut ~* բարձրագույն շրջանակներում, ոլորտներում; *il y a ~ de...* հիմք կա, տեղին է, հարկ է; *il n'y a pas ~ à suivre* գործը ենթակա է կարճման; *tenir ~ de...* փոխարինել, տեղը բռնել ~ *du crime* դեպքի վայր ~ *de destination* նշանակետ ~ *de détention* ազատազրկման վայր ~ *public* հասարակական վայր

ligne *f* 1. գիծ, շարք 2. սահման, սահմանագիծ, բնագիծ 3. ազգակցության գիծ $\diamond$ *en grandes ~ s*,

dans ses grandes ~s ընդհանուր գծերով, ընդհանուր առմամբ; en première ~ առաջնահերթ; faire entrer en ~ (de compte), mettre en ~ (de compte) հաշվի առնել, նկատի ունենալ; hors ~ բացառիկ, արտակարգ, սովորականից դուրս ~ administrative վարչական սահման

~ d'arrivée վերջնագիծ

~ de conduite վարքագիծ

~ de continuité հաջորդականություն

~ de défense ճակատային պաշտպանական բնագիծ

~ de démarcation սահմանագիծ, սահմանազատման գիծ

~ de douane մաքսային սահմանագիծ

~ de pauvreté աղքատության սահման

~ politique քաղաքական գիծ

~ de résistance դիմադրության սահմանագիծ

limitation *f* սահմանափակում, կրճատում

~ des armements սպառազինումների կրճատում

~ des importations ներմուծումների սահմանափակում

limite *f* 1. սահման, ծայր, վերջին կետ, սահմանագիծ 2 սահմանափակում, լիմիտ $\diamond$ à la ~ ծայրահեղ դեպքում; atteindre ses ~s հասնել սեփական հմարավորությունների վերջին սահմանին; connaître ses ~s իմանալ՝ ճիշտ գնահատել սեփական հմարավորությունները; dépasser la ~ սահմանն անցնել; déroger aux ~s սահմանները խախտել; étendre

la ~ սահմանն ընդլայնել; fixer les ~s entre deux Etats հաստատել երկու պետությունների միջև ընկած սահմանները; franchir les ~s de son pouvoir իր իշխանության սահմաններն անցնել; sans ~s անսահման; tracer certaines ~s տեղակայել որոշ սահմաններ

~ d'âge տարիքային սահմանափակում, տարիքային ցեղ

~ de crédit վարկային սահման, վարկային սահմանափակում

~ de durée գործունեության ժամկետի վերջին գիծը

~s naturelles բնական սահմաններ

~s du possible հնարավորության սահմաններ

limité *adj* սահմանափակ; սահմանային, վերջնակետային $\diamond$ pouvoir ~ սահմանափակ իշխանություն; responsabilité ~e սահմանափակ պատասխանատվություն; société à responsabilité ~e (S.A.R.L.) սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն

limiter *vt* 1. սահմաններ դնել, սահմաններ հաստատել 2. սահմանափակել, կրճատել

~ le marché սահմանափակել շուկան

~ le temps de la parole խոսնակին հատկացված ժամանակը սահմանափակել

limitrophe *adj* սահմանամերձ, սահմանակից, հարևան $\diamond$ Etats ~s սահմանակից պետություններ

limogeage *m* *խսկց.* պաշտոնանկություն, թռչակի ուղարկում (ծառայողների, սպաների)

- limoger** *vt* *խսկց.* պաշտոնանկ անել, թոշակի ուղարկել (սպաներին, ծառայողներին)
- liquidier** *vt* 1. լուծարել, լուծարքի ենթարկել 2. վերացնել, ոչնչացնել ~ la colonialisme վերջ տալ գաղութատիրությանը ~ le contrat լուծարել պայմանագիրը ~ une enytreprise լուծարել որևէ ձեռնարկություն ~ ses dettes պարտքերը վճարել
- liquidation** *f* 1. լուծարում 2. վերացում, ոչնչացում ~ des sociétés ընկերությունների լուծարում ~ volontaire ինքնակամ լուծարում
- liste** *f* ցանկ, ցուցակ, ամփոփագիր ◊ dresser (կամ établir) des ~ s ցուցակներ կազմել; faire circuler une ~ de présence ներկաների ստորագրությունների ցուցակ; révision des ~s électorales ընտրացուցակների ստուգում; radiation des ~s électorales ընտրացուցակներից հանում; souscrire une ~ տեղեկագիր գրել ~ alphabétique այբբենական կարգ ~ bloquée փակ ցուցակ ~ de candidats թեկնածուների ցուցակ (ընտրություններում) ~ civile գահաթերթ ~ commune միասնական ցուցակ ~ électorale, des électeurs ընտրողների ցուցակ ~ noire սև ցուցակ ~ rouge հեռախոսային բաժանորդների փակ ցուցակ
- ~ de souscripteurs բաժանորդների ցուցակ ~s apparentées միացյալ ցուցակներ
- litige** *m* *հրավ.* դատական վեճ, հայց ◊ le problème en ~ վիճելի խնդիր; régler un ~ վեճը կարգավորել
- litigieux**, -se *adj* վիճելի, վիճարկելի ◊ esprit ~ հակառակության ոգի
- littéral**, -e *adj* 1. բառացի 2. գրավոր 3. *փ/սք.* հավաստի, ճշգրիտ ◊ arabe ~ դասական արաբերեն; preuve ~ e *հրվք.* գրավոր ապացույց; traduction ~e բառացի թարգմանություն
- littéralement** *adv* բառացիորեն, բառացի, տառացիորեն
- littoral**, -e *adj* ծովափնյա, առափնյա, ափամերձ
- littoral** *m* ծովափ, ափամերձ գոտի
- lituanien**, -ne *adj* լիտվական
- livraison** *f* առաքում, մատակարարում, հանձնում, տեղ հասցնելը, բերել հասցնելը ◊ centre de ~ ; demander ~ մատակարարման դիմում տալ; faire ~ մատակարարում իրականացնել; manquer à la ~ մատակարարում չիրականացնել; prendre (կամ recevoir) ~ ստանալ (սայրանքը) ~ à domicile առաքում՝ տուն ~s de guerre ռազմական մատակարարումներ
- livrer** *vt* 1. մատակարարել, առաքել, տեղ հասցնել, բերել հասցնել, հայթայթել 2. տալ, հանձնել 3. արձակել, բաց թողնել, թույլ տալ զնալու ◊ se ~ անձնատուր լինել; գրադվել; se ~ à une campagne de calomnie գրպարտչական արշավ իրականացնել; se ~ à ses

occupations habituelles զբաղվել
իր սովորական գործերով
~ un combat ճակատամարտ տալ
~ les coupables à la justice
մեղավորներին հանձնել
արդարադատությանը
~ à l'exploitation շահագործման
դնել
~ aux flammes կրակի տալ
~ une marchandise ապրանքը
տեղ հասցնել
~ à la publicité հրապարակել, ի
լուր աշխարհի հայտնել
~ une ville au pillage քաղաքը
կողոպտուի տալ, կողոպտման
հանձնել

lobbying *m* լոբբիզմ, քվեարկության
արդյունքների վրա ազդելու
նպատակով օրենսդիր մարմնի
անդամների վրա ազդելը

lobbiste *m* 1. լոբբիստ, կուլուարների
մշտական այցելու, որն ազդե-
ցություն է ունենում կոնգրեսի
անդամների վրա 2. լրագրող,
որը տեղեկություն է ձեռք բերում
անդրկուլիսներից

lobby *m* լոբբի, շահախումբ

local, -e *adj* տեղի, տեղական ◊ ad-
ministration ~e, autorités ~es տե-
ղական իշխանություններ; coutu-
mes ~es տեղական սովորույթ-
ներ; élections ~es ընտրություն-
ներ տեղական իշխանության
մարմիններում; gouvernement ~
տեղական կառավարություն;
industrie ~e տեղական արդյու-
նաբերություն; intérêts ~s ներքին
շահեր; loi ~e տեղական (առան-
ձին վայրի վերաբերող) օրենք;
marché ~ տեղական ներքին
շուկա

localisation *f* տեղայնացում

~ des capitaux կապիտալի տե-
ղայնացում (կապիտալի հանձ-
նումը տեղական ներդրողներին)
~ du conflit հակամարտության
տեղայնացում

localiser *vt* 1. տեղայնացնել; որոշել
ինչ-որ բանի տեղը և վայրը 2.
մեկուսացնել

localité *f* տեղանք, տեղ, տարածու-
թյուն, վայր, բնակավայր

location *f* վարձակալություն, վար-
ձով տալը ◊ prendre en ~ վարձա-
կալել; mettre (կամ donner) en ~
վարձով տալ

loi *f* 1. օրենք, օրենսդրություն 2.
օրինաչափություն ◊ abroger une
~ օրենքը փոխել; adopter une ~
օրենք ընդունել; appliquer (կամ
exécuter) une ~ օրենք կիրառել՝
իրականացնել; au nom de la ~
հանուն օրենքի; avoir force de ~
օրենքի ուժ ունենալ; conforme à
la ~ օրենքին համապատաս-
խան; contraire à la ~ օրենքին
հակասող, ապօրինի; décret-loi
օրենք-հռչակագիր; dépôt d'un
projet de ~ օրինագծի ներկայա-
ցում; déroger à la ~ օրենքը
խախտել; élaborer une ~ օրենք
մշակել; éluder une ~ օրենքը
շրջանցել; enfreindre (կամ trans-
gresser, violer) la ~ օրենքը խախ-
տել; faire ~ օրենքի ուժ ունենալ;
homme de ~ իրավաբան, օրենքի
մարդ; hors la ~ օրենքից դուրս;
ignorer la ~ օրենքը չկատարել,
չպահպանել; loi-cadre օրենս-
դրության հիմունքներ; projet de ~
օրինագիծ (ներկայացնում է կա-
ռավարությունը); promulguer une

~ օրենք հրապարակել; proroger une ~ օրենքի գործողությունը երկարացնել; proposition de ~ օրենսդրական առաջարկություն (պատգամավորների կողմից); rejeter (կամ repousser) un projet de ~ օրինագիծը մերժել, չընդունել; respecter (կամ observer, suivre) la ~ օրենքը պահպանել; retirer un projet de ~ օրինագիծը հետ բերել; tourner la ~ օրենքը շրջանցել; voter une ~ օրենք ընդունել

~ fondamentale հիմնական օրենք, Սահմանադրություն
~ naturelle բնության օրենքը
~ en vigueur, ~ en application գործող օրենք

loi-cadres *f pl* դիրեկտիվ, ղեկավար օրենքներ, որոշակի հարաբերությունների կանոնակարգման հիմնական սկզբունքները սահմանող օրենք

long, -ue *adj* 1. երկար 2. երկարատև, տևական $\diamond$ à ~ terme երկարաժամկետ; amitié de ~ue date երկարամյա բարեկամություն՝ ընկերություն; contrat à ~ terme երկարաժամկետ պայմանագիր; de ~ue date երկարամյա; de ~ue durée երկարատև, երկարաձիգ

longanimité *f* համբերատարություն, հեզություն, մեղմաբարոյություն

longévité *f* երկարակեցություն

lot *m* 1. շահում (վիճակախաղում) 2. *փ/իւք*. ճակատագիր, բախտ 3. մաս, բաժին $\diamond$ gagner (կամ tirer, décrocher) le gros ~ խոշոր շահումը վերցնել, շահել; gros ~ խոշոր շահում

louvoyer *vi* խուսանավել

loyal, -e *adj* 1. ուղղամիտ, շիտակ, օրինապահ 2. հավատարիմ, անձնվեր

~ compagnon հավատարիմ ընկեր

loyaliste *adj et s* միապետին հավատարիմ; գոյություն ունեցող վարչակարգին հավատարիմ հպատակ անձ

loyauté *f* հավատարմություն, անձնվիրություն, օրինապահություն

lucide *adj* պարզ, լուսավոր, հասկանալի $\diamond$ esprit ~ առողջ, պայծառ միտք; idée ~ լուսավոր գաղափար; juger d'un œil ~ դատել անաչառորեն, անկողմնապահ; vision ~ սթափ հայացք

lumières *f pl* գիտելիքներ, իմացություն $\diamond$ avoir de grandes ~ խոր գիտելիքներ ունենալ

lutte *f* պայքար, կռիվ, մարտ $\diamond$ engager une ~ պայքար սկսել; entrer en ~ պայքարի մեջ մտնել; poursuivre (կամ mener) une ~ պայքար մղել

~ acharnée, ~ énergique համառ, կատաղի, վճռական պայքար
~ antipollution պայքար շրջակա միջավայրի աղտոտվածության դեմ

~ armée զինված պայքար

~ implacable անողորմ պայքար

~ larvée գաղտնի պատերազմ

~ à mort մահացու կռիվ

~ à outrance կենաց-մահու կռիվ

~ pour la paix գոյության պայքար

lutter *vi* պայքարել, կռվել, մարտընչել

M

- Maastricht** : traité de ~ մասստրիխի պայմանագիր (պայմանագիր եվրամիության ստեղծման մասին, 1992 թ.)
- machiavélique** *adj* Մաքիավելլին կամ մաքիավելլիզմին վերաբերող, միջոցների մեջ խտրություն չղնող, անագնիվ, անպատկառ, նենգ, ուխտադրուժ, երդմնագանց
- machiavélisme** *m* 1. մաքիավելլիզմ (կոպիտ ուժի, բարոյական նորմերի քամահրանքի վրա հիմնված քաղաքականություն՝ իտալացի գործիչ և մտածող Նիկոլո Մաքիավելլի անվամբ (1469-1527), որն ընդունելի էր համարում ցանկացած միջոց պետության ամրապնդման համար) 2. ուխտադրություն, երդմնագանցություն, դավաճանություն
- machination** *f* մեքենայություն, նենգություն, դավ $\diamond$ déjouer une ~ մերկացնել մեքենայությունը
- machine** *f* 1. մեքենա, սարքավորում 2. հիմնարկների կամ պաշտոնյաների կազմ, համակարգ, ապարատ
~ administrative վարչական ապարատ
~ de l'Etat պետական ապարատ
~ du gouvernement կառավարման ապարատ
- machiner** *vt* դավել, նենգություն անել, դավեր նյութել
- magistrat** *m* 1. քաղաքական՝ դատական՝ վարչական իշխանության ներկայացուցիչ; պաշտոնատար անձ 2. դատավոր, դատական գերատեսչության աշխատակից 3. *պսմ.* խորհրդարանի անդամ
~ assis, ~ du siége դատավոր, դատարանի անդամ
~ communal քաղաքապետ (Հաիթիում)
~ debout, ~ du parquet դատախազ
~ instructeur քննիչ, քննիչ-դատավոր (նախաքննություն կատարող դատավոր)
~ militaire զինվորական դատարանի անդամ
- magistrature** *f* 1. մագիստրատուրա; պետական աստիճանավորների կազմը; դատական գերատեսչություն 2. դատական կոչում, դատարանի պաշտոնյաներ
- magnanime** *adj* վեհանձն, մեծահոգի $\diamond$ intention ~ վեհանձն վարմունք; se montrer ~ մեծահոգություն ցուցաբերել
- magnanimité** *f* մեծահոգություն, վեհանձնություն
- magnat** *m* մագնատ, բարձրաստիճան պաշտոնյա, երևելի անձ, մեծամեծ անձ; ազդեցիկ գործարար, պարագլուխ
~ pétrolier նավթային մագնատ
~s de la finance ֆինանսական

պարագրուխներ
magnétique *adj* 1. մագնիսական 2. *փխք.* հիպնոսական, ձգողական, գայթակղիչ, հրապուրիչ
magyar, -e *adj* մաչարական, հունգարական
maigre *adj* 1. նիհար, վտիտ, նվազ 2. խղճուկ, աղքատիկ, աննշան, սակավ, չնչին
 ~ revenu աննշան եկամուտ
 ~ salaire ցածր աշխատավարձ
 ~s économies խղճուկ խնայողություններ
 ~s raisons անհամոզիչ փաստարկներ
main *f* ձեռք ◊ à ~ armée ռազմական ուժով; à la ~ ձեռքով; avoir (կամ tenir) en ~ ձեռքում պահել, իշխել, կառավարել; avoir la ~ forcée գործել հարկադրաբար; avoir la haute ~ sur... իշխանություն ունենալ; avoir les ~s liées ձեռքերը կապված լինել; avoir la situation en ~ դրության տերը լինել; bagages à ~ ուղեբեռ; coup de ~ հանկարծակի գրոհ; օգնություն; de bonne ~ հավաստի աղբյուրից; de longue ~ վաղուցվանից, վաղ ժամանակներից; de ~ en ~ ձեռքից-ձեռք; donner un coup de ~ օգնել; échapper des ~s ձեռքից սահել, դուրս ընկնել; les ~s vides ձեռնունայն; lever la ~ sur զո մեկի վրա ձեռք բարձրացնել; la ~ dans la ~ ձեռք-ձեռքի տված, միասին; poignée de ~ ձեռքսեղմում; prendre en ~ իր վրա վերցնել, իր ձեռքը վերցնել, պաշտպանել (մեկի շահերը և այլն); prêter la ~ օգնության ձեռք

մեկնել; reprendre en ~ կրկին ձեռքը վերցնել; se donner la ~ ձեռք-ձեռքի տակ, իրար ձեռք բռնել; s'en laver les ~s ձեռքերը լվանալ, չխառնվել; serrer la ~ ձեռքով բարեել; sous la ~ ձեռքի տակ, մոտիկ
main-d'oeuvre *f* 1. աշխատուժ, բանվորական ուժ 2. աշխատանք, բանվորական աշխատանք
 ~ agricole գյուղատնտեսական բանվորներ
 ~ disponible ազատ բանվորական ուժ
 ~ immigrée ներգաղթյալ բանվորներ
 ~ non-spécialisée ոչ բարձրորակ բանվորական ուժ
 ~ qualifiée, ~ spécialisée բարձրորակ բանվորական ուժ
main-forte *f* օգնություն, սատարում (պետական իշխանությունների) ◊ donner (կամ prêter) ~ օգնության հասնել, (ռազմական) աջակցություն ցույց տալ
mainlevée *f* *հրավ.* վերացում, չեղյալ հայտարարելը
 ~ de la saisie ունեցվածքի վրա արգելանքի վերացում
mainmise *f* 1. բռնագրավում, զավթում, գրավում, ստրկացում, գերիշխում, տնօրինում 2. *հրավ.* գույքի վրա կալանք դնելը 3. *պտմ.* ազատագրում (ճորտի)
maint, -e *adj* բազմիցս կրկնվող, հաճախակի ◊ à ~es reprises ոչ մեկ անգամ, բազմիցս, հաճախակի; en ~e occasion մի շարք դեպքերում ~e et ~e fois, ~es fois շատ անգամ, բազմիցս

maintenir *vt* 1. պահել, պահպանել, պաշտպանել 2. հաստատել, պնդել ◊ *il maintient que...* նա հաստատում է, որ...
 ~ de bons rapports բարիդրացիական հարաբերություններ պահպանել
 ~ l'ordre կարգ պահպանել
 ~ la paix խաղաղությունը պահպանել
 ~ le point de vue պաշտպանել տեսակետը
 ~ les relations diplomatiques պահպանել դիվանագիտական հարաբերությունները
maintien *m* ուժի մեջ թողնելը, պահպանելը
 ~ de l'ordre կարգի պահպանում
 ~ de la paix խաղաղության պահպանում
 ~ de la sécurité անվտանգության պահպանում
 ~ du status quo territorial տարածքային առկա վիճակի պահպանում
maire *m* քաղաքագլուխ, քաղաքապետ
mairie *f* քաղաքապետարան
maison *f* 1. տուն, շենք 2. հիմնարկ, հաստատություն, կազմակերպություն, գրասենյակ 3. առևտրի տուն, ֆիրմա, ձեռնարկություն
 ~ d'aliénés հոգեբուժական հիվանդանոց
 ~ d'arrêt քննչական մեկուսարան, նախնական կալանքի սենյակ
 ~ cellulaire բանտ
 ~ centrale կենտրոնական բանտ

~ close, ~ de tolérance հասարակաց տուն
 ~ de commerce առևտրային ձեռնարկություն, առևտրային ֆիրմա
 ~ communautaire հանրակացարան
 ~ de correction ուղղիչ տուն
 ~ de Dieu աստծո տուն, եկեղեցի
 ~ d'éducation մասնավոր ուսումնական հաստատություն
 ~ de la jeunesse, ~ des jeunes երիտասարդության տուն
 ~ d'habitation բնակելի շենք
 ~ de plaisance, ~ de campagne ամառանոց
 ~ de production կինոստուդիա
 ~ de repos հանգստյան տուն
 ~ de santé վճարովի կլինիկա, հիվանդանոց (մասնավորապես՝ հոգեկան հիվանդների համար)
 ~ succursale մասնաճյուղ
 ~ de ville ռատուշա, քաղաքապետարան (եվրոպական մի շարք երկրներում)
maîtriser *vt* 1. սանձել, հնազանդեցնել, զսպել, սանձահարել 2. կառավարել, վարել 3. յուրացնել, տիրապետել
 ~ la langue լեզվին լավ տիրապետել
 ~ le progrès technique տեխնիկական առաջընթացը ղեկավարել
majesté *f* 1. մեծություն, վեհություն, գերազանցություն, վսեմություն 2. մեծություն (տիտղոս) ◊ *Sa Majesté Նորին Մեծություն*
majeur, -e *adj* 1. ավելի մեծ, բարձրագույն, ամենաբարձր 2. գլխավոր, հիմնական, կարևոր,

- լորջ 3. չափահաս $\diamond$ danger ~ լորջ վտանգ; en ~e partie մեծ մասամբ, առավելապես; force ~e անհաղթահարելի ուժ; բացառիկ կարևոր հանգամանք
- majoration** *f* 1. բարձրացում, ավելացում, հավելում (զների, հարկերի, աշխատավարձի), 2. իրական արժեքից ավելի բարձր գնահատում
 ~ des impôts հարկերի մեծացում
 ~ des prix գների բարձրացում
 ~ du salaire աշխատավարձի բարձրացում
- majorer** *vt* 1. բարձրացնել, ավելացնել (զինը, հարկերը, աշխատավարձը) 2. իրական արժեքից բարձր գնահատել
- majoritaire** *adj* մեծամասնական $\diamond$ système électoral ~ մեծամասնական ընտրական համակարգ
- majorité** *f* մեծամասնություն $\diamond$ conquérir une solide ~ հաստատուն մեծամասնություն նվաճել; dans son immense ~, en grande ~ ճնշող մեծամասնությամբ; obtenir la ~ մեծամասնություն ստանալ; s'en rapporter à la décision de la ~ ենթարկվել մեծամասնության որոշմանը
 ~ absolue բացարձակ մեծամասնություն
 ~ des deux tiers des voix ձայների երկու երրորդի մեծամասնություն
 ~ écrasante, ~ imposante ճնշող, գերակշիռ մեծամասնություն
 ~ faible աննշան մեծամասնություն
 ~ qualifiée իրավասու մեծամասնություն
- ~ relative հարաբերական մեծամասնություն
 ~ requise անհրաժեշտ մեծամասնություն
 ~ simple պարզ մեծամասնություն
 ~ des voix ձայների մեծամասնություն
- mal** *m* 1. վատություն, չարիք, վնաս 2. ցավ, տառապանք, վիշտ 3. դժբախտություն 4. հիվանդություն $\diamond$ causer des maux superflus ավելորդ տառապանքներ պատճառել; faire du ~ à... վնասել, նեղացնել; les maux de la guerre պատերազմի հասցրած չարիքները; remédier à ce ~ կանխել այդ չարիքը; tourner une chose en ~ վատ իմաստով մեկնաբանել
- malaise** *m* 1. տկարություն, վատառողջություն 2. դժվարություն, կարիք 3. տագնապ, անհանգըստություն $\diamond$ exploiter le ~ դժվարությունից օգուտ քաղել
 ~ du pays հայրենիքի կարոտ
- malaisément** *adv* դժվարությամբ
- malentendu** *m* թյուրիմացություն, սխալ
- malfaçon** *f* 1. արատ, պակասություն, թերություն, խոտան 2. կաշառք
- malfaçons** *f pl* անփութություն, զանցառություն, բացթողում, թերացում
- malfaisant**, -e *adj* վնասակար, չարաղետ
- malfamé**, -e *adj* վատահամբավ
- mal fondé** *m* հիմք չունենալը, անհիմնավորություն
- malgache** *adj* Մադագասկարի, մալգաշական

mal-jugé *m* անարդար դատական որոշում

mal-logés, *-es m, f pl* ծանր բնակարանային պայմաններում ապրողներ

malnutrition *f* թերասնում, հյուծվածություն

maltais, *-e adj* մալթական, մալթայի

malthusianisme *m* մալթուսականություն

malôte *f պտմ.* անօրինական հարկ

malveillance *f* անբարյացակամություն, չարակամություն

malveillant, *-e adj* անբարյացակամ, չարակամ ◊ être ~ envers... անբարյացակամորեն վերաբերվել

malvenu, *-e adj* անիրավագոր, անիրավասու ◊ requête ~e անհիմն գանգատ

malversation *f* մսխում, ծախսում; կաշառակերություն

manchette *f* խոշոր տպատառերով վերնագիր (թերթում) ◊ en ~ խոշոր տպատառերով վերնագրի տակ; publier sous de grosses ~s տպագրել մեծատառ վերնագրով

mandant *m* լիազորող; վստահորդ, ընտրող ◊ rendre compte à ses ~s հաշվետու լինել իր ընտրողների առջև

mandat *m* 1. *դվնգ.* մանդատ, լիազորություն 2. հրաման, հրամանագիր, կարգադրություն 3. դրամական փոխանցում ◊ commission des ~s մանդատային հանձնաժողով; donner ~ (de) լիազորել; durée du ~ լիազորությունների ժամկետը; pays sous ~ ենթամանդատային երկրներ; prolonger le ~ մանդատը երկարացնել; rece-

voir ~ (de) լիազորված լինել
~ d'arrêt ձերբակալման հրամանագիր
~ de député պատգամավորի մանդատ
~ impératif ընտրողների հրահանգը իրենց պատգամավորին
~ parlementaire (կամ législatif) խորհրդարանի, օրենսդիր ժողովի պատգամավորի մանդատ
~ de perquisition խուզարկության կարգադրագիր
~ poste, ~ postal փոստային փոխանցում
~ représentatif ներկայացուցչական մանդատ
~ de virement դրամական փոխանցում

mandataire *m, f* լիազոր, լիազոր ներկայացուցիչ, հավատարմատար ◊ constituer un ~ լիազոր՝ հավատարմատար նշանակել; pays ~ լիազորված երկիր

mandaté, *-e adj* լիազորված

mandater *vt* լիազորել

mander *vt* 1. տեղեկացնել, հայտնել, իրագրել դարձնել (գրավոր) 2. իր մոտ կանչել 3. *հնգծ.* պահանջել, հրամայել

maniable *adj* 1. *փխբ.* հարմարվող, հեշտությամբ համոզվող, զիջող, լսող 2. նպաստավոր, բարենպաստ ◊ temps ~ բարենպաստ եղանակ

manier *vt* 1. տիրապետել, հմտորեն օգտվել մի բանից 2. ղեկավարել, տնօրինել, ձեռքում պահել
~ les affaires գործերը տնօրինել
~ de l'argent փողեր պտտեցնել
~ un avion ինքնաթիռ վարել

~ bien la parole ճարտասանությամբ տիրապետել, պերճախոսությամբ տիրապետել
 ~ les esprits մտքերը կառավարել

manière *f* վարվելաձև, գործելակերպ, գործելու եղանակ, շարժում, ոճ ◊ à la ~ de... նմանությամբ, նման; à sa ~ իր ձևով; de cette ~ այս ձևով, այսպես; de ~ que... այնպես որ; de toute ~ ինչ էլ որ լինի, ամեն դեպքում; d'une ~ exhaustive սպառիչ կերպով; d'une ~ générale որպես ընդհանուր կանոն; en aucune ~ ոչ մի ձևով; en quelque ~ ինչ-որ ձևով; être partisan de la ~ forte կողմնակից լինել վճռական միջոցների; par ~ d'acquiescement միայն ձևի համար, առերևույթ; selon sa ~ de voir ըստ նրա տեսակետի
 ~ de parler արտահայտման եղանակ, խոսելաճ
 ~ de penser մտածելակերպ
 ~ de vivre կենսակերպ
 ~ de voir տեսակետ, կարծիք, հայացք

manifestation *f* 1. դրսևորում, արտահայտում (զգացմունքի և այլն) 2. ցույց 3. միջոցառում; ժողով, հավաք
 ~ de masse զանգվածային ցույց
 ~ de ses opinions իր կարծիքների արտահայտում
 ~ sportive սպորտային տոն; մրցույթ
 ~ de volonté *իրվք*. կամքի դրսևորում

manifeste *adj* ակնհայտ, ակներև, բացահայտ ◊ injustice ~ բացահայտ անարդարություն; mensonge ~ բացահայտ սուտ

manifeste *m* մանիֆեստ, հրովարտակ ◊ publier un ~ հրովարտակ հրատարակել

manifestement *adv* ակնհայտորեն, բացահայտորեն, ակներևաբար

manifeste 1. *vt* դրսևորել, արտահայտել, հանդես բերել, ցուցաբերել; բացահայտել; վկայել 2. *vi* ցույցի մասնակցել ◊ se ~ դրսևորվել, բացահայտվել, ի հայտ գալ

manigance *f* մեքենայություն, բանասարկություն, խորամանկություն, հնարամտություն, հնարք

manipuler *vt* 1. *փխք*. մշակել (մեկին), ներգործել (մեկի վրա) 2. կեղծել, աղավաղել, նենգափոխել ◊ se laisser ~ մեկի ազդեցությանը ենթարկվել
 ~ l'opinion publique ներգործել հասարակական կարծիքի վրա

manitou *m* ֆետիշ, պաշտամունքի առարկա, կուռք ◊ grand ~, gros ~ *փխք*. պարագլուխ, ջոջ, երևելի մարդ, մեծ կշիռ ունեցող գործարար մարդ

manoeuvre *f* 1. *նազմ*. գորաշարժ, զինավարժություն, գորախաղ, *pl* տակտիկական զինավարժություններ 2. գործողություն, աշխատանք (մեքենայի) 3. խորամանկ քայլ 4. կառավարում, ղեկավարում

manoeuvre *m* սևագործ բանվոր, օգնական բանվոր ◊ travail de ~ սև աշխատանք; ձանձրալի, միօրինակ աշխատանք
 ~ spécialisé որոշ աշխատանքների գծով վերապատրաստված բանվոր

manoeuvres *m pl* հնարքներ, խորամանկություններ; մեքենայություններ, նենգություններ
~ de bourse բորսային մեքենայություններ

~ frauduleuses նենգ խորամանկություններ, կեղծ գործողություններ

manoeuvrer 1. *vi* ա) խուսավարել, խորամանկություն բանեցնել բ) գործել, աշխատել գ) *nauq.* զինավարժություններ կատարել, գորաշարժ կատարել 2. *vt* ա) աշխատեցնել, գործի դնել բ) կառավարել, ղեկավարել ◊ *se laisser* ~ նախաձեռնությունը ձեռքից բաց թողնել, թույլ տալ, որ իրեն կառավարեն

manoeuvrier, -ère *adj* դյուրավար, վարելու համար հեշտ; մանևրող, շարժունակ

manquant, -e *adj* պակասող, պակաս

manque *m* 1. պակաս, պակասություն, կարիք, բացակայություն 2. թերություն

~ d'argent դրամի պակասություն
~ de chance անհաջողություն

~ de compétence լիազորությունների բացակայություն

~ de foi անհավատություն, հավատքի բացակայություն

~ de fonds դրամական միջոցների պակասություն

~ de goût անճաշակություն

~ d'impartialité կողմնապահություն

~ de moyens financiers ֆինանսական միջոցների պակասություն

~ de parole խոստումը դրժելը

~ de preuve ապացույցների բացակայություն

ցակայություն

~ de respect, ~ d'égards հարգանքի բացակայություն

~ de suivi անհետևողականություն

manquement *m* 1. պակասություն, բացակայություն, պակասող 2. բացթողում, վրիպում, թերություն, խախտում

~ au contrat պայմանագրի խախտում

~ à la discipline կարգապահության խախտում

~ aux obligations պարտականությունների մեջ թերացում

~ de respect հարգանքի բացակայություն

manquer 1. *vi* ա) պակասել, չբավականացնել, չլինել, բացակայել բ) սխալ թույլ տալ, վրիպել գ) մի բանի կարիք զգալ 2. ա) վրիպել, չդիպչել բ) ուշանալ գ) բաց թողնել (ձեռքից) ◊ *ne pas ~ de...* առիթը բաց չթողնել, չհասպաղել

~ d'argent դրամի կարիք ունենալ
~ un atterrissage անհաջող վայրէջք կատարել

~ le but նշանակետին չդիպչել, վրիպել

~ son but իր նպատակին չհասնել

~ la classe դասից բացակայել

~ son coup անհաջողություն կրել

~ à ses devoirs պարտականությունների մեջ թերանալ

~ de fondement հիմնավորված չլինել

~ une occasion առիթը բաց թողնել

~ à ses principes իր սկզբունքներից նահանջել

~ le train գնացքից ուշանալ
manuscrit, -e *adj* ձեռագրական, ձեռագիր, գրչագիր
manuscrit *m* ձեռագիր, մատյան, ձեռքով գրված բնագիր
mappemonde *f* աշխարհի քարտեզ
maquignon *m* 1. մակլեր, առևտրական և բորսայական գործարքների միջնորդ 2. *փխբ.* խարդախ միջնորդ
maquignonnage *m* *փխբ.* չարչիություն; խարդախություն
maquis *m* 1. թավուտ, մացառուտ, անտառաթավուտ 2. պարտիզանական շարժում, ընդհատակյա շարժում (Ֆրանսիայում՝ 1940 – 1944 թթ. ֆաշիստական օկուպացիայի ժամանակ) $\diamond$ prendre le ~ ընդհատակ անցնել
marasme *m* լիակատար քայքայվածություն, անկում, լճացում, զարգացման բացակայություն
~ des affaires գործերի լճացում
~ économique տնտեսական անկում
~ total լիակատար լճացում
marauder *vi* դիակապտություն անել, մեռել կողոպտել, մանր գողություններ անել
marche *f* 1. քայլ, քայլվածք 2. շարժում, ընթացք, գործողություն *փխբ.* առաջընթաց, զարգացում, շարժում, երթ $\diamond$ la Longue ~ *սլոմ.* Մեծ արշավանք (չինացի հեղափոխականների); mettre en ~ ընթացք տալ, շարժման մեջ դնել; se mettre en ~ շարժվել, ճանապարհ ընկնել
~ en avant քայլ առաջ
~ continue անընդհատ շարժում

~ des événements իրադարձությունների ընթացքը
~ par inertie ընթացք իներցիայի ուժով
~ en pleine charge ընթացք լրիվ բեռնվածությամբ
~ de protestation բողոքի երթ
~ en sens inverse հետադարձ ընթացք
~ victorieuse հաղթական երթ
marché *m* 1. շուկա 2. առևտրային գործարք 3. առուժախի պայմանագիր 4. գին $\diamond$ Marché commun Ընդհանուր շուկա (Եվրոպական տնտեսական համագործակցության շուկա); abandonner le ~ հրաժարվել գործարքից; շուկան փակել; (à) bon ~, (à) meilleur ~ ավելի էժան գնով, ցածր գնով; annuler un ~ գործարքը չեղյալ հայտարարել; conquérir le ~ շուկան գրավել; économie de ~ շուկայական տնտեսություն; faire (կամ conclure) un ~ գործարք կնքել; inonder le ~ շուկան ողողել; par-dessus le ~ բացի դրանից, դրանից գատ
~ des actions բաժնետիրքերի շուկա
~ bancaire mondial բանկային միջազգային շուկա
~ calme, ~ résistant, ~ soutenu կայուն շուկա
~ des devises արտարժույթների շուկա
~ extérieur արտաքին շուկա
~ hésitant, ~ indécis անկայուն շուկա
~ intérieur ներքին շուկա
~ international des capitaux փո-

խառու կապիտալների միջազգային շուկա
 ~ mondial համաշխարհային շուկա
 ~ national ազգային շուկա
 ~ noir, ~ clandestin «սև» շուկա
 ~ de l'or ոսկու շուկա
 ~ unique միասնական շուկա
 ~ des valeurs արժեթղթերի շուկա, ֆոնդային բորսա

maréchal *m* մարշալ ◊ bâton de ~ մարշալական մական

marge *f* 1. եզր, ծայր, լուսանցք (տետրի, գրքի) 2. *փխբ.* հնարավորություններ; որոշակի սահմաններ; պահուստ, ռեզերվ 3. *տնտ.* եկամուտ, շահույթ, ավելցուկ, հավելյալ քանակություն 4. տարբերություն, մնացորդ ◊ avoir de la ~ հնարավորություն, բավարար ժամանակ ունենալ ինչ-որ բան անելու համար; en ~ de... ինչ-որ բանից դուրս; սահմաններից դուրս; réduire les ~s bénéficiaires եկամուտները կրճատել; se donner une ~ de réflexions մտածելու ժամանակ վերցնել; placer en ~ de la majorité gouvernementale դուրս գալ կառավարական մեծամասնության շրջանակներից; vivre en ~ de la société ապրել հասարակությունից դուրս ~ bénéficiaire մարտի շահույթ, մարտի եկամուտ; շահութաբերության գործակից ~ brute համախառն եկամուտ; առուծախի գների տարբերություն ~ brute d'autofinancement օրական հատույթ, դրամամուտք

~ commerciale առևտրային հավելագին, գնի բարձրացված գումարը

~ d'erreur թույլատրելի սխալ
 ~ liberté ինքնուրույն գործողությունների սահմանները՝ հնարավորությունները

~ de sécurité *նազվ.* անվտանգության գոտի; ամբողջական պաշար
 ~ de temps ժամանակի ռեզերվ

marginal, -e *adj* 1. էջի լուսացքներում գրված 2. սահմանակից, եզրային, սահմանային 3. կողմնակի, երկրորդական, ոչ հիմնական 4. *տնտ.* աննշան, փոքր, չնչին, նվազագույն ◊ entreprise ~e քիչ շահութաբեր ձեռնարկություն; groupes marginaux մարգինալ հասարակական խմբեր; notes ~es գրառումներ լուսանցքներում; prix ~ անեկամտաբեր գին

marine *f* 1. ծովային նավատորմ 2. ծովային ծառայություն ◊ entrer dans la ~ ծառայության ընդունվել նավատորմ; la Marine *խսկց.* ռազմածովային նախարարություն, ծովային գերատեսչություն; Ministère de la ~ Ռազմածովային նախարարություն; peintre de ~ ծովանկարիչ; troupe de ~ ծովային հետևազոր ~ de commerce, ~ marchande առևտրային նավատորմ ~ de guerre, ~ militaire ռազմածովային նավատորմ ~ nationale Ֆրանսիայի ռազմածովային նավատորմը

maritime *adj* 1. ծովային, ծովափնյա 2. նավատորմային, ծովագնացության ◊ puissance ~ ծովա-

- յին գերտերություն; ville ~ ծովափնյա քաղաք
- marketing** *m* 1. իրացում, վաճառահանում 2. շուկայավարություն, շուկայավարում
- marocain**, -e *adj* մարոկկոյան, մարոկկոյական
- maroquin** *m* 1. սեկ (այծի կաշի) 2. *խսկց.* նախարարական պորտֆել, պաշտոն
- marquant**, -e *adj* նշանավոր, ակննավոր, երևելի; պայծառ, վառ, փայլուն $\diamond$ événement ~ նշանավոր իրադարձություն
- marque** *f* 1. նշան, հատկանիշ 2. դրոշմ, կնիք, ապրանքապիտակ, մակնիշ 3. դրսևորում, վկայություն $\diamond$ hôte de ~ պատվավոր հյուր; vin de ~ բարձրակ զինի ~ distinctive տարբերիչ նշան ~ de fabrique (de commerce, de service) գործարանային նշան, ապրանքային նշան ~, grande առավելագույն որակ, ամենաբարձր մակնիշի ~ d'honneur հարգանքի նշան ~ nationale de qualité որակի պետական նշան ~ de qualité որակի նշան ~s de distinction հարգանքի, ուշադրության նշաններ ~s d'identification տարբերիչ նշաններ
- Marseillaise** (la) Մարսելյեզ (Ֆրանսիայի հիմնը)
- martial**, -e *adj* 1. մարտական, ռազմաշունչ, ռազմատենչ 2. ռազմական, պատերազմական (օրենք, դատարան) $\diamond$ air ~ մարտական տեսք; cour ~e ռազմական դատարան; loi ~e պատերազմական ժամանակի օրենք; ռազմական դրություն
- martyr** *m* նահատակ, տառապյալ, մարտիրոս; զոհ ~s de la liberté ազատության համար նահատակվածներ
- martyriser** *vt* տանջել, չարչարել
- massacrant**, -e *adj* մահացու, սպանիչ, ոչնչացնող, անտանելի, սարսափելի, կործանարար
- massacre** *m* կոտորած, ջարդ, եղեռն, սպանդ, ոչնչացում
- massacrer** *vt* կոտորել, բնաջնջել
- masse** *f* 1. զանգված 2. բազմություն, մեծ քանակություն 3. *pl* ժողովրդական զանգվածներ $\diamond$ communication de ~ զանգվածային հաղորդակցության միջոցներ; de ~ զանգվածային; les grandes ~es populaires ժողովրդական լայն զանգվածներ; levée en ~ ժողովրդական աշխարհագոր ~s laborieuses, ~s travailleuses աշխատավորական զանգվածներ
- masser** *vt* 1. կիտել, կուտակել, մի տեղ հավաքել, դիզել 2. կենտրոնացնել, միախմբել, հավաքել, համախմբել (գորքերը) $\diamond$ se ~ կուտակվել, հավաքվել, դիզվել, կենտրոնանալ, միախմբվել, հավաքվել, համախմբվել
- massif**, -ve *adj* զանգվածային, մասսայական $\diamond$ bombardement ~ զանգվածային ռմբակոծություն; engin de destruction ~ve զանգվածային ոչնչացման զենք
- mass(-)media** *m pl* զանգվածային լրատվության միջոցներ (ռադիո, հեռուստատեսություն, մամուլ)

mater *vt* հնազանդեցնել, զսպել, սանձել, սանձահարել

matériel, - *le adj* նյութական, առարկայական, իրական, փաստական $\diamond$ aide ~le նյութական օգնություն; avantages ~s նյութական շահեր; biens ~s նյութական բարիքներ; erreur ~le փաստացի սխալ; preuve ~le իրեղեն ապացույց; temps ~ փաստացի ժամանակ

matériel *m* 1. նյութ, հումք 2. գույք, սարքավորում, տեխնիկա
~ agricole գյուղատնտեսական գույք
~ de guerre մարտական տեխնիկա
~ humain մարդիկ
~ informatique հաշվողական տեխնիկա
~ scolaire դպրոցական պիտույքներ
~ technique տեխնիկական գույք

matière *f* 1. *ֆիզ., փիլ.* նյութ, մատերիա 2. նյութ, նյութեղեն, հումք 3. ուսումնասիրության նյութ, թեմա (ելույթի) 4. ուսումնական առարկա (դպրոցում) 5. *իրվք.* գործ, բնույթ, բովանդակություն $\diamond$ annexe de ~s premières հումքի հավելուկ; approfondir une ~ ուսումնասիրել առարկան, ուսումնասիրության նյութը; dans la ~ տվյալ գործում, տվյալ հարցում, տվյալ դեպքում; donner ~ à discuter քննարկման համար նյութ տալ; en la ~ այս հարցում, այս գործում; en ~ civile քաղաքացիական գործերով; en ~ criminelle քրեական գործերով;

en ~ de ինչ վերաբերում է,... վերաբերյալ; en ~ de finance ֆինանսական հարցերում; entrer en ~ ~ անցնել թեմային; spécialisé dans la ~ տվյալ գործի մասնագետ

~ à option ընտրովի ուսումնական առարկա

~s d'examen քննական առարկաներ

~s fissiles քայքայվող, մասնատվող նյութեր

~s premières, ~ brute հումք

~s sommaires պարզեցված կարգով լուծվող մանր քաղաքացիական գործեր

matraque *f* ոստիկանական մահակ

matraquer *vt* ոստիկանական մահակներով ծեծել

matricule *f* մատրիկուլ, ստուգման գրքույկ; գրառումների գիրք զինվորական մասերում, հիվանդանոցներում և այլն

matriculer *vt* մտցնել ցուցակի մեջ, գրքամատյանի մեջ

maturité *f* 1. արքունք, հասունություն (սեռական) 2. աճ, զարգացում (մարմնի, մտքի) $\diamond$ avec ~ հասունորեն, կշռադասվածորեն, մտածված կերպով; être en ~ հասուն տարիքի լինել; en pleine ~ ուժերի ծաղկման շրջանում; manquer de ~ անխելություն, անմտություն հանդես բերել; venir (կամ parvenir) à ~ հասունանալ

~ de l'esprit (d'esprit) խելքի հասունություն

~ du jugement դատողության հասունություն

- mea-culpa** *m* -լատ) սեփական մեղքի ճանաչում, զղջում, ապաշխարանք
- médias** *m pl* տեղեկատվության միջոցներ
 ~ de groupe տեղեկատվության խմբակային միջոցներ (որոնք սպասարկում են որոշակի մարդկային շրջանակների)
- médiathèque** *f* հաղորդակցությանը վերաբերող նյութերի, զանգվածային լրատվամիջոցների պահոց
- médiateur**, -rice *adj* միջնորդական, միջնորդող ◊ une commission ~rice միջնորդող հանձնաժողով
- médiateur** *m* միջնորդ, հաշտարար
- médiation** *f* միջնորդություն, միջամտություն՝ հաշտեցման նպատակով
- médiatiser** *vt* միջնորդել, կապ հանդիսանալ (կողմերի միջև)
- méditerrané**, -e *adj* միջերկրական
- méditerranéen**, -ne *adj* միջերկրածովյան
- médium** *m* 1. համաձայնության, հաշտության միջոց 2. մեդիում, ոգեմիջնորդ, ոգեհարց 3. միջավայր, շրջապատ 4. միջակա, միջին աստիճան
 ~ social հասարակական միջավայր
- meeting** *m* ցույց, հանրահավաք, ժողով ◊ tenir un ~ հանրահավաք անցկացնել
 ~ électoral նախընտրական հանրահավաք
- membre** *m* անդամ (ընտանիքի, կազմակերպության, հասարակության) ◊ carte de ~ անդամատոմս; devenir ~ անդամակցել; Etat ~ անդամ-պետություն (որևէ կազմակերպության); expulsion du ~ անդամի հեռացում՝ վտարում
 ~ actif, ~ titulaire իսկական անդամ
 ~ associé ոչ լիիրավ անդամ (որևէ կազմակերպության)
 ~ du conseil d'administration վարչական խորհրդի անդամ
 ~ coopté, ~ attribué կոուպտացիոն անդամ
 ~ correspondant թղթակից անդամ
 ~ fondateur հիմնադիր անդամ
 ~ honoraire պատվավոր անդամ
 ~ non-permanent ոչ մշտական անդամ
 ~ du parti կուսակցության անդամ
 ~ permanent, ~ perpétuel մշտական անդամ
 ~ à pleins droits լիիրավ, իրավահավասար անդամ
 ~ retraité պաշտոնաթող անդամ
 ~ sortant լիազորությունների ժամկետը լրանալուց հետո կազմից դուրս եկող անդամ
 ~ suppléant անդամության թեկնածու
 ~ du syndicat արհմիության անդամ
 ~ à vie ցմահ անդամ
 ~ avec voix consultative խորհրդակցական ձայնի իրավունք ունեցող անդամ
 ~ avec voix délibérative վճռական ձայնի իրավունք ունեցող անդամ
 ~s d'Europarténaires Եվրոպա-

- կան համագործակցության անդամներ
- même** *adj* նույն, միևնույն, նույնպիսի, նույնանման, միանման, միատեսակ $\diamond$ au ~ degré հավասար չափով; en ~ temps միևնույն ժամանակ
- même** *adv* 1. անգամ, նույնիսկ 2. հատկապես, հենց $\diamond$ à ~ de... ի վիճակի; aujourd'hui ~ այսօր ևեթ; de ~ նմանապես, նույնպես; être à ~ de faire զգի ի վիճակի լինել ինչ-որ բան անելու; mettre à ~ de... թույլ տալ, հնարավորություն տալ; tout de ~ այնուամենայնիվ, այնուհանդերձ
- memento** *m* 1. հիշեցում 2. հուշատետր 3. տեղեկագիրք; համառոտ ուղեցույց
- mémoire** *f* 1. հիշողություն 2. հուշ, վերհուշ, հիշատակ $\diamond$ de ~ d'homme անհիշելի ժամանակներից
- mémoire** *m* 1. հուշագիր, զեկուցագիր; *իր/ը*. բողոք, հայց 2. ցուցակ, ցանկ, հաշիվ 3. *pl* հուշագրություններ, հուշեր (գիտական ընկերությունների) 4. ատենախոսություն, զեկույց, գիտական հետազոտություն
~ ampliatif գրավոր մանրամասն բացատրություն
~ de défense գրավոր առարկություն հայցի դեմ
~ de diplôme, ~ de licence
- mémorable** *adj* անմոռանալի, հիշարժան $\diamond$ événement ~ հիշարժան իրադարձություն
- mémorandum** *m* հուշագիր, դիվանագիտական նոտա՝ հայտագիր $\diamond$ dresser (կամ préparer) un ~ հուշագիր կազմել՝ պատրաստել
- menaçant**, -e *adj* սպառնալի(ց), սհարկու, վտանգավոր $\diamond$ crise ~e վերահաս ճգնաժամ
- menace** *f* սպառնալիք, վտանգ $\diamond$ proférer une ~ սպառնալ ~ de guerre պատերազմի վտանգ ~ d'inflation արժեզրկման վտանգ ~ à la paix սպառնալիք խաղաղությունը
~s en l'air դատարկ սպառնալիքներ
- menacer** *vt* սպառնալ, վախեցնել
- ménager** *vt* 1. բարեխղճորեն վերաբերվել, խնայել, տնտեսել, խնայողաբար ծախսել 2. նախապատրաստել, կազմակերպել $\diamond$ ne pas ~ ses forces ուժերը չխնայել; ne pas ~ les éloges գովասանքներ շռայլել
~ l'avenir մտածել սպագայի մասին
~ un dénouement հանգուցալուծում նախապատրաստել
~ une entrevue հանդիպում կազմակերպել
~ ses expressions իր արտահայտությունները կշռադատել
~ ses forces ուժերը խնայել
~ une occasion առիթ տալ
~ une rencontre հանդիպում կազմակերպել
~ une surprise անակնկալ պատրաստել
~ le temps ժամանակը խնայել
- menées** *f pl* մեքենայություններ, բանասարկություններ, դիտավորություններ $\diamond$ déjouer les ~ de զոմեկի դիտավորությունները խափանել
- menottes** *f pl* ձեռնաշղթաներ, ձեռ-

- նակապանքներ $\diamond$ mettre les ~ à զո... մեկին զրկել գործելու ազատությունից, ձեռքերն ու ոտքերը կապել; passer les ~ ձեռնաշղթաներ հագցնել
- mensonge** *m* սուտ, ստախոսություն, հերյուրանք, խաբեություն, կեղծիք; մտացածին բան, հնարովի բան, երևակայության արգասիք $\diamond$ commetre un ~ սուտ ասել
~ innocent անմեղ սուտ
- mensonger**, -ère *adj* սուտ, կեղծ, հնարովի, շինծու, խաբուսիկ
- mensuel**, -le *adj* ամսական, ամենամսյա
- mentalement** *adv* 1. մտովի, մտքով, մտքում 2. հոգեպես, հոգեբանորեն
- mentalité** *f* 1. մտայնություն 2. խելք, մտավոր կարողություն; մտավոր զարգացում; հոգեբանություն; մտածելակերպ
~ primitive պարզունակ մտածողություն
- mention** *f* 1. հիշատակում, հիշատակություն 2. դրական գնահատական $\diamond$ avec ~ գերազանցությամբ; digne de ~ հիշատակության արժանի; être reçu avec ~ քննությունը հանձնել բարձր գնահատականով; faire ~ de... հիշատակել; porter une ~ մակագրություն ունենալ
~ assez bien, bien, très bien «բավականին լավ, լավ, շատ լավ» (քննություններ հանձնելու ժամանակ)
~ honorable 1. գովասանագիր 2. երախտագիտության խոսք հրամանում
- ~très honorable «գովեստի արժանի, գերարժանի»՝ գովեստի գնահատական, կարծիք (դիսերտացիայի պաշտպանության ժամանակ)
~ nominative անվանական հիշատակում՝ թվարկում
- mentionné**, -e *adj* բարձր գնահատական ստացած (քննությունների ժամանակ)
- mentionner** *vt* հիշատակել, շոշափել, նշել
- mépris** *m* 1. արհամարհանք, քամահրանք 2. *hâgծ.* անտարբերություն $\diamond$ avoir en ~, tenir en ~ արհամարհել; au ~ de... չնայած, ի հեճուկս; հաշվի չառնելով, անտեսելով, արհամարհելով
- mer** *f* ծով
~ fermée *դվնգ.* փակ ծով (որը բոլոր կողմերից շրջափակված է մեկ կամ մի քանի պետությունների ցամաքային տարածքով)
~ interne ներքին ծով (որի ափերը պատկանում են մեկ պետությանը)
~ nationale *հրվք.* ներքին ծով
~ ouverte *դվնգ.* բաց ծով (որը գտնվում է պետությունների տարածքային ջրերից դուրս)
~ territoriale, ~ juridictionnelle, ~ littorale տարածքային ջրեր
- mercantile** *adj* 1. առևտրային 2. չարչիական, մանրախնդրորեն հաշվենկատ, շահադիտական $\diamond$ esprit ~ շահադիտական ոգի
- mercantilisme** *m* մերկանտիլիզմ, կուտակելու կիրք

mercenaire *adj* 1. վարձու, վարձով կատարվող 2. ծախու, կաշառված

mercenaire *m* 1. վարձու բանվոր, մշակ 2. վարձկան զինվոր, վարձկան $\diamond$ recruter des ~s վարձկաններ հավաքագրել ~s étrangers օտարերկրյա վարձկաններ

mérite *m* 1. արժանիք, վաստակ, ծառայություն, երախտիք 2. *pl* արժանավորություն, դրական հատկանիշներ 3. « Mérite » շքանշան՝ «Արժանիքների համար» $\diamond$ avoir du ~ հարգանքի արժանի լինել; un homme de ~ արժանավոր մարդ; s'attribuer le ~ իրեն արժանիքներ վերագրել ~s insignes բացառիկ արժանիքներ

mériter 1. *vt* արժանի լինել, արժանանալ 2. *vi* վաստակ ունենալ $\diamond$ bien ~ de... կարևոր ծառայություններ մատուցել; bien ~ de la patrie արժանանալ հայրենիքի երախտագիտությանը ; il a grandement ~é des lettres մեծ է նրա վաստակը գրականության հանդեպ ~ confirmation վավերացում, հաստատում պահանջել

mésestimer *vt* 1. չհարգել 2. թերագնահատել

message *m* 1. ուղերձ, դիմում 2. (պաշտոնական) հաղորդագրություն, ծանուցում, լուր 3. հանձնարարություն, առաջադրանք, միսիա, առաքելություն $\diamond$ donner connaissance d'un ~ ուղերձը հրապարակել; lire un ~

ուղերձը ընթերցել; s'acquitter d'un ~ հաղորդագրություն ուղարկել; հանձնարարություն կատարել
 ~ d'affection ջերմագին ողջույն
 ~ de félicitation շնորհավորանք
 ~ présidentiel նախագահի ուղերձը (խորհրդարանին)
 ~ publicitaire գովազդային լուր; կարճատև գովազդային հաղորդում
 ~ radio ռադիոգիր
 ~ télécopié հեռաֆաքս
 ~ télégraphique հեռագիր
 ~ téléphonique հեռախոսագիր

messager, -ère *m, f* 1. սուրհանդակ, թղթատար 2. համբավաբեր, լրաբեր, բանբեր

messieurs *m pl* պարոնայք $\diamond$ Messers պարոնայք (նամակագրության մեջ ընդունված հասցավում)

mesure *f* 1. միջոցառում, միջոց 2. չափի զգացում, չափավորություն, տակտ, զսպվածություն $\diamond$ combler la ~ ծայրահեղության հասցնել; comporter des ~s միջոցառումներ հարկադրել; dépasser (excéder) la ~ չափը անցնել, չափը չիմանալ; ուռճացնել; discuter (կամ examiner) des ~s à prendre քննարկել, քննության ենթարկել, միջոցառումներ ուսումնասիրել; être en ~ de... ի վիճակի լինել, կարողանալ; manquer de ~ անտակտություն ցուցաբերել; à ~ que... քանի, որքան որ, գուզնիք; à ~, au fur et à ~ հետզհետե, աստիճանաբար; համապատասխանաբար, համեմատ, համաչափորեն; avec ~ չափավոր,

զուսպ; dans la ~ չափերով; par ~ administrative վարչական կարգով; ne garder aucune ~ ոչ մի չափ չպահպանել; outre ~ չափից ավելի; passer la ~ չափն անցնել; prendre des contre~s հակամիջոցներ ձեռնարկել; prendre des ~s nécessaires (կամ appropriées, adéquates) ձեռք առնել անհրաժեշտ (համապատասխան) միջոցներ; en quelque ~ ինչ-որ չափով; réaliser (կամ effectuer) les ~s միջոցառումներ անցկացնել (իրականացնել)
 ~ capitale պատժի առավելագույն չափ
 ~ d'instruction *իրվք*. քննչական գործողություն
 ~s de coercion հարկադրական միջոցներ
 ~s conservatoires *իրվք*. պաշտպանական միջոցառումներ
 ~s de contrainte հարկադրանքի միջոցներ
 ~s de désarmement զինաթափման միջոցառումներ
 ~s efficaces գործուն միջոցներ, միջոցառումներ
 ~s législatives օրենսդրական միջոցառումներ
 ~s pénales պատժական միջոցներ
 ~s préventives նախազգուշական միջոցներ
 ~s restrictives սահմանափակող միջոցներ
 ~s de rétorsion պատասխան միջոցներ
 ~s de stabilisation կայունության ամրապնդման միջոցառումներ

~s d'urgence արտակարգ միջոցներ
mesuré, -e *adj* 1. չափված 2. համաչափ 3. մտածված, կշռադատված, զգույշ, չափած-ձևած $\diamond$ déclaration ~e կշռադատված հայտարարություն; à pas ~s համաչափ քայլերով
métallo *m* *խսկց*. մետաղագործ, մետալուրգ
méthode *f* 1. մեթոդ, եղանակ, ձև 2. կարգ, համակարգ $\diamond$ appliquer une ~ մեթոդ կիրառել ~ déductive դեդուկտիվ եղանակ ~ inductive ինդուկտիվ եղանակ ~ infallible ստուգված՝ հուսալի մեթոդ
 ~s légales իրավական մեթոդներ
méthodique *adj* 1. մեթոդական, մեթոդիկ 2. սիստեմատիկ, պարբերական
méticuleux, -se *adj* 1. բծախնդիր, մանրակրկիտ 2. քրտնաջան, տքնաջան
métropole *f* 1. մայրաքաղաք 2. մայր երկիր, մետրոպոլիս 3. *փխք*. կենտրոն (որևէ ասպարեզում)
 ~ d'équilibre խոշոր նահանգային կենտրոն
métropolitain *m* 1. մայրաքաղաքի բնակիչ 2. արքեպիսկոպոս, մետրոպոլիտ
mettre *vt* 1. դնել, տեղադրել 2. գցել, հասցնել, ենթարկել, դարձնել $\diamond$ mis à part չհաշված; se ~: se ~ en devoir de... իր պարտքը համարել; se ~ au fait de... ծանոթանալ ~ d'accord համաձայնության հասցնել

~ au ban de la civilisation քաղաքակիրթ ժողովուրդների ցանկից դուրս գրել
 ~ au ban de l'opinion publique հանրային կարծիք հրահրել
 ~ au ban de la société հասարակությունից դուրս դնել
 ~ à bas վայր նետել, գահավիժել
 ~ à bout ծայրահեղության հասցրել
 ~ en cause ա) մեղադրանք ներկայացնել բ) գործի մեջ ներքաշել գ) քննության ենթարկել դ) *փ/սք.* կասկածի տակ առնել
 ~ en commun միավորել, համախմբել, միացնել
 ~ en compétition վեճի առարկա դարձնել
 ~ en danger վտանգի ենթարկել
 ~ en dérouté փախուստի մատնել; շփոթեցնել, շփոթմունքի մեջ գցել
 ~ en doute կասկածի տակ առնել
 ~ en échec աննպաստ դրության մեջ դնել, կանխապես անհաջողության դատապարտել
 ~ à l'étude ուսումնասիրության առարկա դարձնել
 ~ à exécution կյանքի կոչել, իրականացնել; ի կատար ածել
 ~ au fait տեղյակ պահել, տեղեկացնել
 ~ à feu et à sang հրի ու սրի մատնել
 ~ fin à վերջ դնել
 ~ au grand jour լույս աշխարհ բերել; հրապարակել, ի լուր աշխարհի հայտնել
 ~ hors d'état de nuire վնասագրել

~ hors d'usage շարքից, գործածությունից հանել
 ~ dans l'impossibilité անելանելի դրության մեջ դնել
 ~ en mauvaise posture անհարմար դրության մեջ դնել, վարկաբեկել
 ~ à mort մահապատժի ենթարկել
 ~ à nu բացահայտել, պարզել
 ~ en oeuvre իրականացնել
 ~ de la partie մասնակցություն բերել
 ~ au pied du mur փակուղի մտցնել, պատին սեղմել
 ~ au point պարզել, ճշտել, ճշգրտել; մշակել, կատարելվերջացնել; նախապատրաստել, կարգավորել
 ~ à portée հասանելի դարձնել
 ~ en possession ժառանգությունը հանձնել ժառանգին
 ~ à profit օգտագործել
 ~ en relief ընդգծել, հաստատել
 ~ en service գործողության մեջ դնել
 ~ tout en oeuvre գործի դնել բոլոր միջոցները
 ~ aux voix քվեարկության դնել
meurt – de – faim *m* սովյալ, սովահար, քաղցող; աղքատ, թշվառական
meurtre *m* սպանություն, ոճրագործություն ◇ commettre un ~ սպանություն կատարել
meurtrier, -ère *adj* մահաբեր, մահացու; վտանգավոր, կործանարար
mexicain, -e *adj* մեքսիկական
micmac *m* 1. *խսկյ.* խարդավանք, ինտրիգ, մեքենայություն, մութ գործ 2. քառու, անկարգություն

mioux-être *m* կենսամակարդակի բարձրացում, բարեկեցության բարելավում

migrant, -e *m, f* տարաբնակ, վտարանդի, տարագիր, միգրանտ

migration *f* տարաբնակեցում, տեղահանություն, գաղթ, միգրացիա
 ~ externe արտագաղթ
 ~ interne ներգաղթ, ներքին տեղաշարժ

migratoire *adj* տարաբնակեցման, գաղթեցման, տեղահանման

milice *f* 1. աշխարհագոր 2. զորք 3. ոստիկանություն

milicien, -ne *m, f* 1. աշխարհագորային, զինյալ 2. ոստիկան

milieu *m* 1. միջավայր, շրջապատ 2. *խսկգ.* հանցաշխարհ $\diamond$ changer de ~ social դուրս գալ իր սոցիալական միջավայրից
 ~ de culture *կենսաբ.* սնուցիչ միջավայր

milieux *m pl* շրջանակներ $\diamond$ dans les ~ populaires ժողովրդի միջավայրում
 ~ autorisés հեղինակավոր շրջանակներ
 ~ commerciaux գործարար շրջանակներ
 ~ financiers ֆինանսական շրջանակներ
 ~ industriels արդյունաբերական շրջանակներ
 ~ officiels պաշտոնական շրջանակներ
 ~ sociaux հասարակական շրջանակներ

militaire *adj* ռազմական, զինվորական $\diamond$ âge ~ զորակոչի տարիք;

agression ~ զինված հարձակում, ռազմական ագրեսիա; alliance ~ ռազմական դաշինք; attaché ~ *դվնգ.* ռազմական կցորդ; avion ~ ռազմական օդանավ; base ~ ռազմական հենակայան; commandes (կամ dépenses) ~ ռազմական ծախսեր; équipement ~ ռազմական հանդերձանք; gouvernement ~ ռազմական վարչակարգ (օկուպացված տարածքների); honneurs ~s զինվորական պատիվներ; mission ~ զինվորական առաքելություն (միսիա); opérations (կամ hostilités) ~ ռազմական գործողություններ; Police ~ ռազմական ոստիկանություն; potentiel ~ ռազմական ներուժ; présence ~ ռազմական ներկայություն; sanctions ~s ռազմական պատժամիջոցներ; service ~ զինվորական ծառայություն; stocks ~ ռազմական պաշարներ; tenue ~ զինվորական համազգեստ; tribunal ~ ռազմական դատարան

militaire *m* 1. զինծառայող, զինվորական 2. զինվորական դաս; զինծառայություն $\diamond$ dans le ~ զինվորականների միջավայրում
 ~ de carrière կարային զինվորական
 ~ de métier պրոֆեսիոնալ (արհեստավարժ) զինվորական

militairement *adv* 1. զինվորականի պես, ռազմիկաբար 2. ռազմական ուժի կիրառմամբ
 ~ parlant զինվորական տեսանկյունից, ռազմական իմաստով

militant, -e *adj* 1. ռազմատենչ, ռազ-

մաշունչ 2. պայքարող, մարտնչող, ակտիվ *◇* attitude ~e ագրեսիվ կեցվածք; politique ~e մարտնչող քաղաքականություն; syndicaliste ~e արհմիության ակտիվ անդամ

militant *m* մարտիկ, ակտիվիստ, կուսակցական աշխատող
 ~ de base շարքային (կուսակցական) աշխատող
 ~ clandestin ընդհատակյա գործիչ
 ~ ouvrier բանվոր-ակտիվիստ
 ~ de la paix խաղաղության մարտիկ
 ~ syndical արհմիութենական ակտիվիստ
 ~s du Parti կուսակցական աշխատողներ, կուսակցական ակտիվ
 ~s de base d'un syndicat, ~s des syndicats արհմիութենական ակտիվ

militarisation *f* ռազմականացում

militarisé, -e *adj* ռազմականացված

militariser *vt* ռազմականացնել

militarisme *m* ռազմամոլություն

militariste *m* ռազմատենչ

militariste *adj* ռազմամոլ, ռազմաշունչ

militer *vi* պայքարել, կռվել, մարտնչել; ակտիվորեն աշխատել (կազմակերպության մեջ), ակտիվիստ լինել

millénaire *adj* հազարամյա

millénaire *m* հազարամյակ

mine *f* 1. դեմքի արտահայտություն, դեմք, արտաքին տեսք 2. հանք, հանքահոր 3. *nauq.* ական 4.

դավադրություն, մեքենայություններ *◇* avoir mauvaise ~ վատ տեսք ունենալ; de bonne ~ դուրեկան արտաքին; éventer la ~ դավադրությունը բաց անել; juger sur la ~ դատել ըստ արտաքինի
 ~ antichar հակատանկային ական
 ~ de charbon ածխահանք
 ~ de sel աղի հանք

miner *vt* 1. ականապատել 2. վնասել, գցել (հեղինակությունը); մեկի տակը փորել

mineur, -e *adj* 1. փոքր, նվազագույն 2. երկրորդական, աննշան, պակաս կարևոր *◇* l'Asie Mineure Փոքր Ասիա; problème ~ պակաս կարևոր խնդիր

mineur *m* 1. հանքափոր 2. *nauq.* ականորդ 3. *m, f* անչափահաս

minime *adj* մանրագույն, նվազագույն, փոքրագույն, չնչին, աննշան

minimiser *vt* 1. նվազեցնել, փոքրացնել, խիստ պակասեցնել, նվազագույնի հասցնել 2. նսեմացնել, թերագնահատել
 ~ les difficultés դժվարությունները խիստ թերագնահատել

minimum *m* նվազագույնը, ամենաքիչը *◇* au ~ նվազագույն չափով, առնվազն; rendre au ~ նվազագույնի հասցնել
 ~ vital ապրուստի համար անհրաժեշտ նվազագույնը

ministère *m* 1. նախարարություն 2. նախարարների կաբինետ, կառավարություն 3. նախարարության շենքը 4. պաշտոն, ծառա-

- յություն *◇ par ~ de...* միջնորդությամբ
 ~ de l'Administration des biens étatiques պետական ունեցվածքի կառավարման նախարարություն
 ~ des Affaires étrangères արտաքին գործերի նախարարություն
 ~ de l'Agriculture գյուղատնտեսության նախարարություն
 ~ de l'Air ավիացիայի նախարարություն
 ~ de la Défense պաշտպանության նախարարություն
 ~ de l'Education nationale կրթության նախարարություն
 ~ des Finances ֆինանսների նախարարություն
 ~ de l'Intérieur ներքին գործերի նախարարություն
 ~ de la Justice արդարադատության նախարարություն
 ~ de la Marine ծովային նախարարություն
 ~ public դատախազություն; դատախազական հսկողություն; մեղադրանք
- ministériel**, -le *adj* նախարարական, կառավարական *◇ office ~ իրվք.* հանրային պաշտոն արդարադատությունում; officier ~ *իրվք.* պաշտոնատար անձ (դատարանում)
- ministre** *m* 1. նախարար 2. *ղվնգ.* դեսպանորդ, դեսպանության խորհրդական *◇ conseil des ~s* նախարարների խորհուրդ; conseiller ~ խորհրդական - դեսպանորդ; courrier de ~ «նախարարական փոստ»; հարուստ
- նամակագրություն; ex- ~ նախկին նախարար; premier ~ վարչապետ
 ~ des Affaires étrangères արտաքին գործերի նախարար
 ~ du Commerce առևտրի նախարար
 ~ de la Défense պաշտպանության նախարար
 ~ délégué վարչապետի հանձնարարությամբ որոշակի հարցեր կառավարող նախարար
 ~ d'Etat պետնախարար (նախարար առանց պորտֆելի)
 ~ des Finances ֆինանսների նախարար
 ~ de l'Intérieur ներքին գործերի նախարար
 ~ de la Justice արդարադատության նախարար
 ~ de la Marine ծովային նախարար
 ~ plénipotentiaire արտակարգ դեսպանորդ և լիազոր նախարար
 ~ à portefeuille նախարարությունը ղեկավարող նախարար
 ~ résident նախարար-ռեզիդենտ, լիազոր ներկայացուցիչ
- minoritaire** *adj* փոքրամասնական *◇ groupes ~s* փոքրամասնություն
- minoritaire** *m* փոքրամասնության ներկայացուցիչ
- minorité** *f* 1. փոքրամասնություն 2. անչափահասություն, անչափահաս տարիք *◇ constituer une ~* փոքրամասնություն կազմել ~s ethniques (կամ nationales) էթնիկական (ազգային) փոքրամասնություններ

- ~s raciales ռասայական փոքրամասնություններ
- minute** *f* 1. համառոտ գրառում, սեղմ շարադրանք, արձանագրություն 2. սևագիր, ուրվագիծ 3. *իրվք*. պաշտոնական փաստաթղթի բնօրինակ
- minuter** *vt* 1. *հնգծ*. սևագրել, ուրվագծել 2. *իրվք*. փաստաթուղթ կազմել, արձանագրել
~ un contrat պայմանագիր կազմել
- minutie** *f* 1. չնչին, աննշան բան 2. տքնաջանություն, ջանասիրություն, ջանադրություն $\diamond$ avec ~ ջանասիրաբար
- minutieusement** *adv* մանրամասնորեն, բծախնդրորեն, ջանասիրաբար, հանգամանորեն, խնամքով, մանրագին կերպով
- minutieux**, -se *adj* մանրամասն, մանրակրկիտ, խնամքով, բծախնդիր, տքնաջան
- mire** *f* նշան, նշանառություն, նշանոց $\diamond$ être le point de ~ de la société հանրության ուշադրության կենտրոնում լինել; point de ~ թիրախ, նշանառության կետ; *փխք*. ուշադրության կենտրոն; prendre sa ~, mettre en ~ նշան բռնել
- mirer** *vt* 1. նշան բռնել 2. ձգտել, նկրտում ունենալ
~ une place պաշտոնի վրա աչք ունենալ
- mise** *f* 1. դնելը, տեղադրելը, հարմարեցնելը 2. ներմուծում, ներդրում 3. գնի բարձրացում (աճուրդի ժամանակ)
~ en action գործողության մեջ
- դնելը, ընթացք տալը
~ en accusation, ~ en jugement դատի տալը, պատասխանատվության կանչելը
~ en application ներդրում, արմատավորում; կենսագործում
~ en cause կասկածի տակ առնելը; գործ հարուցելը, մեղադրանք
~ en circulation շրջանառության մեջ դնելը
~ en évidence բացահայտում, հայտնաբերում, երևան հանելը
~ à exécution ի կատար ածելը
~ de fonds ներդրված կապիտալ, կապիտալի ներդրում
~ en gage գրավ դնելը
~ en garde նախազգուշացում
~ hors la loi բոլոր իրավունքներից զրկելը, օրենքից դուրս հայտարարելը
~ en liberté ազատում, ազատ արձակում
~ en mouvement շարժման մեջ դնելը
~ à l'ordre du jour օրակարգ մտցնելը
~ en œuvre կիրառություն; ներդրում; իրականացում, իրագործում, կենսագործում
~ au pas հնազանդեցնելը, սանձահարելը, զսպելը
~ au point էության բացահայտում; ճշտում, ճշգրտում
~ en pratique գործնականում կիրառելը
~ en programme ծրագրավորում
~ au secret մենախցում բանտարկելը
~ en surveillance հսկողության տակ դնելը

~ en train գործի դնելը
 ~ en vigueur ուժի մեջ մտցնելը
 (օրենքը)
miser *vi*: ~ sur la pression հույսը դնել
 ճնշում գործադրելու վրա
miséreux, *-se adj* աղքատ, չքավոր,
 չունևոր, ընչազուրկ
miséricorde *f* 1. գթասրտություն,
 խղճահարություն, կարեկցու-
 րություն, ողորմածություն 2. ներում,
 գթություն, գութ $\diamond$ s'abandonner
 (se remettre) à la ~ de զո մեկի
 ողորմածությանը ապավինել;
 demander ~ ներում խնդրել; crier
 ~ գթություն հայցել; obtenir ~
 ներում ստանալ, ներվել
missile *m* հրթիռ $\diamond$ tirer un ~ հրթիռ
 արձակել
 ~ balistique բալիստիկ հրթիռ
 ~ chercheur ինքնանշանառման
 հրթիռ
 ~ de croisière թևավոր հրթիռ
 ~ intercontinental միջմայրցամա-
 քային հրթիռ
 ~ intermédiaire միջին հեռահա-
 րության հրթիռ
 ~ nucléaire միջուկային հրթիռ
 ~ sol-air երկիր-օդ դասի հրթիռ
 ~ stratégique ռազմավարական
 հրթիռ
 ~ tactique մարտավարական
 հրթիռ
mission *f* 1. հանձնարարություն,
 լիազորություն, առաքելություն 2.
ռազմ. մարտական առաջադ-
 րանք 3. գործուղում 4. առաքե-
 լություն (հաստատություն), ներ-
 կայացուցչություն 5. *կրոն.* մի-
 սիոներական կազմակերպու-
 րություն, միսիոներություն; միսիո-

ներներ $\diamond$ accomplir une ~ առա-
 ջադրանք կատարել; avoir ~ de
 հանձնարարություն ունենալ;
 charger զո d'une ~ առաջադրանք
 տալ մեկին, հանձնարարել; chef
 de ~ դիվանագիտական ներ-
 կայացուցչության ղեկավար; en
 ~ հանձնարարություն կատա-
 րող; ժամանակավոր հանձ-
 նարարություն ունեցող; être
 en ~ գործուղման մեջ լինել; frais
 de ~ գործուղման ծախսեր;
 mener une ~ առաջադրանք կա-
 տարել
 ~ des apôtres առաքյալների մի-
 սիա
 ~ de bonne volonté բարի կամքի
 առաքելություն
 ~ économique առևտրային (տնտե-
 սական) ներկայացուցչություն
 ~ permanente մշտական ներ-
 կայացուցչություն
 ~ de reconnaissance հետախու-
 զելու առաջադրանք
 ~ sacrée diplomatique դիվանագի-
 տական ներկայացուցչություն
missive *adj*: lettre ~ գործնական
 նամակ
missive *f* նամակ, ուղերձ
mitigation *f* փափկացում, մեղմա-
 ցում, թեթևացում
 ~ des peines *իրվք.* դատավճռի
 մեղմացում
mitiger *vi* *հնգծ.* մեղմացնել (դատա-
 վճիռը); թեթևացնել, թուլացնել
 ~ les difficultés թեթևացնել դժվա-
 րությունները
 ~ la punition պատիժը մեղմել
mitrailer 1. *vi* գնդացրից կրակել 2.
vt գնդակոծել

mitrailleuse *f* գնդացիք

mixte *adj* խառը, տարաբնույթ, խառնածին, տարասեռ; հավաքական, հավաքովի $\diamond$ commission ~ խառը կազմ ունեցող հանձնաժողով; école ~ համատեղ ուսուցման դպրոց; gouvernement ~ կառավարման խառը ձև; mariage ~ խառնամուսնություն

mobile *adj* 1. տեղաշարժվող, շարժունակ, շարժական 2. փոփոխական, անկայուն, անհաստատ, դյուրափոփոխ

mobile *m* 1. *փխբ.* շարժիչ ուժ 2. *նազմ.* շարժառիթ, դրոշապատճառ

mobilier, -ère *adj* շարժական, շարժվող $\diamond$ biens ~s, effets ~s շարժական գույք, ունեցվածք; cote (կամ contribution) ~ère հարկ, որը որոշվում է վարձու բնակարանի իրական արժեքից ելնելով; saisie ~ère կալանք շարժական գույքի վրա; valeurs ~ères արժեքավոր փաստաթղթեր; vente ~ère շարժական գույքի վաճառք

mobilisable *adj* 1. փոխարկելի (կանխիկ միջոցներ) 2. վերաֆինանսավորելի

mobilisation *f* 1. *նազմ.* զորահավաք 2. հավաքագրում, կենտրոնացում 3. *Ֆին.* ակտիվացում, փոխարկում կանխիկ դրամի; վերաֆինանսավորում 4. *իրվբ., Ֆին.* շարժական գույք դարձնելը ~ de financement դրամական միջոցների ներգրավում ~ générale ընդհանուր զորահավաք (մոբիլիզացիա)

~ partielle մասնակի զորահավաք

mobiliser *vt* 1. զորահավաք անցկացնել, ռազմականացնել 2. կենտրոնացնել, համախմբել 3. ակտիվացնել, փոխարկել կանխիկ միջոցների, վերաֆինանսավորել 4. շարժական գույք դարձնել $\diamond$ se ~ ուժերը կենտրոնացնել ~ des capitaux դրամագլուխը դնել շրջանառության մեջ

mobilité *f* 1. շարժունակություն 2. փոփոխականություն, անկայունություն

~ de la main-d'œuvre բանվորական ուժի շարժունություն (այլ շրջան տեղափոխվելը, մասնագիտության՝ որակավորման փոփոխություն), բանվորական ուժի հոսունություն

~ sociale *ung.* սոցիալական շարժունություն; սոցիալական տեղափոխություններ (անցում դեպի մի այլ սոցիալ-մասնագիտական խումբ)

modalité *f* 1. հատկություն, բնույթ 2. (*հաճ. pl*) *իրվբ.* ձև, պայման, կանոն, կարգ 3. տարատեսակություն, բազմազանություն

~ d'aide financière ֆինանսական օգնության ձև

~ d'exécution *իրվբ.* ի կատար ածելու եղանակ, միջոց

~ de règlement վճարման ձև

~s d'utilisation de l'E.C.U. եվրոպական արծաթային միավորների գործածման կանոններ

mode *m* ձև, տեսակ, միջոց, մեթոդ, եղանակ, կերպ

~ d'assistance օգնության ձև

- ~ d'emploi գործածության եղանակ
 ~ de gouvernement կառավարման կարգ
 ~ de paiement վճարման միջոց
 ~ de production արտադրության եղանակ
 ~ de remboursement մարման միջոց
 ~ de transmission de droits իրավունքի փոխանցման միջոց
 ~ de vie կենսակերպ
 ~ de votation քվեարկության միջոց
- modéré** *adj* չափավոր, զուսպ
- modéré** *m* *քղք.* ծայրահեղական հոսանքներին չհարող; չափավոր քաղաքականության կողմնակից
- modérer** *vt* չափավորել, մեղմել
- moderne** *adj* ժամանակակից, նորագույն, արդի ◊ à la ~ նոր, ժամանակակից ձևով; armer à la ~ զինել համաձայն տեխնիկայի վերջին խոսքի; en ~ ժամանակակից ոճով; enseignement ~ բնական գիտությունների, կենդանի լեզուների դասավանդում; époque ~, histoire ~ նոր պատմություն (1453-1789 թթ.); langues ~s կենդանի լեզուներ
- modernisation** *f* արդիականացում, նորացում
 ~ du marché շուկայի արդիականացում
 ~ de l'outillage սարքավորումների արդիականացում
- modernité** *f* այժմեականություն
- modification** *f* 1. փոփոխություն, փոփոխում, ձևափոխում, ձևափոխություն 2. ուղղում ◊ apporter des ~s փոփոխություններ մտցրնել; subir des ~s փոփոխությունների ենթարկվել
- modifier** *vt* փոխել, փոփոխել, ձևափոխել
- modus operandi** (*լատ.*) *դվնգ.* գործելակերպ, «գործողության եղանակ» (նշանակում է՝ ինչպես և ինչ հաջորդականությամբ պետք է կատարվեն գործողությունները)
- modus vivendi** (*լատ.*) «համագոյակցության եղանակ» (ժամանակավոր համաձայնություն, որ կողմերը կնքում են՝ հարցը հետագայում կարգավորելու հույսով), ժամանակավոր համաձայնություն (վիճաբանող կողմերի միջև)
- mœurs** *f pl* սովորույթներ, բարքեր
- moins** *adv* քիչ, պակաս ◊ à ~ d'arrangements particuliers բացառությամբ առանձնահատուկ համաձայնությունների; en ~ de rien վայրկենապես, մի ակնթարթում
- moins** *m* ամենափոքրը, փոքրագույնը ◊ à tout le, tout au ~, ~ ամենաքիչը, ամենապակասը; au ~ միայն, թեկուզ, ծայրահեղ դեպքում; du ~ զոնե, առնվազն
- moins-value** *f* 1. գնի իջեցում, էժանացում; արժեզրկում 2. հարկի թերազանձում, թերահավաքում, չստացում
- mois** *m* 1. ամիս 2. աշխատավարձ, ամսեվարձ ◊ boucler son (կամ le) ~ դիմանալ մինչև ամսվա վերջը; toucher son ~ ստանալ ամսական աշխատավարձը
 ~ de l'amitié բարեկամության միանայակ

oldave *adj* մոլորվական
molestation *f* հետապնդում, ճնշում, հալածանք
molester *vt* 1. անհանգստացնել, տհաճություն պատճառել, վրդովեցնել 2. հալածել, տանջել, կեղեքել, ճնշել
moment *m* 1. պահ, ակնթարթ, վայրկյան 2. հարմար պահ; հարմար ժամանակ 3. ներկայումս, տվյալ պահին; à tout ~ ամեն վայրկյան ◊ à n'importe quel ~ ցանկացած պահի; au ~ propice հարմար պահին; du ~ que... հենց, հենց որ... ; քանի որ; le ~ venu հարկ եղած պահին, երբ ժամանակը գա; profiter du ~ հարմար պահ գտնել; saisir le ~ favorable որսալ հարմար պահը; succès du ~ ժամանակավոր հաջողություն
momentané, -e *adj* 1. վայրկենական, ակնթարթային, րոպեական 2. անցողիկ, վաղանցիկ, կարճատև, բուցիկ ◊ absence ~e ժամանակավոր բացակայություն
monarchie *f* միապետություն
~ absolue բացարձակ, անսահմանափակ միապետություն
~ constitutionnelle սահմանադրական միապետություն
monarchique *adj* միապետական, միապետության
monarque *m* միապետ, ինքնավար, կայսր
~ absolu բացարձակ միապետ
monde *m* 1. աշխարհ, երկիր, երկրագունդ 2. մարդիկ, ժողովուրդ 3. արտոնյալ հասարակություն, բարձրախավ հասարակություն ◊ l'Ancien Monde Հին Աշխարհը

(Եվրոպա, Ասիա, Աֆրիկա); beau ~ վերնախավ; beaucoup de gens de par le ~ բազմաթիվ մարդիկ ողջ աշխարհում; devant le ~ հրապարակայնորեն, մարդկանց առջև; être au ~ գոյություն ունենալ; être du même ~ նույն հասարակությանը պատկանել; à la face du ~ ամբողջ աշխարհի առաջ; բացեիքաց; mettre au ~ աշխարհ բերել, ծնել; dans le ~ entier ամբողջ աշխարհում; le Nouveau Monde Նոր Աշխարհ (Ամերիկա, Օվկիանիա); le tiers ~ երրորդ աշխարհ, երրորդ աշխարհի երկրներ; tout le ~ բոլոր; venir au ~ աշխարհ գալ, ծնվել
~ des affaires գործարար շրջաններ
~ antique անտիկ՝ հին աշխարհ
~ de l'art արվեստի աշխարհ
~ étudiant ուսանողություն
~ extérieur արտաքին աշխարհ, շրջապատող միջավայր
~ financier ֆինանսական աշխարհ
~ fou հոժ բազմություն, մարդկային զանգված
~ industrialisé զարգացած արդյունաբերական երկրներ
~ haute-finance բարձր ֆինանսական՝ բանկային աշխարհ
~ littéraire գրական շրջանակներ
~ du théâtre թատերական աշխարհ
~ végétal բուսական աշխարհ
mondial, -e *adj* համաշխարհային ◊ l'actualité ~e միջազգային իրադարձություններ; աշխարհն այս-

որ; banque ~e համաշխարհային դրամատուն՝ բանկ; communauté ~e համաշխարհային հանրություն; Conseil Mondial de la Paix Խաղաղության համաշխարհային խորհուրդ; domination ~e համաշխարհային տիրապետություն; à l'échelle ~e համաշխարհային մասշտաբով; guerre ~e համաշխարհային պատերազմ; mouvement ~ համաշխարհային շարժում

monétaire *adj* 1. դրամային, վարկադրամային 2. արժույթային 3. ֆինանսական ◊ fonds ~s դրամական միջոցներ; Fonds ~ international Միջազգային արժույթային հիմնադրամ; inflammation ~ դրամային արժեզրկում; marché ~ արժույթային շուկա; politique ~ վարկադրամային քաղաքականություն; région ~ արժույթային գոտի; système ~ դրամային համակարգ

moniteur *m* ցուցասարք, կառավարող սարք

monitoring *m* մոնիտորինգ, վերահսկում, դիտարկում

mongol, -e *adj* մոնղոլական

monnaie *f* 1. մետաղադրամ, դրամ 2. արժույթ 3. մանրադրամ ◊ battre (կամ frapper) la ~դրամ հատել, դրամ կտրել; c'est ~ courante սովորական բան է; créer la ~ դրամ թողարկել; faire (de) la ~ դրամը մանրել; glisser la ~ արժույթի փոխարժեքն իջեցնել; la Monnaie, Hôtel des Monnaies դրամահատարան; rendre la ~ դրամի մանրը տալ; retirer de la ~

դրամ վերցնել; soutenir la ~ արժույթը պահպանել; surévaluer une ~ արժույթը վերագնահատել ~ blanche արծաթ, արծաթեդրամ ~ de change մանրելիք դրամ, մանրադրամ

~ de compte հաշվարկային արժույթ

~ courante (կամ en cours) շրջանառու արժույթ, գնայուն դրամ

~ dépréciée արժեզրկված արժույթ

~ électronique, ~ magnétique էլեկտրոնային դրամներ; մագնիսական հաշվարկային քարտ

~ étrangère օտարերկրյա արժույթ, արտարժույթ, տարադրամ

~ européenne “domestique” Ընդհանուր շուկայի երկրների միասնական արժույթ, ռեգիոնալ միասնական արժույթ

~, fausse կեղծ արժույթ

~ fiduciaire, (papier ~) թղթադրամ

~ inconvertible (non convertible) անփոխարկելի արժույթ

~ internationale միջազգային դրամ

~ manuelle կանխիկ դրամ

~ nationale ազգային արժույթ

~ d'or ոսկեդրամ

~ de règlement (կամ de paiement) վճարման արժույթ

~ saine (solide, stable) կայուն, հաստատուն արժույթ

~ universelle համաշխարհային դրամ

monopole *m* մենաշնորհ, մոնոպոլիա, արտակարգ իրավունք ◊ détenir le ~ de... մենաշնորհ ունենալ

~ d'Etat պետական մենաշնորհ
monopoleur, -se *adj* մոնոպոլիստական, մենաշնորհային
monopolisation *f* մոնոպոլիզացիա, մենաշնորհի ենթարկելը, մենաշնորհում
monopoliser *vt* 1. մենաշնորհ տալ 2. մենաստիրել
Monseigneur *m* Ձերդ Բարձրություն, Ձերդ Սրբազնություն
monstre *m* 1. հրեշ 2. ճիվաղ, այլանդակություն
monstre *adj* *խսկց.* 1. հրեշավոր, սարսափելի 2. ահռելի, վիթխարի 3. բազմամարդ (ցույց, միտինգ) ◊ effet ~ վիթխարի արդյունք
monstrueux, -se *adj* 1. հրեշավոր, այլանդակ, զարշելի, նողկալի, զզվելի, ստոր 2. չափազանց մեծ, վիթխարի, ահռելի ◊ crime ~ հրեշավոր հանցագործություն
montant *m* գումար, հանրագումար, արժեք
 ~ brut գումար, ընդհանուր գումար
 ~ de la dette պարտքի գումար
 ~ du dividende շահաբաժնի գումար
 ~ des frais ծախսերի ընդհանուր գումար
 ~ du litige հայցի գումար
 ~ net զուտ գումար
 ~ de la prime պարգևատրման գումար
 ~ total ընդհանուր գումար, հանրագումար
 ~s compensatoires monétaires փոխհատուցումային վճարում-

ներ (ԵՏՀ-ի գյուղատնտեսական համակարգում)
montée *f* աճ, բարձրացում, ավելացում
 ~ du cours des actions բաժնեթղթերի փոխարժեքի բարձրացում
 ~ de l'endettement public պետական պարտքի աճ
 ~ en flèche, ~ irrésistible սրընթաց աճ, շեշտակի վերելք (զների)
 ~ des prix զների բարձրացում, զնաճ
 ~ en puissance (որևէ մեկի կամ ինչ-որ բանի) ժողովրդականության արտակարգ աճ
monter 1. *vi* բարձրանալ; համբառնել, հասնել 2. աճել, ավելանալ 3. *vt* կազմակերպել, ստեղծել, կարգավորել, ձեռնարկել
 ~ une affaire գործ բացել, գործ դնել
 ~ à l'assaut գրոհի զնալ
 ~ un complot դավադրություն կազմակերպել
 ~ une entreprise գործ ձեռնարկել
 ~ au front, ~ en ligne դուրս գալ ռազմաճակատի առաջավոր գիծ՝ կրակագիծ
 ~ en grade պաշտոնով բարձրանալ
 ~ la publicité ադմկոտ գովազդ ստեղծել, ադմոկ բարձրացնել
 ~ une société ընկերություն հիմնել
 ~ de toutes pièces սարքել, մոզոնել
montrer *vt* 1. ցույց տալ, մատնանշել, մատնացույց անել 2. հայտնաբերել, երևան հանել,

ցուցաբերել, հանդես բերել, բացահայտել $\diamond$ se ~ իրեն դրսևորել; հայտնվել; երևալ, թվալ; se ~ favorable à... արտահայտվել՝ ի նպաստ..., ... օգտին; se ~ très net dans ... արտահայտվել շատ որոշակիորեն; se ~ réfractaire à... հակահարված տալ; se ~ failli սնանկանալ, սնանկացած վիճակում հայտնվել
 ~ ses papiers փաստաթղթերը ցույց տալ

moral, -e *adj* բարոյական, բարոյագիտական, բարոյախոսական, խրատական $\diamond$ personne ~e իրավաբանական անձ; principes moraux բարոյական սկզբունքներ; rapport ~ քաղաքական հաշվետվություն; victoire ~e բարոյական հաղթանակ

moral *m* հոգեվիճակ, բարոյական ոգի, մարտական ոգի $\diamond$ atteindre (casser, ébranler) le ~ բարոյական ոգին սասանել, խախտել; avoir le ~ լավատես լինել; relever (կամ remonter) le ~ ոգին բարձրացնել
 ~ solide բարոյական կայունություն՝ տոկունություն

morale *f* 1. բարոյականություն 2. բարոյախոսություն, խրատ $\diamond$ faire la (կամ de la) ~ խրատել, քարոզ կարդալ; sauvegarder la ~ (publique) պաշտպանել (հասարակական) բարքերը

moratoire *adj* *իրվբ.* տարկետում տվող

moratoire *m* օրենքով սահմանված վճարումների հետաձգում, մորատորիում $\diamond$ demander un ~

վճարման հետաձգում խնդրել; obtenir un ~ sur la dette պարտքի վճարման հետաձգում ստանալ
 ~ sans limite վճարման հետաձգում առանց սահմանափակման

moratoire *adj* տարկետման ենթակա

moratorium *m* *իրվբ., դվնգ.* 1. մորատորիում (պետությունների կողմից ընդունված միակողմ կամ բազմակողմ որոշում որևէ գործողություն ժամանակավորապես դադարեցնելու վերաբերյալ), կասեցում, սառեցում 2. վճարումների հետաձգում $\diamond$ invalider le ~ մորատորիումը չեղյալ հայտարարել; déterminer un ~ մորատորիում սահմանել
 ~ des explosions nucléaires միջուկային պայթեցումների մորատորիում

morceler *vt* մասնատել, բաժան-բաժան անել, բաժանել, կտրատել

morcellement *m* մասնատում, բաժանում, տրոհում
 ~ des forces ուժերի ցրում

mordant, -e *adj* *փխբ.* խայթող, կծու, ծաղրող, ծակող, փշոտ, սուր, թունոտ $\diamond$ esprit ~ չարություն, թույն

mort *f* մահ $\diamond$ arrêt de ~ մահվան դատավճիռ; camp de la ~ մահվան ճամբար; condamner (կամ mettre) à ~ մահվան դատապարտել; donner la ~ սպանել; échapper à la ~ par miracle հրաշքով փրկվել՝ խույս տալ մահից՝ մահանալուց; être blessé à ~ մահա-

ցու վիրավոր լինել; être en danger de ~ մահացու վտանգի մեջ լինել; être entre la vie et la ~ կյանքի և մահվան միջև լինել; mourir de sa belle ~ մահանալ բնական մահով; peine de ~ մահապատիժ; risquer la ~ կյանքը վտանգի ենթարկել; à la vie et à la ~ ընդմիջտ, առհավետ
 ~ appatente կլինիկական մահ
 ~ civile քաղաքացիական մահ; գրկում քաղաքացիական իրավունքներից
 ~ prématurée անժամանակ՝ վաղժամ մահ
 ~ volontaire ինքնասպանություն
mortalité *f* մահացածություն $\diamond$ taux de ~ մահացության գործակից
mortifère *adj* մահաբեր, մահառիթ
mot *m* բառ, խոսք $\diamond$ avoir le dernier ~ վերջին խոսքը իրեն վերապահել; en un ~ մի խոսքով; grands ~s բարձրագույն՝ վերամբարձ՝ ճոռում բառեր; ~ à ~, ~ pour ~ բառացի, բառ առ բառ; parler à ~s couverts ակնարկներով խոսել; sur ces ~s դրանից հետո
 ~ d'ordre կոչ, հրաման, նշանաբան
 ~ de passe նշանաբան, պայմանաբան
moteur, -rice *adj* շարժիչ, շարժող, մղիչ $\diamond$ forces ~rices շարժիչ ուժեր
moteur-fusée *m* հրթիռային շարժիչ
motif *m* դրդապատճառ, շարժառիթ $\diamond$ sans ~ առանց առիթի, անառիթ ~ faux կեղծ պատրվակ
motion *f* առաջարկություն (ժողովում, նիստում); բանաձև $\diamond$ appuyer une ~ պաշտպանել առաջարկությունը; déposer une ~ de renvoi առաջարկություն մտցնել հարցը հանձնաժողով տեղափոխելու վերաբերյալ; rejeter la ~ առաջարկությունը մերժել
 ~ de censure անվստահության արտահայտություն; անվստահության քվե
 ~ de confiance վստահության քվե
 ~ sur le fond առարկություն ըստ էության
 ~ d'ordre առաջարկություն ժողովի վարման կարգի մասին

motivation *f* 1. պատճառաբանում, հիմնավորում, փաստարկում 2. դրդապատճառ, շարժառիթ, մղում, դրդում
motiver *vt* 1. պատճառաբանել, հիմնավորել, փաստարկներ բերել 2. դրդել, մղել, թելադրել, խթանել 3. առիթ ծառայել, բացատրել $\diamond$ décision ~ée պատճառաբանված՝ հիմնավորված որոշում; facteur ~é խթանող գործոն
motoculture *f* գյուղատնտեսության մեքենայացում, հողի մեքենայացված մշակում
mouchard, -e *m, f* *խսկց*. 1. լրտես, խուզարկու 2. մատնիչ
mouchardage *m* *խսկց*. 1. լրտեսում, լրտեսություն 2. մատնություն
moucharder *vi* 1. լրտեսություն անել 2. մատնել
mousqueterie *f* հրացանային հրաձգություն, հրացանային կրակոց, հրացանային համազարկ
mouvement *m* շարժում, ընթացք $\diamond$ en ~ շարժվող, շարժման մեջ գտնվող; étouffer le ~ de liberation ազատագրական շարժումը

ճնշել; être en ~ շարժման մեջ լինել; mettre en ~ ընթացք տալ; de son propre ~ սեփական նախաձեռնությամբ
 ~ coopératif կոոպերատիվ շարժում
 ~ démocratique դեմոկրատական շարժում
 ~ d'émancipation ազատագրական շարժում
 ~ féministe ֆեմինիստական շարժում
 ~ gréviste, ~ de grève գործադուլային շարժում
 ~ pour l'indépendance անկախության շարժում
 ~ de libération nationale ազգային - ազատագրական շարժում
 ~ pour la paix շարժում հանուն խաղաղության
 ~ des partisans de la paix խաղաղության մարտիկների շարժում
 ~ populaire համաժողովրդական շարժում
 ~ de la Résistance Դիմադրության շարժում
 ~ révolutionnaire հեղափոխական շարժում
mouvementé, -e *adj* 1. աշխույժ, կենդանի, շարժմամբ լեցուն; աղմուկոտ, անհանգիստ 2. խորհուրդ, անհարթ ◊ réunion ~e փոթորկոտ, բուռն ժողով
moyen *m* 1. միջոց, հնարավորություն 2. *իրվք*. փաստարկ ◊ relever des ~s փաստարկներ առաջադրել (դատարանի կողմից); soulever des ~s փաստարկներ առաջադրել (դատավարության կողմերի կողմից); trouver ~ de

միջոց, հնար գտնել; par le ~ de..., au ~ de միջոցով, օգնությամբ
 ~s compulsifs հարկադրական միջոցներ
 ~ disponibles առկա միջոցներ
 ~s de feu *նազմ*. հրազենային միջոցներ
 ~s de liaison, ~s de transmission կապի միջոցներ
 ~s pacifiques խաղաղ միջոցներ (հակամարտության կարգավորման և այլն)
 ~s de pression politique քաղաքական ճնշման միջոցներ
 ~s de production արտադրության միջոցներ
 ~s de règlement des disputes internationales միջազգային վեճերի կարգավորման միջոցներ
 ~s de sécurité անվտանգության տեխնիկա
 ~s de transports փոխադրամիջոցներ
 ~s ultimes ծայրահեղ միջոցներ
moyenâgeux, -se *adj* միջնադարյան
moyennant *prép*. միջոցով, օգնությամբ
 ~ finances փողի օգնությամբ
moyens *m pl* 1. ռեսուրսներ, պաշարներ, դրամական միջոցներ, ապրուստի միջոցներ 2. հնարավորություններ ◊ perdre (tous) ses ~s ~ շփոթվել, գլուխը կորցնել, չիմանալ ինչ անել; par ses propres ~s սեփական միջոցներով, ինքնուրույն
 ~ disponibles կանխիկ միջոցներ
 ~ étrangers արտարժութային միջոցներ

~ faibles սահմանափակ պաշարներ
 ~ financiers supplémentaires լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ
 ~ monétaires դրամական միջոցներ
 ~ de paiements courants ընթացիկ վճարման միջոցներ
 ~ propres սեփական միջոցներ
 ~ de subsistance գոյության միջոցներ

multiface *adj* բազմադեմ

multilatéral, -e *adj* բազմակողմանի, բազմակողմ $\diamond$ coopération ~e բազմակողմանի համագործակցություն; traité ~ բազմակողմ պայմանագիր

multinational, -e *adj* բազմազգ $\diamond$ Etat ~ բազմազգ պետություն

multinationale *f* բազմազգ կորպորացիա՝ միություն

multiple *adj* 1. բազմաթիվ, մեծաքանակ, մեծաթիվ 2. բարդ 3. բազմազան, բազմակողմանի

multiséculaire *adj* բազմադարյան

multitude *f* բազմություն, մեծ քանակություն, բազմաթիվություն; ամբոխ

municipal, -e *adj* քաղաքային, տեղական ինքնակառավարման $\diamond$ arrêté ~ տեղական ինքնակառավարման մարմինների որոշում; autorité ~ տեղական ինքնակառավարման մարմին; conseil ~ քաղաքային՝ մունիցիպալ խորհուրդ; droit ~ մունիցիպալ իրավունք, տեղական կառավարումը կարգավորող իրավունք; élections ~es տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտ-

րություններ; gouvernement ~ տեղական իշխանություն; magistrats ~aux տեղական ինքնակառավարման մարմինների անդամներ

municipalité *f* տեղական (քաղաքային) ինքնակառավարման մարմին 2. մունիցիպալիտետի անդամներ 3. համայնք 3. *hsgd.* քաղաքապետարան

munificence *f* առատաձեռնություն, շնայություն; մեծահոգություն

munificent, -e *adj* առատաձեռն, շնայ; մեծահոգի

munir *vt* մատակարարել, զինել, ապահովել, բաժին տալ, բաժին հանել, տալ
 ~ de pleins pouvoirs լիազորություններ տալ

munition *f nuaqf.* պաշարներ, մթերք
 ~s de bouche պարեն (բանակի համար)
 ~s de guerre ռազմամթերք

mur *m* պատ, պարիսպ
 ~ des Fédérés « Կոմունարների պատ »-ը Փարիզում

mûrir *vt*: ~ les plans մտքում պլաններ հասունացնել; ~ le projet մտքում ծրագիր հղանալ

museler *vt* 1. *hsulq.* բերանը փակել, լռեցնել 2. *փխք.* սանձել, սանձահարել

musulman, -e *adj* մուսուլմանական

mutable *adj* փոփոխվող, փոփոխելի, փոփոխունակ; փոփոխական, անկայուն, հեղհեղուկ, անհաստատ:

mutation *f* 1. փոփոխություն, տեղաշարժ 2. փոխարինում (մեկը մյուսով) 3. տեղափոխություն,

պաշտոնի հետ կապված տեղափոխություն 4. *իրվք*. գույքի սեփականության իրավունքի փոխանցում, գույքի օտարում
 ~ d'office տեղափոխություն վերևի կարգադրությամբ
 ~ des valeurs արժեքների վերագնահատում
 ~s structurelles կառուցվածքային փոփոխություններ

mutilé, -e *m* հաշմանդամ` խեղանդամ մարդ
 ~ de guerre պատերազմի հաշմանդամ
 ~ de travail աշխատանքի հաշմանդամ

mutin, -e *adj* 1. անհնազանդ, ըմբոստ 2. կամակոր 3. տաքարյուն, կրքոտ, կայտառ

mutin, -e *m, f* խռովարար

mutiner *vt* խռովության կոչ անել ◊ se ~ ապստամբել, խռովություն բարձրացնել

mutinerie *f* 1. ապստամբություն, խռովություն, ըմբոստություն 2. կամակորություն 3. տաքարյունություն, կայտառություն, կրքոտություն ◊ inciter une ~ խռովություն սաղրել; supprimer la ~ խռովությունը ճնշել

mutualité *f* 1. փոխադարձություն, փոխադարձ համակրանք 2. փոխադարձ ապահովագրություն; փոխօգնություն 3. փոխօգնության ընկերություն

mutuel, -le *adj* փոխադարձ, երկուստեք ◊ accord ~ փոխհամաձայնություն; assistance ~le փոխադարձ օգնություն; assurance ~le փոխադարձ ապահովագրություն; caisse de secours ~ փոխօգնության դրամարկղ; enseignement ~ փոխադարձ ուսուցում; ուսուցման լսակատարյան համակարգ (19-րդ դարի I կես); pacte d'assistance ~le փոխօգնության պայմանագիր; relations ~les փոխհարաբերություններ; sécurité ~le փոխադարձ անվտանգություն

mutuelle *f* փոխադարձ ապահովագրական ընկերություն, փոխօգնության ընկերություն
 ~ de crédit կոոպերատիվ բանկ

mutuellement *adv* փոխադարձաբար, երկուստեք

mystificateur *m* խաբեբա

mythe *m* առասպել

mythologie *f* դիցաբանություն

N

- naissance** *f* 1. ծնունդ 2. ծնունդ առնելը, սկզբնավորվելը 3. սկիզբ, առաջացում, ծագում $\diamond$ acte de ~ ծննդյան վկայական; donner ~ à... ա) ծնել, կյանք տալ, աշխարհ բերել բ) ծնել, առաջացնել, պատճառ լինել, առիթ տալ; prendre ~ առաջանալ, ծագել, սկսվել
~ du monde աշխարհի ծագումը, առաջացումը
- naître** *vi* 1. ծնվել, ծնունդ առնել 2. առաջանալ, գոյանալ, ծագել, երևան գալ 3. սերվել, առաջացած լինել, ծագումով լինել
- napalm** *m* նապալմ (դոնդոդաձև բենզին, որ օգտագործվում է հրդեհող ռումբերի և կրականետների մեջ) $\diamond$ bombe à ~ նապալմե ռումբ
- natal**, -e *adj* հայրենի, հարազատ; հայրենական $\diamond$ langue ~e մայրենի լեզու; pays ~ հայրենիք, ծննդավայր
- natalité** *f* ծնելիություն, ծնունդ $\diamond$ l'accroissement de la ~ բնակչության աճը; le taux de ~ ծնելիության մակարդակ
- nation** *f* 1. ազգ, ազգություն, ժողովուրդ 2. երկիր, պետություն $\diamond$ Organisation des Nations Unies (O.N.U.) Միացյալ Ազգերի կազմակերպություն (ՄԱԿ)
- national**, -e *adj* 1. ազգային, ժողովրդական 2. պետական, համապետական $\diamond$ armée ~ ազգային բանակ; assemblée ~e ազգային ժողով; congrès ~ d'un parti français որևէ կուսակցության համաֆրանսիական ազգային համագումար; culture ~e ազգային մշակույթ; défense ~e պետական պաշտպանություն; esprit ~ ժողովրդայնություն; fête ~e ազգային տոն; hymne ~ պետական հիմն; les intérêts ~aux պետական շահեր; langue ~e ազգային լեզու; minorité ~e ազգային փոքրամասնություն; referendum, référendum ~ համազգային հանրաքվե; richesse ~e ազգային հարստություն; sécurité ~e պետական անվտանգություն; souveraineté ~e ազգային ինքնիշխանություն; territoire ~ պետական տարածք
- nationaux** *m pl* 1. բնիկներ, հպատակներ 2. ազգային կուսակցության անդամներ
- nationalisation** *f* ազգայնացում (մասնավոր սեփականության որոշ տեսակների հռչակումն ազգային՝ պետական սեփականություն)
- nationaliser** *vt* ազգայնացնել, պետականացնել
- nationalisme** *m* նացիոնալիզմ, ազգայնականություն, ազգայնամոլություն

- ~ belliqueux ռազմատենչ ազգայնամոլություն
- ~, extrême ծայրահեղ ազգայնամոլություն
- nationaliste** *m* նացիոնալիստ, ազգայնամոլ
- ~ enragé կատաղի ազգայնամոլ
- nationalité** *f* 1. ազգություն, ժողովուրդ 2. քաղաքացիություն, հպատակություն ◊ abdiquer (կամ décliner, répudier) la ~ քաղաքացիությունից հրաժարվել; acquérir la ~ քաղաքացիություն ստանալ; conférer la ~ քաղաքացիություն շնորհել; déchoir de la ~ քաղաքացիությունից զրկվել; enlever la ~ քաղաքացիությունից զրկել; principe de ~s ազգային ինքնորոշման սկզբունք; priver de ~ քաղաքացիությունից զրկել; la question des ~s ազգային հարց; recouvrer la ~, réintégrer dans la ~ քաղաքացիությունը վերականգնել; renoncer à la ~ քաղաքացիությունից հրաժարվել
- ~, double երկքաղաքացիություն
- ~ fédérale միութենական քաղաքացիություն
- ~ d'origine ի ծնն ձեռք բերված քաղաքացիություն
- nationalisation** *f* ազգայնացում, պետականացում
- nationaliser** *vt* 1. ժողովրդի սեփականությունը դարձնել 2. ազգայնացնել, պետականացնել 3. հպատակագրել, հպատակ ընդունել
- naturalisation** *f* նատուրալիզացիա, հպատակագրում
- naturalisé**, -e *adj* քաղաքացիություն՝ հպատակություն ընդունած, հպատակագրված
- naturaliser** *vt* քաղաքացիություն տալ, հպատակագրել, տվյալ երկրի քաղաքացիության իրավունք տալ ◊ se ~ հպատակություն ընդունել; քաղաքացիություն ստանալ
- naturalité** *f* հպատակություն, քաղաքացիություն
- nature** *f* 1. բնություն 2. էություն, բնավորություն, խառնվածք 3. բնույթ, հատկություն, առանձնահատկություն ◊ état de ~ բնական վիճակ; être de ~ à ի վիճակի լինել; ne pas farder la ~ իրականությունը չզուրկագարդել; les lois de la ~ բնության օրենքները; de même ~ նույն բնույթի; les merveilles de la ~ բնության հրաշալիքները; dans la ~ des choses ընդունված կարգ է, սովորական բան է; de ~ բնավորությամբ՝ խառնվածքով; de ~ différente տարբեր բնույթի; phénomène de la ~ բնության երևույթ; protection de la ~ բնության պահպանություն; de telle ~ que... այսպիսի, նման, այս տեսակի; voix de la ~ բնության ձայնը
- ~ humaine մարդկային բնություն՝ էություն
- ~ morte նատյուրմորտ
- natutrel**, -le *adj* բնական գիտություններ ◊ histoire ~le բնագիտություն; sciences ~les բնական գիտություններ
- naturellement** *adv* բնականաբար ◊ cela s'explique ~ սա բացա-

տրվում է շատ պարզ

naufrage *m* 1. նավաբեկություն 2. *փ/սբ.* կործանում, մահ; աղետ ◊ faire ~ խորտակվել, անհաջողություն կրել; մեռնել, սպանվել

naval, -e *adj* ծովային, նավատորմային, ռազմածովային ◊ les autorités militaires et ~es ռազմածովային իշխանություններ; base ~e ռազմածովային հենակետ; combat ~ ծովամարտ; forces ~es ռազմածովային ուժեր

navale *f*: la Navale Ռազմածովային բարձրագույն ուսումնարան

navette *f* *հրվթ.* օրինագծի փոխանցումը խորհրդարանի մեկ պալատից մյուսը (տարածայնությունների դեպքում) ◊ faire la ~ անցնել մեկ պալատից մյուսը

navigation *f* նավագնացություն, նավարկություն, ծովագնացություն; ~ fluviale գետային նավագնացություն; ~ maritime ծովային նավագնացություն
~ aérienne օդագնացություն
~ côtière մերձափնյա նավարկություն
~ fluviale (կամ intérieure) գետային նավարկություն
~ maritime ծովագնացություն
~ sous-marine ստորջրյա նավարկություն
~ spatiale տիեզերագնացություն

nazi, -e *adj* նացիստական

nazisme *m* նացիզմ

N.B.C. (*հսլվ.* Nucléaire, Biologique, Chimique) զանգվածային ոչընչացման զենք; միջուկային, բիոլոգիական, քիմիական զենք

néant *m* չկա (հարցաբերք լրացնելիս) ◊ réduire au ~ ոչնչացնել, ոչնչի վերածել

nécessité *f* 1. անհրաժեշտություն, պահանջ, կարիք 2. անխուսափելիություն 3. *pl* *հնգծ.* բնական պահանջումներ ◊ en cas de ~ անհրաժեշտության դեպքում; dépenses de première ~ առաջնահերթ ծախսեր; état de ~ *հրվթ.* ծայրագույն անհրաժեշտության վիճակ; par ~ անհրաժեշտության դեպքում; objet de première ~ առաջին անհրաժեշտության առարկա; réduire à la ~ de... դնել անհրաժեշտության առաջ; sans ~ առանց անհրաժեշտության; se voir dans la ~ de... ստիպված լինել
~s de la vie կենսական պահանջումներ
écessiter *vt* ստիպել, հարկադրել, պարտադրել, պահանջել, պարտավորեցնել, անհրաժեշտ լինել, անհրաժեշտություն առաջացնել

nec(-) plus(-) ultra (*լատ.*) լավագույնը, գագաթնակետը

néerlandais, -e *adj* նիդերլանդական

néfaste *adj* ճակատագրական, չարաբաստիկ; կործանարար

négatif, -ve *adj* բացասական, մերժողական, ժխտական

négative *f* *հսլց.* բացասում, ժխտում, մերժում, հրաժարում ◊ dans la ~ մերժման դեպքում, հակառակ դեպքում; il est fort sur la ~ մա սովոր է մերժել; obligation ~ բացասական պարտավորություն; répondre par la ~ բացա-

- սաքար պատասխանել; se tenir dans la ~ իր մերժման մեջ համարել
- négation** *f* մերժում, ժխտում ◊ être la ~ de ... կատարյալ հակապատկերը լինել
- négligeable** *adj* չնչին, աննշան, ուշադրության ոչ արժանի
- négligence** *f* անփութություն ◊ par ~ անփութորեն, անուշադրությամբ ~, coupable հանցավոր անփութություն
- négliger** *vt* անուշադրության մատնել, հաշվի չառնել, արհամարհել ~ ses devoirs իր պարտականություններն անտեսել ~ une occasion առիթը բաց թողնել ~ sa santé առողջությունը անուշադրության մատնել
- négociabilité** *f* շրջանառություն (պարտամորհակի, վճարագրի), շրջունակություն
- négociable** *adj* 1. գործարքի ենթակա, շրջանառու 2. փոխանցելի, վերագիջելի
- négociations** *f pl* բանակցություններ ◊ achever les ~ ավարտել բանակցությունները; entrer en ~ բանակցությունների մեջ մտնել; faire échouer les ~ բանակցությունները ձախողել; interrompre (կամ suspendre) les ~ ժամանակավորապես դադարեցնել բանակցությունները; mener (կամ entretenir) des ~ բանակցություններ վարել; ouvrir (կամ engager, entamer, commencer, entreprendre) des ~ բանակցություններ սկսել; prolonger les ~ բանակցությունները շարունակել; rompre les ~ բանակցությունները ընդհատել; renouer (կամ reprendre) les ~ վերսկսել բանակցությունները; par voie de ~ բանակցությունների ճանապարհով ~ bilatéraux երկկողմանի բանակցություններ ~ commerciales առևտրային բանակցություններ ~ consensuelles փոխզիջումային բանակցություններ ~ diplomatiques դիվանագիտական բանակցություններ ~ fructueuses (ardues, laborieuses) հաջող (դժվարին) բանակցություններ ~ en impasse փակուղի մտած բանակցություններ ~ intergouvernementales միջկառավարական բանակցություններ ~ internationales միջազգային բանակցություններ ~ monétaires et financières դրամավարկային բանակցություններ ~ multilatéraux բազմակողմ բանակցություններ ~ officielles պաշտոնական բանակցություններ ~ de paix խաղաղ բանակցություններ ~ réalistes իրատեսական բանակցություններ
- négociier** *vi* 1. բանակցել, բանակցություններ վարել 2. *vt* քննարկել պայմանները, պայմանավորվել ◊ se ~ քննության ենթարկվել,

- քննարկվել, քննարկման առարկա լինել (համաձայնություն կնքող անձանց միջև)
- négociateur**, -rice *m, f* բանակցող, բանակցությունների մասնակից
- négus** *m* պամ. նեգուս (եթովպիական միապետի տիտղոս)
- néofasciste** *m* նեոֆաշիստ
- néophobe** *m, f* հզվ. պահպանողական, հնապաշտ
- néophobie** *f* հզվ. պահպանողականություն, հնապաշտություն, հնին գերի լինելը, բարբերի քարացածություն
- néo-zélandais**, -e *adj* նորզելանդական
- nérv** *m* վարձու մարդասպան; գլխատող
- net** *adv* 1. իսկույն, անմիջապես, հանկարծակի, միանգամից 2. պարզ, ուղղակի, առանց խուսափանքների $\diamond$ déclarer tout ~ ուղղակի հայտարարել; parler ~ խոսել առանց խուսափանքների; refuser tout ~ կտրականապես հրաժարվել; voir ~ dans une affaire գործից լավ հասկանալ
- neutralisation** *f* 1. չեզոքացում, չեզոք հայտարարելը 2. փխբ. վնասագերծում
- neutraliser** *vt* 1. չեզոք հայտարարել 2. փխբ. չեզոքացնել, վնասագերծել 3. հավասարակշռել, հավասարակշռություն պահպանել
- neutralisme** *m* 1. չեզոքություն, չեզոքության պահպանում 2. որևէ բլոկի չհարելու քաղաքականություն
~ positive դրական չեզոքություն
- neutraliste** *m* չեզոք, չեզոքության կողմնակից
- neutralité** *f* չեզոքություն $\diamond$ garder (կամ observer) la ~ չեզոքություն պահպանել; respecter la ~ չեզոքությունը հարգել; violer la ~ չեզոքությունը խախտել
~ armée զինված չեզոքություն
~ permanente երկարատև՝ մշտական չեզոքություն
- neutre** *adj* չեզոք $\diamond$ des pays ~s չեզոք երկրներ; des personnes ~s չեզոք անձինք; rester ~ չեզոքություն պահպանել
- neutre** *m* 1. չեզոք պետություն 2. չեզոք պետության հպատակ
- ne varietur** *loc. adv.* «փոփոխման ենթակա չէ» (պայմանագրի վերջնական համաձայնեցման կամ նախաստորագրման ժամանակ)
- nier** *vt* ժխտել, մերժել, վիճարկել, հերքել
~ un crime հանցանքը չխոստովանել
~ l'évidence ակնհայտը վիճարկել
~ fort et ferme համառորեն հերքել
- nilotique** *adj* Նեղոսին վերաբերող
- nippon**, -ne *adj* ճապոնական
- niveau** *m* 1. մակարդակ, աստիճան 2. ծավալ $\diamond$ atteindre un ~ մակարդակի հասնել; être au ~ de qch մի բանի հետ նույն հարթության՝ մակարդակի վրա գտնվել; maintenir le ~ մակարդակը պահպանել; au ~ des ambassadeurs դեսպանների մակարդակով; au ~ le plus élevé ամենաբարձր մա-

կարդակով; au ~ étatique պետական մակարդակով; au ~ international միջազգային մակարդակով; stabiliser le ~ մակարդակը կայունացնել

~ avancé միջինից բարձր մակարդակ

~ des échanges առևտրի ծավալ

~ d'existence, ~ de vie կենսամակարդակ

~ intellectuel, ~ culturel մշակութային զարգացածության մակարդակ

~ mental մտավոր զարգացածության մակարդակ

~ moyen միջին մակարդակ

~ plafond ամենաբարձր մակարդակ

~ record ռեկորդային մակարդակ

~ des ressources միջոցների ծավալ

noblesse *f* ազնվականություն, ազնվականներ

Noël *m* Սուրբ Ծնունդ, Ծննդյան տոներ

noircir *vt* *փ/սք.* սևացնել, վարկաբեկել

~ l'image գույները խտացնել

nom *m* 1. անուն, ազգանուն 2. անվանում ◊ agir en son - գործել իր անունից; laisser un ~ հռչակավոր դառնալ, անուն թողնել; mettre son ~ au bas de qch ստորագրել, իր ստորագրությունը դնել; au - de... հանուն, անունով, անունից; se faire un ~ նշանավոր դառնալ, անուն հանել

~ de commerce, ~ commercial առևտրային անվանում, կազմակերպության անվանում

~ d'emprunt, ~ de plume, ~ emprunté կեղծանուն

~ de famille ազգանուն

~ de jeune fille օրիորդական ազգանուն

~ de marque ապրանքային անվանում

~ social կազմակերպության իրավաբանական անվանում

nombre *m* թիվ, քանակ, քանակություն, թվակազմ ◊ l'avantage du ~, supériorité en ~ թվական գերազանցություն; (bon) ~ de..., un grand ~ de... բավական մեծ, շատ; céder au ~ թվական գերազանցության առաջ տեղի տալ; en ~ բավարար քանակությամբ; մեծամասնությամբ; faire ~ հաշվվել; ne pas être en ~ քվորումի բացակայություն; au ~ de, du ~ de թվով; sans ~ անհամար

~ d'amis մտերիմների բազմություն, բազմաթիվ մտերիմներ

~ des abstentions քվեարկությանը ձեռնպահ մնացածների թվաքանակը

~ des bulletins nuls, ~ invalidés, ~ blancs անվավեր քվեաթերթերի թիվը

~, grand, (le plus grand ~) մեծամասնություն

~ des inscrits, ~ des électeurs inscrits, ~ des enregistrés ցուցակներում գոյություն ունեցող ընտրողների թիվը

~ respectif քանակություն

~ des sièges à pourvoir պատգամավորական տեղերի թիվը

~ des suffrages valablement expri-

- més վավերական քվեաթերթերի թիվը
 ~ de voix exprimées, ~ des suffrages exprimés քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների թիվը
 ~ des votants քվեաթերթեր ստացած ընտրողների թիվը
- nombreux**, -se *adj* 1. բազմաթիվ, բազմաքանակ 2. բազմամարդ, մարդաշատ
- nominal**, -e *adj* 1. անվանական 2. *փ/սք.* կեղծ, սոսկ անունով ճանաչվող $\diamond$ erreur ~e անվան մեջ սխալ; liste ~e անվանական ցուցակ; puissance ~e անվանական հզորություն; valeur ~e անվանական արժեք, գին
- nomination** *f* (պաշտոնի) նշանակում; (աշխատանքի) ընդունում $\diamond$ faire une ~ նշանակում կատարել
- nommément** *adv* 1. հատկապես, մասնավորապես 2. անուն առ անուն, անվանական $\diamond$ désigner ~ անունով կանչել, անունը տալ
- nommer** *vt* 1. կոչել, անվանել 2. նշանակել (պաշտոնի), կարգել ~ ambassadeur դեսպան նշանակել
- non** *adv* ոչ, չէ $\diamond$ dire ~ հրաժարվել, մերժել
 ~ sans cause ոչ առանց պատճառի
 ~ seulement ոչ միայն
- non-acceptable** *adj* անընդունելի
- non-acceptation** *f* չընդունելը, հոժարագրի մերժում
- non-activité** *f* անգործություն, անգործունեություն
- non-agression** *f* չհարձակվելը $\diamond$
- pacte de ~ չհարձակվելու դաշնագիր
- non-alignment** *m* (ռազմական դաշինքների) չմիանալու քաղաքականություն $\diamond$ les pays non-alignés (ռազմական դաշինքների) չմիացած երկրներ
- non-belligérance** *f* պատերազմին չմասնակցելը; չեզոքություն
- non-belligérant**, -e չպատերազմող, չեզոքություն պահպանող
- nonce** *m* (*lat* - *nuncio*) նունցիո, Հռոմի պապի ներկայացուցիչ, պապական պատվիրակ՝ նվիրակ ~ apostolique պապի դեսպան (օտարերկրյա պետություններում մշտական ներկայացուցիչ) ~ extraordinaire արտակարգ դեսպան՝ ժամանակավոր պարտականություններով
- nonciature** *f* 1. Հռոմի պապի նունցիոյի պաշտոնը, նունցիատուրա 2. Հռոմի պապի ներկայացուցչի նստավայրը
- non-combattant**, -e *m, f* չմարտնչող, մարտական գործողություններին չմասնակցող
- non-concerté**, -e *adj* չհամաձայնեցված
- non-concurrence** *f* անմրցունակություն $\diamond$ clause de ~ *փ/սք.* աշխատանքային պայմանագրի դրույթ, որն արգելում է վարձու աշխատողին զբաղվել մասնագիտական գործունեությամբ, որը կարող է վնաս հասցնել նրա նախկին վարձակալին
- non-conformisme** *m* 1. սահմանված կանոնների խախտում; հակառակություն, ընդդիմադրու-

- բյուն 2. այլախոսություն, այլադավանություն, աղանդավորություն
- non-conformiste** *m, f* 1. այլադավան, այլախոս, աղանդավոր 2. սահմանված կարգը խախտող, ընդդիմադիր անձ
- non-conformité** *f* նմանության բացակայություն, անհամատասխանություն
- non-contradiction** *f* անհակասականություն, համատեղելիություն $\diamond$ principe de ~ հակասությունը բացառող սկզբունք
- non-coopération** *f* 1. բոյկոտի քաղաքականություն 2. չհամագործակցելը, անհամագործակցություն
- non-croyance** *f* անհավատություն
- non-croyant** *m* անհավատ
- non-discrimination** *f* խտրականության բացակայություն
- non-disponibilité** *f* անձի (կամ առարկայի) այնպիսի վիճակ, որն անհնար է ազատորեն տնօրինել
- non-disponible** *adj* ոչ կիրառելի, տնօրինման ոչ ենթակա
- non-dissémination** *f* չտարածում ~ des armes nucléaires միջուկային զենքի չտարածում
- non-engagement** *m* 1. տես՝ non-alignment 2. չեզոքություն
- non-exécution** *f* չկատարում, չկատարելը, չիրականացնելը
- non-existence** *f* գոյություն չունենալը
- non-ingérence** *f* չմիջամտելը, չմիջամտություն
- non-intervention** *f* չմիջամտության սկզբունք; չմիջամտելու քաղաքականություն
- non-interventionniste** *m, f* չմիջամտելու քաղաքականության կողմնակից
- non-lieu** *m* *հրվք.* քրեական գործի կարճում; հանցակազմի բացակայություն $\diamond$ ordonnance de ~ գործը կարճելու որոշում՝ վճիռ
- non-livraison** *f* չմատակարարելը, մատակարարման պայմանագիրը չկատարելը
- nonobstant** *prép* չնայած, որ; հաշվի չառնելով, առանց հաշվի առնելու
- non-organisé, -e** *m* անկազմակերպ, չկազմակերպված
- non-ouvrable** *adj* ոչ աշխատանքային $\diamond$ jour ~ ոչ աշխատանքային, հանգստյան օր
- non-paiement** *m* չվճարում, չվճարելը
- non-participation** *f* չմասնակցելը
- non-parution** *f* լույս չտեսնելը (թերթի և այլն)
- non-possédant, -e** *m, f* չունևոր, չբավոր
- non-présent, -e** *adj* բացակա
- non-prolifération** *f* միջուկային զենքի չտարածում
- non-recevabilité** *f* *հրվք.* անընդունելիություն, չընդունելը $\diamond$ conclure à la ~ de la requête եզրակացություն հանել հայտարարության անընդունելիության մասին
- non-recevoir** *m*: fin de ~ *հրվք.* բողոքի չընդունում; հրաժարում հայցի քննությունից 3. կատեգորիկ, կտրուկ մերժում
- non-reconnaissance** *f* չճանաչելը,

- չընդունելը $\diamond$ ~ du crime de génocide եղեռնի ոճրագործությունը չճանաչելը
- non-recours** *m* : ~ à la force ուժի չգործադրում, ուժի ոչ կիրառություն
- non-rentable** *adj* անեկամտաբեր, անշահաբեր
- non-rentée** *f* չընդունվելը
- non-résidence** *f* չբնակվելը
- non-résident**, -e *m* չբնակվող, չսպորող (տվյալ վայրում); Ֆրանսիայից դուրս ապրող
- non-résistance** *f* չդիմադրելը, չընդդիմադրելը
- non-réussite** *f* անհաջողություն, ձախարհություն
- non-sens** *m* անհեթեթություն, անիմաստ բան, անմտություն, տխմարություն
- non-succès** *m* անհաջողություն
- non-syndiqué**, -e *m* արհմիությանը չանդամակցող
- non-usage** *m* չկիրառություն, չգործածություն
- non-utilisation** *m* չօգտագործում, չօգտագործելը
- non-valeur** *f* 1. արժեք չներկայացնող թուղթ 2. անհույս պարտք 3. անվավերություն; անպիտանիություն, անպետքություն 4. ոչնչություն (մարդու մասին) 5. *ռուսկ.* զինձառայության համար ոչ պիտանի
- non-vente** *f* սպառման բացակայություն
- non-viabilité** *f* անկենսունակություն
- non-viable** *adj* անկենսունակ
- non-violence** *f* չընդդիմադրելը, չդիմադրելը; հրաժարում բռնի միջոցների կիրառությունից
- nord** *m* 1. հյուսիս 2. (Nord) Հյուսիսային երկրներ $\diamond$ au ~ հյուսիսում, դեպի հյուսիս; le Grand Nord Հեռավոր հյուսիս; perdre le ~ *խոսկ.* խճճվել, մտքի թելը կորցնել
- nord** *adj* հյուսիսային $\diamond$ le Pô~le ~ Հյուսիսային բևեռ
- nord-atlantique** *adj* հյուսիսատլանտյան
- nordique** *adj* հյուսիս-եվրոպական, սկանդինավյան, հյուսիսային $\diamond$ les pays ~s սկանդինավյան երկրներ
- normal**, -e *adj* 1. նորմալ, կանոնավոր, բնական, բնականոն 2. սովորական; ընդունված 3.. : école ~e primaire ուսուցիչների պատրաստման ինստիտուտ (տարրական դպրոցի համար); école ~e supérieure (ENS) բարձրագույն մանկավարժական ինստիտուտ (պատրաստում է գիտաշխատողներ և դասավանդողներ միջնակարգ դպրոցների ու բուհերի համար) $\diamond$ en temps ~ սովորական պայմաններում; état ~ բնականոն, սովորական վիճակ; obligations civiles ~es բնականոն քաղաքացիական պատասխանություններ; situation ~e սովորական իրավիճակ
- normale** *f*: la Normale *խոսկ.* Մանկավարժական բարձրագույն դպրոց (Փարիզում); plus petit que la ~ նորմայից (սահմանված չափից) ցածր
- normalisation** *f* կանոնավորում,

- կարգավորում, բարելավում
~ des relations հարաբերությունների կարգավորում՝ բարելավում
- normand**, -e *adj* նորմանդական ◊ réponse ~e խուսափողական պատասխան
- norme** *f* ընդհանուր կանոն, ընդունված կարգ, նորմ
~ de productivité արտադրողականության նորմ
~s impératives հրամայական նորմեր
~s internationales միջազգային նորմեր
~s permissives թույլատրելի՝ ընդունելի նորմեր
- norvégien**, -ne *adj* նորվեգական
- nota** *m* ծանոթագրություն, ծանոթություն, նշում (լուսանցքում)
- nota bene** (NB) *m* (*լատ.*) նոտաբենե, լավ հիշիր, լավ նկատիր
- notabilité** *f* 1. *հզվդ.* նշանավորություն; աչքի ընկնող դիրք, նշանավոր դիրք 2. նշանավոր՝ հեղինակավոր՝ երևելի անձ
- notable** *adj* 1. մեծ, շոշափելի, զգալի, նկատելի, նշանակալի 2. անվանի, հարգարժան, պատվավոր, պատվարժան
- notables** *m pl* հեղինակավոր անձինք, անվանի քաղաքացիները, ականավոր գործիչները
- notablement** *adv* նշանակալիորեն, զգալիորեն, շատ, բավականաչափ
- notaire** *m* նոտար ◊ certificat de ~ նոտարական՝ նոտարի վկայական; étude de ~ նոտարական գրասենյակ; par-devant ~ նոտարի ներկայությամբ
- notarial**, -e նոտարական ◊ acte ~ նոտարական արձանագրություն; instrument ~ նոտարական փաստաթուղթ, նոտարի կողմից հաստատված փաստաթուղթ
- notarié**, -e *adj* նոտարական կարգով վավերացված, նոտարի կողմից կազմված ◊ contrat ~ նոտարի կողմից հաստատված պայմանագիր
- notarier** *vt* հաստատել; վավերացնել նոտարական կարգով
- notation** *f* նշում պայմանական նշաններով; պայմանական նշան
- note** *f* 1. դիտողություն, ծանոթություն 2. գրառում, նշում, ծանոթագրություն, տողատակի ծանոթագրություն, հղում 3. գրություն, տեղեկություն, տեղեկանք 4. գնահատական, թվանշան, միշ, միավոր 5. *դվնգ.* նոտա, հայտագիր ◊ carnet de ~ նոթատետր; échange des ~s ; prendre des ~s նշումներ կատարել, գրառումներ անել; prendre ~ de... ի գիտություն ընդունել; նկատի առնել ~ au bas de la page տողատակի ծանոթագրություն
~ circulaire շրջաբերական նոտա
~ collective կոլեկտիվ նոտա
~ de commande պատվեր
~ de couverture ապահովագրության ժամանակավոր վկայական
~ diplomatique դիվանագիտական նոտա
~ marginale ծանոթագրություն՝ նշում լուսանցքներում

- ~ de protestation բողոքի նոտա
 ~ de renseignements հետախուզական տեղեկանք (բյուլետեն)
 ~ de service պաշտոնական գրություն
 ~ verbale բանավոր հայտագիր
- noter** *vt* 1. նշել, հիշատակել 2. նկատի ունենալ; ի գիտություն ընդունել 3. որակավորել, գնահատել, ատեստավորել, վկայագրել
- notice** *f* 1. նշում, գրառում, նոթագրություն, տեղեկանք 2. համառոտ ներածություն 3. հաղորդում, տեղեկություն, ծանուցատետր
- notification** *f* 1. *ղվնգ*. նոտիֆիկացիա, հայտագրում 2. ծանուցում, տեղեկացում; նախագուշացում, տեղյակ պահելը
- notifier** *vt* պաշտոնապես հայտնել, տեղեկացնել, ծանուցել, տեղյակ պահել
- notion** *f* 1. հասկացություն, գաղափար 2. ծանոթություն, տարրական գիտելիքներ $\diamond$ première ~ նախնական պատկերացում, գաղափար
 ~s élémentaires տարրական գիտելիքներ
- notoire** *adj* բացահայտ, հանրահայտ, ակնհայտ, հանրաժանոթ $\diamond$ criminel ~ հայտնի հանցագործ; fait ~ հանրահայտ փաստ; le fait est ~ հանրահայտ է; il est ~ que... բոլորին հայտնի է, որ...
- notoirement** *adv* ակնհայտորեն, ակներևաբար, կանխահայտորեն, բացահայտորեն
- notoriété** *f* 1. ակնհայտություն, ակներևություն, հանրահայտություն 2. հռչակ, փառք, համբավ, լայն ժողովրդականություն, հայտնիություն $\diamond$ acte de ~ *իրվք*. նոտարական արձանագրություն (փաստաթուղթ), որը պաշտոնապես վավերացնում է հանրահայտ իրադարձությունը; cela est de ~ publique սա հանրահայտ է
- nôtre** *pron.autonome* (le ~, la ~, les ~s) մերը
- nôtre** *m*: (le ~) մեզ պատկանող՝ մեր սեփականությունը
- nôtres** *m pl*: մեր մերձավորները, մեր հարազատները $\diamond$ êtes-vous des ~? դուք մեզ հե՞տ եք, մեր կողմի՞ց եք
- notule** *f* համառոտ ծանոթագրություն; կարճ տեղեկություն (գիտական)
- nouer** *vt* 1. կապել, հանգույց անել, կապ գցել, փաթաթել 2. *փխք*. կազմակերպել, ծրագրել, սկսել, լարել
 ~ une correspondance նամակագրություն սկսել
 ~ une intrigue մեքենայություն սարքել, ինտրիգներ լարել
- nourri**, -e *adj* կերած, սնված, հագեցած $\diamond$ conversation bien ~e բովանդակալից խոսակցություն; feu ~, tir ~ անդադար կրակ, անդադար հրաձգություն; fusillade bien ~e աշխույժ փոխհրաձգություն
 ~ de pensées բովանդակալից
- nourrir** *vt* 1. սնել, կերակրել 2. *փխք*. սնել, հագեցնել, լրիվ բավարարություն տալ

- ~ un désir անհագ ցանկություն
 qqալ
 ~ l'espoir հույսեր փայփայել
 ~ une haine ատելություն զգալ
 ~ un projet ծրագիր մտածել
- nouveau**, -elle *adj* 1. նոր 2. երիտասարդ, անփորձ ◊ être ~ dans son métier իր գործի մեջ սկսնակ է, նոր մարդ է; interprétation ~elle de la loi օրենքի նոր մեկնաբանություն; législation ~elle նոր օրենսդրություն; Nouveau Testament *կրոն*. Նոր Կտակարան
 ~ riche նոր հարուստ, դուրս-պրծուկ մարդ
- nouvelle** *f* 1. նորություն, լուր, տեղեկություն 2. նորավեպ, նովել, պատմվածք ◊ demander des ~ տեղեկանալ, հարցուփորձ անել ~, dernières վերջին նորություններ
 ~ - titre պատմվածք, որով վերնագրվում է ամբողջ ձեռնարկը
- nouvelliste** *m* 1. քրոնիկյոր (լրատվական բաժնի աշխատակից) 2. նովելիստ
- novation** *f* *իրվք*. պարտավորությունների վերականգնում; մեկ պարտավորության փոխարինում մեկ ուրիշով
- novations** *f pl* նորություններ, նորամտություններ
- nover** *vt* *իրվք*. պարտավորությունը վերականգնել; մեկ պարտավորություն փոխարինել մյուսով
- noyau** *m* միջուկ
 ~ atomique ատոմային միջուկ
- noyauter** *vt* 1. բջիջներ ստեղծել 2. պայթեցնել, քայքայել, կազմալուծել կազմակերպությունը (ներսից)
- nu**, -e *adj* 1. մերկ, մերկացած, տկլոր 2. *փխք*. պարզ, անպաճույճ, անզարդ, համեստ ◊ à l'œil ~ անզեն աչքով; style ~ պարզ ոճ; vérité toute ~e մերկ ճշմարտություն
- nu** *m* մերկություն ◊ à ~ բաց; mettre à ~ les insuffisances թերությունները բացահայտել
- nuage** *m* ամպ ◊ se perdre dans les ~s ա) ամպերում սավառնել բ) արտահայտվել անորոշ (մշուշապատ) և վերամբարձ
 ~ artificiel ծխածածկույթ
 ~ de grêle կարկտաբեր ամպ
 ~ radioactive ռադիոակտիվ ամպ
- nuance** *f* 1. երանգ, նրբերանգ 2. նուրբ տարբերություն ◊ être sans ~s ճկուն չլինել, շիտակ լինել
- nucléaire** *adj* միջուկային, ատոմային ◊ arme ~, engins ~s միջուկային զենք; balance ~, միջուկային հավասարակշռություն; énergie ~ միջուկային էներգիա; forces ~s միջուկային ուժեր; parité ~ միջուկային զուգակշիռ; physique ~ միջուկային ֆիզիկա; puissances ~s միջուկային տերություններ; réacteur ~ միջուկային ռեակտոր; retombées ~s ռադիոակտիվ տեղումներ
- nucléaire** *m* 1. միջուկային, ատոմային էներգիա 2. ատոմային էլեկտրակայան 3. ատոմային արդյունաբերություն
- nue** *f* ամպ, թուխպ ◊ porter (կամ mettre) aux ~s, élever jusqu'aux ~s երկինք բարձրացնել, փառաբանել; aller aux ~s հաջողություն

- ունենալ; tomber des ~s երկնքից վայր ընկնել
- nuire** *vi* վնասել, վնաս պատճառել; խանգարել $\diamond$ hors d'état de ~ վնասագործված; il ne nuit pas de... չի խանգարի...
- nul**, -le *adj* 1. ոչ մի, ոչ մեկը 2. անվավեր, ուժը կորցրած 3. չնչին, աննշան $\diamond$ agir sans ~le crainte գործել առանց վախի; n'avoir ~le idée de... ոչ մի գաղափար չունենալ; considérer une proposition comme ~le et non avenue առաջարկությունը համարել անվավեր; élections ~les անարդյունք ընտրություններ; un homme ~ ողորմելի մարդ, ոչնչություն; rendre ~ չեղյալ հայտարարել, ոչնչացնել; résultat ~ անհաջողություն, ձախողություն; sans ~le exception առանց որևէ բացառության ~ et non avenue, ~ de plein droit անվավեր; օրինական ուժից զուրկ
- nul** *pron.*: ոչ ոք, ոչ մեկը $\diamond$ ~ n'est prophète dans son pays *առգլ.* ոչ ոք մարգարե չէ իր երկրում
- nul** *m* 1. տեղեկատվության բացակայություն 2. անորոշ իմաստ
- nullification** *f* նուլիֆիկացիա, անվավեր ճանաչելը
- nullifier** *vt* ոչնչացնել, չեղյալ հայտարարել, անվավեր համարել
- nullité** *f* 1. *հրվք.* անվավերություն, անիրականություն 2. ոչնչություն, անպետքություն $\diamond$ action (կամ demande) en ~ անվավեր ճանաչելու հայց; constater la ~ անվավեր ճանաչել; frappé (կամ entaché) de ~ անվավեր ճանաչված; invoquer la ~ պահանջել անվավերության ճանաչում ~ d'un travail աշխատանքի ցածր որակ
- numéraire** *m* 1. օրինական շրջանառություն ունեցող՝ շրջանառության մեջ եղած դրամը, կանխիկ դրամ 2. մետաղադրամ $\diamond$ en ~ et au comptant կանխիկ վճարման միջոցով; payer en ~ կանխիկ վճարել
- numérique** *adj* թվային, քանակային $\diamond$ supériorité ~ թվային գերազանցություն
- numériquement** *adv* հաշվով; թվով
- numéro** *m* համար, թիվ, համարանիշ $\diamond$ former le ~, faire le ~ հավաքել հեռախոսի համարը ~ de compte հաշվեհամար ~ d'ordre հերթական համար ~ un համար առաջին, ղեկավար, գլխավոր

O

- obédience** *f* հնազանդություն, հպատակություն, կախվածություն; հավատարմություն (գաղափարական կամ քաղաքական ուղղությանը) ◇ sous l'~ de... իշխանության տակ, ազդեցության տակ, հսկողության տակ
- obéir** *vi* ենթարկվել, հնազանդվել, կախման մեջ լինել ◇ se faire ~ հնազանդեցնել, ստիպել լսելու ~ à sa conscience վարվել իր խղճի համաձայն ~ au doigt et à l'œil ենթարկվել անառարկելիորեն ~ առանց հակաճառության ~ à la force ուժի առաջ տեղի տալ՝ ընկրկել; ուժին հնազանդվել ~ à la loi ենթարկվել օրենքին ~ à un ordre ենթարկվել հրամանին
- obéissance** *f* հնազանդություն, խոնարհություն, հպատակություն ◇ devoir ~ ենթարկվել, հնազանդվել; forcer l'~ ուժով ստիպել հնազանդվելու; prêter (կամ jurer) ~ հպատակություն ընդունել, իրեն հպատակ ճանաչել; refus d'~ անհնազանդություն հրամանին ~ passive կույր հնազանդություն ~ aux règles կարգուկանոնի պահպանում
- objecter** *vt* առարկել, հակաճառել, ընդդիմախոսել, հակառակվել, դեմ լինել; որպես առարկություն մեջ բերել, որպես փաստարկ մեջ բերել ~ de bonnes raisons à... համոզիչ փաստարկներ բերել
- objecteur** *m* *hնգծ*. առարկող ~ de conscience մարդ, որը հրաժարվում է գինվորական ծառայությունից կրոնական (կամ բարոյական) նկատառումներից ելնելով
- objectif**, -ve *adj* 1. օբյեկտիվ, իրական 2. ճիշտ, անկողմնակալ, անաչառ 3. առարկայական ◇ discussion ~ve անկողմնակալ քննարկում; point ~ *nազմ*. վերջնական նպատակ; réalité ~ve օբյեկտիվ իրականություն
- objectif** *m* վերջնանպատակ, հիմնական նպատակ, խնդիր ◇ atteindre son ~ հասնել իր նպատակին; avoir pour ~, se poser comme ~ նպատակ ունենալ, իր առջև նպատակ դնել ~ long terme երկարաժամկետ նպատակ
- objection** *f* առարկություն, առարկում, հակաճառություն ◇ élever des ~s առարկություններ անել, հակառակվել; faire (կամ formuler) des ~s առարկել, ընդդիմախոսել; lever les ~ s առարկությունները հանել՝ վերացնել; soulever des ~s առարկություններ առաջ քաշել

~ de conscience հրաժարում զին-
ծառայությունից կրոնական
(կամ բարոյական) նկատառում-
ներից ելնելով

objectivité *f* օբյեկտիվություն, ան-
կողմնակալություն, անկողմնա-
պահություն, անաչառություն ◊
manque d'~ կողմնապահություն,
ոչ օբյեկտիվություն; en toute ~
ամենայն անաչառությամբ

objet *m* 1. առարկա, իր, օբյեկտ 2.
նպատակ 3. նյութ, թեմա ◊ avoir
pour ~ նպատակ ունենալ; la de-
mande a fait l'~ d'une décision né-
gative դիմումը չբավարարվեց;
être l'~ de... առարկա լինել; faire
l'~ du litige *իր/ը*. վեճի առար-
կան կազմել; faire l'~ d'une dis-
cussion քննարկման առարկա
դարձնել; remplir son ~ հասնել
իր առջև դրված նպատակին;
sans ~ անառարկայական, ան-
հիմն

~ d'une agression ագրեսիայի
օբյեկտ

~ d'un contrat պայմանագրի
նպատակը

~ d'un discours ելույթի թեմա

~ fabriqué արտադրանք, սպ-
րանք

~ d'une résolution բանաձևի՝
որոշման նպատակը

~ spatial տիեզերական օբյեկտ

~ volant non identifié (OVNI) չճա-
նաչված թռչող օբյեկտ (ՉԹՕ)

~s de consommation սպառման
առարկաներ, սպառողական
սպրանքներ

~s de valeur արժեքներ, թանկար-
ժեք առարկաներ

objurgation *f* կշտամբում, պարսա-
վում, նախատում, հանդիմա-
նում; կշտամբանք, պարսա-
վանք, նախատինք, պախարա-
կություն, հանդիմանություն

obligation *f* 1. պարտավորություն,
հանձնառություն; պարտակա-
նություն, պարտք 2. անհրաժեշ-
տություն; հարկադրական՝ ստի-
պողական ուժ, պարտադիր լինե-
լը 3. պարտատոմս, փոխառու-
թյուն ◊ accomplir l'~ պարտակա-
նությունը կատարել; acquitter
une ~ հանձնառություն կատա-
րել; assumer les ~s պարտավո-
րություններն իր վրա վերցնել;
avoir de grandes ~s envers զո
պարտավորային հարաբերու-
թյուններով մեկի հետ կապված
լինել; cautionner une ~ հանձնա-
ռությունն ապահովել; contracter
une ~ պայմանագրով պարտա-
վորվել; déroguer à une ~ պար-
տավորությունները խախտել;
être dans l'~ de... ստիպված լի-
նել...; faire honneur à ses ~s բոլոր
պարտքերը մարել; imposer l'~
de... հանձնառություն դնել; libé-
rer d'une ~ հանձնառությունից
ազատել; l'~ cesse ses effets
պարտավորությունը կորցնում է
ուժը՝ գործողությունը; mettre
dans l'~ de faire qch ստիպել մե-
կին ինչ-որ բան անել; relever
d'une ~ պարտավորությունից
ազատել; rembourser une ~ պար-
տատոմս մարել; remplir ses ~s իր
պարտականությունները կատա-
րել; respecter les ~s հանձնառու-
թյունները կատարել; satisfaire à

ses ~s կատարել իր պարտականությունները; se soustraire à ses ~s չկատարել իր պարտականությունները, խուսափել իր պարտականությունները կատարելուց; violer une ~ պարտավորությունը խախտել
 ~ alternative այլընտրանքային պարտավորություն
 ~ civique քաղաքացիական պարտականություն
 ~ contingente պատահական պարտավորություն
 ~ divisible բաժանելի պարտավորություն
 ~ par écrit գրավոր պարտավորություն
 ~ étrangère օտարերկրյա պարտատու
 ~ d'honneur խոստում, երդում; պատվի գործ
 ~ internationale միջազգային պարտավորություն
 ~ jointe միացյալ պարտավորություն
 ~ juridique իրավաբանական հանձնառություն
 ~ légale իրավական հանձնառություն
 ~ nominative անվանական պարտատու
 ~ remboursée մարած պարտատու
 ~s contractuelles պայմանագրային հանձնառություններ
 ~s d'Etat պետական փոխառության պարտատուներ
 ~s professionnelles ծառայական պարտականություններ; մասնագիտական պարտականություն

obligatoire *adj* պարտադիր, պարտավորեցնող, հարկադրական, օրենքով պահանջվող, ստիպողական ◊ le travail ~ աշխատանքային պարհակ, աշխատապարտիք

obliger *vt* 1. պարտադրել, պարտավորեցնել, ստիպել, հարկադրել 2. շնորհ անել, լավություն անել ◊ s'~(à qch) պարտավորվել, իր վրա պարտավորություն հանձն առնել

oblique *adj* զարտուղի, ծուռ, շրջանցիկ; ոչ անկեղծ, կեղծ, քողարկված, խուսափողական

obliquer *vi* խույս տալ, մի կողմ թեքվել

obliquité *f* *փխբ.* կեղծություն, խաբեություն, կեղծավորություն

obnubiler *vt* : ~ la conscience գիտակցությունը մթազնել

obole *f* մանրադրամ Հունաստանում; լումա, ավանդ ◊ cela ne vaut pas une ~ սա գրոշ անգամ չարժե; donner son ~ իր լուման մտցնել

obscurantisme *m* օբսկուրանտիզմ, խավարամտություն, խավարամտություն

obscurantiste *m* խավարամիտ, խավարամոլ, խավարապաշտ

obséqueux, -se *adj* հաճոյակատար, շողոքոք, քծնող, կեղծավոր

obséquiosité *f* շողոքոքություն, կեղծավորություն, ստորաբարձություն, քծնանք

observable *adj* նշմարելի, նկատելի, ակներև, ակնբախ, ակնառու; դիտարկելի, զննելի, հետազոտման ենթակա

observance *f* 1. պահում, պահպանում, պաշտպանում, ճշգրիտ հետևելը 2. կանոն, կանոնադրություն, կանոնակարգ, ծիսակարգ
 ◇ *de stricte* ~ ուղղափառ, խիստ հետևողական

observateur, *-rice m, f* 1. դիտորդ 2. պահպանող (սովորությունները, կարգը, կանոնները); պահապան
 ◇ *mission d'~* դիտորդական առաքելություն; *membre ~* դիտորդի կարգավիճակ ունեցող անդամ; *statut d'~* դիտորդի կարգավիճակ; *en tant qu'~* դիտորդի կարգավիճակով
 ~s *inofficiels* ոչ պաշտոնական դիտորդներ
 ~s *officiels* պաշտոնական դիտորդներ

observation *f* 1. պահպանում, պահում, հսկում, հսկողություն 2. զննում, դիտարկում, հետազոտում, քննարկում 3. նկատողություն, դիտողություն 4. նկատառում, դատողություն
 ◇ *don d'~* դիտողական ձիրք՝ ընդունակություն; *esprit d'~* դիտողականություն; *être (կամ se tenir) en ~* ա) հսկել բ) հսկողության տակ լինել (հիվանդի մասին); *faire une ~* դիտողություն անել; *manquer de sens d'~* դիտողականությունից զուրկ լինել; *présenter une ~* դիտողություն անել, նկատել տալ; *tenir en ~* դիտարկել, քննել
 ~ *internationale* միջազգային հսկողություն
 ~ *de la loi* օրենքի պահպանում
 ~ *du règlement* կանոնադրության պահպանում

~s *particulières* առանձնահատուկ դիտողություններ

observer *vt* 1. պահպանել, պահել, հետևել 2. զննել, դիտարկել, հետազոտել, քննարկել 3. նկատել, նշմարել, ուշադրություն դարձնել
 ~ *les distances* հեռավորություն պահպանել, իրեն պահել պաշտած հեռավորության վրա
 ~ *les mouvements de l'ennemi* հետևել թշնամու գործողություններին
 ~ *les obligations* պարտավորությունները պահպանել
 ~ *les règles* կանոնները պահպանել

obsolète *adj* 1. անգործածական, հնացած, չգործող
 ◇ *loi ~* չգործող օրենք; *règlement ~* հնացած կանոնադրություն

obstacle *m* խոչընդոտ, արգելք, դժվարություն, դիմադրություն, ընդդիմություն, հակազդեցություն
 ◇ *constituer un ~* խոչընդոտ լինել, արգելք հանդիսանալ; *écarter des ~s* վերացնել խոչընդոտները; *faire ~ à...* խոչընդոտներ հարուցել; խոչընդոտ հանդիսանալ; *mettre des ~s* խոչընդոտներ ստեղծել; *surmonter les ~s* խոչընդոտները հաղթահարել, դժվար կացությունից դուրս գալ
 ~ *insurmontable* անհաղթահարելի խոչընդոտ
 ~ *de la langue* լեզվական խոչընդոտ
 ~ *tarifaire* մաքսային արգելք, արգելափակոց

obstination *f* համառություն, կամա-

կորոթյուն $\diamond$ vaincre 1~ կամակորոթյունը հաղթահարել
obstinément *adv* համառորեն, հաստատակամորեն
obstiner (s') համառել, համառորեն հետամուտ լինել, ձգտել հասնելու
obstruction *f* 1. փակում, խափանում, արգելակում 2. օբստրուկցիա, ընդդիմագործություն
obstruer *vt* 1. փակել, խափանել, արգելել 2. ընդդիմագործություն սարքել
 ~ le projet de loi օրինագիծը տապալել
 ~ la procédure գործընթացը խափանել
obtenir *vt* ձեռք բերել, ստանալ, հասնել
 ~ un accord համաձայնություն ձեռք բերել
 ~ une audience ունկնդրություն ստանալ
 ~ un résultat արդյունքի հասնել
 ~ un succès հաջողության հասնել
 ~ un visa վիզա (այցագիր) ստանալ
obvier *vi* կանխել, առաջն առնել, նախագուշացնել; խոչընդոտել, խափանել
 ~ à une difficulté դժվարությունը հաղթահարել
 ~ à un inconvénient խոչընդոտը հեռացնել
occasion *f* 1. դեպք, պատահար, իրադարձություն, դիպված 2. առիթ, պատճառ, հարմար պահ 3. հանգամանք, պարագա, կացություն $\diamond$ à l'~ de առիթով, կապակցությամբ; à cette ~ այդ

առիթով; d'~ ա) պատահական p) մաշված, հնացած; par ~ պատահաբար; saisir une ~ (favorable) (հարմար) առիթից օգտվել; selon l'~, suivant les ~s նայած հանգամանքներին
 ~ favorable բարեհաջող առիթ
occident *m* 1. արևմուտք 2. (Occident) Արևմտյան երկրներ $\diamond$ Eglise d'Occident կաթոլիկ եկեղեցի
occidental, -e *adj* արևմտյան
Occidentaux *m pl* 1. Արևմուտքի երկրներ, ժողովուրդներ (Արևմտյան Եվրոպայի, Հյուսիսային Ամերիկայի) 2. *բղթ.* ՆԱՏՕ-ի անդամներ
occidentaliser *vt* արևմտանվրուպական ապրելակերպ պատվաստել $\diamond$ s'~ արևմտանվրուպական ապրելակերպը յուրացնել
occupant, -e *adj* 1. զբաղեցնող (տեղը); տիրող, գրավող 2. *նազմ.* զավթողական, զավթիչ $\diamond$ autorités ~es զավթողական իշխանություններ; forces ~es զավթիչ զորքեր; régime ~ զավթողական՝ օկուպացիոն վարչակարգ
occupant *m* զավթիչ
occupation *f* 1. աշխատանք, զբաղմունք, գործունեություն, արհեստ 2. օկուպացիա, օտար երկրի գրավում, տիրում, բռնազավթում $\diamond$ sous l'~ օկուպացիայի ժամանակ; troupes d'~ զավթիչ զորքեր
 ~ militaire ռազմական օկուպացիա
 ~ territoriale տարածքային բռնագրավում
occuper *vt* 1. զբաղեցնել, բռնել, գրավել (տեղ, պաշտոն), կլանել,

խլել (ժամանակ) 2. *naqd.* գրավել, նվաճել, տիրել, գավթել, բռնագավթել
 ~ un pays երկիր գավթել
 ~ une place տող զբաղեցնել
 ~ de plein droit իրավամբ գրավել, զբաղեցնել
 ~ un territoire տարածք բռնագավթել՝ օկուպացնել
occurrence *f* դեպք, պատահար, իրադարձություն, դիպված, պատահականություն; հանգամանք, պարագա ◊ dans l'~ առիթի դեպքում; en l'~, en cette ~ տվյալ դեպքում, այս դեպքում
 ~s mutuelles exclusives փոխբացառող իրադարձություններ
océan *m* օվկիանոս; անսահման տարածություն
octroi *m* շնորհում, պարգևում, տրամադրում, հանձնում
 ~ d'une aide immédiate շտապ օգնություն ցույց տալը
 ~ de l'asile ապաստանի տրամադրում
 ~ d'avances, de crédits վարկավորում
 ~ d'un brevet արտոնագրի տրամադրում
 ~ d'un délai ժամկետի հետաձգում
 ~ de la garantie երաշխիքների տրամադրում
 ~ de l'indépendance անկախություն տալը
 ~ de la liberté d'action գործողությունների ազատություն տալը
 ~ de licence արտոնագրի տրամադրում՝ հատկացում
 ~ d'une prime պարգևատրում

~ d'un visa վիզայի (այցագրի) տրամադրում
octroyer *vt* 1. տրամադրել, տալ, հանձնել, հատկացնել 2. շնորհել, պարգևել
 ~ une constitution սահմանադրություն տալ
 ~ un délai տարկետում տալ
 ~ une récompense պարգև շնորհել
oculaire *adj*: témoin ~ ականատես
œcuménique *adj*: concile ~ տիեզերաժողով
œuvre *f* 1. գործ, աշխատանք 2. ստեղծագործություն, աշխատություն 3. հաստատություն ◊ mettre à l'~ գործի անցնել; mettre en ~ ընթացք տալ, գործողության մեջ դնել; ներդնել, իրականացնել, կենսագործել; mise en ~ գործածություն, կիրառություն; իրականացում;
 ~ d'art գեղարվեստական ստեղծագործություն
 ~s de bienfaisance բարեգործական հաստատություն
 ~s choisies ընտիր երկեր, քրեստոմատիա
 ~s complètes երկերի լիակատար ժողովածու
 ~s d'entraide փոխօգնության կազմակերպություն
 ~s inédites անտիպ ստեղծագործություններ
 ~s posthumes հետմահու ստեղծագործություն
offense *f* 1. վիրավորանք, անպատվություն, անարգանք 2. *իրվք.* վիրավորանք ուղղված պետության դեկավարի դեմ ◊ tenir à ~ վիրավորանք համարել

offenser *vt* 1. վիրավորել, անպատվել, անարգել, նեղացնել 2. խոցել, հարվածել; վիրավորել

offenseur *m* վիրավորող, վիրավորանք հասցնող, անարգիչ

offensif *adj* ագրեսիվ, հարձակողական, նվաճողական, թշնամական:

offensive *f* հարձակում, գրոհ; հարձակողական գործողություններ
 ◇ briser l'~ հարձակումը հետ մղել; passer à l'~ , prendre l'~ ~ հարձակման անցնել; reprendre l'~ հարձակումը վերսկսել
 ~ diplomatique դիվանագիտական հարձակում
 ~ d'ensemble համընդհանուր հարձակում
 ~ locale, ~ partielle մասնակի հարձակում

office *m* 1. ծառայություն, պաշտոն 2. պարտականություն, պարտք 3. բաժանմունք, գրասենյակ, գործակալություն, վարչություն, գերատեսչություն 4. *եկղոց*. ժամերգություն, ժամասացություն ◇ assistance aux ~s du culte եկեղեցական ժամերգությանը ներկա գտնվելը; avoir lieu d'~ պաշտոնապես տեղի ունենալ; bons ~s *դվնգ*. բարի ծառայություններ (պետությունների միջև ծագած վեճերի խաղաղ կարգավորման եղանակներից մեկը); faire (կամ remplir) son ~ իր դերը խաղալ; իր գործը անել; faire ~ de ծառայել, պարտականությունը կատարել; d'~ գործի, ծառայության բերումով; ըստ նշանակության; պաշտոնապես; remplir un ~ պաշտո-

նավարել; résigner un ~ պաշտոնաթող լինել; à titre d'~ ի պաշտոնե, աշխատանքի բերումով
 ~ de change փոխանակման գրասենյակ
 ~ européen des Nations Unies à Genève ՄԱԿ-ի Եվրոպական գրասենյակ Ժնևում
 ~ ministériel արդարադատության բնագավառի պաշտոնատար անձ
 ~ de publicité գովազդային գործակալություն
 ~ supérieur de... գլխավոր գրասենյակ

officialisation *f* պաշտոնապես ճանաչում

officialiser *vt* պաշտոնապես ճանաչել, պաշտոնականացնել
 ~ une nomination նշանակումը պաշտոնականացնել

officiel, -le *adj* պաշտոնական, ծառայական, կառավարական ◇ acte ~ պետական փաստաթուղթ; communiqué ~ պաշտոնական հաղորդագրություն; déclaration ~le պաշտոնական հայտարարություն; invité ~ պաշտոնական հյուր; la langue ~le պաշտոնական, պետական լեզու; personnel ~le պաշտոնատար անձ; réception ~le պաշտոնական ընդունելություն; reconnaissance ~le պաշտոնական ճանաչում; rencontre non ~le ոչ պաշտոնական հանդիպում; source ~le պաշտոնական աղբյուր; voiture ~le կառավարական մեքենա; voyage ~ պաշտոնական գործուղում

officiel *m* պաշտոնատար անձ;

կառավարության անդամ
officier *m* 1. պաշտոնյա, պաշտոնատար անձ 2. սպա ◊ *corps des* ~s սպայակազմ; *grade d'*~ սպայական աստիճան
 ~ *breveté* բարձրագույն կրթությամբ սպա
 ~ *de carrière* կարիային սպա
 ~ *général* գեներալ; ադմիրալ
 ~ *de la Légion d'honneur* Պատվո լեգեոնի պատվավոր ասպետ
 ~ *de marine* ծովային սպա
 ~ *municipal* քաղաքապետարանի պաշտոնատար անձ
 ~ *public* պաշտոնատար անձ, որն իրավասու է վավերացնել իրավաբանական փաստաթղթերը (նոտար, դատարանի քարտուղար)
 ~ *de réserve* պահեստային սպա
 ~ *ministériel* դատարանի պաշտոնատար անձ
 ~ *subalterne* կրտսեր սպա
 ~ *supérieur* ավագ սպա
officieux, *-se adj* կիսապաշտոնական, ոչ պաշտոնական ◊ *organe* ~, *feuille officieuse* կիսապաշտոնական օրգան
offre *f* 1. առաջարկում, առաջարկ, առաջարկություն 2. ընձա, նվեր, զոհ ◊ *accepter une* ~ առաջարկը ընդունել; *décliner une* ~ առաջարկը չընդունել; *faire une* ~ առաջարկ անել; *l'offre dépasse la demande* առաջարկը գերազանցում է պահանջարկը; *profiter d'*~ *une* ~ առաջարկից օգտվել; *recevoir une* ~ առաջարկ ստանալ; *refuser (կամ retirer) une* ~ առաջարկը մերժել

~ *acceptable* ընդունելի առաջարկ
 ~ *et demande* առաջարկ և պահանջարկ
 ~ *d'emploi* աշխատանքի առաջարկ
 ~ *spéciale* հատուկ առաջարկ
offrir *vt* 1. առաջարկել 2. տրամադրել, տալ
 ~ *son aide*, իր օգնությունն առաջարկել
 ~ *des avantages* առավելություններ տալ
 ~ *le choix* ընտրության հնարավորություն տալ
 ~ *un déjeuner (un dîner)* կազմակերպել, տալ ճաշկերույթ (ընթրիք)
 ~ *prise à...* հիմք տալ
 ~ *ses services* իր ծառայությունն առաջարկել
oiseux, *-se adj* զուր, իզուր, ապարդյուն, անմիտ, անիմաստ, անօգուտ ◊ *paroles oiseuses* դատարկ խոսքեր
oligarchie *f* օլիգարխիա, խմբիշխանություն
oligarchique *adj* օլիգարխիական, խմբիշխանական
olympique *adj* օլիմպիական ◊ *Jeux Olympiques* օլիմպիական խաղեր
ombudsman *m* օմբուդսմեն, մարդու իրավունքների պաշտպան
oméga *m* օմեգա (հունական այբուբենի վերջին տառը) ◊ *l'alpha et l'*~ ալֆա և օմեգա, սկիզբը և վերջը
omettre *vt* 1. բաց թողնել, չնկատել, վրիպել, ձեռքից փախցնել 2.

չկատարել, մոռանալ (անել ինչ-որ բան)
 ~ une formalité ձևականությունը բաց թողնել, չօգտագործել

omission *f* 1. բացթողում, վրիպում, թերություն 2. լռության տալը, լռության մատնելը ◊ délit par ~ հանցավոր վրիպում; mensonge par ~ խաբեություն լռելու միջոցով; միտումնավոր լռություն

omnipotence *f* ամենակարողություն, ամենագորություն, մեծագորություն

opéreaux, -se *adj* 1. բանկ նստող, բանկարժեք, ծանր բեռ հանդիսացող, ծանրացուցիչ, ծանր 2. *հնգծ.* ճնշող, դժվարին, ստրկական

opérant, -e *adj* գործող, գործուն ◊ droit ~ գործող իրավունք

opération *f* 1. գործողություն, գործառնություն; գործառույթ, ձեռնարկում 2. *նազմ. pl* մարտական գործողություններ 3. ընթացակարգ, արարողություն ◊ effectuer des ~s գործարքներ կատարել՝ իրականացնել; traiter les ~s գործառույթներ կատարել ~ défensive պաշտպանողական գործողություն
 ~ offensive հարձակողական գործողություն
 ~s commerciales առևտրային գործառույթներ
 ~s fermes կայուն գործարքներ
 ~s de financements internationaux միջազգային ֆինանսավորման գործառույթներ
 ~s militaires ռազմական գործողություններ

opérationnel, -le *adj* 1. օպերատիվ, շուտափույթ, գործնական 2. գործող, գործուն, ուժի մեջ 3. գործարքային, գործառույթային, գործառնական

opérer *vi* 1. գործողություն իրականացնել, գործել 2. գործարք կատարել, գործառնություններ կատարել ◊ s'~ տեղի ունենալ, կատարվել
 ~ un raid հարձակում գործել
 ~ de vive force բացարձակ ուժով գործել

opinion *f* 1. կարծիք 2. : ~ publique հասարակայնություն, հասարակական կարծիք 3. *pl* հայեցակետ, մտածելակերպ, հայեցողություն, հայացք 3. *քղք.* տրամադրություններ ◊ avoir bonne [mauvaise] ~ de... լավ [վատ] կարծիք ունենալ; braver l'~ արհամարհել հասարակական կարծիքը; émettre une ~ կարծիք հայտնել; énoncer une ~ կարծիք արտահայտել; être de l'~ de... համակարծիք լինել, ինչ որ բանի; influencer sur la formation de l'~ publique ազդել հասարակական կարծիքի ձևավորման վրա; d' ~s politiques diverses տարբեր հասարակական հայացքների տեր; partage d' ~s *իրվք.* ձայների հավասար բաժանում; se ranger à une ~ միանալ կարծիքին; sondage d' ~ հասարակական կարծիքի ստուգում, հարցում
 ~ accréditée ընդունված կարծիք
 ~ assurée վստահություն
 ~ dominante գերակշռող կարծիք
 ~ officielle պաշտոնական կարծիք

~ ouvrière աշխատավորների տրամադրությունները՝ հայացքները
 ~ publique mondiale համաշխարհային հասարակական կարծիք
 ~ toute faite կանխակալ կարծիք
 ~s avancées առաջադեմ հայացքներ

opportun, -e *adj* ժամանակին, տեղին, հարմար; պատշաճ, պատեհ, հարկավոր, հարկ եղած; բարեպատեհ, բարեհաջող ◊ juger ~ համարել տեղին; au moment ~, en temps ~ հարկավոր պահի, հարմար ժամանակ

opportunément *adv* ժամանակին, տեղին, իսկը ժամանակին, պահանջված ժամանակին

opportunisme *m* օպորտունիզմ; հարմարվողականություն, հաշտվողականություն, անսկզբունքայնություն, պատեհապաշտություն

opportuniste *m, f* օպորտունիստ; հարմարվող, պատեհապաշտ, համաձայնողական՝ հաշտվողական՝ անսկզբունքային անձ

opportunité *f* 1. ժամանակին լինելը, տեղին լինելը, նպատակահարմարություն, պատեհություն 2. հարմար առիթ
 ~s d'investissement ներդրումային հնարավորություններ

opposant, -e *adj* 1. հակադրվող, հակադիր 2. *քղք.* ընդդիմացող, ընդդիմադիր ◊ faction ~e թշնամական խմբավորում; intérêts ~s հակադիր շահեր; partie ~e ընդդիմադիր կողմ

opposant, -e *m, f* ընդդիմախոս, ընդդիմադիր անձ; հակառակորդ, թշնամի

~s du régime վարչակարգի հակառակորդներ
 ~s de la résolution բանաձևի ընդդիմախոս

opposé, -e *adj* հակառակ, հակադիր, ներհակ, հանդիպակաց, դիմացի

opposer *vt* հակադրել ◊ s'~ ա) հակադրել, ընդդիմանալ, հակառակվել, դիմադրել բ) խանգարել, խոչընդոտել, դեմ հանդես գալ
 ~ des arguments փաստարկներ առաջ քաշել
 ~ un refus պատասխանել մերժումով
 ~ une résistance դիմադրություն ցույց տալ
 ~ la riposte nécessaire հակահարված տալ
 ~ son veto à... վետո դնել

opposite *m* *հնգծ.* հակադիրը, հակառակը, հակադրություն, հակապատկեր ◊ à l'~ դեմուդեմ, դեմառդեմ, դեմհանդիման, դիմացը, հակառակ, ընդհակառակն

opposition *f* 1. հակադրություն, հակապատկեր 2. հակադրում, համեմատում 3. ընդդիմություն, հակադրեցություն, դիմադրություն; անհամաձայնություն; խոչընդոտ 4. *իրվք.* դատական վճռի իրականացման դեմ առարկություն, բողոք ◊ adresser une ~ բողոք հայտնել; en ~ դեմառդեմ; entrer en ~ հակադրության մեջ մտնել; être en ~ avec qch հակաճառել, ընդդիմախոսել; être dans l'~ ընդդիմություն ներկայացնել, ընդդիմության մեջ լինել; faire (կամ mettre) ~ à qch հակառակվել ինչ-որ բանի; *իրվք.* առար-

- կություն ներկայացնել, բողոքարկել
- oppresser** *vt* 1. կեղեքել, հարստահարել, շահագործել 2. ճնշել, հալածել, չարչարել, նեղել $\diamond$ classes ~ées ճնշված՝ հարստահարված դասակարգեր
- oppresseur** *m* հարստահարիչ, կեղեքիչ
- oppression** *f* կեղեքում, հարստահարում, ճնշում, հալածանք
~ des minorités nationales ազգային փոքրամասնությունների ճնշում
- oppressivement** *adv* բռնի կերպով
- opprimé**, -e *adj* ճնշված, հալածված, ստրկացված, ընկճված
- opprimer** *vt* կեղեքել, հարստահարել, ճնշել, նեղել, նեղություն տալ, շահագործել
- opter** *vi* 1. արտահայտվել (հոգուտ), առաջարկություն անել 2. ընտրել
- optimal**, -e *adj* լավագույն, ամենաբարենպաստ, ամենահամապատասխան
- optimum** *adj* *inbu*՝ optimal
- option** *f* 1. ընտրություն 2. *իրվք*. օպտացիա, քաղաքացիության ընտրություն, ընտրության իրավունք $\diamond$ à ~, en ~ ընտրությամբ; կամավոր կերպով ընտրված, ֆակուլտատիվ; avoir l'~ ընտրելու իրավունք ունենալ; matière à ~ ուսումնական առարկա ընտրությամբ; prendre une ~ ստանալ նախընտրելի իրավունք... համար
- optionnel**, -le *adj* կամավոր կերպով ընտրված, ոչ պարտադիր $\diamond$ contribution ~le կամավոր նվիրատվություն՝ ներդրում; enseignements ~s կամավոր ընտրված դասընթացներ; règle ~le ոչ պարտադիր կանոն
- oral**, -e *adj* բանավոր $\diamond$ accord ~ բանավոր համաձայնություն
- orateur**, -rice *m, f* հռետոր, ճառասուս, ելույթ ունեցող $\diamond$ exprimer son accord avec l'~ précédent արտահայտել իր համաձայնությունը նախորդ հռետորի հետ
- orbite** *f* ուղեծիր $\diamond$ mettre en ~, placer sur l'~ ~ ուղեծիր դուրս բերել; mise en ~ ուղեծիր դուրս բերելը
- orchestrer** *vt* ուղղորդել, ուղղություն տալ, դեկավարել, կազմակերպել ~ une campagne de presse մամուլում քարոզարշավ կազմակերպել
- ordinaire** *adj* 1. սովորական, ամենօրյա 2. հասարակ $\diamond$ à l'~, à son ~ սովորության համաձայն, ինչպես միշտ; d'~, pour l'~ մեծ մասամբ, սովորաբար; en séance ~ հերթական նիստի ժամանակ
- ordonnance** *f* 1. դրվածք, կարգուկանոն 2. հրաման, կարգադրություն, ցուցում, որոշում, վճիռ, հրամանագիր $\diamond$ rendre une ~ որոշում՝ վճիռ կայացնել
- ordonner** *vt* 1. կարգավորել, կարգի բերել, դասավորել 2. կարգադրել, հրամայել
- ordre** *m* 1. կանոն, կարգուկանոն 2. կարգ, հերթականություն, հաջորդականություն 3. կարգադրություն, հրաման, հրահանգ 3. շքանշան 4. կարգ, աստիճան, դաս $\diamond$ adopter l'~ du jour հաստատել օրակարգը; en bon rang

par ~ de priorité ավելի բարձր գերակայությունից օգտվող; établir un ~ de priorité սահմանել հարցերի հերթականությունը; être aux ~s de զո ենթարկվել մեկին; figurer (կամ être) à l'~ du jour օրակարգում լինել; քննարկման առարկա լինել; inscrire (կամ porter) une question à l'~ du jour հարցը մտցնել օրակարգ; intervertir l'~ des questions հարցերի հաջորդականությունը փոխել; mettre en ~ կարգի բերել; mieux placé par ~ de priorité մեծ գերակայությունից օգտվող; moins bien placé par ~ de priorité չնչին գերակայությունից օգտվող; mot d'~ ա) նշանաբան բ) անցախոսք; l'~ du jour comporte (կամ comprend) les points (կամ les questions) suivant(e)s օրակարգը բաղկացած է հետևյալ կետերից (հարցերից); par ~ հերթականությամբ; passer à l'~ du jour անցնել հերթական գործերին; de premier ~ առաջնակարգ, գերազանց; առաջին աստիճանի; problème à l'~ du jour արդիական խնդիր; rappeler à l'~ կարգի հրավիրել; rayer (կամ retirer) de l'~ du jour օրակարգից հանել; de second ~ երկրորդ կարգի, երկրորդական; sous les ~s ղեկավարությամբ; հրամանատարությամբ; en tête par ~ de priorité (կամ d'urgence) առաջնահերթ; օրակարգում դրված հարց; troubler l'~ public խախտել հասարակական կարգը ~ d'idées գաղափարների՝ հաս-

կացությունների շրջանակը ~ international միջազգային իրավակարգ ~ du jour օրակարգ ~ du jour définitif վերջնական օրակարգ ~ du jour provisoire նախնական օրակարգ ~ juridique իրավակարգ, իրավունքի ճյուղ ~ de la Légion d'honneur Պատվո լեգեոնի շքանշան ~ monétaire international արժույթի միջազգային կանոնակարգ ~ public հասարակական կարգ ~ social սոցիալական աստիճան, կարգ

ores: d'~ et déjà *loc.adv.* արդեն հիմա, այժմ ևեթ

organe *m* 1. մարմին, օրգան, միջոց, գործիք 2. միջնորդ, ներկայացուցիչ 3. պաշտոնաթերթ

~ d'action ղեկավար մարմին ~ administratif վարչական մարմին ~ central կենտրոնական մարմին ~ collectif կոլեկտիվ մարմին ~ compétent իրավասու մարմին ~ délibératif խորհրդակցական մարմին ~ de direction ղեկավարման մարմին ~ d'enquête քննչական մարմին ~ exécutif գործադիր մարմին ~ de la justice արդարադատության մարմին ~ législatif օրենսդիր մարմին ~ principal գլխավոր օրգան ~ subordonné ստորադաս օրգան ~ subsidiaire օժանդակ օրգան ~ supérieur վերադաս մարմին

~ suprême de décision որոշում ընդունելու բարձրագույն մարմին
organisation *f* 1. կազմակերպություն, կազմավորում, կառույց 2. կազմակերպում, ձևավորում ◊ manque d'~ անկազմակերպվածություն; Organisation de Coopération et de Développement Economique Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն; Organisation Européenne de Coopération Economique Եվրոպայի տնտեսական համագործակցության կազմակերպություն; Organisation des Nations Unis (ONU) Միացյալ ազգերի կազմակերպություն (ՄԱԿ)
 ~ administrative վարչական կազմակերպություն
 ~ apparentée կից կազմակերպություններ
 ~ de base ստորին՝ սկզբնական կազմակերպություն
 ~ centrale կենտրոնական կազմակերպություն
 ~ charitable բարեգործական կազմակերպություն
 ~ intergouvernementale միջկառավարական կազմակերպություն
 ~ de masse հասարակական կազմակերպություն
 ~ mondiale համաշխարհային կազմակերպություն
 ~ multilatérale բազմակողմանի կազմակերպություն
 ~ multinationale բազմազգ կազմակերպություն
 ~ non-gouvernementale (O.N.G.) ոչ կառավարական կազմակերպություն

~ régionale տարածաշրջանային կազմակերպություն
 ~ syndicale արհմիութենական կազմակերպություն
organisme *m* 1. կառուցվածք, օրգանիզմ 2. կազմակերպություն, հաստատություն; մարմին
 ~ d'Etat պետական մարմին
 ~ international միջազգային կազմակերպություն
 ~ interrégionale միջհանրապետական մարմին
 ~ de recherche հետազոտական կազմակերպություն
 ~ de sécurité sociale սոցիալական ապահովության մարմին
 ~s de contrôle վերահսկիչ մարմիններ
 ~s gouvernementaux կառավարական մարմիններ
 ~s multilatéraux, ~s multinationaux միջազգային կազմակերպություններ
 ~s officiels պաշտոնական կազմակերպություններ
 ~s parapublics կիսապետական հաստատություններ
 ~s publics de crédit պետական վարկատու կազմակերպություններ
orient *m* 1. արևելք 2. (Orient) Արևելք, արևելյան երկրներ; l'Église d'Orient Արևելյան (ուղղափառ) եկեղեցի; l'Empire d'Orient *պտմ.* Արևելյան (Բյուզանդական) տիրապետություն; l'Extrême-Orient Հեռավոր Արևելք; le Moyen-Orient Միջին Արևելք; l'Orient ancien Հին Արևելք; le Proche-Orient Մերձավոր Արևելք

oriental, -e *adj* արևելյան ◊ institut des études ~es արևելագիտության ինստիտուտ; langues ~es արևելյան լեզուներ

Orientaux *m pl* Արևելյան ժողովուրդներ, Ասիայի ժողովուրդներ

orientation *f* 1. կողմնորոշում, կողմնորոշվելը 2. *փիլ.* ուղղություն, ուղղվածություն, դիրքորոշում ◊ discours d'~ հիմնական զեկույց (համաժողովում)
~ de la politique քաղաքական ուղղվածություն՝ կուրս
~ professionnelle մասնագիտական կողմնորոշում

orienter *vt* ուղղություն տալ, ուղղորդել, կողմնորոշել ◊ s'~ կողմնորոշվել; s'~ vers... ուղղվել դեպի...
~ les délibérations մտքերի փոխանակությունը ուղղորդել, բանավեճին ուղղություն տալ

originaire *adj* 1. ծնունդով, ծագումով, սերված, բնիկ 2. առաջացած, սկիզբ առած 3. սկզբնական, նախնական, բնածին

original, -e *adj* 1. բնածին, ի ծնե 2. նախնական, սկզբնական, իսկական, բնագրային 3. յուրօրինակ, ինքնատիպ ◊ acte judiciaire ~ դատական փաստաթուղթ; copie ~ պատճենում բնագրից; édition ~e առաջին տպագրություն; source ~e սկզբնաղբյուր; texte ~ բնագրային տեքստ

original *m* բնագիր, բնօրինակ, սկզբնագիր ◊ dans l'~ բնագրով, բնագիր օրինակով; en quadruple ~ չորս օրինակով

originalité *f* 1. յուրօրինակություն, ինքնատիպություն, յուրատեսա-

կություն, յուրահատկություն, առանձնահատկություն 2. արտասովորություն, տարօրինակություն

origine *f* սկիզբ, սկզբնաղբյուր, առաջացում, ծագում, գոյանալը, առաջ գալը, երևան գալը; *pl* ակունքներ ◊ être à l'~ հիմքում լինել, հիմքը կազմել; d'~ ծնունդով; d'~ ancienne հին; dès l'~ ամենասկզբից; dans l'~, à l'~ սկզբում, սկզբնավորվելիս; le lieu d'~ առաջացման վայրը; nationalité d'~ ազգությունը՝ ստացած ի ծնե; pays d'~ ծննդավայրը, հայրենիքը

orthodoxe *adj* 1. ուղղափառ 2. խիստ հետևողական, ուղղահավատ, ընդունված ◊ interprétation ~ բոլորի կողմից ընդունված մեկնաբանություն; opinions ~s ընդհանուրի կողմից ընդունված տեսակետներ՝ հայացքներ

ostensible *adj* բացահայտ, բաց, ակնհայտ, ակներև, առանց թաքցնելու, ցուցադրական ◊ convention ~ բաց կոնվենցիա, համաձայնություն, միջազգային պայմանագիր

OTAN (Organisation du Traité de l'Atlantique Nord) ՆԱՏՕ, Հյուսիս-ատլանտյան դաշինքի կազմակերպություն

ottoman, -e *adj* օսմանյան ◊ Empire Ottoman Օսմանյան (Թուրքական) կայսրություն

Ottomans *m pl uyut.* օսմանցիներ, թուրքեր

oubli *m* 1. մոռացություն, մոռացում 2. մոռացկոտություն, անփութություն ◊ tomber dans l'~ մոռաց-

- վել, մոռացության մատնվել
- oui-ouistes** *m pl* հավանություն տվողներ, «այո» ասողներ
- ouillage** *m* սարքավորում, սարք, հանդերձանք, պիտույքներ ~ *moderne* նոր՝ ժամանակակից սարքավորում
- outrage** *m* ծանր վիրավորանք, անարգանք, անպատվություն; հարված, ցնցում 2. վնաս, կոպիտ խախտում (սկզբունքի և այլն) ◇ *accabler d' ~s* ծանր վիրավորանքներ հասցնել; *faire ~ à* զո ծանր վիրավորանք հասցնել մեկին; *laver un ~* վրեժխնդիր լինել ~ *au bon sens* բռնություն առողջ դատողության նկատմամբ ~ *aux bonnes mœurs* *հրվք.* ծանր վիրավորանք բարոյականությանը
- outrager** *vt* 1. ծանր վիրավորել 2. վնասել, վնաս հասցնել 3. զանցառել, խախտել (օրենքը)
- outrance** *f* ծայրահեղություն, չափազանցություն, ծայրահեղ խտրում ◇ *guerre à ~* պատերազմ մինչև հաղթական ավարտ; *lutte à ~* կենաց-մահու պայքար; *à ~* ծայրաստիճան, վերին աստիճանի, չափազանց; անողորմ; *poursuivre à ~* դաժանորեն հետապնդել
- outrancier**, *-ère m, f* ծայրահեղ միջոցների կողմնակից
- outré** *prép* բացի, մի կողմ թողած ~ *cela* բացի այդ, դրանից բացի ~ *mesure* չափազանց, չափից դուրս
- ouvert** *adv* հեռու, ավելի հեռու ◇ *en ~* բացի դրանից, դրանից դուրս; *passer ~ à qch* *փհսք.* չպահպանել, չպահել, չհետևել; արհամարհել, բանի տեղ չդնել, նկատի չառնել, քամահրել
- outré**, *-e adj* 1. չափազանցված, չափազանցրած, ծայրահեղ, ուռճացրած 2. վրդովված, վիրավորված
- outré-Atlantique** *adj* անդրատլանտյան, Ատլանտյան օվկիանոսի այն կողմի
- outré-océanique** *adj* անդրօվկիանոսյան, օվկիանոսի այն կողմի
- outré-mer** *loc.adv.* անդրծովյան, ծովից այն կողմ
- outré-monts** *loc.adv.* լեռներից այն կողմ
- outré-océanique** *adj* անդրօվկիանոսյան, օվկիանոսի այն կողմի
- outrépasser** *vt* սահմանն անցնել, չափն անցնել ~ *ses pouvoirs* իր լիազորությունները գերազանցել
- outré-Rhin** *adv* Հռենոսից այն կողմ
- ouvert**, *-e adj* 1. բաց, բացահայտ, ուղղակի 2. անկեղծ, շիտակ, սրտաբաց 3. չամրացված, բաց, անպաշտպան ◇ *acte de trahison ~e* բացահայտ պետական դավաճանություն; *à bureau ~* փաստաթղթերի ներկայացմամբ; *guerre ~* բաց՝ բացահայտ պատերազմ; *intimidation ~e* բացահայտ ահաբեկչություն; *ville ~e* բաց՝ չամրացված քաղաք
- ouvertement** *adv* 1. բացեիբաց, բացահայտորեն, բացահայտ

ձևով 2. հրապարակավ
overture *f* 1. բացում, սկիզբ 2. *pl*
 առաջարկություններ, նախա-
 ձեռնություն, առաջին քայլեր 3.
բղբ. շրջադարձ քաղաքականու-
 թյան մեջ (կողմը..., դեմքով դե-
 պի...); հրաժարում թշնամական,
 անհաշտվողական քաղաքակա-
 նությունից; շփումների ընդլայն-
 ման քաղաքականություն $\diamond$ dis-
 cours *d'*~ (համաժողովի, նիստի
 և այլնի) բացման խոսք; faire des
 ~s de paix խաղաղության (հաշ-
 տության) առաջարկություններ
 անել; séance solennelle *d'*~ հան-
 դիսավոր նիստ (ժողովի, նստա-
 շրջանի և այլնի) բացման կա-
 պակցությամբ, բացման հանդի-
 սություն; trouver une ~ pour...
 առիթ գտնել, որպեսզի...
 ~ *d'*un congrès համագումարի
 բացում
 ~ sur l'extérieur ելք դեպի արտա-
 քին շուկա
 ~ des frontières սահմանների բա-
 ցում
 ~ *d'*un grand débat de politique
 étrangère արտաքին քաղաքա-
 կանության վերաբերյալ ընդ-
 լայնված բանավեճի բացում
 ~ du marché շուկայի ստեղծում
 ~ de négociations բանակցու-
 թյունների սկիզբ
 ~ de nouvelles succursales նոր
 մասնաճյուղերի բացում
 ~ des relations հարաբերություն-
 ների հաստատում
 ~s sur la question առաջարկու-
 թյուններ հարցի վերաբերյալ
ouvrager *vt* հանգամանորեն մշա-

կել, վերանորոգել, պատրաստել,
 զարդարել
ouvrier, -ère *adj* բանվորական $\diamond$ cité
 ~ère բանվորական ավան; classe
 ~ère բանվոր դասակարգ; mouve-
 ment ~ բանվորական շարժում
ouvrier, -ère *m, f* բանվոր, աշխա-
 տավոր
 ~ agricole գյուղատնտեսական
 բանվոր
 ~ du bâtiment շինարարական
 բանվոր
 ~ industriel արդյունաբերական
 բանվոր
 ~ de la mécanique մեքենաշինա-
 կան արդյունաբերության բանվոր
 ~ du pétrole նավթագործ բանվոր
 ~ salarié վարձու բանվոր
ouvrir *vt* բացել, բաց անել, սկսել
 ~ un commerce առևտրային ձեռ-
 նարկություն բացել
 ~ un compte մեկի անունով
 հաշիվ բացել
 ~ le dialogue սկսել զրույցը՝
 բանակցությունները
 ~ un emprunt փոխառություն թո-
 դարկել
 ~ une enquête հետաքննություն
 սկսել
 ~ les pourparlers բանակցություն-
 ները սկսել
 ~ une séance նիստը բացել
ouzbek, -e *adj* ուզբեկական
ovation *f* ծափողջույն, բուռն ծա-
 փահարություններ $\diamond$ faire une ~
 բուռն ծափահարել
ovationner *vt* ծափողջույններով դի-
 մավորել, բուռն ծափահարել
oyant *m* : ~ compte *իրվբ.* հաշվետ-
 վություն լսող

P

- pacificateur**, -rice *m, f* խաղաղարար անձ
- pacification** *f* 1. խաղաղարարություն, խաղաղեցում, հանդարտեցում, հաշտեցում 2. հանգըստացնելը, հանդարտեցնելը, հնազանդեցնելը
- pacifier** *vt* 1. խաղաղեցնել, հանդարտություն՝ խաղաղություն վերականգնել, հաշտեցնել 2. հանգստացնել, հնազանդեցնել ~ les pays belligérants հաշտեցնել պատերազմող երկրներին
- pacifique** *adj* 1. հաշտ, խաղաղասիրական, խաղաղասեր, խաղաղ ժամանակի 2. խաղաղ, հանդարտ, հանգիստ ◊ coexistence ~ խաղաղ գոյակցություն; océan Pacifique, le Pacifique Խաղաղ օվկիանոս; politique ~ խաղաղասիրական քաղաքականություն; résoudre le problème par voie ~ հարցերը լուծել խաղաղ ճանապարհով; utilisation ~ de l'énergie atomique (nucléaire) ատոմային (միջուկային) էներգիայի օգտագործում խաղաղ նպատակներով
- pacifiquement** *adv* 1. խաղաղ, խաղաղ ճանապարհով, հաշտ, հաշտ ու խաղաղ 2. հանգիստ կերպով
- pacifisme** *m* պացիֆիզմ, խաղաղասիրություն
- pacifiste** *adj* պացիֆիստ, խաղաղության պաշտպան՝ ջատագով
- pacta sunt servanda** (*լատ.*) *ղվնգ.* «համաձայնությունները պետք է կատարվեն» (միջազգային իրավական սկզբունք, որը պարտավորեցնում է պետությանը կամավոր կատարել միջազգային համաձայնագրերով ստանձնած պարտավորությունները)
- pacte** *m* *ղվնգ.* պակտ, միջազգային պայմանագիր, համաձայնագիր, դաշնագիր, դաշինք, համաձայնություն ◊ conclure un ~, faire un ~ պայմանագիր կնքել; rompre le ~ պայմանագիրը խախտել ~ d'assistance mutuelle փոխօգնության պայմանագիր ~ de défense mutuelle փոխպաշտպանության պայմանագիր ~ de garantie երաշխիքային պայմանագիր ~ militaire-politique ռազմաքաղաքական դաշինք ~ de non-agression չհարձակման դաշնագիր ~ de Paix Խաղաղության դաշնագիր ~ régional տարածաշրջանային համաձայնագիր ~ secret գաղտնի պայմանագիր
- pactiser** *vi* 1. դաշնակցել, միանալ պայմանագրին, համաձայնության գալ, բանակցություններ վարել 2. գործարքի մեջ մտնել
- paie** *f* 1. վարձ, վճար, վճարում 2. աշխատավարձ ◊ faire la ~

աշխատավարձը վճարել; fiche de ~ վճարատոմս; le jour de ~ աշխատավարձի օր; toucher sa ~ աշխատավարձ ստանալ

paiement *m* 1. վճարում, վճար 2. վարձ, վարձատրություն, վճարած գումար $\diamond$ ajourner le ~ վճարը հետաձգել; capacité de ~ վճարունակություն; cesser les ~s վճարումները դադարեցնել; effectuer (կամ faire) un ~ վճարում կատարել, վճարել; facilités de ~ ապառիկ; garantir le ~ վճարը երաշխավորել; moyen de ~ վճարամիջոց; obtenir un ~ վճար ստանալ; de ~ վճարային; refuser le ~ վճարումից հրաժարվել; rendre les ~s վճարումները վերսկսել; solliciter un sursis de ~ վճարման հետաձգում խնդրել; suspendre le ~ վճարումը դադարեցնել

~ d'une amende տուգանքի վճարում

~ d'un avance, ~ d'un compte կանխավճարում, կանխավճար տալ

~ au comptant վճարում կանխիկով

~ en devises տարադրամով վճարում

~ électronique փոխանցում բանկային հաշվից՝ համակարգչի օգնությամբ

~ mensuel ամսավճար

~ d'un service ծառայության վճար

~s courants ընթացիկ վճարումներ

~s internationaux միջազգային

վճարումներ

~s intercommunautaires վճարումներ ԵՏՀ-ի անդամ երկրների միջև

~s par ordinateur վճարումներ համակարգչով

~s et transferts վճարումներ և փոխանցումներ

pair *m* 1. գույզը, նմանը, հավասարը 2. համարժեքություն, հարաբերակցություն 3. անվանական արժեք, անվանական գին $\diamond$ aller de ~ avec... համապատասխանել, համաքայլ, համընթաց գնալ; hors de ~ հավասարը չունեցող, ոչնչի՝ ոչ մեկի հետ անհամեմատելի; au ~ ըստ անվանական գնի

~ de change, ~ d'une monnaie, ~ intrinsèque արժույթի փոխարժեք

~ des effets publics պետական արժեթղթերի հարաբերակցություն (արժույթների հարաբերակցություն ուկու գնանշով)

paisible *adj* հանգիստ, խաղաղ, հաշտ, անվրդով, անխռով, անդորր

paix *f* 1. խաղաղություն 2. հաշտություն 3. խաղաղության պայմանագիր 3. հանգիստ, դադար, անդորր 4. կարգուկանոն, հասարակական անդորր $\diamond$ attaché à la ~, épris de ~ խաղաղասեր, խաղաղատենչ; conclure (կամ faire) la ~ հաշտություն կնքել; Conseil Mondial de la Paix Խաղաղության համաշխարհային խորհուրդ; consolidation de la ~ après les conflits հետկոնֆլիկտային խաղաղության ամրապնդում; défendre

(կամ *sauegarder*) *la* ~ պաշտպանել խաղաղությունը; *établir la* ~ խաղաղություն հաստատել; *être* (կամ *s'affirmer*) *pour la* ~ հանդես գալ խաղաղության օգտին; *faire régner la* ~ կարգուկանոն հաստատել; *forces de maintien de la* ~ խաղաղարար ուժեր; *laisser en* ~ հանգիստ թողնել; *lutte pour* (կամ *en faveur de*) *la* ~ պայքար խաղաղության համար (կամ հոգուտ) խաղաղության; *le maintien de la* ~ խաղաղության պահպանում; *maintenir la* ~ պահպանել, ամրապնդել խաղաղությունը; *menacer la* ~ սպառնալ խաղաղությունը; *négociier la* ~, *mener les pourparlers de* ~ խաղաղ բանակցություններ վարել; *partisans* (կամ *combattants, militants*) *de la* ~ խաղաղության կողմնակիցներ (խաղաղության մարտիկներ); *politique de* ~ խաղաղության քաղաքականություն; *ratifier la* ~ վավերացնել խաղաղության պայմանագիրը; *rétablir la* ~ վերականգնել խաղաղությունը; *le rétablissement de la* ~ խաղաղարարություն, խաղաղության վերականգնում; *rompre* (կամ *violier*) *la* ~ խախտել խաղաղությունը; *en temps de* ~ խաղաղ ժամանակ
 ~ *armée* զինված խաղաղություն; խաղաղություն պատերազմի եզրին
 ~ *des braves* պատվավոր հաշտություն (քաջաբար կռվողների համար)
 ~ *durable* կայուն խաղաղություն

~ *équitable* արդարացի հաշտություն
 ~ *fragile* փխրուն՝ ոչ հարատև խաղաղություն
 ~ *honteuse* ամոթալի խաղաղություն
 ~ *séparée* սեպարատ հաշտություն
 ~ *universelle, solide et durable* համընդհանուր, կայուն և տևական խաղաղություն
pakistanais, *-e adj* պակիստանյան, Պակիստանի
palabre *f* երկարաբանություն, շատախոսություն, շաղակրատություն, լեզվակռիվ
palabrer *vi* երկար բացատրվել, շաղակրատել, լեզվակռիվ տալ
paladin *m* 1. *պոմ.* պալադին, թափառական ասպետ 2. արկածներ որոնող
palais *m* 1. պալատ, ապարանք 2. (Palais) : ~ *de justice* արդարադատության պալատ, դատարան
 ◇ *gens de* ~ արդարադատության աշխատակիցներ; *jours de* ~ դատական նիստերի օրեր
palinodie *f pl* սեփական խոսքերից՝ հայացքներից հրաժարում; կարծիքների հանկարծակի փոփոխություն
palliatif *m* 1. պալիատիվ, կիսամիջոց 2. մեղմացուցիչ հանգամանք
palmarès *m* մրցանակի արժանացածների ցանկը
panachage *m* քաղաքական խմբավորումների, կուսակցությունների միավորում ընտրությունների ժամանակ; ընտրողների միասնական ցուցակների կազմում

- panaméricanisme** *m* պանամերիկանիզմ, համամերիկանիզմ
- panarménien**, *-ne adj* համահայկական ◊ Jeux Olympiques Panarméniens համահայկական օլիմպիական խաղեր
- panodore** *m* *հսկգ. հնգծ.* ոստիկան, ժանդարմ
- panel** *m* 1. փորձնական ընտրություն (սոցիոլոգիական հարցման ժամանակ); կրկնակի հարցման ենթարկված մարդկանց խումբ 2. մասնագետների խումբ (լսարանի առջև որևէ հարց քննարկելու համար)
- pangermanisme** *m* պանգերմանիզմ, համագերմանիզմ
- panier** *m* կողով, զամբյուղ
~ de la ménagère *տնտ.* սպառողական զամբյուղ
~ à salade *փխբ.* ոստիկանական ծածկակառք
- panindien**, *-ne adj* համահնդկական
- panique** *f* խուճապ ◊ être gagné (կամ pris) par la ~ խուճապի մատնվել; jeter (կամ semer) la ~ խուճապ առաջացնել
- panne** *f* անսարքիություն, վնասված, փչացած լինելը, վնասվածք; վթար ◊ avoir une ~, être (rester) en ~ վթարի ենթարկվել; (*փխբ.*) ճեղքվածք ունենալ, դժվարին կացության մեջ լինել; laisser en ~ դժվարին կացության մեջ թողնել, լքել; mettre en ~ շարքից հանել, փչացնել; sans ~ անխափան; tomber en ~ շարքից դուրս գալ, փչանալ
- panneau** *m* 1. ցուցատախտակ 2. վահանակ 3. պաստառ 4. որո-
- գայթ, թակարդ, ծուղակ, ցանց ◊ donner (կամ tomber) dans le ~ ծուղակն ընկնել, խաբվել
~ indicateur ճանապարհային ցուցավահանակ
~ d'identification տարբերիչ ցուցատախտակ
~ d'interdiction արգելիչ նշան
~ de jalonnement ազդանշանային պաստառ
~ publicitaire գովազդային ցուցավահանակ
~x électoraux նախընտրական պաստառներ՝ վահանակներ
- panser** *vt* 1. վիրակապել 2. *փխբ.* հանգստացնել, հանդարտեցնել; թեթևացնել, դարմանել (տառապանքը, վիշտը)
- panthéon** *m* պանթեոն
- pantin** *m* 1. խամաճիկ, տիկնիկ 2. *փխբ.* փոփոխամիտ՝ կամազուրկ մարդ 3. *փխբ.* անազատ մարդ, մարիոնետ (ուրիշի ձեռքին խաղալիք դարձած անձ կամ պետություն)
- papal**, *-e adj* պապական
- papauté** *f* պապություն, պապական իշխանություն
- papelard**, *-e adj* երկերեսանի, կեղծավոր, երեսպաշտ, կեղծ բարեպաշտական
- papelardise** *f* *հնգծ.* երկերեսանություն, կեղծավորություն, երեսպաշտություն, կեղծ բարեպաշտություն
- paperasse** *f* թղթի կտորտանքներ, խզբզոցներ, գրոտումներ, գրություններ, անպետք թղթեր
- paperasser** *vi* 1. թղթերը քրքրել 2. զբաղվել թուղթ մրոտելով

- paperasserie** *f* 1. թղթերի կույտ 2. թղթարարություն, թղթային քաշ-քշուկ
- paperassier**, -ère *m, f* 1. թղթարար, թուղթ մրուտող 2. քաշքշող՝ ձգձգող մարդ, բյուրոկրատ
- papier** *m* 1. թուղթ 2. կարճաժամկետ պարտամուրհակ 3. *խսկց.* թղթադրամ $\diamond$ de faux ~s կեղծ թղթադրամներ
~ de banque բանկային պարտամուրհակ
~ d'identité անձնական վկայական, ինքնության հավաստագիր
~ négociable շրջանառու պարտամուրհակ
~ (à) en tête բլանկ
- papier-monnaie** *m* թղթադրամ
- papiers** *m pl* փաստաթղթեր $\diamond$ vos~! ձեր փաստաթղթերը
~ de bord նավի փաստաթղթեր
~ commerciaux առևտրային թղթեր
~ d'identité անձը հաստատող փաստաթղթեր
~ de légitimation հավաստագիր
~ personnels անձնական փաստաթղթեր
~-valeurs արժեթղթեր
- Pâques** *m կրոն.* Չատիկ
- paquet** *m* փաթեթ (փաստաթղթերի)
~ d'actions բաժնեթղթերի փաթեթ
~ d'accords համաձայնագրերի փաթեթ
~ de contrôle d'actions բաժնեթղթերի վերահսկիչ փաթեթ
~ d'investissement ներդրումային փաթեթ
~ de mesures միջոցառումների փաթեթ
- ~ des réformes բարեփոխումների փաթեթ
- parabolicité** *f* ալյաբանականություն
- parabolique** *adj* ալյաբանական
- parachutage** *m* անկարգելով ցած նետվելը; օդային դեսանտ
- parachute** *m* անկարգել $\diamond$ saut en ~ ցատկ անկարգելով
- parachutiste** *m* անկարգելորդ, դեսանտային զինվոր
- parade** *f* զորահանդես, զորատես, շքահանդես, շքերթ
~ sportive, ~ des sports մարզական շքերթ
- paradis** *m* 1. դրախտ 2. պատշգամբ (թատրոնում)
~ bancaire «բանկային դրախտ» (բանկային արտոնությունների գոտի)
~ fiscal «հարկային դրախտ» (ցածր հարկերով երկիր)
- paradoxal**, -e *adj* պարադոքսային, արտասովոր, տարօրինակ, տարիմաստ
- paradoxe** *m* պարադոքս, տարիմաստություն $\diamond$ avancer (կամ soutenir) սո ~ պարադոքսային դատողություն արտահայտել
- paraétatique** *adj* կիսապետական
- parage** *m* ծագում $\diamond$ de haut ~ բարձր ծագումով; *հեզն.* բարձր դիրք գրավող
- parages** *m pl* վայրեր, շրջաններ, երկրներ $\diamond$ que venez-vous faire dans nos ~ ի՞նչ եք անում մեր կողմերում
- paragraphe** *m* 1. կետ, ենթաբաժին 2. պարբերություն, հատված
- paralogisme** *m* պարալոգիզմ, կեղծ հետևություն՝ եզրակացություն

paralyser *vt* կաթվածահար անել, անդամալույծ անել; ջլատել, կաշկանդել

paralytic *f* 1. կաթված, կաթվածահարություն, անդամալուծություն 2. *փիւք.* անգործունեություն, անգործություն, կաթվածահարություն; լճացում

paraphe *m* 1. *դվնգ.* նախաստորագրում 2. ստորագրություն՝ սկզբնատառերով (անվան ազգանվան) 3. գրիֆ, կնիք-ստորագրություն

parapher *vt* 1. *դվնգ.* նախնական ստորագրություն դնել 2. ստորագրել սկզբնատառերով 3. կնիք-մակագիր դնել
~ un traité պաշտոնագիրը նախաստորագրել

parchemin *m* մագաղաթ; մագաղաթյա թուղթ

parcours *m* երթուղի, վագր; անցած ճանապարհ ◊ accident (կամ incident) de ~ անսպասելի խոչընդոտ (ծրագրի իրականացման ընթացքում և այլն); sur notre ~ մեր ճանապարհին; tenir le ~ *խսկց.* դժվարությունները հաղթահարել; դիմանալ; train de grand ~ հեռընթաց գնացք
~ du combattant ա) *muզմ.* արգելքների գոտի, մարզանքի գրոհային գոտի բ) *փիւք.* դժվարությունների շարք

pareillement *adv* հավասարապես, միատեսակ կերպով, միանման՝ միևնույն ձևով

parenté *f* 1 ազգակցություն, ազգականություն, բարեկամություն, խնամիրություն, հարազատու-

թյուն, մերձավորություն 2. բարեկամներ, ազգուտակ 3. *փիւք.* նմանություն, մոտիկություն ◊ degré de ~ ազգակցության աստիճանը; les liens de ~ ազգակցական կապեր
~ de deux opinions կարծիքների նմանություն
~ spirituelle հոգեկան հարազատություն, հոգեհարազատություն

parer 1. *vt* հետ մղել, վանել, դիմագրավել, հակահարված տալ 2. խափանել, կասեցնել
~ à un inconvéniént արգելքները՝ խոչընդոտները վերացնել
~ au plus pressé զբաղվել անհետաձգելի գործերով
~ à toute éventualité համենայնդեպս միջոցներ ձեռնարկել

parfaire *vt* 1. վերջացնել, ավարտել; լրացնել, ավելացնել 2. կատարելագործել
~ son culture բարձրացնել իր կրթական մակարդակը
~ son instruction կրթությունը ավարտել; որակավորումը բարձրացնել
~ une somme լրացնել գումարը

pariah state (*անգլ.*) միջազգային հանրության կողմից մերժված, մեկուսացված պետություն

paritaire *adj* պարիտետային, հարաբերակցային, հավասարության, հավասարաքանակ ◊ commission ~ պարիտետային հանձնաժողով (որը կազմված է աշխատավորության և ղեկավարության ներկայացուցիչներից); des pourparlers ~s բանակցություններ հավասարության հիմունքներով

parité *f* 1. պարիտետ, լիակատար հավասարություն, զուգակշիռ՝ հավասար հարաբերություններ 2. համարժեքություն, պարիտետ (տարբեր երկրների արժույթների հարաբերակցություն ուկու գնահաշվով) $\diamond$ abaisser la ~ de la monnaie իջեցնել արժույթի հարաբերակցությունը; établir une ~ համարժեքություն սահմանել; maintenir une ~ պարիտետ պահպանել; obtenir une ~ militaire ռազմական զուգակշռի հասնել

parlement *m* խորհրդարան, պառլամենտ $\diamond$ dissolution du ~ խորհրդարանի լուծարում; membre du P~ խորհրդարանի անդամ

parlementaire *adj* 1. *դվնգ.* բանագնացի, պառլամենտյորական 2. խորհրդարանական, պառլամենտական $\diamond$ Assemblée ~ du Conseil de l'Europe (APCE) Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեհաժողով (ԵԽԽՎ); élections ~s խորհրդարանական ընտրություններ; gouvernement ~ կառավարման պառլամենտական ձև, խորհրդարանական կառավարում; groupe ~ խորհրդարանական խումբ՝ խմբակցություն; immunité ~ պատգամավորական անձեռնմխելիություն; privilège ~ պատգամավորական արտոնություն; régime ~ կառավարման խորհրդարանական համակարգ

parlementaire *m* 1. *դվնգ.* բանագնաց, պառլամենտյոր (հակամարտության կողմի հրամանատարության պաշտոնական ներկայացուցիչ) 2. խորհրդարանի

անդամ, պատգամավոր, խորհրդարանական

parlementarisme *m* *քղք.* պառլամենտարիզմ, խորհրդարանական համակարգ

parlementer *vi* բանակցություններ վարել, բանակցել, պայմանավորվել, համաձայնության գալ

parler *vi* խոսել $\diamond$ faculté de ~ խոսելու ունակություն, խոսողություն; les faits parlent d'eux-mêmes փաստերը ինքնին վկայում են; sans ~ de... չխոսելով... մասին; բացի, մի կողմ թողած...

~ affaires գործերի մասին խոսել
~ en faveur de զո մեկի օգտին խոսել

~ en maître խոսել տիրական՝ հրամայական տոնով

~ au micro խոսել միկրոֆոնի առջև՝ միկրոֆոնով

~ politique քաղաքականության մասին խոսել

parler *m* 1. խոսելաձև, լեզու 2. բարբառ, խոսվածք $\diamond$ avoir son franc ~ բացեիբաց խոսել ճշմարտության մասին
~ local տեղական խոսվածք

parloir *m* ընդունարան

parole *f* 1. բառ, խոսք; ելույթ, ձայն 2. խոստում $\diamond$ adresser la ~ à զո դիմել մեկին; avoir la ~ ձայն ստանալ, ձայն ունենալ; couper la ~ à զո ընդհատել մեկին; déga-ger զո de sa ~ ազատել մեկին իր խոստումից; demander la ~ ձայն խնդրել; donner sa ~ խոստանալ; droit de ~ ելույթ ունենալու իրավունք; homme de ~ խոսքի տեր մարդ; liberté de ~ խոսքի

- ազատություն; manquer à sa ~ խոստումը չկատարել, խոսքը չպահել; multiplier les ~s aimables հաճոյախոսություններ շռայլել; passer la ~ à զո ձայն տալ, խոսք տալ (ելույթ ունեցողին); passer des ~s aux actes խոսքից գործի անցնել; prendre la ~ ձայն խնդրել, ելույթ ունենալ; sur ~ ազնիվ խոսքի վրա; tenir (sa) ~ խոսքի տերը լինել
 ~ d'honneur ազնիվ խոսք
 ~s creuses դատարկ խոսքեր
 ~s de paix խաղաղության առաջարկ, խաղաղասիրական հայտարարություններ
- parquet** *m* դատախազություն, դատախազական հսկողություն
 ~ militaire ռազմական դատախազություն
- parrain** *m* 1. կնքահայր, քավոր 2. շեֆ, պաշտոնական հովանավոր, պետ, ղեկավար
- parrainage** *m* շեֆություն, հովանավորություն, հովանավորում ◊ comité de ~ օգնության կոմիտե; prendre en ~ հովանավորության տակ առնել
- part** *f* մաս, բաժին; մասնակցություն, մասնակցության բաժին, սեփականության բաժին, փայ ◊ avoir en ~ հասարակին ստանալ; avoir ~ à զո մասնակցել; աջակցություն ցույց տալ; être de ~ avec զո մեկի հետ բաժնետեր լինել; faire ~ de... հայտնել, ծանուցել, տեղեկացնել; lettre de faire ~ ծանուցողական նամակ, ծանուցագիր; à ~ cela բացի այդ; de la ~ de ... անունից, կողմից, հանձնարարությամբ; pour ma ~ իմ կողմից, ինչ վերաբերում է ինձ; prendre ~ à մասնակցություն ունենալ, մասնակցել; prendre ~ aux scrutins (aux votes) մասնակցել քվեարկությանը
 ~ de bénéfice փայաբաժին
 ~ du capital դրամազվիսի բաժին
 ~ de fondateur սահմանադիր բաժնեթուղթ
 ~ (sociale) դրամազվիսի փայ բաժնետիրական ընկերությունում
- partage** *m* բաժանում, բաժանելը; բաշխում, տրոհում ◊ ligne de ~ des eaux ջրբաժան; sans ~ անբաժանելիորեն, լիակատար կերպով;
 ~ égal des voix ձայների հավասար բաժանում, ձայների հավասարություն
 ~ des gains շահույթի բաշխում
 ~ du monde աշխարհի բաժանում
 ~, nouveau (repartage) աշխարհի վերաբաժանում
 ~ de responsabilité պատասխանատվության բաժանում
 ~ des risques հնարավոր վտանգների բաժանում
 ~ de voix ձայների բաժանում
- partager** *vt* 1. բաժանել, կիսել 2. մեկի կարծիքը, զգացմունքները կիսել
 ~ l'opinion de զո մեկի կարծիքը կիսել
- partenaire** *m, f* գործընկեր
 ~ commercial առևտրական գործընկեր
 ~s économiques et financiers տնտեսական և ֆինանսական գործընկերներ

~s sociaux unցիալական գործընկերներ (բանակցություններին մասնակցող ձեռնարկատերերի և աշխատավորների ներկայացուցիչները)

~s de toute première importance առաջնակարգ գործընկերներ

partenarial, -e *adj* գործընկերային ◊ négociations ~es գործընկերային բանակցություններ (բանակցություններ ձեռնարկատերերի, ձեռնարկության ղեկավարների և աշխատավորության ներկայացուցիչների միջև)

partenariat *m* համագործակցություն, գործընկերություն; մասնակցություն բանակցություններին

~ stratégique ռազմավարական գործընկերություն

parti *m* 1. *քղք.* կուսակցություն 2. որոշում, վճիռ 3. *հնգծ.* օգուտ, շահ ◊ admettre au ~ ընդունել կուսակցության մեջ; appartenance au ~ կուսակցական պատկանելություն; carte du ~ կուսակցական տոմս; créer (կամ fonder, constituer) un ~ ստեղծել՝ հիմնել՝ կազմակերպել կուսակցություն; esprit de ~ կուսակցականություն (գիտության, գրականության, արվեստի մեջ); homme de ~ քաղաքական գործիչ, քաղաքագետ; interdire (կամ dissoudre) un ~ արգելել (կամ լուծարել) կուսակցությունը; membre du ~ կուսակցության անդամ; militant du ~ կուսակցական աշխատող, ակտիվիստ; de ~ pris դիտավորյալ կերպով, դիտմամբ, կանխա-

մտածված կերպով; prendre un ~ որոշում ընդունել; se ranger (կամ se mettre) du ~ de զո կանգնել՝ անցնել մեկի կողմը; sans ~ pris անաչառորեն, անկողմնակալ կերպով; système des ~s կուսակցական քաղաքական համակարգ; système du ~ unique միակուսակցական քաղաքական համակարգ, միակուսակցականություն; tirer ~ de զգ հնչ-որ բանից օգուտ քաղել

~ conservatif պահպանողական կուսակցություն

~ politique քաղաքական կուսակցություն

~ au pouvoir կառավարող, իշխող կուսակցություն

~ pris կանխակալ կարծիք; համառություն

~s frères եղբայրական կուսակցություններ

partial, -e *adj* աչառու, կողմնակալ, կողմնապահ; կանխակալ ◊ décision ~e կողմնակալ՝ անարդար որոշում; déclaration ~e աչառու՝ ոչ օբյեկտիվ հայտարարություն

partialement *adv* աչառու կերպով, կողմնապահորեն, կողմնապահությամբ

partialité *f* աչառություն, կողմնապահություն, կողմնակալություն, կանխակալություն

~ de la cour դատարանի կողմնակալություն

participation *f* 1. մասնակցություն, մասնակից լինելը 2. *քղք.* մասնակցություն կառավարմանը; հսկողության իրավունք ղեկավար մարմնի և նրա ընդունած

- որոշումների նկատմամբ 3. *տնտ.*
մասնաբաժին, փայ
~ aux acquêts *հրվք.* մասնակցու-
թյուն շահույթի մեջ (իրենց հա-
մատեղ կյանքի ընթացքում ա-
մուսիններից մեկի իրավունքը
մյուսի եկամտի կեսի նկատ-
մամբ)
~ aux bénéfices մասնակցություն
շահույթում
~ consciente գիտակցված, գի-
տակից մասնակցություն
- participer** *vi* մասնակցել, մասնակ-
ցություն ունենալ
- participant**, -e *m, f* 1. մասնակից 2.
p/ անդամ երկրներ
~ direct des entretiens բանակցու-
թյունների անմիջական մասնա-
կից
~ spécial բանակցությունների
մասնակից՝ առանց վճռական
ձայնի իրավունքի՝ հատուկ կար-
գավիճակով
~s au SME (Système Monétaire
Européen) ԵԱՀ (Արժույթի եվրո-
պական համակարգ)-ի անդամ
երկրներ
- particulier**, -ère *adj* 1. մասնավոր,
անձնական, ոչ հասարակական
2. հատուկ, առանձնակի 3. ա-
ռանձնահատուկ, յուրահատուկ,
բացառիկ ◊ cas ~ մասնավոր
դեպք; conversation ~ère մասնա-
վոր զրույց; intérêt ~ անձնական
շահագրգռվածություն; qualités
~ères առանձնահատուկ հատ-
կանիչներ; secrétaire ~ անձնա-
կան քարտուղար
- particulier** *m* 1. մասնավոր անձ;
քաղաքացի 2. մանրամասնու-
թյուններ, մանրամասներ ◊ en ~
առանձնապես, հատկապես;
մասնավորապես
- particulièrement** *adv* 1. հատկապես,
առանձնապես 2. մասնավորա-
պես
- partie** *f* 1. մաս 2. բանակցային
կողմ, մասնակից (համաձայնու-
թյան, գործընթացի) ◊ avoir af-
faire à forte ~ գործ ունենալ ուժեղ
հակառակորդի հետ; c'est ~
remise այս գործը հետաձգվել է
հաջորդ անգամվան; être ~ à...
մասնակցել ինչ-որ բանի; faire ~
de... մաս կազմել; մասնակցել;
faire ~ du territoire étatique պե-
տության կազմի մեջ մտնել; for-
mer ~ intégrante անկապտելի՝
անբաժանելի մաս կազմել; en
grande ~ մեծ մասամբ; en ~ մա-
սամբ, մասնակիորեն; prendre
qn à ~ մեղադրել մեկին; հարձակվել
մեկի վրա; se porter ~ civile հան-
դես գալ, որպես քաղաքացիա-
կան հայցվոր; sans ~ անբաժա-
նելիորեն, լիակատար կերպով
~ adverse հակառակ կողմ
~ en cause այն կողմը, որին դա
վերաբերում է
~ civile *հրվք.* քաղաքացիական
հայցատեր, հայցվոր
~ à un différend վիճաբանող կողմ
~ intégrante բաղկացուցիչ մաս;
անկապտելի մաս
~ plaignante հայցվոր
~ publique պետական մեղադրող
~s belligérantes պատերազմող
կողմեր
~s contractantes պայմանավոր-
վող կողմեր

- ~s à la Déclaration des Quatre Nations Չորս Տերությունների հռչակագրի մասնակիցներ
 ~s intéressées շահագրգիռ կողմեր
- partiel**, -le *adj* մասնակի; առանձին, եզակի ◊ chômeage ~ մասնակի գործազրկություն
- partiellement** *adv* մասնակիորեն
- partir** *vi* 1. մեկնել, ուղևորվել, ճանապարհ ընկնել 2. դուրս թռչել (արկի, գնդակի մասին), հնչել (կրակոցի մասին) 3. սկիզբ առնել, բխել, ծագել 4. ելնել, ելակետ ընդունել, հիմք ընդունել ◊ faire ~ պայթեցնել (ական և այլն); à ~ de... սկսած; à ~ d'aujourd'hui այսօրվանից սկսած ~ en découverte հետախուզման գնալ ~ d'un principe որևէ սկզբունքից ելնել
- partisan**, -e *adj* կանխակալ ◊ esprit ~ անարդարություն, կանխակալություն; la lutte ~e խմբավորումների պայքար; passions ~es քաղաքական կրքեր
- partisan**, -e *m, f* 1. կողմնակից, կուսակից, համախոհ, հետևորդ 2. պարտիզան, հայդուկ ◊ guerre de ~s պարտիզանական պատերազմ ~ de la paix խաղաղության կողմնակից
- parvenir** *vi* 1. հասնել, ձեռք բերել, ստանալ 2. բարձր դիրքի հասնել, արժանանալ (պատվի, փառքի) ◊ faire ~ ուղարկել, առաքել; տեղ հասցնել; faire ~ des nouvelles նորություններ հայտնել; il nous est parvenu que... մեզ հայտնի դարձավ, որ... ~ à un accord համաձայնության գալ ~ au but նպատակին հասնել ~ au pouvoir իշխանության հասնել
- pas** *m* քայլ ◊ avoir le ~ sur զո մեկի նկատմամբ առավելություն ունենալ, մեկի նկատմամբ գերզանցություն ունենալ; faire un faux ~ սխալ քայլ անել, վրիպել, սխալվել; mauvais ~ դժվարանցանելի տեղ; դժվարին կացություն; mettre au ~ *փ/սք.* խելքի բերել, խելք սովորեցնել
- passage** *m* 1. անցում, անցնելը 2. անցատեղ, անցուղի ◊ donner (կամ livrer) ~ à զո ճանապարհ տալ, ճանապարհ բացել ~ interdit անցումն արգելված է, անցում չկա ~ piéton անցում հետիոտների համար ~ souterrain ստորգետնյա անցում, գետնուղի
- passager**, -ère *adj* անցողիկ, ժամանակավոր, կարճատև, վաղանցիկ
- passation** *f* 1. պայմանագրի կնքում, համաձայնություն 2. փոխանցում ~ d'un contrat պայմանագրի կնքում ~ des pouvoirs լիազորությունների փոխանցում
- passavant** *m* մաքսային անցագրային վկայական
- passe** *f* անցաթուղթ ◊ mot de ~ նշանաբառ, անցախոսք

- ~ officielle պաշտոնական ան-
ցաթուղթ
- passé** *m* անցյալը, անցած-գնացածը, եղելություն $\diamond$ comme par le ~ ինչպես նախկինում; dans le ~ անցյալում
~ révolu անցած-գնացած անց-
յալ
- passé-droit** *m* արտոնություն՝ օրեն-
քի զանցառումով
- passoport** *m* անձնագիր $\diamond$ demander
ses ~s պաշտոնապես պահանջել
անձնագրեր (դիվանագետի մա-
սին)
~ diplomatique դիվանագիտա-
կան անձնագիր
~ à l'étranger, ~ international
արտասահմանյան անձնագիր
~s Nansen Նանսենի անձնագրեր
(սահմանվել է 1922 թ. Ազգերի
Լիգայի կողմից)
- passer** *vt, vi* 1. անցնել, գնալ, հե-
տևում թողնել 2. գնալ, ընթանալ
3. անցնել, անցյալ դառնալ 4.
անցնել, դադարել, մոռացվել,
վերանալ 5. անցնել, ընդունվել 6.
կտրել անցնել, տարածություն
անցնել 7. կնքել, ձևակերպել
(պայմանագիր, գործարք) $\diamond$
laisser ~ թույլ տալ անցնելու; se ~
տեղի ունենալ, կատարվել; se ~
de tout secours գլուխը պահել,
ապրել, բավարարվել առանց
որևէ օգնության
~ des accords à long terme
երկարաժամկետ համաձայնա-
գիր կնքել
~ du blanc au noir մի ծայրահե-
ղությունից մյուսին անցնել
~ pour certain հասնարվել անվի-
ճելի, անկասկածելի, անտարա-
կույս
~ une chose sous silence լռության
մատնել
~ le contrat պայմանագիր կնքել
~ du côté de զո մեկի կողմն
անցնել, մեկի կարծիքը կիսել
~ dans les mœurs սովորույթների
մեջ մտնել
~ à l'offensive հարձակման
անցնել
~ outre à... հաշվի չառնել; ուշադ-
րություն չդարձնել, կողքով
անցնել
~ outre aux questions importantes
չրջանցել կարևոր հարցերը
~ une revue շքերթն ընդունել
~ en revue les actions de զո քննել
մեկի գործողությունները
~ sur qch ինչ-որ բանի կողքով
անցնել, ինչ-որ բան հաշվի չառ-
նել
~ par la tête մտքով անցնել
~ par toutes les épreuves բոլոր
փորձությունների միջով անցնել
~ les troupes en revue զորատես
անցկացնել
- passible** *adj* ենթակա (վճարման,
հարկադրման)
~ d'une amende տուգանքի ենթա-
կա
~ d'arrestation ձերբակալման են-
թակա
- passif**, -ve *adj* անգործունյա, ան-
տարբեր, չեզոք $\diamond$ attitude ~ ve
անտարբեր վերաբերմունք;
citoyen ~ *սլամ*. ծայնի իրավուն-
քից զուրկ քաղաքացի; obéis-
sance ~ve կույր հնազանդություն;
zone ~ve չպաշտպանվող գոտի

- patent**, -e *adj* ակնհայտ, ակներև, բացահայտ ◊ il est ~ ակնհայտ է; lettres ~s *սյուն*. շնորհագիր, պատենտ
- patente** *f* 1. արտոնագիր, վկայագիր 2. առևտրասարդյունաբերական հարկ ◊ accorder une ~ արտոնագիր տալ; travailler une ~ արտոնագիր պատրաստել
- paternité** *f* 1. հայրություն 2. *փիլ*. հեղինակություն, հեղինակ լինելը ◊ recherche en ~ հայրության հաստատում
- patienter** *vi* համբերել, համբերությամբ զինվել
- pâtir** *vi* 1. *հնգծ*. տառապել 2. ողորմելի գոյությունը քարշ տալ, խղճուկ ապրել ◊ les affaires pâtissent գործերը վատ են; գործերը լճացած վիճակում են
- patriarche** *m* 1. *եկղ*. պատրիարք, հայրապետ, հովվապետ 2. նահապետ, գերդաստանի ավագ, տոհմապետ
~ œcuménique տիեզերական պատրիարք
- patrie** *f* հայրենիք, ծննդավայր ◊ abandon de la ~ հայրենաթողություն, հայրենալքություն; amour de la ~ սեր դեպի հայրենիքը; connaissance de la ~ հայրենագիտություն; défense de la ~ հայրենապաշտություն; dévoué(e) à la ~ հայրենամովեր; favorable à sa ~ հայրենամաաստ; mère Patrie մայր հայրենիք; quitter sa ~ հայրենիքը լքել, հայրենիքից հեռանալ; se dévouer à sa ~ նվիրվել հայրենիքին; servir sa ~ ծառայել հայրենիքին; traître à sa ~ հայրենադավ
- patrimoine** *m* 1. ժառանգություն 2. *իրվք*. սեփականություն, գույք, ունեցվածք 3. տոհմական կալվածք
~ collectif ընդհանուր սեփականություն
~ héréditaire ժառանգած գույք
~ immobilier անշարժ գույք
~ national ազգային սեփականություն
~ nationalisé պետական սեփականություն
~ personnel անձնական սեփականություն
~ public պետական գույք
~ social իրավաբանական անձի գույք
- patriote** *m, f* հայրենասեր
~ ardent, ~ fervent կրակոտ հայրենասեր
- patriotique** *adj* հայրենասիրական ◊ guerre ~ հայրենասիրական պատերազմ
- patriotisme** *m* հայրենասիրություն ◊ faire preuve de ~ հայրենասիրություն դրսևորել
- patron** *m* 1. հովանավոր, խնամակալ, պաշտպան 2. ձեռնարկատեր, ղեկավար ◊ petit ~ փոքր ձեռնարկատեր
- patronage** *m* 1. հովանավորություն, հովանավորում, պաշտպանություն, խնամակալություն 2. երեխաների, երիտասարդության հանգստի հարցերով զբաղվող կազմակերպություն ◊ comité de ~ խմբագրական խորհուրդ (գիտական ամսագրի); moniteur de ~ (երիտասարդության) հանգրս-

տի կազմակերպիչ, դաստիարակ
patronal, -e *adj* ձեռնարկատիրական ◊ syndicat ~ ձեռնարկատերերի միություն
patronat *m* ձեռնարկատերերի միավորում; հովանավորություն ◊ le grand ~ խոշոր ձեռնարկատերեր
patrouille *f* 1. դետր, պարեկ, պահակախումբ 2. հսկողական շրջագայություն, պարեկություն ◊ aller en ~, être de ~ պարեկության գնալ, պարեկություն անել ~ de chasseurs կործանիչների ջոկատ (խումբ)
 ~ de combat մարտական դետր
 ~ de contact կապի (հաղորդակցության) պահակախումբ
 ~ de reconnaissance հետախուզական դետր
patrouiller *vi* պարեկություն անել
patrouilleur *m* 1. դիտակալ, դիտապահակ 2. դիտանավ, պահականավ
patte *f*: bat les ~s! ձեռքերդ հեռու; coup de ~ խայթող քննադատություն
paupérisation *f* պաուպերիզացիա, ընչազրկում, աղքատացում
paupérisme *m* պաուպերիզմ, ընչազրկում, աղքատացում
pauvreté *f* 1. ծայրահեղ աղքատություն, ընչազրկություն, չքավորություն, թշվառություն 2. խղճություն, աղքատիկություն, սուղություն, նվազություն
 ~ d'esprit մտքի (խելքի) աղքատիկություն
pavé *m* սալարկուղի, սալահատակ փողոց; փողոց ◊ descendre sur le

~ դուրս գալ փողոց (ցույցի, գործադուլի և այլն); être sur le ~ մնալ անօթևան, առանց աշխատանքի; mettre sur le ~ փողոց շարտել, սնանկացնել; tenir le haut du ~ առաջինը լինել, գլխավորել, առաջնություն ունենալ
pavillon *m* 1. տաղավար; փոքր առանձնատուն 2. դրոշ ◊ abaisser le ~ դրոշն իջեցնել; bateau battant le ~ marchand առևտրական դրոշի ներքո ընթացող նավ; hisser le ~ դրոշը բարձրացնել; mettre le ~ bas դրոշն իջեցնել; mettre le ~ en berne դրոշակը խոնարհել; sous ~ de guerre պատերազմական դրոշի ներքո; sous ~ parlementaire խորհրդարանական դրոշի ներքո
pavoisement *m* զարդարում, դրոշակներով զարդարելը
pavoiser *vt* դրոշներով զարդարել
payable *adj* վճարելի, վճարման ենթակա
 ~ à temperament տարածամկետով, մաս-մաս վճարելի
paye *f* տես` paie
payement *m* տես` paiement
payer *vt* վճարել, վարձատրել, մարել ◊ avoir à ~ ենթակա է վճարման
 ~ d'audace շահել, հաջողության հասնել` հանդգնությամբ
 ~ d'avance կանխապես վճարել
 ~ ses dettes պարտքերը մարել
 ~ un supplément լրացուցիչ վճարել
pays *m* 1. երկիր 2. տարածք, երկրամաս, մարզ 3. հայրենիք ◊ gagner du ~ առաջ ընթանալ; haut ~ լեռնաշխարհ, բարձրավան-

դակ; mal du ~ հայրենիքի կարոտ, հայրենաբաղձություն; plat ~ հարթավայր, դաշտավայր; du ~ տեղացի, տեղի; retourner au ~ հայրենիք վերադառնալ; voir du ~ ճանապարհորդել
 ~ d'accueil ընդունող երկիր
 ~ bénéficiaire (de) օգնություն ստացող, շահառու երկիր
 ~ consommateur, ~ de consommation սպառող երկիր
 ~ en développement զարգացող երկիր
 ~ donateur դոնոր երկիր
 ~ évolué տնտեսապես զարգացած երկիր
 ~ exportateur արտահանող երկիր
 ~ importateur ներմուծող երկիր
 ~ industriel զարգացած արդյունաբերական երկիր
 ~ natal հայրենիք, հայրենի եզերք
 ~ d'origine ծագման երկիր
 ~ producteur արտադրող երկիր
 ~ de séjour մնալու, ապրելու երկիր
 ~ signataire անդամ երկիր (որևէ կազմակերպության)
 ~ arriérés հետամնաց երկրներ
 ~ asservis ստրկացված երկրներ
 ~ assujettis նվաճված երկրներ
 ~ coloniaux գաղութային երկրներ
 ~ de la communauté ԵՏՀ-ի անդամ երկրներ
 ~ dépendants կախյալ երկրներ
 ~ développés զարգացած երկրներ
 ~ économiquement faibles, ~ sous-développés թույլ զարգացած երկրներ

~ frères եղբայրական երկրներ
 ~ les moins avancés (PMA) պակաս զարգացած երկրներ
 ~ partenaires անդամ երկրներ (որևէ կազմակերպության)
 ~ sous mandate ենթամանդատային երկրներ
 ~ sous tutelle խնամակալության տակ գտնվող երկրներ
 ~ du tiers monde երրորդ աշխարհի երկրներ
 ~ en voie de développement (P.V.D.) զարգացող երկրներ
paysage *m* 1. բնապատկեր, լանդշաֆտ 2. *փ/իւք.* իրադրություն; համայնապատկեր
 ~ politique քաղաքական իրադրություն, քաղաքական կյանք
paysan, -ne *m, f* գյուղացի, գեղջուկ
péage *m* 1. մայրուղու կամ կամրջի մաքսատուրք 2. տարանցիկ վճարում
pêche *f* 1. ձկնորսություն 2. ձկնորսության իրավունք
 ~ côtière ափամերձ ձկնորսություն
pêché *m* մեղք; հանցանք
 ~ mortel մահացու մեղք
 ~ mignon փոքրիկ մեղք, զանցանք
pêcher *vi* մեղք գործել
pêcher *vt* ձուկ որսալ
pécule *m* 1. փոքրիկ խնայողություն 2. դրամական նպաստ
pécuniaire *adj* դրամական ◊ secours ~s դրամական օգնություններ; amende ~ դրամական տուգանք
peine *f* 1. պատիժ 2. աշխատանք, գործ 3. դժվարություն, խոչընդոտ, նեղություն 4. տառապանք,

տանջանք ◊ abaisser (կամ adoucir, atténuer, mitiger, réduire) la ~ պատիժը մեղմացնել; accomplir une ~ պատիժ կրել; appliquer (կամ infliger) une ~ պատիժ կիրառել; commuer la ~ պատիժը փոփոխել, մեղմացնել; dispenser (կամ exempter) de ~ պատժից ազատել; donnez-vous la ~ de... բարի եղեք, հաճեցեք; encourir une ~ պատժի ենթարկվել; être bien en ~ դժվարություններ կրել; exécuter une ~ պատիժը կրել; fixer une ~ պատիժ սահմանել, նշանակել; à grand- ~ մեծ դժվարությամբ; homme de ~ սևագործ բանվոր; à ~ հազիվ, հազիվհազ; prononcer la ~ պատիժ սահմանել; purger la ~ պատիժ կրել; requérir la ~ պահանջել պատժի կիրառում; sans ~ առանց դժվարության; se donner beaucoup de ~ շատ աշխատել, տրնել; sous ~ de châtiment պատժվելու սպառնալիքի տակ; subir la ~ պատիժ կրել
 ~ accessoire զուգընթաց պատիժ
 ~ afflictive տանջալից պատիժ
 ~ capitale, ~ de mort, suprême մահապատիժ
 ~ complémentaire լրացուցիչ պատիժ
 ~ corporelle մարմնական պատիժ
 ~ correctionnelle ուղղիչ պատիժ
 ~ criminelle պատիժ քրեական հանցագործության համար
 ~ pécuniaire դրամական տույժ
 ~ perdue անօգուտ աշխատանք
 ~ de police ոստիկանական պատիժ (տույժ, կարճատև կալանք)

~ de substitution պատժի փոխարինում հանրօգուտ աշխատանքով, արտաքսմամբ)
 ~ s disciplinaires կարգապահական տույժեր

péjoratif, -ve *adj* նվաստացուցիչ, ստորացուցիչ, արհամարհական, քամահրական

pékinois, -e *adj* Պեկինի, պեկինյան

pellicule *f* 1. մաշկ, բարակ թաղանթ, նրբամաշկ; բարակ շերտ 2. լուսանկարչական ժապավեն; կինոժապավեն

~ impressionnée նկարահանված ժապավեն

~ vierge մաքուր ժապավեն

peloton *m* 1. *ռազմ.* դասակ 2. խումբ (մրցույթի մասնակիցների) ◊ recoller au ~ հասնել մյուսներին; s'échapper du ~ հեռ մնալ խմբից
 ~ d'exécution գնդակահարության համար նշանակված դասակ
 ~ (d'instruction) ուսումնական ստորաբաժանում

~ de punition, ~ de discipline կարգապահական դասակ, պատժադասակ

~ de queue հետմնացողները

~ de tête գլխավորող խումբ

pénal, -e *adj* քրեական ◊ clause ~e տուժավճարի պայմանը; code ~ քրեական օրենսգիրք; code de procédure ~e քրեական դատավարության օրենսգիրք; droit ~ քրեական իրավունք

pénalement *adv* քրեորեն

~ responsable քրեորեն պատժելի; քրեական

պատասխանատվություն կրող

pénalité *f* պատժամիջոց, պատիժ;

տուգանք, տուժավճար
 ~ de retard տուժավճար (տուգանք ուշացման համար)
 ~s financières ֆինանսական պատժամիջոցներ

pendaison *f* կախաղան

pendant, -e *adj* 1. կախված, կախ ընկած, կախովի 2. որոշման սպասող, անավարտ $\diamond$ sa cause est encore ~e նրա գործը դեռ հետաքննված չէ (դատարանի կողմից); négociations ~es ընթացող բանակցություններ; question ~e լուծում պահանջող հարց

pendant *m* համապատասխանություն, միևնույն իրերից երկու հատ, զույգ, զույգ առարկա $\diamond$ faire ~ համապատասխան լինել; հարմար գալ

pénétrant, -e *adj* 1. խորաթափանց, խորատես 2. հուզիչ, սրտառույզ $\diamond$ esprit ~ խորաթափանց միտք; discours ~ համոզիչ ելույթ՝ խոսք

pénétration *f* 1. թափանցում, ներթափանցում, ներդրում, ներխուժում 2. խորամուխ լինելը; խորաթափանցություն
 ~ des concurrents մրցակիցների ներխուժում
 ~ culturelle մշակութային ներթափանցում

pénétrer *vi, vt* 1. թափանցել, մտնել, ներս մտնել, սողոսկել, մուտք գործել, ներխուժել 2. խորապես հուզել 3. հասու լինել, ըմբռնել, հասկանալ $\diamond$ se ~ համակվել, տոգորվել, համոզվել; se ~ d'une vérité ճշմարտության մեջ համոզվել
 ~ les desseins de զո մեկի

մտադրությունների մեջ մտնել
 ~ un mystère գաղտնիքի մեջ թափանցել, գաղտնիքը կռահել

péninsule *f* թերակղզի

pénitencier *m* ուղղիչ գաղութ; ռազմական տաժանավայր, տաժանակրություն

pensée *f* 1. միտք, մտածողություն 2. խոհ, մտորում 3. կարծիք, դատողություն 4. ծրագիր, միտք, դիտավորություն, մտադրություն, ենթադրություն $\diamond$ avoir la ~ de partir մեկնելու մտադրություն ունենալ; deviner la ~ de զո մեկի միտքը գուշակել; dire sa ~ կարծիք հայտնել; dans la ~ de ... մտադրությամբ; libre ~ ազատամտություն, ազատախոսություն; manière de ~ մտածելակերպ; perdu dans ses ~s ինքն իր մեջ խորասուզված
 ~ compulsive պարտադրված մտածողություն
 ~ politique actuelle ժամանակակից քաղաքական մտածողություն
 ~s détachées մտքերի կտորտանքներ, կցկտուր մտքեր

penser 1. *vi* մտածել, խորհել, դատել, խորհրդածել 2. *vt* մտադրվել; կարծել, ենթադրել, համարել; հուսալ $\diamond$ cela donne à ~ սս մտածելու, խորհրդածությունների տեղիք է տալիս; sans ~ à mal առանց չար դիտավորության
 ~ tout bas լուռ մտածել
 ~ tout haut մտածել բարձրաձայն

pension *f* 1. կենսաթոշակ, թոշակ 2. վճար՝ շենքի և սննդի համար 3. գիշերօթիկ $\diamond$ bénéficiaire d'une

(կամ *toucher une*) ~ կենսաթոշակ ստանալ; *fixer une* ~ կենսաթոշակավորել; *mettre en* ~ գիշերօթիկում տեղավորել; *prendre une chambre sans* ~ սենյակ վարձել առանց սննդի; *verser une* ~ կենսաթոշակ տալ
 ~ *alimentaire* ալիմենտ, ապրուստադրամ
 ~ *de famille* ընտանեկան թոշակ
 ~ *de guerre* պատերազմի հաշմանդամի թոշակ, զոհվածի կնոջ թոշակ
 ~ *d'invalidité* հաշմանդամության՝ անաշխատունակության թոշակ
 ~ *de retraite*, ~ *de vieillesse* ծերության կենսաթոշակ
 ~ *viagère* ցմահ կենսաթոշակ

Pentagone (le) Պենտագոն, ԱՄՆ-ի պաշտպանության նախարարություն

pénurie *f* 1. պակասություն, թերություն, դեֆիցիտ 2. աղքատություն, ծայրահեղ կարիք
 ~ *d'argent* դրամի պակասություն, դրամի արժեզրկում
 ~ *de main d'oeuvre* աշխատուժի պակասություն
 ~ *de ressources* պաշարների պակասություն

perçant, -e *adj* 1. թափանցող, ծակող, ճեղքող անցնող 2. կտրուկ, սուր 3. խորաթափանց *◇ esprit* ~ խորաթափանց միտք

percée *f* *փխբ.* թռիչք, առաջընթաց, զարգացում, հաջողություն, դժվարությունների հաղթահարում
 ~ *politique* քաղաքական մեծ հաջողություն
 ~ *technologique* տեխնոլոգիա-

կան առաջընթաց

perception *f* 1. ընկալում, ընկալունակություն 2. հարկում, գանձում ~ *des annuités* պարբերական վճարումների գանձում
 ~ *de commission* միջնորդավճարի գանձում
 ~ *des impôts* հարկերի գանձում
 ~ *nette de l'autodétermination* ինքնորոշման հստակ ընկալում

perdre *vt* 1. կորցնել, զրկվել ինչ-որ բանից; ձեռքից բաց թողնել, փախցնել 2. կործանել, վնասել 3. տանուլ տալ, պարտվել *◇ se* ~ կորչել, անհետանալ; իրեն կորցնել; կործանվել, մեռնել, խորտակվել; *se* ~ *en conjectures* ենթադրություններից զուխը կորցնել; *se* ~ *dans les réflexions* մտածումների մեջ խորատուգվել

~ *connaissance* գիտակցությունը կորցնել
 ~ *contenance* շփոթվել, զուխը կորցնել, իրեն կորցնել, շվարել
 ~ *le monopole* կորցնել մենաշնորհային դիրքը
 ~ *l'occasion* առիթը բաց թողնել
 ~ *dans l'opinion publique* կորցնել հասարակական կարծիքը
 ~ *un process* գործը տանուլ տալ, անհաջողություն կրել
 ~ *perdre qn de réputation* վնաս տալ մեկի հեղինակությանը
 ~ *du terrain* նահանջել; առավելությունը կորցնել

perdu, -e *adj* մեռած, սպանված, կորստի մատնված; կորած, անհետացած; հեռավոր; *fonds* ~ *s* չվերադարձված գումարներ; *à*

fonds ~s անվերադարձ
péremption *f* գործի կարճում վաղեմության պատճառով ◊ tomber en ~ ուժը կորցնել
péremptoire *adj* որոշիչ, անառարկելի; անբողոքարկելի, վերջնական, բացարձակ ◊ argument ~ անառարկելի փաստարկ; déclaration ~ կտրուկ հայտարարություն; exception ~ *հրվք.* բացարկ՝ ժամկետը լրանալու կապակցությամբ (հայց տալու)
péréquation *f* համամասնական հարկադրում
perfectionnement *m* կատարելագործում, կատարելագործելը, կատարելագործվելը; լավացում, բարելավում, բարելավելը, լավացնելը ◊ cours de ~ կատարելագործման դասընթացներ ~ professionnel բարձարգույն որակավորում
perfidie *adj* ուխտադրուժ, նենգ, դավադիր, երդմնազանց, վտանգավոր, անհուսալի ◊ de ~s promesses կեղծ խոստումներ
perfidie *f* ուխտադրություն, նենգություն, դավաճանություն, երդմնազանցություն
peril *m* վտանգ, վտանգավորություն ◊ arrêté de ~ որոշում վթարային շենքի էվակուացիայի մասին; mettre en ~ վտանգի ենթարկել; au ~ de ... վտանգավոր... համար; il y a ~ en la demeure գործը չի կարելի հետաձգել; à ses risques et ~s իր պատասխանատվությամբ
périmé, -e *adj* 1. ժամկետանց, հնացած 2. *հրվք.* անվավեր, ուժը

կորցրած ◊ des notions ~es հնացած հասկացություններ
périmé (se) *v.pr.* *հրվք.* ժամկետանց լինել; ուժը կորցնել, անվավեր դառնալ ◊ laisser ~ ժամկետն անցկացնել, ուշացնել
périr *vi* ոչնչանալ, մեռնել, կործանվել, խորտակվել, կորչել, կորստի մատնվել, փչանալ ◊ faire ~ ոչնչացնել, կործանել
période *f* շրջան, ժամանակաշրջան, ժամանակամիջոց; փուլ; աստիճան
 ~ de base նախնական ժամանակաշրջան
 ~, courte կարճ ժամանակամիջոց
 ~ de crise ճգնաժամային ժամանակաշրջան
 ~ d'épreuve փորձնական շրջան
 ~, longue երկար ժամանակամիջոց
 ~ quinquennale հնգամյակ
 ~ septennale յոթամյակ
 ~ transitoire, ~ de transition անցումային շրջան, անցման ժամանակաշրջան
périodique *m* պարբերական մամուլ
permanence *f* 1. մշտականություն, անփոփոխություն, մնայունություն, մշտատևություն, հարատևություն, անընդհատություն 2. մշտական հերթապահություն 3. հերթապահ շենք ◊ l'assemblée s'est déclarée en ~ միստում հայտարարվեց, որ այն կշարունակի իր աշխատանքը մինչև վերջնական որոշման ընդունումը; assurer une ~, être de ~ հերթապահել; le Conseil se trouve en ~

Խորհուրդը անընդհատ նիստ է գումարում; *commission de* ~ նիստերի գումարման մշտական հանձնաժողով; *en* ~ մշտապես, անընդմեջ; *être de* ~ հերթապահել; *représentant* ~ մշտական ներկայացուցիչ; *se trouver* (կամ *siéger*) *en* ~ նիստ անել առանց ընդմիջման; *tenir sa* ~ հերթապահություն անցկացնել
 ~ *aérienne* մշտական օդային դետոք
 ~ *électorale* ընտրական տեղամաս

permanent, -e *adj* մշտական, անընդհատ, անփոփոխ, մնայուն, միշտ գործող, երկարաժամկետ ◊ *Cour Permanente de Justice Internationale* (CPIJ) Միջազգային մշտական դատարան; *non* ~ ոչ մշտական; *mission* ~e մշտական առաքելություն՝ ներկայացուցչություն; *membre* ~ մշտական անդամ; *représentant* ~ à l'O.N.U. ՄԱԿ-ի մշտական ներկայացուցիչ; *secrétaire* ~ մշտական քարտուղար; *traité* ~ անժամկետ պայմանագիր

permis *m* գրավոր թույլտվություն, անցաթուղթ, անցագիր; վկայական (օտարերկրացիների համար) ◊ *apurement d'un* ~ անցաթղթի, վկայականի ստուգում
 ~ *de circuler* երթևեկության իրավունքի վկայական
 ~ *de circulation* (*gratuite*) (անվճար) երթևեկության իրավունք; անվճար երթևեկության տոմս
 ~ *de conduire* վարորդական վկայական

~ *d'entrée* մուտքի թույլտվություն
 ~ *d'exportation* արտահանման թույլտվություն
 ~ *d'importation* ներմուծման թույլտվություն
 ~ *officiel* պաշտոնական թույլտվություն
 ~ *de séjour* անձնագիր
 ~ *de sortie* ելքի թույլտվություն

permissif, -ive թույլատրելի, թույլատրող, հանդուրժելի, տանելի ◊ *attitude* ~ve հանդուրժողականություն; *société* ~ve հանդուրժող հասարակություն

permission *f* 1. թույլտվություն, թույլատրություն 2. *ռազմ.* զինծառայողի կարճաժամկետ արձակուրդ ◊ *en* ~ արձակուրդում; *sur* ~ *spéciale* հատուկ թույլտվությամբ; *titre de* ~ *ռազմ.* արձակման վկայական, թուղթ; *venir en* ~ արձակուրդ գալ
 ~ *de détente* կարճաժամկետ արձակուրդ

permutation *f* տեղափոխություն ծառայության գծով
 ~ *pour convenances personnelles* տեղափոխություն սեփական ցանկությամբ
 ~ *de gré à gré* տեղափոխում փոխադարձ համաձայնությամբ

péroration *f* ելույթի եզրափակիչ մասը

pérorer *vi* շատախոսել, շաղակրատել, ճամարտակել

perpétration *f* կատարում (հանցագործության)
 ~ *du crime* հանցագործության կատարում

- ~ de l'infraction իրավախախտման կատարում
- perpétrer** *vt* կատարել (հանցագործություն)
- ~ une agression նվաճողական նպատակներով հարձակում կատարել
- ~ un génocide ցեղասպանություն իրագործել
- perpétuation** *f* հավերժացում, մշտնջենացում, հավիտենականացում; պահպանում
- perpétuel**, -le *adj* 1. հավերժական, մշտնջենական, մշտական, հավիտենական 2. ցմահ $\diamond$ bannissement ~ ցմահ արտաքսում; mouvement ~ հավիտենական շարժում, մշտառև շարժիչ; secrétaire ~ անփոփոխ քարտուղար
- perpétuer** *vt* հավերժացնել, անմահացնել, հավիտյան պահպանել; ամրապնդել, հաստատուն դարձնել, ամրացնել
- ~ la guerre պատերազմը երկարատև դարձնել
- perpétuité** *f* հավերժություն, երկարատևություն, հավիտենություն; անընդհատություն $\diamond$ à ~ ընդմիշտ, ցմահ, հավիտյան; անժամկետ; réclusion à ~ ցմահ բանտարկություն
- perplexe** *adj* շփոթված, շվարած, տարակուսանքի մեջ ընկած, տարակուսած, տարակուսանքով լի; անելանելի դրության մեջ, փակուղու մեջ հայտնված
- perplexité** *f* շփոթվածություն, տարակուսում, շվարածություն, տարակուսանք, զարմանք
- perquisition** *f* 1. խուզարկություն 2. *փ/իք*. որոնում, որոնելը, փնտրելը, փնտրույք $\diamond$ faire (կամ procéder à) une ~ խուզարկություն կատարել
- ~ à domicile տան խուզարկություն
- perquisitionner** *vi* խուզարկել
- persan**, -e *adj* պարսկական
- per se** (*լատ.*) որպես այդպիսին
- perse** *adj* հին պարսկական
- persécuter** *vt* 1. հետապնդել, հալածել, հետամտել, հալածանքների ենթարկել 2. տանջել, խոշտանգել
- persévé rer** *vi* համառ լինել, հաստատական լինել; համառել; համառորեն կառչել ինչ-որ բանից
- ~ dans son silence համառորեն լռել
- persistence** *f* հաստատականություն, կայունություն, անհողողություն, անսասանություն ~ de la propriété privée մասնավոր սեփականության վարչակարգի պահպանում
- persistant**, -e *adj* 1. համառ, հաստատական, հաստատամիտ, նպատակամետ 2. կայուն, դիմացկուն; տևական, շարունակական, երկարատև $\diamond$ d'une manière ~e հետևողականորեն, համառորեն
- persiste r** *vi* 1. իրենը պնդել, համառել, պնդելով հասնել 2. շարունակվել, տևել, երկարել
- ~ à nier համառորեն ժխտել
- persona grata** *դվնգ*. ցանկալի անձ, ընդունելի անձ, պերսոնա գրատա
- persona non grata** *դվնգ*. ոչ ցան-

- կալի անձ, ոչ ընդունելի անձ, պերսոնա նոնգրատա
- personnage** *m* 1. կարևոր անձնավորություն, կարևոր դեմք 2. անձ, անձնավորություն, անհատ, դեմք 3. գործող անձ (պիեսում) ◇ faire le premier ~ առաջին դերը խաղալ
~ haut placé բարձրաստիճան անձ
~ historique պատմական դեմք
- personnaliser** *vt* 1. մարմնավորել, անձնավորել 2. իրավաբանական անձի իրավունք պարգևել
- personnalisme** *m* *փ/իլ.* էսասիրություն, անձնասիրություն, անձնապաշտություն, էսամոլություն, էսակենտրոնություն, էգոցենտրիզմ (էսամոլության ծայրահեղ դրսևորում)
- personnalité** *f* 1. անհատականություն, անձնավորություն, անհատ 2. պաշտոնական անձ, ազդեցիկ անձնավորություն; գործիչ ◇ acquérir la ~ morale իրավաբանական անձի իրավունք ստանալ; culte de la ~ անհատի պաշտամունք
~ civile քաղաքացիական իրավասուբյեկտություն (իրավաենթարկություն)
~ éminente, ~ de marque անվանի, նշանավոր անձ; ակնավոր գործիչ
~ juridique իրավաենթարկություն
~ morale իրավաբանական անձի իրավաենթարկություն
- personne** *f* մարդ, անձ, անհատ ◇ exposer sa ~ վտանգել իրեն, իր կյանքը; payer de sa ~ իրեն չխնայել, իրեն վտանգի ենթարկել, խիզախել; en ~ անձնապես, անձամբ
~ à charge de գո խնամարկյալ, խնամքի տակ գտնվող, խնամառ
~ de qualité, ~ de condition անվանի, նշանավոր անձ
~ en place պաշտոնատար անձ
~ morale, ~ civile իրավաբանական անձ
~ physique ֆիզիկական անձ, քաղաքացի
~ privée մասնավոր անձ
~s déplacées բնակավիղի անձինք, գաղթականներ, տարագրվածներ
- personnel**, -le *adj* անձնական; սեփական, մասնավոր, անհատական ◇ contacts ~s անձնական կապեր; ordinateur ~ անձնական համակարգիչ; responsabilité ~le անձնական պատասխանատվություն; à titre ~ անձամբ, անհատապես, անձնապես
- personnel** *m* անձնակազմ ◇ compression du ~ անձնակազմի կրճատում; sélection du ~ անձնակազմի ընտրություն; service du ~ կադրերի բաժին; chef du ~ կադրերի բաժնի վարիչ
~ administratif վարչական անձնակազմ
~ de bureau գրասենյակային անձնակազմ
~ de commandement հրամանատարական անձնակազմ
~ d'exploitation տեխնիկական անձնակազմ

- ~ pléthorique ուռճացված անձնակազմ
 ~ sous-traitant օժանդակ անձնակազմ
- personnification** *f* անձնավորում, մարմնավորում
- personnifier** *vt* անձնավորել, մարմնավորել
- perspective** *f* 1. հեռանկար 2. տեսանկյուն $\diamond$ en ~ ապագայում, հեռանկարում; une politique de longue ~ հեռահար նշանառության քաղաքականություն; sous la même ~ միանման, միատեսակ ~s d'avenir ապագայի հեռանկարներ
 ~s économiques տնտեսական հեռանկարներ
 ~s favorables բարենպաստ հեռանկարներ
 ~s du succès politique քաղաքական հաջողության հեռանկարներ
- persuader** *vt* համոզել, հավատացնել, ներշնչել $\diamond$ se ~ 1. համոզվել 2. ներշնչվել 3. միմյանց համոզել ~ une vérité à qn մեկին համոզել ճշմարտացիության մեջ
- persuasif**, -ve *adj* համոզիչ $\diamond$ arguments ~s համոզիչ փաստարկներ; ton ~ համոզիչ տոն
- persuasion** *f* 1. համոզելը 2. համոզմունք, համոզվածություն
- perte** *f* 1. կորուստ, կորցնելը, կորչելը 2. *pl muqđ.* կորուստներ (պատերազմում) 3. վնաս 4. մահ, վախճան 5. պարտություն $\diamond$ bonifier (կամ compenser) une ~ վնասը փոխհատուցել; en cas de ~ կորստի դեպքում; causer (կամ faire subir) une ~ վնաս պատճառել, վնաս հասցնել; couvrir une ~ վնասը փակել; courir à sa ~ մահվան գնալ; encaisser (կամ encourir) une ~ վնաս կրել; être condamné à la ~ կորստյան մատնվել; être sujet à ~ վնաս կրել; infliger des ~s կորուստներ պատճառել; à ~ վնասով; à ~ de vue որքան աչքը կտրի, անվերջորեն, անսահմանորեն; en pure ~ իզուր, ապարդյուն, անօգուտ; subir des ~s կորուստներ կրել
 ~ d'argent, ~ pécunière դրամական վնաս
 ~ d'une bataille ճակատամարտը տանուլ տալ, պարտություն ճակատամարտում
 ~ de confiance վստահության կորուստ
 ~ de la mémoire հիշողության կորուստ
 ~ d'un procès դատական գործը տանուլ տալը
 ~ sèche մաքուր՝ զուտ վնաս
 ~ de temps ժամանակի կորուստ
 ~ de valeur արժեքի կորուստ
 ~s (des) ձայների կորուստ
- pertinemment** *adj* պատշաճ ձևով; համոզիչ կերպով, գործի իմացությամբ
- pertinence** *f* *հրվք.* ճշտություն, հարմար լինելը, տեղին լինելը, գործին վերաբերելը, համապատասխանություն
- pertinent**, -e *adj* *հրվք.* գործին վերաբերող, էական, պատշաճ, տեղին, հարմար $\diamond$ fait ~ էական հանգամանք, գործին վերաբերող հանգամանք; information ~e

- էական տեղեկություն; raison ~e էական փաստարկ; suggestion ~e պատեհաժամ առաջարկ՝ խորհուրդ
- perturbateur** *m* կարգազանց, խռովարար, խառնակիչ
- perturbation** *f* 1. խառնակություն, անկարգություն, հուզում 2. *pl* ռադիո խանգարումներ ~s déstabilisatrices ապակայունացնող խախտումներ ~s sociales սոցիալական ցնցումներ
- perturber** *vt* խախտել, խանգարել (կարգը, լուծությունը); հուզել, անհանգստացնել ~ l'ordre public խախտել հասարակական կարգը
- péruvien**, -ne *adj* պերուական
- perversion** *f* այլասերում, աղավաղում, խեղաթյուրում, աղճատում ~ de la justice արդարության խախտում; անարդար որոշման կայացում
- pervertir** *vt* 1. փչացնել, այլանդակել, այլասերել 2. աղավաղել, խեղաթյուրել, աղճատել ~ le sens իմաստն աղավաղել
- peser** *vt* 1. կշռել 2. կշռադատել, ծանրութեթև անել ◊ tout bien pesé լավ կշռադատելուց հետո, երկար-բարակ մտածելուց հետո ~ sur un mot բառը շեշտել, ընդգծել ~ ses paroles իր խոսքերը կշռադատել ~ le pour et le contre ծանրութեթև անել բոլոր թեր ու դեմ կողմերը
- peseta** *f* պեսետա (իսպանական դրամ)
- pessimisme** *m* հոռետեսություն, սպազան վատ՝ մռայլ տեսնելու հակվածություն
- pessimiste** *m, f* հոռետես (մարդ), վատատես
- pétition** *f* միջնորդագիր, հանրագիր, խնդրագիր, դիմում, հայտ ◊ liste de ~s պահանջների ցանկ; présenter une ~ հանրագիրներկայացնել
- pétitionnement** *m* դիմում, խնդրագիր նեկայացնելը
- pétrole** *m* 1. նավթ 2. կերոսին
- pétrolier**, -ère *adj* նավթային ◊ consortium ~ international միջազգային նավթային կոնսորցիում (խոշոր բանկերի միավորում); industrie ~e նավթարդյունաբերություն; pays ~s նավթ ունեցող երկրներ; politique ~e նավթային քաղաքականություն; produits ~s նավթամթերքներ; ressources ~es նավթային պաշարներ
- peuple** *m* 1. ժողովուրդ 2. *խսկց.* մարդիկ, ամբոխ ◊ homme du ~ ժողովրդի ծոցից դուրս եկած մարդ, հասարակ մարդ; souveraineté du ~ ժողովրդավարություն ~ avancé գերզարգացած ժողովուրդ ~ d'avant-garde առաջադեմ երկրի ժողովուրդ ~ épris de liberté ազատասեր ժողովուրդ ~ épris de paix խաղաղասեր ժողովուրդ ~ chrétien քրիստոնյաներ ~ subjugué ստրակացված, ճնշված ժողովուրդ

- ~s frères եղբայրական ժողովուրդներ
- pharisien** *m* փարիսեցի, կեղծավոր, երկերեսանի, երեսպաշտ անձ, կեղծ բարեպաշտ
- phase** *f* փուլ, շրջան
 ~ cruciale վճռական փուլ
 ~ finale ավարտական փուլ
 ~ initiale նախնական փուլ
- phénoménal**, -e *adj* 1. *փիլ.* երևութական, ֆենոմենալ 2. *խսկց.* չտեսնելի, արտակարգ, բացառիկ
- phénomène** *m* 1. *փիլ.* երևույթ, ֆենոմեն 2. *խսկց.* արտակարգ՝ բացառիկ երևույթ, իրադարձություն
- phrase** *f* 1. նախադասություն 2. խոսք, արտահայտություն, դարձվածք 3. դատարկ խոսք $\diamond$ faire des ~s ճամարտակել, մեծախոսել, շաղակրատել; sans ~s առանց խոսակցությունների, ուղղակի
 ~, petite *քղք.* ասույթ; հիշվող փայլուն արտահայտություն (որևէ քաղաքական գործչի ելույթից)
 ~s d'usage քաղաքավարական առօրյա արտահայտություններ
- physique** *adj* 1. ֆիզիկական, նյութական 2. մարմնական $\diamond$ contrainte ~ ֆիզիկական հարկադրանք; éducation ~ ֆիզիկական դաստիարակություն; état ~ առողջական վիճակ, ֆիզիկական դրություն; liberté ~ ֆիզիկական ազատություն; sécurité ~ ֆիզիկական անվտանգություն; souffrance ~ ֆիզիկական տառապանք; violence ~ ֆիզիկական բռնություն
- pièce** *f* 1. փաստաթուղթ, գործնական թուղթ 2. հրանոթ, թնդանոթ 3. մետաղադրամ, դրամ $\diamond$ produire une ~ փաստաթուղթ ներկայացնել; tailler en ~s ոչնչացնել, ջախջախել, ջարդել
 ~ d'accusation մեղադրական ակտ, ամբաստանագիր
 ~ antichar(s) հակատանկային հրանոթ
 ~ anti-avion զենիթային հրանոթ
 ~ d'artillerie հրանոթ
 ~ de conviction իրեղեն սպացույց
 ~ fausse կեղծ փաստաթուղթ
 ~ à grande portée հեռահար հրանոթ
 ~ justificative, ~ à l'appui արդարացուցիչ փաստաթուղթ
 ~ de monnaie մետաղադրամ
 ~s diplomatiques դիվանագիտական փաստաթղթեր
- piéd** *m* ստորոտ, հիմք, հենամաս $\diamond$ au ~ de la lettre բառացիորեն; sur un ~ d'égalité հավասարը հավասարի հետ, հավասար պայմաններում; placer sur le ~ commercial փոխադրել տնտեսաշվարկի; se mettre à ~ d'œuvre սկսել, ձեռք զարնել, ձեռնարկել, գործի անցնել
- piere** *f* քար $\diamond$ apporter sa ~ իր լուծանք բերել; marquer d'une ~ blanche նշել; poser la première ~ առաջին քարը դնել; *փխք.* հիմնադրել, սկիզբ դնել
 ~ d'achoppement գայթակհություն քար
 ~ de touche փորձաքար
- pieusement** *adj* հարգանքով, պատ-

- կառանքով, մեծարանքով, ակնածանքով ◇ *garder* ~ սրբորեն պահել
- pillage** *m* բալան, կողոպուտ, հափրչտակում, ավարառություն, ավագակություն ◇ *mettre au* ~ ալանբալանի մատնել, կողոպտել ~ *des deniers publics* պետական դրամական միջոցների հափրչտակում
- pillard**, *-e adj* 1. ավագակային, կողոպուչական, բալանչիական 2. բանագողական, գրագողական
- pillar** *vt* կողոպտել, բալանել, գռփել, հափչտակել
- pilonner** *vt* գնդակոծել, ուքակոծել
- pilori** *m* *պլորի*. անարգանքի սյուն ◇ *mettre* (կամ *clouer*) *au* ~ անարգանքի սյունին գամել; ծաղրուծանակի ենթարկել
- pilote** *m* օդաչու
~ *de chasse* կործանիչ օդաչու
~ *d'essai* փորձարկող օդաչու
~ *de ligne* քաղաքացիական ավիացիայի օդաչու
- piste** *f* 1. հետք 2. մրցուղի 3. *ավ*. թռիչքուղի 4. ուղի, ուղեգիծ, ճանապարհ ◇ *demander la* ~ վայրէջքի թույլտվություն խնդրել; *être à la* ~ *de* զո մեկին դրոնել, դրոնումներ կատարել; *être sur une fausse* ~ սխալ հետքերով գնալ; *être sur la* ~ *de* զո մեկի հետքը գտնել, տեղն իմանալ; *partir sur la* ~ *de* զո մեկի հետքերով գնալ; *suivre la* ~ հետքերով գնալ
~ *de décollage et d'atterrissage* թռիչքի և վայրէջքի ուղի
~ *d'envoi*, ~ *d'envol*, ~ *de départ*, ~ *décollage* թռիչքուղի
- pivot** *m* *փիւթ*. հիմք, հենարան; առանցք; գլխավոր շարժիչ; առաջ մղիչ ուժ
- placard** *m* հայտարարություն, ազդագիր, պլակատ
~ *à luminosité intermittente* լուսային թրթռացող գովազդ
~ *publicitaire* մեծ հայտարարություն (լրագրում)
- place** *f* 1. տեղ, վայր; բնակավայր 2. պաշտոն, դիրք 3. բերդ, կայագոր 4. շուկա, բորսա, սակարան ◇ *à la* ~ *de...* փոխարեն; *être bien en* ~ լավ դիրք գրավել; *être hors de* ~ անտեղի լինել, անպատեհ լինել; *être sans* ~ գործագուրկ լինել, աշխատանք չունենալ; *être sur la* ~ հանդես գալ շուկայում; *faire* ~ *à* զո մի կողմ քաշվել, տեղը զիջել ուրիշին; *en son lieu et* ~ *իր* ամունից; *mettre en* ~ *un dispositif de défense* կառուցել պաշտպանության գիծ (կամ արգելապատնեշ); *mettre en* ~ *un gouvernement* կառավարությանը իշխանության գլուխը կանգնեցնել; *perdre sa* ~ աշխատանքը, պաշտոնը կորցնել; *tenir* ~ *de...* փոխարինել; դեր խաղալ
~ *de commerce* ապրանքային շուկա
~ *financière* ֆինանսական շուկա; ֆինանսական կենտրոն
~ *frontière* սահմանային կայագոր
~ *de Paris* Փարիզի ֆինանսական կենտրոն
- placer** *vt* 1. դնել, տեղադրել, զետեղել 2. տեղավորել աշխատանքի 3. ներդնել

- ~ à l'abri de ... պաշտպանել, զերծ պահել
 ~ des capitaux կապիտալ ներդնել
 ~ sous les ordres de... ենթարկել ինչ-որ մեկին; մեկի հրամանատարության տակ դնել
 ~ en tutelle խնամակալության տակ դնել
- plaidier** 1. *vi* դատավիճել, դատի մեջ մտնել; դատարան դիմել, դատի տալ 2. *vt* պաշտպանել (դատարանում), վկայակոչել $\diamond$ se ~ լավել (դատարանում)
 ~ une cause դատը պաշտպանել
 ~ les circonstances atténuantes վկայակոչել մեղմացուցիչ հանգամանքները
 ~ contre զո մեկի դեմ գործ հարուցել
 ~ coupable [non coupable] մեղավոր [անմեղ] ճանաչել
- plaidieur**, -euse *m* դատավիճող կողմ, հայցատեր, դատաքննության մասնակից
- plaidoirie** *f* *իրվք*. գործի վարույթ; պաշտպանող կողմի ելույթը դատարանում
- plaidoyer** *m* դատական ճառ; պաշտպանական ելույթ
- plainte** *f* 1. բողոք, զանգատ, դիմում 2. դժգոհություն, տրտունջ $\diamond$ déposer une ~ բողոք ներկայացնել; porter ~ contre... բողոք ներկայացնել դատարան, դատի տալ
- plan** *m* 1. պլան, նախագիծ, հատակագիծ, գծագիր 2. ծրագիր, մտադրություն; մտահղացում $\diamond$ arrêter (կամ établir) un ~ պլանավորել, պլան կազմել; dresser un ~ պլանն ուրվագծել; sur le ~
- քնագավառում, ասպարեզում; au premier ~ առաջին պլանում; de premier ~ առաջնակարգ, առաջին աստիճանի, գլխավոր, հիմնական; réaliser le ~ պլանը կատարել; reléguer au second ~ հետին պլան մղել
 ~ bloc, ~ global համալիր պլան
 ~ comptable հաշվարկային պլան
 ~ d'épargne խնայողության ծրագիր
 ~ d'investissement ներդրումային նախագիծ
 ~ de production արտադրական պլան
 ~ quinquennal հնգամյա պլան
 ~ septennial յոթամյա պլան
- planification** *f* պլանավորում, ծրագրավորում
 ~ centralisée կենտրոնացված պլանավորում
 ~ à courte échéance, ~ à court terme կարճաժամկետ պլանավորում
 ~ à longue échéance, ~ à long terme երկարաժամկետ պլանավորում
 ~ de la politique քաղաքականության պլանավորում
 ~ stratégique ռազմավարական պլանավորում
- planifier** *vt* պլանավորել, ծրագրել, նախագծել $\diamond$ économie ~ée պլանային տնտեսություն
- plaque** *f* 1. քիթեղ, տախտակ, սալիկ 2. տարբերանշան (ծառայողի, ոստիկանի)
 ~ commémorative հուշատախտակ
 ~ indicatrice ճանապարհային ցուցանշան

- ~ tournante *փխք*. կենտրոնակետ (որևէ գործի), խաչմերուկ
- plate-forme** *f* 1. *քղք*. քաղաքական ծրագիր՝ դիրքորոշում՝ հայացքներ 2. հարթակ, ամբիոն
- ~ politique քաղաքական ծրագիր
- plausible** *adj* թույլատրելի, ճշմարտանման, արժանահավատ, ճշմարտացի ◊ *prétexte* ~ հարմար պատրվակ
- plébiscite** *m* ռեֆերենդում, համագային հանրաքվե
- plébisciter** *vt* ընտրել հանրաքվեի միջոցով
- plein**, *-e adj* 1. լի, լիքը, լեփ-լեցուն 2. ամբողջական; բացարձակ, լիակատար, լրիվ 3. համակված, տոգորված, ներծծված ◊ *donner ~s pouvoirs* լիազորություններով օժտել; *échanger les ~s pouvoirs* լիազորությունների փոխանակություն կատարել; *être en ~ développement* զարգացման մեջ լինել; *de ~ droit* լիակատար իրավունքով; *en ~e activité* աշխատանքի թեժ պահին
- ~ *d’avenir* խոստումնալից
- ~ *de droit* լիակատար իրավունքով
- ~ *emploi* լրիվ զբաղվածություն (աշխատուժի)
- ~ *de scrupules* կասկածներով լի
- ~ *s pouvoirs* լիազորություններ
- plein** *m*: *battre son ~* ամբողջ թափով ընթանալ (աշխատանքի մասին); իր տարերքի մեջ լինել; *faire le ~ des voix* ստանալ ձայների մեծամասնությունը
- pleinement** *adv* միանգամայն, բոլորովին, ըստ ամենայնի, լիովին;
- ամբողջությամբ, ամբողջովին, ամբողջապես
- plénier**, *-ère adj* պլենար, լիագումար, լիակազմ ◊ *séance ~* լիագումար նիստ՝ ժողով
- plénipotentiaire** *adj* լիազոր ◊ *Ambassadeur Extraordinaire et Plénipotentiaire* Արտակարգ և լիազոր դեսպան; *Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire* Արտակարգ դեսպանորդ և լիազոր նախարար; *représentant ~* լիազոր ներկայացուցիչ
- plénipotentiaire** *m* լիազոր ներկայացուցիչ
- plénitude** *f* լեփ-լեցունություն, լիքը լինելը; առատություն, լիություն ◊ *conserver la ~ de ses facultés* լինել սթափ գիտակցությամբ և հստակ հիշողությամբ; *dans la ~ du coeur* ամբողջ սրտով, լի սրտով
- ~ *de la juridiction* դատարանի իրավասությունների լիակատարություն
- pli** *m* ծրար (փոստային); նամակ; ծանրոց ◊ *prendre le ~ de...* սովորություն ձեռք բերել; *sous-fermé* կնիքված, փակ ծրարով; *sous ~ recommandé* պատվիրված նամակով
- ~ *cacheté* կնքված փաթեթ
- ~ *chargé* պատվիրված նամակ
- ~ *neutre* հասարակ նամակ
- plier** 1. *vt* ծալել, ծռել, կորացնել, թեքել, ճկել 2. *vi* չդիմանալ, տեղի տալ, ենթարկվել, զիջել, հնազանդվել ◊ *se ~ 1.* ծալվել, ծռվել, կորանալ, թեքվել, ճկվել, կռանալ 2. ենթարկվել, հնազանդվել, հպատակվել; *se ~ aux usages*

սովորություններին հարմարվել
~ son caractère à... հարմարվել,
ընտելանալ
~ sous l'autorité իշխանությանը
հպատակվել
~ sous les ordres de զո սեկի հրա-
մաններին ենթարկվել
~ sous le poids ծանրության տակ
կռսանալ

ployer 1. *vt* ծռել, ծալել, ճկել, կե-
ռացնել, կորացնել, թեթել; *փ/իսք.*
բեկել, ընկճել, խեղճացնել, են-
թարկեցնել, հնազանդեցնել 2. *vi*
se ~ա) ճկվել, ծռվել, ծալվել, կո-
րանալ, թեթվել բ). *փ/իսք.* ենթարկ-
վել, հնազանդվել; se ~ sous le
faix ծանրության տակ ճկվել

plumitif *m* դատական նիստի ար-
ձանագրություն

pluralisme *m* բազմակարծություն
~ démocratique ժողովրդավարա-
կան բազմակարծություն
~ d'information տեղեկատվական
բազմակարծություն
~ dans la politique բազմակարծու-
թյուն քաղաքականության մեջ

pluralité *f* հոգնակիություն, բազմա-
կիություն, մեծամասնություն
~ des régimes վարչակարգերի
բազմաբանակություն
~ des voix ձայների մեծամաս-
նություն

pluripartite *adj* բազմակուսակցա-
կան

plus-value *f* 1. հավելյալ արժեք, հա-
վելագին 2. բարձր արժեքներ
~ absolue բացարձակ հավելա-
գին
~ relative հարաբերական հավել-
յալ արժեք

poids *m* 1. քաշ, կշիռ, ծանրություն;
ծանրության ուժ 2. *փ/իսք.* բեռ,
ծանր բեռ, լուծ 3. ուժ, կարևորու-
թյուն ◊ argument de ~ ծանրա-
կշիռ փաստարկ; avoir du ~ կշիռ,
ազդեցություն ունենալ; avoir
deux ~ et deux mesures կողմնա-
կալ, աչառու լինել; donner du ~ à
կարևորություն, նշանակություն
տալ; homme de ~ ազդեցիկ
մարդ; de peu de ~ աննշան, փոք-
րիկ, չնչին

~ brut (կամ total) քաշը տարա-
յով; լրիվ քաշը, բրուտոտո
~ de la fiscalité, ~ des impôts հար-
կային բեռ
~ des intérêts տոկոսների բեռ
~ net մաքուր քաշ, նետոտո
~ spécifique տեսակարար կշիռ

point *m* 1. կետ, տեղ, վայր 2. հարց,
խնդիր 3. հորված, կետ, ենթա-
գլուխ ◊ bien à ~ իսկը ժամանա-
կին; être fort mal en ~ լինել,
գտնվել անբարենպաստ պայ-
մաններում; exposer ~ par ~ կետ
առ կետ (մանրամասն) շարա-
դրել; à ~ հարմար ժամանակին,
տեղին; à ~ nommé որոշված տե-
ղում; որոշված ժամին; à un ~, à
un tel ~, à ce ~ այն աստիճան,
այն չափով; au ~ ավարտուն
տեսքով; en tout ~, de tout ~ ամ-
բողջովին, լիովին; en tous ~s
ամեն կողմից, բոլոր կողմերից`
բոլոր տեսակետներից

~ d'arrivée ժամանման կետ`
վայր
~ d'appui հենակետ, հենման
կետ
~ chaud ա) թեժ կետ, ռազմական

վտանգի օջախ բ) սուր խնդիր
 ~ de contact շոշափման կետ,
 առնչվելու կետ
 ~ crucial կենտրոն, կենտրոնա-
 կետ, առանցքակետ, հանգուցա-
 կետ
 ~ culminant զագաթնակետ
 ~ de départ ելման կետ, մեկնա-
 կետ
 ~ de désaccord գժտության ա-
 նարկա
 ~ de droit *հրվք.* իրավական
 հարց
 ~ faible թույլ կետ, թույլ տեղ
 ~ d'honneur պատվի հարց
 ~ de mire նշանառության կետ
 ~ névralgique թույլ, հիվանդ տեղը
 ~ de presse բրիֆինգ, մամուլի
 ասուլիս
 ~ de ralliement հավաքատեղի
 ~ de repère հենման կետ
 ~ de vue տեսակետ
 ~s cardinaux աշխարհի կողմերը
pointe *f* 1. սուր ծայր, սայր 2. սկիզբ,
 երևան գալը, հանդես գալը,
 դրսևորում, արտահայտվելը $\diamond$
 être à la ~ առաջին շարքերում լի-
 նել, ավանգարդում լինել; heures
 de ~ խիտ երթևեկության ժամեր;
 à la ~ de l'épée զենքը ձեռքին;
 զենքի ուժով; suivre sa ~, pour-
 suivre sa ~, pousser sa ~ համառո-
 րեն շարունակել սկսածը
polémique *adj* բանավիճային
polémique *f* վեճ, բանավեճ, բանա-
 կռիվ
polémiquer *vi* վիճել, բանավիճել,
 վիճարկել
police *I f* 1. ոստիկանություն; ոստի-
 կանական վարչություն 2. պա-

հակախումբ, պահպանություն,
 կարգի պահպանություն $\diamond$ faire la
 ~ կարգ ու կանոնին հետևել,
 հսկել; forces de ~ des Nations
 Unies ՄԱԿ-ի կարգի պահպա-
 նության ուժեր; préfet de ~ ոստի-
 կանության պետ, ոստիկանա-
 պետ; tribunal de ~ ոստիկանա-
 կան դատարան
 ~ administrative վարչական
 հսկողություն
 ~ criminelle քրեական հետախու-
 զություն
 ~ parallèle գաղտնի ոստիկանա-
 կան ծառայություն
 ~ privée մասնավոր հետախու-
 զում
 ~ secours հերթապահ ոստիկա-
 նական կետ; շտապ ոստիկանա-
 կան ծառայություն
 ~ de sûreté խուզարկու ոստիկա-
 նություն
police *II f* ապահովագիր, ապիովա-
 գրության վկայագիր, վճար
 ~ d'assurance ապահովագրու-
 թյան վկայական
policer *vt* հաղորդակից դարձնել մշա-
 կության, քաղաքակրթությանը
 ~ un Etat պետությանը օրենքներ
 տալ, կանոնավորել պետության
 կենսագործունեությունը
police-secours *m* օգնության ազդա-
 նշան; ազդանշանային պահա-
 կակետ
polichinelle *m* 1. ծաղրածու, խեղկա-
 տակ, միմոս 2. *փխք.* հեղհեղուկ,
 փոփոխամիտ մարդ, մութ անձ-
 նավորություն $\diamond$ secret de Polichi-
 nelle բոլորին հայտնի գաղտնիք

polissage *m*: ~ du texte տնքստի հղկում

politique *adj* 1. քաղաքական 2. դիվանագիտական, քաղաքագիտական, տակտով կատարվող ◊ appartenance ~ քաղաքական պատկանելություն; assemblées ~s կառավարական մարմիններ; autorité ~ պետական իշխանություն; climat ~ քաղաքական մթնոլորտ; compétence ~ քաղաքական իրազեկություն; conscience ~ քաղաքական գիտակցություն; consultation ~ համաժողովրդական հարցում; ընտրություններ, հանրաքվե; délinquant ~ քաղաքական հանցագործ; discrimination ~ քաղաքական խտրականություն; droits ~s քաղաքական իրավունքներ; équilibre ~ քաղաքական հավասարակշռություն; économie ~ քաղաքատնտեսություն; géographie ~ քաղաքական աշխարհագրություն; groupement ~ քաղաքական խմբավորում; homme ~ քաղաքական գործիչ; Institut d'Etudes ~s Քաղաքական հետազոտությունների ինստիտուտ; intérêts ~s քաղաքական շահեր; intervention ~ քաղաքական միջամտություն; liberté ~ քաղաքական ազատություն; maturité ~ քաղաքական հասունություն; orientation ~ քաղաքական կողմնորոշում; polarisation ~ քաղաքական բևեռացում; pouvoir ~ քաղաքական իշխանություն; prisonnier ~ քաղաքական տարկյալ; sagacité ~ քաղաքական խորաթա-

փանցություն; situation ~ քաղաքական դրություն; troubles ~s քաղաքական խռովություններ; vie ~ de զո մեկի քաղաքական կարիերան՝ կյանքի ընթացքը

politique *f* քաղաքականություն ◊ adopter une ~ քաղաքականություն որդեգրել՝ ընդունել; appliquer (կամ suivre, pratiquer, poursuivre, mener, réaliser, faire) une ~ քաղաքականությամբ զբաղվել; condamner la ~ քաղաքականությունը դատապարտել; défendre la ~ քաղաքականությունը պաշտպանել; dicter la ~ քաղաքականությունն թելադրել; parler ~ քաղաքականությունից խոսել; se destiner à la ~ նվիրվել քաղաքականությանը

~ d'abandon, ~ de démission nationale սեփական (ազգային) շահերի պաշտպանությունից հրաժարվելու քաղաքականություն

~ agressive ագրեսիվ քաղաքականություն

~ d'annexion բռնակցման քաղաքականություն

~ d'anti-corruption հակակոռուպցիոն քաղաքականություն

~ d'anti-monopole հակամենաշնորհային քաղաքականություն

~ d'apartheid ռասայական մեկուսացման քաղաքականություն

~ d'assimilation ձուլման քաղաքականություն

~ d'austérité կոշտ տնտեսական քաղաքականություն

~ de coexistence pacifique խաղաղ գոյակցության քաղաքականություն

~ conséquente հետևողական քաղաքականություն
 ~ conservative պահպանողական քաղաքականություն
 ~ constructive հիմնականորեն կառուցողական քաղաքականություն
 ~ à courte vue կարճատես քաղաքականություն
 ~ de crédit վարկային քաղաքականություն
 ~ de désarmement զինաթափման քաղաքականություն
 ~ de détente լարվածության թուլացման քաղաքականություն
 ~ de domination գերիշխման քաղաքականություն
 ~ économique տնտեսական քաղաքականություն
 ~ d'endiguement զսպելու քաղաքականություն
 ~ étrangère արտաքին քաղաքականություն
 ~ expansioniste ծավալապաշտական քաղաքականություն
 ~ extérieure արտաքին քաղաքականություն
 ~ fiscale հարկային քաղաքականություն
 ~ de force ուժի քաղաքականություն
 ~ intérieure ներքին քաղաքականություն
 ~ internationale միջազգային քաղաքականություն
 ~ d'intimidation ահաբեկման քաղաքականություն
 ~ d'investissement ներդրումային քաղաքականություն
 ~ mondiale համաշխարհային քաղաքականություն

~ monétaire souple դրամավարկային ճկուն քաղաքականություն
 ~ nationale ազգային քաղաքականություն
 ~ de négociation բանակցային քաղաքականություն
 ~ neutre չեզոք քաղաքականություն
 ~ de non-ingérence չմիջամտելու քաղաքականություն
 ~ de non-participation չմասնակցելու քաղաքականություն
 ~ officielle պաշտոնական քաղաքականություն
 ~ de paix խաղաղության քաղաքականություն
 ~ du pire քաղաքականություն՝ «ինչքան վատ, այնքան լավ»
 ~ prévoyante հեռատես քաղաքականություն
 ~ de rapprochement (երկրների միջև հարաբերությունների) վերականգնման քաղաքականություն
 ~ de réconciliation (հակամարտության) կարգավորման քաղաքականություն, բարեկամական հարաբերությունների վերսկսման քաղաքականություն
 ~ de répression ռեպրեսիոն՝ ճնշողական քաղաքականություն
 ~ de ruine սնանկացնելու քաղաքականություն
 ~ de sanctions միջազգային պատժամիջոցների քաղաքականություն
 ~ des situations de force քաղաքականություն ուժի դիրքերից
 ~ sociale սոցիալական քաղա-

- քականություն
 ~ de stabilisation կայունության
 քաղաքականություն
 ~ temporisatrice սպասողական
 քաղաքականություն
 ~ visant à... քաղաքականություն՝
 ուղղված դեպի...
- politique** *m* քաղաքագետ, քաղաքական գործիչ
- politiquement** *adv* քաղաքականապես
- politiquer** *vi* *խսկգ.*, *հնգծ.* շահակրատել՝ մեծախոսել քաղաքականությունից
- polonais**, -e *adj* լեհական
- pollution** *f* աղտոտում, թունավորում, աղտոտվածություն (շրջակա միջավայրի)
 ~ atmosphérique մթնոլորտի աղտոտում
 ~ des eaux d'une rivière գետաջրերի աղտոտում
 ~ de l'environnement շրջակա միջավայրի աղտոտում
- polyarchie** *f* բազմասկիզբ իշխանություն՝ կառավարում
 ~ démocratique պոլիարխիկ ժողովրդավարություն
- polygamie** *f* 1. բազմամուսնություն
 2. բազմակնություն
- polygone** *m* *նսզմ.* հրաձգարան, զինավորձարան
- pompeux**, -se *adj* 1. մեծաշուք, պերճաշուք, շքեղ, փարթամ, հանդիսավոր
 2. վերամբարձ, ճոռոմ, փքուն $\diamond$ style ~ վերամբարձ ոճ
- poncif** *m* շաբլոն, կաղապար, ձևանմուշ, դրոշմակնիք, նախշակաղապար
- pontife** *m* բարձրաստիճան հոգևորական; եպիսկոպոս; պարագլուխ, ղեկավարող, գլխավորող; խոշոր պարագլուխ $\diamond$ souverain ~, ~ romain Հռոմի պապ
- pontifical**, -e *adj* պապական; եպիսկոպոսական
- pontificalement** *adv* 1. եպիսկոպոսին վայել
 2. հանդիսավոր կերպով, հանդիսավորությամբ
- pontifier** *vi* 1. պատարագ մատուցել, եկեղեցական ծես կատարել; սրբազնագործել
 2. խրատել, սովորեցնել; վերամբարձ, փքուն խոսել; մարգարեություն անել
- pool** *m* 1. համաձայնություն՝ ձեռնարկատերերի միջև (մրցակցության վերացման նպատակով)
 2. կապիտալների միավորում (ֆինանսիստների շահերից ելնելով)
- populaire** *adj* 1. ժողովրդական, համաժողովրդական
 2. ժողովրդականություն վայելող, հանրաճանաչ, հանրաժանոթ, հռչակավոր $\diamond$ front ~ ժողովրդական ճակատ; quartier ~ բանվորական թաղամաս; soutien ~ ժողովրդական աջակցություն; vote ~ ժողովրդական քվեարկություն
- populariser** *vt* 1. ժողովրդականացնել, մասսայականացնել, հանրաժանոթ դարձնել
 2. հանրամատչելի, հասկանալի դարձնել
- popularité** *f* ժողովրդականություն, համբավ, լայն ճանաչում, հռչակ, մասսայականություն, հանրամատչելիություն $\diamond$ gagner de la ~ ժողովրդականություն ձեռք բերել
- population** *f* ազգաբնակչություն, բնակչություն, բնակիչներ $\diamond$ com-

- position sociale de la ~ բնակչության սոցիալական կազմը; densité moyenne de la ~ բնակչության միջին խտությունը; sécurité de la ~ բնակչության անվտանգությունը
- ~ de couleur գունավոր բնակչություն
- ~ hétérogène տարատեսակ՝ տարասեռ բնակչություն
- ~ homogène համասեռ՝ համատարր՝ միատեսակ բնակչություն
- ~ rurale գյուղական բնակչություն
- ~ urbaine քաղաքային ազգաբնակչություն
- ~s autochtones հիմնական բնակիչներ, բուն բնակչություն
- port** *m* 1. նավահանգիստ 2. նավահանգստային քաղաք 3. *փ/սք.* ապաստան, ապաստարան ◊ arriver à bon ~ բարեհաջող տեղ հասնել; mener à bon ~ հասցնել բարեհաջող ավարտի
- ~ aérien օդանավակայան
- ~ de mer ծովային նավահանգիստ
- ~ militaire, ~ de guerre ռազմական նավահանգիստ
- ~ de salut փրկարար նավահանգիստ, ապաստարան
- porte-drapeau** *m* 1. դրոշակակիր 2. ղեկավար, գլխավոր
- portée** *f* 1. հասանելիություն, հեռավորություն 2. մատչելիություն 3. նշանականություն, կարևորություն, ուժ; գործունեության սահմաններ ◊ être à la ~ de... մատչելի, հասանելի լինել; hors de la ~ մատչելիության՝ հասանելիության սահմաններից դուրս
- ~ d'un argument փաստարկի ուժ
- ~ du pacte պայմանագրի ուժը, նշանակությունը, գործունեության սահմանները
- portefeuille** *m* 1. դրամապանակ, թղթապանակ 2. պորտֆել, նախարարի պաշտոն 3. *տնտ.* արժեթղթերի փաթեթ ◊ société de ~ ներդրումային ընկերություն
- ~ d'une banque բանկի ֆինանսական փաստաթղթերի փաթեթ
- porte-parole** *m, f* 1. *փ/սք.* խոսնակ, բանբեր 2. խոսափող, ուրիշի կարծիքն արտահայտող (անձ); պաշտոնական ներկայացուցիչ
- porter** *vt* 1. տանել, քարշ տալ, կրել 2. կրել, հագնել 3. դուրս բերել, դուրս տանել, դուրս հանել 4. պատճառել, ցուցաբերել 5. ձևակերպել, շարադրել 6. մտցնել, գրանցել 7. բերել, հասցնել, բարձրացնել ◊ se ~: se ~ à l'attaque հարձակման անցնել; se ~ fort pour զո երաշխավորել մեկին
- ~ une affaire devant les tribunaux գործը հանձնել դատարան
- ~ les armes զինվորական ծառայության մեջ լինել
- ~ un arrêt դատավճիռ արձակել
- ~ atteinte à... վնաս հասցնել
- ~ candidat թեկնածու առաջադրել
- ~ à la Chambre խորհրդարան ընտրել
- ~ à la connaissance de ... մեկին ի գիտություն հայտնել, մեկին տեղյակ պահել
- ~ intérêt à ... հետաքրքրություն ցուցաբերել, հետաքրքրվել

~ sur la liste ցուցակի մեջ անց-
 կացնել
 ~ un niveau plus haut բարձրաց-
 նել ավելի բարձր մակարդակի
 ~ aux nus երկինք բարձրացնել
 ~ ombre à...վնասել, վնաս տալ,
 վնաս հասցնել
 ~ qn à l'ordre du jour հրամանագ-
 րով մեկին շնորհակալություն
 հայտարարել
 ~ le poids des affaires իր վրա կրել
 գործերի ողջ ծանրությունը
 ~ plainte բողոքել, բողոք ներկա-
 յացնել, դատի տալ
 ~ au pouvoir իշխանության
 հասցնել
 ~ préjudice à qn վնաս տալ մեկին
 ~ la production à... արտադրանքը
 հասցնել մինչև...
 ~ respect à... հարգել
 ~ la robe դատավոր լինել
 ~ sur un registre գրանցման մատ-
 յանի մեջ մտցնել
 ~ la soutane լինել պաշտամունքի
 սպասավոր, հոգևորական
 ~ témoignage վկայել, վկայու-
 թյուն տալ
porteur *m* 1. հանձնող, ներկայաց-
 նող, սեփականատեր 2. տեղե-
 կատվություն բերող
 ~ d'actions բաժնետերեր ունեցող
 անձ
 ~ de bonnes nouvelles բարի սուր-
 հանդակ
 ~ de la Dette Egyptienne Եգիպ-
 տական պարտքի փոխառու-
 թյան տոմս ունեցող
 ~ d'emprunt փոխառության տոմ-
 սերի սեփականատեր
 ~ d'une lettre de change պարտա-

մորհակ ներկայացնող անձ
 ~ d'obligations փոխառության
 տոմսեր ունեցող անձ
 ~ de parts բաժնետեր, փայտեր
porte-voix *m* 1. խոսափող 2. *փխբ.*
 կարծիքներ՝ շահեր արտահայ-
 տող անձ, խոսափող
portugais, *-e adj* պորտուգալական
poser *vt* 1. դնել, տեղադրել 2. հիմք
 դնել (շենքի), կանգնեցնել, տե-
 դակայել 3. առաջարկել, առաջ
 քաշել 4. հաստատել ◊ se ~: la
 question se pose հարց է ծագում
 ~ les armes զենքը վայր դնել,
 հաշտություն կնքել
 ~ sa candidature իր թեկնածու-
 թյունը դնել
 ~ en fait que... հաստատել
 ~ les fondements de qch հիմք
 դնել, սկիզբ դնել, հիմնադրել
 ~ une question sans ambages հար-
 ցը կտրուկ դնել
 ~ un principe առաջարկել
 սկզբունք
positif, *-ve adj* 1. դրական, հաստա-
 տական 2. փաստերով հիմնա-
 վորված, փաստերի վրա հիմնը-
 ված ◊ attitude ~ve դրական վե-
 րաբերմունք; fait ~ հավաստի
 փաստ; nouvelle ~ve հավաստի
 լուր
positif *m* դրականը, հավաստին,
 փաստացին, անվիճելի; դրա-
 կան կողմը
position *f* 1. դիրք, տեղադրություն,
 տեղ 2. դիրքորոշում, տեսակետ
 3. դրություն, վիճակ, կացություն
 4. իրադրություն 5. պաշտոն, կո-
 չում, դիրք (հասարակության
 մեջ) 6. *ուզվ.* դիրքավորում; գո-

տի ◊ abandonner ses ~s իր տեսակետներից հրաժարվել; garder une ~ ղիրք պահպանել; guerre de ~s ղիրքային պատերազմ; prendre ~ contre արտահայտվել, հանդես գալ ... դեմ; prendre ~ pour մեկի կողմն անցնել; prendre ~ vis-à-vis de... որոշակի ղիրք գրավել, որոշել իր վերաբերմունքը... հանդես; prise de ~ ղիրքորոշում որդեգրելը; սեփական տեսակետի արտահայտումը; rester sur ses ~s մնալ իր կարծիքին ~ d'attente սպասողական վիճակ ~ compétitive մրցակցային վիճակ ~ dominante գերիշխող ղիրք ~ ferme հստակ տեսակետ ~ initiale *naw.* ելման ղիրք ~ de résistance պաշտպանության գլխավոր գոտի ~ de monopole մենաշնորհային ղիրք ~ nègre-blanc երկինաստ իրադրություն ~ officielle պաշտոնական ղիրք ~s marginales երկրորդական ղիրքեր

position-clé *f* գերիշխող իրադրություն; վճռորոշ ղիրք

positivement *adv* 1. դրականորեն 2. որոշակիորեն, ճշմարտապես; իսկապես, իրոք ◊ être ~ certain բացարձակապես վստահ լինել

possédant, -e *m, f* սեփականատեր, ունևոր ◊ les petits ~s մանր սեփականատերեր

possédant, -e *adj* ունևոր ◊ les classes ~es ունևոր դասակարգեր

possédé, -e *adj* տիրապետության

տակ գտնվող

posséder *vt* 1. տիրել, սեփականատեր լինել, տեր լինել, ունենալ 2. տիրապետել, իշխել, իր իշխանության տակ ունենալ ~ en exclusivité միահեծան տիրել, ունենալ բացառիկ օգտագործման իրավունքով

possession *f* 1. տիրում, տիրապետում 2. սեփականություն, գույք, ունեցվածք 3. տիրապետություն, տիրույթ ◊ avoir en sa ~ իր տիրապետության տակ ունենալ; être en la ~ de զո պատկանել մեկին; être en ~ de...տիրել, սեփականատեր լինել, օգտվել; se mettre en ~, prendre ~ տեր դառնալ, սկսել իշխել, տիրապետել ~s d'outre-mer անդրծովյան տիրապետություններ

possibilité *f* հնարավորություն ◊ avoir la ~ հնարավորություն ունենալ, ի վիճակի լինել; exclure la ~ հնարավորությունը բացառել ~s d'accès aux ressources du Fonds ԱՄՀ-ի միջոցներն օգտագործելու հնարավորություններ ~s d'exportation արտահանման հնարավորություններ ~s financières ֆինանսական հնարավորություններ ~s d'investissement ներդրումների հնարավորություններ

possible *m* հնարավորը, կարելին ◊ au ~ վերին աստիճանի, չափից դուրս; autant que ~ որքան հնարավոր է; dans les bornes du ~ հնարավորության սահմաններում; ému au ~ չափազանց հուզված; faire son ~ անել

հնարավոր ամեն ինչ
post factum (լատ.) այն բանից հետո, երբ դեպքն արդեն տեղի էր ունեցել
poste *f* փոստ, փոստատուն $\diamond$ bureau de ~ փոստային բաժանմունք; envoyer par la ~ փոստով ուղարկել ~ aérienne ավիափոստ, օդային փոստ
 ~ pneumatique պնևմատիկ (օդաճնշական) փոստ
 ~ restante ցպահանջ
poste *m* 1. պահակակետ, դիրք, կետ 2. դիրք, պաշտոն 3. *ռադիո* կայան, սարք $\diamond$ destituer du ~ պաշտոնից հանել; occuper un ~ պաշտոն գրավել՝ զբաղեցնել; réintégréer au ~ պաշտոնում վերականգնել
 ~ de combat կրակակետ
 ~ de commandement հրամանատարական կետ
 ~ de confiance պատասխանատու պաշտոն
 ~ de contrôle հսկիչ կետ, մաքսային ստուգման կետ
 ~ de direction ղեկավար դիրք
 ~ d'émission, ~ émetteur, ~ transmetteur ռադիոկայան
 ~ d'expansion économique *դվնգ.* առևտրային ներկայացուցչություն
 ~ de garde պահակակետ
 ~ de radio ռադիոընդունիչ
 ~ de télévision հեռուստացույց
postérieur, -e *adj* հետագա, հաջորդ
postérieurement *adv* ավելի ուշ, հետո, հետագայում
posteriori: à ~ *loc. adv.* փորձի հիման վրա, եզրակացության՝ հե-

տևության ճանապարհով
posteriorité *f* շարժվելը, ընթանալը, հետևելը (ժամանակի մեջ)
 ~ de date ավելի ուշ ամսաթիվ
postérité *f* 1. ապագա սերունդ, գավակներ 2. հետևորդներ, ժառանգներ $\diamond$ passer à la ~ պահպանվել մարդկանց հիշողության մեջ, մտնել պատմության մեջ
post-factum *adv* հետին թվով
posthume *adj* հետմահու (ստեղծագործության մասին) $\diamond$ à titre ~ հետմահու
post-scriptum *m* հետգրություն (կրճատ՝ P.S.)
postulat *m* կանխադրույթ, պոստուլատ
 ~s politiques քաղաքական կանխադրույթներ
postulation *f* 1. միջնորդություն, բարեխոսություն, դիմում, խնդիր 2. *իրվք.* գործի վարում 3. *իրվք.* դատավարական փաստաթղթերի կազմում
postuler 1. *vt* համառորեն խնդրել, հետամտել, հետամուտ լինել, ձգտել ձեռք բերելու; բարեխոսել, միջնորդել 2. *vi* ա) թեկնածու լինել (որևէ պաշտոնի համար) բ) *իրվք.* մեկի գործը վարել; կազմել դատավարական փաստաթղթեր
 ~ au poste de directeur մասնակցել տնօրենի պաշտոնի համար մրցույթին
 ~ un poste ձգտել հասնելու բարձր դիրքի, պաշտոնի
 ~ pour un client դատարանում հաճախորդի գործը վարել
poteau *m* սյուն, ցից $\diamond$ mettre (կամ envoyer) au ~ դատապարտել

զնդակահարության
 ~ frontière սահմանասայուն
 ~ télégraphique հեռագրասայուն

potence *f* 1. կախաղան 2. մահապատիժ կախաղանի միջոցով

potentat *m* տիրակալ, գերիշխան; կարևոր անձնավորություն

potentiel, *-le adj* հնարավոր, ենթադրելի ◊ concurrent ~ հնարավոր մրցակից; ennemi ~ հնարավոր թշնամի

potentiel *m* կարողություն, ներուժ
 ~ de guerre, ~ militaire ռազմական ներուժ
 ~ productif արտադրական կարողություններ

potestatif, *-ve adj իրվք.* պայմանավորվող կողմերից կախված

poudre *f* 1. վառոդ 2. փոշի; հող ու մոխիր ◊ faire mordre la ~ à զո սպանել մեկին; faire parler la ~ պատերազմ սկսել; mettre en ~, réduire en ~ փոշիացնել, ոչնչացնել; հող ու մոխիր դարձնել

pouls *m* երակազարկ, զարկերակ, զարկ ◊ se tâter le ~ իր ուժերը ստուգել (վերջնական որոշում ընդունելուց առաջ); tâter le ~ à... ա) զարկերակը շոշափել ք) *փխք.* հող շոշափել, հնարավորությունների եզր որոնել, հարցուփորձով իմանալ մեկի պլանների՝ մտադրությունների մասին

pourparlers *m pl* բանակցություններ ◊ commencer (կամ engager, entamer, entreprendre) des ~ բանակցություններ սկսել; entrer en ~ բանակցությունների մեջ մտնել; être en ~, ouvrir (կամ mener, poursuivre) des ~ բանակցու-

թյուններ վարել; faire traîner en longueur les ~ ձգձգել բանակցությունները; interrompre (կամ suspendre les) ~ ժամանակավորապես դադարեցնել բանակցությունները; à l'issue des ~ բանակցությունների արդյունքում; les ~ concernent (կամ portent) sur une question բանակցությունները վերաբերում են...հարցին; les ~ ont échoué (կամ n'ont pas abouti à) բանակցությունները ձախողվեցին; les ~ ont réussi (կամ ont abouti à) բանակցությունները հաջողությամբ պսակվեցին; par voie de ~ բանակցությունների ճանապարհով; prolonger les ~ շարունակել բանակցությունները; renouer (կամ reprendre) les ~ վերսկսել բանակցությունները; rompre les ~ բանակցությունները վերջնականապես դադարեցնել ~ bilatéraux երկկողմանի ~ multilatéraux բազմակողմ

poursuite *f* 1. հետապնդում, հետապնդելը, հալածում, հալածելը 2. շարունակություն 3. դատական հետապնդում, հայցի ներկայացում ◊ entamer des ~s contre զո մեկին դատի տալ, հայց ներկայացնել մեկի դեմ, դատական գործ հարուցել; être à la ~ de զո համառորեն հետամտել, ձգտել; se lancer (կամ se jeter, se mettre) à la ~ de զո սկսել հետապնդել, հետևից ընկնել, հետապնդում սկսել
 ~ d'un travail աշխատանքի շարունակում

poursuivant, *-e adj* հետապնդող ◊ la

partie ~e հայցվոր կողմը, մեղադրող կողմը

poursuivre *vt* 1. հետապնդել, հալածել 2. հետամուտ լինել, ձգտել 3. շարունակել 4. *հրվք.* պատասխանատվության ենթարկել; դատական կարգով հետապնդել; հայց ներկայացնել
 ~ son activité շարունակել իր գործունեությունը
 ~ l'avance շարունակել հարձակումը՝ առաջխաղացումը
 ~ un but նպատակ հետապնդել;
 ~ les hostilités ռազմական գործողություններ վարել
 ~ en justice դատի տալ, դատական գործ սկսել
 ~ une politique քաղաքականություն վարել
 ~ un procès դատական գործ վարել
 ~ la réalisation d'un projet ձգտել իրականացնելու որևէ պլան

pourvoi *m* դատական որոշման բողոքարկումը վերադաս դատական ատյան, վճռաբեկ բողոք ◊ former un ~ բողոքարկել; rejeter un ~ բողոքը մերժել
 ~ en Conseil d'Etat բողոքարկում պետական խորհրդում

pourvoir 1. *vt* տալ, բաժին տալ, բաժին հանել, մատակարարել 2. *vi* միջոցներ ձեռնարկել, հոգ տանել, օգնել 3. բողոքարկել ուժի մեջ մտած դատական որոշումը ◊ être bien pourvu առատաձեռն կերպով տրված՝ շնորհված; l'obligation de ~ aux frais de l'administration du territoire occupé գրավված երկրամասի կառա-

վարման համար ծախսեր կատարելու պարտականություն; se ~ en cassation բողոքարկել, վճռաբեկ գանգատ ներկայացնել
 ~ à un emploi պաշտոնի նշանակել
 ~ à un inconvenient անհարմարությունը վերացնել
 ~ à l'insuffisance d'une loi օրենքը լրացնել
 ~ à tout hոգ տանել ամեն ինչի մասին

poussée *f* 1. հրում, ճնշում, սեղմում; ջանք, ճիգ, ուժերի լարում 2. ուժեղ ներգործություն 3. *նսզմ.* հարված, հարձակում; առաջխաղացում 4. *քղք. տնտ.* անսպասելի հաջողություն, վերելք ◊ sous la ~ ուժեղ ճնշման տակ

pousser *vt* 1. հրել, տեղից շարժել, առաջ մղել, բոթել 2. տարածել մինչև, հասցնել մինչև... 3. *փխք.* դրդել, հարկադրել, ստիպել, խթանել
 ~ une affaire գործը առաջ մղել
 ~ une idée գաղափարը զարգացնել
 ~ à la perfection կատարելության հասցնել
 ~ les peuples au bord de la guerre ժողովուրդներին մղել պատերազմի սահմանագծին
 ~ une pointe à զո հարձակում կատարել մեկի վրա, վրա տալ
 ~ une reconnaissance հետախուզում կատարել
 ~ un travail աշխատանքը առաջ մղել
 ~ des troupes գործը առաջ տանել

pouvoir *m* 1. իշխանություն 2. ունակություն, ուժ, հզորություն 3. լիազորություն; լիազորագիր ◊ arriver (կամ accéder, prévenir) au ~ իշխանության հասնել, իշխանության գլուխն անցնել; avoir beau-coup de ~ auprès de զո մեծ ազդեցություն ունենալ մեկի վրա; avoir plein ~ լիակատար իրավունք ունենալ; division des ~s իշխանությունների տարանջատում; donner plein ~ լիակատար իշխանություն տալ; être au ~ իշխանության գլուխ կանգնած լինել; excès de ~ իշխանության չարաշահում; exercer le ~ իշխանություն իրականացնել; investir du ~ իշխանությամբ օժտել; munir de plein ~ լիակատար իշխանություն շնորհել; remettre le ~ entre les mains de զո իշխանությունը տալ՝ հանձնել մեկին՝ դնել մեկի ձեռքը; tomber au ~ de... ընկնել իշխանության տակ; transmettre le ~ à զո իշխանությունը փոխանցել մեկին
 ~ absolu բացարձակ իշխանություն
 ~ d'achat գնողունակություն
 ~ constituant սահմանադիր իշխանություն
 ~ discrétionnaire անսահմանափակ իշխանություն, անսահմանափակ լիազորություն
 ~ d'Etat պետական իշխանություն
 ~ exécutif, ~ gouvernemental գործադիր իշխանություն
 ~ judiciaire դատական իշխանություն

~ législatif օրենսդիր իշխանություն
 ~ limité սահմանափակ իշխանություն
 ~ spirituel հոգևոր իշխանություն
 ~ temporel աշխարհիկ իշխանություն

pouvoirs *m pl* 1. լիազորություններ 2. իշխանության մարմիններ ◊ commission de verification des ~ մանդատային հանձնաժողով; déléguer ses ~ à զո լիազորությունները փոխանցել մեկին, լիազորել; dépasser les ~ լիազորությունների սահմանն անցնել; détourner les ~ լիազորությունները չարաշահել; donner pleins ~ լիազորել; être le fondé de ~ de զո լինել մեկի լիազորված անձը; être investi des ~ լիազորված լինել; excéder (կամ outrepasser) ses ~ լիազորությունների սահմանն անցնել, լիազորությունները չարաշահել; expiration des ~s լիազորությունների ավարտվելը, ժամկետի լրանալը; verification des ~ լիազորությունների ստուգում
 ~ constitués իշխանության մարմիններ
 ~ limités սահմանափակ լիազորություններ
 ~ publics պետական մարմիններ, պետական իշխանություն

pragmatique *adj* 1. պրագմատիկ, գործարանական, պետության կամ հասարակության գործերի հետ կապ ունեցող 2. փաստացի, իրական; գործնական բնույթ կամ կիրառում ունեցող ◊ histoire ~ փաստերի պատմությունը; par-

- tenaires ~s գործնական գործընկերներ; sanction ~ թագավորական՝ գերագույն հրաման
- praticabilité** *f* իրագործելիություն, կատարելիություն
- praticable** *adj* 1. գործածելի, կիրառելի, օգտագործելի 2. իրականանալի, իրագործելի, կենսագործելի, ռեալ ◊ chemin ~ անցանելի ճանապարհ; par tous les moyens ~s բոլոր հնարավոր միջոցներով; projet ~ իրագործելի՝ ռեալ նախագիծ
- pratique** *adj* 1. գործնական, պրակտիկ 2. փորձառու, գործիմաց, հմուտ 3. նպատակահարմար, հարմար, շահավետ ◊ application ~ գործնական կիրառում; arrangement ~ գործնական համաձայնություն; stage ~ արտադրական պրակտիկա; travaux ~s գործնական կամ լաբորատոր աշխատանքներ (ուսումնական հաստատություններում)
- pratique** *f* 1. մարդկանց պրակտիկ գործունեության ամբողջություն, գործնական կյանք 2. կիրառություն, փորձ, գործառություն, հմտություն 3. գործելակերպ, սահմանված կարգ, սովորույթ ◊ acquérir la ~ փորձ ձեռք բերել; avoir de la ~ փորձ ունենալ; c'est la ~ de ce pays այսպիսին է այս երկրի սովորույթը; dans la ~ գործնականում; mettre en ~ կիրառել; կենսագործել
~ d'affaires գործնական փորձ
~ financière ֆինանսական փորձ
~ de nombre d'années բազմամյա փորձ
- pratiques** *f pl hégd.* մեքենայություններ, բանասարկություններ
- pratiquement** *adv* 1. պրակտիկորեն, գործնականորեն 2. հմտորեն, նպատակասլացորեն
- pratiquer** *vi* 1. կիրառել, կիրարկել, օգտագործել 2. իրագործել, կատարել, իրականացնել, կենսագործել 3. մշտապես զբաղվել ինչ-որ բանով
~ la médecine զբաղվել բժշկական պրակտիկայով
~ une opération վիրահատություն կատարել
~ la religion հետևել կրոնական սովորույթներին; եկեղեցի հաճախել
~ des sympathies համակրանք ցուցաբերել
~ la tolérance հանդուրժողականություն ցուցաբերել
- préalable** *adj* նախնական ◊ avis ~ նախնական ծանուցում; les conditions ~s նախնական պայմաններ, նախապայմաններ; question ~ ներկայացված առաջարկության նպատակահարմարության մասին հարցի քննարկում
- préalable** *m pnp.* նախնական պայման (բանակցություններ սկսելու համար) ◊ au ~ կանխապես, կանխավ, նախօրոք, նախապես
- préalablement** *adv* կանխապես, կանխավ, նախօրոք, նախապես
- préambule** *m* 1. *ղվնգ.* պրեամբուլա, (միջազգային պայմանագրերի) ներածություն 2. առաջաբան, նախաբան, ներածություն ◊ parler sans ~ միանգամից գործից խոսել; sans ~ առանց ավելորդ խոսքերի

- ~ de l'accord համաձայնագրի նախաբան
 ~ de la constitution սահմանադրության նախաբան
- préavertir** *vt* նախապես տեղեկացնել, նախազգուշացնել
- préavis** *m* նախնական ծանուցում, նախազգուշացում
- précaire** *adj* անկայուն, անհուսալի, երեքուն $\diamond$ conclusion ~ անհիմն եզրակացություն; position politique ~ անկայուն քաղաքական իրավիճակ; travail ~ ժամանակավոր աշխատանք
- précarité** *f* 1. անկայունություն, անհուսալիություն, երեքություն, անհաստատ լինելը 2. ժամանակավոր բնույթ (աշխատանքի)
 ~ de l'investissement ներդրման անկայունություն
- précaution** *f* 1. նախազգուշություն, նախազգուշական միջոց 2. զգուշավորություն, շրջահայացություն, հաշվենկատություն $\diamond$ avec ~ զգուշորեն, զգուշությամբ; par ~ զգուշավորությունից; prendre ses ~s նախազգուշական միջոցներ ձեռնարկել; user de ~s զգուշավորությամբ գործել
- précautionneusement** *adv* զգուշությամբ, զգուշորեն, զգուշ, հաշվենկատորեն, զգուշավորությամբ
- précédemment** *adv* առաջ, առաջնորում, նախօրոք, նախ, նախ և առաջ, ամենից առաջ, մի բանից առաջ; նախկինում, անցյալում; մինչ այդ:
- précédent**, - *e adj* նախկին, նախորդ, անցած
- précédent** *m* նախադեպ, *դ/ն/զ.* պրեցեդենտ (դեպք, որը տեղի է ունեցել ավելի վաղ և օրինակ է ծառայում նմանատիպ խնդիրների լուծման համար) $\diamond$ créer un ~ նախադեպ ստեղծել; sans ~ աննախադեպ, անօրինակ
- précéder** *vt* նախորդել
- précensure** *f* նախնական գրաքննություն
- précipiter** *vt* 1. ցած նետել, ցած գլորել, գահավիժել 2. ներգրավել, ներքաշել; նետել 3. արագացնել, շտապեցնել $\diamond$ se ~ սրընթաց զարգանալ (դեպքերի մասին); շտապել, սլանալ
 ~ les choses արագացնել իրադարձությունների ընթացքը
 ~ le dénouement արագացնել հանգուցալուծումը
 ~ dans la guerre պատերազմի մեջ ներքաշել
- précis**, -*e adj* ստույգ, ճիշտ, անսխալ, ճշգրիտ, ճշտորոշ, որոշակի, հաստատուն, անփոփոխ, պարզ, հասկանալի, հստակ $\diamond$ instructions ~es ճշգրիտ ցուցումներ
- précisément** *adv* 1. ճիշտ, ճշտորեն, ճշտությամբ, ստույգ կերպով, տառացիորեն ճիշտ 2. հենց, հատկապես
- préciser** *vt* ճշտել, ճշգրտել; պարզել, որոշել, սահմանել; պարզաբանել
- précision** *f* 1. ճշտություն, ճշգրտություն, ստուգություն, որոշակիություն, հստակություն, պարզություն 2. *pl* պարզաբանումներ, մանրամասներ, մանրամասնություններ $\diamond$ donner des ~s տալ

- ստույգ տեղեկություններ; obtenir des ~s ստանալ ստույգ տեղեկություններ; de ~ ճշգրիտ, հստակ
- précité**, -e *adj* վերահիշյալ
- préconcevoir** *vt* նախապես կարծիք կազմել ինչ-որ բանի մասին
- préconçu**, -e *adj* 1. կանխակալ, կանխակարծ 2. կանխապես, նախօրոք մտածված ◊ idée ~e կանխակալ կարծիք
- préconiser** *vt* 1. *հնգծ*. գովաբանել, ներբողել, դրվատել, փառաբանել, բարձրացնել, մեծարել 2. հանձնարարել, խորհուրդ տալ 3. առաջ քաշել որևէ գաղափար, պաշտպանել այն, ելույթ ունենալ հոգուտ ...
- précursur** *adj* 1. կանխագուշակող, նախագուշակող, ավետող 2. *նսագլ*. առաջադեմ, առաջավոր, առջևից գնացող, առաջընթաց ◊ détachement ~ առաջավոր ջոկատ; signes ~s նախանշաններ, ավետաբերներ, նախագուշակներ
- prédécesseur** *m* նախակարապետ, նախորդը, իրավանախորդ
- prédicateur**, -rice *m, f* քարոզիչ, քարոզ կարդացող, քարոզող
- prédisposant**, -e *adj* նախատրամադրող, տրամադրող, տրամադրություն ստեղծող
- prédisposer** *vt* (նախապես) տրամադրել, տրամադրություն ստեղծել
- prédisposition** *f* նախատրամադրություն, տրամադրվածություն, հակում, միտում
~ héréditaire ժառանգական նախատրամադրություն
- prédominance** *f* գերակշռություն, գերազանցություն; տիրապետում, գերիշխանություն ◊ terri-toire de ~ allemande տարածք, որտեղ գերակշռություն ունեն գերմանացիները
- prédominant**, -e *adj* գերակշռող, տիրապետող, իշխող ◊ parti ~ իշխող կուսակցություն
- prédominer** *vi* գերակշռել, գերակշռություն ունենալ, գերիշխել, իշխել
- préélectoral**, -e *adj* նախընտրական
- prééminence** *f* գերազանցություն, գերակշռություն, առավելություն, գերադասություն
- prééminent**, -e *adj* գերազանց, գերադասելի, առավել, հատուկ; ակամավոր, նշանավոր, կարկառուն
- préétabli**, -e *adj* կանխորոշված, նախորոշված, նախապես հաստատված
- préétablir** *vt* կանխորոշել, նախորոշել, նախօրոք հաստատել, կանխապես սահմանել
- préexistant**, -e *adj* նախորդող, նախընթաց, նախապես գոյություն ունեցող
- préexister** *vi* նախորդել, նախապես տեղի ունենալ
- préférence** *f* 1. նախապատվություն, գերադասություն 2. առավելություն, արտոնություն 3. դվնգ. պրեֆերենսիա (հատուկ արտոնություններ առևտրի ոլորտում) ◊ avoir une ~ գերադասել, ավելի շատ սիրել; donner sa ~ à... նախապատվություն տալ; droit de ~ նախապատվության իրավունք;

de ~, par ~ նախապատվություն տալով, գերադասություն տալով, առավելապես, մեծ մասամբ, առանձնապես, նախապատվությամբ, գերապատվությամբ

préférentiel, -le *adj* գերադասելի, արտոնյալ, նախամեծար, նախապատվելի, նախընտրելի ◊ accord ~ արտոնյալ համաձայնագիր; droit ~ արտոնյալ իրավունք; tarif ~ արտոնյալ տարիֆ՝ սակագուցակ; vote ~ քվեարկություն, որը թույլ է տալիս ցուցակներում թեկնածուների հերթականության փոփոխություն

préfét *m* 1. պրեֆեկտ (նստիկանության պաշտոնատար անձ) 2. *պոմ.* պրեֆեկտ, նահանգապետ, կուսակալ (Հին Հռոմում) 3. մարզպետ
~ de police նստիկանապետ

préfigurer *vt* կռահել, գուշակել, կանխագուշակել, կանխագործել

préhistoire *f* նախապատմություն; նախապատմական ժամանակաշրջան; նախնադարյան հասարակության պատմություն

préhistorique *adj* նախապատմական, նախնադարյան

préjudice *m* վնաս, կորուստ ◊ causer (կամ porter) ~ վնաս պատճառել; endurer la ~ վնաս կրել; au ~ de ի վնաս; sans ~ առանց վնասի ~ matériel նյութական վնաս

préjudiciable *adj* 1. վնասակար, դատապարտելի 2. ոչ եկամտաբեր, անշահավետ, վնասաբեր, անօգտավետ

préjugé *m* 1. կանխակալ կարծիք 2. նախապաշարմունք, նախա-

տրամադրվածություն 3. ենթադրություն ◊ braver les ~s արհամարհել նախապաշարմունքները

préjuger *vt* նախօրոք դատել, կանխորոշել, նախասահմանել
~ les resultats կանխատեսել արդյունքները

prélèvement *m* 1. գանձում, հավաքում, հանում, պահումներ անելը, բռնագրավում 2. հարկ
~ sur le matériel d'équipement սարքավորումների բռնագրավում ~s automatiques sur un compte bancaire բանկային հաշվից գումարի ավտոմատ հանում
~s en espèce պահումներ կանխիկ դրամով
~s exceptionnels խոշոր չափերի պահումներ
~s obligatoires պարտադիր պահումներ
~s personnels պահումներ մասնավոր անձից
~s publics պետական հարկեր

prélever *vt* 1. գանձել, հավաքել, հանել, բռնագրավել, պահումներ անել 2. հանել (հաշվից դրամ)
~ les impôts հարկեր հավաքել

préliminaire *adj* 1. նախնական, պրելիմինար (բանակցություններ), համաձայնություններ, ժամանակավոր լուծումներ 2. նախապատրաստական ◊ accord ~ նախնական պայմանագիր (որով կողմերը սահմանում են պայմանագրի հիմնական դրույթները); discours ~ ներածական խոսք

préliminairement *adv* նախապես,

- նախօրոք, կանխավ, կանխապես
- préliminaires** *m pl* նախնական բանակցություններ, նախնական համաձայնություն (հաշտություն կնքելու համար) ◇ sans ~ առանց հետագա խոսակցությունների ~ de conciliation *իր/լք.* հաշտարար վարույթ
~ de la paix հաշտության վերաբերյալ նախնական բանակցություններ, հաշտության նախնական պայմաններ
- prématuré**, -e *adj* վաղաժամ, վաղահաս, կանուխ ◇ décision ~e հսպճեպ որոշում; mort ~e վաղաժամ մահ
- préméditation** *f* կանխամտածվածություն, դիտավորություն ◇ avec ~ կանխամտածված, դիտավորյալ; sans ~ ոչ կանխամտածված, ոչ դիտավորյալ
- prémédité**, -e *adj* կանխամտածված, նախամտածված, դիտավորյալ ◇ de dessein ~ կանխամտածված, դիտավորյալ
- préméditer** *vt* կանխամտածել, նախամտածել, մտքին դնել, միտք հղանալ, ծրագրել, ծրագիր կազմել, մտադրվել
- Premier** (le) վարչապետ, կառավարության ղեկավար
- premier-Paris** *m* առաջնորդող հոդված փարիզյան թերթում
- prémisse** *f* 1. *փ/լլ.* նախադրույթ, նախադրյալ 2. նախապայման; պատճառ
~ fondamentale հիմնական նախադրյալ՝ նախապայման
- prémunir** *vt* պահպանել, նախապահպանել, պաշտպանել, ապահովել
- prendre** *vt* 1. վերցնել, յուրացնել, ձեռք բերել, 2. գրավել, զավթել, իլել 3. տեղնուտեղը բռնել, վրա հասնել, գտնել, բռնել 4. ստանալ, վերցնել 5. վերաբերվել, ընդունել 6. վերցնել, վարձել, ծառայության ընդունել ◇ se ~: s'en ~ à զո մեկին նախատել՝ կշտամբել՝ հանդիմանել; s'en ~ à soi մեղադրել ինքն իրեն
~ acte de ..., ~ note de... ի գիտություն ընդունել
~ bien [mal] ընդունել լավ [վատ] իմաստով
~ en bonne part խրախուսել, հավանություն տալ
~ un congé արձակուրդ վերցնել
~ congé de զո հրաժեշտ տալ մեկին
~ conseil խորհրդակցել, խորհուրդ հարցնել
~ en consideration նկատի ունենալ, հաշվի առնել
~ courage համարձակվել, համարձակություն հավաքել
~ des forces ուժ հավաքել
~ au départ հանկարծակիի բերել, անակնկալ վրա հասնել, բռնել
~ une décision որոշում ընդունել
~ des dispositions պատրաստվել
~ en flagrant délit բռնել հանցագործության վայրում
~ garde զգուշանալ
~ ses grades լինել գիտական աստիճանի հայցորդ
~ de l'intérêt հետաքրքրվել
~ en main la cause de la paix խա-

- դադոթյան գործը ձեռքը վերցնել
 ~ des mesures միջոցներ ձեռք առնել
 ~ l'obligation de faire զչ պարտավորություն հանձն առնել
 ~ des ordres հրամաններ ստանալ
 ~ la parole ելույթ ունենալ, հանդես գալ, խոսք վերցնել
 ~ une part active ակտիվ մասնակցություն ունենալ
 ~ le parti de... որոշում ընդունել, վճռել
 ~ son parti de... հաշտվել
 ~ pied sur... հիմնվել, հիմք ընդունել
 ~ position pour..., contre... արտահայտվել հոգուտ..., դեմ
 ~ qch pour accordé ինչ-որ բան համարել վճռված
 ~ le pouvoir իշխանությունը վերցնել՝ զավթել
 ~ des précautions նախազգուշական միջոցներ ձեռք առնել
 ~ qn à son service իր մոտ ծառայության ընդունել
 ~ en soi քննել, հետաքննել ըստ էության
 ~ une ville քաղաք գրավել
 ~ un voleur գողին բռնել
préoccupation *f* 1. մտահոգություն, անհանգստություն, հոգս 2. վախ, տագնապ, երկյուղ ◊ exprimer sa profonde ~ խոր մտահոգություն արտահայտել
préparatifs *m pl* նախապատրաստություններ
 ~ de guerre պատերազմական նախապատրաստություններ
préparation *f* 1. պատրաստություն, նախապատրաստություն 2. նախապատրաստական աշխատանք, նախնական մշակում
 ~ de la défense պաշտպանության նախապատրաստում
 ~ militaire զինվորական պատրաստություն
prépondérance *f* գերակշռում, գերակշռություն, առավելություն
prépondérant, -e *adj* 1. գերակշիռ, գերիշխող, առավելություն ունեցող 2. վճռորոշ, որոշիչ (ձայների բաժանման ժամանակ) ◊ voix ~e վճռորոշ ձայն
prérogative *f* 1. առավելություն, գերադասություն; գերազանցություն 2. արտոնություն, բացառիկ իրավունք, առանձնաշնորհ
prescriptible *adj* *իրվք.* հայցային վաղեմությամբ վճարված, վաղեմության մասին օրենքին ենթակա
prescription *f* 1. որոշում, վճիռ, գրավոր հրաման, գրավոր կարգադրություն, հրահանգ 2. *իրվք.* հայցային վաղեմություն, հայցային վաղեմության ժամկետ ◊ se confronter aux ~s համապատասխանել կարգադրություններին; suivre les ~s կարգադրությունների համաձայն
 ~ décennale տասնամյա վաղեմություն
 ~ extinctive հայցային վաղեմություն
 ~s légales օրենքի հրամանագրերը
 ~s statutaires կանոնադրական կարգադրություններ
prescrire *vt* 1. գրավոր հրաման տալ, գրավոր կարգադրություն

- անել, կարգադրել, պատվիրել 2. վճարել հայցային վաղեմությանը $\diamond$ se ~ ուժը կորցնել ժանկետի վաղեմության պատճառով ~ une dette պարտքը անվավեր դարձնել վաղեմության պատճառով
- préséance** *f* ավագություն, առաջնություն; աստիճանին համապատասխան տեղ
- présence** *f* 1. ներկայություն, առկայություն 2. *քղք.* ռազմական ներկայություն $\diamond$ année de ~ ծառայության տարի; mettre en ~ de... ծանոթացնել; en ~ de... ներկայությամբ, առկայությամբ; ի դեմս մեկի; signer la feuille de ~ ստորագրվել ներկաների ցուցակում ~ d'esprit ոգու ներկայություն; հնարամտություն;
- présent**, -e *adj* 1. ներկա, այժմյան, այսօրվա, արդի 2. տվյալ, սույն, հենց այս $\diamond$ avoir la mémoire ~e լավ հիշողություն ունենալ; le mois ~ ընթացիկ ամսում; le ~ traité սույն պայմանագիրը; ~s tels et tels ներկա էին այսինչը, այնինչը; situation ~e ներկա իրավիճակ
- présentation** *f* 1. ներկայացնելը, ցուցադրելը, ցույց տալը 2. ցուցադրություն 3. ծանոթացնելը 4. շնորհանդես (գրքի, և այլն) $\diamond$ faire les ~s մարդկանց ներկայացնել մեկը մյուսին, ծանոթացնել; à ~, sur ~ ներկայացնելու միջոցով; l'ordre de ~ ներկայացնելու կարգը
- présenter** *vt* 1. ծանոթացնել, ներկայացնել 2. ցուցադրել, ցույց տալ
3. արտահայտել, շարադրել մատուցել $\diamond$ se ~ ներկայանալ; ի հայտ գալ; հանդիպել; se ~ à la pratique գործի մեջ ի հայտ գալ ~ ses condoléances ցավակցություն հայտնել ~ une émission հաղորդում վարել ~ ses félicitations շնորհավորանքներ հաղորդել ~ ses idées շարադրել իր մտքերը ~ le personnel de l'ambassade ներկայացնել դեսպանատան աշխատակիցներին ~ ses respects, ~ ses hommages իր հարգանքը հավաստել
- présents** *m pl* ներկաներ $\diamond$ les ~s et les absents ներկաները և բացակաները
- préserver** *vt* պահպանել, պաշտպանել, ապահովել, նախապաշտպանել ~ la constitution պահպանել սահմանադրական իրավունքը ~ la paix պահպանել խաղաղությունը ~les peuples du fléau de la guerre ժողովուրդներին պաշտպանել պատերազմի աղետից
- présidence** *f* 1. նախագահում 2. նախագահություն, նախագահի պաշտոն 3. նախագահ լինելու ժամանակամիջոց $\diamond$ être nommé à la ~ նախագահի պաշտոնին ընտրվել; prendre place à la ~ տեղ զբաղեցնել նախագահությունում; sous la ~ նախագահությամբ
- président**, -e *m, f* 1. նախագահ 2. կին նախագահ $\diamond$ Président de l'Assemblée Générale Գլխավոր ասամբլեայի նախագահ; Prési-

dent de l'Assemblée Nationale Ազգային ժողովի նախագահ; Président du Conseil d'Administration վարչական խորհրդի նախագահ; Président du Conseil des Ministres Նախարարների Խորհրդի նախագահ, վարչապետ; Président - Directeur Général (P.D.G.) նախագահ և գլխավոր տնօրեն; Président de la République Հանրապետության նախագահ
 ~ élu նորընտիր նախագահ
 ~ d'honneur պատվավոր նախագահ
 ~ du jury գլխավոր դատավոր (մրցումներում)
 ~ de la séance նախագահող

présidentiel, -le *adj* նախագահական ◊ campagne ~le նախագահական ընտրությունների քարոզարշավ; décret ~նախագահական հրամանագիր; élections ~les նախագահական ընտրություններ; impeachment ~ նախագահի պաշտոնանկության ընթացակարգ; palais ~ նախագահական պալատ; régime ~ նախագահական վարչակարգ; résidence ~le նախագահական ռեզիդենցիա՝ բնակավայր; siége ~ նախագահական նստավայր

présider 1. *vt* նախագահել 2. *vi* դեկավարել, վարել

présidium *m* (*Russe*) նախագահություն (կազմ), պրեզիդիում

présomptif, -ve *adj* 1. նախապես նշանակված 2. ենթադրյալ, ենթադրվող; հավանական

présomption *f* 1. ենթադրություն, կանխավարկած 2. մեծամտու-

թյուն, սնապարծություն, ինքնահավանություն, գոռոզություն, ամբարտավանություն
 ~ de culpabilité մեղավորության կանխավարկած
 ~ de fait *հրվք.* կողմնակի ապացույց
 ~ de l'innocence անմեղության կանխավարկած
 ~ irréfutable անհերքելի կանխավարկած

présomptueusement *adv* մեծամտաբար, գոռոզաբար, ամբարտավանորեն

présomptueux, -se *adj* ինքնահավան, ինքնագոհ, սնապարծ, մեծամիտ, գոռոզ, ամբարտավան, ինքնահավան

pressant, -e *adj* 1. համառ, թախանձալից 2. հրատապ, անհետաձգելի, շատ անհրաժեշտ 3. կարևոր, կենսական, անհրաժեշտ ◊ affaire ~e անհետաձգելի, հրատապ գործ; instances ~es թախանձալից խնդրանքներ; péril ~ լուրջ վտանգ; problème ~ անհետաձգելի խնդիր

presse *f* 1. մամուլ 2. հրմշտոց, նեղվածք 3. ճնշված վիճակ, ճնշված դրություն ◊ agence de presse մամուլի գործակալություն; attaché de ~ *դվնգ.* մամուլի հարցերով կցորդ; avoir une bonne [mauvaise] ~ մամուլում ստանալ լավ [վատ] արձագանքներ, լավ [վատ] քննադատության ենթարկվել մամուլում; centre de ~ մամուլի կենտրոն; conférence de ~ մամուլի ասուլիս; délit de ~ մամուլի մասին օրենքի խախտում;

être sous ~ տպագրվել; fendre la ~ ճեղքել - անցնել ամբոխի միջով; liberté de la ~ մամուլի ազատություն; mettre sous ~ տպագրել; se tirer de la ~ փորձանքից ազատվել, դուրս պրծնել ~ alternative այլընտրանքային մամուլ

~ du cœur կանացի ամսագրեր
~ de droite աջերի մամուլ
~, grande խոշոր, մեծաքանակ քերթեր

~ d'information տեղեկատվական մամուլ (որոշակի քաղաքական ուղղվածությամբ)

~ jaune «դեղին» մամուլ

~ libre ազատ մամուլ

~ nationale ազգային մամուլ

~ d'opinion որևէ կուսակցության հայացքները արտահայտող մամուլ

~ périodique պարբերական մամուլ

pressé, -e *adj* 1. աճապարող, փութկոտ 2. շտապ, հրատապ, անհասկալի, անհետաձգելի ◊ être ~ շտապել

~ d'argent *հնգծ.* նյութապես ճնշված, նեղված

pressé m: au plus ~ հապճեպորեն; aller au plus ~ անել անհասկալի, առանց հետաձգելու

pressentir *vt* 1. նախազգալ, կանխազգալ 2. նախապես ստուգել, փորձել, հարցուփորձով իմանալ, տեղեկանալ, կորզել 3. նախազգուշացնել, նախապատրաստել ◊ il a été ~i pour être ministre նրան փորձել են նախարարի պաշտոնի համար; նրան նախա-

տեսել են նախարարի պաշտոնի համար

presser 1. *vt* ա) ճզմել, ճնշել, սեղմել բ) շտապեցնել, արագացնել, փութացնել գ) *հնգծ.* անդադար հետապնդել, ճնշել, հալածել դ) նեղել, անհանգստացնել, տանջել 2. *vi* անհետաձգելի լինել, հետաձգում չհանդուրժել ◊ l'affaire ~e գործն ստիպում է շտապել; le besoin le ~e ծայրահեղ կարիքի մեջ է; cela ~e դա անհետաձգելի է; le danger ~e վտանգը մոտ է; le temps ~e ժամանակը սուղ է ~ l'ennemi թշնամուն ճնշել, նեղել ~ le pas քայլերը արագացնել ~ de questions հարցախեղդ անել

pression *f* 1. ճնշում, սեղմում, քամելը 2. հարկադրանք, ճնշում, բռնի ներգործություն ◊ détendre la ~ թուլացնել ճնշումը՝ լարվածությունը; faire (կամ exercer une) ~ ճնշում գործադրել; faire monter la ~ լարվածությունը ուժեղացնել; groupe de ~ քաղաքականության վրա ազդեցություն ունեցող խումբ, հասարակական կարծիքի վրա ազդող խումբ, լոբբի; résister à la ~ des groupes extrémistes դիմակայել սահաբեկչական խմբերի ճնշմանը; sous la ~ de... ճնշման տակ

~ sur les dissidents ճնշում այլախոհների նկատմամբ

~ financière ֆինանսական դժվարություն

~ fiscale հարկային բեռ, հարկային ճնշում

~s politiques քաղաքական ճնշումներ

prestation *f* 1. տրամադրում, տալը, վերապահում 2. պարտավորություն, պարհակ, պարտիք 3. *pl* նպաստներ, դրամական օգնություն 4. *zusatzl.* բավարարում, պարենավորում (զինծառայողի) 5. *pl* ծառայություններ
 ~ *accident de travail* արտադրության ընթացքում պատահած դժբախտ պատահարի նպաստ
 ~ *en espèces* նպաստ դրամական ձևով
 ~ *en nature* նպաստ ապրանքային եղանակով
 ~ *de la sécurité sociale* անվտանգության նպաստ
 ~ *de serment* երդում տալը
 ~ *de travail* աշխատանքային պարհակ, աշխատապարտիք
 ~ *s des assurances sociales* անվտանգության նպաստներ
 ~ *s familiales* ընտանեկան նպաստներ
 ~ *s d'invalidité* հաշմանդամության նպաստներ
 ~ *s de services* ծառայությունների տրամադրում

prestige *m* հեղինակություն, վարկ, ազդեցություն ◊ *avoir du* ~ հեղինակություն վայելել; *discréditer le* ~ *de* զո մեկի հեղինակությունը վարկաբեկել; *politique de* ~ հեղինակության քաղաքականություն, մեծության քաղաքականություն

présumé, *-e adj* ենթադրյալ, ընդունելի, դիտարկելի, քննելի ◊ *être* ~ *vrai* համարվել ճիշտ՝ իսկական, ընդունվել որպես ճիշտ՝ իսկական

présumer 1. *vt* ենթադրել, ընդունել,

հնարավոր համարել 2. *vi* չափազանցված կարծիք ունենալ ... մասին ◊ *se* ~ ենթադրվել, ընդունվել, համարվել; *cela ne se* ~ *e pas* դա ենթադրել հնարավոր չէ
 ~ *de ses forces* գերազնահատելի ուժերը

prêt *m* 1. դրամական վարկ, պարտք, փոխառություն 2. փոխառություն, վարկ ◊ *conclure un* ~ փոխառություն տրամադրելու պայմանագիր կնքել; *consentir un* ~ դրամական վարկ տրամադրել; *donner à titre de* ~ որպես փոխառություն տալ; *maison de* ~ գրավատուն
 ~ *d'argent* դրամական փոխառություն
 ~ *-bail* փոխառություն տալը կամ վարձով տալը, վարձակալում
 ~ *consenti par l'Etat* պետական նպաստ
 ~ *de consommation* սպառողական փոխառություն
 ~ *sur gage* գրավով փոխառություն
 ~ *gratuit* անտոկոս վարկ
 ~ *d'honneur* փոխառություն (հարմար ժամկետով)
 ~ *d'installation* փոխառություն՝ սարքուկարգ (իրեր, սպասք, գործիքներ) ձեռք բերելու համար
 ~ *d'intérêt* (à *intérêt*)

prétendre 1. *vt* ա) պահանջել բ) հաստատել, պնդել 2. *vi* համառորեն ձգտել, հավակնել

prétendu, *-e adj* այսպես կոչված, կարծեցյալ, թվացյալ

prête-nom *m* դրածո անձ

prétentieux, *-se adj* հավակնոտ,

պահանջկոտ
préhension *f* պահանջ, հավակնություն, նկրտում, պահանջախնդրություն $\diamond$ avoir des ~s հավակնություններ ունենալ; dé-mordre de ses ~ իր հավակնությունները չափավորել; formuler des ~s պահանջներ ներկայացնել; sans ~s առանց հավակնությունների; համեստորեն
prêcher *vt* 1. պարտք տալ, փոխ տալ, փոխառություն տալ, փոխառություն տրամադրել 2. տալ (օգտագործման), ցույց տալ, ցուցաբերել, տրամադրել 3. տալ, վերագրել $\diamond$ se ~ (à) հարմարվել; զիջել, համաձայնվել; se ~ aux circonstances հարմարվել հանգամանքներին; se ~ à un subterfuge մասնակցել խաբեությանը ~ une action à զո մեկին վերագրել այս կամ այն արարքը ~ une aide militaire ռազմական աջակցություն ցույց տալ ~ aide, ~ assistance, ~ la main, ~ secours, օգնել, օգնություն ցույց տալ, աջակցել ~ attention à... ուշադրություն դարձնել ~ concours աջակցություն՝ օժանդակություն ցույց տալ ~ le flanc կշտամբանքների՝ մեղադրանքների՝ հարձակումների առիթ տալ ~ à intérêt պարտք տալ տոկոսով ~ la main à une chose որևէ գործի մասնակից լինել ~ main forte զինված օգնություն ցուցաբերել ~ l'oreille ականջ դնել, ուշադրու-

թյամբ լսել; զգուշանալ ~ au ridicule, ~ à rire ծաղրի՝ ծաղրանքի առիթ տալ ~ serment երդում տալ՝ ընդունել, երդվել; ~ de torts à զո մեղադրանքներ բարդել մեկի վրա ~ sa voix à զո խոսել մեկի փոխարեն
prétexte *m* պատրվակ, կեղծ պատճառանք $\diamond$ chercher un ~ de... պատրվակ փնտրել; prendre ~ de... օգտագործել ինչ-որ բան, որպես պատրվակ; saisir un ~ առիթից օգտվել, առիթն օգտագործել; sous ~ de... պատրվակով, առիթով; sous un ~ plausible պատշաճ, հարմար պատրվակով ~ plausible հարմար պատրվակ
prétexter *vt* պատճառ բռնել, վկայակոչել, պատճառ բերել, պատրվակելով հրաժարվել ~ une maladie պատճառ բռնել հիվանդությունը
prétoire *m* 1. *պլում*. պրետորիա, համաշխարհային դատավորի սենյակ 2. *պլում*. տրիբունալ, արտակարգ դատարան 3. դատարանի դահլիճ
prêtre *m* քուրմ; քահանա, տերտեր
preuve *f* 1. ապացույց, հիմնավորում, փաստարկ, վկայություն, հանցանշան 2. փորձ, փորձարկում $\diamond$ avoir ~ en main ապացույցներ՝ հանցանշաններ ունենալ ձեռքի տակ; donner une ~ de..., faire ~ de... ապացուցել; բացահայտել; faire ses ~s իրեն դրսևորել, իրեն ցույց տալ; faute de ~s ապացույցների բացակա-

- յության պատճառով; *manque de* ~ ապացույցների բացակայություն; *présenter* (կամ *fournir, produire*) *des ~s* ապացույցներ ներկայացնել՝ բերել; *à ~* որպես ապացույց
 ~ *affirmative* փաստի գոյության ապացույց
 ~ *décisive* վճռորոշ ապացույց
 ~ *s irrécusables* անհերքելի ապացույցներ
- prévaloir** *vi* 1. առավելություն ստանալ, գերակշռություն ունենալ կամ ստանալ, առավել ուժ ունենալ, գերակշռել, գերազանցել 2. հաղթանակ տանել, հաղթահարել $\diamond$ *faire ~ son opinion* իր տեսակետը պաշտպանել; *se ~ (de)* 1. օգտվել, օգուտ ստանալ 2. հպարտանալ, պարծենալ, գովաբանել; *se ~ de l'avantage* բարենպաստ առիթից օգտվել
- prévaricateur**, *-rice adj* (իր) պարտականությունները՝ (իր) պարտքը չկատարող, անպարտաճանաչ, անբարեխիղճ
- prévarication** *f* (իր) պարտքի, պարտականությունների խախտում՝ զանց առնում; ծառայողական պարտականությունների խախտում, պաշտոնական դիրքի չարաշահում
- prévariquer** *vi* (իր) պարտականությունները զանց առնել, չարաշահել պաշտոնական դիրքը, աշխատել անբարեխիղճ կերպով
- prévenance** *f* պատրաստակամություն, սիրալիրություն $\diamond$ *combler* *qn de ~s* չափազանց սիրալիր լինել
- prévenir** *vt* 1. նախազգուշացնել 2. կանխել, կանխարգելել, առաջն առնել $\diamond$ *afin de ~ tout prétexte* որպեսզի բացառվի որևէ պատճառ ~ *le conflit* կանխել հակամարտությունը
 ~ *d'un danger* նախազգուշացնել վտանգի մասին
 ~ *un danger* վտանգը կանխել
 ~ *les désirs de* *qn* ընդառաջ գնալ մեկի ցանկություններին
 ~ *le désordre* կանխել անկարգությունները՝ հասարակական կարգի խանգարումը
 ~ *qn en faveur de* *qn* մեկի օգտին տրամադրել
 ~ *la guerre* պատերազմը կանխել
 ~ *l'opération terroriste* տհաբեկչական գործողությունը կանխել
- préventif**, *-ve adj* 1. նախազգուշական, նախապաշտպանական 2. *դվնգ*. պրեվենտիվ, կանխարգելող, կանխիչ $\diamond$ *détention ~ve* կանխարգելիչ կալանք, կալանքը, որպես խափանման միջոց; *diplomatie ~ve* կանխարգելող դիվանագիտություն; *grève ~ve* նախազգուշական գործադուլ; *mesure ~ve* նախազգուշական միջոց
- prévention** *f* 1. նախնական կալանք 2. կանխակալ կարծիք 3. կանխում, կանխարգելում 4. հետաքննության տակ լինել $\diamond$ *sans ~* անաչառ կերպով, առանց կողմնապահության
 ~ *des crises monétaires internationales* միջազգային արժույթի ճգնաժամի կանխում
 ~ *du danger militaire* ռազմական վտանգի կանխում

~ de la guerre պատերազմի կանխում
 ~ de l'injustice անարդարության կանխում
préventionnaire *m* նախնական կալանք կրող անձ
préventivement *adv* 1. նախապես, կանխապես, կանխավ, նախօրոք 2. որպես հետաքննության ենթակա ◊ détenu ~ նախնական կալանքի տակ գտնվող
prévenu, -e *adj*: ~ de crime հանցագործության համար մեղադրվող
prévenu, -e *m, f* ամբաստանյալ
prévision *f* 1. կանխատեսում, կանխատեսություն, կանխագուշակում; ենթադրություն, կռահում; *pl* սպասումներ 2. նախատեսված դեպք (որոշման՝ վճռի մեջ) ◊ dépasser les ~s սպասումները գերազանցել; en ~ de... կանխատեսելով, կանխագալով
 ~ préalable մտավոր կանխագուշակում
prévoir *vt* կանխատեսել, գուշակել, նախատեսել; ենթադրել, կռահել, նախագալ ◊ il est à ~ հեշտ է ենթադրել; on ne peut tout ~ ամենինչ չէ, որ կարելի է կանխատեսել
prévoyance *f* կանխատեսում, կանխատեսություն, հեռատեսություն, շրջահայացություն ◊ caisse de ~ փոխօգնության դրամարկղ; société de ~ փոխօգնության մասնավոր ընկերություն
prévu *m* կանխատեսելի դեպք
primauté *f* առաջնություն, գլխավորություն, գերազանցություն ◊ à vous la ~ սկսելու ձեր հերթն է,

քայլ անելու ձեր հերթն է
 ~ d'ancienneté ավագություն
prime *adj* առաջին ◊ de ~ abord նախև առաջ, ամենից առաջ, սկզբից ետք; de ~ face առաջին հայացքից; de ~ saut անմիջապես, հանկարծակի
prime *f* 1. դրամական պարգև, պարգևատրություն, վարձահատուցում, պարգևավճար, հավելում, ավելացում 2. հավելավճար, լրացուցիչ վճար; նվեր գնորդին ◊ abandonner la ~ հրաժարվել պարգևատրումից; recevoir la ~ պարգևատրություն ստանալ; vendre à une ~ վաճառել պարգևատրությամբ
 ~ d'ancienneté ավելացում՝ պարգևավճար ստաժի համար
 ~ d'assurance ապահովագին
 ~ à la production պարգևատրման գումար (արտադրության մեջ)
 ~ au rendement, ~ à la quantité պարգևատրություն արտադրանքի համար
 ~ de transport գնի ավելացում տրանսպորտային ծախսերի համար
primer I *vt* պարգևատրել, մրցանակ հանձնել
primer II 1. *vi* առաջին տեղը բռնել, առաջնություն ունենալ, առաջինը լինել, գլխավորել 2. *vt* գերազանցել, առավելություն ունենալ
primitif, -ve *adj* 1. սկզբնական, նախնական, նախասկզբնական, առաջնային; հիմնական 2. նախնադարյան, նախապատմական 3. հետամնաց, հնադարյան, հնացած, պարզունակ ◊

langue ~ve նախապետ; temps ~s նախնադարյան ժամանակներ

primitifs *m pl* նախնադարյան մարդիկ

primitivement *adv* 1. սկզբնապես 2. պարզ, հասարակ ` պարզունակ եղանակով

primo *adv* առաջին հերթին, սկզբում

primogéniture *f* անդրանիկություն, առաջնեկություն $\diamond$ droit de ~ առաջնեկության իրավունք

primordial, -e *adj* 1. շատ հին, վաղնջական, սկզբնական, նախնական, նախասկզբնական 2. առաջնային, գլխավոր, հիմնական, կարևոր, էական $\diamond$ importance ~e առաջնահերթ կարևորություն

primordialelement *adv* սկզբնապես, ի սկզբանե, վաղուց ի վեր

prince *m* 1. *պրն.* թագավոր, արքա, միապետ 2. արքայազն, իշխան 3. *փխք.* տեր, տիրակալ, գլխավոր $\diamond$ ce sont jeux de ~ սրանք հիմար կատակներ են; vivre en ~ արքայավարի ապրել ~ consort Մեծ Բրիտանիայում գահակալող թագուհու ամուսինը, որը թագավոր չի հանդիսանում ~ héritier թագաժառանգ արքայազն, գահաժառանգ իշխան ~s de l'Église կաթոլիկ եկեղեցու իշխաններ (կարդինալներ, արքեպիսկոպոսներ, եպիսկոպոսներ) ~s de la terre այս աշխարհի հզորները, երկրի տիրակալները

principal, -e *adj* գլխավոր, կարևոր, հիմնական, էական, առաջնա-

յին, սկզբունքային $\diamond$ le but ~ հիմնական խնդիրը; défi ~ հիմնական մարտահրավեր; résidence ~e հիմնական բնակավայր

principal *m* 1. գլխավորը, գլխավոր գործը, բուն էությունը, գլխավոր հոդվածը, հիմնական պահանջը 2. կապիտալ, դրամագումար 3. ղեկավար, պետ, վարիչ, գլխավոր, տեր, սեփականատեր $\diamond$ pour le ~ հիմնականում

principalement *adv* գլխավորապես, հիմնականում, հատկապես

principauté *f* 1. իշխանություն, իշխանական երկիր, իշխանապետություն 2. *հնգծ.* իշխանական տիրոջ

principe *m* 1. սկզբունք, հիմնական դրույթ, օրենք (գիտական) 2. նախապատճառ, հիմք, սկիզբ 3. համոզմունք, տեսակետ 4. *pl* (բարոյական) կանոններ, սկզբունքներ $\diamond$ accord de ~ սկզբունքային համաձայնություն; homme à ~s սկզբունքային մարդ; manquer à ses ~s դավաճանել իր սկզբունքներին; au ~ հիմքում; en ~ սկզբունքորեն, սկզբունքով; par ~ սկզբունքորեն, սկզբունքից ելնելով; question de ~ սկզբունքային հարց; sans ~s անսկզբունքային ~ actif գործող սկիզբ ~ d'autodétermination des peuples ազգերի` ժողովուրդների ինքնորոշման սկզբունք ~ de coexistence pacifique խաղաղ գոյակցության սկզբունք ~ de conditionnalité պայմանավորվածության սկզբունք

~ de “domino” «դոմինոյի»՝
 շղթայականության սկզբունք
 ~ énoncé ci-dessus վերը հիշատակված սկզբունքը՝ դրույթը
 ~ morbifique ախտածին, հիվանդահարույց սկիզբ
 ~ de non-intervention aux affaires intérieures ներքին գործերին չմիջամտելու սկզբունք
 ~ de proportionnalité համամասնության սկզբունք
 ~ de réciprocité փոխադարձության սկզբունք
 ~ de sécurité collective կոլեկտիվ անվտանգության սկզբունք
 ~ territorial տարածքային սկզբունք
 ~ d’unité միասնության սկզբունք
 ~s de charte de l’ONU ՄԱԿ-ի կանոնադրության սկզբունքները
 ~s directeurs ղեկավար սկզբունքներ

priori: a ~loc. adv 1. ապրիորի, փորձից անկախ, փորձի վրա չհիմնված 2. չստուգելով, առանց նախօրոք ստուգելու՝ ճշտելու

prioritaire adj գերակա, առաջնային, նախապատվելի, առաջնահերթ ◊ développement ~ առանձնահատուկ, առավել զարգացում; être ~ գերակայել

priorité f 1. պրիորիտետ, արտոնյալ իրավունք, առաջնայնություն, առաջնային նշանակություն ունեցող, գերակայություն 2. առավելություն, առաջնահերթ իրավունք ◊ avoir la ~ գերակայել; avoir ~ de rang sur զո դիրքով ավելի բարձր լինել; carte de ~ վկայական, որն իրավունք է

տալիս արտահերթ անցնել; par (կամ en) ~ առաջին հերթին; réclamer la ~ գերակայություն պահանջել, առաջնահերթ ելույթի իրավունք պահանջել; venir en ~ նախորդել

prise f 1. առում, վերցնում, վերցնելը, գրավում, գրավելը, տիրանալը, նվաճելը, խլում, զավթում, առգրավում (խուզարկության ժամանակ) 2. որս, ավար, ռազմավար 3. ընդհարում, բախում, մարտ 4. բռնելը (հանցագործին) ◊ avoir ~ sur զո մեկին իրեն ենթարկել; être aux ~s avec զո մարտնչել, պայքարի մեջ լինել; lâcher ~ ձեռքից բաց թողնել; mettre aux ~s ընդհարման մղել, դեմ հանդիման կանգնեցնել; se trouver aux ~s ընդհարվել, բախվել
 ~ d’armes *նազմ.* հանդիսավոր շարք կանգնեցնելը, հանդիսավոր զորաշարվածք
 ~ à bail վարձակալություն
 ~ de bénéfices շահույթի ստացում
 ~ de brevet արտոնագրի ստանալը
 ~ en charge պատասխանատվության ստանձնում; ծախսերն իր վրա վերցնելը, ծախսերի վճարում
 ~ de conscience գիտակցում, գիտակցականության աճ
 ~ du contrat պայմանագրի ուժի մեջ մտնելը
 ~ de corps ձերբակալում, կալանավորում
 ~ d’otage պատանդ վերցնելը
 ~ de parole ելույթ ունենալը, հանդես գալը

- ~ de participation *տնտ.* ընկերությունում աշխատակցում
 ~ de possession տիրապետության տակ մտնելը
 ~ du pouvoir իշխանության գավթում, իշխանությանը տիրելը
 ~ de son ձայնագրում
 ~ de terrain վայրէջք
 ~ de vues կինոնկարահանում
- priser** *vt* 1. գնահատել, գին դնել, արժեքավորել 2. հարգել, գնահատել
- prison** *f* բանտ ◊ chef de ~ բանտապետ; condamner à la ~ բանտարկության դատապարտել; être condamné à la ~ դատապարտված լինել բանտարկության; faire sortir de ~ բանտից ազատել; gardien de ~ բանտապահ; mettre en ~ բանտ նստեցնել, բանտարկել
 ~ de droit commun բանտ քրեական հանցագործների համար
 ~ de passage առաքաբանտ (բանտարկյալներին տեղից - տեղ ուղարկելու)
 ~ à perpétuité, ~ à vie ցմահ բանտարկություն
 ~ préventive նախնական բանտարկություն
- prisonnier**, -ère *m, f* բանտարկյալ, կալանավոր, ձերբակալված մարդ, գերի ◊ dépot de ~s de guerre ռազմագերիների առաքման բանտ; faire ~ գերի վերցնել; ձերբակալել; se constituer ~ ա) *իրվք.* ինքնական ներկայանալ կալանավայր ք) գերի հանձնվել; tomber ~ գերի ընկնել
 ~ d'Etat քաղբանտարկյալ, պետական հանցագործ
 ~ de guerre ռազմագերի
 ~ politique քաղբանտարկյալ
- privation** *f* 1. զրկանք, զրկում, կորուստ, կորցնելը, զրկելը 2. պակաս, կարիք 3. *pl* զրկանքներ ◊ souffrir (կամ endurer) des ~s զրկանքներ կրել
 ~ des droits civils քաղաքացիական իրավունքներից զրկում
 ~ d'emploi աշխատանքից արձակում
 ~ de liberté ազատազրկում
- privé**, -e *adj* 1. մասնավոր, անձնական, ներքին 2. ոչ պաշտոնական; հասարակության համար փակ ◊ de son autorité ~e ինքնական; séance ~e փակ նիստ; de source ~e ոչ պաշտոնական աղբյուրներից; vie ~e մասնավոր, անձնական կյանք
- privé** *m*: dans le ~ անձնական կյանքում
- priver** *vt* զրկել, վերցնել, ձեռքից խլել, առնել ◊ se ~ (de qch) զրկվել; իրեն զսպել, ձեռնպահ մնալ, խուսափել
- privilège** *m* առանձնաշնորհում, առանձնաշնորհություն, արտոնություն, առավելություն, բացառիկ իրավունք ◊ jouir d'un ~ արտոնությունից օգտվել; obtenir un ~ արտոնություն ստանալ;
 ~ exclusif բացարձակ առանձնաշնորհում
- privilegié**, -e *adj* 1. արտոնյալ, առավելություն ունեցող 2. առանձնահատուկ, բացառիկ ◊ position ~e արտոնյալ դիրք
- privilegier** *vt* արտոնություն տալ,

առանձնաշնորհել
prix *m* 1. գին, արժեք 2. արժեք, կարևորություն 3. մրցանակ, պարգև, պարգևատրություն 4. *փիլիսոփայական* վարձ, հատուցում $\diamond$ abaisser le ~ գինն իջեցնել; attacher du ~ թանկ գնահատել, բարձր գնահատել, մեծ նշանակություն տալ; augmenter (կամ hausser) le ~ գինը բարձրացնել; baisse des ~ գների իջեցում; à bas (կամ à bon) ~ էժան գնով; casser le ~ գինը կոտրել; contrôle des ~ գների վերահսկում; coter (կամ établir, fixer) le ~ գին սահմանել; décerner (կամ attribuer) un ~ à զո մրցանակ շնորհել; donner du ~ նշանակություն կարևորություն տալ; estimer à son ~ գնահատել իր արժեքով; faire un ~ գին նշանակել, գին ասել; hausse des ~ գների բարձրացում; hors de ~ չափազանց թանկ; à moitié ~ կես գնով; offrir un ~ գին առաջարկել; à ~ réduit գեղջ գնով; à un ~ fabuleux առասպելական գնով; au ~ de grands efforts մեծ ջանքերի գնով; au ~ de sa vie իր կյանքի գնով; rabais de ~ գնի գեղջ; réduire le ~ գինը նվազեցնել; remettre un ~ մրցանակ հանձնել; remporter un ~ մրցանակի արժանանալ, պարգևատրվել; se voir décerner un ~ մրցանակ ստանալ; surélévation des ~ գների ուճացում; à tout ~ ամեն գնով, ինչ գնով էլ լինի
 ~ abordable մատչելի գին
 ~ d'achat գնման գին
 ~ affiché անվանական գին

~ astronomique չափազանց բարձր գին
 ~ bas ցածր գին
 ~ contractuel պայմանագրային գին
 ~ courant գնացուցակ; շուկայական գին
 ~ de détail մանրածախ գին
 ~ élevé բարձր գին
 ~ d'excellence առաջին մրցանակ (դպրոցում)
 ~ de faveur իջեցված գին
 ~ fixe կայուն, հաստատուն, չափարկվող գին
 ~ forfaitaire նախօրոք պայմանավորված գին
 ~ garanti երաշխավորված գին
 ~, grand գլխավոր մրցանակ
 ~ de gros մեծածախ գին
 ~ d'honneur պատվավոր մրցանակ
 ~ indicatif տեղեկատու գին
 ~ juste իսկական՝ հարմար գին
 ~ marginal, ~ de fabrique գործարանային գին
 ~ marqué նշանակած գին
 ~ Nobel Նոբելյան մրցանակ; Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր
 ~ plafond առավելագույն գին
 ~ plancher նվազագույն գին
 ~ raisonnable չափավոր գին
 ~ de revient (կամ coûtant) ինքնարժեք
 ~ unitaires համեմատելի գներ
 ~ à l'unité ապրանքի միավորի գին
 ~ de vente վաճառքի գին
probabilité *f* հավանականություն, ճշմարտացիություն, ճշմարտանմանություն $\diamond$ calcul des ~s հա-

- վանականության տեսություն;
selon toute ~ ամենայն հավանա-
կանությամբ
- probable** *adj* հավանական, հնարա-
վոր, ճշմարտանման, արժանա-
հավատ
- probablement** *adv* հավանաբար,
հնարավոր է
- problématique** *adj* կասկածելի,
խնդրահարույց, քիչ հավանա-
կան, հարցական, վիճելի
- problème** *m* 1. հարց, խնդիր 2.
դժվար բացատրելի երևույթ,
դժվարություն, բարդություն 3. *pl*
◇ aborder un ~ անցնել հարցի
քննարկմանը; avoir des ~s դժվար-
ություններ՝ տհաճություններ
ունենալ; faire ~ դժվարություն
ներկայացնել; manière d'aborder
un ~, attitude envers un ~ մոտե-
ցում հարցի քննարկմանը; poser
un ~ դժվարություն հարուցել; re-
cueil de problèmes խնդրագիրք;
régler (կամ arranger) un ~ խնդիր
կարգավորել; résoudre un ~
խնդիր լուծել
~ -clé հիմնական հարց; վճռո-
րոշ՝ կարևոր հարց
~ à résoudre le premier առաջնա-
հերթ խնդիր
~ urgent հրատապ խնդիր
~s de l'heure արդիական՝ ակ-
տուալ խնդիրներ
~s à maturité հասունացած
խնդիրներ
- procédé** *m* 1. գործելակերպ; վարք,
վարվելաձև, արարք 2. հնարք,
եղանակ, միջոց ◇ manquer de ~s
չկարողանալ իրեն պահել այն-
պես, ինչպես հարկն է; simplifier
- un ~ պարզեցնել միջոցը՝ մեթոդը
~ de fabrication տեխնոլոգիական
գործընթաց
~ industriel տեխնոլոգիա
~ de traitement վերամշակման
եղանակներ
~s agricoles գյուղատնտեսական
տեխնիկա
- procéder** *vi* 1. վարվել, գործել 2.
ձեռնամուխ լինել, գործի անցնել;
իրականացնել 3. ծագել, բխել,
առաջանալ 3. (contre qn) դատա-
կան գործ վարել ընդդեմ մեկի
~ à la distribution բաշխում իրա-
կանացնել
~ à un échange de vue կարծիքներ
փոխանակել
~ à l'élection ընտրություններ
անցկացնել, ընտրություններ
սկսել
~ à l'établissement de la loi ձեռ-
նամուխ լինել օրենքի հաստատ-
մանը
~ par étapes իրականացնել փուլ
առ փուլ
~ l'examen անցնել քննարկմանը,
սկսել քննարկումը
~ de nouvelles élections նոր ընտ-
րություններ անցկացնել
~ par ordre գործել հերթով, հա-
ջորդական կարգով
~ sans tarder անհապաղ սկսել
- procédure** *f* 1. ընթացակարգ, դա-
տական ընթացակարգ 2. *իրվք*.
դատավարություն 3. գործընթաց
◇ conduire la ~ գործը վարել;
engager (կամ entamer) la ~ դատ
հարուցել; infraction de ~ ընթա-
ցակարգի խախտում; introduire
une ~ սկսել վարույթը; la langue

de ~ ընթացակարգի լեզուն; mettre fin à la ~ կարճել վարույթը; par ~s légales օրինական ճանապարհով; question de ~ դատական ընթացակարգի հարց; se faire communiquer à la ~ գործը պահանջել
 ~ d'arbitrage միջնորդ դատարանի հետաքննություն
 ~ bureaucratique քաշքշուկ
 ~ de conciliation համաձայնեցման ընթացակարգ
 ~ de conclusion des contrats պայմանագրեր կնքելու կարգ
 ~ constitutionnelle սահմանադրական ուղի
 ~ inquisitoire հետաքննչական դատավարություն
 ~ judiciaire դատավարություն
 ~ parlementaire խորհրդարանում նիստերի անցկացման ընթացակարգ
 ~ de règlement international կարգավորման միջազգային ընթացակարգ
 ~ de vote քվեարկության կարգ

procès *m* 1. դատական գործ, դատավարություն, դատ 2. զարգացման ընթացք, ընթացք $\diamond$ déclencher (կամ engager) un un ~ դատական գործ հարուցել; en dehors de tout ~ արտադատական կարգով; faire ~ à զո դատի տալ մեկին, դատական գործ հարուցել մեկի նկատմամբ; դատարանով հետապնդել, պատասխանատվության կանչել; մեղադրել, դատապարտել; faire ~ des méthodes դատապարտել մեթոդները; sans forme de ~ առանց

դատի և հետաքննության; gagner [perdre] son ~ շահել [տանուլ տալ] դատական գործը; intenter un ~ դատարանում հայց ներկայացնել; mener un ~ դատական գործը վարել; mettre fin au ~ դատական գործը կարճել; réviser un ~ վերանայել ուժի մեջ մտած դատական որոշումը
 ~ civil քաղաքացիական գործ
 ~ criminel քրեական գործ
 ~ en divorce ամուսնալուծության գործընթաց
 ~ judiciaire դատավարություն
 ~ pénal քրեական դատավարություն

procession *f* երթ, թափոք
processionner *vi* երթին մասնակցել, թափոքի հետ գնալ
processus *m* ընթացք, զարգացման ընթացք, գործընթաց, միջոց $\diamond$ dans le ~ de préparation des traités de paix խաղաղության համաձայնագրերի նախապատրաստության գործընթացում
 ~ d'ajustement international համաձայնասարեցման միջազգային գործընթաց
 ~ démocratique դեմոկրատական զարգացում՝ ուղի
 ~ de détente լարվածության թուլացման գործընթաց
 ~ nucléaire միջուկային զարգացում
 ~ de réhabilitation իրավունքների վերականգնման գործընթաց

procès-verbal *m* արձանագրություն $\diamond$ consigner dans un ~ արձանագրության մեջ մտցնել; dresser (կամ établir, rédiger, tenir) un ~

արձանագրություն կազմել; faire mention au ~ արձանագրության մեջ մտցնել; rédiger un ~ sur le champs (sur les lieux) արձանագրություն կազմել դեպքի վայրում
~ du dépouillement հաշվիչ հանձնաժողովի նիստի արձանագրություն

prochain *adj* առաջիկա, մոտավոր, գալիք; հաջորդ ◊ l'année ~e հաջորդ տարի, եկող տարի; la fois ~e հաջորդ անգամ; à la fois ~e, à la ~e մինչ նոր հանդիպում; un jour ~ մոտ օրերս

proche *adj* մոտիկ, մոտ, մերձ, մոտակա, մերձակա, մերձավոր, կարճ ◊ le Proche - Orient Մերձավոր Արևելք

proche-oriental, -e *adj* մերձավոր արևելյան

proclamation *f* 1. հռչակում, հրապարակում, ազդարարում, հրապարակելը 2. հայտարարություն, պաշտոնական հայտարարություն; կոչ, դիմում

~ du christianisme comme religion d'État en Arménie Հայաստանում քրիստոնեության հռչակումը որպես պետական կրոն

~ de neutralité պաշտոնական հայտարարություն շեզոքության վերաբերյալ

proclamer *vt* հռչակել, հրապարակել, տեղեկացնել; հայտարարել
~ l'état de siège հայտարարել, մտցնել պաշարողական դրություն

~ l'état d'urgence արտակարգ դրություն հայտարարել

~ hors la loi օրենքից դուրս հայտարարել

~ la loi martiale ռազմական դրություն մտցնել

~ sa solidarité avec իր համերաշխությունը արտահայտել (հաստատել)

~ sa volonté de արտահայտել՝ հաստատել իր կամքը՝ պատրաստակամությունը՝ ձգտումը

procuration *f* *իրվք*. լիազորագիր, հավատարմագիր, լիազորություն ◊ avoir la ~ լիազորագիր ունենալ; conférer (կամ donner) la ~ լիազորել; investir d'une ~ լիազորել; par ~, en vertu d'une ~ լիազորագրով

~ collective կոլեկտիվ լիազորագիր

~ générale ընդհանուր լիազորագիր

~ individuelle անհատական լիազորագիր

~ spéciale հատուկ լիազորագիր

procureur *m* 1. դատախազ 2. լիազորությամբ հանդես եկող անձ ◊ agir par ~ գործել ուրիշ անձի միջոցով; substitut du ~ դատախազի օգնական

~ général գլխավոր դատախազ

~ militaire զինվորական դատախազ

~ de la République Հանրապետության դատախազ

prodigieusement *adv* 1. անսովոր կերպով, հիանալիորեն, սքանչելիորեն, հրաշալիորեն, զարմանալիորեն 2. չափազանց, չափից դուրս, անչափ շատ, վիթխարի չափի, վերին աստիճանի

prodigieux, -se *adj* 1. արտակարգ, անսովոր, արտասովոր, սքանչելի, աներևակայելի, հիանալի, հրաշալի 2. չափազանց մեծ, անչափ մեծ, չափից դուրս, վիթխարի, հսկայական

prodiguer *vt* 1. վատնել, մսխել, շռայլել; չխնայել, չափստալ, չպահպանել 2. առատորեն բաժանել, շնորհել, պարգևել
~ des éloges գովասանքներ շռայլել

producteur *adj* արտադրողական, արտադրող; génie ~ ստեղծագործական միտք; industrie productrice գյուղատնտեսական մթերքներ արտադրող արդյունաբերություն:

productif, -ve *adj* արտադրողական, արդյունավետ, շահավետ, արգասաբեր ◊ forces ~ves արտադրողական ուժեր; sol ~ արգավակնող հող
~ d'intérêts տոկոսներ բերող

production *f* 1. արտադրություն, նյութական բարիքների ստեղծում՝ թողարկում 2. արտադրանք, ապրանք 3. երկ, ստեղծագործություն, գործ 4. ներկայացուցիչ, հանձնում, առաջադրում ◊ baisse de la ~ արտադրության կրճատում՝ նվազում՝ անկում; instruments de ~ արտադրության գործիքներ; moyens de ~ արտադրության միջոցներ
~ agricole գյուղատնտեսական արտադրանք
~ brute համախառն արտադրանք
~ en (կամ à la) chaîne հոսքային

արտադրություն

~ exportable արտահանելի արտադրանք

~ importée ներմուծված արտադրանք

~ industrielle արդյունաբերական արտադրություն, արդյունաբերական արտադրանք

~ des objets de consommation սպառողական ապրանքների արտադրություն

~ de pièces փաստաթղթեր ներկայացուցիչ

~ réalisée իրացված արտադրանք

~ en série զանգվածային արտադրություն

~ par tête d'habitant, ~ par habitant ապրանքի արտադրություն բնակչության ամեն շնչի հաշվարկով

~s agraires գյուղատնտեսական արտադրություն

productivité *f* 1. արտադրողականություն 2. արդյունավետություն
~ du travail աշխատանքի արտադրողականություն

produire *vt* 1. արտադրել, թողարկել, պատրաստել 2. առաջացնել, հարուցել, առաջ բերել, պատճառել 3. ստեղծել, ստեղծագործել 4. ներկայացնել, առաջադրել ◊ la présente Convention produira effet սույն Սահմանադրությունը գործողության մեջ կմտնի

~ des changements փոփոխություններ մտցնել

~ une impression տպավորություն ստեղծել

~ un mauvais effet վատ տպավորություն ստեղծել

~ son opinion իր կարծիքը հայտնել

~ des témoins ներկայացնել վկաներ

~ des preuves ներկայացնել ապացույցներ

~ des titres փաստաթղթեր ներկայացնել

produit *m* 1. ապրանք, արտադրանք; *p/* արտադրություն 2. շահույթ, եկամուտ $\diamond$ le semi-fini կիսաֆաբրիկատ, կիսապատրաստի արտադրանք
~ agricole գյուղատնտեսական արտադրանք
~ de base à l'exportation արտահանվող հիմնական ապրանք
~ fini պատրաստի արտադրանք
~ industriel արդյունաբերական արտադրանք
~ intérieur brut (PIB) համախառն ներքին արտադրանք
~ de marque բարձրորակ արտադրանք
~ national brut (PNB) համախառն ազգային արտադրանք
~ net զուտ եկամուտ
~s alimentaires պարեն, պարենամթերք
~s de base սկզբնական նյութեր, հումք
~s industriels արդյունաբերական ապրանքներ
~s lactés կաթնամթերք
~s manufactures արդյունաբերական ապրանքներ
~s naturels բնամթերք
~s pétroliers նավթամթերք
~s de première nécessité առաջին անհրաժեշտության ապրանքներ

pro et contra (*L*) կողմ և դեմ

profanation *f* խեղաթյուրում, գոեհկացում, սրբապղծում, աղավաղում, անարգում

professer *vt* 1. հրապակայնորեն ճանաչել, խոստովանել; հետևել, դավանել (հայացքների, սկզբունքների) 2. զբաղվել (որևէ մասնագիտությամբ) 3. դասավանդել

~ un grand respect pour զո խորին հարգանք ցուցաբերել մեկի նկատմամբ

~ la médecine զբաղվել բժշկությամբ

profession *f* 1. մասնագիտություն, զբաղմունք, արհեստ 2. խոստովանություն, հրապարակավ ճանաչում; հայտարարություն 3. *կրոն.* ուխտ $\diamond$ exercer une ~ զբաղմունք ունենալ, որևէ մասնագիտությամբ զբաղվել; faire ~ de... մշտապես զբաղվել ինչ-որ բանով; faire sa ~ ուխտ անել, երդում տալ

~ de foi համոզմունքներ, համոզմունքների շարադրանք

professionnel, -le *adj* մասնագիտական $\diamond$ activité ~le մասնագիտական գործունեություն; association ~le մասնագիտական միություն; արհմիություն; avancement ~ մասնագիտական առաջընթաց՝ աճ; école ~le մասնագիտական դպրոց

professionnel, -le *m, f* 1. մասնագետ, արհեստավարժ 2. որակյալ բանվոր

profit *m* շահույթ, դրամական օգուտ, եկամուտ $\diamond$ être à ~ օգտակար լինել, շահավետ լինել; faire

son ~ de օգուտ քաղել; mettre à ~ օգտվել, օգտագործել; au ~ de l'Etat հոգուս՝ ի շահ պետության; avec ~ օգուտով; rapporter (կամ donner) des ~ s շահույթ բերել; recevoir (կամ empocher, encaisser) des ~s շահույթ ստանալ; tirer un grand ~ մեծ օգուտ քաղել; trouver son ~ շահավետ համարել իր համար

~s énormes (կամ exorbitants) հսկայական՝ չափազանց մեծ շահույթ

~s fabuleux առասպելական շահույթ

~s illicites ապօրինի եկամուտներ

~s et pertes եկամուտներ և կորուստներ

profiter *vi* 1. օգտվել, օգուտ քաղել 2. շահույթ՝ օգուտ բերել, օգտակար լինել $\diamond$ faire ~ de son expérience փորձով կիսվել
~ de l'occasion առիթից օգտվել

profiteur, -se *m, f* գռփող, կորգող, չարաշահորդ, օգտվող, շահող, մորթապաշտ

~ de guerre պատերազմից օգուտ ստացող, շահույթ ստացող

profond, -e *adj* 1. խոր, խորունկ, խորին, 2. ուժեղ, սաստիկ (զգացմունքի, ապրումների մասին) 3. մեծ, շոշափելի, նկատելի, նշանակալից $\diamond$ changements ~s արմատական փոփոխություններ; doubleur ~e խոր թախիծ; hostilité ~e խոր թշնամանք; indifférence ~e բացարձակ անտարբերություն; œuvre ~e ուժեղ ստեղծագործություն; penseur ~ ականավոր մտածող

profusion *f* առատություն, լիություն, առատաձեռնություն $\diamond$ avoir à la ~ առատորեն ունենալ; lancer qch à grande ~ de réclame լայնորեն գովազդել որևէ բան

progéniture *f* սերունդ, զավակներ

programme *m* ծրագիր $\diamond$ adopter un ~ ծրագիր ընդունել; appliquer (կամ suivre) un ~ ծրագիրը կատարել, իրականացնել; élaborer (կամ dresser) un ~ ծրագիր մշակել; faire un ~ ծրագիր կազմել; musique à ~ ծրագրային երաժշտություն

~ d'activité գործունեության ծրագիր

~ d'austérité կոշտ տնտեսության ծրագիր

~ de coopération համագործակցության ծրագիր

~ d'investissement ներդրումային ծրագիր

~ à longue échéance երկարաժամկետ ծրագիր

~ de reconstruction վերակառուցման ծրագիր

~ revendicatif պահանջների ցուցակ

progrès *m* 1. առաջադիմություն, զարգացում, պրոգրես, առաջխաղացում; զարգացում, առաջընթաց, տեղաշարժ 2. հաջողություն, նվաճում $\diamond$ être en ~ զարգանալ, աճել; faire de rapides ~ արագ զարգանալ, առաջադիմել, հաջողություն ունենալ; faire des ~ considérables նշանակալի առաջընթաց ունենալ

progresser *vi* 1. առաջադիմել, զարգանալ, առաջ ընթանալ 2. հաջո-

- դուրյուններ ունենալ, առաջադիմել
- progressif**, -ve *adj* 1. պրոգրեսիվ, առաջընթաց, հարաճուն, զարգացող 2. հաջող, հաջողակ ◊ humanité ~ve առաջադեմ մարդկություն
- progression** *f* 1. աճ, զարգացում, առաջխաղացում, առաջընթաց; ավելացում, շատացում 2. հաջողություն ընտրություններում ~ de la criminalité հանցավորության աճ ~ des intérêts տոկոսների աճ
- progressiste** *adj* առաջավոր, առաջադեմ, առաջադիմական ◊ idées ~s առաջավոր գաղափարներ
- prohiber** *vt* արգելել, արգելք դնել, թույլ չտալ ~ la restriction du droit de... (որևէ) իրավունքի սահմանափակումն արգելել
- prohibitif**, -ve 1. արգելական, արգելիչ, արգելող, արգելակող, արգելք հանդիսացող 2. չափազանց բարձր (գնի, մաքսի մասին)
- prohibition** *f* 1. արգելում, արգելք, արգելանք 2. էմբարգո, արտահանման և ներմուծման արգելք ◊ outre les ~s établies par des Conventions Spéciales բացի այն արգելքներից, որոնք սահմանված են հատուկ համաձայնագրերով ~ d'abus des droits իրավունքների չարաշահման արգելք ~ de déportation forcée des personnes civiles քաղաքացիական անձանց բռնի տեղահանման արգելում
- ~ d'entrée (որևէ երկրի) մուտքի արգելք
 ~ d'exportation de devises արտարժույթի արտահանման արգելք
 ~ d'expulsion de ses citoyens սեփական քաղաքացիների՝ երկրից վտարելն արգելելը
 ~ d'importation ներմուծման արգելք
 ~ de sortie d'or ոսկու արտահանման արգելք
- prohibitionniste** *adj* արգելիչ ◊ mesures ~s արգելիչ միջոցառումներ
- prohibitionniste** *m* արգելիչ օրենքի կողմնակից
- projectile** *m* հրթիռ, արկ, ռումբ, գնդակ ~ fumigène ծխասփյուռ արկ, ծխառումբ ~ téléguidé հեռակառավարվող արկ
- projet** *m* 1. նախագիծ, ծրագիր, պլան, մտահղացում 2. նախահաշիվ ◊ abandonner un ~ պլանից հրաժարվել; former un ~ նախագիծ կազմել; retenir un ~ նախագիծ ընդունել; traverser les ~s de qn մեկի պլանները խախտել ~ de budget բյուջեի նախագիծ ~ de concordat համաձայնության նախագիծ ~ de contrat պայմանագրի նախագիծ ~ d'intégration ինտեգրման ծրագիր ~ joint համատեղ ծրագիր ~ de loi օրենքի նախագիծ ~ de statuts կանոնադրության նախագիծ

~ type de contrat պայմանագրի տիպային նախագիծ
 ~s en l'air անհիմն խոսակցություններ
 ~s à long terme երկարաժամկետ նախագծեր

prolétariat *m* պրոլետարիատ ◊ dictature du ~ պրոլետարիատի դիկտատուրա

prolétarien, -ne *adj* պրոլետարական ◊ la révolution ~ne պրոլետարական հեղափոխություն

prolifération *f* 1. տարածում; արագ աճ 2. *դվնգ.* պրոլիֆերացիա, զենքերի տարածում
 ~ des armes nucléaires միջուկային զենքի տարածում
 ~ banques multinationales միջազգային բանկերի քանակի արագ աճ

prolongation *f* *դվնգ.* պրոլոնգացիա, պայմանագրի կամ համաձայնագրի գործողության ժամկետի երկարաձգում
 ~ de credit վարկի երկարաձգում
 ~ de délai ժամկետի երկարաձգում
 ~ de validité գործողության ժամկետի երկարաձգում

promoteur *m* հիմնադիր, սահմանադիր
 ~ de ce mouvement այս շարժման հիմնադիր, նախաձեռնող, սկիզբ դնող

promotion *f* 1. աստիճանի (կոչումի) բարձրացում; պաշտոնի բարձրացում, առաջխաղացում (աշխատանքում), պարգևատրում (շքանշանով) 2. խթանում, զարգացում 3. հասարակության կեն-

սամակարդակի բարձրացում, հասարակության դերի բարձրացում 4. շրջանավարտ տալը (ուսումնական հաստատություններում); (միաժամանակյա) ընդունելություն բարձրագույն դպրոցներ ◊ nous sommes de la même ~ մենք նույն տարվա շրջանավարտ ենք
 ~ à l'ordre շքանշանով պարգևատրում
 ~ des femmes aux postes dirigeants կանանց առաջադրում ղեկավար պաշտոններում
 ~ des négociations բանակցությունների խրախուսում
 ~ sociales հասարակական դերի, սոցիալական վիճակի բարձրացում
 ~ des ventes վաճառքի խթանում

promouvoir *vt* 1. բարձր պաշտոն (կոչում) տալ, պաշտոնը (կոչումը) բարձրացնել, ավելի բարձր պաշտոնի նշանակել 2. կյանքի կոչել, իրականացնել 3. նպաստել, օժանդակել, աջակցել, խրախուսել
 ~ la compréhension mutuelle էլ ավելի նպաստել փոխըմբռնմանը
 ~ des désordres անկարգություններ բորբոքել
 ~ une politique քաղաքականություն իրականացնել
 ~ aux postes dirigeants ղեկավար պաշտոններ տալ
 ~ des relations diplomatiques դիվանագիտական հարաբերություններ հիմնադրել

promulgation *f* 1. հրապարակում, հրապարակելը 2. վավերացում,

- հաստատում (օրենքի)
- promulguer** *vt* 1. հրապարակել 2. վավերացնել (օրենքը)
~ une loi օրենք հրապարակել
- prôner** 1. *vt* փառաբանել, գովաբանել, բարձրացնել, մեծարել, դրվատել 2. *vi* քարոզել, քարոզ կարդալ, քարոզելով տարածել
- prononcé**, -e *adj* 1. կտրուկ, ցայտուն կերպով արտահայտված, ընդգծված 2. որոշակի, պարզ, ակնառու $\diamond$ début ~ հստակ սկիզբ; tendance ~e բացահայտ հսկում՝ հսկվածություն; traits ~s ընդգծված դիմագծեր
- prononcer** *vt* 1. արտասանել, արտահայտել 2. հրապարակել, որոշում կայացնել, վճռել $\diamond$ se ~ (sur qch) արտահայտվել, արտահայտել սեփական կարծիքը; se ~ résolument pour [contre] արտահայտվել վճռականորեն հոգուս [դեմ]; se ~ par rapport à... արտահայտել իր կարծիքը... վերաբերյալ
~ la confusion des peines հրապարակել վճիռ մի խումբ հանցագործությունների համար
~ un discours ելույթ ունենալ
- pronociation** *f* որոշում, պաշտոնական հայտարարություն
~ de la décision politique քաղաքական որոշման հայտարարում՝ հրապարակում
- pronostic** *m* 1. նախագուշակում, նախագուշակություն, կանխագուշակություն, գուշակություն 2. հատկանիշ, նշան 3. նախիմացություն, տեսություն (եղանակի)
- pronostiquer** *vt* նախագուշակել, կանխագուշակել, գուշակել, կանխատեսել
- propagande** *f* քարոզչություն $\diamond$ campagne de ~ քարոզարշավ; faire de la ~ քարոզչությամբ զբաղվել; faire une large ~ de լայնորեն պրոպագանդել; mener la ~ incendaire հրահրիչ քարոզչություն տանել; de ~ քարոզչական
~ idéologique գաղափարախոսական քարոզչություն
~ intense ակտիվ քարոզչություն
~ nocive վնասակար քարոզչություն
- propager** *vt* տարածել
~ des informations տեղեկություններ տարածել
- prophète**, -esse *m, f* մարգարե, գուշակ, նախագուշակ, կանխագուշակող
~, faux սուտ մարգարե
~ de malheur դժբախտության նախագուշակ
- proportion** *f* համաչափություն, համամասնություն, համապատասխանություն, հարաբերություն $\diamond$ augmenter à ~ համաչափորեն ավելանալ; observer la ~ համաչափությունը պահպանել; à ~ de ..., en ~ de ... համապատասխան ձևով, համաչափորեն; à ~ que... քանի, որքան որ, գուզընթաց; dans la ~ où քանի որ, որքան որ, որչափ որ, որովհետև; dans la ~ de ... չափով; hors de toute ~ անհամաչափ, անհամապատասխան; toute ~ gardée հավասար պայմանների դեպքում
- proportionnalité** *f* 1. համաչափություն, համամասնականություն

2. *քղք.* համամասնական ներկայացուցչություն $\diamond$ principe de ~ համամասնության սկզբունք

proportionnel, -le *adj* համաչափ, համամասնական $\diamond$ directement ~ ուղիղ համեմատական; inversement ~ հակադարձ համեմատական; représentation ~le համամասնական ներկայացուցչություն; scrutin ~ համամասնական ընտրակարգ

proportionniste *m* համամասնական ընտրությունների կողմնակից

propos *m* 1. խոսք, խոսակցություն 2. առիթ, պատճառ, նպատակ, մտադրություն, դրդապատճառ 3. առարկա, թեմա (խոսակցության) $\diamond$ juger à ~ de faire qch համարել տեղին կամ ժամանակին անելու որևէ բան; à ce ~ այս կապակցությամբ; à ~ de rien, à ~ de tout տարածամ, անպատեհ ժամանակ, առանց որևէ պատճառի; tout à ~ միանգամայն տեղին, շատ տեղին; à tout ~ ամեն առիթով; de ferme ~ հաստատուն որոշում կայացնելով; de ~ délibéré դիտմամբ, նախօրոք ծրագրված դիտավորությամբ; hors de ~, mal à ~ ոչ տեղին, անպատեհորեն, անտեղի, անժամանակ ~, ferme հաստատուն մտադրություն, կայուն որոշում ~ interrompus չկապակցված՝ կցկտուր խոսքեր

proposer *vt* 1. առաջարկել, առաջարկություն մտցնել 2. առաջադրել, ներկայացնել (թեկնածու) $\diamond$ se ~ 1. առաջարկել իր ծառայությունները 2. նպատակ

դնել; մտադրվել
 ~ des amendements constitutionnels սահմանադրության մեջ ուղղումներ՝ շտկումներ՝ լրացումներ առաջադրել
 ~ un candidat թեկնածություն առաջադրել
 ~ une résolution օրինագիծ՝ բանաձև առաջադրել
 ~ une solution որևէ լուծում առաջարկել

proposition *f* առաջարկություն, առաջարկ $\diamond$ accepter la ~ առաջարկությունը ընդունել; appuyer (կամ soutenir) la ~ առաջարկությունը պաշտպանել; bien [mal] accueillir la ~ լավ [վատ] ընդունել առաջարկությունը; débattre (կամ discuter) la ~ առաջարկությունը քննության առնել; élaborer une ~ առաջարկություն մշակել; faire (կամ former, avancer) une ~ առաջարկություն անել; faire des ~s de paix խաղաղության առաջարկ անել; formuler une ~ առաջարկ ձևակերպել; présenter (կամ soumettre) une ~ առաջարկություն ներկայացնել (քննարկման համար); renouveler (կամ réitérer) la ~ վերականգնել առաջարկությունը; repousser (կամ rejeter) une ~ առաջարկությունը մերժել, չընդունել; s'opposer à (կամ s'élever contre) la ~ առաջարկությանը դեմ դուրս գալ; sur la ~ առաջարկով
 ~ (in)acceptable, ~ (in)admissible (ան)ընդունելի առաջարկություն
 ~ de loi օրենսդրական առաջարկ

~ (dé)raisonnable անխոհեմ՝ ոչ խելամիտ առաջարկ

propre *adj* 1. սեփական, իրեն պատկանող, անձնական 2. հատուկ, բնորոշ 3. իրական, իսկական 4. հարմար, պիտանի ◊ expression ~ համապատասխան արտահայտությունը; en mains ~s իր սեփական ձեռքերի մեջ (դնել, հանձնել); mot ~ համապատասխան բառը; de sa ~ autorité ինքնազուխ կերպով, կամայականորեն, ապօրինի; de sa ~ initiative սեփական նախաձեռնությամբ; de sa ~ main սեփական ձեռքով, անձամբ; par sa ~ faute սեփական մեղքով; par ses ~s moyens սեփական միջոցներով; sens ~ ուղղակի՝ բուն իմաստ ~ au service militaire ռազմական ծառայության համար պիտանի ~ à rien ոչ մի բանի համար պիտանի չէ ~ à tout պիտանի է ամեն ինչի համար ~s paroles բնագրային բառերը

propre *m* յուրահատկություն, էություն ◊ le ~ et le figuré ուղիղ և փոխաբերական իմաստ

propriétaire *m, f* սեփականատեր; տեր ~, gros խոշոր սեփականատեր ~ légitime օրինական սեփականատեր ~ privé մասնավոր սեփականատեր ~ terrien, ~ foncier հողի սեփականատեր

propriété *f* 1. գույք, սեփականություն, ունեցվածք 2. սեփակա-

նության իրավունք ~ collective ընդհանուր սեփականություն ~ commerciale առևտրային սեփականություն; վարձակալության վերականգնման՝ առևտրականի իրավունքը ~ commune համատեղ սեփականություն ~ d'Etat պետական սեփականություն ~ foncière, ~ de la terre (du sol) հողային սեփականություն ~ immobilière անշարժ գույք; անշարժ գույքի սեփականություն ~ industrielle արդյունաբերական սեփականություն; գործարանային մակնիշ կամ արտոնագիր ունենալու իրավունք ~ intellectuelle մտավոր սեփականություն ~ littéraire հեղինակային իրավունք ~ mixte խառը սեփականություն ~ mobilière շարժական գույք; շարժական գույքի սեփականություն ~ nationale ազգային սեփականություն ~ personnelle անձնական սեփականություն ~ privée մասնավոր սեփականություն ~ publique հանրային սեփականություն

prorogation *f* երկարաձգում, հետաձգում (ժամկետի), տարկետում 2. *քղք.* պետության ղեկավարի իրավունքը հետաձգելու խորհրդ-

- դարանի նիստերը
proroger *vt* հետաձգել, երկարաձգել (ժամկետը), գործողությունը երկարացնել
 ~ une assemblée նիստը՝ ժողովը հետաձգել
 ~ un traité de commerce երկարացնել առևտրային պայմանագրի գործողության ժամկետը
- proscription** *f* 1. *պսո՛ւ*. հրապարակային դատապարտում; օրենքից դուրս հայտարարելը 2. արտորում, արտաքսում, վտարում 3. *փ/սք*. դատապարտում, արգելում, չեղյալ հայտարարում
- proscrire** *vt* 1. հրապարակավ դատապարտել; օրենքից դուրս հայտարարել 2. արտաքսել, արտորել, վտարել 3. *փ/սք*. արգելել, չեղյալ հայտարարել
- proscrit**, -e *adj* օրենքից դուրս հայտարարված, արգելված ◊ organisation ~e արգելված կազմակերպություն
- proscrit**, -e *m, f* տարագիր, արքայալ
- prospectus** *m* 1. կատալոգ, գրացուցակ 2. հայտարարություն, ազդագիր, գովազդ
- prospère** *adj* զարգացող, բարգավաճ, բարեկեցիկ
- prosperer** *vi* 1. բարգավաճել, հաջողություն ունենալ, առաջադիմել 2. զարգանալ
- prospérité** *f* բարգավաճում, բարեկեցություն, հաջողություն; հարստություն
 ~ économique տնտեսական բարեկեցություն
 ~ générale համընդհանուր բարեկեցություն
- ~ nationale ազգային բարեկեցություն
- prosterner** *v (se)* 1. ծունր իջնել, ութերն ընկնել 2. ստորաբարչություն անել, քծնել, սողալ, շողոքորթել
- protecteur**, -rice *adj* 1. պահպանիչ 2. պաշտպանող, հովանավորող
 ◊ couche ~rice պաշտպանիչ շերտ; société ~rice des animaux (S.P.A.) կենդանիների պաշտպանության ընկերություն; système ~ հովանավորչություն, պրոտեկցիոնիզմ
- protecteur**, -rice *m, f* 1. հովանավոր, պաշտպան 2. *քղք*. խնամակալ, պրոտեկտոր
- protection** *f* 1. հովանավորություն, հովանավորչություն 2. պահպանություն, պաշտպանություն ◊ prendre sous sa ~ վերցնել իր պաշտպանության տակ, պաշտպանել; par ~ հովանավորությամբ; sous la ~ de զո մեկի հովանավորության ներքո
 ~ civile քաղաքացիական անվտանգություն
 ~ douanière մաքսային հսկում
 ~ des droits de l'homme մարդու իրավունքների պաշտպանություն
 ~ de l'environnement շրջակա միջավայրի պահպանություն
 ~ fiscale հարկային հսկում
 ~ incendie հակահրդեհային պաշտպանություն
 ~ internationale des réfugiés փախստականների միջազգային պաշտպանություն

- ~ juridique իրավական պահպանում
- ~ judiciaire անչափահասների իրավունքների պաշտպանություն
- ~ de l'ordre կարգուկանոնի պահպանում
- ~ rapprochée անձնական պահպակախումբ
- ~ sociale սոցիալական պաշտպանվածություն
- ~ du statut monétaire արժույթի դիրքի պաշտպանություն
- protectionnisme** *m* 1. պրոտեկցիոնիզմ (պետության տնտեսական քաղաքականություն՝ ուղղված ազգային տնտեսությունը արտաքին մրցակցությունից զերծ պահելուն) 2. հովանավորչություն
- protectorat** *m* պրոտեկտորատ ◊ être sous le ~ պրոտեկտորատի ներքո գտնվել
- protéger** *vt* 1. հովանավորել 2. պաշտպանել
- pro tempore** (*L*) ժամանակավոր
- protestation** *f* 1. հավաստիացում, հավաստիք 2. բողոք, առարկում, առարկում, հակառակում, տարաձայնություն 3. բողոքարկում ◊ élever une ~ բողոքի ալիք բարձրացնել; exprimer (կամ présenter) une ~ բողոք ներկայացնել; faire une ~ contre... բողոքել՝ ընդդեմ...; grève de ~ գործադուլ՝ ի նշան բողոքի; marche de ~ բողոքի երթ; note de ~ բողոքի նոտա
- ~ d'amitié բարեկամության հավաստիացում
- ~ vigoureuse վճռական բողոք
- ~s massives զանգվածային բողոքներ
- ~s réitérées բազմիցս կրկնվող բողոքներ
- protester** 1. *vt* հնցծ. հավաստիացնել, վստահեցնել 2. *vi* ա) բողոքել, առարկել, անհամաձայնություն արտահայտել բ) *իրվք.* բողոքարկել
- ~ de sa bonne foi հավատացնել, վստահեցնել իր անկեղծության մեջ
- ~ contre les actes de violence բողոքել բռնության գործողությունների դեմ
- protêt** *m* *տնտ.*, *իրվք.* բողոք, բողոքարկում ◊ faire dresser ~ բողոքարկում կատարել; notifier un ~ ծանուցել բողոքի մասին; sans ~ առանց բողոքի
- ~ authentique բնագրային բողոք
- ~ faute d'acceptation չհոժարագրելու բողոքարկում
- ~ faute de payement չվճարելու բողոքարկում
- protocolaire** *adj* արձանագրային, հակիրճ և ճշգրիտ, պաշտոնական
- protocole** *m* 1. արձանագրություն, ակտ, վավերագիր, փաստաթուղթ 2. *իրվք.* արձանագրություն; արձանագրային բաժին ◊ chef du ~ արձանագրային բաժնի վարիչ
- ~ additionnel հավելյալ արձանագրություն
- ~ final, ~ de cloture եզրափակիչ արձանագրություն
- ~ de ratification վավերացման արձանագրություն

- ~ de signature ստորագրման արձանագրություն
- prouver** *vt* 1. ապացուցել 2. վկայել, հավաստել, վկայություն տալ 3. հավաստագրել, հաստատել, վավերացնել
- provenance** *f* 1. ծագում, սերում, առաջացում 2. *p/* ներկրված ապրանքներ $\diamond$ certificat de ~ սերտիֆիկատ (ապրանքի) ծագման մասին; pays de ~ երկիր, որտեղից ներկրվում է ապրանքը; de ~ étrangère ծագումով՝ արտասահմանյան; en ~ de ... առաջացած, սերված, սկիզբ առած
- provenant**, -e *adj* առաջացած, ծագած, սկիզբ առած
- provenir** *vi* առաջանալ, ծագել, առաջ գալ, սկիզբ առնել, սերել
- provision** *f* 1. պաշար, մթերք, պարեն 2. վճարում, ծախսերի ծածկելը, դրամական ապահովում 3. պահեստային հիմնադրամ $\diamond$ faire ses ~s մթերք գնել; պաշարներ ստեղծել; fournir ~ միջոցներ տրամադրել; par ~ կանխապես, կանխավ, ժամանակավոր; sans ~ առանց ծախսերը ծածկելու; verser une ~ à son avocat նախապես վճարել իր փաստաբանին ~s de guerre ռազմական պաշարներ
- provisionnel**, -le *adj* նախնական, ոչ վերջնական $\diamond$ acompte ~ հարկի նախնական մասնակի վճարում
- provisoire** *adj* 1. ժամանակավոր, անցումային 2. նախնական, պայմանական $\diamond$ comité ~ ժամանակավոր կոմիտե; gouvernement ~ ժամանակավոր կառավարություն; jugement ~ նախնական եզրակացություն, վճիռ; opinion ~ նախնական կարծիք; ordre du jour ~ նախնական օրակարգ; recommandation ~ *ըվնգ.* նախնական հանձնարարություն; à titre ~ ժամանակավորապես, առժամանակ, որոշ ժամանակով; vote ~ նախնական քվեարկություն
- provisoirement** *adv* ժամանակավորապես, առժամանակ; կանխապես, կանխավ, նախօրոք, նախապես
- provocateur**, -rice *adj* հրահրիչ, սադրիչ
- provocateur**, -rice *m, f* սադրիչ, գրպարտիչ, բանասարկու
- provocation** *f* 1. սադրանք 2. հրահրում, գրգռում, դրդում, մղում $\diamond$ actes de ~ սադրիչ գործողություններ ~ à se battre, ~ au combat կռվի հրահրում ~ à la désobéissance անհնազանդության հրահրում ~ en duel մենամարտի հրահրում ~ manifeste բացահայտ սադրանք
- provoquer** *vt* 1. սադրել, դրդել, մղել, հրահրել 2. գրգռել, արթնացնել, առաջացնել, պատճառել, հարուցել ~ l'animosité թշնամանք առաջացնել ~ la curiosité հետաքրքրասիրությունը բորբոքել ~ à la dispute վիճաբանության դրդել ~ à l'émeute խռովություն հրահրել

~ des études կազմակերպել ուսումնասիրություններ

~ aux troubles անկարգություններ հրահրել

~ à la violence բռնություն հրահրել

prud'homie *f* 1. *հնգծ.* բացարձակ, լիակատար ազնվություն; փորձառություն գործերում 2. *հրվթ.* հաշտարար հանձնաժողով

prud'homme *m* 1. *հնգծ.* անբասիր, բացարձակ ազնիվ մարդ 2. *հրվթ.* հաշտարար հանձնաժողովի անդամ; փորձագետ

public, -que *adj* 1. պետական, հասարակական; ժողովրդական, համաժողովրդական 2. հանրային 3. հրապարակային, բաց, հանրամատչելի ◊ acte ~ վավերացված փաստաթուղթ; droit ~ պետական իրավունք; ennemi ~ հասարակության թշնամի; վտանգավոր հանցագործ; finances ~ques պետական ֆինանսներ; des hommes ~s et des hommes d'Etat հասարակական և պետական գործիչներ; intérêt ~ հասարակական շահ; ministère ~ դատախազություն, դատախազական հսկողություն; de notoriété ~que հանրաճանաչ; opinion ~que հասարակական կարծիք; ordre ~ հասարակական կարգուկանոն; pouvoirs ~s պետական իշխանություն; rendre ~ հրապարակել, ի լուր աշխարհի հայտնել; réunion ~que բաց ժողով; séance ~que բաց նիստ; secteur ~ պետական ոլորտ (սեկտոր); trésor ~ պետական գանձարան;

vie ~que հասարակական գործունեություն

public *m* հասարակություն, ժողովուրդ; հանդիսատես ◊ avis au ~ հասարակությանը տեղեկացում, ծանուցում; en ~ հրապարակավ, բոլորի ներկայությամբ

~, grand լայն հասարակություն; հասարակայնություն

~ mondial համաշխարհային հանրություն

publication *f* 1. հրապարակում, հայտարարում 2. հրատարակում

publicité *f* 1. հրապարակայնություն, հրապարակում 2. հասարակական կարծիք 3. գովազդ, հայտարարություն ◊ faire de la ~ գովազդել; fuir la ~ հրապարակումից խույս տալ; livrer à la ~ հրապարակել, հռչակել; au grand jour de la ~ հասարակության դատին հանձնել; հասարակության առաջ; faire de la ~ գովազդել; frais de ~ գովազդային ծախսեր

public-relations *f pl* հասարակայնության հետ կապեր; տեղեկատվական բաժին, հասարակայնության հետ կապերի բաժին

publier *vt* 1. հրատարակել, լույս ընծայել 2. հրապարակել, հայտարարել ի լուր աշխարհի, տարածել

~ à forts tirages հրատարակել մեծ տպաքանակներով

~ son opinion բացահայտ արտահայտել կարծիքը

publiquement *adv* հրապարակորեն, հրապարակավ, ամբողջ ժողովրդի առաջ

- puff** *m* փքուն գովազդ, խաբեություն, փչոց, հերյուրանք
- puffiste** *m* շաղատան, խաբեբա, կեղծ գիտություն ծախող՝ խարդախ մարդ
- puissance** *f* 1. իշխանություն, գերիշխանություն, տիրապետություն 2. հզորություն, ուժ, կարողություն 3. պետություն, երկիր, տերություն 4. ազդեցություն, կշիռ ◊ les Grandes Puissances գերտերություններ; la toute ~ ամենակարողություն, ամենահզորություն ~ paternelle *հրվք.* ծնողական իրավունքներ ~ publique պետական իշխանություն; պետություն ~s allies դաշնակից տերություններ ~s contractantes պայմանավորվող տերություններ ~s signataires պայմանագիր ստորագրող տերություններ; պայմանագրի ստորագրությանը մասնակից տերություններ
- punique** *adj* 1. *պտմ.* փյունիկյան 2. *փխք.* ուխտադրուժ, դավադիր, նենգ, երդմնազանց ◊ foi ~ ուխտադրություն, երդմնազանցություն, նենգություն, դավաճանություն; guerres ~s փյունիկյան պատերազմներ
- punir** *vt* 1. պատժել, պատիժ տալ 2. տույժի ենթարկել, տուգանել ◊ être ~i par la loi հետապնդվել ըստ օրենքի ~-(d')un crime պատժել հանցագործության համար
- punissable** *adj* պատժելի, պատժի արժանի
- punition** *f* 1. պատիժ, հատուցում 2. տույժ, տուգանք ◊ infliger une ~ տույժի ենթարկել, տույժ տալ; lieu de ~ պատժավայր; mesures de ~ պատժաչափ ~ corporelle ֆիզիկական պատիժ ~ légère թեթև պատիժ ~ sévère ծանր պատիժ
- pur**, -e *adj* 1. մաքուր, անխառն 2. պարզ, հստակ, ջինջ, զուլալ 3. մաքուր, անարատ, անապական, անբիծ 4. իսկական, իրական ◊ en ~ don ճրիաբար, անհատույց կերպով, անվճար; en ~e perte անօգուտ, իզուր, անտեղի կերպով, ապարդյուն կերպով ~ et simple անկասկած, անվիճելի, պարզ
- purge** *f* *փխք.* գտում, մաքրում ~ ethnique քաղաքական գտում
- purger** *vt* *փխք.* գտել, գտում կատարել (կուսակցության շարքերում) ~ une condamnation պատիժը կրել ~ le parti des membres déloyals գտել կուսակցությունը ոչ օրինապահ տարրերից
- putréfaction** *f* փտում, փտելը, նեխում, նեխելը
- pyrénéen**, -ne *adj* պիրենեյան

Q

- quadripartite** *adj* քառակողմանի, քառակողմ, չորս կողմերի մասնակցությամբ; négociations ~s քառակողմ բանակցություններ
- quai** *m* պարսպապատ ծովափ, գետափ, առափ, առափնյա փողոց, ափափողոց ◊ le Quai des Orfèvres Գատական ոստիկանություն (Փարիզում); le Quai d'Orsay Արտաքին գործերի նախարարություն (Ֆրանսիայում)
- qualifiable** *adj* որակավորելի, սահմանելի, սահմանման ենթակա ◊ une conduite non ~ անկարգություն, այլանդակ վարմունք
- qualification** *f* 1. որակավորում; որակի որոշում, գնահատում 2. պատրաստվածության աստիճանը
~ professionnelle որակավորման բարձրացում
- qualifié**, -e *adj* 1. որակյալ, որակավոր, առաջնակարգային 2. վաստակավոր, մեծավաստակ 3. ազդեցիկ, հեղինակավոր ◊ ouvrier ~ որակյալ բանվոր; personne ~e բանիմաց՝ իրագեկ՝ իրավասու անձ
- qualifier** *vt* 1. որակել, գնահատել, որոշել, սահմանել 2. *իրվք.* որակավորել
- qualité** *f* 1. որակ, հատկություն, պիտանիություն 2. արժեք, առավելություն, բարոյական արժեք 3. տիտղոս, աստիճան, կոչում, դիրք (հասարակության մեջ) ◊ contrôle de ~ որակի վերահսկում; garantie de ~ որակի երաշխիք; de haute ~ բարձրորակ; de mauvaise ~ ցածրորակ, ցածրակարգ; de première ~ առաջնակարգ; de ~ inférieure ցածրորակ; en ~ de... որպես, իբրև
~ d'auteur *իրվք.* հեղինակություն, հեղինակ լինելը
~ de citoyen քաղաքացիություն
~ de l'environnement շրջակա միջավայրի որակը
~ de maire քաղաքապետի պաշտոն, դիրք
~ de membre անդամություն, անդամակցություն
~ de la vie կյանքի որակը
- quantité** *f* 1. քանակ, մեծություն, չափ 2. բազմություն, մեծ քանակություն, զանգված ◊ en ~ մեծ քանակով; en ~ suffisante բավարար քանակությամբ
~ de gens մարդկանց բազմություն, բազմաթիվ մարդիկ
~ maximale առավելագույն չափ
~ minimale նվազագույն չափ
~ négligeable աննշան քանակություն
- quarantaine** *f* 1. քառասունին մոտ, շուրջ քառասուն; չորս տասնյակ 2. քառասուն տարի 3. կարանտին, մեկուսացում *փխք.* շրջա-

փակում $\diamond$ introduire une ~ կարանտին մտցնել; lever la ~ կարանտինը հանել; mettre en ~ մեկուսացման ենթարկել; բռնկոտել

quarante *m*: les Quarante Ֆրանսիական Ակադեմիայի քառասուն անդամները

quartier *m* 1. թաղ, թաղամաս; շրջան 2. կացարան, բնակարան, *ռազմ.* գորանոց 3. գթություն, խնայում, խնայելը; ներում, ներելը $\diamond$ Quartier Latin Լատինական թաղամաս (ուսանողական թաղամաս Փարիզում); Grand Quartier Général Գերագույն գլխավոր հրամանատարի ռազմական շտաբ; demander ~ գթություն հայցել; ne faire ~ կյանքը խնայել, ներել; point faire de ~, ne point donner de ~ չխնայել

~ général (Q.G.) շտաբակայան

quasi *adv* 1. համարյա, գրեթե 2. կարծես թե, իբրև թե, որպես թե 3. թվացյալ, կեղծ

~ gouvernemental կիսակառավարական

~ officiel կիսապաշտոնական

quasi-contrat *m* *իրվք.* կեղծ պայմանագիր (պարտավորություն, որը ծագում է առանց կողմերի նախնական համաձայնության)

quasi-droit *m* : ~ de veto առերևույթ վետոյի իրավունք

quai-monopole *m* համարյա մենիշխանություն, ոչ լիարժեք մենիշխանություն

quasi-stabilité *f* տեսանելի կայունություն

question *f* 1. հարց 2. խնդիր, վիճելի

հարց $\diamond$ aborder (կամ évoquer, soulever) հարց շոշափել; un certain nombre de ~s հարցերի շարք; débattre (կամ discuter, examiner) une ~ հարցը քննարկել՝ քննության առնել՝ դիտարկել; être en ~ քննարկման ենթակա լինել; հարցականի տակ լինել; éclairer une ~ հարցը լուսաբանել; éluder une ~ հարցին ընթացք չտալ; éviter la ~ հարցը շրջանցել; faire ~ կասկածի տեղիք տալ; il est ~ de հարցը վերաբերում է; je ne maîtrise pas cette ~ հարցին ծանոթ չեմ, գիտակ չեմ; mettre en ~ քննարկել; հարցականի տակ դնել; négocier la ~ de բանակցություններ վարել որևէ հարցի շուրջ; pas de ~ հարց չկա, խնդիր չէ; poser une ~ հարց տալ; poser la ~ sur հարց բարձրացնել; poser une ~ incidente հարց առաջադրել, որը ծագել է գործի ընթացքում; position de la ~ հարցադրում; presser (կամ accabler) de ~s հարցեր տեղալ; la ~ s'impose (կամ se dresse, se pose, surgit) հարց է ծագում՝ առաջ գալիս՝ երևան գալիս; retourner la ~ հարցը հակադարձել; solution d'une ~ հարցի լուծում; trancher (կամ résoudre, régler, décider) une ~ հարցը լուծել

~ ambiguë երկիմաստ՝ անորոշ հարց

~ brûlante հրատապ հարց

~ de confiance վստահության հարց

~ de confidence կոնֆիդենցիալ՝ գաղտնի հարց

~ décisive վճռորոշ հարց
 ~ embarrassante դժվարին խնդիր
 ~ essentielle էական՝ կարևոր հարց՝ խնդիր
 ~ fondamentale հիմնահարց, գլխավոր հարց
 ~ d'honneur պատվի խնդիր
 ~ d'intérêt commun երկկողմանի հետաքրքրություն ներկայացնող հարց
 ~ juridique իրավական, իրավաբանական հարց
 ~ litigieuse, en litige վիճելի հարց
 ~ orale [écrite] բանավոր [գրավոր] հարց (պատգամավորի)
 ~ politique քաղաքական հարց
 ~ préalable (պայմանագրի) որևէ կետ օրակարգ մտցնելու հարց
 ~ préjudicielle *հրվք.* նախնական հարց (որը ենթակա է լուծման մինչև գործի դատական քննությունը)
 ~ préliminaire նախնական հարց՝ խնդիր
 ~ provocatrice սադրիչ հարց
 ~ spéciale հատուկ՝ արտակարգ հարց
 ~ en suspens, ~ non résolue չլուծված՝ առկախ մնացած հարց
 ~ urgente անհետաձգելի, հրատապ խնդիր
 ~ vitale կենսական հարց
 ~ s venues à maturité, muries հասունացած հարցեր
questionnaire *m* հարցաթերթ ◊ remplir un ~ հարցաթերթիկը լրացնել
quête *f* 1. հանգամանակություն 2. փնտրում, որոնումներ, հետախուզում ◊ faire une ~ հանգաման-

կություն կատարել; en ~ de ... որոնելիս; se mettre en ~ de սկսել որոնել
quinquennal, -e *adj* 1. հնգամյա 2. հինգ տարին մեկ կրկնվող ◊ période ~e հնգամյակ, հնգամյա շրջան; plan ~ հնգամյա պլան
quinquennat *m* հնգամյակ; հնգամյա ժամանակամիջոց
quiproquo *m* 1. թյուրիմացություն, տարածայնություն 2. *դվնգ.* մեկը մյուսի փոխարեն
quitte *adj* 1. պարտք չունեցող, պարտքից ազատ 2. ազատ, ազատված ◊ être ~ envers զո հաշիվները փակած լինել մեկի հետ; tenir (կամ considérer, estimer) զո ~ de զո մեկին ազատել՝ փրկել ինչ-որ բանից
 ~ d'un danger վտանգից ազատված
 ~ de dettes պարտքերից ազատված
quitter *vt* 1. լքել, հեռանալ 2. մեկնել, դուրս գալ
 ~ ses études ուսումը թողնել
 ~ le service թոշակի անցնել
qui-vive *m*: être (կամ se tenir) sur le ~ զոն լինել, կռվելու պատրաստ լինել
quorum *m* քվորում, քվեակազմ ◊ le ~ est atteint, le ~ n'est pas atteint քվորում կա, քվորում չկա; réunir le ~ nécessaire քվորում ապահովել; vérifier le ~ ստուգել՝ քվորում կա, թե՛ չկա
quota *m* թույլատրված՝ սահմանված չափաքանակ, բաժին՝ մաս՝ քանակ, քվոտա ◊ attribuer les ~s քվոտաներ տրամադրել; fixer des

~s քվոտաներ սահմանել; réviser
 les ~ քվոտաները վերանայել
 ~ d'exportations արտահանման
 քվոտա՝ չափաբաժին
 ~ d'importations ներկրման քվո-
 տա՝ չափաբաժին
 ~ de vente ապրանքաշրջանա-
 ռության սահմանված քվո-
 տա՝ չափաքանակ
quote-part *f* 1. մաս, բաժին, մասնա-
 բաժին, փայտբաժին 2. քվոտա $\diamond$
 augmenter la ~ քվոտան մեծաց-
 նել; calculer la ~ քվոտան հաշ-
 վել; recevoir sa ~ իր մասնաբա-
 ժինը ստանալ; régler la ~ քվո-

տան վճարել; verser la ~ քվոտան
 մուծել
quotidien, -ne *adj* ամենօրյա, ամօր-
 յա, ամօրեական, սովորական,
 մշտական:
quotient *m* օրաթերթ
quotient *m* գործակից
 ~ électoral պատգամավորի ընտ-
 րության համար անհրաժեշտ
 ձայների քանակ
 ~ familial ընտանեկան գործա-
 կից, ընտանիքի յուրաքանչյուր
 անդամին ընկնող եկամտաչափ
 ~ intellectuel (Q.I.), ~ mental
 մտավոր զարգացության գործա-
 կից, մտավոր ցուցանիշ

R

- rabais** *m* 1. զեղչ, զեղչում, զների իջեցում 2. դրամի արժողության իջեցում $\diamond$ accorder un ~ զեղչ տրամադրել; faire un ~ զեղչ անել; mettre au ~ արժեզրկել, գինը իջեցնել; mettre trop au ~ զո մեկի արժանապատվությունը վիրավորել; travailler au ~ աշխատել չնչին գումարով՝ գրոշներով; vendre au ~ զեղչով վաճառել; էժան գներով վաճառել
- rabattre** *vt* 1. զիջել, զիջումներ անել, զեղչ անել 2. պակասեցնել, նվազեցնել, իջեցնել $\diamond$ se ~ *փխբ.* թեման փոխել, այլ բանից խոսել; se ~ sur la politique քաղաքականությունից սկսել խոսել
- raccrocher** *vt* կրկին դնել, ամրացնել ~ le récepteur լսափողը դնել
- race** *f* 1. ցեղ, ռասա 2. ցեղատեսակ, տեսակ 3. *հնգծ.* դինաստիա, գահատոհմ 4. սերունդներ, հետնորդներ 5. $\diamond$ écrivain de ~ իսկական գրող; de ~ տոհմաբուծական; de ~ noble ծագումով ազնվատոհմիկ, ազնվացեղ ~ blanche, ~ noire, ~ jaune, ~ rouge սպիտակ, սև, դեղին, կարմիր ցեղ ~ humaine մարդկային ցեղ ~s à venir, les ~s futures *քղբ.* գալիք սերունդներ
- racial**, -e *adj* ռասայական $\diamond$ différends ~aux ռասայական տարածայնություններ; discrimina-
- tion ~e ռասայական խտրականություն; élimination de la discrimination ~e ռասայական խտրականության վերացում; politique ~e ռասայական քաղաքականություն; préjudice ~ ռասայական նախապաշարմունք; ségrégation ~e ռասայական խտրականություն
- racisme** *m* ռասիզմ, ցեղապաշտություն, ռասայական խտրականություն
- raciste** *adj* ռասիստական $\diamond$ doctrine ~ ռասիստական տեսություն; nationalisme ~ ռասիստական ազգայնամոլություն; politique ~ ռասիստական քաղաքականություն
- raciste** *m, f* ռասիստ, ռասիզմի կողմնակից
- radiation** *I f* ճառագայթում, ռադիացիա ~s atomiques ատոմային ճառագայթում
- radiation** *II f* ցուցակներից հանում՝ հեռացում՝ ջնջում ~ de l'inscription *իրվբ.* գրառումների մարում
- radical** *m քղբ.* ռադիկալ՝ արմատական՝ վճռական գործողությունների և հայացքների կողմնակից
- radical**, -e *adj* 1. արմատական, հիմնական, էական 2. ռադիկալ, վճռական $\diamond$ action ~e վճռական գործողություններ; amendement ~

- արմատական բարելավում; *change-ment* ~ արմատական` կարուկ փոփոխություն; *parti* ~ ռադիկալ կուսակցություն
- radicalement** *adv* արմատականորեն, արմատապես, վճռականորեն
- radicalisme** *m* արմատականություն, ռադիկալիզմ
- radier** I *vi* 1. ճառագայթել, ճառագել 2. փայլել (ուրախությունից)
- radier** II *vt* ջնջել, ցուցակներից հանել
- radieux, -se** *adj* 1. ճառագայթող 2. փայլող, շողացող, ուրախ, խնդուն, ուրախալի, բերկրալից, բերկրանք առաջացնող
- radio** *f* 1. ռադիո, ձայնասփյուռ 2. : (station) ~ ռադիոկայան ◊ *émettre* (կամ *transmettre*) *par* ~ հաղորդել ռադիոյով; *lancer par* ~ տարածել ռադիոյով ~ *libre*, ~ *locale*, ~ *privée* մասնավոր ռադիոկայան (տեղական նշանակության)
- radio** *m* ռադիոգիր, ռադիոգրամա; ռադիստ, ռադիոհաղորդ
- radioactivité** *f* ռադիոակտիվություն ~ *naturelle* բնական ռադիոակտիվություն ~ *artificielle* արհեստական ռադիոակտիվություն
- radiocommunication** *f* ռադիոկապ
- radiodiffusion** *f* ռադիոհաղորդում, հեռարձակում ◊ *office de* ~ - *télévision française* ֆրանսիական ռադիոհաղորդման և հեռուստատեսության վարչություն ~ *par satellites* հրթիռային (ռադիո) հեռարձակում
- ~ *visuelle* հեռուստատեսային հեռարձակում; հեռուստատեսային հաղորդում
- radiogramme** *m* ռադիոգիր
- radio-installation** *f* ռադիոսարքավորում, ռադիոսարք, ռադիոտեղակայանք
- radiophoner** *vt* ռադիոյով հաղորդել
- radiotransmission** *f* ռադիոհաղորդում
- raffermir** *vt* ամրացնել, ամրապնդել, հաստատուն դարձնել, ուժեղացնել
- raffermissement** *m* ամրացում, ամրապնդում, ուժեղացում, ուժեղացնելը
- raid** *m* 1. մարտարշավ, արշավանք, ասպատակություն 2. ուղևորություն; *ավ. թռիչք* ~ *de police* ոստիկանական շուրջկալ ~ *transatlantique* թռիչք Ատլանտյան օվկիանոսի վրայով
- raïssement** *m* 1. *փ/սք.* լարվածություն 2. կոշտացում, կարծրացում, պնդություն հաղորդելը 3. *քղք.* խստացում (դիրքորոշման) ~ *de la politique* անցում դեպի ավելի կոշտ քաղաքականություն
- raison** *f* 1. բանականություն, խելք, գիտակցություն, ինտելեկտ, լրջմտություն, խոհականություն, խոհեմություն, խելամտություն, շրջահայացություն, ողջամտություն 2. փաստարկ, արդարացում, նկատառում, պատճառ, փաստ, հիմք, հիմունք, դատողություն, ենթադրություն ◊ *à bonne* ~ լիակատար իրավունքով, լիակատար հիմունքով; *avoir* ~ իրավացի լինել; *avoir de bonnes* ~s

բավարար հիմքեր ունենալ; de-
mander ~ բացատրություն պա-
հանջել; donner ~ համաձայնել,
համաձայնություն տալ; parler ~
խոսել ողջամտորեն; perdre la ~
խելքը կորցնել; à plus forte ~
առավել ևս; plus que de ~
սպասվածից ավելին; pour les ~s
ci-dessus exposées վերևում շա-
րադրվածի պատճառով; à ~ de...
հաշվով; avec ~ արդարամտու-
թյամբ, ըստ արդարին; comme de
~ ինչպես և սպասվում էր; ող-
ջամտորեն դատելով; en ~ de
պատճառով; non sans ~ ոչ ա-
ռանց հիմքի; rendre ~ de qch հա-
շիվ տալ մի բանում, բացատրու-
թյուններ տալ ինչ-որ բանի առ-
թիվ
~ convaincante համոզիչ փաս-
տարկ
~ directe ուղղակի կապ՝ առնչու-
թյուն
~ d'état պետական շահ, երկրի
շահ, պետական նկատառումներ
~ d'être գոյության իրավունք, գո-
յության իմաստ; խելամիտ հիմ-
նավորում
~ valable հիմնավորված՝ հարգե-
լի պատճառ
~s économiques տնտեսական
նկատառումներ
~s d'Etat պետական շահեր
~s financiers ֆինանսական նկա-
տառումներ
~s politiques քաղաքական նկա-
տառումներ

raisonnable *adj* 1. խելացի, խոհեմ,
շրջահայաց, ողջամիտ 2. չափա-
վոր, ընդունելի, տանելի 3. հիմ-

նավորված, մտածված, կշռա-
դատված ◊ acte ~ խելամիտ գոր-
ծողություն; argument ~ խելամիտ
փաստարկ; compensation ~ հա-
մապատասխան փոխհատու-
ցում; justification objective et ~
հիմնավորված և անաչառ ար-
դարացում; prix ~ չափավոր գին;
proposition ~ ընդունելի առա-
ջարկ; revenu ~ կարգին եկա-
մուտ

raisonnablement *adv* 1. խոհեմա-
բար, խելամտորեն 2. շրջահա-
յացորեն, ողջամտորեն

raisonné, -e *adj* կանխամտածված,
լավ կշռադատված; փաստերով,
փաստարկներով, ապացույցնե-
րով հիմնավորված

raisonnement *m* 1. դատողություն,
հետևություն, մտահանգում, եզ-
րակացություն 2. գիտակցու-
թյուն, տրամաբանություն ◊ man-
quer de ~ դատելու կարողություն
չունենալ
~ affectif զգայական դատողու-
թյուն
~ déductif արտածական՝ դե-
դուկտիվ դատողություն
~ faux սխալ եզրակացություն
~ inductif մակաձական՝ ինդուկ-
տիվ դատողություն

raisonner 1. *vi* դատել, խորհել, մտա-
ծել, դատողություններ անել, եզ-
րակացնել, տրամաբանել 2.
առարկել, հակաճառել, ընդդի-
մախոսել 3. *vt* քննել, քննության
ենթարկել, քննարկել
~ juste ճիշտ դատել
~ politique քաղաքականությու-
նից խոսել, քաղաքականությու-

նը քննության ենթարկել
rajustement *m* 1. ուղղում, շտկում, հարմարեցնելը, վերափոխում, վերանորոգում, կարգավորում 2. *հնգծ.* հաշտեցում, հաշտեցնելը
 ~ d'un différend տարաձայնության կարգավորում
 ~ des prix գների կարգավորում
 ~ des salaires աշխատավարձերի շտկում՝ ուղղում՝ հավասարեցում
ralenti *m* դանդաղում, դանդաղեցված ընթացք $\diamond$ mettre au ~ դանդաղեցնել; au ~ դանդաղորեն
ralentir *vt* դանդաղեցնել, կանգնեցնել
ralentissement *m* 1. դանդաղում 2. թուլացում, նվազում
 ~ de la conjoncture, ~ conjoncturel տնտեսական իրավիճակի անկում
 ~ de la production արդյունաբերական արտադրանքի նվազում
ralliement *m* 1. *ազգ.* հավաք 2. միանալը, միավորվելը, միավորում $\diamond$ mot de ~ նշանաբան; պայմանաբառ; point de ~ հավաքակայան; *փխք.* ուժերի միավորման վայր
rallier *vt* 1. կրկին միացնել, վերամիավորել 2. միանալ, հարել, վերամիավորվել; վերադառնալ 3. *փխք.* միավորել (ընդհանուր գործի համար); ներգրավել (որևէ գործի մեջ), հավաքել $\diamond$ se ~ ա) միավորվել, հավաքվել, համախմբվել բ) միանալ, հարել; se ~ à un parti հարել որևէ կուսակցության; se ~ à un point de vue որևէ տեսակետի հարել
 ~ l'adhésion de tous համընդհա-

նուր ճանաչում ստանալ
 ~ la majorité միանալ մեծամասնությանը
 ~ son poste վերազբաղեցնել իր պաշտոնը
 ~ les suffrages ձայներ ստանալ; աջակցություն ստանալ
ramener *vt* : ~ sur le tapis des controverses տարաձայնություններ հարուցել
rançon *f* 1. փրկագին 2. *փխք.* վճարում, հատուցում, փոխհատուցում, պատիժ $\diamond$ demander une ~ փրկագին պահանջել; payer une ~ փրկագին վճարել
 ~ du progrès առաջադիմության ծախսեր
rang *m* 1. շարք, կարգ; տողան 2. (հասարակության մեջ) դիրք, կարգ, աստիճան; կոչում, տիտղոս 3. *ազգ.* շարքային կազմ $\diamond$ déchoir de son ~ իր դիրքից զրկվել; diplomate de haut ~ բարձրաստիճան դիվանագետ; être du même ~ նույն կոչումն ունենալ, նույն աստճանի վրա լինել; mettre au ~ de... շարքը դասել; militaire du ~ շարքային; de premier ~ առաջին կարգի, առաջնակարգ; prendre ~ դիրք գրավել, առաջ քաշվել, տեղ զբաղեցնել; quitter les ~s շարքից դուրս գալ; rester dans le ~, garder son ~ շարքում մնալ; rompre (կամ percer, enfoncer) les ~s ennemis թշնամու շարքերը ճեղքել; s'abaisser au ~ de... ցածրանալ մինչև... աստիճան; se mettre en ~ շարք կանգնել; serer les ~s համախմբվել, միավորվել; servir

- dans le ~ ծառայել որպես շարքային; tenir un ~ honorable պատվավոր դիրք գրավել; venir au deuxième ~ երկրորդ տեղը գրավել
~ d'ancienneté տեղ՝ ըստ ավագության
- ranger** *vt* 1. շարել, դասավորել, կարգի բերել, գետեղել, տեղավորել 2. *maqu.* շարել, շարք կանգնեցնել 3. հպատակեցնել, ենթարկել, հնազանդեցնել $\diamond$ se ~ ա) շարք կանգնել, շարվել բ) հարել; se ~ à un avis մեկի կարծիքին միանալ; se ~ du côté de... հարել, միանալ, անցնել մեկի կողմը
~ sous le joug, ~ sous les lois, ~ sous l'autorité de զո մեկի ենթակայության տակ դնել
- ranimation** *f.* ~ de la conjoncture իրավիճակի աշխուժացում
- ranimer** *vt* 1. քաջալերել, սրտապնդել, խրախուսել, ոգևորել 2. վերակենդանացնել, կենդանացնել, աշխուժացնել, կենդանություն տալ
~ le passé անցյալը վերակենդանացնել
- raout** *m* *դվնգ.* պաշտոնական երեկույթ, ընդունելություն
- rapace** *adj* ավազակային, կողոպտչական, թալանչիական, գիշատչական, ագահ $\diamond$ combat ~ կողոպտչական՝ թալանչիական կռիվ
- rapacité** *f* գիշատչություն, ագահություն, ընչաքաղցություն, ժլատություն, շահամոլություն
- rapatriement** *m* 1. հայրենադարձություն 2. *դվնգ.* ռեպատրիացիա (ներգաղթ, գաղթածների վերադարձը ծննդավայրի երկիր) $\diamond$ en instance de ~ հայրենադարձման ենթակա
- rapatrier** *vt* հայրենադարձել, հայրենիք ուղարկել $\diamond$ se ~ հայրենիք վերադառնալ, հայրենադարձվել
- rapine** *f* 1. հափշտակություն, յուրացում, կողոպուտ, ավարառություն, թալան, ավազակություն 2. կորզում, շորթում $\diamond$ guerre de ~ թալանչիական պատերազմ
- rapiner** *vt, vi* կողոպտել, հափշտակել, յուրացնել, թալանել; կորզել, շորթել
- rappel** *m* 1. հետ կանչել (դեսպանի, պատգամավորի և այլն) 2. կոչ, հրավեր $\diamond$ presenter ses lettres de ~ *դվնգ.* հետ կանչման գիր հանձնել
~ à l'ordre կարգուկանոնի կոչ
~ au règlement ռեգլամենտը՝ աշխատակարգը պահպանելու կոչ
- rappeler** *vt* 1. հետ կանչել (դեսպանին, պատգամավորին) 2. *փխք.* հիշեցնել, կոչ անել 3. վերադարձնել
~ un ambassadeur դեսպանին հետ կանչել
~ à l'obéissance ստիպել ենթարկվելու
~ l'orateur à la question traitée հռետորին խնդրել թեմայից չշեղվել
~ un orateur aux convenances հռետորին կարգի հրավիրել
~ à l'ordre կարգուկանոնի կոչ անել
~ d'urgence շտապ կանչել
~ à la vie կյանք վերադարձնել, կյանքի կոչել, նոր ուժ տալ

rapport *m* 1. եկամուտ 2. զեկույց, զեկուցում, հաշվետվություն 3. հարաբերություն, կապ, հարաբերակցություն, համապատասխանություն ◊ *accepter le ~* ընդունել հաշվետվությունը; *avoir ~ à...* կապ ունենալ; *circuler le ~* հաղորդումը տարածել՝ շրջանառության մեջ դնել; *consigner* (կամ *faire figurer, insérer*) *dans un ~* զեկուցման մեջ մտցնել; *déclarer le ~* *inacceptable* զեկույցն անընդունելի հայտարարել; *entendre* (կամ *discuter*) *un ~* լսել՝ քննարկել զեկուցումը; *être en ~s* կապի մեջ լինել; *faire* (կամ *présenter*) *un ~* *sur* զեկուցումով հանդես գալ; *mentionner dans le ~* զեկույցում նշել՝ հիշատակել; *au ~ de...* վկայությամբ; *en ~ de ...* կապակցությամբ; *par ~ à...* համեմատությամբ; *se mettre en ~ avec* կապի մեջ մտնել; *sous tous (les) ~s* բոլոր տեսանկյուններից, բոլոր առումներով; *transmettre le ~* հաշվետվությունը փոխանցել
 ~ *annuel* տարեկան հաշվետվություն
 ~ *d'activité* հաշվետու զեկուցում
 ~ *biennal* երկամյա հաշվետվություն
 ~ *confidentiel* գաղտնի՝ կոնֆիդենցիալ զեկույց
 ~ *des commissaires, ~ des contrôleurs* վերստուգիչ հաշվետվություն, հաշվետվություն վերստուգման արդյունքների մասին
 ~ *du conseil d'administration* վարչական խորհրդի հաշվետվություն

~ *factuel* փաստացի հաշվետվություն
 ~ *financier* ֆինանսական հաշվետվություն
 ~ *des forces de classes* դասակարգային ուժերի հարաբերակցություն
 ~ *de gestion* վարչակազմի տարեկան հաշվետվություն
 ~ *informatif* տեղեկատվական հաշվետվություն
 ~ *juridique* իրավահարաբերություն
 ~ *mensuel* ամսական հաշվետվություն
 ~ *oral* բանավոր զեկույց
 ~ *politique* քաղաքական զեկուցում
 ~ *préliminaire* սկզբնական հաշվետվություն
 ~ *sommaire* ամփոփիչ հաշվետվություն
 ~ *supplémentaire* լրացուցիչ հավելյալ զեկույց
 ~ *trimestriel* եռամսյա հաշվետվություն
rappports *m pl* մարդկային կապեր, հարաբերություններ; փոխհարաբերություններ ◊ *entretenir des ~s* հարաբերություններ պահպանել
 ~ *d'amitié* բարեկամական հարաբերություններ
 ~ *de bon voisinage* բարիդրացիական հարաբերություններ
 ~ *de classe* դասակարգային հարաբերություններ
 ~ *contractuels* պայմանագրային հարաբերություններ
 ~ *de production* արտադրական

- հարաբերություններ
~ sociaux սոցիալական հարաբե-
րություններ
- rapporter** *vt* 1. հաղորդել, շարադ-
րել, հայտնել, տեղեկացնել, ծա-
նուցել 2. զեկուցել, հաշվետվու-
թյուն ներկայացնել 3. *հրվք.* վե-
րացնել, չեղյալ հայտարարել
(օրենք, հրաման, նշանակում) ◊
se ~ ա) *հնգծ.* իրար համապա-
տասխանել, ներդաշնակ լինել բ)
վերաբերել որևէ բանի; s'en ~ à
զո... մեկի հայեցողությանը թող-
նել; ապավինել մեկին, հույսը
դնել մեկի վրա
- rapporteur**, -se *m, f* զեկուցող; ելույթ
ունեցող
- rapprochement** *m* 1. *ղվնգ.* շահերի
կամ հետաքրքրությունների մո-
տեցում՝ մերձեցում, բարեկամա-
կան հարաբերությունների վեր-
սկսում (*հասկ.* պետությունների
միջև) 2. հաշտեցում 3. համադ-
րում, համեմատում, զուգորդում,
բաղդատում ◊ établir un ~ entre
deux textes երկու տեքստեր հա-
մեմատել՝ համադրել իրար հետ;
faire un ~ համադրել, զուգահեռ-
ներ անցկացնել
~ des points de vue տեսակետ-
ների մերձեցում
- rapprocher** *vt* 1. մոտեցնել, մոտ բե-
րել (տանել) 2. համադրել, համե-
մատել, զուգորդել 3. մերձեցնել,
հաշտեցնել
~ faits et dates համադրել փաս-
տերն ու տարեթվերը
- rassemblement** *m* 1. հավաքելը, ժո-
ղովելը 2. խռնվելը, հավաքվելը,
ամբոխվելը, կուտակում, կու-
տակվելը (ժողովրդի) 3. միավո-
րում, համախմբում, միացում 4.
նազմ. հավաք; կենտրոնացում
(գործերի) ◊ disperser un ~ հա-
վաքվածներին ցրել; point de ~
հավաքակայան, հավաքակետ
~ d'alerte հավաք տագնապի ազ-
դանշանով
~ national ազգային միավորում
~ populaire ժողովրդական ուժե-
րի համախմբում
- rassembler** *vt* 1. հավաքել 2. համա-
խմբել; միավորել, միացնել 3.
կուտակել 4. կենտրոնացնել
(գործերը)
~ des faits փաստեր հավաքել
~ ses forces ուժերը համախմբել
~ ses idées մտքերը հավաքել,
կենտրոնանալ, մտածել
- rassurant**, -e *adj* հանգստացնող,
վստահություն ներշնչող, մխի-
թարող ◊ nouvelles ~es հանգըս-
տացնող՝ մխիթարող նորություն-
ներ; peu ~ վստահություն
չներշնչող; վստանգավոր
- rater** 1. *vi* ա) վրիպել, փուստ անց-
նել բ) *փխք., խսկց.* չհաջողվել,
ձախողվել, բարեհաջող չլինել 2.
vt ա) վրիպել, չդիպչել բ) *խսկց.*
պահը բաց թողնել
~ son coup վրիպել
~ un examen քննությունից կտրը-
վել
~ une occasion հարմար առիթը
բաց թողնել
- ratification** *f* վավերացում, կոնֆիր-
մացիա, հաստատում ◊ lettre de
~ վավերագիր
~ incomplète թերի վավերացում
~ d'un traité միջպետական հա-

մաճայնագրի վավերացում
ratifier *vt* վավերացնել, հաստատել
 ◇ *dûment* ~é պատշաճ ձևով վավերացված
rationalisation *f* 1. նորարարություն
 2. *հոգք.* տրամաբանական հիմնավորում, (անգիտակից գործողությունների) խելամիտ բացատրություն
rationaliser *vt* 1. նորարարություն անել 2. տրամաբանական բացատրություն տալ; տրամաբանորեն հիմնավորել; *հոգք.* բացատրել (սեփական արարքները)
rationalisme *m* ռացիոնալիզմ; բանական` խելամիտ վերաբերմունք կյանքի հանդեպ
rationaliste *m* ռացիոնալիստ, ռացիոնալիզմի հետևորդ
rationalité *f* ռացիոնալություն, նպատակահարմարություն
rationnel, -le *adj* 1. բանական, խելացի, խելամիտ, խելոք 2. ռացիոնալ, նպատակահարմար, գործիմաց, գործարար, բանիմաց, ձեռներեց, ճիշտ ◇ *exploitation* ~le տնտեսության խելամիտ ղեկավարում; *justification* ~le խելամիտ արդարացում; *méthode* ~le ռացիոնալ մեթոդ
rationnellement *adv* ռացիոնալ կերպով, նպատակահարմար կերպով, բանական կերպով; հիմնավորապես, հիմնովին, գործիմացորեն, գործիմացաբար, խելամտորեն
rationalment *m* նորմավորում, չափակարգում ◇ *système de* ~ քարտային համակարգ

rationner *vt* նորմավորել, բաժանել, բաշխել
 ~ *les vivres* նորմավորել պարենի բացթողումը; սահմանափակել պարենամթերքի սպառումը
ratisser *vt* *նազմ.* հետախուզելով մաքրել, համատարած գնդակոծել, սանրել
 ~ *le terrain* տեղանքը հետախուզել, սանրել
rattacher *vt* նորից կապել (միացնել, ամրացնել) ◇ *se* ~ à 1. կապվել, ամրանալ 2. կապ, հարաբերություն ունենալ; *une grande importance se* ~e à *cette question* այս հարցը մեծ նշանակություն է ստանում
 ~ à *l'étalon* or *արտարժույթը* փոխադրել ոսկու
 ~ *une question à...* հարցը կապել... հետ
rattraper *vt* բացերը լրացնել, բաց թողածը լրացնել` վերականգնել
 ~ *le retard* բաց թողածը լրացնել, հետամնացությունը վերացնել
 ~ *le temps perdu* կորցրած ժամանակը հետ բերել
ravage *m* 1. կործանում, ավեր, ավերածություն, քանդում, խորտակում, ամայացում; վնասում, վնասվելը, փչացում, վնասվածք 2. կործանարար հետևանքներ ◇ *causer* (կամ *faire*) *des* ~s ավերածություններ պատճառել; մոլեգնել (պատերազմի, համաճարակի մասին)
ravaler *vt* *փխք.* իջեցնել, ցածրացնել, նվաստացնել, ստորացնել
 ~ *au rang de...* իջեցնել մինչև... մակարդակը

- ~ au rôle de puissance de troisième ordre իջեցնել մինչև երրորդական աստիճանի պետության մակարդակը
- ravitaillement** *m* մատակարարում, հայթայթում, պարենավորում, մթերավորում (զինծառայողի), բավարարում, բավարարություն ~ en eau ջրամատակարարում ~ en munitions ռազմամթերքի մատակարարում ~ en vivres կենսամթերքի մատակարարում
- ravitailer** *vt* մատակարարել, տալ, հայթայթել, ապահովել (պարենամթերքով, ռազմամթերքով)
- raviver** *vt* 1. թարմացնել, բորբոքել, ավելի պայծառացնել, ուժեղացնել 2. *փ/սք.* վերակենդանացնել, հարություն տալ, կենդանացնել ~ l'espérance հույսը վերածնել
- rayer** *vt* 1. *փ/սք.* վտարել, հեռացնել, արտաքսել 2. ջնջել, հանել, դուրս գցել ~ des cadres հաստիքային ցուցակից հանել ~ de la liste ցուցակից հանել ~ du nombre թվից հանել ~ une ville de la carte du monde քաղաքը ջնջել երկրի երեսից
- rayon** *m* 1. ճառագայթ, շող, փայլ, փայլատակում, առկայծում 2. շառավիղ, շրջան $\diamond$ dans un ~ de dix kilomètres 10 կմ շառավղով ~ d'action գործողության շառավիղ ~ d'espérance հույսի ճառագայթ ~s X, ~s de Rentgen ռենտգենյան ճառագայթներ
- rayonnement** *m* 1. ճառագայթում 2. փայլատակում, փայլ, լուսապասակ 3. ազդեցության տարածում; բարերար ազդեցություն, էքսպանսիա $\diamond$ dans le ~ de la gloire փառքի լուսապասակի մեջ
- rayonner** *vi* 1. փայլել, փայլատակել, ճառագել 2. *Ֆիզ.* ճառագայթել 3. մեծացնել ազդեցության ոլորտը
- réactif**, -ve *adj* ռեակտիվ, հակազդական $\diamond$ avion à ~ ռեակտիվ ինքնաթիռ; force ~ve ռեակտիվ ուժ
- réaction** *f* 1. ռեակցիա, հակազդում, հակազդեցություն; փոխազդեցություն 2. արձագանք, պատասխան, անդրադարձում 3. *քղք.* ռեակցիա, հետադիմություն $\diamond$ chasseur à ~ ռեակտիվ կործանիչ; moteur à ~ ռեակտիվ շարժիչ ~ en chaîne շղթայական ռեակցիա ~ négative բացասական արձագանք ~s internationales միջազգային արձագանքներ ~s isolées առանձին ելույթներ՝ արձագանքներ
- réactionnaire** *adj* ռեակցիոն, հետադիմական $\diamond$ forces ~s հետադիմական՝ ռեակցիոն ուժեր
- réactionnaire** *m, f* ռեակցիոներ, հետադիմական
- réadaptation** *f*: ~ professionnelle նոր մասնագիտության ձեռքբերում
- réadhésion** *f* կրկին ընդունվելը, մտնելը, վերադառնալը
- réaffirmation** *f* նոր՝ կրկնակի հաստատում, վերահաստատում
- réaffirmer** *vt*: ~ son intérêt à... վերա-

- հաստատել իր շահագրգռվածությունը...
- réajournement** *m* կրկին հետաձգում, տարկետում, ժամկետի երկարացում
- réajourner** *vt* կրկին հետաձգել, ժամկետը երկարացնել
- réal** *m* ռեալ (իսպանական դրամ)
- réalisateur** *m* բեմադրիչ, ռեժիսոր (կինոֆիլմի, հեռուստահաղորդման)
- réalisation** *f* 1. իրականացում, կյանքի կոչում, իրագործում, կենսագործում 2. *pl* նվաճումներ, հաջողություններ 3. բեմադրում, բեմադրություն (կինոֆիլմի, հեռուստահաղորդման)
 ~ de l'art արվեստի ստեղծագործություն
 ~ des droits économiques et sociaux տնտեսական և սոցիալական իրավունքների իրականացում
 ~ des droits de l'homme մարդու իրավունքների իրականացում
 ~s de la science գիտության նվաճումներ
- réaliser** *vt* 1. իրականացնել, կյանքի կոչել, կենսագործել, իրագործել 2. փողի վերածել, իրացնել, ռեալիզացիայի ենթարկել 3. շահույթ ստանալ, եկամուտ բերել 4. բեմադրել (կինոֆիլմ) ◊ *se* ~ իրականացվել, կատարվել, կենսագործվել
 ~ un arrangement փոխադարձ համաձայնության հասնել
 ~ des bénéfices exorbitants հսկայական շահույթ ստանալ
 ~ au delà գերակատարել
- ~ des gains énormes հսկայական շահույթ ստանալ
 ~ des mesures միջացառումներ անցկացնել
 ~ un plan պլանը կատարել
 ~ un record ռեկորդ սահմանել
- réalisme** *m* 1. ռեալիզմ, իրապաշտություն 2. իրատեսություն
- réaliste** *adj* ռեալիստական, իրատեսական; իրագործելի, գործնական
- réaliste** *m, f* ռեալիստ, ռեալիզմի հետևորդ, իրատես, իրապաշտ
- réalité** *f* իրականություն, ռեալություն; իսկություն, փաստ, իրողություն, ճշմարտություն, ճշտություն ◊ avoir le sens de ~ իրատես՝ ռեալիստ լինել; prendre ses désirs pour ~ իր ցանկությունները որպես իրականություն ընդունել; en ~ իրականում, իրոք, իրապես, իսկապես
- réaménager** *vt* վերասարքավորել; վերապլանավորել; վերակառուցել, վերականգնել
- réannexer** *vt* 1. նորից միացնել, կցել, ավելացնել 2. նորից բռնակցել, բռնագավթել
- réannexion** *f* պետության կողմից իրենից խլված տարածքների միացում
- réarmement** *m* վերազինում, վերազինելը, վերազինվելը
- réarmer** 1. *vt* վերազինել 2. *vi* վերազինվել
- rebelle** *adj* 1. խռովարար, ապրստամբ, ըմբոստ, դիմադրող, ընդդիմացող, հակառակվող, պայքարող 2. անհնազանդ, անկարգապահ

- ~ aux conseils խորհուրդներ լսելու անընդունակ
- ~ à la discipline կարգապահություն չճանաչող
- rebell** (se) *v . pr.* 1. խռովություն քարճրացնել, ապստամբել 2. ըմբոստանալ, ընդվզել
- rébellion** *f* 1. խռովություն, բունտ, ընդվզում, ապստամբություն 2. *հրվք.* դիմադրություն իշխանությանը, անհնազանդություն իշխանությանը
- rebus sic stantibus** (*լատ.*) *դվնգ.* «անփոփոխ հանգամանքների վերապահում» (որը պայմանավորվող կողմերից մեկին կամ մի քանիսին հիմք է տալիս պայմանագրի միակողմ կասեցման համար)
- rebut** *m* 1. կոպիտ մերժում 2. անպետք իր, խոտան $\diamond$ *essuyer des ~s* մերժում ստանալ
- ~ *de l'humanité* տականք
- rebuter** *vt* 1. վանել 2. կոպտորեն մերժել 3. խոտանել
- récapitulation** *f* համառոտ եզրակացություն, ամփոփում
- récapituler** *vt* 1. ամփոփել, եզրակակել 2. վերհիշել, վերարտադրել
- receler, recéler** *vt* 1. *հրվք.* ծածկել, թաքցնել, պարտակել 2. իր մեջ ունենալ, պարունակել, բովանդակել, ամփոփել
- recement** *adv* վերջերս պատահած, նոր, թարմ, ժամանակակից
- recensement** *m* 1. բնակչության մարդահամար 2. հաշվառում 3. գույքագրում
- recenser** *vt* 1. մարդահամար կատարել, ստուգում իրականացնել, հաշվառում անցկացնել; հաշվառման վերցնել 2. գույքագրել
- réception** *f* 1. ընդունելություն (նաև դիվանագիտական), հանդիպում 2. ստացում, մուտք (դրամական), ընդունում $\diamond$ *accuser ~* ծանուցել ստացման մասին; *dès ~* ստանալուն պես; *discours de ~* ներածական ելույթ (ակադեմիա ընդունվելու ժամանակ); *faire une mauvaise ~* à qn վատ ընդունելություն ցույց տալ մեկին; *jour de ~* ընդունելության օր; *salle de ~* ընդունելությունների դահլիճ՝ սրահ ~ à l'ambassade ընդունելություն դեսպանատանը
- ~ *amicale* բարեկամական՝ ընկերական հանդիպում՝ ընդունելություն
- ~ *cérémonielle* հանդիսավոր ընդունելություն (հյուրերի)
- ~ *officielle* պաշտոնական ընդունելություն
- réceptionniste** *m, f* այցելուներին ընդունող անձ; քարտուղար (որը զբաղվում է այցելուների ընդունելությամբ), մատենավար, հերթապահ ադմինիստրատոր՝ կառավարիչ
- récession** *f* 1. հեռացում, անջատում 2. անկում, նվազում, իջեցում, կրճատում
- ~ *économique* տնտեսական անկում
- ~ *politique* քաղաքական ակտիվության անկում
- recette** *f* 1. հասույթ, (դրամական) մուտք, եկամուտ, գումար, շահույթ 2. հավաքում, գանձում (հարկերի) 3. դեղատոմս $\diamond$ *ampre-*

ter les ~s եկամուտները կրճատել; faire ~ եկամուտ բերել; garçon de ~s գանձիչ, ինկասատոր; porter (կամ mettre) en ~ մուտք գրանցել; prélever sur la ~ վերցնել ի հաշիվ հասույթի
 ~ annuelle տարեկան դրամամուտք
 ~ effective ընթացիկ դրամամուտք
 ~s et dépenses եկամուտներ և ծախսեր
 ~s douanières մաքսատուրք
 ~s de l'Etat, ~s publiques պետական եկամուտներ
 ~s fiscales հարկային մուտքեր
recevabilité *f* *հրվք.* ընդունելիություն, ընդունելի լինելը, թույլատրելիություն
recevable *adj* *դվգ., հրվք.* ընդունելի, թույլատրելի ◊ amendement ~ ընդունելի բարեփոխում; déclarer une motion ~ առաջարկն ընդունելի հայտարարել
recevoir *vt* դիմավորել, ընդունել (հյուրերի, այցելուների)
 ~ des visites հյուրեր ընդունել
 ~ satisfaction բավարարված լինել, բավարարվածություն ստանալ
rechange *m* 1. փոխարինում, փոխում, փոփոխություն 2. պահեստամաս ◊ solution de ~ հնարավոր ուրիշ լուծում, դրությունից դուրս գալու այլ ելք
rechapper *vi* խուսափել, խույս տալ, ազատվել, փրկվել
 ~ d'un danger վտանգից խուսափել
recherche *f* 1. որոնում, որոնելը,

փնտրում, փնտրելը, որոնումներ 2. (հաճախ *pl*) հետազոտություն, ուսումնասիրություն, գիտահետազոտական աշխատանք 3. *հրվք.* որոնում, հետախուզում, նախաքննություն ◊ centre de ~s գիտահետազոտական կենտրոն; être à la ~ de... որոնել, փնտրել; faire des ~s հետազոտությամբ՝ գիտությամբ զբաղվել, հետազոտել; se livrer à des ~s sur qch զբաղվել հետազոտություններով, ուսումնասիրությամբ; se mettre à la ~ որոնումներ սկսել; système de ~ des personnes մարդկանց որոնման համակարգ
 ~ conjoncturelle իրավիճակի հետազոտություն
 ~ de paternité հայրության հաստատում
 ~ de renseignements տեղեկությունների հավաքում
 ~s scientifiques գիտական հետազոտություններ
rechercher *vt* 1. փնտրել, որոնել 2. ուսումնասիրել, հետազոտել 3. *հրվք.* հետապնդել դատական կարգով; հետաքննություն անցկացնել; փորձաքննություն կատարել; որոնել (հանցագործին) 4. ձեռք բերել, հասնել, ստանալ
 ~ un crime հետաքննել հանցագործությունը
 ~ l'hégémonie mondiale հասնել համաշխարհային տիրապետության
 ~ les moyens միջոցներ հայթայթել
 ~ une solution pacifique հասնել հարցի խաղաղ լուծման

réciprocité *f* փոխադարձություն, երկուստեքություն, փոխազդեցություն, փոխադարձ համակրանք $\diamond$ sur la base de la ~, par ~ փոխադարձության հիմքի վրա; déclaration de ~ փոխգործության հռչակագիր; principe de ~ փոխգործության սկզբունք ~ législative օրենսդրական փոխազդեցություն

réciproque *adj* 1. փոխադարձ, երկկողմանի, երկուստեք 2. համապատասխան, համարժեք $\diamond$ accord ~ փոխհամաձայնագիր; aide ~ փոխօգնություն; contrat ~ երկկողմ պայմանագիր; défense ~ փոխադարձ պաշտպանություն; privilèges ~s փոխադարձ արտոնություններ

réciproque *f* *ղվնգ*. պատասխան գործողություն, փոխգործողություն, փոխադարձության սկզբունք $\diamond$ rendre la ~ հատուցել, փոխհատուցել

réciproquement *adv* փոխադարձաբար

réciproquer *vt* փոխադարձաբար պատասխանել (զգացմունքին և այլն), պատասխան ուղարկել (շնորհավորանքին և այլն)

réclamation *f* 1. պահանջ, միջնորդություն, դիմում, խնդիրք, բարեխոսություն 2. բողոք, գանգատ, պահանջ, հայց, բողոքագիր 3. բողոք, առարկում, առարկություն, հակառակում, հակառակություն $\diamond$ faire (կամ déposer) une ~ բողոք՝ պահանջ ներկայացնել

réclame ծանույց, հայտարարու-

թյուն, գովազդ $\diamond$ bruyante ~ աղմկարարություն, աղմուկ; faire de la ~ գովազդել

réclamer 1. *vt* հայցել, պահանջել, համատորեն խնդրել 2. *vi* ա) առարկել, հակաճանել, ընդդիմախոսել, պատասխան տալ բ) բողոքել, բողոքարկել, հայց ներկայացնել գ) բարեխոսել, միջնորդել, դիմել, խնդրել $\diamond$ se ~ վկայակոչել, հիմնվել, պատճառ բերել, պատճառ բռնել; se ~ de ses droits իր իրավունքները պաշտպանել

reclassement *m* վերադասակարգում, վերանայում; վերաբաշխում, վերաբաժանում ~ des actifs դրամական մուտքերի վերանայում ~ des actions բաժնետիրերի վերադասակարգում ~ des salaries աշխատավարձի սանդղակի վերանայում

réclusion *f* բանտարկություն, ազատազրկում ~ criminelle ազատազրկում հարկադիր աշխատանքով ~ à vie ցմահ բանտարկություն

reconognition *f* ճանաչում, ընդունում ~ de facto փաստացի՝ դեֆակտո ճանաչում ~ de jure իրավաբանորեն՝ դեյուրե ճանաչում

récolter *vt* 1. բերք հավաքել, հնձել 2. *փ/սք*. վաստակել, քաղել, հավաքել ~ les lauriers դափնիներ քաղել, հաջողություններ ունենալ

recopmandable *adj* 1. հավանության՝ խրախուսանքի՝ հարգան-

- քի արժանի 2. հանձնարարելի, երաշխավորման արժանի
~ à tous égards բոլոր առումներով արժանի
- recommandation** *f* 1. հանձնարարական, հանձնարարում, երաշխավորություն 2. խորհուրդ, ցուցում, հրահանգ, պատվեր 3. *դվնգ.* ռեկոմենդացիա (միջազգային մարմինների որոշումներ, որոնք պետությունների վրա պարտավորություններ չեն դնում) ◇ faire une ~ հանձնարարել, խորհուրդ տալ; lettre de ~ հանձնարարական նամակ, երաշխավորագիր; solliciter la ~ հանձնարարական խնդրել
~ du Conseil de sécurité Անվտանգության խորհրդի հանձնարարական՝ որոշում
- recommandé**, -e *adj* պատվիրված, պատվերով (փոստային առաքման մասին) ◇ envoi en ~ պատվերով առաքում; lettre ~e պատվիրված նամակ
- recommander** *vt* 1. հանձնարարել, երաշխավորել 2. խորհուրդ տալ 3. պատվիրել, հանձնարարել ◇ se ~: se ~ de զո վկայակոչել, պատճառ բերել
- récompense** *f* 1. փոխհատուցում, հատուցում (վնասների) 2. վարձատրում, պարգևատրություն, պարգև ◇ décerner une ~ պարգև տալ, պարգև շնորհել; pour ~, en ~ որպես վարձատրում, իբրև հատուցում, փոխարենը
~ en argent դրամական պարգևատրում
~ d'un service պարգևատրում
- թյուն՝ ծառայությունների դիմաց
- récompenser** *vt* 1. պարգևատրել, վարձատրել 2. փոխհատուցել, հատուցել (վնասները)
- réconciliable** *adj* հաշտեցվող, հաշտվող, հաշտ, կարգավորելի
- réconciliation** *f* հաշտեցում, հարթում, կարգավորում ◇ ménager une ~ հաշտեցնել
~ nationale ազգային հաշտություն՝ համաձայնություն
- réconcilier** *vt* 1. հաշտեցնել; համաձայնեցնել 2. միացնել, միմյանց կապել, շղկապել
~ la dispute վեճը՝ տարաձայնությունները կարգավորել
- reconduction** *f* պայմանագրի վերականգնում, (գործողության) ժամկետի երկարացում, նորացում
~ de l'accord պայմանագրի վերականգնում
~ du gouvernement կառավարության լիազորությունների երկարացում
~ de la politique actuelle նախկին քաղաքականության վարում
- reconduire** *vt* երկարացնել, վերականգնել ◇ faire ~ le mandat լիազորությունները երկարացնել
- réconfort** *m* սփոփանք, մխիթարություն, աջակցություն, սատարում, օգնություն, պաշտպանում, օժանդակում ◇ apporter du ~ բարոյական աջակցություն ցույց տալ, մխիթարել
- réconforter** *vt* 1. ամրապնդել, ուժ տալ 2. խրախուսել, քաջալերել
- reconnaissable** *f* ճանաչելի, իմանալի; ընդունելի
- reconnaissance** *f* 1. ճանաչում, ըն-

դրուում, խոստովանում (հան-
ցանքի) 2. *դվնգ*. միջազգային
ճանաչում (նորաստեղծ պետու-
թյան կամ կառավարությունը
փոփոխած երկրի հետ նորմալ
հարաբերությունների հաստա-
տում) 3. *ազմ*. հետախուզում,
հետախուզություն, որոնում 4.
տեղազնում, հետազոտում ◊
aller (կամ partir) en ~ հետա-
խուզման գնալ; enquête de ~ հե-
տախուզական քննություն; faire
des ~s հետախուզել, հետախու-
զություն անցկացնել
~ de dette պարտքի ճանաչում
~ des droits իրավունքների ճա-
նաչում
~ d'une faute սխալի ընդունում
~ d'enfant հայրության, մայրու-
թյան ճանաչում
~ de gouvernement կառավարու-
թյան ճանաչում
~ des lieux տեղանքի հետազո-
տում, տեղազնում
~ du sou-sol ընդերքի հետազո-
տում
~ d'utilité publique հանրօգուտ
համարելը; որևէ կազմակերպու-
թյան՝ հաստատության իրավա-
բանական ճանաչում
reconnaître *vt* 1. ճանաչել, ընդունել,
խոստովանել 2. համարել, ճա-
նաչել 3. գիտակցել 4. *ազմ*. հե-
տախուզել, հետախուզում անց-
կացնել ◊ le droit reconnu ճանա-
չում գտած իրավունք; impossible
à ~ անճանաչելի
~ bon պիտանի համարել
~ sa faute սխալն ընդունել
~ un gouvernement ճանաչել կա-

ռավարությունը
~ important (կամ qu'il est impor-
tant) համարել՝ ճանաչել կարևոր
~ la nécessité urgente de...
անհետաձգելի
անհրաժեշտությունն ընդունել
reconquérir *vt* կրկին նվաճել, նորից
ձեռք բերել, վերստանալ, վերա-
կանգնել
~ l'indépendance անկախությունը
վերականգնել
reconquête *f* 1. վերանվաճում, վերա-
նվաճելը, կռվով ձեռք բերելը 2. վե-
րականգնում, վերադարձնելը (ան-
կախության, իրավունքի և այլն)
reconsidération *f* *իրվք*. վերանայում
(հայցի և այլն)
reconsidérer *vt* վերանայել (հարցը և
այլն)
reconstituer *vt* վերականգնել, վերա-
ստեղծել
reconstitution *f* վերականգնում,
վերաստեղծում
reconstruction *f* վերակառուցում,
վերականգնում, վերաշինում, վե-
րափոխում ◊ Banque internatio-
nale de ~ et de développement Վե-
րակառուցման և զարգացման
միջազգային դրամատուն; épo-
que de ~ վերակառուցման շրջան
~ économique տնտեսական վե-
րածնունդ
reconvention *f* *իրվք*. հակընդդեմ
հայց
record *m* նեկորդ ◊ battre (կամ tenir)
un ~ նեկորդ խփել, նեկորդը գե-
րազանցել; détenir un ~ նեկորդը
պահել; égaliser un ~ նեկորդը
կրկնել; établir un ~ նեկորդ
սահմանել

~ imbattable չգերազանցված
 նեկորդ
 ~ du monde համաշխարհային
 նեկորդ
recourir *vt, vi* դիմել, ապավինել
 ~ à la force des armes դիմել զենքի
 ուժին
 ~ à la table ronde դիմել կլոր սե-
 դանի շուրջ բանակցություննե-
 րին
recours *m* 1. կիրառում, գործադրում
 2. միջոց, հնարք 3. *հրվք.* իրավա-
 կան պաշտպանության միջոց; բո-
 դոքարկում, զանգատարկում; միջ-
 նորդություն, դիմում 4. *հրվք.* հե-
 տադարձ պահանջ, ռեգրես,
 բռնագանձման զանգատ տալ ◊
 l'arrêt est sans ~ որոշումը բողո-
 քարկման ենթակա չէ; être sans ~
 զանգատարկման ենթակա չլինել;
 intenter un ~ զանգատարկել; sus-
 ceptible de ~ բողոքարկման ենթա-
 կա; sans ~ բողոքարկման ոչ են-
 քակա; voie de ~ զանգատարկում
 ~ en appel բողոքարկման զան-
 գատ
 ~ à l'arbitrage դիմում միջնորդ
 դատարան
 ~ en cassation վճռաբեկման զան-
 գատ
 ~ contentieux հայցի ներկայա-
 ցում
 ~ contre une décision judiciaire
 դատական որոշման զանգա-
 տարկում
 ~, dernier ծայրահեղ միջոց
 ~ dilatoire դատավարությունը
 ձգձգելու նպատակով տրված
 զանգատ
 ~ à la force ուժի կիրառում

~ en grâce ներման խնդրագիր
 ~ à la justice դատարան դիմելը
 ~ à des mesures d'urgence արտա-
 կարգ միջոցների կիրառում
 ~ à la violence բռնության կիրա-
 ռում
recouvrable *adj* հատուցման՝ փոխ-
 հատուցման՝ բռնագանձման՝
 վերադարձման ենթակա
recouvrement *m* 1. վերականգնում
 (ուժերի, առողջության) 2. բռնա-
 գանձում, գանձում, ինկասա-
 ցիա, հետ ստացում (վճարումնե-
 րի) 3. փոխհատուցում ◊ effectuer
 (կամ faire) le ~ գանձել, բռնա-
 գանձել; pratiquer un ~ բռնա-
 գանձման դիմել; en ~ փոխհա-
 տուցումով; remettre en ~ գանձ-
 ման ներկայացնել
 ~ d'une dette պարտքի գանձում
 ~ du dommage վնասների փոխ-
 հատուցում
 ~ fiscal հարկային մուծումներ
 ~ des impôts հարկերի գանձում
recouvrer *vt* 1. կորցրածը վերա-
 դարձնել, հետ ստանալ 2. վերա-
 կանգնել (առողջությունը, ուժե-
 րը) 3. գանձել, բռնագանձել, հա-
 վաքել (հարկերը) 4. փոխհատու-
 ցել, ծածկել
 ~ de mauvaises dettes անհույս
 պարտքերը մարել
 ~ tous les territoires բոլոր տա-
 րածքները հետ բերել, վերա-
 կանգնել
récréance *f.* lettres de ~ *դվնգ.* դիվա-
 նագիտական ներկայացուցչի
 հետկանչման նամակ
recréer *vt* վերակերտել, նորից
 ստեղծել

- récrimination** *f* 1. մեղադրանք, հանդիմանություն, նախաստիճ 2. *pl* խոսքակոչիվ, վեճ, վիճաբանություն
- récriminatoire** *adj* կշտամբող, հանդիմանող, նախատող, պարսավող; հանդիպական մեղադրանք
- recrudescence** *f* ուժգնացում, սասուկացում, զորեղացում, հզորացում, մեծացում
~ de la lutte պայքարի ուժեղացում
- recruter** *vt* 1. հավաքագրել, համալրել 2. զորակոչ անցկացնել
~ de nouveaux adhérents նոր անդամներ հավաքագրել
- recrutement** *m* 1. հավաքագրում, համալրում, աշխատանքի ընդունում 2. զորակոչիկներ
- recta** *adv* 1. ճշտությամբ, բարեխղճորեն, ճշտապահորեն, կանոնավորապես 2. *adj* ազնիվ, հուսալի
- rectification** *f* 1. ուղղում, շտկում, ճշտում, ճշգրտում, սրբագրում 2. վերանորոգում, նորոգում, կարգի բերում, վերափոխում
~ des erreurs dans les décisions որոշումներում տեղ գտած (տեխնիկական) սխալների ուղղում
~ des frontières սահմանների հստակեցում
~ du texte տեքստի ուղղում
- rectifié** *adj* ուղղված, ճշտված, շտկված ◊ *texte* ~ ուղղված տեքստ
- rectifier** *vt* ուղղումներ կատարել, շտկել, փոփոխություններ մտցրնել, ճշտել
~ l'impression erronée փոխել սխալ տպավորությունը
- recto** *m* էջի երեսի, արտաքին կողմը
- reçu** *m* անդորրագիր, ստացական
- recueillir** *vt* 1. հավաքել, ժողովել, ստանալ 2. պատասպարել, սպաստան տալ
~ ses forces ուժերը լարել
~ un héritage ժառանգություն ստանալ
~ ses idées մտքերը ժողովել, կենտրոնանալ
~ des signatures ստորագրություններ հավաքել
~ des voix ձայներ ստանալ՝ հավաքել
- recul** *m* 1. նահանջ, նահանջելը, հետ քաշվելը 2. *փ/իք*. անհաջողություն ընտրություններում; ձայների կամ տեղերի կորուստ ◊ prendre du ~ նահանջել, հետ քաշվել
- reculer** 1. *vi* ա) նահանջել, ընկրկել, հետ քաշվել, դիրքերը զիջել բ) հետադիմել, անկում ապրել, աստիճանաբար վատթարանալ 2. *vt* ա) մի կողմ հրել, վանել, հեռացնել բ) հետաձգել, ձգձգել
~ les frontières de l'Etat ընդլայնել պետության սահմանները
- recupération** *f* 1. փոխհատուցում (վնասի և այլն); հետ ստանալը; վերականգնում, վերականգնելը 2. *քղք*. հսկողության սահմանում; իրեն ենթարկում; յուրացում (զաղափարի)
- recupérer** *vt* փոխհատուցել (վնասները), հետ ստանալ; ծախսը հանել՝ ծածկել, ծախսածը վերադարձնել; հետ վերադարձնել (հողերը) 2. *քղք*. հսկողություն

- սահմանել; գրավել, յուրացնել, ենթարկել իրեն
- récusation** *f* *հրվք.* բացարկ, մերժում
- récuser** *vt* *հրվք.* 1. բացարկ հայտնել (դատարանի, վկաների կազմ) 2. մերժել, չընդունել
~ la compétence de l'O.N.U. չընդունել ՄԱԿ-ի իրավասությունը
- recyclage** *m* վերաորակավորում, վերապատրաստում, որակավորման բարձրացում
- recycler** (*se*) *v pr.* նոր մասնագիտություն սովորել, վերաորակավորվել
- reddition** *f* 1. հանձնում, վերադարձնելը, հետ տալը 2. *նազմ.* կապիտուլյացիա, անձնատուր լինելը
~ inconditionnelle անվերապահ կապիտուլյացիա
- redémarcation** *f* *դվնգ.* ռեդեմարկացիա, հաստատված պետական սահմանի ստուգում, սահմանային նշանների վերականգնում կամ փոփոխում
- redevable** *adj* պարտական, պարտք ունեցող $\diamond$ être ~ de la vie կյանքով պարտական լինել
- rédiğer** *vt* 1. կազմել, ձևակերպել, գրավոր շարադրել 2. խմբագրել
~ une dépêche en ces termes, ~ une dépêche comme suit դիվանագիտական հեռագիր կազմել հետևյալ կերպ
- redistribuer** *vt* վերաբաշխել, վերաբաժանել
- redressement** *m* 1. վերականգնում, ուղղում, ճշտում 2. վերածնունդ; նորացում; առողջացում, վերելք
~ budgétaire բյուջեի շտկում
~ économique տնտեսական
- վերականգնում; տնտեսության առողջացում
~ national ազգային վերածնունդ
- redresser** *vt* 1. ուղղել, շտկել, կարգի բերել 2. վերականգնել, առողջացնել
~ les abus չարաշահումները արմատախիլ անել
~ une erreur սխալն ուղղել
~ le jugement դատողությունը շտկել
~ une situation դրությունը շտկել
~ les torts արդարությունը վերականգնել; պաշտպանել ընչազուրկներին
- réduction** *f* 1. կրճատում, նվազեցում, պակասեցում, իջեցում (գների) 2. զեղչում, զեղչ $\diamond$ faire (կամ consentir, donner) une ~ զեղչ անել, զեղչել; jouir d'une ~ օգտվել զեղչից
~ des armements սպառազինությունների կրճատում
~ des dépenses ծախսերի նվազեցում
~ de dette պարտքի նվազեցում
~ de la durée du temps de travail աշխատանքային օրվա կրճատում
~ du marché intérieur ներքին շուկայի կրճատում
~ du personnel անձնակազմի կրճատում
~ de prix գների զեղչ
~ du prix de revient ինքնարժեքի իջեցում
~ du tarif սակագնի իջեցում
- réduire** *vt* 1. պակասեցնել, կրճատել, նվազեցնել, փոքրացնել, ցածրացնել; սահմանափակել 2.

- հասցնել, հանգեցնել $\diamond$ en vue de
 ~ la tension լարվածության թու-
 լացման նպատակով
 ~ ses dépenses ծախսերը նվա-
 զեցնել
 ~ au désespoir հուսահատության
 հասցնել
 ~ l'effectif d'une armée կրճատել
 զորքի թվաքանակը
 ~ à l'esclavage ստրկության
 մատնել
 ~ à l'obéissance հնազանդեցնել
- réduit**, -e *adj* կրճատված, պակա-
 սեցված, նվազեցված, փոքրաց-
 րած $\diamond$ à prix ~ իջեցված գնով;
 tarif ~ արտոնյալ սակագին
- réel**, -le *adj* իրական, իսկական,
 ճիշտ, ճշմարիտ
- réel** *m* իրականություն, իրական
 լինելը
- réélection** *f* վերընտրություն, երկ-
 րորդ անգամ ընտրություն
- rééligible** *adj* վերընտրվող, վերընտ-
 րության իրավունք ունեցող
- réélire** *vt* վերընտրել, նորից ընտրել
- réellement** *adv* իրոք, իսկապես,
 իրապես, իրականում
- rééquilibrer** *vt* հավասարակշռել,
 հավասարակշռությունը վերա-
 կանգնել, հավասարեցնել
- rééquipement** *m* վերասարքավոր-
 րում, նոր տեխնիկայով վերագի-
 նում
- rééquiper** *vt* վերասարքավորել, վե-
 րագինել նոր տեխնիկայով
- référé** *m* *իրվք*. հրատապ դատավա-
 րություն; անհետաձգելի հարցե-
 րով որոշման կայացման կարգ $\diamond$
 assigner en ~ անհետաձգելի
 հարցով որոշում կայացնել; or-
- donnance de ~ հրատապ որոշում
- référence** *f* 1. տեղեկանք, հղում,
 մեջբերում, քաղվածք; վկայակո-
 ջում 2. վերաբերմունք, առնչու-
 թյուն 3. *pl* հանձնարարական,
 երաշխավորություն, երաշխավո-
 րագիր 4. *pl* գործնական կապեր
 $\diamond$ avoir de bonnes ~s լավ հանձ-
 նարարականներ ունենալ; faire ~
 à... հիմնվել ... վրա, վկայակոչել;
 lettre de ~ հանձնարարական
 նամակ; mentionner la ~ նշել՝
 մեջբերել ծանոթագրությունը;
 ouvrage de ~ տեղեկագիրք; par ~
 à... վերաբերյալ հիման վրա
 ~ à la résolution բանաձևին հղում
 կատարելը
- référendum** *m* *քրք*. ռեֆերենդում,
 հանրաքվե, համաժողովրդական
 հարցում
- référer** 1. *vt* վերաբերել, վերագրել 2.
vi : en ~ à զո զեկուցել մեկին,
 դիմել մեկին $\diamond$ en ~ à ses chefs
 ղեկավարությանը զեկուցել; se ~
 (à) հիմնվել, հղում անել
- réflexion** *f* 1. խորհրդածում, խորհրդ-
 դածություն, մտորում 2. միտք,
 դատողություն 3. նկատառում,
 ենթադրություն, կարծիք, դիտո-
 ղություն $\diamond$ accorder un délai de ~
 մտածելու ժամանակ տրամադ-
 րել; homme de ~ խելահաս՝
 շրջահայաց մարդ; toute ~ faite
 լուրջ՝ խելահաս խորհրդածու-
 թյունից հետո
- refonte** *f* էական՝ արմատական
 բարեփոխում; վերակառուցում;
 բարեփոխություն
 ~ de la société հասարակության
 բարեփոխում

réformation *f* 1. բարեփոխում, բարեփոխություն, բարենորոգում, վերակառուցում 2. բարելավում, կատարելագործում, ուղղում, վերափոխում
 ~ du gouvernement կառավարության վերափոխում
 ~ d'un jugement *հրվք.* դատական որոշման փոփոխումը վերադաս դատարանի կողմից

réforme *f* 1. ռեֆորմ, բարեփոխում, բարելավում, վերափոխում, բարենորոգում 2. խափանում, կանխարգելում, արմատախիլ անելը (չարաշահումները)
 ~ économique տնտեսական բարեփոխում
 ~ politique քաղաքական ռեֆորմ

réformisme *m* *քղք.* ռեֆորմիզմ

réformiste *m* *քղք.* ռեֆորմիստ

refoulement *m* 1. հետ հրում, հետ շարտում; հեռացում, վանում 2. դուրս մղում, դուրս մղելը (շուկայից)

refouler *vt* 1. հետ հրել, հետ շարտել, հակահարված տալ (թշնամուն) 2. դուրս մղել (շուկայից), հեռացնել, հանել

refuge *m* ապաստարան, պատսպարան, ապաստան ◊ chercher ~ ապաստան փնտրել; demander ~ ապաստան խնդրել; trouver ~ ապաստան գտնել, պատսպարել
 ~ antiaérien ռմբապատարան
 ~ antigaz գազապատարան

réfugié, -e *m, f* 1. փախստական, գաղթական 2. Էմիգրանտ, վտարանդի ◊ Convention de l'ONU sur le statut des ~s փախստականների կարգավիճակի մասին

ՄԱԿ-ի համաձայնագիր
 ~ politique քաղաքական համոզմունքների պատճառով հետապնդվող փախստական

refus *m* մերժում, մերժելը, հրաժարում, հրաժարվելը ◊ conduites de ~ մերժողական դիրք, մերժողականություն; essayer un ~ մերժում ստանալ; se heurter à un ~ մերժում ստանալ, մերժվել; opposer un ~ մերժողական պատասխան տալ; au ~ de... մերժման դեպքում, մերժման հետևանքով; essayer un ~ մերժում ստանալ
 ~ de la certification վկայագրման մերժում
 ~ d'obéissance, ~ de se soumettre անհնազանդություն
 ~ de reconnaissance չընդունելը, չճանաչելը, ճանաչելու մերժում

refuser *vt* 1. հրաժարվել, մերժել, հեռու քշել, դուրս վանել 2. չհամաձայնել, չենթարկվել 3. չընդունել, ժխտել, չճանաչել
 ~ le combat մարտը չընդունել
 ~ une invitation հրավերից հրաժարվել
 ~ net կտրականապես մերժել
 ~ d'obéir հրաժարվել ենթարկվելուց
 ~ une offre առաջարկը մերժել

réfutable *adj* հերքելի, վիճելի ◊ argument ~ ոչ համոզիչ փաստարկ

réfutation *f* հերքում, մերժում

réfutatoire *adj* հերքող

réfuté, -e *adj* հերքված

réfuter *vt* հերքել ◊ se ~ ինքն իրեն հերքել

regagner *vt* 1. հետ վերադարձնել; վերստանալ, նորից ձեռք բերել

2. բաց թողածը լրացնել՝ վերականգնել, հետ բերել, շահել 3. նորից իր կողմը գրավել
 ~ le temps perdu կորցրած ժամանակը հետ բերել
 ~ du terrain նորից առաջ գնալ, առաջ շարժվել, առաջ ընթանալ
- régale** *f* 1. թագավորական իշխանության նշան հանդիսացող իր, ռեզալիա (թագ, մական և այլն) 2. եկամուտ ստանալու միապետների մենաշնորհ՝ իրավունք՝ գերարտոնություն
- regard** *m* 1. հայացք, նայվածք 2. հսկում, հսկողություն $\diamond$ attirer les ~s ուշադրությունն իր վրա դարձնել՝ գրավել; droit de ~ հսկողության իրավունք; échanger un ~ d'intelligence բազմանշանակ հայացքներ փոխանակել; au ~ de... ըստ, համաձայն, տեսանկյունից; en ~ de... հսկադրելով, ի հսկակշիռ
- régence** *f* ռեգենտություն, գահի խնամակալություն $\diamond$ acte de ~ ռեգենտության փաստաթուղթ
- régent**, -e *m, f* ռեգենտ, գահապահ, խնամակալ, ժամանակավոր կառավարիչ (պետության)
- régie** *f* 1. կառավարում, ղեկավարում 2. անուղղակի հարկերի գանձման վարչություն (Ֆրանսիայում) 3. ազգայնացում $\diamond$ mettre les travaux en ~ աշխատանքներ տանել պետական մարմինների անմիջական ղեկավարությամբ; en ~ պետության անմիջական ղեկավարության ներքո, պետության անմիջական կառավարմամբ
 ~ autonome կառավարման ինքնուրույնություն
- ~ communale տեղական կառավարում
 ~ de l'Etat պետական կառավարում
 ~ intéressée շահեկան կառավարում
- régime** *m* 1. պետական կարգ, ղեկավարման եղանակ, կառավարման ձև, հասարակարգ 2. վարչակարգ, համակարգ 3. կենսակերպ, սպրելաձև $\diamond$ Ancien Régime *պտմ.* հին ռեժիմ, թագավորական համակարգ (Ֆրանսիայում՝ մինչև 1789 թ.); nouveau ~ նոր ռեժիմ, նոր պետական կարգ (Ֆրանսիայում՝ 1789 թ.-ից հետո); ~ d'austérité խնայողության ռեժիմ, խնայելու տնտեսավարման կանոնակարգ
 ~ bancaire բանկային համակարգ
 ~ colonial գաղութային՝ գաղութատիրական ռեժիմ
 ~ communiste կոմունիստական՝ համայնավարական հասարակարգ
 ~ constitutionnel սահմանադրական հասարակարգ
 ~ dictatorial բռնապետական ռեժիմ
 ~ électoral ընտրակարգ
 ~ d'Etat պետական կառուցվածք, պետական վարչակարգ
 ~ international de tutelle խնամակալության միջազգային համակարգ
 ~ monarchiste միապետական ռեժիմ
 ~ parlementaire խորհրդարանական կարգ

- ~ politique քաղաքական ռեժիմ
 ~ préférentiel արտոնյալ վարչակարգ
 ~ de production արտադրության եղանակ
 ~ de propriété գույքային հարաբերություններ
- région** *f* 1. մարզ, երկրամաս 2. շրջան, տարածաշրջան, գոտի, տեղանք, տեղամաս 3. ռեգիոն (Ֆրանսիայում՝ տարածքային միավոր, որը ներառում է մի քանի դեպարտամենտ) 4. *փիլիսոփայություն* դոկտր, բնագավառ, ասպարեզ, մասնաճյուղ (արվեստի, գիտության)
 ~ frontalière սահմանամերձ շրջան
 ~ militaire զինվորական տեղամաս
 ~ parisienne Փարիզի շրջան
 ~ sous-développée հետամնաց շրջան
 ~s de céréals հացահատիկային շրջաններ
 ~s de cultures industrielles արդյունաբերական հումքի շրջաններ
 ~s périphériques ծայրամասեր
- régional**, -e *adj* 1. շրջանային, մարզային 2. տեղական, ռեգիոնալ ◊ administration ~e տեղական վարչություն; agence ~e տարածաշրջանային գործակալություն; assistance ~e շրջանային՝ մարզային օժանդակություն; autonomie ~e տարածքային ինքնավարություն; bloc ~ *քղք.* ռեգիոնալ խմբակցություն՝ բլոկ; commission ~e շրջանային հանձնախումբ; développement économique ~ տեղական տնտեսական զարգացում; intégration ~e մարզային ինտեգրացիա՝ միաձուլում; office ~ մարզային գրասենյակ; représentation ~e մարզային ներկայացուցչություն
- régionalisme** *m* 1. վարչատարածքային բաժանում, վարչատարածքային միավորների բաժանելը (մարզեր, շրջաններ, երկրամասեր և այլն) 2. տարածաշրջանային համագործակցության հայեցակարգ
- régir** *vt* ղեկավարել, կառավարել; վարել, տնօրինել
- registre** *m* 1. փաստաթղթերի գրանցման գիրք, գրանցման մատյան; գրանցում, ցուցակ, ցուցակագրություն 2. ամփոփագիր, տեղեկագիր; որոշումների ցանկ, մատյան ◊ inscrire au (sur le) ~ գրանցել մատյանում
 ~ du cadastre, ~ foncier կադաստրային մատյան
 ~ du commerce et des sociétés ձեռնարկությունների և կազմակերպությունների գրանցման մատյան
 ~ de réclamation բողոքի գիրք
 ~ tenu par le Ministère des Affaires étrangères Արտաքին գործերի նախարարության կողմից կազմված ցանկ
- règle** *f* 1. կանոն, նորմ; սահմանված կարգ, կանոնակարգ 2. օրինակ, նմուշ ◊ en bonne ~ սովորույթի համաձայն, վարվեցողության կանոնների համաձայն; contrevenir aux ~s կանոնները խախտել

տել; être de ~ պարտադիր լինել (կատարման), օրենքով պարտադրված; être (կամ se mettre) en ~ կատարել (օրենքի, վարվեցողության, սովորույթի և այլն) բոլոր պահանջները; il est de ~ que... ընդունված է, որ...; observer les ~s կանոնները պահպանել; procéder selon les ~s գործել կարգովանոնով; dans les ~s, selon les ~s կանոններով, ինչպես ընդունված է; en ~ générale ընդհանուր առմամբ, առհասարակ; se conformer aux ~s կանոններին համապատասխանել; servir de ~ օրինակ ծառայել; servir de ~ générale ծառայել որպես ընդհանուր ուղեցույց; suivant la ~ կանոնակարգի համաձայն
 ~ d'or ոսկե կանոն
 ~ proportionnelle համամասնական համակարգ (ապահովագրության ժամանակ)
 ~ statuaire կանոնադրական կարգ
 ~s de la concurrence մրցունակության կանոններ
 ~s posées dans cet acte international կանոններ, որոնք սահմանված են այդ միջազգային փաստաթղթով

règlement *m* 1. կանոնակարգում, կարգավորում, կանոնավորում 2. կանոնակարգ, վարման կարգ, ժողովակարգ 3. կարգադրում, տնօրինում, գրավոր հրաման, կարգադրություն, որոշում 4. կանոնադրություն, դրույթ 5. վճարում, վարձատրում, մարում, ծածկում ◊ appliquer le ~ կիրառել ընթացակարգի կանոնները; les

articles I et II du ~ adopté ընդունված որոշման 1-ին և 2-րդ հոդվածները; les bases d'un ~ pacifique խաղաղ կարգավորման հիմքերը; commettre une infraction au ~ խախտել ընթացակարգի կանոնները; commission du ~ ներքին կարգապահության կանոնների գծով կոմիտե; par dérogation à l'article... du ~ ընթացակարգի... կանոնից շեղմամբ; se conformer au ~ պահպանել ընթացակարգի կանոնները
 ~ à l'amiable հոժարակամ կարգավորում
 ~ des comptes հաշիվների վճարում, հաշիվների մարում
 ~ par compensation քլիրինգային վճարումներ
 ~ électoral դրույթ ընտրությունների մասին
 ~ en espèces վճարում կանխիկ դրամով
 ~ financier ֆինանսական կանոնադրություն
 ~ général administratif ընդհանուր վարչական կանոններ
 ~ de gré à gré հոժարակամ կանոնավորում
 ~ intégral վերջնական վճարում
 ~ interne ներքին հրահանգ՝ կանոնադրություն
 ~ judiciaire ա) (վեճի) դատական կարգավորում բ) անվճարունակ պարտապանների վճարումը վարկատուներին դատարանի հսկողության տակ
 ~ en nature բնամթերքով վճարում
 ~ d'ordre կատարման պատվեր
 ~ pacifique des différends interna-

- tionaux միջազգային վեճերի խաղաղ կարգավորում
 ~ pacifique, négocié des problèmes en litige վիճելի հարցերի խաղաղ կարգավորում
 ~ en sterling վճարում ստեղծագույն
 ~s avancés նախաժամկետ վճարումներ
 ~s extérieurs արտաքին վճարումներ
 ~s internationaux միջազգային դրամական վճարումներ
- réglementation** *f* 1. կարգավորում, կարգորոշում, կանոնակարգի սահմանում, ռեգլամենտի ենթարկելը 2. գրավոր հրամանների, կարգադրությունների ամբողջություն; օրենսդրություն, նորմատիվ փաստաթղթեր
 ~ juridique իրավական կարգավորում
 ~ des prix գների կարգավորում
 ~ des salaires աշխատավարձի կարգավորում
 ~ en vigueur գործող օրենսդրություն
- réglementer** *vt* 1. կարգավորել, կանոնավորել, ստույգ որոշել, կանոնակարգել 2. հրամաններ՝ կարգադրություններ՝ կանոններ հրատարակել
- régler** *vt* 1. կարգավորել, լուծել, հարթել, վճել 2. սահմանել, որոշել, հաստատել 3. վճարել, վճարը տալ, հատուցել $\diamond$ se ~ant d'après les indications ղեկավարվելով հրահանգներով
 ~ ses affaires գործերը կարգի բերել
- ~ à l'amiable կարգավորել փոխադարձ համաձայնությամբ (վեճը)
 ~ un compte, ~ la note հաշվով վճարում կատարել
 ~ un différend վեճը լուծել
 ~ le prix գին սահմանել
 ~ la question (par voie pacifique) հարցը կարգավորել (խաղաղ ճանապարհով)
- régnant**, -e *adj* 1. իշխող, թագավորող, տիրող, կառավարող 2. *փիլիսոփ.* տիրող, տիրապետող, գեր-իշխող
- règne** *m* թագավորում, թագավորություն, կառավարում, գահակալում; գերիշխանություն
 ~ animal կենդանական աշխարհ
 ~ végétal բուսական աշխարհ
- régnier** *vi* 1. թագավորել, իշխել, տիրել, գահակալել, կառավարել 2. գերիշխել, տիրապետել $\diamond$ diviser pour ~ բաժանիր, որ տիրես $\diamond$ faire ~ կարգ ու կանոն հաստատել
- régressif** *adj* հետադիմական, հետընթաց, հետընթացական
- régression** *f* 1. հետադիմություն, հետընթացք, հետընթացություն, հետզարգացում, զարգացման անկում 2. իջեցում, նվազում, պակասում, անկում $\diamond$ être en ~ պակասել, նվազել, իջնել; en ~ հետադիմելով, հետ գնալով
 ~ des salaires աշխատավարձերի իջեցում
- regret** *m* 1. ավիսանք, ավիսասալ 2. ցավ, տխրություն, վիշտ, զղջում $\diamond$ avoir le ~ de... զղջալ; à notre vif ~ մեծ ցավով; à ~ դժկամությամբ,

- դժկամորեն, ակամա, չկամենալով
- regrettable** *adj* ափսոսանքի արժանի; ցավալի $\diamond$ il est ~ que... ցավալի է, որ
- regretter** *vt* 1. ափսոսալ, ցավել, խղճալ, խղճահարվել 2. զղջալ $\diamond$ il est à ~ que... ցավալի է, որ...
- régularisation** *f* կարգավորում, կանոնավորում, օրինականացում, օրենքի պահանջներին համապատասխանեցում
- régulariser** *vt* կարգավորել, կանոնավորել; օրինականացնել, օրինական բնույթ տալ, օրինական դարձնել, օրենքին համապատասխանեցնել
- régularité** *f* 1. կանոնավորություն, հստակություն 2. օրինաչափություն, օրինականություն, պատշաճ ձևակերպում (փաստաթղթի) 3. ճշտություն, ճշգրտություն, ստույգություն; կանոնների խիստ պահպանում
- régulier**, -ère *adj* 1. կանոնավոր; համաչափ, անխափան, նորմալ, պահանջված կարգի, սովորական 2. ճիշտ, ստույգ, անվրեպ, անսխալ, ճշգրիտ $\diamond$ armée ~ère կանոնավոր բանակ; troupes ~ères կանոնավոր զորքեր
- régulièrement** *adv* 1. կանոնավոր ձևով, պարբերաբար 2. ճշգրտորեն, ճշտությամբ
- réhabilitation** *f* 1. արդարացում, վերականգնում (իրավունքների և այլն) 2. վերակառուցում, վերականգնում, վերանորոգում
~ d'après-guerre հետպատերազմյան վերականգնում
- ~ d'un failli սնանկ հայտարարված առևտրականի իրավունքների վերականգնում
~ sociale սոցիալական վերականգնում (հանրային կյանքին անձի վերահարմարվելը)
- réhabilité**, -e *adj* վերականգնված, արդարացված
- réhabiliter** *vt* 1. ռեաբիլիտացիայի ենթարկել, վերականգնել (անունը, պատիվը, իրավունքները, պաշտոնը և այլն) 2. վերականգնել, վերանորոգել, վերակառուցել
- rehaussement** *m* 1. բարձրացում, ավելացում, ավելացվելը, ավելանալը 2. առաջքաշում (պաշտոնում)
~ des monnaies դրամի կուրսի բարձրացում
- Reich** *m* ռեյխ, գերմանական պետություն $\diamond$ Troisième ~ «Երրորդ կայսրություն», հիտլերյան ռեյխ
- reichstag** *m* ռայխստագ
- reichswehr** *m* ռայխսվեյր
- réincarner** *vt* վերամարմնավորել $\diamond$ se ~ վերամարմնավորվել
- réintégré** *adj* վերականգնման ենթակա (պաշտոնում, սեփականության իրավունքներում)
- réintégration** *f* վերականգնում, վերահաստատում, վերահաստատվելը (պաշտոնում, իրավունքներում)
- réintégrer** *vt* վերականգնել, վերահաստատել (պաշտոնը, իրավունքները)
~ au poste de... վերականգնել... պաշտոնում
- réitéré**, -e *adj* կրկնվող, կրկնական,

կրկին, երկրորդվող $\diamond$ une sommation ~e կրկնական պահանջ

réitérer *vt, vi* 1. կրկնել (հրամանները և այլն.) 2. նորից նույն բանն անել

rejet *m* 1. չընդունելը, չճանաչելը 2. բացարկում, բացարկ, ժխտում; մերժում
~ d'une demande դիմումի մերժում
~ des principes démocratiques ժողովրդավարական սկզբունքների մերժում

rejeter *vt* 1. չընդունել, չճանաչել 2. մերժել, առանց բավարարման թողնել (դիմումը); չհամաձայնել 3. բարդել (մեղքը, սխալը)
~ le fardeau sur...ծանրությունը դնել ...վրա
~ la médiation միջնորդությունը մերժել
~ en principe սկզբունքորեն մերժել
~ un projet de loi օրինագիծը չընդունել
~ la proposition առաջարկությունը մերժել
~ le recours en grâce հրաժարվել ներում շնորհելուց, ներում չշնորհել
~ la responsabilité sur... պատասխանատվությունը դնել... վրա

rejoindre *vt* 1. նորից միացնել, կապել; միանալ, հարել 2. հետևից հասնել, վրա հասնել 3. վերադառնալ, հետ դառնալ $\diamond$ aller ~ զո հանդիպել մեկի հետ; հասնել մեկին
~ son régiment վերադառնալ իր գունդը

relâche *m* կարճատև դադար; ընդմիջում, դադար, կանգառ, հանգիստ $\diamond$ sans ~ անընդհատ, անընդմեջ, անդադար; առանց հանգատանալու; se donner ~ հանգատանալ

relâchement *m* 1. *հնցծ.* կարճատև դադար, թեթև հանգիստ 2. թուլացում, լարվածության թուլացում 3. ազատում, ազատագրում, ազատ արձակում (բանտարկյալի)
~ militaire ռազմական դադար
~ de la tension internationale միջազգային լարվածության թուլացում

relâcher *vt* 1. *փխբ.* թուլացնել, մեղմացնել (լարվածությունը), ազատ թողնել, թուլացնել (կարգապահությունը) 2. ազատել, ազատ արձակել $\diamond$ se ~ ա) թուլանալ, նվազել, ընկնել բ) զիջել; se ~ de ses prétentions զիջումների գնալ
~ les efforts ջանքերը թուլացնել
~ les règles կանոնները մեղմացնել
~ la tension լարվածությունը նվազեցնել
~ avant terme վաղաժամկետ՝ ժամկետից շուտ ազատել
~ la vigilance զգոնությունը թուլացնել

relance *f*: la ~ de l'économie տնտեսության աճ՝ վերելք

relatif, -ve *adj* 1. վերաբերող, առընչվող, կապված 2. հարաբերական $\diamond$ majorité ~ve հարաբերական մեծամասնություն; stabilité ~ve հարաբերական կայունություն

relation *f* 1. հարաբերություն, կապ, առնչություն 2. հարաբերակցություն, փոխադարձ կապ 3. *p/* փոխհարաբերություններ, կապեր, ծանոթություն $\diamond$ améliorer les ~s բարելավել հարաբերությունները; approfondir les ~s de bon voisinage խորացնել բարիդրացիական հարաբերությունները; avoir beaucoup de ~s շատ ծանոթներ ունենալ; confirmer les ~s ամրապնդել կապերը; construire des ~s հարաբերություններ ձևավորել; cultiver (կամ entretenir) des ~s հարաբերություններ պահպանել; détérioration des ~s diplomatiques դիվանագիտական հարաբերությունների վատթարացում; être en ~s avec... հարաբերությունների մեջ լինել ... հետ; établir des ~ s diplomatiques հաստատել դիվանագիտական հարաբերություններ; mettre en danger les ~s վտանգել հարաբերությունները; les ~s se sont envenimées հարաբերությունները վատթարացան; rompre les ~s diplomatiques խզել դիվանագիտական հարաբերությունները; renouer (կամ rétablir) les ~s diplomatiques վերականգնել դիվանագիտական հարաբերությունները ~s d'affaires գործարար կապեր ~s bilatérales երկկողմ հարաբերություններ ~s de bon voisinage բարիդրացիական հարաբերություններ ~s commerciales առևտրային հարաբերություններ՝ կապեր ~s consulaires հյուպատոսային

հարաբերություններ
 ~s contractuelles պայմանագրային հարաբերություններ
 ~s culturelles մշակութային կապեր
 ~s externes արտաքին կապեր
 ~s extérieures արտաքին հարաբերություններ
 ~s de fait փաստացի հարաբերություններ
 ~s hostiles թշնամական հարաբերություններ
 ~s inégalitaires անհրավահավասար հարաբերություններ
 ~s interétatiques (entre Etats) միջպետական հարաբերություններ
 ~s internationales միջազգային հարաբերություններ
 ~s mutuellement avantageuses փոխշահավետ հարաբերություններ
 ~s publiques հասարակության հետ կապերի բաժին; տեղեկատվության և քարոզչության ծառայություն
 ~s tendues լարված հարաբերություններ

relativement *adv* հարաբերականորեն

~ à... վերաբերյալ, մասին

relativité *f* հարաբերականություն; պայմանականություն $\diamond$ théorie de la ~ հարաբերականության տեսություն

~ généralisée հարաբերականության ընդհանուր տեսություն

~ restreinte հարաբերականության հատուկ տեսություն

relax(e) *m* հանգիստ, թուլացում

relaxation *f* 1. թուլացում, նվազեցում 2. մեղմացում

- ~ des restrictions սահմանափակումների նվազեցում
 ~ de la tension internationale միջազգային լարվածության թուլացում
- relaxe** *f հրվք.* արդարացում, արդարացման դատավճիռ
- relégation** *f* 1. արտաքսում, վտարում, տարագրում 2. ցմահ բանտարկություն (զաղութում)
- reléguer** *vt* 1. վտարել, արտաքսել 2. *փ/սք.* հեռացնել, հետ մղել
 ~ au dernier plan հետին պլան մղել
 ~ dans le passé անցյալում թողնել; մոռացության տալ
- relève** *f* փոխարինում, հերթափոխում, հերթափոխություն, հերթափոխ
- ~ de la garde պահակի հերթափոխում
 ~ des sentinelles ժամապահների փոփոխություն
- relevé** *m* քաղվածք, տեղեկագիր, ամփոփագիր, ցուցակ
 ~ de conversations բանակցությունների գրառում, գրանցում
 ~ d'identité bancaire (RIB) քաղվածք բանկային հաշվից
 ~ de salaires աշխատավարձի ցուցակ, վճարացուցակ
- relèvement** *m* 1. բարձրացում, ավելացում 2. *փ/սք.* վերականգնում, վերածնունդ 3. քաղվածք, ցուցակ
 ~ du commerce առևտրի ավելացում
 ~ général du niveau culturel կրթական մակարդակի համընդհանուր բարձրացում
- ~ des prix գների բարձրացում
 ~ de la productivité աշխատանքի արտադրողականության բարձրացում
 ~ de la qualification որակավորման բարձրացում
 ~ du rendement des terres բերքատվության բարձրացում
 ~ de salaires աշխատավարձերի բարձրացում
- relever** 1. *vt ա)* վերականգնել, վերաշինել; մակարդակը բարձրացնել, նպաստել զարգացմանը բ) բարձրացնել, ավելացնել գ) ընդգծել, նշել, մատնանշել, գրի առնել, նշագրել դ) փոխել, փոփոխել, փոխարինել, ազատել 2. *vi* կախում ունենալ; պատկանել, ենթարկվել; մաս կազմել
 ~ d'accusation մեղադրանքը հանել մեկի վրայից
 ~ de la compétence իրավասության մեջ լինել
 ~ le fait que... ընդգծել այն փաստը, որ...
 ~ de ses fonctions զբաղեցրած պաշտոնից ազատել
 ~ une industrie վերականգնել արդյունաբերության որևէ ոլորտ
 ~ la productivité բարձրացնել աշխատանքի արտադրողականությունը
 ~ les salaires բարձրացնել աշխատավարձը
 ~ une sentinelle ժամապահին փոխարինել
 ~ les troupes զորքերը փոխել
- relief** *m* 1. բարձրաքանդակ 2. *երկրք.* տեղանք, մակերևույթի պատկեր ◊ mettre en ~ ընդգծել

- religion** *f* կրոն, հավատք, դավանանք
- reliquat** *m* պարտքի մնացորդ; ապառք $\diamond$ régler le ~ վճարել մնացորդը; verser le ~ փոխանցել մնացորդը
 ~ d'un compte հաշվեմնացորդ
 ~ des paiements au titre de réparations ռեպարացիոն վճարումների մնացորդներ
- remaniement** *m* 1. վերափոխում, ձևափոխում, վերամշակում 2. վերակառուցում, վերակազմավորում, վերանայում, վերաքննում (ծրագրի)
 ~ du cabinet (կառավարության) աշխատակազմի վերակազմավորում
- remarque** *f* 1. դիտողություն, նկատողություն 2. ծանոթագրություն 3. նշում, նոթագրում, գրառում $\diamond$ faire une ~ դիտողություն անել; se faire la ~ նկատել, ուշադրություն դարձնել ~ pertinente ճիշտ՝ տեղին դիտողություն
 ~s générales ընդհանուր դիտողություններ
- remboursable** *adj* վճարման ենթակա, փոխհատուցելի $\diamond$ prêt ~ en deux ans դրամական վարկ երկու տարի մարման ժամկետով
- remboursement** *m* 1. վճարում, վճար 2. փոխհատուցում 3. մարում $\diamond$ réclamer le ~ փոխհատուցում պահանջել
 ~ d'une dette պարտքի մարում
 ~ des frais ծախսերի փոխհատուցում
 ~ à longue échéance երկարաժամկետ մարման վարկ
- ~ d'un prêt փոխատվության մարում
 ~ d'une somme գումարի վճարում
- rembourser** *vt* 1. վճարել 2. փոխհատուցել 3. պարտքը վերադարձնել, մարել $\diamond$ se faire ~ փողը հետ ստանալ, վճարել տալ
 ~ de ses dépenses ծախսերը փոխհատուցել
 ~ un emprunt փոխառությունը մարել
- remédier** *vt* 1. օգնել, ազատել (ինչ-որ բանից), դարմանել 2. վերացնել, շտկել, կանխել, առաջն առնել
 ~ au danger վտանգը կանխել
 ~ aux erreurs սխալներն ուղղել
- remembrement** *m* 1. հողային տնտեսությունների խոշորացում 2. միավորում
- remémoratif**, -ve *adj* որևէ բան հիշեցնող; անմոռանալի, հիշարժան; հիշողության մեջ վերականգնվող
- remémorer** *vt* հիշել, վերականգնել հիշողության մեջ
- remettre** *vt* 1. հանձնել, տալ, փոխանցել, հասցնել, բերել 2. վերականգնել 3. հրաժարվել 4. հետաձգել, երկարաձգել 5. վերադարձնել, բարձրացնել $\diamond$ se ~: s'en ~ à զո ապավինել մեկին; s'en ~ au président որոշումը հանձնել նախագահին
 ~ une cause (կամ un jugement) դատաքննությունը հետաձգել
 ~ une charge պաշտոնից հրաժարվել
 ~ les choses au point պարզություն մտցնել գործի մեջ
 ~ le contact կապը վերականգնել

~ la démission հրաժարականի դիմում տալ
 ~ en état կարգի բերել
 ~ une note նոտա հանձնել, նոտա տալ
 ~ de l'ordre կարգուկանոնը վերականգնել
 ~ la question sur le tapis հարցը նորից բարձրացնել
 ~ en selle օգնել (մեկին) գործերը կարգավորելու

remilitarisation *f* *դվնգ.* ռեմիլիտարիզացիա (դեմիլիտարիզացված, զինաթափված տարածքում ռազմական ուժերի տեղակայում)

remise *f* 1. հանձնում, փոխանցում 2. հետաձգում, երկարաձգում 3. ազատում (պարտքից, վճարումից) 4. զեղչ, զեղչում $\diamond$ accorder une ~ զեղչ տրամադրել; faire une ~ զեղչ անել; contre ~ des documents փաստաթղթեր հանձնելու դիմաց; lors de la ~ des lettres de créance հավատարմագրերի հանձնման ժամանակ; retourner une ~ փոխանցում կատարել
 ~ de l'affaire դատաքննության հետաձգում
 ~ d'argent, ~ en espèces դրամական փոխանցում
 ~ du criminel հանցագործի հանձնում
 ~ d'une dette ազատում պարտքի վճարումից
 ~ des droits de douane ազատում մաքսային տուրքերի վճարումից
 ~ des lettres de créance հավատարմագրերի հանձնում
 ~ de la peine պատժից ազատում

rémission *f* 1. ներում, պատժի փո-

խարհնում 2. *փխբ.* թուլացում, նվազում, անկում $\diamond$ sans ~ անպայման, անպատճառ; անողորքաբար; անդադար, անդուլ
 ~ des péchés մեղքերի թողություն

remorque *f* բուքսիր, քարշակ $\diamond$ à la ~ բուքսիրով; être (se trainer) à la ~ պոչից (վերջում) գնալ, հետ մնալ, վերջին տեղում լինել; prendre en ~ բուքսիր վերցնել; se mettre à la ~ de զո կուրորեն հետևել մեկին

remporter *vt* *փխբ.* շահել, հաղթել, նվաճել $\diamond$ pour ~ la victoire հաղթանակի հասնելու համար
 ~ la coupe գավաթը նվաճել
 ~ un grand succès մեծ հաջողություն ունենալ
 ~ le prix մրցանակ շահել
 ~ les suffrages բոլոր ձայները հավաքել
 ~ la victoire հաղթանակ տանել

rémunération *f* 1. պարգևատրում, վարձատրություն, հատուցում 2. վարձ, վճար, աշխատավարձ 3. եկամուտ, շահույթ 4. տոկոս $\diamond$ prélever une ~ տոկոս գանձել; verser une ~ պարգևատրում վճարել
 ~ de l'invention պարգևատրում հայտնագործության համար

rémunérer *vt* 1. պարգևատրել, վարձատրել, վճարել 2. եկամուտ ստանալ

renchérir *vt* թանկացնել, գները բարձրացնել

renchérissement *m* թանկացում, թանկանալը, գների բարձրացում
 ~ des actions բաժնետիրքերի թանկացում

~ de la monnaie արժույթի թանկացում
 ~ des taux sur l'euro եվրոյի տոկոսադրույթի բարձրացում
rencontre *f* հանդիպում, հավաք, համաժողով, խորհրդակցություն
 ◇ aller (կամ venir) à la ~ de զո մեկին ընդառաջ գնալ, դիմավորել; arranger une ~ entre... հանդիպում կազմակերպել; Rencontre économique internationale Միջազգային տնտեսական համաժողով
rendement *m* 1. եկամտաբերություն, շահութաբերություն, հասութաբերություն 2. արտադրողականություն, հատույց 3. եկամուտ, շահույթ ◇ à grand ~ բարձր արտադրողականության; norme de ~ արտադրման չափաքանակ; à plein ~ ողջ հզորությամբ՝ կարողությամբ՝ թափով
 ~ brut համախառն եկամուտ
 ~ du travail աշխատանքի արտադրողականություն
rendre *vt* 1. վերադարձնել 2. տալ, հանձնել, փոխանցել 3. մատուցել (ծառայություն և այլն) 4. եկամուտ (շահույթ) բերել 5. հատուցել, փոխհատուցել 6. որոշել, վճռել ◇ se ~ 1. մեկնել, գնալ 2. հանձնվել, ենթարկվել; զիջել; se ~ compte de զժ հնքն իրեն հաշիվ տալ; se ~ à discrétion հանձնվել հաղթողի ողորմածությանը; se ~ à l'évidence ընդունել ակնհայտը; se ~ à l'heure indiquée նշանակված ժամին ներկայանալ; se ~ à une invitation հրավերով գնալ; se ~ aux raisons համաձայնել փաստարկների հետ;

se ~ par la voie des airs թռչել, գնալ, հեռանալ, ճամփա ընկնել (թռչելով)
 ~ les armes զենքը վայր դնել, հանձնվել, կապիտուլյացիայի ենթարկվել
 ~ un arrêt որոշում՝ վճիռ կայացնել
 ~ bien son idée միտքը ճիշտ վերարտադրել
 ~ les derniers honneurs վերջին պարտքը կատարել, վերջին հարգանքը մատուցել
 ~ une forteresse ամրոցը հանձնել
 ~ grâce à զո մեկին շնորհակալություն հայտնել, երախտապարտ լինել մեկին
 ~ hommage à... հարգանք մատուցել
 ~ les honneurs պատիվներ տալ, մեծարել
 ~ justice à... ըստ արժանվույն գնահատել
 ~ mot à mot փոխանցել բառ առ բառ
 ~ raison de... բացատրել դրդապատճառը
 ~ la sentence դատավճիռ կայացնել
 ~ service ծառայություն մատուցել
 ~ témoignage վկայություն տալ, վկայել
 ~ visite à... այցելել
renflouage *m* տնտեսական նեցուկ
renflouer *vt* ֆինանսական աջակցություն ցուցաբերել
 ~ une entreprise ձեռնարկությանը օգնություն ցուցաբերել
 ~ l'industrie վերականգնել արդ-

յունաբերության որևէ ճյուղ
renforcement *m* ամրապնդում, ուժեղացում, զորեղացում, հզորացում, բարձրացում
 ~ de la coopération համագործակցության խորացում
renforcer *vt* ուժեղացնել, զորեղացնել, բարձրացնել, հզորացնել; մեծացնել, ավելացնել; ամրապնդել, ամրացնել, պնդացնել, հաստատուն դարձնել
 ~ la vigilance զգոնությունը ուժեղացնել
renier *vt* 1. ժխտել, հերքել, մերժել, չընդունել, չճանաչել 2. հրաժարվել, ուրանալ
 ~ ses propres propositions հրաժարվել սեփական առաջարկություններից
renom *m* համբավ, հռչակ, վարկ, անուն $\diamond$ le bon ~ բարի անուն; de (կամ en) ~ նշանավոր, հռչակավոր, անվանի, հայտնի
renommé, -e *adj* նշանավոր, հռչակավոր, անվանի, հայտնի
renommée *f* համբավ, հռչակ, փառք, հայտնի լինելը $\diamond$ bonne [mauvaise] ~ բարի [վատ] համբավ; commune ~ *հրվք.* հանրահայտ փաստեր
renoncement *m* հրաժարվելը, մերժում, ժխտում, հերքում
 ~ à soi-même ինքնահրաժարում, ինքնուրացում; անձնագոհություն, անձնավիրություն, անձնուրացություն
renoncer *vt* հրաժարվել, չհամաձայնել, մերժել, ուրանալ, չճանաչել, չընդունել
 ~ à la citoyenneté քաղաքացիու-

թյունից հրաժարվել
 ~ à la lutte, ~ au combat
 ~ à son opinion սեփական կարծիքից հրաժարվել
 ~ à ses projets անձնական ծրագրերից հրաժարվել
renonciation *f* 1. հրաժարում, մերժում 2. անձնուրացություն, անձնագոհություն
 ~ à un droit իրավունքից հրաժարվելը
 ~ à sa foi հավատքը ուրանալը
 ~ à un projet ծրագրից հրաժարվելը
 ~ à une succession հրաժարում իրավահաջորդումից
 ~ au trône հրաժարում գահից
renouement *m* վերականգնում, վերականգնելը (հարաբերությունների), վերսկսում
renouer *vt* վերականգնել (հարաբերությունները), վերսկսել (գործը, խոսակցությունը)
 ~ les relations avec զո մեկի հետ հարաբերությունները վերականգնել
renouveler *vt* 1. նորոգել, վերականգնել, վերաշինել 2. լավացնել, նորացնել, թարմացնել, բարելավել 3. վերսկսել, կրկնել
 ~ un accord նոր համաձայնագիր կնքել (բևօրինակի նման)
 ~ un exploit սխրանքը կրկնել
 ~ une tentative փորձը կրկնել
renouvellement *m* 1. վերականգնում, նորացում, կրկնում, թարմացում, վերսկսում 2. վերանորոգում, վերաշինում 3. երկարացում, երկարաձգում
 ~ des escarmouches ռազմական

ընդհարումների վերսկսում
~ d'un mandat լիազորությունների ժամկետի երկարաձգում
~ du pays երկրի վերականգնում
~ périodique (de la loi) պարբերական երկարացում (օրենքի գործողության ժամկետի)

renovation *f* 1. բարեփոխում 2. վերականգնում, վերափոխում, վերանորոգում

renover *vt* 1. բարեփոխել 2. վերականգնել, վերափոխել, վերանորոգել

renseignement *m* 1. տեղեկություն, պարզաբանում, տեղեկանք; տեղեկացում, իրազեկում, հարցուփորձ անելը, հարցնելը 2. *ռազմ.* հետախուզական տվյալներ $\diamond$ agent de ~ հետախուզության գործակալ; bureau de ~s տեղեկատու բյուրո; fournir des ~s տեղեկություններ տալ; prendre des ~s տեղեկություններ հավաքել, հարցուփորձ անել; service de ~s հետախուզական ծառայություն ~s généraux ընդհանուր տեղեկատվության ծառայություն (նստիկանությունում)

renseigner *vt* տեղեկություններ տալ, տեղեկացնել, իրազեկել, բացատրել $\diamond$ être ~é տեղյակ ՝ իրազեկ լինել; se ~ տեղեկանալ, հարցնել, հարցուփորձ անել; se ~ auprès des autorités compétentes տեղեկանալ իրավասու մարմիններից

rentabilité *f* եկամտաբերություն, շահութաբերություն, շահավետություն, օգտավետություն

rentrée *f* 1. վերադարձ, հետ գալը, հետ դառնալը, դարձ 2. աշխատանքի՝ դասերի վերսկսվելը (արձակուրդներից հետո) 3. *տնտ.* (դրամական) մուտք, ստացում, ավանդ $\diamond$ avoir de bonnes ~s լավ հասույթ ունենալ
~ d'argent դրամամուտք
~ parlementaire խորհրդարանական աշխատանքի վերսկսում
~ politique վերադարձ՝ քաղաքական ասպարեզ
~ sociale արհմիութենական և քաղաքական գործունեության վերսկսում արձակուրդներից հետո

rentrer *vt* 1. վերադառնալ, դառնալ, հետ գալ 2. նորից մտնել, նորից ընդունվել, վերադառնալ որևէ գործունեության 3. վերականգնել գործունեությունը 4. *տնտ.* մուտք անել, մուծել (գումարներ, եկամուտ) $\diamond$ cela rentre dans les attributions սա մտնում է իրավունքների և պարտականությունների մեջ
~ dans son devoir նորից անցնել իր պարտականությունների կատարմանը
~ dans ses droits նորից իր իրավունքների մեջ մտնել
~ dans l'ordre կարգուկանոնի վերադառնալ; հանգստանալ

renversement *m* 1. տապալում, կործանում, անկում 2. շուռ տալը, շրջելը 3. փոփոխություն, կտրուկ փոփոխություն
~ des alliances դաշնակցային հարաբերությունների փոփոխություն
~ de la situation իրադրության կտրուկ փոփոխություն
~ des valeurs արժեքների վե-

րագնահատում

renverser *vt* 1. տապալել, կործանել; քանդել, ավերել, խորտակել, ոչնչացնել 2. շրջել, շուռ տալ, տակնուվրա անել 3. *փ/իւք*. հեղաշրջում կատարել, պաշտոնանկ անել

~ la situation կտրուկ փոխել իրավիճակը՝ ուժերի հարաբերակցությունը

renvoi *m* 1. ուղարկում, հետ ուղարկելը 2. աշխատանքից ազատելը, դպրոցից հեռացնելը, պաշտոնանկ անելը, պաշտոնազրկելը 3. հղում, մեջբերում, տողատակի ծանոթագրություն (գրքում) 4. *իք/վք*. հետաձգում, տարկետում 5. (հարցի) փոխանցում հանձնաժողովի քննարկմանը և այլն; փոխանցում մեկ այլ ինստանցիա $\diamond$ demander (կամ proposer) le ~ de la session sine die խնդրել (կամ առաջարկել) նիստը հետաձգել անորոշ ժամանակով

~ d'une cause գործի դատավարության հետաձգում

renvoyer *vt* 1. հետ ուղարկել, վերադարձնել 2. պաշտոնանկ անել, պաշտոնազրկել; ազատել, արձակել, հեռացնել (աշխատանքից, դպրոցից) 3. հետաձգել 4. *իք/վք*. (հարցը) փոխանցել այլ ինստանցիա 5. մեղադրանքը հասնել

~ d'accusation մեղադրանքը հասնել

~ un accusé մեղադրյալին ազատել

~ aux calendes grecques ձգձգել, գործը հետաձգել՝ քննցնել

~ à la commission compétente փոխանցել համապատասխան հանձնաժողովին

répandre *vt* 1. տարածել (լուրեր և այլն) 2. առատ պարզել, շռայլել 3. թափել, հեղել ~ l'alarme տագնապ առաջացնել

~ un bruit լուրեր, ասեկոսե տարածել

~ une nouvelle լուր տարածել

~ le sang արյուն թափել

~ la terre սարսափ տարածել

répandu, -e *adj* լայնորեն տարածված, հանրահայտ, հանրածանոթ

réparation *f* 1. վերանորոգում, նորոգում 2. *pl* ռեպարացիաներ, պատերազմական տուգանքներ 3. *դվ/նգ*. ռեպարացիա (պատերազմ սկսող պետության կողմից հարձակման ենթարկված պետության նյութական վնասի փոխհատուցում), հատուցում, տրիտուր $\diamond$ demander ~ հատուցում պահանջել; obtenir ~ հատուցում ստանալ; au titre de ~ ի հաշիվ ռեպարացիաների

~s civiles վնասների հատուցում

~s d'entretien ընթացիկ վերանորոգում

répartir *vt* 1. բաշխել, բաժանել 2. տեղաբաշխել, զետեղել, տեղավորել (գործերը)

répartition *f* 1. բաշխում, բաժանում 2. տեղաբաշխում, դասավորում, զետեղում

~ convenue entre les deux gouvernements երկու կառավարությունների միջև համաձայնեցված տեղաբաշխում

~ territoriale շրջանների բաժանում
 ~ en vigueur առկա՝ գոյություն ունեցող բաժանում

répercussion *f* 1. հետահարում (զենքի), անդրադարձում 2. *փ/իսք*. անդրադարձ, պատասխան; հետևանք, ազդեցություն ◊ avoir de graves ~s ծանր հետևանքներ ունենալ
 ~s inflationnistes արժեզրկման հետևանքներ

répit *m* 1. հետաձգում, ժամկետի երկարաձգում 2. կարճատև դադար, թեթև հանգիստ ◊ accorder un ~ տարկետում տալ; sans ~ առանց հանգիստ առնելու, անդադար, անընդհատ, առանց շունչ քաշելու

replacer *vt* 1. դնել նախկին տեղը 2. նորից պաշտոն տալ
 ~ au pouvoir նորից իշխանության բերել, վերականգնել իշխանությունը

repli *m* 1. աղեղ, դրոսան, պտույտ, ծովածք, կորագիծ 2. *նսզմ*. նահանջ, հետ քաշվելը, էվակուացիա, տարհանում, դատարկում, հեռացում (վտանգավոր վայրերից) 3. *փ/իսք*. անկում, իջեցում, նվազում

réplique *f* 1. պատասխան, առարկություն 2. պատճեն, կրկնօրինակ ◊ obéir sans ~ անվերապահորեն ենթարկվել; prouver sans ~ անառարկելիորեն ապացուցել; d'un ton sans ~ առարկություն չընդունող տոնով

répondre 1. *vt* պատասխանել, առարկել 2. *vi* ա) արձագանքել,

պատասխան տալ բ) համապատասխանել գ) պատասխանատու լինել, երաշխավորել
 ~ de ses actes պատասխանատու լինել իր գործողությունների համար
 ~ par écrit պատասխանել գրավոր
 ~ par la négative ժխտական պատասխան տալ
 ~ à vive voix պատասխան տալ բանավոր կերպով

réponse *f* 1. պատասխան 2. առարկություն 3. *փ/իսք*. որոշում, հարցի պատասխան ◊ droit de ~ պատասխանի իրավունք; laisser sans ~ անպատասխան թողնել; en ~ à... ի պատասխան...; pour toute ~ պատասխանի փոխարեն; en ~ à l'interpellation du député ի պատասխան պատգամավորի հարցման; rester sans ~ պատասխան չստանալ; sans ~ անլուծելի; անպատասխան
 ~ affirmative բացասական պատասխան
 ~ définitive վերջնական պատասխան
 ~ négative ժխտական պատասխան
 ~ de Normand խուսափողական պատասխան
 ~ tardive ուշացած պատասխան

repos *m* 1. հանգիստ 2. հանգստություն, անդորր, խաղաղություն, անշարժություն ◊ une affaire de tout ~ վստահելի գործ; être de ~ հանգստանալ, չաշխատել; des gens de tout ~ լիովին վստահելի մարդիկ; laisser qn en ~ հանգիստ

թողնել մեկին; perdre le ~ հանգիստը կորցնել; se donner (կամ prendre) du ~ հանգստանալ
 ~ annuel արձակուրդ

reposer *vi* 1. հանգստանալ, քնել, պառկել 2. *փ/սք.* հիմնվել, հենվել
 ◇ se ~ ա) հանգստանալ բ) կանգ առնել գ) *փ/սք.* հույս դնել մեկի՝ ինչ-որ բանի վրա, վստահել, ապավինել մեկին՝ ինչ-որ բանի; se ~ sur ses lauriers դափնիների վրա հանգչել

repointer *vt* 1. (տեղա)շարժել 2. հրել, հետ մղել 3. *փ/սք.* վանել 4. մերժել, չընդունել
 ~ une attaque հարձակումը հետ մղել
 ~ les conseils խորհուրդները չընդունել
 ~ une demande խնդրանքը մերժել
 ~ une proposition առաջարկությունը մերժել

répréhensible *adj* դատապարտելի, պարսավանքի արժանի; պատժելի

reprendre *vt* 1. հետ վերցնել, խլել 2. նորից բռնել, ձերբակալել 3. վերականգնել, շարունակել 4. քննադատել, դիտողություն անել
 ~ un criminel հանցագործին բռնել՝ կալանավորել
 ~ ses fonctions վերադառնալ իր պարտականություններին
 ~ sa liberté վերստին ազատություն ձեռք բերել
 ~ la lutte վերսկսել՝ շարունակել պայքարը
 ~ l'opinion des milieux autorisés արտահայտել հեղինակավոր շրջանակների կարծիքը

~ sa parole խոսքը հետ վերցնել
 ~ une politique անդրադառնալ քաղաքականությանը՝ նրանում փոփոխություններ կատարելով
 ~ le travail աշխատանքը վերսկսել

représailles *f pl* ճնշում, պատիժ, ճնշամիջոց, ռեպրեսիա; փոխճնշումներ, պատժիչ միջոցներ; *իր/վք.* պատասխան գործողություններ ◇ prohibition des ~ փոխճնշումների արգելում

représentant *m* ներկայացուցիչ, լիազորված անձ, լիազոր ◇ Chambre des ~s ներկայացուցիչների պալատ; échanger les ~s diplomatiques փոխանակել դիվանագիտական ներկայացուցիչներին
 ~ légal օրինական՝ իրավական ներկայացուցիչ
 ~ permanent մշտական ներկայացուցիչ
 ~ du peuple ժողովրդի ներկայացուցիչ, պատգամավոր
 ~ plénipotentiaire լիազոր ներկայացուցիչ
 ~ régional տարածաշրջանային ներկայացուցիչ
 ~ spécial հատուկ ներկայացուցիչ

représentatif, -ve *adj* 1. *քղք.* ներկայացուցչական 2. բնորոշ, հատկանշական ◇ assemblée ~ve ներկայացուցչական ժողով; conseil ~ ներկայացուցչական խորհուրդ; gouvernement ~ կառավարման ներկայացուցչական եղանակ, ներկայացուցչական բնույթի կառավարություն

représentation *f* 1. ներկայացուցչություն 2. ներկայացնելը, ծանոթացնելը, ներկայանալը 3. գաղափար, պատկերացում, հասկացություն 4. վերարտադրություն, վերարտադրում, վերաստեղծում ◊ frais de ~ ներկայացուցչական ծախսեր
 ~ commerciale առևտրական ներկայացուցչություն
 ~ consulaire հյուպատոսական ներկայացուցչություն
 ~ diplomatique դիվանագիտական ներկայացուցչություն
 ~ nationale ազգային ներկայացուցչություն
 ~ permanente մշտական ներկայացուցչություն
 ~ tripartite եռակողմ ներկայացուցչություն

représenter *vt* 1. մեկի ներկայացուցիչը լինել, ներկայացնել, առաջադրել, ցույց տալ 2. պատկերել, նկարագրել ◊ se faire ~ à... ուղարկել իր ներկայացուցչին
 ~ sa candidature իր թեկնածությունն առաջադրել
 ~ le gouvernement ներկայացնել կառավարություն
 ~ la majorité ներկայացնել մեծամասնություն
 ~ la minorité ներկայացնել փոքրամասնություն

répressif, -ve *adj* ճնշիչ, պատժիչ, ռեպրեսիվ ◊ action ~ve պատժիչ գործողություն; lois ~ves պատժիչ օրենքներ

répression *f* 1. ճնշում, պատժամիջոց, ռեպրեսիա 2. պայքար (հանցագործության դեմ)

~ de la contrebande պայքար մաքսանենգության դեմ
 ~ policière սուսիկանական դատաստան, բռնություն
 ~ sauvage դաժան՝ վայրենի դատաստան

réprimande *f* նկատողություն, հանդիմանություն, դիտողություն ◊ faire une ~ նկատողություն անել; mériter une ~ նկատողության արժանանալ

réprimer *vt* 1. ճնշել, ջախջախել, պատժել 2. զսպել, սանձել, կանխել
 ~ le crime հանցագործությունը կանխել
 ~ la révolte, ~ l'insurrection խռովությունը՝ զինված ապստամբությունը ճնշել

repris *m*: ~ de justice *իրվք*. կրկնահանցագործ, ռեցիդիվիստ

reprise *f* 1. հետ վերցնելը, հետ գրավում, բռնագրավում, հետ նվաճում 2. աշխուժացում, վերելք, աճ, վերականգնում 3. վերսկսում ◊ à plusieurs ~s բազմիցս, հաճախակի
 ~ des affaires գործերի աշխուժացում
 ~ économique տնտեսական վերելք
 ~ des pourparlers, ~ des négociations բանակցությունների վերականգնում

reprochable *adj* 1. պարսավելի, պախարակելի; նախատինքի՝ կշտամբանքի՝ հանդիմանանքի արժանի 2. *իրվք*. բացարկման ենթակա (վկայի մասին)

reproche *m* 1. կշտամբանք, հանդի-

- մանություն, նախատինք; պարսավանք, պախարակություն 2. *հրվք.* մերժում, բացարկ (վկայի); *pl* բացարկման հիմքեր $\diamond$ faire ~ à զո հանդիմանել՝ նախատել մեկին; sans ~ անթերի, անբասիր, անպախարակելի, անպարսավելի
- républicain**, -e *adj* հանրապետական $\diamond$ décret ~ հանրապետական դեկրետ; gouvernement ~ հանրապետական կառավարություն; régime ~ հանրապետական վարչակարգ
- républicain**, -e *m, f* հանրապետական
- république** *f* հանրապետություն $\diamond$ proclamer ~ հանրապետություն հռչակել; République d'Arménie Հայաստանի հանրապետություն; République Française Ֆրանսիական հանրապետություն
~ démocratique դեմոկրատական հանրապետություն
~ démocratique populaire ժողովրդադեմոկրատական հանրապետություն
~ fédéré ֆեդերալ՝ դաշնային հանրապետություն
~ sœur եղբայրական հանրապետություն
- répudiation** *f* 1. մերժում, հրաժարում, ժխտում 2. *հրվք.* հրաժարագիր, հրաժարման փաստաթուղթ 3. չեղյալ հայտարարում
~ d'un traité (միջազգային) պայմանագրի խզում
- répudier** *vt* 1. չեղյալ հայտարարել, հրաժարվել, ուրանալ 2. մերժել, ժխտել, չընդունել
- ~ le contrat պայմանագիրը չեղյալ համարել
~ la politique քաղաքականությունը մերժել
~ la responsabilité պատասխանատվությունից հրաժարվել
- réputation** *f* վարկ, անուն, համբավ, հեղինակություն, հռչակ $\diamond$ avoir une bonne [mauvaise] ~ բարի [վատ] համբավ ունենալ
~ mondiale համաշխարհային համբավ՝ հեղինակություն
- réputé**, -e *adj* հայտնի, հռչակավոր, անվանի, հեղինակավոր $\diamond$ pays ~ pour son hospitalité իր հյուրասիրությամբ հայտնի երկիր
- requérir** *vt* 1. խնդրել, դիմել, պահանջել 2. բարեխոսել, միջնորդել (դատարանում) 3. մեղադրական ճառ արտասանել 4. բռնագրավել
- requête** *f* 1. խնդրանք, դիմում, միջնորդություն, բարեխոսություն 2. *հրվք.* գրավոր դիմում դատարանին, գրավոր խնդիրք դատավորի անվամբ $\diamond$ maître des ~s գեկուցող պետական բարձրագույն մարմնում; présenter une ~ դիմում ներկայացնել դատարան; à (կամ sur) la ~ de... միջնորդությամբ, պահանջով
~ en cassation վճռաբեկման գանգատ
~ civile միջնորդություն դատարանի կողմից կայացված որոշման վերանայման մասին
~ individuelle անհատական բողոք
~ recevable ընդունելի բողոք
- requis**, -e *adj* պահանջվող, պատ-

շան, հարկավոր, հարկ եղած
réquisition *f* 1. բռնագրավում 2. պահանջ 3. *հրվք.* փաստաթուղթ կամ անձ ներկայացնելու մասին միջնորդություն, խնդրագիր 4. *հրվք.* հարկադիր կարգով ենթարկելը
 ~ de la force armée զինված ուժերի կիրառում կարգուկանոնի պահպանության համար
 ~ en nature բռնագրավում բնամթերքով
 ~ des travailleurs աշխատուժի մոբիլիզացում; հրաման գործադրվավորներին աշխատանքը վերականգնելու մասին
réquisitoire *m* 1. մեղադրական ճառ դատական նիստում; մեղադրանք 2. դատախազի գրավոր պահանջ, դատախազի եզրակացություն
 ~ introductif մեղադրական եզրակացություն
rescapé, -e *m, f* (մահացու) վտանգից՝ (սպանվելու) վտանգից ազատված՝ փրկված՝ ողջ մնացած անձ
rescindant, e *adj* *հրվք.* որոշումը չեղյալ հայտարարելու ենթակա՝ առիթ տվող
rescindant *m* *հրվք.* դիմում-խնդրանք դատական որոշումը չեղյալ հայտարարելու մասին
rescinder *vt* *հրվք.* չեղյալ հայտարարել, ոչնչացնել, վերացնել, անվավեր համարել; լուծել, քանդել (պայմանագիրը, համաձայնագիրը)
 ~ le contrat պայմանագիրը լուծել
 ~ la décision որոշումը չեղյալ

հայտարարել
rescision *f* *հրվք.* չեղյալ հայտարարում, չեղյալ հայտարարելը, վերացում, ոչնչացում, անվավեր համարելը; լուծարում, քանդում (պայմանագրի, համաձայնագրի)
réseau *m* ցանց
 ~ ferré, ~ de chemins de fer երկաթուղային ցանց
 ~ des échanges ճանապարհացանց, որով իրականացվում է առևտուր
 ~ express régional (R.E.R.) Փարիզի երկաթուղային ցանցը
 ~ d'intrigues խարդավանքների ցանց
 ~ de télévision հեռուստատեսային ցանց
réservation *f* 1. *հրվք.* վերապահում, վերապահություն 2. պատվեր, նախօրոք պատվիրված տեղ ◊ faire certaines ~s որոշակի վերապահումներ անել
 ~ d'un droit իրավունքի վերապահում
 ~s de caractère général ընդհանուր բնույթի վերապահումներ
réserve *f* 1. պաշար, պահուստ 2. *նազմ.* պահեստային ուժեր, պահեստազոր 3. պայման, վերապահություն 4. գաղվածություն, զգուշություն ◊ accumuler des ~s պահեստային միջոցներ կուտակել; affecter à la ~ առանձնացնել պահուստի համար; banque centrale de ~ օտար երկրներում դրամ թողարկող բանկերին տրվող նոր ամուն; capitulation sans ~s անվերապահ կապիտուլյացիա; constituer (créer, former) des ~s պա-

հուստային միջոցներ ստեղծել; faire des ~s վերապահումներ անել; mettre à contribution la ~ պաշարն օգտագործել; parler avec ~ խոսել զգուշավոր; puiser sur ses ~s սեփական պաշարներին դիմել; reconstituer les ~s պահուստային միջոցները վերականգնել; Réserve fédérale ԱՄՆ-ի կենտրոնական բանկ; à la ~ de... բացի, բացառությամբ; de ~ պահեստային, պահեստի; se tenir sur la ~ զգուշանալ; sans ~ անվերապահորեն, առանց սահմանափակման, առանց բացառության; sous ~ de ... վերապահությամբ, պայմանով; sous la ~ que... պայմանով, որ...; sous toute ~ առանց երաշխավորելու ստույգությունը՝ վավերականությունը ~ de capital կապիտալի պահեստային միջոցներ ~ de devise արժույթային հիմնադրամ ~ légal օրենքով սահմանված դրամագլխային պաշար (ձեռնարկության) ~ d'or ոսկու պաշար, ոսկու ֆոնդ (պահեստապաշարներ) ~s contractuelles պայմանագրային պահուստային միջոցներ ~s mondiales համաշխարհային պաշարներ ~s latentes, ~ occultes գաղտնի պահուստային միջոցներ ~s ouvertes, ~ apparentes հրապարակված պահուստային միջոցներ

réserver *vt* 1. պահեստավորել, պահել, պաշար հավաքել 2. իրավունք վերապահել 3. նախապես պատվիրել, ամրագրել ◊ se ~ իր համար պահել; se ~ sur... իրեն վերապահել; se ~ de ... ձեռնպահ մնալ; se ~ l'exclusive de... իրեն վերապահել բացառիկ իրավունք...

résidence *f* 1. մշտական բնակության վայր, ապրելավայր, կացարան, գտնվելու տեղ 2. նստավայր 3. լիազոր ներկայացուցչի պաշտոնը ◊ certificat de ~ տեղեկանք բնակության վերաբերյալ; conditions de ~ նստակեցություն; droit de ~ բնակության իրավունք; établir (կամ fixer) sa ~ բնակություն հաստատել; mettre en ~ surveillée զրկել երկրից դուրս գալու իրավունքից ~ écologique բնակվելու վայրը ~ forcée բնակության վայրը փոխելու արգելք ~ principale բնակության հիմնական վայր ~ secondaire ամառանոց

résident, -e *m, f* 1. *դվնգ.* ռեզիդենտ (դիվանագիտական համակարգում ներկայացուցիչ, որի դիվանագիտական աստիճանը հաջորդում է դեսպանորդի աստիճանին) 2. օտարերկրացի (որը ժամանակավորապես բնակվում է ուրիշ երկրում) 3. իրավաբանական անձ, որն ունի գործունեության հիմնական վայր՝ տվյալ պետության տարածքում ◊ ministre ~ դիվանագիտական ներկայացուցիչ, ռեզիդենտ նախարար

résider *vi* 1. բնակվել, գտնվել, որոշ

- ժամանակ հյուրընկալել, մնալ, կենալ 2. կայանալ, հանդիսանալ
- résignant** *m* ուրիշին իր պաշտոնը զիջող, պաշտոնից հրաժարվող
- résignataire** *m* *հրվբ.* հաջորդող, փոխարինող
- résignation** *f* 1. իր պաշտոնից հրաժարում, լիազորությունները վայր դնելը, պաշտոնաթողություն, հրաժարական 2. հեզություն, հնազանդություն, ճակատագրին ենթարկվելը, զիջելը (հոգուտ մեկի)
- résigné**, *-e adj* հնազանդ, զիջող, հաշտվող, հեզ, հլու, ենթարկվող, հպատակվող
- résiliation** *f* գործողության դադարում, լուծարում, լուծում, խզում, չեղյալ հայտարարելը (ակտի, պայմանագրի)
~ de l'accord համաձայնագրի լուծում
~ du contrat պայմանագրի գործողությունը դադարեցնել
- résilier** *vt* լուծել, խզել, չեղյալ հայտարարել (ակտը, պայմանագիրը) $\diamond$ se réserver le droit de ~ le contrat պայմանագիրը լուծելու իրավունք վերապահել
- résistance** *f* 1. դիմադրություն, հակազդեցություն; հակահարված, հարձակման հետ մղում, դիմագրավում 2. դիմացկունություն $\diamond$ faire ~ հակահարված տալ, դիմադրել; noyau de ~ դիմադրության օջախ; opposer une ~ opinion à ~ համառ դիմադրություն ցույց տալ; la Résistance, Mouvement de Résistance Գիմադրության շարժում (Ֆրանսիայում՝ 1940-1944 թթ. ֆաշիստական օկուպացիայի ժամանակ); Գիմադրության շարժման մասնակիցներ
~ passive թույլ դիմադրություն
~ tenace et durable համառ և երկարատև դիմադրություն
- résistant**, *-e adj* 1. դիմադրող, դիմագրավող, ընդդիմացող 2. դիմացկուն, պինդ
- résistant**, *-e m, f* 1. Գիմադրության շարժման մասնակից 2. պարտիզան
- résister** *vt* 1. դիմադրել, դիմադրություն ցույց տալ, դիմագրավել, պաշտպանվել 2. հակառակվել, ընդդիմանալ, պայքարել, չենթարկվել, հակադրվել $\diamond$ cela ne résisite pas à la critique դա ոչ մի քննադատության չի դիմանում, թույլ է
~ à l'ennemi թշնամուն դիմադրել
- résolu**, *-e adj* վճռական, հաստատական, անկոտրում $\diamond$ être pleinement ~ լինել վճռականությամբ լի; se déclarer fermement ~ à... հայտարարել իր անհողողող կամքի մասին
- résoluble** *adj* 1. լուծելի, վճռելի; 2. քանդելի, խզելի, լուծարելի
- résolument** *adv* 1. վճռաբար, վճռականորեն, վճռականապես, վճռականությամբ 2. համարձակ, խիզախ, համարձակորեն, խիզախորեն
- résolution** *f* 1. լուծելը, վճռելը, լուծում (խնդրի) 2. *դվնգ.* ռեզոլյուցիա, բանաձև, միջազգային իրավունքում՝ գրավոր որոշում (որն ընդունվել է կոլեգիալ քննարկումների արդյունքում) 3. վճռականություն, հաստատա-

կամություն, համարձակություն
 4. *հրվք.* պայմանագրի լուծում $\diamond$
 adopter une ~ բանաձև ընդունել;
 désapprouver la ~ բանաձևին հա-
 վանություն չտալ; manquer de ~
 անվճռական լինել; mettre au
 point (կամ élaborer) une ~ բա-
 նաձև մշակել; préambule de la ~
 բանաձևի ներածություն` պրե-
 ամբուլա; prendre (կամ former)
 une ~ որոշում կայացնել; propo-
 ser une ~ բանաձև առաջարկել
 ~ de l'assemblée ժողովի որոշումը
 ~ cruciale վճռական որոշում
 ~ d'un problème խնդրի լուծում
 ~ de remplacement փոխարինող
 բանաձև

résorber *vt* 1. կլանել, յուրացնել,
 ներծծել 2. *փհք.* հեռացնել, վե-
 րացնել, ոչնչացնել
 ~ le chômeur վերացնել գործա-
 րկությունը
 ~ un déficit դեֆիցիտը վերացնել

résoudre *vt* 1. լուծել, վճռել, որոշել;
 լուծում տալ 2. *հրվք.* լուծել, խզել,
 չեղյալ հայտարարել 3. համոզել,
 տրամադրել, թեքել, դրդել, խթա-
 նել, գրգռել, հարկադրել, ստիպել
 ~ un problème հարցը լուծել

respect *m* 1. հարգանք, պատիվ, մե-
 ծարանք, ակնածանք, պատկա-
 նանք 2. պահպանում $\diamond$ avoir
 (կամ témoigner) du ~ à (կամ en-
 vers, pour, à l'égard de) զո հար-
 գանք տածել մեկի նկատմամբ;
 manquer de ~ envers զո անհար-
 գալից վերաբերվել մեկին; par ~
 հարգանքից դրդված, հարգան-
 քով
 ~ des engagements internationaux

միջազգային պարտավորու-
 թյունների պահպանում
 ~ de l'indépendance անկախու-
 թյան պահպանում
 ~ des lois օրենքների պահպա-
 նում, հարգանք օրենքի նկատ-
 մամբ
 ~ mutuel փոխադարձ հարգանք

respecter *vt* 1. հարգել, պատվել, մե-
 ծարել 2. պահպանել, պահել,
 ճշտությամբ կատարել; խնայել,
 զգույշ վերաբերվել, չխախտել $\diamond$
 faire ~ ստիպել հարգելու, հարգել
 տալ
 ~ les lois օրենքները պահպանել
 ~ l'opinion de զո հարգել մեկի
 կարծիքը
 ~ les traditions ավանդույթները
 պահպանել

respectif, *-ve adj* 1. փոխադարձ,
 երկկողմանի 2. համապատաս-
 խան; հատուկ $\diamond$ au nom de leur
 gouvernements ~s համապատաս-
 խան կառավարությունների ա-
 նունից

respectivement *adv* փոխադարձա-
 բար; համապատասխանաբար

responsabilité *f* պատասխանատ-
 վություն, պարտավորություն,
 պարտականություն, հանձնա-
 ռություն $\diamond$ assumer la ~ պատաս-
 խանատվություն ստանձնել;
 atténuer la ~ պատասխանատ-
 վությունը մեղմացնել; avoir la ~
 պատասխանատվություն կրել;
 décliner toute ~ ողջ պատասխա-
 նատվությունը վրայից հանել;
 décharger la ~, exonérer d'une ~
 պատասխանատվությունից ա-
 զատել; échapper à la ~ պատաս-

խանաստվությունից խուսափել; encourir (կամ engager) la ~ պատասխանաստվություն կրել; fuir ses ~s պատասխանաստվությունից փախչել; imposer la ~ պատասխանաստվություն դնել; prendre la ~ պատասխանաստվությունն իր վրա վերցնել; rejeter (կամ faire retomber) la ~ sur զո պատասխանաստվությունը դնել ուրիշի վրա; la ~ incombe à ... պատասխանաստվությունը ընկնում է...; se soustraire à la ~ պատասխանաստվությունից խույս տալ; Société à ~ limitée (S.A. R. L.) *տնտ.* սահմանափակ պատասխանաստվությամբ ընկերություն

~ administrative վարչական պատասխանաստվություն
 ~ collective ընդհանուր ` կոլեկտիվ պատասխանաստվություն
 ~ contractuelle պայմանագրային պատասխանաստվություն
 ~ financière ֆինանսական պատասխանաստվություն
 ~ gouvernementale կառավարության պատասխանաստվությունը
 ~ internationale միջազգային պատասխանաստվություն
 ~ limitée, ~ restreinte սահմանափակ պատասխանաստվություն
 ~ pénale քրեական պատասխանաստվություն
 ~ politique քաղաքական պատասխանաստվություն
 ~ publique հասարակական պարտականություն

responsable *adj* 1. պատասխանատու, լիազորված 2. մեղավոր;

հանցավոր ◊ être ~ de պատասխանատու լինել, պատասխանաստվություն կրել; rendre ~ մեկին պատասխանատու համարել; մեկի վրա դնել պատասխանաստվությունը; se tenir pour ~ իրեն պատասխանատու համարել

responsable *m, f* 1. պատասխանատու աշխատակից, լիազոր; պատասխանաստվություն կրող, ղեկավար 2. մեղավոր, հանցավոր; պատճառ հանդիսացող
 ~ du parti կուսակցական աշխատող
 ~s d'une guerre պատերազմի մեղսարարներ, պատերազմի հանցավորներ

resserrement *m* 1. ամրացում, ամրապնդում 2. *փխբ.* բոլոր կողմերից սեղմում, նեղում
 ~ d'une alliance միության ամրապնդում
 ~ des liens կապերի ամրապնդում
 ~ des rangs շարքերի խտացում

resserrer *vt* 1. ամրացնել, ամրապնդել 2. *փխբ.* ամուր սեղմել, նեղել 3. պակասեցնել, կրճատել, սահմանափակել
 ~ l'amitié բարեկամությունն ամրապնդել
 ~ ses besoins պահանջումները սահմանափակել
 ~ les liens de l'amitié բարկամական կապերը ամրապնդել
 ~ un ouvrage աշխատանքը կրճատել
 ~ les rangs շարքերը խտացնել

ressort I *m* 1. գապանակ, առաձգակալ 2. եռանդ, կորով, ուժ, վճռա-

կանություն; դրդապատճառ, շարժառիթ; շարժիչ ուժ 3. միջոց; գեներ (նպատակին հասնելու) $\diamond$ avoir du ~ եռանդուն՝ գործունյա լինել; casser le ~ կամքը կոտրել, ոգին ընկճել; faire jouer tous les ~s բոլոր զսպանակները սեղմել, բոլոր միջոցները գործի դնել; manquer de ~ անտարբեր, անգործունյա լինել; sans aucun ~ իներտ, անտարբեր, անաշխույժ

ressort II *m* 1. դատական ատյան 2. գերատեսչություն 3. իրավասություն, լիազորություններ, լիիրավություն $\diamond$ avoir dans son ~ իր տնօրինության տակ (իր վարույթում) ունենալ; en dernier ~ վերջին հաշվով, վերջին հերթին; être du ~ de... լինել մեկի տնօրինության տակ; jugement en premier [dernier] ~ առաջին [երկրորդ] ատյանի դատարանի դատավճիռ; juger en dernier ~ կայացնել վերջնական դատավճիռ

ressortir *vi* I 1. նորից դուրս գալ՝ դուրս բերել 2. *փ/սք.* առանձնանալ, աչքի ընկնել 3. բխել, հետևել $\diamond$ faire ~ առանձնացնել, ընդգծել; il en ressort ... սրանից հետևում է ...

ressortir *vi* II 1. իրավասության՝ տնօրինության տակ լինել; պարտականությունների մեջ մտնել 2. վերաբերել, պատկանել ~ à la littérature վերաբերել գրականությանը

ressortissant, -e *adj* ենթակա, ստորադաս; մեկի իրավասության տակ գտնվող

ressortissant, -e *m, f* հպատակ; քա-

ղաքացի; ծագումով ... (որևէ երկրից)

ressource *f* 1. միջոց, հնարավորություն 2. հնարավորություններ, կարողություններ 3. *pl* ռեսուրսներ, պաշարներ, միջոցներ, միջոցների աղբյուր; դրամական միջոցներ $\diamond$ affecter (կամ assigner, octroyer) les ~s միջոցներ հատկացնել; allocation des ~s ռեսուրսների բաշխում՝ հատկացում; avoir la ~ de ... հնարավորություն ունենալ; c'est notre dernière ~ սա մեր վերջին հույսն է; homme de ~ հնարամիտ մարդ; sans ~s առանց միջոցների; se procurer des ~ իրեն ասպահովել դրամական միջոցներով ~s affectées նպատակային բյուջետային միջոցներ ~s brutes, ~s naturelles բնական պաշարներ՝ հարստություններ ~s budgétaires բյուջետային միջոցներ ~s et emplois հասույթ և ծախս (հաշվեկշռում) ~s fiscales հարկային մուտքեր ~s en hommes, ~s humaines մարդկային ռեսուրսներ; աշխատուժ ~s locales տեղական միջոցներ ~s minières, ~s du sous-sol օգտակար հանածոներ ~s du Trésor գանձապետարանի ֆինանսական պաշարներ

ressusciter *vt* վերակենդանացնել, հարություն տալ, վերականգնել ուժերը

restauration *f* 1. վերականգնում, վերանորոգում, վերակառուցում 2.

- la Restauration *uyunf.* Ռեսավրացիա (1813-30 թթ.)
- restaurer** *vt* 1. վերականգնել, ռեստավրացիայի ենթարկել, վերանորոգել, վերակառուցել 2. վերածնել, վերստեղծել 3. գահի վրա դնել, վերականգնել գահակալությունը
- reste** *m* 1. մնացածը, մնացած մասը 2. մնացորդ, ավելցուկ, մանր (դրամի)
- rester** *vi* 1. մնալ, չհեռանալ 2. գտնվել, լինել, մնալ (որևէ վիճակում) $\diamond$ avoir du temps de ~ ազատ ժամանակ ունենալ (իր տրամադրության տակ) ; il reste que... այնուամենայնիվ, ինչպես էլ լինի; en ~ là կանգ առնել ինչ-որ բանի վրա, սահմանափակվել, բավարարվել ինչ-որ բանով ~ en arrière հետ մնալ, հետ ընկնել ~ sur le champ de bataille ընկնել մարտի դաշտում, զոհվել, սպանվել ~ dans la gorge կոկորդում մնալ ~ indenne ազատվել, փրկվել, ողջ մնալ ~ longtemps à faire qch երկար - բարակ զբաղվել (մի բանով), խաղ անել ~ maître de... տեր լինել, տիրապետել ~ muet sur... պահպանել լռություն ինչ-որ բանի մասին ~ tel quel մնալ անփոփոխ, մնալ նույնը
- restituable** *adj* 1. վերադարձման ենթակա, փոխհատուցելի 2. վերականգնելի
- restituer** *vt* 1. վերադարձնել, հետ տալ; փոխհատուցել 2. վերականգնել, վերաստեղծել 3. վերականգնել (իրավունքները, անունը, պատիվը), ռեսթիլիտացիայի ենթարկել ~ un texte վերականգնել տեքստը
- restitution** *f* 1. վերադարձնելը, հետ տալը, փոխհատուցում 2. վերականգնում, վերաստեղծում 3. *իրավք.* իրավունքների վերականգնում 4. *իրավք.* ռեստիտուցիա (պատերազմող պետության կողմից հակառակորդի տարածքից ապօրինի զավթված և երկրից դուրս բերված գույքի վերադարձ)
- restreindre** *vt* պակասեցնել, նվազեցնել, կրճատել; սահմանափակել
- restreint**, *-e adj* 1. սահմանափակված; կրճատված 2. սահմանափակ կազմով $\diamond$ conversations ~es բանակցություններ սահմանափակ կազմով; dans un sens plus ~ ավելի նեղ իմաստով
- restrictif**, *-ve adj* 1. սահմանափակող, սահմանափակիչ 2. զսպող, արգելակող $\diamond$ interprétation ~ve սահմանափակող մեկնաբանություն; mesures ~ves սահմանափակող՝ արգելակող միջոցներ
- restriction** *f* 1. սահմանափակում 2. վերապահություն 3. *pl* սահմանափակումներ (պարենի և այլ հարցերում) $\diamond$ affranchir (կամ démanteler) les ~s սահմանափակումները վերացնել; être soumis à des ~s սահմանափակումների

- ենթարկվել; imposer (introduire) des ~s սահմանափակումներ մտցնել; lever les ~s սահմանափակումները հանել; sans (aucune) ~ առանց (որևէ) վերապահության; sans ~ առանց սահմանափակման
 ~ de la liberté ազատության սահմանափակում
 ~s budgétaires բյուջետային հատկացումների կրճատումներ
 ~s à l' (d') exportation, ~ aux exportations արտահանման սահմանափակումներ
 ~s à l' (d') importation, ~s aux importations ներմուծման սահմանափակումներ
 ~s quantitatives քանակական սահմանափակումներ
- restructuration** *f* կառուցվածքային վերափոխություն, վերակառուցում, վերակազմություն
- restructurer** *vt* վերակառուցել, վերակազմել, վերադասավորել
- résultant**, -e *adj* բխող, առաջ եկող, ծագող, հետևանք ունեցող ◊ les obligations ~es de traités publiés պարտավորություններ, որոնք բխում են հրապարակված պայմանագրերից
- résultat** *m* 1. արդյունք, հետևանք, ցուցանիշ 2. հանրագումար, ամփոփում 3. *տևտ*. ֆինանսական արդյունք; շահույթ; կորուստ ◊ aboutir à un ~ արդյունքի հասնել; donner un ~ avantageux դրական արդյունք տալ; sans ~ անարդյունավետ
 ~ appréciable նշանակալից արդյունք
- ~ brut, ~ total համախառն շահույթ, համախառն կորուստ
 ~ négligeable չնչին արդյունք
 ~ tangible շոշափելի արդյունք
 ~ de vote քվեարկության արդյունք
 ~s définitifs վերջնական արդյունքներ
 ~s partiels մասնակի արդյունքներ
 ~s provisoires նախնական արդյունքներ (ընտրությունների)
- résulter** *vi* բխել, հետևել; առաջ գալ, ծագել, սկիզբ առնել ◊ il en résulte que... արանից հետևում է, որ...
- résumé** *m* ամփոփում, համառոտ շարադրանք; թեզիսներ ◊ en ~ ա) համառոտ բ) ընդհանուր առմամբ, արդյունքում
- résumer** *vt* ամփոփել, կրճատ շարադրել; եզրափակել; հանրագումարի բերել ◊ se ~ 1. շարադրվել համառոտ՝ ընդհանուր գծերով 2. se ~ à... հանգեցնել ինչ-որ բանի
- rétablir** *vt* վերականգնել, նորից հիմնել, վերաստեղծել
 ~ l'équilibre վերականգնել հավասարակշռությունը
 ~ l'ordre վերականգնել կարգուկանոնը
 ~ les relations diplomatiques վերականգնել դիվանագիտական հարաբերությունները
- rétablissement** *m* վերականգնում
 ~ de l'équilibre հավասարակշռության վերականգնում
 ~ de la paix խաղաղության վերականգնում

- retard** *m* 1. ուշացում, հապաղում, դանդաղում, հետ մնալը, հետ ընկնելը 2. հետաձգում $\diamond$ avoir du ~ ուշանալ; être (կամ arriver, se mettre) en ~ ուշանալ, ուշացումով գալ; être en ~ sur la vie կյանքից հետ մնալ; sans ~ անհապաղ, անմիջապես
~ de croissance դանդաղ աճ
~ de payement վճարման հետաձգում
- retardataire** *adj* 1. ուշացած, ուշացող, հետ մնացած 2. հետամնաց; հետ մնացող, առաջադիմություն չցուցաբերող
- retardement** *m* 1. դանդաղում, ուշացում 2. հապաղում, ձգձգում
- retarder** 1. *vt* հետաձգել, ուշացնել; ձգձգել, դանդաղեցնել 2. *vi* ուշանալ, ուշ գալ; հետ ընկնել, հետ մնալ
~ la mache d'une affaire դանդաղեցնել գործի ընթացքը
~ sur son temps ժամանակից հետ մնալ
- retentissant**, -e *adj* 1. հնչուն, հնչեղ, զիլ, զրնգուն; բարձր; դղրդալի 2. *փխք.* շշմեցուցիչ $\diamond$ essayer un échec ~ լիակատար պարտություն կրել; mots ~s մեծադղորդ՝ ճոռոմ՝ փքուն խոսքեր; succès ~ աղմկալի հաջողություն
- retentissement** *m* 1. արձագանք, հնչեղություն 2. ազդեցություն, հետևանք $\diamond$ avoir son ~ dans ... անդրադառնալ ... վրա; cet événement a eu un grand ~ այդ իրադարձությունը մեծ արձագանք ունեցավ
- réticence** *f* դիտավորյալ լռության մատնելը, լռություն պահպանելը, թերասություն, խոսքը կիսատ թողնելը, մտքերը թաքցնելը
- retirer** *vt* հետ վերցնել (խոսքը), հանել (առաջարկությունը և այլն) $\diamond$ je ~e ce que j'ai dit իմ հայտարարությունը հետ եմ վերցնում; se ~: se ~ de qch ինչ-որ բանից մի կողմ քաշվել, հեռանալ; se ~ du jeu խաղից դուրս գալ; se ~ du service աշխատանքից հեռանալ
~ sa candidature իր թեկնածությունը հանել
~ les fonctions à qn պարտականությունների կատարումից ազատել մեկին
~ la parole à qn խոսքից զրկել մեկին
~ sa parole խոսքը հետ վերցնել
~ une proposition առաջարկությունը հանել
- retombées** *f pl* : ~ atomiques ռադիոակտիվ տեղումներ
- retomber** *vi* ընկնել մեկի վրա, ծանրանալ $\diamond$ faire ~ la responsabilité sur qn պատասխանատվությունը զգել մեկի վրա
- retordre** *vt*: avoir du fil à ~ դժվարին կացության մեջ լինել; donner du fil à ~ à qn մեկին գլխացավանք պատճառել
- rétorquer** *vt* 1. հակառակորդին նրա սեփական զենքով ջախջախել, նույնով պատասխանել 2. առարկել, հակաճառել, ընդդիմախոսել, պատասխան տալ
- rétorsion** *f* 1. *դվնգ.* ռետորսիա, ազդամիջոց, ներագրման միջոց, հակազդամիջոց 2. հակառակորդի փաստարկների օգտագոր-

ծում ի վնաս նրա՝ նրա դեմ
retouche *f* վերափոխում, ձևափոխում, ուղղում, շտկում, վերանորոգում, սրբագրում
retour *m* 1. վերադարձ, հետ գալը, հետ դառնալը, դարձ 2. վերադարձում, վերադարձնելը $\diamond$ être de ~ վերադառնալ; faire un ~ sur soi-même խելքը գլուխը հավաքել, ուշքի գալ, մտադրությունը փոխել; en ~ փոխարենը; par ~ du courrier հետադարձը՝ փոստով; sans ~ անվերադարձ
 ~ de l'opinion հասարակական կարծիքի մեջ շրջադարձ՝ բեկում
retourner *vt* 1. շրջել, շուռ տալ 2. *խսկց.* տարհամոզել, վերահամոզել, համոզումնքը փոխել տալ 3. վերադարձնել, ուղարկել $\diamond$ tourner et ~ բոլոր կողմերից ուսումնասիրել
 ~ la question հարցին հարցով պատասխանել
rétracter *vt* հրաժարվել, ուրանալ; ժխտել, ասածից հրաժարվել
 ~ une proposition առաջարկությունը հետ վերցնել
retrait *m* 1. վերացում, դադարեցում, արգելում, ոչնչացում, չեղյալ հայտարարելը, հրաժարում, գրկում 2. հետ տանելը, հետ քաշելը, դուրս բերելը, հետ կանչելը 3. հանում (հաշվից), հետ վերցնելը (ավանդի, օրինագծի) 4. ելնելը, դուրս գալը (կազմակերպությունից)
 ~ de l'ambassadeur դեսպանին հետ կանչելը
 ~ d'une candidature թեկնածությունը հասնելը

~ de capitaux կապիտալների հանում (կազմակերպությունից); կապիտալների հետկանչում (երկրից)
 ~ d'un décret օրենքը չեղյալ հայտարարելը
 ~ d'un dépôt ավանդի հանում (բանկից)
 ~ des droits électoraux ընտրական իրավունքներից գրկելը
 ~ d'emploi աշխատանքից ազատում, պաշտոնից հանելը
 ~ des sanctions պատժամիջոցների վերացում
 ~ des troupes d'occupation օկուպացիոն զորքերի դուրսբերում
retraite *f* 1. *ազգ.* նահանջ 2. աշխատանքից ազատվելը, թոշակի անցնելը 3. երթ $\diamond$ battre en ~, faire ~ նահանջել; couper la ~ կտրել նահանջի ճանապարհը; pension de ~ ծերության թոշակ; prendre sa ~ թոշակի անցնել; à la ~ պաշտոնաթող; en ~ թոշակառու; toucher sa ~ թոշակ ստանալ
 ~ aux flambeaux ջահերով երթ
retranchement *m* 1. կտրելը, հատելը, կրճատելը, փոքրացնելը, ոչնչացնելը 2. խրամատ, ամրություն 3. *փխք.* պաշտպանական միջոց $\diamond$ attaquer (կամ forcer, pourchasser, poursuivre, pousser) qn dans ses (derniers) ~s մեկին պատին սեղմել, հերքել բոլոր փաստարկները
retrancher *vt* 1. կտրել, հատել 2. կրճատել, նվազեցնել 3. ամրացնել (խրամատներով) $\diamond$ se ~ *ազգ.* խրամատավորվել; se ~ derrière un prétexte գլուխն ազա-

տել փաստարկներ բերելով
rétroblution *f* 1. ռոճիկ, աշխատավարձ 2. պարզևատրություն, հոնորար
rétroactif, -ve *adj* հետադարձ գործողություն, հետադարձ ուժ ունեցող (օրենքի մասին) $\diamond$ l'effet ~ հետադարձ ներգործություն
rétroaction *f* հետադարձ գործողություն, հետադարձ ուժ (օրենքի); հետադարձ կասյ
rétrocession *f*: ~ du territoire հանձնված տարածքների վերադարձ
rétrogradation *f* հետադիմություն, հետընթացություն, զարգացման անկում, հետզարգացում, աստիճանական վատթարացում, հետամնացություն
rétrograde *adj* հետամնաց, հետադիմական
rétrograder *vi* հետադիմել, շարժվել դեպի հետ, անկում ապրել, աստիճանաբար վատթարանալ
rétrogression *f* հետադիմություն, հետադարձ շարժում, հետընթացություն; անկում
rétrospectif, -ve *adj* հետադարձ $\diamond$ jeter un coup d'oeil ~ հետադարձ հայացք նետել
retrouver *vt* 1. վերագտնել; փնտրելով գտնել, կորցրածը գտնել 2. վերականգնել $\diamond$ l'industrie a ~é les deux tiers de son activité արդյունաբերական արտադրությունը վերականգնվել է երկու երրորդով
~ la parole, ~ sa langue վերստին կարողանալ խոսել, լեզուն բացվել
rets *m* *փխբ.* ծուղակ, թակարդ, որո-

զայթ, ցանց $\diamond$ prendre (կամ tendre) qn dans ses ~ մոլորեցնել, խաբել; tomber dans les ~ ծուղակն ընկնել
réunification *f* վերամիացում, վերամիավորում, վերամիավորվելը ~ nationale ազգային վերամիավորում
réunifié, -e *adj* վերամիավորված
réunion *f* 1. ժողով, նիստ, հավաք 2. միացում, միավորում, միաձուլում $\diamond$ chevauchement avec d'autres ~s կրկնորդում ուրիշ նիստերի հետ; liberté de ~ հավաքների, ժողովների ազատություն ~ électorale նախընտրական ժողով
~ du parti կուսակցական ժողով
~ plénière լիակազմ նիստ
~ privée մասնավոր ժողով
~ restreinte փակ նիստ
~ de table ronde նիստ՝ կլոր սեղանի շուրջը
~ urgente շտապ նիստ
réunir *vt* 1. միացնել, կցել, միավորել 2. հավաքել, գումարել (ժողով)
~ les conditions բավարարել պայմաններին; համապատասխանել պահանջներին
~ des preuves ապացույցներ հավաքել
réussi, -e *adj* հաջող, հաջողակ, բարեհաջող; փայլուն, հաջողված $\diamond$ mal ~ անհաջող
réussir *vi* 1. հաջողվել, հաջողություն ունենալ, հաջողությամբ ընթանալ, բարեհաջող լինել 2. բարգավաճել, ծաղկել, առաջադիմել, հաջողակ լինել $\diamond$ faire ~ իրականացնել

- ~ une affaire գործը վարել հաջողությամբ
- réussite** *f* 1. *հնգծ.* արդյունք, հետևանք, ելք 2. հաջողություն, նվաճում, առաջընթաց
- revalidation** *f* փաստաթղթի՝ վավերագրի՝ ակտի իրավական ուժի վերականգնում
- revalider** *vt* վերականգնել որոշման՝ ակտի իրավական ուժը
- revalorisation** *f* 1. վերարժևորում 2. արժույթի փոխարժեքի ամրացում, կայունացում 3. արժեքի վերագնահատում; գների վերանայում
- ~ des traitements, ~ des salaires աշխատավարձերի դրույթի բարձրացում
- revaloriser** *vt* 1. վերարժևորել 2. բարձրացնել արժույթի փոխարժեքը, կայունացնել 3. գները վերանայել
- revanchard**, -e *m, f* ռևանշիստ, վրիժառու
- revanche** *f* 1. ռևանշ, փոխվրեժ 2. հատուցում, փոխհատուցում, $\diamond$ à charge de ~ նույն կերպ փոխհատուցելու պայմանով; esprit de ~ ռևանշիզմ, ռևանշային ոգի; prendre sa ~ ռևանշ վերցնել; en ~ փոխարենը
- revancher** (se) ռևանշ վերցնել; նույնով հատուցել
- réveiller** *vt* արթնացնել, զարթեցնել, ոտքի հանել
- révélation** *f* մերկացում, դիմակազերծում, բացահայտում
- révéler** *vt* մերկացնել, խաբեությունը բաց անել, դիմակազերծ անել, բացահայտել
- ~ les lacunes բացահայտել թերությունները՝ բացերը
- revendicatif**, -ve *adj* պահանջատիրական $\diamond$ action (կամ lutte) ~ve (աշխատավորների) պայքարը իրենց իրավունքների համար, պայքար՝ իրենց պահանջների պաշտպանության համար; mouvement ~ պահանջատիրական շարժում; programme ~ պահանջատիրական ծրագիր
- revendication** *f* պահանջ, իրավական հավակնություն, պահանջախնդրություն, նկրտում; բողոք $\diamond$ poser la ~ պահանջ դնել
- revendiquer** *vt* 1. պահանջել, իր իրավունքները պաշտպանել; պահանջներ ներկայացնել 2. իր վրա վերցնել
- ~ un attentat մահափորձի պատասխանատվությունը վերցնել իր վրա
- ~ la responsabilité իրեն պատասխանատու համարել
- revenir** *vi* 1. վերադառնալ, հետ դառնալ, դառնալ, նորից գալ 2. նորից հայտնվել, երևան գալ; առաջ գալ, առաջանալ 3. հանգել 4. հրաժարվել 5. ձերբազատվել, հայացքները փոխել $\diamond$ cela revient au même դա հանգում է նույն բանին; cela revient à dire... դա նույնն է, թե ասես...; tout revient à ceci ամեն ինչ հանգեցնում է դրան; vous en reviendrez դուք դեռ կփոխեք ձեր կարծիքը
- ~ à la charge փորձերը վերականգնել
- ~ sur le compte de զո փոխել կարծիքը մեկի մասին

- ~ sur sa décision որոշումը փոխել
 ~ de droit իրավամբ պատկանել
 ~ de ses erreurs սխալներից ձեր-
 քազատվել
 ~ à sa première idée սկզբնական
 մտքին վերադառնալ
 ~ sur ce qu'on a dit ասվածից
 հրաժարվել
 ~ de son trouble շփոթությունից
 ուշքի գալ
- revenu** *m* եկամուտ, դրամական
 ստացում, դրամամուտք $\diamond$ impôt
 sur le ~ եկամտահարկ; politique
 des ~s հարկային քաղաքական-
 ություն
 ~ national ազգային եկամուտ
 ~ réel իրական եկամուտ՝ եկա-
 մուտ չփոփոխվող գներով
 ~s publics, ~ de l'Etat պետական
 եկամուտներ
- révérence** *f* խորին հարգանք, պա-
 տիվ, մեծարանք $\diamond$ sauf ~ *խսկց.*
 ներողություն արտահայտու-
 թյանս; թող թույլ տրվի ասել
- Révérence** *f* Չերդ բարեկրոնություն,
 տեր հայր, սրբազան
- revers** *m* 1. հակառակ երեսը (կող-
 մը) 2. անհաջողություն, փոր-
 ձանք 3. *mauv.* թիկունք 4. դրա-
 մի՝ արժեքը նշանակված երեսը,
 ռեվերս $\diamond$ éprouver des ~ de for-
 tune զգալ՝ կրել ճակատագրի ա-
 նակնկալները; essayer un ~ ան-
 հաջողություն կրել; prendre à
 (կամ de) ~ թիկունքից հարձակվել
 ~ de fortune ճակատագրի քնա-
 հաճույքներ
 ~ de la médaille (*նաև փխք.*) մե-
 դալի հակառակ երեսը; գործի
 մյուս կողմը
- réversion** *f* 1. *իրվք.* գույքադարձում
 նախկին տիրոջը 2. նախկին վի-
 ճակին վերադառնալը
- revêtir** *vt* 1. նորից հագցնել՝ զգես-
 տավորել 2. *փխք.* օժտել, տալ
 (իշխանություն), վրան դնել,
 հանձնարարել 3. *իրվք.* կցել,
 ավելացնել; ձևակերպել (փաս-
 տաթուղթ)
 ~ un acte de la signature ստորա-
 գրել արձանագրությունը
 ~ un caractère nouveau նոր հատ-
 կանիշներ ձեռք բերել
 ~ d'une charge պարտականու-
 թյուն դնել
 ~ un dossier des signatures requi-
 ses գործին ավելացնել անհրա-
 ժեշտ ստորագրություններ
 ~ une grande importance մեծ նշա-
 նակություն ձեռք բերել
 ~ d'un pouvoir իշխանություն
 տալ
- revirement** *m* *փխք.* հեղաշրջում,
 րեկում; վերակառուցում
 ~ de fortune ճակատագրի մեջ
 վճռական շրջադարձ, րեկում
 ~ de l'opinion publique րեկում
 հասարակական կարծիքի մեջ
- revirer** *vt* *փխք.* փոխել որոշումը,
 մտադրությունը
- réviser** *vt* 1. վերանայել, փոփոխու-
 թյուններ մտցնել, սրբագրել 2.
 ստուգել, վերստուգել, վերա-
 քննել, վերաքննության ենթար-
 կել, վերստուգման ենթարկել
- révision** *f* վերստուգում, ստուգում,
 վերանայում, փոփոխություն,
 քննություն, ռևիզիա $\diamond$ conseil de
 ~ գորակոչային հանձնաժողով;
 ռազմական վճռաբեկ դատարան

- ~ de la loi օրենքի վերանայում
 ~ du traité պայմանագրի վերափոխում
- révisionniste** *m, f* (սահմանադրության, օրենքի, պատմության) վերանայման կողմնակից, ռևիզիոնիստ
- revivre** *vi* վերակենդանանալ, հարություն առնել, վերածնվել ◊ faire ~ un système համակարգը վերակենդանացնել
- révocabilité** *f* 1. (պայմանագիրը) չեղյալ հայտարարելու՝ խզելու հնարավորություն 2. հետկանչման՝ ազատման հնարավորություն, փոխելիություն
- révocable** *adj* 1. չեղյալ հայտարարելու՝ խզելու՝ լուծելու՝ վերացման ենթակա 2. ետկանչման ենթակա, փոխելի
- révocation** *f* 1. *իրվք*. վերացում, արգելում, չեղյալ հայտարարելը 2. *ըվնգ*. հետկանչագիր 3 հետկանչ, լիազորություններից զրկում ~ d'un élu պատգամավորի հետկանչ
- révolte** *f* 1. խռովություն, ապստամբություն, ընդվզում 2. դժգոհություն; բողոք ◊ être en ~ խռովություն բարձրացնել; en pleine ~ խռովության թեժ պահին; provoquer une ~ խռովության մղել
- révolté, -e** *adj* 1. ապստամբած, ըմբոստացած 2. զայրալից, զայրացած, վրդովված
- révolter** *vt* 1. ապստամբություն հրահրել, ոտքի հանել, ընդվզել, խռովություն բարձրացնել 2. դժգոհություն առաջացնել
- révolu, -e** *adj* ավարտված, վերջացած; անցած, անցած-գնացած
- révolution** *f* 1. հեղափոխություն 2. հեղաշրջում; լիակատար շրջադարձ, շեշտակի բեկում ◊ la Grande Révolution Socialiste d'Octobre Հոկտեմբերյան Սոցիալիստական Մեծ հեղափոխություն; Révolution française Ֆրանսիական հեղափոխություն; en ~ հեղափոխությամբ բռնկված ~ culturelle մշակութային հեղափոխություն
 ~ d'Etat պետական հեղաշրջում
 ~ industrielle արդյունաբերական հեղափոխություն
 ~ de palais պալատական հեղաշրջում
 ~ prolétarienne արդյետարական հեղափոխություն
- révolutionnaire** *adj* հեղափոխական ◊ conscience ~ հեղափոխական գիտակցություն; doctrine ~ հեղափոխական ուսմունք՝ տեսություն; esprit ~ հեղափոխականություն; essor ~ հեղափոխական վերելք; mouvement ~ հեղափոխական շարժում
- révolutionnaire** *m, f* հեղափոխական
- révoquer** *vt* 1. չեղյալ համարել, վերացնել, արգելել 2. արձակել, հետ կանչել, պաշտոնից ազատել, լիազորություններից զրկել ~ un député պատգամավորին հետ կանչել
 ~ en doute կասկածի ենթարկել
- revue** *f* 1. վերանայում, վերաքննում, պաշտոնական տեսչական ստուգում, ստուգատես 2. *նազվ*. զորահանդես, զորատես 3. հանդես,

- ամսագիր $\diamond$ faire la ~ de qch ստուգում անցկացնել; faire une ~ des actions de զո քննության ենթարկել մեկի արարքները; passer en ~ ստուգատես անցկացնել; քննության ենթարկել
~ annuelle տարեկան ստուգատես
~ de presse մամուլի տեսություն
- rhéнан**, -e *adj* հռենոսյան, Հռենոսի
- rhétorique** *f* ճարտասանություն, հռետորություն $\diamond$ employer toute sa ~ գործի դնել իր ողջ պերճախոսությունը
- rideau** *m*: ~ de fer երկաթե վարագույր
- rigide** *adj* *փխբ.* աննկուն, անկոտրում, անհողորդ, անդրդվելի, անսասան, կայուն, հաստատուն; խիստ, կոշտ $\diamond$ une politique ~ կոշտ քաղաքականություն
- rigidité** *f* *փխբ.* կոշտություն, խստություն, դաժանություն; կայունություն, հաստատունություն
- rigourement** *adv* 1. խիստ, խստորեն, խստիվ, խստությամբ 2. ճշգրտորեն, անշեղորեն, անպայման, պարտադիր $\diamond$ cela est ~ vrai սա իսկական ճշմարտություն է; cela est ~ démontré սա ճշտորեն (տառացիորեն ճիշտ) ապացուցված է
- rigoureux**, -se *adj* 1. խիստ, խստաբարո, խստապահանջ (մարդու մասին) 2. խիստ, ծանր, դաժան (պատժի մասին և այլն) 3. ստույգ, ճշգրիտ, անշեղ $\diamond$ analyse ~se ճշգրիտ վերլուծություն; un esprit ~ խիստ տրամաբանական միտք; mesures ~ses խիստ միջոցներ; au sens ~ իսկական իմաստով
- rigueur** *f* 1. խստություն, խստապահանջություն, դաժանություն 2. ճշտություն, ճշտգրտություն, ստույգություն $\diamond$ être de ~ պահանջվել; l'habit est de ~ ներկայանալ ֆրակով (հրավերքի մակագրություն); les mesures de ~ nécessaires անհրաժեշտ խիստ միջոցներ; à la ~ ծայրահեղ դեպքում; dans la ~ de la loi օրենքին համապատասխան; de ~ անհրաժեշտ, պարտադիր; en ~ առավելագույն ճշգրտությամբ; terme de ~ վերջին ժամկետը (առանց տարկետման); en toute ~ ամենայն խստությամբ; user de ~ envers զո խստիվ միջոցներ ձեռնարկել մեկի դեմ
~ de la peine պատժի խստություն
- riposte** *f* 1. արագ պատասխան; առարկում, առարկություն, հակաճառություն, հակառակում 2. հակահարված, հարձակման հետ մղում $\diamond$ avoir la ~ prompte (կամ facile) խոսքի տակ չմնալ; donner la ~ հակահարված տալ; prompt à la ~ արագ կողմնորոշվող, հնարամիտ
~ graduée *nuaq.* տարբերակված պատասխան գործողություններ
- riposter** *vi* 1. արագ պատասխանել, հակադարձել; առարկել, հակաճառել, հակառակվել 2. հակահարված տալ
- risque** *m* վտանգ; ռիսկ, խիզախում $\diamond$ assumer le ~ վտանգն իր վրա վերցնել; comporter des ~s վտանգների պարունակել; courir

un ~ ռիսկի ենթարկել, ռիսկի դիմել, վտանգել; gérer les ~s վտանգները կառավարել; minimiser les ~s վտանգները նվազագույնի հասցնել; prendre la décision à ses ~s et perils վճիռ կայացնել սեփական պատասխանատվությամբ; présenter un ~ վտանգ ներկայացնել; à tout ~ բախտաբերի, բախտապավեն; ամեն դեպքում; protéger contre les ~s պաշտպանել վտանգներից; provisionner les ~s ապահովագրել հնարավոր վտանգները; au ~ de... վտանգելով; s'exposer à des ~s վտանգների ենթարկվել; supporter les ~s վտանգներ կրել ~ à l'exportation արտահանելու հնարավոր վտանգներ ~ financiers ֆինանսական հնարավոր վտանգներ ~ spéculatifs չարաշահական հնարավոր վտանգներ

risqué, -e *adj* վտանգավոր

risquer *vt* վտանգի ենթարկել, վտանգել, խիզախել, ռիսկ անել ~ sa chance բախտը փորձել ~ le coup խիզախել, ռիսկ անել ~ le tout pour le tout *խսկց*. ամեն ինչ բախտախաղի դնել ~ sa vie կյանքը վտանգել

rit, **rite** *m* ծիսակատարություն, արարողություն, կարգ, ծես, ծիսակարգ

rival, -e *m, f* 1. մրցակից, ախոյան 2. *ռազմ*. հակառակորդ

rivaliser *vi* մրցել, մրցակցության մեջ մտնել, մրցակցել

rivalité *f* մրցակցություն, մրցություն

roi *m* թագավոր, արքա ◊ digne de ~

թագավորավայել; Sa Majesté le Roi Նորին Մեծություն թագավորը; de par le ~ *պտմ*. հանուն թագավորի; pour le roi de Prusse ձրի, շատ էժան; du temps du ~ Dagobert անհիշելի ժամանակներում

~ d'Arménie հայոց թագավոր

~ du pétrole նավթային արքա

~ des rois արքայից արքա

rôle *m* 1. ցանկ, ցուցակ, ցուցակագրություն; գրանցամատյան, ռեեստր; *հրվք*. քննության ենթակա գործերի ցանկ 2. դեր, դիրք (հասարակության մեջ) ◊ à tour de ~ հերթով, հերթականությամբ ~ de confiance պատասխանատու դեր ~ des contributions հարկային ցուցակ ~ dirigeant ղեկավար դեր

roman, -e *adj* ռոմանական ◊ les langues ~es ռոմանական լեզուներ

romand, -e *adj* : Suisse ~e ֆրանսիական Շվեյցարիա

romanisation *f* *պտմ*. ռոմանացում, հռոմեական մշակույթի և լատիներենի տարածում

rompre *vt* 1. ջարդել, կտրել, փշրել 2. խզել, ընդհատել, դադարեցնել 3. խախտել, խափանել, խզել ◊ applaudir à tout ~ բուռն ծափահարել; à tout ~ բուռն, բարձրաձայն, խլացուցիչ կերպով ~ la conversation խոսակցությունը դադարեցնել ~ ses fers շղթաները փշրել ~ la glace *փխք*. սառույցը կտրել, հաշտության առաջին քայլը անել, լարվածությունը վերացնել

- ~ la paix խաղաղությունը խախտել
- ~ les relations diplomatiques դիվանագիտական հարաբերությունները խզել
- ~ un serment երդմնագանց լինել
- ~ un traité պայմանագիրը խախտել
- rompu**, -e *adj* 1. ջարդված, փշրված 2. հոգնած, ուժասպառ 3. հմուտ, փորձառու ◊ à bâtons ~s անկասկած, կցկտուր կերպով; ընդհատումներով, երբեմն, պատահաբար, ժամանակ առ ժամանակ; avoir la main ~e հմտանալ
- ~ aux affaires գործերում փորձված
- ronflant**, -e *adj* 1. բարձր, բարձրաձայն; աղմկոտ 2. *փխր.* ճոռոմ, վերամբարձ, փքուն ◊ phrases ~es վերամբարձ՝ փքուն նախադասություններ; promesses ~es վերամբարձ խոստումներ
- rotation** *f* 1. պտույտ, պտտվելը 2. շրջանառություն 3. հերթագայություն, կադրերի, անձնակազմի փոփոխելիություն; պաշտոնի հերթափոխություն 4. *նազմ.* ռոտացիա
- ~ du capital դրամագլխի շրջանառություն
- ~ des fonctions գործառույթների շրջանառություն
- ~ des stocks ապրանքաշրջանառություն
- ~ de la terre երկրագնդի պտտվելը
- rotationnel**, -le *adj* 1. պտտվող 2. փոփոխական, հերթագայող ◊ présidence ~le փոփոխական՝
- հերթագայող նախագահություն
- roulant**, -e *adj* շրջանառու ◊ fonds ~s *տնտ.* շրջանառու միջոցներ
- roulement** *m* 1. պտույտ, դարձ 2. շրջանառություն 3. տեղափոխում, փոխադրում (ծառայության գծով); պաշտոնի փոխանցում, հանձնում ◊ fonds de ~ շրջանառու կապիտալ; par ~ հերթի կարգով
- ~ de fonds դրամաշրջանառություն
- ~ de marchandises ապրանքաշրջանառություն
- roumain**, -e *adj* ռումինական
- royal**, -e *adj* 1. թագավորական, կայսերական 2. շքեղ, վեհ, վսեմաշուք, վեհատեսիլ, արքայավայել, արքայական ◊ honneur ~ արքայական պատիվ; prérogatives ~es արքայական արտոնություններ, բացառիկ իրավունքներ
- royaliste** *adj* միապետական, ռոյալիստական ◊ gouvernement ~ միապետական կառավարություն
- royaliste** *m, f ըրդ.* միապետական, ռոյալիստ
- royaume** *m* թագավորություն, գահակալություն, տերություն ◊ le Royaume Uni Միացյալ թագավորություն; le Royaume Uni de Grande Bretagne et d'Irlande du Nord Մեծ Բրիտանիայի և Հյուսիսային Իռլանդիայի Միացյալ թագավորություն
- royauté** *f* 1. թագավորական իշխանություն, միապետություն 2. տիրապետություն, իշխանություն, գերիշխում

- ~ de l'esprit մտքի տիրապետություն
- R.S.V.P.** (répondez s'il vous plaît) խնդրվում է պատասխանել (նամակագրության մեջ ընդունված հասպվում)
- rude** *adj* 1. անհարթ, խորդուբորդ 2. դժվարին 3. դաժան 4. կոպիտ, անտաշ
~ adversaire վտանգավոր հակառակորդ
~s, temps ծանր՝ դաժան ժամանակներ
- rudimentaire** *adj* տարրական, նախնական ◊ à l'état ~ սաղմնային վիճակում
- rue** *f* փողոց ◊ l'homme de la rue շարքային մարդ
- ruée** *f* սրընթաց առաջխաղացում, բուռն գրոհ, սրընթաց հարձակում, զանգվածային ներխուժում ◊ la ~ vers l'or ոսկու տենդ
- ruine** *f* 1. կործանում, ավերածություն 2. սնանկացում ◊ aller à la ~ անկման հասնել; tomber en ~ քանդվել, կործանվել, ավերվել, խորտակվել
- ruiner** *vt* 1. քանդել, ավերել, խորտակել, ամայացնել 2. սնանկացնել
- ruines** *f pl* փլատակներ, ավերակներ
- rumeur** *f* 1. աղմուկ, դրդյուն 2. աղմուկ, դժգոհություն, խոսակցություն, ասեկոսե, լուրեր ◊ des ~s circulent, des ~s courent լուրեր են շրջում
~ publique խոսակցություն, ասեկոսե
- rupture** *f* 1. խախտում, դադարեցում, ընդհատում 2. վեճ, զժտություն, պառակտում, պառակտվածություն 3. *դվնգ*. խզում, դադարեցում
~ d'un contrat պայմանագրի խախտում
~ d'équilibre հավասարակշռության խախտում
~ de la paix խաղաղության խախտում
~ des relations diplomatiques դիվանագիտական հարաբերությունների խզում
- rural**, -e *adj* գյուղական, գյուղի, դաշտային ◊ code ~ օրենսգիրք գյուղական տնտեսության վերաբերյալ; localité ~e գյուղական վայր
- ruse** *f* խորամանկություն; նենգություն, խարդախություն ◊ user de ~ խորամանկել, կեղծել, խաբել, խորամանկություն բանեցնել
~ de guerre ռազմական խորամանկություն
~ de Sioux նուրբ, բացառիկ խորամանկություն
- rusé**, -e *adj* խորամանկ, դավադիր, նենգ, խարդախ
- rythme** *m* տեմպ, չափ, ընթացք, արագություն, ռիթմ ◊ manquer de ~ աշխուժություն չունենալ (պիեսի, ֆիլմի մասին); marquer le ~ չափ տալ; au ~ accéléré արագ թափով, արագացված տեմպով
~ de réalisation des programmes ծրագրեր կատարելու արագություն

S

- sabotage** *m* 1. սաբոտաժ, նենգադուլ
2. վնասարարություն, դիվերսիա
◇ *acte de* ~ դիվերսիոն գործողություն, քայքայիչ՝ վնասարար գործողություն
- saboter** *vt* 1. վնասարարություն անել, վնաս հասցնել, նենգադուլել, փչացնել 2. սաբոտաժ անել, սաբոտաժով զբաղվել
- saboteur**, *-se m, f* 1. սաբոտաժ կատարող, նենգադուլավոր 2. դիվերսանտ, վնասարար
- sac** *m* կողոպտում, թալանում ◇ *mettre une ville à* ~ քաղաքը թալանել՝ կողոպտել
- saccadé**, *-e adj* ընդհատվող, ընդհատում, անհավասար, անհամաչափ, թռիչքաձև
- saccager** *vt* 1. կողոպտել, թալանել, ավերել, ամայացնել 2. սնանկացնել 3. *խսկց.* քարուքանդ անել, տակնուվրա անել
- sacré**, *-e adj* սուրբ, սրբազան, անխախտ, անխախտելի ◇ *devoir* ~ սրբազան պարտք
- sacrer** *vt* թագադրել; ձեռնադրել, աստիճան՝ կոչում տալ՝ շնորհել
- sacrifice** *m* 1. զոհ, զոհողություն, 2. զոհաբերություն, զոհատվություն
◇ *faire de grands* ~s մեծ զոհաբերություններ կատարել
- sacrifier** *vt* զոհաբերել, զոհել, նվիրաբերել
~ *ses intérêts à*... իր շահերը զոհաբերել, իր շահերից հրաժարվել՝ հանուն ինչ-որ բանի՝ ինչ-որ մեկի
- sacrilège** *m* սրբապղծություն ◇ *commettre un* ~ սրբապղծել
- sagace** *adj* խորաթափանց, հեռատես, իմաստուն
- sagacité** *f* խորաթափանցություն, հեռատեսություն
- sage** *m, f* 1. իմաստուն 2. խորհրդատու (որոշ կազմակերպություններում); կոնսուլտանտ
- sagesse** *f* 1. իմաստություն 2. խոհեմություն, ողջամտություն, խելամտություն, խելացիություն, շրջահայացություն
- saigner** 1. *vi* արյունահոսել 2. *vt* արյուն վերցնել
~ *à blanc* արյունաքամ անել, ուժասպառ անել
- saillant**, *-e adj* ակնհայտ, ցայտուն, աչքի ընկնող, արտակարգ, բացառիկ, ակնառու ◇ *caractéristique* ~e ցայտուն առանձնահատկություն; *points* ~s du discours ելույթի աչքի ընկնող կետերը; *principes* ~s ընդգծված սկզբունքներ
- sain**, *-e adj* 1. առողջ 2. ողջամիտ, խելացի, խոհեմ; բանական, տրամաբանական, խելամիտ ◇ *économie* ~e բնականոն զարգացող տնտեսություն; *jugement* ~ առողջ դատողություն
- saint**, *-e adj* սուրբ, աստվածային; սրբազան, վեհ, նվիրական ◇ *union* Sainte Alliance Սուրբ Միություն

- saint**, -e *m, f* սուրբ մարդ, սրբություն
~ des ~s սրբության սրբոց
- Saint-Barthélemy** *f* Բարդուղիմեոսյան գիշեր
- Saint –Père** *m* սուրբ հայր (Հռոմի Պապ)
- saisie** *f* 1. *հրվք.* կալանք դնելը (գույքի վրա), կալանք 2. բռնագրավում, վաճառքի արգելում
~ forcée հարկադրական կալանք
~ immobilière անշարժ գույքի վրա կալանք դնելը
~ d'un journal թերթի վաճառքը արգելելը
~ mobilière շարժական գույքի վրա կալանք դնելը
~ du pouvoir իշխանության զավթում
- saisir** *vt* 1. բռնել, ճանկել, խլել, վերցնել, հափշտակել 2. գրավել, զավթել, նվաճել, տիրանալ, վերցնել 3. հասկանալ, ըմբռնել, կռահել 4. գույքի վրա կալանք դնել, բռնագրավել 5. քննարկման ներկայացնել որևէ բան 6. օգտվել (առիթից և այլն) $\diamond$ être ~i համակված լինել որևէ զգացմունքով
~ l'assemblée d'une proposition, d'un projet խորհրդի քննարկմանը ներկայացնել որևէ առաջարկություն՝ նախագիծ
~ l'essentiel բուն իմաստը կռահել
~ l'idée ըմբռնել միտքը
~ l'intention de qn կռահել մեկի մտադրությունը
~ le journal թերթը հանել շրջանառությունից
~ l'occasion առիթից օգտվել
- ~ le pouvoir իշխանությունը զավթել
~ un tribunal d'une affaire գործը դատարան տալ
- salaire** *m* աշխատավարձ, վարձատրություն $\diamond$ blocage des ~s աշխատավարձի սառեցում
~ de base հիմնական աշխատավարձ
~ horaire ժամավարձ
~ à la journée օրավարձ
~ légal անվանական աշխատավարձ
~ mensuel ամսական աշխատավարձ
~ minimum garanti երաշխավորված աշխատավարձի նվազագույնը
~ net մաքուր աշխատավարձ
~ aux pièces գործավարձ
~ réel ռեալ (իրական) աշխատավարձ
~ vital ապրուստի համար անհրաժեշտ նվազագույնը
- salarier** *m* վարձու աշխատանք
- salarié**, -e *m, f* վարձու բանվոր, վարձու աշխատող
~ agricole գյուղաշխատող, բատրակ
- salarier** *vt* *հզվք.* 1. աշխատավարձ վճարել 2. դրամական նպաստ տալ, դրամով օժանդակել
- sale** *adj* 1. կեղտոտ, աղտոտ, ցեխոտ, ապականված 2. զզվելի, զարշելի, ստոր, անմաքուր, նողկալի
~ guerre զարշելի՝ կեղտոտ պատերազմ
- salir** *vt* 1. աղտոտել, կեղտոտել, ապականել 2. *փխք.* սևացնել մեկին

salle *f* սրահ, դահլիճ, սենյակ; պալատ (բարձրագույն ներկայացուցչություն կամ օրենսդրական հաստատություն պետության մեջ)
 ~ d'audience դատական նիստերի դահլիճ
 ~ de conférences, ~ de réunion նիստերի դահլիճ; լսարան
 ~ de conseil, ~ de délibération նիստերի դահլիճ
 ~ d'honneur հանդիսադահլիճ, հանդիսությունների սրահ
 ~ des pas perdus դատարանի ընդունարան; դատական կուլուարների՝ կողարահներ
 ~ de vente աճուրդի սրահ

salubrité *f* 1. առողջության համար բարենպաստ պայմաններ, բուժիչ հասկություններ 2. հիգիենա, առողջացում, կազդուրում ◊ mesures de ~ առողջարար միջոցառումներ
 ~ publique առողջապահություն

saluer *vt* 1. բարևել, ողջունել, գլուխ տալ, գլուխ խոնարհել 2. *nauv.* պատիվ տալ
 ~ l'avènement de la liberté ազդարարել ազատության մասին, հռչակել ազատություն

salut *m* 1. փրկություն 2. ողջուն, բարև 3. պատիվ տալը 4. հրավառություն ◊ Comité du ~ public *պոմ.* Հանրային փրկության կոմիտե; faire le ~ militaire պատիվ տալ; faire son ~ փրկվել
 ~ au drapeau դրոշին պատիվ տալը
 ~ public հանրային բարօրություն

salutation *f* բարև, ողջուն ◊ mes ~s

բարևներով; ~s distinguées խորին հարգանքներով (նամակը ավարտող բանաձև)

salve *f* 1. հրանոթային համազարկ 2. հրավառություն
 ~ d'applaudissements ծափերի որոտ

sanction *f* 1. հավանություն, թույլտվություն, հրաման, համաձայնություն 2. *իրվք.* սանկցիա, վավերացում, հաստատում 3. *իրվք.* պատիժ, տույժ, սանկցիա, *pl* պատժամիջոցներ ◊ encourir les ~s պատժամիջոցների ենթարկվել; prendre (կամ appliquer, imposer) des ~s պատժամիջոցներ կիրառել; recevoir la ~ de... ստանալ մեկի հավանությունը; թույլատրվել
 ~ pénale քրեական պատժամիջոց
 ~ punitive պատժիչ սանկցիա
 ~s économiques տնտեսական պատժամիջոցներ
 ~s pécuniaires դրամական տուգանքներ

sanctionner *vt* 1. հավանություն, թույլտվություն տալ, վավերացնել, հաստատել 2. պատժել, պատժամիջոցներ կիրառել

sang *m* արյուն ◊ avide de ~ արյունատենչ, արնախում; avoir du ~ dans les veines քաջ՝ համարձակ՝ խիզախ՝ վճռական լինել; cracher le ~ արյուն թքել; effusion de ~ արյունահեղություն; être couvert de ~ արյունաթաթախ լինել; exposer son ~ վտանգել կյանքը; lien de ~ արյունակցություն; perdre du ~ արյուն կորցնել;

- perdre tout son ~ արյունաքամ լինել; suer ~ et eau արյուն-քրտինք մտնել; tremper ses mains dans le ~ ձեռքերն արյան մեջ թաթախել
- sang-froid** *m* սառնասրտություն ◊ garder son ~ սառնասրտություն պահպանել; perdre son ~ սառնասրտությունը կորցնել
- sans-gêne** *m* աննրբանկատություն, անքաղաքավարություն, անբռնազբոսիկություն
- sans-parti** *m* անկուսակցական
- sans-partie** *m, f* անհայրենիք մարդ
- sans-travail** *m* գործազուրկ մարդ
- santé** *f* առողջություն ◊ la Santé, la prison de la Santé Սանտե բանտը Փարիզում
~ publique առողջապահություն
- sape** *f* 1. *ռազմ.* փոս, խրամատ 2. ականահատում, պայթեցում ◊ activité de ~ քայքայիչ գործունեություն; travail de ~ պայթեցման աշխատանք; la ~ des préjugés նախապաշարումներն արմատախիլ անելը՝ ոչնչացնելը
- saper** *vt* պայթեցնել, խարխալել
~ les fondements հիմքերը խարխալել
~ le pouvoir իշխանությունը քայքայել՝ տակից պայթեցնել
- sasser** *vt* մաղել
~ et ressasser *փխր.* մանրակրկիտ ուսումնասիրել
- satellite** *m* 1. արբանյակ 2. *քղք.* արբանյակ, կախյալ պետություն
~ artificiel արհեստական արբանյակ
- satisfaction** *f* 1. բավականություն, հաճույք 2. գոհացում, բավարարում, բավարարվածություն ◊ ac-
- corder ~ à... բավարարել; constater avec ~ գոհունակությամբ արձանագրել; donner ~ բավարարել, գոհացնել; exprimer sa ~ devant (կամ du fait de) գոհունակություն արտահայտել (ինչ-որ բանի առթիվ); obtenir ~ բավարարում ստանալ, գործը շահել; réclamer ~ բավարարություն պահանջել; à la ~ générale ի բավականություն բոլորի
- satisfaire** 1. *vt* բավարարել, գոհացնել 2. *vi* կատարել, պահանջածը տալ
~ l'attente արդարացնել սպասումը
~ une demande խնդրանքը բավարարել
~ à son devoir իր պարտքը կատարել
~ à un engagement պարտավորությունը կատարել
~ à un paiement վճարում կատարել
- sauf** *prép* բացի, բացառությամբ, մի կողմ թողած
~ défalcation des frais ծախսերը հանելուց հետո
~ erreur եթե սխալմունք չկա
~ événement imprévu եթե չնախատեսված դեպք տեղի չունենա
~ ce qui est prévu բացառությամբ նրանից, ինչ նախատեսված է
~ votre respect ձեր թույլտվությամբ, թույլ տվեք ասել
- sauf-conduit** *m* անցաթուղթ, անցագիր
- sauter** *vi* 1. ցատկել, ոստնել, ոստյուն կատարել, թռչել 2. պայթել,

- hoņu ցնդել ◊ la chose saute aux yeux դա աչքի է զարնում; դա սկնհայտ է; faire ~ պայթեցնել; faire ~ un vaisseau նավը պայթեցնել
 ~ au grade de... բարձրանալ, ավելի բարձր դիրքի՝ կոչման հասնել
 ~ d'une matière à une autre մեկ առարկայից մյուսը անցնել
- sauvegarde** *f* պահպանում, պահպանություն, պաշտպանություն ◊ se placer sous la ~ de la justice մտնել օրենքի պահպանության տակ; sous la ~ պահպանության տակ; sous la ~ et sous l'empire des principes du droit միջազգային իրավունքի սկզբունքների պահպանության և տիրապետության տակ
 ~ de la Constitution սահմանադրության պաշտպանություն
 ~ de justice *հրվք.* չափահասների իրավունքների պահպանություն
 ~ de la paix խաղաղության պահպանում
- sauvegarder** *vt* պահպանել, պահել, պաշտպանել, հսկել
 ~ les droits իրավունքները պաշտպանել
 ~ la paix խաղաղությունը պաշտպանել
 ~ sa réputation անունը, վարկը պահպանել
- sauve-qui-peut** *m* խուճապահար փախուստ, խուճապ ◊ sauve qui peut! փախե՛ք, փրկվե՛ք, փախի՛ր՝ ով կարող է
- sauver** *vt* փրկել, ազատել ◊ se ~ 1. փրկվել, ազատվել 2. փրկվել, ճողոպտել ◊ se ~ de prison բանտից փախչել; se ~ à toutes jambes փախուստով ազատվել
 ~ sa peau *խսկց.* իր կաշին փրկել
- savamment** *adv* 1. գիտականորեն; գործիմացությամբ 2. հմտորեն, հմտությամբ, ճարպկորեն, վարպետորեն
- savant** *m* գիտնական
 ~ de réputation universelle համաշխարհային ճանաչում ունեցող գիտնական
- savoir** *vt* 1. իմանալ, գիտենալ, տիրապետել, ճանաչել, ծանոթ լինել 2. կարողանալ, կարենալ, ի վիճակի լինել, հնարավորություն ունենալ ◊ faire ~ հայտնել, տեղյակ պահել, իմացնել, հաղորդել, տեղեկացնել, ծանուցել; on sait que... հայտնի է, որ...; comme on le sait ինչպես հայտնի է...;
 ~ gré à զո երախտապարտ՝ շնորհակալ լինել մեկին
- sbire** *m* *սրիմ.* սբիր, ոստիկանական լրտես՝ գործակալ
- scandale** *m* 1. ամոթ, խայտառակություն 2. աղմուկ, քաշքշուկ, ամոթաբեր կռիվ, աղմկոտ վիճաբանություն 3. խայտառակ իրադարձություն, ամոթալի մերկացում ◊ faire du ~ աղմուկ բարձրացնել, կռիվ սարքել
- scander** *vt* վանկաշեշտել, արտասանել; բացականչել, աղաղակել, բղավել, ճչալ
 ~ en coeur միաբերան բացականչել, աղաղակել
- scandinave** *adj* սկանդինավյան, սկանդինավական
- sceau** *m* 1. կնիք, կապարակնիք 2.

- փխք.* հետք, դրոշմ ◊ apposer le ~ կնիք դնել; garde des Sceaux պետական կնիքը պահպանող; արդարադատության նախարար Ֆրանսիայում; rompre (կամ briser) le ~ կնիքը քանդել; sous le ~ du secret որպես գաղտնիք; sous le ~ du serment երդվելով, երդում տալով
 ~ contrefait կեղծ կնիք
 ~ de l'Etat պետական կնիք
 ~ du génie հանճարի դրոշմ
- scellé** *m* (*հաճախ pl*) կնիք, կապարակնիք ◊ bris de ~s կնիքի քանդում; apposer (կամ mettre) les ~s sur qch ինչ-որ բան կնքել, կնիք դնել ինչ-որ բանի վրա
- sceller** *vt* 1. կնիք դնել, կնքել, կապարակնքել 2. կնքել, արգելքի տակ դնել 3. *փխք.* ամրապնդել, վավերացնել, հաստատել ◊ l'union ~ée dans le sang versé en commun միություն՝ հաստատված միասին թափված արյամբ; ~ é à jamais առհավետ ամրապնդված
 ~ un acte փաստաթուղթը վավերացնել կնիքով
 ~ l'alliance միությունը ամրապնդել
 ~ une réconciliation հաշտությունը ամրապնդել
 ~ de son sang ամրապնդել արյամբ
 ~ de sa signature վավերացնել ստորագրությամբ
- scepticisme** *m* սկեպտիցիզմ; թերահավատություն, կասկածամտություն, անվստահություն
- sceptique** *adj* սկեպտիկ, թերահավատ, հավատ չընծայող մարդ ◊ rester ~ sur...կասկած հայտնել, թերահավատություն զգալ ինչ-որ բանի նկատմամբ
- science** *f* 1. գիտություն 2. գիտելիք ◊ de ~ certaine հավաստի աղբյուրից
 ~ infuse բնատուր խելք
 ~s exactes ճշգրիտ գիտություններ
 ~s humaines հումանիտար գիտություններ
 ~s naturelles բնական գիտություններ
- scientifique** *m, f* գիտնական, գիտության գործիչ
- scientifiquement** *adv* գիտականորեն
- scinder** *vt* 1. բաժանել, մասնատել, պառակտել 2. բաժան-բաժան անել (ձայները, կարծիքները)
- scission** *f* 1. պառակտում, քայքայում, մասնատում, տարրալուծում 2. ձայների, կարծիքների բաժանում
- scissionniste** *adj* պառակտիչ, պառակտողական
- scolastique** *adj* սխոլաստիկ, սխոլաստիկական, կյանքից կտրված
- scolastique** *f* սխոլաստիկա; տառակերություն, կյանքից կտրվածություն
- scrupule** *m* 1. փափկանկատություն, նրբանկատություն, կասկածամտություն (արարքի, վարքագծի ճշտության մեջ) 2. խղճմտանք 3. բարեխիղճ վերաբերմունք, պահանջկոտություն, մանրակրկիտություն, ճշտակատարություն, ճշգրտություն ◊ avoir ~ տատանվել, չհամարձակվել; avoir des ~s

կասկածներից տանջվել; խղճի խայթ զգալ; se faire des ~s երկմտել, խղճի խայթ զգալ; sans ~ առանց խղճի խայթ զգալու; առանց ամաչելու, քաշվելու

scrupuleusement *adv* մանրակրկտորեն, մանրակրկիտ կերպով, հանգամանորեն, մանրագնին կերպով, խնամքով, բարեխղճորեն

scrutateur *m* ձայները հաշվող հաշվիչ (քվեարկության ժամանակ)

scruteur *m* հաշվիչ հանձնաժողովի անդամ

scrutin *m* 1. ընտրություններ 2. քվեարկություն $\diamond$ déclarer un ~ acquis հաստատել քվեարկության արդյունքները; dépouillement du ~ ձայների հաշվարկ; mode de ~ ընտրությունների կարգը; ouvrir [close] le ~ սկսել [ավարտել] քվեարկությունը; premier tour du ~ քվեարկության առաջին փուլը; tableau des ~s քվեարկության արդյունքների ցուցանակ
~ par appel nominal անվանական քվեարկություն
~ d'arrondissement քվեարկության շրջանային համակարգ, քվեարկություն շրջաններով
~ de ballotage վերաքվեարկություն, կրկնաքվեարկում
~ de liste թեկնածուների քվեարկություն ըստ ցուցակի
~ majoritaire ընտրություններ մեծամասնական կարգով
~ plurinominal թեկնածուների քվեարկություն մի քանի տեղի համար
~ proportionnel, ~ avec représenta-

tion proportionnelle համամասնական ներկայացուցչությամբ ընտրակարգ
~ public à la tribune բաց քվեարկություն ամբիոնից
~ secret փակ, գաղտնի քվեարկություն
~ uninominal թեկնածուի քվեարկություն մեկ տեղի համար

séance *f* նիստ, ժողով $\diamond$ annoncer une suspension de ~ հայտարարել նիստի ընդմիջում; avoir ~ նիստին մասնակցելու իրավունք ունենալ; déclarer la ~ ouverte նիստը հայտարարել բացված; être en ~ նիստ անել, նիստ գումարել; ouvrir [lever, suspendre] la ~ նիստը բացել [փակել, ընդհատել]; prendre une décision ~ tenante ընդունել անհապաղ որոշում; la ~ s'achève sur l'intervention de N. (intervention de N. achève la ~) նիստը ավարտվում է N-ի ելույթով (N-ի ելույթը եզրափակում է նիստը); la ~ est placée sous la présidence de N. նիստը անցնում է N-ի նախագահությամբ; la ~ reprend նիստը վերսկսվում է; tenir une ~ նիստ գումարել
~ d'ouverture [de clôture] առաջին [եզրափակիչ] նիստ
~ du matin [du jour, de l'après-midi, du soir, de nuit] առավոտյան [ցերեկային, երեկոյան] նիստ
~ plénière լիակազմ, պլենար նիստ
~ publique [à huis clos] բաց [դռնփակ] նիստ

- ~ *tenante* նիստի ընթացքում
 ~ *de travail* աշխատանքային նիստ
- séant**, -e *adj* նիստի մասնակից
- sécession** *f* (տարածքը մասերի) բաժանում, անջատում; կազմից դուրս գալը (միության, ընկերության), պատակտում $\diamond$ la guerre de Secession *քղք.* քաղաքացիական պատերազմը ԱՄՆ-ում, հարավային 11 նահանգների փորձը՝ 1860-61 թթ. դուրս գալու ԱՄՆ-ի կազմից
- sécessionnisme** *m* *քղք.* անջատվողականություն, սեպարատիզմ
- sécessionniste** *m, f* *քղք.* անջատվողական անձ, անջատման կողմնակից, սեպարատիստ
- sècheresse** *f* 1. երաշտ, չորայնություն 2. աղքատիկություն, խղճոնկություն (մտքի)
- second**, -e *adj* 1. երկրորդ 2. ուրիշ, այլ 3. կողմնակի, երկրորդային, կրկնական $\diamond$ causes ~es երկրորդային պատճառներ; enseignement du ~ degré երկրորդ աստիճանի՝ մակարդակի ուսուցում; la Seconde Guerre mondiale երկրորդ համաշխարհային պատերազմ
- second**, e *m, f* օգնական, տեղակալ
- secondaire** *adj* 1. միջնակարգ 2. երկրորդական $\diamond$ école ~ միջնակարգ դպրոց; enseignement ~ միջնակարգ կրթություն; études ~s միջնակարգ կրթություն
- secondairement** *adv* կրկին անգամ, երկրորդ անգամ, երկրորդաբար
- secondement** *adv* երկրորդ
- seconder** *vt* օգնել, օժանդակել, աջակցել, աջակցություն ցույց տալ; նպաստել
- secouer** *vt* թափահարել, ցնցել, տատանել, տարուբերել, թոթափել
 ~ le joug թոթափել լուծը
 ~ les préjugés ազատվել նախապաշարումներից
- secourable** *adj* օգնող, օգնության պատրաստ $\diamond$ tendre une main ~ օգնության ձեռք մեկնել
- secourir** *vt* օգնել, օգնություն ցույց տալ, աջակցել, սատարել, օժանդակել
- secours** *m* 1. օգնություն, աջակցություն, օժանդակություն 2. նպաստ, դրամական օգնություն $\diamond$ être d'un grand ~ մեծ հեմարան՝ նեցուկ լինել; prêter (կամ porter) ~ օգնություն ցույց տալ; refuser du ~ մերժել օգնության հարցում
 ~ mutuel փոխօգնություն; փոխօգնության կազմակերպություն
 ~ urgent շտապ օգնություն
- secours** *m pl* *նազմ.* օգնական ուժեր, օգնություն
- secret**, -ète *adj* գաղտնի, թաքուն, ծածուկ; կոնսպիրատիվ, գաղտնի, ընդհատակյա $\diamond$ accord ~ գաղտնի համաձայնագիր; agent de police ~ète գաղտնի ոստիկան; diplomatie ~ète գաղտնի դիվանագիտություն; message ~ գաղտնի հաղորդագրություն; police ~ète գաղտնի ոստիկանություն; scrutin ~ գաղտնի քվեարկություն; services ~s գաղտնի ծառայություններ; tenir une chose ~ète գաղտնի պահել ինչ-որ բան
- secret** *m* 1. գաղտնիք 2. գաղտնիու-

- բյուն $\diamond$ avoir (կամ trouver) le ~ de l'affaire գործը բացահայտել; garder (կամ observer, respecter) le ~ գաղտնիքը պահել; mettre un prisonnier au ~ բանտարկյալին փակել մենախցում; en ~ գաղտնաբար, գաղտնի կերպով, թաքուն, առանց վկաների, գաղտագողի
- ~ absolu բացարձակ գաղտնիք
 ~ administratif ծառայողական գաղտնիք
 ~ d'affaires գործնական գաղտնիք
 ~ bancaire բանկային գաղտնիք
 ~ d'Etat պետական գաղտնիք
 ~ d'une opération militaire մարտական գործողության գաղտնիություն
 ~ professionnel մասնագիտական (ծառայողական) գաղտնիք
 ~ de télécommunications հեռահաղորդակցության գաղտնիություն
- secrétaire** *m, f* քարտուղար, քարտուղարուհի $\diamond$ Secrétaire Général du Conseil de l'Europe Եվրոպայի խորհրդի գլխավոր քարտուղար
 ~ administratif վարչական քարտուղար
 ~ d'ambassade դեսպանատան քարտուղար
 ~ de la conférence գիտաժողովի քարտուղար
 ~ d'Etat պետքարտուղար, նախարարի տեղակալ (Ֆրանսիայում); պետքարտուղար (ԱՄՆ-ում)
 ~ d'Etat adjoint պետքարտուղարի օգնական (ԱՄՆ-ում)
- ~ exécutif գործադիր քարտուղար
 ~ général գլխավոր քարտուղար; գործերի կառավարիչ (կառավարության և այլն)
 ~ particulier անձնական քարտուղար
 ~ scientifique գիտական քարտուղար
- secrétariat** *m* 1. քարտուղարի աշխատանք, գործավարություն 2. քարտուղարություն, գրասենյակի աշխատակազմ, գրասենյակ $\diamond$ charger զո d'assurer le ~ հանձնարարել մեկին՝ ղեկավարելու քարտուղարությունը
 ~ général գլխավոր քարտուղարի պաշտոնը
 ~ permanent մշտական քարտուղարություն
- secrètement** *adv* գաղտնաբար, թաքուն, ծածուկ
- sectaire** *adj* 1. աղանդավորական 2. մոլեռանդ $\diamond$ troubles ~s մոլեռանդների հուզումներ
- sectarisme** *m* 1. աղանդավորություն 2. մոլեռանդություն
- secteur** *m* 1. շրջան, հատված, մաս 2. մասնաճյուղ, ոլորտ, բնագավառ 3. բաժին, բաժանմունք 3. *nvaq*. ճակատամաս, գոտի, գոնա
 ~ bancaire բանկային բնագավառ՝ ոլորտ
 ~ de défense պաշտպանական գոտի՝ ճակատամաս
 ~ économique տնտեսական բնագավառ
 ~ fortifié ամրացված շրջան
 ~ industriel արդյունաբերական ոլորտ

- ~ institutionnel կազմակերպչական և իրավական մասնաճյուղ
 ~ de l'investissement ներդրումային ոլորտ
 ~ privé մասնավոր հատված
 ~ public պետական ոլորտ
 ~ tertiaire սպասարկման ոլորտ, սպասարկու մասնաճյուղ
- section** *f* 1. բաժին, ստորաբաժին; բաժանմունք 2. բաժին, մաս, ենթաբաժին
 ~ électorale ընտրական տեղամաս
 ~ d'un traité պայմանագրի հոդված՝ ենթաբաժին
- sectionnement** *m* բաժանում, մասնատում
- sectionner** *vt* բաժանել, մասնատել
- séculaire** *adj* 1. դարավոր, հարյուրամյա 2. վաղնջական, վաղեմի, հնամենի ◊ plusieurs fois ~ բազմադարյան
- séculier**, -ère *adj* աշխարհիկ, աշխարհական ◊ bras ~ *սյուն*. աշխարհիկ իշխանություն; քաղաքացիական դատարան
- secundo** *adv* երկրորդ
- sécurité** *f* անվտանգություն. հուսալիություն; ապահովություն, երաշխիք, ◊ assurer la ~ անվտանգությունը ապահովել; Conseil de ~ Անվտանգության խորհուրդ; garantir la ~ collective ապահովել կոլեկտիվ անվտանգություն; mesures de ~ անվտանգության միջոցառումներ; Ministère de la Sécurité nationale Ազգային անվտանգության նախարարություն; pacte de ~ անվտանգության դաշինք՝ պայմանագիր; renforcer (կամ consolider) la ~ անվտանգությունը ամրապնդել՝ ուժեղացնել; pour plus de ~ էլ ավելի մեծ անվտանգության համար
 ~ collective կոլեկտիվ անվտանգություն
 ~ générale համընդհանուր անվտանգություն
 ~ internationale միջազգային անվտանգություն
 ~ matérielle նյութական ապահովություն
 ~ nationale (d'Etat) ազգային (պետական) անվտանգություն
 ~ publique հասարակական անվտանգություն
 ~ du travail անվտանգության տեխնիկա
 ~ sociale սոցիալական ապահովություն
- sédentaire** *adj* նստակյաց, մշտաբնակ ◊ peuples ~s նստակյաց ժողովուրդներ; vie ~ նստակյաց կյանք, նստակեցություն
- sédentairement** *adv* նստակյացորեն
- sédentarité** *f* նստակեցություն
- séditieux**, -euse *adj* խռովարար, խռովահույզ, դավադիր, սադրիչ
- séditieux**, -euse *m, f* խռովարար, ապստամբ
- sédition** *f* խռովություն, գայլույթ, ապստամբություն
- séduction** *f* 1. գայթակհություն, մոլորեցում 2. *հնգծ*. կաշառում, կաշառելը
- séduire** *vt* 1. գայթակհել, հմայել, հրապուրել 2. *հնգծ*. կաշառել, կաշառք տալ
 ~ les témoins վկաներին կաշառել
- ségrégatif**, -ve *adj* խտրական, գա-

- տիչ, բաժանիչ; մեկուսացնող, անջատողական
- ségrégation** *f* 1. առանձնացում, անջատում, զատում 2. մեկուսացում 3. խտրականություն, ջոկողություն
 ~ raciale ռասայական խտրականություն
 ~ sociale սոցիալական շերտավորում
- seigneur** *m* 1. *պտմ.* սինյոր, տեր, տիրակալ, իշխան, վեհապետ 2. պարոն, մեծատոհմիկ, երևելի անձ 3. (le Seigneur) *եկղց.* երկնային տիրակալ, Աստված ◊ vivre en (grand) ~, être grand ~ աղայավարի՝ ճոխ կյանքով ապրել
 ~ terrien կալվածատեր
- seigneurial**, -e *adj* 1. *պտմ.* հողական, ավատապետական 2. կալվածատիրական, կալվածատիրոջ, իշխանական
- sein** *m* 1. ընդերք 2. *փխբ.* խորքեր ◊ au ~ de... խորքում, ընդերքում; շարքերում, ներսում; au ~ de l'Etat պետության համակարգում; au ~ de la nature բնության գրկում
 ~ de la terre հողի ընդերք
- seing** *m* ստորագրություն ◊ acte sous ~ privé նոտարի կողմից չվավերացված փաստաթուղթ; գրավոր տեսքով կնքված գործարք
- séjour** *m* 1. բնակություն, կեցություն, ժամանակավոր մնալը՝ ապրելը 2. բնակության վայր, կացարան ◊ lors de son ~ բնակության ընթացքում; un permis de ~ անձնագիր
- ~ forcé արտաքսում
- séjourner** *vi* ժամանակավոր ապրել՝ մնալ՝ կենալ՝ բնակվել
- select** *adj* *խսկց. հնցծ.* ընտիր, ընտրովի, լավագույն
- sélection** *f* 1. ընտրում, ջոկում; ընտրություն 2. հավաքածու, ընտրանի ◊ commission de ~ ընտրական հանձնաժողով
 ~ de films հատուկ ընտրված ֆիլմերի շարք
 ~ professionnelle մասնագիտական ընտրություն
- self-défense** *f* ինքնապաշտպանություն
- self-gouvernement** *m* ինքնակառավարում, ինքնավարություն, ավտոնոմիա, ինքնուրույնություն, անկախություն
 ~ local տեղական ինքնակառավարում
- sellette** *f* *պտմ.* դատապարտյալի աթոռ ◊ être sur la ~ մեղադրյալի կարգավիճակում լինել; mettre qn sur la ~ հարցաքննել մեկին
- selon** *prép* համապատասխան, ըստ, համաձայն, համեմատ, նայած ◊ agir ~ les lois գործել օրենքի համաձայն
 ~ son avis նրա կարծիքով
 ~ les circonstances նայած հանգամանքներին
 ~ la presse ըստ մամուլի տեղեկատվության
- semblant** *m* տեսք, ձև, մմանություն, թվացյալություն ◊ faire ~ de... ձևացնել, ձևանալ թե...; faux ~ կեղծավորություն; խաբուսիկություն
 ~ d'amitié թվացյալ ընկերություն

sembler *vi* թվալ, կարծել, երևալ; il ~e que... թվում է, թե, կարծես թե; ըստ երևույթին; si bon vous ~e եթե ճիշտ եք համարում, եթե հարմար եք գտնում

semelle *f* ներբան, կոշկատակ $\diamond$ ne pas avancer (կամ bouger) d'une ~ ոչ մի քայլ առաջ չգնալ; ne pas reculer (կամ céder) d'une ~ ոչ մի քայլ չնահանջել, տեղի չտալ; ոչ մի թիզ չզիջել

semer *vi* սերմանել, տարածել, սփռել
~ la discorde երկպառակություն սերմանել
~ la zizanie *խսկց*. երկպառակություն սերմանել

semeur *m* սերմանող, տարածող (անձ)
~ de faux bruits կեղծ լուրեր տարածող
~ de panique խուճապարար

semi *préf* կիսա...

semi-autonome *adj* կիսաինքնավար

semi-chômeur *m* կիսագործագուրկ

semi-colonial, - *e adj* կիսագաղութային

semi-colonie *f* կիսագաղութ

semi-dépendant, -*e adj* կիսակախյալ $\diamond$ pays~ կիսակախյալ երկիր

semi-légal, -*e adj* կիսաօրինական

semi-légalité *f* կիսաօրինականություն

semi-militaire *adj* կիսազինվորական

sénateur *m* սենատոր

sénatorial, - *e adj* սենատորական

sénatus-consulte *m* *պտմ*. սենատորական որոշում

sénéchal *m* սենեշալ (թագավորա-

կան ծառայապետ, տեղական դատական իշխանության ներկայացուցիչ ֆեոդալական Ֆրանսիայում); grand ~ պալատական նախարար (Ֆրանսիայում)

sénégalais, -*e adj* սենեգալական, Մենեգալի

sens *m* 1. զգացում, զգայություն, զգայարան 2. բանականություն, դատողություն, խելք, գիտակցություն 3. իմաստ, նշանակություն $\diamond$ cela n'a pas le ~ commun դա դեմ է բանականությանը; homme de bon ~ ողջամիտ մարդ; perdre le ~ des réalités կորցնել իրականության զգացողությունը; au ~ de la présente convention ներկա կոնվենցիայի կիրարկմամբ
~ auditif (կամ de l'ouïe) լսողություն
~, bon ողջախոհություն
~ de la discipline կարգապահության ենթարկվելու ունակություն, կարգավարժություն
~ figuré փոխաբերական իմաստ
~ gustatif ճաշակելիք
~ de la langue լեզվական հոտառություն
~ moral բարոյական գիտակցություն
~ olfactif հոտառություն
~ propre ուղղակի, բուն իմաստ
~ de responsabilité պատասխանատվության զգացում
~, sixième վեցերորդ զգայարան, ինտուիցիա
~ du tact (կամ du toucher) շոշափելիք
~ visuel տեսողություն

sensation *f* 1. զգայություն, զգացում,

- զգացողություն, ապրում, տպավորություն, ընկալում 2. ցնցող, շշմեցուցիչ իրադարձություն, զգայացնում (սենսացիա) ◇ faire ~ ցնցող տպավորություն գործել; nouvelle à ~ ցնցող նորություն
- sensationnel**, -le *adj* 1. ցնցող, շշմեցուցիչ 2. զգայացունց, դյուրազգաց 3. *խսկց.* զարմանալի, հոյակապ, ցնցող, շշմեցուցիչ
- sensé**, -e *adj* շրջահայաց, լրջմիտ, խելացի
- sensément** *adv* լրջմտորեն, խոհեմաբար, խելամտորեն, սթափ
- sensibilisation** *f* 1. զգայունականացում 2. *փ/սք.* հետաքրքրության արթնացում, ուշադրության գրավում
~ de l'opinion à ... հասարակական կարծիքի ուշադրությունը գրավելը...
- sensibiliser** *vt* 1. զգայուն դարձնել, զգայունակ դարձնել 2. *փ/սք.* հետաքրքրություն արթնացնել, ուշադրություն գրավել
- sensible** *adj* 1. զգայուն, զգայունակ, զգացմունքային, տպավորվող 2. զգալի, շոշափելի, նշանակալի, նկատելի ◇ amélioration ~ նկատելի բարելավում; endroit (կամ point) ~ թույլ կողմը, առավել խոցելի տեղը; à peine ~ հազիվ շոշափելի; rendre ~ դարձնել ակնառու, օրինակով ցույց տալ
- sentence** *f* 1. դատավճիռ, որոշում, վճիռ ◇ prononcer une ~ դատավճիռ հրապարակել; rémission de ~ դատավճռի մեղմում
~ d'acquiescement արդարացման դատավճիռ
~ arbitrale միջնորդ դատարանի որոշում
~ de mort մահվան դատավճիռ
- sentencieusement** *adv* խրատաբանորեն, խրատական ձևով
- sentiment** *m* 1. զգացմունք, ապրում, զգացում, զգացողություն 2. գիտակցում, ըմբռնում 3. կարծիք ◇ avoir le ~ de sa force գիտակցել իր ուժը; à mon ~ իմ կարծիքով; partager les ~s de qn կիսել մեկի զգացմունքները; partager le ~ de qn կիսել մեկի կարծիքը
- sentir** *vt* 1. զգալ, կրել, տանել, ապրել 2. գիտակցել, հասկանալ ◇ faire ~ զգալ տալ, հասկացնել; ընդգծել, մատնանշել, ցույց տալ; se faire ~ զգացվել; դրսևորվել
- soir** *vi* տեղին լինել, պատշաճել, վայել լինել ◇ il sied վայել է, պատշաճ է
- séparatif**, -ve *adj* բաժանող; բաժանիչ, զատիչ, անջրպետիչ
- séparation** *f* բաժանում, անջատում, զատում, իրարից հեռացնելը
~ de biens *իրվք.* սեփական ունեցվածքի իրարից անջատ տիրապետում
~ de corps *իրվք.* ամուսինների բաժանված ապրելը
~ des compétences պաշտոնական իրավասությունների բաժանում
~ de l'Eglise et de l'Etat եկեղեցու անջատումը պետությունից
~ de patrimoines ունեցվածքի բաժանում
~ de pouvoirs իրավունքների բաժանում

séparatisme *m* *քղք.* սեպարատիզմ, անջատողականություն
séparatiste *adj* անջատողական ◊ activités ~s անջատողական գործողություններ; propagande ~ անջատողական քարոզչություն
séparatiste *m* *քղք.* անջատվողական անձ, սեպարատիստ
séparé, -e *adj* առանձին, զատ, անջատ, բաժանված ◊ accord ~ անջատվողական (սեպարատիստական) համաձայնություն; négociations ~ées դաշնակիցներից անկախ բանակցություններ հսկառակորդի հետ
séparément *adv* առանձին, անջատ, զատ, մեկուսի
séparer *vt* անջատել, առանձնացնել, բաժանել, զատել, կիսել, սահմանազատել
septennal, -e *adj* յոթնամյա ◊ plan ~ յոթնամյա պլան
septennat *m* յոթնամյակ
septupier 1. *vt* յոթ անգամ մեծացնել 2. *vi* յոթ անգամ մեծանալ
séquence *f* հերթականություն, հաջորդականություն; ռիթմ ~ chronologique ժամանակագրական հաջորդականություն
séquestration *f* 1. *իրվք.* արգելակալանք դնելը 2. անօրինական բանտարկություն
séquestre *m* արգելակալանք, սեկվեստր ◊ mettre sous ~ արգելքի տակ դնել
sequestré, -e *m, f* բանտարկյալ, գերի, կալանավոր
séquestrer *vt* 1. *իրվք.* կալանք դնել 2. ապօրինի ազատագրել, բանտարկել

serbe *adj* սերբական
serf, -ve *adj* ճորտատիրական
sergent *m* սերժանտ
série *f* 1. շարք, կարգ 2. խումբ, խմբաբանակ ◊ de grande ~ զանգվածաշարային, շարային; fabrication en ~ մեծաքանակ, զանգվածային արտադրություն; mettre en ~ զանգվածային արտադրություն սկսել ~ de questions հարցերի շարք
sérieux, -se *adj* 1. լուրջ, ծանրակշիռ, կարևոր 2. հիմնավոր, հուսալի ◊ renseignements ~ հուսալի տեղեկություններ; situation ~se լուրջ իրավիճակ
serment *m* 1. երդում, ուխտ 2. հանդիսավոր խոստում ◊ déclarer sur la foi du ~ հայտարարել՝ երդում տալով; prêter ~ երդում տալ; sous ~ երդում տալով ~ d’Hippocrate Հիպոկրատի երդում ~ politique հավատարմության երդում իշխանությանը ~ professionnel մասնագիտական երդում (պաշտոնատար անձանց կողմից)
serré, -e *adj* 1. նեղ, անձուկ 2. խիտ, հոծ, սեղմ 3. ճշգրիտ, մանրակրկիտ, մանրամասն; խիստ ◊ critique ~e ճշգրիտ քննադատություն; discussion ~e ջանադիր քննարկում; enquête ~e խիստ հետաքննություն; en rangs ~s խիտ շարքերով
serrer *vt* 1. սեղմել, ճնշել, ճզմել 2. *փխք., խսկց.* ճնշել, նեղել ◊ se ~: se ~ la main միմյանց ձեռք սեղմել; se ~ les coudes խտանալ;

համախմբվել, միանալ
 ~ dans ses bras գրկում սեղմել
 ~ զո de près մեկին հետապնդել
 ~ les rangs շարքերը խտացնել
 ~ la vis à զո խստությունը մեկի
 նկատմամբ կրկնապատկել
servage *m* 1. ճորտատիրություն,
 ճորտություն 2. *փիսք*. կախվա-
 ծություն, ստրկություն ◊ droit de
 ~ ճորտատիրական իրավունք
service *m* 1. ծառայություն, աշխա-
 տանք 2. ծառայություն մատու-
 ցելը, ծառայելը, սպասարկում 3.
 բաժին, բաժանմունք, վարչու-
 թյուն, գրասենյակ; *pl* մարմին-
 ներ 4. սպասարկու հաստատու-
 թյուն, սպասարկու անձնակազմ
 5. ծառայություն, օգնություն ◊
 les divers ~s compétents տարբեր
 իրավասու մարմիններ; *entrepri-*
ses en ~ գործող ձեռնարկություն-
 ներ; *être au* ~ ծառայության մեջ
 լինել; *être en* ~ commandé ծառա-
 յողական գործուղման մեջ լինել;
faire son (temps de) ~ զինվորա-
 կան ծառայություն կատարել;
prendre son ~ սկսել աշխատան-
 քը; *règlements de* ~ ծառայողա-
 կան կարգուկանոն; *rendre un* ~ à
 զո մեկին ծառայություն մատու-
 ցել; *en* ~ ծառայողական պար-
 տականությունների կատարման
 ընթացքում
 ~ armé մարտական ծառայու-
 թյուն
 ~ civil քաղաքացիական ծառա-
 յություն
 ~ consulaire հյուպատոսական
 ծառայություն
 ~ de contentieux d'une entreprise

ձեռնարկության իրավաբանա-
 կան բաժին
 ~ courant du public կենցաղային
 ծառայություն
 ~ diplomatique դիվանագիտա-
 կան ծառայություն
 ~ d'Etat պետական ծառայու-
 թյուն
 ~ frontier սահմանային ծառա-
 յություն
 ~ d'information տեղեկատու ծա-
 ռայություն
 ~ de l'instruction կրթական մար-
 միններ
 ~ militaire զինվորական ծառա-
 յություն
 ~ d'ordre ոստիկանության կար-
 գախումբ
 ~ des postes փոստային ծառա-
 յություն
 ~ du Protocole արձանագրային
 բաժին, արձանագրային ծառա-
 յություն
 ~ de publicité գովազդի բաժին
 ~ de renseignements տեղեկատու
 ծառայություն; հետախուզական
 ծառայություն
 ~ de reproduction des documents
 փաստաթղթերի բազմացման
 (կամ տպագրության) բաժին
 ~ secret գաղտնի ծառայություն
 ~ de travaux publics հանրային
 աշխատանքների վարչություն
 ~s administratifs վարչական ծա-
 ռայություններ, վարչական ա-
 պարատ
 ~s publics ա) կոմունալ ծառայու-
 թյուն բ) պետական ապարատի
 մարմիններ
 ~s qualifiés համապատասխան

- հաստատություններ
 ~s de la santé publique առողջապահական մարմիններ
 ~s sociaux սոցիալական օգնության կազմակերպություններ
 ~s de transports տրանսպորտային ծառայություն; տրանսպորտի բաժին
- sevile** *adj* 1. կախյալ, անազատ, ստրկական 2. ստրկամիտ, ծառայամիտ, կամակատար $\diamond$ condition ~ ստրկական վիճակ, կախվածություն; imitation ~ ստրկական նմանակում
- sevilité** *f* ստրկամտություն, ստորաբարշություն, քծնանք, քծնողություն
- servir** 1. *vt* ա) ծառայել (որևէ բանի) բ) ծառայություն մատուցել, սպասարկել գ) օգնել, նպաստել, աջակցել, օժանդակել 2. *vi* ա) ծառայել (բանակում), ծառայության մեջ գտնվել բ) պետքական լինել, պետք լինել, պիտանի լինել, օգուտ տալ $\diamond$ cela ne sert à rien դա ոչ մի բանի պիտանի չէ, դա ոչ մի բանի օգուտ չի տա ~ la cause de la paix խաղաղության գործին ծառայել ~ un client սպասարկել հաճախորդին ~ l'Etat ծառայել պետությանը ~ d'exemple à զո օրինակ ծառայել մեկի համար ~ la patrie հայրենիքին ծառայել ~ de prétexte պատրվակ ծառայել
- serviteur** *m* ծառա, սպասավոր
- servitude** *f* 1. ստրկություն, ստրկացում, ճորտություն; ազգային անկախության կորուստ 2. լիակատար կախվածություն; իրավունքների սահմանափակում, գործողությունների սահմանափակում 3. *իրվբ.* սերվիտուտ, հողակտորի օգտագործման իրավունքի սահմանափակում 4. *ղվնգ.* սերվիտուտ (որևէ երկրի որոշակի տարածքի հանդեպ ինքնիշխանության սահմանափակումը հոգուտ մեկ այլ պետության կամ պետությունների) $\diamond$ délivrer de la ~ ստրկությունից ազատագրել, ճորտությունից ազատել; imposer des ~s սահմանափակումներ դնել, սերվիտուտներ սահմանել
- session** *f* նստաշրջան, նիստ, ժողով $\diamond$ entre les ~s նստաշրջանների միջև եղած ժամանակահատվածում ~ extraordinaire արտահերթ նիստ ~ d'examens քննաշրջան ~ ordinaire, ~ régulière հերթական նիստ
- seuil** *m* շեմք, շեմ $\diamond$ au ~ du Nouvel An Նոր տարվա շեմին; sur le ~ նախաշեմին; sur le ~ de l'été ամռան սկզբին ~ de la vie կյանքի սկիզբ
- seul**, -e *adj* 1. մենակ, միայնակ 2. եզակի, միակ, մեն-մի, մեկ
- seul** *m*: le gouvernement d'un ~ միանձնյա կառավարում, միանձնյա կառավարություն
- seulement** *adv* միայն; մենակ, բացառապես, բացառիկորեն, մի-միայն $\diamond$ non ~ (mais encore) ոչ միայն (այլև); pas ~ ոչ միայն
- sève** *f* *փխբ.* կենսահյութ, կենսական

- mid ◊ la ~ de la jeunesse երիտասարդության խանդավառություն՝ ավյուն
- sévérité** *f* 1. խստություն, խստապահանջություն 2. դաժանություն
- séVICES** *m pl* բռնություն, հաշվեհարդար, խոշտանգում, դատաստան, դաժան պատիժ
- sévir** *vi* 1. խստորեն պատժել 2. մոլեգնել, վայրագություն անել
~ contre les abus պայքարել չարաշահումների դեմ
- sibérien**, -ne *adj* սիբիրյան, սիբիրական
- sic** *adv* «այսպես է» (հաստատելու համար, որ շարադրվածը ճշգրիտ է կամ ընթերցողի ուշադրությունը հրավիրելու համար)
- sicilien**, -ne *adj* սիցիլիական
- sidérurgie** *f* սև մետալուրգիա
- siècle** *m* 1. դար, հարյուրամյակ 2. դարաշրջան 3. այժմեականություն ◊ début du ~ դարասկիզբ; fin du ~ դարավերջ; le Grand Siècle Լյուդովիկոս 14-րդի դարաշրջանը; de ~ en ~ դարեդար; de son ~ ժամանակակից, այժմեական, այժմյան
~ de lumières լուսավորության դարաշրջան
~s futurs ապագա, գալիք սերունդներ
- siège** *m* 1. գտնվելու վայր, բնակվելու տեղ, նստավայր; կենտրոնական օրգանների նստելավայր; գրասենյակ 2. *muqđ.* պաշարում, շրջապատում ◊ emporter la majorité des ~s մվաճել տեղերի (աթոռների) մեծամասնությունը; entamer le ~ սկսել պաշարումը; état de ~ պաշարված վիճակ; guerre de ~ պաշարողական պատերազմ; lever le ~ պաշարումը դադարեցնել; mettre le ~ devant une ville պաշարել քաղաքը; obtenir des ~s au parlement տեղեր՝ աթոռներ ստանալ խորհրդարանում; Saint Siège պապական աթոռ;
~ administratif վարչական նստելավայր
~ central կենտրոնական ապարատ
~ central du parti կուսակցության կենտրոնական մարմինների նստավայր
~ du gouvernement կառավարության նստավայր
~ de l'industrie արդյունաբերության կենտրոն
~ principal գլխավոր գրասենյակ
~ social իրավաբանական անձի հասցեն՝ գտնվելու վայրը
~ d'un tribunal դատարանի գտնվելու վայրը
- siéger** *vi* 1. նիստ անել, ժողով գումարել 2. ներկա լինել, գտնվել
~ à huit clos դռնփակ նիստ գումարել
- sien** *m* նրանը, իրենը ◊ faire ~ իրենը դարձնել; il ne demande que le ~ նա միայն իրենն է պահանջում; y mettre du ~ ներդնել իր բաժինը (աշխատանքի, փողի)
- sieur** *m* պարոն (պաշտոնական թղթերում)
- sigillation** *f* կնիքի դնում, կնիք դնելը
- sigillé**, -e *adj* կնքված, կնիքով
- signal** *m* նշան, ազդանշան ◊ donner le ~ de la révolte ապստամբու-

թյան ազդանշան տալ; sur un ~ de lui նրա ազդանշանով
~ d'alarme տազնապի ազդանշան, վթարի ազդանշան
~ de détresse աղետի ազդանշան
~ de fin d'alerte օդային տազնապի դադարեցում
~ par fusée հրթիռային ազդանշան

signalé, -e *adj* նշված, հիշատակված, նկատված; հիանալի, նշանավոր, սքանչելի; ականավոր, հայտնի:

signalement *m* նշան, նախանշան

signaler *vt* 1. ազդանշանել, ազդանշան տալ 2. ահազանգել, նախազգուշացնել, հաղորդել, տեղեկացնել 3. ուշադրությունը գրավել, նկատել, նշել, ցույց տալ
◇ rien à ~ ոչինչ չի պատահել; անփոփոխ է;

~ des abus ահազանգել չարաշահումների մասին

~ son courage քաջություն ցուցաբերել

~ un danger նախազգուշացնել վտանգի մասին

~ un ennemi տեղեկացնել թշնամու հայտնվելու մասին

~ un fait à l'attention de qn մեկի ուշադրությունը գրավել ինչ-որ փաստի վրա

signataire *m* ստորագրող կողմ (համաձայնագրի և այլն), ստորագրություն տվող (անձ) ◇ gouvernement ~ պայմանագիր ` համաձայնագիր ստորագրող կառավարություն; pays ~ d'un traité պայմանագիր ստորագրած երկիր

~ d'un pacte դաշնագիր ստորագրած կողմ

~ d'un traité պայմանագիր ստորագրած կողմ

signature *f* 1. ստորագրում 2. ստորագրություն (փաստաթղթի) ◇

apposer une ~ ստորագրել, ստորագրությունը դնել; certifier par ~ վավերացնել ստորագրությամբ;

collecte des ~s ստորագրահավաք; contrefaire (կամ fausser, falsifier) une ~ ստորագրություն կեղծել; déposer la ~ ստորագրություն դնել; faire honneur à une ~ ստորագրությանն օրենքի ուժ տալ; faire légaliser la ~ ստորագրությունը վավերացնել; honorer une ~ ստորագրությանն օրենքի ուժ տալ; mettre le courrier à la ~ թղթերը ներկայացնել ստորագրման; mettre (կամ présenter) à la ~ ստորագրության ներկայացնել; porter la ~ ստորագրել; recevoir les ~s ստորագրություններ հավաքել; véracité de la ~ ստորագրության իսկությունը; vérifier une ~ ստուգել ստորագրության իսկությունը

~ authentique իսկական ստորագրություն

~ autorisée լիազորված ստորագրություն

~ collective կոլեկտիվ ստորագրություն

~, fausse կեղծ ստորագրություն

~ légalisée վավերացված ստորագրություն

~ privée անձնական ստորագրություն

~ sociale իրավաբանական անձի

ստորագրություն; ստորագրություն ընկերության անունից
 ~ d'un traité պայմանագրի ստորագրում

signe *m* 1. նշան 2. նախանշան, հատկանիշ, ախտանիշ ◊ donner des ~s de ... բացահայտել; նշանների ցույց տալ; ne pas donner ~ de vie կենդանության նշաններ ցույց չտալ; en ~ de protestation ի նշան բողոքի; en ~ de réconciliation ի նշան հաշտության
 ~ d'amitié բարեկամության նշան
 ~ extérieur արտաքին նշան
 ~ de faiblesse թուլության նշան
 ~ d'incertitude անկայունության նշան
 ~ infaillible ստույգ նշան
 ~ précurseur նախակարասպետ, նախագուշակ
 ~s conventionnels պայմանական նշաններ
 ~s non-équivoques ակնհայտ նշաններ
 ~s de récession անկման նշաններ (տնտեսության մեջ)

signer *vt* ստորագրել, ստորագրություն դնել
 ~ un contrat պայմանագիր ստորագրել
 ~ une paix խաղաղություն կնքել

significatif, -ve *adj* մեծ, շոշափելի, զգալի, նկատելի, նշանակալից; նշանավոր, մեծ նշանակություն ունեցող, էական; բնորոշ, հատկանշական, տիպական
 ~ de... վկայող, հաստատող

signification *f* 1. իմաստ, նշանակություն 2. ծանուցագիր դատարանի որոշման մասին

signifier *vt* 1. նշանակել, իմաստ ունենալ 2. նշանակություն ունենալ, դեր խաղալ 3. հայտնել, տեղեկացնել, իրազեկել, հայտարարել 4. *փիլք.* ծանուցել, հայտնել, իրազեկել
 ~ son arrêt հայտնել իր դատավճիռը
 ~ son consentement հայտնել՝ տեղեկացնել իր համաձայնության մասին
 ~ ses motifs իր փաստարկները շարադրել

silence *m* 1. լռություն, լիակատար խաղաղություն 2. հանգստություն, անդորր ◊ être réduit au ~ լռության մատնվել; garder le ~ լռություն պահպանել, լռել, լուռ մնալ, ձայն չհանել; imposer le ~, réduire au ~ ստիպել լուռ մնալու, լռություն պարտադրել; passer qch sous ~ լռության մատնել; rompre le ~ լռությունը խախտել
 ~ absolu բացարձակ լռություն

silencieusement *adv* լռելյայն, լռությամբ, անխոս կերպով; անաղմուկ, հանգիստ, լուռ

silencieux, -se *adj* 1. լուռ, լռակյաց 2. հանգիստ, անաղմուկ, լռին ◊ rester ~ լռել, լռություն պահպանել

sillage *m* նավահետք (ընթացող նավի ջրային հետքը) ◊ entrer en ~ հունի մեջ մտնել; entraîner dans son ~ *փիլք.* ներքաշել իր քաղաքականության մեջ; marcher dans le ~ de qn *փիլք.* մեկի հետքերով քայլել, մեկին հետևել; մեկի ազդեցության ոլորտում գտնվել

sillon *m* սկոս $\diamond$ faire (կամ creuser) son ~ դանդաղ, բայց համառորեն իր գործն անել

similaire *adj* նման, միատեսակ, համանման, նույնակերպ

similitude *f* նմանություն, համանմանություն, միատարրություն, միատեսակություն

simple *adj* 1. պարզ, հեշտ, ոչ բարդ 2. հասարակ, սովորական $\diamond$ homme ~ համեստ՝ ձևականություններից զերծ մարդ ~ particulier շարքային քաղաքացի; մասնավոր անձ ~ soldat շարքային զինվոր

simplet, -te *adj* պարզամիտ, միամիտ, պարզունակ

simplicité *f* 1. պարզություն, հստակություն 2. պարզամտություն, միամտություն

simplificateur, -rice *adj* պարզեցնող, հստակեցնող

simplification *f* պարզեցում, հեշտացում, հասարակացում

simplifier *vt* պարզեցնել, հեշտացնել, հասարակացնել

simulateur, -rice *m, f* կեղծարար, կեղծ ձևացնող, կեղծաբարո մարդ

simulation *f* կեղծավորություն, ձևացնելը

simuler *vt* կեղծել, ձևացնել
~ une attaque կեղծ հարձակում սկսել
~ une vente կեղծ վաճառք կատարել

simultané, -e *adj* միաժամանակյա $\diamond$ élections ~es միաժամանակյա ընտրություններ; traduction ~e միաժամանակյա թարգմանություն

simultanéité *f* միաժամանակյա լինելը, համաժամանակություն

simultanément *adv* միաժամանակ

sincère *adj* 1. անկեղծ, սրտաբաց 2. ազնիվ, իսկական, չկեղծված $\diamond$ élections ~s չկեղծված՝ ազնիվ անցկացված ընտրություններ

sincèrement *adv* անկեղծորեն, բաց սրտով

sincérité *f* 1. անկեղծություն, սրտաբացություն 2. իսկություն, ճշտություն
~ de l'acte փաստաթղթի իսկությունը

sinécure *f* սինեկուրա, լավ վարձատրվող անաշխատ պաշտոն

sine die *loc. adv.* առանց օրը նշելու, անժամկետ, անորոշ ժամանակով

sine qua non *loc. adv.* պարտադիր, անհրաժեշտ $\diamond$ condition ~ պարտադիր պայման

singulariser *vt* առանձնացնել, տարբերել, զանազանել

singularité *f* 1. յուրահատկություն, արտասովորություն, առանձնահատկություն 2. տարօրինակություն 3. եզակիություն, բացառիկություն, ինքնատիպություն

singulier, -ère *adj* 1. եզակի, միակ 2. առանձնահատուկ, ինքնատիպ, յուրահատուկ 3. արտասովոր, տարօրինակ $\diamond$ combat ~ մենամարտ

singulièrement *adv* 1. առանձնապես, հատկապես, գլխավորապես 2. վերին աստիճանի, բավականին շատ, չափազանց 3. արտասովոր կերպով, ինքնատիպորեն, առանձնահատուկ կերպով

sinistre *adj* 1. չարագուշակ, չարագույժ, մռայլ 2. սպառնալի, սպառնալից, վտանգավոր 3. ճակատագրական, կործանարար ◊ *symptômes ~s* չարագուշակ ախտանիշներ

sinistre *m* (տարերային) աղետ, դժբախտ պատահար; հրդեհ, նավաբեկություն և այլն 2. վնասներ, կորուստներ (դժբախտ պատահարի, տարերային աղետի պատճառով) ◊ *évaluer le ~* հաշվարկել վնասները՝ կորուստները

sinistré, *-e adj* տուժած (դժբախտ պատահարից); աղետյալ (նավաբեկությունից, երկրաշարժից տուժած) ◊ *indemniser les ~s* տուժածներին օգնություն ցույց տալ

sinistrement *adv* չարագուշակ կերպով, մռայլորեն

sinn-fein *m պսմ.* շինֆեյն (իռլանդական ազգային ազատագրական շարժում)

sinn-feiner *m պսմ.* շինֆեյներ, շինֆեյնի կողմնակից

sinologie *f* սինոլոգիա, չինագիտություն

sinologue *m* սինոլոգ, չինագետ

sire *m* 1. թագավոր, տեր; ձերդ գերազանցություն (դիմելածն) 2. պարոն, տեր ◊ *un pauvre ~* չնչին՝ խղճուկ մարդ

sis, *-e adj* գտնվող, տեղակայված

site *m* 1. տեղանք 2. տեղ, վայր
 ~ *archéologique* պեղումների վայր
 ~ *d'expérimentation nucléaire* միջուկային փորձարկումների կայան

situation *f* 1. տեղադրություն, դիրք,

դասավորություն 2. դրություն, վիճակ, կացություն 3. իրավիճակ, մթնոլորտ ◊ *aggraver la ~* իրադրությունը սրել; *assainissement de la ~* իրադրության առողջացում; *examiner la ~* ծանոթանալ իրադրության հետ; *chauffer la ~* իրավիճակը թեժացնել; *mettre en ~ difficile* դժվարին կացության մեջ դնել
 ~ *actuelle* արդի վիճակ
 ~ *économique* տնտեսական վիճակ
 ~ *explosive* պայթունավտանգ դրություն
 ~ *de fait* գործերի փաստական վիճակ
 ~ *financière* տնտեսական վիճակ
 ~ *générale* ընդհանուր իրադրություն
 ~ *internationale* միջազգային դրություն
 ~ *politique* քաղաքական իրավիճակ
 ~ *préoccupante* մտահոգիչ՝ լարված իրավիճակ
 ~ *prépondérante* գերիշխող՝ տիրապետող դրություն
 ~ *sociale* սոցիալական դրություն
 ~ *stable* կայուն դրություն

situé, *-e adj* գտնվող, տեղադրված, գետեղված, տեղավորված

situer *vt* 1. տեղավորել, տեղադրել, գետեղել, դնել 2. տեղը, դիրքը որոշել
 ~ *un événement à telle époque* իրադարձությունը կապել որոշակի դարաշրջանի հետ
 ~ *les responsabilités* երևան բերել պատասխանատուներին

- slave** *adj* սլավոնական ◊ langues ~s սլավոնական լեզուներ
- slavisme** *m* սլավոնագիտություն; սլավոնաբանություն
- slaviste** *m* սլավոնագետ
- slogan** *m* 1. կարգախոս, նշանաբան, մարտակոչ, կոչ 2. գովազդային հայտարարություն ◊ lancer un ~ կարգախոս առաջ քաշել ~ publicitaire գովազդային բանաձև; գովազդ
- slovaque** *adj* սլովակյան
- slovène** *adj* սլովենական
- snob** *m* պճնամոլ մարդ, սնոբ (բարձր հասարակության ճաշակի, շարժումների և նիստուկացի մոլեգին հետևորդ)
- snobisme** *m* պճնամոլություն, մոդայամոլություն, սնոբիզմ
- sobre** *adj* 1. զուսպ, ժուժկալ, չափավոր, համեստ 2. պարզ, անպաճույճ, համեստ ◊ style ~ անպաճույճ ոճ ~ en paroles խոսքերի մեջ ժլատ
- sobremant** *adv* 1. չափավոր՝ զուսպ կերպով 2. սթափ 3. պարզորեն, համեստորեն
- sobriété** *f* 1. զսպվածություն, չափավորություն, ժուժկալություն 2. համեստություն, պարզություն, անպաճույճություն (ոճի մեջ) 3. լրջություն, սթափություն
- sobriquet** *m* մականուն
- sociabiliser** *vt* հաղորդասեր՝ մարդամոտ դարձնել; հասարակական կյանքի մեջ ներգրավել
- sociabilité** *f* 1. մարդամոտություն, հաղորդասիրություն, գրուցասիրություն 2. հասարակության մեջ ապրելու ընդունակություն
- sociable** *adj* 1. մարդամոտ, հաղորդասեր, շփվող, գրուցասեր 2. հասարակության մեջ ապրող; հասարակական
- social**, -e *adj* 1. հասարակական 2. սոցիալական ◊ activité ~e հասարակական գործունեություն; affaires ~es հասարակական գործեր; assurance (կամ sécurité) ~e հասարակական ապահովագրություն; capital ~ առևտրային կազմակերպության կապիտալ; climat ~ հասարակական մթնոլորտ՝ վերաբերմունք; conscience ~e հասարակական գիտակցություն; coûts ~aux հասարակական ծախսեր; droits ~aux սոցիալական իրավունքներ; inégalité ~e սոցիալական անհավասարություն; influence ~e հասարակական ազդեցություն; institution ~e հասարակական հաստատություն; intêtêt ~ հասարակական շահ; justice ~e սոցիալական արդարություն; législation ~e սոցիալական օրենսդրություն; logements ~aux էժան բնակարաններ (բանվորների համար); mesures ~es սոցիալական միջոցներ; ordre ~ հասարակական կարգ, հասարակարգ; organisations ~es հասարակական կազմակերպություններ; phénomène ~e հասարակական երևույթ; politique ~e սոցիալական քաղաքականություն; position ~e հասարակական դիրք; pression ~e հասարակական ճնշում; prestations ~es սոցիալական նպաստներ; prestations de la Sécurité ~e

- սոցիալականության նպաստներ; propriété ~e հասարակական սեփականություն; protection ~e սոցիալական պաշտպանություն; rapports ~ aux, relations ~ es հասարակական հարաբերություններ; réforme ~e հասարակական բարեփոխում; révolution ~e սոցիալական հեղափոխություն; sciences ~es հասարակական գիտություններ; secteur ~ հասարակական սեկտոր; services ~aux հասարակական ծառայություններ; tourisme ~ արտոնյալ զբոսաշրջություն; travail ~ հասարակական աշխատանք
- social-démocrate** *m* սոցիալ-դեմոկրատ
- social-démocratie** *f* սոցիալ-դեմոկրատիա
- socialement** *adv* սոցիալապես, հասարակայնորեն ◊ travail ~ utile հասարակայնորեն օգտակար աշխատանք
- socialisation** *f* 1. հանրայնացում, պետականացում 2. հասարակական կապերի զարգացում, հասարակության ձևավորում
- socialisé**, -e *adj* հանրայնացված
- socialiser** *vt* 1. համայնացնել, հանրայնացնել 2. հասարակական կապերը զարգացնել
- socialisme** *m* 1. սոցիալիզմ, սոցիալիստական հասարակարգ 2. *քղք.* սոցիալիստական կուսակցություններ, սոցիալիստական շարժում
~ scientifique գիտական սոցիալիզմ
- ~ utopique ուսույիական սոցիալիզմ
- socialiste** *adj* 1. սոցիալիստական 2. *քղք.* սոցիալիստական կուսակցությանը վերաբերող ◊ gouvernement ~ սոցիալիստական կառավարություն (որը բաղկացած է սոցիալիստներից); émulation ~ սոցիալիստական մրցություն, սոցմրցություն
- socialiste** *m* սոցիալիստ
- sociétaire** *m* (հասարակության, ընկերության) անդամ, մասնակից
- sociétariat** *m* անդամություն, անդամակցություն; հասարակական անդամի կոչում
- société** *f* 1. հասարակություն, հասարակարգ 2. ընկերություն, միություն, ընկերակցություն, կազմակերպություն ◊ constituer (կամ former) une ~ ընկերություն հիմնել; dissoudre une ~ ընկերությունը լուծարել; faire enregistrer une ~ ընկերությունը գրանցել; liquider une ~ ընկերությունը լուծարել; Société financière européenne Եվրոպայի ֆինանսական ընկերություն; Société des Nations Ազգությունների Լիգա
~ d'abondance առատության հասարակություն
~ affiliée դուստր ընկերություն
~ anonyme բաժնետիրական ընկերություն
~ d'assurance ապահովագրական ընկերություն
~ sans classes անդասակարգ հասարակություն
~ civile քաղաքացիական ընկերություն (որն առևտրային գոր-

ծարքներ չի կատարում)
 ~ en commandite փայտտիրական ընկերություն
 ~ commerciale առևտրային ընկերություն
 ~ communiste կոմունիստական հասարակություն
 ~ de consommation սպառողական ընկերություն
 ~ démocratique ժողովրդավարական հասարակություն
 ~ faitière, ~ à (de) portefeuille հղիհնգ
 ~, haute բարձր հասարակություն
 ~ internationale բազմազգ՝ ինտերնացիոնալ հասարակություն
 ~ mixte համատեղ ձեռնարկություն
 ~ de personnes լիակատար առևտրային ընկերություն
 ~ primitive նախնադարյան հասարակություն
 ~ à responsabilité limitée (S.A.R.L.) սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն

sociologie *f* հասարակագիտություն
sociologique *adj* հասարակագիտական
sociologue *m, f* հասարակագետ
sœur *adj* ազգակցական, ազգակից
 ◇ deux nations ~s երկու եղբայրական ժողովուրդներ; langues ~s ազգակից լեզուներ; républiques ~s եղբայրական հանրապետություններ

soi *pron* իրեն, իր ◇ cela va de ~ ինքնին հասկանալի է; il faut le prendre sur ~ պետք է դա վերցնել իր վրա; maîtrise de ~ ինքնատի-

րապետում; répondre de ~ իր համար երաշխավոր լինել; s'exposer ~ et les siens au danger իրեն և իր հարազատներին վտանգի ենթարկել; en ~ ինքնին, իր բնույթով; de ~ même ինքնուրույն

soi-disant *adj* այսպես կոչված, թվացյալ, կարծեցյալ
soif *f* *փխք*. ծարավ, ձգտում, մեծ ցանկություն ◇ avoir ~ de qch ինչ-որ բանի ծարավ լինել, ձգտել հասնելու ինչ-որ բանի; laisser qn sur sa ~ ինչ-որ մեկին չբավարարված թողնել; rester sur sa ~ բավարարվածություն չստանալ

soigner *vt* 1. հոգ տանել, խնամել 2. *խսկց*. մտահոգվել, հոգալ, մտածել, անհանգստանալ 3. խնամքով առանձնացնել, մանրակրկիտ մշակել
 ~ la publicité նախապատրաստել հասարակական կարծիքը
 ~ sa réputation մտահոգվել՝ մտածել իր հեղինակության՝ բարի անվան մասին
 ~ son style խնամքով մշակել իր ոճը

soigneux, -se *adj* մանրազնին, խնամքով, ջանադիր, մանրամասն, փութաջան
 ~ es recherches մանրազնին հետազոտություններ, որոնումներ

soin *m* 1. խնամք, հոգածություն, խնամակալություն, հոգատարություն 2. *pl* հոգսեր 3. մանրազնություն, ճշտակատարություն, ջանադիրություն ◇ avec ~ խնամքով, ջանադրաբար, մանրազնին կերպով, հանգամանորեն; aux bons ~ s de... խնդրանք

- փոխանցելու մեկի միջոցով (գրություն ծրարի վրա); par les ~s de մեկի միջնորդությամբ՝ օգնությամբ; prendre (կամ avoir) ~ de ... հոգ տանել
 ~s médicaux բժշկական սպասարկում; բժկական խնամք
- soit** *conj* 1. կամ... 2. ենթադրենք, թող լինի ◊ tant ~ peu մի քիչ, որոշ չափով
 ~ ... ~ կամ ... կամ
 ~ l'un, ~ l'autre կամ մեկը, կամ մյուսը
- sol** *m* հող, գետին, բնահող ◊ au ~ գետնին; ressources du ~ բնական հարստություն
 ~ fertile բերրի հող
- solde** *I f* վարձ, ռոճիկ ◊ à la ~ վարձու; avoir à sa ~ իր ենթակայության տակ ունենալ
- solde** *II m* 1. հաշվեկշիռ, հաշվեմնացորդ, սալոդ 2. գների իջեցում, գնազեղչում 3. *pl* գնազեղչված ապրանք; գնազեղչված ապրանքների խալառ վաճառք
 ~ de marchandises իջեցրած գներով վաճառք
- solder** *I vt* պահել վարձով; վճարել ռոճիկ (գորքերին) ◊ troupes ~ées վարձու գորքեր
- solder** *II vt* 1. վճարել, մնացորդը որոշել, հաշիվները փակել 2. վաճառել իջեցված գներով
- solennel**, -le *adj* 1. հանդիսավոր, տոնական 2. պաշտոնական ◊ procédure ~le պաշտոնական ընթացակարգ; séance ~le հանդիսավոր նիստ; serment ~ հանդիսավոր երդում
- solennellement** *adv* 1. հանդիսավորությամբ 2. պաշտոնապես
- solemniser** *vt* 1. *hlgծ.* հանդիսավոր կերպով տոնել 2. հանդիսավոր բնույթ տալ
- solemnité** *f* 1. տոնակատարություն, հանդես, հանդիսություն, տոնախմբություն 2. հանդիսավորություն, տոնականություն
- solidaire** *adj* 1. *իրվք.* համապարտ, համահավասար, միահավասար 2. համերաշխ, համախմբված, միահամուռ ◊ caution ~ համերաշխիք, խմբական երաշխավորություն; être ~s les uns des autres համերաշխվել, համերաշխանալ; grève ~ համերաշխության գործադուլ; obligation ~ համապարտ պատասխանատվություն
- solidairement** *adv* համերաշխաբար, համերաշխորեն, համերաշխությամբ, միասնաբար
- solidariser** *vt* համերաշխ՝ միահամուռ դարձնել, միավորել ◊ se ~ համերաշխվել, միավորվել
- solidarité** *f* 1. համերաշխություն, միասնություն, համախմբվածություն; համախոհություն, հետքրքրությունների ընդհանրություն 2. համապարտ պատասխանատվություն, համերաշխիք ◊ faire acte de ~ համերաշխություն ցուցաբերել; grève de ~ համերաշխության գործադուլ; en signe de ~ ի նշան համերաշխության
 ~ internationale միջազգային համերաշխություն
- solide** *adj* 1. ամուր, պինդ, դիմացկուն 2. հիմնավորված, հիմնավոր, ծանրակշիռ 3. հուսալի, կա-

- յուն, հաստատուն ◇ *amitié* ~ ամուր քարեկամություն;
 ~ *s raisons* ծանրակշիռ՝ հիմնավոր փաստարկներ
- solitement** *adv* 1. ամուր, հաստատորեն, հաստատունորեն, անասանորեն; հաստատաբար, հաստատապես, անախալ կերպով 2. հիմնավորապես; հուսալիորեն
- sollicitation** *f* միջնորդություն, բարեխոսություն, դիմում, խնդրանք ◇ *à la ~ de...* երաշխավորությամբ, միջնորդությամբ, խնդրանքով
- solliciter** *vt* 1. թախանձագին խնդրել, բարեխոսել, միջնորդել, հետամուտ լինել, ձգտել հասնելու 2. դրդել, հարկադրել, ստիպել, պահանջել
 ~ *l'attention* ուշադրությունը գրավել
 ~ *une audience* ընդունելություն խնդրել
 ~ *un paiement* վճարում պահանջել
 ~ *à la révolte* ապստամբության դրդել
- solliciteur**, *-se m, f* 1. խնդրարկու 2. միջնորդ, բարեխոս
- sollicitude** *f* ուշադրություն, հոգատարություն; խնամք, հոգացողություն ◇ *avec ~* կարեկցաբար, հոգածությամբ
- solution** *f* լուծում, վճռում, կարգավորում (հարցի և այլն), ելք ◇ *sans ~ de continuité* հաջորդաբար, ժառանգաբար, ժառանգորդաբար; *trouver une ~* լուծում գտնել, ելք գտնել
 ~ *du conflit* վեճի լուծում
 ~ *des différends* հսկասությունների լուծում
 ~ *finale* վերջնական լուծում
 ~ *pacifique* խաղաղ լուծում
 ~ *politique* քաղաքական լուծում
 ~ *du problème* խնդրի լուծում
 ~ *de rechange* պահեստային լուծում
 ~ *toute faite* պատրաստի լուծում; շաբլոնային (ծեծված) լուծում
- solutionner** *vt* որոշել, լուծել, կարգավորել (հարցը և այլն)
- solvabilité** *f* վճարունակություն, վարկունակություն
 ~ *des banques* բանկերի վարկունակություն
- solvable** *adj* վճարունակ, վարկունակ
- sommaire** *adj* 1. կարճ, համառոտ, հակիրճ 2. միագումար, գումարային ◇ *exposé ~* համառոտ շարադրանք; *procédure ~* պարզեցված դատավարություն; *justice ~* կարճ ու կտրուկ դատաստան, դաժան դատաստան
- sommaire** *m* 1. բովանդակություն (գրքի վերջում), ցանկ 2. համառոտ շարադրանք; համառոտ ակնարկ, ամփոփում, ամփոփագիր
 ~ *des faits* փաստերի ամփոփում
- sommairement** *adv* կարճառոտ, սեղմ կերպով, համառոտակի, ամփոփ կերպով, հակիրճաբար
- sommation** *f* նախազգուշական հրաման (նստիկանի և այլն), նախազգուշացում (ուժ, զենք գործադրելուց առաջ ◇ *se rendre à la première ~* հանձնվել առաջին նախազգուշացումից հետո; *sans ~* առանց նախազգուշացման

- somme** I *f* 1. գումար 2. արդյունք, հանրագումար ◊ arrondir une ~ գումարը կլորացնել; compléter une ~ գումարը լրացնել; décomposer une ~ գումար հանել; faire la ~ գումարը հաշվել; parfaire une ~ գումարն ավելացնել; en ~ արդյունքում, կարճ ասած; ընդհանուր առմամբ
~ accumulée կուտակած գումար
~ d'argent դրամական գումար
~ assurée ապահովագրական գումար
~ disponible կանխիկ գումար
~ due վճարելու ենթակա գումար
~ échue ժամկետանց գումար
~ ronde կլորացրած գումար
~ totale ընդհանուր գումար
- somme** II *f* 1. բեռ, ծանր բեռ, ծանրություն, լուծ 2. հոգս, ծանրություն, ծանրաբեռնություն
- sommeil** *m* 1. քուն 2. *փխբ.* անգործության, պարապության ժամանակաշրջան ◊ entreprise en ~ չգործող ձեռնարկություն; laisser une affaire en ~ գործը չլուծել; mettre en ~ կոնսերվացնել, (գործարանի և այլնի) գործունեությունը դադարեցնել՝ ժամանակավորապես ընդհատել
- sommeiller** *vt* 1. ննջել, նիրհել 2. անգործության մատնվել
- sommer** *vt* պահանջել, պարտադրել, համառորեն պնդել, պնդելով հասնել
- sommes** *f pl* նյութական միջոցներ, ռեսուրսներ ◊ consacrer (կամ utiliser, affecter) les ~ միջոցները օգտագործել; dépenser les ~ միջոցները վատնել՝ ծախսել; eng-
- loutir (կամ absorber) les ~ միջոցները կլանել
- sommet** *m* 1. գագաթ, կատար 2. *փխբ.* վերջին սահման, գագաթնակետ 3. գագաթաժողով ◊ conférence au ~ բարձր մակարդակի գագաթաժողով; au ~ de la gloire փառքի գագաթնակետին
- sommité** *f* 1. բարձրություն, գագաթ, կատար 2. *փխբ.* նշանավոր դեմք, մեծություն, հռչակավոր անձ
- somptuaire** *adj* : loi ~ *սլոմ.* օրենք՝ ընդդեմ ճոխության
- somptueux**, -se *adv* ճոխ, շքեղ, փառքամ
- somptuosité** *f* պերճություն, ճոխություն, փառքամոլություն, շքեղություն, պերճանք
- sondage** *m* *փխբ.* հարցում; հետազոտություն, հետախուզում
- sonder** *vt* 1. հետազոտել 2. *փխբ.* հարցուփորձ անել; հարցաքննել, հարցում անել
~ un prévenu հարցաքննել մեղադրյալին
~ le terrain հետազոտել հողը
- songer** *vi* 1. երազել 2. մտածել, մտադրվել
~ à tout aménager ինչի մասին մտածել՝ հոգալ
- songeur**, -euse *m, f* երազկոտ մարդ
- sonner** *vi* 1. հնչել, դողանջել, զրնգալ, լավել 2. *vt* զանգերը զարկել, շեփորել, փողհարել ◊ faire ~ les armes նիզակ ճոճել, պատերազմով սպառնալ; faire ~ bien haut գովաբանել, բարձրացնել, դրվատել; faire ~ un mot շեշտը դնել բառի վրա, բառը հստակ արտասանել

- ~ la retraite նահանջի ազդանշան խփել
 ~ le tocsin ահազանգել, ահազանգ հնչեցնել
- sonore** *adj* 1. հնչեղ, բարձրաձայն, զիլ 2. *փխբ.* փքուն, ճռռոն, վերամբարձ $\diamond$ paroles ~s et creuses վերամբարձ և դատարկ խոսքեր; promesses ~s վերամբարձ խոստումներ
- sophistication** *f* 1. արդիականացում, կատարելագործում (տեխնիկայի մասին) 2. *հնգծ.* կեղծարարություն, խարդախում, խեղաթյուրում
 ~ politique քաղաքական կեղծարարություն
- sophistiqué**, -e *adj* 1. կեղծված, աղավաղված, խեղաթյուրված 2. կատարելագործված, արդիական (տեխնիկա) $\diamond$ armes ~es զենքի նոր՝ ժամանակակից տեսակներ; technologie ~ նոր՝ արդիական տեխնոլոգիա
- sophistiquer** 1. *vi* աղավաղել, խեղաթյուրել 2. *vt* *հնգծ.* կեղծել, կեղծարարել, խարդախել 3. կատարելագործել, արդիականացնել
- sordide** *adj* նողկալի, զզվելի, գարշելի, ստոր; շահադիտական, շահամոլական
- sort** *m* բախտ, ճակատագիր $\diamond$ se plaindre de son ~ ճակատագրից բողոքել; tirer au ~ վիճակ զգել
- sortant**, -e *adj* դուրս եկող, դուրս մնացող $\diamond$ député ~ պատգամավոր, որի լիազորություններն ավարտված են; les membres ~s դուրս մնացող անդամներ
- sorte** *f* 1. տեսակ, ցեղատեսակ 2. եղանակ, ձև, կերպ $\diamond$ de la bonne ~ լոջորեն, հիմնավորապես; վճռականորեն; en quelque ~ ինչ-որ չափով, որոշ իմաստով, այսպես ասած; de ~ que, de telle ~ que, en ~ que այնպես, որ..., այնպես, որպեսզի; de toute(s) ~(s) ամեն տեսակի, զանազան
- sortie** *f* 1. ելք 2. արտահոսք, դուրսբերում, տարահոսելը 3. *նազվ.* արտագրոհ, հարձակում $\diamond$ droits de ~ արտահանության տուրքեր; examen de ~ ավարտական քննություն; faire une ~ արտագրոհ կատարել
 ~ de marchandises ապրանքների դուրսբերում
 ~ d'or ոսկու արտահոսք
 ~, violente կտրուկ հարձակում
- sortir** 1. *vi* դուրս գալ, ելնել, դուրս գնալ, հեռանալ, թողնել 2. *vt* դուրս հանել, դուրս բերել, դուրս տանել $\diamond$ se ~: se ~ de la bousculade հրմշտոցից դուրս գալ
 ~ des bornes սահմաններից դուրս գալ
 ~ d'embarras դժվար կացությունից դուրս գալ
 ~ du néant խղճուկ կացությունից դուրս գալ
 ~ l'or ոսկի դուրս տանել
 ~ qn d'affaire մեկին օգնել
 ~ qn d'embarras դուրս բերել մեկին դժվար կացությունից
 ~ du sujet թեմայից շեղվել
- sou** *m* սու (հին դրամ՝ հինգ սանտիմ) $\diamond$ n'avoir pas le ~, être sans le ~ ոչ մի գրոշ չունենալ; un sans le ~ աղքատ, չունևոր

soudain, -e *adj* հանկարծակի, անսպասելի, անակնկալ ◊ *attaque* ~e անակնկալ հանկարծակի հարձակում; *changement* ~ կտրուկ փոփոխություն

soudaineté *f* հանկարծակիություն

soudanais, -e *adj* սուդանական

soudoyer *vt* 1. *փխք*. աշխատավարձով պահել 2. կաշառել, կաշառք տալ

souffler *vt* բորբոքել, փչելով վառել; փչել
~ *la discorde* կռիվներ բորբոքել

souffrance *f* 1. տառապանք, ցավ, վիշտ, տանջանք, չարչարանք 2. լճացում, զարգացման բացակայություն ◊ *colis en ~* չպահանջված կամ չստացված ծանրոց; *endurer des ~ s* չարչարանքներ դժվարություններ կրել; *laisser en ~* թողնել չլուծված; *rester en ~* անշարժ ընկած լինել, չօգտագործված ընկած լինել; *en ~* լճացման վիճակում; սպասելով իր լուծմանը; չպահանջված, չստացված ~s (*de la guerre*) (պատերազմի) դժվարություններ, չարչարանքներ

souffrir 1. *vi* տառապել, տանջվել, ցավել 2. *vt* ա) դիմանալ, տոկալ բ) հանդուրժել գ) թույլ տալ, թույլատրել ◊ *cela ne ~e point de délai* դա հետաձգում չի հանդուրժում
~ *un assaut* դիմանալ սաստիկ ճնշմանը՝ ուժեղ ներգործությամբ
~ *différentes interprétations* թույլատրել տարբեր մեկնաբանումներ

~ *mort et passion* դիմանալ ծանր փորձություններին

~ *une opinion contraire* հանդուրժել ուրիշի կարծիքը

~ *dans son orgueil* հպարտությունից խոցված լինել

~ *une perte, un dommage* կորուստ, վնաս կրել

souhait *m* ցանկություն, մաղթանք, բարեմաղթանք ◊ *accomplissement des ~* ցանկությունների իրականացում; *à ~* ցանկությամբ; որքան կարելի է լավ, գերազանց; որքան կուզեք, որքան կամենաք
~s *de bonne année* ամանորյա մաղթանքներ

souhaiter *vt* ցանկանալ, մաղթել, շնորհավորել ◊ *il serait à ~ que...* ցանկալի, որ...
~ *la bienvenue à qn* շնորհավորել մեկի գալուստը
~ *le bonjour* բարևել, ողջունել

soulagement *m* 1. թեթևացում, մեղմացում, թեթևություն 2. սփոփում, սփոփանք, մխիթարանք, մխիթարություն 3. բեռնաթափում, դատարկում ◊ *apporter du ~* թեթևություն բերել

soulager *vt* 1. թեթևացնել (աշխատանքը և այլն), հեշտացնել 2. մխիթարել, օգնել; սփոփել, հանգստացնել 3. բեռնաթափել, ավելորդ բեռից ազատել

soulèvement *m* ապստամբություն, ըմբոստացում; խռովություն, ընդվզում, գայրույթ

soulever *vt* 1. հուզմունք, խռովություն առաջացնել; գայրացնել, վրդովել, կատաղեցնել, ըմբոս-

- տացնել, խռովության դրդել; ոտքի հանել 2. բարձրացնել, հարուցել (հարց և այլն)
 ~ une discussion վիճաբանություն հրահրել
 ~ une question հարց հարուցել
- souigner** *vt* 1. ընդգծել 2. *փ/իւք*. շեշտել, առանձնացնել
- soumettre** *vt* 1. ենթարկել, հնազանդեցնել, հպատակեցնել 2. (à qch) ենթարկել որևէ բանի 3. ներկայացնել, առաջարկել (քննարկման) ◇ être ~ is à des pressions ճնշումների ենթարկվել; se ~ հնազանդվել, ենթարկվել, հպատակվել; se ~ aux lois օրենքներին ենթարկվել; se ~ aux dispositions régissant... ենթարկվել այն կանոններին, որոնք կարգավորում են...
 ~ à l'approbation հաստատման ներկայացնել
 ~ à la critique քննադատության ենթարկել
 ~ à l'examen ներկայացնել քննարկման
 ~ au jugement de... մեկի դատատանի հանձնել
 ~ un projet à la révision նախագիծը վերանայման ենթարկել
 ~ une proposition առաջարկություն անել
 ~ la question à la décision de l'assemblée հարցի լուծումը դնել խորհրդարանի հայեցողության տակ
 ~ au vote քվեարկության դնել
- soumis**, -e *adj* հնազանդ, հպատակ, ստորադաս, ենթակա
- soumission** *f* հնազանդություն, խոնարհություն, հպատակություն, ենթակայություն, ստորադասություն ◇ faire acte de ~ հնազանդություն ցուցաբերել
- soupçon** *m* 1. կասկած, կասկածանք 2. ենթադրություն, կռահում ◇ avoir des ~s կասկածներ ունենալ; concevoir des ~s մեկի նկատմամբ կասկածներ ունենալ; éveiller les ~s կասկածներ հարուցել
- soupçonner** *vt* 1. կասկածել, կասկածանք տանել 2. ենթադրել, կռահել
- soupçonneux**, -se *adj* կասկածելի, կասկածկոտ, չվստահող, կասկածամիտ
- souplesse** *f* 1. հեղուկություն, հարմարվողականություն, համաձայնողություն, զիջողություն, զիջողականություն 2. ճկունություն, ճարտարություն, հնարամտություն, ճարպկություն
- source** *f* 1. աղբյուր, ակունք 2. սկիզբ, ակունք 3. *փ/իւք*. սկզբնաղբյուր, սկզբնապատճառ ◇ aller à la ~ հասնել մինչև ակունքները; on apprend de bonne ~ արժանահավատ աղբյուրներից հայտնի է; prendre (կամ avoir) sa ~ սկիզբ առնել, բխել (որևէ բանից); de ~ certaine արժանահավատ աղբյուրից; remonter (կամ revenir) à la ~ (կամ vers la, à sa, aux ~s) de qch հասնել որևէ բանի նախահիմքին՝ սկզբնաղբյուրին; վերադառնալ ակունքներին՝ սկզբնական գաղափարներին; retour aux ~s վերադարձ ակունքներին; tenir de bonne ~ հավաստի աղբ-

- յորից տեղեկանալ
 ~ d'approvisionnement մատակարարման աղբյուր
 ~ autorisée հավաստի աղբյուր
 ~ bien informée լավատեղյակ աղբյուր
 ~ de financement ֆինանսավորման աղբյուր
 ~ d'information տեղեկատվական աղբյուր
 ~ latente գաղտնի աղբյուր
 ~ de revenus եկամուտների աղբյուր
 ~ semi - officielle կիսապաշտոնական աղբյուր
 ~s premières սկզբնաղբյուրներ
- sourdement** *adv* գաղտնաբար, թաքուն, ծածուկ կերպով, ծածկաբար, ծածկամտորեն
- sous** *prép* տակ, ներքո ◊ envoyer ~ bande ծանրոցով ուղարկել; envoyer ~ enveloppe ծրարով ուղարկել
 ~ les auspices de զո մեկի հովանավորության ներքո; մեկի նախաձեռնությամբ
 ~ l'Empire կայսրության օրոք
 ~ peine de mort մահվան դատավճռի սարսափի տակ
 ~ pli fermé փակ ծրարով
 ~ prétexte de... պատրվակով
 ~ ce rapport այս տեսակետից, այս իմաստով, այդ կապակցությամբ
 ~ la signature ստորագրությամբ
 ~ telle condition այսինչ պայմանով
 ~ votre responsabilité ձեր պատասխանատվությամբ
 ~ les yeux աչքերի առաջ
- sous-agent** *m* 1. կրտսեր գործակալ
 2. երկրորդական գործոն
- sous-aide** *m* կրտսեր օգնական
- sous-alimentation** *f* 1. թերսնում 2. անբավարար սնունդ
- sous-amendement** *m* ուղղման փոփոխություն (օրենքում, նախագծում)
- sous-amender** *vt* փոփոխություն կատարել ուղղումի մեջ (օրենքում, նախագծում)
- sous-appendice** *m* լրացուցիչ հավելված
- sous-chef** *m* ղեկավարի, պետի օգնական՝ տեղակալ
- sous-comission** *f* ենթահանձնաժողով
- sous-comité** *m* ենթակոմիտե
 ~ régional շրջանային ենթակոմիտե
- sous-consommation** *f* սպառման պակասություն
- souscription** *f* 1. ստորագրություն, ստորագրում 2. բաժանորդագրություն
- souscrire** 1. *vt* ստորագրել 2. *vi* բաժանորդագրվել
 ~ aux exigences պահանջները ընդունել
 ~ à une proposition համաձայնել առաջարկության հետ
 ~ un traité ստորագրել պայմանագիր
- sous-développé, -e** *adj* թույլ զարգացած, հետամնաց
- sous-développement** *m* տնտեսական թույլ զարգացում, հետամնացություն
- sous-emploi** *m* ոչ լրիվ զբաղվածություն; գործազրկություն

- sous-entendre** *vt* ենթադրել, նկատի ունենալ
- sous-entendu** *m* 1. ակնարկ, թերաստություն 2. ինքնին հասկանալի՝ ենթադրվող միտք
- sous-estimation** *f* թերագնահատում, խիստ նվազեցում
- sous-estimer** *vt* թերագնահատել, խիստ նվազեցնել, շատ փոքրացնել
- sous-marin** *m* 1. սուզանավ 2. *փիլոսոփ.*, *խսկց.* որևէ կազմակերպություն ուղարկված գաղտնի գործակալ
- sous-ministre** *m* նախարարի օգնական
- sous-ordre** *m* ստորադրյալ, ստորադաս, ենթակա $\diamond$ en ~ de ստորադաս, երկրորդական
- sous-préfecture** *f* ենթաուստիկանատուն, ենթապրեֆեկտուրա
- sous-préfet** *m* ենթաուստիկանապետ
- sous-production** *f* թերարտադրություն (ձեռնարկության, արդյունաբերության որևէ ճյուղի)
- sous-produit** *m* ենթարտադրանք, երկրորդային արտադրանք
- sous-rémunération** *f* իջեցված դրույք, ցածրացված աշխատավարձ
- sous-secrétaire** *m* քարտուղարի օգնական
~ d'Etat պետական քարտուղարի՝ պետքարտուղարի՝ նախարարի տեղակալ
- sous-seing** *m* : (acte) ~ privé *իրվ.* չվավերացված պայմանագիր
- sousigné, -e** *adj* ներքստորագրյալ
- sous-sol** *m* 1. ընդերք 2. նկուղ, կիսանկուղ $\diamond$ richesses du ~ օգտակար հանածոներ; travailleurs du ~ հանքավորներ
- sous – titre** *m* 1. ենթավերնագիր 2. ենթագիր (ֆիլմի)
- sous-titres** *m pl*: ~ de l'impérialisme իմպերիալիզմի արքանյակներ
- soustraire** *vt* հափշտակել, առևանգել, փախցնել, գողանալ, առգրավել $\diamond$ se ~ ազատվել, խուսափել, խույս տալ; se ~ au châtiment պատժից խուսափել
- sous – traitance** *f* 1. ենթակապալի պայմանագրի կնքում 2. ենթակապալ
- soutenable** *adj* որը կարելի է պաշտպանել՝ հիմնավորել $\diamond$ opinion ~ գործնականորեն օգտակար կարծիք
- soutenance** *f* (գիտական թեզի, դիպլոմային աշխատանքի) պաշտպանություն
- soutenant** *m* ատենախոս (դիսերտանտ); դիպլոմային աշխատանք գրող՝ դիպլոմնիկ
- soutenir** *vt* 1. պաշտպանել 2. պահել, պահպանել, չթողնել ընդհատվի, շարունակել 3. օգնել, աջակցել, օժանդակել, սատարել, նեցուկ լինել, հենարան լինել 4. դիմանալ, տանել, կրել
~ une attaque դիմանալ հարձակմանը
~ une cause պաշտպանել որևէ գործ
~ la conversation զրույցը շարունակել, թույլ չտալ ընդհատվելու
~ son droit իր իրավունքը պաշտպանել
~ une famille օգնություն ցույց տալ որևէ ընտանիքի
~ l'intérêt de l'auditoire պահել լսարանի հետաքրքրությունը

- ~ son opinion իր կարծիքը պաշտպանել
 ~ des pertes considérables զգալի կորուստներ կրել
 ~ sa réputation իր հեղինակությունը պաշտպանել
 ~ un siège պաշարմանը դիմանալ
 ~ la tension լարվածությունը չթուլացնել՝ պահպանել
 ~ une thèse թեզ՝ ատենախոսություն պաշտպանել
- soutenu**, -e *adj* անդուլ, անդադրում, չթուլացող, անընդհատ ◊ *défense* ~e երկարատև պաշտպանություն; *efforts* ~s չթուլացող ջանքեր; *intérêt* ~ չթուլացող հետաքրքրություն
- souterrain**, -e *adj* 1. ստորգետնյա, ստորերկրյա 2. *փխբ.* գաղտնի, քաքուն, աննկատ ◊ *évolution* ~e գաղտնի էվոլյուցիա; *voies* ~es գաղտնի մեքենայություններ
- soutien** *m* 1. նեցուկ, դիմհար, հենարան 2. օգնություն, օժանդակություն ◊ *accorder son* ~ à օժանդակել, նեցուկ կանգնել
 ~ *électoral* օժանդակություն ընտրությունների ժամանակ
 ~ *de famille* ընտանիքի կերակրող
- souverain**, -e *adj* 1. գերագույն, բարձրագույն 2. ինքնիշխան, անկախ, սուվերեն ◊ *cour* ~e գերագույն դատարան; *droits* ~s սուվերեն իրավունքներ
- souverain**, -e *m, f* 1. թագավոր, տեր, միապետ 2. *փխբ.* տիրակալ
 ~ *pontife* հռոմի պապ
- souveraineté** *f* *դվնգ.* գերագույն իշխանություն, ինքնիշխանություն, անկախություն, սուվերենություն
 ◊ *sous la* ~ *de...* գերիշխանության տակ; *violation de la* ~ անկախության՝ սուվերենության ռանսահարում
 ~ *limitée* սահմանափակ ինքնիշխանություն
 ~ *militaire* ռազմական անկախություն
 ~ *monétaire* դրամաբժութային անկախություն
- soviet** *m* 1. խորհրդային գերիշխանություն 2. Խորհուրդ (պետական իշխանության բարձրագույն մարմին ԽՍՀՄ-ում); *les Soviets* *պտմ.* Խորհրդային պետություն, Խորհրդային միություն; *le pays des Soviets* Խորհրդային երկիր; *Soviet Suprême* Գերագույն խորհուրդ
- soviétique** *m, f* *պտմ.* խորհրդային մարդ ◊ *les* ~s խորհրդային պետության ժողովուրդներ *soviétisation* *f* խորհրդայնացում, խորհրդային իշխանության հաստատում
- soviétiser** *vt* 1. խորհրդային իշխանություն հաստատել 2. խորհրդայնացնել
- sovkhoze** *m* սովխոզ
- spadassin** *m*: ~ à *gages* վարձու մարդասպան
- spartiate** *adj* սպարտացու, սպարտական, խստակյաց, սակավապետ
- spatial**, -e *adj* 1. տարածական 2. տիեզերական ◊ *Centre national d'études* ~es (C.N.E.S.) Տիեզերական հետազոտությունների ազգային կենտրոն; *plate-forme* ~e

- տիեզերական հարթակ; recherches ~es տիեզերական հետազոտություններ; rendez-vous ~ հանդիպում տիեզերքում; station ~e տիեզերական կայան, տիեզերակայան; vaisseau ~ տիեզերանավ; vol ~ տիեզերական թռիչք
- spationaute** *m, f* տիեզերագնաց
- speaker**, -erine *m, f* 1. *քղբ.* խոսնակ, սպիկեր (անգլիական համայնքների պալատի նախագահ; ԱՄՆ ներկայացուցիչների պալատի նախագահ) 2. հաղորդավար
- spécial**, -e *adj* հատուկ, առանձնահատուկ; հատուկ նշանակության $\diamond$ autorisation ~e հատուկ թույլտվություն; mission ~e հատուկ առաքելություն; permis ~ հատուկ անցագիր
- spécialisé**, -e *adj* մասնագիտացված $\diamond$ agence ~e մասնագիտացված գործակալություն; ouvrier ~ որակյալ բանվոր; technicien ~ տեխնիկ-մասնագետ
- spécialiste** *m, f* 1. մասնագետ 2. ֆինանսական փորձագետ
- spécialité** *f* 1. մասնագիտություն 2. տեղական ճաշատեսակ 3. *իրվք.* հատկորոշում, դասակարգում, ճշգրտում, կոնկրետացում ~ administrative պաշտոնատար անձի՝ վարչական մարմնի արտոնության ճշգրտում
- spécieux**, -euse *adj*: argument ~ պատշաճ փաստարկ; prétexte ~ հարմար պատրվակ
- spécification** *f* 1. հատկորոշում, մանրամասն նկարագրություն 2. տեխնիկական բնութագիր ~ du contrat պայմանագրի մանրամասն նկարագրություն ~ du travail աշխատանքի նկարագրություն
- spécifié**, -e *adj* որոշ, սահմանված, հաստատուն, անփոփոխ; որոշակի, պարզ, ստույգ
- spécifier** *vt* 1. ստույգ որոշել, ճշգրտել, հատկորոշել 2. նախապես որոշել, նախատեսել ~ la date ստույգ որոշել ամսաթիվը
- spécifique** *adj* հատուկ, յուրահատուկ, առանձնահատուկ, ուրույն, բնորոշ $\diamond$ actions ~s հատուկ գործողություններ; analyse ~ հատուկ վերլուծություն; cas ~ հատուկ դեպք; devoirs ~s առանձնահատուկ պարտականություններ; droits ~s հատուկ տուրքեր
- spéciosité** *f* *հզվդ.* թվացյալ ճշմարտացիություն, դեմագոգիա
- spectaculaire** *adj* ցուցադրելի, շշմեցուցիչ, տպավորիչ, տեսարժան
- spéculatif**, -ve *adj* 1. *փիլ.* մտահայեցական, մտահայեցողական, սպեկուլյատիվ 2. *առևտր.* շահադիտական, չարաշահական, սպեկուլյատիվ
- spéculer** *vi* 1. մտածել, խորհրդածել, ենթադրություն անել 2. *առևտր.* շահի հետևից ընկնել, չարաբանությամբ՝ սպեկուլյացիայով զբաղվել 3. շահարկել, չարաշահել
- speech** *m* 1. խոսք 2. ելույթ, ճառ 3. կենաց, բաժակաճառ $\diamond$ prononcer un ~ կենաց՝ բաժակաճառ ասել ~ impromptu հանպատրաստից ելույթ

- ~ inaugural հանդիսավոր ճան՝
ելույթ՝ խոսք
- sphère** *f* ոլորտ, բնագավառ, ասպարեզ, միջավայր, իրադրություն
~ d'activité գործունեության ասպարեզ՝ ոլորտ
~ d'influence ազդեցության ոլորտ
~ politique քաղաքական ոլորտ
- spirituel**, -le *adj* 1. հոգևոր, հոգեկան
2. սրամիտ, խելացի
- splendeur** *f* փայլ, շքեղություն, պերճություն, փարթամություն, մեծաշուքություն
- splendide** *adj* փայլուն, հոյակապ, շքեղ, պերճ, փարթամ, մեծաշուք
- spoliateur**, -rice *adj* ավազակային, կողոպտչական, ավարառուական, թալանչիական, գոփողական
- spoliation** *f* կողոպուտ, ավարառություն, թալան, ավազակություն, հափշտակություն
~ foncière հողագրկում
- spolier** *vt* կողոպտել, թալանել, հափշտակել
- sponsor** *m* հովանավոր
- sponsoriser** *vt* հովանավորել, դրամական նպաստ տալ, ֆինանսավորել, օժանդակել
- spontané**, -e *adj* 1. հախուռն, տարերային, 2. անմիջական, անբռնագրոսիկ, ինքնաբուխ ◊ combustion ~e ինքնաբռնկում; grève ~e տարերային գործադուլ; nature ~e անմիջական խառնվածք; remarque ~e անմիջական ակնարկ; soulèvement ~ տարերային ապստամբություն
- spontanéité** *f* 1. տարերայնություն, ինքնաբերություն, ինքնաբերականություն 2. անմիջականություն, բնականություն
- spontanément** *adv* 1. տարերայնորեն, ինքնաբերաբար 2. անմիջականորեն, բնականորեն
- stabilisation** *f* կայունացում, հաստատունացում, ամրապնդում
~ de la paix խաղաղության կայունացում
~ de la situation politique քաղաքական իրադրության կայունացում
- stabiliser** *vt* կայունացնել, հաստատուն դարձնել, ամրապնդել
- stabilité** *f* կայունություն, հաստատունություն, ամրություն; մշտականություն, անփոփոխություն, տևականություն ◊ contrat de ~ գների կայունացման պայմանագիր (կառավարության և ձեռնարկությունների միջև); rétablir la ~ կայունացնել
~ des changes արժույթների փոխարժեքի կայունացում
~ des cours, ~ des prix գների կայունացում
~ financière ֆինանսական կայունություն
~ légalе իրավական դաշտի կայունություն
~ du marché շուկայի կայունություն
~ politique քաղաքական կայունություն
- stable** *adj* կայուն, հաստատուն, ամուր, հավասարակշռված ◊ équilibre ~ կայուն հավասարակշռություն; prix ~ կայուն՝ անփոփոխ գին

- stade** *m* փուլ, շրջան, ժամանակաշրջան, ժամանակամիջոց
- staff** *m* աշխատակազմ, անձնակազմ
- stagnant**, -e *adj* 1. կանգնած, չհոսող, անշարժ (ջրի մասին) 2. լճացած, քարացած $\diamond$ l'état ~ des affaires լճացում գործերում; être ~ լճանալ, տեղում դուփել
- stagnation** *f* 1. լճացում, անշարժ վիճակ, արտադրության անկում 2. *փ/հսք.* քարացածություն $\diamond$ en ~ լճացած, փտող; époque de ~ լճացման շրջան
~ des affaires գործնական ակտիվության անկում
~ du commerce international լճացում խաղաղ տնտեսության մեջ
- standard** *m* ստանդարտ, չափանմուշ, չափօրինակ, սահմանված չափ, չափանիշ
~ de vie կենսամակարդակ
~s communs ընդհանուր չափանիշներ
~s internationaux միջազգային ստանդարտներ
- standardisation** *f* ստանդարտավորում, նորմավորում; միօրինակացում
- standardisé**, -e *adj* ստանդարտ, միօրինակ, միանման, յուրօրինակությունից զուրկ
- standardiser** *vt* ստանդարտացնել, միօրինակացնել
- statistique** *f* վիճակագրություն; *pl* վիճակագրական տվյալներ $\diamond$ établir des ~s վիճակագրություն կազմել; Statistiques financières internationales Միջազգային ֆինանսական վիճակագրություն
- ~ de l'économie nationale ժողովրդական տնտեսության հաշվառում
~s globales disponibles ընդհանուր վիճակագրական տվյալներ
~s internes ներքին վիճակագրական տվյալներ
~s officielles des voix պաշտոնական տվյալներ քվեարկության արդյունքների վերաբերյալ
~s primaires նախնական վիճակագրական տվյալներ
~s publiées հրապարակված վիճակագրական տվյալներ
- statuer** *vt* 1. որոշել, վճռել, որոշում հանել, վճիռ կայացնել 2. կարգադրել
~ en dernier ressort վերջնական որոշում կայացնել
- status quo** (*լատ.*) *m* ստատուս քվո, ներկայում կամ որոշակի ժամանակահատվածում գոյություն ունեցող փաստացի կամ իրավաբանական դրություն
~ ante bellum մինչ պատերազմը գոյություն ունեցող իրավիճակը
- statut** *m* 1. ստատուտ, դրույթ, օրենք, օրենսդրություն 2. կարգավիճակ, ստատուտ 3. *pl* կանոնադրություն, կանոնագիրք (որևէ կազմակերպության) $\diamond$ accepter les ~s կանոնադրություն ընդունել; amender les ~s կանոնադրության մեջ փոփոխություններ մտցնել; annuler le ~ օրենքը՝ իրավական ակտը չեղյալ ճանաչել; avoir le ~ կարգավիճակ ունենալ; conformément aux ~s կանոնադրության համապատասխան; contraire aux ~s կանոն-

- նադրությանը հակասող; déposer les ~s կազմակերպությունը պաշտոնապես գրանցել; éviter le ~ օրենքը շրջանցել; rédiger les ~ կանոնադրություն կազմել; selon les ~s կանոնադրության համաձայն
 ~ de la Cour Internationale De Justice Միջազգային Դատարանի ստատուտ, օրենսդրություն
 ~ de la fonction publique օրենք պետական ծառայողների մասին
 ~ d'officier ministériel պաշտոնական անձի կարգավիճակ
 ~ personnel օրենք, որը կիրառվում է ըստ բնակավայրի
 ~s désuets հնացած կանոնադրություն
 ~s originels սկզբնական կանոնադրություն
 ~s du parti կուսակցության կանոնադրություն
- statuaire** *adj* 1. կանոնադրական, կանոնադրության համապատասխան 2. օրենքի ուժով գործող, օրենքի վրա հիմնված, օրենքով սահմանված, օրինական ◊ autorisation ~ օրենքով սահմանված իրավասություններ; droit ~ ստատուտային՝ օրենսդրական իրավունք
- sténogramme** *m* սղագրություն
- sténographie** *f* սղագրություն
- stérile** *adj* 1. անբերրի, անպտուղ, անպտղաբեր 2. *փխբ.* ամուլ, ստերջ, աղքատ, խղճուկ, անօգուտ, զուր, սին ◊ année ~ անպտղաբեր տարի; discussions ~s դատարկ վիճաբանություններ; gloire ~ սին փառք; travail ~ անպտուղ՝ զուր աշխատանք
- stérilité** *f*: ~ de pensées մտքի (խելքի) աղքատիկություն
- sterling** *m* ստերլինգ (Մեծ Բրիտանիայի դրամական միավոր)
- sterling** *adj*: livre ~ ֆունտ-ստերլինգ; zone ~ ստերլինգային գոտի՝ շրջան
- stewardesse** *f* օդանավի ուղեկցորդուհի
- stigmatiser** *vt* 1. խարանել, խարան դնել, դրոշմել 2. հետք թողնել 3. նշավակել, փառագրել, փառագուրկ անել, խայտառակել, անվանարկել
- stimulant**, -e *adj* խթանող, գրգռող
- stimulant** *m* խթան, շարժառիթ, դրդապատճառ, ազդակ
- stimulation** *f* 1. խթանում, խրախուսում, դրդում 2. գրգռում
- stimuler** *vt* 1. խթանել, դրդել, խրախուսել 2. աշխուժացնել, նոր ուժ ներարկել
- stimulus** *m* խթան, շարժառիթ, ազդակ, դրդապատճառ
 ~ externe արտաքին շարժառիթ
- stipendié**, -e *adj* կաշառված
- stipendier** *vt* 1. *հնգծ.* վարձել, վարձակալել, վարձով վերցնել 2. կաշառել, կաշառք տալ
- stipulant**, -e *adj* պայմանավորող
- stipulation** *f* 1. պայմանագրի պայման կամ կետ 2. *դվնգ.* վերապահում, նախապայման 3. ճշտում, ճշգրտում
 ~ d'un contrat պայմանագրի վերապահում
 ~ des sanctions սանկացիաների վերապահում
- stipuler** *vt* 1. պայմանավորել, նա-

- խատեսել 2. նախապայման դնել, վերապահություն անել 3. ճշտել, ճշգրտել, նախօրոք որոշել $\diamond$ ~é par la loi օրենքով նախատեսված
- stock** *m* 1. ապրանքների պաշար (պահեստում, շուկայում) 2. պահուստ, պահեստային միջոցներ $\diamond$ avoir en ~ տրամադրության տակ ունենալ; compléter le ~ լրացնել պաշարը; constituer un ~ պաշար ստեղծել; constitution de ~s d'armes զենքի պահեստավորում; entamer les ~s պաշարներն օգտագործել; écouler les ~s պաշարները վաճառել; épuiser les ~s պաշարները սպառել; liquider les ~s ~ պաշարները վերացնել; maîtriser le ~ պաշարը հսկել; mettre en ~ պահեստավորել; refaire ses ~s պաշարներն ավելացնել ~s alimentaires սննդամթերքի պաշարներ ~s d'armes chimiques քիմիական զենքի պահուստներ ~s de blé հացահատիկի պահեստապաշար, հացահատիկային ֆոնդ ~s considérables զգալի պաշարներ
- stocké**, -e *adj* պահեստավորված
- stocker** *vt* 1. պահեստավորել 2. հավաքել, պաշարներ կուտակել, ժողովել
- stoïcien**, -ne *m, f* ամրակամ՝ անհողորդ մարդ
- stoïcisme** *m* *փիլ.* ստոիցիզմ
- stoïque** *adj* 1. *փիլ.* ստոիկյան 2. աներեր, անհողորդ, արի, դիմացկուն
- stoïquement** *adv* ամուր, աներեր կերպով
- stopper** *vt* կանգնեցնել, ընդհատել, դադարեցնել ~ le travail դադարեցնել աշխատանքը
- stratagème** *m* 1. ռազմական խորամանկություն 2. հնարք, խորամանկություն, ճարակություն
- stratège** *m* ռազմագետ; ռազմավար, դեկավար
- stratégie** *f* 1. ռազմավարություն, պատերազմ վարելու արվեստ 2. ռազմագիտություն, ռազմավարության տեսություն 3. ստրատեգիա, քաղաքական պայքար վարելու արվեստ ~ d'attrition, ~ d'épuisement ուժասպառ անելու, հյուծելու ռազմավարություն ~ diplomatique դիվանագիտական ռազմավարություն ~ économique տնտեսական ռազմավարություն ~ politique քաղաքական ռազմավարություն
- stratégique** *adj* 1. ստրատեգիական, ռազմավարական, ռազմագիտական, ռազմական կարևորություն ունեցող 2. էական՝ շատ կարևոր՝ հետագա նպատակների իրագործման համար $\diamond$ bombardier ~ հեռահար գործողության ռմբակոծիչ; buts et objectifs ~s ռազմավարական նպատակներ և խնդիրներ; embargo ~ ստրատեգիական բեռնարգելք; importance ~ ռազմավարական կարևորություն; position ~ ռազմավարական դիրք՝ տեղադրություն

- strict** *adj* 1. ճշգրիտ, ճիշտ, ստույգ, որոշակի 2. խիստ, անշեղ, պարտադիր, անպայման $\diamond$ observation ~e de... ինչ-որ բանի խստիվ պահպանում; au sens le plus ~ du mot բառի բուն իմաստով
~e isolation լրիվ մեկուսացում
~e neutralité չեզոքության անշեղ պահպանում
~e verité զուտ ճշմարտություն
- strictement** *adv* խստիվ, խստորեն, խստությամբ, որոշակի, ճշգրտորեն, անշեղորեն
~ confidentiel խիստ գաղտնի
~ parlant խիստ ասած, ճիշտն ասած
- structure** *f* կառուցվածք, կառույց, կազմություն, կարգ
~ administrative վարչական մարմնի կառուցվածք
~ de classe դասային կառուցվածք
~ de l'Etat պետական կարգ՝ կառուցվածք
- stupéfiant** *m* թմրեցնող միջոց, թմրանյութ
- subalterne** *adj* 1. ստորադաս, հպատակ, ենթակա 2. երկրորդական $\diamond$ emploi ~ ստորադաս պաշտոն; employé ~ մանր ծառայող
- subdélégation** *f* վերալիազորում, վերափոխանում, վերափոխանում, իր լիազորությունների փոխանում
- subdéléguer** *vt* վերալիազորել, վերափոխանել, փոխանցել լիազորությունները
- subdiviser** *vt* ստորաբաժանել
- subdivision** *f* նազմ. ստորաբաժանում
- ~ aérienne նազմաօդային ստորաբաժանում
- subir** *vt* 1. ենթարկվել 2. դիմանալ, կրել, տանել $\diamond$ le Conseil a ~i de sérieuses atteintes խորհուրդը ենթարկվեց լուրջ փորձությունների
~ l'agression ագրեսիայի զոհ դառնալ
~ une défaite պարտություն կրել
~ un échec անհաջողություն կրել
~ un examen քննություն հանձնել
~ une influence ազդեցություն կրել
~ un interrogatoire հարցաքննության ենթարկվել
~ la loi ենթարկվել օրենքին
~ sa peine իր պատիժը կրել
~ des pertes կորուստներ կրել
- subit**, -e *adj* հանկարծակի, անսպասելի; հանկարծահաս, վաղահաս, անակնկալ
- subitement** *adv* հանկարծակի, անակնկալ ձևով, անսպասելիորեն
- subjugation** *f* նվաճում, հնազանդեցում, հպատակեցում, ենթարկում, ենթակայություն
- subjuguer** *vt* նվաճել, հնազանդեցնել, հպատակեցնել, իրեն ենթարկել
- sublime** *adj* վսեմ, վեհ, փառահեղ, աստվածային, ազնիվ
~ dévouement անվերապահ նվիրվածություն
- submerger** *vt* 1. հեղեղել, ողողել 2. ջրասույգ անել, ընկղմել, խորտակել
- subodorer** *vt* փխր. նախագուշակել, գուշակել, կռահել; կանխատեսել, կանխորոշել
- subordination** *f* 1. ենթակարգու-

բյուն, ստորակարգություն, ստորադասություն 2. ենթակայություն, կախվածություն

subordonné, -e *adj* ստորադաս, ենթակա, կախյալ

subordonner *vt* հպատակեցնել, ենթարկել, հնազանդեցնել, ենթակայության տակ դնել, ստորադասել, կախման մեջ դնել

subreptice *adj* 1. անօրինական, կեղծ, խաբեբայությամբ արված 2. գաղտնի, թաքուն

subrepticement *adv* 1. խաբեբայական ճանապարհով 2. գաղտնաբար, թաքուն ձևով

subreption *f* խաբեություն, մոլորեցում, ճշմարտության թաքցնում

subrogation *f* *հրվք.* փոխարինում, իրավահարաբերության օբյեկտի կամ սուբյեկտի փոփոխություն, պարտատիրոջ իրավունքների մեջ մտնելը
~ conventionnelle վարկատուի իրավունքի ստանձնում՝ համաձայնագրի ուժով
~ personnelle սուբյեկտի փոխարինում
~ réelle օբյեկտի փոխարինում

subrogatoire *adj* *հրվք.* փոխարինող

subséquentement *adv* *հրվք.* հետո, ավելի ուշ, հետագայում

subséquent, -e *adj* *հրվք.* հաջորդող, հաջորդ, հետագա, անմիջականորեն հետևող

subside *m* նպաստ, դրամական օժանդակություն, լրավճար, դոտացիա, փոխառություն արտոնյալ պայմաններով ◊ *couper les ~s* դրամական օժանդակությունից՝ նպաստից զրկել

subsidiare *adj* օժանդակ, օգնական, լրացուցիչ, հավելյալ

subsidiarement *adv* հավելյալ կերպով, լրացուցիչ, ի լրումն, որպես հավելում:

subsidiar *vt* դրամական օժանդակություն ցույց տալ, նպաստ տալ, սուբսիդավորել

subsistance *f* 1. գոյություն, կյանք 2. *pl* սպրուտի միջոցներ՝ մթերք, սնունդ, պարեն

subsister *vi* գոյություն ունենալ, գոյությունը պահպանել, ապրել, լինել

substance *f* 1. էություն, էականը; սուբստանցիա, անփոփոխ էություն 2. բովանդակություն ◊ *en ~* ըստ էության, հիմնականում, իրապես; համառոտակի, հակիրճ կերպով; *de peu de ~* բովանդագուրկ, մակերեսային; *riche de ~* բովանդակալից

substantiel, -le *adj* 1. էական, հիմնական, բովանդակալից 2. նշանակալից, կարևոր, մեծ, զգալի, շոշափելի, նկատելի ◊ *avantages ~s* մեծ առավելություններ; *changements ~s* նկատելի փոփոխություններ; *progrès ~* զգալի առաջընթաց

substantiellement *adv* էականորեն, էապես, ըստ էության, հիմնականում, զգալիորեն

substituer *vt* 1. փոխարինել, տեղը բռնել; ուրիշի տեղում նշանակվել 2. նենգափոխել, թաքուն փոխել, դուրս մղել

substitut *m* տեղակալ, փոխարինող
~ *de l'accusateur* դատախազի օգնական

substitutif, -ve *adj* փոխարինող
substitution *f* 1. փոխարինում 2. նենգափոխում, նենգափոխություն; կեղծիք, կեղծում
 ~ des conditions պայմանների փոխարինում
substrat *m* հիմք, սուբստրատ
subterfuge *m* խորամանկություն, հնարք, պատրվակ, կեղծ պատճառաբանություն; խաբեբայություն, խաբեություն, սուտ ◊ user de ~s խորամանկությունների դիմել
subtil, -e *adj* 1. խորաթափանց, սրաթափանց, սուր 2. նուրբ, նրբանկատ; մտացածին, հնարավի, շինծու ◊ argumentation trop ~e մտացածին, անհիմն փաստարկներ; esprit ~ խորաթափանցություն, սրաթափանցություն, սուր միտք; question ~e նուրբ հարց; raisonnement ~ սրաթափանց դատողություն
subtiliser *vi* իմաստակել, խելքին գոռ տալ; ավելորդ մանրամասնությունների մեջ խորանալ
subtilités *f* 1. մտքի սրություն, խորաթափանցություն 2. խորամանկություն, հնարամտություն, հնարք
subvenir *vi* օգնության հասնել, օգնել
 ~ aux besoins սատարել, մեկի կարիքները հոգալ
 ~ aux dépenses ծախսերը փակել
subvention *f* նպաստ, դրամական օժանդակություն, ֆինանսավորում, լրավճար ◊ accorder des ~s դրամաշնորհ տրամադրել
 ~ de l'Etat պետական դրամական օժանդակություն

~s spéciales պետական հատուկ նպաստներ
subventionné *adj* դրամաշնորհված, ֆինանսավորված, դրամով օժանդակված
subventionner *vt* ֆինանսավորել, դրամական օժանդակություն ցույց տալ, դրամաշնորհել, լրավճար տրամադրել
subversif, -ve *adj* քայքայիչ, պառակտիչ, վնասարար; կործանարար, աղետաբեր, կորստաբեր ◊ activité ~ve քայքայիչ գործունեություն
subversion *f* քայքայիչ գործունեություն, վնասարարություն, տապալում, կործանում, խորտակում
subvertir *vt* խորտակել, տապալել, կործանել; քայքայել, ավերել, վիժեցնել
succéder *vi* 1. հետևել, հետևից գնալ 2. հետևել, հաջորդել; մեկի տեղը բռնել, մեկին փոխարինել 3. ժառանգել, ժառանգ լինել ◊ se ~ իրար հաջորդել
succès *m* հաջողություն, նվաճում, հաղթանակ ◊ avec ~ հաջողությամբ, հաջող կերպով; avoir du ~ հաջողության հասնել
 ~ éclatant փայլուն հաղթանակ
 ~ en affaires հաջողություն գործերում
successeur *m* 1. փոխարինող, իրավահաջորդ 2. ժառանգորդ
successif, -ve *adj* 1. հաջորդական, անընդհատ, իրար հաջորդող 2. *իրվք.* ժառանգական, ժառանգության ◊ droit ~ ժառանգական իրավունք

- succession** *f* 1. հաջորդականություն, անընդհատականություն 2. ժառանգորդություն, ժառանգում, ժառանգություն, իրավահաջորդություն ◇ *par droit de ~* ժառանգման իրավունքով ~ *d'idées* դատողությունների հաջորդականություն
- successivement** *adv* հաջորդաբար, մեկը մյուսի հետևից, աստիճանաբար
- successoral**, *-e adj* *իրվք.* ժառանգական ◇ *loi ~e* ժառանգական իրավունք
- succint**, *-e adj* կարճ, համառոտ, հակիրճ, սեղմ, լակոնիկ
- succinctement** *adv* համառոտակի, կարճ, սեղմ, հակիրճ կերպով, լակոնիկ
- succomber** *vi* 1. ուժասպառ լինել, ուժասպառվել, ուժաթափվել, սաստիկ հոգնել, կքել (բեռի տակ) 2. չդիմանալ, տեղի տալ, ենթարկվել, զիջել, անձնատուր լինել 3. մեռնել ~ *sous le poids* ծանրությունից ուժասպառվել ~ *à la tentation* փորձությանը չդիմանալ
- succursale** *f* 1. մասնաճյուղ 2. բաժանմունք ◇ *ouvrir une ~* մասնաճյուղ՝ բաժին բացել ~ *d'une banque* բանկի մասնաճյուղ ~ *d'un magasin* խանութի մասնաճյուղ
- sud** *m* 1. հարավ 2. Sud Հարավ, հարավային երկրներ 3. *քղք.* Հարավ (գարգացող երկրներ)
- suf-africain**, *-e adj* հարավաֆրիկյան
- sud-américain**, *-e adj* հարավամերիկյան
- sud-européen**, *-ne adj* հարավեվրոպական
- sudiste** *m* 1. *պտմ.* հարավցի, Հարավի կողմնակից (Ամերիկայի Հարավային և Հյուսիսային նահանգների միջև տեղի ունեցած պատերազմի ժամանակ, 1861-1865 թթ.) 2. *քղք.* հարավցի, երկրի հարավային մասի ներկայացուցիչ
- suédois**, *-e adj* շվեդական
- suffire** *vi* բավարարել, բավականացնել ◇ *cela suffit* բավական է; *il suffit que...* բավական է, որ...
- suffisance** *f* 1. բավարար քանակություն, ունևորություն, լիություն, բարօրություն, բարեկեցություն 2. ինքնագոհություն, ինքնավստահություն, պարծենկոտություն
- suffisant**, *-e adj* 1. բավարար, բավականաչափ, գոհացուցիչ 2. ինքնագոհ, ինքնավստահ, պարծենկոտ ◇ *conditions nécessaires et ~es* անհրաժեշտ և բավարար պայմաններ; *résultats ~s* բավարար՝ գոհացուցիչ արդյունքներ
- suffrage** *m* 1. ընտրական իրավունք, ձայնի իրավունք, ընտրական ձայն, քվե 2. հավանություն ◇ *accorder son ~* հավանություն տալ; *droit de ~* ձայնի իրավունք; *réunir* (կամ *recueillir, obtenir, totaliser*) *les ~ s* քվեներ՝ ձայներ հավաքել՝ ստանալ ~ *direct* ուղղակի ընտրական իրավունք ~ *égal* հավասար ընտրական իրավունք

- ~ inégal անհավասար ընտրական իրավունք
 ~ à plusieurs degrés բազմաստիճան քվեարկություն
 ~ universel ընդհանուր քվեարկություն
- suggérer** *vt* 1. ներշնչել, դրդել, ակնարկել 2. թելադրել, հուշել, խորհուրդ տալ, առաջարկել
 ~ une idée միտք ներշնչել
- suggestif**, *-ve adj* 1. որոշակի միտք ներշնչող, մտքեր առաջացնող, միտք խթանող, մտածել ստիպող 2. օրինակելի, փայլուն $\diamond$ livre ~ որոշակի միտք հարուցող գիրք; un exemple ~ հատկանշական՝ տիպական օրինակ
- suggestion** *f* 1. առաջարկություն, խորհուրդ, միտք, ակնարկ, 2. ներշնչում, թելադրանք
 ~ constructive դրական՝ կառուցողական առաջարկ
 ~ pratique գործնական առաջարկ
- suggestionner** *vt* 1. առաջարկել, առաջադրել, թելադրել 2. ներշնչել, թելադրել
- suisse** *adj* շվեյցարական
- suite** *f* 1. շարունակություն 2. հետևանք, արդյունք 3. շքախումբ 4. կապ, հաջորդականություն $\diamond$ donner ~ à une demande դիմումին ընթացք տալ; donner une ~ favorable à... հարցը լուծել դրականորեն; donner ~ à un projet նախագիծը կյանքի կոչել; entraîner à sa ~ իր հետևից տանել; esprit de ~ հաջորդականություն; faire suite à... հետևել, հաջորդել; marcher à la suite de... զո գնալ մեկի հետևից; à la ~ de... հետևանքով; à la ~ des travaux աշխատանքների արդյունքում; de ~ հաջորդաբար, իրար հետևից, կարգով; par la ~ հետագայում; sans ~ անկապ, կցկտուր
 ~s graves լուրջ հետևանքներ
 ~s de la guerre պատերազմի հետևանքներ
- suivant**, *-e adj* հաջորդ, հետևյալ, հաջորդող, հետևող, հետագա
- suivant** *prép.* նայած, նայելով, ըստ, համաձայն, համեմատ, համապատասխան $\diamond$ agir ~ ses forces գործել ուժերը ներածին չափով
 ~ le mérite ըստ արժանվույնի
- suivi**, *-e adj* 1. կապակցված, հետևողական 2. մշտական, անընդհատ $\diamond$ discours ~ կապակցված խոսք
- suivre** *vt* 1. հետևել, հետևից գնալ, ուղեկցել 2. օրինակ վերցնել, հետևել 3. հետապնդել, հետամուտ լինել $\diamond$ exemple à ~ ընդօրինակման արժանի օրինակ; faire ~ un suspect par un policier հանձնարարել ոստիկանին հետևելու կասկածելի անձին
 ~ les chemins battus գնալ տրորված ճանապարհով
 ~ un discours ուշադիր լսել ելույթը
 ~ les événements հետևել իրադարձություններին
 ~ l'opinion commune հետևել ընդհանուրի կարծիքին
 ~ une politique քաղաքականություն վարել
 ~ une profession որևէ մասնագիտությամբ զբաղվել

sujet I -te *adj* 1. ենթակայության տակ գտնվող, ստորադաս, ենթակա 2. հակված ◊ *cela est ~ à controverse* սա վիճահարույց է ~ *au caution* կասկածելի, կասկած հարուցող
~ *à l'impôt* հարկման ենթակա
~ *à plusieurs interprétation* տարբեր մեկնաբանություններ ենթադրող
~ *au recrutement* զիվորական ծառայության ենթակա

sujet I -te *m, f* հպատակ

sujet II *m* 1. թեմա, նյութ, քննության առարկա 2. պատճառ, առիթ, հիմք 3. անձ, անձնավորություն, անհատ, սուբյեկտ 4. *դ/ն/զ.* միջազգային իրավունքի սուբյեկտ ◊ *avoir ~ de* հիմք ունենալ; *au ~ de ...*, *sur le ~ de...* առիթով; *à ce ~* այս կապակցությամբ; *devenir le ~ de...* որևէ բանի նյութ դառնալ
~s *d'accusation* մեղադրանքի կետեր

sujetion *f* 1. ենթակայություն, կախվածություն, կախում, կախյալ վիճակ; հպատակություն 2. սահմանափակող գործոն, անհրաժեշտություն ◊ *tenir dans la ~* ենթակայության տակ պահել
~ *aux lois* օրենքներին ենթարկելը

summit (*անգլ.*) սամմիթ, ամենաբարձր մակարդակի պաշտոնական հանդիպում, գագաթնաժողով

superbénéfice *m* գերշահույթ

superficiel, -le *adj* 1. մակերեսային, դրսի, արտաքին 2. *փխբ.* մակերեսային, ոչ խոր, ոչ հիմնավոր ◊ *connaissances ~les* մակերեսային գիտելիքներ

superficiellement *adv* մակերեսայնորեն, մակերեսորեն, հարևանցիորեն

superflu, -e *adj* ավելորդ, անհարկի, անօգուտ, անտեղի, զուր ◊ *il est ~* ավելորդ է; *information ~e* ավելորդ տեղեկություններ; *propos ~s* դատարկ՝ սին խոսքեր

superfluité *f* 1. ավելորդություն 2. ավելցուկ, հավելորդ 3. անչափավորություն, շռայլություն, անժուժկալություն, ի չարը գործ դնելը
~ *de paroles* երկարաբանություն, շատախոսություն

supérieur, -e *adj* 1. բարձրագույն; գերագույն 2. գերազանցող ◊ *autorité ~e* գերագույն իշխանություն; *enseignement ~* բարձրագույն կրթություն; *être ~* aux événements հանգամանքներից վեր լինել; *être ~* à la situation իրավիճակից հաջողությամբ դուրս գալ; *homme ~* ակամավոր մարդ; *organes ~s du pouvoir* իշխանության բարձրագույն մարմիններ
~ *en nombre* թվաքանակով գերազանցող

supériorité *f* գերազանցություն, գերակշռություն, առավելություն
~ *aérienne* օդային գերակշռություն
~ *marquée* բացահայտ առավելություն
~ *numérique* թվային առավելություն

superprofit *m* գերշահույթ

superpuissance *f* 1. գերտերություն 2. հավասարը չունեցող ուժ, բարձրագույն իշխանություն

superstructure *f* վերաշինվածք,

- վերնակառույց
~ économique տնտեսական վերնակառույց
- supervisor** *vt* 1. հսկել, վերահսկել, հետևել, ստուգել 2. վարել, կառավարել, տնօրինել
- superviseur** *m* հսկիչ, վերահսկիչ, վերակացու
- supervision** *f* վերահսկողություն, հսկողություն, ստուգում $\diamond$ exercer une ~ հսկողություն իրականացնել
~ administrative վարչական հսկողություն
~ internationale միջազգային վերահսկողություն
~ suople et efficace ճկուն և արդյունավետ հսկողություն
- suppléance** *f* 1. տեղակալի՝ օգնականի պաշտոն 2. ժամանակավոր պաշտոն
- suppléant**, -e *m, f* տեղակալ, օգնական
- suppléer** 1. *vi* փոխարինել, հատուցել, փոխհատուցել, լրացնել 2. *vt* ա) լրացնել, ավելացնել բ) ժամանակավորապես փոխարինել
~ un défaut բացը լրացնել, թերությունը շտկել
~ une somme d'argent ավելացնել պակասող գումարը
- supplément** *m* 1. ավելացում, լրացում 2. հավելում 3. հավելված (գրքի, թերթի, ամսագրի) $\diamond$ demander un ~ d'information պահանջել լրացուցիչ տեղեկություններ
~ de ressource լրացուցիչ դրամական միջոցներ
- supplémentaire** *adj* լրացուցիչ, հավելյալ $\diamond$ heures ~s արտաժամյա աշխատանք; règles ~s լրացուցիչ կանոններ
- supplice** *m* 1. մարմնական պատիժ, խոշտանգում 2. տանջանք, տառապանք, կտտանք $\diamond$ le dernier ~ մահապատիժ; être au ~ անտանելի տառապանքներ կրել; instruments de ~ տանջանքի գործիքներ
- suppliciant**, -e *adj* տառապազին, տառապալից, տանջալից, տանջող, չարչարող
- supplicier** *vt* 1. մահապատժի ենթարկել 2. տանջել, խոշտանգել, կտտանքների ենթարկել
- support** *m* հենարան, նեցուկ, աջակցություն, սատարում, օժանդակում, օգնություն $\diamond$ moyens de ~ աջակցության միջոցներ
- supporter** *vt* 1. նեցուկ լինել, իր վրա պահել, հենարան լինել 2. դիմանալ, տանել, հանդուրժել
~ les conséquences հատուցել հետևանքների համար
~ les frais ծախսերը կրել
~ une responsabilité պատասխանատվություն կրել
- supposé**, -e *adj* 1. կեղծ, հնարովի, շինծու, մտացածին, անիրական 2. ենթադրյալ, ենթադրելի, ենթադրվող, հնարավոր $\diamond$ un fait ~ մտացածին փաստ
- supposer** *vt* ենթադրել, հնարավոր համարել, կարծել, ընդունել
- supposition** *f* 1. ենթադրություն, կարծիք, հիպոթեզ 2. *իրվք*. կեղծ վավերացում; կեղծ փաստաթուղթ ներկայացնելը
~ de nom անվան յուրացում

suppôt *m* հանցակից, մեղսակից, վատ գործերի՝ աջակից՝ մասնակից անձ $\diamond$ derniers ~s թափափուկ, տականք

suppression *f* 1. լուծարում, լուծարքի ենթարկելը, վերացնելը, չեղյալ հայտարարելը 2. *հրվք.* թաքցնելը

~ des blocs դաշինքների վերացում

~ des droits իրավունքներից զրկում

~ d'un emploi պաշտոնի լուծարում՝ կրճատում

~ des essais nucléaires միջուկային փորձարկումների դադարեցում

~ d'état երեխայի ծնունդը հաստատող փաստաթղթերը թաքցրնելը

~ d'une loi օրենքը չեղյալ հայտարարելը

~ de restrictions սահմանափակումների վերացում

supprimé, *-e adj* լուծարված, չեղյալ հայտարարված

supprimer *vt* 1. ոչնչացնել, վերացնել, լուծարել, չեղյալ հայտարարել 2. ջնջել, բաց թողնել

~ les détails մանրամասները բաց թողնել

~ les difficultés դժվարությունները վերացնել

~ un impôt հարկը վերացնել

suprématie *f* 1. գերակայություն, գերիշխանություն, գերիշխող դիրք, առաջնայնություն, գերազանցություն 2. *հնգծ.* գերագույն իշխանություն

~ de la loi օրենքի գերակայություն

suprême *adj* 1. գերագույն, բարձրագույն 2. վերջին $\diamond$ autorité (կամ pouvoir) ~ գերագույն իշխանություն; chef ~ des armées ~ բանակի գերագույն զլխավոր հրամանատար; conseil ~ գերագույն խորհուրդ; Cour Suprême Գերագույն դատարան; efforts ~ s վերջին ճիգեր; organe ~ du pouvoir իշխանության գերագույն մարմին; tribunal ~ գերագույն դատարան; volonté ~ վերջին ցանկություն՝ կամք

sûr, *-e adj* 1. անվիճելի, անառարկելի 2. անվտանգ, ապահով 3. վստահ 4. հուսալի, վստահելի $\diamond$ bien ~ իհարկե, անկասկած; être ~ de son coup վստահ լինել իր հաջողության մեջ; lieu ~ անվտանգ վայր; moyen ~ հուսալի միջոց; tenir pour ~ համոզված լինել

~ de réussir վստահ՝ հաջողության հասնելու գործում

surabondance *f* չափազանց առատություն, լիառատություն, ճոխություն, ավելցուկ

suranné, *-e adj* ժամկետանց (փաստաթուղթ); հնացած, դարձն ապրած, հնաճ

surcharge *f* 1. լրացուցիչ աշխատանք, գերբեռնվածություն 2. լրացուցիչ հարկ

~ de dépense ավելորդ ծախսեր, գերծախս

~ de travail լրացուցիչ աշխատանք

surcharger *vt* 1. ծանրաբեռնել 2. չափազանց մեծ հարկ դնել $\diamond$ être ~é de travail աշխատանքով ծան-

րաբեռնված լինել
surcroît *m* աճ, ավելացում, մեծացում, շատացում $\diamond$ de ~ դրանից դուրս, բացի դրանից; en ~ du budget բյուջեից դուրս
 ~ de dépenses ծախսերի ավելացում
 ~ d'importations ներմուծումների աճ
 ~ de ressources դրամական միջոցների աճ
surcroître 1. *vt* չափից դուրս ավելացնել 2. *vi* աճել, մեծանալ, ավելանալ
surélévation *f* չափից ավելի բարձրացում, ուռճացում (գների և այլն)
surélever *vt* չափից դուրս բարձրացնել, ավելացնել, ուռճացնել
 ~ les prix գները ուռճացնել
suûrement *adv* ճշտորեն, իսկությամբ, հուսալիորեն, վատահար
suréminent, -e *adj* բարձրագույն, ամենաբարձր, գերագույն; գերազանց, գերակշիռ
surémission *f* թղթադրամի գերթողարկում
surenchère *f* 1. գների բարձրացում, թանկացում; հրապարակային աճուրդով վաճառվող գույքի գնի ուռճացում՝ թանկացում 2. *փխր.* չափից դուրս խոստումներ 3. էսկալացիա, գործողությունների անընդհատ ծավալում $\diamond$ faire ~ գինը բարձրացնել (աճուրդում)
 ~ électorale նախընտրական խոստումներ
 ~ de menaces սպառնալիքների էսկալացիա; նոր՝ ավելի ուժեղ

սպառնալիքներ
surenchérir *vi* 1. գինը բարձրացնել, թանկացնել 2. թանկանալ 3. չափից դուրս խոստումներ տալ
surenchérissement *m* գների նոր բարձրացում, նոր գնաճ
surestimation *f* 1. վերագնահատում 2. գերագնահատում
surestimer *vt* 1. վերագնահատել 2. գերագնահատել $\diamond$ se ~ ինքն իրեն գերագնահատել
suûreté *f* 1. անվտանգություն, ապահովություն 2. երաշխիք, երաշխավորություն 3. վստահություն $\diamond$ donner des ~s à զո մեկին երաշխիքներ տալ; mesures de ~ նախազուշական միջոցներ; en ~ անվտանգ՝ ապահով տեղում; en ~ de conscience հանգիստ խղճով; la Sûreté խուզարկու ոստիկանություն (Ֆրանսիայում)
 ~ de l'Etat պետական անվտանգություն
 ~ individuelle անձի անձեռնմխելիություն
 ~ nucléaire պաշտպանություն միջուկային զենքից
 ~ publique հասարակական անվտանգություն
 ~ de soi-même ինքնավստահություն
surexploitation *f* գերշահագործում, չափից դուրս շահագործում
surface *f* 1. մակերես, հարթություն, մակերևույթ 2. տարածություն $\diamond$ avoir de la ~ *խսկց.* միջոցներ ունենալ, բարեկեցիկ ապրել; à la ~ du sol հողի մակերեսին
 ~ d'emblavement ցանքատարածություն

- ~, grande մեծ հանրախանութ, սուպերմարկետ
 ~ locative, ~ habitable ընդհանուր բնակելի տարածություն
- surfrappe** *f* դրամի վերահատում
- surgir** *vi* ծագել, առաջ գալ, առաջանալ, գոյանալ, երևալ, հանկարծակի հայտնվել $\diamond$ faire ~ առաջացնել, առաջ բերել, ծնունդ տալ, հարուցել
- surgisement** *m* երևալը, հանկարծակի հայտնվելը, առաջանալը, գոյանալը, երևան գալը
- surhaussement** *m* բարձրացում (գների), թանկացում
- surhausser** *vt* բարձրացնել (գինը), թանկացնել
- surhumain**, -e *adj* գերմարդկային, անմարդկային
- surimposer** *vt* հարկը մեծացնել, ավելացնել; լրացուցիչ հարկ դնել
- surimposition** *f* հարկի ավելացում; հավելյալ հարկի դնելը
- surmenage** *m* 1. գերհոգնածություն, ուժասպառություն 2. գերլարվածություն, ծանրաբեռնվածություն
- sumener** *vt* սաստիկ հոգնեցնել, հոգնատանջ անել, ուժասպառ անել, հյուժել
 ~ les écoliers աշակերտներին ծանրաբեռնել հանձնարարություններով
- surmontable** *adj* հաղթահարելի
- surmonter** *vt* 1. բարձրանալ, վեր խոյանալ 2. հաղթահարել; հաղթանակ տանել
 ~ les difficultés դժվարությունները հաղթահարել
 ~ les divergences տարաձայնությունները հաղթահարել
- ~ la fatigue հոգնածությունը հաղթահարել
 ~ l'hostilité թշնամությունը հաղթահարել
 ~ les obstacles խոչընդոտները հաղթահարել
- surenaturel**, -le *adj* 1. գերբնական 2. արտասովոր, անսովոր, չտեսնրված, բացառիկ
- suroccupé**, -e *adj* գերզբաղված, չափազանց զբաղված
- surpasser** *vt* գերազանցել, առավելություն ունենալ
- surpeuplé**, -e *adj* գերբնակեցված
- surpeuplement** *m* գերբնակեցում, գերբնակվածություն
- surpeupler** *vt* գերբնակեցնել, չափից խիտ բնակեցնել
- surplus** *m* 1. պահանջարկի չափերը գերազանցող արտադրանք 2. մնացորդ, ավելցուկ $\diamond$ au ~ բացի այդ; ի դեպ, ընդ որում; de ~ լրացուցիչ
- surpopulation** *f* գերբնակչություն, գերբնակվածություն
- surprendre** *vt* 1. հանկարծակիի բերել, անակնկալի բերել 2. զարմացնել, ապշեցնել, շշմեցնել
 ~ la bonne foi de ... չարաշահել մեկի վստահությունը
 ~ l'ennemi հանկարծակիի բերել թշնամուն; հանկարծակիի հարձակվել թշնամու վրա
 ~ en flagrant délit բռնել հանցանքի վայրում
 ~ un voleur գողին հանկարծակիի բերել (գողության պահին)
- surprise** *f* 1. անսպասելի դեպք, անակնկալ, հանկարծակիություն 2. զարմանք, հիացում 3. հան-

- կարծակի հարձակում; բռնագրավում, գրավում, զավթում ◊ *attaque par* ~ անակնկալ հարձակում; *grève*- ~ գործադուլ՝ առանց մախազգուշացման; *visite* - ~ անսպասելի այց
 ~ *de nuit* գիշերային հարձակում
 ~ *stratégique* օպերատիվ հանկարծակիություն
- surproduction** *f* գերարտադրություն
- surprofit** *m* գերշահույթ
- surpuissant**, -e *adj* գերիզոր
- surseoir** *vi* տարկետել, ժամկետը երկարաձգել, հետաձգել; ընդհատել
 ~ *à la saisie* գույքի վրա կալանքը հետաձգել
- sursis** *m* 1. *զինվ.* տարկետում 2. *իրվք.* ժամկետի հետաձգում ◊ *accorder un* ~ հետաձգել, տարկետել; *condamnation à* ~ պայմանական դատապարտում; *loi de* ~ օրենք պայմանական դատապարտման մասին; *mort en* ~ մահապարտ, մահվան դատապարտված
 ~ *à l'exécution des peines* դատավճռի իրականացման հետաձգում; պայմանական դատապարտում
 ~ *d'incorporation* զինակոչի հետաձգում
- surtaux** *m* ծանր հարկում, չափազանց մեծ հարկում, հարկերով ծանրաբեռնում
- surtaxe** *f* 1. լրացուցիչ հարկ 2. գերհարկում, գերհարկադրում; հավելագին
- surtaxer** *vt* 1. գերհարկել, գերհարկադրել, չափազանց մեծ հարկեր դնել 2. լրացուցիչ հարկ դնել
- surtravail** *m* հավելյալ՝ լրացուցիչ աշխատանք
- surveillance** *f* հսկողություն, հսկում, ստուգում, վերստուգում ◊ *exercer une* ~ հսկողություն իրականացնել; *se tenir en* ~ զգոն լինել, զգաստ լինել; *sous la* ~ *de...* հսկողության տակ; *tromper la* ~ *de* զոմնեկի զգոնությունը շեղել
 ~ *douanière* մաքսային վերահսկում
 ~ *d'ensemble* ընդհանուր հսկողություն
 ~ *financière* ֆինանսական հսկողություն
 ~ *médicale* բժշկական հսկողություն
 ~ *multilatérale* բազմակողմանի հսկողություն
- survivance** *f* 1. վերապրուկ, մնացուկ 2. *հնցծ.* ժառանգորդության իրավունք
- survivant**, -e *adj* ողջ մնացած, փրկված, վերապրող
- survivre** *vi* 1. վերապրել, ավելի երկար ապրել (որևէ մեկից) 2. ողջ մնալ, փրկվել, ազատվել, պրծնել
 ~ *à une catastrophe* աղետից փրկվել, ողջ մնալ
- survol** *m* 1. թռիչք (վրայով) 2. թռուցիկ ակնարկ, տեսություն ◊ *faire le* ~ *de ...* մեկնաբանել
 ~ *du Pacifique* թռիչք Խաղաղ օվկիանոսի վրայով
- survoler** *vt* 1. թռչել, թռչել-անցնել, վրայով թռչել 2. մեկնաբանել, մակերեսորեն ծանոթանալ որևէ բանի հետ
 ~ *une question* ա) թռուցիկ շա-

- րադրել հարցը բ) ծանոթանալ հարցի հետ
- sus** 1. *adv* courir ~ à l'ennemi նետվել հակառակորդի վրա 2. *prép* : en ~ de... բացի, զատ; en ~ des frais ծախսերից զատ; des frais en ~ ավելորդ ծախսեր
- susceptible** *adj* 1. դյուրագգաց, զգայունակ 2. շուտ վիրավորվող 3. չդիմադրող, հանձնվող, անձնատուր լինող, ենթարկվող; ընդամանակ, ենթակա◇ propositions ~s d'intéresser հետաքրքրություն ներկայացնող առաջարկություններ ~ d'amélioration բարելավման ենթակա
~ d'être utilisé օգտագործման համար պիտանի
- susciter** *vt* հարուցել, առաջ բերել, առաջացնել, ստեղծել
~ des obstacles խոչընդոտներ ստեղծել
~ un vif intérêt աշխույժ հետաքրքրություն առաջ բերել
- susdit**, -e *adj* վերևում հիշատակված, վերոհիշյալ
- susmentionné**, -e *adj* վերոհիշյալ, վերոնշյալ
- susnommé**, -e *adj* վերևում անվանված, վերանվանյալ
- suspect**, -e *adj* կասկածելի, կասկած հարուցող, հավատ չներշնչող ◇ conduite ~e կասկածելի վարքագիծ; témoignage ~ կասկածելի վկայություն
- suspecter** *vt* կասկածել, չվստահել, հավատ չընծայել
- suspendre** *vt* 1. հետաձգել, երկարաձգել 2. դադարեցնել, ընդհատել (ժամանակավորապես) 3. (ժամանակավորապես) հեռացնել, ազատել (պաշտոնից և այլն)
~ l'audience նիստը ընդհատել, հայտարարել ընդմիջում
~ le débat ընդհատել բանավեճը
~ l'exécution d'un arrêt հետաձգել մահապատիժը
~ de ses fonctions պաշտոնից հեռացնել
~ les hostilités դադարեցնել պատերազմական գործողությունները
~ un journal ժամանակավորապես արգելել թերթը
~ le jugement հետաձգել դատական նիստը
~ les paiements դադարեցնել վճարումները
~ les relations diplomatiques դադարեցնել դիվանագիտական հարաբերությունները
~ une réunion ընդհատել ժողովը
- suspendu**, -e *adj* հետաձգված, երկարաձգված; ընդհատված, դադարեցված, կասեցված ◇ ~ e ընդհատված նիստ
- suspens** *m* անորոշություն, անորոշ վիճակ, անհայտություն, առկախ վիճակ, սպասողական վիճակ ◇ en ~ անորոշ, չլուծված; affaires en ~ անավարտ գործեր; question en ~ չլուծված խնդիր
- suspension** *f* (ժամանակավոր) դադարեցում, կասեցում, ընդհատում, հետաձգում
~ d'armes կարճ զինադադար
~ d'audience դատական նիստի ընդմիջում
~ de la discussion քննարկման ընդմիջում

- ~ des droits civils քաղաքացիական իրավունքների կասեցում
 ~ les essais de l'arme nucléaire միջուկային զենքի փորձարկումների դադարեցում
 ~ des hostilités պատերազմական գործողությունների դադարեցում
 ~ de poursuite հետապնդման դադարեցում
 ~ de séance ընդմիջում
- suspicion** *f* կասկած ◊ tenir en ~ կասկածել
- suzerain**, -e *adj* *պտմ.* սյուզերենական, ավատիչխանական, գերագույն
- suzeraineté** *f* *պտմ.* 1. սյուզերենի իրավունք 2. սյուզերենություն, ավատիչխանություն
- symbole** *m* խորհրդանշան, խորհրդանիշ, պայմանական նշան
- symbolique** *adj* խորհրդանշական, սիմվոլիկ
- symboliser** *vt* 1. խորհրդանշել 2. սիմվոլների միջոցով ներկայացնել կամ պատկերել
- sympathie** *f* 1. համակրանք, համակրություն, քաջալերանք, հավանություն, փոխըմբռնում 2. բարյացակամություն 3. կարեկցություն, ցավակցություն, խղճահարություն ◊ accueillir qch avec ~ բարյացակամորեն վերաբերվել որևէ բանի; attirer (կամ inspirer) la ~ համակրելի լինել, համակրանք ներշնչել; avoir la ~ de զոօգտվել մեկի համակրանքից; éprouver (կամ avoir, montrer, témoigner) de la ~ pour զո համակրել, համակրանք տաժել; être en ~ avec զո համակրել մեկմեկու;
- gagner les ~s համակրանքը շահել
- sympathisant**, -e *adj* 1. համակրող 2. կարեկցական, կարեկից
- sympathisant**, -e *m, f* համակիր; համակրող անձ
- sympathiser** *vi* 1. համակրել 2. կարեկցել, ցավակցել
- symposium**, symposium *m* սիմպոզիում, համախորհրդակցություն, համաժողով
- symptôme** *m* ախտանիշ, նշան
- synchroniser** *vt* ժամանակով համապատասխանեցնել, սինխրոնիզացիայի ենթարկել, միաժամանակացնել, համաժամանակացնել
 ~ le retrait des troupes et l'arrivée des forces internationales իրականացնել զորքերի դուրսբերում միջազգային ուժերի ժամանման հետ միաժամանակ
- syndical**, -e *adj* արհմիութենական ◊ mouvement ~ արհմիութենական շարժում; unité ~e արհմիութենական միասնականություն` համախմբվածություն
- syndicat** *m* 1. արհմիություն 2. միություն, սինդիկատ, կապիտալիստական խոշոր միավորում, կոնսորցիում ◊ membre de ~ արհմիության անդամ
 ~ bancaire բանկերի խոշոր միավորում
 ~ du bâtiment շինարարական բանվորների միություն
 ~ financier ֆինանսական միություն
 ~ d'initiative զբոսաշրջիկների սպասարկման միություն (Ֆրանսիայում)

~ minier հանքավորների միություն
 ~ de patrons, ~ patronal գործարարների միություն
 ~ de producteurs արդյունաբերողների միություն
syndiqué, -e *m, f* արհմիության անդամ
syndiquer *vt* միավորել արհմիության մեջ, արհմիության անդամ դարձնել ◊ se ~ միավորվել արհմիության մեջ, խոշոր միավորում ձևավորել
synopsis *f* համառոտագիր, ամփոփում, կոնսպեկտ, ընդհանուր տեսություն
synoptique *adj* համատեսական, հակիրճ, համառոտ ◊ rapport ~ համատեսական զեկույց; table ~ ամփոփ աղյուսակ
synthétiser *vt* 1. համադրել, սինթեզել 2. ընդհանրացնել
syrien, -ne *adj* սիրիական
systematique *adj* 1. սիստեմատիկ, համակարգված 2. կանոնավոր, պարբերական, համալրված ◊ discrimination ~ հետևողական համակարգված խտրականություն; efforts ~s համալրված ջանքեր; refus ~ անփոփոխ մերժում; soutien ~ à une politique անփոփոխ՝ լիակատար օժանդակություն որևէ քաղաքականության
systematisation *f* համակարգում,

դասակարգում, սիստեմավորում
systematiser *vt* համակարգել, դասակարգել, սիստեմավորել
systeme *m* 1. համակարգ, համալիր, կառուցվածք 2. կարգ, հասարակարգ 3. մեթոդ, եղանակ ◊ être dans le ~ հասարակության մեջ ապրել; sortir du ~ հասարակությունից դուրս ապրել
 ~ bancaire publique պետական բանկային համակարգ
 ~ de(s) change(s) արժուրային համակարգ
 ~ de conduite վարվելաձև
 ~ électoral ընտրական համակարգ
 ~ féodal ֆեոդալական հասարակարգ
 ~ fiscal հարկային համակարգ
 ~ informatisé ինֆորմատացված համակարգ
 ~ judiciaire դատական համակարգ
 ~ nerveux նյարդային համակարգ
 ~ planétaire մոլորակային համակարգություն
 ~ de la sécurité sociale սոցիալական ապահովության համակարգ
 ~ social սոցիալական հասարակարգ
 ~ solaire արեգակնային համակարգ

T

- tabou** *m* տաբու, արգելք (արգելված բան՝ նախնադարյան ցեղերի մոտ)
- tabouer** *vt* արգելք դնել, արգելել
- tacite** *adj* լուռ, լռիկ, լռակյաց, համբ; անխոս, անձայն $\diamond$ consentement ~ լուռ համաձայնություն
- tâche** *f* առաջադրանք, աշխատանք, հանձնարարություն, խնդիր $\diamond$ accomplir (կամ remplir) la ~, s'acquitter d'une ~ խնդիր կատարել; assumer la ~ իր վրա վերցնել խնդրի իրականացումը; avoir pour ~ խնդիր՝ նպատակ ունենալ; faire face à une ~ պատրաստ լինել խնդրի կատարման համար; fixer (կամ donner, poser) une ~ à զո խնդիր դնել մեկի առջև; se donner pour ~ իր առջև խնդիր դնել; se fixer (կամ s'imposer) la ~ իր առջև խնդիր դնել; une ~ nous incombe (կամ se dresse devant nous) մեր առջև ծառանում է մի խնդիր, մեր առջև խնդիր է դրվում
~ urgente հրատապ, կենսական խնդիր
- tactique** *f* 1. տակտիկա, մարտավարություն 2. գործելակերպ, վարքագիծ
~ de conciliation հաշտվողական մարտավարություն
~ d'effacement ինքնամեկուսացման գործելակերպ
- taire** *vt* լռության մատնել, թաքցնել
~ un fait փաստը լռության մատնել
- talon** *m* : ~ d'Achille Աքիլլեսյան գարշապար
- tambour** *m* թմբուկ $\diamond$ mener ~ battant աշխուժորեն գործել; sans ~ ni trompette լռելյայն, գաղտնաբար, թաքուն
~ battant թմբկահարություն
- tamis** *m* ցանց, մաղ $\diamond$ passer au ~ *փխբ.* մանրամասն ստուգել; խիստ քննադատության ենթարկել; մշակել
- tamiser** *vt* մանրագնիկն հետագոտել, քննել
- tam-tam** *m* 1. տամտամ (թմբուկ) 2. *խսկց.* աղմուկ, աղմկարարություն; աղմկալի գովազդ, տարփողում $\diamond$ faire du ~ աղմկել, գոռոռալ, աղմուկ բարձրացնել
- tangible** *adj* շոշափելի, զգալի, էական $\diamond$ différence ~ ակնհայտ տարբերություն; preuves ~s իրենդեն ապացույցներ; résultats ~s շոշափելի արդյունքներ
- tapinois** : en ~ *loc. adv.* գաղտնաբար, գաղտնի կերպով, թաքուն, ծածուկ, գողտուկ, աննկատելիորեն
- tapis** *m* գորգ $\diamond$ être [revenir] sur le ~ լինել [նորից դառնալ] խոսակցության կամ քննարկման առարկա; mettre (կամ jeter) qch sur le ~ որևէ հարց քննարկման դնել
- tarif** *m* 1. սակագուցակ, գնացուցակ, տարիֆ, հարկացուցակ,

սակագին, մաքս, տուրք 2. դրույք, աշխատավարձի չափ ◊ *appliquer un* ~ սակացուցակ կիրառել; *établir* (կամ *fixer*) un ~ սակացուցակ կազմել; *réduire le* ~ սակացուցակն իջեցնել; *relever le* ~ սակացուցակը բարձրացնել; *à* ~ *réduit* զեղչով, արտոնյալ կերպով
 ~ *des douanes*, ~ *douanier* մաքսային տարիֆ, մաքսատուրք
 ~ *à forfait* սակացուցակ ըստ համաձայնագրի
 ~ *à gradation* տարբերական սակացուցակ
 ~ *horaire* ժամավճար, ժամավարձ
 ~ *de paiement* դրույքաչափ
 ~ *préférentiel* արտոնյալ մաքսատուրք
 ~ *protecteur* հովանավորական՝ պրոտեկցիոն տարիֆ
 ~ *de responsabilités* անպատասխանության վճարումները սահմանելու սանդղակ
 ~ *unitaire* միասնական սակագին
 ~ *d'urgence* ժամկետային սակացուցակ
 ~ *en vigueur* գործող տարիֆ
tarificatin *f* սակացուցակի սահմանում, սակագնի սահմանում
 ~ *des services* սպասարկման գնի սահմանում
tartuferie *f* կեղծավորություն, երեսպաշտություն, կեղծ բարեպաշտություն
tâter 1. *vt* շոշափել; շոշափելով զգալ; *փխք*. շոշափելով ստուգել, փորձել, տնտղել 2. *vi* փորձարկել, փորձել

~ *de la prison* բանտի համը տեսնել
 ~ *le terrain* հող շոշափել, մտքերը՝ պլանները դուրս կորզել
taux *m* 1. սակագին, սակ, աշխատավարձի չափ 2. փոխարժեք, գին 3. տոկոսային հարաբերություն, տոկոս, տոկոսադրույք 4. հարկման չափաքանակ՝ չափ ◊ *au* ~ *de* ... ըստ սակացուցակի, գնով; *au* ~ *de change* դրամական փոխարժեքով
 ~ *des allocations* նպաստների չափ
 ~ *de base bancaire* մեկնարկային բանկային սակագին
 ~ *de l'impôt* հարկային դրույք
 ~ *d'intérêt* տոկոսադրույք
 ~ *légal* օրենքով հաստատված տոկոսադրույք, օրինական տոկոսադրույք
 ~ *limite* առավելագույն հարկում
 ~ *de marque* *տնտ.* վաճառքի և գնման գնի տոկոսային հարաբերություն
 ~ *de profit* եկամտաչափ, շահութաչափ
 ~ *réel* իրական տոկոսադրույք
 ~ *des salaires* (աշխատավարձի) դրույքաչափ
 ~ *uniforme* միատեսակ դրույք
taxation *f* 1. հարկադրում, հարկում, հարկերի գանձում 2. գնահատում, սակորոշում, սակագրում, գնորոշում ◊ *système de* ~ կայուն գների համակարգ
 ~ *des surprofits* գերշահույթի հաշվարկում
taxe *f* 1. սակագին, սակ, հաստատուն սակագին 2. հարկ, գան-

ծում, տուրք 3. վարձ (ծառայության դիմաց) 4. դատական ծախքերի սահմանում $\diamond$ exonérer d'une ~ հարկավճարումից ազատել
 ~ sur le chiffre d'affaires ապրանքաշրջանառության հարկ
 ~ communale համայնքային հարկ
 ~ de compensation փոխհատուցման տուրք
 ~ directe ուղղակի հարկ
 ~ douanière մաքսատուրք
 ~ d'Etat պետական տուրք
 ~ à l'exportation արտահանման տուրք
 ~ foncière հողային հարկ
 ~ indirecte անուղղակի հարկ
 ~ locale տեղական հարկ
 ~ de luxe պերճանքի առարկաների վրա դրված հարկ
 ~ à la production շահութահարկ
 ~ sur le revenu եկամտահարկ
 ~ de séjour օրավարձ (առողջարանում)
 ~ de transport փոխադրական (տրանսպորտային) հարկ
 ~ à (sur) la valeur ajoutée (T.V.A.) ավելացված արժեքի հարկ (Ա.Ա.Հ.)

taxer *vt* 1. հաստատուն սակագին հաստատել, կայուն գին նշանակել, գնանշել 2. հարկադրել, հարկ դնել, հարկել 3. մեղադրել, հանդիմանել
 ~ les vivres սննդամթերքի վրա հաստատուն գներ սահմանել

tchécoslovaque *adj* չեխոսլովակյան
tchèque *adj* չեխական
technicien, -ne *m, f* տեխնիկ, ինժեներ, մասնագետ

~ militaire ռազմական մասնագետ
technique *adj* տեխնիկական $\diamond$ agent ~ տեխնիկ; assistance ~ տեխնիկական աջակցություն; conseillers ~s d'un ministre նախարարի տեխնիկական խորհրդականներ; contrôle ~ տեխնիկական մանրամասներ; détails ~s տեխնիկական մանրամասներ; service ~ de l'entreprise ձեռնարկության տեխնիկական ծառայություն
technique *f* 1. տեխնիկա 2. վարպետություն 3. հնար, մեթոդ, տեխնոլոգիա $\diamond$ n'avoir pas la (bonne) ~ տեխնիկա չունենալ, տեխնիկային չտիրապետել
 ~ de management *տնտ.* կառավարման մեթոդ
technologie *f* 1. տեխնոլոգիա 2. տեխնիկա
 ~ avancée առաջադիմական տեխնոլոգիա
 ~s, hautes բարձր տեխնոլոգիաներ
 ~s de l'information տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ
témoignage *m* 1. վկայություն, ցուցմունք 2. նշան, սպացույց $\diamond$ faux ~ կեղծ վկայություն, կեղծ ցուցմունք; porter ~ վկայել; rendre ~ de... վկայել, հավաստել, հաստատել; s'en reporter aux ~s de... հիմնվել մեկի վկայության վրա; au ~ de... վկայությամբ; en ~ de...ի նշան; en ~ de reconnaissance ի նշան երախտագիտության
 ~, faux կեղծ՝ սուտ վկայություն
 ~ muet հանցանշան

~ de sympathie համակրանքի դրսևորում

témoigner *vt* 1. արտահայտել, վկայել, բացահայտել 2. *vi* վկայել, վկայությունն ցուցմունք տալ

témoin *m* *հրվք.* վկա ◊ appel aux ~s վկայաբերում; être ~ վկա լինել, վկայել; prendre qn à ~ վկայակոչել մեկին; récuser un ~ վկայի նկատմամբ բացարկ հայտարարել; *կրոն.* Témoins de Jéhovah Եհովայի վկաներ

~ à charge մեղադրող կողմի վկա

~ corrompu կաշառված վկա

~ à décharge պաշտպանող կողմի՝ պաշտպանության վկա

~, faux կեղծ վկա

~ muet հանցանշան

~ oculaire ականատես

tempérer *vt* չափավորել, մեղմել, մեղմացնել

~ l'impression du communiqué թուլացնել հայտարարության թողած տպավորությունը

temporaire *adj* ժամանակավոր, վաղանցիկ ◊ contrat ~ ժամանակավոր պայմանագիր; envoyé ~ *դվնգ.* ժամանակավոր դեսպանորդ, դիվանագիտական ժամանակավոր ներկայացուցիչ; mesure administrative ~ ժամանակավոր վարչական միջոցառում; pouvoir ~ ժամանակավոր իշխանություն; travail ~ ժամանակավոր աշխատանք

temporalité *f* աշխարհիկ իշխանություն

temporel, -le *adj* 1. ժամանակավոր, անցողիկ, վաղանցիկ 2. աշխարհիկ

temporisation *f* 1. սպասում, ժամանակի շահում, հապաղում 2. դանդաղում, ուշացում

temporiser *vi* հապաղել, ուշացնել, դանդաղել, սպասել, ժամանակ շահել

temps *m* 1. ժամանակ, ժամ 2. (նաև *pl*) ժամանակաշրջան, ժամանակներ ◊ avec le ~ ժամանակի հետ՝ ժամանակին զուգընթաց՝ ժամանակի ընթացքում; avoir du ~ ժամանակ ունենալ; emploi du ~ ժամատախտակ; espace (կամ laps) de ~ ժամանակահատված; être à court de ~ ժամանակի սղություն զգալ՝ ունենալ; gagner du ~ ժամանակ շահել; intervalle (կամ laps) de ~ ժամանակամիջոց; perdre du (կամ son) ~ ժամանակ կորցնել; passer le ~ à... ժամանակն անցկացնել ինչ-որ բան ամելու վրա, զբաղվել ինչ-որ բանով; rattrapper le ~ perdu վերադարձնել կորցրած ժամանակը; à ~ ճիշտ ժամանակին; en ~ utile ժամանակին; du ~ de Picasso Պիկասոյի ժամանակներում; toute chose à son ~ ամեն ինչ իր ժամանակին; tuer le ~ ժամանակ սպանել; unité de ~ ժամանակի միավոր

~ de parole ռեզլամենտ, ժողովակարգ, վարելակարգ, կանոնակարգ (ելույթի)

~ modernes, ~ nouveaux նոր ժամանակներ

~ universel (T.U.) համաշխարհային ժամանակ

tenace *adj* 1. դիմացկուն, ամուր, պինդ, չթուլացող, հաստատուն,

անփոփոխ 2. տոկուն, անսասան, աննկուն, կայուն, համառ, հաստատակամ, անզիջող, անհողողող, անկոտրում $\diamond$ les préjugés ~s քարացած նախապաշարումներ

ténacité *f* 1. դիմացկունություն, ամրություն 2. տոկունություն, անսասանություն, կայունություն, աննկունություն, հաստատունություն 3. համառություն, հաստատակամություն

tenant, -e *adj* : séance ~e նիստի ընթացքում; *փխք.* տեղում, անմիջապես, իսկույն

tenants *m pl* : savoir tous les ~ et les aboutissants d'une affaire իմանալ գործի բոլոր հանգամանքները

tendance *f* 1. ձգտում, հակում, հակվածություն, միտում 2. *քղք.* ֆրակցիա; ուղղվածություն, գաղափարամիտություն $\diamond$ avoir une ~ միտում ունենալ; une ~ s'accuse միտում է նկատվում

tendre *vi* 1. թեքել՝ տանել որոշ ուղղությամբ, ձգել դեպի, տրամադրված լինել 2. ձգտել, հակում՝ հակվածություն ունենալ $\diamond$ se ~ լարվել, սրվել, վատանալ (հարաբերությունների մասին) ~ une embûche դավեր նյութել ~ à sa fin իր վախճանին մոտենալ

tendu, -e *adj* լարված, սրված $\diamond$ rapports ~s լարված հարաբերություններ; situation ~e լարված՝ ճգնաժամային դրություն

ténébreux, -se *adj* 1. մութ, խավար, մթին 2. անհասկանալի, անորոշ, մանվածապատ $\diamond$ phrases ~ses

անորոշ խոսքեր

tenir 1. *vi* ա) պահել, բռնել, ձեռքում ունենալ բ) պարունակել, բովանդակել գ) ունենալ դ) զբաղվել որևէ գործով, ղեկավարել ե) տեղեկանալ զ) հաշվի առնել, համարել 2. *vi* ա) դիմանալ բ) թանկ գնահատել, մեծ նշանակություն տալ, կարևոր համարել $\diamond$ se ~ ա) բռնվել բ) կանգնել, գտնվել գ) իրեն պահել դ) իրեն համարել ե) իրեն զսպել զ) տեղի ունենալ, կատարվել; se ~ les bras croisés անգործության մատնվել; se ~ sur ses gardes զգույշ լինել, զգաստ լինել; se ~ sur la réserve սպասել; se ~ sur le qui-vive մարտական պատրաստության վիճակում լինել; se le ~ pour dit ի գիտություն ընդունել; ne pas ~ debout քննադատությանը չդիմանալ; il est tenu de déclarer նա պարտավորված է հայտարարել; cela tient à plusieurs raisons դա կախված է բազմաթիվ պատճառներից; qu'à cela ne tienne այդ մասին չարժե խոսել; tenir compte des interprétations նկատի առնելով մեկնաբանությունները; un registre tenu par le ministère նախարարության կողմից կազմվող ցուցակ ~ une assemblée ժողով անցկացնել ~ la barre կառավարման ղեկի մոտ լինել ~ compte de ... հաշվի առնել, ուշադրության առնել, նկատի առնել ~ au courant տեղեկացնել, գործի

ընթացքին տեղյակ պահել
 ~ en dé fiance չվստահել, կասկածի տակ առնել
 ~ un discours ճառ ասել, ճառել
 ~ à l'écart հեռու մնալ, չխառնվել
 ~ à honneur պատիվ համարել
 ~ lieu de... փոխարինել, տեղը բռնել
 ~ note de նկատի ունենալ
 ~ pour nul et non avenue անվավեր համարել
 ~ de source certaine հավաստի աղբյուրից իմանալ
 ~ sous sa coupe իր ազդեցության՝ իր տիրապետության տակ պահել
 ~ tête aux agresseurs ագրեսորներին հակահարված տալ

tension *f* լարում, լարվածություն ◊ accentuer la ~ internationale ուժեղացնել միջազգային լարվածությունը; affaiblir (կամ atténuer, diminuer) la ~ թուլացնել՝ մեղմել լարվածությունը; foyer de ~ լարվածության օջախ
 ~ d'esprit մտավոր լարվածություն
 ~ internationale միջազգային լարվածություն
 ~ politique քաղաքական լարվածություն

tentative *f* փորձ, հանցափորձ ◊ faire une ~ փորձ անել
 ~ de suicide ինքնասպանության փորձ
 ~ de vol գողության փորձ
 ~s visant à... փորձեր, որոնք ուղղված են...

tenter *vt* փորձել, փորձ անել, հանցափորձ կատարել, փորձության ենթարկել

tenu *f* 1. վարում, դեկավարում 2. անցկացում (նիստի, ժողովի) 3. արտաքին տեսք, կեցվածք 4. հագուստ, համազգեստ ◊ n'avoir point de ~, manquer de ~ իրեն պահել չիմանալ; en ~ հանդիսալին համազգեստով; se mettre en ~ համազգեստ հագնել
 ~ civile քաղաքացիական համազգեստ
 ~ d'un congrès համագումարի հրավիրում՝ գումարում
 ~ de gala, grande ~ տոնական՝ տոնահանդեսի զգեստ
 ~, petite սովորական համազգեստ
 ~ de travail բանվորական համազգեստ
 ~ de ville տոնական հագուստ

tergiversation *f* 1. խուսանավում, խորամանկություն, հնարք 2. ձգձգում, հետաձգում

tergiverser *vi* 1. խորամանկել, խորամանկությունների դիմել 2. ձգձգել, խուսանավել

terme *m* 1. ժամկետ, ժամանակամիջոց, տևողություն, ժամանակակետ 2. վերջ, սահման, ավարտ 3. արտահայտություն, բառ, եզրաբառ, եզրույթ 4. *pl* պայմաններ (պայմանագրի և այլն) 5. *pl* հարաբերություններ ◊ en d'autres ~s այլ կերպ ասած, ուրիշ բաներով; avant ~ ժամկետից շուտ; choisir ses ~s ընտրել իր արտահայտությունները; à court ~ կարճաժամկետ; à l'expiration de ce ~ ժամկետը լրանալուց հետո; à long ~ երկարաժամկետ; mener à son ~ մինչև վերջ հասցնել; mesu-

rer ses ~s իր բառերը կշռադատել, ծանրութեթև անել; *politique à court* ~ կարճաժամկետ՝ ժամանակավոր քաղաքականություն; *la précision des ~s* արտահայտությունների ճշգրտությունը; *à ~ fixe* սահմանված ժամկետում; *aux ~s de la loi* օրենքին համապատասխան; *ce ~ écoulé* ժամկետը լրանալուն պես; *toucher à son ~* մոտենալ վախճանին (ավարտին); *être en bons [en mauvais] ~s avec* զո [լավ [վատ] հարաբերությունների մեջ լինել մեկի հետ
 ~ *légal* օրենքով սահմանված ժամկետ
 ~ *moyen* դրությունից դուրս գալու ելք, փոխզիջումային ելք
 ~ *de rigueur* վերջին ժամկետը
 ~s *d'un contrat* պայմանագրի պայմաններ
 ~s *de règlement* վճարման պայմաններ
 ~s *techniques* տեխնիկական՝ մասնագիտական տերմիններ
terminologie *f* տերմինաբանություն, եզրաբանություն
 ~ *diplomatique* դիվանագիտական տերմինաբանություն
 ~ *militaire* ռազմական տերմինաբանություն
 ~ *politique* քաղաքական տերմինաբանություն
terra incognita (É³ԻԾ «անհայտ տարածք», անհասկանալի, չուսումնասիրված
terrain *m* 1. հող, գետին, բնահող 2. հողամաս, հողակտոր, տարածք, տեղ, վայր, տարածություն 3.

հրապարակ, դաշտ 4. *փ/սբ.* գործունեության ոլորտ ◊ *abandonner le ~* նահանջել, դիրքերը զիջել; *փ/սբ.* զիջել, հանձնվել; *connaître bien le ~* լավ ճանաչել միջավայրը; *être sur son ~* իր բնագավառում լինել; *gagner du ~* հաջողությամբ առաջ ընթանալ, առաջադիմել; *homme de ~* իրադրությանն իրազեկ մարդ; տվյալ միջավայրից; *perdre du ~* նահանջել; *préparer le ~* հող նախապատրաստել; *reconnaître (կամ sonder) le ~* տեղանքի հետախուզում անցկացնել; *փ/սբ.* հող շոշափել; հնարավորությունների եզր որոնել; *regagner le ~* *perdu* նորից զբաղեցնել թողած տարածքը; *փ/սբ.* վերականգնել առավելությունը
 ~ *d'atterrissage* վայրէջքի հրապարակ
 ~ *d'aviation* օդանավակայան, թռիչքուղի
 ~ *d'entente* ընդհանուր լեզու, փոխըմբռնում
 ~ *militaire* հրաձգարան
terre *f* 1. երկիր, երկրագունդ 2. հող, գետին 3. տարածք, հողակտոր 4. ցամաք ◊ *être (կամ rester) sur ~* ապրել, գոյություն ունենալ; *politique de la ~* *brûlée* այրված հողի քաղաքականություն՝ մարտավարություն; *quitter la ~* մեռնել; *raser la ~* թռչել ուղիղ երկրի վրայով
 ~s *arables* վարելահող
 ~s *cultivées* մշակովի հողեր
 ~ *ferme* մայրցամաք, ցամաք
 ~ *inculte* անմշակ հող

- ~ en jachère հարսու թողած վարելահող
 ~ vierge, ~s défrichées խոտան
- terrér** *vt* հողով ծածկել ◊ se ~ 1. թաքնվել, ընդհատակ անցնել 2. խրամատավորվել, սպաստարանում թաքնվել
- terreur** *f* 1. սարսափ, սուկում, զարհուրանք, ահ, վախ 2. ահաբեկում ◊ inspirer de la ~ սարսափ ներշնչել; jeter (կամ répandre) la ~ սարսափ տարածել
- territoire** *m* 1. տարածք, երկիր, հող (աշխարհ), բնաշխարհ 2. մարզ, շրջան, երկրամաս ◊ acquisition des ~s տարածքների ձեռք բերում; annexion des ~s տարածքների անեքսիա՝ բռնակցում՝ բռնի միացում; évacuation du ~ տարածքի էվակուացիա՝ տարահանում; incorporation des ~s տարածքների վերամիավորում; restitution des ~s տարածքների վերականգնում; revendiquer un ~ տարածք պահանջել
 ~ autonome ինքնավար մարզ
 ~ colonial գաղութային տարածք
 ~ contestable վիճահարույց տարածք
 ~ maritime d'un Etat որևէ պետության տարածքային ջրերը
 ~ sous tutelle խնամարկյալ՝ խնամակալության տակ գտնվող տարածք
 ~s d'outre-mer (T.O.M.) անդրծովյան տարածքներ՝ երկրներ (Ֆրանսիայի)
- territorial**, -e *adj* տարածքային ◊ armée ~e տարածքային բանակ; eaux ~es տարածքային ջրեր; expansion ~e տարածքների ընդարձակում; intégrité ~e du pays երկրի տարածքային անբողջականություն; inviolabilité ~e տարածքային անձեռնմխելիություն՝ անբակտելիություն; mer ~e տարածքային ծով; problème ~ տարածքային խնդիր; propriété ~e տարածքային սեփականություն; réclamations ~es տարածքային պահանջներ; souveraineté՝ suprématie ~e տարածքային սուվերենություն՝ գերիշխանություն
- terroriser** 1. *vt* ահաբեկել, տեռորի ենթարկել 2. *vi* ահաբեկման քաղաքականություն վարել
- terrorisme** *m* ահաբեկչություն; ահաբեկման քաղաքականություն ◊ recourir au ~ ահաբեկչության դիմել
- terroriste** *adj* ահաբեկչական ◊ crime ~ ահաբեկչություն; organisation ~ ահաբեկչական կազմակերպություն; complot ~ ահաբեկչական դավադրություն; criminalité ~ ահաբեկչական հանցավորություն
- terroriste** *m, f* ահաբեկիչ
- test** *m* 1. թեստ 2. փորձարկում, հետազոտում, ստուգում, ստուգողական առաջադրանք 3. չափորոշիչ ◊ faire un ~ ստուգել, փորձարկել
 ~ pédagogique, ~ scolaire գիտելիքների ստուգում (դպրոցում), թեստ
 ~ professionnel մասնագիտական կարողությունների ստուգում
 ~ préalable նախնական թեստավորում

- ~ statistique վիճակագրական ստուգում
- testament** *m* կտակ ◊ attaquer un ~ կտակը վիճարկել; établir un ~ կտակ կազմել; révoquer un ~ կտակը չեղյալ համարել
- tester** 1. *vi* կտակել, կտակ կազմել 2. *vt* ստուգել, փորձարկել, փորձեր անցկացնել; թեստ անցկացնել, ստուգել, քննել
- testimonial**, -e *adj* վկայի, վկայության ◊ preuve ~e սպացույց՝ հիմնված վկայի ցուցմունքների վրա
- tête-à-tête** *η/ն/գ*. առանձին, դեմ առ դեմ
- texte** *m* 1. տեքստ; բնագիր, հեղինակային օրինակ 2. փաստաթուղթ; *իր/վր*. օրենք 3. նյութ, թեմա ◊ altérer le ~ աղավաղել տեքստը; revenir à son ~ վերադառնալ խոսակցության գլխավոր թեմային ~ intégral համահավաք տեքստ ~ de la résolution բանաձև՝ օրենքի տեքստը
- textuel**, -le *adj* 1. բառացի 2. տեքստի, տեքստային, բնագրային ◊ analyse ~le տեքստի վերլուծություն; traduction ~le բառացի թարգմանություն
- textuellement** *adv* բառացիորեն
- théâtre** *m* թատրոն, թատերաբեմ, գործողությունների վայր ◊ armes de ~ տակտիկական միջուկային զենք ~ d'opérations ռազմական գործողությունների թատերաբեմ
- thermonucléaire** *adj* ջերմամիջուկային
- thèse** *f* 1. տեսակետ, դրույթ, թեզիս 2. թեզ, ատենախոսություն ◊ soutenir sa ~ թեզ պաշտպանել ~ du doctorat d'Etat դոկտորական ատենախոսություն ~ de recherche, ~ de troisième cycle առաջին ատենախոսություն (թեկանածուականին հավասար)
- tibétain**, -e *adj* տիբեթական
- tiers**, -ce *adj* երրորդ ~ arbitre միջնորդ դատավոր ~ état *պտմ*. երրորդ դաս, ամարտոնյալ դաս ~ - monde *քրք*. «երրորդ աշխարհ»-ի երկրներ ~ ce personne երրորդ անձ ~ ce Puissance երրորդ տերություն
- tiers** *m* 1. երրորդ անձ, կողմնակի մարդ 2. երրորդ մաս, մեկ երրորդը, մեկ երրորդական մասը ◊ deux ~ երկու երրորդ; être en ~ երրորդը լինել; pour le compte d'un ~ երրորդ անձի հաշվին
- tiers** - mondiste *m* 1. «երրորդ աշխարհի» երկիր 2. զարգացող երկրներին աջակցող երկիր
- timon** *m* : tenir le ~ իշխանության ղեկը պահել, ղեկավարել; prendre le ~des affaires, de l'Etat կառավարման ղեկը վերցնել իր ձեռքը
- tirage** *m* վիճակահանություն, խաղարկություն ◊ par ~ վիճակահանությամբ; il y aura du ~ քիչ դժվարություններ չեն լինի
- tirer** *vt* 1. քաշել, ձգել 2. դուրս քաշել, հանել 3. հանել, հեռացնել 4. ստանալ, քաղել (շահույթ) ◊ se ~ կապերից ազատվել, արձակվել

լով դուրս գալ; *փխք*. դուրս
 արձնել, դուրս գալ, ազատվել; se
 ~ d'une impasse փակուղուց
 դուրս գալ
 ~ une affaire au clair գործի վրա
 լույս սփռել
 ~ le bilan հանրագումարի բերել
 ~ une conclusion եզրակացու-
 րյան գալ
 ~ une conséquence հետևություն
 անել
 ~ d'embarras փրկել, ազատել,
 դժվարությունից դուրս բերել
 ~ en longueur ձգձգվել
 ~ parti de... օգտվել, օգուտ քաղել

tisonner *vt* 1. ածուխը խառնել, կրա-
 կը բորբոքել 2. *փխք*. հրահրել,
 գրգռել, բորբոքել, դրդել

titre *m* 1. վերնագիր 2. տիտղոս, կո-
 չում, կարգ, աստիճան 3. փաս-
 տաթուղթ, վկայագիր, արժե-
 քուղթ, որևէ բանի իրավունք վե-
 րապահող փաստաթուղթ $\diamond$ avoir
 le ~ de տիտղոս ունենալ; conférer
 (կամ décerner) un ~ կոչում շնոր-
 հել, աստիճանաշնորհել; à ce ~
 սրա հիման վրա, այս հիմունքով;
 professeur en ~ պրոֆեսորի կո-
 չում և հաստիքային պաշտոն
 զբաղեցնող անձ; à ~ de ...
 որպես, իբրև; à ~ d'essai որպես
 փորձարկում, որպես նմուշ; à ~
 exceptionnel որպես բացառու-
 թյուն; à ~ de garantie et de com-
 pensation որպես երաշխիք և
 փոխհատուցում; à juste ~ արդա-
 րացիորեն, իրավացիորեն; à ~ de
 membre որպես անդամ; à ~
 d'office ըստ ծառայական պար-
 տականության; à ~ permanent

մշտապես; à ~ de renseignement ի
 գիտություն հայտնելու՝ տեղե-
 կացնելու համար, որպես տեղե-
 կանք; à ~ temporaire ժամանա-
 կավորապես
 ~ d'ambassadeur դեսպանի աս-
 տիճան
 ~ authentique վավերական փաս-
 տաթուղթ
 ~ exécutoire կատարողական
 փաստաթուղթ
 ~ nominatif անվանական արժե-
 քուղթ
 ~ de l'or ոսկու հարգ
 ~ de prêt փոխառություն
 ~ de propriété փաստաթուղթ սե-
 փականության իրավունքի մասին
 ~ de rente պետական պարտա-
 տոմս
 ~ de transport ուղևորության իրա-
 վունքի փաստաթուղթ

titulaire *adj* 1. հաստիքային, որո-
 շակի պաշտոն զբաղեցնող 2.
 տիրապետող, ունեցող (իրա-
 վունք, փաստաթուղթ և այլն) $\diamond$
 être ~ d'un droit որևէ իրավունք
 ունեցող; personnes ~s du permis
 de conduire վարորդական իրա-
 վունք ունեցող անձինք

titulaire *m* սեփականատեր, տեր
 ~ d'une condamnation դատվա-
 ծություն ունեցող անձ
 ~ d'un droit որոշակի իրավունք
 ունեցող անձ
 ~ d'un ordre շքանշանակիր

toast *m* կենաց՝ բաժակաճառ $\diamond$ por-
 ter un ~ à l'amitié բաժակ բարձ-
 րացնել բարեկամության համար,
 կենաց առաջարկել բարեկամու-
 թյան համար

toaster *vi* կենաց, բաժակաճառ ասել

tolérance *f* 1. հանդուրժողականություն, հանդուրժողություն, համբերատարություն, ներողամտություն 2. մուտքի իրավունք, մտնելու թույլտվություն, թույլատրելիություն; արտոնություն ~ raciale ռասայական հանդուրժողականություն ~ religieuse կրոնական հանդուրժողականություն

tolérer *vt* հանդուրժել, համբերությամբ տանել, ներողամիտ լինել, հաշտվել, թույլ տալ

tomber *vi* 1. ընկնել, վայր ընկնել 2. անսպասելի կատարվել, տեղալ, թափվել 3. նվազել, թուլանալ, մեղմանալ 4. հարձակվել 5. կործանվել, տապալվել $\diamond$ cela ~e sous le sens դա միանգամայն ակնհայտ է ~ d'accord համաձայնել ~ sous le coup de la loi օրենքի տակ ընկնել ~ en désuétude գործածությունից դուրս գալ ~ en disgrâce շնորհագուրկ լինել, շնորհագրկվել, աչքից ընկնել, պատվից ընկնել ~ dans le domaine du passé անցյալի կարգն անցնել ~ sur l'ennemi հարձակվել թշնամու վրա ~ dans l'erreur մոլորության մեջ ընկնել, սխալվել ~ en panne վթարի ենթարկվել ~ à plat լիակատար անհաջողություն կրել ~ prisonnier գերի ընկնել

tordre *vt* : ~ le sens de... հակառակ

իմաստով մեկնաբանել

torpillage *m* 1. պայթեցում, պայթեցման աշխատանք 2. *փխբ.* խափանում, վիժեցում, վնասում, նորմալ ընթացքի խանգարում ~ de la conférence խորհրդակցության վիժեցում

torpiller *vt* 1. պայթեցնել 2. *փխբ.* վնասել, տապալել, խանգարել, վիժեցնել, խափանել, քայքայել, խախտել ~ le plan պլանը տապալել

torpilleur *m* 1. ականակիր (նավ կամ ինքնաթիռ) 2. *փխբ.* վնասարար, սաբոտաժ անող, «ներքին թշնամի»

tort *m* 1. սխալ, մեղք 2. վնաս, կորուստ $\diamond$ avoir ~ սխալ լինել, անարդարացի լինել; faire du ~ վնաս հասցնել

torture *f* խոշտանգում, կտտանք (մարմնական), տառապանք (հոգեկան), չարչարանք $\diamond$ être à la ~ տառապել, տանջվել; mettre qn à la ~ մեկին խոշտանգել; ստիպել տառապել՝ տանջվել; se mettre l'esprit à la ~ գլուխ կոտրել ինչոր բանի վրա

torturer *vt* 1. խոշտանգել, կտտանքների ենթարկել, տանջել 2. *փխբ.* աղավաղել, խեղաթյուրել

total, -e *adj* համընդհանուր, ընդհանուր, վերջնական, լիակատար, ամբողջական, համապարփակ $\diamond$ désarmement ~ համընդհանուր զինաթափում; guerre ~e համընդհանուր պատերազմ; ruine ~e լիակատար սնանկացում; somme ~e ընդհանուր գումար

total *m* հանրագումար, ընդհանուր

- գումար, ամբողջը $\diamond$ faire le ~ հանրագումարի բերել; au ~ ամբողջությամբ, ընդհանուր առմամբ; en ~ արդյունքում
~ de la population բնակչության ամբողջությունը
- totalitaire** *adj* տոտալիտար, դիկտատորական, համընդհանուր (պատերազմի մասին և այլն) $\diamond$ état ~ ամբողջատիրական պետություն; régime ~ տոտալիտար՝ համընդգրկուն վարչակարգ
- totalitarisme** *m* ամբողջատիրություն, տոտալիտարիզմ, տոտալիտար ռեժիմ՝ վարչակարգ
- totalité** *f* ընդհանուր գումար, հանրագումար, միագումարություն, ամբողջություն $\diamond$ la presque ~ des forces համարյա բոլոր ուժերը; en ~ ամբողջովին
~ d'information տեղեկատվության ամբողջություն
~ du pouvoir լիիշխանություն
~ des voix ձայների ընդհանուր թիվ
- toucher** *vt* 1. ձեռք տալ, դիպչել, կպչել, շոշափել; *փ/սք.* շոշափել (թեմա, հարց և այլն) 2. վերաբերել, առնչվել, առնչություն ունենալ (որևէ բանի՝ մեկի հետ) 3. հուզել, սիրտը շարժել 4. ստանալ (փող, տոկոսներ)
~ le but (կամ la cible) ուղիղ նշանին խփել, նպատակակետին դիպչել
~ à sa fin վախճանին մոտենալ
~ la notoriété հռչակ ձեռք բերել
~ un traitement աշխատավարձ ստանալ
- tour** *m* 1. շրջապտույտ, շրջան, պտույտ, շրջադարձ 2. զբոսանք, ուղևորություն, շրջագայություն 3. ընթացք, ուղղություն 4. փուլ (ընտրարշավի ժամանակ) $\diamond$ faire un ~ շրջանել, թարմ օդ շնչել; faire le ~ du monde շուրջերկրյա շրջագայություն կատարել; scrutin à deux ~s քվեարկություն երկու փուլով
~ des événements իրադարձությունների ընթացք, շրջադարձ
~ de force ուժի ցուցադրում
~ de France ավանդական հեծանվային մրցումներ Ֆրանսիայի շուրջը, «Տուր դը Ֆրանս»
~ opérateur տուրիստական ուղևորություններ կազմակերպող գործակալ
- tournant** *m* 1. պտույտ, շրջապտույտ, դարձ 2. *փ/սք.* շրջադարձ, բեկում $\diamond$ opérer le ~ dans la politique քաղաքականության մեջ բեկում կատարել; marquer un ~ շրջադարձ նշանավորել; prendre le (կամ son, un) ~ փոխել վարվելակերպը, քաղաքականությունը և այլն
~ décisif վճռական՝ կտրուկ շրջադարձ
- tourner** 1. *vt* դարձնել, շրջել, պտտեցնել; շրջանցել 2. *vi* շուռ գալ, շրջվել $\diamond$ faire ~ en arrière la roue de l'histoire պատմության անիվը հետ շրջել
~ l'ennemi թշնամուն շրջանցել
~ la loi օրենքը շրջանցել
- Toussaint** (la) բոլոր սրբերի տոնը (կաթոլիկների մոտ)
- toxique** *adj* թունավոր $\diamond$ produits

- (կամ agents) ~s բունավոր նյութեր; supprimer les effets ~s վնասազերծել, չեզոքացնել
- tracasseries** *f pl* մանր հոգսեր, վեճեր, առօրյա տհաճություններ, անհանգստություն
- tracer** *vt* 1. գծել, զիծ քաշել, նշել, նշան անել, նշան դնել 2. ուրվագծել, ուղի ցույց տալ ~ des caractères բնավորություններ՝ խառնվածքներ պատկերել ~ certaines limites որոշակի սահմանափակումներ անցկացնել ~ le chemin (կամ la voie) ճանապարհ բացել (նաև *փ/իւք.*); ուղի ցույց տալ ~ les grandes lignes de... ընդհանուր գծերով նշել ~ un plan նախագիծ կազմել
- tract** *m* բռուցիկ, բրոշյուր $\diamond$ diffuser des ~s բռուցիկներ տարածել ~ papillon բռուցիկ (թերթիկ)
- tractation** *f* գործարք, համաձայնություն ~ louche մութ՝ կասկածելի գործարք
- tradition** *f* 1. ավանդություն, ավանդույթ, սովորույթ 2. սովորություն, կարգ
- traditionalisme** *m* ավանդականություն, ավանդապահություն
- traditionaliste** *m, f* ավանդապահության կողմնակից, տրադիցիոնալիստ
- traditionnel**, -le *adj* 1. ավանդական, հնավանդ, սերնդեսերունդ անցնող 2. սովորական, մշտական, ավանդական $\diamond$ droits ~s ավանդական իրավունքներ; habitudes ~les ավանդական սովորություններ; musique ~le ավանդական երաժշտություն
- traducteur**, -rice *adj* թարգմանիչ (գրավոր) $\diamond$ art de ~ թարգմանչություն; de ~ թարգմանչական ~ - interprète պրոֆեսիոնալ թարգմանիչ (բանավոր և գրավոր)
- traduction** *f* 1. թարգմանություն (գրավոր) 2. *փ/իւք.* արտահայտում, դրսևորում, մեկնաբանություն, բացատրություն $\diamond$ littérature de ~ թարգմանական գրականություն; en ~ թարգմանաբար ~ automatique, ~ mécanique մեքենայական թարգմանություն ~ fidèle համարժեք՝ ճշգրիտ թարգմանություն ~ libre ազատ թարգմանություն ~ littérale բառացի թարգմանություն ~ simultanée համընթաց՝ համաժամանակյա՝ սինխրոն թարգմանություն
- traduire** *vt* 1. արտահայտել, հաղորդել, արտացոլել 2. թարգմանել (գրավոր); փոխադրել 3. *իր/լք.* դատարան կանչել; կարգապահական պատասխանատվության ենթարկել ~ en actes գործի վերածել ~ devant le conseil de guerre հանձնել ռազմական տրիբունալի դատաստանին ~ à l'improviste թարգմանել հանպատրաստից ~ en justice դատական պատասխանատվության ենթարկել ~ devant les tribunaux դատարանին հանձնել

~ dans la réalité իրականություն դարձնել

trafic *m* 1. ապօրինի առևտուր, առուծախ 2. կապ, հաղորդակցություն 3. երթևեկություն, շարժում, տեղաշարժ, փոխադրում, բեռնաշրջանառություն $\diamond$ faire ~ de son honneur իր խիղճը վաճառքի հանել
 ~ aérien օդային կապ
 ~ d'armes զենքի ապօրինի առևտուր
 ~ de contrebande մաքսանենգություն
 ~ direct ուղղակի կապ
 ~ de drogues թմրաբիզնես, թմրադեղերի ապօրինի վաճառք
 ~ d'or ոսկու ապօրինի առևտուր

trafiquant, -e *m, f* 1. առևտրական, շարժի, սպեկուլյանտ, անօրինական առևտրով զբաղվող առևտրական՝ մասնավորապես թմրանյութերի 2. խարդախ, խաբեբա, գործեր սարքող, չարաշահորդ

trahir *vt* 1. դավաճանել, մատնել 2. խախտել, դրժել, չպահպանել 3. հույսերը, սպասումները չարդարացնել 4. խեղաթյուրել, նենգափոխել 5. *փխք*. լքել, դավաճանել (ուժերի և այլնի մասին)
 ~ la confiance վստահությունը չարդարացնել
 ~ ses serments երդումը դրժել

trahison *f* դավաճանություն, մատնություն $\diamond$ haute ~ պետական դավաճանություն, հայրենիքի դավաճանություն; tuer par ~ դավաճանաբար սպանել

train *m* 1. ընթացք, շարժում; քայլվածք 2. ապրելակերպ, համա-

կարգ 3. *քղք*. հրամանագրերի՝ օրենսդրական արձանագրությունների շարք, փաթեթ $\diamond$ accélé rer le ~ ընթացքը արագացնել; l'affaire va son ~ գործը ընթանում է իր հունով; être en ~ de... զբաղված լինել ինչ-որ բանով; être dans le ~ ժամանակից հետ չմնալ; mener grand ~ ճոխ կյանք վարել; mettre une affaire en ~ գործին ընթացք տալ; à ce ~ là այսկերպ, այսպես, այսպիսի ընթացքով; au ~ dont vont les choses դատելով գործերի ընթացքից; en ~ de ընթացքի մեջ գտնվող, իրականացվող
 ~ de mesures միջոցառումների շարք
 ~ de réformes բարեփոխումների շարք
 ~ de sénateur հայարտ քայլվածք
 ~ de vie կենսակերպ

traîner *vt* 1. քաշել, քարշ տալ, ձգել 2. ձգձգել, հետաձգել $\diamond$ se ~ քարշ գալ, դանդաղորեն քայլել՝ ընթանալ; հետ մնալ, հետ ընկնել; se ~ à la remorque պոչից քարշ գալ
 ~ une affaire en longueur գործը ձգձգել, քաշքշել, երկարացնել
 ~ un misérable existence խղճուկ գոյություն քարշ տալ

train-train *m* 1. իրերի սովորական ընթացք, առօրեականություն 2. ավանդապաշտություն, հնամուլություն
 ~ de la vie journalière ա) առօրյա կյանք, միապաղաղ կյանք բ) կենցաղ

trait *m* 1. գիծ, խազ, գծիկ 2. բնորոշ գիծ, հատկանիշ 3. արարք,

դրսևորում $\diamond$ avoir ~ à... վերաբերել; prendre les ~s de... տեսք ընդունել; d'un ~ մի հարվածով, մի ակնթարթում, միանգամից ~ de caractère բնավորություն ~ de générosité մեծահոգության դրսևորում, մեծահոգի արարք ~ de génie հանճարեղ միտք, մտքի փայլատակում ~ d'union միացման գծիկ; *փիլս.* կապող օղակ, միջնորդ

traité *m* (միջազգային) պայմանագիր, համաձայնագիր, դաշնագիր պետությունների միջև $\diamond$ annuler un ~ չեղյալ հայտարարել պայմանագիրը; conclure un ~ պայմանագիր կնքել; expiration du ~ պայմանագրի ուժի մեջ գտնվելու ժամկետի ավարտ; infraction d'un ~ պայմանագրի խախտում; négocier un ~ բանակցություններ վարել պայմանագիր կնքելու համար; prolongation d'un ~ պայմանագրի ժամկետի երկարացում; résiliation d'un ~ պայմանագրի լուծում՝ խզում; réviser un ~ վերանայել պայմանագիրը; rompre un ~ համաձայնագիրը խզել՝ դադարեցնել; signer un ~ պայմանագիր ստորագրել; le ~ cesse d'avoir effet պայմանագիրը դադարեցնում է իր գործողությունը; violation d'un ~ համաձայնագրի խախտում ~ Boucliers Anti-Missiles (~ABM) պայմանագիր հակաօդային պաշտպանության համակարգի սահմանափակման մասին ~ d'amitié et de coopération բարե-

կամության և համագործակցության համաձայնագիր ~ d'arbitrage et de conciliation պայմանագիր արբիտրաժի և համաձայնեցման ընթացակարգի մասին ~ d'armistice զինադադարի պայմանագիր ~ d'assistance mutuelle փոխօգնության պայմանագիր ~ bilatéral երկկողմ համաձայնագիր ~ commercial առևտրային պայմանագիր ~ de compensation փոխհատուցման համաձայնագիր ~ d'extradition պայմանագիր էքստրադիցիայի մասին ~ de garantie երաշխիքային պայմանագիր ~ de paix խաղաղության պայմանագիր ~ inégal, ~ léonin անհավասար՝ ստրկական պայմանագիր ~ forces nucléaires intermédiaires (FNI) կամ intermediate nuclear forces (INF) պայմանագիր միջին շառավղով գործողության միջուկային ուժերի մասին ~ pour la limitation des armements պայմանագիր սապառագինությունների սահմանափակման մասին ~ de Moscou sur l'interdiction des essais d'armes nucléaires dans l'atmosphère, dans l'espace cosmique et sous l'eau Մոսկովյան պայմանագիր՝ միջուկային փորձարկումները մթնոլորտում, տիեզերքում, ջրի տակ դադարեցնելու մասին

~ multilatéral բազմակողմ պայմանագիր
 ~ de navigation նավագնացության պայմանագիր
 ~ de neutralité չեզոքության պայմանագիր
 ~ de non-agression պայմանագիր չհարձակվելու մասին
 ~ de paix séparé սեպարատ` անջատ հաշտության պայմանագիր
 ~ de réciprocité փոխադարձ պայմաններով համաձայնագիր
 ~ de règlement judiciaire et de conciliation պայմանագիր դատական վճռի և համաձայնեցման ընթացակարգի մասին
 ~ secret գաղտնի պայմանագիր
 ~ de sécurité collective կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագիր
traitement *m* 1. վերաբերմունք, մոտեցում; պայմանակարգ, կանոնակարգ, ռեժիմ 2. դրույք (պետական ծառայողի), ռոճիկ, աշխատավարձ 3. քննարկում, գնահատում, մեկնաբանություն 4. խնամք, բուժում ◊ bénéficiaire d'un ~ de faveur օգտվել արտոնություններից
 ~ d'affaires առևտրային տվյալների մշակում
 ~ annuel տարեկան դրույք
 ~ de base հիմնական դրույք
 ~ discriminatoire խտրական վերաբերմունք
 ~ de l'endettement international միջազգային պարտքի քննարկում
 ~ équitable des pays համահավասար պայմանակարգ պետությունների համար

~ d'exception անհատական դրույք
 ~ de faveur արտոնություններ, արտոնյալ պայմաններ
 ~ fixe մշտական դրույք
 ~ de fonction պաշտոնական դրույք
 ~ inhumain անմարդկային վերաբերմունք
 ~ préférentiel արտոնյալ վերաբերմունք` ռեժիմ
traiter 1. *vt* ա) վերաբերվել, վարվել 2. քննարկել, գնահատել, մեկնաբանել, մշակել 3. պայմանավորվել, բանակցություններ վարել, գործարքներ կնքել 4. բուժել 2. *vi* ա) բանակցել (մեկի հետ որևէ բանի շուրջ) բ) դատողություններ անել, խոսել (ինչ-որ բանի մասին) ◊ être traité comme... դիտարկվել որպես...
 ~ (de) la paix բանակցություններ վարել խաղաղության շուրջ
 ~ un sujet որևէ թեմա հետազոտել` մշակել
traître, -esse *adj* դավաճանական, նենգ ◊ ne pas dire un ~ mot ոչ մի խոսք չասել, ծպտուն չհանել; procédés ~ դավաճանական վերաբերմունք` մոտեցում
traître, -esse *m, f* դավաճան, մատնիչ
 ~ à la patrie հայրենիքի դավաճան
trame *f* 1. *փխբ. հնգծ.* դավադրություն, դավ, խարդավանք 2. *փխբ.* կառուցվածք, հիմք ◊ ourdir une ~ դավեր նյութել
tramer *vt* *փխբ.* դավեր նյութել, դավել
 ~ une conspiration դավադրու-

- թյուն կազմակերպել, դավադրել
~ la mort de զո որևէ մեկի սպանությունը կազմակերպել
- tranche** *f* 1. կտոր, պատառ, շերտիկ, մաս 2. կող, եզր (մետաղադրամի) 3. հերթ, շարք, հատված, մաս, բաժին ◊ la première ~ des travaux աշխատանքների առաջին փուլը
- tranché** *adj* : opinion ~e հստակ՝ վառ արտահայտված կարծիք; position ~e վճռական դիրք
- trancher** *vt* վճռել, լուծել, ճիշտ լուծումը՝ պատասխանը տալ
~ la difficulté դժվար դրությունից դուրս գալ, դժվարությունը լուծել
~ une question հարցը լուծել
- transaction** *f* 1. գործարք, համաձայնություն, առևտրային գործառույթ 2. համաշխարհային գործարք, համաշխարհային համաձայնագիր ◊ conclure (կամ passer) une ~ գործարք կնքել
- transalpin**, -e *adj* անդրալպյան, Ալպերից այն կողմ
- transatlantique** *adj* անդրատլանտյան
- transcaisien**, -ne *adj* անդրկասպյան
- transcaucasien**, -ne *adj* անդրկովկասյան
- transcendance** *f* 1. *հնգծ.* նշանակալից առավելություն 2. *փիլ.* տրանսցենդենտություն, անդրանցականություն, իմացությանը անմատչելի լինելը
~ du monde աշխարհի տրանսցենդենտություն՝ անդրանցականություն (աշխարհի՝ տիեզերքի անկախությունը գիտակցությունից, փորձից)
- transcender** *vt* *փիլ.* գերազանցել; հաղթահարել; ռացիոնալ ճանաչողության սահմանն անցնել ◊ se ~ իր հնարավորությունների սահմանն անցնել; ինքն իրեն հաղթահարել
- transcontinental**, -e *adj* անդրմայրցամաքային, մայրցամաքը անցնող
- transcription** *f* 1. արտագրություն, ընդօրինակում 2. *լզվբ.* տառադարձություն 3. գրառում, արձանագրություն, պատճեն
- transdésertique** *adj* անապատը հատող
- transe** *f* 1. վախ, սարսափ 2. տրանս, խոր էքստազ, անբնական ներշնչում, պայծառատեսության վիճակ (գուշակողների, հոգեկան հիվանդների մոտ) ◊ être dans les ~s de վախենալ, որ...; être (կամ entrer) en ~ իրեն կորցնել; տրանսի մեջ ընկնել՝ լինել
- transférable** *adj* փոխանակելի, փոխարկելի
- transférabilité** *f* փոխարկելիություն, փոխանակելիություն
~, libre ազատ փոխարկելիություն
~ des monnaies արժույթի փոխարկելիություն
~ en or փոխարկելիություն ոսկով
~ du rouble ռուբլու փոխարկելիություն
- transfèrement** *m* 1. տեղափոխում, փոխադրում 2. փոխանցում, հանձնում
- ternsférer** *vt* 1. տեղափոխել; տեղաշարժել, փոխադրել 2. փոխանցել, հանձնել 3. փոխարկել, փո-

խանակել (մի արժույթից մյուսը)
transfert *m* 1. տեղափոխում; տեղաշարժում 2. փոխադրում, անցում (իրավունքի) 3. փոխանցում, զիջում, հանձնում 4. փոխանցում (դրամի)
 ~ de domicile բնակության վայրի փոփոխում
 ~ des droits իրավունքի փոխանցում
 ~ d'un employé ծառայողի տեղափոխում
 ~ des fonds դրամական միջոցների փոխանցում
 ~ de propriété սեփականության փոխանցում
 ~ de la technologie տեխնոլոգիայի փոխանցում
 ~ du territoire տարածքի հանձնում
 ~ des troupes զորքերի տեղափոխում
transformable *adj* փոխակերպելի, վերափոխելի, ձևափոխելի, կերպափոխելի, կերպարանափոխելի
transformation *f* 1. փոխակերպում 2. վերափոխում, ձևափոխություն, փոփոխություն 3. բարեփոխում
 ~ de société ընկերության վերակազմավորում
 ~ de la vie կյանքի բարեփոխում
transformer *vt* 1. փոխակերպել 2. վերափոխել, ձևափոխել, փոփոխել 3. բարեփոխել
transfuge *m* թշնամու կողմն անցած զինվոր, դավաճան, սահմանը խախտող մարդ
transgresser *vt* խախտել, դրժել, չպահպանել, զանց առնել, ոտնահարել

~ la loi օրենքը խախտել՝ զանց առնել
transgresseur *m* իրավախախտ, իրավազանց
transgressif, *-ve adj* խախտող
transgression *f* իրավախախտում, զանցառում, ոտնահարում (օրենքի, սահմանի և այլն), զանցանք, սխալ
transiger *vi* 1. հոժարակամ՝ սիրահոժար համաձայնել, պայմանավորվել; համաշխարհային գործարք կամ համաշխարհային համաձայնագիր կնքել 2. զիջել, զիջումների գնալ 3. *փխբ.* հաստատականություն չդրսևորել, հրաժարվել ինչ-որ բանից
 ~ avec sa conscience սեփական խղճի հետ գործարքի մեջ մտնել
 ~ avec son devoir իր պարտականությունը չկատարել
transit *m* անցում, տարանցում, փոխադրում $\diamond$ en ~ տարանցիկ ձևով, տարանցիկ
 ~, libre ազատ տարանցում
transitaire *adj* տարանցիկ $\diamond$ corridor ~ տարանցիկ միջանցք; pays ~ տարանցիկ երկիր
transition *f* 1. անցում (մեկ վիճակից մյուսը); փոխակերպում 2. անցումային շրջան $\diamond$ époque de ~ անցումային դարաշրջան, անցումային ժամանակաշրջան
 ~ présidentielle նախագահի իշխանության փոխանցում
transitoire *adj* 1. անցումային, անցման 2. ժամանակավոր, անցողիկ $\diamond$ cabinet ~ ժամանակավոր կառավարություն; fonction ~ ժամանակավոր պաշտոն; période ~

անցումային փուլ
transmettre *vt* 1. հանձնել, տալ, փոխանցել, ուղարկել 2. *նաղիտ* հաղորդել, հայտնել 3. *իրվք*. իրավունքը փոխանցել
 ~ au comité փոխանցել հանձնախմբին
 ~ à la radio հաղորդել ռադիոյով
transmigration *f* վերաբնակեցում, գաղթ
transmigrer *vi* վերաբնակվել, գաղթել
transmission *f* 1. փոխանցում, ուղարկում 2. *նաղիտ* հաղորդում 3. կապի միջոցներ; *նսզմ*. կապի ծառայություն $\diamond$ agent de ~ կապավոր
 ~ des pouvoirs իշխանության փոխանցում
transocéanien, -ne, transocéanique *adj* անդրօվկիանոսյան, օվկիանոսի այն կողմի
transport *m* 1. փոխադրում, տեղափոխում 2. փոխադրամիջոց, տրանսպորտ
 ~ par air օդային փոխադրամիջոց
 ~ par eau ջրային փոխադրամիջոց
 ~s par avion օդային փոխադրումներ
 ~s en commun հանրային փոխադրամիջոցներ
 ~s urbains քաղաքային փոխադրամիջոցներ
transpyréen, -ne *adj* անդրպիրենեյան, Պիրենեյների այն կողմի
trassahreien, -ne *adj* Սահարայով անցնող:
Trassahrien (le) *m* Սահարայով

անցնող երկաթուղագիծ
transsibérien, -ne *adj* Սիբիրով անցնող
Transibérien (le) Տրանսսիբիրական երկաթուղագիծ
transylvain, -e, transylvanien, -ne *adj* տրանսսիլվանյան
travail *m* 1. աշխատանք, գործ 2. զբաղմունք, գործ 3. *pl* (շինարարական) աշխատանքներ 4. գեղարվեստական երկ; գիտական աշխատանք $\diamond$ division du ~ աշխատանքի բաժանում; droit du ~ աշխատանքի իրավունք; grands ~ aux de construction կապիտալ շինարարություն; législation du ~ աշխատանքային օրենսդրություն; marché du ~ աշխատանքի շուկա; mener (կամ effectuer) le ~ աշխատանք տանել; Organisation internationale du ~ Աշխատանքի միջազգային կազմակերպություն; sécurité du ~ աշխատանքի անվտանգություն; style de ~ աշխատելաճ
 ~ à la chaîne հարահոսային՝ հոսքագծային աշխատանք
 ~ clandestin ընդհատակյա աշխատանք
 ~ d'éclaircissement, ~ d'explication բացատրական աշխատանք
 ~ intellectuel մտավոր աշխատանք
 ~ manuel ֆիզիկական աշխատանք
 ~ noir անօրինական ՝«ճախ» աշխատանք
 ~ obligatoire պարտադիր աշխատանք
 ~ d'organisation կազմակերպչա-

կան աշխատանք
 ~ par plein temps լրիվ աշխատանք
 ~ par poste, ~ posté հերթափոխային աշխատանք
 ~ supplémentaire արտաժամյա աշխատանք
 ~ à la tâche, ~ à la pièce գործարքային աշխատանք
 ~ à temps partiel մասնակի՝ ոչ լրիվ աշխատանք
 ~ d'utilité collective (T.U.C.) հանրօգուտ աշխատանք
 ~aux forcés տաժանակիր աշխատանք
 ~aux pratiques, ~ dirigés գործնական աշխատանքներ, սեմինար
 ~aux préparatoires նախապատրաստական փաստաթղթեր (օրենքի ընդունման համար)
 ~aux publics հասարակական աշխատանքներ
 ~aux de réfection վերականգնողական աշխատանքներ
 ~aux de terrassement հողային աշխատանքներ
 ~aux en sous-sol ստորգետնյա աշխատանքներ
travailler 1. *vi* աշխատել, գործել, բանել, աշխատանք թափել, ջանք թափել 2. *vt* մշակել, հղկել
 ~ l'opinion հասարակական կարծիք մշակել
 ~ la terre հողը մշակել
travailleur, -se *m, f* աշխատավոր, աշխատող, մշակ
 ~ intellectuel մտավոր աշխատանքով զբաղվող անձ
 ~ manuel ֆիզիկական աշխատանքով զբաղվող անձ

~ du rail երկաթուղային (անձ)
 ~ scientifique գիտական աշխատող
 ~s des constructions mécaniques մեքենաշինարարներ
 ~s des Cuirs et Peaux կաշեգործներ
 ~s du sous-sol հանքափորներ
travailleuse *m քղք.* լեյբորիստ
travestir *vt* 1. աղճատել, այլ տեսք հաղորդել 2. նմանակել, պատճենել
 ~ la pensée de զո մեկի միտքը խեղաթյուրել
 ~ sa pensée թաքցնել իր միտքը
tréfonds *m* 1. ընդերք 2. ամենամութիւնը, հոգու խորքը, էությունը
 ◇ savoir le fonds et le ~ d'une affaire իմանալ գործի բոլոր մանրամասները
tremper *vi* մասնակից լինել, խառնված լինել, ներքաշվել
 ~ dans le complet, ~ dans une conspiration մասնակցել դավադրության
 ~ dans un crime մասնակցել հանցագործության
trésor *m* 1. գանձ 2. գանձատուն, գանձարան, չիրկիզվող գանձապահարան ◇ le Trésor (public) Գանձապետարան, պետական գանձատուն, պետական ֆինանսներ
trésorerie *m* 1. գանձատուն, գանձարան 2. դրամական միջոցներ (կազմակերպության, ձեռնարկության) 3. ֆինանսների նախարարություն (Մեծ Բրիտանիայում) ◇ difficultés de ~ դրամական դժվարություններ

trésorier, -ère *m, f* գանձապետ, գանձապահ

trêve *f* 1. զինադադար 2. *փիլսոփ.* կարճատև դադար, կարճատև հանգիստ ◇ accord de ~ զինադադարի համաձայնագիր; conclure une ~ զինադադար կնքել; faire ~ ընդհատել, դադարեցնել; s'accorder une ~ ինքն իրեն հանգիստ տալ; sans ~ անդադար; violer la ~ խախտել զինադադարը
~ des confiseurs քաղաքական կամ դիվանագիտական գործունեության կասեցում ամանորյա և ծննդյան տոների ժամանակ
~ politique կարճատև դադար քաղաքական պայքարում

tribunal *m* դատարան, դատական ատյան, արտակարգ դատարան և այդ դատարանի կազմը ◇ citer devant le ~ դատարան կանչել; comparaître devant le ~ դատական կարգով պատասխան տալ, դատարանի առաջ կանգնել; composer (կամ compléter) le ~ դատարանի կազմի մեջ մտնել, լինել դատարանի անդամ; déférer au ~ դատական պատասխանատվության ենթարկել, ուղարկել դատարան; dessaisir le ~ դատարանում գործը կարճել; être attrait devant le ~ դատական պատասխանատվության ենթարկված լինել; saisir un ~ d'une affaire գործը հանձնել դատարան
~ arbitral, ~ d'arbitrage միջնորդ դատարան, արբիտրաժ
~ civil քաղաքացիական դատարան
~ de compétence générale ընդհա-

նոր իրավասության դատարան
~ des conflits հակասությունների գծով դատարան
~ de droit commun ընդհանուր իրավասության դատարան
~ économique տնտեսական դատարան
~ pour enfants անչափահասների գծով դատարան
~ judiciaire ընդհանուր դատական հաստատություն (ի տարբերություն վարչական դատարանների)
~ militaire international միջազգային զինվորական դատարան
~ du peuple ժողովրդական դատարան
~ de première instance առաջին ատյանի դատարան
~ répressif քրեական դատարան
~ révolutionnaire հեղափոխական դատարան
~ suprême գերագույն դատարան

tribune *f* ամբիոն, բեմ ◇ monter à la ~ ամբիոն բարձրանալ; parler à la ~ ամբիոնից խոսել

tribut *m* հարկ, տուրք ◇ payer ~ հարկ՝ տուրք վճարել; *փիլսոփ.* մեկին հարգանքի տուրք մատուցել՝ գնահատել; payer ~ à la tradition տուրք տալ ավանդույթին

tributaire *adj* 1. հարկատու, տուրք վճարող 2. կախում ունեցող

tricentenaire *m* երեք հարյուրամյակ, երեքհարյուրամյա ժամկետ

tricolore *adj* եռագույն ◇ drapeau ~ ֆրանսիական ազգային դրոշ, եռագույն դրոշ

triennial, -e *adj* 1. եռամյա 2. երեք տարի ժամկետով ընտրված,

երեք տարին մեկ կատարվող
Trinité *f կրոն*. 1. երրորդություն 2. հոգեգալուստ 3. Սուրբ Երրորդության եկեղեցի
trinquer *vi* 1. չխկացնել, բաժակ-բաժակի խփել 2. *խսկց*. տհաճություններ ունենալ
trionphe *m* 1. հաղթանակ 2. փայլուն հաջողություն $\diamond$ arc de ~ հաղթանակի կամար; jour de ~ հաղթանակի օր, տոնակատարություն; recevoir en ~ հանդիսավորությամբ ընդունել
trionpher *vi* 1. հաղթել, հաղթանակ տանել 2. հաղթանակ տոնել, ցնծալ, ուրախանալ ~ d'un adversaire հաղթել հակառակորդին ~ des déficiences թերությունները հաղթահարել ~ de toutes les épreuves բոլոր փորձություններին դիմանալ ~ de la résistance de զո հաղթահարել դիմադրությունը
tripartite *adj* 1. եռակողմ 2. երեք մասից բաղկացած 3. եռակի $\diamond$ convention ~ եռակողմ համաձայնագիր; gouvernement ~ երեք կուսակցությունից բաղկացած կառավարություն; négociations ~s եռակողմ բանակցություններ; traité ~ եռակողմ պայմանագիր
triple *adj* եռապատիկ, եռակի; եռյակ $\diamond$ Triple Alliance *պլուս*. Եռյակ միություն; Triple Entente *պլուս*. Եռյակ Համաձայնություն, Անտանտա
Triplíce *f պլուս*. Եռյակ միություն (1882 թ.)
trique *f* 1. մահակ, դագանակ, գա-

վազան 2. *փխբ. խսկց*. դաժան իշխանություն, խիստ վարչակարգ $\diamond$ régime de la ~ գավազանի վարչակարգ
trisannuel, -le *adj* 1. երեք տարին մեկ կատարվող 2. երեքամյա
triumvirat *m պլուս*. եռապետություն
trompette *f* շեփոր, փող $\diamond$ emboucher (կամ entonner) la ~ մարտական տոն վերցնել
trompette *m* շեփորահար
trône *m* գահ, աթոռ $\diamond$ abdiquer le ~ հրաժարվել գահից; avènement (կամ accession) au ~ գահակալություն; discours du ~ գահաճառ, գահական ճառ; l'héritier du ~ գահաժառանգ; monter sur le ~ գահ բարձրանալ; prendre le ~ գահը գավթել; succéder au ~ գահակալել; succession au ~ գահաժառանգություն
trôner *vi* 1. թագավորել, տիրել, գահակալել, իշխել 2. բազմել, նստել
trophée *m* 1. ռազմական ավար, ավար 2. *փխբ*. նվաճում, հաղթանակ
trouble *m* 1. տագնապ, անհանգստություն, խռովք 2. (*հաճախ pl*) անկարգություններ, հուզումներ 3. *իովբ*. խախտում $\diamond$ jeter (կամ semer, porter) le ~ dans... խռովություն սերմանել ~ de fait իրավունքի փաստացի խախտում
troubler *vt* 1. խռովել, անհանգստացնել, ալեկոծել, հուզել 2. խախտել, դրժել, զանց առնել, ընդհատել, խանգարել ~ un entretien զրույցին խանգարել

- ~ les plans պլանները խախտել
 ~ l'ordre public հասարակական կարգը խանգարել
 ~ la paix խաղաղությունը խախտել
- troupe** *f* 1. բազմություն, ամբոխ, խումբ 2. զորախումբ; *pl* զորքեր
 ~s d'assaut հարվածային զորքեր
 ~s d'occupation օկուպացիոն զորքեր
 ~s de terre ցամաքային զորքեր
- truc** *m* *խսկց*. ճարպկություն, հնարք
 ~s de métier մասնագիտական հնարքներ՝ գաղտնիքներ
- truçage** *m* *տես*՝ truquage
- truquage** *m* 1. հնարքներ անելու արվեստ, աճապարարություն 2. խաբեբայություն, խարդախություն; նենգափոխում, կեղծում, կեղծարարություն
 ~ électoral ընտրությունների կեղծում
- truqué**, -e *adj* կեղծ, կեղծած, խարդախած ◊ élections ~es կեղծված ընտրություններ; majorité ~e կեղծված մեծամասնություն
- truquer** *vt* կեղծել, զեղծարարություն անել
 ~ les élections ընտրությունները նենգափոխել
- turc**, -que *adj* թուրքական ◊ langues ~ques թուրքական լեզուներ; traiter à la ~ que թրքավարի՝ դաժանաբար վերաբերվել
- tutélaire** *adj* խնամակալական ◊ charges ~s խնամակալական պարտականություններ; puissance ~ խնամակալ - պետություն
- tutelle** *f* 1. խնամակալություն, խնամատարություն 2. հսկողություն 3. *փխք*. պաշտպանություն, հովանավորություն, հոգացողություն ◊ autorité (կամ organe) de ~ խնամակալության մարմին; վերահաս կազմակերպություն; Conseil de ~ *քղք*. խնամակալության խորհուրդ (ՄԱԿ-ում); placer sous ~ de դնել խնամակալության տակ; se charger de la ~ de զո, tenir զո en ~ խնամակալել մեկին; se trouver en ~ խնամակալության տակ գտնվել; sous la ~ խնամակալության տակ
 ~ administrative վարչական հսկողություն
 ~ d'Etat պետական խնամակալություն (ընտանիք չունեցող անձանց)
 ~ légal խնամակալություն ըստ օրենքի
 ~ mesquine մանրախնդիր խնամակալություն
 ~ pénale քրեական խնամակալություն
- tyran** *m* 1. *պտմ*. բռնապետ, բռնակալ 2. *փխք*. բռնակալ, դաժան մարդ
- tyrannie** *f* 1. *պտմ*. բռնապետություն 2. *փխք*. բռնակալություն, անսահման իշխանություն; բռնություն
- tyrannique** *adj* 1. բռնապետական, բռնակալական 2. *փխք*. դաժան, բռնի, անգութ
- tyranniser** *vt* 1. բռնանալ, դաժանորեն վարվել 2. տանջել, չարչարել, կեղեքել

U

- UE** (Union Européenne) Եվրոպական միություն
- ukrainien, -ne** *adj* ուկրաինական
- ulcérer** *vt* *փխք.* խոցել, խայթել, վիրավորել, բարոյական հարված հասցնել
- ultérieur, -e** *adj* հետագա, գալիք, հաջորդ, հաջորդող ◊ plans ~s հետագա ծրագրեր
- ultérieurement** *adv* այնուհետև, հետագայում, ապագայում; բացի դրանից, դրանից դուրս
- ultima ratio** (*լատ.*) վերջին, որոշիչ փաստարկ
- ultimatum** *m* *ղվնգ.* վերջնագիր, դիվանագիտական նոտա ◊ adresser (կամ envoyer, signifier) un ~ վերջնագիր ներկայացնել
- ultime** *adj* 1. վերջին, վերջնական, սահմանային 2. ամենահեռու, ամենահեռավոր ◊ objectif ~ ~ journée վճռորոշ օր
- ultra** *m* ծայրահեղական, աջ-ծայրահեղական
- ultra** *adj* *invar.* ծայրահեղական, աջ-ծայրահեղական
- ultra-gauche** *f* ձախ-պահպանողական խմբավորումներ, ձախ ծայրահեղականություն
- ultra-rapide** *adj* գերարագ, գերարագընթաց, գերարագագնաց
- unanime** *adj* միաձայն, միահամուռ, միաբերան, միաբան, համերաշխ, միական, համամիտ ◊ accord ~ միաձայն համաձայնություն; approbation ~ միաձայն հավանություն; résolution ~ միաձայն վճիռ՝ բանաձև; vote ~ միաձայն քվեարկություն
- unanimentement** *adv* միաբանորեն, համերաշխորեն, համերաշխությամբ, միահամուռ՝ միաձայն կերպով
- unanimité** *f* միաբանություն, համերաշխություն, միասնականություն, միակամություն, միաբանվածություն ◊ décision prise à l'~ միաձայն ընդունված որոշում; être élu à l'~ ընտրվել միաձայն; passer à l'~ անցնել միաձայն; règle de l'~ համերաշխության՝ միասնականության սկզբունք; à l'~ միաձայն, միաբանորեն, համերաշխորեն ~ dans l'action գործողությունների համաձայնեցվածություն ~ proportionnelle համամասնական միասնություն
- uni, -e** *adj* 1. համերաշխ, միասնական, համաձայնեցված, միահամուռ, միաբան 2. միավորված, միացյալ, համախրված ◊ Etats-Unis d'Amérique (U.S.A.) Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ (ԱՄՆ); Organisation des Nations Unies (ONU) Միավորված Ազգերի կազմակերպություն (ՄԱԿ); Royaume Uni Միացյալ թագավորություն

unification *f* 1. միասնականացում, միասնացում, ունիֆիկացիա 2. միացում, միավորում

unifié, -e *adj* 1. միասնական 2. միավորված, միացյալ ◊ parti ~ միացյալ կուսակցություն

unifié *m pl uyun.* միավորված սոցիալիստական կուսակցության անդամներ

unifier *vt* 1. միասնացնել, միասնականացնել 2. միավորել, միացնել

uniforme *adj* 1. միատեսակ, միաձև 2. միօրինակ, միապաղաղ, միանման 3. անփոփոխ, հաստատուն, նշտական

uniforme *m* տարազ, զգեստ, համազգեստ; զինվորական համազգեստ ◊ endosser l'~ մտնել զինվորական ծառայության; en grand ~ հանդիսային համազգեստով; porter l'~ զինվորական ծառայության մեջ լինել; quitter l'~ զինվորական ծառայությունը թողնել

uniformément *adv* 1. միատեսակ կերպով, միանման, միևնույն ձևով 2. հավասարապես

uniformité *f* 1. միակերպություն, միանմանություն, միատեսակություն 2. միօրինակություն, միալարություն, միապաղաղություն, անփոփոխություն

unilatéral, -e *adj* միակողմ; միակողմանի ◊ action ~e միակողմանի գործողություն; contrat ~ միակողմ պայմանագիր; déclaration ~e միակողմ հռչակագիր՝ հայտարարություն; désarmement ~ միակողմանի զինաթափում

unilingue *adj* միալեզու, միալեզվյան

uninomial, -e *adj* միանվանական,

միայն մեկ անուն պարունակող (ցուցակ) ◊ scrutin ~ քվեարկություն մեկ թեկնածուի համար

union *f* 1. միություն, միավորում, համախմբում, միացում 2. սերտ կապ, միաբանություն, համաձայնություն, համախոհություն, համերաշխություն 3. արհմիություն ◊ Union Française *uyun.* Ֆրանսիական միություն; Union postale Փոստի համաշխարհային միություն; Union des Républiques Socialistes Soviétiques (URSS) *uyun.* Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետությունների Միություն (ԽՍՀՄ) ~ économique տնտեսական միություն ~ d'Etats պետությունների միավորում՝ ունիա; ֆեդերացիա ~ locale տեղական արհմիութենական միություն ~ ouvrière *uyun.* արհմիություն ~ personnelle անձնական ունիա ~ politique քաղաքական միություն ~ réelle իրական միություն ~ de syndicats արհմիությունների միավորում (մեկ շրջանի)

unionisme *m* 1. *uyun.* ունիոնիզմ 2. *uyun.* արհմիութենական շարժում 3. պետությունների քաղաքական կամ տնտեսական միավորման մասին տեսություն

unioniste *m, f* 1. ունիոնիստ, սեպարատիզմի՝ անջատողականության հակառակորդ (ֆեդերացիայի կողմնակից՝ ԱՄՆ-ում քաղաքացիական պատերազմի ժամանակ; Իռլանդիային ինք-

- նավարություն տալու հակառակորդ; Քվեբեկի՝ Կանադայի կազմից դուրս գալու հակառակորդ) 2. *հնգծ.* արհմիության անդամ
- unique** *adj* 1. միասնական, ընդհանուր 2. միակ, եզակի $\diamond$ commandement ~ միասնական հրամանատարություն; front ~ միասնական ճակատ; pratiquer le commerce à sens ~ միակողմանի առևտուր վարել; prix ~s միասնական գներ; régime à parti ~ միակուսակցական համակարգ ~ en son genre միակը իր տեսակի մեջ
- unir** *vt* 1. միավորել, միացնել 2. համախմբել, հավաքել, ժողովել, միմյանց կապել $\diamond$ s'~ միավորվել, համախմբվել, միաբանվել; միանալ
- unisson** *m* փոխհամաձայնություն, համերաշխություն, միաբանություն $\diamond$ à l'~ համերաշխ, միասնաբար; à l'~ de ... համապատասխան
- unitaire** *adj* միասնական, միացյալ, միավորիչ $\diamond$ lutte ~ միասնական պայքար; Syndicat ~ Միացյալ արհմիություն
- unitaire** *m, f* պետական միասնականության, քաղաքական կենտրոնացման կողմնակից
- unité** *f* 1. միավոր 2. միասնականություն, միասնություն, համախմբվածություն 3. *ռազմ.* զորամաս, ստորաբաժանում, կազմավորում $\diamond$ faire l'~ կազմակերպել զործողությունների միասնություն; gouvernement d'~ nationale ազգային միաբանության կառավարություն; rompre l'~ խափանել զործողությունների միասնությունը; à l' ~ près... միավորի ճշտությամբ ~ d'action զործողությունների միասնություն՝ համախմբվածություն ~ administrative տարածքավարչական միավոր ~ aérienne օդային ստորաբաժանում ~ de but նպատակի միասնություն ~ de direction et de commande միանձնյա ղեկավարություն ~, grande զորամիավորում ~ monétaire դրամական միավոր ~ syndicale արհմիութենական միասնություն ~ de terre ցամաքային ստորաբաժանում ~ de vues հայացքների միասնություն ~s motorisées et mécaniques մոտոմեքենայացված զորամասեր
- univers** *m* 1. տիեզերք, ամբողջ աշխարհը 2. *հնգծ.* երկրագունդ $\diamond$ au bout de l'~ աշխարհի ծայրում; citoyen de l'~ աշխարհաքաղաքացի; connaissance de l'~ աշխարհի՝ տիեզերքի ճանաչողություն ~ sidéral աստղային աշխարհ; տիեզերք
- universaliser** *vt* 1. համընդհանուր դարձնել, լայնորեն տարածել 2. ընդհանրացնել
- universalisme** *m* գիտելիքների բազմակողմանիություն, համակողմանիություն, համընդհանրական

նություն, ունիվերսալություն
universalité *f* 1. համընդհանրություն, ընդհանրականություն, համակողմանիություն, ունիվերսալություն; համաշխարհային բնույթ
 2. բազմակողմանիություն
 ~ des engagements պարտավորությունների բազմակողմանի բնույթը
 ~ du suffrage ընտրական իրավունքի համընդհանուր բնույթը
universel, -le *adj* 1. համընդհանուր, ընդհանուր, համատարած 2. համաշխարհային, տիեզերական 3. բազմակողմանի, համապարփակ ◊ autorité ~le համապարփակ իշխանություն; conscience ~le համընդհանուր գիտակցություն; Déclaration ~le des Droits de l'Homme Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագիր; désarmement total et ~ համընդհանուր և լիակատար զինաթափում; guerre ~le համաշխարհային պատերազմ; histoire ~le համաշխարհային պատմություն; paix ~ համընդհանուր խաղաղություն; suffrage ~ համընդհանուր ընտրական իրավունք
universellement *adv* 1. համընդհանուր ձևով 2. ամենուրեք, ամեն տեղ
 ~ admis բոլորի կողմից ընդունված
 ~ connu հանրահայտ, հանրաճանաչ
universitaire *adj* համալսարանական ◊ campus ~ համալսարանական ավան՝ թաղամաս; licence ~

համալսարանական վկայական; restaurant ~ ուսանողական ճաշարան
universitaire *m, f* համալսարանի դասախոս
université *f* համալսարան ◊ diplôme d'une ~ համալսարանավարտ; doctorat d'~ գիտությունների դոկտորի գիտական աստիճան; étudiant à l'~ համալսարանի ուսանող; professeur à l'~ համալսարանի դասախոս; thèse d'~ դոկտորական ատենախոսություն ~ d'état պետական համալսարան
 ~ populaire ժողովրդական համալսարան
 ~ privée մասնավոր համալսարան
urbain, -e *adj* 1. քաղաքային, քաղաքի 2. *պտմ.* հռոմեական ◊ construction ~e քաղաքաշինություն; Ministère de la Construction Urbaine Քաղաքաշինության նախարարություն; population ~e քաղաքային բնակչություն; transports ~s քաղաքային փոխադրամիջոցներ
urbain, -e *m* քաղաքաբնակ
urbanisation *f* 1. քաղաքների աճ 2. քաղաքաշինություն
urbanisme *m* քաղաքաշինություն, քաղաքային բարեկարգում, քաղաքների հատակագծում
urbanité *f* քաղաքավարություն, հարգալից վերաբերմունք, բարեկրթություն
urgence *f* ծայրահեղ անհրաժեշտություն, անհետաձգելիություն, շտապողականություն, հրատապու-

թյուն, հապճեպություն $\diamond$ *appliquer la procédure d'~* շտապ բուժական գործողություն կիրառել; *en cas d'~* ծայրահեղ անհրաժեշտության դեպքում; *demander l'~* պահանջել անհապաղ քննարկում՝ շտապ կարգով քննարկումներ; *discussion d'~* անհետաձգելի քննարկում; *état d'~* արտակարգ դրություն; *d'extrême ~* խիստ հրատապ; *mesures d'~* շտապ՝ անհետաձգելի միջոցառումներ; *parer à l'~* անել ամենանհրաժեշտը; *en première ~* առաջին հերթին; *un problème d'~* անհետաձգելի խնդիր; *secours d'~* անհետաձգելի օգնություն; *en toute ~* հապճեպորեն, շտապ կարգով; *d'~* անմիջապես, անհապաղ, առանց հետաձգելու ~ *pressante, extrême ~* ծայրահեղ հրատապություն

urgent, *-e adj* շատ անհրաժեշտ; անհապաղ, հրատապ, անհետաձգելի, շտապ, շուտափույթ $\diamond$ *débat ~* հրատապ բանավեճ; *message ~* շտապ հաղորդագրություն; *mesures ~es* շտապ՝ անհետաձգելի միջոցառումներ; *raison ~e* ծանրակշիռ պատճառ
~ *problème* հասունացած խնդիր

urne *f* քվեատուփ $\diamond$ *aller aux ~ s* գնալ քվեարկելու, գնալ ընտրությունների; *déposer un bulletin dans l'~* ընտրաթերթիկը գցել քվեատուփ
~ *électorale* քվեատուփ

us *m pl* բարքեր, սովորույթներ $\diamond$ *les ~ et les coutumes* վարքուբարք

usage *m* 1. սովորույթ, սովորություն 2. փորձ, հմտություն, փորձառություն, ունակություն, սովորություն 3. գործածություն, օգտագործում, կիրառում, կիրառություն $\diamond$ *conforme aux ~s* սովորական, ընդունված, ինչպես պահանջվում է; *contraire aux ~s* չընդունված, ոչ սովորական; *destiné à l'~* *personnel* նախատեսված անձնական օգտագործման համար; *être en ~* գործածության մեջ լինել; *être hors d'~* գործածությունից դուրս գալ; *faire ~ de ...* օգտագործել, կիրառել; *faire mauvais ~* չարաշահել, ոչ ճիշտ գործածել; *mettre en ~* գործածության մեջ դնել, շրջանառության մեջ դնել; *passer en ~* գործածության մեջ մտնել; *sortir d'~* ~ գործածությունից դուրս գալ; *à l'~ de...* օգտագործման համար է; *à l'~ externe* արտաքին գործածության համար; *à l'~ multiple* բազմակի օգտագործման համար; *à l'~ unique* մեկանգամյա օգտագործման համար; *pour l'~ administratif* վարչական կարիքների համար

~ *ancien* հին սովորություն
~ *de la force* ուժի գործադրում
~ *du monde* աշխարհի իմացություն
~ *de la parole* խոսելու ունակություն
~ *s en vigueur* գործող բարքեր

usager *m* 1. օգտագործող; գործածող, որևէ բանից օգտվող, սպառող; հաճախորդ 2. *իրավք*, ուրիշի

- գույքը տնօրինելու իրավունք ունեցող անձ
 ~s du canal de Suez Սուեզի ջրանցքից օգտվող երկրներ
 ~s d'une langue որևէ լեզվով խոսողներ, որևէ լեզվի կրողներ
- usé**, -e *adj* 1. տափակ, ծամծամված, ճղճիմ 2. ուժասպառ, հոգնատանջ, հյուծված ◊ sujet ~ ծեծված թեմա; théories ~es հնացած տեսություններ
- user** I 1. *vi* օգտագործել, կիրառել, գործածել 2. *vt* ա) ծախսել, սպառել, վատնել բ) հյուծել, ուժասպառ անել
 ~ d'autorité իշխանությունը օգտագործել
 ~ de finesse խորամանկորեն գործել
 ~ ses forces ուժասպառ լինել, սաստիկ հոգնել
 ~ de menaces et de violence դիմել սպառնալիքների և բռնության
 ~ la santé առողջությունը քայքայել
 ~ de tous les moyens բոլոր միջոցներն օգտագործել
- user** II *m* գործածություն
- usine** *f* գործարան
 ~ de constructions mécaniques մեքենաշինական գործարան
 ~ d'incinération արտադրության թափոնները այրող գործարան
 ~ machines-outils հաստոցաշինական գործարան
 ~ métallurgique մետաղագործական գործարան
 ~ pilote փորձարարական գործարան
- ~ textile մանածագործական գործարան
- usité**, -e *adj* 1. գործածական, գործածելի, սովորական, առօրյա, ստրածված, լայնորեն հայտնի 2. կիրառվող, գործածվող ◊ être ~ գործածվել, կիրառվել
- usuel**, -le *adj* սովորական, առօրյա, գործածական
- usufruit** *m* *իրավք*. ուրիշի գույքի և գույքից ստացված եկամուտների ցմահ օգտագործման իրավունք
- usure** I *f* վաշխառություն, վաշխառվական տոկոսադրույք ◊ préter à ~ մեծ տոկոսներով պարտք տալ; rendre avec ~ վճարել վերադրով, մի բան էլ ավելի
- usure** II *f* 1. ուժասպառություն, հյուծվածություն 2. մաշվածություն ◊ guerre d'~ ուժասպառության, ուժերի հյուծման պատերազմ
 ~ physique et morale ֆիզիկական և բարոյական ուժասպառություն
- usurpateur** *m* բռնատիրող, զավթիչ, բռնազավթիչ, հափշտակիչ
- usurpation** *f* 1. բռնատիրում, զավթում, ապօրինի գրավում (իշխանության և այլն) 2. ապօրինի յուրացում
 ~ de fonction պաշտոնատար անձի՝ իշխանության յուրացում
 ~ de nom ուրիշի անվան յուրացում
 ~ de pouvoir դատական մարմնի լիազորությունների յուրացում (վարչական անձի կողմից)

- ~ de titre professionnel կոչման յուրացում
- usurpatoire** *adj* զավթողական, թալանչիական, բռնատիրական
- usurper** *vt* բռնագավթել, հափրչտակել, յուրացնել, խլել, բռնատիրել
- utile** *adj* օգտակար, օգտավետ, օգտաշատ, պետքական, պիտանի ◊ le Conseil peut prendre les dispositions ~s Խորհուրդը կարող է իրականացնել պատշաճ միջոցառումներ; en temps ~ ժամանակին, հարկ եղած ժամանակ
- utilement** *adv* օգուտով
- utilisable** *adj* օգտագործելի, կիրառելի, պիտանի, պետքական, հարկավոր
- utilisateur** *m* օգտագործող, սպառող
- utilisation** *f* օգտագործում, կիրառում, օգտահանություն (թափոնների)
- ~ d'autres langues լրացուցիչ լեզուների կիրառում
- ~ pacifique de l'énergie atomique ատոմային էներգիայի օգտագործում խաղաղ նպատակներով
- utiliser** *vt* օգտագործել, կիրառել, գործածել, գործադրել, կիրարկել
- ~ à fond սպառել, վերջացնել
- ~ en permanence մշտապես օգտագործել
- ~ le terrain տեղանքը օգտագործել, հարմարվել տեղանքին
- utilitaire** *adj* 1. օգտապաշտական, նեղ անձնական 2. գործնական, կիրառական, շահադիտական, շահ հետապնդող ◊ arts ~s կիրառական արվեստ; calculs ~s շահադիտական հաշվարկներ
- utilité** *f* օգուտ; օգտակարություն, օգտավետություն; շահավետություն ◊ affecter à diverses ~s նահասահմանել տարբեր կարիքների համար; être d'une grande ~ օգտակար լինել, մեծ օգուտ բերել; reconnu d'~ publique ճանաչված որպես հանրօգուտ՝ հասարակականորեն օգտավետ; sans ~ անօգուտ
- uti possedetis** (*լատ.*) պայմանագրի հիմք կամ սկզբունք, համաձայն որի հսկամարտող կողմերին փոխադարձության սկզբունքով հանձնվում են այն տարածքները, որոնք գավթվել են ռազմական գործողությունների ընթացքում
- utopie** *f* 1. *փիլ.* ուտոպիա 2. ցնորք, երագանք, անիրագործելի գաղափար
- utopique** *adj* 1. *փիլ.* ուտոպիական 2. ցնորական, անիրագործելի

V

- vacance** *f* 1. թափուր պաշտոն, թափուր տեղ (աշխատանքի) 2. *pl* արձակուրդ, արձակուրդներ (ուսումնական) $\diamond$ colonie de ~s հանգստի ճամբար; un lieu de ~s հանգստյան վայր, առողջարան; mettre en ~s արձակուրդ ուղարկել; pourvoir à une ~ թափուր պաշտոնը զբաղեցնել; prendre ses ~s արձակուրդ վերցնել; partir en ~s արձակուրդ գնալ
~ du pouvoir անիշխանություն
~, grandes, ~ d'été ամառային արձակուրդ
~s parlementaires խորհրդարանական արձակուրդ
~s payées հերթական արձակուրդ
- vacuum** *m* վակուում
- vade-mecum** *m* փոքր տեղեկատու, ուղեցույց
- vague** *f* 1. ալիք, կոհակ 2. ալիք, շարժում
~ d'augmentation de prix գների աճ, գնաճ
~ de grève գործադուլային ալիք
~, nouvelle ա) երիտասարդ սերունդ բ) *փխք*. նոր ուղղություն, «նոր ալիք»
~ de spéculations չարաշահումների ալիք
- vague** *adj* անորոշ, անհասկանալի, ոչ պարզ, աղոտ, ոչ հստակ $\diamond$ conditions ~s ոչ հստակ պայմաններ; contrat ~ անորոշ պայմանագիր; formule ~ անորոշ ձևակերպում; langage ~ անհասկանալի լեզու; raisons ~s անհասկանալի պատճառներ՝ փաստարկներ
~ promesse անորոշ՝ խուսափողական խոստում
- vague** *m* անորոշություն, անորոշ դրություն $\diamond$ se perdre dans le ~ խոսել երկար և անհասկանալի; rester dans le ~ որոշակի պատասխան չստանալ; պարզորոշ պատկերացում չունենալ
- vain**, -e *adj* գուր, իգուր, անօգուտ, ապարդյուն, ավելորդ
~s efforts ապարդյուն՝ գուր ջանքեր
- vaincre** *vt* 1. հաղթել, հաղթանակ տանել, պարտության մատնել 2. հաղթահարել, ճնշել, ջարդել, կոտրել, փշրել, ընկճել, գապել $\diamond$ se laisser ~ իրեն հաղթել տալ, թույլ տալ, որ իրեն ճնշեն
~ un obstacle արգելքը հաղթահարել
~ la résistance de qn մեկի դիմադրությունը կոտրել
- vaincu**, -e *adj* պարտված $\diamond$ s'avouer ~ իրեն պարտված ճանաչել
- vainqueur** *m* հաղթող, հաղթանակող, հաղթանակ տանող
- valable** *adj* 1. վավերական, գործող, իրավաբանական ուժ ունեցող, օրինական 2. ընդունելի, պիտանի, հիմնավորված, հարգելի, լուրջ 3. թանկարժեք, օգտակար,

արժեքավոր ◊ interlocuteur ~ *քղք.* բանակցություններ վարելու լիազորություններ ունեցող կողմ; motif ~ հարգելի պատճառ; raison ~ ծանրակշիռ փաստարկ; la thèse reste ~ դրույթը մնում է ուժի մեջ

valablement *adv* 1. օրինական կարգով, պատշաճ կերպով 2. հաջողությամբ, արդյունավետ, ճիշտ

valeur *f* 1. արժեք, գին 2. նշանակություն, արժեքավորություն, ուժ, կարևորություն; որակ, մեծություն 3. *փ/ք.* էական կարևորություն ունեցող երևույթ, առարկա, արժեք ◊ apprécier à sa juste ~ ա) գնահատել ըստ իրական արժեքի ք) գնահատել ըստ արժանվույցի; attacher de la ~ à qch մեծ կարևորություն հաղորդել որևէ բանի; calculer la ~ արժեքը հաշվել; diminuer la ~ արժեքն իջեցնել; estimer à sa juste ~ գնահատել ըստ իսկական արժեքի; être de ~ արժեք ներկայացնել; mettre en ~ արժևորել, ընդգծել, առանձնացնել, նկատելի դարձնել; oգուտ քաղել; mettre en ~ les terres յուրացնել հողերը; de première ~ առաջնակարգ նշանակության; de ~ արժեքավոր; sans ~ անարժեք; taxe à la ~ ajoutée (T.V.A.) ավելացված արժեքի հարկ ~ d'achat սկզբնական գին, գնման գին ~ ajoutée ավելացված՝ հավելյալ արժեք ~ brute համախառն արժեք ~ d'échange փոխանակային արժեք ~ d'une méthode մեթոդի արդյու-

նավետությունը

~ nominale անվանական արժեք ~ d'usage, ~ usuelle, ~ utile սպառողական արժեք

~ vénale, ~ de vente վաճառքի արժեք

~s historiques պատմական արժեքներ

~s universelles համամարդկային արժեքներ

~s morales բարոյական արժեքներ

validation *f* 1. *իք/ք.* հաստատում, վավերացում, օրինականացում 2. վավերական՝ օրինական ճանաչելը

valide *adj* *իք/ք.* իրական, վավերական, ուժի մեջ գտնվող, գործող, օրինական ◊ déclarer ~ վավերական ճանաչել; droit ~ գործող իրավունք; objection ~ ծանրակշիռ առարկություն; passeport ~ վավերական անձնագիր

valider *vt* 1. հաստատել, վավերացնել 2. *իք/ք.* վավերական՝ օրինական ճանաչել, օրենքի ուժ տալ

~ un acte վավերացնել փաստաթուղթը

~ une élection վավերացնել ընտրությունների արդյունքները

~ une séance նիստը ճանաչել իրավագոր

validité *f* 1. *իք/ք.* վավերականություն, օրինականություն 2. վավերականության ժամկետ, գործողության ժամկետ, պիտանելիություն ◊ contester la ~ վիճարկել օրինականությունը; durée de ~ initiale d'une convention կնվենցիայի գործողության նախ-

- նական ժամկետը
 ~ de la loi օրենքի գործողություն
 ~ d'une opinion կարծիքի հիմնավորվածություն
 ~ d'un passeport անձնագրի վավերականության ժամկետ
 ~ du titre արժեթղթի վավերականություն
 ~ d'un traité (միջազգային) պայմանագրի վավերականություն
- valise** *f*: ~ diplomatique *ղվնգ*. վալիզ, դիվանագիտական սուրհանդակի փոստի պարկ, որն անձեռնմխելի է
- valoir** *vi* 1. արժենալ, գին ունենալ, արժեք ներկայացնել 2. պիտանի լինել $\diamond$ ça vaut le coup արժե փորձել՝ ռիսկի դիմել; cela ne vaut pas la peine de ... իմաստ չունի, չարժե; cela ne vaut rien դա ոչ մի բանի պիտանի չէ; faire ~ ներկայացնել պատշաճ ձևով, ընդգծել, նկատելի՝ ցայտուն դարձնել, շեշտել; օգուտ քաղել; faire ~ ses droits իր իրավունքները պաշտպանել; se faire ~ իրեն ներկայացնել բարենպաստ ձևով; պարծենալ, գլուխը գովել; vaillamment vaillable ինչ ուզում է թող լինի
 ~ de l'or ոսկու գին ունենալ
 ~ la peine de... արժենալ, որ...
- valorisation** *f* 1. արժևորում 2. արժեքի արհեստական բարձրացում
- valoriser** *vt* 1. արժեք սահմանել, գնահատել, գին նշանակել 2. (արհեստականորեն) արժեքը՝ գինը բարձրացնել 3. կարևորել, արժևորել, կարևորություն տալ
- vandale** *m* վանդալ, բարբարոս, վայրագ մարդ
- vandaliser** *vt* բարբարոսություն անել, վայրագություն կատարել
- vandalisme** *m* բարբարոսություն, վայրագություն $\diamond$ acte de ~ բարբարոսական արարք
- vantardise** *f* պարծենկոտություն, ինքնագովություն, սնապարծություն
- vaquer** *vi* 1. զբաղվել որևէ բանով 2. թափուր լինել
 ~ à ses affaires (կամ occupations) զբաղվել իր պարտականությունների կատարմամբ, իր գործերով զբաղվել
- variabilité** *f* փոփոխականություն, փոփոխունություն, անկայունություն, անհուսալիություն
 ~ des monnaies արժույթի անկայունություն
- variation** *f* 1. փոփոխություն, փոփոխում 2. տատանում
 ~ de la valeur d'euro եվրոյի արժեքի փոփոխություն
 ~s des cours փոխարժեքի տատանումներ
 ~s monétaires արժույթային փոփոխություններ
 ~s des prix գների փոփոխություններ
 ~s saisonnières սեզոնային տատանումներ
 ~s soudaines տարերային տատանումներ
- varier** 1. *vt* փոփոխել, տարափոխել, ձևափոխել, բազմազան դարձնել 2. *vi* ա) փոփոխվել բ) տարբերվել, զանազանվել $\diamond$ les opinions se ~ent sur ce point այս հարցում կարծիքները չեն համընկնում՝ տարբերվում են; pour ~ հանուն բազմազանության

- variété** *f* 1. բազմազանություն 2. տարատեսակություն 3. *pl* խառնուրդ
~ de risques ռիսկերի բազմազանություն
- varsovien**, -ne *adj* վարչավական
- vassal**, -e *adj* վասալային, կախյալ
- vassalisation** *f* 1. ստրկացում 2. ենթակայություն, ստորադասություն, հպատակություն, կախվածություն
- vassaliser** *vt* 1. ստրկացնել, ճորտացնել 2. կախման մեջ դնել
- vautrer** (se) *թավալ* տալ $\diamond$ se ~ dans le vice անառակության մեջ թաղվել; se ~ à plat ventre ստորաքարշություն անել, քծնել, սողալ, շողոքոքթել
- vedette** *f* 1. *հնգծ.* զինվորական ժամապահ 2. պահականավակ 3. նշանավոր դերասան, «աստղ», հոշակավոր՝ ականավոր անձ $\diamond$ donner la ~ առաջատար դեր տալ; en ~ տեսանելի տեղում (տպագրված); être en ~ հսկել, պահպանել; mot ~ վերնագրային բառ (բառահոդվածի)
- veille** *f* նախօրե, նախօրյակ $\diamond$ à la ~ նախօրեին
- veiller** *vt* դիտել, հսկել, նայել, հետևել
~ à la légalité օրինականության պահպան կանգնել, օրինականությունը պահպանել
- velléité** *f* թույլ ցանկություն, հավակնություն, փորձ անելը, մտադրություն $\diamond$ avoir des ~s de résistance դիմադրելու թույլ փորձեր անել
~ de lutte պայքարի փորձ
- velodrome** *m* հեծանվահրապարակ $\diamond$ Velodrome d'Hiver (Vel'd'Hiv) ձմեռային հեծանվահրապարակ (ցույցերի, հավաքույթների վայր Փարիզում)
- vénal**, -e *adj* 1. գնման, գնելու, գնովի 2. *փխբ.* ծախու, վաճառվող, կաշառվող $\diamond$ offices ~aux *պաճ.* վաճառվող պաշտոններ; presse ~e ծախու մամուլ; valeur ~e շուկայական կամ գնման արժեք
- vénalité** *f* 1. *պաճ.* ծախվածություն, կաշառվածություն, վաճառվածություն 2. *փխբ.* կաշառակերություն; կաշառվածություն
~ des charges պաշտոնների ծախվածություն
- vendéen**, -ne *adj* վանդեական
- vendetta** *f* արյան վրեժ, վեհնետա (Կորսիկայում)
- vénéral** *adj* 1. պատվարժան, հարգելի, պատվելի, պատկանելի 2. սուրբ (կուսակրոն հոգևորականի մականուն ուղղափառ եկեղեցում)
- vénération** *f* 1. հարգանք, պատիվ, մեծարանք, ակնածանք, պատկառանք 2. երկրպագություն, պաշտամունք
- vénéraler** *vt* 1. հարգել, մեծարել, պատվել 2. երկրպագել, պաշտել
- vengeance** *f* վրեժ, վրիժառություն, վրեժխնդրություն, ռիս $\diamond$ esprit de ~ վրեժխնդրություն; exercer sa ~ վրեժ լուծել; soif de ~ վրեժխնդրության ծարավ; tirer (կամ prendre) ~ de վրեժխնդիր լինել; par ~ վրեժխնդրությունից ելնելով, վրեժխնդրորեն
- venger** *vt* վրեժ լուծել, վրեժխնդիր լինել $\diamond$ se ~ վրեժ լուծել, վրեժխնդիր լինել, ռիս հանել; se ~ d'un ennemi թշնամուց վրեժ լուծել
~ une offense վիրավորանքի

համար վրեժխնդիր լինել
vengeur, -eresse *adj* վրեժխնդիր, վրիժառու
venimeux, -se *adj* *փխբ.* թունավոր, խոցող, խայթող, խայթիչ, թունոտ, կծու ◊ haine ~se թունոտ ատելություն; langue ~se չար լեզու
venir *m* 1. թույն (օձի, միջատի) 2. շարություն, մաղձ, թույն ◊ homme sans ~ անվնաս, անչար մարդ; jeter (կամ cracher) tout son ~ արտահայտել հոգում կուտակվածը, դուրս թափել ամբողջ մաղձը
 ~ de la calomnie զրպարտության թույն
venir *vi* 1. գալ, ժամանել 2. պատահել, տեղի ունենալ 3. ծագել, սերել, առաջանալ ◊ à ~ գալիք, առաջիկա; en ~ à la conclusion եզրակացության գալ; faire ~ կանչել; բերել տալ; les générations à ~ ապագա՝ գալիք սերունդները
 ~ au monde աշխարհ գալ
 ~ à maturité հասունանալ
 ~ à point հարմար՝ պատեհ ժամանակին գալ
 ~ à supposer սկսել ենթադրել
venu, -e *adj* հաջողված, բարեհաջող ◊ la phrase la mieux ~e ամենահաջողված՝ համապատասխան նախադասությունը
venu, e *m, f* : être le (la) bien ~(e) ցանկալի հյուր լինել; soyez le (la) bien ~(e) ! բարի գալուստ
véracité *f* 1. ճշմարտություն, ճշմարտախոսություն, ճշմարտասիրություն, արդարացիություն 2. ճշմարտանմանություն, ճշմար-

տացիություն, արժանահավատություն, վավերականություն, ստույգություն
 ~ de la signature ստորագրության իսկություն
 ~ du témoignage վկայի ցուցմունքների արժանահավատություն
verbal, -e *adj* բանավոր, բերանացի, բառերով արտահայտված ◊ accord ~ բանավոր համաձայնություն; note ~e *ղվնգ.* բանավոր հայտագիր
verbalement *adv* բառացի կերպով, բանավոր կերպով, բառերով
verbalisation *f* արձանագրում
verbaliser *vi* արձանագրություն կազմել, արձանագրել
verbalisme *m* դատարկաբանություն, դատարկախոսություն
verbiage *m* դատարկաբանություն, շաղակրատություն ◊ du pur ~ դատարկ շատախոսություն
verbosité *f* երկարաբանություն, շատախոսություն
verdict *m* 1. դատավճիռ, վճիռ, որոշում 2. երդվյալ ատենակալների կողմից կայացվող վճիռ կամ դատավճիռ ◊ rendre un ~ դատավճիռ կայացնել
 ~ d'acquittement արդարացման դատավճիռ
 ~ de culpabilité մեղադրական դատավճիռ
véreux, -se *adj* կասկածելի, տարակուսելի, երկմտելի, անվստահելի, անազնիվ
véridicité *f* 1. ճշմարտացիություն 2. արժանահավատություն, վավերականություն, ստույգություն, հավաստիություն; ճշմարտանմանություն

véridique *adj* 1. ճշմարիտ, արդարացի, ճշմարտացի 2. հավաստի, ստույգ, վավերական, ճիշտ, ճշմարտանման

vérification *f* ստուգում, վերահսկում, ճշտում $\diamond$ commission de ~ des comptes վերստուգիչ հանձնաժողով; Commission de ~ des pouvoirs լիազորությունները ստուգող հանձնաժողով
~ faite ստուգման՝ հետազոտման արդյունքում
~ des pouvoirs լիազորությունները ստուգում

vérifier *vt* 1. ստուգել, վերահսկել, ճշտել, իսկությունը պարզել 2. հաստատել, վավերացնել $\diamond$ se ~: se ~ entièrement լիովին հաստատվել
~ et échanger les pleins pouvoirs լիազորությունները ստուգել և փոխանակություն կատարել
~ les faits փաստերն ստուգել

véritable *adj* իսկական, ճշմարիտ, բուն, բնագրային, բնագիր

vérité *f* ճշմարտություն, իսկություն $\diamond$ c'est la pure (կամ l'entière) ~ սա զուտ ճշմարտություն է; démêler la ~ ճշմարտության հասնել; à dire la ~ ճշմարիտն ասած, ճիշտն ասած; fausser la ~ ճշմարտությունը կեղծել

verrou *m* : sous les ~s բանում; փակի տակ

versailles, -e *adj* վերսալյան

versé, -e *hմուտ*, քաջատեղյակ, իրազեկ, բանիմաց, փորձված, փորձառու $\diamond$ être ~ dans qch քաջատեղյակ՝ իրազեկ լինել

versement *m* մուծում, վճարում, վարձատրում

verser *vt* մուծել, մուծում կատարել, միջոցներ ներդնել
~ au dossier գործին կցել
~ des fonds կապիտալ ներդնել

version *f* 1. մեկնակերպ, տարբերակ 2. թարգմանություն (մի լեզվից մյուսը), ազատ թարգմանություն 3. մեկնաբանում, մեկնաբանություն, պարզաբանում 4. խմբագրում $\diamond$ en ~ originale չկրկնօրինակված
~ originale սկզբնական տեքստը, բնագիրը

verso *m* հակառակ կողմը (էջի, թերթի, փաստաթղթի) $\diamond$ comme indiqué au ~ ինչպես նշված է հակառակ կողմում; voir au ~ տե՛ս հակառակ կողմը (փաստաթղթի)

versus (*vs.*) *prép* : ընդդեմ

vertu *f* 1. առաքինություն 2. *հնգծ*. քաջություն, խիզախություն, արիություն, անձնվիրություն, հերոսություն, սխրագործություն 3. ուժ, զորություն, հատկություն, արդյունավետություն 4. արժանիք $\diamond$ en ~ de ուժով, հիման վրա; en ~ de l'article հոդվածի հիման վրա; en ~ de la loi օրենքի ուժով
~ civile քաղաքացիական արիություն

vestige *m* հետք, նշան; մնացորդ $\diamond$ les ~s վերապրուկներ, մնացուկներ; les ~s d'une ville քաղաքի ավերակները՝ փլատակները

veto *m* *դվնգ*. վետո, արգելք 2. կտրուկ (կատեգորիկ) առարկում, մերժում $\diamond$ avoir droit de ~ վետոյի իրավունք ունենալ; droit de ~ վետոյի իրավունք; opposer (կամ mettre) son ~ վետո դնել, չհամաձայնել ինչ-որ բանի հետ, արգելել

~ absolu բացարձակ վետո
 ~ présidentiel նախագահական վետո
 ~ suspensif կասեցնող վետո
via *prép.* վրայով, միջով, ճանապարհով (ընթացողու, տրանզիտի մասին)
 ~ Paris Փարիզով
viabilité *f* կենսունակություն
viable *adj* կենսունակ ◊ un plan ~ իրականանալի ծրագիր; projets ~s կենսունակ ծրագրեր
vibrant, -e *adj* սրտառու, անկեղծ, խորաբափանց, սրտալի ◊ hommage ~ ջերմ ողջույն
vice-amiral *m* փոխծովակալ
vice-chancelier *m* փոխկանցլեր, փոխվարչապետ
vice-consul *m* փոխհյուպատոս, հյուպատոսության աստիճան
vice-consulat *m* փոխհյուպատոսություն
vice-gouverneur *m* փոխկառավարիչ
vice-ministre *m* փոխնախարար, նախարարի տեղակալ
vice-présidence *f* փոխնախագահություն
vice-président *m* փոխնախագահ, վիցե-պրեզիդենտ
vice-roi *m* փոխարքա, արքայի ներկայացուցիչ, կառավարիչ
vice-versa *loc. adv.* հակառակ, հակադարձ
vicieux, -se *adj* 1. արատավոր, թերի 2. սխալ, թյուր, անճիշտ ◊ cercle ~ արատավոր շրջան
vicissitude *f* 1. փոփոխամտություն, անկայունություն 2. *pl* անակնկալներ, պատահականություններ, դժբախտություններ ~s de la fortune ճակատագրի

անակնկալներ
 ~s des hommes մարդկային դժբախտություններ
victime *f* զոհ, տուժած, տուժող ◊ faire des ~s զոհեր տալ; les peuples ~s de l'invasion étrangère օտարերկրյա ներխուժումից տուժած ժողովուրդներ; statut de ~ տուժածի կարգավիճակ; tomber ~ de զոհ գնալ, տուժել
 ~ de la guerre civile քաղաքացիական պատերազմի զոհ
 ~ de la violence բռնության զոհ
victoire *f* հաղթանակ ◊ chanter (կամ crier) ~ հաղթանակ տոնել, հաջողությամբ պարծենալ; remporter la ~ հաղթանակ տանել
 ~ inconditionnelle անվերապահ հաղթանակ
 ~ à la Pyrrhus պյուրոսյան հաղթանակ (կասկածելի հաղթանակ, որը չի արդարացնում հանուն դրա տրված զոհերը)
victorieux, -se *adj* հաղթական ◊ air ~ հաղթական տեսք; parti ~ aux élections ընտրություններում հաղթանակած կուսակցություն; preuves ~ses անհերքելի ապացույցներ
vide *m* 1. դատարկություն, վակուում 2. բացակայություն ◊ combler les ~s թերությունները (պակասները) լրացնել; parler dans le ~ զուր տեղը՝ դատարկ տեղը խոսել; promettre dans le ~ դատարկ խոստումներ տալ; remplir un ~ դատարկությունը լցնել
 ~ diplomatique դիվանագիտական վակուում
 ~ juridique իրավաբանական դատարկություն; համապատաս-

- խան օրենսդրությունների բացակայություն
- vider** *vt* վերջ տալ, վերջացնել, մինչև վերջ հասցնել, ավարտել ◊ l'incident est ~é միջադեպը փակված է
~ une question, ~ un différend հարցը լուծել, վեճը լուծել
- vie** *f* կյանք ◊ à ~ ցմահ, ամբողջ կյանքի համար; consacrer sa vie à ... կյանքը նվիրել մի բանի; exposer sa ~ au danger կյանքը վտանգի ենթարկել; faire la ~ dure à զո որևէ մեկի կյանքը թունավորել; question de ~ et de mort կենաց-մահու խնդիր; train de (կամ genre de) ~ կենսակերպ
~ aisée նյութապես ապահով, բարեկեցիկ կյանք
~ chère թանկություն
~ conjugale ամուսնական կյանք
~ économique տնտեսական կյանք
~ éternelle հավերժական՝ հավիտենական կյանք
~ familiale ընտանեկան կյանք
~ humaine մարդկային կյանք
~ privée անձնական կյանք
~ publique հասարակական կյանք
~ spirituelle հոգևոր կյանք
- viennois**, -e *adj* վիեննական
- vietnamien**, -ne *adj* վիետնամական
- vif**, -ve *adj* 1. կենդանի, ողջ 2. աշխույժ, ժիր, եռանդով լի, կայտառ 3. ուժեղ, սաստիկ, թունդ, մեծ 4. թեժ, ջերմ, բուռն ◊ attaque de ~ve force բաց ճակատով հարձակում; brûler ~ ողջ-ողջ այրել; débats ~s թեժ քննարկումներ; désir ~ սաստիկ ցանկություն; esprit ~ աշխույժ միտք; prendre ~ կենդանի բռնել, ողջ-ողջ բռնել; prière ~ve թախանձալի խնդրանք
~ besoin սաստիկ կարիք
~ succès մեծ հաջողություն
~s applaudissements բուռն ծափահարություններ
~ve discussion բուռն բանավեճ
~ve fusillade ուժեղ փոխհրաձգություն
- vif** *m* խոցելի տեղ ◊ aborder le ~ du sujet գլխավոր հարցը շոշոփել; entrer dans le ~ du sujet սկսել շարադրել գլխավորը՝ հիմնականը; faits pris sur le ~ կյանքից վերցված փաստեր; piquer au ~ ամենագայուն՝ ամենախոցելի տեղին դիպչել, խորը վիրավորել
- vigilance** *f* զգոնություն, զգաստություն, աշարջություն ◊ faire preuve de ~ զգոնություն ցուցաբերել
- vigilant**, -e *adj* զգոն, զգաստ, աշարջ, շրջահայաց
- vigueur** *f* 1. ուժ, հզորություն, կարողություն 2. կորով, եռանդ 3. գործողություն, ուժ, կիրառություն (օրենքի և այլնի մասին) ◊ faire entrer en ~ գործողության մեջ դնել; entrer en ~ ուժի մեջ մտնել, գործադրվել; en ~ de գործողության մեջ, գործող; ուժի մեջ (օրենքի, սահմանադրության, պայմանագրի մասին); lois en ~ գործող օրենքներ; rester en ~ ուժի՝ գործողության մեջ լինել
- vindictive** *f* իրվք. վինդիկտ, հանցագործության հետապնդում
~ publique, ~ populaire հանցագործություն կատարած անձի հետապնդում հասարակության անունից

violation *f* (կոպիտ) խախտում, ոտնահարում, զանցառում, պղծում
 ◇ en ~ de la loi օրենքի խախտմամբ; en ~ des principes հակառակ սահմանված սկզբունքների
 ~ de la confiance publique հասարակության վստահության չարաշահում
 ~ délibérée des traités պայմանագրերի դիտավորյալ խախտում
 ~ des dispositions որոշումների խախտում
 ~ des droits իրավունքների խախտում
 ~ des engagements պարտավորությունների խախտում
 ~ des frontières սահմանների խախտում
 ~ de la loi օրենքի խախտում, օրենքի ոտնահարում
 ~ de la paix խաղաղության խախտում
 ~ des règles կանոնների խախտում
 ~ des territoires տարածքային անձեռնմխելիության խախտում

violence *f* 1. բռնություն, *pl* բռնի գործողություններ, բռնի միջոցներ 2. դաժանություն, վայրագություն ◇ acte de ~ բռնարարք; crimes de ~ *իրվք*. անձի նկատմամբ բռնության գործադրման հետ կապված հանցագործություններ; faire ~ à la loi օրենքը խեղաթյուրել; le reversement par la ~ բռնի տապալում; par ~ բռնի ճանապարհով; pratiquer la ~ բռնություն գործադրել; user de ~, employer la ~ բռնություն գործադրել

violer *vt* 1. խախտել, զանցառել, ոտնահարել (օրենքը, իրավունք-

ները, երդումը, պայմանագրերը և այլն) 2. բռնաձեռք, բռնադատել, բռնություն գործադրել, բռնաբարել 3. ներխուժել, պղծել
 ~ la condition խախտել պայմանը
 ~ la loi օրենքը զանց առնել, խախտել
 ~ le secret գաղտնիքը խախտել
 ~ la sépulture գերեզմանը պղծել

V.I.P. [*veipe*] *m, f* *անգլ.* very important person արտահայտությունից) *խսկց.* հույժ կարևոր անձ
 ~ salon սենյակ բարձրաստիճան պաշտոնյաների համար (օդանավակայանում)
 ~ traitement խիստ հարգալից վերաբերմունք

virtuel, -le *adj* հավանական, հնարավոր, թվացյալ

virtuellement *adv* ենթադրաբար, ենթադրությամբ, ենթադրելով

virulent, -e 1. թունավոր 2. *փխք.* չար, թունոտ, չարակամ, թշնամական ◇ campagne ~e de presse մամուլի չարական արշավ

visa *m* մուտքի կամ ելքի թույլտվություն, այցագիր, արտոնագիր ◇ apposer un ~ aller et retour վիզա դնել՝ ուղևորության մեկնելու և վերադարձի համար; autoriser la délivrance d'un ~ թույլատրել վիզա տալը; délivrer un ~ թույլտվություն տալ; faciliter la délivrance d'un ~ վիզա տալը արագացնել; mettre son ~ վիզա դնել; prolonger la validité d'un ~ վիզայի գործողության ժամկետը երկարացնել; le ~ expire... վիզայի գործողության ժամկետը լրանում է...

~ collectif մուտքի հավաքական արտոնագիր
 ~ d'entrée մուտքի վիզա՝ թույլտվություն
 ~ de séjour կենալու, մնալու վիզա
 ~ de sortie ելքի վիզա՝ թույլտվություն
 ~ de transit տարանցիկ վիզա
 ~ de visite այցագիր, այցահրավեր
vis-à-vis *adv* դեմառդեմ, դեմդիմաց
visée *f pl* նշանակետ, մտադրություն, ծրագրված նպատակ, դիտավորություն, հավակնություն, փորձ անելը, գաղտնի մտադրություն $\diamond$ changer de ~s մտադրությունները փոխել
viser I 1. *vt* ա) նշան բռնել բ) շահադիտորեն հետամտել, համառորեն ձգտել՝ նկրտել ինչ-որ բանի 3. նկատի ունենալ, վերաբերել 2. *vi* ա) մտադրվել, աչք դնել բ) *փ/հր*. նպատակ ունենալ, հավակնել, ձգտել ձեռք բերելու, հետամուտ լինել, ձգտել հասնելու $\diamond$ la politique qui ~e à détendre la cause de la paix խաղաղության պաշտպանությանը ուղղված քաղաքականություն; les dispositions contenues dans le règlement ~é à l'article 1 որոշումներ, որոնք պարունակվում են համար 1 հոդվածում հիշատակված դրույթի մեջ; ~ant à... ուղղված դեպի..., ուղղված այն բանին, որ..., նպատակ ունենալով...; contrôle interallié ~ant à empêcher le renouvellement de l'agression միջմիութենական վերահսկողություն, որի նպատակն է թույլ չտալ, որ ագրեսիան կրկնվի

~ haut մեծ հավակնություններ ունենալ, ձգտել բարձր դիրքերի
 ~ à la présidence ձգտել նախագահի պաշտոնին
viser II *vt* վիզա դնել, փաստաթուղթը վավերացնել, մուտքի (ելքի) թույլտվություն տալ
visière *f* $\diamond$ rompre en ~ կտրուկ խզել հարաբերությունները; կտրուկ հարձակվել մեկի վրա
visite *f* 1. այցելություն, այց 2. բժշկական ստուգում, քննում, զննում 3. տեսչական ստուգում, զննում, չեզոք պետության նավի խուզարկում (պատերազմի ժամանակ) $\diamond$ aller en ~ հյուր գնալ; effectuer (կամ faire) une ~ այցելություն կատարել, այցելել; être (կամ se trouver) en ~ հյուր լինել; heures de ~ այցելության ժամեր (հիվանդանոցում և այլն); rendre ~ à զո այցի գնալ մեկին; rendre sa ~ à զո պատասխան այց կատարել; se rendre en (կամ pour une) ~ officielle մեկնել պաշտոնական այցով
 ~ d'adieu հրաժեշտի այց
 ~ amicale, ~ d'amitié բարեկամական այց
 ~ de condoléance ցավակցություն հայտնելու այց
 ~ de courte durée կարճատև այց
 ~ de courtoisie, ~ de politesse քաղաքավարական այց
 ~ domiciliaire տան խուզարկություն
 ~ de douane, ~ douanière մաքսային ստուգում
 ~ non officielle ոչ պաշտոնական այց

~ officielle պաշտոնական այց
 ~ privée մասնավոր այց
 ~ sanitaire բժշկական շրջայց
 ~ de travail աշխատանքային այց
 ~ d'usage արձանագրային սովորական այց
visiter *vt* 1. հյուր գնալ 2. այցելել
 ~ les curiosités de la ville այցելել քաղաքի տեսարժան վայրերը
visiteur, -se *m, f* 1. այցելու, հյուր 2. հսկիչ, տեսուչ
 ~ de douane մաքսային տեսուչ
 ~ de marque բարձրաստիճան հյուր
vital, -e *adj* 1. կենսական 2. *փիլսոփ.* կենսական, կարևոր, էական, անհրաժեշտ, հրատապ $\diamond$ espace
 ~ կենսական տարածություն; importance ~e կենսական կարևորություն; intérêts ~ aux կենսական շահեր; question ~e կարևորագույն՝ հրատապ հարց
vitalité *f* կենսունակություն, կենսական ուժ, կենսականություն
vivat ! *interj.* կեցցե՛, ուռա՛
vivat *m* ողջույնի բացականչություն, ուռա
vive ! *interj.* կեցցե՛, ուռա
vœu *m* 1. ուխտ, խոստում, երդում 2. ցանկություն, մաղթանք, բաղձանք, բարենաղթանք $\diamond$ accomplir le ~ ուխտը՝ խոստումը կատարել; adresser ses ~x բարենաղթանքներ հղել; faire des ~x բարենաղթել; violer son ~ ուխտը դրժել
 ~x de bonne année ամանորյա բարենաղթանքներ
 ~x, meilleurs լավագույն ցանկություններ

vogue *f* հռչակ, փառք, համբավ, լայն ժողովրդականություն, հայտնիություն $\diamond$ être en ~ մեծ հաջողություն ունենալ; նորաձև լինել; mettre en ~ ժողովրդականություն բերել; նորաձևության մեջ մտցնել
voie *f* 1. ճանապարհ, ուղի 2. միջոց, ձև, եղանակ, գործելակերպ $\diamond$ détourner de la bonne ~ ճիշտ ուղուց շեղվել; être dans la bonne [mauvaise] ~ լինել լավ [վատ] ուղու վրա; être en ~ d'accommodement հաշտության, համաձայնության ուղու վրա լինել; frayer la ~ *փիլսոփ.* ճանապարհ հարթել, ճանապարհ բանալ, խոչընդոտները վերացնել; mettre sur la ~ ճանապարհի վրա դնել, ճիշտ ցուցումներ տալ; en ~ de... ընթացքում, ձևավորման ընթացքում, ճանապարհին; en ~ d'accomplissement իրականացման ընթացքում; en ~ de formation կազմավորման ընթացքում; par la ~ de ... միջոցով, ճանապարհով; par ~ de compensation փոխհատուցման միջոցով; par la ~ diplomatique դիվանագիտական ճանապարհով; par ~ de dispositions administratives վարչական կարգադրությունների եղանակով; par une ~ détournée զարտուղի ճանապարհով; par ~ légale օրինական ճանապարհով; par la ~ des négociations բանակցությունների ճանապարհով
 ~ aérienne օդային միջանցք, օդային ուղի
 ~ de droit *իրվք.* օրինական եղանակ
 ~ de recours *իրվք.* բողոքարկում

- ~s de communication հաղորդակ-
ցության ուղիներ
~s navigables, ~ de navigation
ջրային ուղիներ
- voile** *m* 1. ծածկոց, ծածկույթ 2.
վարագույր, քող, շղարշ $\diamond$ jeter un
~ sur qch ինչ-որ բան մոռացու-
թյան մատնել; sous le ~ de l'amiti-
é բարեկամության քողի տակ
~ islamique չադրա
- voilé**, -e *adj* 1. ծածուկ, փակ, քողով
ծածկված 2. *փխբ.* թաքնված,
թաքուն, գաղտնի, քողարկված,
սքողված $\diamond$ inquiétude ~e թաքուն,
գաղտնի անհանգստություն; sens
~ քողարկված իմաստ
- voir** *vt* 1) տեսնել, նկատել 2. մտովի
պատկերացնել, հասկանալ 3.
ուսումնասիրել, քննել $\diamond$ ceci est à
~ սա ենթակա է քննության; cela
n'a rien à ~ avec notre affaire դա
ոչ մի կապ չունի մեր գործի հետ;
y ~ clair հասկանալ, գլուխ հա-
նել, ըմբռնել
~ clair au travers de...ամբողջ ներ-
քինը տեսնել, էության մեջ թա-
փանցել
~de bon [mauvais] œil բարեհա-
ճորեն, բարյացակամորեն [ան-
բարեհաճ, անբարյացակամ կեր-
պով] նայել
- voire** *adv* նույնիսկ, մինչև իսկ,
անգամ, մինչև անգամ $\diamond$ inutile, ~
(même) pernicieux անօգուտ է,
նույնիսկ վնասակար
- voisinage** *m* հարևանություն, դրա-
ցիություն; մոտիկություն, մեր-
ձավորություն $\diamond$ bon ~ բարիդրա-
ցիական հարաբերություններ
- voix** *f* 1. ձայն 2. ընտրական ձայն,
քվե 3. կարծիք, տեսակետ $\diamond$ aller
- aux ~ մասնակցել քվեարկու-
թյանը, քվեարկել; ձայներ հա-
վաքել; départager les ~ վճռորոշ
ձայն տալ; à deux ~ de majorité
երկու ձայնի առավելությամբ;
donner sa ~ իր ձայնը տալ; être
battu aux ~ պարտություն կրել
քվեարկության արդյունքում;
à haute ~ բարձրաձայն; mettre aux
~ քվեարկության դնել; obtenir la
majorité des ~ ձայների մեծա-
մասնությունը հավաքել; partage
égal des ~ ձայների հավասար
բաժանում; à pleine ~ ամբողջ
ձայնով; pourcentage des ~ ձայ-
ների բաշխումը տոկոսային
առումով; à l'unanimité des ~
միաձայն; de vive ~ բանավոր; à
~ basse ցածրաձայն
~ additionnelle լրացուցիչ ձայն
~ consultative խորհրդատվական
ձայն
~ délibérative, ~ prépondérante
որոշիչ ձայն
~ du peuple ժողովրդի ձայն
~ publique հասարակական կար-
ծիք
- volontaire** *adj* հոժարական, ինքնա-
կամ $\diamond$ action ~ կամավոր կա-
տարված գործողություն; contri-
bution ~ կամավոր նվիրատու-
թյուն; engagé ~ կամավոր զին-
վոր; mort ~ ինքնասպանություն
- volontaire** *m, f* կամավոր, կամավո-
րական $\diamond$ recruter des ~s կամա-
վորներ հավաքագրել; s'enrôler
comme ~ կամավոր գրվել (զին-
վորական ծառայության)
- volontariat** *m* կամավորություն $\diamond$ sur
la base du ~ կամավոր հիմունք-
ներով

volonté *f* 1. կամք; կամքի ուժ 2. ցանկություն $\diamond$ avoir de la ~ կամքի ուժ ունենալ; geste (կամ expression) de bonne ~ բարի կամքի արտահայտություն; les hommes de bonne ~ բարի կամքի մարդիկ; à ~ ըստ ցանկության; de bonne ~ հաճությամբ; de mauvaise ~ տհաճությամբ; rompre la ~ կամքը կտրել; sans ~ կամազուրկ
 ~ ferme անհողողող կամք
 ~ générale համընդհանուր կամք (Ռուսոյի փիլիսոփայության մեջ)
 ~ inexorable à la paix խաղաղության համար անհողողող կամք
 ~ du peuple ժողովրդի կամքը
 ~ de puissance իշխանության ձգտում, իշխելու կամք (Նիցշեի փիլիսոփայության մեջ) ~s, dernières վերջին կամք, կտակ

volte-face *f* 1. լրիվ պտույտ, շրջադարձ 2. *փխթ.* հայացքների կտրուկ փոփոխություն $\diamond$ faire ~ կտրուկ շրջադարձ կատարել

volume *m* ծավալ, չափ

volumineux, -se *adj* 1. ծավալուն, երկար, մեծածավալ 2. հաստափոր, բազմահատոր (գիրք և այլն)

votant, -e *m, f* 1. ընտրող, ընտրական իրավունք ունեցող 2. քվեարկության մասնակից $\diamond$ enregistrement des ~s ընտրողների ցուցակագրում

vote *m* 1. քվեարկություն, քվեարկում 2. ձայն, քվե 3. ձայնի՝ քվեարկության իրավունք 4. քվեարկությամբ ընդունված որոշում, ձայների մեծամասնությամբ

ընդունված որոշում $\diamond$ annuler un ~ քվեարկությունը ճանաչել անվավեր; bulletin de ~ քվեաթերթիկ; bureau de ~ ընտրատեղամաս; confirmer un ~ քվեարկությունը հաստատել; compter les ~s ձայները հաշվել; dépouillement des ~s քվեների՝ ձայների հաշվում; donner son ~ քվե տալ; explication de ~ քվեարկության հիմնավորում՝ պատճառաբանում; exercice du droit de vote ընտրական իրավունքի իրականացում; exprimer par son ~ une opinion dissidente արտահայտել հատուկ կարծիք; droit de ~ ձայնի իրավունք, քվեարկության իրավունք; motiver son ~ հանդես գալ քվեարկության շարժառիթներով; prendre part au ~ մասնակցել քվեարկությանը; priver du droit de ~ զրկել ձայնի իրավունքից; procéder au vote քվեարկությունը սկսել; rectifier son ~ ուղղել՝ փոխել իր քվեարկությունը; recueillir les ~s ձայներ հավաքել; revenir sur un ~ վիճարկել քվեարկության վավերականությունը; s'abstenir de ~ քվեարկությունից ձեռնպահ մնալ; sans droit de ~ առանց ձայնի իրավունքի; se mettre au ~ քվեարկել; soumettre (կամ inscrire) au ~ քվեարկության դնել; un ~ unanime intervient (որոշումն ընդունվում է միաձայն)
 ~ affirmatif [négatif] քվեարկություն՝ կողմ, [դեմ]
 ~ par bulletins փակ քվեարկություն
 ~ de censure անվստահության քվե

~ de confiance վստահության քվե
 ~ direct ուղղակի ընտրություններ
 ~ sur l'ensemble ամբողջական քվեարկություն (օր.՝ օրենսդրության)
 ~ limité սահմանափակ քվեարկություն
 ~ à mains levées բաց քվեարկություն, քվեարկություն ձեռք բարձրացնելով
 ~ à la majorité մեծամասնական քվեարկություն
 ~ nominatif, ~ par appel nominal անվանական քվեարկություն
 ~ obligatoire պարտադիր քվեարկություն
 ~ plural բազմակի քվեարկություն
 ~ préférentiel քվեարկության կարգ, որի դեպքում ընտրողն իր նախընտրությունն է տալիս թեկնածուներին՝ նշում կատարելով նրանց ազգանունների դիմաց
 ~ par procuration քվեարկություն ներկայացուցչի միջոցով
 ~ public բաց ընտրություններ
 ~ sans débat քվեարկություն առանց քննարկման
 ~ secret գաղտնի քվեարկություն
 ~ uninominal քվեարկություն առանձին թեկնածուի համար, անվանական քվեարկություն
voter 1. *vt* քվեարկել, քվե՝ ձայն տալ
 2. *vt* քվեարկության դնել, քվեարկությամբ ընդունել
 ~ par assis et levé քվեարկել ոտքի կանգնելով
 ~ blanc քվեարկել չլրացված քվեաթերթով
 ~ par boules (blanches ou noires) քվեարկել գնդիկներով (սպիտակ կամ սև)

~ par bulletins քվեարկել քվեաթերթիկների միջոցով
 ~ la censure անվստահություն հայտնել կառավարությանը
 ~ à droite, à gauche քվեարկել իրաջող աջերի, ձախերի
 ~ une loi օրենք ընդունել քվեարկությամբ
 ~ à main levée քվեարկել ձեռք բարձրացնելով, բաց քվեարկությամբ
 ~ un projet de loi օրինագիծը քվեարկության դնել
 ~ pour [contre] քվեարկել կողմ [դեմ]
 ~ à l'unanimité քվեարկել միաձայն
votum separatum (*լատ.*) հատուկ կարծիք
vouer *vt* 1. դատապարտել, մատնել
 2. հանդիսավոր կերպով խոստանալ՝ խոսք տալ ◊ se ~ իրեն նվիրաբերել, նվիրվել; se ~ aux études գիտությանը նվիրվել
 ~ à l'échec complet անհաջողության՝ կործանման դատապարտել
 ~ une très sincère camaraderie à... ընկերաբար՝ անկեղծորեն վերաբերվել...
vouloir I *vt* 1. ցանկանալ, ուզենալ, կամենալ 2. պահանջել 3. բարեհաճել, հաճել ◊ en ~ à զո գայրանալ մեկի վրա; անբարյացակամություն՝ թշնամանք զգալ մեկի հանդեպ; sans le ~ անգիտակցաբար, բնագորաբար, ոչ դիտավորյալ կերպով, ակամայից; veuillez agréer... բարի եղեք, ընդունեք... (նամակի պայմանական արտահայտություն); la loi

veut օրենքը պահանջում է
 ~ bien համաձայնել, համաձայնություն տալ, ոչինչ դեմ չունենալ
 ~ bien se renseigner sur ... բարեհաճել տեղեկանալ
 ~ dire նշանակել, արտահայտել
vouloir II *m* կամք, կամեցողություն
voyage *m* ճանապարհորդություն, ուղևորություն $\diamond$ être en ~, faire un ~ ճանապարհորդություն կատարել; se mettre en ~ ճանապարհորդության մեկնել
 ~ d'affaires գործնական ուղևորություն, գործուղում
 ~ d'études գիտական ուղևորություն՝ հետազոտման, փորձարկման նպատակով
vu *m* քննարկում, քննություն $\diamond$ au ~ et au su de tout le monde բացեիբաց, բոլորի աչքի առաջ; sur le ~ des pièces փաստաթղթերը քննելիս՝ քննության ենթարկելիս
 ~ d'un arrêt դատավճռի բովանդակությունը, իմաստը
vu *prép* 1. նկատի ունենալով, հաշվի առնելով 2. *իրվք.* քննության առնելով
 ~ son absence նկատի ունենալով նրա բացակայությունը
 ~ les pièces du dossier քննելով գործը
 ~ que... քանի որ, հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ...
vue *f* 1. տեսողություն 2. տեսադաշտ, տեսանելիություն, աչքի առաջ լինելը, տեսարան 3. տեսակետ, կարծիք 4. մտադրություն, նպատակ, ակնկալիքներ,

դիտավորություններ $\diamond$ avoir des ~s sur... մտադրություններ՝ ակնկալիքներ ունենալ; échange de ~s տեսակետների փոխանակում; garder qn à ~ մեկին հսկել՝ աչքից բաց չթողնել; մեկին հսկողության տակ պահել; mettre qch en ~ որևէ բան ի ցույց դնել՝ ուշադրության արժանացնել; nous n'avons d'autre ~ que... մենք չունենք այլ նպատակ, քան...; մենք միայն ուզում ենք, որ...; perdre de ~ տեսադաշտից կորցնել; point de ~ տեսակետ; une politique à courte ~ անհեռանկարային քաղաքականություն; en ~ տեսանելի; en ~ de rassembler որպեսզի միավորենք, միավորելու նպատակով
 ~ générale ընդհանուր տեսք
vulgaire *adj* 1. սովորական, հասարակ, ոչնչով աչքի չընկնող, միջակ 2. գռեհիկ, կոպիտ, անպատշաճ 3. քաղթենիական $\diamond$ conception ~, interprétation ~ գռեհկացում; langue ~ *պոմ.* ժողովրդական-խոսակցական լեզու (ի տարբերություն գիտական լեզվի)
vulgarisateur, -rice *m, f* 1. գռեհկացնող մարդ 2. ժողովրդականացնող, մասսայականացնող անձ
vulgarisation *f* 1. գռեհկացում 2. ժողովրդականացում, մասսայականացում, տարածում
vulnérabilité *f* խոցելիություն
vulnérable *adj* խոցելի $\diamond$ groupes ~ s de la société հասարակության խոցելի խմբեր

W

- wallon**, -ne *adj* վալոնական, վալոնյան
wallonisme *m* վալոնիզմ, բելգիաբանություն
warrant *m* 1. *ֆին.* երաշխագիր, երաշխիքային փաստաթուղթ 2. վկայագիր ապրանքի պահեստավորման մասին, պահեստի անդորրագիր 3. գրավագիր, գրավադրման վկայագիր
warrantage *m* *ֆին.* ապրանքի պահեստավորման երաշխավորում; հավաստագիր
warranté, -e *adj* հաստատված, երաշխավորված
~ par la loi օրենքով երաշխավորված, օրինական հիմք ունեցող
warranter *vt* երաշխավորել, երաշխիք տալ, վավերացնել (ապրանքի պահեստավորումը)
week-end *m* հանգիստ շաբաթ օրվանից մինչև երկուշաբթի, շաբաթավերջ

X

- xénophile** *adj et s* օտարամոլ, օտարասեր
xénophilie *f* օտարամոլություն, օտարասիրություն
xénophobe *adj et s* այլատյաց, օտարներից ատող
xénophobie *f* ատելություն օտարերկրացիների և ամեն տեսակ օտարի նկատմամբ, այլատյացություն

Y

- Yankee** *m, f* յանկի, ամերիկացի
yankee *adj* ամերիկական, ամերիկյան
yen *m* իեն (ճապոնական դրամական միավոր)
yeoman *m* մանր ֆերմեր, մանր հողասեփականատեր
(Անգլիայում)
yougoslave *adj* հարավսլավական
ypérite *f* իպրիտ, մանանեխի գազ (մարտական թունավոր գազ)
yuan *m* յուան (չինական դրամական միավոր)

Z

- zélateur**, -rice *m, f* հետևորդ; նախանձախնդիր անձ
- zèle** *m* փութաջանություն, եռանդ, ճիգ, բուռն ձգտում, նկրտում ◊ faire du ~ եռանդով գործել, փութաջանություն ցուցաբերել, փութաջան լինել; mettre son ~ à... եռանդագին ձգտել
- zélé**, -e *adj* ջանասեր, ջանադիր, եռանդոտ, եռանդուն; նախանձախնդիր, փութաջան, ջերմեռանդ
- zéro** *m* 1. զրո 2. *փ/սք.* ոչնչություն ◊ partir de ~, commencer à ~ զրոյից սկսել; réduire à ~ զրոյի հավասարեցնել; ոչնչացնել
- zone** *f* գոտի, շերտ, տարածք, շրջան, ոլորտ ◊ la Zone Փարիզի քաղաքամերձ (արվարձանային) գոտի
 ~ d'action *նազմ.* գործողության տարածաշրջան, գործողության գոտի
 ~ d'activité գործունեության ոլորտ
 ~ de l'arrière թիկունքի շրջան
 ~ de barrage արգելափակիչ գոնա, խափանիչ կրակի գոնա
 ~ battue, ~ rasée *նազմ.* ավերված՝ ոչնչացված՝ բնաջնջված տարածք
 ~ communautaire Եվրոպական համագործակցության գոտի
 ~ dénucléarisée միջուկազերծ գոտի
 ~ désatomisée ատոմազերծ գոտի
 ~ dollar դոլարի գոտի
 ~ douanière մաքսային գոտի, արտոնազերծ գոտի
 ~ euro եվրոյի գոտի
 ~ exempte d'armes nucléaires անմիջուկազերծ գոտի
 ~ franc ֆրանկի գոտի
 ~ franche, ~ privilégiée *տնտ.* ազատ՝ հատուկ տնտեսական գոտի, մաքսազերծ գոտի
 ~ de friction շփման գոտի
 ~ frontalière սահմանային գոտի
 ~ gazeée գազերով լիցքավորված կամ քիմիական հարձակման ենթարկված գոտի
 ~ glaciale բեռնային գոտի
 ~ industrielle արդյունաբերական գոտի
 ~ d'influence ազդեցության ոլորտ
 ~ interdite արգելված գոտի
 ~ de libre échange ազատ առևտրի գոտի
 ~ monétaire արժուքային գոտի
 ~ morte մեռյալ գոտի
 ~ neutre չեզոք գոտի
 ~ occupée գրավյալ գոտի
 ~ d'opération(s) ռազմական գործողությունների գոտի
 ~ de relative stabilité հարաբերական կայունության գոտի
 ~ sinistrée աղետի գոտի
 ~ sterling ստեռլինգի գոտի
- zoné**, -e *adj* գոտիների բաժանված

ՄԻՐԱ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԵՆ – ՀԱՅԵՐԵՆ
հասարակական-քաղաքական բառարան

MYRA KARAPÉTIAN

**DICTIONNAIRE DES POLITIQUES
PUBLIQUES FRANÇAIS-ARMÉNIEN**

Սրբագրիչ՝ **Վ. Գերձյան**
Համ. ձևավորումը՝ **Ա. Աղուզումցյանի**

Պատվեր՝ 38: Տպաքանակ՝ 200:

ԵՊՀ հրատարակչություն, Երևան, Ալ. Մանուկյան 1

ԵՊՀ տպագրատուն, Երևան, Աբովյան 52

2-38	11-38	21-38	31-38
	12-38	22-38	32-38
3-38			
	13-38	23-38	33-38
4-38			
	14-38	24-38	34-38
5-38			
	15-38	25-38	35-38
6-38			
	16-38	26-38	36-38
7-38			
	17-38	27-38	37-38
8-38			
	18-38	28-38	38-38
9-38			
	19-38	29-38	39-38
10-38			
	20-38	30-38	40-38